

ВЕЛИКИ МАЙСТОРИ НА ФЕНТЪЗИ И ФАНТАСТИКА

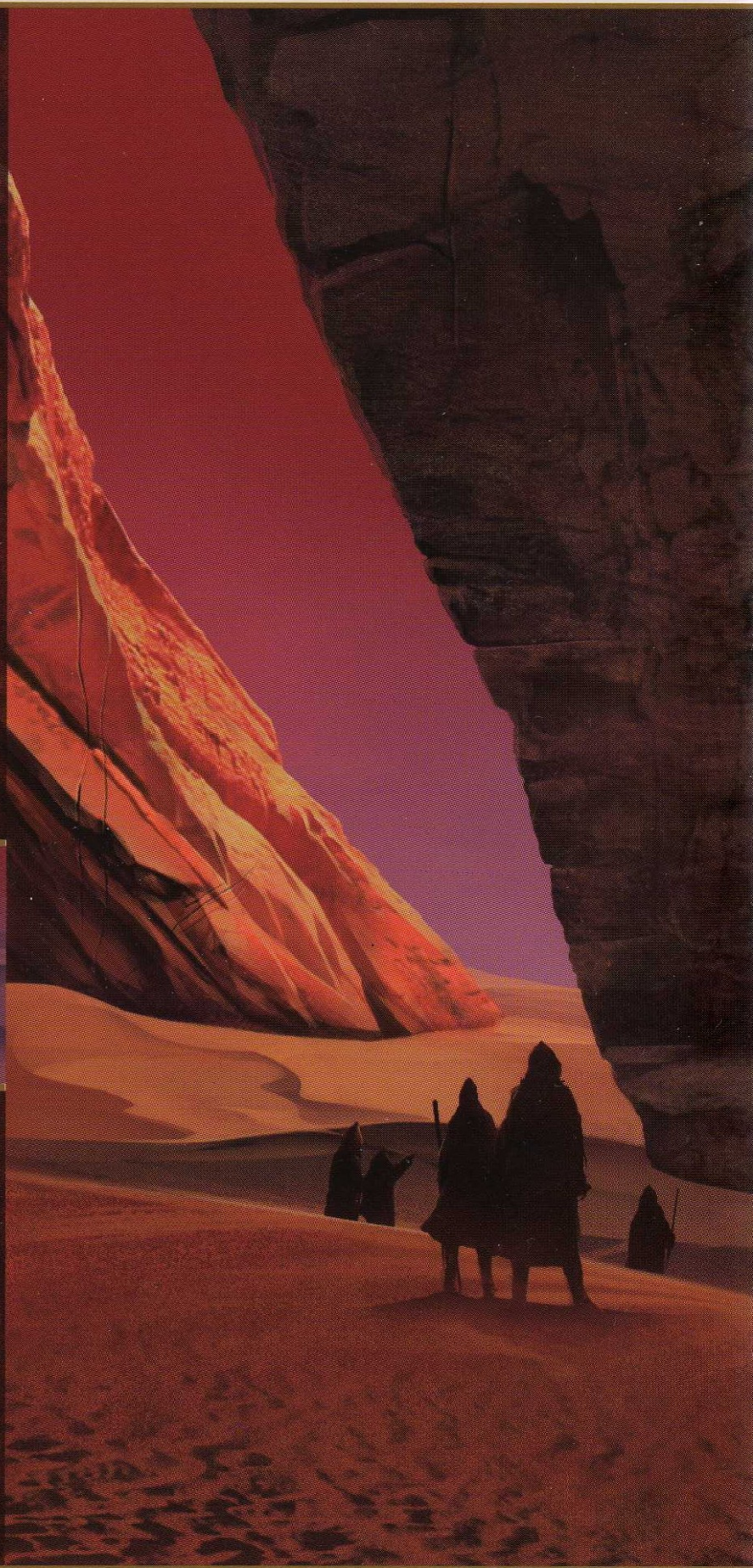
ДЮН

ТОМ ТРЕТИ

ЕРЕТИЦИТЕ НА ДЮН ДЮН: ДОМЪТ НА ОРДЕНА

ФРАНК
ХЪРБЪРТ

ФРАНК ХЪРБЪРТ
ЕРЕТЕЦИТЕ НА ДЮН. ДЮН:
ДОМЪТ НА ОРДЕНА

Превод: Александър Бояджиев

chitanka.info

„Дюн“ е най-четеният фантастичен роман на нашето време. Излиза през 1965 и още същата година е отличен с наградите „Небюла“ и „Хюго“. За научната фантастика „Дюн“ е онова, което е „Властелинът на пръстените“ за фентъзи литературата. Тази изключителна поредица премахва бариерите на съзнанието и разширява неимоверно пространството и времето, за да освободи достъпа на фантазията до всички територии на необятното. Ако се чудите къде е генезисът на джедаите, империите на мрака, изтънелите прегради между добро и зло и още много други опори на съвременната фантастика, потърсете тук.

ЕРЕТИЦИТЕ НА ДЮНА

В името на нашия бене-гесеритски(#)^[1] Орден и неговото несломимо Сестринство(#) настоящият отчет е приет за достоверен и заслужаващ да попадне в летописите на Дома на Ордена.

Ала това благоприятно предписание се озова в прашната архива на забравата заради думите и действията на башара Майлс Тег — последната личност в целия познат ни свят, за която бихме могли да предположим, че е способна на подобно разкритие.

Що е отворило очите му? Според него причина била случайната среща с пленен войник от силите на Разпръскването, заловен на Гамму и подложен на тежък разпит. Мъжът призовал Великия бог Дур (Архивна справка: „Гулдур“ — друго име на Тирана) да напълни джобовите на задържалите го със скъпоценни камъни при условие, че те го върнат на почитаемите мами.

Тег, загрижен за делата на Мисионария Протектива(#), гласно изразил любопитството си дали някога е имало ответ на въпросната молитва. Смятал, че питането ще доведе до молба от страна на задържания към Дур да накаже враговете с яростта си. Но ситуацията се оказала забавна за пленника. След мигновен размисъл той рекъл, че никой от неговите познати не е получавал отговор под формата на скъпоценни камъни.

„А ти би ли пожелал такъв божествен отговор?“ — запитал Тег, решил да добие представа за истинската стойност на вярата му.

„Бих се уплашил — отговорил пленникът. — Прекалено много хора ще потърсят своя дял.“

Описанието на башара(#) е свидетелство, че той твърде бързо схванал представата за зърнестия строеж на вселената у въпросния човек, осъзнавайки до каква степен действителният градеж отстъпва покорно и без остатък на

избраното от вярващия. Всичко било въпрос на вяра. Цялото мироздание изглеждало по начина, избран от него.

„Веднага прозрях, че е същото както за мен, така и за ония, които познавам“ — ни казва Тег, добавяйки, че в този миг вникнал и в реалната същина на плана на старшата света майка(#) Тараза за голата(#) и Ракис.

Разкритието на Тег концентрирало вниманието му върху строго установените описания на исторически събития. Той си спомнил за наученото от нас — че иноземски идеи, заченати в ложето на редки езици, се нуждаят от същите езици, за да бъдат пълноценно изразени. Описанията и отчетите, веднъж поставени във фиксирани граници, до голяма степен отклоняват вниманието от тайнствените въздействия около разказаните събития. Неговото определение за случая било „сценично обусловена история“.

Нерядко сме забелязвали колко лесно големите учени съдействат за целите на онези, отклоняващи вниманието. Припомням ви как Тиранът изби историците, вбесили го с току-що посочения факт.

Лекотата, с която учените могат да бъдат подмамени, отчасти се обяснява с обстоятелството, че кървавите събития оказват магнетично въздействие върху човешкия род. Историците не са изключение. Те също имат склонност към онова старо човешко желание, което виждате в очите на тълпата, струпана при изпълнение на смъртно наказание, или на хората, спрели се да позяпат някоя улична катастрофа.

Ала историците притежават и допълнителен стимул, съдържащ се във факта, че магнетичната сила на жаждата за кървави сцени често еволюира в богатство и власт.

Както казахме, публиката има вкус към нея. Дълбокото вкопаване в тъмни събития и потайни машинации на неизвестни люде е не само по-трудно, но и определено опасно. Подобна дейност рядко завършва с научни трудове, привлекли масовото одобрение на публиката. Но и в такъв случай трудовете постепенно

избледняват заедно със своите автори. Изправени сме пред поредното продължение на онова, което нашият Орден нарича „постоянния конфликт“. Залозите в конфликта не се променят. Само битката определя кой ще упражнява контрола върху богатството или неговия еквивалент.

Тег ни припомня онова, което винаги сме разбирали, но никога не сме прилагали в пълна степен към себе си. Ние от Сестринството сме миньорите, неспиращи да се ровят все по-дълбоко в жилите на сложната човешка същност. Ние много добре знаем, че външният вид, ръстът, формата на тялото и цветът на кожата в никакъв случай не са непременно индикатори за стойността на индивида или за неговата интелигентност.

Никоя отделна личност или общество не са били върхна точка. Еволюцията не свършва с измирането на рода. Определен модел на сезонни промени е възприет на безброй планети, но колцина от тях дръзнаха да установят постоянна пролет, камо ли лято без край? Липсата на промяна поражда скука. А скучаещите стават неуправляеми.

Нима Тиранът не ни предупреди?

„Аз съм антропология — рече той. — Изучете ме и ще видите, че не съществува нито един сериозен аргумент, който да окаже каквато и да е подкрепа на вярата в естественото превъзходство на собствения ви вид. Отделни индивиди могат да превъзхождат останалите едва ли не до съвършенство. Някои общества могат да демонстрират високомерие. Но всичко е преходно.“

Не ми казвайте, че го разбирате! Ако се осмелите да го сторите, ще хвърля в лицата ви предупреждението на Зенсуни(!)!

„Общоразпространени мнения и предположения за «разбиране» ни обсаждат от всички страни. Те влагат в думите вяра, по-силна от онази, която вдъхват организираните религии. Към нея рядко се задават въпроси. Самото изричане на словата, че съществуват неща, които не могат да бъдат описани, разтърсва цяла

една вселена, където същите тия слова и системите за тяхната размяна са върховният Бог.“

Системи, сестри мои! Ето същността на разкритието на башара Тег. Титлата и социалното положение могат да бъдат в сърцевината на всяка обществена еволюция, ала *систематичното* остава опасно понятие. Системите, следващи несъзнателните модели и образци на своите хуманни създатели, винаги взимат връх. И тъкмо нашите системи ни доведоха до сегашното ни жалко състояние! Все още обаче имаме възможност за безсмъртния избор: да се превърнем в дегенерати или да надмогнем бедите!

Старша света майка Даруи Одрейди;
довод от заседание на Съвета

[1] (#) Виж речника в края на книгата. — Б. ред. ↑

Повечето дисциплини в различни области се оказват скрити и непроницаеми, тъй като са предназначени не да освобождават, а да ограничават. Не питайте: защо? И внимавайте с: как? Тъй като „защо?“ неумолимо води към парадокс, докато „как?“ ви вкарва в капана на причинно-следствената вселена. Впрочем и двата въпроса отричат безкрайното.

Апокрифи от Аракис

— Тараза сигурно ти е казала, че през нас са минали единайсет от голите Дънкан Айдахо. Този е дванайсетият.

Преподобната възрастна света майка Шуонгю изрече думите с преднамерена горчивина, докато гледаше през парапета на третия етаж към самотното дете, което играеше на оградената тревна площ. Ярката слънчева светлина в средата на деня на планетата Гамму се отразяваше от белите стени на заграденото дворно пространство под тях и изпълваше въздуха с такъв блясък, сякаш младият гола бе огрят от прожектор.

Минали са — помисли светата майка Лусила.

Тя кратко кимна, преценявайки студения и безличен маниер на избраните от страна на Шуонгю думи. *Изразходвахме запасите си; пратете още!*

Детето на поляната изглеждаше на около дванайсет стандартни години, но външният вид можеше и да заблуждава при гола, все още неразбуден за оригиналния обем на предишните му памети. То използва момента, за да вдигне очи към наблюдаващите го. Имаше здрава фигура с решително изражение и остър поглед изпод черната шапка на косата, подобна на вълната на каракулско агне. Жълтият светлик на ранната пролет хвърляше малка сянка в нозете му. Кожата му беше с тъмен цвят, ала при едно леко движение на тялото върху лявото му рамо под синия влагосъхраняващ костюм(#) се появи светло петно.

— Голите са не само скъпи, но и прекалено опасни за нас — каза Шуонгю.

Гласът ѝ беше глух и безизразен, което още повече засилваше властния му характер. Същински глас на света майка-учител, обърнала се към отскоро посветена помощница; той подчертаваше, че Шуонгю е била една от онези, които открито са се противопоставили на проекта за голата.

Тараза я бе предупредила: „Ще се опита да убеди и теб.“

— Единайсет провала са достатъчно много — добави Шуонгю.

Лусила погледна към сбръчканите ѝ черти и в същия миг помисли: *Някой ден и аз ще бъда стара и сбърчена. А може и да съм важна клечка в Бене Гесерит.*

Шуонгю беше дребна жена с множество следи, останали от продължително участие в немалко дела на Сестринството. От проучванията, свързани с настоящето назначение, Лусила знаеше, че под обичайната черна роба е скрита мършава фигура, която бяха виждали малцина освен прислужниците-гардеробиерки и мъжкарите, изпълняващи размножителни функции. Светата майка имаше широка уста, чиято долна устна сякаш бе свита от белезите на възрастта, преливащи във ветрилото на изпъкналата ѝ брадичка. Маниерите и начинът ѝ на изразяване клоняха към почти груба рязкост, която непосветените често тълкуваха като гняв. Комендантката на кийпа на Гамму си позволяваше да бъде такава, каквато е, и то много повече в сравнение с преобладаващата част от светите майки.

Лусила отново си каза, че би искала да познава целия обхват на проекта. Все пак Тараза ясно бе очертала разделителната линия: „На Шуонгю не бива да се вярва, когато се отнася за сигурността на голата.“

— Според нас самите тлейлаксианци(#) са избили повечето от досегашните единайсет — рече възрастната жена. — Само по себе си това би трябвало да ни говори нещо.

В синхрон с поведението на Шуонгю. Лусила също остана спокойна и в очакване, без да показва почти никакви чувства. Външният ѝ вид сякаш внушаваше: „Може да съм много по-млада от теб. но аз също съм пълноправна света майка.“

И почти реално почувства втрещения поглед на другата и неговата тежест.

Шуонгю бе изследвала холографските изображения на Лусила, но жената пред нея — от плът и кръв — смущаваше много повече.

Една първокласно подготвена Впечатка, няма съмнение! Потъващите в собствената си синева очи без корекционни контактни лещи придаваха на погледа ѝ израз, съчетан в почти идеална хармония с леко удълженото лице. Сега, след като качулката на черната ѝ горна дреха бе отметната, се виждаше тъмна коса, събрана плътно като барета, преди да се спусне подобно на водопад по дължината на гърба ѝ. И най-грубата роба не можеше да скрие напълно едрите гърди на Лусила. Нейната генетична родова линия бе прочута с майчинския елемент на своята природа, а самата тя вече бе родила три деца на Сестринството, две от които — от един баща. Да, така е... Тъмнокоса чаровница с големи гърди и майчинско изражение.

— Почти нищо не казваш — отбеляза Шуонгю. — Очевидно Тараза те е предупредила и подготвила.

— Имаш ли основание да вярваш, че убийците ще направят опит да унищожат и дванайсетия гола? — попита Лусила.

— Вече пробвах.

Странна е лекотата, с която думата „ерес“ се появява в съзнанието, когато си помислиш за Шуонгю, не спираше да се удивява Лусила. Възможна ли е ерес сред светите майки? Религиозните обертони на думата сякаш не се покриваха със смисловия контекст на Бене Гесерит. Как биха могли да съществуват еретични движения в средата на хора, които се отличаваха с изцяло манипулативно поведение спрямо всичко на религиозна тема?

Лусила отклони вниманието си към голата, заел се с изпълнението на серия от странични премятания с изпънати ръце, при което затвори пълен кръг, преди да спре и да погледне отново към двете наблюдателки, застанали на парапета.

— Няма никаква грешка — през зъбата усмивка рече Шуонгю с глас, който прикриваше едва сдържана ярост.

Лусила отново погледна към нея. *Ерес*. Дисидентство не беше точната дума. Опозиция също не покриваше онова, което се долавяше в поведението на възрастната жена. Това беше нещо, което можеше да срина Бене Гесерит. Бунт срещу Тараза, старшата света майка? Немислимо! Старшите майки бяха отливани в монархически калъп. След като Тараза веднъж бе уважила направеното предложение и *едва тогава* бе взела своето решение, останалите сестри ѝ дължаха подчинение.

— Времето е напълно неподходящо за създаване на нови проблеми! — каза Шуонгю.

Подтекстът на думите ѝ беше ясен. Връщаха се хора от Разпръскването и някои по-напористи сред Изгубените заплашваха Сестринството. *Почитаеми мами!* Колко близко бе звученето на тия слова до „свети майки“...

Лусила се осмели да зададе предизвикателен въпрос:

— Е, да мислим ли, че ще трябва да съсредоточим вниманието си върху проблема с почитаемите мами от Разпръскването?

— Да съсредоточим? Как ли пък не! Те нямат нашите сили. Здравият разум изглежда им е чужд. А и не владеят тайната на меланжа. Точно нея искат от нас като познание.

— Възможно е — съгласи се Лусила, макар че не желаше да приеме доводи без достатъчно стабилна обосновка.

— Старшата майка Тараза позагуби чувство за реалност и сега си пилее времето с поредния гол — добави Шуонгю.

Лусила не отговори. Проектът за голата бе докоснал отдавна опъната струна у светите майки. Възможността, макар и слаба, за евентуална поява на друг квисац хадерах(#) разтърсваше редиците им с поредните тръпки на гневен страх. Да се забъркват с останките от червейната фаза на Тирана! Беше безкрайно опасно.

— Днешният гол не бива никога да стъпва на Ракис — промърмори Шуонгю. — Нека спящите червеи останат погребани.

Лусила още веднъж насочи вниманието си към голата-дете. Стоеше с гръб към парапета и към тях самите, но нещо в позата му говореше, че знае за обекта на техния разговор и очаква да види реакцията им.

— Без съмнение си даваш сметка, че си била повикана по време, когато той е прекалено млад — каза Шуонгю.

— Никога не съм чувала за дълбоко впечатляване в такава ранна възраст — съгласи се Лусила.

Позволи си да вплете в тона на думите лека самоподигравка, понеже бе сигурна, че Шуонгю ще я долови и изтълкува неправилно. В Бене Гесерит бяха събрани най-големите експерти и специалисти за оценка на нечий способности относно създаването на потомство, както и на всички спомагателни потребности, съпътстващи процеса. Ползвай любовта, но я избягвай. Психоаналитиците в Сестринството познаваха

добре корените на това чувство. По време на своето професионално развитие те отлично бяха проучили въпроса, ала не се бяха осмелили да се погрижат за неговото осмисляне у онези, на които въздействаха. Бъди толерантен към любовта, но се пази от нея, гласеше правилото. Знай, че тя е заложена дълбоко в генетичния модел на хората и представлява предпазна мрежа, която трябва да осигури продължаването на видовете. Ползвай я, където е необходимо, впечатвайки подбрани индивиди (понякога един след друг) за целите и задачите на Сестринството, с ясното съзнание, че ще бъдат свързани чрез мощни съединителни линии, които рядко се намират на нивото на обичайното наблюдение. Други могат да съзерцават подобни връзки и да планират предстоящите последиствия, но приобщените по описания току-що начин ще танцуват под звуците на музика, намираща се извън тяхното собствено аз...

— Нямах предвид, че е грешка оставянето на отпечатък върху него — рече Шуонгю, изтъкувала неправилно мълчанието на Лусила.

— Правим онова, което ни е наредено — укорно се обади младата света майка, оставяйки на събеседничката си да мисли над реакцията, която ще последва от нейна страна.

— Следователно ти не възразяваш срещу отвеждането на голата на Ракис — каза Шуонгю. — Питам се би ли продължила с безропотното си послушание, ако знаеше цялата история?

Лусила пое дълбоко въздух. Дали тъкмо сега до нея нямаше да стигнат всички подробности на проекта за голите Дънкан Айдахо?

— На Ракис се намира едно женско чадо, Шийена Браг — продължи старицата. — Гигантските червеи ѝ се подчиняват.

Лусила прикри изостреното си внимание. *Гигантски червеи. Не Шай-хулуд(#). Не Шейтан. Гигантски червеи.* Най-после се бе появил пясъчният ездач(#), предсказан от Тирана!

— Не говоря празни приказки — отбеляза Шуонгю, защото тя продължаваше да мълчи.

Свършено вярно — помисли Лусила. — И наричаш това нещо с описателното му наименование, а не с името, дадено му от нашата религия. Гигантски червеи. В действителност обаче мислиш за Тирана, за Лето II, чийто безкраен сън се носи като перличка на съзнанието във всеки от червеите. Или поне така следва да вярваме.

Шуонгю кимна към детето на моравата под тях:

— Мислиш ли, че техният голъ ще може да повлияе на момичето, което им заповядва?

Най-после отдръпна завесата. Лусила помисли за миг и каза:

— Не ми трябва отговор на подобен въпрос.

— *Наистина* си предпазлива — констатира Шуонгю.

Младата света майка изви в дъга гърба си и го изпъна.

Предпазлива? Да, вярно е!

Тараза я бе предупредила: „Когато нещата са свързани с Шуонгю, трябва да действаш с максимално внимание, но и бързо. Разполагаме с много кратък отрязък от време, когато можем да успеем.“

Да успеем за какво? — запита се Лусила. После се обърна през рамо към Шуонгю.

— Просто не виждам как тлейлаксианците са съумели да убият единайсет голъ. Как са могли да проникнат през нашите защитни системи?

— Сега башарът е тук — отвърна старицата. — Може би той ще предотврати нещастieto.

Но тонът ѝ говореше, че сама не си вярва.

Старшата майка Тараза бе казала: „Лусила, ти си Впечатка. Когато отидеш на Гамму, ще разпознаеш част от работния образец. Твоята задача не налага запознаване с цялостния проект, респективно с неговия замисъл.“

— Помисли за стойността! — настоя Шуонгю, без да отделя погледа си от голата, който в този момент прилякаше и се изправяше, отскубвайки кичури трева.

Лусила знаеше, че стойността няма нищо общо със случая. Много по-важно беше откритото приемане на неуспеха. Сестринството не можеше да признае възможността да сбърка. Но фактът, че една първокласна Впечатка е била призована по-рано от необходимото, беше наистина от огромно значение. Тараза бе наясно, че Впечатката ще го забележи и ще разбере част от замисъла.

Шуонгю направи жест с костеливата си ръка по посока на детето, завърнало се към самотната си игра — да тича и да се премята по тревата.

— Политика — каза тя.

Без никакво съмнение политиката на Сестринството бе пропила самата сърцевина на *ереста* ѝ. Деликатността на вътрешния спор можеше да бъде разбрана дори само от факта, че Шуонгю беше назначена за комендантка на кийпа на Гамму Противопоставящите се на Тараза отказваха да останат зрители в играта.

Шуонгю се обърни и погледна право в лицето на Лусила. Реченото беше напълно достатъчно. Напълно достатъчно бе чуто и отсято от мозъците, обучени към осъзнаване в Бене Гесерит. Домът на Ордена бе избрал тази света майка много грижливо.

Лусила чувстваше внимателното проучване от страна на възрастната жена, но отказа да ѝ даде възможност за влияние върху най-съкровено усеждане за решителност и силна воля, на което можеше да разчита в напрегнати моменти. *Да ме гледа колкото и както си иска!* Тя се извърна с усмивка на уста, вторачена над билото на покрива срещу тях.

Точно тогава се появи мъж, облечен в униформа и въоръжен с лазестрел(#) с голяма поразяваща мощ, който бегло кимна към двете свети майки и бързо отмести взор, съсредоточавайки го върху детето под тях.

— Кой е този? — попита Лусила.

— Патрин, най-довереният помощник на башара. Казва, че е само ординарец, но трябва да си глупак, за да му повярваш.

Лусила грижливо огледа мъжа отсреща. Аха, значи това е Патрин. Роден на Гамму, както бе пояснила Тараза. Подбран за задачата от самия башар. Беше светъл и слаб човек, доста стар за войник в днешно време, но след като и пенсионираният Тег бе призован отново, той бе настоял Патрин да сподели службата с него.

Шуонгю отбеляза начина, по който другата света майка гледаше ту Патрин, ту голата. Да, щом като башарът бе върнат да пази кийпа, детето явно се намираше в голяма опасност.

Доста изненадана, Лусила започна:

— Защо... той е...

— По заповед на Майлс Тег — отговори Шуонгю, споменавайки този път името на башара. — Голата не играе, а тренира. Мускулите му трябва да са готови за деня, когато ще бъде върнат към своя оригинал.

— Но нито едно от упражненията му не е елементарно — каза младата света майка, почувствала как собствените ѝ мускули

откликват по симпатичен път на припомнената специална подготовка.

— Задържаме далеч от голата само мистериите на Сестринството — поясни Шуонгю. — Почти всичко останало от хранилището на нашето познание може да бъде негово.

Последното бе казано с тон, говорещ красноречиво за пълното ѝ несъгласие.

— Никой не вярва, че нашият гола би могъл да се превърне в нов квизац хадерах — възрази на свой ред Лусила.

Шуонгю само сви рамене.

Младата жена остана спокойна, макар и обзета от мисли. Дали бе възможно голата да бъде превърнат в мъжки вариант на света майка? Би ли могъл последният Дънкан Айдахо да овладее отправения навътре взор, там, където никоя бене-гесеритка не дръзваше да погледне?

Шуонгю заговори, като почти ръмжеше под носа си:

— Планирането и подготовката на този проект... Техният замисъл е опасен... Пък и могат да допуснат същата грешка...

— Те — отбеляза Лусила. — *Техният гола*.

— Немалко бих дала, за да знам със сигурност какво е становището на Икс(#) и на Говорещите с риби по въпроса — каза тя.

— Говорещите с риби! — тръсна глава Шуонгю, споходена от мисълта за останките от женската армия, която някога бе служила фанатично на Тирана. — Те вярват в истината и справедливостта.

Лусила сподави едно внезапно свиване в гърлото. Този път светата майка бе обявила почти открито своето противопоставяне. А беше тукашният върховен началник. Политическото правило гласеше ясно следното: „Тези, които се противопоставят на проекта, са длъжни да следят неговото развитие и да го контролират така, че да могат да го отменят и унищожат при първия сигнал за беда.“ Но долу, на поляната, се намираше истински гола — Дънкан Айдахо. Клетъчните съпоставки и Прорицателите го бяха потвърдили.

„Трябва да го научиш на любов във всичките ѝ форми“ — бе казала Тараза.

— Много е млад — замислено изрече Лусила, без да отделя вниманието си от голата.

— Да, млад е — потвърди Шуонгю. — Така че засега предвиждам да разбудиш у него само детските реакции на майчинска

привързаност и обич. А по-късно... — тя сви рамене.

Лусила не прояви никаква емоционална реакция. Една бене-гесеритка се подчинява. *Аз съм Впечатка. Така че...* Наставленията на Тараза и специализираната подготовка на индивидите с впечатаната характеристика предопределяща специфично развитие на събитията.

Реши все пак да опипа почвата:

— Има човек, жена, която прилича на мен и говори с моя глас. Аз съм отпечатък за нея. Мога ли да узная коя е тя?

— Не.

Лусила замълча. Не бе очаквала откровение, въпреки че неведнъж бе отбелязвана поразителната ѝ прилика със старшата света майка по сигурността Даруи Одрейди: *„Одрейди на млади години.“* Беше го чувала многократно. Разбира се, както самата тя, така и Одрейди бяха от потомството на Атреидите със силна обратна връзка в размножителния процес спрямо потомците на Сиона. Говорещите с риби не разполагаха с монопол върху *онези* гени! Но съдържанието на *Другите Памети* на една света майка, дори при линейната селективност и ограниченията по отношение на женската страна, предоставяше важни нишки към общото състояние на проекта за голата. Лусила, свикнала да съпреживява опита на една личност с име Джесика, потънала обратно преди около пет хиляди години в генетичните манипулации на Сестринството, почувства силна уплаха. Тукашният образец беше познат. Усети в себе си толкова ясно чувство на обреченост, че автоматично се вдаде в молитвата срещу страха, научена още при първоначалното овладяване на ритуалите в Сестринството:

„Не бива да се страхувам. Страхът е убиец на разума. Страхът е малка смърт, която води към пълно унищожение. Ще се обърна с лице към страха. Ще го оставя да мине над мен и през мен. И когато той си отиде, ще проследя с вътрешния си поглед неговия път. Няма да има нищо там, където е бил страхът. Ще остана само аз.“

Почувства как възвръща спокойствието си.

Шуонгю също долови промяната и отпусна леко юздите на прекомерната си бдителност. Лусила не беше нито глупендерка, нито *някаква* си света майка с титла без съдържание и с минимум подготовка, та да може да изпълнява никому ненужна функция, без да

пречи на Сестринството. Беше се оказала в пълно съответствие с изискването, а сигурно и способна на доста повече; твърде малко реакции можеха да бъдат скрити от нея, дори когато принадлежаха на друга бене-гесеритка. Хубаво, тогава нека знае докъде се простира в дълбочина съпротивата на глупавия, на *опасния* проект!

— Не вярвам, че голата им ще оцелее, за да стигне до Ракис — каза Шуонгю.

Лусила остави думите ѝ без отговор, като смени темата:

— Кажете ми нещо за приятелите му.

— Няма приятели, само учители.

— Кога ще ги видя? — младата жена продължаваше да се взира към отсрещния парапет, където Патрин се беше облегал на ниска междинна колонка с готов за действие лазестрел. Внезапно си даде сметка, че и той я наблюдава. Патрин беше послание от башара! *Ние го пазим!*

— Предполагам, че нямаш търпение да се срещнеш с Майлс Тег — обади се Шуонгю.

— Както и с други.

— Не искаш ли да осъществиш първия си контакт с голата преди останалите?

— Вече установих контакт с него — Лусила кимна към заградения двор, където детето отново бе спряло почти неподвижно и гледаше към тях. — Той е внимателен и умен.

— Разполагам само с официалните отчети за предишните — кимна Шуонгю, — но ми се струва, че действително е най-умният от всички.

Лусила сподави една неволна тръпка при ясно доловената готовност за жестоко противопоставяне в думите и поведението на възрастната света майка. Нямахте и намек за вероятността детето под тях да притежава нещо, характерно за хората.

Все още мислеше за това, когато небето се покри с облаци, както често ставаше напоследък. Студен вятър превали стените на кийпа, завъртайки се в оградения дворно пространство. Детето се обърна и поднови упражненията с повишена скорост, навярно и за да се сгрее.

— Къде се усамотява? — попита Лусила.

— Най-вече в стаята си. Опитва няколко лудешки бягства, но го обезкуражихме.

— Навярно много ни мрази.

— Сигурна съм, че е така.

— Ще се наложи да пристъпя директно. към този въпрос.

— Разбира се, една Впечатка не храни съмнения относно способността си да превъзмогва омразата.

— Мислех за грешката на Гийза. — Лусила се обърна с многозначителен поглед към Шуонгю и продължи: — За мен е странно, че си ѝ позволила да я допусне.

— Не се намесвам в нормалния ход на обучението на голата. Ако някой от учителите му се привърже прекалено силно към него, случаят е извън кръга на моите проблеми.

— Привлекателно дете — отбеляза Лусила.

Постояха още малко в наблюдение на невръстния Дънкан Айдахо, зает с тренировъчни упражнения. И двете свети майки мислеха за Гийза — една от първите учителки, призовани тук за изпълнението на проекта за голата. При Шуонгю нямаше никакви колебания: *Провидението се погрижи за навременния ѝ провал.* Докато Лусила отчете: *Шуонгю и Гийза усложниха моята задача.* Никоя от двете дори за миг не се спря на въпроса за начина, по който препотвърждаваха лоялността си.

Докато наблюдаваше детето, у Лусила постепенно се оформяше нова преценка за действително сътвореното от Тирана Бог-Император. Лето II беше ползвал същия тип гола през почти необозрими от гледна точка на човешкия живот времеви пространства — някъде около три хиляди и петстотин години. Бог-Император Лето II се бе оказал най-голямата и непреодолима мощ в човешката история, прегазила всичко — обществени системи, естествени и неестествени омрази, правителствени форми, ритуали (както табу, така и задължителни), религии със случаен и религии с дълбок корен. В своя ход смазващата тежест на Тирана не бе оставила нищо без отличителен белег, включително и Сестринството.

Той бе нарекъл своето преминаване „Златната Пътека“, а фигурата на голата Дънкан Айдахо, застанал ей-там, на двора под нея, бе участвала в събитията с пълна сила и през цялото време. Лусила го знаеше от обстойно проучените отчети на Бене Гесерит — може би най-добрите в известната вселена. Дори днес на повечето от планетите на старата Империя новобрачните двойки плисваха малки количества

вода на изток и на запад и изричаха на местния език: „Нека Твоята благодат за този дар се върне върху нас, о, Боже на Безкрайната мощ и Безкрайната милост.“

Някога Говорещите с риби и тяхното опитомено духовенство бяха получили задачата да наложат със сила нужната почит и уважение. Но нещата се разгърнаха по свой собствен начин, превръщайки се в широко разпространена принуда. Дори най-силно съмняващите се сред вярващите си казваха: „Е, това с нищо не може да навреди.“ Получи се феномен, който и най-вещите специалисти по религиозно инженерство от бене-гесеритската Мисионария Протектива съзерцаваха обезсърчени, но с възхищение и страхопочитание. Тиранът се бе извисил над най-доброто, сътворено от Бене Гесерит и цели хиляда и петстотин години след смъртта му Сестринството все още не можеше да намери сили, за да развърже възела на страховитото постижение...

— Кой отговаря за религиозната му подготовка — попита Лусила.

— Никой — отвърна Шуонгю. — Защо да се притесняваме? Ако съзнанието му се разбуди за всичко, струпано в неговата изначална памет, ще разполага със собствените си идеи. Ще помислим по въпроса само ако се наложи да го сторим.

Детето под тях беше към края на времето, определено му за тренировка. Без да погледне към наблюдателите си над парапета, то напусна оградения двор и влезе през една широка врата вляво. Патрин също си тръгна, без да обърне внимание на двете свети майки.

— Не се оставяй хората на Тег да те заблудят — каза Шуонгю — Имат очи и на тила си. Знаеш, че рождената му майка е била една от нас. Така че сега той обучава голата на неща, за които никога не е съществувала по-добра почва.

Избухванията са също време, подложено на силен натиск. Наблюдаемите изменения в естеството на вселената до едно са експлозивни в известна степен и от определена гледна точка; в противен случай никога не бихте ги забелязали. Продължаващата промяна, ако бъде забавена достатъчно, преминава без да бъде отчетена от наблюдателите с прекалено кратък отрязък, определен от сборния показател време/внимание. И така, казвам ви, виждал съм промени, които вие никога не бихте открили.

Лето II

Жената, застанала в утринната светлина на планетата на Дома на Ордена пред маса, от другата страна на която се намираше старшата света майка Алма Мавис Тараза, имаше висока и гъвкава фигура. Дългата връхна роба-аба, чийто наситеночерен цвят я обграждаше като рамка от раменете до пода, не скриваше напълно грацията на тялото ѝ, сякаш изтичаща при всяко нейно движение.

Тараза се наведе напред във фотьойла, където бе седнала, и огледа поредния пакет данни в обичайната сбита форма, възприета в Бене Гесерит, появил се в горната част на масата за лично ползване.

„Даруи Одрейди“ бе изписано на екрана за изправената жена, след което следваше основната част от нейната биография, позната вече на Тараза в пълни подробности. Екранът имаше няколко предназначения; готов бе да припомни всичко на светата майка, като същевременно ѝ даваше възможност за размисъл при привидно оглеждане на данните и осигуряваше окончателен аргумент, в случай че по време на събеседването се появи някакъв отрицателен довод.

Одрейди бе родила деветнайсет деца за Бене Гесерит, казваше на Тараза информацията, изтичаща пред очите ѝ. Всичките бяха от различни бащи. Случаят не се отличаваеше особено, освен с факта, че и най-взискателният поглед не можеше да открие нищо излишно в нейното тяло след добре свършената работа за Сестринството. Дългият нос и допълващите го ъгловати бузи придаваха естествена горделивост на чертите ѝ, спускащи се надолу към тясната брадичка. Ала устата ѝ

беше красиво очертана и обещавахе страст, която тя внимателно обуздаваше.

Винаги можем да разчитаме на атреидските гени — помисли Тараза.

Зад Одрейди прошумоля перде и тя погледна към него. Намираха се в утринната стая на старшата света майка — малка и елегантна — със стени, декорирани от зелени завеси. Единствено ослепително белият фотьойл на Тараза я отделяше от общия фон. Сводестите прозорци на помещението гледаха на изток към градината и тревната площ, а в дъното, като много далечен екран, се издигаха снежни планини.

Без да я погледне, Тараза рече:

— Останах доволна, когато двете с Лусила приехте назначението. Моята задача вече е много по-лесна.

— Бих желала досега да съм се срещнала с въпросната Лусила — отбеляза Одрейди, свела поглед към върха на главата на събеседничката си. Гласът ѝ се оказа мек контралт.

Тараза се изкашля.

— Не се налага. Лусила е една от нашите най-добри Впечатки. Разбира се, всяка от вас двете е била подготвена в едни и същи либерални граници, за да бъдете подходящи за случая.

В официалния ѝ тон се долавяше нещо почти обидно и само навикът на продължителното общуване приглуши мигновената ядна реакция от страна на Одрейди. Тя си даде сметка, че причината е донякъде в думата „либерални“. При нейното произнасяне някогашните Атреиди се изправяха, доловили повее на бунта. Сега струпаните в нея спомени на жени рязко се вкопчиха в извънсъзнателни предположения и непроучени предразсъдъци, скрити зад подхвърлената идея.

„Единствено либералите имат правилно мислене. Само те са истински интелектуалци. И само либералите разбират потребностите на своите приятели.“ „Колко порочност и злост лежат скрити в тази дума! — помисли Одрейди. — И колко много скрито ето, търсецо усещането за превъзходство.“

Тя си спомни, че Тараза бе използвала понятието в придадения му от католицизма смисъл, независимо от обидния и официален тон, а

именно: общото възпитание на Лусила е било внимателно съобразено с възпитанието на Одрейди.

Старшата света майка се облегна по-удобно назад, но продължи да гледа към екрана пред нея. Светлината от прозорците, обърнати на изток, падаше право върху лицето ѝ, хвърляйки сенки под носа и брадичката. Тараза бе дребна жена, съвсем малко по-възрастна от Одрейди, запазила голяма част от хубостта си, която на времето я бе превърнала в най-сигурния обект за разплод с по-трудни господа. Лицето ѝ имаше издължен овал и закръглени бузи. Черната ѝ коса беше плътно изтеглена назад от високото чело с ясно изразен връх. Когато говореше, отваряше съвсем малко устата си, което бе свидетелство за превъзходен контрол над движенията. Вниманието на наблюдателя неизбежно се насочваше и към нейните очи в плътносиньо, на които трудно можеше да се устои. А общото впечатление беше като от привидно ласкава лицева маска, пропускаща само толкова, колкото да загатне за действителните емоции.

Одрейди познаваше добре сегашната поза на старшата майка. След миг Тараза щеше да промърмори нещо, въпреки че все още бе потопена в мислите си, докато внимателно следеше редовете от биографията на екрана. Очевидно вниманието ѝ се бе разпростряло над голям брой въпроси.

Това поуспокои посетителката. Тараза не вярваше на глупотевини от типа, че съществува благодетелна сила — пазителка на човечеството. Мисионария Протектива и намеренията на Сестринството бяха единствено значимото в нейния свят. Всичко полезно за тези намерения и цели — дори попълзновенията на отдавна умрелия Тиран — можеше да бъде оценено като добро. Останалото носеше знака на злото. Чуждоземските натрапници от Разпръскването — особено връщащите се потомки, които сами наричаха себе си „почитаеми мами“ — не заслужаваха доверие. Единствено хората на Тараза, пък дори и онези свети майки, които ѝ се противопоставяха в Съвета, бяха богатството на Бене Гесерит и само на тях можеше да се вярва.

Все още без да погледне нагоре, тя каза:

— Знаеш ли, че като се сравнят хилядолетията преди Тирана с тези след неговата смърт, намаляването на броя на големите военни конфликти е изумително...

— Доколкото ни е известно — вметна Одрейди.

Погледът на Тараза сякаш отскочи нагоре, след което отново се върна на мястото си:

— Какво?

— Няма как да посочим броя на войните извън нашия обсег на познание. Имаш ли статистическите данни на хората от Разпръскването например?

— Не, разбира се!

— Значи казваш, че Лето е опитомил само нас?

— Да, ако така ти харесва повече. — Тараза отбеляза с маркер нещо, което бе видяла на екрана.

— А обичният ни башар Майлс Тег не е ли също част от причината? — попита Одрейди. — Или някои негови талантиливи предшественици?

— Ние сме избирали тези хора — отговори Тараза.

— Не виждам доколко е уместна настоящата дискусия по военни въпроси. Има ли тя нещо общо със сегашния ни проблем?

— Да, мнозина мислят, че можем да се върнем към обстановката преди Тирана с успех, зад който обаче са скрити твърде неприятни последиствия.

— Така ли? — сви устни Одрейди.

— Няколко групировки измежду Изгубените продават оръжия на всеки, който иска или *може* да ги купи.

— Нещо по-точно? — запита Одрейди.

— Усъвършенствани оръжия заливат Гамму и няма особено място за съмнение, че тлейлаксианците складираят по-опасните при себе си.

Тараза се облегна назад и разтри слепоочията си. После заговори с нисък, почти отнесен глас:

— Мислим си, че вземаме решения от най-голяма важност, изхождайки от твърде морални принципи.

Одрейди бе вече присъствала на нещо подобно.

— Нима старшата света майка се съмнява в правотата на Бене Гесерит? — сви устни тя.

— Да се съмнявам ли? О, не. Но има нещо, което наистина ме смущава и обърква. През целия си живот всички работим за цели с високо морално естество, а какво откриваме в края на краищата?

Оказва се, че много от задачите, на които сме се посветили, са резултат от маловажни решения. Могат да бъдат проследени до тяхното начало като желания за лично удобство или уют, без да имат нищо общо с нашите високи идеали. Питам се дали залогът не е някое работно съглашение с всекидневен практически характер, което задоволява потребностите на онези, които са *могли* да вземат решенията...

— Чувала съм, че слагаш на тези неща определението политически — каза Одрейди, преди да продължи: — В смисъл на нужда от политическо естество.

Тараза заговори със строго контролиран глас, като отново съсредоточи вниманието си върху екрана пред нея:

— Ако нашите оценки и присъди се възприемат като резултат от работата на една институция, означава, че сме намерили най-сигурния път за унищожаването на Бене Гесерит.

— Не ще откриеш дребни и маловажни решения в моята биография — смени темата Одрейди.

— Търся евентуални източници и причини за слабости и пропуски.

— И такива няма да намериш.

Тараза прикри усмивката си. Почти моментално бе определила егоцентричната забележка като предизвикателство към старшата света майка. Одрейди явно много я биваше да се прави на нетърпелива, докато всъщност си оставаше потопена в безвременния поток на спокойствието.

И тъй като тя не бе захапала стръвта, посетителката ѝ се върна към предишното спокойно очакване — леки вдишвания и издишвания, съчетани с плавен ход на мисълта. Търпението само пристига. Сестринството отдавна я бе научило да разделя миналото и настоящето в едновременно движещи се потоци. Наблюдавайки непосредствено заобикалящата я среда, тя можеше да изтръгне по-големи и по-малки късчета от своето минало и да заживее с тях, сякаш преминаваха по екран, наложен върху случващото се в момента.

Работа на паметта — помисли Одрейди. Необходимости, които трябва да бъдат изтеглени и оставени да лежат. Както и да се свалят бариерите. И когато всичко се успокои в особената дружеска атмосфера, оставаше обърканата плетеница на нейното детство.

Имаше време, когато бе живяла като повечето деца: в къща с мъж и жена, които, ако не истински родители, определено бяха *loso parantis*^[1]. Други нейни връстници, които тя познаваше тогава, живееха при същите условия, И те имаха *тати и мами*. Понякога само тати работеше извън дома. В други случаи пък само мами излизаше за работа. При Одрейди жената беше вкъщи, така че не се налагаше сестра от детски ясли да се грижи за нея през работното време. Много по-късно тя разбра, че родната ѝ майка бе отделила голяма сума пари, за да може женското ѝ чедо да остане скрито, макар и пред очите на всички...

— Остави те при нас, защото те обичаше — обясни ѝ мами по-късно, когато тя порасна достатъчно, за да разбира. — Затова никога не трябва да споменаваш, че не сме истинските ти родители.

След време научи, че обичта няма нищо общо с нейния случай. Светите майки не бяха подвластни на толкова елементарни подбуди. А истинската ѝ майка е била служителка в Бене Гесерит.

Всичко ѝ бе разкривано в съответствие с първоначалния план. Име: Одрейди. Наричаха я Даруи всеки път, когато по-възрастният бе настроен галовно или пък ядосан. Младите приятели напълно естествено използваха съкращението Дар.

Ала развитието на нещата изглежда не продължи по същия този основен план. Спомняше си тясното легло в стая, украсена с рисунки на животни и измислени пейзажи по стените в пастелносиньо. Бели пердета потрепваха на прозореца от лекия пролетен или есенен бриз. В паметта си се виждаше да скача на тясното легло в сякаш безкрайна приказна игра — нагоре и надолу, нагоре и надолу. С много смях! Нечии ръце я хващаха наскоро скока и силно я притискаха към гърдите си. Бяха ръцете на мъж с кръгло лице и къси мустаци, които я гъделичкаха и я караха да се залива във весел кикот. Леглото се блъскаше в стената при всеки скок и белезите от неговото движение оставаха незаличими.

Одрейди се забавляваше със спомена и не искаше да го захвърли в кладенеца на рационалното всекидневие. Белези по стената, оставени от смеха и радостта. Колко малки бяха те, а колко много бе скрито зад тях...

Наистина странно, но напоследък тя често си мислеше за *тати*. Не всички спомени бяха щастливи. Понякога, когато той беше тъжен,

предупреждаваше *мами* „да не се впряга прекалено“. Лицето му носеше множество следи от чувство за безсилие и неудовлетвореност. Когато пък беше нервиран, сякаш излапваше думите. Тогава *мами* се движеше тихо, а очите ѝ бяха пълни с безпокойство. Одрейди долавяше страха и вълнението ѝ и мислеше с яд за мъжа. Но *мами* знаеше как да постъпи с него. Тя целуваше тила му, погалваше го по бузата и пошепваше нещо в ухото му.

Тези някогашни „естествени“ емоции създадоха немалко работа на един от психоаналитиците, проктор в Бене Гесерит, когато подготвяха Одрейди за ритуала на освобождаването от зли духове. И до днес имаше останали отломки. Дори сега тя знаеше, че не всичко е отминало и изчезнало.

Докато гледаше как Тараза внимателно се взира в биографичната справка, Одрейди се запита дали старшата света майка не проучва именно този недостатък.

Със сигурност вече знаят, че мога да преодолявам чувствата си от онези далечни времена.

Всичко бе станало много отдавна. И все пак се виждаше принудена да признае, че споменът за мъжа и жената се бе спотаил в нея толкова яко, та нищо не би могло да го заличи напълно. Особено този за *мами*.

Светата майка, родила Одрейди, я бе оставила на потайно място на Гамму поради обстоятелства, които сега бяха достатъчно разбираеми за нея. И с нищо не я възмущаваха. Било е необходимо за оцеляването и на двете. Истинската причина за „естествените“ емоции бе фактът, че наетата майка бе вдъхнала на Одрейди онова, дете почти всички родители даваха на своите деца, но в което Сестринството толкова упорито се съмняваше — любовта.

Когато светите майки дойдоха, мащехата не се хвърли да отвоюва *своята* дъщеря. Пристигнаха с цяла свита проктори — мъже и жени. По-късно на Одрейди ѝ трябваше доста време, за да проумее значението на този мъчителен момент. Дълбоко в сърцето си жената бе знаела, че денят на раздялата е неизбежен, въпрос само на време. И все пак, след като дните се превръщаха в години — почти шест стандартни години — тя се бе осмелила да се надява.

Одрейди бе чувала шепота на тихи разговори:

„Може би документите са изгубени. А защо да не се преместим и да сменим имената си...“

Светите майки дойдоха със свита яки служители. Просто бяха изчакали подходящ момент, когато ще са напълно сигурни, че никой заинтересуван преследвач не знае за наличието на потомка на Атреидите, планово създадена от Бене Гесерит.

Одрейди зърна голямата сума пари, оставени на неистинската ѝ създателка. Жената ги хвърли на пода. Никой не извиси глас на протест. Присъстващите възрастни добре разбираха в чии ръце е силата.

Извикала в паметта си сгъстените спомени от онова време, Одрейди все така ясно виждаше как жената сядна на стол с висока дървена облегалка до прозореца, който гледаше към улицата, сключва ръце около гърдите си в прегръдка и започва бавно да се люлее напред-назад, напред-назад. Без никакъв звук.

Светите майки си послужиха с Гласа(#) и многобройните хитрини в добавка към дима на упоителни треви, както и с непреодолимата сила на своето присъствие, за да я примамят в очакващото ги наземно превозно средство.

„Само за малко. Праща ни истинската ти родителка.“ Одрейди долови лъжата, но любопитството изигра своята роля. *Моята истинска майка!*

Последният образ на жената, който за нея се превърна в единствен родител по женска линия, беше фигурата до прозореца, поклащаща се назад и напред с лице, потънало в страдание и прегърнала сама себе си.

По-късно, когато Одрейди поиска да я върнат при нея, бе проведен много важен бене-гесеритски урок, който и до днес живееше в паметта ѝ:

„Любовта е източник на страдание. Тя е много стара сила, която някога е изпълнила полагаемата ѝ се роля. но вече не е от първостепенна важност за оцеляването на родовете. Не забравяй за болката на онази жена.“

Преди да навлезе безвъзвратно в тийнейджърския период, фантазията бе в помощ на Одрейди при подредбата на нещата. Ще се върне, след като стане пълноправна света майка, *наистина* ще се върне. Ще отиде пак там и ще намери онази любяща жена, която за нея

бе „мами“ и „Сибия“. Още си спомняше смеха на по-големите ѝ приятелки, които я наричаха така...

Мами Сибия.

Ала сестрите успяха да разберат за нейните въздушни кули и потърсиха техния източник. Последва поредната важна част от урока:

„Потокът на фантазията е началното пробуждане на онова, което наричаме едновременно протичане. А то е твърде важен инструмент на рационалното мислене. С него можеш да прочистиш ума си за по-доброто осъществяване на мисловния процес.“

Едновременно протичане.

Одрейди спря погледа си върху Тараза и работната ѝ маса в помещението за утринни разговори. Травмата от детинството трябваше да бъде внимателно поставена на мястото, възстановено в паметта. Всичко бе станало отдавна на Гамму, онази планета, която хората от Дън бяха превърнали в дом отново след Времената на глада и Разпръскването. Хората от Дън — Каладън(#) по онова време. Одрейди превключи внезапно на рационална мисъл, ползвайки възможностите на Другите Памети, нахлули в съзнанието ѝ по време на транса с подправката(#), когато се бе превърнала в пълноправна света майка.

Едновременно протичане... Филтър на съзнанието... Други Памети...

Какви мощни средства ѝ бе предоставило Сестринството. И колко опасни. Всичките онези чужди животи стояха непосредствено зад завесата на съзнанието — средства за оцеляване, а не способ за задоволяване на случайно любопитство.

Тараза заговори, явно тълкувайки онова, което минаваше на екрана пред очите ѝ:

— Задълбаваш прекалено в своите Други Памети. Изтичат енергийни сили, които е по-добре да бъдат съхранени.

Бездънно сините очи на старшата света майка я пронизаха с поглед отдолу нагоре.

— Понякога стигааш до самия ръб на допустимото, що се отнася до плътта. А това може да причини преждевременната ти гибел.

— Внимавам с подправката, майко.

— И с пълно право! Тялото може да поеме извънредно много меланж, както и дълго да обикаля като ловец през някакъв свой минал

живот!

— Откри ли моя недостатък? — попита Одрейди.

— Гамму!

Само една дума, а всъщност цяла тирада.

Тя знаеше причината. Неизбежната травма от онези пропуснати години на Гамму. Бяха нещо като приятно разсейване, което трябваше да бъде почти заличено и сведено до приемливи за разума мащаби.

— Но местоназначението ми е Ракис.

— Не забравяй афоризмите за умереността. Помни коя си!

Тараза отново се наведе към екрана.

Одрейди съм — помисли Одрейди за себе си.

В училищата на Бене Гесерит, където малките имена постепенно отпадаха, повикването при проверка се извършваше по фамилии. Приятелите и познатите възприемаха навика да си служат именно с тях. Дали вече не бяха разбрали, че споделяната тайна или пък личното име е старо и изпитано средство за примамване на някого в клопката на привързаността?

Три класа по-напред от Одрейди, на Тараза бе поставена задачата да „въведе по-младото момиче със себе си“ — предварително обмислено от наблюдателните преподаватели другарство.

„Въвеждането“ представлява подобие на настойничество по отношение на по-младата бене-гесеритка, но освен това включва и редица нови съществени елементи, които по-добре се предават и усвояват от този, с когото си на равна нога. Тараза, получила достъп до личното досие на своята подопечна, от самото начало започна да се обръща към нея с „Дар“. Одрейди веднага ѝ отговори с „Тар“. Двете имена бяха много сходни, почти като слепени — Дар и Тар. След като светите майки научиха и ги укориха, те повтаряха грешката само от време на време за собствено забавление.

Погледна надолу към Тараза и рече:

— Дар и Тар.

Усмивка раздвижи ъгълчетата на Таразината уста.

— Какво има в досието ми, че вече няколко пъти не можеш да го намериш? — запита Одрейди.

Старшата света майка се облегна и почака фотьойлът да се саморегулира към новото положение на тялото ѝ. След това постави заключените си ръце на масата и вдигна очи към по-младата.

Не много по-млада, между другото — помисли.

Въпреки това след като завърши училище, Тараза бе възприемала Одрейди като окончателно преместена в по-младша възрастова група и оставаща там независимо от хода на времето.

— Дар, внимавай в началото — рече тя.

— Проектът отдавна е отминал началото си — отвърна Одрейди.

— Твоята роля в него започва сега. А като цяло работим по начин, към който никога не сме прибегвали.

— Ще трябва ли да се запозная с първообраза на проекта за голата и с хода на цялостното му изпълнение?

— Не се налага.

Аха, стана малко по-ясно. Всички доказателства за разисквания на високо ниво и „необходимостта от запознаване“ бяха пометени с един замах. Стори ѝ се, че започва да разбира нещата. При основаването на Дома на Ордена в Бене Гесерит е било заложено едно отличително организационно правило, устояло хилядолетия само с незначителни промени. Подразделенията на школата бяха препречени с непроницаеми прегради по вертикала и хоризонтала и оставаха разчленени на изолирани групички, които се сливаха под едно общо управление единствено тук, на върха. Задълженията (да се разбира „роли по предназначение“) бяха изпълнявани в отделни клетки. Активните участници в някоя от тях не познаваха своите съизпълнители в другите.

Но аз знам, че светата майка Лусила е в успоредна клетка — помисли Одрейди. — Такъв е логичният отговор.

Схващаше причината за тази необходимост. Моделът беше много стар и копиран от тайни революционни общности. В Бене Гесерит винаги бяха гледали на себе си като на постоянни, т. е. професионални революционери. Да, революция, която се оказа буквално попарена единствено по времето на Тирана Лето II.

Попарена, но не отклонена или спряна — припомни си Одрейди.

— Докладвай ми — рече Тараза, — ако доловиш каквато и да е непосредствена заплаха за Сестринството в онова, с което предстои да се заемеш.

Да, ето едно от *странните* искания на по-старшата, на които Одрейди се бе научила да отговаря инстинктивно, сякаш безсловесно, но така, че после да може да облече казаното в думи. Тя бързо изрече:

— Ако пропуснем да действаме, е по-зле.

— Според разсъжденията ни би трябвало да съществува опасност — кимна Тараза.

Думите ѝ бяха изречени със сух, неангажиращ глас. Не обичаше да подчертава прекалено тази особена дарба на Одрейди. По-младата от нея жена притежаваше инстинктивната проникателност да открива заплахи за Сестринството. Най-вероятно благодарение на неповторимото влияние на собствения ѝ генетичен код — Атреидите с техните опасни способности. На личния ѝ размножителен файл изрично бе отбелязано: „Внимателно проучване на цялото потомство“. Двамина от това потомство вече бяха унищожени без много шум и угризения.

Не трябваше да будя точно сега дарбата ѝ, дори за миг — помисли Тараза. Но понякога изкушението беше прекалено силно.

Тя грижливо прибра апаратурата в работната маса и остана загледана в равната ѝ повърхност, докато казваше:

— Даже и да намериш безупречен господин, не бива да мислиш за онази работа без наше разрешение, особено докато не се върнеш при нас.

— Да, грешката на моята истинска майка — вметна Одрейди.

— Грешката на твоята истинска майка беше залавянето ѝ точно тогава, когато го правеше!

Разбира се, знаеше за случая — познатата история с генетичната линия на Атреидите, изискваща най-внимателен контрол от страна на специалистките по размножителния процес. Лудешката дарба, естествено. Бе чувала за тази необуздаема способност — генетичната сила, създава квисац хадераха и Тирана. Е, какво търсеха сега специалистките? Подходът им не беше ли преди всичко с отрицателен заряд? Никога вече рискови раждания! Тя лично не бе видяла нито едно от своите бебета след появата им, което впрочем не бе задължително прието за характеристика на Сестринството. И никога не съумя да зърне някой от записите в собствения си генетичен файл. И тук, както винаги и навсякъде, се оперираше с внимателно отделяне на движещите сили.

Ами онези по-ранни забрани в моите Други Памети!

Бе открила празните пространства в тях и дръзна да ги отвори. Вероятно само Тараза и може би още две съветнички имаха по-

свободен достъп до информация за размножаването от подобен характер.

Дали старшата света майка и останалите наистина се бяха заклели да посегнат на живота си, преди да разкрият привилегирована информация на външно лице? Все пак имаше точно установен ритуал на приемственост в случай, че света майка с ключова важност умре далеч от Сестрите си и без реална възможност да предаде данните за събраните в нея животи. Ритуалът бе изпълняван много пъти при царуването на Тирана. Какъв страшен период! Особено след като всички знаеха, че революционните клетки на Сестринството бяха прозрачна преграда за него! Чудовище! Светите майки никога не се бяха заблуждавали по отношение на факта, че Лето II се въздържа да унищожи Бене Гесерит само поради някаква дълбоко скрита в него преданост към баба му лейди Джесика. *Там ли си, Джесика?*

Усети дълбокото раздвижване в себе си. Прегрешението на една света майка: „Тя си позволи да се влюби!“ Толкова дребен факт, а какви страхотни последствия. Три хиляди и петстотин години тирания!

Златната Пътека. Безкрайна ли беше? Какво да се каже за изчезналите люде — милион билиони — по време на Разпръскването? А каква ли опасност носеха Изгубените, които сега се завръщаха?

Сякаш четейки мислите на Одрейди, което понякога май действително правеше, Тараза изрече:

— Разпръснатите са ей-там наблизко и само чакат да връхлетят при първа възможност...

Одрейди бе чула доводите: опасността, от една страна, а, от друга — непреодолимо привлекателните перспективи. Толкова много и прекрасни непознати. А способностите на Сестринството, източени с бруса на меланжа в течение на хилядолетия — какво ли не можеха да сторят те с освободеното от прегради богатство на човешката маса? Помислете само за неизброимото количество гени в нея! Помислете за скритите таланти, реещи се свободно из светове, където биха могли да изчезнат завинаги!

— Липсата на познание призовава най-големите страхотии — каза Одрейди.

— И най-големите амбиции — добави Тараза.

— Е, отивам ли на Ракис?

— Не след дълго. Намирам те подходяща за задачата.

— В противен случай нямаше да ме определиш за нея.

Последното беше стара закачка, останала им още от ученическите дни. Ала Тараза си даде сметка, че не бе си позволила да пристъпи съзнателно към шегата. Толкова много спомени ги обвързваха: Дар и Тар. Трябва да внимава!

— Не забравяй докъде стига лоялността ти — сухо рече тя.

[1] Наети на мястото на родителите (лат.) — Б. пр. ↑

Съществуването на не-кораби създава възможност за унищожаване на цели светове без опасност от репресивни мерки. Обект с големи размери от типа на астероид или нещо подобно може да бъде изпратен срещу съответната планета. Или пък хората биха могли да се изправят едни срещу други под въздействието на сексуална поквара, след което да им се даде оръжие, за да се унищожат взаимно. Изглежда, че почитаемите мами имат предпочитание към втората възможност.

Анализ на Бене Гесерит

От мястото си в двора Дънкан Айдахо гледаше внимателно към своите наблюдатели дори когато не си личеше, че го прави. Там беше Патрин, разбира се, но той не влизаше в сметката. Светите майки срещу Патрин бяха наблюдаваните. Зървайки Лусила, Айдахо помисли: *Тя е новата*. Мисълта го заля с вълна на възбуда и трябваше да се изправи срещу нея с подновяване на упражненията.

Завърши първите три съчетания от тренировъчните игри, за които се бе разпоредил Майлс Тег, като смътно си припомни, че Патрин ще докладва за качеството на изпълнението. Дънкан харесваше Тег и стария му другар, долавяйки взаимността на чувствата им. Докато присъствието на светата майка Лусила подсказваше интересни промени. Преди всичко, беше по-млада от останалите. И още — не се опитваше да скрие погледа си, което пък от своя страна говореше за принадлежността ѝ към Бене Гесерит. Когато за първи път зърна Шуонгю, пресрещнаха го очи, скрити зад контактни лещи, симулиращи зеници на непристрастена към меланжа личност и бялото на очни ябълки с леки кръвоизливчета. Освен това вече бе научил от една помощничка на Сестрите в кийпа, че лещите на Шуонгю коригират и астигматичен недостатък, приет в нейната генетична линия срещу разумна размяна за други качества, които тя предала на потомството си.

Тогава по-голямата част от чутото бе останала неразбираема за Дънкан, но той потърси в библиотеката на кийпа съответните справки,

които се оказаха както нищожни на брой, така и с твърде ограничено съдържание. Самата Шуонгю го обезсърчи допълнително по всички възникнали въпроси, а последващото поведение на неговите учители му подсказа, че е била ужасно разгневена. И напълно в неин стил си бе изкарала яда на другите.

Подозираше, че най-много я бе разстроило неговото желание да узнае дали тя е истинската му майка.

От доста време детето Айдахо вече разбираше, че е нещо специално. Имаше места в сложната система на кийпа на Бене Гесерит, където достъпът бе забранен за него. Той обаче бе открил потайни пътища, за да превъзмогне забраните; нерядко бе гледал както през дебело метастъкло(#), така и през случайно отворени прозорци към пазачите и широките открити пространства, готови за анфилада от стратегически разположени бункери. Майлс Тег лично му разясни важността на анфиладното разположение.

Сега наричаха планетата Гамму. Някога е била известна като Гайъди Прайм(#), но името било променено от някой си, зовящ се Гърни Халик. Стара история. Отчайващо отегчителна. Все още обаче в почвата се долавяше слабата миризма на вгорчено земно масло, останала от ония дни. Сякаш напук на учителите му, които упорито обясняваха, че всичко е било променяно от специални насаждения в продължение на хилядолетия. От кийпа се виждаше част от тях. Ограждаха ги гори от иглолистни и други дървета.

Без да спре да следи тайно двете свети майки, Дънкан изпълни серия от странични премятания през изпънати ръце. При всяко движение работеше с мускулите си така, както го бе учил Тег.

Башарът го обучаваше и в областта на военните системи за защита на планетата. Около Гамму бе разположен пръстен от орбитални бойни кораби, чийто екипаж се намираше на борда без семействата си. Те оставаха долу като заложенници за бдителността на пазачите в Орбита. Някъде помежду корабите в космическото пространство се намираха и неоткриваемите не-кораби, екипажът на които беше попълван изцяло от хора на башара и Сестринството.

— Нямаше да приема назначението, ако не ми беше предоставен пълен контрол върху всички защитни системи — обясни му Тег.

Дънкан осъзна, че *той* е „назначението“. Кийпът бе на мястото си, за да го защитава. А орбиталните бойни кораби на Тег, както и не-

корабите, осигуряваха защитата на кийпа.

Всичко споменато представляваше част от военната подготовка и образование, чиито елементи му бяха някак си странно познати. Учейки се как да отбранява очевидно уязвима планета от атаки от космоса, той вече *знаеше*, че защитните системи и съоръжения са разположени правилно. Като цяло бе твърде сложно, но отделните елементи не се оказаха тайна, така че след идентифицирането им нещата бързо ставаха разбираеми. Например имаше установен постоянен контрол над атмосферните условия и на кръвния серум на планетните обитатели. Лекарите от школата Сук(#), на които Бене Гесерит плащаше щедро, бяха навсякъде.

— Болестите са оръжие — поясняваше Тег. — Следователно нашата защита срещу заболяванията трябва да бъде в безупречно състояние.

Нерядко башарът ругаеше пасивната отбрана. Според него тя беше „продукт на менталитета на защитаващи се, за който отдавна е известно, че създава смъртоносни слабости“.

Когато Тег водеше заниманията по бойна подготовка, Дънкан слушаше внимателно. Патрин и библиотечната документация недвусмислено потвърждаваха, че ментат(#)–башарът е бил прочут военачалник на служба при Бене Гесерит. Помощникът често споменаваха за общата им военна кариера, а героят неизменно беше Тег.

— Мобилността е разковничето на военния успех — казваше той. — Ако останеш затворен в укрепени фортове, дори те да са с размерите на планета, винаги ще си уязвим.

Не държеше особено много на Гамму:

— Виждам, че мястото ти е вече познато като някогашната Гайди Прайм. Харконите, които бяха тогава господари, ни научиха на доста неща. С тяхна помощ разбрахме по-добре до каква ужасяваща бруталност могат да стигнат хората.

Припомняйки си разговора, Дънкан забеляза, че двете свети майки, които го наблюдаваха от парапета, без съмнение беседваха за него.

„Дали съм назначение и за новодошлата“?

Не обичаше да го следят и се надяваше, че Лусила ще му отдели известно време — насаме. Видът ѝ не говореше за грубост и лош

характер. За разлика от този на Шуонгю.

Дънкан продължи упражненията си, като въведе и ритъма на едно лично заклинание: *По дяволите Шуонгю! По дяволите Шуонгю!*

Вече четвърта година я мразеше — от деветгодишната си възраст. Смяташе обаче, че тя не долавя неговата омраза, навярно бе забравила за случката, която я възпламени.

Беше едва на девет, когато съумя да се промъкне през вътрешната охрана в тунел, отвел го до един от бункерите. Вътре се носеше миризма на мухъл. Бледи светлини. Влага. Успя дори да надникне през една от бойниците на бункера, преди да го пипнат и да го върнат с груби тласъци в централния участък на кийпа.

Бягството стана причина за изнасянето на строга беседа от Шуонгю — надменна и заплашителна личност, чиито заповеди бе длъжен да изпълнява. Все още мислеше за нея по същия начин, въпреки че вече знаеше за заповедния Глас на Бене Гесерит — ловкото вокално майсторство, което може да сломи волята на всеки неподготвен слушател.

Длъжен да изпълнява нейните нареждания.

— Стана причина за наказание на цяло отделение от охраната — каза тогава Шуонгю. — А то ще бъде достатъчно сурово.

Това беше най-неприятната част от назидателната ѝ беседа. Дънкан харесваше някои от пазачите и понякога прилъгваше неколцина от тях в игра със смях и лудории. Малката му шега, състояща се единствено от промъкване до бункера, обиди и нарани приятелите му.

Той вече знаеше какво е да бъдеш наказан.

По дяволите Шуонгю! По дяволите Шуонгю!

След поученията на старата вещица прибяга до тогавашната си главна инструкторка — светата майка Тамалани — още един от съсукрените образи на старици със сдържани маниери, снежнобяла коса над тясно лице и обветрена кожа. Поиска да разбере от нея нещо повече за наказанието на пазачите. Светата майка изненадващо се замисли дълбоко, а грубият ѝ глас напомняше скърцане на дърво:

— Наказание ли? Виж ти.

Намираха се в малката учебна стая, встрани от по-просторната площ за практически занимания; Тамалани отиваше там всяка вечер, за да подготви уроците за следващия ден. Тук бяха ролковите четящи

устройства и други усъвършенствани приспособления за събиране, търсене и получаване на информация. Дънкан предпочиташе това място пред библиотеката, но не му разрешаваха да го посещава без придружител, въпреки че се водеше като стая за учене. Беше силно осветена от голям брой светоглобуси(#) със суспенсорно(#) окачване. Когато той настоя за отговор, Тамалани се извърна от мястото, където подготвяше утрешните си уроци.

— При по-тежките наши наказания винаги има нещо като жертвен банкет — каза тя. — Пазачите от охраната, ще получат тъкмо такова наказание.

— Какъв банкет? — смая се Дънкан.

Тамалани се завъртя на подвижния стол, така че да го погледне право в очите. Металните ѝ зъби просветваха на ярката светлина, когато изрече:

— Историята рядко е била добра към онези, които трябва да бъдат наказани.

Момчето се сепна при думата „история“, защото тя беше един от предупредителните сигнали на светата майка. Готвеше се да му изнесе урок, още един отегчителен урок. Но Тамалани не бе завършила с разясненията.

— Наказанието винаги приключва с десерт — добави тя и хлопна длани върху коленете си.

Дънкан се намръщи. Десерт? Той наистина си е част от пиршеството. Но как може банкет да бъде наказание?

— Не става дума за истински банкет, а само за идеята за него — уточни Тамалани и описа във въздуха кръг с ръката си, подобна на ноктите на хищник. — Десертът понякога идва напълно неочаквано. А покаялият се грешник мисли: *О, най-сетне ми прости!* Разбираш ли?

Айдахо поклати глава в знак на отрицание. Не, не беше разбрал.

— Всичко е събрано в сладостта на момента — продължи светата майка. — Опитал си блюдата на мъчителен банкет и накрая стигах до нещо, което можеш да вкусиш и да му се насладиш. Но не! В мига, когато го правиш, да, *точно тогава* идва най-мъчителното — разпознаването, *разбирането*, че това не е удоволствието за-накрая. В никакъв случай! Това е върховната болка от тежкото наказание. Ето урока на Бене Гесерит.

— Но какво ще направи тя с онези от охраната? — думите с мъка излязоха от устата на Дънкан.

— Не мога да гадая какъв ще бъде характерът на специалните елементи на наказанието за всеки поотделно. Не ми трябва и да го знам. Мога само да поясня, че ще бъде различен за всеки от тях.

Тамалани не каза нищо повече по въпроса. Обърна се, за да подготви уроците за следващия ден.

— Утре ще продължим — рече подир малко тя. — Ще те науча как да разпознаваш източниците на различните произношения на говоримия галах(#).

Никой друг, включително Тег и Патрин, не поиска да отговори на въпросите му за наказанията. Дори пазачите, когато внимателно ги попита след време, отказаха да опишат мъченията. Някои реагираха остро на опитите му за разговор, а нито един от тях вече не пожела да играе с него. Не можеха да му простят, поне това беше ясно.

По дяволите Шуонгю! По дяволите Шуонгю!

Именно оттук тръгна дълбоката му омраза към нея. Всяка от старите вещици бе достойна за тази омраза. Дали и новодошлата ще бъде като тях?

По дяволите Шуонгю!

Когато по-късно я попита защо е трябвало да налага наказания, тя не отговори веднага.

— Тук, на Гамму, е опасно за тебе — отбеляза мрачно и след дълга пауза. — Има хора, които ти желаят злото.

Дънкан не полюбопитства за причината, защото знаеше, че и на тези негови въпроси не отвърща никой. Включително и Тег, макар че личното му присъствие бе напълно достатъчно доказателство за съществуващата опасност.

А Майлс Тег беше ментат, задължен да има отговор на много въпроси. Често пъти Айдахо виждаше блясък в очите на възрастния башар, чиито мисли очевидно бяха далеч оттук. Това обаче не му пречеше бдително да пропуска покрай ушите си питания от типа на:

„Защо сме на Гамму?“

„От кого ни пазиш? Кой иска да ми стори зло?“

„Кои са моите родители?“

Отговаряше с мълчание, а понякога изръмжаваше:

— Не мога да те информирам.

И библиотеката не му казваше нищо. Разбра го още на осем години, когато главен негов ръководител беше една провалила се света майка, именувана Луран Гийза, по-малко вехта от Шуонгю, но с приличен възрастов стаж — над сто години.

Библиотечната система отговори на неговите запитвания за Гамму/Гайъди Прайм и за Харконите и тяхното сгромолясване, както и за различни военни конфликти, в които Тег е бил главнокомандващ. Никое от сраженията не беше определено като много кръвопролитно, а неколцина коментатори споменаваха за „превъзходната дипломация“ на башара. Следвайки връзката на постепенно събираните данни, Дънкан се запозна с епохата на Бога-Император и усмиряването на хората под неговото попечителство. Този период привличаше вниманието му в продължение на седмици. Намери някаква стара карта в архивната документация и внимателно я разгледа на прожекционната стена. Привнесените от коментатора факти му подсказаха, че същият кийп някога е бил команден център на Говорещите с риби, изоставен по време на Разпръскването.

Говорещите с риби!

Искаше му се да бе живял и служил в ония години, един от малцината мъже — военни съветници на женската армия, боготворила своя Император...

О, как му се искаше да е живял на Ракис тогава!

Тег се оказа изненадващо внимателен по отношение на Бог-Императора, макар неизменно да го наричаше „Тирана“. Една от заключените секции на библиотеката бе отворена и Дънкан беше буквално засипан с информация за планетата Ракис.

— Ще я видя ли някога? — попита той Гийза.

— Подготвят те, за да живееш там.

Отговорът ѝ го учуди. Всичко, на което го учеха за онзи отдалечен свят, сякаш грейна в нова светлина.

— Защо ще живея там?

— Не мога да ти отговоря.

Продължи с нараснал интерес изучаването на загадъчната Ракис и нейната жалка Църква на Шай-хулуд — Раздвоения Бог. *Червеи*. Бог-Императорът се бе превърнал в онези червеи! Самата идея изпълни Дънкан със страхопочитание. Може би наистина имаше нещо, заслужаващо преклонение. Последната мисъл засегна чувствителна

струна в душата му. Какво ли бе накарало един човек да приеме зловещата метаморфоза?

Знаеше мнението на пазачите и останалите в кийпа за Ракис и тамошната жреческа среда. Подигравателните подмятания и смехът бяха напълно достатъчни. — По всяка вероятност — бе промърморил Тег — ние никога няма да разберем цялата истина за онова място, но, чуй ме, момчето ми: такава религия не е за войник. А Шуонгю сложи точка на всичко с думите:

— Трябва да научиш колкото се може повече за Тирана, но не си длъжен да вярваш в неговата религия. Тя е под достойнството ти и заслужава единствено презрение.

По всяко време, свободно от задължителните занимания, Дънкан четеше внимателно онова, което можеше да се намери в библиотеката: Светата Книга на Раздвоения Бог, Закрилящата Библия, Оранжевата Католическа Библия(#), дори и Апокрифите. Научи за отдавна споминалото се Ведомство по въпроси на Вярата и за „Бисерът, който е Син на Разума“.

Самата идея за червеите го очарова без остатък. Колко големи бяха те! Някой от най-представителните би се проточил от единия край на кийпа до другия. Мъже бяха яздили червеи преди времето на Тирана, но сега жреците на Ракис го забраняваха.

Привлякоха го и отчетите на археологическата група, открила примитивната не-стая на Тирана на Ракис. Мястото беше известно като Дар-ес-Балат. Отчетите на археоложката Хади Бенотто носеха грифа „Изети по нареждане на жреческото тяло на Ракис“. Регистърът на файла с отчетите от бене-гесеритските архиви се оказа много богат, а откритията на Бенотто направо го възхитиха.

— Как е възможно да има ядка от съзнанието на Бога-Император във всеки червей? — попита той Гийза.

— Така е казано. Обаче дори да е вярно, самите те нямат съзнание и не могат да осмислят нещата. Тиранът сам е рекъл, че ще се озове в безкраен сън.

Всяко проучване ставаше причина за специална лекция и актуални обяснения по религиозни въпроси от страна на Бене Гесерит, докато най-сетне попадна на писанията, озаглавени „Деветте дъщери на Сиона“ и „Хилядата синове на Айдахо“.

Решително запитва Гийза:

— Кажи ми, как да разбирам факта, че аз се казвам Дънкан Айдахо?

Движенията и поведението на наставничката му оставяха впечатление, че всеки момент ѝ предстои провал: главата ѝ винаги беше наведена напред и надолу, а воднистите очи — заковани в земята. Конфликтната среща стана привечер в голямата зала извън площадката за практически занимания. Тя пребледня, когато чу въпроса.

След като не му отговори, момчето повтори настоятелно:

— Потомък ли съм на Дънкан Айдахо?

— Трябва да питаш Шуонгю — отвърна Гийза. а думите сякаш ѝ причиняваха болка.

Отговорът беше добре познат и го ядоса. Тя искаше да му обясни, че ще смутолевят нещо, колкото да му затворят устата. Но старата вещица се оказа по-словоохотлива от обичайното:

— В жилите ти тече кръвта на самия Дънкан Айдахо.

— Кои са родителите ми?

— Отдавна са починали.

— Каква е била смъртта им?

— Не знам. Дойде при нас като сираче.

— Тогава защо има хора, които искат да ми сторят зло?

— Страхуват се от онова, което можеш да направиш.

— А какво е то?

— Учи уроците си и в скоро време ще разбереш.

Мълчи и учи! Още един познат отговор.

Той се подчини на нареждането, защото вече бе подготвен да долавя кога вратата е затворена за него. Но търсецният му ум прерови още доклади със сведения за Времената на глада и Разпръскването, както и за не-стаи и не-кораби, които не могат да бъдат проследени и засечени във вселената, която обитаваха, дори от най-мощните умове с пророческа дарба. Попадна и на факта, че потомците на Дънкан Айдахо и Сиона — онези двамата от древността, които са били на служба при Тирана Бог-Император — също са се оказали неоткриваеми за пророци и ясновидци. Дори навигатор от Сдружението, унесен в дълбок меланжов транс, не е могъл да ги открие. В отчетите недвусмислено бе отбелязано, че Сиона била зачената като чиста Атреидес, а Дънкан Айдахо бил гола.

Гола ли!

Потърси в библиотеката тълкувания и уточнения за тази странна дума. *Гола*. Получи само сухата дефиниция_: „Гола — човешки същества, израсли от взети от труп клетки в тлейлаксиански аксолотлови резервоари(#).“_

А какво е аксолотлов резервоар!

„Тлейлаксианско изобретение за възпроизвеждане на живо човешко същество от клетките на починал човек.“ „Дайте ми описание на гола“ — поиска той.

„Девствена плът, лишена от обема на оригиналната памет. Вж. Аксолотлови резервоари.“

Дънкан вече можеше да разчита както премълчаванията, така и празните пространства, с които всъщност хората от кийпа несъзнателно се издаваха. Сега направеното откритие буквално го блъсна в стомаха. Вече знаеше! Само десетгодишен, и знаеше!

Аз съм гола!

В късния библиотечен следобед, на фона на достъпната единствено за посветени техника, едно десетгодишно момче седеше мълчаливо пред екрана, стаило в себе си току-що придобитото прозрение:

Аз съм гола!

Не помнеше аксолотловите резервоари, където от собствените му клетки бе порасло дете. Първите му спомени бяха за Гийза, която го изваждаше от люлката, и за живия интерес във възрастните очи, надничащи иззад ловко спусканата завеса на клепачите. Случи се така, че неохотно подаваните му сведения както от обитателите на кийпа, тъй и от преровените отчети най-послед очертана контурите на едно странно същество — самия Дънкан.

„Дайте ми данни за Бене Тлейлакс(#).“ — поиска той в библиотеката.

„Те са народ, саморазделил се на лицетанцьори(#) и майстори. Лицетанцьорите са хибридни същества, стерилни и подчинени на Майсторите.“

Защо са сторили това с мен?

Техниката, подаваща информация в библиотеката, сякаш внезапно се бе превърнала в опасен чуждоземец. Започваше да се страхува не от празните пространства пред своите въпроси, а от възможността да получава отговори.

Защо съм толкова важен за Шуонгю и останалите?

Имаше усещането, че са постъпили несправедливо с него, дори достойни люди като Майлс Тег и Патрин. Какво ги бе подбудило да вземат клетки от човек и да създадат гола?

С голямо колебание зададе следния въпрос: „Може ли гола да си спомни какъв е бил някога?“ „Възможно е.“

„Как?“

„Психологичната идентичност на голата по отношение на оригинала се разглежда като задание за определени реакции, които могат да възникнат внезапно при травма.“

Ама че отговор!

„Но как?“

В този момент се намеси Шуонгю, пристигнала неочаквано в библиотеката. Очевидно във въпросите имаше нещо, което я бе накарало да бъде нащрек.

— Ще разбереш, когато дойде времето — каза тя.

Говореше му отвисоко! Той веднага почувства неправдата и неистинността. Някакъв вътрешен глас му пошепваше, че носи повече човешка мъдрост във все още несъбудената и неосъзната своя същност в сравнение с онези, които се изживяваха като висши същества. Силата на омразата му към Шуонгю доби ново измерение. Тя беше олицетворение на всички, които го измъчваха и осуетяваха опитите му да получи отговор на своите въпроси.

Ала и въображението му вече работеше с пълна пара. Твърдо бе решил да възстанови изначалната си памет и спомени! Почувства се на прав път. Ще се върне към забравените си родители, семейство, другари, врагове...

Попита Шуонгю:

— Заради моите неприятели ли ме създадохте?

— Дете мое. вече си узнал каква е силата на мълчанието — отвърна тя. — Разчитай на това познание.

Много добре. Ето как ще се боря с теб, проклета вещице. Ще мълча и ще уча.. Но няма да ти показвам какво чувствам.

— Знаеш ли, че според мен се превръщаш в стоик — каза Шуонгю.

Значи отново гледа на него отвисоко! Не може да понася подобно отношение. Ще се изправи срещу всички с мълчание и

наблюдателност... Почти избяга от библиотеката и се сви на кълбо в стаята си.

През последвалите месеци много неща потвърдиха факта, че е гола. Едно дете инстинктивно разбира, когато нещата около него придобиват необичаен характер. От време на време зърваше свои връстници отвъд стените, които се разхождаха на воля по обиколния път, смееха се и викаха. Потърси и намери сведения за други деца в библиотеката. Възрастните не идваха при тях и не ги подлагаха на тренировки с голямо натоварване, каквито бяха неговите. Над главите на другите деца не висеше света майка Шуонгю, която да подрежда и направлява и най-незначителните неща в живота им.

Последното негово откритие ускори и друга промяна в живота му. Луран Гийза бе окончателно отзована.

От нея не се очакваше да задоволи любопитството ми.

Истината се оказа по-сложна в известен смисъл — такава, каквато Шуонгю я обясни на Лусила в деня на нейното пристигане, докато двете стояха облежнати на парапета.

— Знаем за неизбежното идване на момента, когато той ще научи за голите и ще ни зададе неудобни въпроси.

— Крайно време е с всекидневното му обучение да се заеме света майка. Може би изборът на Гийза е бил погрешен.

— Да не би да поставяш под съмнение моята преценка? — сопна се Шуонгю.

— Да не би твоята преценка да е толкова съвършена, че никога да не може да бъде поставяна под съмнение? — запитването на Лусила прозвуча като плесница, макар и произнесено с мекия ѝ контраалтов глас.

Шуонгю не се обади почти цяла минута. После каза:

— Според Гийза голата е мило дете. Разплака се и каза на сбогуване, че ще ѝ бъде мъчно за него.

— Не беше ли предупреждена отрано?

— Тя няма нашата подготовка.

— Ето защо я смени с Тамалани. Не я познавам, но предполагам, че е доста възрастна.

— Доста.

— Как прие той отзоваването на Гийза?

— Попита къде е отишла. Не му отговорихме.

— Как се справя Тамалани?

— На третия ден от работата ѝ с него Дънкан много спокойно ѝ казал: „Мразя те. Това ли се очаква от мен?“

— Толкова скоро?

— В момента ни наблюдава и си мисли: „Мразя Шуонгю. Ще трябва ли да намразя и новата?“ Но в същото време си дава сметка, че ти не си като другите свети майки. Млада си. Ще разбере, че това е нещо важно.

Хората живеят най-добре, когато за всеки има определено място, когато всеки знае къде се намира в схемата на нещата и какво може да постигне. Унищожите ли мястото, унищожавате и човека.

Поучение на Бене Гесерит

Майлс Тег дълго не искаше да приеме назначението си на Гамму. Какво — да преподава оръжейно майсторство на гола-дете? При това в този по-специален случай и с цялата история, втъкана около него. Прие предложението като нежелана намеса в добре подредения свят на башара в оставка.

Но тъй като бе прекарал досегашния си живот изцяло като военен ментат под егидата на Бене Гесерит, просто не можеше да даде логична обосновка на евентуален акт на неподчинение.

QUIS CUSTODIET IPSOS CUSTODES?

Кой ще пази пазачите? Кой ще надзирава надзирателите да не вършат престъпления?

Многократно и внимателно бе обмислял въпроса. Той представляваше един от основните принципи, формирали предаността му към Бене Гесерит. За Сестринството би могло да се каже всичко, но най-характерната им черта беше възхитителното постоянство на основната цел.

Моралната цел, както я именуваше Тег.

Моралната цел на бене-гесеритките съвпаднаше напълно със собствените му принципи. Никога не се поставяше под въпрос фактът, че и самите те бяха формирани благодарение единствено на Бене Гесерит. Рационалната мисъл, а особено рационалното мислене на един ментат не можеше да стигне до друга преценка.

Тег свеждаше нещата до собствената им същност в смисъл, че дори ако само още една личност реши да следва неговите основни принципи, светът ще е по-добър. Въпросът никога не опираше до правдата или до справедливостта. Защото правдата се нуждеше от правосъдие и закон, а законът би могъл да се окаже капризна държанка, подвластна на хрумванията и предразсъдъците на онези, в

чиито ръце е управлението. Не, основният въпрос бе честността, а тя като идея се коренеше много дълбоко. Хората, приели дадена присъда, бяха длъжни да чувстват, че тя е постановена с честност.

Според Тег формулировки от типа „буквата на закона трябва да бъде спазвана“ бяха опасни по отношение на неговите принципи. За да има честност, бе необходимо съгласие, предсказуемо постоянство, но най-важно от всичко — лоялност нагоре и надолу в йерархията. Пропитото от такива принципи водачество не изискваше външен контрол. Изпълняваш задълженията си, защото си убеден в тяхната правота. Подчиняваш се не понеже е нужна коректност, *както може да се очаква*, а заради моментната правота и справедливост. Действителната предвидимост и прорицателството обаче нямаха нищо общо с подобна гледна точка.

Тег знаеше за славата на Атреидес като предсказатели, на които може да се вярва, но в неговия свят липсваше място за приказки на гноми. Приемаш света такъв, какъвто го намираш, и прилагаш принципите си там, където можеш. Командите в йерархията биваха винаги, изпълнявани абсолютно точно. Не може да се каже, че единствено Тараза бе причината за това, но изводите изглеждаха достатъчно красноречиви.

„Ти си идеалният изпълнител на тази задача“ — бяха първите ѝ думи.

Башарът бе изживял дълъг живот с немалко значителни постижения и сетне излязъл с чест в оставка. Знаеше, че е стар, с вече позабавени реакции и с всички недостатъци на възрастта, проникнали без остатък в тялото и ума му, но зовът на дълга ускори неговото решение дори когато бе принуден да сподави желанието да отговори „Не“.

Назначението дойде лично от Тараза. Най-могъщата от всички властимащи (включително и от Мисионария Протектива) избра него. Не обикновена света майка, а *самата* старша света майка.

Тараза лично пристигна в затънтеното място в Лернаус, където се бе оттеглил. По този начин му бе оказана необикновена чест и той го знаеше. Появи се без предизвестие, придружена само от две прислужнички и отряд за охрана, в който набитото му око веднага съзря няколко познати лица. Собственоръчно ги бе обучавал. Времето на нейното пристигане също не бе случайно избрано — сутринта,

малко след като бе закусил. Явно познаваше добре ритъма на живота му и бе сигурна, че е най-бодър и работоспособен тъкмо сега. Искаше да е в най-добрата си форма за срещата им.

Патрин, старият му ординарец, я въведе във всекидневната в източното крило — неголямо изискано помещение със солидни мебели. (Неприязънта на башара към всякакви фотьойли и други саморегулиращи се писъци на модата в мебелното изкуство бе добре известна.) Помощникът му имаше вкиснат вид и Тег веднага схвана ситуацията. Макар удълженото бледо лице на Патрин с множеството си възрастови белези да приличаше на неподвижна маска за всеки друг, той познаваше много добре значението на която и да е бръчица около устата на мъжа, както и замръзналия поглед в старческите му очи. Най-вероятно Тараза му бе казала нещо по пътя към стаята, което силно го бе разтревожило.

Високи, тежки плъзгащи се врати от метастъкло обрамчваха всекидневната в източна посока, разкривайки изглед към спускащата се надолу поляна и дърветата покрай реката. Светата майка спря и огледа с възхищение пейзажа пред себе си.

Без още да бъде казана й дума, Тег натисна едно копче. Завеси се спуснаха и скриха гледката едновременно със запалването на светоглобуси. Жестът му бе знак за Тараза, че със способностите си на ментат той е преценил необходимостта от уединение. Потвърди, че е така, като се обърна към Патрин:

— Моля те, разпoredи се да не ни безпокоят.

— Господине, ще има ли някакви заповеди за Южната ферма? — позволи си да попита помощникът.

— Заеми се сам, ако обичаш. Двамата с Фирус знаете какво искам.

На излизане ординарецът му затвори малко рязко вратата — още един незначителен сигнал, който обаче казваше достатъчно.

Тараза направи няколко крачки и огледа стаята.

— Жълтозелено — каза тя. — Един от предпочитаните ми цветове. Майка ти явно е имала добро око.

Приятна топлина сякаш заля Тег. Бе силно привързан към тази сграда и земята около нея. Семейството му беше едва третото по ред поколение от рода им тук, но оставило траен знак след себе си. В много от стаите почти никак не бе променена подредбата на майка му.

— Обичта към земята и дома дава сигурност — каза той.

— Особено ми харесаха килимите в прегорял оранж и цветното стъкло на ветрилообразния прозорец над входната врата — продължи Тараза. — Сигурна съм, че е истинска антика.

— Едва ли си дошла да разговаряме за вътрешно обзавеждане — осмели се да ѝ напомни Тег.

Тараза прихна.

Имаше пронизителен глас, а обучението в школата на Сестринството я бе научило да го използва с необходимия ефект. Подобен глас просто не можеше да остане незабелязан, дори когато най-внимателно биваше сведен до непринуден тон, както в случая. Тег бе присъствал на нейни изказвания в Съвета на Бене Гесерит. Държанието ѝ и там бе властно и убедително, а всяка нейна дума — свидетелство за необикновено проницателен ум, направляващ я при взимането на решения. Вече предчувстваше значимостта на мисията, която я бе довела тук, въпреки че нейното поведение все още не подсказваше нищо конкретно.

Башарът посочи тапициран в зелено стол вляво. Тя стрелна с очи натам, обиколи отново стаята с поглед и умишлено сдържа усмивката си.

Още в началото бе готова да се обзаложи, че в къщата няма нито един биологичен саморегулиращ се фотьойл. Самият Тег бе антика, заобиколила се с антики. После седна и приглади роклята си, спокойно очаквайки домакинят да вземе подобен стол и да се настани срещу нея.

— Башар, съжалявам, но трябва да те помоля да излезеш от запаса — започна без заобикалки Тараза. — За жалост обстоятелствата не ми дават почти никаква възможност за избор.

Тег внимателно положи дългите си ръце на страничните облегалки на стола в изчаквателно-отпочиващата поза на ментат. Сякаш казваше с поведението си: „Напълни ума ми с данни.“

За миг светата майка се обърка. Не, башарът май хитруваше. Високата му фигура все още не бе изгубила своето достолепие, а и стоманеносивата му коса бе определено приятна гледка. Тя знаеше, че не му достигат само четири СГ, за да стане на триста. Въпреки че Стандартната година бе с около двацет часа по-къса от така наречената предисторическа, възрастта му впечатляваше, още повече че бе прекарал живота си почти изцяло в служба на Бене Гесерит,

поради което и заслужаваше пълно уважение от нейна страна. Забеляза, разбира се, че Тег е облечен в лека сива униформа, но без отличителни знаци; панталонът и куртката бяха грижливо скроени, а разкопчаната бяла риза откриваше врат с дълбоки бръчки. На кръста му проблясваше нещо златно и тя си спомни за украшението във форма на слънце с лъчи, което башарът бе получил при пенсионирането. И тук имаше пълна хармония с практичния Тег!

Бе направил катарاما от златната дрънкулка. Жестът му ѝ вдъхна нова увереност, че мъжът насреща ѝ ще разбере сериозността на проблема.

— Мога ли да помоля за чаша вода? — попита Тараза. Пътуването бе дълго и уморително. Последният преход направихме с едно от нашите транспортни средства, което е трябвало да бъде заменено още преди петстотин години.

Тег стана от стола си, отиде до един от стенните панели, завъртя го като врата и извади от шкафа зад него шише със силно изстудена вода и чаша. Постави ги на ниска масичка до дясната ѝ ръка. После каза:

— Имам и меланж(#).

— Благодаря ти, Майлс. Ще взема от моя запас. Башарът зае отново мястото, си, но тя бе успяла да забележи неизбежните признаци на известна скованост на тялото. И все пак, имайки предвид възрастта му, този мъж бе с изненадващо гъвкава фигура.

Наля си половин чаша вода и я изпи наведнъж. После положи чашата на масичката с подчертано внимание. Как да започне? Спокойното поведение на Тег не можеше да я заблуди. Той явно не искаше да прекратява заслуженото си пенсиониране. Психоаналитиците я бяха предупредили. След оттеглянето си от действителна служба, башарът бе проявил към земеделието нещо много повече от обикновен любителски интерес. Обширната площ от много акри земя тук, в Лернаус, всъщност бе изследователско поле.

Тараза вдигна поглед и открито се вгледа в него. Широките рамене подчертаваха тясната му талия. Явно се поддържаше в добра форма. Издължено лице с остри черти и яки черепни кости — типични за един Атреидес. Тег пресрещна погледа ѝ, както правеше винаги; изискваше внимание и същевременно изразяваше готовност да приеме

с разбиране думите на старшата света майка. Тънките му устни бяха извити в лека усмивка, разкриваща блестящи равни зъби.

Знае, че изпитвам неудобство — помисли тя. — По дяволите! И той е слуга на Сестринството, също като мен!

Башарът не бързаше да задава въпроси. Поведението му беше безупречно, макар и с известна доза затвореност, но в рамките на приличието. Тя си припомни за тази обща особеност на ментатите, която не включваше никакъв подтекст.

Внезапно Тег стана и с няколко широки крачки отиде до бюфета вляво. После се обърна, скръсти ръце на гърдите си и наведе поглед към нея.

Тараза се видя принудена да завърти своя стол, за да бъде с лице към него. *Да го вземат дяволите!* Очевидно бе решил с нищо да не облекчава деликатното ѝ положение. Нито една от светите майки, извършващи ревизии, не беше успявала да го принуди да седне по време на важни разговори. Предпочиташе да стои прав, със сковани във военна стойка рамене и сведен надолу поглед. Само няколко от бене-гесеритките имаха неговата височина — повече от два метра. Психоаналитиците бяха на мнение, че по този начин Тег (навярно подсъзнателно) изразява своя протест срещу властта, упражнявана от Сестринството върху му. Но въпросната специфична особеност не проличаваше в никоя друга страна от неговото поведение. Винаги биваше сочен за най-способния и надежден военачалник, служил някога на Сестринството.

В един свят с голямо разнообразие на множество социални групи, чиито основни обвързващи сили бяха взаимно преплетени с немалка сложност, независимо от привидната яснота на поставените етикети, военните командири, на които можеше безусловно да се разчита, заслужаваха многократно собственото си тегло, измерено в меланж. Религиите и общата памет на имперските тирании винаги присъстваха по време на преговорите, но де факто икономическите сили управляваха света, а военната *монета* можеше да бъде пусната само в подходяща за случая машина. Тя обаче участваше при всяко договаряне и така щеше да продължава, докато необходимостта движеше търговската система — като например потребността от специфични стоки (подправка или технически изделия от Икс), нуждата от специалисти (ментата или лекари Сук), пък и всички други

всекидневни нужди, за които съществуваха пазари: работна сила, строители, конструктори, специалисти по планомерно проектиране на живота на хората, артисти, задоволяване на екзотични удоволствия...

Никоя правна система не би могла да обвърже в едно цяло неща от толкова различен характер, а това очевидно налагаше още една необходимост — постоянната нужда от арбитри за взаимодействие с властта. Светите майки съвсем естествено бяха поели тази роля в границите на икономическата мрежа и Майлс Тег го знаеше. Разбираше също, че отново бе изваден като коз при поредната сделка. Неговото лично отношение към тази роля явно не беше отчетено при преговорите.

— Нямах семейство, което да те задържа — рече Тараза.

Тег мълчаливо се съгласи. Да, жена му почина преди трийсет и осем години. Децата му бяха вече на солидна възраст и отдавна бяха напуснали семейното гнездо с изключение на едната от дъщерите. Имаше свои лични интереси, но не и семейство. Да, вярно беше.

Тараза му напомни и за продължителната и предана служба на Сестринството, бегло споменавайки някои от по-забележителните му постижения. Добре разбираше, че похвалите нямаше да окажат особено въздействие, но те проправяха пътя, който да следва с основното, за което бе дошла.

— Отдавна знаеш и за фамилната си прилика — каза тя.

Тег наклони глава с не повече от милиметър.

— Приликата ти с първия Лето Атреидес, дядо на Тирана, е наистина впечатляваща — добави светата майка.

Башарът с нищо не показва, че е чул или че е съгласен. За него това бяха факти, отдавна складирани в паметта. Знаеше, естествено, че носи гените на Атреидес. Бе видял и приликата си с Лето I в Дома на Ордена. Много странно чувство — все едно, че стоеше пред огледало.

— Само дето си малко по-висок — рече Тараза. Не отместваше от нея погледа си.

— По дяволите, башар — почти избухна тя, — няма ли най-после да се опиташ да ми помогнеш?

— Като заповед ли да го разбирам, старша майко?

— Не, не е заповед!

Тег бавно се усмихна. Самият факт, че Тараза си бе позволила подобен емоционален взрив, говореше твърде много. Не би го

направила пред хора, които не заслужават нейното доверие. И със сигурност не би допуснала изблик на чувства пред лице, което приема *единствено* като подчинен.

Тя се облегна на стола си с лека усмивка.

— Добре. Постигна своето. Патрин не скри, че ще бъдеш много разстроен от моето искане. Мога само да те уверя, че си от решаваща важност за изпълнението на нашите планове.

— Какви планове, старша майко?

— На Гамму подготвяме голата Дънкан Айдахо. Почти на шест години е и е готов за начално военно обучение. Зениците на Тег леко се разшириха.

— Знам, че никак няма да ти бъде леко — добави Тараза, — но искам ти да поемеш възможно най-скоро неговата подготовка и опазване.

— Включена е и приликата ми с атреидския дук. Ще си послужите с мен, за да разбудя в неговата изначална памет всички предишни спомени?

— Да, между осем и десетгодишната му възраст.

— Толкова много време — поклати глава Тег. — А защо на Гамму?

— По наше нареждане в Бене Тлейлакс измениха наследствения му багаж от прана-бинду(#). Бързината на неговите рефлексии ще отговаря на съществуващите по онова време. Колкото до Гамму... Оригиналният Дънкан Айдахо е роден и отгледан там. Поради промените в клетъчната наследственост сме принудени да поддържаме всичко около него във възможно най-голяма близост до тогавашните условия.

— Защо постъпвате по този начин? — Въпросът бе на ментат, преценяващ наличните данни.

— На Ракис са намерили момиченце, способно да подчинява червеите на волята си. Ще си послужим с нашия гола.

— Ще ги чифтосате ли?

— На ми трябваш като ментат. Потребни са ни твоите войнски качества и добродетели, както и приликата ти с първообраза на Лето. Знаеш как да го върнеш към началните спомени, струпани в паметта му, когато дойде времето.

— Всъщност, искаш от мен да се върна като учител по бойно изкуство.

— Да не би да си мислиш, че това е понижение за човек, бил върховен башар на цялата ни войскова мощ?

— Старша майко, ти нареждаш, а аз изпълнявам. Но няма да приема предлагания ми пост, ако в ръцете ми не е пълният контрол върху цялата защитна система на Гамму.

— Майлс, този въпрос е вече уреден.

— Винаги си знаела пътищата на моите мисли.

— Както и винаги съм вярвала в твоята преданост. Тег се отблъсна от бюфета, замълча за миг и попита:

— Кой ще ме въведе в подробностите?

— Белонда от Архивната служба, както винаги. Тя ще ти предаде и шифър за връзка помежду ни.

— Трябва да изготвя списък на необходимите ми хора. Стари другари и децата на някои от тях. Искам да ги заваря всички до един, когато отида на Гамму.

— Не се ли опасяваш, че някой може да не се съгласи?

Погледът му ѝ каза: *Не бъди глупава!* Тараза се позасмя и помисли: *Ето нещо, което добре сме научили от първообраза на Атреидите — как да се сдобиваме с хора, които внушават безгранична преданост и лоялност.*

— Патрин ще се заеме с попълването на състава — продължи Тег. — Знам, че няма да приеме чин, но ще получава пълната заплата и полагащите се права на адютант на полкови командир.

— А на теб ще бъде върнат чинът на върховен башар, разбира се. Ще...

— Не. Имате си Бурзмали. Няма да накърняваме самочувствието му, като отново поставяме над него предишния му командир.

Тараза го изглежда продължително и започна:

— Още не сме дали на Бурзмали поста на...

— Знам. Старите ми другари ме държат в течение по всички въпроси от политиката на Сестринството. Но на нас двамата с теб, старша майко, ни е известно, че удостояването е въпрос само на време. Бурзмали е най-добрият.

Не ѝ оставаше друго, освен да се съгласи. Казаното струваше повече от оценката на военен ментат, защото беше мнение на Тег.

Изведнъж тя се сети за още нещо.

— Излиза, че вече си знаел за нашия спор в Съвета. И ме остави да...

— Старша майко, ако бях помислил, че с ваша помощ на Ракис може да се пръкне чудовище, щях да го кажа. Ти вярваш на моите решения; аз пък имам доверие на твоите.

— Да те вземат дяволите, Майлс — изправи се Тараза, — от много време не сме заедно. По-спокойно ми е, когато знам, че ще се върнеш на поста си.

— Да, или на юздата — кимна той. — Върнете ме като башар със специално назначение. Така че когато се отвори приказка за Бурзмали, никой да не задава глупави въпроси.

Тараза извади изпод робата си свитък листа от ридулианова хартия и му го подаде с думите:

— Вече го подписах. Попълни сам възстановените си права. Предвидени са всички необходими пълномощия, транспортни ваучери и тъй нататък. Предавам ти всичко лично. Ще изпълняваш моите заповеди. Ти си *мой* башар, разбираш ли?

— Не съм ли бил винаги такъв?

— Сега е по-важно от всякога. Осигури пълна безопасност на голата и добре го подготви. Носиш безусловна отговорност за него. А аз ще те подкрепям срещу всичко и всички.

— Чух, че Шуонгю е комендант на Гамму.

— Отнася се за всички, Майлс. Не вярвай на Шуонгю.

— Разбирам. Ще обядваш ли с нас? Дъщеря ми е...

— Прощавай, но трябваше вече да съм си тръгнала. Веднага ще изпратя Белонда.

Тег я съпроводи до вратата, размени няколко шегички със старите си ученици в нейната свита и постоя, докато си тръгнат. На алеята ги чакаше брониран земеход от новите модели. Когато го видя, внезапно почувства безпокойство.

Неотложна нужда!

Тараза бе дошла лично, а старшата майка в ролята на пратеник знаеше добре как ще изтълкува той нейното неочаквано посещение. Изучил в пълни подробности работата на Сестринството, не му бе трудно да схване естеството на току-що случилото се. Разногласията в

Съвета на Бене Гесерит явно бяха много по-големи от съобщеното от неговите осведомители.

„Ти си мой башар!“

Прегледа пълномощните и ваучерите, оставени от Тараза. Всички с нейния подпис и печат. Доверието, събрано в снопчето листа, прибави тежестта си към останалите му чувства и засили още повече безпокойството.

„Не вярвай на Шуонгю.“

Прибра документите в джоба си и тръгна да търси Петрин. Трябваше да му разкаже накратко за срещата и да го успокои. Трябваше също двамата да обсъдят състава на избраните за предстоящата операция. Започна да изрежда наум някои имена. Назначението, вече прието, беше опасно. Налагаше се подбор на най-добрите сред всички добри. Проклетата работа! Имението ще трябва да бъде поверено на Фирус и Димела. Колко много подробности! Почувства ускорения си пулс, когато закричи бързо из къщата.

Щом стигна до един от старите си войници, сега пазач при него, той мимоходом подхвърли:

— Мартин, отмени всички срещи, уговорени за днес. Намери дъщеря ми и ѝ кажи да ме потърси в работната ми стая.

Новината бързо обиколи къщата и се понесе из имението. Служителите и членовете на семейството, които знаеха, че старшата света майка бе разговаряла на четири очи с него, сякаш спуснаха защитен екран, за да го изолират от излишно отклоняване на вниманието. Най-голямата му дъщеря Димела буквално го отрязва, когато той започна да изрежда в подробности по-нататъшното изпълнение на експерименталните проекти в земеделските си занимания:

— Тате, не съм дете!

Намираха се в малкия парник, обзаведен до работната му стая. Останките от обяда му още стояха в края на градинарската пейка за разсаждане. Тефтерчето на Патрин бе подпряно на стената зад подноса.

Тег рязко се обърна към дъщеря си. Димела приличаше на него с изключение само на ръста си. Не беше особено красива заради кокалестата си фигура, но бракът ѝ се оказа успешен. Тя и Фирус имаха три чудесни деца.

- Къде е съпругът ти? — попита Тег.
— Наглежда разсаждането в Южната ферма.
— А, да. Патрин ми спомена.

Тег се усмихна. Винаги си спомняше с удоволствие, че Димела не беше приела предложението на Сестринството, като предпочете да се омъжи за Фирус, родом от Лернаус, и да остане близо до баща си.

— Знам само, че те връщат на действителна служба — каза тя. — Опасно ли е?

— Все едно, че ме пита майка ти — отвърна Тег.

— Разбрах, опасно е! Проклети да са, не си ли блъскал достатъчно за тях?

— Не, както се оказва.

Тя се извърна, когато Патрин влезе откъм горната страна на оранжерията. Дочу думите ѝ, отправени към помощника:

— Колкото повече остарява, толкова повече заприличва на света майка!

„А какво друго би могла да очаква?“ — запита се Тег. Роден от бене-гесеритка, осиновен от дребен чиновник в ПОСИТ(#), той беше отраснал в домакинството, където животът пулсираше с ритъма на Сестринството. Още в ранна възраст бе забелязал как връзката на баща му с междупланетната търговска мрежа на съюза се разпадна, след като майка му се обяви против.

Къщата принадлежеше на нея до смъртта ѝ, а тя бе починала по-малко от година след баща му. Отпечатъкът на вкусовете ѝ личеше почти без промяна навсякъде.

Патрин спря пред него.

— Върнах се за тефтерчето. Добави ли някакви имена?

— Само няколко. Заеми се веднага с въпроса.

— Слушам, господине!

Помощникът изпълни безупречно кръгом и с енергична стъпка пое обратния път, пляскайки с тефтерчето по бедрото си.

Усеща нещата — помисли Тег.

После отново се огледа наоколо. Къщата все още напомняше владението на майка му. След всичките години, които бе преживял тук и отгледал собственото си семейство! Все още бе *нейното* място. О, да, той бе построил парника, но дори работният му кабинет преди беше нейната лична стая...

Джанет Роксбъро, от онези Роксбъро в Лернаус. Тараза добре я познаваше. Той и щерка му бяха променили някои от нещата по повърхността, но сърцевината оставаше заложена от Джанет Роксбъро. Личеше си. Никой не задаваше въпроси за кръвта на една Говореща с риби в неговото родословие. Каква сполука е била тя за Сестринството! Странен в случая изглеждаше единствено фактът, че беше се омъжила за Лоши Тег и преживяла тук целия си живот. Напълно неразбираем факт, ако не се вземе предвид онази особеност на проектите на Сестринството за целенасочено размножаване в продължение на поредици от поколения...

Отново го направиха — помисли той. — През всичките дълги години са ме държали на резервната скамейка, очаквайки този миг.

Религията не предяви ли права за патент върху сътвореното през хилядолетията?

Тлейлаксиански въпрос
из „Муад’диб(#) говори“

Въздухът на Тлейлакс беше кристално чист и застинал в спокойствие, което отчасти се дължеше на утринния хлад, а отчасти и на усещането за някакво страховито затишие, сякаш нещо живо се бе спотаило в очакване в града Бандалонг — нещо ненаситно и предугаждащо, което нямаше да се раздвижи, преди да получи предназначения за него сигнал. Тилвит Уаф — махай, или Майстор на майсторите — най-много обичаше този час от деня. Градът, към който гледаше през отворения си прозорец, му принадлежеше. Бандалонг щеше да оживее само по негово нареждане. Точно това каза сега на себе си. Страхът, който долавяше, беше породен от неговата власт върху всичко с реални очертания, дето би могло да се появи от резервоара, създаващ живот — тлейлаксианската цивилизация, родена тук и разпростряла надалеко мощта си.

Народът му бе очаквал хилядолетия днешното време, Уаф чувстваше удоволствието на вкусения от него миг. През тежките времена на Пророка Лето II (не Бог-Император, а Божи Пратеник), през всичко, дошло с Времената на глада и Разпръскването, през мъчителните поражения от ръцете на недостойни в сравнение със самите тях създания, да, през всички тези ужасни агонии тлейлаксианците бяха трупали силите на своето търпение за днешния миг.

О, Пророко, ние стигнахме до звездния си час!

Града, легнал под високия му прозорец, той възприемаше като символ, като отчетлив знак върху страницата на съкровената идея за проекта и цялостното му осъществяване. Други планети на тлейлаксианците, други големи градове, свързани помежду си, взаимно

зависими и с централизирано подчинение на неговия Бог и на неговия град, очакваха сигнала, знаеше че той трябва да дойде скоро. С удвоените усилия на лицетанцьорите и машейх бяха напрегнали до краен предел силите си в подготовка за космически скок. Хилядолетията чакане всеки момент щяха да приключат.

Уаф гледаше на това време като на „дългото начало“.

Да. Той отново кимна сам на себе си, докато съзерцаваше стаения, сякаш приклепнал град. Още в самото начало, тръгвайки от безкрайно мъничката ядка на своята идея, тлейлаксианските водачи бяха осъзнали рисковете и опасностите на един толкова дълъг, обемен, усложнен и крехък план. Бяха наясно, че ще трябва да преодолеят близки във времето бедствия, след което отново да приемат унижителни загуби, подчинение и оскърбление. Всичко това и още много други неща бяха погълнати в изграждането и оформянето на специфичен образ на Бене Тлейлакс(#). През дългите хилядолетия на престорено поведение те способстваха за зараждането на един мит.

„Противните, нечистоплътни, без никаква стойност тлейлаксианци! Глупавите тлейлаксианци! Предсказуемите тлейлаксианци! Прибързаните тлейлаксианци!“

Дори фаворитите и раболепните слуги на Пророка паднаха в плен на същия този мит. Една пленница от Говорещите с риби стоеше права в същата тази стая и крещеше в лицето на тлейлаксиански Майстор: „Продължителното преструване и неискреност създават своя реалност! Вие наистина сте противни!“

Убиха я, а Пророкът не стори нищо.

Колко малко разбираха от съдържаността им всички тия чужди светове и хора! Е, ще трябва да се позамислят, след като школата Бене Тлейлакс покаже колко хилядолетия е могла да чака, за да наложи в края на краищата своето надмощие.

„Spannungbogen!“

Уаф претърколи с език старата дума:

Обтягане на тетивата!

Колко ли е обтегната тетивата на лъка, преди да пусне стрелата? Защото острието трябваше да се забие дълбоко!

— Машейх чакаха по-дълго от всички останали — прошепна Уаф, дръзвайки да произнесе на глас думата в своята яка кула: „машейх“.

Покривите под него заблестяха от издигащото се слънце. Вече дочуваше как животът в града оживява. Сладко-горчивият вкус на тлейлаксианските миризми се носеше из въздуха, влизащ в неговия прозорец. Вдъхна дълбоко и го затвори.

Почувства се обновен след самотните наблюдения. Отдръпна се от мястото си и наметна тържествената роба-халат, на която всички домел бяха свикнали да се покланят. Дрехата покриваше късото му тяло, оставяйки смътното усещане, че е надянал ризница.

Ризницата на Бога.

„Ние сме народът на Ягхист — бе напомнил той на съветниците си предишната нощ. — Всичко друго е покрайнини. Ние създадохме мита за нашата слабост и противните си занимания в течение на хилядолетия с една-единствена цел. Дори Бене Гесерит повярва в него!“

Удобно разположили се в дълбоко скритото помещение на сградата без прозорци и в защитеното пространство на не-стаята, деветимата съветници се усмихнаха, одобрявайки мълчаливо думите му. Знаеха, че е така, претеглено според гуфрана. Нивото, на което тлейлаксианците определяха собствената си съдба, винаги бе кехла с правото на гуфран.

Редно беше дори Уаф, макар и най-могъщият тлейлаксианец, да няма право да напуска своя свят с възможност за връщане, без да се види унижен по нормите на гуфрана, молейки прошка за неизбежния контакт с невъобразимите грехове на чуждоземците. Самото излизане и престоят при пауинда можеше да омърси и да навреди дори на най-мощните. Касадарите, които носеха полицейска служба по всички тлейлаксиански граници и пазеха женските селямльци, имаха пълното право да подозират дори него. Вярно, той беше от народа и от кехла, но се налагаше да го доказва всеки път, когато напускаше централната област и се завръщаше, като това се отнасяше особено за случаите, когато влизаше в селямлъка за доставка и разпределение на семенната си течност.

Уаф прекоси стаята и отиде до голямото огледало, за да огледа себе си и своята връхна роба. Знаеше, че за пауиндите е подобен на елф с едва метър и половина високата си фигура. Очите, косата и кожата му бяха с различни отсенки на сивото, разляло се по овалното му лице с малка уста и редицата остри зъби. Някой лицетанцър

можеше да имитира чертите на лицето и фигурата му, както и да сътвори напълно точно негово копие, но никой машейх или кадасар не би се хванал на подобна въдица. Само паундите щяха да клъвнат.

С изключение на Бене Гесерит!

Мисълта го накара да смръщи лице. Е, вещиците все още не бяха срещали някой от новите лицетанцьори.

Нито един народ не е овладял генетичния език със съвършенството на Бене Тлейлакс — самоуверено отсъди той. — Имаме правото да го наричаме „език на Бога“, защото Самият Бог ни е дал тази голяма власт.

Отиде до вратата и зачака утринния звънец. Помисли, че трудно може да опише богатата гама на чувството, овладяло го без остатък. Времето само се бе подготвило за него. Не се запитваше защо истинското послание на Пророка е било чуто единствено от Бене Тлейлакс. Това беше Божие дело, а в него Пророкът е бил Божиата ръка, достоен за уважение като свят Пратеник.

О, Пророче, ти подготви всичко само за нас.

А голата на Гамму — именно този гола в настоящето — си струваше цялото време, преминало в очакване.

Отекна утринният звънец и Уаф бързо излезе в холната зала, зави в една посока с другите появили се белодрешковци и се отправи към източния балкон, за да поздрави слънцето. В качеството си на махай и абдл на своя народ сега той можеше да се самоидентифицира с всички тлейлаксианци.

Ние сме истинските познавачи на шерията и последните, останали от нашия род във вселената.

Никъде извън потъналите в тайнственост стаи на неговите братя-малик не би могла да бъде открита тази тайна мисъл, но той знаеше, че сега тя е в умовете на всички около него, а достиженията ѝ бяха видни, както при машейх и домел, така и у лицетанцьорите. Парадоксът на родствената обвързаност и усещането за социална идентичност, проникнали в кехла — от машейха във висините чак до най-последния домел — беше напълно естествен за Уаф.

Работим за един и същ Бог.

Лицетанцьор, приел образ на домел, се бе поклонил и отворил вратите на балкона. Уаф се появи в светлината на слънцето с голям брой придружители около себе си и се усмихна с благодарност на

лицетанцъора. *Ама че домел!* Това беше нещо като роднинска шега, но лицетанцъорите не бяха техни роднини. Те представляваха инструментални конструкции, средства — също като голата на Гамму — проектирани и изпълнени с помощта на божествения език, говорен единствено от машейховете.

Уаф и стълпилите се около него се поклониха на слънцето. Той извиси глас с вика на абдл и чу ехото на безброй отговори, идващи от най-далечните окрайнини на града.

— Слънцето не е Бог! — извика той.

Не, слънцето беше само символ на безкрайната мощ и милостта на Бога — поредната идея-конструкция, поредното средство. Почувствал се пречистен, след като предишната нощ бе преминал през гуфрана, и възроден от утринния ритуал, можеше вече да се отдаде на мисли за ново задгранично пътуване до местата на пауинда, откъдето току-що се бе завърнал, което пък бе наложило процедурата на гуфрана. Другите поклонници му сториха път, за да мине обратно по вътрешните коридори и наклонената платформа и да излезе в централната градина, където бе поискал да го чакат съветниците.

Набегът сред пауинда беше успешен — помисли той.

Всеки път, когато напускаше затворения свят на Бене Тлейлакс, имаше усещането, че е тръгнал на лашкар — операция на военна единица за извършване на върховното отмъщение, което народът му потайно назоваваше Бодал (винаги ценено и неотменно препотвърждавано на първо място в гуфрана на кехла). Най-скорошната лашкар се оказа блестящ успех.

Уаф слезе от наклонената площадка в градината, заляна от слънчева светлина с помощта на призматични отражатели, поставени по околните покриви. Малък фонтан сякаш рисуваше зрительно осезаема fuga в средата на окръжност, запълнена с чакъл. Невисока ограда от бели колове отделяше площ с ниско подрязана трева, която се намираше достатъчно близо до фонтана, за да остане въздухът влажен, но и точно толкова отдалечена, че шумът от плискащата се вода да не пречи на тих разговор. В ограденото тревно пространство бяха наредени десет тесни пейки от много стар пластмасов материал — девет от тях описваха полукръг срещу десетата, поставена малко встрани.

Уаф спря за момент в края на тревната площ и се озърна, чудейки се защо никога досега не бе изпитвал толкова силна наслада от гледката пред него. Тъмносиният цвят на пейките беше типичен за материала. Ползвани дълги векове, те бяха леко провиснали под линията на страничните облегалки за ръцете — там, където безброй задни части са заемали определеното им място; цветът на износените участъци обаче бе се запазил напълно, с изключение на десетата пейка, на която някой бе изписал с киселинен спрей лозунг от някаква вече забравена политическа кампания. Въпреки че Уаф би могъл да нареди заличаването на надписа или подмяната на самата пейка, струваше му се забавно да остави нещата такива, каквито са били, за да напомнят за една от малките шеги на времето:

ПОДДЪРЖАЙ ПОЛИТИКАТА НА ИРЕДЕНТИЗМА^[1]

Киселината бе очертала думите в бледожълто.

Неведнъж се бе впечатлявал от факта, че съществуват хора, които биха намерили начин да пишат върху всяка възможна повърхност. Той никак не споделяше този напън да се оставят думи за ползване от другите, тъй като самите слова притежаваха сила именно защото идваха от произнасящия ги. Те имаха стойност единствено когато бяха правилно разчетени за предназначения за тях товар и насочени към онези, които можеха да изпитат влиянието им. В противен случай най-добро бе мълчанието. Защото в думите понякога се криеха неподозирани сили, а внимателният разум избягва случайностите.

Уаф седна срещу своите девет съветника, подбирайки изрази, които знаеше, че трябва да използва. Огласяването на донесения от него документ от последната лашкар, който впрочем бе истинската причина за операцията, беше възможно най-умело разчетено във времето. Както заглавният му надпис, така и словата в документа носеха извънредно важно послание за тлейлаксианците.

Извади от вътрешен джоб тънко снопче хартия от ридулианов кристал. Бе вече забелязал интереса, разпален у съветниците — девет лица, подобни на неговото — машейхове от най-тесния кръг на кехла. На всяко от тях бе изписано очакване. Бяха чели в кехла документа, именуван „Манифестът на Атреидите“. Прекараха цяла нощ в

размишления върху посланието на този манифест. Сега им предстоеше сблъсък с думите му.

— Предлагам да го разпространим надлъж и нашир — каза Уаф.

— Без промени ли? — запита Мирлат.

Този съветник се намираше най-близо до голямата трансформацията от всички останали. Мирлат несъмнено искаше да се издигне до абдл и махай. Уаф съсредоточи погледа си върху широките челюсти на съветника, където хрущялът бе нараствал в продължение на векове като видим знак за възрастта, трупана в тялото му.

— Точно както е попаднал в ръцете ни — рече Уаф.

— Опасно е — отбеляза Мирлат.

Махай обърна глава надясно, предоставяйки на съветниците възможността да наблюдават детинския му профил на фона на фонтана. *Божията ръка е от дясната ми страна!* Небето над него приличаше на полиран халцедон с червеникава отсянка, сякаш Бандалонг, най-старият тлейлаксиянски град, бе построен под един от онези гигантски изкуствени похлупаци, издигнати за защита на първите заселници на планетите с по-коварен климат. Когато се обърна към съветниците, чертите на лицето му останаха спокойни и приветливи.

— Не, за нас не е опасно — рече той.

— Въпрос на мнение — настоя Мирлат.

— Е, тогава да обсъдим мненията — предложи Уаф. — Има ли за какво да се боим от Икс или Говорещите с риби? Те са в ръцете ни, макар че не го знаят.

Направи пауза; на всички присъстващи бе известно, че новите лицетанцьори са изпратили свои представители в най-важните съвети на иксианците и Говорещите с риби, като подмяната е останала незабелязана.

— Сдружението няма да ни нападне или да ни се противопостави, защото сме техният най-сигурен източник на меланж — добави Уаф.

— А как стоят нещата с почитаемите мами, върнали се от Разпръскването? — попита Мирлат.

— Когато се наложи, ще уредим работите и с тях. Ще ни помогнат потомците на нашите хора, които доброволно ни напуснаха по онова време.

— Моментът наистина изглежда подходящ — измърмори друг съветник.

Уаф веднага отбеляза, че отзовалият се беше Торг младши. Добре. Един сигурен глас.

— А Бене Гесерит? — не отстъпваше Мирлат.

— Мисля, че почитаемите мами ще изблъскат вещиците от нашия път. Вече се зъбят едни на други и ръмжат като зверове, пуснати в бойна яма.

— Ами ако авторът на Манифеста бъде разпознат? Какви ще ги дъвчем тогава?

Неколцина от съветниците кимнаха. Уаф почти механично запомни кои са, за да поработи допълнително с тях в нужната посока.

— Днес е опасно дори да носиш името Атреидес — каза той.

— Може би с изключение на Гамму — меко възрази Мирлат. — На документа е изписано тяхното име.

Много странно — помисли Уаф. Представителят на ПОСИТ на конференцията в пауинда бе обърнал специално внимание на същата важна подробност. Въпреки че повечето от хората на Почтения съюз бяха прикрити атеисти, гледащи с подозрение на всяка религия; докато Атреидите без съмнение са били могъща религиозна сила.

Страховете на ПОСИТ изглеждаха почти осезаеми. Сега Уаф се сети за онази реакция.

— Посланикът от ПОСИТ, да е проклета безбожната му душа, е прав — продължаваше да настоява Мирлат. — Документът е примамлив, но вреден.

С Мирлат трябва да се приключи — помисли Уаф.

После вдигна Манифеста от скута си и прочете на глас първия ред:

„В началото бе словото и словото беше Бог.“

— Взето направо от Оранжевата Католическа Библия — каза Мирлат и отново няколко глави закимаха в тревожно съгласие.

Уаф показа в бегла усмивка крайчеца на кучешките си зъби, преди да попита:

— Може би искате да внушите, че има пауинди, които подозират съществуването на щериата и машейховете?

Стана добре, че съумя да произнесе гласно въпроса си, с който припомни на слушащите го, че само в най-тесния кръг от подбрани

тлейлаксиянци са запазени без промяна старите слова и старият език. Дали Мирлат или някой от другите не се опасяваше, че атрейдските думи могат да покварят и погубят шерията?

Въпросът бе зададен и Уаф видя неспокойните смръщвания.

— Сред вас има ли някой — попита той, — който да вярва, че отделен пауинда знае как ние си служим с езика на Бога?

Ха така! Нека си поблъскат главите! Всеки от тях е бивал събуждан многократно в плът на гола. В сегашния Съвет имаше продължение на линията на телесната плът, непостигано от друг народ. Мирлат е виждал Пророка със собствените си очи. Считал е разговарял с Муад'диб! Научавайки как плътта може да бъде възстановявана и паметта събирана отново, тлейлаксиянците концентрираха мощта си в управление, чийто потенциал бе ограничаван единствено с цел да не бъде то приложено и на друго място. Само бене-гесеритските вещици разполагаха със съизмеримо струпване на опит, но стъпките им бяха извънредно предпазливи, защото се бояха да не станат причина за създаването на друг квисац хадерах! Уаф го сподели със съветниците си и добави:

— Дойде време за действие.

След като никой не възрази, той рече:

— Манифестът е написан от един автор. Всички анализи го потвърждават. Мирлат, съгласен ли си?

— Писал го е само един човек и той е бил истински Атреидес. Няма място за съмнение — отвърна съветникът.

— Цялата пауиндска конференция го потвърди — кимна Уаф. — Съгласи се дори някакъв щурман трета степен от Сдружението(#).

— Но онази личност създаде нещо, предизвикало стихийни реакции у много народи, достатъчно различаващи се помежду си — отново заспори Мирлат.

— Подлагали ли сме някога на съмнение атрейдската дарба за всяване на разкол и последваща разруха? — попита Уаф. — Когато у пауинда ми показаха документа, разбрах, че Бог ни праща знак.

— Вещиците все още ли отричат авторството? — запита Торг младши.

Колко е податлив, въпреки будния си ум.

— Манифестът поставя под въпрос всяка пауиндска религия — поясни Уаф. — Всяка вяра, с изключение на нашата, бива изоставяна в

праха на архивите.

— Точно тук е проблемът — буквално връхлетя Мирлат.

— Но само ние го знаем — парира махай. — Някой подозира ли за съществуването на шерията?

— Космическото сдружение — отвърна непокорният.

— Никога не са го споменавали, а няма и да го сторят. Добре знаят, каква ще бъде нашата реакция.

Уаф вдигна снопчето хартия от скута си и отново зачете на глас:

„Непознаваеми за нас сили проникват и овладяват вселената. Съзираме сенките им, когато те се появяват на осезаем за сетивата ни екран, но не можем да ги разберем.“

— Атрейдът, който го е писал, със сигурност знае за шерията — измърмори Мирлат.

Уаф продължи да чете, сякаш не бе прекъснат:

„Разбирането изисква думи. А някои неща не могат да бъдат сведени до тях. Има прозрения, постижими само за безсловесния опит.“

Той върна документа в скута си така, сякаш държеше реликва. После изрече, но толкова тихо, че слушателите му се видяха принудени да се приведат напред, а някои дори сложиха длани зад ушите си:

— Думите искат да внушат, че нашият свят е неестествен. Тук се говори, че тираничните форми на управление са преходни и подлежат на загадъчни промени. Науката ни доведе до това тълкувание, тъй като благодарение на нея бяхме поставени на писта, от която не можем да се отклоним.

Даде възможност словата му да окажат необходимото въздействие, преди да продължи:

— Нито един ракиански жрец на Раздвоения Бог, както и никой пауинда-шарлатанин не може да го приеме. Само ние го знаем, тъй като нашият Бог е магически и говорим неговия език.

— Ще бъдем обвинени за авторството — обади се Мирлат, но още в мига, когато го каза, рязко завъртя главата си в знак на отрицание и добави: — Не, не! Разбирам те. Виждам какво искаш да споделиш с нас.

Уаф запази мълчание. Можеше почти осезаемо да долови, че всички присъстващи мислеха за своите корени на суфисти, позовавайки се на Великата Вяра и на зенсунския екуменизъм,

откъдето се бе пръкнал Бене Тлейлакс. Хората от кехла знаеха за предоставените божествени факти относно своя произход, но многото поколения така ги бяха засекретили, че никой от света на пауинда дори не подозираше за тях.

Уаф следеше думите, течащи бавно върху екрана на мисълта му:

„Предположенията, възникнали въз основа на разбиране, притежават вярата в наличността на една абсолютно чиста почва, от която всичко пониква така, както растенията тръгват от своите семена.“

Съзнавайки, че сега съветниците му си припомнят същия катехизис от Великата Вяра, Уаф ги подсети за предупредителния съвет от Зенсуни:

— Зад подобни предположения лежи упованието в думите, което при пауинда не се поставя под въпрос. Единствено в шериата се търсят мълчаливи отговори.

Съветниците му кимнаха като по команда. Уаф леко наклони глава и продължи:

— Самото съждение, че съществуват неща, които не могат да бъдат описани с думи, разклаща оня свят, за който словата са висша вяра.

— Пауиндска отрова! — развикаха се съветниците.

Сега всички се оказаха в ръцете му и Уаф нанесе последния щрих на своята победа с въпроса:

— А кое е кредото на Зенсуни-суфизма?

Не можеха да го изрекат, макар че до един мислеха:

За постигането на с'тори не е необходимо разбиране. С'тори съществува без думи, дори без свое име.

За миг всички си размениха многозначителни погледи. Мирлат сам реши да произнесе тлейлаксианския обет на вричането:

— Мога да кажа думата Бог, но това не е моят Бог. Това е само шум, не по-голям от всеки друг.

— Сега виждам — каза Уаф, — че чувствате силата, попаднала в ръцете ни с този документ. Милиони и милиони екземпляри вече са пуснати в света на пауинда.

— Кой го направи? — попита Мирлат.

— Има ли значение? — пресрещна го с въпрос махай. — Нека да ги търсят заедно с корените на своя произход, опитвайки се да си

помогнат със заклинателни молитви срещу им. С всяко подобно действие светът на пауинда ще влива нови сили в тези думи.

— Няма ли и ние да проповядваме против тях? — попита съветникът.

— Само ако обстановката го наложи. Искам да ме разберете! — Уаф плесна коленете си със снопчето листа. — Онези са ограничили своето съзнание до възможно най-тясната практическа цел и точно в това се корени тяхната слабост. Докато ние сме длъжни да осигурим свободен достъп до Манифеста.

— Магическата сила на Бога ни е единственият мост за нас — припевно произнесоха съветниците.

Уаф прецени, че всички те вече бяха върнати към неизменната сигурност на своята вяра. Не се оказа особено трудно. Никой от машейховете не споделяше глупостта на приплакващ пауинда: „Защо точно на мен, всемилостиви Боже?“

Казано по-просто, светът на пауинда се позоваваше на безкрая и същевременно го отричаше, без нито веднъж да прозре собствената си глупост.

— Сцитал — обърна се Уаф към един от съветниците. Беше най-младият, с още ясно доловим юношески израз на лицето, седнал далече вляво, както бе редно. Споменатият с подчертана готовност се наклони напред.

— Въръжи със сила вярващите — рече Уаф.

— Чудя се как един Атреидес е сложил в ръцете ни подобно оръжие — отбеляза Мирлат. — И защо става така, че Атреидите винаги се залавят с идеал, който увлича милиардите, задължени да го следват?

— Не Атреидите, а самият Бог — каза Уаф. После вдигна ръце и произнесе заключителната фраза на ритуала: — Машейховете се събраха в кехла и усетиха присъствието на своя Бог.

Затвори очи и остави другите да си тръгнат преди него. *Машейхове!* Колко приятно беше да споменават титлата си в кехла, говорейки на езика на ислямията, ползван от тлейлаксианците единствено по време на тайните им съвети; не си служеха с него дори при разговор с лицетанцъори. И никъде, нито във Векта на Яндола, нито из най-отдалечените крайнини на тлейлаксианския регион на

Ягхиста нямаше жив представител на света на пауинда, който да знае тази тайна.

Ягхиста — помисли Уаф, ставайки от пейката. — *Така, както се наричаше земята на неуправляваните.*

Документът сякаш потрепваше в ръката му. Да, Манифестът на Атреидите беше онова, което целият свят на пауинда щеше да последва, поел по пътя на своята орис.

[1] Политическа доктрина, насочена против оставянето на територии, населени с една народност, под властта на друга народност. — Б. пр. ↑

Понякога е меланж; друг път е само пръст.
Афоризъм от Ракис

Един ден, по време на третата година от престоя си при жреците на Ракис, момичето Шийена Браг бе прилепило тялото си върху висока и извита като змия дюна. Взираше се в далечината на утрото, откъдето се носеше пронизителен съсък като от силно триене. Призрачната сребриста светлина бе сякаш обвила с отблясъците си замръзналия хоризонт. Нощният хлад все още лепнеше по пясъка.

Тя знаеше, че жреците я наблюдават от безопасния пост на кулата, заобиколена с воден пръстен на около два километра зад нея, но нищо — все едно, че ги нямаше! Беше важно само треперенето на песъчинките под тялото ѝ.

Голям е — помисли Шийена. — Най-малко трийсет метра. Голям и хубав.

Сивият влагосъхраняващ костюм я обвиваше като втора кожа. Нямаше ги протриващите кръпки на някой от готовите за изхвърляне костюми, каквито носеше, преди жреците да започнат да се грижат за нея. Беше благодарна за настоящия — нов и прекрасен, и за плътно покриващата го роба в бяло и пурпурно. Най-силно обаче я вълнуваше присъствието ѝ на това място. В подобни случаи се чувстваше изпълнена с някакво едновременно забавно и опасно усещане.

Жреците не можеха да разберат какво става тук. Те бяха страхливци. Погледна през рамо към далечната кула и зърна отблясък на слънчева светлина от увеличителните стъкла на нечий далекоглед.

Рано съзрялото за единайсетте си Стандартни години стройно момиче с тъмна кожа и тук-там изсветляла от слънцето черна коса можеше съвсем ясно да си представи как я виждаха шпиониращите отдалече.

Гледат ме да правя нещо, от което ги е страх. Дивят се как смея да стоя на пътя на Шейтан. Изглеждам съвсем мъничка върху пясъка, а той е толкова голям. Вече могат да съзрат и него.

Непрестанно засилващият се съскащ звук ѝ говореше, че и тя скоро ще зърне гигантския червей. Шийена не мислеше за

наближаващия чудовищен звяр като за Шай-хулуд, Бог на пясъците, сравняван всяко утро в молитвите на жреците с перла от съзнанието на Лето II, скрита във всеки от многорестните властелини на пустинята. Бе приела червеите най-вече като „онези, които ме пощадиха“ или като Шейтани. Сега те ѝ бяха подвластни.

Връзката им бе започнала преди малко повече от три години по времето на осмия ѝ рожден ден — месеца игат по стария календар. Нейното бедно село, съградено от дръзки първозаселници далеч отвъд преградните канати(#) и пръстеновидните канали, беше досущ като другите подобни селца — обградено само от защитен ров с влажен пясък. Шейтан избягваше водата, ето защо пясъчните твари — същества от определен етап на неговото развитие — бързо изолираха влажните участъци. Всеки ден скъпоценната течност, уловена във ветрокапаните(#), отиваше почти изцяло за поддържане на водната преграда. Само два малки ветрокапана осигуряваха течност за пиене; останалото количество се изливаше в предпазния ров.

В онова утро — много прилично на днешното, когато нощната хладина все още се вливаше в носа и дробовете, а хоризонтът беше опасан със същата призрачносребриста мъгла — повечето селски деца се бяха пръснали да търсят из пясъка късчета от меланж, който понякога оставаше след поредното преминаване на Шейтан. През нощта два големи червея бяха вдигнали шум наблизо. С този меланж въпреки по-ниската му цена, селото би могло да купи печени тухли за трети ветрокапан.

Всяко дете не само се взираше за подправка, а диреше и следи, които биха могли да го отведат до някое от старите укрепления на свободните, наричани сийч(#). От тях бяха останали едва забележими руини, но скалните им прегради даваха сравнително добра защита. И още — за някои руини се говореше като за места, където може да има складиран меланж. Кой от селото не мечтаеше да ги открие!

Шийена, облечена в окърпен влагосъхраняващ костюм и тънка роба, крачеше сама на североизток към далечните опушени грамади въздух, които издайнически посочваха мястото на големия град Кийн с обилието си от влага, понесена нагоре благодарение на притопления от слънцето лек бриз.

Откриването на късчетата меланж беше предимно резултат от концентрация на вниманието в ноздрите. Оказаното предпочитание на

обонянието оставяше малки част от съзнанието будна за съскането на пясъка, което издаваше приближаващия Шейтан. Все пак мускулите на краката автоматично изключваха движението в определен ритъм, така че шумът от стъпките се смесваше с естествените звуци от живота на пустинята.

В началото Шийена не чу писъците. Причина за това бяха гласовете на самия пясък, следващ вятъра покрай сърповидните високи дюни, скриващи селцето от погледа ѝ. Но звукът постепенно проникна в съзнанието, преди да завладее изцяло нейната мисъл.

Писък на много гласове!

Тя мигом пренебрегна правилото, забраняващо прекалено големи крачки. Закатери се по хлъзгавата повърхност на бархана толкова бързо, колкото позволяваше силата на все още детските ѝ мускули. В мига, когато стигна до върха и погледна надолу, откъдето идваше ужасният звук, писъците секнаха. Веднага разбра всичко.

Вятърът и пясъчните твари бяха отсушили широка дъга от защитната преграда в долния край на селото. Разпозна мястото на пролуката по промяната в цвета на почвата. Оттам се бе вмъкнал червеят-унищожител, преди да се завърти в кръга на влагата, задържана от рова. Гигантската паст, бълваща пламъци, бе погълнала хората и колибите в движението си по спирала с намаляващ радиус.

Шийена зърна последните оцелели, скупчени в средата на сцената на адско унищожение с вече несъществуващите паянтови колиби и струпаните развалини от ветрокапаните. Видя как някои от хората се опитаха да избягат в пустинята. Разпозна баща си сред тях. Но никой не се спаси. Огромната паст ги погълна, преди да се върне обратно и да изравни със земята останките от селцето.

На мястото на жалкото заселище, дръзнало да оспори петънце от владенията на Шейтан, сега се слягаше само пушилката от разровения пясък. Не беше останала никаква следа от човешка обител, сякаш никой никога не бе минавал по тези места.

Шийена накъсано пое дъх, вдишвайки през носа, за да съхрани влагата на тялото си, както би направило всяко дете, познаващо добре пустинята. Огледа хоризонта за някого от връстниците си, но чак до далечния край на вече изчезналото село се виждаха само кръгообразните дири на следите, оставени от червея. Не се

забелязваше никакво човешко същество. Изкрещя пронизително, така че викът ѝ да стигне надалеко в сухия въздух. Никой не отговори.

Самичка!

Тръгна по гребена на дюната към мястото, където преди се намираше селото. Чувстваше се като изпаднала в транс. Когато наближи, силна миризма от канела изпълни ноздрите ѝ — явно носена от вятъра, който продължаваше да вдига прах по качулките на дюните. Тогава осъзна напълно случилото се. Катастрофата на селото беше предрешена от намиращата се под него подправка, готова да изригне. Богатото находище дълбоко под пясъка, доведено до плодоношение, бе избухнало и Шейтан бе дошъл, привлечен от меланжа. Всяко дете знаеше, че той не може да устои на изригващата подправка.

Шийена се усети задавена от ярост и лудешко отчаяние. Без да се замисли, тя се спусна по дюната към огромния червей и стигна до него, тъкмо когато той се обръщаше в сухия участък, откъдето бе проникнал. Не съзнавайки какво прави, момичето се стрелна към опашката, хвана се за нея и се закатери по огромния опръстенен гръб. Когато стигна до гърбицата над устата, наведе се и започна да налага с юмруци неподдаващата повърхност.

Червеят спря.

Гневът на Шийена внезапно се превърна в ужас и тя престана да удря. Едва тогава осъзна, че пищи. Беше обзета от усещането, че сама се е изложила на огромна опасност. Не помнеше как е стигнала дотук. Осъзнаваше единствено къде се намира и в същия миг страхът я притисна безжалостно.

Червеят продължаваше да стои на едно място.

Шийена не знаеше какво да прави. Всеки миг Шейтан можеше да се претърколи и да я смаже. Или да се зарови в пясъка, оставяйки я на повърхността, за да я погълне при следващото си възлизане.

Внезапно по тялото му премина силна тръпка от опашката до мястото над главата, където стоеше момичето. Той се раздвижи и тръгна напред. Направи широка дъга и постепенно започна да набира скорост в североизточна посока.

Шийена се приведе и се хвана за водещия ръб на един от гръбните пръстени. Боеше се, че създанието може всеки миг да се вмъкне под пясъка. Какво щеше да стане с нея тогава? Но Шейтан остана на повърхността; Минутите изтичаха една след друга, а той не

се отклони от избраната посока при бързия си преход през дюните. Шийена бе вече привела мислите си в действие. Знаеше за ездата на червеи. Жреците на Раздвоения Бог я бяха забранили, но историите — както писани, така и устни — разказваха за някогашните умения на свободните. Те стояли прави на гърба на Шай-хулуд, поддържайки се с тънки пръти с кука накрая. Жреците обаче постановиха, че това е било преди Лето II да сподели съзнанието си с Бога на пустинята. И вече не е разрешено нищо, което би могло да урони престижа на разпилените Негови късчета.

С учудваща скорост червеят отнасяше Шийена към забулените в мъгла очертания на Кийн. Огромният град бе полегнал като мираж на хоризонта. Овехтялата роба на момичето плющеше върху тънката повърхност на окърпения ѝ влагосъхраняващ костюм. Пръстите, които стискаха водещия ръб на грапавия пръстен, все по-остро я наболяваха. Във вятъра последователно се редуваха вълни от миризма на канела, горещ камък и озон, изхвърляни от процесите във вътрешността на чудовището.

Очертанията на Кийн пред нея станаха по-ясни.

Жреците ще ме видят и много ще се ядосат — помисли тя.

Различи ниските тухлени тела на първата линия канати, зад които се забелязваше затворената бъчвообразна крива на наземен акведукт. Над тези конструкции се издигаха стените на терасовидните градини и високите стойки на огромни ветрокапани, зад които се намираше храмовият комплекс, оборудван със самостоятелни водни заграждения.

За малко повече от час бе преодоляно разстоянието на целодневен пеши преход по пясъка!

Нейните родители и съседите от селото многократно бяха изминавали това разстояние, за да търгуват или да се веселят заедно на някой празник с танци, но Шийена ги бе придружавала само два пъти. Спомняше си най-вече танците и последвалото ги насилие. Големината на Кийн направо я уплаши. Толкова много сгради! И толкова много хора! Шейтан нямаше как да им стори зло.

Червеят продължаваше стремително напред, сякаш бе решил да премине през каната и акведукта. Шийена наблюдаваше втренчено града, който продължаваше да се издига все по-високо пред нея.

Изглежда Шейтан бе решил да не спира! Той обаче внезапно се закова на място с шумно стържене.

Тръбообразните вентилационни отвори по външната повърхност на каната се намираха на петдесетина метра от широко отворената му уста. Момичето долавяше горещите му издишвания с дъх на канела и чуваше глухия тътен от пещта в чудовищното тяло.

Най-после разбра, че пътуването е завършило. Бавно пусна пръстена, но остана на мястото си, колебаейки се какво да предприеме оттук нататък. Шейтан стоеше все тъй неподвижен. Тя предпазливо се спусна по гърба му на пясъка. Няколко мига остана като вцепенена. Дали няма да се размърда? В съзнанието ѝ смътно се прокрадна идеята да се втурне с всички сили към каната, но нещо в червея я привличаше неудържимо. Закрачи в разровения пясък покрай предната му част, заобиколи я и се взря в страховитата уста. Пламъци пробягваха напред-назад из редиците от кристални зъби. Опалиха я издишания с остра миризма на канела.

Внезапно се видя отново да се спуска лудешки по дюната и да се катери върху гърба на червея.

— Проклет да си, Шейтан! — извика с размахан към страшната паст юмрук. — Какво сме ти направили?

Тези думи бе чула от майка си, когато се разбра за унищожението на цяла градина с тулий. Шийена нито за миг не се бе усъмнила в истинността на името Шейтан и в правотата на майчиния гняв. Бяха сред последните в дъното на ракианската пирамида и тя го знаеше. Близките ѝ вярваха най-напред в Шейтан, а после в Шай-хулуд. Червеите си бяха червеи, а нерядко и нещо още по-лошо. По открития пясък нямаше правда. Единствено опасностите се спотайваха там. Бедността и страхът от жреците караха хората като нея да тръгват към дюните, но дори тогава го правеха с ядната решимост, движела и свободните.

Този път Шейтан беше победител.

Внезапно осъзна, че върви по пътеката на смъртоносна опасност. Мислите ѝ, макар и все още неоформени достатъчно ясно, ѝ подсказваха, че е сторила нещо ужасно глупаво. Много по-късно, когато заниманията в Сестринството полираха нейното съзнание, тя щеше да разбере, че ужасният страх от самотата я беше извадил от

нормалното ѝ състояние. Бе предпочела Шейтан да я вземе в компанията на нейните вече мъртви близки.

Изпод червея се разнесе стържене.

Шийена сподави вика си.

Първоначално бавно, но постепенно набирайки скорост, той пое покрай очертаващата се като две странични ивици изрит пясък следа, оставена при идването му от пустинята. Съсъкът полека-лека отслабна в далечината. Тогава до слуха ѝ достигна друг шум. Вдигна очи към небето. Над нея се разнесе особенният шипящ звук от крилете на орнитоптер(#), хвърлил за миг сянката си върху ѝ. Машината блестеше на утринната светлина, следвайки посоката на червея в пустинята.

Друг, по-познат страх обхвана Шийена.

Жреците!

Тя се загледа в топтера. Летателният апарат направи широк завой и започна да приближава, спускайки се надолу, преди да кацне на пясъчна площадка, заравнена от движенията на червея. Момичето долови мириса на масла и остро парливия дъх на горивото. Орнитоптерът приличаше на гигантско насекомо, стаило се в очакване преди скока си.

Страничната вратичка се отвори.

Шийена изпъна назад рамене, решена да не отстъпва. Е, много добре — бяха я заловили. Знаеше какво я очаква. Нямаше да спечели нищо с бягство, защото топтерите бяха привилегия единствено на жреците. Можеха да обикалят навсякъде и да виждат всичко.

Двамина богато облечени мъже, целите в златисто и бяло, съчетано с пурпурна украса, слязоха и се затичаха към нея по пясъка. Коленичиха толкова близо, че тя долови мириса на потта им и мускусно-меланжовия тамян, просмукал техните дрехи. Бяха млади, но приличаха на всички друга жреци, които можеше да си спомни — с отпуснати черти на лицето, с меки ръце, без да ги е грижа за излишните загуби на телесна влага. Под горните си дрехи никой от двамата не носеше влагосъхраняващ костюм.

Застаналият вляво, чиито очи бяха на еднаква височина с нейните, заговори:

— Дете на Шай-хулуд, видяхме как твоят Отец те донесе от земите си.

Шийена не откри никакъв смисъл в думите му. От жреците човек трябваше да се страхува. Родителите ѝ и всички познати възрастни хора много пъти ѝ го бяха внушавали с думи и действия. Жреците разполагаха с орнитоптери. Жреците можеха да нахранят с теб Шейтан за най-малкото нарушение на правилата, а дори и без нарушение — достатъчно беше само да го поискат. Нейните близки и познати знаеха за много такива случаи.

Тя се отдръпна от коленичилите мъже и се огледа. Накъде да побегне?

Онзи, който я заговори, вдигна умолително ръка.

— Остани при нас.

— Вие сте лоши! — преля от чувство в думи гласът ѝ. И двамата се хвърлиха ничком на пясъка.

От далечните градски кули просветнаха отблясъци слънчева светлина, отразена от стъклата на далекогледа. Момичето ги видя. Знаеше какво представляват тези отблясъци. Жреците винаги те наблюдаваха в градовете. Всеки отразен слънчев лъч беше сигнал с указание да „бъдеш добър“, сиреч колкото се може по-незабележим...

Тя склочи ръце на гърдите си, за да успокои треперенето им. Погледна вляво и вдясно, а после отново към двамата, паднали по очи. Нещо не беше наред.

С опрени в пясъка глави мъжете продължаваха да чакат, обзети от безпричинен наглед страх. Никой не смееше да се обади.

Шийена все още се чувстваше объркана. Внезапно придобитият като лавина опит нямаше как да бъде осмислен толкова бързо от ума. Помнеше, че родителите ѝ и всички нейни съседни са погълнати от Шейтан. Беше го видяла с очите си. А сетне той сам я бе довел дотук и отказал да я изпепели в страховитите си пламъци. Беше пощадена.

Думата вече бе разбираема за нея.

Пощадена.

Обясниха ѝ я, когато научи песничката, която се изпълняваше с танцови стъпки:

„Шай-хулуд ни пощади!

Махай се, Шейтан...“

Отначало тихо, тъй като не искаше да дразни проснатите по очи жреци, Шийена подхвана завъртанията и неритмичните движения на танца. Когато припомнената музика се засили в нея, освободи една от

друга дланите си и широко разтвори ръце. Повдигаше стъпалата си високо, с тържествени движения. Направи няколко бавни пируета, после ги ускори в синхрон с нарастващата наслада и опиянение. Дългата тъмна коса вече се развяваше около лицето ѝ.

Двамата жреци най-после се претрашиха да вдигнат глави. Необикновеното дете танцуваше! Бързо разпознаха стъпките на Танца на омилюстивяването. Тя молеше Шай-хулуд да прости на своите хора. Молеше Бога да прости на *тях*.

Спогледаха се и едновременно се върнаха в предишната си поза — коленичили. Започнаха да пляскат съгласно отдавна установения обичай, стремяйки се да отвлекат вниманието на танцорката и да я объркат. Ритмично удряха длани, припявайки думите, идещи от древността.

*„Манна в пустинята яли бащите ни,
Там, сред жаравата, дете вихрушките вият!“*

Бяха насочили цялото си внимание към момичето Видяха, че е стройно, с твърди мускули и тънки крайници Връхната роба и влагосъхраняващия му костюм бяха износени и окърпени като на най-бедните хора. Острите скули хвърляха тъмни отсенки върху мургавата кожа на лицето. Забелязаха, че очите му са черни. Червеникавото слънце сякаш бе очертало ивици в неговата коса. Чертите му изглеждаха изострени от пестенето на вода — тесен нос и брадичка, високо чело, широко очертана уста с тънки устни, източена шия. Приличаше на свободна(#) от портретите в светая светих на Дар-ес-Балат. Разбира се! Детето на Шай-хулуд не би могло да изглежда по друг начин.

И как добре танцуваше! Никаква следа от монотонно повтаряния ритъм не оставаше в неговите движения. Впрочем ритъм имаше, но той беше възхитително сложен и удължен — най-малко от сто стъпки. Продължи да го спазва, докато слънцето се качваше все по-високо. Стана почти пладне, когато падна от изтощение на пясъка.

Мъжете се изправиха и погледнаха в пустинята натам, накъдето се бе отправил Шай-хулуд. Звукът от стъпките на танца не Го бяха призовали обратно. Беше им простено.

Ето как започна новият живот на Шийена.

Дълги дни висшите свещенослужители спориха на висок глас за нея в личните си жилища. Най-после представиха докладите си и

нерешените в тях въпроси на Върховния жрец Хедли Туек. Същия следобед се събраха в залата на Малкия Синод — само Туек и шестима жреци-съветници. Стенописи с изображение на човешкото лице на Лето II, увенчало огромното тяло на червея, гледаха доброжелателно към тях.

Туек бе седнал на каменна пейка, донесена от сийча при Пролома на вятъра. Говореше се, че самият Муад'диб е седял на същото място. Върху единия от краката на пейката все още се забелязваше изображение на Атрейдският ястреб.

Съветниците се настаниха на по-обикновени седалки, с лица, обърнати към него.

Върховният жрец Хедли Туек имаше внушителна фигура с мека сива коса, падаща на грижливо вчесани дипли по раменете му — подходяща рамка за ъгловатото лице с широка плътна уста и добре очертана брадичка. Очите му пазеха оригиналния бял цвят на очните ябълки, ограждащи тъмносини зеници. Погледът бе сякаш засенчен от гъсти рошави вежди.

Съветниците образуваха твърде разнородна групичка. Бяха все потомци на стари жречески родове и всеки от тях тайно къташе в сърцето си убеждението, че нещата ще тръгнат по-добре, ако лично той седне на пейката на Туек.

Мършавият и с изпито лице Стирос започна пръв като Говорител на опозицията:

— Тя не е нещо повече от бедно и бездомно дете на пустинята, яздило Шай-хулуд. Знаете за забраната, така че наказанието е задължително.

Останалите заговориха почти едновременно:

— Не! Не, Стирос. Предаваш погрешно нещата! Не беше застанала на гърба на Шай-хулуд както свободните някога. Нямахше нито куки, нито...

Жрецът се опитваше да ги надвика.

Туек видя, че скоро стигнаха до задънена улица — трима на трима с Ъмпруд Дебелака и един почитател на хедонизма, настояващ за „предпазливо одобрение“.

— Не можеше да определя посоката на Шай-хулуд — представи своя аргумент Ъмпруд. — Всички видяхме как се спусна на пясъка и Му заговори без никакъв страх.

Да, всички го бяха видели — било в момента, на живо, или на холофотографията, направена от съобразителен наблюдател. Ала бездомно дете или не, момичето се бе изправило срещу Шай-хулуд и разговаряло с Него. И той не го бе погълнал. Червеят на-Бога бе отстъпил, оттегляйки се в пустинята.

— Ще я подложим на изпитание — отреди Туек.

Рано на следващата сутрин един орнитоптер, управляван от двамината жреци, които я бяха довели от пустинята, пренесе Шийена далеч от погледите на обитателите на Кийн. Жреците я свалиха на върха на една дюна и заложиха в пясъка точно възпроизведено копие на някогашното кречетало(#) на свободните. После освободиха предпазителя и наоколо се понесе силното ритмично тракане, което от хилядолетия бе призовавало Шай-хулуд. Мъжете се втурнаха към топтера и го издигнаха над страшно уплашената Шийена, останала сама на двайсетина метра от кречеталото.

Дойдоха два червея. Не бяха от най-големите — не повече от петнайсет метра дълги. Единият от тях мигновено отне думата на кречеталото, като го гълтна. После и двата приближиха, движейки се успоредно един до друг, и спряха на по-малко от шест метра пред Шийена.

Тя остана права, със свити юмручета на отпуснатите покрай тялото ръце. От жреците можеше да се очаква само това — бяха я оставили за храна на Шейтан.

Двамата свещеници в кръжащия топтер гледаха като омагьосани. Сцената, благодарение на техните наблюдателни камери, бе следена с притаен дъх и в жилището на Върховния жрец в Кийн. Всеки вече бе наблюдавал такова събитие не един и два пъти. Подобно наказание стана честа практика напоследък, защото се бе оказало подходящ начин за разчистване на сметки с някой обструкционист от жреческото съсловие или пък за придобиването на нова наложница. Ала никога досега не бяха виждали само дете в ролята на жертва. И то какво дете!

Червеите-на-Бога припгълзяха бавно след първото си спиране. После отново се заковаха само на три метра от Шийена.

Решила да приеме съдбата си, тя не побягна. Помисли, че много скоро ще се озове при своите родители и приятели. Но тъй като чудовищата не помръдваха, ужасът ѝ отстъпи място на гнева. Жреците-гаднари я бяха оставили сама тук! Чуваше пляска на

топтера над главата си. Гореща миризма на подправка изпълваше въздуха наоколо. Тя вдигна дясната си ръка към топтера, посочи го и извика:

— Хайде, изяжете ме! Това чакат да видят!

Жреците не можеха да чуят нейните думи, но жестът ѝ беше красноречив; освен това видяха, че говори на двата Божествени червея. Насоченият към тях пръст не вещаеше нищо добро.

Червеите не помръдваха.

Шийена свали ръката си.

— Вие убихте майка ми и баща ми, както и всички мои приятели! — обвинително изкрещя тя.

После пристъпи напред и размаха юмрук към тях.

Червеите отстъпиха, спазвайки досегашната дистанция.

— Ако не ме искате, върнете се там, откъдето сте дошли! — отпъди ги с ръка към пустинята.

Те послушно отстъпиха още малко и направиха едновременно завой в указаната посока.

Жреците ги проследиха с топтера на повече от километър разстояние, където чудовищата се заровиха. Чак тогава мъжете поеха обратно, обзети от страх и безпокойство. Прибраха детето на Шайхулуд от пясъците и се насочиха към Кийн.

Привечер в тамошното посолство на Бене Гесерит вече разполагаха с подробен отчет. До сутринта към Дома на Ордена пътуваше надлежното известие.

Най-после се беше случило!

Бедата от някои разновидности на военните действия (което със сигурност е известно на Тирана, тъй като се подразбира в неговия урок) е, че те унищожават осезателно и в широки граници всяко нравствено благоприличие. Война от подобно естество ще захвърли обратно морално увредените оцелели при простодушното мирно население, което дори не си представя какво могат да му сторят върналите се войници.

Доктрините на Златната Пътека
Бене-гесеритски архиви

Едни от ранните спомени на Майлс Тег беше за обяд с неговите родители и по-малкия му брат Сабин. По онова време Тег бе само на седем години, но събитието присъстваше незаличимо в паметта му — трапезарията, осипана с току-що откъснати цветя и ниската светлина на жълтото слънце, размита от транспаранти на почетна възраст. Светлосини съдове за хранене и меко блестящото сребро на приборите красяха масата. Отстрани стояха прави прислужниците, същевременно и послушници, защото майка му, макар и окончателно оттеглила се от активна служба, изпълняваше функциите на преподавателка в Бене Гесерит, ползата от което не биваше да бъде пропусната.

Джанет Роксбъро-Тег — жена с едър кокал, очевидно добре подготвена за ролята на гранд дама — строго гледаше над върха на носа си от единия край на масата дали сервирането на обяда не се нарушава, следейки и за най-незначителните пропуски. Лоши Тег пък, бащата на Майлс, винаги наблюдаваше с видимо удоволствие споменатата важна процедура. Той беше слаб човек с добре очертано високо чело, а лицето му бе толкова тясно, че очите изпъкваха някак встрани. Неговата черна коса изглеждаше като съвършен контрапункт на русокосата глава на съпругата му.

С глас, леко извисяващ се над приглушените звуци на масата и силния мирис на супа, подправена с меланж, майката даваше указания на своя съпруг как да се справи с някакъв досаден агент на Свободните Търговци. Когато тя спомена думата „тлейлаксианци“ Майлс напрегна

цялото си внимание, защото току-що в образователната му програма бяха стигнали до въпроса за Бене Тлейлакс. Дори Сабин, който след много години загина от отрова на планетата Ромо, слухтеше с вниманието, което би могъл да му осигури неговият четиригодишен житейски опит. Момчето очевидно обожаваше брат си в измислената му от самото него роля на герой. Всяко нещо, привлякло вниманието на Майлс, неизменно ставаше интересно и за Сабин. Сега двете деца мълчаха и слушаха.

— Човекът е прикритие за тлейлаксианците — отсъди лейди Джанет. — Долавям го в собствения ти глас.

— Мила моя, не се съмнявам в способността ти да забелязваш подобни неща — каза Лоши Тег. — Но какво да правя? Платежните му акредитиви са безукорни и той иска да купи...

— За момента поръчката за ориза е без значение! Никога не приемай за реално онова, което един лицетанцър иска.

— Сигурен съм, че не е лицетанцър. Той...

— Лоши, чуй ме! Знам, че благодарение на моите инструкции можеш да разпознаеш присъствието на лицетанцър. Съгласна съм, че агентът не е такъв. Лицетанцърите просто са останали на неговия кораб. Известени са за моето присъствие тук.

— Както им е известно и че не могат да те измамат. Но...

— Тяхната стратегия винаги представлява нещо, втъкано в плетеница от детайлни знания и умения, всяко от които може да се окаже истинската им цел. Научили са го от нас.

— Скъпа моя, не подлагам на съмнение твоята преценка, но когато става дума за сделки с тлейлаксианците, нещата неизменно се свеждат до меланжа.

Лейди Джанет леко кимна с глава. Наистина, дори Майлс знаеше за тлейлаксианската обвързаност с подправката. Това беше една от причините, разпалила интереса му към тях. Защото срещу всеки милиграм меланж, получен на Ракис, бене-тлейлаксианските резервоари произвеждаха тонове. Потреблението на меланжа нарасна в съответствие с новото предлагане — дори Космическото сдружение преви гръбнак пред силата им.

— Но ориза... — осмели се да продължи спора Лоши Тег.

— Драги ми съпруге, Бене Тлейлакс няма нужда от толкова много ориз. Трябва им за търговия. А ние пък трябва да разберем кому

е потребен той.

— Искаш от мен да задържа нещата? — запита баща му.

— Именно. Ти си върхът в онова, което сега е важно за нас. Не давай възможност на търговеца да каже да или не. Подготвеният от лицетанцъори ще оцени по достойнство подобно умение.

— Подлъгваме лицетанцъорите да напуснат кораба, докато вие правите необходимите разследвания на друго място?

Лейди Джанет се усмихна.

— Много ми харесваш, когато си на стъпка пред мен Видът и на двамата говореше, че в момента разбирателството помежду им е пълно.

— Той не може да потърси друг доставчик тук — рече Лоши Тег.

— Агентът ще поиска да избегне сблъсъка с дилемата „да — не“ — каза лейди Джанет, потупвайки плота на масата. — Задържай, отлагай и пак задържай. Налага се да накараш лицетанцъорите да напуснат кораба.

— Те ще се досетят, разбира се.

— Да, драги мой, и тъкмо това е опасно. Винаги трябва да провеждаш срещите си на собствена територия и с хора от личната си охрана.

Майлс Тег помнеше, че баща му наистина успя да изкара лицетанцъорите от техния кораб. Майка му го бе взела със себе си при видеоокото; оттам той видя облицованата с медна изолация стая, в която се сключи сделката, донесла най-възторжено одобрение от страна на ПОСИТ и съответното щедро премиално възнаграждение.

Тег за първи път виждаше лицетанцъори — двама малки мъже, еднакви като близнаци. Имаха кръгли лица почти без брадички, чипи носове, тънки устенца, очи като черни копчета и късо подстригана бяла коса, настръхнала на главите им подобно косми на четка. И двамата бяха облечени като гостувалия агент — с черни куртки и панталони.

— Илюзия, Майлс — обясни майка му. — Въображаемата действителност е техният специалитет. Тлейлаксианците създават измамни представи, за да постигнат реални цели.

— Като магьосника от Зимното шоу ли? — попита той, без да откъсва поглед от видеоокото и смешно смалените фигурки.

— Добро сравнение — кимна лейди Джанет, която също следеше сценката във видеоокото, докато говореше, а едната ѝ ръка покровителствено обхваща раменете на нейния син.

— Майлс, пред теб е злото. Вгледай се в него внимателно и го запомни. Лицата, които виждаш, могат за миг да се променят. Двамата могат да станат по-високи и по-едри. Могат да се превърнат в баща ти например... с такава точност, че само аз ще съм в състояние да доловя подмяната.

Тег не усети как устата му се е отворила и останала така, сякаш иска да произнесе буквата „О“. Момчето не откъсваше поглед от видеоокото, слушайки как неговия баща обяснява, че цената на ориза от ПОСИТ отново се е повишила до тревожно равнище.

— А най-страшното от всичко е — добави майка му, — че някои от новите лицетанцьори могат да изтеглят част от съдържанието на паметта на своите жертви само като докоснат тяхното тяло.

— Да четат в мозъка им, така ли?

— Не точно. Предполагаме, че взимат отпечатък от спомените, подобно на процеса на холофотографирането. Впрочем те още не знаят, че сме научили за последната им хитрост.

Майлс разбра точно думите ѝ. Не трябваше да говори за чутото; дори с майка си и баща си. Тя току-що го беше посветила в умението да пази тайна според изискванията на Бене Гесерит. Отново насочи цялото си внимание към фигурките на екрана.

Лицетанцьорите не изразиха с нищо реакцията си към последните думи на Лоши Тег, но нещо все пак сякаш проблесна в очите им.

— Как са станали толкова зли и опасни? — попита Майлс.

— Те са същества от обособен тип, подготвени да не възприемат определена форма или изражение на лицето при общуване. Сегашният си вид са приели единствено заради мен. Знаят, че ги наблюдавам.

Майлс наклони глава на една страна и се взря в лицетанцьорите. Външният им вид бе, твърде приветлив и с нищо не загатваше за опасност.

— Нямаат усещане за собствените си личности, защото не са такива — продължи с обясненията майка му. — Разполагат само с инстинкт за опазване на своя живот, освен ако не получат заповед от господарите си да умрат за тях.

— Биха ли го направили?

— Случвало се е много пъти.

— А кои са господарите им?

— Хора, дето рядко напускат планетите на Бене Тлейлакс.

— Имат ли деца?

— Лицетанцьорите нямат. Те са стерилни хибриди. Но техните господари могат да се размножават. Потомството им обаче е доста странно. Родиха се две-три същества от женски пол, ала въпреки всички усилия не успяхме да сондираме техните Други Памети.

Майлс се намръщи. Знаеше, че майка му е бене-гесеритка. За него не беше тайна, че светите майки носят в себе си чудодееен съд, побрал Други Памети, които могат да ги върнат назад през всичките хилядолетия на Сестринството. Дори бе чувал нещичко и за самия процес на целенасоченото размножаване. Светите майки си служеха със специално подбрани мъже, от които раждаха необикновени деца.

— Как изглеждат тлейлаксианците жени? — попита Майлс.

Така зададеният въпрос бе свидетелство за възприемчивост и лейди Джанет почувства заслужена гордост. Да, с почти пълна сигурност можеше да се твърди, че пред нея се намира бъдещ ментат. Специалистките по размножаването бяха се оказали прави с данните си за генетичния потенциал на Лоши Тег.

— Никой извън техните планети не е съобщавал за среща с женско същество от света на Тлейлакс — отговори тя.

— А има ли такива изобщо?

— Да, съществуват.

— Жени сред лицетанцьорите?

— Могат да бъдат мъже или жени по свой избор. Наблюдавай ги внимателно. Те разбират какво прави баща ти сега и се вбесяват.

— Ще се опитат ли да му сторят някакво зло?

— Не смеят. Знаят, че сме взели предпазни мерки. Виж челюстите на онзи, дето стиска зъби. Това е един от начините да изразяват яда си.

— Преди малко каза, че са същества, пригодени за... обособено общуване?

— Също като кошерните насекоми, Майлс. Не притежават изграден образ за себе си. Без чувство за самоосъзнаване са, затуй излизат извън границите и на най-принизеното разбиране за

нравственост и морал. Не може да се вярва на каквото и да е, казано или сторено от тях. Майлс потръпна.

— Никога не сме успявали да открием у лицетанцъорите дори заченки на етичен кодекс — добави лейди Джанет. — Представяват плът, превърната в автомат. Нямайки усещане за осъзнато присъствие на собствените си личности, те нищо не ценят и дори в нищо не се съмняват. Създадени и подготвени са само за да се подчиняват на своите господари.

— Значи, наредили са им да дойдат тук и да купят ориз.

— Съвършено вярно. Казали са им да го вземат и че няма друго място, където биха могли да направят същото.

— И са длъжни да го купят от татко, така ли?

— За тях той е единственият източник. Ето, гледай, сине — сега плащат с меланж. Виждаш ли?

Майлс забеляза как от едни в други ръце преминават оранжево-кафеникавите маркери на подправката — висока купчинка, извадена от някакво куфарче, оставено на пода.

— Цената е много пъти по-висока от онази, която са очаквали — каза лейди Джанет. — Нещата ще бъдат леснопроследими.

— Защо смяташ така?

— Приемникът на пратката ще банкрутира. Мисля, че вече познаваме купувача. Който и да е той, не ще може да се скрие от нас. И тогава наистина ще разберем какво е било изтъргувано тук.

След туй майка му започна да изброява несъответствията, които издаваха лицетанцъорите за предварително подготвените очи и уши. Повечето признаци бяха буквално незабележими, но с нейна помощ Майлс почти веднага започна да ги долавя. И точно тогава властната жена до него подхвърли, че според нея той може да стане ментат, а може би и нещо повече...

Малко преди тринайсетия си рожден ден беше проведен в школата за напреднали в бене-гесеритския укрепен район Лампадас, където твърде скоро потвърдиха дадената от майка му преценка. Изпратиха ѝ съобщение: „Сдобила си ни с воин-ментат, както и се надявахме.“

Тег се запозна със съдържанието на записката едва след смъртта на лейди Джанет, когато преглеждаше останалите от нея вещи. Думите бяха записани на малък лист хартия от ридулианов кристал с монограм

на Дома на Ордена в долната му част; именно това листче стана причина той да изпита странното усещане за отместване във времето. Паметта му се раздвижи и мигновено го върна обратно в Лампадас. Спомни си как любовта и страхопочитанието, които изпитваше към майка си, бяха умело пренасочени към самото Сестринство, каквато очевидно бе и крайната цел. Той обаче го разбра едва по време на по-късното си обучение като ментат, а и осъзнаването на този факт не доведе до особени промени в общия ход на нещата. Макар и незначително на пръв поглед, станалото го привърза още по-силно към Бене Гесерит. То само затвърди увереността, че Сестринството трябва да остане една от главните му опори. Вече знаеше, че бене-гесеритското общество е сред най-мощните фактори в неговата вселена — поне равно на Космическото сдружение, по-силно от Съвета на Говорещите с риби, наследил ядрото на старата империя на Атреидите, далеч по-могъщо от ПОСИТ и всъщност с еднакъв потенциал с фалшификаторите от Икс и с Бене Тлейлакс. Малко, но важно доказателство за авторитета на Сестринството беше фактът, че бе запазило силата и властта си въпреки произвеждания в резервоарите на тлейлаксианците меланж, разрушил ракианския монопол върху подправката по същия начин, по който иксианските кораби за далечни пътувания бяха разклатили изключителното правомощие на Сдружението за космически полети.

По онова време Майлс Тег вече познаваше добре състоянието на нещата както в исторически, така и в съвременен аспект. Щурманите на Сдружението отдавна не бяха единствените, които можеха да проследят предварително движението на кораб през диплите на космическото пространство — намиращ се в определен момент в една галактика, а само след миг в друга.

Сестрите в школата не криеха почти нищо от него, дори го посветиха в истината за атрейдското му потекло. Последната откровеност се оказа задължителна във връзка с изпитанията и проверките, на които бе подлаган. Очевидно искаха да разберат дали прорицателството му е подвластно. Дали би могъл, подобно на щурман, да съзира съдбоносни препятствия напред във времето? Той не издържа теста. Провериха го за не-стаи и не-кораби. Оказа се сляп и за тези съоръжения, подобно на останалата част от човешкия род. По време на последния тест го подложиха на засилена диета с нарастващи

доза подправка, което пък стана причина да изпита пробуждането на своето Истинско Аз. „Начално Осъзнаване на Разума“ — дефинира го една от обучаващите го Сестри, когато той я помоли за обяснение на странните му усещания.

За определен период от време светът около него доби магични очертания, възприемани с новото му съзнание. Първоначално то напомняше кръг, после се превърна в кълбо. Произволните и непостоянни форми станаха проницаеми. Веднъж изпадна в трансово състояние, без да бъде предупреден, след което Сестрите му обясниха как да го контролира сам. Предоставиха му жития и писания на светци и мистици; беше накаран да описва кръг-на-свободна-ръка. следвайки в съзнанието си очертаваната линия.

Към края на периода умът му бе в състояние да установи контакт и да го предаде чрез конвенционалните наименования, но запаметеното магично никога не го напусна. По-късно тази способност се бе оказала източник на сила в особено трудни моменти.

След като прие назначението за военен инструктор на голата, Тег почувства как магичната му памет нараства и се засилва. Новата му чувствителност беше особено полезна по време на първия разговор между него и Шуонгю в кийпа на Гамму. Срещата се проведе в работното студио на светата майка — помещение с блестящи метални стени и многобройни прибори, по повечето от които се виждаше иксиански печат. Дори фотьойлът, на който тя бе седнала така, че лицето ѝ трудно се различаваше поради светлината на утринното слънце, изливаща се от прозореца зад нея, дори този стол беше иксианско изобретение, което автоматично възприемаше положението и формата на тялото. Видя се принуден да седне в такъв, макар и да съзнаваше, че възрастната света майка знае за крайно отрицателното му отношение към ползването на каквато и да е форма на живот с подобна унижителна цел.

— Спряха се на теб, тъй като имаш излъчване на благороден дядо — каза Шуонгю, около чиято закачулена глава бе очертана корона от ярка слънчева светлина. *Съзнателно*, разбира се! — С мъдростта си ще спечелиш обичта и уважението на детето.

— Но просто няма как да представлявам и фигура на баща.

— Според Тараза характерните ти особености отговарят напълно точно на изискванията. Знам за белезите от тяхната важност за самите

нас.

Думите ѝ потвърдиха отново неговото предварително обобщение на ментат:

Всичко са планирали отдавна. Размножителната им програма е в действие. Аз представлявам резултат от нея. Просто част от техен много по-мощен план.

Но словата в отговора му бяха съвсем други:

— Тараза очаква, че детето ще стане бележит воин когато бъде върнато към истинската си същност.

Шуонгю го погледна за миг.

— Не бива да отговаряш на никой от въпросите му за голите, ако той заговори за тях. Дори не употребявай това понятие, преди да получиш моето разрешение. Ще ти предоставим цялата надлежна информация, необходима за изпълнение на задълженията ти.

Разчленявайки безстрастно думите си, за да подчертае всяка от тях, Тег каза:

— Навярно светата майка не е уведомена, че съм добре запознат със системата от познания, касаеща тлейлаксианските голи. Сражавал съм се с онези от Тлейлакс.

— Мислиш ли, че знаеш достатъчно за серията Айдаховци?

— За тях всички казват, че са били блестящи военни стратегии.

— Все пак може би прочутият башар не е бил информиран за някои други характерни белези на нашия гол?

Подигравателните нотки в гласа ѝ не бяха спестени. Както и още нещо — едва прикрита завист, дори силно раздражение. Майката на Тег го бе научила да разчита спотаеното зад собствените ѝ маски и преструвки — забранена за непосветените техника, която той никога не бе излагал на показ. Сега се престори на огорчен и сви рамене.

Очевидно беше, че Шуонгю знае за въздигането му като личен башар на Тараза. Разделителните линии бяха ясно очертани.

— По искане, на Бене Гесерит — каза тя — тлейлаксианците са въвели чувствително изменение в сегашната поредица от Айдаховци — нервно-мускулната система е осъвременена.

— Няма ли промени и в оригиналната му личност? — невъзмутимо я попита Тег, без да е сигурен докъде биха се прострели нейните отговори.

— Той е гол, не е клониран!

— Разбирам.

— Наистина ли? Налага се провеждането на прана-бинду обучение по време на всички етапи от подготовката му.

— Същото нареди и Тараза. Всички сме длъжни да изпълняваме нейните заповеди.

Шуонгю се приведе напред, без да крие гнева си.

— От теб е поискано да подготвиш гола, чиято роля в определена светлина е изключително опасна за всички вас. Не мисля, че дори отчасти проумяваш какво ще обучава.

— Какво — помисли Майлс, — не кого. Детето-гола никога няма да бъде кой за онези, застанали срещу Тараза. Няма да стане той, преди да бъде възстановена същинската му личност, неотменимо заложенa в оригиналния Дънкан Айдахо.

Сега бе вече напълно убеден, че Шуонгю е стаила в себе си не едно и две сериозни възражения срещу проекта. Нейната съпротива се оказа изключително активна, точно както го бе предупредила Тараза. Шуонгю беше враг, а заповедите на старшата света майка бяха категорични. Ще пазиш детето от всичко, което го застрашава.

Изминаха десет хиляди години от началото на метаморфозата на Лето II — от човешко същество в пясъчен червей на Ракис, а историците все още спорят за естеството на движилите го мотиви. Дали в основата не е било желанието му за дълъг живот? Той надживя повече от сто пъти нормалната продължителност от триста СГ, но срещу каква цена? Или пък е бил подмамен от силата на властта? С достатъчно основание го наричат Тирана, но властничеството дало ли му е нещо, което да бъде пожелано от човек? Да не би да го е подтиквал стремежът да спаси човешкия род от неговата същност? Като отговор разполагаме само със собствените му думи за Златната Пътека, защото аз не приемам записите от Дар-ес-Балат, които сами обслужват себе си. Навярно и друго е оказало влияние, но в тази посока светлина може да хвърли единствено събраният от него опит от преживяното. Въпросът е спорен без допълнителни и недвусмислени доказателства. Нека просто заявим: „Той го направи!“, тъй като само физическият факт не подлежи на съмнение.

Метаморфозата на Лето II,
заклучителна част от речта на Гаус Андауд за 10 000-та годишнина

Уаф отново бе изправен пред изпитанията, съпътстващи операцията лашкар, Но сега залозите бяха възможно най-големи. Една почитаема мама от Разпръскването настоя за неговото присъствие. Пауинда на пауиндите! Потомци на тлейлаксианците, взели участие в Разпръскването, му бяха разказали всичко, на което са способни тези ужасни жени.

„Много по-ужасни от светите майки на Бене Гесерит“ — обобщиха те.

И повече на брой — припомни си Уаф.

В интерес на истината, нямаше пълно доверие в завърналите се потомци на хората от Тлейлакс. Те говореха със странен акцент,

маниерите им също бяха чудати и спазването на обредите от тяхна страна будеше съмнение. Как да бъдат допуснати отново в Голямата кехла? Възможно ли е да има ритуал в гуфрана, който би могъл да ги очисти след всички онези хилядолетия? Не, нямаше как да повярва, че са запазили тлейлаксианската тайна след толкова много поколения!

Те вече не бяха братя-малик и все пак се оказаха единственият извор на сведения, с които разполагаха на Тлейлакс за завръщащите се Изгубени. А какви открития донесоха със себе си! Дори само нововъведенията в голите Дънкан Айдахо си струваха всички рискове, които бяха поели със заразата на злото от света на пауинда.

Мястото на срещата с почитаемите мами беше избрано поради предполагаемия неутралитет на един иксиански не-кораб, обикалящ около договорена по общо съгласие планета-газов гигант в района на изчерпана от полезни изкопаеми част от старата Империя. Самият Пророк бе съдействал за източването на последните богатства от тази слънчева система. Нови лицетанцьори, предрешени като иксианци, бяха сред екипажа на кораба, но Уаф не бе спрял да се притеснява от мисълта за първата среща. Ако почитаемите мами наистина бяха пострашни от бене-гесеритските вещици, нямаше ли подмяната на иксианците с лицетанцьори бързо да бъде разкрита?

Изборът на мястото на срещата и последвалата подготовка създадоха голямо напрежение. Можеха ли тлейлаксианците да разчитат на обещаната сигурност? Засега Уаф се успокояваше с мисълта за скритите в него оръжия, които никой не бе виждал извън планетите в самия център на Тлейлакс. Оръжията бяха резултат от дълги и старателни усилия от страна на изобретатели и майстори — два миниатюрни стреломета(#), скрити в ръкавите му. В продължение на години бе овладявал тяхното приложение, докато изстрелването на отровните стрелички не се бе превърнало в почти инстинктивен рефлекс.

Стените на помещението, определено за срещата, бяха надлежно облицовани с мед — доказателство за защитеността им от шпионски изобретения. Но що за прибори биха могли да измислят хората от Разпръскването — хитрини, които да се окажат извън ползрението и компетентността на иксианците? Уаф колебливо пристъпи в стаята. Жената бе вече дошла и седеше в стол-люлка.

— Ще се обръщаш към мен така, както и останалите — каза тя вместо поздрав: — Почитаема мама.

Той се поклони, за което бе предупреден предварително, и повтори:

— Почитаема мама.

В гласа ѝ нямаше и следа от прикрита сила. Нисък контраалт с отсенки, издаващи надменност и пренебрежение. Приличаше на възрастна атлетка или акробатка с вече позабавени движения, оттеглила се от активна дейност, но съхранила мускулния тонус и уменията си в определена степен. Кожата на лицето ѝ беше плътно опъната върху черепната кутия, скулите — силно изпъкнали. Устата с тънки устни свидетелстваше за арогантност, сякаш всяка дума беше буквално изстрелвана към хора с незначителна стойност.

— Хайде, влизай и сядай — разпореди се тя, посочвайки към стоящ пред нея стол-люлка.

Уаф дочу изсъскването на затварящия се люк зад себе си. Оставаше сам с ужасната жена! Видя тънкия кабел на устройството, който влизаше в лявото ѝ ухо. Явно носеше „копойче“. Собствените му стреломети бяха обработени и промити срещу „копойчета“, след което оставени да киснат в радиационна баня при минус 3400 температура по скалата на Келвин в продължение на пет СГ съгласно предписанията на специалната технология. Достатъчно ли беше?

Внимателно се отпусна в посочения му стол.

Обагрените в оранжево контактни лещи в очите на почитаемата мама ѝ придаваха жестоко изражение, което допълваше страха, внушаван от цялостното ѝ присъствие. И как само беше облечена! В червено трико под късо синьо наметало. Лицевата повърхност на наметалото бе украсена с перлички, подредени в причудливи плетеници и драконоподобни изображения. Седеше на стола, сякаш се намираще на трон, а ръцете ѝ, напомнящи удължени нокти на граблива птица, лежаха спокойно върху страничните облегалки.

Уаф огледа стаята. Неговите хора бяха проверили мястото заедно с иксиански персонал по поддържането и представители на почитаемата мама.

Направихме всичко, което е по силите ни — помисли Майсторът на майсторите и опита да се отпусне.

Почитаемата мама се изсмя.

Уаф я погледна с максимално възможното за момента спокойствие.

— Сега ме претегляш — обвини я той. — Мислиш си за огромните ресурси, които можеш да използваш: всички фини и по-груби инструменти и прибори, способни да приведат заповедите ти в действие.

— Не си позволявай подобен тон, когато говориш с мен. — Думите ѝ бяха произнесени тихо и спокойно, но просмукани с толкова отрова, че тлейлаксианецът почти подскочи. Загледа изпъкналите мускули по краката на жената и тъмночервената тъкан на трикото, обвило кожата ѝ сякаш бе част от тялото.

Времето за срещата бе подбрано така, че да е удобно и за двамата. Въпреки всичко той се чувстваше объркан и в неизгодно положение. Ами ако сведенията на неговите осведомители се окажеха верни? Вещицата сигурно си бе подготвила някакви тайни оръжия.

Жената му се усмихна без никакъв намек за хумор.

— Опитваш се да ме сплашиш — рече Уаф.

— И успявам.

Гневът буквално го задуши, но направи всичко възможно да не се издаде с гласа си: — Дойдох по твоя покана.

— Надявам се, че си се отказал напълно от идеята за пряк сблъсък с мен, който със сигурност ще изгубиш — едва не пропя почитаемата мама.

— Дойдох, за да установим съюз помежду ни — кимна той. *Какво искат?* — питаше се в същото време. — *Непременно трябва да имат нужда от нещо.*

— Що за съюз може да съществува между нас? Как да съградиш нещо на потъващ сал? Пфу! Пък и често пъти се случва договорите да се нарушават.

— За какво трябва да се спазарим?

— Да се спазарим ли? Аз не се пазаря. Интересува ме полата, когото направихте за вещиците.

Не долови нищо особено в тона ѝ, но въпросът ускори пулса му.

По време на един от животите си като гола Уаф бе трениран от ментат-изменник. Способностите на ментата се оказаха по-големи от допустимото. Бяха принудени да го убият, но съхраниха ценния опит

от случая. Внезапният спомен сега предизвика лека недоволна гримаса, макар че всъщност Уаф никога не бе забравял наученото.

Атакувай и попивай информацията, дошла с атаката!

— Не ми предлагаш нищо в замяна — високо каза той. — Засега компенсацията ми е тайна. Тлейлаксиянецът я изглежда презрително.

— Подиграваш ли ми се?

Тя оголи в жестока усмивка снежнобелите си зъби.

— Не можеш да оцелееш в измислената от мен игра, а по всяка вероятност не го и желаш.

— Следователно съм в пълна зависимост от добрата ти воля!

— Да, в зависимост! — жената присви устата си, сякаш думата бе оставила неприятен вкус. — Защо продавате голите на вещиците, а след това убивате творенията си?

Уаф силно стисна устни и не отговори.

— По някакъв начин сте променили последния още при създаването му. Най-малко по отношение на неговата способност да си възвърне оригиналната памет...

— Колко много знаеш! — възкликна той, надявайки се, че неприятното му хилене не ѝ е подсказало нищо. *Шпиони!* Очевидно имаше нейни шпиони, внедрени при вещиците! А нямаше ли и предател в посветените тлейлаксиянски среди?

— На Ракис живее едно момиче, още дете, което е с отредено място в плановете на вещиците — каза почитаемата мама.

— Как си узнала?

— Знаем за всяко тяхно движение. Мислиш за шпиони, но няма кой да ти каже колко далече могат да стигнат ръцете ни!

Уаф я загледа смаяно. Нима можеше да чете мислите му? Дали пък не е било изобретено нещо ново по време на Разпръскването? Някаква поразителна дарба, родена там, където оригиналното семе, разхвърляно от хората, не е успяло да проникне?

— Как променихте последния гола? — повтори въпроса си тя.

Гласът!

Научен да се противопоставя в подобни случаи от своя наставник-ментат, той смънка нещо неопределено вместо отговор. Почитаемата мама владееше някои от висшите способности на вещиците! Беше напълно неочаквано да го чуе от нея. Подготвен бе за

подобни неща, но от устата на света майка. Наложил се мигновено да възстанови нарушеното си равновесие.

— Разполагаш с интересни начини и средства — отбеляза тя.

Лицето на Уаф придоби хлапашко изражение. Добре знаеше колко обезоръжаващо изглежда като елф.

Атакувай!

— Известно ни е, че и вие сте научили много от Бене Гесерит — каза той.

Гневна вълна заля страните ѝ и се оттегли със същата бързина, докато събеседничката му изричаше:

— На нищо не са ни научили!

Уаф извиси глас с измамно ласкателство:

— Очевидно така няма да се споразумеем.

— Наистина ли? — с непресторена изненада прозвуча нейният глас.

Той отпусна ръцете си.

— Хайде, стига вече, почитаема мамо. Този гола̀ ви интересува. Спомена и за нещо на Ракис. Всъщност за какви ни вземате?

— С всеки миг ценността ви намалява.

Уаф долови студената логика на машина в нейния отговор. Нямахте и помен от специфичната нагласа на ментат; беше много посмразяваща. *Като нищо може да ме убие, когато поиска!*

Къде беше скрила оръжията си? Дали изобщо ѝ трябваха такива? Никак не му харесваше гледката на коравите ѝ мускули, мазолите по ръцете и стръвния блясък на ловец в оранжевите ѝ очи. Възможно ли е да подозира (или дори да знае) за стрелометите в ръкавите му?

— Изправени сме пред проблем, който няма да бъде разрешен с помощта на логиката — каза тя.

Смаяно се взря в нея. Това бяха думи на Зенсуни-майстор! А възрастната жена неведнъж си бе послужила с тях.

— По всяка вероятност не сте и помисляли за подобна възможност — добави тя.

Все едно, че маска падна от лицето ѝ. Мигновено съзря хладната пресметливост, скрита зад всичките ѝ пози. Нима го вземаше за някой тъпак, способен единствено да рине оборски тор?

Влагайки в гласа си максимална обърканост и недоумение, Уаф попита:

— Как тогава може да бъде разрешен подобен проблем?

— Естественият ход на събитията ще ни освободи от него — отвърна почитаемата мама.

Продължи да я гледа внимателно със същото престорено недоумение. Нищо в думите ѝ дори не загатваше за откровеност. И все пак развитието на нещата достатъчно ясно говореше за нейните скрити помисли!

— Словата ти ме объркват — каза той.

— Човешкият род се превърна в безкрайна величина. Ето какво всъщност ни донесе Разпръскването.

Уаф с мъка скри безпокойството, което предизвика у него отговорът ѝ.

— Безкрайни светове, безкрайно време... Всичко може да се случи — напевно произнесе махай.

— Ой, какво умничко човече си! — възкликна тя. — Може ли да се отстъпи нещо срещу нищо? Дори не е логично.

Помисли колко познато прозвучаха аргументите ѝ — също като на древните водачи от Бътльоровия джихад(#), опитали се да отърват човечеството от машинните мозъци. Странно бе закъсняла във времето тази почитаема мама.

— Нашите предшественици потърсиха отговор в компютрите — осмели се да заяви той. *Да видим как ще ѝ се отрази!* — Сигурно вече знаеш, че компютрите са с ограничен капацитет на паметта.

Думите ѝ отново го принудиха да изгуби присъствие на духа. Наистина ли четеше мисли? Дали пък не беше някаква форма на мозъчна разпечатка? Защо онова, което тлейлаксианците правеха с лицетанцьорите и голите, да не можеше да се прави със същия успех и на друго място? Концентрира съзнанието си върху иксианците и техните вредни машини. Творения на пауинда!

Почитаемата мама обиколи цялата стая с поглед.

— Дали не бъркаме, като се доверяваме на иксианците? — запита тя.

Уаф буквално глътна дъха си.

— Не мисля, че вземате всичко направено от тях за чиста монета — продължи ужасната жена. — Хайде, стига, малко човече. Предлагам ти добрата си воля.

Доста объркан, тлейлаксианецът започна да подозира, че тя прави опит да се държи приятелски и откровено с него. Изглежда се бе отказала от предишните си пози на нервиращо го превъзходство. Повечето осведомители от Изгубените казваха, че характерът и маниера, с който почитаемите мами взимаха решения от сексуално естество, почти с нищо не се отличават от подхода на Бене Гесерит в същото направление. Може би се опитваше да го прелъсти? Едно бе сигурно — тя ясно *разбираше* и много точно бе изложила слабостта на логиката.

Всичко оставаше много объркано!

— Разговорът ни се върти кръгообразно — каза той.

— Точно обратното. Кръговете са затворени. Те ограничават. А човешкият род вече не е ограничен от пространството за своя растеж.

Ето, отново се върна към същото! Уаф заговори с пресъхнал език:

— Казва се, че онова, което не може да се овладее, трябва да се приеме...

Тя рязко се наведе напред. Оранжевите ѝ очи блестяха, когато запита:

— Приемаш ли възможността за окончателно сгромолясване на Бене Тлейлакс?

— В такъв случай не бих бил тук.

— Когато логиката не върши работа, следва да се прибегне към друго средство.

Уаф се засмя подигравателно.

— Звучи логично.

— Не ми се подигравай! Как се осмеляваш?

Той вдигна напред длани като при защита и попита с престолено умолителен тон:

— И какво средство би подсказала почитаемата мама?

— Енергия!

Отговорът ѝ го изненада.

— Енергия ли? Под каква форма и в какво количество?

— Задаваш логични въпроси — отбеляза тя.

Уаф някак си се натъжи, когато все пак си даде сметка, че нейната позиция не е на Зенсунни. Почитаемата мама жонглираше с

думите в крайнините на алогичното, обикаляйки в кръг около самото него, но инструментариумът ѝ си оставаше разсъдъчен.

— Загнилата сърцевина нараства навън — промърмори той.

Жената все едно не чу последната му реплика, пусната за опипване на почвата.

— В дълбините на всяко човешко същество се намира свободна енергия, до която едва се докосваме — каза тя, при което спря пръста си, сякаш взет на заем от някой скелет, на няколко милиметра от носа му.

Уаф се дръпна назад в стола си и я почака да махне ръка. После запита:

— Не твърдяха ли същото и в Бене Гесерит, преди да създадат своя квисац хадерах?

— Те не можеха да контролират нито себе си, нито него — отвърна събеседничката му с неприятна усмивка.

Уаф отново отбеляза наум, че си служи с логика, докато мисли за алогичното. Колко много му бе казала с може би неволните си дребни грешки! Вече можеше да си представи предполагаемата история на почитаемите мами. Една от *истинските* свети майки от свободните на Ракис бе поела с Разпръскването. Различни хора бяха напуснали планетата с не-кораби през Времената на глада и непосредствено след тях. Един не-кораб бе хвърлил някъде семената на неистовата вещица и на нейните идеи. Сега тези семена се завръщаха под формата на оранжевоока, ловуваща самка.

Тя отново си послужи с Гласа, когато попита:

— Какво постигнахте с новия гола?

Но Уаф беше подготвен и отмина въпроса със свиване на рамене. Е, ще трябва да бъде отклонена с измама или пък убита, ако е възможно. Бе научил много от нея, но нямаше как да разбере какво беше успяла да измъкне тя с неизвестните си способности...

„Сексуални чудовища — предупреждаваха го неговите информатори. — *Заробват мъжете със силата на пола си.*“

— Твърде малко знаеш за радостите, които бих могла да ти доставя — обади се тя.

Плътният ѝ глас се уви като камшик около него. Колко увличащо! И колко съблазнително!

Заговори, сякаш бе преминал в сяпа отбрана:

— Кажи ми, защо вие...

— Нямам какво повече да ти казвам!

— Тогава не си дошла да се договорим — с болка констатира той. Не-корабите наистина бяха засели семена на гнилак из другите светове. Чувстваше върху раменете си сякаш физическата тежест на онова, което трябваше да стори. Ами ако не успее да я убие?

— Как си позволяваш да предлагаш споразумение на почитаема мама? — строго попита тя. — Нима не знаеш, че *ние* определяме цената!

— Наистина не познавам вашите начини, почитаема мамо — смирено рече Уаф. — Но думите ти ми показват, че съм сбъркал.

— Извинението е прието.

Няма предвидено извинение! — погледна я той невъзмутимо. От реакцията ѝ отново можеше да съди за много неща. Огледа наученото току-що през призмата на своя хилядолетен опит. Самката от Разпръскването бе дошла при него за важна информация. Следователно не разполагаше с друг източник. Почти бе доловил нейното отчаяние. Добре прикрито, но със сигурност съществуващо. Търсеше потвърждение или опровержение на нещо, от което се боеше.

И колко наподобяваше сега на хищна птица, седнала пред него с ноктовидните си ръце, подпрени леко на страничните облегалки на стола! *Загнилата сърцевина нараства навън.* Той го каза, а тя дори не чу. Не бе останало място за съмнение, че човешкият род от ядрената ера продължава да нараства експлозивно благодарение на своите Разпръсквания на Разпръскванията. Хората, чийто представител бе тази почитаема мама, не бяха съумели да намерят начин за проследяване на не-корабите. Това е причината, разбира се! С всички сили се стремяха да ги зърнат — също като вещиците от Бене Гесерит.

— Искате да разберете как да неутрализирате невидимостта на не-корабите — заключи той.

Думите му очевидно я извадиха от равновесие. Не ги бе очаквала от елфоподобното *човече*, седнало пред нея.

Забеляза как върху лицето ѝ последователно преминават страх, гняв и решимост, преди да надене отново маската на хищник. Все пак вече знаеше — бе разбрал.

— Ето какво правите с вашия гола — каза тя.

— Това е, което вещиците от Бене Гесерит целят с него — излъга Уаф.

— Подцених те. И ти ли сбърка като мен?

— Мисля, че не, почитаема мамо. Очевидно схемата за целенасочено размножаване, по която си създадена, е страхотна. Не се съмнявам, че можеш да ме убиеш с един ритник преди да успея да мигна. Вещиците не са от твоята категория.

Чертите на лицето ѝ омекнаха от удоволствие.

— Какви слуги ще са ни тлейлаксианците — по желание или по принуда? — запита с хитра усмивка.

Той реши да не крие силния си гняв:

— Робство ли ни предлагате?!

— Една от възможностите за избор.

Е, сега я хвана натясно! Нейната арогантност говореше за слабостта ѝ. Полюбопитства с хрисим глас:

— Какво ми нареждаш да правя?

— Ще се върнеш с две по-млади почитаеми мами като твои гостенки. Ще преминат с теб програмата за размножаване. И ще те научат как ние постигаме състояние на екстаз...

Уаф бавно вдиша и издиша — два пъти.

— Да не би да си неплоден? — попита тя.

— Само лицетанцъорите ни са стерилни хибриди.

Би трябвало вече да го е научила, всички го знаеха.

— Назоваваш се махай, Майстор на майсторите, а все още не си успял да направиш от себе си нещо по-специално.

И още, почитаема мамо и кучко такава! Наричам се машейх, а това може да те разсипе окончателно.

— Двете почитаеми мами, които изпращам с теб, ще огледат всичко, с което разполагат тлейлаксианците. После ще се завърнат с най-подробен отчет.

Той въздъхна, все едно се бе примирил:

— Хубавички ли са двете по-млади жени?

— Почитаеми мами! — веднага поправи грешката му тя.

— Само това име ли ползвате?

— Ако решат да ти кажат друго, могат да го сторят, но единствено те и никой друг.

После се наклони встрани и почука по пода с кокалчетата на костеливите си пръсти. В ръката ѝ проблесна метал. Следователно знаеше как да преодолее защитата на помещението, в което се намираха!

Люкът се отвори и влязоха две жени, облечени по същия начин. Черните им наметала обаче бяха с по-малко украса, а и самите те изглеждаха по-млади. Уаф ги загледа внимателно. И двете ли бяха... Опитва се да не издаде обзелото го въодушевление, но знаеше, че не е успял напълно. Няма значение! Нека по-възрастната да мисли, че се възхищава на хубостта им. По знаци, познати само на Майсторите, той видя, че една от новодошлите е от новите лицетанцъори. Подмяната е била извършена успешно. Изгубените не бяха я разкрили! Тлейлаксияните преминаваха през още едно важно препятствие. Дали и в Бене Гесерит щяха да се окажат слепи за новите голи?

— Оказа се забележително сговорчив по отношение на онова, с което ще бъдеш възнаграден — каза възрастната почитаема мама.

— Виждам и признавам силата ви, почитаема мамо — отвърна той.

Изреченото бе истина. Наведе глава, за да скрие решимостта, за която знаеше, че не може да бъде изтрита от очите му.

Тя посочи новодошлите.

— Ето двете, които ще те придружат. И най-дребната им прищявка е заповед за теб. Към тях трябва да се отнасят с възможно най-голяма чест и уважение.

— Разбира се, почитаема мамо. Продължавайки да държи сведена главата си, той вдигна нагоре ръце, сякаш за поздрав и същевременно в знак на покорство. От всеки ръкав изсвистя по една стреличка. В мига, когато освобождаваше спусъците на стрелометите, Уаф отскочи рязко встрани заедно със стола си. Движението му обаче се оказа недостатъчно бързо. Десният крак на възрастната почитаема мама, изстрелян мълниеносно, го удари със стъпалото си в лявото бедро, отхвърляйки го обратно на стола-люлка.

Това беше нейното последно действие приживе. Стреличката от левия ръкав прониза тила ѝ, след като влезе през устата, отворена от изненада и останала си в същото положение. Наркотичната отрова не ѝ позволи дори да извика. Другата стреличка удари новодошлата, която не беше лицетанцър, в дясното око. Неговата съучастница заглуши

вика на жертвата със саблен удар в гърлото. Двете мъртви тела се свлякоха. Измъчван от болка, Уаф се освободи от стола и преустанови люлеенето му, след като стъпи на краката си. Бедрото го болеше. Още съвсем малко и тя щеше да пречупи костта му! Явно реакцията ѝ не водеше началото си от централната нервна система. Атаката вероятно бе проведена самостоятелно от съответната мускулна група, както е при някои насекоми. Да, струваше си да се проучи внимателно и тази възможност!

Неговата съучастница чакаше до отворения люк. Тя отстъпи встрани, за да пусне друг лицетанцър с образа на иксиански пазач.

Уаф разтри удареното си бедро, докато лицетанцърите свалиха дрехите от мъртвите жени. Имитаторката на иксианския пазач постави главата си на мястото на главата на вече мъртвата възрастна почитаема мама. После събитията се развиха бързо. Вече нямаше иксиански пазач, а копие на старата почитаема мама с нейна помощница. След това влезе друга имитация на иксианец и копира по-младата. На мястото, където беше бездиханната плът, остана само купчинка пепел. Новата почитаема мама я изгреба в една торбичка, която скри под върхната си роба.

Уаф внимателно провери стаята. Резултатите го накараха да потръпне. Причина за видяното от него високомерие и дързост бе очевидното наличие на изключително големи сили. Те трябваше да бъдат сондирани. Спря лицетанцъра, който се бе превърнал в копие на възрастната жена.

— Взе ли отпечатка от нея?

— Да, господарю. Разбудените памети бяха все още живи, когато я копирах.

— Предай ѝ ги — посочи към другата, която преди беше пазач от иксианската охрана. Двете докоснаха челата си и след няколко отмерени сърдечни пулсации се разделиха.

— Готово — каза по-възрастната.

— Още колко копия на почитаемите мами сме направили?

— Общо четири, господарю.

— Някое от тях открито ли е?

— Не, господарю.

— Четирите трябва да се върнат в централата на почитаемите мами и да научат всичко, което заслужава внимание. Една да дойде

обратно при нас с онова, което е събрала.

— Невъзможно е, господарю.

— Невъзможно ли?

— Те са се откъснали от своя източник. Така е при тях. Образували са нова клетка, установявайки се на Гамму.

— Но сигурно бихме могли...

— Простете, господарю. Координатите на местоположението им при Разпръскването са били заложени единствено в работния запис на един не-кораб и са били изтрети.

— Напълно изгубени ли са следите? — почти с ужас в гласа си попита той.

— Без остатък, господарю.

Какъв погром!

Видя се принуден силom да обуздае мислите си, готови да се втурнат внезапно и лудешки в неопределена посока.

— Не трябва да научат какво направихме тук — едва промърмори той.

— От нас няма да го научат, господарю.

— Какви способности са успели да развият? Каква е силата им? Бързо!

— От тях може да се очакват достиженията на светите майки от Бене Гесерит, но без паметите в багажа им, струпан с помощта на меланж.

— Сигурна ли си?

— Липсва и най-малко указание за обратното. Както сам знаете, господарю, ние...

— Да, да, знам — Уаф ѝ махна с ръка да млъкне. — Но старицата беше толкова нагла, толкова...

— Простете, господарю, но времето ни притиска. Почитаемите мами са усъвършенствали сексуалните удоволствия несравнимо повече от всички останали живи същества.

— Следователно думите на нашите осведомители са верни.

— Върнали са се към старите тантрически извори и са разработили свои собствени начини и средства за силно сексуално възбуждане. По този начин те възприемат преклонението на своите следовници, господарю.

— Преклонение — той спря за миг на смисъла на думата. — Подобри ли са от специалистите по целенасочено размножаване от Сестринството?

— Почитаемите мами го вярват, господарю. Да направим ли демонстра...

— Не! — Уаф рязко свали от себе си маската на елф, и за да си върне изражението на господар и повелител.

Лицетанцъорките наведоха глави в знак на смирение. На лицето на махай се появи ликуваща усмивка. Върналите се от Разпръскването тлейлаксианци бяха предоставили правдиви отчети! С една проста мисловна отпечатка той бе потвърдил новото оръжие на своя народ!

— Какви са вашите заповеди, господарю? — попита по-възрастната.

Уаф отново надяна маската на елф:

— Ще обсъдим тези въпроси едва след като се завърнем в тлейлаксианската централа в Бандалонг. Междувременно дори и Майстор не може да дава заповеди на почитаема мама. Вие сте *моите* повелителки, докато не се освободим от любопитни погледи.

— Разбира се, господарю. Да предам ли вашите заповеди на останалите отвън?

— Да, затова първо трябва да ги чуете: този не-кораб в никакъв случай не бива да се върне на Гамму. Трябва да изчезне без следа. И без нито един оцелял.

— Ще бъде изпълнено, господарю.

Заниманията в областта на технологиите, подобно на много други дейности, се характеризират с нарастваща тенденция към избягване на рисковете от страна на инвестиращите. Ако е възможно, несигурността се изключва напълно. Влагането на средства следва същото правило, тъй като хората предпочитат прогнозируемото. Малцина си дават сметка за възможния разрушителен ефект на посочената тенденция и за налаганите от нея резки ограничения на многовариантността, обричайки по такъв начин цялото население от множество светове на фатална уязвимост, произтичаща от ужасния начин, по който нашата вселена може да хвърли зара.

Преценка на Икс

Бене-гесеритски архиви

На следващото утро от първото си изпитание в пустинята Шийена се събуди в жреческия комплекс, заобиколена от белодрешковци.

Жреци и жрица!

— Будна е — каза една служителка.

Страхът сякаш я сграбчи изведнъж. Придърпа завивката на леглото плътно до брадичката си, наблюдавайки внимателно съсредоточените лица около себе си. Отново ли щяха да я изоставят сама в пустинята? Беше спала със съня на човек, достигнал границата на пълното изтощение, в най-мекото легло и най-чистото бельо, които бе виждала през своите осем години; но знаеше, че всяко деяние на жреците може да има двойко значение. На тях не биваше да се вярва!

— Добре ли поспа?

Въпроса зададе жрицата, която заговори първа. Беше възрастна жена със сива коса, а лицето ѝ бе оградено от рамката на бяла качулка с тъмночервена украса. Старческите очи изглеждаха насълзени, но живи. С бледосиня отсянка. Носът ѝ беше къс, с обърнат нагоре край над тясна уста и стърчаща напред брадичка.

— Ще разговаряш ли с нас? — продължи да упорства жената. — Аз съм Кания и ти прислужвам през нощта. Спомняш ли си? Помогнах ти, когато лягаше.

Гласът ѝ вдъхваше доверие, поне досегашното му звучене. Шийена седна в леглото и огледа по-внимателно хората около себе си. Бяха уплашени! Носът на пустинно дете можеше веднага да долови мириса на издайническите феромони. Заключение то бе просто и недвусмислено: *тази миризма е равнозначна на страх*.

— Мислехте, че ще успеете да ми сторите зло — каза тя. — Защо го направихте? Заобиколилите я си размениха смаяни и ужасени погледи.

Страхът на Шийена се стопи. Успяла бе да долови новата подредба на нещата, а и вчерашното изпитание в пустинята водеше до промени. Спомни си с какво усърдие ѝ бе помагала възрастната Кания... Предишната вечер тя почти раболепничеше. След време момичето щеше да разбере, че у човек с вече взето решение да умре постепенно се създава и развива ново емоционално равновесие. Страховете ставаха временни, дори мимолетни. Новото състояние се оказва занимателно за Шийена.

Кания отговори с треперещ глас:

— Истина е, Дете на Бога, че никой не искаше да ти бъде сторено зло.

Момичето изпъна завивката на леглото в скута си и рече:

— Казвам се Шийена. — Така повеляваше пустинната вежливост, защото Кания бе вече изрекла името си. — Кои са останалите?

— Ще бъдат отпратени, ако не желаеш да останат при теб... Шийена — Кания посочи към червендалеста жена вляво от себе си, чиято роба беше също като нейната: — Всички с изключение на Алхоза, разбира се. Тя е дневната ти прислужница.

Алхоза направи реверанс при представянето. Шийена огледа подпухналото ѝ лице с груби черти, свидетелстващо за прекомерна употреба на вода и обрамчено с ореола на бухнала руса коса. После, пренасочвайки рязко вниманието си, се съсредоточи върху мъжете в групата. Те я наблюдаваха внимателно изпод ниско спуснати клепачи, няколко погледа ѝ се сториха подозрително несигурни. И тук мирисът на страх беше силен.

Жреци!

— Изведете ги — Шийена махна с ръка към тях. — Те са харам!

[1]

Думата беше в известен смисъл неприлична, дори вулгарна, тъй като с нея се отбелязваше възможно най-долното човешко падение в лапите на злото.

Жреците се оттеглиха встрани шокирани, видимо ужасени.

— Махайте се! — изкомандва Кания.

Нищо не можеше да скрие отмъстителното сияние върху нейното лице. Самата тя не беше включена в списъка на злите, а присъстващите тук мъже вече носеха табелка с надпис „харам“! Сигурно бяха сторили нещо отвратително, за да прати Бог детето-жрица, та да ги укори и накаже. Можеше да го повярва за тях. Колко рядко се отнасяха към нея така, както заслужаваше!

Служителите се закланяха, отстъпвайки заднешком като напъдени псета, и напуснаха стаята. Между излезлите в преходното помещение се намираше и Дроминд историк и езиковед — мургав мъж, чийто ум бе сякаш в непрекъснато движение и се забиваше във всевъзможни идеи така, както човката на лешоядна птица се навира в мърша. Когато вратата на стаята се затвори след тях, той поясни на силно треперещите си колеги, че Шийена е съвременна форма на древното име Сиона.

— Всички знаете мястото на Сиона в някогашната история — каза Дроминд. — Служила е при Шай-хулуд по време на Неговата трансформация в Раздвоения Бог.

Един сбръчкан по-възрастен жрец с тъмни устни и бледи, светещи очи го погледна с удивление:

— Изключително любопитно — отбеляза Стирос. — В Устните Истории се твърди, че тя е била средството за Неговия преход в Много, излезли от Един. Мислиш ли, че...

— Да не забравяме за превода, който Хади Бенотт направи на самите Божии свети думи — прекъсна ги друг жрец. — Шай-хулуд е споменаван много пъти във връзка със Сиона.

— И не винаги с благосклонност — припомни им Стирос. — Не забравяйте цялото ѝ име, което е Сиона Ибн Фулд ал-Сейефа Атреидес.

— Атреидес — пошепна друг от групата.

— Трябва внимателно да я проучим — каза Дроминд.

Млад прислужник-вестител и послушник бързо се вмъкна в коридора и ги огледа, докато зърна Стирос. Посочи го и каза:

— Налага се веднага да напуснеш.

— Защо? — чу се негодуващ глас от тълпата на изпъдените.

— Тя ще бъде преместена в жилището на Върховния жрец — поясни прислужникът.

— По чие нареждане? — попита Стирос.

— Самият Върховен жрец Туек го издаде. Те всички го чуха — младежът махна в посоката, от която бе дошъл, без да съобщи повече подробности.

Ала жреците, струпани в преходното помещение, го разбраха. Стаите можеха да бъдат оформени така, че да препращат гласовете в съседни на тях помещения. А там винаги имаше кой да слуша.

— И какво толкова са чули? — попита Стирос с осезаемо несигурен старчески глас.

— Тя поиска най-доброто жилище за себе си. След малко ще я преместят. Не бива да види нито един от вас тук.

— А какво да правим ние? — не престана с въпросите си Стирос.

— Проучвайте я — каза Дроминд.

Преходното помещение веднага бе опразнено и всички се заеха с внимателно изучаване на Шийена. През последвалите години моделът-първообраз на изреченото тук щеше да остави отпечатък върху живота на всеки от тях. Обичайната практика, съсредоточена сега около момичето, предизвика промени, доловени и в най-далечните крайнини на установеното от Раздвоения Бог влияние. Две думи възпламениха промяната:

„Проучвайте я“.

„Колко е наивна — мислеха жреците. — Колко е любопитна с наивността си. Все пак може да чете, а прояви и голям интерес към Светите Книги, които намери в квартирата на Туек, превърнала се в нейно жилище.“

Всичко по йерархическата стълба се раздвижи, за да я умиловати. Туек се нанесе в жилищното помещение на своя първи помощник, след което шумното слизание продължи по-надолу. Моделиери чакаха Шийена за мерки. Специално за нея беше приготвен

съвременен вариант на влагосъхраняващ костюм. Сдоби се с няколко нови роби от предназначената за жреците материя в златисто и бяло, гарнирана с пурпурна украса.

Хората започнаха да отбягват историка-езиковед Дроминд. Той пък не преставаше да задържа натрапчиво за продължителни разговори своите познайници, тълкувайки историята на оригиналната Сиона, сякаш можеше да съобщи нещо важно за сегашната притежателка на древното име.

„Тя е била жена на свети Дънкан Айдахо — припомняше Дроминд на всеки, хванат от него за слушател. Навсякъде имат наследници.“

„Наистина ли? — отвръщаше най-често слушателят. Извини ме, но не мога да остана повече. Тръгнал съм по спешна работа.“

Първоначално Туек прояви немалко търпение по отношение на Дроминд. Разказите му бяха интересни и очевидно полезни.

„Бог ни е пратил нова Сиона — казваше Върховния жрец. — Трябва да бъде ясно на всички.“

Дроминд замина и се върна с допълнително количество незначителни подробности от миналото:

— Сега намереното в Дар-ес-Балат придобива нов смисъл — поясни той на Хедли Туек. — Дали да не продължим с изпитанията и сравнителните проучвания на детето?

Беше се закачил за Върховния жрец веднага след закуска. Остатъците от сутрешната порция на Туек все още стояха неприбрани от масата за сервиране на балкона. През отворения прозорец се чуваше шумното раздвижване в жилището на Шийена.

Туек вдигна предупредително пръст до устата си и заговори приглушено:

— Светото дете само избира къде да отиде. — Той приближи до стенната карта и посочи една пустинна област на югозапад от Кийн. — Очевидно тук е мястото, интересно за нея. То „я вика“, за да бъдем поточни...

— Разбрах, че често ползва речници — вметна Дроминд. — Сигурно е, че това не може да бъде...

— Тя *ни* проверява — прекъсна го Туек. — Недей да се заблуждаваш.

— Господарю, но Шийена задава съвсем детски въпроси на Каниа и Алхоза.

— Не оспорвай моята преценка! Наистина ли се осмеляваш?

Дроминд разбра със закъснение, че е престъпил позволените граници. Притихна, макар цялото му изражение да говореше за потока от неизречени думи, струпани в него.

— Бог я е изпратил, за да изкорени злото, пропълзяло в редовете на миропомазаните — каза Туек. — А сега си тръгвай! Моли се и се питай дали същото зло не се е загнездило и в тебе.

След като Дроминд си отиде, Върховният жрец повика свой верен помощник и попита:

— Къде е Светото дете?

— Отиде в пустинята, господарю, за среща с Отца си.

— На югозапад ли?

— Да, господарю.

— Дроминд трябва да бъде откаран далече на изток и оставен сред пясъците. Поставете няколко кречетала, за да сме сигурни, че няма да се върне.

— Дроминд ли, господарю?

— Да, Дроминд.

Дори след като многознаещият историк прие друга форма в Устата на Бога, жреците продължиха да следват първоначалното му предписание. Проучваха Шийена.

Шийена също се учеше.

Постепенно, толкова бавно, че самата тя не можеше да открие мястото на отправната точка, бе започнала да осъзнава огромната си власт над всички около себе си. В началото беше като на игра, сякаш в безкраен Ден на детето, когато възрастните просто се прескачат да задоволяват всяка прищявка. Оказа се обаче, че нито един неин каприз не бе прекалено труден за изпълнение.

Някакъв рядък плод ли иска на масата си?

Сервираха ѝ го в златен поднос.

Онова ли дете, което е зърнала долу в гъмжащите улици, желае за другарче в игрите?

Набързо довеждаха детето в жилището в храмовия комплекс. След като уплахата и силната изненада преминеха, то можеше да участва в някое от забавленията, наблюдавани внимателно от жреците

и жриците. Безгрижните подскачания из градината на покрива, шепота, смеховете — всичко бе подлагано на съсредоточен анализ и премисляне. За Шийена страхопочитанието, което ѝ засвидетелстваха дори децата, се оказа неприятен товар. Рядко искаше да доведат някое от тях за втори път, тъй като предпочиташе да научава нови неща от различни мимолетни приятелства...

Жреците не стигнаха до съгласие за невинния характер на подобни срещи. Шийена научи, че дечицата биват подлагани на крайно неприятен разпит и нахока безмилостно вардияните си. Както бе редно да се очаква, приказките за нея плъзнаха из Ракис, а после напуснаха и очертаванията на планетата. При Сестринството се трупаха отчети. Годишите се изнизваха в нещо като блажено самовластие, подхранващо любопитството ѝ. А то сякаш беше безгранично. Нито един от непосредствено ангажираните служители и помощници не мислеше за образователния процес като за обучение по същество; Шийена учеше жреците на Ракис, те също я обучаваха на свой ред. Но в Бене Гесерит веднага забелязаха тази особеност в нейния живот и внимателно следяха по-нататъшното и развитие.

„Намира се в добри ръце. Засега я оставете, докато стане готова за нас — разпорежи се Тараза. — Осигурете ѝ постоянна защита и се погрижете отчетите редовно да идват до мен.“

Шийена не спомена и дума нито за своя произход нито за онова, което Шейтан бе причинил на семейството ѝ и съседите. Станалото беше личен въпрос между Шейтан и нея. Прие мълчанието си като отплата за пощадата.

Някои неща постепенно започнаха да избледняват за момичето. Отиде още няколко пъти в пустинята. Любопитството ѝ не стихваше, но започна да разбира, че няма да намери сред пясъците обяснението за странното поведение на Шейтан към собствената ѝ личност. И макар вече да знаеше, че на Ракис има посолства на различни сили, съгледвачите на Бене Гесерит в редовете на прислугата бяха сигурни, че засега Шийена не показва особен интерес към Сестринството. Измислени бяха необвързващи отговори, считани като задоволителни, за редките ѝ въпроси.

В прав текст Тараза изпрати указания на своите ракиански съгледвачи:

„Дългите поколения подготвителна работа се оказаха период на усъвършенстване. Нашият ход ще бъде в точно определен момент. Вече няма съмнение, че тя е детето, което ни трябва.“

[1] Нещо, върху което тегне забрана (от ар. и тур.). — Б. пр. ↑

Моето мнение е, че в човешката история няма друга сила, която да е донесла по-големи страдания от реформаторите. Намерете някой, който казва: „Нещо трябва да се направи!“, и аз веднага ще ви посоча главата, пълна със зловредни помисли и намерения, за които самата тя не знае изход. Ние обаче сме длъжни винаги и с всички сили да търсим потока на естественото развитие на нещата и да се движим с него!

Света майка Тараза

Запис на разговор, БГ файл GSXXMAT9

Надвисналото от облаци небе сякаш полека се вдигаше нагоре заедно с изкачващото се слънце, увеличавайки мириса на тревата и близката гора, плътно събран в утринната влага.

Дънкан Айдахо бе застанал до един Забранен прозорец и вдишваше дълбоко този аромат. Сутринта Патрин му бе казал:

— Вече си на петнайсет години. Трябва да се възприемаш като млад мъж. Не си дете.

— Рожден ден ли имам?

Бяха в спалнята на Дънкан и Патрин току-що го бе събудил с чаша сок от цитрусови плодове.

— Не знам кога е рожденият ти ден.

— Голите имат ли рождени дни?

Помощникът не отговори. Беше забранено да се говори с голата за голи.

— Шуонгю не ти разрешава да ми отговориш, нали? — каза Дънкан.

Патрин поде с очевидно затруднение:

— Башарът ми нареди да ти съобщя, че днес утринната подготовка в клас ще закъснее. Искате да продължиш с упражненията за крак и коляно, докато те потърсят.

— Нали вчера ги правих!

— Само ти предавам заповедите му — помощникът взе празната чаша и излезе.

Дънкан бързо се облече. Щяха да го чакат за закуска в Пълномощничеството. *Да вървят по дяволите!* Притрябвала му е тяхната закуска. Какво му става на башара? Защо не може да започне класните си занимания? *Упражнения за крак и коляно!* Нищо повече от измислица на Тег, който сигурно трябва да свърши нещо непредвидено. Ядосан, той пое по Забранен път към Забранен прозорец. *Да накажат проклетата охрана!*

Миризмите, идващи от отворения прозорец, му напомняха за нещо познато, макар че не можеше да приведе в порядък спомените, надничали в крайнините на собственото му съзнание. Знаеше само, че там има какви ли не. Странно познатото едновременно го плашеше и привличаше, също като пристъпването по ръба на отвесна скала или откритото противопоставяне на Шуонгю. Никога не бе вървял по ръба на отвесна скала, нито пък бе демонстрирал открито неподчинение, но поне си представяше и едното, и другото. Когато зърна в един справочник за филми холофотографията на пътечка по ръба на стръмна пропаст, усети свиване в стомаха. Усещането бе същото, както когато си представяше своето гневно непокорство спрямо комендантката на кийпа. *Някой друг се намира в ума ми* — помисли той. По-точно — не в ума, *а в тялото*. Имаше усещането за вече преживени неща, сякаш току-що се бе събудил с мисълта за нещо сънувано, без да може точно да си го спомни. Цялата съноподобна бъркотия говореше за познания, за които знаеше, че не би могъл да притежава. И все пак ги имаше.

Можеше да назове някои от дърветата, чиято миризма долавяше, въпреки че имената им липсваха в книгите от библиотеката. Забраненият прозорец беше наречен така, защото се намираше на една от външните стени на кийпа и можеше да бъде отварян. Често го открехваха за вентилация, както бяха сторили и сега. До прозореца се стигаше от неговата стая, като за целта трябваше само да се покатери и прекрачи през парапета на един балкон, след което да се спусне през въздуховодната шахта на складовото помещение. Беше свикнал да го прави, без да оставя никакви следи по парапета, склада или шахтата. Доста рано бе разбрал, че обучаваните в Бене Гесерит умеят да разчитат и най-незначителни следи и знаци. Самият той разпознаваше много от тях благодарение на уроците на Тег и Лусила.

Застанал в сянката на горното преходно помещение. Дънкан съсредоточи вниманието си върху преливащите една в друга гънки на терена, по които гората сякаш се катереше към скалите. Нещо в нея силно го привличаше. А иглолистните дървета, успели да стигнат до високото, притежаваха направо магическа сила. Не беше трудно да си представи, че човешки крак никога не е стъпвал там. Колко хубаво би било да се загуби по онези места, да бъде само собствената си личност, без да се безпокои, че в него живее друг човек. Чужденец, сам със себе си.

Дънкан въздъхна, обърна се и се върна в стаята по своя таен път. Едва когато стигна до спокойствието и безопасността ѝ, позволи си да отчете, че го е направил още веднъж. И отново никой нямаше да бъде наказан за неговото малко приключение.

Наказанието и болката, стаени в атмосферата на забранените за него места, бяха само допълнителна причина за засилено внимание, когато за пореден път нарушаваше правилата.

Не му беше приятно да мисли за болката, която би могла да му причини Шуонгю, ако го намери при Забранен прозорец. Но си обеща, че и най-страшните изтезания няма да го накарат да извика. Гадните ѝ номера никога досега не бяха го принуждавали да реагира по такъв начин. Само я гледаше втренчено, без да спре да я мрази, но и без да се отказва от наученото в нейните уроци. А то в прав текст гласеше: „Усъвършенствай способността си да се движиш, без да те забележат, видят или чуят, като не оставяш никаква следа, която може да те издаде.“

След като се върна в стаята, Дънкан седна на края на леглото и се загледа в празната стена пред себе си. Веднъж, когато се бе взирал в същата стена, пред него се появи образ на млада жена със светлокехлибарена коса и меко окръглени черти на лицето. Тя го погледна и се усмихна. Устните ѝ беззвучно се раздвижиха. Вече бе овладял уменията да разчита казаното по движенията на устата, така че веднага разбра произнесените думи: „Дънкан, сладки ми Дънкан.“

Дали беше майка му? — много пъти се питаше той след тази случка. — Истинската му майка?

Макар и запокитени назад във времето, голите също имаха истински майки. Живели в епохите преди аксолотловите резервоари, все някога е имало жени, които са ги родили и обичали. Да, тя го е

обичала, защото е бил нейно дете... Но ако лицето от стената действително беше на майка му, как бе стигнало дотук нейното изображение? Случката го уплаши, ала страхът не го накара да не желае нейното повторение. Която и да беше младата жена, беглата ѝ поява не престана да измъчва мисълта му. Странникът в него я познаваше. Беше сигурен, че така. Понякога му се искаше само за миг да бъде същият странник — достатъчно дълъг миг обаче, за да може да струпа накуп всички скрити спомени; но веднага осъзнаваше, че дори самото желание за това го плашеше. Мислеше, че ще изгуби реалното усещане за собствената си личност, ако чужденецът овладее съзнанието му.

Дали би било подобно на смърт?

Бе видял смъртта още преди да стане на шест години. Охраната отблъсна някакви злосторници, но един от пазачите падна убит. Четирима нападатели също намериха смъртта си. Момчето наблюдаваше внимателно петте трупа, внесени в кийпа — отпуснати мускули, влачеци се ръце. Нещо много важно си бе отишло завинаги от тях. И нямаше сила, която да го призове обратно.

Телата бяха отнесени някъде дълбоко в кийпа. По-късно чу един от пазачите да обяснява, че нападателите са били предварително обработени с „шере“. Това се оказа и първата му среща с иксианската сонда.

„Подобно приспособление може да сондира дори мозъка на мъртвец — обясни Гийза. — А шере е лекарство, което действа срещу сондирането. Мозъчните ти клетки загиват окончателно, още преди да е отминал ефектът от него.“

С умело подслушване Дънкан разбра, че четиримата са били обработени и по други начини. Не му обясниха нищо повече, но той подозираше, че и те трябва да са от потайния арсенал на Бене Гесерит. Мислеше си за него като за връх в адските трикове на светите майки. Умееха да съживяват мъртъвци и да извличат информация от съпротивляваща се плът! Визуално си представи мускулна материя, лишена от личностно присъствие, която изпълнява желанията на сатанински зъл наблюдател...

Кой знае защо наблюдателят винаги беше Шуонгю.

Мисълта му рисуаше подобни картини въпреки усилията на неговите учители да разпръснат „глупотевините, измисляни от

невежи“. Учителите казваха, че подобни дивотии могат да пораздат страх от Бене Гесерит единствено сред *непосветените*. Ала в себе си той не искаше да приеме, че не е именно такъв. Когато гледаше някоя света майка, винаги мислеше: „*Не съм като тях!*“

От известно време Лусила бе станала по-настойчива.

„Религията е източник на енергия — каза му тя веднъж. — Трябва да отдаваш дължимото на тази енергия, когато може да бъде насочена за изпълнение на собствените ти цели.“

На техните цели, а не на моите — веднага помисли той.

Представи си ги — своите цели, а след това и себе си, като победител над Сестринството и преди всичко над Шуонгю. Долавяше, че въображаемите вътрешни картини са реалност, намираща се под повърхността, която упражняваше върху него твърде особено влияние. Но вече се бе научил да кима в знак на съгласие, оставяйки впечатлението, че намира за забавно религиозното лековерие.

Лусила обаче разпозна раздвоението му. Тя каза на Шуонгю:

— Мисли си, че е редно да се бои от мистичните сили и да ги отбягва, ако е възможно. Докато продължава да упорства в това свое вярване, няма да може да ползва най-същностното от нашите познания.

Срещнаха се само двете в работния кабинет на възрастната света майка, като поводът беше формулираното от самите тях „редовно събиране за оценка на обстановката.“ Избраха времето малко след леката вечеря. Наоколо в кийпа се носеха звуците от часовете на прехода — нощните патрули поемаха задълженията си, а свободните от служба се наслаждаваха на един от кратките периоди на безделие. Кабинетът на Шуонгю нямаше пълна звукова изолация, което следваше да се разглежда като съзнателен принос на обновителите на Сестринството. Тренираните сетива на една света майка можеха да доловят и разкрият много неща само от звуците около нея.

Шуонгю изпитваше все по-голямо затруднение по време на „редовните събирания за оценка на обстановката“. Ставаше все по-очевидно, че Лусила няма да може да бъде спечелена от противопоставящите се на Тараза. Беше се оказала имунизирана срещу всички машинации и хитрувания, намиращи се на въоръжение у една бене-гесеритка. А най-страшното беше, че Тег и тя съвместно създаваха и отглеждаха опасни умения у голата. Прекалено опасни — в

допълнение на всички друга проблеми. Уважението на Шуонгю към Лусила продължаваше да нараства.

— Той мисли, че си служим с окултни сили, за да ползваме практически нашите умения — добави влязлата. — Как е могла да му хрумне толкова странна идея?

Шуонгю почувства неизгодното положение, в което я поставяше зададеният въпрос. Нима младата света майки вече знаеше, че идеята е била съзнателно внушена, за да бъде отслабен голата?

„Непокорството е престъпление срещу Сестринството!“

— Ако той иска да придобие нашите познания, със сигурност може да ги получи от теб — отвърна Шуонгю. Това беше самата истина, независимо от съдържащата се в нея опасност.

— Желанието му за знания е най-доброто мое средство за упражняване на влияние — рече Лусила. — Но и двете знаем, че то е недостатъчно.

В тона ѝ не се долавяше укор, ала Шуонгю го почувства.

По дяволите! Опитва се на мен да наложи убеждения!

Няколко отговора тутакси обявиха своята готовност в съзнанието ѝ.

Не съм изпълнила собствените си заповеди. Пфу! Какво отвратително извинение!_ Отношението към голата отговаря на стандартната практика на подготовка в Бене Гесерит. _Непълно и невярно. Още повече, че голата не бе стандартен обект на образование. В него имаше дълбини, съответстващи само на бъдеща света майка. И точно в това беше проблемът!

— Допуснах грешки — каза тя.

Охо! Тези думи бяха с двустранен ефект и не можеха да не бъдат оценени от друга света майка.

— Не си допуснала никаква грешка, когато си го поставила на мястото му — възрази Лусила.

— Но пропуснах да преценя, че друга света майка би могла да посочи грешките му — настоя Шуонгю.

— Нуждае се от нашите умения и сили, само за да избяга от нас. Мисли си: *Един ден ще знам колкото тях и тогава ще се измъкна.*

Тъй като другата жена не отговори, Лусила додаде:

— Постъпила си умно, защото ако той избяга, ще трябва да го преследваме и самите ние да го унищожим.

Шуонгю се усмихна.

— Няма да повтора твоята грешка — тръсна глава Лусила. — Казвам ти открито онова, за което знам, че тъй или иначе ще видиш. Сега разбирам, защо Тараза е изпратила Впечатка при толкова младо същество.

Усмивката на възрастната света майка се изпари.

— Какви ги вършиш?

— Привързвам го към себе си така, както правим това с всички наши послушници и техните учители. Отнасям се към него с откровеност и преданост, сякаш е един от нас.

— Но той е мъж!

— Следователно ще му се размине само агонията с подправката и нищо друго. Според мен той реагира с отзивчивост.

— А когато дойде времето за последния етап от впечатването? — тревожно попита Шуонгю.

— Да, тогава няма да е лесно. Ти мислиш, че това ще го унищожи. Какъвто беше и планът ти, разбира се.

— Лусила, Сестринството не следва еднозначно плановите на Тараза за последния гол. Знам със сигурност, че си наясно по този въпрос.

Да, бе дошло времето на най-силния аргумент, а фактът, че си послужи с него именно сега, говореше сам за себе си. В Бене Гесерит бяха дълбоко вкоренени страховете, че може да бъде създаден нов квисац хадерах, така че и разногласията представляваха сравнима с тези опасения величина.

— Генетичната му подкладка е първична, а и той не е бил подготвян за квисац хадерах — каза Лусила.

— Да, но тлейлаксианците са бърникали в генетичното му наследство!

— По наше нареждане. Ускориха неговите нервни и мускулни реакции.

— Само това ли?

— Запознала си се с резултатите от клетъчните му проучвания — отвърна Лусила. — Ако можехме да свършим работата на онези от Тлейлакс, те просто нямаше да ни трябват. Щяхме да имаме собствени аксолотлови резервоари.

— Може би мислиш, че са скрили нещо от нас?

— Цели девет месеца е бил напълно извън контрол и без каквото и да е наблюдение!

— Познавам до един всички доводи от подобно естество — небрежно махна с ръка Лусила.

Шуонгю вдигна длани, за да демонстрира, че се предава.

— Е, тогава той целият е твой, *света майко*. И последствията ще бъдат за твоя сметка. Но няма да можеш да ме отместиш от сегашния ми пост, независимо от отчетите ти до Дома на Ордена.

— Да бъдеш сменена като комендант на кийпа? В никакъв случай. Не искам фракцията ви да прати някого, когото не познаваме.

— Има граница, до която мога да търпя обиди — предупредително рече Шуонгю.

— Съществуват такива и за предателството, приемливи от Тараза.

— Ако се пръкне друг Пол Атреидес, или, пази боже, друг Тиран, заслугата ще бъде нейна. Предай ѝ го от мое име.

Лусила се изправи и каза:

— Трябва да знаеш още, че тя възложи изцяло на моята преценка количеството меланж, който ще поема голата. Вече започнах да увеличавам дозата.

Шуонгю удари с юмруци по работното си писалище:

— Вървете всички по дяволите! Да видим какво ще изсипете на главите ни!

Загадката около тлейлаксианците сигурно е скрита в тяхната семенна течност. Нашите изследвания доказват, че спермата им не пренася генната информация по установения модел. Появяват се пропуски. Всеки проучван от нас тлейлаксианец съумя да прикрие същината на личността си. Те притежават естествен имунитет спрямо иксианската сонда! Засекретяване и на най-ниски нива е тяхната свършена броня и най-силното им оръжие.

Анализ на Бене Гесерит

Архивен код: BTXX44WOR

В едно утро през четвъртата година от престоя на Шийена в светото убежище на жреците шпионските донесения предизвикаха по-специален интерес сред съгледвачите на Бене Гесерит, пребиваващи на Ракис.

— Казваш, че е на покрива, така ли? — попита светата майка — комендант на ракианския кийп.

Изпълняващата тази длъжност Тамалани бе служила и преди на Гамму и знаеше повече от другите за интересите на Сестринството и очакваните от тях постижения тук. Докладът на местните съгледвачи бе прекъснал закуската ѝ — конфитюр от цитрусови плодове, гарниран с меланж. Приносителката на съобщението стоеше спокойно до масата, докато Тамалани препрочиташе доклада.

— Да, света майко, на покрива — потвърди тя. Комендантката я погледна. Кипуна беше послушница, родена на Ракис и подготвена за изпълнението на деликатни местни задачи. След като преглътна хапката си, светата майка се разпореди:

— *Върни ги обратно!* Точно това ли каза тя?

Кипуна кимна отсечено. Бе разбрала въпроса. Дали Шийена е дала нареждането със съзнателно заявена власт?

Тамалани отново се загледа в доклада, търсейки осезаеми за тренираните ѝ сетива сигнали. Беше доволна, че са пратили именно Кипуна. Ценеше способностите ѝ. Ракианката имаше меко закръглено лице и бухнала коса, типични за по-голямата част от жреческото

съсловие на Ракис, но мозъкът под тази коса се отличаваше с напълно различна нагласа.

— Беше недоволна — каза Кипуна. — Топтерът мина ниско над покрива и тя видя съвсем ясно двамата затворници, оковани с белезници. Знаеше, че ги откарват за изпълнение на смъртна присъда в пустинята.

Тамалани остави доклада и се усмихна:

— Значи тя нареди да върнат затворниците при нея? Много ми харесаха думите, с които си е послужила.

— Да ги върнат обратно ли? Прилича ми на обикновена заповед. Какво толкова им е хубаво на думите?

Комендантката оцени по достойнство пряко изразения интерес във въпроса на послушницата. Явно Кипуна не искаше да пропусне възможността да разбере по какви пътища се движи мисълта на една опитна света майка.

— За мен е интересна друга част от нейната постъпка — поясни Тамалани. После се наведе над доклада и прочете на глас:

— Слуги сте на Шейтан, а не помощници на помощниците — погледна изпитателно към Кипуна. — Нали лично я видя и чу думите ѝ ?

— Да, света майко. Там прецениха, че е важно да ви докладвам лично, за да отговоря на евентуални ваши въпроси.

— Продължава да го нарича Шейтан — отбеляза Тамалани. — Колко много са ги подразнили и унижили думите ѝ! Разбира се, нали самият Тиран го е казал: „Ще ме наричат Шейтан“.

— Виждала съм сборните отчети от хранилището, открито в Дар-ес-Балат — каза Кипуна.

— Забави ли се връщането на двамината затворници? — Само докато предадат съобщението до топтера. След няколко минути ги върнаха.

— Следователно, те са я гледали и слушали през цялото време. Добре. Шийена показва ли, че ги познава? Двамата затворници споделиха ли нещо помежду си?

— Света майко, сигурна съм, че не ги познаваше. Бяха обикновени люди от по-ниските слоеве, доста мръсни и зле облечени. Телата им миришеха на немито, също като на хората от съборетините в далечните окрайнини.

— Така. Тя е наредила да свалят белезниците и е поговорила с двамината немити. Сега ми предай точно думите ѝ. Какво каза?

— *Вие* сте мои хора.

— Чудесно, наистина! — възкликна Тамалани. — После се е разпоредила да бъдат отведени, изкъпани и облечени в нови дрехи, преди да ги освободят. Предай ми с твои думи станалото по-нататък.

— Нареди да повикат Туек, който пристигна с трима помощник-съветници. Ами... Беше си почти разправия.

— Моля те, възпроизведи всичко по памет в трансово състояние. Повтори разменените от тях реплики.

Кипуна затвори очи, пое дълбоко дъх и остана неподвижна близо минута. След това започна:

— Шийена казва: „Никак не ми харесва, когато хранят Шейтан с мои хора.“ Съветник Стирос казва: „Принасят ги в жертва на Шайхулуд!“ Шийена казва: „На Шейтан!“ И тропва гневно с крак. Туек казва: „Стига, Стирос. Няма да слушам повече този спор.“ Шийена казва: „Кога ще разберете?“ Стирос понечва да обясни нещо, но Туек рязко му прави с очи знак да замълчи и изрича: „Вече разбрахме, Свято Дете.“ Шийена казва: „Искам да...“

— Достатъчно — прекъсна я Тамалани. Помощницата отвори очи и зачака мълчаливо.

— Върни се там, където трябва да си, Кипуна. Справи. се наистина много добре.

— Благодаря ви, света майко.

— Ужасен смут ще плъзне сред жреците — с тревога в гласа си рече комендантката. — Желанието на Шийена е да ги държи в ръцете си, понеже Туек ѝ вярва. Червеите вече няма да се използват като средство за наказание.

— А двамината пленници? — попита Кипуна.

— Добре, внимателна си. Те ще разкажат какво се е случило с тях. Но цялата история ще бъде преиначена. Хората ще започнат да говорят, че Шийена ги защитава от жреците.

— Света майко, че тя не го ли прави?

— Ееех... Не забравяй за другите възможности, с които разполагат. Ще разширят и засилят различни форми на наказанията — например бичуване или пък определени лишения. Докато страхът от

Шейтан ще намалява заради Шийена, страхът от жреците ще се засилва...

В рамките само на два месеца докладите на Тамалани до Дома на Ордена потвърдиха правотата на тези думи.

„Ограничаването на дажбите, особено на водата за пиене, се превърна в основна форма на наказание — бе доложила тя. — Тревожни слухове достигнаха до най-далечните окрайнини на Ракис и скоро ще намерят място и по много други планети.“

Комендантката внимателно бе обмислила косвените резултати от своя доклад, както и заключенията, които щяха да бъдат направени. Очите на твърде много хора щяха да се спрат на него, включително и на онези, които не симпатизираха на Тараза. Всяка света майка можеше да извика във въображението си подробна картина на нещата, които така или иначе се случваха на Ракис. Мнозина тукашни хора станаха свидетели на пристигането на Шийена от пустинята, яхнала свиреп червей. От самото начало бе нарушено правилото за опазване на тайна от страна на жреците. Незадоволеното любопитство създаваше собствени отговори. Нерядко догадките се оказваха по-опасни от самата действителност.

В по-ранните отчети се споменаваха за децата, довеждани за игра с Шийена. Тенденциозно поднасяните приказки за тези деца се повтаряха многократно със задълбочаващи се отклонения от истината и надлежно се изпращаха в Дома на Ордена. Двамата осъдени, помилвани и върнати на свобода в нови красиви одеяния, само допълниха и доукрасиха разрастващата се митология. Сестринството, съвършен майстор в сферата на митовете, разполагаше на Ракис с готова енергия, очакваща фина настройка, усилване и насочване.

„Подсилихме у населението вярата му за сбъждане на желанията“ — докладва Тамалани.

Мислеше за родените в Бене Гесерит фрази със специално предназначение, докато четеше повторно последния си отчет: „Шийена е онази, която дълго чакахме.“

Казаното беше достатъчно просто, така че смисълът му позволяваше широко разпространение, без да има опасност от нежелателно изопачаване.

„Детето на Шай-хулуд идва, за да накаже жреците!“

В този случай нещата бяха малко по-комплицирани. Няколко жреци загинаха из тъмните алеи в резултат на прекомерна разпаленост у народните маси. Стигна се до нарастване на тревогата в средите, подкрепящи жреческото съсловие, това от своя страна намери израз в предсказуеми лошавини за населението като цяло... Тамалани се сети за делегацията, посетила Шийена като резултат от тревогата и смута, овладели съветниците на Туек. Седмина жреци, водени от Стирос, се появиха по време на обяда на момичето с едно дете от улицата. Узнала предварително за събитието, комендантката се разпореди за съответната подготовка, благодарение на която ѝ беше предоставен таен запис на случката с отчетливо изговорени думи, ясно изражение на всяко лице, та дори и с неизказаните мисли, доловими за тренираното око на една света майка.

— Принасяхме жертва на Шай-хулуд! — гласеше протестът на Стирос.

— Туек ви нареди да не спорите с мен по въпроса — каза Шийена.

Ех, да можеха всички да видят ехидните усмивки на бенегесеритките заради неудобството, в което се озова той заедно с останалите жреци!

— Но Шай-хулуд... — започна Стирос.

— Шейтан! — поправи го Шийена, а изражението на лицето ѝ говореше ясно:

„Нищо ли не сте знаели вие, жреци-глупци?“

— Винаги сме мислели, че...

— Грешили сте! — почти викна момичето и тропна с крак.

Стирос се престори, че има нужда от указания:

— Можем ли да приемем, че Шай-хулуд в образа на Раздвоения Бог, също е Шейтан?

„Какъв свършен глупак е само — помисли Тамалани. Дори обикновено пубертетче би могло да го обърка, какво остава за Шийена.“

— Всяко дете от улиците го знае — издекламира тя.

Стирос лукаво се опита да я подхлъзне:

— Откъде си толкова сигурна какво има в главите на уличните деца?

— Лошо постъпваш, когато се съмняваш в думите ми — осъдително каза Шийена, свикнала вече да използва често този отговор, защото бе разбрала, че Туек почти веднага научава за станалото и пейзажът се променя в недобра за събеседника ѝ светлина.

Разбра го и Стирос. Видя се принуден да чака със сведен поглед, докато девайчето, внезапно преминало към безкрайно търпеливия тон на възрастен човек, който разказва на дете някаква стара легенда, продължи да му обяснява, че както бог, така и дявол, а възможно е и двамата, могат да намерят обител в червея от пустинята. Хората просто трябва да го приемат като факт. Подобни неща не се оставят за разрешаване от човешки същества.

За подобна ерес Стирос бе изпращал хора при Бога на пясъците. Изражението му (грижливо записано за внимателен анализ в Бене Гесерит) говореше, че безумните идеи винаги са се пръквали от боклука в дъното на тази голяма купчина, носеща името Ракис. Но сега нещата бяха други! Налагаше му се да се опълчи срещу твърдението на Туек, че от устата на Шийена се разнася самата Божа истина!

Загледана в записа, Тамалани прецени, че гърнето ври много добре. Така и докладва в Дома на Ордена. Съмнения мъчеха Стирос; съмнения се ширеха за всичко, с изключение на вярата и предаността на населението към необикновеното момиче. Близки около Туек шпиони свидетелстваха, че той дори е започнал да се съмнява в правотата на решението си да припомни случилото се с историка-езиковед на име Дроминд.

„Прав ли беше Дроминд в своите съмнения за нея?“ — питаше Туек стоящите около себе си.

„Не може да е бил!“ — твърдяха подмазвачите.

Какво друго биха могли да кажат? Върховният жрец не взима погрешни решения. Бог не би позволил. Ала Шийена продължаваше да го обърква. Тя сякаш препрати делата на голям брой предишни Върховни жреци в някакъв страшно пращен архив. Отвсякъде заваляха искания за нови тълкувания.

А Стирос не преставаше да задава на Туек един и същи въпрос: „Какво наистина знаем за нея?“

Тамалани разполагаше с подробен отчет за последния сблъсък между двамата. Стирос и Туек сами (както си мислеха), потънали в дълбок спор късно през нощта в жилището на Върховния жрец,

разположени удобно в рядко срещаните биологични фотойли в син цвят, които се самонастройваха по очертанията на тялото на седящия, се намираха близо един до друг пред традиционния плодов десерт, гарниран обилно с меланж. На холофотографския запис на срещата, с който се бе сдобила комендантката, се виждаше единичен светоглобус на жълт светлинен режим, носещ се от суспензорни приспособления близо над двамата така, че приглушената светлина да не дразни уморените им очи.

— Може би не беше добро изпитанието, когато за първи път я оставихме сама в пустинята с кречетало — каза Стирос.

Думите му бяха просмукани от лукавство. А пък за Туек се знаеше, че не се отличава с прекомерно фини умствени способности. Потвърди го с думите:

— Защо да не е добро? Какво искаш да кажеш?

— Бог би могъл да пожелае и друг вид изпитания...

— Нали сам си я наблюдавал! Не един и два пъти в пустинята е разговаряла с Него!

— Да! — реагира почти светкавично Стирос; поведението му подсказваше, че е очаквал точно такъв отговор. — След като може да остане невредима в присъствието на Бога, защо не научи и другите да го правят?

— Знаеш, че се дразни всеки път, когато ѝ го предложим.

— Може и да не сме подхождали към проблема по подобаващ начин.

— Стирос! Ами ако детето е право? Ние служим на *Раздвоения* Бог. Много дълго и честно пред самия себе си съм мислил по въпроса. Защо е раздвоен? Не е ли това върховното Божие изпитание?

Изражението на лицето на събеседника му говореше достатъчно ясно, че точно този е видът умствена гимнастика, от която се страхува неговата фракция. Опита се да промени посоката на мисълта на Върховния жрец, но никак не беше лесно Туек да бъде отклонен от своя еднопистов канал в дълбините на метафизиката. — Върховното изпитание — продължаваше да настоява той. — Да видиш добро в злото и зло в добротата.

Сега лицето на Стирос изразяваше единствено вцепеняващ ужас. Туек беше свише миропомазан от Бога — никой жрец нямаше право да се съмнява *в това!* Какво би могло да се случи, ако той представеше на

публиката подобна идея? Нямаше ли тя да разтърси из основи авторитета и властта на жречеството! Очевидно нещастникът бе на крачка от подозрението дали вече не е време за *претворяване* на Върховния жрец...

— Никога не бих и помислил, че ще обсъждам въпроси от подобна важност и дълбочина с моя господар — каза Стирос. — Но може би съм в състояние да предложа нещо, което ще разсее множество съмнения.

— Предлагай тогава — рече Туек.

— В дрехите ѝ могат да бъдат въведени фини приспособления. Така ще чуем какво казва на...

— Мислиш ли, че Бог не ще узнае какво сме сторили?

— Не съм си задавал този въпрос!

— Не, няма да заповядам отново да я отведат в пустинята — твърдо каза Туек.

— Но ако стане по нейна идея? Правила го е много пъти.

— Не и напоследък обаче. Изглежда вече няма потребност от разговори с Бога.

— Не можем ли да ѝ я внушим? — предразполагащо попита Стирос.

— Как?

— Например: „Шийена, кога ще поговориш отново с Отца си?“ Или: „Не желаеш ли пак да останеш насаме с Него?“

— Звучи по-скоро като съзнателно подстрекаване, а не като внушение.

— Само предлагам...

— Святото Дете не е глупачка, Стирос, тя разговаря с Бога на пясъците. Той би могъл да ни накаже тежко за подобна самонадеяност.

— Нима Бог не я доведе тук, за да се поучим?

Туек в никакъв случай не можеше да хареса нещо, което силно му напомняше на Дроминдовата ерес. Той не прикри злостта си в погледа, който отправи към Стирос.

— Онова, което исках да кажа — рече другият — е, че Бог със сигурност е имал предвид ние да се поучим от нея.

Самият Туек бе го твърдял много пъти, без да долови нито веднъж в собствените си думи отглас от приказките на Дроминд.

— Тя в никакъв случай не е личността, която трябва да бъде пряко подтиквана и подлагана на изпитания — каза Върховният жрец.

— Опазил ни Бог! — възкликна Стирос. — Ще бъда самата предпазливост. Всичко, което науча от Святото Дете, незабавно ще ти бъде докладвано.

Туек се задоволи с леко кимване. Щеше да си послужи със собствени средства, за да провери истината в думите на жреца. В отчетите на Тамалани и нейните подчинени последвалите ходове и проверки бяха незабавно докладвани в Дома на Ордена.

„Шийена има замислен вид“ — рапортува комендантката.

За светите майки на Ракис и за онези, на които те праснаха всевъзможни отчети и доклади, този вид имаше очевидно обяснение. Произходът на момичето и предишните събития в неговия живот бяха проследени отдавна.

Вмешателствата на Стирос бяха станали причина за тъгата на Шийена по някогашния ѝ дом и близки. Мъдростта я подтикваше да запази мълчание, но тя не можеше да скрие колко много мисли за някогашния си живот в кийпа на първозаселниците. Независимо от страховете и опасностите по онези места, времето, прекарано там, очевидно беше щастливо за нея. Спомняше си за смеховете, за прътите, забити в пясъка за определяне посоката на вятъра, за лова на скорпиони из цепнатините на селските колиби и за мириса на останките от подправка, пръснати посред дюните. Отбелязвайки областта, посещавана многократно от нея, в Сестринството направиха учудващо с точността си предположение за мястото на изчезналото село и за участта, която го бе сполетяла. Шийена често разглеждаше старите карти на Туек, закачени по стените в нейното жилище. Една сутрин, точно както очакваше Тамалани, тя посочи на картата мястото, посетено многократно от нея. — Заведете ме там — нареди на помощниците и слугите си.

Извикаха топтер.

Докато жреците жадно слухтяха в кръжащия над нея летателен апарат, момичето отново застана лице в лице с мисълта за възмездието. За онова, което някога се бе случило сред пясъците. Комендантката и нейните съветнички, настроени на вълната на жреците, наблюдаваха не по-малко жадно същата сцена.

Нищо дори не намекваше за останки от селото сред осеяната с дюни пустиня, където Шийена заповяда да я оставят. Беше си послужила с кречетало. Причината навярно бе още едно от лукавите внушения на Стирос, прикрито зад обстоятелствена лекция за използването на древните средства за призоваване на Раздвоения Бог.

Дойде червей.

Тамалани видя на собствения си апарат за преповтаряне на излъчването, че е среден по големина. Според нея дължината му беше около петдесет метра. Момичето стоеше едва на три метра пред зиналата паст. Наблюдателите ясно чуваха съскането на огъня във вътрешността на чудовището.

— Ще ми кажеш ли защо го направи? — попита Шийена.

Не отстъпваше пред парещия дъх на червея. Пясъкът проскърцваше под страшния звяр, но тя изглежда не чуваше нищо.

— Отговори ми!

Червеят, разбира се, не проговори, но девойката явно чуваше нещо, защото бе наклонила на една страна главата си.

— Тогава се връщай там, откъдето си дошъл — заповяда му тя и показа с жест, че е време да се маха.

Чудовището послушно се оттегли назад и след малко се зари в пясъка.

Дни наред жреците предъвкваха знаменателната среща, без да подозират ликуващия блясък в погледите на Сестринството. Не можеха да задават въпроси, защото Шийена щеше да разбере, че са я подслушвали. А тя отказа, както винаги досега, каквито и да са обсъждания за посещенията в пустинята.

Стирос обаче не престана с лукавите си внушения. Резултатът отговаряше точно на очакванията на Бене Гесерит. В някои дни Шийена ставаше от сън и заявяваше: „Днес ще ходя в пустинята.“

Понякога ползваше кречетало, друг път танцуваше призивно. Червеите се отзоваваха и идваха от пясъците, далеч от погледите на Кийн или което и да е друго населено място. Девойката стоеше сама пред тях и им говореше, докато съгледвачите слушаха. Събраните записи буквално очароваха Тамалани, когато ги проучи преди изпращането им в Дома на Ордена. „А би трябвало да те мразя!“

Какво вълнение предизвикаха тези ѝ думи сред жреците! Туек призова за откриването на дебат: „Редно ли е да мразим Раздвоения

Бог и същевременно да Го обичаме?“

Стирос буквално обезсмисли направеното предположение с довода си, че Божиите пожелания не са изказани ясно.

Шийена бе попитала един от гигантските си посетители: „Ще ми позволиш ли да те яхна отново?“

Но щом приближи, червеят се отдръпна и не я остави да се качи на гърба му.

В друг случай тя попита: „Трябва ли да остана при жреците?“

На същия червей бяха зададени множество въпроси, между които:

„Къде отиват онези, които изяждаш?“ „Защо хората ме лъжат?“ „Трябва ли да наказвам лошите жреци?“ Последният силно развесели Тамалани, когато си представи какъв смут ще предизвика той сред хората на Туек. Нейните шпиони подробно разказваха за отчаянието и ужаса, които ги бяха обхванали.

— А Той как ѝ отговаря? — попита Върховният жрец. — Някой чул ли е отговор от Бога?

— Може би беседва пряко с душата ѝ — направи смело предположение един от съветниците.

— Точно така! — въодушевено подскочи Туек. — Ще трябва да я питаме какви указания получава.

Шийена отказа всякакви опити за разговор по въпроса.

„Има много точна преценка за собствените си възможности — докладва Тамалани. — Въпреки подтикванията от страна на Стирос вече рядко излиза в пустинята. Първоначалната притегателна сила поизбледня, както би трябвало да се очаква. Страхът и въодушевлението ще продължават още известно време да я мотивират, преди напълно да изгуби интерес. Във всеки случай умело си служи с една ефикасна команда: «Махай се!»“

В Сестринството отбелязаха последното като новина от особена важност. Когато се подчинява самият Раздвоен Бог, никой жрец или жрица не може да оспорва властта, издала подобна заповед.

„Жреците строят кули в пустинята — продължи да докладва Тамалани. — Търсят по-безопасни места, откъдето да наблюдават Шийена по време на нейните излизания из района.“

В Сестринството бяха очаквали последното и дори се постареха да ускорят изпълнението на проектите. Всяка кула разполагаше със

собствен ветрокапан, поддържащ персонал, самостоятелна водна преграда, градини и други придобивки на цивилизацията. Всяка от тях всъщност представляваше малка общност на люде, които постепенно овладяваха нови райони от Ракис — все по-далеч в царството на червеите.

Вече не се налагаше да тръгват първозаселници и Шийена беше напълно сигурна, че посоката на развитие е необратима.

„Тя е *нашата* жрица“ — твърдеше населението.

А Туек и съветниците му сякаш се въртяха постоянно на върха на карфица: *Шейтан и Шай-хулуд в едно тяло?* Всеки ден за Стирос беше белязан от знака на страха дали Върховният жрец публично ще оповести въпроса си. В крайна сметка съветниците отхвърлиха предложението за „превеждане“ на Туек. Друго предложение — за фатален инцидент с жрица Шийена — бе посрещнато с ужас от всички, включително и от самия Стирос, който го прецени като наистина прекалено.

„Дори и да извадим този трън, Бог може да ни сподоби с нещо още по-страшно — каза той и предупреди в добавка: — В старите книги е речено, че ще ни води малко дете.“

Стирос се оказа сред онези, останали абсолютно малцинство, които съвсем отскоро гледаха на девойката с поглед, отличаващ се от смъртните. Вече се забелязваше, че постоянно заобикалящите я, включително Кания, дори я бяха обикнали. Беше толкова открита, умна и отзивчива!

Мнозина отчитаха, че нарастващата привързаност към Шийена не бе отминала и Туек.

В Сестринството бяха се научили бързо да разпознават хората, оказали се в плен на подобна сила. Бене Гесерит разполагаше и с наименование за древното въздействие — *засилващо се боготворене*. Тамалани доложи за дълбоките изменения, обхванали Ракис: хората от цялата планета започваха да се молят на Шийена, изместила Шейтан, а дори и Шай-хулуд.

„Виждат, че се застъпва за слабите — докладва Тамалани. — Моделът е добре познат. Всичко се развива така, както е разпоредено. Кога ще пратите голата?“

Външната повърхност на балона винаги е по-голяма от сърцевината му. Ето отличителната особеност на Разпръскването!

Отговор на Бене Гесерит на иксианско предложение за изпращане на нови сонди за изследвания сред Изгубените

Един от бързите помощни кораби на Сестринството пренесе Майлс Тег на транспортно средство на Сдружението, намиращо се в орбита около Гамму. Никак не му се нравеше да напуска кийпа в настоящия момент, но някои неща бяха от първостепенна важност. Бе доловил в себе си и инстинктивна съпротива срещу опасното дело. Опитът, събиран в продължение на три века, го беше научил да вярва на инстинктивните реакции. Нещата на Гамму не бяха в ред. Всяка патрулна обиколка, всеки отчет на наблюдателните средства с дистанционно управление, както и докладите на Патриновите съгледвачи в градовете, подхранваха безпокойството му.

Той бе устроен и действаше като ментат, затова долови движението на силовите полета около кийпа и в него. Голата бе заплашен. Получената заповед да докладва на борда на превозното средство на Сдружението дойде от самата Тараза с ясно забележим знак за тайно послание.

Тег се подготви за предстоящото сражение, докато спомагателният кораб все още се издигаше нагоре. Необходимите мерки от негова страна бяха взети. Лусила беше предупредена. Изпитваше доверие към нея. Докато нещата с Шуонгю вземаха съвсем друга посока. Имаше твърдото намерение да обсъди с Тараза някои важни промени в кийпа на Гамму. Но преди това трябваше да спечели още една битка. Не се съмняваше, че влиза в поредното си сражение.

Докато помощният кораб се насочваше към окачването, той погледна през един от илюминаторите и видя гигантска емблема на иксианците, вписана в декоративното пано на Космическото сдружение върху неосветената страна на другия кораб. Явно Сдружението бе предпочело иксиански механизми и машини,

заменили традиционния щурман. За оборудването на борда бе предвиден екип от иксиански техници. Но беше осигурен и щурман-сдруженец, за всеки случай. Не се доверяваха докрай на машините, дори когато парадираха с преустроените големи транспортни кораби в качеството им на послание, предназначено едновременно за тлейлаксиянците и за Ракис.

„Нали виждате — вашият меланж не ни е безусловно необходим!“

Това беше смисълът на съобщението, носено от гигантската иксианска емблема върху корпуса на космическия кораб.

Тег долови лекия тласък, предизвикан от действието на скачващия механизъм, и пое дълбоко дъх, за да се успокои. Чувстваше се като пред всяка битка — без никакви измамни видения. Те значеха сигурен път към поражението. Преговорите бяха останали без резултат; сега предстоеше кървав сблъсък, освен ако не съумее да вземе връх по някакъв друг начин... Военните действия вече рядко се развихряха в големи мащаби, но смъртта винаги присъстваше.

„Ако не съумеем да изгладим противоречията помежду си по мирен начин, не си струва да се мислим за хора.“

Бе го заявил по време на преговори, положил стиснатите си юмруци върху масата и приведен към три лица със сковано изражение пред себе си — двама мъже и една жена, представящи общите интереси на Говорещите с риби и на иксианците. Тримата се бяха изправили срещу поощряван от Сдружението консорциум — прикритие за ПОСИТ в спора за пет места за пазари от планетарен мащаб. Бене Гесерит също проявяваха интерес, защото поддържаха кийпове и други представителства на всяка от планетите, а насилието като резултат от неразрешения спор щеше да бъде пагубно за тях. Сестринството се включи в ролята на заинтересован арбитър, подчертавайки още в началото, че ще отговори със сурови действия срещу всеки, посегнал към оръжията.

Познавайки модела, по който обикновено се развиваха събитията, Тег изведе на позиции шестнайсет от лично обучените от него легиони в бойни не-кораби, готови да нанесат удар веднага след подаден от башара сигнал.

Страстите се развихриха по време на преговорите, така че той не можа да разбере дали неговото красноречие или ескалацията на

насилие от страна на военните му части, което неизбежно щеше да последва, доведоха до компромисно разрешение на спора. Споразумението изпрати по два от легионите на всяка от петте планети като наблюдатели. Двама от лейтенантите станаха жертва на хладно оръжие, което го принуди да екзекутира девет цивилни лица, преди въпросът да бъде разрешен окончателно — незначително количество пролята кръв, имайки предвид опасността от по-голям конфликт.

Сестринството пристъпи към последващ анализ на случая и стигна до заключението, че приносът на Тег с внушената от него възможност за непосредствени военни действия е равнозначен с всички останали елементи при постигането на компромиса. Той прие похвалата като пореден симптом на възможността за деликатно уравновесяване на могъщите сили именно там, където е сблъсъкът на техните интереси. Всичко, сторено от такива сили, се превръщаше в залог при бъдещи преговори. А въпроси от подобно естество биха могли да се тълкуват като сериозни сблъсъци, когато целта на Сестринството беше несъздаването на монополи и дирижирането на цените.

Напускайки помощния кораб, Тег тръсна глава, за да се освободи от старите спомени. Историята се бе случила отдавна — много преди неговото пенсиониране, преди голата.

Прислужник с неповторимия иксиански акцент го поведе към залата, където чакаше Тараза. Докато минаваше по коридорите и пневморъкавите, башарът почти инстинктивно търсеше знаци, които да потвърдят тайното предупреждение в посланието на старшата света майка. Всичко изглеждаше спокойно и делнично. Придружителят му дори се отнесе с особена почитателност към него:

— При Андаюи командвах с чин тирег — каза той, назовавайки една от почти-битките, където Тег бе взел надмощие.

Стигнаха до един от множеството овални люкове — входни отвори в стената на неотличаващ се с нищо специален отвор. Люкът зейна и Тег влезе в стая с бели стени и уютни размери, мебелирана със столове-люлки, ниски масички и светоглобуси в жълто. Капакът на отвора силно хлопна зад него, оставяйки водача му в коридора.

Помощничка от Бене Гесерит дръпна завесите от фина материя, които скриваха друг вход с място за преминаване, вдясно на чакация.

Кимна му. Разбрали са, че е дошъл. Тараза ще бъде надлежно уведомена.

Башарът потисна някакво леко треперене в прасците си.

Насилие?

Явно бе изтълкувал правилно секретното предупреждение. Но дали се бе подготвил както трябва? Вляво от него имаше черен стол-люлка, дълга маса и още един стол откъм другия ѝ край. Тег остана в тази част на стаята, като се обърна с гръб към стената. Забеляза, че кафявата прах на Гамму покриваше лицевата страна на ботушите му.

В стаята имаше някаква странна миризма. Той внимателно подуши. *Шере!* Дали Тараза и нейните хора се бяха застраховали срещу иксианския специалитет на сондиране? Преди да се качи на спомагателния кораб, бе глътнал обичайната капсулка шере. В главата си имаше прекалено много познания, полезни за някой враг. Фактът, че Тараза бе оставила мирис на шере из своите покои, убедително доказваше нейната осведоменост за наличието на наблюдател, чието досадно присъствие не е могла да предотврати.

Самата тя влезе през фините завеси. Изглежда уморена, веднага отбеляза Тег. Тази подробност му направи впечатление, тъй като сестрите можеха да прикриват умората си почти до мига, когато се сриваха от изтощение. Дали енергийният ѝ заряд бе наистина изчерпан, или измамливият жест отново бе адресиран към скрития наблюдател?

Старшата света майка се спря и проникателно го огледа. Прецени, че башарът е остарял още в сравнение с последната ѝ среща с него. Службата му на Гамму бе оказала своето въздействие, но самият факт ѝ вдъхна увереност. Очевидно си вършеше работата.

— Майлс, бързата ти реакция се оценява по достойнство — каза тя.

Оценява по достойнство! Уговорен между тях израз за: „*Тайно ни наблюдава опасен враг.*“

Башарът кимна, а погледът му се отправи към завесите, откъдето бе влязла Тараза.

Тя се усмихна и пристъпи напред. Отчела бе, че у Тег не се забелязват никакви следи от меланжовия цикъл. Напредналата му възраст неизменно пораждаше съмнението, че може би прибягва към познатия ефект на подправката. Но нищо в него не разкриваше дори

най-малкия белег на пристрастяване към меланжа, типично дори за най-устойчивите, усетили приближаващия край. Носеше старата си униформена куртка на върховен башар, ала без златните звезди на рамото и яката. Посланието му не бе трудно за разчитане: „Спомни си, че ги спечелих, докато ви служех. И този път не ви подведох.“

Очите му спокойно я оглеждаха и явно нищо не оставаше извън неговата преценка. Видът му говореше за вътрешно спокойствие, превъзмогнало тревогите и опасенията, които със сигурност изпълваха съзнанието му в момента. Стоеше и очакваше нейния сигнал.

— Голата трябва да бъде разбуден до пълно осъзнаване при първа възможност — каза тя и направи знак с ръка да не я прекъсва. — Видях отчетите на Лусила и знам, че е твърде млад. Но трябва да действаме.

„Казва го за онези, които ни следят“ — даде си сметка Тег. Трябваше ли да вярва на думите ѝ? — Нареждам ти да го разбудиш — повтори тя и сгъна лявата си китка като знак на потвърждение според техния таен език.

Значи е вярно! Башарът погледна към завесите, скриващи входа, откъдето бе влязла Тараза. Кой ли подслушваше там?

Превключи на способностите си като ментат. Липсваха части от цялото, но това не можеше да го спре. Един ментат работи и с част от необходимото му, стига то да е достатъчно за изграждането на първообраза. Понякога и най-общият контур върши работа. Той очертава неясната форма, която допълнително може да се запълни с липсващото. По принцип ментатите рядко разполагаха с цялата желана от тях информация; той обаче бе привикнал да долавя първообразите, да разпознава системите и по този начин да вижда нещата в пълната им завършеност. Припомни си как е бил обучаван, за да овладее основния смисъл на военното изкуство: *подготвяш новобранеца да насочи оръжието и да се прицели правилно.*

Тараза го бе взела на прицел. Неговата оценка за ситуацията бе потвърдена.

— Ще направят отчаяни опити за убийството или залавянето на нашия гола, преди да го разбудиш — каза тя.

Разпозна смисъла на изреченото от нея — безстрастно поднесени данни на ментат. Явно беше доловила превключването му на този режим.

Операцията за издирване на модел започна да се превърта в съзнанието му. Всичко започва с проекта на Сестринството за голата; проектът не му е познат почти никак, но включва присъствието на младо женско същество на Ракис, което (така казват) може да се разпорежда с червеите. Голите Айдахо пък разполагат със своята привлекателност и с още нещо, което принуждава Тирана и тлейлаксианците да ги възпроизвеждат много пъти. Дънкановци като товар на борда! На каква служба е бивал този гол, че Тиранът да не го остави при мъртвите? А тлейлаксианците? В течение на хилядолетия претакат Дънкан Айдахо от аксолотловите си резервоари, дори след смъртта на Тирана. Продават дванайсет пъти голата на Сестринството, което плаща с възможно най-твърдата валута — меланж от собствените си драгоценни хранилища. Защо приемат да им се плаща с нещо, което добиват в огромни количества? Отговорът е очевиден: за да изчерпат запасите на Сестринството. Специфична форма на алчност. Купуват превъзходство — *игра на сила и власт*.

Той се загледа в спокойно очакващата отговора му старша света майка.

— Тлейлаксианците избиват голите, за да упражняват контрол върху темпото ни.

Тараза кимна, но не отговори. Следователно имаше още нещо. Отново превключи на ментатен режим.

Бене Гесерит представляваше важен пазар на тлейлаксиански меланж, макар и не като единствен източник, защото тънката струйка от Ракис не спираше; да, ценен пазар, много ценен. Така че не беше разумно да се предполага, че тлейлаксианците ще му обърнат гръб, освен ако не са си подготвили някой с по-изгодни цени...

Кой друг би могъл да проявява интерес към делата на Бене Гесерит? Иксианците, без съмнение. Но Икс не беше добър пазар за меланж. Иксианското присъствие на кораба намекваше за тяхната самостоятелност. Тъй като иксианците и Говорещите с риби действаха с обединени усилия, жените-воини можеха да излязат извън обхвата на настоящия модел.

Коя голяма сила или сбор от сили в тази вселена притежава...

Прикова последната си мисъл, сякаш бе дръпнал забавящите приспособления за пикиране на топтер, оставяйки ума си да се рее на воля, докато самият той е зает с подредбата, на други аргументи.

Не в тази вселена.

Оформи се първообразът на модела: *Богатство*. Гамму пое нова роля в неговите мисловни операции. Много отдавна Харконите бяха унищожили почти всичко на тази планета, оставяйки я като разлагащ се труп, който хората от Дън върнаха към живот. Но имаше време, когато за Гамму не бяха останали дори мечти. А без мечти няма и надежда. Изпълзявайки едва-едва от помийната яма на своята планета, хората се придържаха към най-ниското равнище на прагматизма. *Добро е, щом влиза в работа.*

Богатство.

Когато за първи път попадна на Гамму, направи му впечатление броят на банките. Някои от тях дори носеха застрахователната маркировка на Бене Гесерит. Планетата служеше като опорна точка за завъртането на огромно богатство. Посетената от него банка — с цел да се запознае с възможността за ползването ѝ в критични обстоятелства — остана плътно в съзнанието му на ментат. Веднага бе разбрал, че учреждението не ограничава дейността си до бизнес в планетен мащаб. Това беше банка на банкери.

Не просто богатство, а БОГАТСТВО.

Умът му тогава не разработи Изходен образец, но имаше под ръка достатъчно за Опитна проекция. Богатството не беше от тази вселена, а на хората от Разпръскването.

Няколко секунди бяха нужни, за да завърши с подреждането. След като стигна до отправната точка, башарът-ментат се самоосвободи от мускулно и нервно напрежение, погледна веднъж към Тараза и се отправи с енергична стъпка към прикрития вход. Увери се, че тя не дава никакъв знак за тревога. Издърпа със замах завесите встрани и се озова пред мъж, висок почти колкото него — в облекло с военна кройка и кръстосани копия на петлиците. Лице с груби черти, масивни челюсти и зелени очи. Изражението му говореше за внезапно разбудено внимание; едната ръка се намираше над джоб, очевидно издут от оръжие.

Тег се усмихна на мъжа, пусна завесите и се върна на мястото си. — Наблюдават ни хора от Разпръскването — каза той.

Светата майка видимо се отпусна. Изпълнението на башара се оказа забележително.

Завесите отново изсвистяха встрани. Високият чужденец влезе и спря на две крачки от Тег. Лицето му беше изопнато от гняв.

— Предупредих те да не му казваш! — проскърца баритоновият тембър на гласа му с непознат акцент.

— И аз те предупредих за възможностите му на ментат — каза Тараза с леко презрителна гримаса.

Мъжът отстъпи, по лицето му пропълзя сянка на страх.

— Почитаема мамо, аз...

— Не се осмелявай да ме наричаш така! — Тялото на светата майка се напегна и тя зае бойна поза, която башарът никога не бе виждал в нейно изпълнение.

Мъжът леко сведе глава.

— Уважаема госпожо, нещата не са в твои ръце. Длъжен съм да напомня, че тези заповеди...

Тег реши, че бе чул достатъчно.

— Според мен всичко е в нейните ръце — каза той. Преди да дойда, приведох в движение някои защитни мерки. Това тук... — посочи с поглед около себе си, а после се вгледа внимателно в лицето на неканения посетител, по което сега ясно се четеше смущение — определено не е не-кораб. Два от нашите бойни не-кораба вече ви държат на прицел.

— Вие също ще загинете! — почти изрева мъжът.

Тег се усмихна дружелюбно:

— Никой няма да оцелее. — Той стисна челюсти, с което активира миниатюрен контролен регулатор на пулса в черепа си, изпращащ сигнали към зрителните центрове.

— Времето за вземане на решение е кратко.

— Обясни ми как го правиш — настоя Тараза.

— Старшата света майка и аз имаме лични средства за установяване на връзка — каза башарът. — Нещо повече, тя нямаше защо да ме предупреждава. Повикването беше достатъчно. Старша майка в такива времена на кораб на Сдружението? Невъзможно!

— Безизходно положение — изръмжа мъжът.

— Вероятно, да — каза Тег. — Но нито Сдружението, нито Икс ще рискуват нападение с всички сили от страна на Бене Гесерит под командването на военачалник, подготвен лично от мен. Говоря за башара Бурзмали. Вашите подкрепления май се изпарили и изчезнаха.

— Не съм му казвала нищо по въпроса — потвърди Тараза. — А ти току-що присъства на изпълнение на ментат-башар, за което не можеш да намериш равностоен из вашите светове, сигурна съм. Помисли, струва ли си да се изправиш срещу пълководец, подготвен от такъв учител?

Неканеният посетител внимателно премести поглед от Тараза към Тег и сетне обратно към светата майка.

— Ето пътя за излизане от привидно безизходното положение — каза башарът. — Старшата света майка Тараза и нейната свита си тръгват с мен. Трябва да решиш на мига. Времето изтича.

— Блъфираш — думата прозвуча без никаква увереност в произнеслия я глас.

Тег се обърна с лице към Тараза и се поклони: — Беше голяма чест да ти служа, старша света майко. Сбогом.

— Може би смъртта няма да ни раздели — отвърна тя, като си послужи с традиционния поздрав при раздяла на света майка към равна по сан сестра.

— Тръгвайте! — Мъжът с грубите черти на лицето се втурна към люка, водещ в коридора, и рязко го отвори, откривайки двама изненадани вардияни, на които нареди с дрезгав глас: — Отведете ги до кораба им.

Отпуснат и напълно спокоен, Тег каза:

— Старша майко, повикай хората си.

После се обърна към застаналия край входа иксианец:

— Не си добър войник, защото прекалено много цениш собствената си кожа. Никой от моите офицери не би направил подобна грешка.

— На борда има истински почитаеми мами — скръцна със зъби мъжът. — Клел съм се да ги пазя.

Тег направи гримаса и се обърна към Тараза, която извеждаше хората си от съседната стая — две свети майки и четири послушници и помощнички. Разпозна едната от светите майки — Даруи Одрейди. Наблюдаваше я сравнително отдалече, но овалното лице и хубавите очи веднага спираха вниманието — приличаше извънредно много на Лусила.

— Имаме ли време за запознанства? — попита Тараза.

— Разбира се, старша майко.

Башарът поздрави с кимване и се ръкува с всяка от представените му жени. На тръгване се обърна към униформения чуждоземец.

— Човек винаги трябва да зачита любезността. Инак не сме истински разумни същества.

Едва след като се качиха на помощния кораб и Тараза седна до него с разположилата се наблизо свита, той зададе въпроса, който отдавна го терзаше.

— Как успяха да те заловят?

Лихтерът им се насочваше към планетата. Тег видя на екрана пред себе си как корабът на Сдружението с емблемата на Икс изпълни нареждането му да остане на орбита, докато те навлязат достатъчно навътре в обсега на защитните системи.

Тараза не бе смогнала да отговори, когато Одрейди се наклони през пътеката между тях и каза:

— Старша майко, аз отмених заповедта на башара за унищожаването на сдруженския кораб.

Тег рязко обърна глава и я загледа с широко отворени очи:

— Но нали са ви пленили и... — той се намръщи и продължи: — Как сте разбрали, че...

— Майлс!

В гласа на Тараза прозвуча съкрушително порицание. Усмихна се обезсърчено. Да, тя наистина го познаваше почти толкова добре, колкото и той себе си. А в някои аспекти дори и по-добре...

— Майлс, в действителност ние не бяхме пленници — рече Тараза. — Просто се оставихме да ни заловят. Привидно придружавах Даруи до Ракис. Сменихме нашия не-кораб в Разпределителния възел и поискахме най-бързия лихтер на Сдружението. Всички от моя Съвет, включително и Бурзмали, бяха единодушни, че чуждоземците от Разпръскването ще опорочат превоза и ще ни заведат при вас, защото са си поставили целта да съберат цялата информация по проекта за голата.

Тег се вцепени. *Ама че риск!*

— Знаехме, че ще ни спасиш — добави Тараза. — Бурзмали беше в непосредствена близост в случай, че не успееш.

— Пощаденият от вас кораб на Сдружението — каза башарът — ще изпрати призив за помощ и ще атакуват нашите...

— Няма да нападнат Гамму — прекъсна го старшата света майка.
— Там са събрани прекалено разнообразни сили от Разпръскването. Изключено е да рискуват прекомерно отдалечаване от своите.

— Искам да съм толкова сигурен за това, колкото изглеждаш ти — каза Тег.

— Бъди сигурен, Майлс. Впрочем има и други причини да не унищожим кораба. Както Сдружението, така и иксианците бяха засечени да взимат страна при сделките. Това никак не е добре за бизнеса, а те имат нужда от всичко, което могат да извлекат...

— Освен ако не са си намерили важни клиенти, предлагащи по-високи печалби.

— Еех, Майлс! Знаеш, че в последно време Бене Гесерит прави всичко възможно за осигуряването на спокоен тон при решаване на подобни въпроси.

Тег не можеше да не се съгласи с нея, макар вниманието му да бе привлечено от началото на фразата. „В последно време...“ Думите някак си напомняха за равностойност, която пък неизбежно внушаваше усещане за край. Но преди да попита каквото и да било, Тараза продължи:

— Предпочитаме да разрешаваме и най-кризисните състояния далеч от бойното поле. Мисля, че дължим благодарност на Тирана за нашето поведение. Предполагам, Майлс, че никога не си мислил за себе си като за продукт на усилията на Лето II за подобряване на състоянието на много важни неща... но ти си такъв продукт.

Тег го прие без коментар. Посоченото беше важен фактор в цялостния диапазон на човешкото общество. И никой ментат не би могъл да не му обърне внимание.

— Първото, с което ни привлече, беше именно това твое качество — добави светата майка. — Понякога можеш да накараш човека да се почувства отворително обезкуражен, но ние не искаме да бъдеш друг с нас.

Съвсем фини нотки в тона и маниера ѝ говореха, че тя не се обръща само към него, а ѝ към своята свита.

— Майлс, даваш ли си сметка колко дразнещо е, когато те чуят да убеждаваш с една и съща сила и двете страни по някакъв неразрешен въпрос? Тази твоя особеност е мощно оръжие. Как

смразяващо зле са се чувствали нашите неприятели, когато си заставал срещу тях именно там, където никой не е подозирал, че ще се появиш!

Тег си позволи съвсем лека усмивка. Погледна към жените, седнали от другата страна на пътеката. Защо ли Тараза отправяше думите си към тяхната група? Даруи Одрейди сякаш бе решила да си почине с облегната назад глава и затворени очи. Неколцина от другите разговаряха помежду си. Но това не беше достатъчно за заключение от негова страна. Дори послушничките в Бене Гесерит можеха да следват едновременно няколко мисловни писти. Той отново насочи вниманието си към Тараза.

— Всъщност искам да кажа — рече светата майка, — че ти реално приемаш нещата така, както ги чувства и неприятелят. Разбира се, когато едновременно си превключил и на ментатски режим, за теб просто няма равностоен враг.

— Не, има!

— Не тълкувай думите ми погрешно, Майлс. Никога не сме подлагали на съмнение твоята преданост. Но е много необичаен и обезпокоителен начинът, по който ни караш да виждаме събития, на които не можем да погледнем другояче. Случва се ти да бъдеш като второ зрение за нас.

Тег видя, че Даруи Одрейди е отворила очите си и го гледа. Беше очарователна жена. Във вида ѝ имаше нещо смуцаващо. Също като Лусила тя му напомняше за нещо и за някого, останали в неговото минало. Но преди да съумее да продължи хода на мислите си, Тараза попита:

— Голата притежава ли способност да балансира между противостоящи сили?

— Може да бъде ментат — отвърна Тег.

— Майлс, той *беше* ментат в едно свое превъплъщение.

— Наистина ли искаш да го разбудим толкова млад?

— Необходимо е, башаре. Ужасно е необходимо.

Причините за неуспеха на ПОСИТ? Много просто: там пропускат да отбележат факта, че по-големи търговски сили изчакват в окрайнините на тяхната дейност и могат да ги погълнат така, както свинохлите гълтат боклука. Ето я истинската опасност от Разпръскването — за тях и за всички нас.

Записки от Съвета на Бене Гесерит

Архиви. Код: SXX90CH

Одрейди следеше само с част от съзнанието си разговора между Тег и Тараза. Помощният лихтер бе малък, а помещенията за пътници — тесни. Щяха да използват промени на вътрешното налягане, за да се омекоти спускането; тя го знаеше и се беше подготвила за сътресенията. Пилотът щеше да щади суспенсорните устройства на летателен апарат от такава класа, пестейки енергия.

Оползотвори оставащите минути така, както винаги го бе правила във всички подобни случаи напоследък — подготвяйки се за неизбежното. Времето бързаше; тя се ръководеше по специален календар. Бе разглеждала един такъв преди да тръгне от Дома на Ордена, привлечена за пореден път от упоритото постоянство на времето и неговия език — секунди, минути, часове, дни, седмици, месеци, години... Стандартни години, казано по-точно. Впрочем „упорито постоянство“ беше неподходящ израз за явлението. Може би ненарушимост бе по-добре. Традиция. Никога не нарушавай традицията! Съпоставките бяха намерили сигурно място в паметта ѝ; времевият поток се оказа наложен и върху планети, които се движеха с ритъм, различаващ се от тиктакането на примитивния човешки часовник. Седмицата има седем дни. Седем! Колко много сила бе останала в това число. Тайнствена сила. Всичко е съхранено в Оранжевата Католическа библия. Бог създал света за шест дни, „а на седмия Той си починал.“

Браво на Него! — помисли Одрейди. — След тежка работа всички трябва да почиваме.

Леко завъртя глава и погледна през пътеката към Тег.

Башарът нямаше никаква представа с колко много негови спомени разполага тя. Сега виждаше бележите, оставени от годините върху властното и изразително лице. Долавяше как обучението на голата бе черпило от енергията му. Сигурно детето в кийпа на Гамму представлява нещо като гъба, попиваща всичко и навсякъде около себе си...

Майлс Тег, знаеш ли как те използваме? — запита се старшата света майка.

Мисълта я размекна, но Одрейди я остави будна в съзнанието си с усещане за предизвикателство. Колко естествено би било да се обича възрастният мъж! Не като любовник, разбира се, ала все пак с любов... Или с обич. въпреки всичко. Тя чувстваше как отвътре нещо я притегля и разпозна финото острие на бене-гесеритските си умения. Обич, проклета обич, размекваща обич.

Бе доловила същото вътрешно притегляне към първия мъж, когото бе изпратена да съблазни. Смахнато усещане. Годините на подготовка в Бене Гесерит я бяха научили да внимава с него. Никой от проктор-инспекторите не ѝ бе позволил разкоша да познае топлината без въпроси и самоанализи, а тя своевременно осъзна причините, налагащи строга изолация. Но тогава бе избрана от експерт-специалистките, насочващи хода на програмата за целенасочено размножаване, които ѝ наредиха да се доближи толкова плътно до посочения индивид, че да не му остане нищо друго, освен да проникне в нея. Данните от пълната документация на клиничните изследвания стояха събрани в паметта ѝ и тя с лекота долови сексуалната възбуда в очите на своя партньор — нещо, което бе позволила и на себе си. Все пак беше надлежно подготвена за ролята си от мъже, които експерт-специалистките по Размножаването внимателно бяха подбрали и изпитали с необходимата за целта изискана педантичност, отговаряща на спецификата на подготовката.

Одрейди въздъхна и отклони погледа си от Тег, а после затвори очи в забрава. Мъжкарите-треньори никога не позволяваха на чувствата си да изразят импулсивно и обвързващо увлечение към някоя от своите ученички. Това беше необходимата пукнатина в сексуалното им възпитание.

Ето го първото съблазняване и прелъстяване, на което бе изпратена; в крайна сметка тя се оказа доста неподготвена за

томителния унес на едновременния оргазъм и за взаимния захлас от съпреживяното, старо като човешкия род, че и повече! И преливащо от сили, способни да преодолеят здравия разум. Изражението на мъжа, сладостта на целувката, неговият пълен отказ от всякакви самозащитни резерви — лишил се от закрила и напълно уязвим. Нито един от мъжкарите-треньори не бе постъпвал по този начин! Обзета от отчаяние, потърси опората на бене-гесеритските уроци. С тяхна помощ видя истинската същност на мъжа до себе си, изписана на лицето му, и долови с най-нежните си фибри своята необходимост. Само за миг си позволи да откликне равнозначно и по същия начин, преживявайки нов връх на възторга, непосочен като достижим от нито един от нейните учители. В този момент разбра какво се беше случило с лейди Джесика и с другите бене-гесеритски *издънки*. Това чувство бе любов!

Нейната сила я изплаши (както експерт-специалистките по Размножаването знаеха, че ще стане) и Одрейди се върна обратно при зорко бдящото бене-гесеритско обучение, като позволи на маската на удоволствието да скрие краткотрайното, но най-естествено изражение на нейното лице, прибегвайки до пресметнати заучени ласки.

Както се очакваше, мъжът реагира като бавно схващащ. А това ѝ даде възможност да мисли за него като за глупак.

Второто изпълнение на ролята на съблазнителка постави по-малко трудности. Все още можеше да си спомни чертите на предишния си партньор, макар и понякога да се учудваше защо го прави. От време на време лицето му се появяваше без да го е призовала, а после самата тя трудно намираще обяснение на факта, че не го е разпознала веднага.

Жалоните за останалите мъже в паметта ѝ — мъже, при които бе изпращана с вече обстойно обяснената цел, бяха различни. Налагаше ѝ се да преравя миналото си, докато съумее да улови техния образ. Записите на сетивните ѝ усещания за онези преживявания не достигаха до същата дълбочина. Не като с първия.

Ето, такава беше опасната сила на любовта.

А какви големи беди бе причинила скритата ѝ мощ на Бене Гесерит през всички хилядолетия! Лейди Джесика и страстта ѝ към нейния дук представляваше само един от неизброимите примери. Любовта хвърля облак върху здравия разум. Тя пречи на Сестрите да изпълняват задълженията си. Към любовта може да се прояви толерантност само тогава, когато не е причина за очевиден и незабавен

срив, или ако е в услуга на по-важни за Бене Гесерит цели. Във всички останали случаи тя трябва да бъде отбягвана.

И въпреки това, необходимо е винаги да се следи за нея с тревожно внимание!

Одрейди отвори очи и отново погледна към Тег и Тараза. Старшата света майка бе подхванала друга тема. Колко неприятно дразнещ можеше да бъде понякога гласът ѝ! Заслуша се в разговора, знаеща много добре за онази връзка с гласовете на двамата в съзнанието си, която никога не бе успявала да изключи.

— Хората не си дават реална сметка колко много инфраструктурата на една цивилизация е инфраструктура на зависимост... Правили сме сериозно изследване по проблема.

И любовта е инфраструктура на зависимост — помисли Одрейди. Защо ли Тараза точно сега обръща внимание на този въпрос? Старшата майка рядко прави нещо, без да я движат важни подбуди.

— Инфраструктурата на зависимостта е понятие, което включва всичко необходимо за оцеляването на дадена човешка популация, независимо дали е с установена за момента големина или се намира в растеж — поясни Тараза.

— Меланжа ли имаш предвид? — попита Тег.

— Разбира се, само че хората гледат подправката и просто си казват: „Чудесно е, че я имаме, защото тя ни осигурява много по-дълъг живот в сравнение с нашите предци.“

— При условие, че могат да си я позволят — Одрейди долови язвителност в гласа на башара.

— Докато пазарът не се контролира само от една-единствена сила, повечето хора ще имат достатъчно — отвърна Тараза.

— Изучавах икономика от малък — каза Тег. — Храна, вода, годен за дишане въздух, чиста от отрови жизнена среда, както и още множество други важни неща са *пари*, чиято стойност се изменя чрез степента на зависимост.

Заслушана в думите му, Одрейди почти кимна в знак на съгласие. Сякаш сама ги беше изрекла. *Не се коси, Тараза! Той само сподели твоята гледна точка.*

— Искам от теб да си спомняш много ясно уроците на майка си.

Колко благ стана внезапно гласът ѝ! Но отново рязко се промени, когато светата майка добави:

— Хидравличен деспотизъм!

Умело прехвърли мястото на ударието — прецени Одрейди, а в паметта ѝ плисна поток от информация, също като от внезапно отворен докрай кран. *Хидравличен деспотизъм* — централизирано управление на потреблението посредством контрол над някакъв жизнено важен продукт като вода, електрическа енергия, гориво, лекарства, меланж... Подчини се на главната контролираща сила, или кранчето се затваря и тогава си жив умрял!

Тараза бе заговорила отново:

— Разработена е и друга полезна идея. Сигурна съм, че майка ти не е пропуснала да ти я обясни. Става дума за така наречения труп-ключ.

Сега любопитството на Одрейди наистина пламна. Старшата майка насочваше разговора към нещо много важно. *Труп-ключ*. Древно понятие — от времената, когато суспенсорните устройства не са били познати и дървoseкачите спускали по реките отсечения материал до дъскорезниците в централния район. Нерядко трупите се заклинвали; и тогава изпращали познавач, за да посочи оня ствол, наричан труп-ключ, чието измъкване отново освобождавало пътя на останалите. Тя знаеше, че Тег разбира термина в интелектуален план, но самата Даруи, както и Тараза можеха да извикат от Другите Памети зрителната картина на колосалния взрив от вода и дървена маса в момента на освобождаване.

— Тиранът беше труп-ключ — рече Тараза. — Той сътвори задръстването, което после сам разби.

Спомагателният лихтер рязко затрепери, когато направи първия си контакт с атмосферата на Гамму. Няколко секунди Одрейди чувстваше силното притискане на предпазните ремъци в тялото си, след това движението на кораба се успокои. Разговорът бе спрял по време на вибрациите.

— Извън така наречените естествени състояния на зависимост — продължи Тараза, — съществуват и някои от религиозно естество, създадени в психологичен план. Дори потребностите от материален характер могат да притежават подобна скрита съставка.

— Факт, който се разбира много добре от Мисионария Протектива — кимна Тег.

Одрейди отново чу подземното бучене на възмущението в гласа му. И другата света майка не може да не го е доловила. Какви ги върши тя? Би могла да разочарова башара!

— Ах, да — възкликна Тараза, — нашата Мисионария Протектива! Човешките същества изпитват остра нужда да знаят, че тъкмо собствената им верска система е „истинската“. Това дарява удоволствие или чувство за сигурност... пък и каква силна зависимост се създава, ако е включено в собствената им ценностна система!

Старшата майка отново се притаи, докато лихтерът бе яко раздрусван от атмосферните бичове.

— Как ми се иска да задействат суспенсорните устройства! — почти проплака тя.

— Пести се гориво — поясни Тег. — Ограничаване на зависимостта.

— О, Майлс — иронично се усмихна Тараза, — добре знаеш урока си. И тук съзирам приноса на майка ти. Проклетата да е родителката, когато детето нанася удар в опасна посока.

— За дете ли ме смяташ? — запита той.

— Приличаш ми на човек, който за първи път се сблъсква с интригите и козните на така наричаните почитаеми мами.

Аха, най-сетне — помисли Одрейди, изумено осъзнавайки, че думите на светата майка са прицелени в мишена, по-голяма от Тег.

Говори на мен!

— Онези почитаеми мами, както те сами се назовават — рече Тараза, — са съчетали в едно сексуалния екстаз и религиозния култ. Съмнявам се дали дори осъзнават опасностите.

Одрейди отвори очи и погледна към старшата света майка. Погледът на Тараза бе впит в Тег с неразбираемо внушение, ако не се смяташе вменяването на необходимостта башарът непременно да разбере последните ѝ слова.

— Опасности — повтори Тараза. — Огромната част от човешкия род притежава безпогрешно усещане за обща идентичност. Тоест че може да бъде едно цяло. Че може да действа като отделен организъм.

— Същото казваше и Тиранът — контрира Тег.

— Същото *показваше* Тиранът! В неговите ръце се намираше Общата Душа и той непрестанно и ловко манипулираше с нея. Майлс,

идват времена, когато оцеляването изисква от нас да общуваме с душата. А, както сам знаеш, душите винаги търсят отдушник.

— В наше време общуването с душите не излезе ли от мода? — попита Тег. Закачливият му тон не се понрави на Одрейди, забелязала, че ѝ Тараза се подразни от същото.

— Мислиш, че говоря за моди в религията, така ли? — Старшата света майка извиси гласа си с подчертано груби нотки. — И двамата знаем, че религии могат да се създават! Имам предвид почитаемите мами, които добре имитират някои от нашите способности и маниери, но не притежават и следа от способността ни да осъзнаваме нещата в дълбочина. Те се осмеляват да се настанят в самия център на култа!

— Нещо, което Бене Гесерит винаги избягва — допълни башарът. — Майка ми казваше, че поклонниците и култът се обединяват от вярата.

— Но могат да бъдат и разделени!

Одрейди видя как Тег внезапно премина в режим на ментат — разфокусиран поглед на очите и спокойно отпуснати лицеви черти. Едва сега тя проумя част от намеренията на Тараза.

Ментатът язди като римлянин — изправен на два коня. Всеки крак е стъпил върху различна действителност, докато операцията за търсене на модел го движи стремително напред. Налага му се да обядва различни по характер реалности, воден от една цел.

Възрастният мъж се обади със замисления и без интонация глас на ментат:

— Разделените ще се бият за върховенство.

От устата на Тараза се разнесе почти чувствена въздишка на облекчение и задоволство.

— Инфраструктура на зависимостта — рече тя. — Жените от Разпръскването ще насочват разделящи се сили и всяка от силите ще се опитва да овладее водачеството. Военният служител на кораба на Сдружението говореше за своите почитаемы мами едновременно със страхопочитание и омраза. Майлс, сигурна съм, че си ги доловил в гласа му. Знам, че майка ти те е научила много добре как се прави.

— Да, чух го.

Отново бе съсредоточил погледа си в Тараза, вслушвайки се внимателно във всяка нейна дума, също като Одрейди.

— Зависимости — повтори старшата света майка. — Колко елементарни могат да бъдат те, но и колко сложни. Вземете за пример развалата на зъбите.

— На зъбите ли? — смаяно попита Тег.

Одрейди ясно видя как той внезапно бе изхвърлен от пистата на ментат, а реакцията му беше точно предвидената от Тараза. Да, не може да се отрече, че умееше майсторски да настройва своя башар!

А от мен се очаква да го видя и да се поуча.

— На развалените зъби — кимна събеседничката му. — Едно просто приспособление, имплантирано още при раждането, спасява по-голямата част от човешкия род от това неприятно зло. И все пак ние мием зъбите си и полагаме за тях всички необходими грижи. То е напълно естествено и дори рядко се замисляме за него. Ползваните средства и приспособления се приемат като обичайни елементи на окръжаващата ни среда. А в действителност те, вложените в тях материали, инструкторите по опазване на зъбите и мониторите на Сук са обвързани във взаимна зависимост.

— Един ментат не се нуждае от обяснения на взаимните зависимости — каза Тег с останки от любопитство в гласа си, но и с категорична нотка на възмущение.

— Напълно вярно. Такъв е естественият фон на мисловния му процес.

— Е, тогава кому са нужни обиди?

— Огледай наличните си познания за почитаемите мами и ми отговори на въпроса кой е техният основен недостатък.

Башарът заяви без никакво колебание:

— Те могат да оцелеят само ако продължат да засилват фаталната зависимост на онези, които ги подкрепят. Познатото безизходно положение на пристрастената жертва.

— Съвършено точно. А каква е опасността?

— Биха могли да повлекат със себе си немалка част от човешкия род.

— Майлс, това беше проблем на Тирана. Убедена съм, че го е знаел. А сега впрегни цялото си внимание. Също и ти, Дар — Тараза погледна през пътеката и пресрещна зора на Одрейди. — Слушайте ме и двамата. В Бене Гесерит продължаваме да залагаме много мощни, хм... *елементи*, които се носят по течението на човешкия живот. Те

могат да предизвикат задръстване. И със сигурност ще причинят големи щети. Ето защо ние...

Лихтерът отново се разтърси от поредица силни удари. Разговорът беше прекратен, телата прилепнаха в седалките, а тримата се вслушаха в ревящия шум и трясъци около себе си. Когато всичко утихна, Тараза първа извиси глас:

— Ако някак си оцелеем с тази проклета машина и стъпим на Гамму, ти, Майлс, заедно с Дар трябва да останете насаме. И двамата видяхте Манифеста на Атреидите. Тя ще те осведоми за всичко и ще те подготви. Нямам какво повече да ви кажа.

Тег се обърна и погледна към Одрейди. Чертите на лицето ѝ отново го върнаха на спомените за събраните в него памети и към забележителната ѝ прилика с Лусила. Имаше и още нещо в добавка, но той съзнателно отклони мисълта си в друга посока. *Манифестът на Атреидите!* Прочете го, разбира се, защото му бе изпратен от Тараза със заръката да го стори. *Да ме подготви ли? За какво!*

Одрейди ясно видя натежалото от въпроси изражение на лицето му. Вече разбираше мотивите на Тараза. Нарезданията ѝ придобиха нов смисъл, също като думите от самия Манифест.

„Подобно на вселената, сътворена с участието на съзнанието, зрящият в бъдното пренася тази съзидателна способност, довеждайки я до върховната ѝ величина. Именно в това се корени дълбокото неразбиране на мощта на атреидското копеле, която то предаде на своя син — Тирана.“

Одрейди познаваше горните думи с почти авторска компетентност, но сега те се завърнаха обратно при нея така, сякаш никога не ги бе срещала.

Дявол да те вземе, Тар! — помисли тя. — Ами ако бъркаш!

На квантово равнище нашата вселена трябва да бъде разглеждана като място с неопределена характеристика, чиято предсказуемост в статистически аспект е възможна единствено чрез използването на достатъчно големи числа. Между тази вселена и някоя друга, където преминаването на отделна планета може да бъде разчетена до пикосекунда във времето, в действие влизат сили от друг порядък. Онова, в което вярваме, се превръща в доминираща сила за вселената, избрана като място на нашето битие, на всекидневния ни живот. Вашите вярвания определят развитието на събитията от всекидневието. Ако достатъчен брой от нас го вярват, възможна е дори появата и съществуването на нещо ново. Структурата на вярата създава филтър, през който постепенно се отсява хаосът, за да остане порядъкът.

Анализ на Тирана,
Файл на Тараза: БГ архиви

Мислите на Тег бяха в пълен безпорядък, когато той се върна на Гамму от кораба на Сдружението. Слезе от лихтера на обгорената до черно периферия на персоналния отсек от площадката за кацане и излитане и се огледа, сякаш идваше за първи път. Беше почти пладне. Много малко време бе изминало, а толкова неща се бяха променили!

Запита се до каква степен Бене Гесерит ще придаде тежест на един урок от съществено значение. Тараза буквално го бе изтръгнала от обичайното му ментатско мислене. Почувства, че целият инцидент на кораба на Сдружението е бил инсцениран само заради него. Бяха го отбили от курса, който може да бъде предсказан. И колко непознат му се стори Гамму, когато прекоси охраняемата полоса на входните трапове!...

Познаваше множество планети, бе проучил техния начин на живот, както и отпечатъка, който те оставяха върху собствените си обитатели. Някои светове имаха голямо жълто слънце, което се намираше достатъчно наблизо, за да поддържа топлината на живите

същества, берящи плодовете на еволюцията. Други разполагаха само с малки звезди с трептяща светлина, която едва ги докосваше, защото бяха окачени много далече в почти черното небе. Голям брой варианти съществуваха в рамките на посочения диапазон и дори извън него. Гамму беше в жълтозелената разновидност с 31,27 стандартен часов ден и 2,6 СГ. Тег мислеше, че познава достатъчно добре този свят.

Когато Харконите бяха принудени да го напуснат, дойдоха колонисти от групата на Дън, останали от Разпръскването, и го нарекоха с името, дадено му от Халик във времето на голямото прекрояване. В онези дни колонистите бяха познати като хората от Каладън, но хилядолетията упорито скъсяваха някои наименования.

Тег спря край входния пасаж при защитните облицовки, откъдето се слизаше от космодрума до разположения в ниското кийп. Видя Тараза и нейната група, изостанали след него. Старшата света майка разпалено говореше на Одрейди.

Манифестът на Атреидите — помисли той.

Дори на Гамму малцина признаваха както харковското, така и атрейдското си родословие, макар че никой не можеше да избяга от генотипните си белези, особено пък преобладаващите Атреидес — дългите остри носове, високите чела и чувствените устни. Нерядко се наблюдаваше разсейване на отделните черти — устата на някое лице, очите с пронизващия поглед на друго, както и всевъзможни комбинации. Понякога обаче в едно-единствено лице бе събрано всичко и тогава на него ясно се четеше горделивото самопознание: *Аз съм един от тях!*

Родените на Гамму отдаваха дължимото почитание; откриха дори специална пешеходна пътека, но малцина я назоваваха с името ѝ.

А най-навътре бе оставеното от Харконите — генетичните черти, стигащи много далеч в зората на историята: до гърците, латинците и мамелюките^[1], същински сенки от древен период, познат с малки изключения само на професионални историци и на обучените в Бене Гесерит.

Тараза и свитата ѝ настигнаха Тег. Той я чу да нарежда на Одрейди:

— Трябва да кажеш всичко на Майлс.

„Много добре, значи наистина ще ми го каже“ помисли. После се обърна и мина покрай вътрешната охрана по дългия коридор под

бункерите, който водеше в самия кийп.

Проклети бене-гесеритки! — не излизаше от главата му. — *Всъщност какво правят те на Гамму!*

Из тукашната планета се виждаха множество знаци от дейността на Бене Гесерит — фиксирани подобрани черти от размножителния процес с обратна връзка, както и сравнително рядко срещащите се подчертано прелъстителни очи у жените.

Тег отговори на поздрава на капитан от гвардията, без да отклони отпавения си напред поглед. *Да, очи на прелъстителки.* Забеляза го скоро след пристигането си в кийпа на голата и особено по време на своята първа инспекционна обиколка на планетата. Кой знае защо си спомни и думите на стария Патрин, повтаряни много пъти: „Башар, приличаш на тукашните хора.“

Прелъстителни очи! Онази гвардейка с чин капитан имаше същите. Приличаха си с Лусила само по това. „Малко хора обръщат внимание на важността на очите, когато става дума за привличане и съблазняване“ — помисли той. За целта е необходимо бене-гесеритско възпитание. Големите гърди на жената и яките слабини на мъжа са всепризнатите природни дадености, важни за половото привличане. Само че без очите останалото не струва нищо. Те са най-важни. Бе разбрал как човек може да потъне в нечий очи, как е готов направо да се удави там, без сам да знае какво става с него до мига, в който пенисът бъде здраво обхванат от вагината.

Той забеляза очите на Лусила веднага след пристигането си на Гамму и бе внимавал през цялото време. Не хранеше никакви съмнения относно начина, по който Сестринството си служеше със своите вродени и придобити таланти!

Ето я и самата нея, застанала при централния пункт за проверка и обеззаразяване. Даде му едва забележим знак с китката на ръката, че с голата всичко е наред. Тег се поотпусна и се съсредоточи в срещата на Лусила и Одрейди. Двете жени имаха смайващо подобни черти, въпреки разликата във възрастта. Но телата им се различаваха чувствително — Лусила имаше солидна, набита фигура, докато Одрейди беше източена като върбинка.

Гвардейката-капитан приближи и се приведе съвсем близо до лицето му.

— Шуонгю току-що разбра кого си довел със себе си — прошепна тя, посочвайки с глава Тараза. — Ой, ето я и нея.

Комендантката на местния кийп излезе от една асансьорна шахта и се отправи към светата майка, като не пропусна да облещи гневно очи по посока на башара.

Тараза искаше да те изненада — помисли той. — *Всички знаем защо.*

— Май не се зарадва особено, като ме видя — рече новопристигналата, обръщайки се към Шуонгю.

— Наистина съм изненадана, старша майко — отвърна комендантката. — Нямах представа... — тя отново стрелна Тег с отровен поглед.

Одрейди и Лусила преустановиха взаимния си оглед.

— Разбира се, че знаех — каза Одрейди, — но сякаш нещо те блъсва, когато за пръв път видиш себе си в лицето на друг човек.

— Бях те предупредила — рече Тараза.

— Какво ще заповядаш, старша майко? — попита Шуонгю. Беше най-естественото, което в случая би могла да запита.

— Искам да поговоря насаме с Лусила.

— Ще ти приготвя място за престоя...

— Не се безпокой. Няма да оставам. Майлс вече се разпореди за връщането. Задълженията ми налагат да бъда в Дома на Ордена. С Лусила ще поговорим навън в двора. — Тараза допря пръст до бузата си и добави: — О, да, бих желала да наблюдавам незабелязано голата за няколко минути. Сигурна съм, че тя може да го уреди.

— Справя се добре и с интензивните тренировки — каза споменатата, когато двете жени се отправиха към асансьорната шахта.

Тег пренасочи вниманието си към Одрейди, без да пропусне да отбележи силата на гнева, все още изписан по лицето на Шуонгю. А и тя не правеше опит да го скрие.

Внезапно башарът се запита дали Лусила не е сестра или дъщеря на Одрейди. Кой знае защо бе го споходила мисълта, че зад тяхната прилика стои Бене Гесерит. Да, разбира се — Лусила беше Впечатка!

Шуонгю успя да преодолее гнева си и погледна Одрейди с любопитство.

— Сестро, току-що се канех да обядвам — каза тя. — Ще ти бъде ли приятно да се присъединиш към мен?

— Трябва да поговоря насаме с башара — отвърна запитаната. — Удобно ли е да останем тук? Голата не бива да ме вижда.

Комендантката се намръщи, без да се опита да скрие безпокойството си. В Дома на Ордена добре знаеха докъде се простират границите на лоялността! Но никой, абсолютно никой не би могъл да я помръдне от поста на командващ наблюдател... Опозицията също имаше своите права!

Чувствата ѝ бяха ясни за всички, включително и за Тег. Беше забелязал изпънатия гръб на Шуонгю веднага щом тя ги остави.

— Никак не е хубаво, когато Сестра се обърне срещу Сестра — отбеляза Одрейди.

Башарът даде знак с ръка на своята гвардейка-капитан, нареждайки ѝ да изведе останалите. *Сами* — беше безмълвното му нареждане.

— Това е едно от моите места — обърна се към Даруи. — Непроницаемо е за шпиони и всякакви средства за наблюдение.

— Същото мисля и аз — рече светата майка.

— Ей там е сервизното помещение — кимна Тег вляво. — Мебелирано е, има добри фотьойли с органична самонастройка, ако ги предпочиташ.

— Никак не ми е приятно, когато мебелите се опитват да ме гушнат — пошегува се тя. — Защо не говорим тук — Хвана Тег под ръка и добави: — Можем да походим малко. Цялата съм схваната от пътуването в лихтера.

— Какво имаш да ми казваш? — попита я, след като тръгнаха.

— Спомените ми вече не подлежат на селективен подбор. Разполагам с всички, но единствено откъм женската страна.

— Така ли? — сви устни той. Не беше очаквал подобна увертюра. Одрейди приличаше повече на човек, който би си послужил с пряк подход.

— Тараза спомена, че си чел Манифеста на Атреидите. Добре. Тогава знаеш, че ще предизвика смут в много среди.

— Шуонгю вече го превърна в тема за филипика срещу вас.

Одрейди се втренчи в него със сериозно изражение. Както бе посочено във всички отчети, Тег наистина представляваше внушаваща респект фигура; само че тя го знаеше и без помощта на описаното в тях.

— И двамата с теб сме Атреидес.

Башарът изостри до крайност вниманието си.

— Научил си го с пълни подробности от майка си — продължи Даруи Одрейди, — когато си се върнал за първи път в Лернаус за ваканция.

Тег се спря и погледна леко надолу — към нея. Как би могла да узнае за случая? Доколкото му беше известно, никога не се бе виждал и разговарял с определено резервираната старша света майка. Дали пък не е бил предмет на специални обсъждания в Дома на Ордена? Предпочете да запази мълчание, принуждавайки събеседничката си да поддържа разговора.

— Сега ще предам дословно диалога между един мъж и моята родна майка — каза Одрейди. — Дватама се намират в леглото и мъжът ѝ доверява: „Осинових няколко деца, когато за първи път избягах от натрапчивата опека на Бене Гесерит. Когато мислех за себе си като за независимо действащ агент, свободен да се запише и да се бие навсякъде, където избере.“

Тег дори не направи опит да скрие изненадата си. Думите бяха лично негови! Паметта на ментат му каза, че Одрейди ги предаваше с точността на механично записващо устройство. Включително и интонацията!

— Да продължавам ли? — попита светата майка, тъй като той не сваляше очи от нейните. — Добре. Мъжът казва: „Естествено това стана още преди да ме изпратят на обучение за ментат. Знаеш ли как ми се отвориха очите тогава?! Разбрах, че нито за миг Сестринството не ме е изпусकало от полезрението си! Никога не съм бил с подобно действащ служител!“

— Дори и в мига, когато изричах *онези* думи — повтори Тег.

— Съвършено вярно — тя настойчиво притисна ръката му, докато продължаваха да крачат из помещението. — Всички осиновени от теб деца бяха собственост на Бене Гесерит. Сестринството никога не би допуснало нашият генотипен материал да потъне в безпорядъка на общата маса.

— Нека тялото ми бъде предадено на Шейтан, тъй като Сестринството се грижи и за техните ценни гени.

— Аз ще имам грижата — рече Одрейди, — защото съм една от дъщерите ти.

Тег отново я принуди да спре.

— Мисля, че знаеш коя беше майка ми — каза тя и му направи знак да замълчи, когато той понечи да отговори. Имена не са нужни.

Башарът огледа внимателно лицето на жената до себе си и видя там познати някога черти. Майка и дъщеря си приличаха. Но как стояха нещата с Лусила?

Сякаш бе чула въпроса му, Одрейди каза:

— Лусила е от друга успоредна линия на целенасоченото размножаване. Не са ли наистина забележителни постигнатите чрез внимателния подбор и съчетаване резултати?

Тег се окашля. Не почувства никаква емоционална привързаност към новопоявилата се негова дъщеря. Думите и някои важни сигнали в поведението ѝ като цяло бяха приковали без остатък вниманието му.

— Нашият разговор не е случаен — каза той. — Всичко ли ми предаде? Мисля, че старшата света майка поиска...

— Има още нещо — кимна Одрейди. — Аз съм авторът на Манифеста. Написах го по нареждане на Тараза, като следвах нейните подробни указания.

Възрастният мъж огледа цялото огромно помещение, за да бъде сигурен, че никой не е чул току-що изреченото. После приглушено възкликна:

— Тлейлаксианците го разпространяват надлъж и нашир!

— Точно както очаквахме.

— Защо ми го казваш? Тараза заръча да ме подготвиш за...

— Ще дойде времето, когато ще трябва да знаеш крайната ни цел. Тя иска тогава сам да вземеш необходимите решения, за да се превърнеш наистина в свободен агент и посредник.

Още не бе завършила, когато съзря в очите му типичната изцъкленост на ментат.

Баща ѝ дишаше дълбоко. *Зависимости и труп-ключове!* Бидейки ментат, той долавяше структурните очертания на огромен модел, макар и отвъд обхвата на струпаните в него количества данни; близостта обаче беше ясно осезаема. Въпреки всичко и за миг не помисли, че разкритията биха могли да бъдат улеснени и ускорени от някаква изява на родителска привързаност. В цялата бене-гесеритска подготовка се долавяше същностното присъствие на нещо, строго обвързано с принципи, твърде догматично и обредно, напук на усилията каноните

да бъдат пренебрегнати. Одрейди — дъщерята от неговото минало, беше пълноправна света майка, владееща необичайната мощ на съвършен контрол над своите мускули и нерви, както и цялостния набор на паметовото богатство откъм женска страна! Тя беше една от създадените със специално предназначение! Владееше трикове за оказване на натиск и насилие, за наличието на които малцина човешки същества подозираха. И въпреки всичките ѝ специфични черти, приликата и изявата на нейната същност бяха налице, а един ментат никога не би пропуснал да ги забележи.

Какво искаше?

Потвърждаване на бащинството ли? Нали винаги е разполагала с доказателства за онова, от което е имала нужда! Докато я наблюдаваше сега — нея самата и начина, по който търпеливо чакаше мислите му да се насочат към определено решение, Тег си спомни, че нерядко и изглежда с пълно право казваха, че светите майки вече не са типични представителки на човешката раса. Те се движеха някак си извън основния поток, може би успоредно на него самия, а може би просто потапяйки се там от време на време заради собствените си цели, но все по-категорично отделени от човешкия род. Това състояние беше техен отличителен белег, знак за идентичност, която ги доближаваше повече до отдавна мъртвия Тиран, отколкото до човешката маса, създавала ги някога.

Цялостно и целенасочено въздействие. Техният коронен специалитет — да манипулират всичко и всички.

— От мен се очаква да служа за очи на Бене Гесерит — каза Тег. — Тараза иска именно аз да взема *човешко* решение за вас.

Очевидно доволна, Одрейди стисна ръката му с думите:

— Какъв баща си имам!

— Наистина ли имаш баща? — попита той, след което накратко я осведоми за посоката на собствените си мисли.

— Вън от човешката маса! — възкликна тя. — Каква странна идея. Да разбирам ли, че и щурманите на Сдружението също са извън нея?

Тег се замисли над думите ѝ. Щурманите на Сдружението действително се различаваха до голяма степен от общия човешки вид. Родени в космоса, за да прекарат целия си живот в пълни с меланжов газ резервоари, те придобиваха форма, различна от нормалната с

удължените си крайници и органите, разположени на необичайни места. Но млад навигатор, обхванат от всеобладаващото желание и преди още да е влязъл в резервоара, можеше да се съчетава половно с типичен представител на хората. Знаеше се за подобни случаи. Щурманите се превръщаха в не-хора, но не по начина, по който го правеха в Бене Гесерит.

— Те се различават от вас в мисловен план — каза Тег. — Просто мислят като обикновените човешки същества. Определянето на бъдещия път на кораб в пространството, извършвано дори във формата на предсказание, което гарантира безопасността, е приемлив за човека мисловен модел.

— Значи не приемаш нашия модел, така ли?

— Правя го, доколкото мога, но някъде в развитието си вие се отклонявате от оригинала. Мисля, че дори сте в състояние да извършвате съзнателно действие, което да прилича на човешко. Ето, сега си ме хванала под ръка, сякаш наистина си моя дъщеря...

— Дъщеря съм ти, но съм изненадана, че имаш толкова лошо мнение за нас.

— Точно обратното — страхувам се от вас!

— От собствената си дъщеря?

— От всяка света майка.

— Следователно приемаш, че съществувам само за да манипулирам по-нискостоящите същества, така ли?

— Мисля, че самите вие вече не се приемате за истински човешки създания. Във вас има някаква празнота, нещо липсващо, което сами сте премахнали. Вече не сте едни от нас.

— Благодаря ти — каза Одрейди. — Тараза ме предупреди, че не ще се поколебаеш да говориш с истински думи, а сега и сама се убедих в това.

— За какво ме подготви... или още не си го сторила?

— Ще разбереш, когато то стане; повече не мога да ти кажа. Това е всичко, което ми е позволено засега.

Отново обработка! — помисли той. — *Проклети да са!*

Даруи прочисти гърлото си сякаш се готвеше да сподели още нещо, но замълча, следвайки посоката, в която крачеха напред и назад из помещението.

Макар и да знаеше какво щеше да каже башарът, стана ѝ болно от думите му. Искаше ѝ се да му довери, че е една от онези, които все още се чувстват човешки същества, но нищо не можеше да опровергае мнението му за Сестринството.

Научени сме да отблъскваме обичта. Можем да симулираме, че обичаме, но всяка от нас е в състояние мигновено да докаже обратното.

Зад тях се чу шум. Спряха и се обърнаха. Лусила и Тараза излязоха от асансьорната шахта, лениво разговаряйки за наблюденията си върху голата.

— Съвършено права си, като се отнасяш към него като към един от нас — рече Тараза.

Тег чу думите ѝ, но не ги коментира, докато чакаше с Одрейди приближаващите две жени.

Той знае — помисли Даруи. — Няма да ме попита нищо за родната ми майка. Не е имало истинска връзка и впечатване, което да е оставило следа. Да, той го знае.

Затвори очи и се сепна, когато паметта ѝ я изненада с изображението на една картина. Заемаше част от пространството на една от стените в утринната стая на Тараза. Иксианско изобретение бе я запазило в най-фината изработка на херметизираща рамка под незабележимо пластично покритие. Одрейди често спираше пред картината, изпитвайки всеки път усещането, че ръката ѝ се пресяга и докосва дошлото от древността платно, запазено благодарение на необикновени умения и ловкост.

Селски къщи в Кордьовил.

Фамилията на художника и малкото му име бяха запазени на полирана плочка под картината — *Винсент ван Гог*.

Творбата идваше от толкова отдавна отминало време, че само много редки останки — като самата нея — се бяха съхранили по чудо, за да препратят през вековете физическото усещане за съществуващ някога свят. Одрейди се опита да си представи странстванията на платното и последното от поредицата щастливи стечения на обстоятелствата, запазили го невредимо до появата му в стаята на Тараза.

Иксианците се бяха представили в най-добрата си светлина като реставратори. Зрителят можеше да докосне тъмно петно в долния ляв

ъгъл на рамката. Тогава незабавно го заливаше вълната на истинския гений — както на артиста, така и на иксианеца, съхранил и реставрирал творбата. Името на последния бе означено на рамката — Мартин Буро. Докоснато от пръста на човек, петното се превръщаше в източник на особена чувствителност — благородна и плодородна разработка — отклонение от технологията, осигурила създаването на иксианската сонда. Буро бе реставрирал не само картината, но сякаш и личностното присъствие на художника — чувството-акомпанимент на всяко докосване на четката от самия Ван Гог. Всичко бе уловено в неговите мазки, завинаги записани там от човешките движения.

Одрейди бе оставала дълго, погълната от цялото изпълнение толкова много пъти, че чувстваше как едва ли не собственоръчно би могла да пресъздаде картината.

Припомняйки си преживяното — непосредствено след обвинението на Тег, — тя веднага разбра защо паметта ѝ я беше възпроизвела за нея и защо картината все още ѝ въздействаше със своето очарование. За краткия откъслек на поредното преживяване винаги се усещаше истинско човешко създание, осъзнаващо селските къщици като място, обитавано от реални хора, почувствало пълноценно живата верига, спряла в личността на лудия Винсент ван Гог, за да запише сама себе си.

Тараза и Лусила застанаха на около две крачки от башара и Одрейди. В дъха на старшата света майка се долавяше мирис на чесън.

— Спряхме да хапнем по залък — рече Тараза. — Искате ли и вие нещичко?

Въпросът определено беше неуместен. Одрейди извади ръката си изпод тази на Тег. Обърна се и обърса с ръкав очи. Когато отново погледна нагоре към башара, видя изненадата на лицето му.

Да — помисли тя, — сълзите ми бяха истински!

— Според мен тук направихме всичко, каквото можехме — рече Тараза. — Дар, за теб е време да поемеш към Ракис.

— Отдавна трябваше да го сторя — заяви Одрейди.

[1] Гвардия на египетските султани от тюркски и кавказки военнопленници, просъществувала до XIX в. — Б. пр. ↑

Животът не намира основания сам да отстоява себе си, не може да бъде и източник на поносимо взаимно зачитане, освен ако всеки от нас не реши да вдъхне в него подобни качества.

Ченои: „Разговори с Лето II“

Хедли Туек в качеството си на Върховен жрец на Раздвоения Бог постепенно бе вдигнал градус на своя гняв по отношение на Стирос. Макар и да беше прекалено възрастен, за да се надява на каквато и да е възможност да заеме пейката на Върховния жрец, Стирос имаше синове, внуци и голям брой племенници. Защо да не прехвърли личните си амбиции на своята фамилия? Той беше циник. Както и представител на важна фракция в жреческото съсловие — така наречената „научна общност“ — с широко разпространено и вредно влияние, клоняща в опасна близост към ерес.

Туек добре си спомняше, че не един и двама Върховни жреци се бяха *изгубвали* в пустинята като жертви на достойни за съжаление нещастни случаи. Стирос и неговата фракция също можеха да организират подобен инцидент.

Следобедът бе дошъл в кийпа и посетителят току-що си бе тръгнал очевидно разочарован. Беше поискал от Туек да отиде в пустинята и лично да наблюдава следващото откровение на Шийена. Върховният жрец отклони подозрителното предложение.

Последва странен спор, пълен със злонамерени намеци и неясно формулирани забележки за поведението на девойката, гарнирани от словесни атаки към Бене Гесерит. Стирос, винаги изпълнен с подозрения към Сестринството, начаса изрази неприязънта си към новия комендант на бене-гесеритския кийп на Ракис. Тази... Как ѝ беше името? О, да, Одрейди. Странно име, наистина, но Сестринството винаги използваше такива. Имаха го за привилегия. Самият Бог никога не бе отричал доброто начало у Бене Гесерит. Изказвания срещу отделни Сестри, да, но като цяло Сестринството бе споделило Святото Откровение на Бога.

Тук никак не харесваше начина, по който Стирос говореше за Шийена. Прекалено циничен! В края на краищата Върховният жрец принуди събеседника си да престане с мненията и преценките, споделени тук, и Святото място с високия олтар и изображенията на Раздвоения Бог. Сменящи се лъчи, изтеглени в призматична форма, внасяха клиновиден светлик посреди носещия се дим от тамян и горящ меланж към двойната редица от колони, които отвеждаха към олтара. Тук знаеше, че думите му, изречени в подходящата за случая обстановка, отиваха направо при Бога.

— Раздвоеният Бог се проявява чрез сегашната наша Сиона — бе казал той на Стирос, забелязвайки смущението по лицето на стария съветник. — Шийена е живият спомен за нея, за оня апарат с човешки образ и подобие, който Го преведе в днешните му части.

Стирос избухна гневно, изричайки неща, които не би дръзнал да повтори пред Съвета. Отиде твърде далеч, явно разчитайки на продължителната си връзка с Тук:

— Настоявам, че тя седи тук, заобиколена от хора на почтена възраст, чието единствено занимание е да се оправдават и да доказват правотата си пред нея.

— И пред Бога! — не можа да не се намеси Върховният жрец.

Приближавайки се плътно до него, Стирос процеди през стиснати зъби:

— Позволили сме ѝ да заеме центъра на една образователна система, пригодена да възприеме всичко, което тя поиска, със силата на своето въображение. Нищо не ѝ отказваме.

— И не бива да го правим.

Съветникът продължи, сякаш Тук не бе казал и дума:

— Каниа я е снабдила с писанията от Дар-ес-Балат!

— „Аз съм Книгата на Съдбата“ — монотонно изрече Тук, цитирайки думите на самия Бог, открити в хранилището в Дар-ес-Балат.

— Точно така! И тя се вслушва във всяка от тях!

— С какво те притеснява това? — попита жрецьт с възможно най-спокойния си тон.

— Защото не ние проверяваме *нейните* познания, а тя подлага на проверка *нашите*!

— Бог трябва да го е поискал.

Нищо не можа да скрие силния гняв, залял лицето на Стирос. Туек продължи да го наблюдава, великодушно дал възможност на стария съветник да подреди и изложи нови доводи в своя защита. Подобни възможности бяха огромни, разбира се. Върховният жрец не отричаше фактите. Важни в случая бяха тълкуванията. И по-точно: защо именно той трябва да бъде окончателният тълкувател? Въпреки (а може би точно заради) начина си да правят обзор на историята жреците знаеха твърде много по въпроса защо и как Бог е взел решение да битува на Ракис. Те разполагаха със самия Дар-ес-Балат и с всичко в него — първата известна не-стая във вселената. Цели хилядолетия, докато Шай-хулуд се трудеше да превърне злочната планета Аракис(#) в пустинната Ракис, Дар-ес-Балат бе чакал под пясъците. От това Свято Хранилище жреческото съсловие бе взело и сега разполагаше със собствения глас на Бога, с Неговите думи в печатен текст и дори с холофотографии. Всичко беше обяснено и се знаеше, че пустинната повърхност на Ракис точно възпроизвежда първоначалната форма на планетата — как тя е изглеждала тогава, когато е била единственият познат източник на Святата Подправка.

— Шийена задава въпроси за Божието семейство — каза Стирос. — Защо ѝ трябва да пита за...

— Просто ни проверява. Дали Ги поставяме точно на Техните места. Тръгвайки от светата майка Джесика към сина ѝ Пол Муад'диб, за да стигнем до неговия син Лето II — Свят Небесен Триумвират.

— Лето III... — измърмори Стирос. — Този, който загина от ръцете на сардаукарите(#)? Какво да се каже за него?

— Внимавай, Стирос — монотонно изрече Туек. — Знаеш какво е казал по въпроса моят прадядо от същата тази пейка. Нашият Раздвоен Бог се е превъплътил, като част от Него е останала на небето, за да обмисля и крои Въздигането. Тази част остава безименна, каквато и трябва да бъде винаги Самата Същност на Бога!

— Така ли?

Туек долови ужасния цинизъм в гласа на възрастния мъж. Изреченото сякаш остана да трепти в натежалия от тамян въздух, призовавайки за жестоко възмездие.

— Е, тогава защо тя пита по какъв начин Лето се е превърнал в Раздвоения Бог? — продължи Стирос.

Нима поставяше под съмнение Светата Метаморфоза? Туек беше смаян.

— Ще ни осветли по въпроса, когато му дойде времето — каза той.

— Посредствените ни обяснения сигурно я хвърлят в тревога — подигравателно се отзова съветникът.

— Твърде много си позволяваш, Стирос!

— Наистина ли? Не ти ли се струва показателен нейният въпрос за начина, по който пясъчните твари блокират с херметична преграда почти цялата останала на Ракис вода, като по този начин връщат планетата към пустинното ѝ начало?

Върховният жрец се опита да прикрие растящия в него гняв. Стирос *наистина* бе представител на мощна фракция в жреческото тяло, но тонът и думите му отново повдигаха въпроси, на които отдавна бе отговорено. Метаморфозата на Лето II доведе до появата на безбройните пълчища на пясъчните твари, всяка понесла частица от Него. А от тварите се стигна до Раздвоения Бог. Цикличната последователност отдавна беше позната и превърната в култ. Да се поставя тя под съмнение, беше все едно да се отрича истинността на Бога.

— Седиш тук и нищо не правиш! — обвини го Стирос. — Станахме пионки на...

— Достатъчно! — повече не можеше да понася цинизма на възрастния мъж до себе си. Надянал мантията на гордостта, Туек заговори с Божиите слова:

— „Твоят Господар знае много добре какво таиш в сърцето си. Този ден душата ти е достатъчно доказателство за вина. Не ми трябва свидетели. Ти не чуваш гласа на душата си, а се вслушваш в своя гняв и бяс.“

Стирос си тръгна — очевидно с осуетени планове, потънал в смут.

След като подложи всичко на предварително обмисляне, Върховният жрец облече най-подходящата за случая премяна в бяло, златисто и пурпурно. После отиде на посещение при Шийена.

Девојката се оказа в градината на покрива в централната част на жреческия комплекс заедно с Кания и още двама други — млад жрец на име Балдик, лично нает на служба при Туек, и жрицата-помощница

на име Кипуна, която се държеше по-скоро като света майка за негова радост и удоволствие. Разбира се, Сестринството се бе погрижило да има и свои съгледвачи, но той не обичаше да си го спомня. Кипуна бе поела по-голямата част от физическата подготовка на Шийена; между двете се бяха установили близки отношения, разбудили ревност у Каниа. Но и самата тя не можеше да се противопостави на нарежданията на Шийена.

Четиримата бяха застанали до каменна пейка, почти в сянката на вентилаторната кула. Кипуна държеше дясната ръка на момичето, заета с някакви упражнения за пръстите. Туек отбеляза, че Шийена бързо расте на височина. От шест години беше негова повереница. Видя как започналите вече да се оформят гърди повдигаха робата ѝ. На покрива не се долавяше и най-слаб повей на вятър; ала той чувстваше тежестта на въздуха в дробовете си. Обходи с поглед градината, за да се убеди, че заповяданите от него мерки за сигурност не са пренебрегнати. Човек никога не знае откъде може да се появи опасност. Четирима от личната охрана на Туек, добре въоръжени, но без това да си личи, оглеждаха покрива от разстояние — по един в четирите ъгли. Градината бе опасана с висок парапет, така че над горния му ръб се виждаха само главите на гвардейците. Единствената сграда, по-висока от жреческата кула, беше главният ветрокапан на Кийн, разположен на около хиляда метра в западна посока. Въпреки видимите доказателства за изпълнение на разпорежданията му във връзка с безопасността Туек усещаше някаква опасност. Дали Бог не го предупреждаваше? Все още беше ядосан заради цинизма на Стирос. Може би грешеше, отнасяйки се към него с прекомерна търпимост?

Шийена видя приближаващия Върховен жрец и спря странните сгъвателни упражнения за пръстите, които изпълняваше по указание на Кипуна. Придавайки си вид на разбираемо търпение, девойката остана права и мълчаливо закова погледа си върху Туек, с което принуди придружителите си да се обърнат и да погледнат в същата посока.

Жрецът не вдъхваше страх у нея. По-скоро тя харесваше възрастния мъж независимо от факта, че някои негови питания бяха твърде несръчно отправяни, Ами отговорите му! Съвсем случайно бе открила най-обезпокоителния за Туек въпрос: „Защо?“

Неколцина от жреците бяха го интерпретирали като: „Защо вярваш, че е така?“ Шийена моментално взе думите им на въоръжение и по-нататъшните ѝ сондажи на Туек и на останалите възприеха почти неизменна форма.

„Защо вярваш, че е така?“

Върховният жрец спря на около две крачки от нея и се поклони, след което поздрави:

— Добро утро, Шийена.

Изви малко нервно врата си, протриван от яката на дреха. Слънцето жареше раменете му и той се запита по каква причина момичето предпочита да бъде толкова често навън.

Шийена продължи да го гледа втренчено. Знаеше, че с този поглед го безпокои.

Туек прочисти гърлото си. Когато девойката се взираше в него по такъв начин, винаги си казваше:

Дали Бог не ме гледа с очите ѝ?

Каниа заговори първа:

— Днес Шийена разпитва за Говорещите с риби.

С възможно най-голямо притворство в гласа си Върховният жрец додаде:

— Личната Свята Войска на Бога.

— Само от жени ли? — запита момичето.

Изрече въпроса си така, сякаш не можеше да повярва. За хората, намиращи се в основата на ракианското общество, Говорещите с риби бяха древно понятие за човешки същества, поразени от Времената на глада.

Туек прецени, че го подлага на проверка. Говорещите с риби! Днешните носители на това название представляваха малка търговско-шпионска група на Ракис, състояща се от мъже и жени. Древните им корени никак не съответстваха на сегашната им дейност, а повечето от тях бяха и помощни ръце на иксианците.

— Съветниците на Говорещите с риби винаги са били мъже — каза Туек, като следеше внимателно за реакцията на Шийена.

— Следователно винаги е имало Дънкан-Айдаховци — вметна Каниа.

— Да, да, Дънкановци, разбира се. — Върховният жрец не се опита да скрие недоволната си гримаса, предназначена за жената,

която винаги търсеше начин да го прекъсне.

Не обичаше да му напомнят за това особено историческо присъствие. Периодично появяващият се гол и статутът му в Светата Войска носеха специфичния привкус на привилегиите за Бене Тлейлакс. Но нищо не можеше да промени факта, че Говорещите с риби бяха пазили от всякакви неприятности Дънкановците — в изпълнение на повелята на Бога, разбира се. Нямаше място за съмнения, че Дънкановците също бяха свещени, макар да попадаха в специална категория. Съгласно собствените писания на Бога самият Той бе убил неколцина от тях, очевидно *превеждайки* ги веднага на небето.

— Кипуна ми разказа за Бене Гесерит — каза Шийена. Как непредвидимо се стрелкаше мисълта ѝ!

Туек се окашля, давайки знак за противоречивото си отношение към светите майки. Дължима бе почитта към онези, които бяха „обичани от Бога“ като Непорочната Ченои например. А първият Върховен жрец бе сътворил логично издържано описание как Светата Хви Нории в качеството си на Божия Невеста е била и света майка в сянка. Като отдаваше дължимото на посочените обстоятелства, жречеството изпитваше към Бене Гесерит някакво дразнещо го задължение, изпълнявано предимно посредством продажбата на меланж за Сестринството на цена, смайващо по-ниска от наложената от тлейлаксианците.

Шийена каза с внимателно подбрани извивки на гласа си:

— Хедли, разкажи ми нещо за Бене Гесерит.

Туек изпитателно заглежда лицата на възрастните, събрани около нея, като се опитваше да улови там нечия усмивка. Просто не знаеше как да реагира, когато тя се обърна към него с малкото му име. От една страна, подронваше престижа му, но, от друга, му оказваше чест с близостта, която бе подчертала.

Бог ме подлага на горчиви изпитания — помисли той.

— Светите майки добри хора ли са? — попита момичето.

Туек въздъхна. Всички архиви потвърждаваха възраженията и резервите на Бога към Сестринството. Божиите слова по въпроса биваха внимателно разглеждани и предавани за окончателна оценка и тълкуване на Върховния жрец. Бог-Императорът не бе позволил на

Сестринството да заплашва неговата Златна Пътека. Дотук нещата бяха ясни.

— Много от тях са добри — отвърна Туек.

— Къде най-близо има света майка? — поинтересува се Шийена.

— Тук, в посолството на Сестринството в Кийн — каза той.

— Познаваш ли я?

— Има много свети майки в кийпа на Бене Гесерит...

— А какво е кийп?

— Името, с което те наричат тукашния си дом.

— Трябва да е поверен на една от светите майки. Знаеш ли коя е тя?

— Познавах предишната. Казваше се Тамалани. Сега има нова, току-що пристигнала. Името ѝ е Одрейди.

— Странно име.

Туек споделяше това мнение, но рече:

— Един от историците ми каза, че е производно от името Атреидес.

Шийена се замисли върху чутото. *Атреидес*. Родът, сътворил Шейтан. Преди Атреидите е имало свободни и Шай-хулуд, Устната История, съхранена въпреки всички изрични забрани на жречеството, възпяваше сътвореното от най-бележития народ, живял на Ракис. Много нощи тя бе слушала същите имена в селцето си.

„*Муад’диб създаде Тирана.*“

„*Тиранът създаде Шейтан.*“

Нямаше усещането, че спори за истината с Туек. Днес той излъчваше странно уморен вид. Затова само разпореди:

— Доведи ми светата майка Одрейди. Кипуна прикри с ръка злорадата си усмивка. Слисан, Туек отстъпи крачка назад. Как да изпълни подобно искане. Дори ракианското жречество не можеше да нарежда на Бене Гесерит! Ами ако Сестринството му откаже? Би ли могъл да им дари меланж в замяна? Възможно е да се изтълкува като признание на слабост. Светите майки като нищо могат да започнат пазарлъци! Никой не познаваше живи същества, по-упорити и неотстъпчиви в сделките от тях. А новата, наричана Одрейди, изглеждаше като една от най-лошите. Само за миг всичко това прелетя през ума му.

Намеси се Кания, за да смекчи неудобството, в което бе изпаднал.

— Навярно и Кипуна би могла да предаде поканата на Шийена — каза тя.

Върховният жрец хвърли бърз поглед към младата помощница. *Да!* Мнозина подозираха (очевидно и Кания), че Кипуна шпионира за Бене Гесерит. Впрочем на Ракис всички бяха нечийи съгледвачи. Той измайстори най-благосклонната си усмивка, когато кимна към Кипуна:

— Познаваш ли някоя от светите майки?

— Някои от тях са ми познати, почитаеми Върховни жрецо — отвърна запитаната.

Поне все още не си спестява дължимото уважително отношение!

— Чудесно! — продължи Туек. — Ще бъдеш ли така любезна да се погрижиш благосклонната покана на Шийена да стигне до посолството на Сестринството?

— Ще се постарая с най-доброто от малкото, което мога, почитаеми Върховни жрецо.

— Сигурен съм, че ще го сториш!

С горделиво изражение Кипуна понечи да се обърне към девойката. Беше съвсем лесно да се даде ход на искането ѝ, имайки предвид техническите порядки на протокола, въведен от Сестринството. Помощник-жрицата се усмихна и отвори уста да каже нещо. В същия миг цялото ѝ внимание бе привлечено от някакво движение при парапета на около четирийсет метра зад тях. Нещо проблясна там на слънчевата светлина. Нещо малко и...

С приглушен вик Кипуна сграбчи Шийена и я тласна силно към слисания Туек, след което изкрещя:

— Бягай!

Сетне с мигновено движение се хвърли към бързо приближаващия блестящ предмет — малък ловец-преследвач(#) с опъната отзад дълга шигърова жица(#).

На младини Туек бе доста добър в играта с топка и бухалка. Инстинктивно подхвана Шийена; поколеба се за миг, само колкото да осъзнае опасността. После рязко се завъртя с извиващото се в ръцете му момиче, което протестираше със силни викове. Втурна се напред и буквално влетя в отворената врата на стълбището на кулата. Дочу

тряска на хлопналата зад гърба му тежка входна преграда и бързите стъпки на Каниа, която го следваше отблизо.

— Какво става? Какво има? — Шийена блъскаше с юмруци по гърдите му, без да спре да вика.

— Тихо... Замълчи! — изсъска Туек, когато стигна до първата площадка. Оттук към централната част на сградата водеха шахта-улей и суспенсорна система за спускане. Каниа спря до него, шумното ѝ дишане изпълни тясното пространство.

— Преследвачът уби Кипуна и двама от постовите гвардейци — задъхано изрече тя. — Разрежа ги на парчета! Видях всичко. Бог да ни пази!

В главата на Туек бушуваше водовъртеж от мисли. Както шахтата-улей, така и суспенсорната система за спускане бяха плътно изолирани и наподобяваха дупки-каналы, проядени от червеи по цялата дължина на кулата. Много подходящо място за саботаж. Нападението на покрива можеше да се окаже само детайл от доста по-сложен заговор.

— Пусни ме! — настоя Шийена. — Какво се случи? Туек ѝ позволи да стъпи на пода, но не разхлаби хватката на пръстите си около едната ѝ ръка. Наведе се над нея:

— Мила Шийена, някой се опитва да ни премахне. Устата на девойката беззвучно се отвори, преди тя да е в състояние да попита:

— Кипуна е пострадала, така ли?

Върховният жрец погледна нагоре към вратата на покрива. Идващият оттам звук не беше ли от орнитоптер? *Стирос!* Заговорниците с лекота биха могли да отвлекат три беззащитни жертви в пустинята!

Каниа вече бе успокоила дишането си.

— Чувам топтер — каза тя. — Не е ли по-добре да се махаме оттук?

— Ще слезем по стълбите — реши Туек.

— Но...

— Слушай какво ти казвам!

Той пое надолу към следващата площадка, като продължаваше да стиска здраво ръката на Шийена. В допълнение на шахтата-улей и суспенсорната система за спускане на тази площадка имаше и врата към широко заобикалящо преддверие. Само на няколко къси крачки

зад него се намираше входът на Шийениното жилище, което някога беше квартира на самия Туек. Жрецът отново се поколеба.

— На покрива става нещо — пошепна Кания.

Той сведе поглед към момичето, млъкнало от страх. Тънката ръка, която държеше, лепнеше от пот.

Да, от покрива идваше силен шум — викове, съсък на огнемети и тичане в различни посоки. Останалият над тях покривен отвор, който сега не се виждаше, се отвори с трясък. Това принуди Туек да вземе светкавично решение. Разтвори широко вратата към преддверието и буквално влетя в ръцете на облечени в черни роби жени, плътно събрани във ветрилоподобна група. Доловил в гърдите си пустотата на поражението, веднага разпозна първата застанала в челото на черното ветрило: *Одрейди!*

Някой издърпа Шийена от него и я въвлече в плътната тъмна маса. Преди който и да е от двамата да може да възрази, ръце затулиха устите на Туек и Кания. Други ръце ги притиснаха към стената на преходното помещение. Неколцина от облечените в роби фигури излязоха през вратата и поеха нагоре по стълбите.

— Детето е живо и здраво, а това е единственото важно нещо засега — пошепна Одрейди и го погледна в очите: — Не протестирай.

Ръката бе свалена от устата му, а старшата света майка му нареди, използвайки Гласа:

— Разкажи ми какво стана на покрива!

Видя се принуден да се подчини безусловно:

— Преследвач с дълга шигърова жица. Мина над парапета. Кипуна го забеляза и...

— Къде е Кипуна?

— Мъртва е. Кания е видяла как...

Туек заразказва за смелото втурване на младата жена към летящата заплаха.

Кипуна мъртва! — помисли Одрейди. Прикри обзелия я свиреп гняв при вестта за загубата. Каква жертва! Храбрата ѝ смърт, разбира се, ще бъде посрещната с възхищение, но на ужасна цена! Сестринството винаги имаше нужда от прояви на храброст и преданост, ала не по-малко важно за него беше и богатството на генетичния материал, събран в помощницата. *Пропаднал заради нескопосаните глупци!*

Одрейди даде знак и жените свалиха ръцете си от устата на Каниа.

— Кажи ми какво видя — каза светата майка.

— Преследвачът омота врата на Кипуна с шигровата жица и... — свидетелката потръпна от ужас.

Над тях глухо протътна взрив, последван от тишина. Одрейди махна с ръка. Жените тихомълком се заизнизваха по коридора, изчезвайки една по една зад кивата. Само старшата майка и други две по-млади от нея останаха при Туек и Каниа. Шийена не се виждаше.

— Иксианците също са намесени — каза Одрейди.

Туек не възрази. *Толкова много шигрова жица...*

— Къде отведохте детето? — запита той.

— Под наша защита е — отговори Одрейди. — Успокой се и замълчи. — Тя леко наклони главата си, вслушвайки се внимателно в нещо.

Една от облечените в черно жени забързано зави по кивата на преходното помещение, приближи се и ѝ пошепна няколко думи. Светата майка едва забележимо се усмихна.

— Всичко свърши — каза тя. — Отиваме при Шийена.

Девојката седеше в син стол с меки възглавници в голямата стая на жилището си. Зад нея се бе построила защитна дъга от облечени в черно жени. Туек прецени, че се е възстановила достатъчно от сътресението, преживяно при атаката и последвалото бягство; в очите ѝ обаче все още блестеше възбуда и гъмжаха незададени въпроси. Бе насочила вниманието си към нещо, намиращо се вдясно на Туек. Той спря, погледна натам и остана отворена уста.

Голо мъжко тяло лежеше странно извито и подпряно на стената, а главата бе изместена встрани така, че брадичката полягаше на лявото рамо. Отворените очи се взираха в нищото с празния поглед на смъртта.

Стирос!

Разкъсани парцали от връхната дреха на съветника, очевидно отпрани със сила, лежаха захвърлени близо до краката му.

Туек погледна към Одрейди.

— Той беше един от участниците — поясни тя. — С иксианците имаше и лицетанцьори.

Върховният жрец се опита да преглътне, но гърлото му се оказа пресъхнало.

Кания бързо мина покрай него и се отправи към тялото. Не можеше да види изражението на лицето ѝ, но нейното присъствие го накара да си спомни, че тя и Стирос са имали нещо помежду си на млади години. Инстинктивно се премести, за да застане между Кания и детето.

Жената спря до трупа и го побутна с крак. После погледна, злорадо усмихната, към Туек.

— Трябваше да проверя дали наистина е мъртъв — каза тя.

Одрейди се обърна към една от служителките до себе си и нареди:

— Махнете тялото.

После се взря в Шийена. Имаше възможност за пръв път да огледа внимателно момичето, след като бе повела щурмовата група, ликвидирала нападателите на храмовия комплекс.

Туек заговори откъм гърба ѝ:

— Света майко, ще бъдеш ли любезна да обясниш какво...

Одрейди го прекъсна, без да се обръща:

— По-късно.

Шийена се оживи при думите му и каза:

— *Мислех си*, че си света майка!

Одрейди само кимна. Какво очарователно момиче! Бе доловила в себе си същите усещания, които почувства, когато стоеше пред древната картина в жилището на Тараза. Нещо от силата, вложена в творбата, я вдъхновяваше и сега. Вдъхновение на обезумял! Да, това бе посланието, дошло от лудия Ван Гог. Хаос, превърнат във най-великолепен порядък. Не беше ли то част от кодата^[1] на Сестринството?

Момичето е моето платно — помисли Одрейди. Почувства как дланта ѝ потръпва от вълнение, също като при усещането за четката, дошла от древността. Мирисът на масла и бои разшири ноздрите ѝ.

— Оставете ме сама с Шийена — заповяда тя. — Всички вълн!

Туек направи опит да възрази, но една от облечените в роби придружителки на старшата света майка го хвана здраво за ръката.

Одрейди втренчено го изгледа.

— От Бене Гесерит и друг път са ти правили услуги — рече тя.
— Сега спасихме живота ти.

Жената, хванала ръката на Върховния жрец, леко, но подсещащо я дръпна.

— Отговори на въпросите му — каза ѝ Одрейди, — но друго място.

Кания пристъпи към Шийена с думите:

— Момичето е...

— Махай се! — отсечено извика Одрейди, вложила цялата мощ на Гласа в заповедта.

Кания се вцепени.

— За малко да я оставиш да загине от ръцете на несръчни заговорници — добави светата майка, вперила поглед в нея. — Ще преценим дали трябва да бъдеш и занапред при Шийена.

В очите на жената се появиха сълзи, но тя разбираше, че укорът на Одрейди е заслужен. Обърна се и напусна с всички останали.

Старшата света майка насочи цялото си внимание към неотклонно следящото я с поглед момиче, чиято наблюдателност веднага бе забелязала.

— Твърде отдавна те чакаме — каза Одрейди. — Няма да дадем на тези пипкавци друга възможност да те погубят.

[1] Обобщаващ завършек на самостоятелни части в дадено музикално произведение. — Б. пр. ↑

Законът винаги избира страна, на която да застане, в зависимост от действащата и наложена със сила власт. Моралната страна на нещата на правните подробности имат несъществено значение, когато възникне въпросът в чии ръце е камшикът.

Протоколи на Съвет на Бене Гесерит:
Архив ХОХ232

Тег се залови със същинската си работа веднага след заминаването на Тараза и придружителите ѝ от Гамму. Трябваше да очертае новите насоки на вътрешния ред в кийпа, задържайки Шуонгю на достатъчно голямо разстояние от голата по изричната заповед на старшата света майка: „Може да бъде свидетел на всичко, което я интересува. Но не и да се намесва.“

Въпреки обичайните всекидневни тегоби на службата от време на време той с изненада се улавяше загледан в празното с усещане за безпокойство, което не можеше да овладее. Преживяното около спасителната операция, както и странното и неочаквано разкритие на Одрейди, не попадеше в нито една от групите му за класифициране на данни.

Зависимостите... Трупите-ключове...

Внезапно се намери седнал в работния си кабинет с очакваща го на екрана проектопрограма за промени в графика на смените и задълженията, която трябваше да одобри; нямаше понятие нито за часа, нито дори за днешната дата. Трябваше му известно време, за да успее да възстанови обичайните си представи за нещата.

Ранен предиобед. Тараза и нейните хора бяха заминали преди два дни. Беше сам. Да, Патрин бе поел днешното обучение на Дънкан, за да освободи башара за задълженията му на командващ.

Сякаш бе непозната дори обстановката в работния му кабинет. Но когато поотделно огледа окръжаващите го вещи и предмети, всички се оказаха на местата си. Ето табло с клавиатура за персоналната база данни. Униформената му куртка бе внимателно окачена на гърба на стола зад него. Опитва се да превключи на ментатски режим, ала с

изненада долови съпротивата на собствената си мисловна машина. Беше забравил за явлението, добре известно му от годините на неговото обучение.

Време за подготовка.

Присъствието на Тараза и Одрейди го бе върнало към нещо подобно.

Самоподготовка.

Постепенно и някак си отстрани в паметта му изплува един отдавнашен разговор с Тараза. Стар, но запомнен. Случката го погълна като диалог със собственото му минало.

Ето ги с нея, доста уморени, след като им се бе наложило да взимат решения и да предприемат действия за предотвратяването на поредния кървав сблъсък — инцидента Барандико. Сега всичко му изглеждаше само като хлъцване в хода на историята, но навремето бе наложително съчетаването на цялата енергия и на двамата.

Тараза го покани в малката си лична приемна на нейния не-кораб, след като съглашението бе подписано. Говореше непринудено и с възхита за прозорливостта му, както и за начина, по който бе забелязал слабостите на другата страна, довели до компромисно решение.

Бяха на крак и в активен работен режим от почти трийсет часа, така че Тег бе доволен от предоставената му възможност да се отпусне, докато тя натискаше клавишите на хранопитейната си инсталация. Последната послушно достави две високи чаши с тъмнокафява течност, покрита с каймак.

Башарът я разпозна по миризмата веднага щом Тараза му подаде чашата. Течността представляваше бързодействащ източник на енергия и бодрост, споделян само с хора от Бене Гесерит. Очевидно светата майка вече не гледаше на него като на външен.

Облегна назад глава и бавно пое дълга глътка от питието, обхождайки с поглед богато украсения таван на малката ѝ приемна. Не-корабът беше от старите модели, построен във време, когато са полагали повече грижи за декоративните елементи — корнизи със сложна украса и барокови фигури, надничащи откъде ли не.

Вкусът на питието върна паметта му в детските години с тежкия си дъх на меланж.

— Майка ми го приготвяше всеки път, когато бях преуморен — каза той, докато гледаше чашата, вляла в тялото му успокояващ приток на енергия.

Тараза също отпиваше от напитката, седнала във фотьойл срещу него — творение от пухкава органична материя в бяло, възприемаща очертанията на тялото и с лекотата на дългогодишно познанство. За Тег тя бе приготвила традиционен стол със зелена тапицировка. Усмихна се, когато го видя да оглежда нейния фотьойл.

— Всеки с вкуса си, Майлс — отпи нова глътка от питието си и въздъхна. — Боже мой, беше наистина напрегнато, но пък се свърши добра работа. А имаше моменти, когато бяхме на косъм от нещо много страшно.

Той се почувства поласкан от думите ѝ, изпълнени със спокойствие. Никакво позъорство или маска, разделяща ги според изпълнението на ролите им в бене-гесеритската йерархия. Тараза очевидно бе заредена с приятелско чувство към него, без дори помисъл за съблазняване. Следователно всичко бе точно на мястото си, доколкото това можеше да се каже за която и да е среща със света майка.

Обнадежден, Тег си даде сметка, че доста умело успява да разгадава Алма Мавис. Тараза, дори когато е надянала някоя от маските си.

— Майка ти те е научила на повече работи, отколкото ѝ е било наредено — рече тя. — Мъдра жена, макар и поредната еретичка. Изглежда, че вече не можем да създадем нищо друго.

— Еретичка ли? — ядно реагира той.

— Още една от шегите за посветени в Сестринството — обясни Тараза. — От нас се очаква да изпълняваме буквално и безпрекословно ролята на свети майки. И го правим, освен когато не сме съгласни.

Тег се засмя и отпи голяма глътка от напитката.

— Странно е — продължи Тараза, — но в онази кратка напрегната схватка се улових да реагирам към теб сякаш си една от Сестрите ми.

Башарът почувства топлината от напитката в стомаха си. Както и смъдеж в ноздрите. Остави празната чаша на масичката встрани и заговори, без да отмества поглед от нея: — По-голямата ми дъщеря...

— Димела? Майлс, трябваше да ни я дадеш.

— Решението не беше мое.

— Но само една твоя дума... — Тараза сви рамене. — Както и да е, вече е отминало. Какво за Димела?

— Тя също мисли, че приличам твърде много на вас.

— Твърде много ли?

— Старша майко, моята дъщеря ми е предана изцяло. Обаче не разбира напълно нашите взаимоотношения и...

— Какви са тези наши отношения?

— Ти командваш, а аз изпълнявам.

Тараза го погледна над ръба на чашата си. После леко я свали и каза:

— Майлс, явно никога не си бил истински еретик. Може би един ден...

Той заговори бързо, за да не позволи на разговора да се отклони в смущаващата го посока:

— Според Димела продължителната употреба на меланж е причина много хора да станат като вас.

— Това ли било? Слушай, не е ли странно, че вещество с гериатрични показания има толкова странични ефекти?

— Не го намирам за странно.

— Разбира се, няма и за какво — каза тя, допи чашата си и я сложи настрана. — Имах предвид начина, по който значителното удължаване на живота е довело у някои хора, включително и при теб, до задълбочено познаване на човешката природа.

— Живеем по-дълго и ставаме свидетели на повече неща — отвърна той.

— Не мисля, че е толкова просто. Има люде, които никога нищо не забелязват. Животът просто се случва за тях. Носи ги, почти неразличим от еднообразно и безмълвно съществуване, а те самите с възмущение и гняв се противопоставят на онова, което би могло да ги изтръгне от фалшивото им спокойствие.

— Никога не съм успявал да стъкмя приемлив балансов отчет за подправката — каза той, визирайки обичайната процедура на ментат за намиране на решение след надлежно сортиране на известните данни.

Тараза потвърди с кимване. Очевидно и тя се бе изправяла пред същото затруднение.

— При нас в Сестринството се наблюдава по-силна склонност към еднопистово движение в сравнение с ментатите. Имаме разработена практика за самоосвобождаване на мислите, но определящото условие продължава да съществува.

— Нашите предци дълго време са били изправени пред същия проблем.

— Преди подправката е било различно.

— Но животът им е траял толкова кратко!

— Петдесет, сто години; за нас не е никак много и все пак...

— Може би с усилие са вместили максималното в срока, с който са разполагали, не мислиш ли?

— О, да, понякога са били направо неистови.

Той изведнъж осъзна, че предоставяните от нея наблюдения са почерпени от Другите Памети. Не за първи път се възползваше чрез чужда помощ от плодовете на някогашни системи на познание. В отделни моменти и майка му също го бе правила, но само за да онагледя предавания урок. Дали сега Тараза не вършеше същото? Може би с цел да го научи на нещо?

— Меланжът е многоръко чудовище — каза тя.

— Случвало ли ти се е да си съжалявала, че сме го открили?

— Без него Бене Гесерит нямаше да съществува.

— Също и Сдружението.

— Но нямаше да го има и Тирана, нито пък Муад'диб. Подправката дава с едната ръка, а взима с всички останали.

— Като Кали — каза той.

Тя се усмихна на направената от него връзка с праисторическата многоръка богиня на смъртта, познаваща безчислени начини да предизвика агония.

— Да, като Кали.

— В коя ръка е онова, което желаем? — попита башарът. — Нали въпросът винаги е този?

— Знаеш ли, че — освен всичко друго — си особняк, Майлс? Ментатите много рядко се потапят във философията. Мисля, че ти и тук имаш предимство. Превъзходно е това твое качество да се съмняваш.

Той сви рамене. Сменената тема на разговора им отново го обезпокои.

— Не си доволен — отбеляза тя. — Все пак е хубаво да останеш верен на съмненията си. За един философ е важно да го прави.

— В същото ни уверява и Зенсуни.

— Майлс, всички мистици са еднородни по въпроса. Никога не подценявай силата на съмнението. Неговата помощ е много голяма. Дори състоянието на с'тори събира в едно съмнение и увереност.

Силно и истински изненадан, той попита:

— Нима светите майки прибягват до зенсунски обреди?

Никога досега не го бе подозирал.

— Един-единствен път — отвърна Тараза. — Изпаднали в екзалтация, достигахме до състояние на с'тори, което ни поглъща изцяло. До последната клетка.

— Да, агонията с подправката — кимна Тег.

— Убедена съм, че и това знаеш от майка си. Но очевидно тя никога не ти е обяснявала приликата със Зенсуни.

Башарът преглътна някаква буца в гърлото си. Изумително! Тараза му даваше възможност за ново прозрение в Бене Гесерит. Из основи се изменяше представата му за светите майки, включително и за собствената му родителка. Бяха отделени от него на недостижимо място, където той не можеше да проникне. Дори да го избере за случаен спътник или приятел, достъпът до интимния им кръг щеше да си остане завинаги отрязан. Никога не би могъл да бъде като Муад'диб или Тирана.

— Прорицание — промълви Тараза.

Думата смени посоката на вниманието му. Бе заместила субекта, но не и смисъла.

— *Мислех* за Муад'диб — каза той.

— Смяташ, че е предсказал бъдещето?

— Така учат ментатите.

— Долавям съмнението в гласа ти. Бъдещето... Той предрече ли го, или го създаде? Прорицанието може да донесе смърт. Хората, които търсят оракула за предсказание, в действителност искат да научат от него каква ще е цената на китовата кожа за следващата година... или нещо друго, също толкова незначително. Никой от тях не отива, за да чуе пророчество за собствения си живот, разделен миг по миг.

— Нищо чудно — съгласи се Тег.

— И съвършено вярно. Ако разполагаш с подобно предзнаменование, животът ти ще се превърне в невъобразимо тегло.

— Мислиш ли, че животът на Муад'диб е бил невъобразимо тегло?

— Да, а също и на Тирана. Според нас животът и на двамата е бил посветен на непрестанни опити да разбият веригите, които сами са създали.

— Но са вярвали...

— Майлс, не забравяй за съмненията си като философ. Пази се! Умът на вярващия е в бездействие. Той пропуска възможността да расте и се развива в една неограничена, безкрайна вселена.

Тег замълча за малко. Чувстваше умората, изтикана почти в периферията на съзнанието му от напитката, както и състоянието на мислите си, разбъркани от нахлуването на нови идеи. Като ментат го бяха предупреждавали, че силите му могат да намалеят в подобни случаи, но сега ставаше обратното.

Тараза ме учи — помисли той. — В думите ѝ е скрит урок.

На фона на огнен пламък той видя върху екрани на съзнанието си цялото свое внимание на ментат, приковано върху съвета-предупреждение, внушаван на всеки начинаещ в школата:

С вярването си в зърнестата структура отхвърлящ възможността за всякакво движение, независимо от посоката — към развитие или към израждане. Подобна вярване предполага вселена със зърнест строеж, обречена на дълговечност. Нищо не подлежи на промяна, защото тя ще доведе до изчезването и на неизменната вселена. В действителност светът се движи сам по себе си, а ти оставаш на място. Вселената се развива отвъд присъствието ти и е недостижима за теб.

— Най-странното е — рече Тараза, явно потопена и някакво необяснимо съзвучие със започнатата и продължавана от нея сложна мелодия, — че учените от Икс не могат да осъзнаят доколко собствените им вярвания определят развитието и движението на техния свят.

Тег я погледна с мълчание, което говореше за готовност и благоразположение.

— Вярванията на иксианците се характеризират с абсолютна подчиненост на напращения от тях избор относно начините, по които

ще гледат и мислят за своята вселена — продължи тя. — Светът им не се движи и не действа сам по себе си, а прави някакви аберации, съответстващи на подобренията от тях експерименти.

С внезапно сепване Тег напусна спомените си и се видя в кийпа на Гамму. Продължаваше да седи на добре познатия стол, намиращ се в работния му кабинет. Обходи с поглед помещението и се увери, че нищо не е помръднало от мястото, където е било поставено от самия него. Бяха изминали само няколко минути, но стаята и предметите в нея вече не му изглеждаха непознати. Беше влязъл и излязъл от режима на ментат. *Върнах се обратно в изходно положение.*

Мирисът и вкусът на питието, предложено му толкова отдавна от Тараза, сякаш все още гъделичкаха езика и ноздрите. Ментатът знаеше, че с едно примигване може да повика отново цялата сцена — слабата светлина на светоглобусите зад завесата, седалката на стола под себе си и звуците на гласовете. Всичко бе готово за поредното превъртане, замразено в капсулка с битието на спомена.

Повикването му от миналото предизвика появата на някаква магична вселена, в която възможностите се оказваха по-силни и от най-смелите му очаквания. В тази вселена нямаше атоми, а само вълни и страховити движения във всевъзможни посоки. Почувства се принуден да премахне преградите, поставени и съградени от вярвания и възгледи. Вселената беше прозрачна. Можеше да вижда през нея без помощта на междинни екрани за конкретизиране на формите. Магичният космос го редуцира до сърцевина от активно въображение, където само собствените му способности за пресъздаване на образи бяха екранът, чиято чувствителност даваше възможност за каквото и да е конкретизиране.

Там аз съм едновременно изпълнителят и изпълняваното.

Кабинетът отново започна да губи очертанията си, размивайки се при влизането и излизането от реалността, която долавяха сетивата. Почувства съзнанието си в тесните рамки на единствената важна цел, поставена пред него, но сега тя изпълваше света му без остатък. Видя се отворен към безкрая.

Тараза го стори умишлено! — прозря Тег. — Подейства ми като усилвател!

Долавяше, че го заплашва нещо страшно. Даде си сметка как дъщерята му Одрейди е ползвала сили от същия порядък, за да напише

Манифеста на Атреидите. Способностите му на ментат явно бяха вградени в още по-обхватна конструкция.

Тараза бе поискала от него нещо, което едновременно го предизвикваше и плашеше. То съвсем лесно би могло да доведе до края на Сестринството.

Основното правило е: никога не бъди опора на слабостта; подкрепяй винаги силата.

Бене-гесеритската Кода

— Как става така, че даваш заповеди на тукашните жреци? — попита Шийена. — Те са у дома си.

Одрейди отговори не принудено, като все пак подбра думите си в съответствие с известните ѝ познания на момичето:

— Корените на жреците са тръгнали от свободните. Около тях винаги е имало свети майки. Между другото и ти самата ги разкарваш насам-натам.

— Различно е.

Одрейди спотаи усмивката си.

Малко повече от три часа бяха минали откакто нейният щурмови отряд бе неутрализирал нападението в храмовия комплекс. Междувременно тя организира команден пункт в жилището на Шийена и направи необходимото за идентификация на жертвите и за предварителни репресивни мерки, без да престане да предизвиква реакции от страна на събеседничката си и да ги наблюдава внимателно.

Симулативно моделиране.

Влезе помощник-послушница със съобщение, получи необходимите разпореждания и напусна.

Одрейди огледа избраното от самата нея помещение за команден пункт. В един от ъглите все още лежеше парче от разкъсаните дрехи на Стирос. *Загуби...* Странна беше формата на тази стая. Нито една от стените не се оказа успоредна със срещулежащата. Тя подуши въздуха. Имаше останки от мирис на озон — най-вероятно от „копийчетата“, с които хората ѝ бяха проверили сигурността на цялото жилище.

Защо ли помещението беше с необичайна форма? Сградата изглеждаше много стара, многократно преустройвана и достроявана, но обяснение за самата стая нямаше. Приятна за окото, сякаш шупнала груба мазилка по стените и тавана. Претенциозни завеси от меланжови нишки, разположени от двете страни на всяка от вратите. Беше ранна

вечер и слънчевата светлина се процеждаше през транспарантите, ошарвайки стената срещу прозорците. Сребристожълти светоглобуси се носеха близо до тавана, настроени на силата на слънчевата светлина. От подпрозоречните вентилатори се дочуваха приглушени улични звуци. Подбраното меко съчетание на оранжеви килими и сиви подови плочки говореше за богатство и сигурност, но кой знае защо старшата света майка внезапно почувства липса именно на последното. Бене-гесеритка с висок ръст влезе от съседната стая, превърната в комуникационен център.

— Майко командваща — каза тя, — изпратени са съобщения до Сдружението, Икс и тлейлаксияните.

— Прието с благодарност — отговори Одрейди разсеяно.

— Какво правиш? — попита Шийена.

— Проверявам нещо.

Тя замислено сви устни. Водачите им в храмовия комплекс дълго ги бяха разкарвали из плетеницата на преходни помещения и стълбища, кътчета от вътрешни дворове във внезапно изникнали сводове, дори превъзходна иксианска система за суспенсорно транспортиране с шахта, беззвучно пренесла ги в друго преходно помещение, още стълбища, кръгообразна галерия... за да стигнат най-накрая до стаята, където се намираха сега.

Още веднъж огледа цялото помещение.

— Какво толкова проверяваш? — запитва Шийена.

— Замълчи, дете!

Помещението беше с форма на неправилен многостен с най-къса страна вляво. Имаше дължина около трийсет и пет метра, наполовина широко в най-обширната си част. Мебелирано бе с многобройни дивани и столове с различна степен на удобство. Шийена седеше с достойнство на кралица в светложълт стол с широки и меки странични облегалки. Не се виждаше нито един от биофотъйлите. Повечето тъкани бяха оцветени в кафяво, синьо и жълто. Светата майка се вгледа в бялата решетка на отдушник, намират се над платно с планински пейзаж на стената в по-широкия край. От подпрозоречните вентилатори влизаше хладна струя въздух, преди да поеме към монтираното над картината приспособление.

— Стаята беше на Хадли — каза Шийена.

— Слушай, защо го закачаш, обръщайки се към него на малкото му име?

— Че то закача ли се?

— Ей, момиче, не си позволявай с мен игри на думи! Знаеш, че го смущаваш и дразниш, понеже го правиш нарочно.

— Тогава защо питаш?

Одрейди реши да спре дотук с каламбурите и да продължи с внимателното проучване на стаята. Стената срещу картината беше разположена под тъп ъгъл спрямо най-отдалечената от нея. *Добре измислено!* Помещението беше оформено така, че дори шепот щеше да бъде чул от някого, застанал зад вентилатора, разположен по-горе. Несъмнено картината прикриваше друг въздухопровод, по който се пренасяха всички звуци от стаята. Хитроумната подслушвателна система не можеше да бъде засечена нито с „копойче“, нито с душещо и претърсващо устройство или каквото и да е друго приспособление. А евентуално усъмнилият се нямаше да види нищо подозрително. Само изострените сетива на добре подготвен за всевъзможни заблуди и измами човек можеха да проследят и неутрализират системата.

Вниманието на очакващата послушница бе призовано с подаден ръчно сигнал. Пръстите на Одрейди заиграха, отправяйки беззвучно нареждане: *„Да се открие кой подслушва зад вентилатора — тя кимна към отвора над картината. — Оставете ги да продължат. Трябва да разберем кому докладват.“*

— Как се досети да дойдеш, за да ме спасиш? — попита Шийена.

„Момичето притежава чудесен глас, но се нуждае от допълнителна обработка и подготовка — помисли Одрейди. — В него има твърдост, която може да бъде превърната в мощно средство.“

— Отговори ми! — заповяда Шийена.

Властният тон сепна светата майка, разпалвайки гнева ѝ, но веднага се видя принудена да го угаси. Да, предстояха задължителни и незабавни корекции!

— По-спокойно, детето ми — каза тя, като предаде заръката с извисен безупречен тенор и внимателно отчете въздействието.

Ала Шийена отново я сепна:

— Друг вид на Гласа. Опитваш се да ме успокоиш, обаче от Кипуна знам всичко по въпроса.

Одрейди решително се обърна към момичето, впивайки поглед в лицето му. Първоначалният потрес явно бе отминал, но гневът беше все още виден, когато то спомена името на Кипуна.

— Обмислям нашия отговор на нападението — тихо каза Одрейди. — Защо отвличаш вниманието ми? Редно е да очаквам, че ще поискаш похитителите да бъдат наказани.

— Какво ще им направиш? Кажи ми! Какво ги очаква?

Старшата майка помисли, че у детето има изненадваща отмъстителност. Непременно трябваше да бъде обуздана. Омразата е не по-малко опасно чувство от любовта. Колкото място има в душата за омраза, толкова е то и за нейната противоположност.

— Изпратих на Сдружението, на Икс и на тлейлаксиянците съобщението, което винаги им пускаме, когато нещо ни обезпокои и раздразни. Само три думи: „Ще си платите.“

— А как ще си платят?

— Подготвя се подходящо за величието на Бене Гесерит наказание. Трябва добре да почувстват последствията от своето поведение.

— *Какво ще направиш?*

— Ще разбереш, когато му дойде времето. Някой ден може и да научиш как замисляме наказанията. Засега не се налага да го знаеш.

Шийена се начумери.

— Дори не си ядосана — отбеляза тя. — Само обезпокоена.

— Дете, откажи се от нетърпението си! Има неща, които не разбираш.

Светата майка от комуникационния център се появи отново, погледна за миг към момичето и каза на Одрейди:

— Домът на Ордена потвърждава получаването на доклада. Одобряват и стореното от теб в отговор.

Тъй като тя не си тръгваше, Одрейди запита:

— Има ли още нещо?

Беглият поглед към Шийена достатъчно красноречиво говореше за задръжките на жената. Старшата майка изправи дясната си длан — сигнал за безречева комуникация. Пръстите на бене-гесеритката веднага затанцуваха с отприщена възбуда:

„Тараза съобщава: тлейлаксиянците играят главната роля. Сдружението трябва да плати скъпо за меланжа. Затвори им

кранчето от Ракис. Отхвърли едновременно Сдружението и Икс. Ще се изчерпят, изправени пред смазващата конкуренция от страна на Разпръскването. Засега не обръщай внимание на Говорещите с риби. Те притихват заедно с Икс. За нас отговаря Майсторът на майсторите от Тлейлакс. Лично идва при вас на Ракис. Подготви му капан.“

С лека усмивка Одрейди потвърди, че е разбрала всичко. Проследи с поглед излизащата от стаята жена. Домът на Ордена не само бе одобрил предприятието на Ракис, но и подготвил с изненадваща бързина подобаващо наказание. Очевидно Тараза и нейните съветници бяха очаквали случилото се.

Одрейди отдъхна с облекчение. Посланието до Дома на Ордена бе сбито — кратко описание на нападението, списък на жертвите от страна на Сестринството, идентифициране на похитителите и потвърдителна забележка до Тараза за изпратеното предупреждение към виновните: „Ще си платите.“

Да, глупците-нападатели вече знаеха, че гнездото на стършелите е разбутано. Страхът беше неизбежен и важна част от наказанието.

Шийена неспокойно се размърда в стола си. Поведението ѝ говореше, че се опитва да вникне в ситуацията:

— Една от вашите каза, че е имало лицетанцьори — тя посочи с брадичка към покрива.

Одрейди помисли за момичето като за огромен резервоар от невежество. Съдържанието му явно трябваше да бъде подменено. *Лицетанцьори*. Не бе забравила за телата, разбира се — внимателно прегледани и проучени. Тлейлаксианците най-после бяха пуснали в действие новите си модели лицетанцьори. Изпитанието бе предназначено за Бене Гесерит естествено! Последната серия беше много трудна за откриване. Оказа се обаче, че и новите излъчват характерната за тях миризма на единствени по рода си феромони. Сведението бе вече изпратено от Одрейди в Дома на Ордена.

Задачата сега беше да се запази в тайна наученото от Бене Гесерит. Старшата майка призова пратеничка от послушниците. Като посочи с очи вентилатора, мълчаливо ѝ предаде с пръсти:

„Убий онези, които слухтят!“

— Проявяваш голям интерес към Гласа, момичето ми — каза, щом отново останаха сами, сведе поглед към Шийена, седнала на стола

си, и продължи: — Мълчанието е най-доброто средство за учене.

— Мога ли да се науча да си служа с Гласа? Искам го.

— Докато аз ти кажа, ще мълчиш и ще се учиш с помощта на мълчанието.

— Нареждам ти да ме научиш на Гласа!

Одрейди си припомни за отчетите на Кипуна. Шийена бе съумяла да установи действен контрол върху повечето от заобикалящите я. Явно сама се бе научила. Владееше междинно равнище — за ограничена аудитория. Природна дарба. Туек, Кания и останалите се бояха от момичето. Религиозните небивалици подсилваха страха им, но овладяването на височината и тона на Гласа бяха показателен пример за възхитителна чувствителност на извънсъзнателно ниво.

Осъзна също така и настоящата ѝ реакция. Честност. Тази нейна черта имаше възможно най-голяма притегателна сила, а служеше и на повече от една цел.

— Тук съм, за да ти преподам много неща — каза тя, — не го правя по твое нареждане.

— Всички изпълняват заповедите ми! — настоя Шийена. *Едващо влязла в пубертета, а вече на аристократично равнище. О, богове, създадени от нас! Какво ли ни очаква?*

Момичето се смъкна от стола и се изправи, вгледано в Одрейди с въпросително изражение. Очите му бяха на височината на нейните рамене. Отсега личеше, че ще бъде високо и с налагащо се присъствие. Ако оцелееше, естествено.

— Отговори ми на някои въпроси, а на други не пожела — каза Шийена. — Спомена, че сте ме чакали, но не ми обясни причината. Защо не ми се подчиняваш?

— Въпросът ти е глупав, детето ми.

— Продължаваш да ме наричаш дете?

— А не си ли такова?

— Вече имам менструация.

— Но все още си... дете.

— Жреците ми се подчиняват.

— Защото се страхуват от тебе.

— А ти?

— Мен не ме е страх.

— Най-сетне! Отегчително е, когато всички се боят от теб.

— Жреците мислят, че те праща Бог.

— А ти не го ли мислиш?

— Нима трябва да го правя? Ние...

Одрейди млъкна при влизането на нова пратеница, чиито пръсти заиграха, предавайки мълчаливо послание:

„Четирима жреци слушаха. Убити са. Всички бяха подлоги на Туек.“

Отпрати с махване приносителката на съобщението.

— Тази пък разговаря с пръсти — каза Шийена. — Как го прави?

— Задаваш твърде много неуместни въпроси. А още не си ми казала, защо трябва да гледам на теб като на средство Божие.

— Шейтан ме пощади. Отивам в пустинята и му говоря, когато дойде.

— Защо го наричаш Шейтан, а не Шай-хулуд?

— Всички ми задават този глупав въпрос!

— Е, да чуя глупавия ти отговор.

Начумереното изражение се върна на лицето на Шийена и тя каза:

— Причината е в срещата ни.

— И как се срещнахте?

Момичето наклони на една страна главата си, погледна за миг нагоре към светата майка и отсече:

— Е, това е тайна.

— Знаеш ли как се пазят тайни?

Шийена се изпъна и кимна, но Одрейди долови несигурност в жеста ѝ. Явно имаше усещане кога го насочват към задънена улица!

— Чудесно! — рече тя. — Опазването на тайни е сред най-важните неща, които преподава една света майка. Радвам се, че няма да се спираме на въпроса.

— Но аз искам да науча всичко!

Гласът ѝ беше прекомерно сприхав. Твърде слаби емоционални задръжки.

— Трябва да ме научиш на всичко! — продължи да настоява Шийена.

Време е за камшика — помисли Одрейди. Момичето бе изговорило и показало достатъчно, за да вдъхне увереност дори на

някоя посредствена послушница, че може да бъде сигурна за ефективността на контрола си над него.

Като си послужи с Гласа, само че този път с максималната му мощност, Одрейди каза:

— Дете, не си позволявай да ми държиш подобен тон! Недей, ако все пак искаш да научиш нещо!

Шийена замръзна. Необходима ѝ беше повече от минута, докато осъзнае какво се бе случило. Но след като се отпусна, лицето ѝ грейна в сърдечна и топла усмивка:

— О, колко се радвам, че дойде! Страшно скучно ми беше напоследък.

По сложност нищо не стои над човешкия разум.

Лето II: писанията от Дар-ес-Балат

Нощта на Гамму, припадаща бързо по местните ширини, щеше да се забави още почти два часа. Струпващите се облаци притъмниха кийпа. По нареждане на Лусила се наложи Дънкан да се върне на двора за нова поредица напрегнати упражнения.

Тя го наблюдаваше от същото място на парапета, откъдето го бе гледала първия път.

Момчето се движеше с акробатичните въртеливи движения от бене-гесеритския бой в осем последователни елемента: мятеше се на тревата, претъркаляше се, нанасяше удари в четирите посоки, отскачаше рязко нагоре и отново падаше на земята.

Лусила прие като безупречно изпълнението му за предпазване и избягване на непредвидена атака. Не забеляза предсказуем модел на движенията, а бързината им беше направо смайваща. Все още ненавършил шестнайсет СГ, голата вече бе достигнал до нивото, отговарящо на овладяване на уменията от прана-бинду.

Грижливо контролираните тренировъчни упражнения разкриваха толкова много! Дънкан реагира с готовност още щом му нареди да изпълни тазвечершните серии. Първата стъпка от указанията на Тараза бе направена успешно. Голата я обичаше. Нямаше място за съмнение. Тя вече беше доведената му майка. И всичко бе станало без сериозни сътресения за него, въпреки разбудените безпокойства на Тег.

Сянката ми е хвърлена върху Айдахо, но той не е нито молител, нито зависим последовател — за кой ли път се самоубеди тя. — Страхове на Тег са безпочвени.

Днес сутринта бе казала на башара: „Каквото и да му нашепва гласът на вътрешните сили, свободата на неговата изява се запазва.“

В момента реши, че си струваше Тег да го види точно сега. Изпълняваните нови движения в по-голямата си част бяха сътворени от самия Дънкан.

Лусила едва овладя похвалното си възклицание при един особено ловък скок, приземил извършителя му почти в средата на двора. Голата

изработваше у себе си нервно-мускулно равновесие, което с течение на времето може би щеше да стане поне равнозначно на психичното равновесие на башар. Такова постижение би имало огромно по мащабите си въздействие върху личността му като цяло. Достатъчно беше да се погледнат всички, които инстинктивно бяха предани на Тег, а посредством него и на Сестринството.

Дължни сме да благодарим на Тирана за голяма част от постигнатото — помисли тя.

Преди Лето II нито една широко разпространена система за регламентиране на културата не бе оцелявала достатъчно дълго, за да се доближи до равновесието, въздигнато в идеал от Бене Гесерит. Именно това равновесие — „*като движение по острието на меч*“ — бе възхитително с магията си. Ето защо Лусила се посвети без никакви задръжки на работата по проект, непознат за нея в цялостния му замисъл и обхват, който при това ѝ налагаше да играе роля, несъзнателно определяна от самата изпълнителка като противна.

Дънкан е толкова млад!

Следващото, което Сестринството поиска, беше недвусмислено и точно изречено от Тараза: *Сексуалният Отпечатък*. Едва тази сутрин бе застанала гола пред огледалото, за да изработи пози и движения на лицето и тялото, за които бе сигурна, че ще ѝ потрябват. Наложила си неестествен покой, видя как лицето ѝ наподобява изражението на праисторическа богиня на любовта, чиято пищна плът и обещаваща мекота приканват възбудения мъжкар да се нахвърли.

По време на своето обучение тя бе виждала архаични статуи от Изначалните времена — малки каменни фигурки на самки с широки бедра и тежки провиснали гърди, осигуряващи обилие за бозаещото бебе. При желание от своя страна Лусила можеше да се превърне в младенческа имитация на древния символ.

Долу, в двора под нея, Дънкан спря за малко, навярно докато обмисли следващия ритъм и движения. Сетне кимна на себе си, скочи нависоко и се завъртя във въздуха, за да се приземи като газела на един крак; последваха многократни спираловидни завъртания на тялото, присъщи по-скоро на танцовото, а не на бойното изкуство.

Тя сви устни в плътна линия, говореща за твърдо решение.

Сексуален Отпечатък.

Помисли, че загадката на секса всъщност не е никаква загадка. Корените ѝ бяха здраво сплетени със самия живот, разбира се. Ето защо от първата ѝ заръка за съблазняване в името на Сестринството в паметта ѝ се бе вкоренило едно мъжко лице. Ръководната специалистка по размножаването я бе предупредила да го очаква и да не се тревожи. Но Лусила бе вече разбрала, че Сексуалният Отпечатък е нож с две остриета. Можеш да овладееш движението по ръба на острието, но също така възможно е и то да те разреже. Понякога, когато лицето от първото ѝ поръчково съблазняване се връщаше непоканено в паметта ѝ, тя се объркваше. А споменът се връщаше най-често във върховния миг на някое интимно преживяване и трябваше да се овладява, за да не се издаде.

„Така ставаш по-силна“ — успокояваше я експертката — ръководител на нейния случай.

Все пак имаше моменти, когато тя преценяваше, че отдава прекалено голямо значение на нещо, което беше по-добре да си остане загадка.

Почувства се залята от противната вълна на неотменимо задължение. Всеки ден най-приятните за нея късове от времето бяха вечерите, когато наблюдаваше тренировъчните занимания на Дънкан. Укрепването на момчето напредваше много бързо, за което говореха прецизно изградените мускулно-нервни връзки — резултат от чудесата на прана-бинду, прочули Сестринството. Но следващата стъпка бе почти изцяло в нейни ръце, така че ѝ се налагаше да прекъсне досегашното мълчаливо одобрение на поведението на своя повереник.

Знаеше, че Майлс Тег скоро ще се появи. Тренировката на голата трябваше да продължи както винаги в залата за практически занимания, обилно снабдена със смъртоносни оръжия.

Тег.

Лусила отново се замисли с удивление за него. Нееднократно се беше чувствала привлечена от личността му по начин, чиято специфичност незабавно разпознаваше. Една Впечатка винаги разполага с определена свобода на избора и действията си по отношение на партньорите за размножаване, при условие че предварително не е поела задължения или заповеди с обратен смисъл. Тег беше стар, ала събраните за него сведения свидетелстваха, че

мъжеството му все още е запазено. Разбира се, нямаше да може да задържи детето, знаеше това; но вече се бе научила да се справя.

Защо не? — запита тя сама себе си.

Планът ѝ беше възможно най-простият. Да завърши Впечатването на голата, след което да се отчете пред Тараза и да зачене от бележития Майлс Тег. Вкара в действие първоначалната практическа операция за съблазняване, но башарът не поддаде. Един следобед в гардеробната на Оръжейната зала цинизмът му на ментат я възпря.

„Лусила, моите дни за размножителни изяви свършиха. Сестринството би трябвало да е доволно от онова, което вече съм сторил.“

Само по черно трико за упражнения, той спря да бърше потното си лице с кърпа, която пусна в някакъв кош с капак. После добави, без да я погледне: „А сега ще бъдеш ли любезна да ме оставиш сам?“

Да, прозря прелъстителните ѝ ходове!

Би трябвало да го очаква от толкова известен стратег като него. Тя знаеше, че в края на краищата може да го съблазни. Някоя света майка с нейната подготовка не би излязла победена, дори от ментат с очевидните способности на Тег.

За миг Лусила се бе поколебала, докато умът ѝ автоматично набелязваше ходовете за заобикаляне и справяне с предварителния отказ. Нещо я накара да не продължи. Не беше нито гняв, нито нищожната възможност той наистина да успее да се опази от хитрините ѝ. Гордостта и възможното ѝ компрометиране (то винаги можеше да се случи) също нямаха много общо с това решение.

Достойнство.

Тег излъчваше ясно изразено и спокойно чувство за достойнство, а самата тя много добре знаеше какво бяха дали на Сестринството смелостта и мъжеството му. Без да анализира напълно мотивите си, Лусила си тръгна. Може би причината беше подразбиращата се благодарност от страна на Бене Гесерит. Да прелъсти Тег на момента би било унижително не само за него, но и за нея. Не бе в състояние да извърши подобно деяние, поне не без изрична заповед от върховната инстанция.

Докато стоеше до парапета, някои от спомените хвърлиха сянка върху сетивата ѝ. В тъмното около входа на Оръжейната зала настъпи

раздвижване. Мярна се силуетът на башара. Тя стегна контрола върху своите реакции и съсредоточи вниманието си в Дънкан. Голата бе спрял премятанятия по тревната площ. Дишаше ускорено, но спокойно гледаше нагоре към Лусила. Видя потта на лицето му и тъмните петна по светлосинята тренировъчна фланела.

Наведе се през парапета и му викна: — Много добре, Дънкан. Утре започвам да те уча на нови комбинации „стъпало-юмрук“.

Нарочно произнесе думите си високо и обстоятелствено. Бяха предназначени не за голата, а за Тег, застанал в сенчестия вход. Искаше да му намекне: „Не само ти го обучавааш на смъртоносни умения.“

Внезапно си даде сметка, че башарът се е вмъкнал по-дълбоко в психиката ѝ, отколкото бе редно да го допусне. Обърна с неприязън погледа си към високата фигура, която тъкмо излизаше от сенките около входа.

Дънкан вече тичаше към наставника си.

В мига, когато погледът ѝ се спря върху Тег, Лусила реагира моментално благодарение на първоначалните умения, придобити в Бене Гесерит. Етапите на реакцията ѝ можеха да бъдат анализирани по-късно: *Нещо нередно! Опасност! Тег не е Тег!* Сега в светкавичното ѝ решение нямаше нищо друго, освен моментално струпания максимален обем на Гласа:

— *Дънкан! Лягай!*

Момчето падна по очи на тревата, но вниманието му остана приковано в излизащата фигура. Мъжът носеше в ръцете си полеви лазестрел.

Лицетанцър! — помисли Лусила. Успя да го отличи само благодарение на обзелата я свръхбдителност. — *Един от новите!*

— Лицетанцър! — изкрещя тя.

Дънкан отскочи встрани и нагоре със завъртане, заемайки във въздуха успоредно положение спрямо земята на метър височина. Бързината на реакцията му я порази. Не беше чувала за човек, способен да се движи толкова бързо! Първият удар-мълния на лазестрела проряза пространството под голата, който сякаш плуваше във въздуха.

Лусила скочи на парапета и се залюля на една ръка до перваза на по-долния прозорец. Преди още да спре, с рязко движение се хвана за улука, мястото на който бе моментално подсказано от паметта ѝ.

Тялото ѝ се изви в странична дъга и я отхвърли върху прозоречния перваз на долния етаж. Движеше я някакво яростно отчаяние, защото съзнаваше, че ще стигне прекалено късно.

Нещо изтрещя в стената над нея. Видя следващата насочена права линия от стопилка, сниши се вляво, отскочи и падна на тревата. Всичко беше уловено като в кадър от погледа ѝ много преди да се приземи.

Дънкан се носеше към нападателя с отскоци, приклякане и усукване на тялото — ужасяващо повторение на тренировъчните занимания. Но каква само беше бързината на движенията му!

Лусила зърна нерешителност по лицето на неистинския Тег.

Втурна се с все сила към лицетанцъора, *долавяйки* мислите на създанието: *Нападат ме двама!*

Въпреки всичко тя разбираше, че няма да успеят. Гадното същество трябваше само да превключи оръжието си на максимален режим, когато се озоват в непосредствена близост. Щеше да прогори дори въздуха пред себе си. Нищо не можеше да проникне през подобна защита. Докато отчаяно преравяше мислите си за спасително решение, тя видя как от гърдите на фалшивия Тег се издига червен пушек. Огнена линия плъзна рязко нагоре през мускулите на ръката, хванала лазестрела. Крайникът се отдели от тялото като парче, отчупено от статуя. От рамото — там, където преди миг беше той, бликна кървав фонтан. Създанието се сгромоляса, разпадайки се сред червеникав пушек и кървава пяна на парчета, до едно жълто-кафяви и с червено-синкави петна.

Щом стигна до тях, Лусила долови отличителния мирис на лицетанцъорските феромони. Голата застана на крачка от нея. Погледът му сякаш мина покрай трупа и се спря на някакво ново раздвижване около входа.

Още един Тег се появи сред сенките. Лусила с въздишка на облекчение разпозна в него истинския.

— Ето го башара — прошепна Дънкан.

Лека вълна на удоволствие я заля, когато мислено отбеляза, че момчето добре е научило урока за установяване на истинската самоличност, даващ възможност да разпознаеш приятелите си дори тогава, когато от тях е останало съвсем малко. Тя посочи мъртвия лицетанцъор и каза:

— Подуши го.

Дънкан шумно пое въздух:

— Вече го сторих. Копието не е особено добро. Разпознах го едновременно с теб.

Тег влезе в двора с боен лазестрел с голяма мощност. Дясната му ръка здраво стискаше ръкохватката и спусъка. Огледа внимателно околността, после Дънкан, а накрая спря погледа си на Лусила.

— Прибери момчето — каза той.

Думите му бяха заповед на командир, намиращ се на бойното поле; в тях бе вложено дълбоко познание за онова, което трябва да бъде направено в случай на опасност. Лусила се подчини без звук.

Айдахо не каза нищо, когато тя го преведе покрай кървавата купчина от лицетанцърски останки, здраво хванала го за ръка, преди да влязат в Оръжейната зала. Едва тогава голата погледна назад и попита:

— Кой го е пуснал?

Въпросът му не беше: „Как е влязъл?“, отбеляза Лусила. Очевидно умееше да се насочва към същината на проблема, отминавайки незначителните подробности.

Башарът крачеше пред тях към жилището си. Спря пред вратата, погледна вътре и направи знак на двамата да го последват.

В спалнята на Тег ги посрещнаха тежката миризма на обгоряла плът и тънки струйки неразнесен се дим, а над всичко това тегнеше отвратителният мирис на опечено човешко месо! На пода лежеше по лице някаква фигура, облечена в униформа на башар.

Тег преобърна тялото с върха на ботуша си, показвайки лицето — облещени очи и зейнала уста. Лусила разпозна един от пазачите от периферната линия, дошъл в кийпа с Шуонгю, както свидетелстваха архивните дневници на укрепеното място.

— Това е техният човек — рече той. — Патрин се погрижи за него, а после го облякохме в една от моите униформи. Беше достатъчно, за да заблудим лицетанцърите, тъй като не им дадохме възможност да видят лицето му, преди да атакуваме. Просто нямаха време да снемат отпечатка от паметта!

— Знаеше ли за това?

— Белонда ме запозна с подробности!

Внезапно Лусила осъзна смисъла на казаното от Тег и неговото значение. Наложил се да потисне пламъка на обзелия я гняв, преди да попита:

— Как оставихте един от тях да влезе в двора?

Башарът отвърна с изненадващо мек глас:

— Наложил се да действаме по спешност. Трябваше да направя избор, който се оказва правилен.

Сега тя дори не се опита да скрие гнева си:

— Изборът беше Дънкан да бъде оставен да се грижи сам за себе си, така ли?

— Не, да го поверим на твоите грижи или да позволим на другите нападатели стабилно да се укрепят вътре. Двамата с Патрин здравата се изпотихме, преди да очистим тукашното крило. Никой от нас няма допълнителни ръце.

Той погледна към Дънкан.

— Справи се много добре благодарение на нашата подготовка.

— Онова... Онова нещо *почти* го улучи!

— Лусила! — Тег поклати глава в знак на несъгласие — Бях разчел нещата. Знаех, че двамата ще удържите най-малко една минута, а ти ще се хвърлиш на пътя на *нещото* и ще се пожертваш, за да спасиш Дънкан. Значи още двама-сет секунди.

Момчето обърна светналите си очи към Лусила, когато чу думите на башара:

— Щеше ли да го направиш?

След като тя не отговори, Тег вметна:

— Не би могла да не го направи.

Младата жена не отрече. Но кой знае защо си спомни за невероятната бързина на движенията на Дънкан, както и за поразителните промени в ритъма и прийоми на неговата атака.

— Непосредствени решения, взети на бойното поле — добави Тег, поглеждайки към нея.

Тя се съгласи. Както обикновено, башарът беше налучкал верния избор. Но въпреки всичко си каза, че трябва да установи връзка с Тараза. Ускореният ход на прана-бинду в сегашния гола надминаваше всичките ѝ очаквания... Какво?! Настръхна, когато видя как Тег мигновено се превърна на слух и зрение с прикован във вратата зад нея поглед. Рязко се обърна.

Там стоеше Шуонгю, а Патрин бе застанал зад нея с тежък лазестрел, опрян на ръката му. Лусила забеляза, че дулото му е насочено към комендантката на кийпа.

— Настояваше — кратко поясни Патрин.

Лицето на стария помощник бе сковано от яд. Дълбоките линии, изсечени покрай устата му, сочеха право надолу.

Има ясни следи от влачени трупове при южния бункер, — каза Шуонгю, — но хората ти не ми позволиха да огледам подробно. Заповядвам ти да отмениш незабавно предишните си нареждания.

Може, но не преди моите групи да са прочистили — отвърна Тег.

— Те продължават да се избиват! Чувам ги! — Отровно-злъчна нотка звънна в гласа на възрастната света майка, когато тя погледна свирепо към Лусила.

— Там се провеждат и разпити — невъзмутимо каза Тег.

Шуонгю отмести погледа си към него:

— След като е твърде опасно тук, ще отведем момчето в моето жилище... Веднага!

— Няма да стане — със сдържан, но недвусмислен тон изрече башарът.

Шуонгю настръхна от неудобство. Кокалчетата на Петриновите пръсти побеляха върху ръкохватката на лазестрела. Комендантката опипа с поглед оръжието, след което пресрещна изпитателния поглед на Лусила.

Двете жени се загледаха, без да отклоняват очи в страни.

Тег ги остави за малко, а после каза:

— Лусила, отведи Дънкан във всекидневната ми. — И кимна към вратата зад себе си.

Тя изпълни заповедта му, застанала между Шуонгю и Дънкан, докато се разминаваха.

След като се озоваха зад затворената врата, момчето заговори първо:

— За малко да ме нарече „голата“. Наистина не е на себе си.

— Шуонгю се изгърва за няколко неща едновременно — отбеляза Лусила.

Оглеждаше внимателно всекидневната стая на Тег, тъй като за първи път попадеше в тази част на квартирата му — светая светих на башара. Спомни си за своето собствено жилище — същата смесица от

подреденост и привиден безпорядък. Ролки и касети с текстов материал лежаха пръснати на малка маса до старомоден стол с бледосива тапицерия. Четящото устройство бе завъртяно встрани, сякаш ползващият го току-що е излязъл и скоро ще се върне. Черен униформен кител на башар лежеше напреко на друг стол, а наблизо имаше малка кутийка, оставена отворена върху дрехата. На маншета на китела се виждаше внимателно закърпена дупчица.

Така, значи сам кърпи дрехите си.

Ето щрихче към портрета на прочутия Майлс Тег, което не бе очаквала. Ако изобщо можеше да и мине през главата, щеше да реши, че домашни задължения от такъв порядък са от компетенцията на Патрин.

— Шуонгю пусна нападателите, нали? — попита Дънкан.

— Направиха го нейните хора — не скри яда си Лусила. — Този път прехвърли всякакви граници. Да се съюзи с тлейлаксианците!

— Патрин. ще я убие ли?

— Не знам, нито пък ме интересува!

Отвън се чу високият, ясен и гневен глас на комендантката:

— Башар, докога ще чакаме тук?

— Можеш да си тръгнеш по всяко време — отвърна Тег.

— Но няма как да вляза в южния тунел!

Светата, майка очевидно беше раздразнена. Лусила разбираше, че старата жена действа по предварително изготвен план. Но каква бе целта ѝ ? Сега Тег трябваше много да внимава. Наистина той с проникателност бе посочил слабостите на Шуонгю, но все още не знаеха точно какви са пълните ѝ възможности. Запита се дали не е по-добре да остави Дънкан сам и да се върне на помощ на башара.

Точно в този момент той каза:

— Вече можеш да си вървиш, но те съветвам да не се връщаш в квартирата си.

— Защо? — в тона на питащата личеше неприкрита изненада.

— Впрочем почакай малко!

Лусила чу далечни викове. Наблизко трясна силна експлозия, последвана от друга — на по-голямо разстояние. От рамката на вратата във всекидневната на Тег се посипа прах.

— Какво става? — беше отново гласът на Шуонгю, сега прекомерно висок.

Лусила се премести между Дънкан и стената към холното помещение.

Голата гледаше към вратата, инстинктивно заел отбранителна стойка.

— Очаквах от тях първия взрив — обади се пак Тег, — но ме е страх, че и те не са предполагали, че ще има втори.

Някой или нещо изсвири наблизко достатъчно силно, за да не се чуят думите, казани от Шуонгю.

— Готово, башар! — беше гласът на Патрин.

— Какво става? — повторно настоя комендантката.

— С първия взрив, драга ми света майко, нападателите разрушиха жилището ти. А с втория ние пък ги унищожихме.

— Башар, току-що чух сигнала — потвърди помощникът. — Пипнахме ги до един. Слязоха със совалка от не-кораба, точно както ти очакваше.

— А самият кораб? — прозвуча възбуденият глас на Тег.

— Разрушен бе в мига, когато премина през граничния слой. Всички загинаха.

— Глупаци! — изкрещя Шуонгю. — Знаете ли какво направихте?

— Изпълних дадената ми заповед да защитавам момчето от всяка опасност — отвърна Тег. — А ти, между другото, не трябваше ли по това време да си вече в квартирата си?

— Какво?

— Целеха теб, когато гръмнаха дома ти. Тлейлаксианците са прекалено опасни, света майко.

— Не ти вярвам!

— Предлагам ти да провериш. Патрин, пусни я.

Ослушващата се Лусила долови неизречения аргумент. Тук на ментат-башара се вярваше повече, отколкото на една света майка и Шуонгю го знаеше. Сигурно беше много разстроена. Съвсем на място я уведомиха, че жилището ѝ е разрушено. Сега бе разбрала, че Тег и Лусила са наясно за съучастничеството ѝ в нападението. Но не можеше да се каже колцина още знаеха. И Патрин беше наясно, разбира се.

Дънкан продължи да гледа затворената врата, леко навел главата си вдясно. Имаше любопитно изражение, сякаш виждаше хората зад

преградата.

Шуонгю заговори с безукорно овладян глас, знаейки, че Лусила я чува:

— Не вярвам, че са разрушили квартирата ми.

— Има само един начин да си сигурна — отговори Тег.

Умно казано! — прецени Лусила. Комендантката нямаше да вземе решение, докато не се убеди, че тлейлаксианците са действали вероломно.

— Тогава ще ме чакате тук! Това е заповед! — ясно се чу свистенето на връхната ѝ дреха, докато тя излизаше.

Лошо владееене на чувствата — помисли Лусила, обезпокоена също и от поведението на Тег. — *Успя да ѝ натрие носа!* Башарът бе извадил света майка от равновесие!

Вратата пред Дънкан се отвори със замах. Беше Майлс, хванал резето.

— Бързо! — каза той. — Трябва да сме извън кийпа, преди да се върне.

— Защо извън кийпа? — не скри силната си изненади Лусила.

— Бързо, казах ви! Патрин се е погрижил за нас.

— Но аз...

— Нищо не ти трябва! Тръгвай, както си. Последвай ме или ще ни принудиш да те отведем насила.

— Наистина ли мислиш, че можеш да...

Замълча. Пред нея стоеше Тег в непозната ѝ досега светлина и тя разбра, че не би отправил подобна закана, ако не беше готов да я изпълни.

— Много добре — каза Лусила, хвана Дънкан за ръка и последва башара извън жилището му.

Патрин чакаше прав в преходното помещение, загледан вдясно от себе си.

— Отиде си — каза възрастният мъж и вдигна поглед към Тег: — Знаеш какво следва по-нататък, нали?

— Пат!

Никога не бе чувала от него да се обръща към ординареца си с това име.

Помощникът широко се усмихна с всичките си блестящи зъби:

— Прощавай, башар. От вълнението е, нали разбираш. Е, оставям те да се справиш сам, А аз трябва да свърша своята работа.

Тег махна с ръка надясно, посочвайки им пътя. Лусила веднага тръгна и чу стъпките на башара непосредствено зад себе си. Ръката на Дънкан, която тя продължаваше да държи, беше потна. Момчето я издърпа и продължи с бърза крачка до нея, без да се обърне назад.

Суспенсорното съоръжение за спускане в дъното на холното помещение бе пазено от двамина сред най-приближените хора на башара. Той бегло им кимна с думите:

— Никой да не слиза след нас.

Те отговориха в един глас:

— Ясно, командире!

Влизайки в спускателното съоръжение с Дънкан и Тег, Лусила си даде сметка, че бе избрала една от страните в конфликт, за чиито мащаби нямаше ясна представа. Движенията в развитието на политиката на Сестринството за нея бяха също като вода, заливаща я отвсякъде. Обикновено чувстваше тези движения като вълна, миеща спокойно брега, но сега бе сякаш изправена пред разрушителна водна грамада, готова да се стовари върху ѝ.

Дънкан проговори едва когато влязоха в отправното помещение за южния бункер.

— Трябваше всички да сме въоръжени...

— Много скоро ще бъдем — отвърна Тег. — И вярвам, че ще си готов да убиеш всеки, който се опита да ни спре.

Значимият факт е следният: нито една самка от Бене Тлейлакс не е била видяна извън защитния чадър на техните централни планети. (Хибридните лицетанцьори, представени като самки, не влизат в обхвата на настоящия анализ. Те не стават за чифтосване.) Тлейлаксианците уединяват своите представителки от женски пол, за да не попаднат в ръцете ни. Ето нашето умозаключение от първостепенна важност. И още нещо: сигурно е, че тлейлаксианските Майстори са скрили най-важните си тайни в яйцеклетките.

Анализ на Бене Гесерит
Архиви ХОХТМ99041

— Е, най-сетне се срещнахме — рече Тараза. Вгледа се в Тилвит Уаф през двата метра свободно пространство между столовете им. Нейните психоаналитици бяха я уверили, че мъжът пред нея е тлейлаксианският Майстор на майсторите. Явно бе събрал в своята дребна елфоподобна фигура колосална мощ. Светата майка си припомни, че сега бе длъжна да отстрани всички предубеждения, свързани с външния му вид.

— Мнозина няма да повярват, че е възможно — кимна Уаф.

„Гласчето му е пискливо — отбеляза Тараза. — Ето още нещо, което следва да бъде измервано с различен стандарт.“

Намираха се на неутралната територия на един не-кораб от Сдружението, към корпуса на който се бяха прилепили бойни кораби на Бене Гесерит и на тлейлаксианците — подобно на хищни птици, вкопчили се в леш. (Малодушното в случая Космическо сдружение бе загрижено да спечели благоразположението на Бене Гесерит. „Ще си платите!“ Сдружението добре бе разбрало ситуацията, защото не му беше за първи път.) Малката овална стая, в която се срещнаха, беше с обичайната медна облицовка и „шпионоустойчива“. Тараза дори за миг не бе повярвала на последното твърдение. Предполагаше, че съюзните връзки между Сдружението и Тлейлакс, установени на меланжова основа, продължават да действат с пълна сила.

Уаф също не хранеше никакви илюзии по отношение на старшата света майка. Беше далеч по-опасна от всяка почитаема мама. Дори да я убиеше, тя незабавно щеше да бъде заменена с друга, не по-малко опасна, а и притежаваща всяко ценно късче информация, достойние на настоящата.

— Намираме новите ви лицетанцьори за много интересни — рече Тараза.

Той не успя да сдържи гримасата си. Да, много по-опасна от почитаемите мами, които все още дори не бяха порицали тлейлаксиянците за загубата на цял не-кораб.

Жената погледна към малкия часовник с цифрово показание на двете си лица, поставен на ниска странична масичка вдясно от нея, удобно и за двамата. Лицето откъм Уаф отговаряше на времевия ход на неговия собствен свят. Направи ѝ впечатление, че двете показания се намираха в границите на десетсекунден синхрон. Още една от подробностите на срещата-сблъсък, за която дори разположението на столовете и разстоянието между тях беше подробно указано по време на предварителната подготовка.

И двамата бяха сами в стаята. Дължината на най-голямото разстояние на празното овално пространство около тях беше шест метра, широчината — наполовина. Седяха на абсолютно еднакви окачени столове-люлки от оранжева тъкан, опъната между две пръчки; и у двамата нямаше метални предмети или нещо друго, изработено от изкуствен материал. Единствената мебел в стаята беше масичката с часовника. Плотът ѝ с черна повърхност се намираше върху три вретеновидно източени дървени крака. И двете страни в срещата бяха грижливо прослушани с „копойче“. Всеки имаше по трима лични охранители, застанали до единствената врата-люк на стаята. Тараза не вярваше, че тлейлаксиянците ще опитат отново подмяна с лицетанцьори, особено при сегашните обстоятелства!

„Ще си платите.“

Бяха наясно с уязвимостта си, особено след като знаеха, че една света майка засича новите им модели.

Уаф се окашля, с което потвърди предишните си прояви на нервност.

— Не очаквам да стигнем до съгласие — каза той.

— Тогава защо си дошъл?

— Търся обяснение за странното съобщение, което получихме от кийпа ви на Ракис. За какво трябва да платим?

— Умолявам те да престанеш поне тук с глупавите си преструвки. И двамата знаем за факти, които не могат да бъдат пренебрегвани.

— Например?

— Нито едно женско същество от Бене Тлейлакс ме ми е било предоставяно за целенасочения размножителен процес. — Тя изрече това абсолютно безстрастно и помисли: *Нека се поизпоти малко!*

Амбициозните изследвания на Бене Гесерит ужасно страдаха от липсата дори на една родословна линия с тлейлаксианските Други Памети и Уаф със сигурност го знаеше.

Майсторът на майсторите се намръщи.

— Не можеш да мислиш сериозно, че ще седна да се пазаря за живота на... — той прекъсна думите си и поклати глава в знак на несъгласие: — Едва ли ще настояваш да платим подобна цена.

След като Тараза замълча, Уаф добави:

— Глупавото нападение на ракианския храм бе предприето самостоятелно от хора, озовали се случайно на мястото на събитието. Те бяха наказани.

Очакван гамбит номер три — помисли Тараза.

Бе взела участие в многобройни анализ-брифинги преди настоящата среща. За тлейлаксианския Майстор, седящ сега пред нея — Тилвит Уаф, се знаеше твърде малко. До някои особено важни преценки относно бъдещи възможности за избор се стигна по пътя на умозаклученията (дано самите те се окажеха верни!). Бедата идваше от факта, че повечето от най-интересните сведения бяха от несигурни източници. Обаче на един очевиден факт можеше да се разчита напълно — елфоподобното човече, седнало срещу нея, носеше в себе си смъртоносна опасност.

Вниманието ѝ се концентрира в *гамбит номер три*, избран от Уаф. Дойде време да отговори на хода. Старшата света майка го направи с усмивката на знаеща.

— Ето я лъжата, която очаквахме от теб — каза тя.

— С обиди ли започваме? — попита тлейлаксианецът, без да се горещи.

— Ти заложи модела. Но искам да те предупредя, че в никакъв случай не ще можеш да ни подхлъзнеш така, както стана с онези курви от Разпръскването.

Замръзналият му поглед обясни на Тараза онова, което искаше да знае. Заключениета на Сестринството, дошли по дедуктивен път и основаващи се отчасти на изчезването на иксиански конферентен кораб, се оказаха точни! Без да сваля усмивката от лицето си, тя подхвана нишката на предположението така, сякаш беше категорично проверен факт:

— Мисля, че на курвите може и да им стане приятно, като разберат, че между тях има лицетанцъори.

Уаф осезаемо се сви в себе си. *Ах, проклети вещици! Разбрали са! Вече знаят, въпреки всичко!* Съветниците му ненапразно изказаха категорични съмнения за необходимостта от срещата им. Почувствителното малцинство направо се възпротиви. Защото бяха убедени, че вещиците са сатанински изчадия... А репресивните им мерки!

Време е да започна с Гамму — помисли Тараза. — *И да не му позволявам да се окопиту.*

— Дори когато успеете да прилъжете някоя от нас — каза тя, — както стана с Шуонгю на Гамму, не стигате до нищо значимо!

Този път Уаф пламна:

— Шуонгю си помисли, че може да ни *наеме* като банда убийци!... Потърсихме начин да ѝ дадем заслужен урок!

Аха, честолюбието му се обади. Става интересно. Последиците от морално естество, произтичащи от наранената гордост, следва да бъдат използвани.

— В действителност никога не сте прониквали в редовете ни — рече Тараза.

— А вие не сте успели да прилъжете нито един тлейлаксиянец! — с подobaващо удовлетворение съумя да контрира Уаф. *Трябваше му време, за да обмисли нещата! Да ги планира!*

— Може би искате да узнаете цената на нашето мълчание? — подсказа му тя и, приемайки вкаменения му поглед за съгласие, добави: — При всички случаи ще трябва да споделите с нас онова, което научихте за курвите, пръкнали се от Разпръскването и самонарекли се почитаеми мами.

Тръпки побиха Уаф. Много неща бяха намерили потвърждение чрез убийството на онези ужасни жени. Каква сложна и умело хвърлена мрежа се оказаха сексуалните им похвати. Само най-силна психика беше в състояние да устои на предизвиквания от тях екстаз. Огромна бе силата на това оръжие! Но трябваше ли да го споделят с вещиците?

— *Всичко* научено — настоятелно повтори Тараза.

— Защо ги наричаш курви? — жалостиво попита Уаф.

— Опитват се да ни подражават, но всъщност се продават, домогвайки се до силата и властта, като превръщат в пародия всичко, което ние представляваме. Пфу, почитаеми мами!

— Но по брой ви превишават поне десет хиляди към едно! Сами се убедихте.

— Дори една-единствена от нас може да се справи с всичките!

Тлейлаксиянецът замълча, загледан в нея. Дали не се изхвърляше? Никой не можеше да е сигурен, когато нещата опрат до бене-гесеритските вещици. *Бива ги*. Наистина умееха. Тъмната страна на магичния свят бе тяхно достояние. Не веднъж и дважд бяха отнемали от силата на шерията. Дали следовниците на истинската вяра не бяха подложени на поредното изпитание по волята на Бога?

Тараза остави мълчанието да продължи да създава напрежение. Долавяше почти осезаемо смута, обхванаха Уаф. Той внезапно ѝ напомни за подготвителната конференция на Сестринството преди днешната среща. Белонда бе задала въпрос с привидна простота:

„Какво в действителност знаем за тлейлаксиянците?“

Тараза бе усетила приливната вълна на отговора, надигнала се в съзнанието на всички, седнали в конферентната зала на Дома на Ордена: *Със сигурност можем да знаем само това, което те искат да стигне до нас*.

Нито един от психоаналитиците ѝ не можеше да избегне подозрението, че тлейлаксиянците умишлено създават лъжлива представа за себе си. Тяхната интелигентност бе съизмерима с факта, че единствени владееха тайната на аксолотловите резервоари. Дали бе въпрос на щастлива случайност, както предполагаша някои? Тогава защо никой не съумя да повтори вече толкова хилядолетия достижението им?

Голѝ_те._

Самите тлейлаксиянци не бяха ли овладели безсмъртието, служейки си с гола-процеса? В действията на Уаф тя съзираше показателни загатвания в този смисъл. Нищо определено все още не можеше да се каже, но подозренията оставаха...

По време на заседанията в Дома на Ордена многократните акцентирания на Белонда към изказаните от нея съмнения удряха в една и съща точка:

— Всичко... Казвам ви, всичко! Събраното в нашите архиви до последната буква става само за фураж за свинохлите.

Алюзията ѝ предизвика неприятна тръпка у някои от поотпусналите се свети майки около масата.

Свинохлите!

Бавно пълзящите създания — кръстоска между гигантските охлюви и свине — осигуряваха месо за широко разпространените диетични ястия във вселената им, но в безобидните твари Сестринството сякаш бе събрало всичките си противни мисли за тлейлаксиянците. Свинохлите бяха едно от перата в най-ранните бартерни сделки на Бене Тлейлакс — продукт, отгледан в техните резервоари и оформил вида си по законите на същата спираловидна ядка, от която тръгваше всяка живинка. Бене Тлейлакс направи възможното ореолът на гадостта да свети ярко около тварите, чиито множество усти дъвчеха непрекъснато какъвто боклук им попадне, превръщайки го почти веднага в отходни продукти, дето не само ухаеха на кочина, но бяха мазни и лигави.

„Най-вкусното и благоуханно месо откъм нашата страна на небосвода“ — цитира Белонда рекламно послание на ПОСИТ.

— А идва от боклука и мръсотията — бе добавила Тараза.

От нещо противно.

Ето какво мислеше сега старшата света майка, загледана втренчено в Уаф. Каква ли причина би могла да накара хората нарочно да създават отблъскваща представа за себе си? Избликът на неговата гордост никак не се покриваше с подобен лицемерен образ.

Уаф тихо се окашля в шепа. Почувства леко притискане на местата, където в ръкавите му лежах скрити двата мощни стреломета. Групата на малцинството от съветниците му бе препоръчала: „Както стана и с почитаемите мами, победител от двубоя с Бене Гесерит ще

бъде оня, който събере най-секретната информация за другата страна. Смъртта на опонента гарантира успеха.“ „Мога да я убия, а после?“

Три пълноправни свети майки чакаха отвън до вратата-люк. Без съмнение Тараза се беше погрижила за сигнал след отварянето ѝ. Ако той не бъдеше подаден, неминуемо щеше да последва насилие. И в най-смелите си мечтания не виждаше как новите му лицетанцьори ще се справят с бене-гесеритките. Вещиците несъмнено бяха в пълна бойна готовност, разпознали естеството на Уафовите пазачи.

— Ще внимаваме, споделяйки отговорността — каза тлейлаксиянецът.

Признанието, подразбиращо се от думите му, го обвързваше и му тежеше, но той добре бе осъзнал, че няма друга алтернатива. Може би хвалбата на Тараза за сродни заложи и умения бе неточна с прекомерността си, ала в нея имаше голяма доза истина. Във всеки случай не хранеше никакви илюзии какво ще последва, ако почитаемите мами научат истината за случилото се с техните пратенички. Липсата на не-кораба все още можеше и да не бъде записана на сметката на тлейлаксиянците. Кораби бяха изчезвали и друг път. Но със сигурност щяха да направят всичко възможно, за да ликвидират толкова нагъл противник. Дори само за назидание. Поне така смятаха тлейлаксиянците, върнали се от Разпръскването. След като бе видял същинските почитаеми мами, Уаф вярваше на предупрежденията им.

— Вторият въпрос, подготвен от мен за срещата — рече Тараза, — засяга нашия гола.

Майсторът на майсторите се завъртя неспокойно в стола-люлка, но демонстрира нещо като усмивка, състояща се от почти равни части дружелюбно отношение и внимателно претеглени леки гримаси, разчетени да покажат намаляване на напрежението. Бе усвоявал настоящия ход с помощта на ментат-пауинда и се надяваше (дори се помоли) да е избрал подходящия учител.

Тараза видя преструктурата и я изтълкува веднага: *пореден знак за слабост*. Всичко в Уаф я отблъскваше — ситните оченца, кръглото лице с чип нос и прекалено остри зъби.

— Избихахте нашите голи, за да държите в ръцете си развитието на проект, в който участието ви се свежда само до осигуряването на един-единствен елемент — обвини го директно старшата света майка.

Той неуспешно се опита да изтрие от лицето си всякаква реакция, но погледът му неволно се стрелна вляво и вдясно. Възможно ли беше нещо да остане скрито от гадните вещици! Немалкото подозрения за наличието на изменник в тлейлаксианския елит, работещ в услуга на Бене Гесерит, не биваше да остават извън вниманието му. Можеха ли да узнаят по друг начин?

— Старша света майко — започна с треперещ глас, — уверявам те, че голата...

— Не ме уверявай! Ние сами се уверяваме — с тъга на лицето изрече Тараза, като завъртя бавно глава в знак на отрицание. — Освен това си мислите, че не знаем за увредените стоки, които ни продавате.

Този път Уаф се отзова прекалено бързо:

— Той отговаря на всички изисквания, посочени в договора ни!

Светата майка отново поклати глава. Мъничето, зовящо се Майстор на майсторите, нямаше и представа за онова, което непрекъснато разкриваше с поведението си.

— Заложихте собствена схема в психиката му — хладно рече тя. — Уважаеми Уаф, предупреждавам те, че ако внесените от вас *изменения* възпрепятстват проекта ни, ще ви ударим по-болезнено, отколкото мислите, че е възможно.

Тлейлаксианецът потърка с ръка лицето си, усетил потта по челото. Тараза също я виждаше, разбира се. Гадни вещици! И все пак не знаят всичко. Завърналите се от Разпръскването и почитаемите мами, за които тя не спираше да злослови, бяха осигурили оръжие с мощен сексуален заряд, което *няма* да намери място на масата на преговорите, независимо от дадените тук обещания!

Смълчаната за миг света майка бе осмислила реакциите на Уаф и реши да атакува смело с лъжа:

— Когато пленихме вашия иксиански конферентен кораб, новите ви лицетанцьори не умряха достатъчно бързо. Понаучихме някои неща.

Уаф се присви дълбоко в стола си.

Право в десетката! — помисли тя.

Човечето, седящо насреща ѝ, бе стъписано. Мигновено извадено от равновесие, все още не успяваше да се окопити. Дръзката лъжа разкри твърде много, потвърждавайки едно от най-екстравагантните

предположения, до което достигнаха нейните съветници. Сега вече то не изглеждаше толкова необичайно.

Тлейлаксианците правят всичко възможно, за да постигнат пълна имитация на прана-бинду — бяха подсказали те.

„Пълна ли?“

Всички Сестри в конферентната зала буквално се изумиха от предположението. Хипотезата изискваше наличието на форма на наподобяване, простираща се далече отвъд обхвата на мисловния отпечатък, за който вече знаеха.

Сестрата-съветница Хестерион от архивната служба бе дошла с грижливо подготвен списък на материали, поддържащи нейното твърдение: *„Известно ни е, че постигнатото от иксианците по механичен път посредством сондиране е овладяно от тлейлаксианците чрез нервно-мускулен способ. Следващата им стъпка също е ясно очертана.“*

След като прецени как Уаф реагира на наглата ѝ лъжа, Тараза продължи да го наблюдава внимателно. Сега той имаше пълно основание да рискува докрай.

Изражението на лицето му бе като на сгасчено отвсякъде животно. Вещиците очевидно знаеха прекомерни опасни истини! Изобщо не се усъмни в твърдението на Тараза. *Длъжен съм да я убия, независимо какво ще последва за мен! Трябва да ги избием до крак. Абоминации! Да, отвратителни Изчадия! Сами са се нарекли така, а думата ги представя в истинската им светлина.*

Светата майка изтълкува правилно реакцията му. — Не ви грози никаква опасност от наша страна — бързо изрече тя, — докато не станете заплаха за проектите ни. Защото религията, както и начинът ви на живот, са си изцяло ваша работа.

Уаф бе разколебан, но не толкова от думите ѝ, колкото от мисълта за силата, стояща зад тях. Докъде ли бяха стигнали разкритията им? Не, не бива тлейлаксианците да продължават с раболепното си поведение на подвластни! Още повече че отхвърлиха подобен съюз, предложен им от почитаемите мами. А бяха така близо до установяването на надмощие след всички изминали хилядолетия! Смущение и страх го изпълваха до краен предел. Все пак групата на малцинството от съветниците му бе се оказала права: *„Единението*

между нашите народи е невъзможно. Всяко съгласие със силите на паунда е връзка, основаваща се на злото.“

Сетивата на Тараза доловиха потенциална опасност за насилие от негова страна. Дали не бе го притиснала прекалено? Почувства в себе си готовност да прекрати настъпателните действия. Внезапно трепване на ръцете му обаче я хвърли в тревога. *Оръжия в ръкавите!* Тлейлаксиянските резерви и възможности не бяха за подценяване. „Копойчетата“ ѝ не бяха открили нищо.

— Знаем за оръжията, които носиш — изрече тя следващата си дръзка лъжа, появила се някак от само себе си, — Ако сега направиш същата грешка, и курвите ще научат как си служиш с онези нещица.

Уаф направи три недълбоки вдишвания. Когато заговори, гласчето му трептеше от емоции:

— Няма да станем сателити на Бене Гесерит!

Тараза се отзова с равен, утешаващ глас:

— Нито с дума, нито с дело съм подсказвала подобна роля за вас.

Зачака. Все още нищо не се бе променило в изражението на лицето отсреща. Уаф продължаваше да я гледа със същия несъсредоточен поглед.

— Заплашвате ни — измънка той. — Искате от нас да споделим всичко, което...

— Да споделите! — рязко го прекъсна тя. — *Недопустимо е с неравностойни партньори.*

— А вие какво ще ни предложите? — попита тлейлаксиянецът.

Старшата майка го сгълча с тон, подходящ за дете:

— Уаф, задай си сам въпроса защо ти, който си ръководната фигура в олигархията ви, дойде на днешната среща?

Той контрира с все още неовладян глас:

— А защо ти, старша света майко на Бене Гесерит, дойде тук?

— За да укрепим позициите си — кротко изрече Тараза.

— Но не отговаряш на въпроса ми какво предлагате в замяна. Все още се чувствате в привилегировано положение.

Тя не снемаше внимателния си поглед от него. Рядко ѝ се беше случвало да усети толкова трудно сдържан гняв в човешки глас.

— Попитай ме открито за онова, което искаш да узнаеш — каза най-сетне светата майка.

— И ти ще ни го *предоставиш* поради голямата си щедрост!

— Не. Ще преговарям.

— За какви преговори става дума, когато направо ми заповядваш... ЗАПОВЯДВАШ НА МЕН!

— Виж какво, сам знаеш, че пристигна с твърдото намерение да унищожиш всичко, за което се бяхме договорили. Нито веднъж не направи дори опит да започнеш истински преговори! Чисто и просто си заел стола срещу човек, реално търсещ постигане на съгласие, но единственото, което искаш, е...

— Да се спазарим, а? — прекъсна я Уаф, чиято памет светкавично го върна към спомена за гнева на почитаемата мама, разбуден от същата дума.

— Да — рече Тараза. — Да стигнем до съгласие.

Нещо като усмивка размърда ъгълчетата на устните му, преди да попита:

— Мислиш ли, че имам право да се *пазаря* с теб?

— Внимавай, Уаф — каза тя, — и то много. Разполагаш с всички права на върховната власт. Концентрирани са във възможността за пълното премахване на даден противник. Не те заплаших с нищо, докато ти вече го стори. — Тараза погледна пак към ръкавите му.

Тлейлаксианецът въздъхна. Недоумяваше какво да направи в затрудненото положение, в което се бе озовал. Тя беше пауинда! Как би могъл човек да се пазари с пауинда?

— Стигнахме до проблем, който не може да намери разрешение с рационални средства — рече светата майка.

Уаф отново се опита да скрие изненадата си и отново не успя. И почитаемата мама бе казала същото! Нещо го преряза отвътре при мисълта за едно напълно вероятно значение на думите ѝ. Възможна ли бе обща кауза на Бене Гесерит и почитаемите мами? Язвителното отношение на Тараза говореше за съвсем друго, но можеше ли да се вярва на вещиците за каквото и да е?

Той още веднъж се замисли дали би се осмелил да пожертва себе си, като премахне старшата майка. Какво би постигнал? И други от хората им несъмнено притежаваха нейните познания. Единствено сигурното в този случай бе ускоряването на катастрофата. Вътрешни противоречия между вещиците очевидно *имаше*, но можеха и те да бъдат поредната им хитрост.

— Искаш да ти предложим нещо в замяна? — прекъсна мислите му Тараза. — Ами ако сме готови да ви предоставим някои от първокласните ни линии на онаследени черти?

Уаф по никакъв начин не съумя да скрие разбудения си интерес, видимо противоречащ на отговора му:

— Защо да ги търсим при вас? Имаме си нашите резервоари, така че можем да взимаме генетични образци почти отвсякъде.

— Образци на какво? — попита тя.

Тлейлаксианецът въздъхна. Никой не би могъл да избяга от режещата пронизателност на Бене Гесерит. Приличаше на удар с бръснач. Предположи, че без да иска е разкрил нещо, дали ѝ възможност да доведе разговора до подхванатата от нея тема. Лошото бе вече станало. Тя съвсем правилно бе стигнала до заключението (или пък съгледвачите ѝ се бяха погрижили!), че безразборният запас от човешки гени не представлява почти никакъв интерес за тлейлаксианците, чиито познания за живота бяха систематизирани до най-фини нюанси. Но никой не би си позволил лукса да подценява било Бене Гесерит, било достиженията на програмите им за планиран разплод. Самият Бог знаеше, че те бяха създали Муад'диб и Проповедника!

— А не бихте ли поискали нещо друго в замяна? — попита той.

— Най-сетне пазарлък! — възкликна Тараза. — Разбира се, и двамата знаем, че предлагаме майки за разплод от потомството на Атреидите.

И си помисли: *Ще има да чакаш! Те ще изглеждат досущ като тях, но няма да бъдат истински Атреидес!*

Уаф почувства как пулсът му се ускорява. Беше ли възможно? Имаше ли тя дори бегла представа какво могат да научат тлейлаксианците от работата си с подобен генетичен материал?

— Ще искаме възможност за подбор от първото потомство — добави Тараза.

— В никакъв случай!

— Ами от поредното през едно?

— Може би.

— Как да те разбирам? — тя се наведе напред, доловила от напрегнатото му състояние, че е попаднала на вярна следа.

— Какво точно ще поискате в добавка?

— Нашите разплодни майки да имат свободен достъп до генетичните ви лаборатории.

— Да не си мръднала? — раздразнено завъртя глава Уаф. Нима можеше да се надява, че тлейлаксианците ще разсекретят току-така най-доброто си оръжие?

— Тогава ще се задоволим и с функциониращ аксолотлов резервоар.

Този път той не каза нищо, само я погледна втренчено. Тараза сви рамене.

— Бях длъжна да опитам.

— Предполагам, че е така.

Тя се облегна и направи бърза равностметка на постигнатото. Интересна бе реакцията на Уаф при нейното опипване по въпроса за Зенсуни: *„Проблем, който не може да бъде разрешен по рационален път.“* Думите ѝ не бяха му оказали особено въздействие. Въпросителните искрици в очите му обаче говореха, че темата му е близка. *Бог да пази всинца ни! Възможно ли е той да се окаже потаен следовник на Зенсуни!*

Въпросът изискваше допълнително внимание независимо от съпътстващите го опасности. Одрейди трябваше да разполага на Ракис с всички възможни преимущества.

— Струва ми се, постигнахме възможното засега — рече Тараза.

— Има време да довършим спазаряването. Единствен с безграничната си милост, Бог ни е сподобил с безкрайни светове, където всичко е възможно.

Уаф плесна с ръце, без да се замисли.

— Дарът на изненадите е възможно най-голямото благо — каза той.

Не само на Зенсуни — помисли Тараза, — но и на суфитите^[1]
— Явно трябваше да преосмисли представите си за тлейлаксианците.
— *Отдавна ли тези идеи са близо до сърцата им!*

— Времето не отчита само себе си — отново опипа почвата тя.

— Достатъчно е да се погледне постоянната смяна на всичко, което се намира в кръгово движение.

— Слънцата са в кръговрат — каза Уаф. — Същото важи и за всяка вселена. — Затаи дъх в очакване на отговора ѝ.

— А кръговете са ограждащи линии — потърси Тараза в своите Други Памети точния за случая отговор. — Всяко нещо, което затваря и огражда, следва да се отвори към безкрая.

Уаф вдигна ръце, за да ѝ покаже дланите си, после ги отпусна в скута. Раменете му сякаш клюмнаха.

— Защо не го каза в началото? — запита той.

Трябва много да внимавам — предупреди себе си Тараза. Промяната в думите и поведението на тлейлаксиянеца изискваше грижливо премисляне.

— Случилото се помежду ни не разкрива нищо повече от факта, че сега говорим по-открито — каза тя. — Но всичко се свежда само до размяна на думи.

Уаф съсредоточи вниманието си върху лицето ѝ, опитвайки се да намери зад бене-гесеритската маска потвърждение на съдържашщото се в думите и маниера ѝ. Отново си напомни, че тя е пауинда. На една пауинда никога не бива да се има доверие... Но ако споделя Великата Вяра...

— Нима Бог не изпрати своя Проповедник на Ракис, за да ни подложи на изпитание и да ни поучи? — попита той.

Тараза се вгълби в Другите си Памети: *Проповедник на Ракис? Муад'диб? Не... Никак не съвпаднаше както с вярванията на суфитите, така и на Зенсуни.*

Тиранът! — присви уста в жестока гримаса.

— Когато нещо не може да се овладее, трябва да се приеме — каза тя.

— А то неминуемо е Божие дело — отвърна Уаф.

Достатъчно бе чула и видяла. Неслучайно Мисионария Протектива отдавна я тъпчеше с познания за всяка известна религия. Другите Памети ги допълваха и обогатяваха. Сега чувстваше в себе си единствено нуждата да напусне стаята невредима. На всяка цена трябваше да подаде сигнал за тревога на Одрейди!

— Мога ли да предложа нещо? — попита тя.

Уаф потвърди с вежливо кимване.

— Възможно е помежду ни да съществува по-значима връзка, отколкото двамата си представяме. Ето защо ти предлагам гостоприемството на кийпа ни на Ракис и помощта на тамошния ни командващ.

— От Атреидите ли е?

— Не — излъга Тараза. — Разбира се, потребностите ви ще бъдат в центъра на вниманието на кадрите ни, които контролират процеса на целенасоченото размножаване.

— Аз пък ще трябва да подготвя нещата, искани от вас като насрещно плащане. — Защо се налага да финализираме сделката именно на Ракис?

— Не е ли най-подходящото място? Кой би си позволил неискреност в дома на Проповедника?

Уаф се облегна назад с отпуснати в скута ръце. Очевидно Тараза добре знаеше точните отговори. Никога не бе очаквал да стигне до подобна истина.

Светата майка стана.

— Всеки от нас се вслушва сам в казаното от Бога — рече тя.

И заедно в кехла — помисли той.

Погледна нагоре към нея, припомняйки си, че тя въпреки всичко е пауинда. На такива не бива да се вярва. *Внимание!* Жената пред него е и бене-гесеритска вещица. А за тях се знае, че създават религии, преследвайки собствените си цели. *Пауинда!*

Тараза отиде до вратата-люк, отвори я и даде сигнал на охраната. После отново се обърна към Уаф, останал на стола.

Не успя да се добере до същинските ни проекти. Трябва да подготвим много внимателно онези, които ще изпратим при него. Никога не бива да се усъмни, че е част от заложената стръв.

Тлейлаксианецът спокойно пресрещна погледа и с елфоподобното си лице.

„Колко е невъзмутим — помисли Тараза. — Но не може да не падне в капана! Един съюз между Сестринството и тлейлаксианците предлага нови и привлекателни перспективи. *Само че условията ще определяме ние!*“

— До срещата ни на Ракис — сбогува се тя.

[1] Следовници на мистично и отшелническо течение в исляма от VIII в., оформено изцяло близо четири века по-късно. — Б. пр. ↑

Каква част от наследството в социален аспект бе изнесено по време на Разпръскването? Познаваме много добре онези времена. Вникнали сме в същността както на духовните, така и на физическите условия и обстановка. Изгубените отнесоха със себе си съзнание, детерминирано преди всичко от гледна точка на човешката сила и техническата обезпеченост. Отчаяна бе нуждата от свободно пространство под напора на мита за Свободата. Повечето не бяха усвоили поучителния урок на Тирана, че насилието само издига ограничения за себе си. Разпръскването се оказа произволно и необуздано движение, тълкувано като разрастване (експанзия). То бе управлявано от дълбокия страх — нерядко несъзнателен — от застой и смъртта.

Разпръскването

Анализ на Бене Гесерит (Архиви)

Одрейди лежеше, изпънала странично тялото си по дължината на перваза на сводестия прозорец и положила леко буза върху топлото пластично покритие, през което виждаше Големия площад на Кийн. Гърбът ѝ бе облеган на червена възглавница с мирис на меланж, подобно на доста неща на Ракис. Зад нея се намираха три стаи — малки, но напълно подходящи, предоставени съвместно от Храма и бене-гесеритския кийп след преместването. Това бе едно от изискванията, залегнали в договора между Сестринството и жреческото съсловие.

„Шийена трябва да бъде пазена по-внимателно“ — бе настояла Одрейди.

„Не може да е под закрилата само на Сестринството!“ — бе възразил Туек.

„Нито пък само на жреците“ — контрира Одрейди.

Шест етажа под наблюдателната позиция от сводестия ѝ прозорец се бе ширнал безпорядъкът на огромната чаршия, почти запълваща Големия площад. Сребристо-жълтата светлина на

превалящото слънце заливаше всичко с ослепителен блясък, подчертавайки цветовете на опънатите навеси, преди да хвърли дълги сенки по неравния терен. Тук-там просветваха подобни на сияние отблясъци от пушилката, вдигана от хора, които сякаш се въртяха в кръг около окърпени чадъри сред бъркотията на изложените стоки.

Големият площад не беше с равни по дължина страни Той се простираше по посока на чаршията на около километър от прозореца на Одрейди, а вляво и вдясно бе изтеглен на почти двойно по-голямо разстояние — гигантски правоъгълник, покрит с отъпкана земя и стари камъни, стривани на остър прахоляк от всекидневните купувачи, които се бореха с жегата, водени от надеждата да спечелят от някоя дребна покупка.

С пристъпващата вечер полека-лека се променяше и ширналото се под Одрейди гъмжило, побрало ускорения поток на новопристигащите — забързан и лудешки.

Светата майка наведе глава, за да хвърли поглед към пространството в непосредствена близост до сградата, в която се намираше. Някои от търговците под прозореца ѝ вече бяха поели към домовете си недалече оттук. Те щяха скоро да се върнат след хапване и кратка почивка, петимни да използват пълноценно приятното време в часовете, когато хората на открито можеха да вдишват въздух, дето не пареше нетърпимо в гърлото.

Отбеляза, че Шийена закъснява. Жреците не се осмеляваха да я задържат прекомерно. Но по това време сякаш ги обхващаше неистов бяс за работа: засипваха момичето с въпроси и не преставаха да го увещават да не забравя, че е личен пратеник на Бога в Неговата Църква. Припомняха на Шийена за голям брой разкажани предани вярващи, които сега би трябвало да бъдат издирвани, придавайки хумористична отсянка на случилото се...

Одрейди изви в дъга гърба си и в течение на минута направи няколко упражнения, за да освободи събраното напрежение. Не отричаше, че изпитва определена симпатия към Шийена. Точно сега мислите на момичето сигурно бяха в пълен безпорядък. То знаеше съвсем малко за онова, което трябваше да очаква, след като се бе оказало под пълното опекунство на света майка. С почти стопроцентна сигурност можеше да се твърди, че младият му ум бе задръстен с митове и всевъзможни други подобия на информация.

Какъвто беше и моят — помисли Одрейди.

В моменти като настоящия не можеше да избяга от мисълта за приликата със съхраненото в спомените ѝ.

Непосредствената задача пред нея бе ясна — екзорцизъм^[1], не само за Шийена, но и за самата нея.

Овладяха я спомени, лудешки преследващи всяка дръзнала да ги повика света майка: *Петгодишната Одрейди е в уютна къща на Гамму. Покрай нея минава път, очертан от жилищни сгради, типични за средния ешелон в крайморските градове на планетата — ниски, едноетажни, разположени до широки булеварди. Къщите стигат надалеч по извита към морето дъга, където вече са по-широки от булевардите. Опирайки до самия бряг, те стават още по-обемисти, защото там се следи с по-малко завист за всеки квадратен метър.*

В обработената от Бене Гесерит памет на Одрейди сякаш се превъртя картината на останалия много далече дом, обитателите му, булеварда и другарчетата от игрите. Почувства стягане в гърдите си, което ѝ напомни, че тия спомени са свързани с по-сетнешни събития.

Ето я и детската градина в изкуствения свят на Ал Дханаб — една от първите безопасни планети на Сестринството. (По-късно научи, че някога в Бене Гесерит обмисляли превръщането на цялата планета в не-стая. Планът бил изоставен поради непосилни изисквания от енергийно естество.)

Детската градина се оказа стръмна поредица от различия за дете, което идва от уюта и приятелствата си на Гамму. Бене-гесеритската подготовка и образование включваха интензивни физически натоварвания. Най-редовно я предупреждаваха да не се надява, че може да стане света майка, без да премине през много болки и чести периоди на безнадеждно трудни на пръв поглед мускулни упражнения.

Някои от дошлите с нея не успяха да преодолеят този етап. Те си отидоха, за да станат милосърдни сестри, прислужници, общи работнички или обекти за Разплод на повикване. Запълваха всякакви ниши там, където Сестринството имаше нужда от тях. Понякога Одрейди с осъзнат копнеж си даваше сметка, че *провалът* не означава непременно по-лош живот, а просто такъв, в който отговорностите бяха по-малко и целите по-постижими. Но този копнеж отшумя, когато тя преодоля Началната Подготовка.

Всичко остана зад мен, щом достигнах крайната цел. Препминах от другата страна.

Само за да се окаже погълната от нови и по-тежки изисквания.

Седна, изправена на перваза на ракианския прозорец и бутна в страни възглавницата. Обърна гръб на чаршията. Шумът там се бе усилил. Проклетите жреци! Удължаваха закъснението до крайните му граници!

Трябва да премислям някогашното си детство, защото ще ми помогне за подготовката на Шийена — оправда се пред себе си тя, но почти веднага се усмихна на слабостта си. — Още едно извинение!

На някои послушници бяха необходими цели петдесет години, за да станат свети майки. Едно и също набиваха в главите им по време на Вторичната Подготовка — урока по търпение. Одрейди отрано прояви склонност към задълбочено учене. Обмисляха възможността тя да стане една от ментатите на Бене Гесерит, а може би и архивист. Отказаха се, когато разбраха, че способностите ѝ са в друга, също твърде ценна област. Насочиха я към изпълнението на задачи с по-особен характер в Дома на Ордена.

Безопасност.

Дарбата на Атреидите да боравят с неща, изискващи липсата на спокойствие, бе използвана често. Ала отличителна черта на Одрейди се оказа и голямото внимание към подробностите. Тя разбираше, че Сестрите могат да предскажат някои нейни действия само защото я познаваха много добре. Тараза например редовно го правеше. Веднъж чу обяснението от устата на самата нея: „Личността на Одрейди е великолепно отразена в начина, по който изпълнява задълженията си.“

В Дома на Ордена бе позната и шегата: „Къде отива Одрейди в свободното си време? Да работи.“

Там, в Дома на Ордена, почти не се налагаше да използват обичайните маски, които всяка света майка надяваше автоматично при излизане навън. Можеха спокойно да изразяват чувствата си, да се справят открито със собствените си грешки и с тези на другите, да бъдат тъжни, ядни, а понякога дори и щастливи. Мъже не липсваха — не за размножаване, а за утеха от време на време. Всички мъжкарите в Дома на Ордена на Бене Гесерит бяха очарователни, неколцина от тях — дори искрени в своето очарование. Те бяха и най-търсените, разбира се.

Емоции.

В съзнанието на Одрейди пропълзя откровено признание.

Отново стигам до същото, както винаги.

Почувства на гърба си топлината на вечерното ракианско слънце. Тялото ѝ се намираше на познато вече място, а умът бе максимално открит за предстоящата среща с Шийена.

Обич!

Да, можеше да бъде колкото проста, толкова и опасна.

В момента завиждаше на категорията на Разквартируваните майки, на които разрешаваха да прекарат живота си с определен партньор за размножаване, смятан за съпруг. Майлс Тег се беше родил именно от подобна връзка. Другите Памети ѝ казваха как е било с лейди Джесика и нейния дук. Дори Муад'диб бе избрал същата форма на съжителство.

Но не и за мен.

Позволи си да я овладее ядната завист, задето не ѝ бяха дали възможност за избор. Какво бе получила в замяна на определения от други неин жизнен път?

„Живот без любов може да бъде отдаден по-пълноценно на Сестринството. Погрижили сме се за специфични за нас форми на подкрепа за решилите се да ни се посветят. Не се страхувайте, че ще бъдете лишени от насладите на секса. Ще ги имате веднага и навсякъде, щом пожелаете.“ *С чаровни мъже!*

Много неща, включително и Бене Гесерит, се бяха променили от дните на лейди Джесика, минавайки през времената на Тирана и след тях... Всяка света майка го знаеше.

Дълбока въздишка почти разтърси Одрейди. Погледна през рамо към чаршията. Все още нямаше и следа от Шийена.

Не бива да обиквам детето!

Вече бе сторила необходимото. Знаеше, че е изпълнила мнемоничната игра в съответствие с изискванията и формата, предписани от Бене Гесерит. Извъртя тялото си и седна с кръстосани крака на прозоречния перваз. Оттук като на длан виждаше всяко кътче на чаршията, както и горната част на покривите на целия град, а също и падината, в която той бе разположен. Знаеше, че няколкото ниски хълма на юг са последните останки от някогашната Защитна стена(#)

на Дюна — същия този естествен отбранителен вал, разсечен от Муад'диб и страховитите му легиони, яхнали пясъчни червеи.

Над земята отвъд каната и канала, пазещи Кийн от нахлуването на червеи, се виеше мараня. Одрейди леко се усмихна. Жреците не виждаха нищо странно във факта, че ограждат с ров и вода църковните си общини, за да попречат на своя Раздвоен Бог да врѣхлети в тях.

О, Боже, ще се прекланяме пред Теб, но не ни закачай. Религията си е наша, както и градът. Нали виждаш, вече не го наричаме Аракийн. Сега се казва Кийн. Името на планетата не е нито Дюна, нито Аракис. Сега то е Ракис. Стой на разстояние, Боже. Ти си от миналото, а то ни обѣрква и пречи.

Загледа се в далечните хълмове, които танцуваха в трептящата светлина. Другите Памети позволяваха преналагане на старинния пейзаж. Познаваше добре миналото.

Ако жреците продължат да прекаляват със закъсненията на Шийена, ще ги накажа.

Чаршията под нея все още тънеше в жегата, задържана от струпаната по земята стока и от дебелите стени, които ограждаха Големия площад. Високата температура подсилваше разсейването на дима от множество огньове запалени в околните сгради и край сврения под навеси и шатри живот, залял чаршията. Денят беше горещ, повече от трийсет и осем градуса. Навремето обаче в тази сграда бе се намирал Централният щаб на Говорещите с риби, обзаведен с хитроумна иксианска машинария; тя и до днес я охлаждаше през изпарителните басейни на покрива.

Тук ще ни бѣде уютно.

Безопасността им зависеше изцяло от предпазните мерки, които можеше да осигури Бене Гесерит. Светите майки освободиха достатъчно помещения. В сградата все още се срещаха представители на жречеството, но нито един не можеше да влезе там, където не бе желателно да го види Одрейди. Шийена щеше да контактува с тях, ала само в определени случаи, които зависеха единствено от разрешението на наставничката ѝ.

Тръгна — помисли Одрейди. — Планът на Тараза се задвижи и пое напред.

Пазеше в паметта си последното съобщение от Дома на Ордена. Съдържанието му относно тлейлаксианците я бе изпълнило с възбуда,

която трябваше внимателно да охлади. Тлейлаксианският Майстор на майсторите Уаф несъмнено щеше да бъде обект на извънредно проучване.

Зенсуни! Суфитите!

„Обреден модел, замръзнал от хилядолетия“ — обобщаваше Тараза.

Дошлото съобщение съдържаше и друго послание, макар изразено без думи: *Тараза Алма Мавис има пълно доверие в мен.* Одрейди внезапно почувства нов приток на сили.

Шийена е опорната точка. Ние сме лостът. Нашата сила ще потече от голям брой източници.

Съзнателно се освободи от обзелото я напрежение. Знаеше, че Шийена няма да позволи на жреците да я задържат още дълго. Ала чакането бе започнало да изчерпва дори собственото ѝ търпение. При момичето щеше да е още по-лошо.

Двете вече бяха станали нещо като заговорнички. Първата крачка бе реалност. Играта се оказа великолепно за Шийена Браг. Вродената ѝ омраза към жреците просто трябваше да бъде умело подсилена. Колко хубаво, че най-сетне се намери съюзник!

Нещо раздвижи хората точно под прозореца на Одрейди. Тя погледна любопитно надолу. Петима хванати на ръце голи мъже бяха се събрали в кръг. Връхните дрехи и влагосъхраняващите им костюми, струпани на купчина встрани, чакаха под надзора на тъмнокожо момиче, облечено в дълга възчерна дреха, изтъкана от меланжови нишки. Косата му бе привързана с дрипава червена кърпа.

Танцувачи!

Одрейди беше чела много за това, което ставаше долу, но за първи път от пристигането си се оказа непосредствен наблюдател. Сред зрителите имаше трима от гвардията на жреците с жълти шлемове, окичени с високи гребени. Гвардейците бяха облечени в къси туники, оставящи краката им свободни за действие, и всеки държеше в ръцете си тояга с метално покритие.

Докато танцувачите обикаляха в кръг, стълпените зрители видимо се готвеха за поредното си неистово изпълнение. Одрейди познаваше неизменния сценарий. Скоро щяха да последват монотонни викове, сподирени от голямо общо сбиване. Хората щяха да се развикат и разбягат, някои с пукнати глави. По площада щеше да

потече кръв. Накрая всичко щеше да свърши без странична намеса. Някои щяха да си отидат, плачейки на глас. Други — да си тръгнат със смях. А жреческата гвардия до края щеше да остане само зрител.

Податливостта към дегенерация в познатия ритуал бе спечелила възхищението на Мисионария Протектива. Сега същото изостряше до крайност и вниманието на Одрейди. Безсмисленото изпълнение и последствията от него дълги векове забавляваха Бене Гесерит. Ракианците го бяха именували „Танцова забава“. Наричаха го и с други имена, най-любопитното от които беше „Сайънок“. Танцът бе остатъчен продукт от един особено важен за Тирана ритуал — споделения между него и Говорещите с риби миг.

Одрейди почувства силата и отдаде дължимото на възприеманото в момента. Всяка света майка би следвало да го види. Но съпътстващите го изстъпления обезпокояваха. Подобни случаи трябваше да бъдат овладени и подробно анализирани. Настоящият ритуал навярно заслужаваше съответстващо му приложение. Сега обаче той беше само безсмислено пилеене на сили, които можеха да се оказат разрушителни за жреците, ако бъдат оставени без контрол.

До ноздрите ѝ долетя сладникав мирис на плодове. Тя подсмъркна по-дълбоко и погледна към отдушника на вентилаторната уредба до прозореца. Даде си сметка, че горещината от стълпеното множество и силно стоплената земя насочваха въздуха нагоре. С него идваха и миризмите, пак благодарение на иксианската изобретателност. Притисна челото и носа си до перваза от пластичен материал, за да види по-добре развитието на нещата долу. Ах, танцьорите и тълпата вече бяха прекатурили сергията на един от продавачите! Подскачащи мъже газеха разпилените плодове. Жълтеникава каша се стичаше по бедрата им.

Одрейди зърна сред зяпачите и търговеца на плодовете — познато съсухрено лице, което бе виждала многократно на сергията до входа на сградата. Но днешната загуба сякаш му беше безразлична. Също като всички наоколо той бе съсредоточил вниманието си върху танцуващите. Петимата голи мъже изпълняваха една привидно лишена от ритъм, но периодично повтаряща се фигура — трима от тях, стъпили на земята, вдигаха нависоко останалите двама.

Одрейди бързо схвана смисъла ѝ. Идваше от особения ход на някогашните свободни по пясъците. Корените на танца напомняха за

задължителното условие да се движиш, без да известяваш червея за присъствието си. Хората от големия правоъгълник на чаршията започнаха да се тълпят по-близо до танцуващите, подрипвайки нагоре като детски играчки в желанието си да се извисят над останалите и да зърнат петимата голи мъже.

Внезапно светата майка видя ескорта на Шийена далеко вдясно, където широк булевард се вливаше в площада. Емблемата на впряг върху една сграда сочеше, че булевардът е наречен Божи Път. Познанията по история свидетелстваха, че по този път Лето II е влизал в града откъм опасаната с висока стена пустинна местност Сарийър далече на юг. Запознатият с повече подробности би могъл да различи някои форми и образци на подредба от останалия в миналото Онн — град на Тирана и център на празненствата, издигнат около още по-старото поселище Аракийн. Онн бе заличил голяма част от аракийнското време, но някои булеварди все пак бяха останали, защото издигнатите сгради продължаваха да се ползват. Да, именно сградите определят посоката на улиците!

Конвойт на Шийена спря там, където булевардът навлизаше в чаршията. Гвардейци с жълти шлемове минаха напред, за да разчистят път с тоягите си. Бяха необикновено високи на ръст. Опряна на земята, тоягата с двуметрова дължина стигаше едва до раменете на най-дребния от тях. В разнородната тълпа винаги можеше да се различи жрчески гвардеец, а пазителите на Шийена бяха най-високите от всички.

Тръгнаха отново, водейки групата към Одрейди. При всяка крачка горните им дрехи се разтваряха и под тях се мяркаха великолепните сиви влагосъхраняващи костюми. Вървяха право напред; бяха петнайсет на брой и леко извитият им У-образен строй заобикаляше само плътно струпаните гроздове от маси и сергии.

След гвардейците със свободен ход се движеше тълпа жрици, наобиколили Шийена. Одрейди я зърваше от време на време с характерната ѝ фигурка, опалената тук-там от слънцето коса и горделиво вирнатото нагоре лице. Но вниманието на наставничката сега бе съсредоточено върху жълтошлемите гвардейци. Движенията им внушаваха безцеремонност, на която те бяха обучавани още от деца. Знаеха, че струват повече от обикновените хора, така че всички трябваше да се подчинят, сторвайки път на свитата им.

Нещата протичаха толкова гладко и естествено, че Одрейди и тук видя познатия модел, сякаш наблюдаваше друг ритуален танц, непроменен от хиляди години.

Както често ѝ се случваше, изпита усещане, че археолог. Но не такъв, който размества прашявали отломки, останали от вековете, а по-скоро човек, насочил вниманието си там, където и Сестринството нерядко се взираше — в начините, по които хората пренасяха своето собствено минало. Почеркът на Тирана си личеше отдалече. Шийена идваше насам така, както го бе постановил самият Бог-Император.

Петимата голи мъже продължаваха танца си под прозореца на Одрейди. Но у зяпачите се долавяше промяна, която не остана незабелязана за нея. Без да обръщат глави и да отвличат вниманието си към приближаващата фаланга, зрителите вече *знаеха*.

Животните винаги разбират за приближаването на пастира.

Нервното напрежение на тълпата повиши своя градус. Не можеше да се отрече склонността ѝ към безредие. Буца нечистотии прелетя отнякъде и падна близо до танцувачите, но те не пропуснаха и стъпка от продължаващото вече доста време изпълнение и дори увеличиха бързината на движенията си. Дължината и сложността на частите между повторенията бе свидетелство за памет, заслужаваща внимание.

Друга подобна буца долетя и удари по рамото един от танцьорите. Никой от петимата не направи погрешно движение.

От тълпата се разнесоха писъци и монотонно припяване. Някои пък закрепяха груби ругатни. Намесата с пригласянето бе допълнена от пляскане с ръце, несъвпадащо с движенията на играещите.

Но първообразът на танца не се промени.

Тълпата продължи да припява с още по-насечен ритъм и повтарящи се крясъци, които отекваха в стените на Големия площад. Опитваха се да разрушат модела на движенията в танца. Одрейди не можеше да не отбележи наум колко важна е тази сцена.

Шийенината група вече бе изминала половината от пътя през чаршията. Използвайки по-широките пътеки между сергиите, сега вървящите се обърнаха право към прозореца ѝ. Тълпата беше най-плътна на около петдесет метра пред гвардейците. Те напредваха с равномерна крачка, без да скриват надменното си пренебрежение към суетящите се около тях. Очите им под жълтите шлемове бяха насочени

напред и нагоре. Нито един от приближаващите не показваше с нищо, че вижда хорското гъмжило или танцуващите, сякаш нямаше сила, която може да спре хода му.

Изведнъж тълпата престана да припява, като че невидим диригент бе подал знак за тишина. Петимата мъже обаче продължиха да танцуват. Мълчанието под светата майка бе наситено със сила, от която настръхваха космите на тила ѝ. Неколцина от жреческата гвардия, застанали сред зяпачите точно под Одрейди, се обърнаха едновременно и хлътнаха в сградата.

Дълбоко от тълпата женски глас изкрещя клетва. Танцьорите с нищо не показаха, че са чули. Гъмжилото се люшна напред от всички страни, като намали най-малко наполовина пространството около танцуващите. Вече не се забелязваше момичето, оставено да пази дрехите и влагосъхраняващите им костюми.

Фалангата на Шийена продължи хода си, следвана от жриците и младата им повереница.

Вдясно от Одрейди внезапно избухна крамола. Хората започнаха да се удрят един друг. Към петимата танцувачи полетяха още хвърлени неща. Тълпата поднови монотонното пеене в по-бърз ритъм.

В същото време задната ѝ част започна да се разделя, за да пропусне гвардейците. Зяпачите не отклониха вниманието си от танцуващите и не спряха да допринасят за усилването на всеобщия хаос, но път все пак бе отворен.

Одрейди не можеше да премести очарования си поглед, насочен надолу, към едновременно случващите се много неща — кавгите и сбиванията между ругаещи се хора, непреставашото монотонно пеене, неумолимото приближаване на гвардейците...

Пазената от живия щит на жриците Шийена също хвърляше бързи погледи вляво и вдясно, опитвайки се да проумее общата възбуда.

Единици сред стълпените замахваха с тояги към стоящите около тях, но никой не заплаши гвардеец или друг участник в свитата на момичето.

Танцуващите продължаваха да подскочат в стесняващия се кръг на зрителите, които пък не спряха да се блъскат и тълпят към сградата, принуждавайки Одрейди да притиска глава в пластичното покритие на перваза и да гледа под остър ъгъл надолу.

Гвардейците в челото на групата напредваха в непрестанно разширяващата се пътека посред всеобщото безредие. Жриците не поглеждаха нито вляво, нито вдясно. Жълтошлемите също бяха вперили право напред погледите си.

Одрейди помисли, че думи като „презрение“ или „пренебрежение“ недостатъчно точно отразяват поведението им. А и не беше съвсем правилно да се твърди, че тълпата не обръща внимание на приближаващата групи. Всяка от страните знаеше за другата, но те сякаш обитаваха отделни светове, спазвайки стриктно правилата за разграничение. Само Шийена нарушаваше тайния протокол, като от време на време подскачаше, за да зърне нещо отвъд щита на пазещите я тела.

Тълпата — точно под Одрейди — се люшна напред. Движението помете танцуващите като кораби, подети от гигантска вълна. Тук-там се виждаше как юмруци налагат гола плът, прехвърляйки я с тласъци от ръка на ръка посред ужасени викове и безредие. Светата майка трябваше да напрегне цялото си внимание, за да различи звуците, достигащи до нея.

Пълна лудост!

Никой от танцьорите вече не се виждаше. Убити ли бяха? Дали не бе станала свидетелка на жертвоприношение? Подобна възможност също представляваше обект на анализи в Сестринството.

Жълтите шлемове под Одрейди се разделиха в две посоки, за да пропуснат Шийена и жриците в сградата, след което веднага възстановиха строя. Обърнаха се кръгом и застанаха в защитна дъга пред входа. Тоягите им се допираха една о друга, държани хоризонтално на височината на кръста.

Хаосът около тях започна да намалява. Все още не се забелязваше нито един от танцьорите, но жертви имаше: по земята лежаха проснати тела, мнозина се олюляваха. Не липсваха и окървавени глави.

Шийена и жриците вече не се виждаха от наблюдателната позиция на Одрейди. Тя се облегна назад и направи опит да осмисли нещата, на които току-що бе станала свидетел.

Направо невероятно!

За случилото се не се споменаваха в нито един от отчетите, то не бе запечатано и на холофотографските материали! Част от нещата бяха

просто миризми на прах, пот и силна концентрация на човешки феромони... Пое дълбоко дъх. Чувстваше как цялата трепери отвътре. Тълпата се бе разпаднала на отделни индивиди, движещи се из чаршията. Някои плачеха. Други ругаеха. Трети се смееха.

Вратата зад гърба ѝ рязко се отвори. Шийена влезе със смях. Одрейди се обърна и видя за миг личната си охрана и неколцина от жриците, преди момичето да затвори.

Тъмнокъфявите му очи блестяха от възторг. Тясното лице, започнало вече да придобива мекотата и заоблеността, които щяха да дойдат със съзряването, издаваше напор на дълго сдържани чувства. Ала напрежението видимо започна да отслабва, когато тя насочи погледа си към Одрейди.

Много добре — помисли светата майка, наблюдавайки я. — Урок номер едно от зараждащата се връзка на приобщаването започва.

— Видя ли танцьорите? — попита Шийена, която след няколко завъртания и подскоци спря пред нея. — Не беше ли красиво? Мисля, че са чудесни! Кания не искаше да гледам. Каза, че за мен е опасно да участвам в Сайънок. Но какво ме интересува? Шейтан никога няма да изяде танцувачите!

С внезапно обзело я проясняване на съзнанието, което досега бе изпитвала само по време на меланжовата оргия, Одрейди видя модела и цялостната структура на случилото се на Големия площад. Достатъчни бяха думите на Шийена и самото ѝ присъствие, за да прозре всичко.

Да, език!

Макар и без да го съзнават, хората долу носеха в колективното си съзнание език, нашепващ им неща, които те не желаеха да чуят. Танцувачите говореха на него. Говореше го и Шийена. Бе изграден от гласни звуци, движения и феромони — сложна и фина комбинация, развита и усъвършенствана по начина, по който ставаше с всички езици. Поради необходимост.

Одрейди се усмихна на стоящото пред нея доволно момиче. Сега вече знаеше как да вкара тлейлаксианците в капана. Разбираще и по-голяма част от цялостния модел на проекта на Тараза.

При първа възможност трябва да отида със старшата света майка в пустинята. Ще се наложи обаче да почакаме до идването на Тилвит Уаф. За да го вземем с нас!

[\[1\]](#) Прогонване на зли духове чрез молитви и заклинания, — Б. ред. [↑](#)

Волността и Свободата са сложни понятия. Те стигат до религиозните идеи за Свободната Воля и са свързани с Мистичния Властелин, вграден в абсолютните монархии. Без монархиите, моделирани по подобие на Старите Богове и управлявани чрез вярата в религиозното опрощение, Свободата и Волността в никакъв случай нямаше да имат днешното си значение. Двата идеала дължат самото си съществуване на отминали примери за гнет и потисничество. А силите, поддържащи идеалите, подлежат на отслабване и разрушение, ако не бъдат обновявани от драматичния урок на нов гнет и потисничество. Ето го най-важния ключ към живота ми.

Лето II, Бог-Император на Дюна
Писанията от Дар-ес-Балат

Тег им бе наредил да чакат под прикритието на животозащитното покривало, докато слънцето не потъне зад възвишенията на запад. Намираха се на около трийсет километра посред гъстата гора североизточно от кийпа на Гамму.

— Довечера тръгваме в друга посока — каза той. Вече трета нощ ги водеше през плетеницата на дърветата в мрака, което представляваше поредната майсторска демонстрация на памет на мента; стъпка по стъпка те вървяха по пътя, изминат и предаден му от Патрин.

— Цялата съм схваната от толкова много седене — оплака се Лусила. — А нощес пак ще е студено.

Башарът сгъна животозащитното покривало и го закрепил върху носения от него денк.

— Двамата може да се поразмърдате малко — каза той, — Но ще тръгнем само в пълна тъмнина.

Седна, подпрял гръб о ствола на иглолистно дърво с гъсти, провиснали ниско клони, и се загледа в сумрака към Лусила и Дънкан, които излязоха на малката поляна. Останаха там известно време, а телата им сякаш попиваха последната дневна топлинка, изтляваща във

вечерния хлад. Да, през нощта пак щеше да е студено, но мислите му не можеха да бъдат ангажирани дълго от подобен проблем.

Неочакваното.

Шуонгю никога не би повярвала, че се намират толкова близо до кийпа и се движат пеша.

Тараза, трябваше да бъде по-категорична в предупрежденията — каза си той. Яростното и открито неподчинение на Шуонгю към старшата света майка излизаше извън рамките на традицията. Ментатската логика не бе в състояние да приеме подобна ситуация без допълнителни данни.

Паметта услужливо му поднесе поговорка от училищните дни — афоризъм-предупреждение, напомнящо, че от него се очаква да упражнява контрол върху присъщата му логична последователност: „*Като следва пътеката на логиката и когато бръсначът на Окам действа **безукорно**, ментатът съвсем логично може да стигне до пълното си унищожение.*“

Да, логиката можеше да те подведе и дори да те провали!

Спомни си за поведението на Тараза в кораба на Сдружението и непосредствено след това.

„*Тя иска от мен да осъзная, че всичко ще зависи само от собствената ми преценка. Длъжен съм да видя проблема с моите, а не с техните очи.*“

Значи заплахата от Шуонгю трябва да е била реална опасност, която той е разкрил, не е трепнал пред нея и я е отстранил по свой начин.

Но Тараза не е знаела какво ще се случи с Патрин малко по-късно.

В действителност тя не е била особено загрижена какво може да стане с него. Или с мен. Или с Лусила. А с голата? Там е длъжна да прояви максимална загриженост!

Не е логично да се мисли, че... Тег се отказа да продължи в същата посока. Старшата света майка не искаше от него да действа по законите на логиката. Тя настойчиво го подтикваше да направи точно това, което винаги бе правил, и да постъпи по начина, познат ѝ от други опасни моменти и ситуации.

Неочакваното.

Следователно съществуваха някакви разновидности на логиката за всички подобни случаи, но изпълнителите биваха изритвани вън от гнездото, в хаоса...

Длъжни сме да създадем наш собствен ред.

Огромна вълна от болка заля съзнанието му: *Патрин! Дяволите да те вземат, човече! Знаел си, за разлика от самия мен! Какво ще правя без теб?*

Сякаш чу отговора на своя адютант, произнесен с познатия неестествено важен и превзет глас, с който той винаги бе укорявал началника си: *„Башар, ще се справиш по възможно най-добрия начин.“*

Постепенното и максимално спокойно обмисляне му каза още веднъж, че вече никога няма да види помощника си в кръв и плът, нито ще чуе истинския глас на стария човек. Все пак гласът бе останал... Личността се беше подслонила в паметта му.

— Няма ли да тръгваме?

Беше Лусила. Тег погледна нагоре и я видя изправена пред наблюдателната му позиция до дървото. Дънкан стоеше зад нея. И двамата бяха сложили багажа си на раменете.

Докато се бе отдал на мислите си, нощта беше паднала. Ярката светлина на звездите хвърляше неясни сенки из горската полянка. Той се изправи, взе багажа си и излезе на открито, привеждайки се под най-долните клони на дървото. Момчето му помогна да заметне денка.

— Шуонгю ще обмисли всички възможности — каза Лусила. — В края на краищата преследвачите ѝ ще стигнат дотук. Знаеш го.

— Но не преди да са изминали и последния метър по фалшивата следа. Тръгвайте.

Поведе ги на запад, през пролуките между дърветата.

Три нощи го бяха следвали по назованата от него „Патринова пътека в паметта“. През четвъртата Тег все още не спираше да се укорява, че не е огледал в развитие последствията и резултатите от поведението на помощника си.

„Добре осъзнавах дълбините на предаността му, но не бях предвидил най-очевидния резултат от нея. Бяхме заедно толкова отдавна, та мислех, че познавам ума му така, както познавам себе си. Дявол да те вземе, Патрин! Нямаше защо да умираш!“

В себе си все пак призна, че е *имало* защо. Патрин бе осъзнал необходимостта да го стори. А ментатът пропусна да направи същото. Логиката можеше да заслепява подобно на всяка друга даденост.

Както Бене Гесерит често казваше и *показваше*.

Придвижваме се. Шуонгю не го е очаквала.

Трябваше да признае пред себе си, че сегашното бродене из необлагодородените места на Гамму го накара да види планетата в съвсем нова светлина. Във Времената на глада и Разпръскването тукашният регион, лишен от надзор, се беше превърнал в диво растително царство. По-късно го промениха донякъде, но все още продължаваше да си бъде пущинак, оставен почти изцяло на самотек. И до днес достъпът до него бе възможен само по Потайни пътеки и с помощта на маркировка за лично ползване. Внезапно Тег видя Патрин като младеж, опознаващ тукашните места — оня скалист стръмен хълм например, внезапно появил се на звездната светлина посред дърветата, или пътеките, очертали сами себе си покрай разклонените гиганти.

„*Ще помислят, че сме се втурнали към някой не-кораб*“ — бяха обсъждали двамата с Патрин, когато оформяха етапите и подробностите на плана им. — *Преследвачите трябва да бъдат подмамени в следваната сега посока.* Но помощникът му не бе казал, че *той* ще бъде мюрето.

Тег преглътна някаква горчива буца в гърлото си.

Дънкан не можеше да бъде добре пазен в кийпа — продължи да се убеждава.

Беше напълно вярно.

Лусила дълго бе нервничала през първия ден, прекаран под животозащитното покривало, пазещо ги от наблюдателните прибори на евентуални преследвачи от въздуха:

— Трябва да се обадим на Тараза!

— Веднага щом е възможно.

— Какво ще правим, ако нещо стане с теб? Искам да знам целия план за бягството.

— Ако ми се случи случка, не ще можете да следвате пътя на Патрин. Просто няма време, за да го поеме паметта ти.

През този ден Дънкан почти не взе участие в разговора. Гледаше ги мълчаливо или придремваше, разбуждайки се с гневна неприязън в очите.

На втория ден, прекаран отново под защитното покривало, момчето ненадейно попита Тег:

— Защо искат да ме убият?

— За да осуетят планираното от Сестринството за тебе.

Дънкан погледна към Лусила и попита:

— Какво са планирали?

След като тя не отговори, момчето отбеляза:

— Разбирам, че знае, но аз трябва да завися от нея. От мен се очаква да я обичам!

Според башара Лусила доста добре прикри обзелия я смут. Очевидно плановите ѝ по отношение на голата се бяха объркали, а последователността им бе напълно разрушена от сегашното бягство.

Поведението на Дънкан подсказваше и друга възможност — не можеше ли голата да бъде прикрит Прорицател? Какви допълнителни способности бяха заложили в него лукавите тлейлаксианци?

Когато нощта припадна в пущинака за втори път Лусила изригна в нападки:

— Тараза ти нареди да възстановиш изначалните му спомени! Възможно ли е да го направиш тук?

— Ще стане, когато стигнем до убежището.

През същата нощ вниманието на смълчания Дънкан бе необикновено изострено. В него се долавяше нов прилив на енергия. Беше чул!

Нищо лошо не трябва да се случи с Тег — мислеше той. — Каквото и където да е убежището, башарът трябва да стигне до него жив и здрав. Тогава ще знам!

Не беше сигурен какво ще узнае, но вече имаше пред себе си цел, за която си струваше да положи всички усилия. Пътуването из пущинака трябваше да го изведе до целта. Спомни си как бе гледал дълго от кийпа към тукашните места с желанието да броди волно из тях. Стремехът му към онази пълна свобода бе изчезнал. През дивите пущинаци минаваше само пътят към нещо много по-важно.

Лусила, останала последна в колоната през тазнощния преход, си заповяда да бъде спокойна, но и нащрек. Както и да приеме онова, което не можеше да промени. В кътче от съзнанието ѝ стояха дълбоко врязани заповедите на Тараза.

„Бъди винаги близо до голата и изпълни задължението си, когато дойде времето.“

Крачка по крачка стъпките на Тег отмерваха километрите без промяна на темпото. Вървяха четвърта нощ. Според преценката на Патрин преходът им до целта щеше да запълни тъкмо четири нощи.

И каква цел само!

Планът за бягство и спасение при извънредни обстоятелства бе изграден около едно откритие на помощника от тийнейджърската му възраст. Все още Гамму криеше много тайни. В паметта на Тег имаше доста бели полета за този свят. В отдавна отминалите времена на Империята тукашните места бяха феодално владение на Харконите.

Той си спомни думите на Патрин:

Преди два дни отидох до мястото, за да го проверя лично. Нищо не се е променило. Все още съм единственият човек, стъпвал някога там.

Какво те кара да бъдеш толкова сигурен?

Когато си тръгнах от Гамму преди години, взех някои предохранителни мерки с малки уловки, които друг човек нямаше да забележи. Нищо не е помръднало.

Харконска не-сфера, така ли?

Много е стара, но помещенията ѝ са непокътнати и използвани.

— Ами храна, вода...

— Има всичко, което може да ти потрябва; складирано е в сандъци из неентропните хранилища във вътрешните отсеци.

Тег и Патрин съставиха подробни планове, като се надяваха никога да не им се наложи да ползват убежището при извънредни обстоятелства. За всеки случай помощникът му описа в детайли тайния път до своето откритие от детството.

Лусила тихо изпъшка зад него, препънала се в някакъв корен в тъмното.

Трябваше да я предупредя — помисли той. Дънкан го следваше, воден най-вероятно от звука на движенията му. Докато Лусила не по-малко вероятно, бе насочила вниманието си към лични дела и мисли.

Каза си, че удивителната ѝ прилика с Даруи Одрейди не бе никак случайна. Когато двете жени застанаха една до друга в кийпа, той забеляза и разликите, произтичащи най-вече от нееднаквата им възраст. Младостта на Лусила видимо си личеше в по-плътната

подкожна тлъстинка и заоблените черти на лицето. Но гласовете им! Тембър, произношение, нехармонични модуляции — всичко с познатия печат на говорните превземки от богатия арсенал на бене-гесеритките. Почти невъзможно би се оказало да се долови разликата между двете при беседа на тъмно.

Според Тег това не беше случайно, още повече като се имат предвид познанията му за Бене Гесерит. При прословутата склонност на Сестринството да дублира многократно ценните генетични дадености с оглед ефективността на направените капиталовложения, не можеше в подобна ситуация да няма общ онаследен прародител.

Всеки от нас е Атреидес — помисли той.

Тараза не бе разкрила проекта си за голата, но след като бе включен в изпълнението му, башарът виждаше все по-ясно очертаващата се обща форма и конструкция. Окончателният модел липсваше, ала вече успяваше да долови цялостното му звучене.

Поколение след поколение продължаваха сделките на Сестринството за закупуване на голите Айдахо от тлейлаксианците, които обучаваха тук, на Гамму, само за да бъдат убивани по-късно. И през цялото време — в очакване на подходящия момент. Всичко приличаше на жестока игра с лудешки бързо очертаваща се непосредствена развръзка, само защото на Ракис се беше появило някакво момиче, което можеше да заповядва на червеите.

Гамму очевидно бе брънка от проекта. Навсякъде се виждаха знаци и следи от Каладън. Омекотени привички и подробности от Дън се наслагваха върху по-бруталната някогашна действителност. Нещо друго бе дошло заедно с населението от убежището на тази планета, където лейди Джесика, майката на Тирана, беше изживяла дните си.

Още при първата си рекогносцировъчна обиколка на Гамму Тег бе забелязал явните и поприкритите белези.

Богатство!

Следите и оставените знаци трябваше само да бъдат разчетени. То буквално течеше в тукашния свят, движейки се подобно на амеба, за да се промъкне незабелязано до всяко място, където можеше да се настани. Знаеше се, че на Гамму има богатство, останало от Разпръскването. Толкова огромно, че малцина подозираха (или можеха да си представят) обема и мощта му.

Той спря внезапно. Маркировката и знаците в околния пейзаж, предадени му от Патрин, изискваха пълна концентрация. Право пред тримата се намираше гола скалиста тераса — характерен отличителен знак, заложен в паметта му от верния помощник. Преминаването през нея щеше да бъде едно от най-опасните начинания в целия преход:

„Никаква пещера или поне гъста растителност за прикритие. Защитното покривало трябва да бъде готово.“

Тег го свали от багажа си и го преметна върху едната си ръка. После даде знак да продължат. Тъмната тъкан на покривалото зашумя, трийки се в тялото му при всяка крачка.

Помисли, че Лусила постепенно се превръща в наистина значима фигура. Не криеше, че се домогва до обръщението *лейди* пред името си. *Лейди Лусила*. Несъмнено звучеше приятно. Сега, когато Големите династии полека-лека излизаха от дългия мрак, хвърлен от Златната Пътека на Тирана, светите майки с желаната титла се брояха на пръсти.

Лусила — Впечатаната прелъстителка.

Жените от Сестринството със същото предназначение до една бяха сексуални експерти. Лично майката на Тег го посвети още съвсем млад в тайните на системата им, като го изпращаше при внимателно подбрани местни девойки, за да се изостри чувствителността му към знаковите послания, излъчвани както от самия него, така и от страна на другия пол. Подготовката бе забранена извън надзора на Дома на Ордена, но Теговата майка беше сред *еретиците* на Сестринството. *„Майлс, някога ще ти потрябва.“* Нямаше място за съмнение, че тя притежаваше известна дарба на прорицател. Беше се постарала да го въоръжи срещу Впечатаните изкусители, специално обучени да усилят мощта и честотата на оргазма, залагайки здрава извънсъзнателна привързаност на мъжа към жената.

Лусила и Дънкан. Впечатаното в нея би следвало да бъде впечатано и в Одрейди.

Почти чу *щракването* на отделните части от цялото, напаснати една с друга в съзнанието му. Ами странното момиче на Ракис? Дали Лусила щеше да разкрие на ученика си похватите от техниката на съблазняването, давайки му по този начин оръжие, с което той да очарова и примамва в плен онази, дето заповядваше на червеите?

Данните, необходими за първично ментатско пресмятане, са все още малко.

Тег спря в края на опасния скален пасаж. После върна покривалото в денка си. Докато го уплътняваше, Дънкан и Лусила чакаха близо до него. Въздишка на облекчение се отрони от устата на водача им. Защитното покривало винаги предизвикваше безпокойството му. То не притежаваше отражателния капацитет на пълноценен боен щит, така че попадението на лазестрел щеше да доведе до бързо възпламеняване с вероятен фатален изход. *Опасни играчки!*

Ето как определяше оръжията и механичните приспособления с подобна насоченост. Беше по-добре да разчита на ума и съобразителността си, както и на собственото си тяло и на Петте начина на поведение от школата на Бене Гесерит, научени от майка му.

Ползвай спомагателни средства само когато са абсолютно необходими, за да засилят телесните ти възможности.

— Защо спряхме? — прошепна Лусила.

— Вслушвам се в нощта — каза Тег.

Лицето на Дънкан, неясно очертано в процеждащата се през дърветата звездна светлина, бе обърнато към него. Изразът на чертите му вдъхваше увереност. „Идва от стаени някъде памети, достъпът до които е скрит — помисли момчето. — *Мога да разчитам на този човек.*“

Според Лусила бяха спрели, понеже старото тяло на башара се нуждаеше от почивка, но естествено не можеше да го каже. Той бе споменал, че планът му включва и възможност за отвеждането на Дънкан на Ракис. Много добре. Единственото важно нещо за момента.

Вече бе съобщила, че убежището някъде по пътя пред тях трябва да представлява не-кораб или не-стая. Нищо друго нямаше да е достатъчно. По някакъв начин Патрин е държал ключа за него. Няколкото кратки коментара на Тег говореха, че благодарение на помощника му бил очертан маршрут за бягство и спасение при извънредни обстоятелства.

Лусила първа си даде сметка как Патрин ще бъде принуден да заплати за бягството им. Той беше най-слабото звено. Остана в ръцете на Шуонгю. Съдбата на мюрето бе решена. Само глупец би помислил, че света майка с възможностите на комендантката няма да е в

състояние да изтръгне необходимите ѝ тайни от съвсем обикновен мъж. Дори нямаше да прибегне към онези болезнени форми на разпит, представляващи монопол на Сестринството — кутията за изпитание с агония и притискането на нервни възли; другото, което умееше, бе напълно достатъчно.

Още тогава Лусила беше прозряла докъде може да стигне предаността на помощника. Възможно ли е Тег да прояви подобна несъобразителност и слепота?

Обич!

Да, отдавнашната връзка и взаимното доверие у двамата мъже щеше да накара Шуонгю да действа незабавно и с безогледна бруталност. Патрин го знаеше. А башарът навярно бе пропуснал да огледа внимателно събраното в себе си познание.

Гласът на Дънкан внезапно я върна към действителността:

— Топтер! Зад нас е!

— Бързо! — Тег светкавично измъкна защитното покривало от денка си и го хвърли върху тримата. Те се свиха на кълбо в мрака, изпълнен със земни ухания, като напрегнато се вслушваха в шума от минаващия над тях орнитоптер. Той нито забави ход, нито се върна.

Когато се убедиха, че не са ги забелязали, башарът пак ги поведе по Патриновата *пътека в паметта*.

— Претърсваха — обади се Лусила. — Започват да подозират или пък Патрин...

— Пази си силите за из път! — сръза я Тег.

Тя реши да не реагира. И двамата знаеха, че помощникът е мъртъв. Спорът по въпроса бе вече изчерпан. *Нашият ментат взима нещата много навътре* — каза си Лусила.

Тег беше дете на света майка, а тя явно го бе обучила далеч отвъд позволените на бене-гесеритките граници, преди да бъде поет от прекалено изкусните им в манипулациите ръце. Голата не беше единственият с непознати възможности от тук присъстващите.

Продължаваха да се движат по някога набеязания и вече предаден път, подобно на игра с прикрити следи. В момента катереха някакъв стръмен хълм, покрит с гъста растителност. Тук звездната светлина не проникваше между дърветата. Единствено чудодейната памет на ментата определяше вярната посока.

Лусила долови мириса на гнили листа под краката си. Вслушваше се в движенията на башара, като почти повтаряше стъпките му.

Голата не се обажда — помисли тя. — *Колко е съсредоточен.*

Очевидно изпълняваше дадените му нареждания. Следваше водача си. Тя добре долавяше естеството на подчинението от страна на момчето. Изпълняваше заповедите, защото бяха в съзвучие с намеренията му, поне засега. Противоборството с Шуонгю бе вкоренило в Дънкан бесен порив към самостоятелност. Какво ли още бяха вплътили в него тлейлаксианците?

Тег спря на малко равно място под високите дървета, за да си поеме дъх. Лусила чуваше тежкото му дишане. То отново ѝ напомни, че ментатът-башар е възрастен човек, прекалено стар за подобни натоварвания.

— Добре ли си, Майлс? — запита внимателно тя.

— Ще ти съобщя, когато не съм.

— Има ли още много? — обади се момчето.

— Не.

И водачът отново пое напред.

— Трябва да побързаме — каза след няколко минути той. — Седловината на хребета е последният отрязък.

Сега, когато се бе примирил със смъртта на Патрин, мислите му се обърнаха като стрелка на компас към Шуонгю и към нещата, които тя бе принудена да прави. Сигурно имаше усещането, че светът около нея се срива. Четвърта нощ за бегълците не се знаеше нищо! От хора, изплъзнали се толкова успешно на света майка, можеше да се очаква какво ли не! Разбира се, бегълците сигурно бяха вече напуснали планетата. С не-кораб. Ами ако...

Мислите на комендантката сигурно бяха пълни с много „ами ако“. Патрин се бе оказал крехкото звено, но самият той беше добре обучен да неутрализира слабите места от истински майстор — Майлс Тег.

С бързо движение башарът тръсна глава, за да спре влагата в очите си. Неотложна бе нуждата от онази яка сърцевина на честност към самия себе си, от която никога не би се опитал да избяга. Не се бе изявявал като добър лъжец. Още в ранните години на обучението бе разбрал, че майка му и всички останали участници в процеса на

неговата подготовка го правят безусловно чувствителен към дълбокото лично усещане за лоялност.

Спазване на общоприетия кодекс на честността.

Кодексът, вече оформен, привлече вниманието на Тег с простотата и очарованието си. Всичко започна с осъзнаването на истината, че човешките същества не се раждат равни, а притежават различни вродени способности и в живота си преминават през нееднакви събития. Ето защо хората имаха разнолики постижения и специфична ценност.

За да изпълнява заръките на кодекса, трябваше своевременно да осъзнае, че е длъжен да намери точно полагащото му се място в потока на обозримите йерархични зависимости, както и да приеме в даден момент, че времето му за по-нататъшно развитие е изтекло.

Овлабяването на принципите се задълбочи, но той така и не стигна до най-дълбоките корени. Очевидно бяха свързани с нещо, присъщо лично на него като човешко същество. То определяше с огромна мощ границите на поведението му — както към висшестоящите, така и към намиращите се по-долу в йерархичната пирамида. *Лоялността се оказа ключов символ на смяната.* Преданост и привързаност сменяха местата си нагоре-надолу, като оставаха само там, където имаше защо да се установи връзка. Тег знаеше, че посочените качества са намерили сигурно място в съзнанието му. Затова не хранеше никакви съмнения в подкрепата от страна на Тараза към всичко, с изключение единствено на обстоятелства, изискващи той да стане жертва заради оцеляването на Сестринството. Нещата идваха по местата си, тъй като последното условие беше пресечната точка на взаимната им преданост. .

Аз съм Таразиният башар. Ето какво казва кодексът.

Същият кодекс, който уби Патрин.

Надявам се да не си страдал, стари приятелю.

Отново спря под короните на дърветата. Изтегли бойния си нож от калъфката на ботуша и направи малък белег на най-близкото до него.

— Какво е това? — попита Лусила.

— Таен знак. Само подготвени от мен хора знаят смисъла му. И Тараза, разбира се.

— Но защо...

— Ще ти обясня по-късно.

Направи няколко крачки, преди да спре до друго дърво и да остави нов белег, приличен на одраскване от животински нокът, което съвсем естествено се вписваше в дивата природа наоколо.

После продължи пътя си с ясно очерталата се вече мисъл за току-що взето решение, свързано с Лусила. Плановете ѝ за Дънкан трябваше да бъдат отклонени. Налагаше се от всяка преценка и обективизиране, които ментатът бе сметнал за необходими, от гледна точка на безопасността и доброто състояние на момчето. Разбуждането на спомени, предхождащи състоянието му на гола, трябваше да стане преди впечатването на каквато и да е следа от страна на Лусила. Башарът знаеше, че никак няма да бъде лесно да ѝ попречи. Трябваше многократно да надмине себе си като лъжец, за да може успешно да се преструва пред света майка.

Задължително беше всичко да изглежда случайно и като резултат от естествено развитие на обстоятелствата. Впечатката не биваше да заподозре противопоставяне. Тег не хранеше почти никакви илюзии за успех при близък бой с предизвикана света майка. По-добре да я убие още сега. Мислеше, че поне с това ще може да се справи. Но какво ли щеше да последва! Тараза сигурно никога нямаше да приеме подобно кърваво дело като изпълнение на собствените ѝ заповеди.

Не, ще трябва да дебне за подходящ момент — да чака, да наблюдава и слуша внимателно.

Излязоха на малка открита площ, преградена недалеч пред тях от висока вулканична скала. Близко до нея растяха бодливи храсти и ниски дървета с шипове по клоните — тъмни петна на звездната светлина.

Тег зърна под храстите плътночерното очертание на пространство, позволяващо да се припълзи.

— Оттук нататък по корем — лаконично каза той.

— Мирише ми на пепел — отбеляза Лусила. — Нещо май е горяло тук...

— Ето го и мюрето — посочи само с поглед башарът. Малко под нас вляво има обгоряла площ — също като следите, които оставя не-кораб при излитане.

Чу се как светата майка бързо пое въздух с отворена уста. Ама че дързост! Ако Шуонгю решише да въведе в играта претърсвач с прорицателска дарба (тъй като само в жилите на Дънкан

предходниците му не бяха оставили от кръвта на Сиона, която да му служи като щит), всички следи щяха да водят до заключението че са минали оттук и са напуснали планетата с не-кораб, при условие че...

— Къде ни водиш всъщност? — попита тя.

— В не-сфера, останала от Харконите — отвърна Тег. — От хиляди години е тук и сега е наша.

Напълно естествено е желанието на властимащите да потискат „дивия“ изследователски устрем. Дълга е историята на неограничаваното търсене на познания, пораждащо нежелана конкуренция. Силните на деня искат наличието на „безопасен хоризонт на изследванията“, даващ възможност за разработване само на онези продукти и идеи, които могат да бъдат контролирани, като най-важното е да позволяват на инвеститорите от своя приятелски кръг да задържат по-голямата част от печалбите. За жалост в свят, оставен на случайността и пълен с относителни променливи величини, не може да бъде осигурен споменатият по-горе „безопасен хоризонт на изследвания.“

Преценка на Икс.

Бене-гесеритски архиви

Хедли Туек — върховен жрец и титулуван управник на Ракис — се чувстваше неподходящ за наскоро наложените му изисквания.

Градът Кийн бе похлупен от нощта, пълна с мъглата на пясъчния прахоляк, но множеството светоглобуси разпръскваха сенките в личната му стая за аудиенции. Дори тук, в сърцето на Храма, се чуваше далечният вой на вятъра — периодичното мъчение за планетата.

Помещението за аудиенции беше с неправилна форма, дълго седем метра и широко четири в по-просторния си край. Срещуположната страна бе почти недоловимо по-тясна. В същата посока и таванът се снижаваше под лек ъгъл. Завеси от меланжови нишки, както и паравани в светложълти и сиви тонове прикриваха несъответствията. Една от завесите бе спусната пред рог, който поемаше и пренасяше и най-слабите шумове в залата за аудиенции до слушатели извън нея.

Сега там бяха само Туек и Даруи Одрейди в качеството си на нов командващ на бене-гесеритския кийп на Ракис. Двамата се гледаха

лице в лице през неширокото пространство, определено от меките зелени възглавници, на които бяха седнали.

Върховният жрец направи опит да прикрие гримасата си. Усилието разкриви обичайно придаващите му внушителност черти в издайническа маска. Бе се готвил много внимателно за тазнощния сблъсък. Опитни гардеробиери бяха раздиплили връхната му дреха по високата, леко пълна фигура. Дългите стъпала на краката му бяха обути в златисти сандали. Влагосъхраняващият костюм под дрехата беше само за показ, защото нямаше крачни помпи и джобни резервоари с цел да не се губи време за неприятните безкрайни реглажи. Подобна на коприни, сивата му коса бе сресана право към раменете — подходяща рамка за широкото лице с голяма, плътно очертана уста и масивна брадичка. Очите му внезапно придобиха доброжелателно изражение, което той бе копираше от дядо си. По същия начин беше погледнал и при влизането си в стаята за приеми, посрещайки Одрейди. Бе се почувствал едва ли не величествен, но сега внезапно го връхлетя усещането, че е гол и размъкнат.

Да, наистина е доста празноглав човечец — помисли Одрейди.

Туек също преценяваше създамата се обстановка: *Не мога да обсъждам с нея оня проклет Манифест! Просто е невъзможно заради тлейлаксианския Майстор или лицетанцьорите му в другата стая. Кой дявол ме накара да го допусна?*

— Нищо повече от ерес — каза той.

— Но религията ви е само една сред множество други — парира Одрейди. — А при онези, които се връщат от Разпръскването, разцветът на схизми и други вярвания...

— Ние сме представителите на единствената права вяра! — настоя Туек.

Одрейди с мъка скри усмивката си: *Тъкмо навреме и на място. Уаф не може да не го е чул.*

Явно събеседникът ѝ се подвеждаше много лесно. Ако Сестринството бе право за Уаф, думите на Туек сигурно бяха довели до бяс тлейлаксианския Майстор.

Тя каза с дълбок и подчертано важен глас:

— Манифестът поставя въпроси, отнасящи се за всички — както вярващи, така и невярващи.

— Но къде е общото със Святото Дете? — запита Туек.

— Поиска да се срещнем във връзка с въпроси, засягащи...

— Именно! Не се опитвай да отречеш, че знаеш за мнозина, които започват да боготворят Шийена. Манифестът включва...

— Манифестът! Манифестът! Един еретичен документ, който ще унищожим. Колкото до Шийена, тя трябва да бъде върната изцяло на нашите грижи!

— Не — отзова се с мек тон Одрейди. Колко е неспокоен, помисли тя. Когато се налагаше да завърти главата си встрани, движенията му бяха възможно най-кратки, като че ли вратът му е схванат. И сякаш сочеше един гоблен вдясно на нея, все едно на темето си имаше осветително тяло, чийто лъч трябваше да освети именно това място. Върховният жрец бе направо прозрачен. Със същия успех би могъл да извести гласно, че Уаф ги подслушва, скрит някъде там зад гоблена.

— Ще последва отвличането ѝ от Ракис, организирано от теб — обвини я Туек.

— Остава тук — рече Одрейди, — точно както ви обещахме.

— Но защо тя не може да...

— Хайде, стига вече! Шийена е казала ясно какво иска и съм сигурна, че са те уведомили за думите ѝ. Настоява да бъде света майка.

— Тя вече е...

— Уважаеми Туек! Не се преструвай. Просто е заявила желанията си и ние със задоволство се съобразяваме с тях. Нима възразявате? Светите майки са служели на Раздвоения Бог още във времената на свободните. Защо да не го правят и сега?

— В Бене Гесерит добре знаете как да принудите хората да казват неща, които искат да премълчат — обвини я Върховният жрец. — Не си струва да обсъждаме въпроса в уединение. Моите съветници...

— Съветниците ти само ще разводнят и оплескат нещата, за които разговаряме. Изводите от Манифеста на Атреидите...

— Ще обсъждам само въпросите за Шийена! — запъна се Туек и зае поза, която според него очевидно беше на непреклонен свещенослужител.

— Тъкмо за нея говорим — кимна Одрейди.

— Добре, позволи ми да поясня, че настояваме за присъствието на повече наши хора в свитата ѝ. Тя трябва да бъде пазена с...

— Може би както бе опазена на тукашния покрив?

— Света майко Одрейди, тук е Храмът на Ракис! Нямах никакви права, които не сме ти предоставили!

— Права ли? Шийена се оказа прицелна точка — да, прицел! — на какви ли не амбиции, а искаш да разговаряме за права...

— Задълженията ми на Върховен жрец са ясно формулирани. Светата Църква на Раздвоения Бог ще...

— Туек, повелителю на Ракис! Полагам големи усилия, за да продължа с необходимата вежливост. Правя го както за твое, така и за наше благо. Всички действия, които предприехме...

— Действия ли? Какви действия? — дрезгаво и сякаш насила изхриптя жрецът. Отново в сблъсък с ужасните бене-гесеритски вещици! Тлейлаксианците зад него, а отпред света майка! Почувства се като топка в жестока игра, подхвърляна напред-назад между ужасяващи енергийни полета. Спокойният някога Ракис — сигурно място за изпълнение на привичните му всекидневни задължения — бе изчезнал, и той се оказа попаднал на арена, подчиняваща се на правила, които така и не бе разбрал напълно.

— Наредих да повикат башара Майлс Тег — каза Одрейди. — Нищо повече. Челният му отряд пристига скоро. Ще подсилим защитните системи на планетата ви.

— Дръзвате да ни отнемете...

— Нищо не ви отнемаме. Преди време хората на Тег преустроиха вашата защита по искане на баща ти. Той сам настоя в договора, по силата на който бе извършено преустройството да се включи и клауза за периодични прегледи и обновяване.

Зашеметеният Туек не каза нито дума повече. Зловещото тлейлаксианско мъниче Уаф беше чуло всичко. Конфликтът бе сигурен! От Тлейлакс настояваха за секретен договор, уреждащ цените на подправката. Нямаше да допуснат намеса на Бене Гесерит.

Одрейди спомена за баща му и в момента единственото желание на сина беше отдавна починалият му отец да седи до него. Защото щеше да знае как да се справи със силите, застанали една срещу друга. Корав мъж. Той винаги поставяше на място тлейлаксианците. Туек си спомни как бе подслушвал (също като Уаф сега!) техните пратеници Уози и... Другият май се казваше Пуук. Ледън Пуук. Какви странни имена носеха!

В обърканите му мисли внезапно нахлу още едно име. Одрейди току-що го бе споменала — *Тег!* Нима дъртото чудовище още мърдаше?

Светата майка реши, че е време да поднови разговора. Мъжът пред нея се опита да преглътне някаква буца в гърлото си, привеждайки се напред със съзнателно усилие да демонстрира внимание от своя страна.

— Башарът ще огледа и наземните ви средства за защита на планетата. След този провал на покрива...

— Официално забранявам намеса във вътрешните ни работи — заяви Туек. — Просто не се налага. Нашата жреческа гвардия е напълно подходяща и достатъчна за...

— Подходяща ли? — тъжно завъртя глава Одрейди. — Колко неточна дума, като вземем предвид новите обстоятелства в положението на Ракис.

— Какви нови обстоятелства? — запита Туек с издайнически страх в гласа си.

Одрейди не отговори и продължи да го гледа внимателно, с широко отворени очи.

Върховният жрец реши на всяка цена да въведе някакъв ред в мислите си. Възможно ли беше тя да знае за подслушвача от Тлейлакс? (#) В никакъв случай! Пое пресекливо дъх. Какво искаше да каже, когато спомена за отбранителните оръжия? Те са превъзходни, увери сам себе си. Разполагаха с най-добрите иксиански бойни единици и не-кораби. Нещо повече — всички самостоятелни сили имаха полза от факта, че Ракис остава независим като още един източник на подправка.

Преимущество за всички с изключение на тлейлаксианците с отвратителното им свръхпроизводство на меланж от аксолотловите резервоари!

И още една смразяваща мисъл: Майсторът от Тлейлакс бе чул всяка дума, изречена в малката зала за аудиенции!

Туек призова за защита Раздвоения Бог — Шай-хулуд. Ужасяващото човече зад тях бе заявило, че преговаря и от името на иксианците и Говорещите с риби. Беше представило безукорни документи. Това ли бяха „новите обстоятелства“, споменати от Одрейди? Нищо не можеше да остане задълго скрито от вещиците!

Върховният жрец не съумя да сдържи една зловеща тръпка при мисълта за Уаф с кръглата главица и святкащите очи, с чипия му нос и остри зъби, мигновено проблясващи зад усмивчица-фантом. Изглеждаше като уголемен образ на дете, докато не срещнеш погледа на онези очи и не го чуеш да заговори с пискливия си гласец. Туек си спомни думите на собствения си баща: „Тлейлаксианците казват страшни неща с детинските си гласчета!“

Одрейди се размърда на възглавниците. Мислеше за подслушвача отвън. Беше ли чул достатъчно? Сигурно и нейните внимателно вслушващи се агенти се питаха сега за същото. Светите майки винаги възпроизвеждаха по няколко пъти словесните двубои в търсене на подобрения и нови преимуществени позиции за Сестринството.

Стига му толкова на Уаф — каза си тя. — Време е за смяна на играта.

Подхвърли с възможно най-прозаичен тон:

— Милорде Туек, разговорът ни се подслушва от важна личност. Учита ли е подобна тайнственост от нейна страна?

Върховният жрец затвори очи. *Тя знае!*

После ги отвори и пресрещна безизразния поглед на света майка. Приличаше на човек, готов да чака цяла вечност за отговор.

— Учита ли? Аз... Аз...

— Покани този слушател да седне при нас — предложи Одрейди.

Туек прекара ръка по влажното си чело. Баща му и дядо му, Върховни жреци преди него, бяха създали и въвели готови отговори за множество типични случаи, но в тях липсваше каквото и да е указание за момент като този. Как да покани тлейлаксианеца? В една стая с... Той изведнъж си спомни, че никога не бе му харесвала миризмата, идваща от тлейлаксианските Майстори. Баща му също се бе оплаквал: „Миришат отвратително! Причината е в храната им.“

Одрейди се изправи и каза:

— Определено предпочитам да гледам онези, които слушат думите ми. Да отида ли сама и да покана скрития слушател при...

— Моля те! — Туек остана седнал, но я спря с вдигане на ръка.

— Бях поставен пред свършен факт с почти нулева възможност за

избор. Дойде с документи от иксианците и Говорещите с риби. И каза, че ще ни помогне да върнем Шийена при...

— Да ни помогне ли? — Тя погледна надолу към потния жрец с искрено съжаление. Как може подобен човек да си мисли, че управлява Ракис?

— От Бене Тлейлакс е — каза Туек. — Казва се Уаф и...

— Милорде Туек, знам името му, а и защо е тук. Учудва ме само фактът, че си му дал възможност да шпионира...

— Нищо не шпионира! Просто преговаряхме. Искам да кажа, че има нови сили, с които сме длъжни да съобразим нашите...

— Какви нови сили? О, да, говориш за курвите от Разпръскването. Той довел ли е някоя от тях със себе си?

Преди Върховният жрец да отговори, отвори се страничната врата на помещението за аудиенции. Появи се Уаф с две следващи го творения от новите лицетанцьори.

А му е казано да не ги въвежда тук!

— Само ти — каза Одрейди и го посочи. — Останалите не са били поканени, нали така, милорде Туек?

Запитаният неловко се изправи, явно отчел близостта ѝ, спомняйки си мигновено всички страхотии за физическата сила и уменията на светите майки. За объркването му допринесе и присъствието на лицетанцьорите. Те винаги го изпълваха с много лоши предчувствия.

Като се обърна към вратата, с опит да придаде на лицето си изражение на учтива покана, той каза:

— Само... Само посланик Уаф, моля.

Изречените думи буквално задраха в гърлото му. По-лошо не би могло и да бъде! Почувства се като разсъблечен пред множество присъстващи.

Одрейди посочи към възглавница близо до себе си.

— Уаф, нали? Моля, идвай и сядай.

Тлейлаксианецът я поздрави с кимване, сякаш я виждаше за първи път. *Каква учтивост!* После направи жест към лицетанцьорите да чакат отвън и дойде до посочената му възглавница, но остана прав.

Комендантката почувства прилива на напрежение, залял малкото човече. Устните му трепнаха в подобие на озъбване. Оръжията не бяха извадени от ръкавите му. Готов ли беше да наруши договора, сключен

между тях? Тя знаеше, че за него бе дошло време да разпали отново подозренията си с предишната сила, че и с по-голяма. Струваше му се, че е попаднал в капана на Таразините машинации. Толкова силно бе желанието му да получи за себе си майки за размножаване! Зловонието на феромоните извести за обзелите го дълбоки страхове. Следователно носеше в ума си своята част от съглашението — или поне някаква *форма* за извършване на взаимна размяна. Едва ли Тараза очакваше от Уаф да сподели добросъвестно всичко, което бе извлякъл в своя полза от почитаемите мами.

— Милорд Туек ми каза, че сте, хмм, преговаряли... — поде Одрейди. *Нека си спомни за думата!* Добре знаеше къде трябва да приключат истинските преговори.

Говорейки, тя приклекна и се върна на мястото си, но краката ѝ останаха готови за действие при всеки намек за атака от негова страна.

Той погледна надолу към нея и към възглавницата, която му бе посочила. Бавно се отпусна с ръце, положени на коленете, и обърнати към Върховния жрец ръкави.

Какви ги върши! — запита се светата майка. Жестовете на тлейлаксианеца говореха, че е превключил на собствен план.

— Опитвах се да впечатля Върховния жрец Туек — каза тя — с важността на Манифеста на Атреидите за общите ни...

— Да, да, Атреиди! — процеди гневно споменатият, като почти се свлече на възглавницата. — Невъзможно е да е писан от Атреидес.

— Твърде убедителен манифест — кимна Уаф, подсилвайки допълнително очевидните страхове на жреца.

„Поне това беше според плана“ — помисли Одрейди и каза:

— Обещаното състояние на с'тори не може да бъде пренебрегнато. Много хора го приравняват с присъствието на своя бог.

Тлейлаксианецът я стрелна с изненадан и яден поглед.

— Посланик Уаф ми съобщи — обади се Туек, — че иксианците и Говорещите с риби са разтревожени от въпросния материал, но аз го уверих, че...

— Смятам, че можем да не включваме Говорещите с риби в сметката — прекъсна го Одрейди. — Те чуват Божия шум навсякъде.

Уаф долови неискреността в думите ѝ. Дали не му се надсмиваше? Разбира се, беше права за Говорещите с риби. Те бяха се отклонили толкова много от някогашния си култ на посвещение, че

сега влиянието им се отчиташе като прекалено слабо, а и онова, което *смогваха* да постигнат, лесно щеше да бъде направлявано от новите лицетанцьори.

Туек направи опит да се усмихне на тлейлаксианеца:

— Спомена, че ще ни помогнеш за...

— Въпросът остава за по-нататък — отново го прекъсна Одрейди, защото бе длъжна да насочва вниманието му към документа, който толкова силно го безпокоеше. После предаде със свои думи пасаж от Манифеста:

— „Именно вярата ви — и по-точно системата на вашите вярвания — господства над света, който обитавате.“

Той разпозна казаното. Бе прочел ужасното писание. Там се твърдеше, че Бог и всичко, изречено от Него, са само думи, които хората са сътворили. Недоумяваше как би следвало да отговори. Никой Върховен жрец не може да остави без реакция подобно твърдение!

Но преди той да намери нужния отговор, Уаф размени поглед с Одрейди по начин, за който бе сигурен, че ще бъде изтълкуван правилно. Светата майка не можеше да направи друго, бидейки самата себе си.

— Грешката на погледа в бъдното... — каза тлейлаксианският Майстор. — Нали така е споменато в документа? Не се ли говори там, че умът на вярващия е в застой?

— Съвършено вярно! — възкликна Туек, благодарен за намесата, чрез която бе предадена същността на опасната ерес.

Уаф не му обърна внимание, а продължи да гледа право в очите Одрейди. Нима в Бене Гесерит мислеха, че проектът им е неразгадаем? Нека сега се сблъскат с мощ от по-висш порядък. Защото тази вещица тук се мисли за много могъща! В Сестринството не можеха да знаят, че Всесилният пази бъдещето на шериата!

Не беше лесно обаче да се спре Туек, който продължи с коментарите си:

— Манифестът се нахвърля върху всичко свято за нас! И се шири навсякъде!

— Използвайки помощта на тлейлаксианците — вметна Одрейди.

Уаф повдигна ръкавите си, насочвайки скритите там стреломети към Върховния жрец. Поколеба се само защото видя, че светата майка

е разбрала част от намеренията му.

Тукет премести погледа си от единия към другия. Наистина ли комендантката ги бе обвинила? Или всичко беше пореден трик на Бене Гесерит?

Одрейди забеляза колебанието на Уаф и разпозна причината. Вгълби се в себе си, търсейки отговор на подбудите, определили поведението му. Какво предимство щяха да получат тлейлаксианците, ако убиеха Тукет? Очевидно човечето целеше да замени Върховния жрец с някой от лицетанцъорите си. Но какво щеше да спечели?

В старанието си да отвоюва време, тя каза:

— Би трябвало да си много внимателен, *посланико* Уаф.

— Предпазливостта определяла ли е някога отношението към нещата и потребностите от жизнена необходимост? — попита Майсторът.

Тукет бавно се изправи и с мрачно изражение тръгна покрай стените на стаята за аудиенции, кършейки ръце:

— Моля ви! Тук са свети места. Грехота е да се говори за ереси, освен ако не се подготвя план за унищожението им. — После се обърна и погледна надолу към тлейлаксианеца.

— Нали не е вярно? Може ли вие да сте авторите на ужасния документ?

— Не е от нас — съгласи се Уаф.

Проклет превзет жрец!

Сега той се бе преместил доста встрани и отново представляваше подвижна цел.

— Знаех си! — Тукет продължи да крачи зад двамата. Одрейди не сваляше поглед от Уаф. Бе сигурна, че той готви убийство!

Жрецът заговори иззад нея:

— Света майко, не разбираш колко несправедливо ни обиждаш. Почитаемият Уаф ни предложи да основем меланжов картел. Обясних му, че цената ни за вас остава същата, понеже една от вашите Сестри е била баба на Бога.

Тлейлаксианецът сведе глава в очакване. Жрецът трябваше да се върне на подходящо разстояние. Бог не биваше да допусне пропуск.

Тукет застана зад Одрейди, свел поглед към Уаф. Внезапна тръпка разтърси възпълното му тяло. Тлейлаксианците бяха толкова

отблъскващи и неморални. Не можеше да им се вярва. Как да приеме отреченото от Уаф за истина?

Без да отклони дори на йота втренчения си поглед от пратеника, Одрейди каза:

— Почитаеми Туек, не те ли привлича перспективата да увеличите дохода си?

Вече бе забелязала как Уаф леко премества десния си ръкав, нацелен към нея. Намеренията му бяха пределно ясни.

— Е, почитаеми — внезапно добави тя, — нашият тлейлаксианец възнамерява да убие и двама ни.

Не бе изрекла докрай думите си, когато Уаф мигновено вдигна ръце, опитвайки се да вземе на мушка две трудни за поразяване цели, при това намиращи се на разстояние една от друга. Подготвена за случващото се, светата майка успя да изпревари реакцията на мускулите му. Чу тихото изсъскване на стрелометите, но не почувства ужилване. Рязко изхвърли нагоре лявата си длан и с безпощаден удар счупи дясната ръка на Уаф. В същото време стъпалото на крака ѝ разтроши лявата му ръка.

Тлейлаксианецът изпищя.

Никога не бе подозирал подобна бързина у бене-гесеритка. Беше почти равна на показаната от почитаемата мама на иксианския конферентен кораб. Дори болката не му попречи да помисли, че трябва да съобщи за току-що констатирания факт: „При самоотбрана светите майки имат контрол върху байпасите на синапените връзки!“

Вратата зад Одрейди рязко се отвори. Лицетанцъорите на Уаф влетяха в стаята. Но комендантката вече се намираше зад Майстора им, хванала с две ръце неговото гърло.

— Спрете или ще го убия! — извика тя.

Лицетанцъорите замръзнаха.

Уаф се загърчи в ръцете ѝ.

— Мирувай! — заповяда му светата майка.

После погледна към Туек, проснат на пода вдясно. Една от стреличките бе поразила целта си.

— Уаф уби Върховния жрец — съобщи Одрейди на скритите си подслушвачи.

Лицетанцъорите продължаваха да я гледат с широко отворени очи. Лесно се забелязваше обзелата ги нерешителност. Същевременно

тя веднага прецени, че не са в състояние да разберат колко добре пасва случката с интересите на Бене Гесерит: тлейлаксианец, попаднал в капана!

Одрейди се обърна към лицетанцьорите:

— Излезте в коридора заедно с оня труп и затворете вратата. Вашият Майстор постъпи глупаво. Ще сте му потребни, но по-късно.
— А на Уаф каза: — В момента съм ти нужна повече от тях. Отпрати ги!

— Вървете — изхриптя той.

Тъй като лицетанцьорите не помръдваха, Одрейди добави:

— Ако не изчезнете веднага, ще го убия, а после ще се погрижа и за вас.

— Направете го! — изписка Уаф.

Лицетанцьорите приеха звука като заповед да се подчинят на своя Майстор. Ала светата майка долови още нещо в пискливото му гласче. Очевидно трябваше да бъде убеден в безполезността от самоубийствена истерия.

Когато остана насаме с него, тя извади празните оръжия от ръкавите му и ги сложи в джоба си. По-късно щяха да бъдат подложени на обстоен преглед. За счупените му кости нямаше голям избор, затова лично го приведе в кратко безсъзнание и ги намести. После импровизира шини от възглавници и ивици плат, откъснати от зелените калъфи на мебелите на Върховния жрец.

Уаф се събуди скоро. Простена, когато погледна към Одрейди.

— Хайде, сега сме съюзници — успокояващо каза тя. -Нещата, случили се в тази стая, бяха чути от неколцина мои хора и от представители на една група, която и без това искаше да замени Туек.

На Уаф май му дойде прекалено. Трябваше му време, за да осмисли казаното. Все пак успя да се съсредоточи върху най-важното:

— Съюзници ли?

— Представям си колко трудно е било да се договориш с Туек — кимна тя. — Предлагат му се очевидни изгоди, а той дрънка безсмислици. Направи услуга на някои от жреците, като го уби.

— Сега слушат ли ме? — пак изписка тлейлаксианецът.

— Разбира се. Да поговорим за предложения от теб монопол върху подправката. Покойният вече Върховен жрец ми спомена за това.

Нека се опитам по дедуктивен път да определя обхвата на твоята оферта.

— Ръцете ми... — изстена Уаф.

— Все пак си жив — напомни му Одрейди. — Бъди благодарен за мъдростта ми, защото можех и да те убия.

Той отвърна глава и рече:

— Щеше да е по-добре.

— Не и за Бене Тлейлакс и определено не за Сестринството — меко възрази тя. — А сега — на въпроса. Обещал си на Ракис от новите летящи комбайни за прибиране на подправката, които само докосвали повърхността на пустинята с помитащите си глави.

— Подслушвала си! — обвини я Уаф.

— Грещиш. Предложението е твърде привлекателно, тъй като съм сигурна, че иксианците ги предоставят безплатно, водени от собствени съображения. Да продължавам ли?

— Каза, че сме съюзници.

— Монополът ще принуди Сдружението да закупи от Икс още навигационни машини... И така то ще попадне във вашата мелачка.

Уаф вдигна глава, за да я погледне. Движението предизвика силна болка в строшените му ръце и го накара да изстене. Въпреки това обаче продължи да се взира в Одрейди изпод почти плътно спуснатите си клепачи. Нима вещиците наистина вярваха, че са запознати с обхвата на тлейлаксианския план? Едва ли смееше да се надява, че Бене Гесерит е попаднал в подобно заблуждение.

— Разбира се, нямам предвид цялостния ви план — каза Одрейди.

Уаф отвори широко очи. Прозираше в мислите му!

— Опозорен съм — каза той. — Запазвайки живота ми, ти спаси нещо безцелно. — И отново сведе глава.

Одрейди пое дълбоко дъх. *Дойде време да си послужи с резултатите от анализите, направени в Дома на Ордена.*

Наведе се ниско към Уаф и пошепна в ухото му:

— Шериатът още има нужда от теб.

Тлейлаксианецът тежко изпъшка.

Светата майка отдръпна назад тялото си. Болезнената му въздишка бе казала всичко. Анализите бяха верни.

— Смятате, че сред онези от Разпръскването имате по-добри съюзници — изглежда го с едва забележим укор и попита: — Свинохлата влиза ли в съюз с боклука... сиреч може ли да се вярва на почитаемите мами и на хетери от същата пасмина?

Уаф бе чувал същия въпрос само в кехла. Той пребледня; дишането му стана накъсано и повърхностно. С всички сили се опитваше да не обръща внимание на болката в ръцете си. *Съюзници!* А знаеше и за шерията! Възможно ли е... как го бе научила?

— Може ли някой от нас да не си дава сметка за множеството преимущества от съюз между Бене Тлейлакс и Бене Гесерит? — запита Одрейди.

Съюз с вещиците от пауинда!

Умът на Уаф изпадна в пълен безпорядък. Само за миг успяваше да поотдалечи режещата болка в ръцете си. Безкрайно крехък бе моментният покой! Язвителна злъч просто напираше към върха на езика му.

— Аха! — възкликна Одрейди. — Чу ли? Жрецът Крутансик и фракцията му са вече пред вратата. Те ще предложат един от лицетанцьорите ти да приеме образа на починалия Хедли Туек. Всеки друг избор би довел до по-голяма бъркотия, Крутансик е твърде умен мъж, съзнателно стоял досега в сянка. Чичо му Стирос се е постарал да го подготви достатъчно добре.

— Каква е ползата за Сестринството от нас като съюзници? — съумя да попита Уаф.

Одрейди се усмихна. Вече можеше да каже истината. Тя винаги оставаше много по-лесно използван и нерядко най-силен аргумент.

— Оцеляването ни, изправени пред бурята, която се надига сред някога Разпръсналите се — тихо рече светата майка. — Както и опазването на Тлейлакс. Най-малко бихме искали да погинат онези, които съхраняват *Великата Вяра*.

Уаф едва не се присви от страх. Колко открито го каза! И в същия миг разбра. Какво че ги чуват и други? Те не можеха да надзърнат в тайните, пораждащи тези думи.

— Нашите майки за разплод са готови и те очакват — добави Одрейди, погледна го настойчиво и направи с ръка знака на жрец на Зенсуни.

Уаф почувства как обръчът, стегнал плътно гърдите му, внезапно се отпуска. Неочакваното, немислимото, *невероятното* се оказа вярно! Бене Гесерит не бяха от света на паuinда! Цялата вселена щеше да последва Бене Тлейлакс в Правата Вяра! Бог не би допуснал обратното. Особено тук — на планетата на Пророка!

Бюрократията унищожжава инициативата. Почти няма друго, което бюрократите да мразят повече от нововъведенията, особено от онези, даващи по-добри резултати в сравнение със старите практики и шаблони. Усъвършенстванията винаги са причина стоящите на върха да изглеждат неспособни и абсурдни. А кой би се радвал на подобен образ!

Наръчник за Опит и Грешката в управлението.
Бене-гесеритски архиви

Докладите, сборните отчети и съобщенията със случаен характер лежах подредени на дългата маса пред седналата Тараза. Централата на Дома на Ордена спеше дълбоко с изключение на нощната стража и службите за поддържане на съоръженията в експлоатационна изправност. Единствено познатите звуци проникваха в личните помещения на старшата света майка. Над масата ѝ кръжаха два светоглобуса, окъпващи в жълта светлина тъмната повърхност на дървото и подредените листа от ридулианова хартия. Прозорецът отвъд бе тъмно огледало, отразяващо стаята.

Архивите!

Над масата трепкаше и холопрожекционно устройство, чийто екран продължаваше да подава поисканото още и още късчета информация.

Тараза не вярваше особено на архивистите, но същевременно добре осъзнаваше противоречивото си отношение по въпроса, защото разбираше колко необходими и важни са потоците от данни. Погледнато отвън, събраното в Архива на Дома на Ордена можеше да бъде оприличено единствено на джунгла от съкращения, специални означителни системи, кодирани притурки и бележки под линия. Нерядко материал от подобно естество бе тълкуван и превеждан с помощта на ментат, или — което беше възможно най-лошото — самата тя трябваше да задълбава в Другите Памети. Разбира се, всички архивисти бяха и ментати, но Тараза не се чувстваше напълно сигурна с тях. Никога не биваше да се разчита на пряка консултация с

Архивните Записи. Голяма част от превода и тълкуванията, подадени от източника, трябваше да бъдат приемани, доверявайки се на изпълнителите, или (нещо отвратително!) налагаше се да разчита на механичното търсене посредством холосистема. Тогава пък възникваше зависимост от страна на онези, които поддържаха системата. Казано с други думи, на работния персонал се даваше повече власт, отколкото Тараза бе склонна да му предостави.

Зависимости!

Светата майка ненавиждаше състоянието на зависимост. Вярно, подобно признание действаше и обезсърчително; припомняйки й колко нищожен бе броят на ситуациите в развитие, чиито резултати се покриваха точно с предварителните й представи. Дори в най-добрите ментатски преценки за бъдещи възможности се натрупваха грешки, стига времето да е достатъчно много...

Въпреки всичко и по-незначителните ходове на Сестринството изискваха справка с Архива и безкрайни анализи. Дори обичайната търговия го налагаше. Често тя посрещаше въпроси от този род с раздражение. Да сформират ли еди-каква си група?... Да подпишат ли предлагания договор?...

По време на съвещание винаги идваше момент, когато трябваше да обяви решението: „Анализът на архивист Хестерион е приет.“ Или както нередко се случваше: „Докладваното от архивиста се отхвърля, тъй като не се отнася за случая.“

Тараза се приведе напред, за да огледа холографското изображение, озаглавено: „Възможен размножителен план за Обекта Уаф.“

Прехвърли числовите означения, отбелязващи генните диаграми на клетъчните образци, изпратени от Одрейди. Ноктовите отрезки рядко бяха достатъчни като материал за сигурен анализ, но комендантката се беше справила добре, ползвайки наместването на счупените кости. Едва-едва поклати глава след огледа на данните. Явно и това потомство нямаше да се различава от предишните опити, извършени в Бене Гесерит с обекти от Тлейлакс — женските индивиди не подлежаха на сондиране на паметта, а мъжките както винаги представляваха непроницаема и противна бъркотия.

Старшата света майка се облегна и въздъхна. При използване на базата данни за размножителния процес небезизвестната система на

препратките налагаше оперативна работа с направо смайващи размери. Официалното ѝ наименование беше: „Асоциация за наследствена съпоставимост“ — АНС за работещите с Архива. Сестрите обикновено я наричаха „Архив на разплодни жребци“, което, макар и вярно, не можеше да предаде точната характеристика, включена в официалната заглавка. Тя се разпореда да бъде направена преценка за възможностите в случая Уаф за триста поколения — достатъчно от гледна точка на практическите цели. Триста основни генетични линии (както при Обекта Тег — с право и съребрено родство) се бяха оказали доволно надеждни за обхват от хиляди години. Инстинктът ѝ сочеше безполезността от по-нататъшна загуба на време.

Заля я внезапно и силен пристъп на умора. Обхвана с две ръце главата си и я положи за малко на масата, усещайки хладината на дървото.

Ами ако сбъркам за Ракис!

— Доводите на опозицията не можеха да бъдат размествани и претрупвани от архивната прах. *Проклета да е зависимостта ни от компютрите(#)*. Сестринството бе използвало компютри за основните генетични линии дори в Забранените Дни след Бътлървия джихад, нанесъл смазващ удар върху „мислещите машинки“. В днешното „попросветено“ време доминираше склонността да не се поставят под въпрос подсъзнателните мотиви, довели до някогашната оргия на безогледно унищожение.

Случва се да взимаме отговорни решения по извънсъзнателни причини. Съзнателното претърсване на Архиви или Други Памети не дава никакви гаранции, че това няма да стане.

Тараза вдигна едната си ръка и удари по масата. Не обичаше да работи заедно с архивисти, които демонстративно даваха *отговори* на нейните въпроси. Бяха надменна пасмина, бъкаща от потайни подигравки. Лично ги беше чувала да сравняват АНС с Разплодник, със Селскостопански Занимания или с Управление за Скотовъдни Състезания. Да вървят по дяволите с шегите си! Правилното решение сега беше много по-важно, отколкото изобщо могат да си представят. Обслужващият сестрински персонал, изпълняващ заповеди, не бе натоварен с отговорностите на Тараза.

Тя вдигна глава и погледът ѝ прекоси стаята до отсрещната ниша, където бе поставен бюст на Сестра Ченои — бене-гесеритка от

старите времена, която се беше срещала и разговаряла с Тирана.

Ти си знаела. Въпреки че изобщо не си била света майка, пак си знаела. Докладите ти го показват. Как си успявала да намираш правилното решение?

Ще трябва веднага да се изпрати отговор на искането на Одрейди за военна помощ. Времето беше силно ограничено. А за Тег, Лусила и голата, от които нямаше никаква вест, трябва да се въведе в действие планът, предвиден за форсмажорни обстоятелства.

Проклетият Тег!

Нова проява на непредсказуемостта му поведение. Не е могъл да остави голата в опасност, разбира се. Докато действията на Шуонгю оставаха предвидими.

Какво бе сторил башарът? Дали бе стигнал пеша до Исаи или до някой друг от големите градове на Гамму? Не. Ако го бе направил, досега щеше да е пратил вест по тайните канали, подготвени предварително. Имаше пълен списък на явките и сам беше проверявал някои от тях.

Очевидно той не вярваше безрезервно на установените възможности за контакт. По време на инспекционната си обиколка сигурно е забелязал нещо, за което Белонда не бе споменала при въвеждането му в обстановката.

Разбира се, трябва да повикат Бурзмали, за да направят същия инструктаж и за него. Беше най-добрият; подготвен лично от Тег и посочен като първи кандидат за Върховен башар. Бурзмали трябваше да бъде пратен на Гамму.

Действам по интуиция — помисли Тараза.

Но ако Тег е тръгнал по суша, следата води началото си от Гамму. И краят ѝ трябва да бъде там... Да, Бурзмали на Гамму. Ракис трябва да чака. Ходът имаше някои очевидни преимущества. Сдружението щеше да остане спокойно. Обаче тлейлаксианците и онези от Разпръскването непременно ще захаят стръвта. Ако Одрейди не пипне тлейлаксианеца в капана... Не, тя няма да се провали. С почти пълна сигурност това не се очакваше от нея.

Непредвиденото. Виждаш ли, Майлс! Вече знам нещо от теб.

Дотук обаче никаква сила не бе отклонила натиска на опозицията в Сестринството.

Тараза постави дланите си върху масата и натисна, сякаш по този начин се опитваше да почувства хората в Дома на Ордена, които споделяха възгледите на Шуонгю. Изказваните на глас протести бяха стихнали, което винаги означава, че се подготвя поредното насилие. „Какво да направя“!

От старшата майка се очакваше да има имунитет срещу бездействие в кризисна ситуация. Но тлейлаксиянската връзка бе нарушила равновесието, осигурено от наличните данни. Някои препоръчителни нареждания за Одрейди бяха очевидни и веднага изпратени. В по-голямата си част планът бе прост и правдоподобен.

Уаф да се изведе в пустинята, далече от нежелателни погледи. Да се създаде изострена до крайност обстановка, последвана от практикуваните религиозни обреди по стария и изпитан образец на Мисионария Протектива. Да се провери дали тлейлаксиянците си служат с гола-процеса, за да стигнат до свой вариант на безсмъртие. Възможностите на комендантката за изпълнение на посочената част от плана не подлежаха на съмнение. Но твърде много от него оставаше в ръцете на младата Шийена.

Неизвестната величина е самият червей. Тараза си припомни, че днешните не бяха като оригиналът от Ракис. Въпреки доказаната от момичето способност да им заповядва, те оставаха непредсказуеми. От Архива щяха да отговорят, че не разполагат със запис. Почти не се съмняваше, че Одрейди е направила вярно умозаключение за ракианците и техните танци. Още един плюс. *Език.*

Не го говорим. Значи — минус. *Най-късно довечера трябва да имам решение.* Тараза отпрати назад периферната част от съзнанието си, за да преброди цялата непрекъсната верига на светите майки — всички онези памети на жени, плътно събрани сега в деликатната мрежа на собственото ѝ съзнание и това на Белонда и Хестерион. Беше прекалено уморена, за да следва заплетения, криволичещ път през Другите Памети. В самия му край трябваше да се намира опитът от наблюденията, събран от Муад’диб, от онова атрейдско копеле, което два пъти разтърси вселената — веднъж с победата над Империята, повел ордите от свободни, и втори път с разпръскването на Тирана.

Тя помисли: *Ако сега ни сразят, може и да свършим веднъж завинаги. Да ни погълнат без остатък онези пръкнали се от ада женски същества от Разпръскването.*

Алтернативата сама напомняше за себе си — женското чедо от Ракис да навлезе в същината на Сестринството и да дочака края на живота си на някой не-кораб. Позорно оттегляне.

Толкова много зависеше от Тег. Дали в края на краищата бе стигнал до провал за Сестринството, или бе открил неочакван път, за да скрие голата?

Трябва да намеря начин за забавяне на хода на събитията. Длъжни сме да дадем на Тег време, за да се свърже с нас. Одрейди ще трябва да разтегли изпълнението на плана на Ракис.

Беше опасно, но трябваше да бъде сторено.

Светата майка стана от стола с биологична самонастройка и отиде до насрещния тъмен прозорец. Планетата на Дома на Ордена лежеше в мрака на скрита в сянка звезда. Истински спокоен пристан! Космически обекти от същия клас вече дори не бяха именувани, само ги отбелязваха с числови означения някъде из Архивите. Планетата бе преживяла хиляда и четиристотин годишна окупация от Бене Гесерит, но и това трябваше да се счита за временно явление. Тараза си представи пазещите ги от орбита не-кораби — защитната система на Тег, развита в дълбочина. И все пак Домът на Ордена оставаше уязвим.

Проблемът бе именуван съвсем лаконично — „Случайно откриване“.

Дефектът се оказа неотстраним. По време на Разпръскването човешкият род бе нараствал експоненциално, пренасяйки гмежта си в безкрая на пространството. Най-последна сигурност за Златната Пътека на Тирана. Истина ли беше? Навярно да, защото атрейдският червей бе запланувал повече от простото оцеляване на човешкия род.

Той сътвори за нас нещо, което все още не сме изровили, дори след всичките хиляди години, изминали оттогава. Мисля, че знам какво е направил. Моята опозиция обаче твърди друго.

Една света майка никога не можеше да размишлява с лекота за робията, която милиарди изстрадаха при Лето II, обуздавал Империята си в течение на три хиляди и петстотин години, подкарвайки я с камшик по своята Златна Пътека.

Залитаме в погрешна посока, когато се връщаме към миналото на онези дни.

Тараза отвори широко очи, докато наблюдаваше собственото си отражение в тъмния пластичен материал на прозореца. Гледаше я

неприветливо лице с ясно изписана на него умора.

Имам пълното право да съм уморена и неприветлива!

Знаеше, че по време на цялостния процес на подготовката си е била съзнателно натикана в модел на развитие без положителни качества. В него бе събрана цялата ѝ сила и защитни способности. Остана чужда за обичайните човешки отношения; дори изпълненията ѝ по време на съблазняващите операции бяха предназначени за ръководните специалистки по размножителния процес. Полека-лека се превърна във вечния застъпник на погрешната кауза — нещо като адвокат на дявола, — с което пък стана доминираща сила в цялото Сестринство, а като следствие дойде издигането ѝ в ранг на старша майка.

Както казват суфитите: „Гнилата сърцевина винаги се стреми да пробие навън.“

Но пропускат да добавят, че понякога развалата е полезна и има благодатни последици.

Увереност сега ѝ вдъхваха някои обнадеждаващи сведения. Уроците на Тирана поеха с миграцията на хората по време на Разпръскването и бяха променени по незнайни пътища, но в края на краищата винаги оставаха разпознаваеми. С времето щеше да се намери и начин за неутрализиране на незабележимостта на не-корабите. Според Тараза хората от Разпръскването все още не го бяха открили — поне онези, които крадешком се промъкваха към местата, от които бяха тръгнали.

Абсолютно сигурна пролука между вкопчилите се една в друга сили не бе позната, но Сестринството се бе въоръжило по всички правила на изкуството. Проблемът бе подобен на стоящия пред щурман от Сдружението, проследяващ пътя на своя кораб през гънките на пространството, така че да избегне сблъсквания или капани. Да, ключ се оказаха капаните; сега Одрейди залагаше клопките на Сестринството за тлейлаксианците.

Когато Тараза мислеше за нея, което се случваше често в настоящите кризисни времена, дългата им връзка сама препотвърждаваше себе си. Сякаш гледаше избелял гоблен, някои от фигурите на който бяха запазили свежи цветовете си. А най-ярка от всички — именно тя бе осигурила позицията на Одрейди в голяма близост до ръководните места в Сестринството — беше способността

й да прозира подробностите, за да стигне изненадващо до същността на конфликта.

В нея потайно действаше някаква форма на опасната прорицателска дарба на Атреидите. Използването ѝ се натъкваше на сериозно противодействие и същевременно се оказваше единственият аргумент, който според Тараза имаше огромно значение. Дарбата работеше дълбоко под повърхността; за скритите ѝ движения можеше да се разбере само от някое случайно завихряне — ето в какво се заключаваше проблемът!

„Ползвай я, но бъди готова да я премахнеш — посъветва я веднъж Тараза и допълни: — Разполагаме с по-голямата част от нейните плодове.“

Старшата света майка бе сигурна, че може да разчита на Лусила, стига да е намерила някъде убежище заедно с Тег и голата... Ликвидатори в запас бяха останали и в кийпа на Ракис, разбира се. Тяхното оръжие може би скоро щеше да влезе в действие.

Внезапен смут се надигна в мислите ѝ. Другите Памети призоваваха за максимално внимание. Никога вече генните линии на размножителния процес не биваше да се оставят без контрол! Да, ако Одрейди се спаси при опит за отстраняване, трябва да остане във вечна изолация. Беше пълноправна света майка, а от някоя и друга такава все още имаше нужда в легионите на Разпръскването — не сред почитаемите мами, внимателно наблюдавани от Сестринството, но все пак...

Никога Отново! Като работен девиз. Никога друг квисац хадерах или друг Тиран.

Контролът над страните в половото сношение е равнозначен на контрол над тяхното потомство.

Светите майки не умират заедно с плътта си. Те потъват все по-навътре в живата сърцевина на Бене Гесерит, докато формалните им указания и дори опитът им от извънсъзнателни наблюдения се превърнат в част от продължаващото вечно живо Сестринство.

Никаква грешка по отношение на Одрейди.

Ответната реакция към нея изискваше изключително грижливо разкрояване и последваща изработка. Даруи допускаше привързаност и обич в определени граници — „мека топлота“, както я наричаше тя, — твърдейки, че емоциите спомагат за ценни прозрения, ако не ги

оставиш да те управляват. За Тараза именно „меката топлина“ беше пътят към сърцето ѝ — пролука в уязвима плът.

Знам какво мислиш за мен, Дар, с меката топлина, която изпитваш към стара дружка от ученическите дни. Смяташ, че съм потенциална опасност за Сестринството, но мога да бъда спасена от самата себе си с помощта на бдителни „приятели“.

Убедена беше, че някои от личните ѝ съветници споделят мнението на Одрейди. Повечето от тях зачитаха върховенството на старшата майка, но подозираха за необикновената дарба на приятелката ѝ и признаваха силата на нейните съмнения. Само една върховна по важност причина принуждаваше Сестрите да спазват установения ред и Тараза дори не се опитваше да храни илюзии по въпроса.

Действията на всяка старша майка биваха изцяло ръководени от дълбока и безусловна преданост към Сестринството. Абсолютно нищо не трябваше да застрашава продължаването на връзката и приемствеността в Бене Гесерит, включително и собствената ѝ личност. Самата тя преценяваше ролята си за запазването и непрекъснатото подновяване на живота на Сестринството, изхождайки от точна и строга себеоценка.

Засега нямаше очевидна необходимост от отстраняването на Одрейди. Все пак днес комендантката — света майка, се бе оказала толкова близо до същността на проекта за голата, че нищо не трябваше да осуети непрекъснатото и внимателно наблюдение на поведението ѝ. Голяма част от непознатото за нея щеше да бъде извадено на показ. Манифестът на Атреидите изглежда представляваше ловка маневра. Одрейди — безспорно личността, която бе в състояние да го изготви — успя да вникне малко по-дълбоко в същинското състояние на нещата при написването на документа, но думите сами по себе си се бяха превърнали в преграда пред окончателното откровение.

Тараза знаеше, че Уаф ще го разбере.

Тя се отдръпна от тъмния прозорец и се върна на стола си с биологична самонастройка. Решителният момент — напред или на място — можеше да бъде отложен, но някои междинни действия бяха задължителни. Докато изпращаше повиквателна на Бурзмали, подготви наум проект за съобщение и го огледа внимателно. Най-добрият

ученик на башара трябваше да бъде включен в активни действия, но не по желания от Одрейди начин.

Указанията в съобщението бяха прости и ясни: „Идва помощ. Ти си на ред, Дар. Преценявай сама обстоятелствата, когато става дума за опазването на Шийена. По всички други въпроси, когато те не са в противоречие със заповедите ми, изпълнявай плана.“

Готово. Така и трябва да бъде. Одрейди беше надлежно инструктирана за същностните моменти, които щеше да приеме като „план“, дори когато се натъкнеше на непълнота в цялостната картина на модела. Не можеше да не изпълни дадените ѝ нареждания. Тараза оцени това „Дар“ като великолепно туше . Дар и Тар. Проломът в *ограничената топлина* на Одрейди щеше да се окаже без подходяща защита в направлението Дар-и-Тар.

Дългата маса вдясно е сервирана за банкет с печен пустинен заек в подлучен сос. Другите блюда, подредени по часовата стрелка са: чука под стъклен похлупак, кафе с меланж (обърнете внимание на ястребовия гребен на Атреидите върху кафеника), гъска в гърне и искрящо каладънско вино в кристално шише от Балут. Не пропускайте да видите и някогашния детектор за отрови в полилея.

Дар-ес-Балат,
описание на изложено в Музея

Тег намери Дънкан в малката ниша-столова до потъналата в блясък кухня на не-сферата. Спрял в коридорчето към нишата, башарът грижливо огледа момчето и забеляза, че за осемте прекарани тук дни то очевидно бе възстановило душевното си равновесие след онзи див пристъп на гняв, сграбчил го още при влизането му във входния тунел.

Бяха минали през неголяма пещера, просмукана с мускусната миризма на местен мечок. Скалите в дъното на леговището не бяха истински, макар че можеха да доведат до заблуда и най-скрупульозния изследвач. Познаването на тайния код или случайното му *налучкване* щеше да премести една почти незабележима издатина в тях. Тогава цялата задна стена на пещерата се завърташе с усукване встрани.

Входният тунел, грейнал ярко от автоматично включено осветление веднага след като уплътниха главния вход, беше украсен по стените и тавана с харконски грифони. Тег ясно си представи изражението на младия Патрин, озовал се тук за първи път (Шок! Страх! Въодушевление!), така че пропусна да види реакцията на Дънкан, преди затвореното пространство да се изпълни с приглушено ръмжене.

Момчето не преставаше да ръмжи (почти до стенание) със стиснати пестници и прикован в изображението на харконски грифон поглед. Силен гняв и объркване се бореха стръвно за надмощие върху

лицето му. Вдигна двата си юмрука и ги стовари върху изправената фигура, разкървавайки ръце.

— Да се пържат вечно на дъното на ада! — изкрещя то. Странно прозвучаха проклятието и ругатнята на възрастен в неговата уста.

Веднага щом изрече тия думи, Дънкан бе разтърсен от неконтролирани тръпки. Лусила сложи ръка на раменете му и започна да потупва леко врата, докато треперенето престана.

— Защо го направих? — пошепна голата.

— Ще разбереш веднага след като бъдат възстановени първоначалните ти спомени — отвърна тя.

— Харконите... — прошепна Дънкан и лицето му се наля с кръв, преди да погледне нагоре към нея: — Защо ги мразя толкова много?

— Думите не могат да го обяснят — каза Лусила. — Ще трябва да почакаш спомените да се върнат в паметта ти.

— Не ми трябва спомени! — момчето насочи изненадания си поглед към Тег. — Не! Трябват ми.

По-късно, когато отново погледна към башара в нишата-столова на не-сферата, Дънкан очевидно си спомни за същия разговор.

— Башар, кога?

— Скоро.

Тег се огледа наоколо. Младият Айдахо бе седнал на самопочистващата се маса с чаша кафява напитка пред себе си. Разпозна миризмата ѝ — едно от множеството комбинирани питиета с меланжова прибавка от не-ентропните хранилища. Складовите отделения представляваха истински съкровищници от екзотични храни, облекла, оръжия и всевъзможни други продукти и изделия, сътворени от човешка ръка — истински музей с неподлежаща на определение стойност. Из цялата сфера лежеше тънък слой прах, но складираното бе в много добро състояние. Всяко късче храна беше поръсено с меланж в забележимо количество, макар и не на нивото на пристрастен. Дори консервираните плодове бяха залети с подправката.

Кафявата течност в чашата на Дънкан бе едно от нещата, опитани от Лусила, която я определи като подходяща за поддържане на тонуса. Тег не знаеше как точно го правят светите майки, макар че и собствената му родителка владееше процедурата. Една хапка или глътка бе достатъчна, за да бъде сигурна за съставките на храната или напитката.

Той погледна към декоративния часовник, вграден в стената откъм затворената страна на нишата, и разбра, че е по-късно, отколкото предполагаше — доста напред в третия час от условния им следобед. Дънкан все още трябваше да се намира на отлично обзаведената площадка за практически занимания, но двамата бяха забелязали Лусила да се отправя към горните помещения на сферата и башарът реши, че сега могат да поговорят без наблюдение.

Изтегли един стол и седна от другата страна на масата.

— Мразя онези часовници! — възкликна момчето.

— Май всичко тук ти е омразно — спокойно отбеляза Тег.

После погледна отново към стенния часовник. Поредната антика — кръгъл циферблат с две почти еднакви стрелки и числов брояч на секундите. Стрелките имаха сластолюбива отсенка с представата за голи човешки фигури: по-голямата беше на мъж с огромен фалос, а по-малката — на жена с високо вдигнати разкрячени нозе. При всяка среща на двете изображения, мъжкарят сякаш проникваше в женската.

— Вулгарно е — съгласи се той и посочи към питието на Дънкан: — Това поне харесва ли ти?

— Бива си го, господине. Лусила казва, че трябва да го пия след всяко занимание.

— Майка ми винаги ми даваше подобна напитка след голямо натоварване — каза Тег. После се наведе напред и вдъхна, припомняйки си оставащия в устата вкус и преситата от мирис на меланж в ноздрите.

— Господине, колко време трябва да останем тук? — попита Дънкан.

— Докато ни открият онези, които трябва да го сторят, или докато не се убедим, че никой няма да ни намери.

— Но как ще го разберем? Ние сме в пълна изолация.

— Когато преценя, че е време, ще взема защитното покривало и ще стоя на стража отвън.

— Мястото ми е *омразно*!

— Личи си. Очевидно не си научил нищо за търпението, нали?

Дънкан направи гримаса и попита:

— Господине, защо не ме оставиш насаме с Лусила?

Тег продължи шумно да издиша, докато той говореше, задържа за малко дъха си и премина към вдишване. Да, голата очевидно го бе

наблюдавал. А след като Дънкан знае, знаеше и Лусила!

— Не смятам, че тя е забелязала това, за което говоря, господине — рече момчето, — макар че е доста явно. — Огледа се наоколо и продължи: — Мястото май не ѝ прави особено впечатление... Къде излетя преди малко?

— Мисля, че се качи в библиотеката.

— Библиотека! Пфу!

— Е, съгласен съм, че е доста примитивна, но все пак има някаква стойност.

Той вдигна поглед към витата резба по възниския таван на кухнята. Решителният миг бе дошъл. Вече не можеше да разчита, че Лусила ще продължи да не насочва вниманието си там, където трябва. Тег напълно споделяше обзелия я интерес. Не беше особено трудно да се изгубиш из тукашните чудеса. Целият комплекс на не-сферата — около двеста метра в диаметър — представляваше изкопаем обект, запазен напълно. Примитивността му бе забележителна във всяко отношение, включително машинната част и неентропните складови помещения в централния отсек. Според него този обект беше много по-ранен от не-стаята на Тирана, но ако можеше да се вярва на приказките за Дар-ес-Балат, някогашната технология е имала не едно и две забележителни постижения.

Когато Лусила заговори по въпроса, гласът ѝ бързо премина в дрезгав шепот:

— Тиранът със сигурност е знаел за тукашното място.

Съзнанието на ментат моментално пое направеното предположение. *Защо ли Тиранът бе позволил на рода на Харконите да прарасват толкова голяма част от остатъците на богатството си за подобно начинание!*

Може би с единствено логичната цел — да попилеят средствата си до последно.

Необходимите суми за подкупи и за дължими на Сдружението транспортни разходи от иксианските заводи-производители със сигурност са били астрономически.

— А знаел ли е Тиранът, че някога ще имаме нужда от това място? — попита Лусила.

Тег кимна утвърдително, имайки предвид прорицателските дарби, демонстрирани толкова често от Лето II. Докато гледаше

седналия отсреща Дънкан, башарът почувства как космите по врата му се изправят. В скривалището на Харконите витаеше нещо свръхестествено, сякаш самият Тиран беше при тях. Какво ли бе станало с някогашните строители? Двамата с Лусила не бяха открили никакво указание за причините, довели до изоставянето на не-сферата.

При всяка обиколка из нея имаха острото усещане за допир до историята. Тег непрестанно биваше объркван от въпроси, останали без отговор.

Съдейки по думите ѝ, с Лусила беше същото.

— Къде са отишли? В моите Други Памети липсва и най-малката следа...

— Възможно ли е Тиранът да ги е подмамил навън, за да ги избие?

— Връщам се в библиотеката. Може би днес ще намеря нещо по въпроса.

През първите два дни от престоя им сферата бе внимателно огледана от Лусила и Тег. Омълчаният и навъсен Дънкан все се мъknеше подир тях, сякаш боейки се да остане сам. Всеки новооткрит факт ги изпълваше със страхопочитание или направо ги шокираше.

В прозрачния пластичен материал на една от стените в близост до централния отсек се виждаха двацет и един скелета! Стояха като страховити наблюдатели на всеки, преминаващ през централната зона на път за машинните помещения или неентропните складове.

Патрин беше предупредил Тег за скелетите. При едно от първите посещения на сферата през младежките си години той бе открил записки, удостоверяващи мъртвците като майстори и занаятчии, които я бяха построили, преди да бъдат избити от Харконите за опазване на тайната.

Без никакво съмнение не-сферата се оказа забележително постижение — място извън времето, плътно оградено от всякакъв контакт с външния свят. След всички изминали хилядолетия тукашните африкционни машини и съоръжения продължаваха да поддържат симулативен външен образ, незабележим на фона на околните скали и камънаци и от най-чувствителните съвременни прибори.

— Сестринството трябва да придобие това място непокътнато! — отново и отново повтаряше Лусила. — То е истинско съкровище!

Запазили са дори записките за размножителните процедури на рода си!

Това далеч не бе всичко, опазено от Харконите тук. Тег постоянно чувстваше у себе си отвращение към изтънчено вулгарните нотки и щрихи, видни почти навсякъде. Като оня часовник! Дрехите, съоръженията за Поддържане на местната среда, приспособленията за образователни цели и развлечения — всички те бяха белязани с натрапчивия импулс на Харконите да парадират безгрижно с чувството си за превъзходство по отношение на другите хора и различаващи се от техните стандарти.

Тег отново се сети за Патрин в младежките му години. Когато е открил сферата, навярно не е бил по-голям от голата. Какво ли го е принудило да пази толкова време своята тайна дори от жена си? Помощникът му никога не се бе докосвал до темата в този смисъл, но башарът бе стигнал до собствени заключения по умозрителен път. Нещастно детство. Потребност от лично потайно място. Неистински приятели, а само хора, очакващи поводи за подигравки и присмех. Нито един от тях не е заслужавал правото да сподели историята за тукашното чудо! То е било само негово! Нещо повече от място за усамотяване и сигурност. Било е символ на личната му победа.

Башар, там съм прекарал много щастливи часове. Всичко продължава да работи. Оставените записи са много стари, но са превъзходни за четене, след като овладееш диалекта. Събрано е много познание. Сам ще се убедиш, когато отидеш. Ще разбереш не едно и две неща, за които никога не съм споменавал пред теб.

Някогашната площадка за практически занимания пазеше свидетелства за честото ѝ ползване от страна на Патрин. Направената от него промяна в оръжейното кодиране на някои от автоматите бе веднага разпознато от Тег. Броячите за време говореха за дълги часове на мускулно напрежение при усложнен двигателен режим. Разбира се, не-сферата обясняваше някои умения на помощника, на които башарът неведнъж се бе удивявал. Природните му дарби явно бяха допълнително обработени и усъвършенствани именно тук.

Различните автоматични приспособления заслужаваха специално внимание.

По-голямата част от тях представляваха високомерно незначитане на някогашните забрани за ползването на подобни средства. Нещо повече: някои бяха конструирани специално за доставяне на

удоволствия, потвърждавайки повечето от отблъскващите истории, които Тег бе слушал за Харконите. Болката като извор на удоволствие! Тези неща по свой начин обясняваха безусловния непреклонен морал, който Патрин бе отнесъл от Гамму.

Отвращението създава собствена схема на поведение...

Дънкан отпи голяма глътка от питието си и погледна към него над ръба на чашата.

— Защо слезе тук сам, след като ти бях казал да довършиш последната серия от упражнения? — попита го Тег.

— Упражненията са безсмислени — свали чашата си момчето.

Е, Тараза, май сбърка — помисли башарът. — *Той настоява за пълна независимост по-рано от предположенията ти.*

И още нещо — голата внезапно бе спрял да се обръща към него с учтивата форма „господине“. — не изпълняваш нарежданията ми, така ли?

— Не е съвсем точно казано.

— Тогава какво *точно* правиш?

— Искам да *знам*!

— Когато наистина узнаеш, няма да съм ти много приятен.

Дънкан го изглежда смаяно:

— Как така, господине? Аха, „*господин*“-ът *се върна*!

— Подготвих те за някои видове особено силна болка — рече Тег. — Налага се да го направя, преди да можеш да си върнеш спомените от първоначалната памет.

— А защо с болка, господине?

— Не познаваме друг начин за връщане на оригиналния Дънкан Айдахо, който умря някога.

— Съумеете ли да го сторите, мога да бъда само благодарен.

— Казваш го сега. Тогава обаче съвсем спокойно ще ме приемеш като камшик в ръцете на онези, които отново са те върнали към живот.

— Господине, все пак не е ли по-добре да знам? Тег обърса устни с опакоето на дланта си и вметна:

— Ако ме намразиш, не смея да твърдя, че бих те осъдил...

— Господине, ако бяхте на мое място, така ли бихте се чувствали?

Всичко у него — и позата, и интонацията на гласа, и изражението на лицето — говореше за разтърсващо го смущение и

пълно объркване.

Дотук добре — помисли Тег.

Етапите на цялата процедура бяха прецизно набелязани, така че всяка реакция от страна на голата да бъде грижливо разгледана и изтълкувана. Сега Дънкан бе обзет от несигурност. Едновременно искаше нещо и се боеше от него.

— Аз съм само твой учител, но не и баща! — каза Тег.

Момчето отново превключи на неучтивия тон:

— А не си ли ми приятел?

— Тук улицата става двупосочна. Оригиналният Дънкан Айдахо ще трябва сам да си отговори.

Нещо замъгли погледа на голата, преди той да попита:

— Ще си спомням ли за това място, за кийпа, Шуонгю и...

— Абсолютно всичко! Известно време паметта ти ще наподобява двупистово трасе, но ще запомниш всичко.

На младото лице се изписа груба откровеност, последвалите я думи бяха пропити с горчивина:

— Двамата с теб ще станем другари значи.

Тег продължаваше да следва всяка буква от инструкцията за разбуждане, когато отговори с глас, събрал присъствието и ролята на башара-командир.

— Не ме интересува особено много идеята да ставам твой другар — той прикова търсещото внимание на погледа си в лицето на Дънкан.

— Някой ден може и да станеш башар. Мисля, че имаш в себе си необходимото. Но дотогава аз отдавна ще съм умрял.

— Само башарите ли стават другари?

— Патрин беше мой другар, макар по чин да си остана отделен командир.

Дънкан погледна към празната чаша пред себе си, после — към Тег, и попита:

— Защо не си сипеш нещо? И ти хвърли доста сили.

Проучващ въпрос на схватлив човек. Момчето не беше за подценяване. Добре знаеше, че споделеното ядене и общото хранене бяха сред най-старите ритуали за съюзяване.

— Мирисът на твоето питие ми стига — отвърна башарът. — Стари спомени. Точно сега не ми трябват.

— Тогава защо слезе долу?

Аха, ето ги и двете в младежкия глас — надеждата и страхът. Искаше да чуе от Тег нещо определено.

— Трябваше внимателно да преценя докъде си стигнал с упражненията. Наложил се да дойда и да те видя.

— Каква е причината да си толкова внимателен?

Надежда и страх! Беше време за точно префокусиране.

— Досега никога не съм обучавал гола.

Гола. Думата увисна между двамата, сякаш прилепена към кухненските миризми, още непоети от филтърната инсталация на сферата, пречистваща въздуха. *Гола!* Обилно бе попила силната миризма на подправка от вече празната чаша на Дънкан.

Момчето се облегна напред на масата, без да каже нищо, но изражението му остана все така жадно. Тег си припомни забелязаното от Лусила: „*Знае как да си служи с мълчанието.*“

Когато разбра, че башарът няма да продължи по-нататък краткото си обяснение, Дънкан разочаровано се отпусна назад. Лявото ъгълче на устата му увисна надолу, а начумереното изражение красноречиво говореше за вътрешна неудовлетвореност. Всичко бе фокусирано точно така, както трябваше да бъде.

— Ти не слезе тук, за да се усамотиш — рече Тег. — Дойде да се скриеш. Продължаваш да се криеш и мислиш, че никой няма да те намери.

Момчето сложи ръка пред устата си. Жестът му бе сигнал, очакван от Тег. В инструкцията бе казано категорично: „*Голата иска събуждането на първоначалните си спомени, обхванат от страх. Това е най-високата преграда, в която трябва да направиш пролука.*“

— Махни ръката си от устата! — заповяда му.

Дънкан дръпна длан, сякаш нещо я бе изгорило. Загледа се в Тег като животно, попаднало в капан.

„*Говори истината* — разпореждаха указанията. — *Сега, когато сетивата и разумът са разпалени до краен предел, голата ще надникне в душата ти.*“

— Държа да знаеш — каза башарът, — че намирам за противно онова, което Сестринството ми е наредило да сторя с тебе.

Дънкан видимо се напрегна.

— Какво са ти заповядали да направиш?

— Има нещо сбъркано в уменията, на които трябва да те науча.

— Сбъ... Сбъркано ли?

— Не говоря за подготовката с общ характер, тоест за интелектуалната страна. Е, тук си вече на нивото на полкови командир.

— Повече от Патрин?

— Защо искаш да си по-добър от Патрин?

— Той не беше ли твой другар?

— Да, беше.

— А каза, че никога не е бил друго освен отделънен!

— Патрин можеше да поеме цялостното командване на многопланетна боева мощ. Той беше истински магьосник в тактиката, чиято мъдрост съм използвал многократно.

— Но ти нали ми каза, че никога...

— Изцяло по негов избор. Ниският чин му даваше възможност за близък контакт с редовия състав, което много пъти се е оказвало полезно и за двамата ни.

— Командир на полк, казваш... — Гласът на Дънкан прозвуча малко по-високо от шепот. Момчето гледаше втренчено повърхността на масата.

— Овладей си напълно познанията за всички задължения и функции. По-буен си от необходимото, но опитът поставя нещата по местата им. Бойните ти умения и владееенето на оръжията превишават полагаемото се за твоята възраст.

Все още без да погледне към Тег, Айдахо попита:

— Каква е възрастта ми... господине?

Точно както гласеше предупреждението в инструкцията: *Голата* *непрестанно ще кръжи около основния въпрос: „Каква е възрастта ми?“ На колко години впрочем може да бъде един гола!*

Послужи си с хладно осъждащ тон:

— Ако искаш да узнаеш собствената си гола-възраст, защо не зададеш въпроса както трябва?

— Как... Каква възраст, господине?

Върху младежкото лице беше натегнала толкова много мъка, че ъгълчетата на очите на Тег внезапно овлажняха от напирани сълзи. Все пак за случая беше предвидено необходимото предупреждение: *„Не показвай прекомерно състрадание!“* Той прикри вълнението си с окашляне, а после хладно заяви:

— Само ти можеш да си отговориш на този въпрос.

Указанията бяха недвусмислени: „Върни всичко обратно към него! Остави вниманието му фокусирано навътре. Емоционалната болка в процеса е еднаква по важност с физическата.“

Дълбока въздишка разтърси момчето насреща му. Беше затворило плътно очите си. В началото, когато башарът бе седнал край масата, Дънкан помисли: *Дойде ли моментът? Ще го направи ли сега!* Ала осъдителният тон и словесните атаки на наставника му бяха напълно неочаквани. На всичко отгоре думите прозвучаха снизходително.

Гледа ме отвисоко.

Вълна на гняв се надигна в гърдите му. Нима Тег мислеше за него като за глупак, който веднага ще налага въдицата? *Тонът на гласа и поведението са напълно достатъчни, за да бъде подчинена нечия воля.* Не, бе доловил още нещо зад снизходителното отношение, подобно на непроницаема металопластова сърцевина. Почтеност... Целенасоченост... Зърна също и готовите да потекат сълзи, както и прикриващия ги жест. Той отвори очи, погледна открито Тег и твърдо изрече:

— Господине, не искам да бъда неучтив, неблагодарен и груб. Но отказвам да продължа без отговори на моите въпроси.

Башарът знаеше много добре указанията: „*Ще разбереш кога голата е стигнал до връхната точка на отчаянието. Нито един от тях няма да направи опит да го скрие. Присъщо е на психиката им. Ще го познаеш по гласа и състоянието.*“

Дънкан бе почти достигнал критичната точка. Сега мълчанието беше задължително. Трябваше да го принуди да задава въпроси, определящи хода на собствените му мисли.

— Знаеш ли, че веднъж помислих дали да не убия Шуонгю? — попита Айдахо.

Тег отвори устата си, но я затвори без звук. *Мълчание!* Момчето изглеждаше напълно сериозно!

— Боях се от нея — продължи то. — А никак не обичам да ме е страх.

После сведе поглед и добави:

— Ти ми каза веднъж, че мразим само онова, което наистина ни застрашава.

„Ще приближава и ще се отдръпва... приближава и отдръпва. Изчакай, докато се хвърли напред.“

— Не те мразя — каза Дънкан след малка пауза, поглеждайки отново към Тег. — Просто се почувствах обиден, когато ме нарече *гола* в лицето, Но Лусила е напълно права: „Истината никога не бива да ни обижда, дори когато от нея боли.“

Башарът отри устните си. Желанието да говори бе го изпълнило до краен предел, но имаше още до мига на хвърлянето напред.

— Не си ли изненадан от намерението ми да убия Шуонгю? — попита момчето.

Тег съзнателно не помръдна. Кимването с глава също щеше да се приеме като отговор.

— Мислех да пусна нещо в питието ѝ. Но си казах, че така постъпват страхливците, а аз не съм от тях. Всичко друго, само не и страхливец.

Неподвижният Тег продължаваше да мълчи.

— Башар, наистина мисля, че не си безразличен към мен... И си прав — никога няма да бъдем другари. Ако не изгубя живота си, ще те надмина. Но тогава вече ще бъде много късно да се сприятеляваме. Ти каза истината.

Тег не съумя да се въздържи и пое дълбоко дъх, когато ментатът в него ясно долови признаците на силата, изпълнила голата. Съвсем наскоро, може би дори точно сега, младежът в нишата си бе отишъл, превръщайки се в мъж. Констатацията го натъжи. Бе станало толкова бързо! Нямахме го нормалното преливане между двете състояния.

— Впрочем Лусила не се интересува от мен така, както го правиш ти — рече Дънкан. — Само изпълнява заповедите на старшата света майка, оная — Тараза.

Още не! — нареди си Тег и навлажни с език устните си.

— Попречил си на Лусила да изпълни дадените ѝ нареждания — внезапно изтърси момчето. — Какво се очаква да ми направи?

Моментът бе дошъл.

— А какво мислиш, че трябва да ти направи?

— Не знам!

— Оригиналният Дънкан Айдахо щеше да знае.

— Ти също го знаеш! Защо не ми кажеш?

— От мен се очаква само да ти помогна, за да възстановиш първоначалната си памет с всички събрани в нея спомени.

— Направи го!

— Само ти можеш да го направиш както трябва.

— Но не знам как!

Тег се премести до самия ръб на стола, без да отговори. *Точката на хвърлянето напред!* Долавяше, че нещо все още липсва, за да бъде отчаянието на Дънкан пълно.

— Господине, знае се, че мога да разчитам движението на устни — каза момчето. — Веднъж се бях качил в наблюдателната кула на обсерваторията. Видях разговарящите долу Лусила и Шуонгю. Дъртата ѝ каза: „Хич да не те е грижа, че е толкова млад! Имаш си заповеди.“

Мълчалив и нащрек, башарът пресрещна погледа му. Беше напълно в стила на Дънкан да се прокрадва тайно из кийпа, да наблюдава и ревностно да търси необходимото му познание. Дори и сега сам бе възприел същата форма на използване на паметта, без да си дава сметка, че продължава да наблюдава и да търси, макар и по различен начин...

— Не помислих, че от нея се очаква да ме убие — продължи младежът. — Впрочем ти добре знаеш какво трябва да ми направи, след като ѝ пречиш да го стори. — Внезапно удари с юмрук по масата и викна: — Отговори, дяволите да те вземат!

Аха, пълното отчаяние!

— Мога само да ти кажа, че нейните намерения са в противоречие с дадените ми заповеди. Тараза лично ми нареди да умножа силата и уменията ти и да те пазя.

— Но нали заяви, че подготовката ми... е сбъркана!

— Беше сторено с цел да те подготви за първоначалните спомени в паметта ти.

— Какво трябва да направя?

— Вече го знаеш.

— Не, кълна се! Обясни ми, моля те!

— Правиш много неща, които никой не ти е показвал. Някой да те е учил на неподчинение?

— Моля те, помогни ми! — прозвуча отчаяното му стенание.

Тег с усилие демонстрира хладно отдръпване:

— По дяволите, какво мислиш, че върша?

Дънкан сви юмруци и ги стовари върху масата, при което чашата му подскочи. Впери поглед в башара. Внезапно на лицето му се появи странно изражение, а блестящите очи говореха, че е проумял нещо.

— Кой си ти? — пошепна момчето.

Ключовият въпрос!

Гласът на Тег внезапно изсвистя като удар с бич по беззащитна жертва:

— Кой мислиш, че съм?

Върховно отчаяние разкриви чертите на голата. Успя само да заекне:

— Ти... Ти си...

— Дънкан! Престани с глупотевините си! — Възрастният мъж скочи на крака и се взря надолу с престорен гняв.

— Ти си...

Дясната ръка на башара се стрелна дъговидно. Дланта му се стовари върху бузата на момчето:

— Нима дръзваш да не ми се подчиняваш?

Изплющя зашеметяващата плесница и на лявата:

— Как се *осмеляваш!*

Реакцията на Айдахо беше толкова мигновена, че сякаш електрически ток порази Тег. *Каква бързина!* Въпреки множеството отделни елементи мълниеносната атака изглеждаше плавна и логична — отскок нагоре, стъпване на стола и отблъскване едновременно със саблен удар, насочен към уязвимите нервни възли на рамото.

Благодарение на отдавна придобитите инстинкти башарът се отдръпна встрани, а левият му крак като млатило прекоси масата, поразявайки слабините на голата. Но и самият той не остана незасегнат. Дланта на Дънкан продължи пътя си надолу и ръбът ѝ се стовари близо до коляното на нападащия го крак, който болезнено се вцепени.

В същото време момчето се просна напреко на масата, опитвайки се да отстъпи въпреки достигналия го ритник. Тег го спря с лявата си ръка и удари отсечено с другата в основата на гръбначния стълб, точно в областта на връзката, умишлено отслабена с прекомерни упражнения в последните няколко дни.

Дънкан изстена от страшната парализираща болка, пронизала тялото му. На негово място всеки друг би останал напълно обездвижен,

но той само изпъшка силно и поднови атаката си, като замахна със свити пръсти към башара.

Безмилостен, както го изискваше моментът, наставникът бе длъжен да усилва болката на жертвата, която не отместваше поглед от него дори в миговете на върховно страдание.

„Гледай го в очите! — бяха предупредили инструкторите. А Белонда бе добавила, за да затвърди нужната процедура: — Погледът му сякаш ще преминава през тебе, но той ще те назове с името на Лето.“

Много по-късно Тег се опитваше да си спомни дали бе изпълнил дословно всяка подробност на процедурата за разбуждането на голата. Знаеше, че продължава да действа според дадените му нареждания, но паметта сякаш се бе отделила от тялото, оставяйки му свобода да изпълнява както намери за добре получените заповеди. Чудно защо съзнанието повика спомен за друг случай на неподчинение: бунтът при Цербол, където той, макар и още на средна възраст, беше вече башар с огромна известност. Облякъл най-хубавата си униформа, но без медалите (фин нюанс, между другото), за да се появи в пърлещата обедна жег, заляла разораното бойно поле... Без никакво оръжие, застанал срещу напредващите бунтовници!

Мнозина от нападателите му дължаха живота си. А повечето от тях някога му бяха засвидетелствали най-дълбока вяност. Сега обаче изглеждаха обзети от яростно неподчинение. Присъствието на Тег, препречил пътя им, сякаш говореше на войниците: „Няма да нося медалите, показващи какво съм сторил, когато бяхме другари. Няма да съм нищо, което да намеква дори, че бях един от вас. Нося само униформата, свидетелстваща, че все още съм башарът. Убийте ме, което пък ще покаже докъде може да стигне неподчинението ви.“

Когато повечето от атакуващите свалиха оръжието си, а някои дори коленичиха пред стария си командир, той поклати глава: „Никога не се е налагало да ми се покланяте или да превивате коляно пред мен! Усвоили сте лоши навици от новите си водачи!“

По-късно каза на бунтовниците, че споделя някои от поводите им за недоволство. С Цербол наистина бяха постъпили лошо. Но не пропусна да ги предупреди: „Едно от най-опасните неща из цялата вселена са невежите хора с основателни мотиви за недоволство. Няма обаче нищо по-страшно от добре информирано общество на

интелигентни хора с подобни оплаквания. Не можете да си представите какви щети е способен да причини отмъстителният интелект. Тиранът щеше да изглежда като добронамерен баща в сравнение с онова, което без малко не сътворихте!“

Беше вярно, разбира се, но в бене-гесеритски контекст, така че можеше да помогне съвсем малко във връзка с нареденото му да извърши сега с голата — довеждането на една почти беззащитна жертва до пълна духовна и физическа агония.

Спомни си всичко това, докато гледаше в очите на Дънкан. (Нали и Белонда му каза да не отделя погледа си от тях!) Те не променяха фокуса си. Бяха взрени право в лицето му, дори в мига на вика, преминал в отчаян крясък:

— Проклет да си, Лето! Какво правиш?

Нарече ме Лето.

Тег се отдръпна с куцукане две крачки назад. Кракът му беше изтръпнал и го болеше там, където бе ударен. Осъзна, че се задъхва и е на прага на силите си. Вече беше прекалено стар за подобни натоварвания, а се чувстваше и омърсен от онова, което бе извършил. Но съзнанието му все още бе обхванато без остатък от процедурата на разбуждането. Знаеше, че някога голите са били събуждани чрез подсъзнателна провокация към убийство на обичан от тях човек. Душата на голата, разбита на части и принудена да се превърне отново в цяло, оставаше винаги с белези в психичен план. Предполагаше се, че и ръководителят на процеса не остава без такива последствия.

Бавно, потискайки острия вик на мускулите и нервите, доведени до безчувственост от страшната болка, Дънкан се плъзна заднешком от масата и застана прав, подпрял се на стола, като продължаваше да трепери и да гледа Тег в очите.

Инструкцията казваше дословно: „*Трябва да останеш напълно спокоен. Не помръдвай. Остави го да те гледа, колкото иска.*“

Башарът бе неподвижен, точно както гласяха указанията. Споменът за бунта при Цербол напусна ума му; добре знаеше как бе постъпил и тогава, и сега. В известен смисъл двата случая си приличаха. Не беше споделил с бунтовниците никаква абсолютна истина (ако такава изобщо съществуваше), а само необходимото, дето да ги върне в кошарата. Достатъчна бе болката и предвидимите от нея последствия: „*За собственото ви добро е.*“

Но беше ли вярно същото и за настоящия гола Дънкан Айдахо?

Питаше се какво ли става сега в съзнанието на момчето. Инструктиращите бяха споделили с Тег всичко познато по въпроса, ала той виждаше, че думите са недостатъчни. Очите и лицето на застаналия пред него юноша представляваха достатъчно доказателство за величината на обзелия го душевен смут — постоянното тиково кривене на устата и бузите, както и стрелкащия се насам-натам поглед.

С все още силно изразена, но постепенно стихваща болка лицето на Дънкан започна бавно да се отпуска. Тялото му обаче продължаваше да трепери. Изглеждаше тъй, все едно, че то вибрира нейде далече, а стрелкащите се във всички посоки болки изпитва някой друг. В същия миг самият той беше тук, независимо къде (и кога) се бе озовал. Спомените му нямаше да бъдат впримчени. Внезапно се почувства извън настоящото си място и с прекалено младо тяло, непасващо с престоя му във времето преди битността на гола. Мятанията и гърчовеите на съзнанието преминаха изцяло в собствената си вътрешна среда.

Инструкторите бяха казали: *„Ще има наложени от голата филтри върху спомените му, когато още не е бил такъв. Някои от оригиналните преживелици ще се върнат като приливна вълна. Други възпоминания ще дойдат обратно с по-бавен ход. Няма обаче да бъде хвърлена задържащата мрежа, докато той не си спомни мига на първоначалната си смърт.“*

Белонда бе съобщила на Тег известните за фаталния момент подробности.

— Сардаукарите — пошепна Дънкан и се огледа, насочвайки погледа си към знаците и символите на Харконите, които заливаха не-сферата. — Елитните императорски военни части с харконски униформи.

Вълче озъбване разкриви внезапно устата му:

— И каква омраза ги е гонела!

Тег продължи безмълвното си наблюдение.

— Те ме убиха — каза момчето с равен, лишен от емоции глас, допълнително вледеняващ с категоричното си звучене; последва бясна тръпка, която разтърси цялото му тяло, сякаш за да спре досегашното леко треперене.

— Най-малко дузина от тях в онова тясно пространство — погледна право в Тег. — Един ме разсече от главата надолу сякаш с месарски сатър!

Спря за миг с конвулсивно свиващо се гърло, без да отмества очите си от башара, и запита:

— Успях ли да спечеля достатъчно време за бягството на Пол?

Кажи му истината за всичко, което иска да узнае.

— Да, той смогна да избяга.

Ето, стигнаха до момента, изискващ огромно напрежение на силите. Как тлейлаксианците се бяха сдобили с Айдаховите клетки? Тестовите на Сестринството потвърждаваха оригиналността им, но оставаше място и за съмнение. Тлейлаксианците бяха заложили нещо свое в настоящия гол. Следователно спомените му можеха да се окажат ценна следа.

— Харконите... — започна Дънкан, когато възпоминанията от кийпа попаднаха в мрежата: — О, да! — разтърси го злобен смях, след който отправи победен вик към отдавна починалия барон Владимир Харконен:

— Върнах ти го тъпкано, бароне! Направих го в името на всички, които ти унищожи!

— Спомняш ли си кийпа и нещата, научени от нас? — попита Тег.

Объркване с последвало го смръщване изтегли дълбоки гънки по челото на момчето. Емоционалното страдание се бореше с болките на плътта. Все пак кимна утвърдително в отговор на башарския въпрос. Имаше два живота — един, затворен в аксолотловите резервоари, и друг... Друг, който... Да, чувстваше се незавършен. Нещо неуловимо оставаше потиснато у него. Повторното разбуждане не бе приключило. Той се взря ядно в Тег. Имаше ли още? Наставникът му беше се показал безмилостен. Необходима бруталност ли бе това? Изискваше ли я пълното възстановяване?

— Аз... — Дънкан завъртя глава вляво и вдясно, подобно на ранен звяр пред наблюдаващия го отблизо ловец.

— Спомни ли си всичко? — настойчиво повтори башарът.

— Всичко ли? О, да. Припомням си Гамму, още когато беше Гайъди Прайм — онази пропита с масло и просмукана с кръв адска дупка на Империята! Да, наистина, башаре. Бях твой добър ученик.

Командир на полк! — Той отново се изсмя, отхвърляйки назад главата си с жест на възрастен човек, странен за младото му тяло.

Тег долови в себе си внезапен прилив на дълбоко удовлетворение. Всичко бе станало съгласно предвижданията.

— Мразиш ли ме? — запита той.

— Да те мразя? Не казах ли, че ще ти бъда благодарен?

Дънкан рязко вдигна дланите си и ги загледа втренчено, след което сведе поглед надолу, към младежкото си тяло.

— Какво изкушение! — измърмори той.

После отпусна ръце и се вгледа внимателно в лицето на башара, проследявайки познатите черти.

— Атреиди.. Всички вие дяволски си приличате!

— Не всички — възрази Тег.

— Нямам предвид външното подобие, башар. — Погледът му леко се разфокусира, преди устните да изрекат: — Поисках да узная възрастта си.

След продължително мълчание добави:

— О, богове на бездната! Колко много време изтече!

Тег каза това, което му бе наредено да каже:

— Сестринството има нужда от теб.

— С несъзрялото ми тяло? Какво се очаква от мене?

— Наистина не зная, Дънкан. Тялото ти ще се развие до пълна зрялост, а предполагам, че и една света майка ще ти обясни някои неща.

— Лусила ли?

Дънкан бързо погледна към богато украсения таван, а после към нишата и часовника, издържани в бароков стил. Спомняше си, че бе дошъл тук с Тег и Лусила. Мястото беше същото, но и вече различно.

— Харконите — прошепна той. — Знаеш ли колцина от семейството ми са били измъчвани и избити от тях?

— От Архивната служба на Тараза ми дадоха сведения...

— Отчети, а? Мислиш ли, че думите могат да изразят всичко?

— Не. На въпроса ти обаче имам само този отговор.

— Върви по дяволите, башар! Защо вие, Атреидите, трябва винаги да се показвате като толкова честни и благородни?

— Мисля, че е заложено от възпитанието ни.

— Напълно вярно — чу се гласът на Лусила иззад него.

Тег не се обърна. Какво ли бе чула? Колко време е била тук?

Светата майка приближи и застана до него, но вниманието ѝ бе насочено към Дънкан.

— Майлс, виждам, че си свършил работата си — каза тя.

— До последната буква на заповедите на Тараза — отвърна башарът.

— Оказа се много мъдър и прозорлив — продължи Лусила. — Да, повече, отколкото предполагах. Трябвало е да накажат сурово майка ти за онова, на което те е научила.

— Аха, прелъстителката Лусила — намеси се Дънкан и погледна към Тег, но мигом върна зора си върху младата жена: — Е, сега мога да си отговоря на другия ми въпрос: какво се очаква от мен...

— Наричат ги Впечатки — вметна Тег.

— Майлс — предупреждаващо рече светата майка, — ако си усложнил задачата по начин, пречещ на изпълнението на дадените ми заповеди, ще те опека на шиш.

Безизразно прозвучалият ѝ глас предизвика тръпка у башара. Знаеше, че заплахата е метафорична, но в подразбиращото се от нея се криеше реална опасност.

— Банкетът на наказанията! — възкликна Дънкан. — Колко мило.

— Нищо романтично няма в стореното ти от нас, момче — обърна се към него възрастният мъж. — Служил съм на Бене Гесерит при доста изпълнения, оставили неприятно чувство у мен, но никога не съм имал усещане за подобна низост.

— Без повече приказки! — разпореди се Лусила с максималната мощ на Гласа.

Тег я пропусна през и отвъд себе си, както го бе учила майка му, а после продължи:

— Онези, които се обричат в безукорна вярност на Сестринството, знаят, че само едно нещо е истински важно — оцеляването на Бене Гесерит. Не запазването на живота на отделния индивид, а на самото Сестринство. Измами, безчестия и други подобни са просто празни думи, когато се поставя под въпрос оцеляването на...

— Майлс, проклета да е майка ти! — не скри гнева си Лусила, а с него и комплимента, дължим в случая.

Дънкан се вгледа в нея. Коя бе тя всъщност? Почувства как спомените му сами се раздвижват. Не беше същата личност, в никакъв случай... И все пак, някои елементи и отделни подробности... Нейният глас. Овалът на лицето ѝ. Изведнъж видя отново чертите на жената, която бе зърнал на стената в стаята си в кийпа.

„Дънкан, сладък мой Дънкан.“

От очите му покапаха сълзи. Собствената му майка бе станала поредната жертва на Харконите. Измъчвана... и кой знае какво още! Невидяна вече от нейния „сладък Дънкан“.

— Богове, как бих искал да има някой от тях сега, за да го убия на място! — изстена момчето.

Отново фокусира погледа си в Лусила. Сълзите замъгляваха чертите на лицето ѝ и улесняваха сравнението. Ликът на младата жена се смеси с този на лейди Джесика — любимата на Лето Атреидес. За миг погледна към Тег и после пак към светата майка, изпускайки при това движение сълзите от очите си. Образите в паметта му се разтвориха в лика на истинската Лусила, застанала пред него. Подобия, сходства, но никога същото... Никога същото.

Впечатка.

Можеше да се досети за смисъла. В гърдите му се надигна дивата ярост на същинския Дънкан Айдахо:

— Е, Впечатко, мое дете ли искаш в утробата си? Знам, че не ви наричат майки ей тъй, без нищо.

— Друг път ще разгледаме въпроса — отвърна Лусила студено.

— Хайде, да поговорим на напълно подходящото за случая място! — настоя Дънкан. — Може би дори ще ти изпея една песничка. Не толкова добре, както би го сторил Гърни Халик, но все пак достатъчно прилично като подготовка за креватна гимнастика.

— Намираш ли го за забавно? — попита тя.

— Забавно ли? Не, но *ми напомня* за Гърни. Башар, кажи истината — и него ли върнахте обратно от мъртвите?

— Не, доколкото зная — каза Тег.

— Ех, никога не е имало друг певец като Гърни! — продължи Дънкан. — Можеше да те убие, докато пееше, без да пропусне и нота.

Лусила заяви с все още ледено изражение:

— В Бене Гесерит сме се научили да избягваме музиката. Предизвиква прекалено много объркващи емоции. И следи в паметта,

разбира се.

Целта ѝ беше да го сплаши, напомняйки му за всички Други Памети, както и за заключената в тях мощ, но Дънкан само се изсмя още по-високо.

— Колко жалко! Изпуснали сте страшно много от живота.

И затананика припев на стара песен на Халик: „*Приятели, на преглед на войската, на някогашната войска...*“

Мисълта му се носеше стремително в други краища с богато ухание и вкус на отново родените мигове; той пак почувства пламенното докосване на нещо могъщо, останало скрито в него. Каквото и да беше, в същността му бе втъкано насилие и то засягаше Лусила. Впечатката. Въображението му я представи мъртва и обляна в кръв.

Хората винаги търсят нещо повече от пряката проява на радост — онова по-дълбоко усещане, което се нарича щастие. Ето и една от загадките, с чиято помощ моделираме изпълнението на проектите си. Нещото, назовано повече, предполага увеличаване на силата му при онези, неможещи да му дадат име, или които (както е в повечето случаи) дори не подозират, че то съществува. Хората реагират най-вече несъзнателно на тази скрита мощ. Следователно трябва само да заявим, че обмисленото от нас нещо повече го има, да му дадем определение и да моделираме формата му, след което другите ще последват посоченото.

Тайни на Водаческото изкуство на Бене Гесерит

Смълчаният Уаф вървеше на двайсетина крачки пред тях; Одрейди и Шийена го следваха надолу по оградения с буренаци път покрай обширна площадка за съхраняване на подправка. Тримата бяха облечени с нови връхни дрехи за пустинята и блестящи влагосъхраняващи костюми. В сивата ограда от непластичен материал около площадката се бяха вплели стръкове трева и шушулки със семена, подобни на памуковите. Гледайки семенните кутийки, Одрейди ги оприличаваше на живота, опитващ се да превъзмогне грубата намеса на хората.

Зад тях се виждаше напечената от слънчевия светлик на ранния следобед грамада на сградите, израсли около Дар-ес-Балат. Горещият сух въздух изгаряше гърлото на светата майка при всяко по-дълбоко вдишване. Виеше ѝ се свят и тя се чувстваше някак неуютно в самата себе си. Мъчеше я жажда. На всяка крачка ѝ се струваше, че с труд пази равновесие, застанала на ръба на бездънна пропаст. Обстановката, създадена по нареждане на Тараза, можеше да се взриви всеки миг.

Колко крехка и несигурна е!

Три сили поддържаха равновесието, като в действителност не си помагаха една на друга, а бяха само взаимно обвързани със стимули,

подлежащи на моментна промяна, което пък щеше да доведе до сриването на установения съюз. Военните, изпратени от Тараза, не ѝ донесоха увереност. Къде беше Тег? Къде се губеше Бурзмали? В същия порядък, къде ли беше и голата? Досега вече трябваше да е тук. Защо ѝ бе наредено да забави нещата?

Днешното приключение със сигурност означаваше забавяне! Въпреки Таразината благословия Одрейди не можеше да избяга от мисълта, че не е изключено разходката в пустинята на червеите да се превърне в постоянно занимание. А и Уаф на всичкото отгоре! Ако той оживее, щеше ли да има нещо и за него?

Независимо от използването на най-добрите апарати за бързо нарастване на кости, с които разполагаше Сестринството, тлейлаксианецът се оплакваше от болки в ръцете там, където ги бе счупила комендантката. Не, всъщност не се оплакваше, а само подаваше информация. Сякаш бе приел крехкия съюз помежду им, включително и измененията, внесени от ракианската жреческа клика. Допълнителна увереност му вдъхваше фактът, че един от неговите лицетанцьори, приел образа на Туек, бе заел пейката на Върховния жрец. Уаф звучеше убедително, когато настояваше за „майки за разплод“ от Бене Гесерит, поради което и задържаше своя дял от направения пазарлък.

„Става дума за съвсем малко забавяне, докато Сестринството огледа и даде мнение за новия договор — обясняваше Одрейди. — Междувременно...“

Днес беше „междувременното“.

Тя свали от себе си товара на лошите предчувствия и постепенно навлезе в атмосферата на скорошното приключение. Беше истинско удоволствие да наблюдава поведението на тлейлаксианеца и особено реакцията му при срещата с Шийена — достатъчно ясно изразен страх, но много повече страхопочитание.

Любимката на неговия Пророк.

Одрейди погледна встрани към момичето, което послушно крачеше до нея. Там ли се криеха начините и средствата за реалното моделиране на събитията в цялостния проект на Бене Гесерит?

Успешният пробив на Сестринството в действителността, скрита зад тлейлаксианците и тяхното поведение, я бе възхитил. Фанатичната „истинска вяра“ на Уаф допълваше облика си с всяка нова негова

реакция. За старшата света майка беше достатъчно удовлетворение да изучава тлейлаксиански Майстор в окръжение от религиозно естество. Самото скърцане на песъчинките под стъпалата на Уаф предизвикваше поведенчески реакции които тя бе обучена да разпознава.

Редно беше да се досетим — мислеше Одрейди. Манипулационните похвати на собствената ни Мисионария Протектива трябваше да ни подсказват как тлейлаксианците са постъпвали винаги досега — затваряли са се в себе си и не са допусkali никакво външно проникване през всичките бавно пропъззели хилядолетия.

Изглежда не бяха прекопирали структурата на Бене Гесерит. Каква друга сила би могла да е причината. Религията! Великата Вяра!

Освен ако не ползват гола-системата като разновидност на безсмъртието.

Тараза можеше да се окаже права. Прераждащите се тлейлаксиански Майстори не биха приличали на светите майки, защото не притежаваха Други Памети, а само лични възпоминания. Но за сметка на това — продължаващи!

Смайващо!

Одрейди погледна напред към гърба на Уаф. *Бавно движение.* Пасваше му напълно естествено. Спомни си, че той бе нарекъл Шийена с името „Аляма“. Още едно потвърждаващо лингвистично прозрение във Великата Вяра. Означаваше „Благословената“. Тлейлаксианците бяха съумели да запазят един древен език не само жив, но и без промени.

Дали Уаф разбираше, че единствено могъщи сили като религиите могат да го сторят?

Тилвит, ние държим корените на вашата идея фикс! Тя не се различава особено от създадените от нас. Знаем как да я раздвижим за постигане на собствените си цели.

В съзнанието на Одрейди се бе запечатало посланието на Тараза: „Тлейлаксианският план е прозрачен — Надмощие. Вселената на хората трябва да се превърне в тлейлаксиански свят. Но подобна цел не може да се постигне без помощ от страна на Разпръскването. Следователно...“

Разумните доводи на старшата света майка не подлежах на оспорване. Съгласи се дори опозицията от дълбоката схизма,

заплашваща да разцепи Сестринството. Ала мисълта за огромните човешки маси в Разпръскването, чийто несметен брой нарастваше експоненциално поради чувството на самотно отчаяние у Одрейди. *Колко малко сме, сравнени с тях.* Шийена се наведе и взе някакъв камък. Огледа го за миг и го запрати към оградата, проточила се покрай тях. Камъчето премина през отворите на мрежата, без да я докосне.

Светата майка изведнъж се почувства неспокойна, Шумът от стъпките им по пясъка, навяван по рядко използвания път, ѝ се стори прекомерно висок. Източеното тяло на естакадата, минаваща над пръстеновидния канат и рова с вода около Дар-ес-Балат, се намираще на не повече от двеста крачки пред тях.

— Света майко, правя го по твое нареждане — заговори Шийена. — Все още обаче не знам защо.

Защото е тежкото изпитание, на което подлагаме Уаф, а посредством него моделираме новата форма на света на Тлейлакс!

— Просто за демонстрация — отвърна Одрейди. Беше вярно и макар и да не съдържаше цялата истина, можеше да послужи.

Момичето вървеше с наведена глава и внимателно следеше с поглед мястото на всяка своя стъпка.

Така ли приближава всеки път към Шейтан! — запита се комендантката. — *Замислена и съдържана, както сега!* Долови слаб звук от плясък високо зад себе си. Наблюдаващите орнитоптери пристигаха. Щяха да бъдат на нужното разстояние, много очи трябваше да станат свидетели на показната демонстрация.

— Ще танцувам — каза Шийена. — Обикновено идва някой от големите.

Одрейди долови ускоряването на пулса си. Дали „големият“ щеше да се подчини на момичето в присъствието на двамата ѝ спътници? *Истинска самоубийствена лудост!* Но трябваше да го изпълнят така, както гласяха заповедите на Тараза.

Погледна към оградената площадка за подправка до тях. Мястото изглеждаше странно познато. Повече от видяно някога. Уверен вътрешен глас, уведомен от Другите Памети, ѝ предаде, че на практика то е останало без промяна от отдавна отминалите времена. Конструкцията на силозите, разпръснати по огромната площ, беше стара като Ракис — кълбовидни резервоари на високи крака, подобни

на насекоми от метал и пластични материали, сякаш очакващи на кокилоподобните си крайници да скочат върху поредната жертва. Подозираше, че в тях някогашните проектанти бяха заложили подсъзнателно посланието: *Меланжът е колкото благодат, толкова и погубел.*

Под силозите се бе проточил пустеещ песъчлив участък без никаква растителност покрай постройките с кирпичени стени — подобие на израстък на амеба, отвеждащ Дар-ес-Балат почти до края на каната. Скрытата от дълго време не-сфера на Тирана бе осигурила тук присъствието на много плодовита религиозна общност, чиято активност в преобладаващата си част оставаше скрита зад стени без прозорци и под земята.

Потайното действие на подсъзнателните ни желания!

Шийена отново се обади:

— Туек не е същият.

Одрейди видя как главата на Уаф рязко подскочи. Беше чул. Сега сигурно мислеше: *Можем ли изобщо да скрием нещо от пратениците на Пророка!*

Прекалено много хора знаеха, че лицетанцър е приел образа на Върховния жрец, каза си комендантката. Разбира се, жреческата клика вярваше, че е изплела достатъчно голяма мрежа, в която да попадне не само Бене Тлейлак, но и Сестринството...

Одрейди вдъхна острия мирис на химически препарати, които се използваха за премахване на диворастващи видове по площадката за складиране на подправка. Мирисът върна вниманието ѝ към неотложните потребности. Нямаше право на мисловни разходки именно тук! Сестринството съвсем лесно можеше да попадне в заложения от самото него капан.

Шийена се спъна и тихо извика — повече от раздразнение, отколкото от болка. Уаф рязко завъртя главата си към нея, погледна я и после отново се съсредоточи в пътя. Навяваният пясък скриваше местата, където платното бе набраздено или пък в него се бяха отворили малки ровове. Конструкцията на естакадата, макар и появила се сякаш от вълшебна приказка, изглеждаше стабилна. Разбира се, не беше достатъчно масивна, за да издържи някой от червеите — потомци на Пророка, но изглеждаше повече от сигурно, че човешко същество-молител ще може да премине в пустинята.

А Уаф се виждаше в представите си преди всичко като молител.
Господи, дойдох като просяк в земята на твоята пратеница.

Подозренията му към Одрейди не бяха изчезнали. Светата майка го бе довела тук, за да изцеди познанията му, преди да го убие. *Но с Божията помощ все още мога да я изненадам.* Знаеше, че тялото му има имунитет срещу иксианска сонда, а и тя не бе взела със себе си тежкия и неудобен за носене прибор. Чувстваше се сигурен най-вече благодарение на силата на собствената си воля и вярата в Божията милост.

Ами ако ръката, която ни подават, е честно протегната!

Последното би било също Божие дело. Съюз с Бене Гесерит и неотменим контрол над Ракис! Какъв прекрасен сбъднат сън! Най-после надмощие на шериата и Бене Гесерит в ролята на мисионер.

Когато Шийена отново се спъна и се чу тихият възглас на болката и недоволството ѝ, Одрейди строго каза:

— Момиче, не се самооплаквай!

Забеляза как раменете на Уаф рязко се стегнаха.

Никак не му се нравеше назидателното отношение към неговата „Благословена“. Дребният мъж имаше твърд характер. Светата майка го отдаваше на фанатизма му. Дори ако дошлият червей реши да го убие, Уаф не би побягнал. Вярата в Бога щеше да го хвърли право в смъртоносната паст, освен ако нещо не разколебавеше доверието му в силата на религията.

Одрейди се сдържа да не се усмихне, тъй като със сигурност бе напипала нишката на мисловния му процес: *Бог скоро ще раздули Своята цел.*

Всъщност сега тлейлаксианецът мислеше за клетките си в резервоара за бавен растеж в Бандалонг. Независимо от онова, което можеше да се случи тук, те щяха да родължат живота му за славата на Бене Тлейлакс и на Бога — сериен Уаф, винаги служещ на Великата Вяра...

— Сигурно знаеш, че мога да подуша Шейтан — каза Шийена.

— Сега ли? — Одрейди погледна към естакадата пред тях, по чиято дълговидна повърхност тлейлаксианският Майстор бе вече направил първите си стъпки.

— Не, когато дойде — отговори момичето.

— Разбира се, че можеш. Всеки би могъл.

— Но аз долавям миризмата му отдалече.

Светата майка вдъхна дълбоко през носа и автоматично подреди по сила миризмите на общия фон на препечен кремък — слаб лъх на меланж, озон, нещо с отчетлив кисел мирис. Даде с ръка знак на девойката да поеме по естакадата. Уаф водеше с двайсетина крачки. Конструкцията полягаше към пустинята на около шейсет метра пред него.

При първа възможност ще вкуся пясъка — помисли Одрейди. — *Така ще мога да разбера много неща.*

Когато стигна по естакадата над рова с вода, тя погледна на югозапад към ниската преграда, проснала се по дължината на хоризонта. Изведнъж пред вътрешния ѝ взор се появи спомен от една от Другите Памети. Бе лишен от яснотата на истинската визия, но тя го разпозна — смесица от образи и картини от най-дълбоките ѝ подсъзнателни източници.

По дяволите! — помисли. — *Не и сега!*

Но не беше в състояние да стори нищо. Подобни неповикани появи в никакъв случай на бяха самоцелни.

Предупреждение!

Погледна косо към хоризонта, давайки възможност на спомена да филтрира изображението, появило се от Другата Памет — много стара висока преграда и хора, движещи се по връхната ѝ част... В дълбините на паметта се виждаше приказно красивата паяжина на конструкцията на някакъв мост. Свързваше една част на изчезналата стена с друга част от нея, а Одрейди, без да вижда всичко, знаеше, че под отдавна несъществуващия път тече река. Реката Айдахо! Преналожилото се на хоризонта изображение се раздвижи и някакви предмети започнаха да се свличат от моста. Беше много далече, За да ги разпознае, но ето, че се появиха надписи с наименованията на обектите, включени в причудливата прожекция. Обхваната едновременно от силен страх и въодушевление, тя вече имаше пълна представа за сцената.

Приказният мост постепенно се пречупваше! После се сгромоляса в реката.

Видяното не беше епизод от някакво случайно разрушение. Класическият акт на насилие, носен в множество памети, бе стигнал до нея в мигове на агония-изпитание с подправката. Вече можеше да

подреди фино настроените съставни части на картината: хиляди нейни предшественици по родствена линия бяха наблюдавали същата сцена, реконструирана във въображението ѝ. Видяното не беше продукт на реалната визуална памет, а сбор от точно предадени отчети.

Ето къде се бе случило!

Одрейди застана на място и даде възможност на спомена да обходи цялото ѝ съзнание. *Предупреждение!* Нещо опасно бе показано и разпознато. Не предприе никакъв опит да стигне до същината на изображението. Знаеше, че ако го направи, то може да се разпадне в безредие на части, всяка от които щеше да има своето значение, но първоначалното внушение ще е изчезнало. Видяното там имаше строго определено място в историята на Атреидите. Лето II, наречен още Тиранът, бе паднал от моста-паяжина, за да намери смъртта си. Големият човеко-червей от Ракис, самият Бог-Император, бе прекатурен от същия този мост по време на сватбеното си пътуване.

Точно там, в реката Айдахо, Тиранът бе потънал в ужасна агония. И пак там се бе осъществила транссубстанцията, родила Раздвоения Бог... и всичко бе започнало отново.

Защо ли видяното е предупреждение? Мостът и реката отдавна бяха изчезнали от тукашната земя. Високата стена, ограждала някога пустинята Сарийър, бе ерозираща до ниска накъсана линия, изтеглена в Трептящия от жегата хоризонт.

Ако сега дойдеше червей със скрита в него перличка от паметта на Тирана с бляна му за вечността, дали тази памет нямаше да бъде опасна? По същия начин звучаха настойчивите мотиви на опозицията на Тараза в Сестринството: *Той ще се разбуди!*

Старшата света майка и нейните съветници отхвърляха подобна вероятност.

И все пак предупредителният звук, дошъл от Другите Памети, не можеше да бъде пренебрегнат!

— Света майко, защо спряхме?

Одрейди усети как съзнанието ѝ се връща със залитане в непосредственото настояще, изискващо пълно внимание. Там някъде бе мястото, където в предупреждаващата визия започваше безкрайният сън на Тирана, но се намесваха и други спомени. Девојката стоеше пред нея с объркано изражение на лицето.

— Гледах — посочи тя. — Шийена, оттам започва Шай-хулуд.

Уаф спря в края на естакадата само на стъпка от заобикалящия ги пясък и на около четирийсет крачки пред двете жени. Гласът на комендантката и думите ѝ видимо го напрегнаха и изостриха вниманието му, но той не се обърна. Одрейди чувстваше осезателно неудоволствието му. Тлейлаксианецът не би харесал дори намек за непочтително отношение, камо ли цинизъм, отправен към неговия Пророк. А той винаги подозираше светите майки в цинизъм. Особено когато заговореха на религиозни теми. Все още не беше готов да приеме, че плашещото го и отдавна презирано Сестринство би могло да прегърне Великата Вяра. Начинанието изискваше нещо повече от предпазливост, както впрочем ставаше винаги в контактите с Мисионария Протектива.

— Говори се, че там е имало голяма река — каза Шийена.

Одрейди долови на мига веселата нотка на присмех в гласа ѝ. Колко схватливо бе момичето!

Уаф се обърна и се намръщи. Той също бе чул последните думи. Какво ли си мислеше сега за произнесената ги?

Светата майка постави едната си ръка на рамото на Шийена и посочи с другата:

— Да, имало е и мост. На същото място голямата стена на Сарийър се е разцепила, за да премине през нея реката Айдахо. Мостът е прекрачвал този процеп.

Девојката въздъхна и пошепна:

— Истинска река.

— Не е била канат, а и е прекалено голяма за канал — кимна Одрейди.

— Никога не съм виждала такава река — отнесено рече Шийена.

— На същото място са съборили Шай-хулуд в нея — продължи светата майка и посочи вляво: — А ей там, на много километри в тази посока, Тиранът някога е съградил двореца си.

— Сега има само пясък...

— Дворецът е бил сринат във Времената на глада. Хората мислели, че там се намира огромно хранилище на подправка. Оказало се, че грешат, разбира се. Той е бил прекалено мъдър за подобна несъобразителност.

Момичето се наведе близо до Одрейди и прошепна:

— Обаче действително има голямо съкровище от подправката. Възпято е. Чувала съм го много пъти. Моят... Говори се, че било в някаква пещера.

Одрейди се усмихна. Разбира се, имаше предвид Устната История. Без малко щеше да каже: „Моят баща...“, визирайки истинския си родител, умрял в същата пустиня. Добре, че вече бе успяла да отклони вниманието на момичето от някогашната тъжна история.

Шийена продължаваше да шепне съвсем близо до нея:

— Защо онзи дребен човек е с нас? Не ми харесва.

— Нужно е за показното изпълнение.

В същия момент Уаф слезе от естакадата върху първия лек наклон на ширналия се отвсякъде пясък. Движението му бе внимателно, но без видимо колебание. Стъпил на пясъка, той се обърна с блестящи в слънчевата светлина очи първо към момичето, а после и към Одрейди.

Все същото страхопочитание, когато гледа Шийена — помисли светата майка. — Какви ли велики неща се надява да открие тук? Май много иска да възвърне предишното си равновесие. И какъв престиж за него!

Шийена заслони очите си с ръка и огледа пустинята.

— Шейтан обича топлината — каза тя. — Хората се крият от жегата, а той идва тогава.

Не Шай-хулуд — помисли Одрейди. — Шейтан! Вярно си предсказал, Тиране. Какво ли още си знаел за нашето време!

Дали наистина той бе останал спящ във всички свои потомци-червеи?

В нито един от внимателно проучените анализи не съществуваше точно обяснение за причината, накарала човешко същество да се реши на симбиозно съжителство с изначалния червей на Аракис. Кой можеше да знае какво е минавало през ума му в дългите хилядолетия на страшната трансформация? Дали в днешните ракиански червеи наистина бе запазен някакъв, дори и най-незначителният отглас от оня преход?

Наблизо е, света майко — каза Шийена. — Не долавяш ли миризмата?

Уаф се вглеждаше неспокойно в нея.

Одрейди пое дълбоко дъх — плътен прилив на канелен мирис с малко по-горчиви кремъчни отсенки. А още — на огън и на сяра, идващ от кристалния рид пред пъкала, който приближаваше едновременно с големия червей. Тя се наведе, взе щипка кафяв пясък и го сложи на езика си. Имаше всичко в него — от Дюна в Другата Памет до Ракис в днешния ден.

Момичето посочи под ъгъл вляво, точно към лекия вятър, появил от пустинята:

— Оттам. Трябва да побързаме.

Без да чака разрешение от Одрейди, Шийена изтича с лека стъпка до края на естакадата, мина покрай Уаф и се изкачи на първата дюна. Там спря, докато я настигнат спътниците ѝ. Поведе ги надолу по челото на дюната и нагоре по следващата, затъвайки в пясъка; после продължиха покрай голям криволичещ бархан, от гребена на който се вихреха солени пушилки. Скоро вече имаше почти километър между тях и опасения за сигурност с вода Дар-ес-Балат.

Шийена спря отново.

Тлейлаксианецът дойде задъхан до нея. Там, където качулката на влагосъхраняващия му костюм пресичаше челото, сега блестяха капчици пот.

Одрейди застана на крачка зад Уаф. Пое дълбоки, успокоителни глътки въздух, поглеждайки покрай дребосъка в посоката, където бе насочено вниманието и на Шийена.

Отвъд дюната, на която стояха, през пустинята прииждаше бясна пясъчна грамада, тласкана от бурен вятър. Каменното дъно на дълъг и тесен път бе изтеглено между гигантски скални блокове, разхвърляни като тухли, разтрошени сякаш от някой изпълнител на прометеевски дела. Пясъкът бе текъл като река през каменния лабиринт, напомнящ плодове на нечие безумие, оставяйки в страшния безпорядък подписа си с дълбоко извити драскулки и кривулици, след което бе отскочил от ниска стена, за да се изгуби по-нататък в следващите дюни.

Одрейди усети в дробовете си горещината на въздуха. Чувахе и звука от топтерите високо зад себе си. Можеше да долови дори натиска на наблюдаващите я очи. Какво ли виждаха те от височината на своята позиция? Долу все още имаше само пустиня. Шийена ги бе довела дотук с бързо подтичане, без дори да се опитва да скрие шума и

звуците от прехода им, и без имитацията с влачене на краката за умишлено избягване на ритмичния ход.

— Там долу — каза тя, сочейки дъното на каменния път. Плъзна се по дюната, като балансираше с усилие в разрития пясък. На дъното спря до скален блок, висок поне два пъти колкото нея.

Уаф и Одрейди също пристигнаха и застанаха редом.

Подветрената страна на друг гигантски бархан, дъговидно извит като гърба на кит, се издигаше до тях в сребристосиньото небе.

Светата майка използва почивката, за да възстанови кислородния си баланс. Лудешкият бяг бе наложил големи изисквания към плътта. Направи ѝ впечатление зачервеното лице на Уаф и тежкото му дишане. Упоритата канелена миризма бе потискаща в тясното пространство в което се намираха. Тлейлаксианецът подсмръкна и разтърка носа си с опакото на дланта. Шийена се изправи на палеца на единия крак, завъртя се и рязко пое напред, отдалечавайки се на десетина крачки по каменното дъно. Стъпи на пясъчния склон на външната дюна и вдигна двете си ръце към небето. Първоначално бавно, а после с нарастващо темпо започна да танцува, като се придвижваше нагоре по пясъка. Одрейди разпозна дошлите от древността движения на танца, останал почти без промяна от времената на свободните — *Отдаване на почит към Шай-хулуд*. Разбира се, девойката би казала, че го посвещава на Шейтан. С нищо не напомняше за другия, който светата майка бе наблюдавала на Големия площад в Кийн. Шийена не правеше какъвто и да е опит да прикрие ритъма на движенията си. Напротив, подчертаваше всяка своя стъпка по пясъка. Звукът от топтера над тях се усили.

— Слушайте! — извика момичето, без да спре да танцува.

Очевидно искаше да привлече вниманието им към нещо различно от летателните апарати. Одрейди завъртя главата си така, че двете ѝ уши да са насочени към новия звук, вече ясно доловим в лабиринта от безредно разхвърляни скали.

Почти звънящият съсък, идващ изпод земята и приглушен от пясъка, се усилваше със смайваща бързина. С него нахлуваше и топлината на непрестанно загриващия се бриз, понесъл се по извивките на каменния път. Съсъкът премина в рев. Внезапно зейна гигантска уста, опасана с кристални зъби, която се извиси на дюната точно над Шийена.

— Шейтан! — изкрещя момичето, без да нарушава ритъма на танца. — Тук съм, Шейтан!

Светата майка гледаше с широко отворени очи нагоре към почти скритата в огън паст. След бърза справка със събраното в паметта ѝ и видяното отчасти прецени дължината на червея, най-малко на шейсет метра! Какво ли щеше да стане сега? Нямаше никаква възможност за спасение. Всичко зависеше от прищевките на чудовището и от властта, която Шийена имаше над него...

След като се разположи по гребена на дюната, червеят обърна устата си надолу, към повикалата го. Около краката ѝ се срина купчинка пясък и тя бе принудена да спре танца си. Миризма на канела заля цялото каменно дефиле. Извисилият се над тях червей вече бе престанал да се движи.

Прехласнатата Одрейди съсредоточи вниманието си в пламъците, кълбящи се иззад пръстена от кристални зъби.

— Пратеник на Бога — пошепна Уаф.

Горещината изсуши изпотената открита част от лицето на светата майка и предизвика звучното изхвърляне на газова смес от автоматичното устройство за изолация на влагосъхраняващия ѝ костюм. Тя пое дълбоко въздух, за да идентифицира съставките на основния фон от канелен мирис. Въздухът наоколо остро лъхтеше на озон и явно беше наситен с кислород.

Ако оцелея, впечатленията ми ще бъдат важни — помисли Одрейди с максимално изострени сетива.

Да, събираните в момента данни бяха ценни. Може би някой ден други щяха да ги използват.

Шийена се отдръпна гърбом от сринатия пясък и стъпи на откритата скална повърхност. Затанцува отново с все по-буйни движения, като отмяташе главата си при всяко завъртане. Косата ѝ се увиваше като бич около лицето и всеки път, когато заставаше очи в очи с червея, тя изкрещяваше:

— Шейтан!

Чудовището отново помръдна предпазливо напред, като дете, попаднало на непознато място. Плъзна се от гребена на дюната и обви откритата скална повърхност под нея, изнасяйки горящата си паст на две-три крачки и малко над самата Шийена.

Когато звярът застана неподвижно, Одрейди можеше да добие пълна представа за огромната пещ, бучаща във вътрешността му. Не беше в състояние да откъсне поглед от ярко светещите там оранжеви пламъци. Приличаше на пещера, обхваната от загадъчен огън.

Шийена спря своя танц. Със свити юмруци, притиснати встрани до тялото ѝ, тя се загледа отново в чудовището, което бе призовавала.

Светата майка поемаше ритмично дъх с онова темпо, с което една бене-гесеритка бе научена да концентрира силите си. Ако краят ѝ беше дошъл, поне знаеше, че е изпълнила заповедите на Тараза. Да, старшата майка щеше да научи всичко за поведението ѝ от наблюдаващите ги отгоре.

— Здравей, Шейтан — каза Шийена. — Доведох със себе си света майка и тлейлаксианец.

Уаф падна на колене и се поклони. Одрейди мина покрай него и застана до момичето. Дишаше дълбоко. Лицето му пламтеше. Дочу се припукването на претоварените системи във влагосъхраняващите им костюми. Горещият въздух наоколо, плътно напоен с дъх на канела, бе изпълнен със странни звуци и шумове, над които се извисяваше монотонният тътнеж на пламъците в неподвижния червей.

Уаф застана до Одрейди с поглед, впит в чудовището, подобно на изпаднал в транс свещенослужител.

— Тук съм — прошепна той.

Комендантката го изруга наум. Всеки случаен шум би могъл да предизвика звяра. Със стопроцентова сигурност знаеше какво мисли сега дребосъкът: „Никой тлейлаксианец не е стоял толкова близо до потомък на неговия Пророк. Дори жреците от Ракис не са го правили!“ Шийена посочи с дясната си ръка надолу и каза:

— Слез до нас, Шейтан!

Червеят наведе зейналата си паст и огнената ѝ яма запълни скалното дефиле пред тримата.

Гласът на момичето прозвуча малко по-високо от шепот:

— Майко, виждаш ли как ми се подчинява?

Одрейди чувстваше, че девойката управлява поведението на червея с някакъв скрит пулсиращ език, разбираем само за нея и за чудовището. Напълно свръхестествено явление!

Внезапно Шийена обяви с непривично дързък глас:

— Ще поискам от Шейтан да ни позволи да го яхнем!

После залази нагоре по подветрената страна на дюната.

Огромната паст веднага се вдигна, следвайки движенията ѝ.

— Стой там! — извика момичето и червеят спря. Светата майка вече можеше да прецени, че не в думите бе заложена командата, а в *нещо друго... Нещо друго...*

— Майко, ела с мен — повика я Шийена. Прибутвайки Уаф пред себе си, Одрейди изпълни нареждането. Двамата запълзяха по склона. Разместен пясък се срина до чакация червей и запълни тясната клисура. Постепенно изтъняващата му опашка спокойно почиваше, навита по гребена на дюната. Шийена ги поведе с леко подтичване до самото ужасно същество. Там тя се хвана за водещия ръб на един от пръстените по набраздената повърхност и запълзя нагоре.

Одрейди и Уаф я последваха, макар и по-бавно. На светата майка ѝ се стори, че сгорещената повърхност на червея е от неорганична материя. Напомняше нещо, сътворено от иксианците.

Девојката продължаваше напред по гърба; накрая приклепна точно зад устата, където пръстените стърчаха широки и дебели.

— Ето така — каза тя, приведе се и се вкопчи във водещия ръб на един пръстен, като го повдигна леко, показвайки лежащата отдолу розова мекота.

Уаф веднага изпълни нареждането ѝ, докато Одрейди се движеше по-предпазливо, трупайки впечатления. Повърхността на пръстена беше твърда като скала и покрита с малки вдлъбнатини, подобни на инкрустация. Допря пръсти до меката материя под водещия ръб. Едва-едва пулсираше. Цялата повърхност около тях се повдигаше и спускаше с почти недоловим ритъм. Дочуваше леко пристъргване при всяко подобно движение.

Шийена удари със стъпало по тялото на червея.

— Тръгвай! — заповеднически каза тя.

Чудовището не реагира.

— Моля те — със съвсем друг тон рече момичето.

Одрейди долови отчаянието в гласа му. Явно вярваше много на своя Шейтан, но светата майка знаеше, че му е било позволено да го язди само при първата им среща. Бе чула цялата история от обърканите жреци, ала тя не подсказваше с нищо какво може да се случи сега, дори още в следващия момент.

Червеят тръгна изведнъж. Рязко надигна главата си, изви вляво и описа крива с малък радиус, за да излезе от скалистото дефиле, след което пое в откритата пустиня, в противоположна на Дар-ес-Балат посока.

— Движим се с Бога! — извика Уаф. Интонацията на неговия глас стресна Одрейди. Какво буйство! Отново почувства силата на вярата му. Над главите им се носеше *пляс-плясът* на следващите ги орнитоптери. Вятърът, причинен от движението им, минаваше покрай тях, напоен с озон и характерните мириси на горящата пещ, бълвайки от напредващото със стържещ шум чудовище.

Светата майка хвърли през рамо поглед към топтерите, давайки си ясна сметка с каква лекота враговете им биха могли да отърват планетата от едно неприятно и заядливо дете, не по-малко досадна света майка и презрян тлейлаксианец — и тримата бяха страшно уязвими в настоящия момент наред откритата пустиня. Знаеше, че жреческата клика би могла да направи подобен опит, надявайки се, че за пътуващите с тях наблюдатели от свитата на Одрейди ще бъде прекалено късно, за да предотвратят насилието.

Достатъчно големи ли бе любопитството и страхът им, да се въздържат?

Самата тя бе обладана от подобно любопитство. „*Накъде ни води нещото под нас*“! Очевидно не към Кийн. Светата майка вдигна глава и погледна покрай Шийена. Право пред тях на хоризонта се намираше красноречиво говорещата сама за себе си вдлъбнатина в каменната преграда — мястото на срутването на Тирана от приказната плетеница на древния мост.

Мястото, за което бе предупредила Другата Памет. Внезапното откритие сякаш блокира ума ѝ. Веднага схвана смисъла на ставащото. Тиранът бе загинал на определено от самия него място. Множество смърти бяха оставили отпечатъка си тук, но неговата имаше несравнима величина. Бе направил внимателен избор на маршрута при пътуването си. Колкото до Шийена, не тя беше наредила на червея да тръгне натам. Чудовището се движеше по свое желание. Магнитът на безкрайния сън, бленуван от Тирана, го привличаше обратно към точката, където сънят бе започнал.

Попитали един обитател на сушата кое цени повече — литрово шише с вода или цял вир. Той помислил малко и казал: „Литровката е по-важна. Никой, не би могъл да бъде собственик на вир, пълен с вода. Докато шишето може да се скрие под наметалото, преди да офейкаш с него.“

Шеги от Древната Дюна
Бене-гесеритски архиви

Заниманията в залата за практически упражнения, намираща се в не-сферата, продължиха дълго. Дънкан стоеше в подвижната клетка и определяше хода на тренировката, взел непреклонно решение да не я прекъсва, докато новото му тяло не усвои реакцията на противодействие в седемте основни бойни пози при нападение от осем страни. Зеленият му гащеризон бе потъмнял от пот. Двайсетина дни стояха на все същия урок!

На Тег не му беше чужда старата система от умения, възстановявана тук от голата, макар че я познаваше с някогашните различни наименования и последователност. Преди да задълбаят в нея, башарът се съмняваше в превъзходството на съвременните методи. Сега обаче бе убеден, че Дънкан създава нещо съвсем ново — комбинация от старите познания с наученото в кийпа.

Възрастният мъж седеше пред командното табло едновременно като наблюдател и участник. Таблата, привеждащи в действие опасните сили на въображаем противник в текущото занимание, трябваше да минат през мисловна пренастройка и приспособяване от негова страна, но той вече бе усвоил достатъчно добре всичко и водеше атаката с лекота, нерядко пораждаща истинско вдъхновение.

От време на време в залата надничаше Лусила, очевидно обхваната от тих гняв. Наблюдаваше за малко и си тръгваше, без да каже нито. Тег не знаеше какво точно прави Дънкан с Впечатката, но имаше чувството, че разбуденият гола води игра на разтакаване с *прелъстителката* си. Башарът разбираше добре, че тя няма да допусне продължително бавене на топката, но нещата бяха извън възможностите му да се намеси. Дънкан вече не беше „твърде млад“.

Притежаваше разума на зрял мъж и достатъчно опит, за да взима решения. Двата бяха на площадката от сутринта, само с едно прекъсване. Зъбите на глада все по-настойчиво се впираха в Тег, но и той не беше склонен да прекрати заниманието. През днешния учебен ден уменията на Айдахо бяха достигнали до ново качествено равнище и продължаваха да се подобряват.

Седнал на неподвижната седалка пред контролното табло в клетката, наставникът разтегли атакуващите сили в сложна маневра, нанасяйки едновременно удари отляво, отдясно и отгоре.

В Оръжейната сбирка на Харконите изобилстваха екзотични оръжия и тренажори, някои от които Тег различаваше само по описанията в исторически справки и отчети. Докато голата очевидно познаваше всичко толкова отблизо, че будеше неволната му възхита. Част от предприетата сега атака с въображаеми противници беше от страна на ловци-преследвачи, настроени за проникване в защита(#).

— Автоматично се забавят, за да пробият силовото поле — обясняваше Дънкан с младежки-зрелия си глас. — Разбира се, щом ударът е прекалено бърз, защитата го отблъсква.

— Ризници от подобен тип почти излязоха от употреба — каза башарът. — Тук-там ги ползват като спортни пособия, но иначе...

Дънкан контрира с рипост, чиято бързина почти скри направеното от него движение; три ловци-преследвачи паднаха на пода, повредени до степен, която налагаше работа в отсека за ремонт и поддържане в не-сферата. Той излезе от клетката, като намали оборотите на системата и дойде пак при Тег с ускорено, но леко дишане. Погледна покрай башара, усмихна се и кимна. Тег моментално се обърна, но зърна само крайчеца от дрехата на Лусила.

— Също като при двубой — ухили се голата. — Тя се опитва да се вклини в защитата ми, а аз контраатакувам.

— Внимавай — предупредително каза Тег. — Лусила е пълноправна света майка.

— Башар, по мое време познавах неколцина от тях.

Тег отново се почувства объркан. Бяха го предупредили, че ще му се наложи да се преадаптира към различния Дънкан Айдахо, но явно не бе преценил напълно постоянния мисловен натиск, съпровождащ нужните корекции. Точно сега проблясъците в погледа на Дънкан бяха наистина смущаващи.

— Нашите роли май се посмениха — весело каза юношата, вдигайки от пода кърпа, за да попие потта от лицето си.

— Вече не съм сигурен, че има на какво да те науча — призна Тег.

Все пак му се искаше Дънкан да има предвид предупреждението му за Лусила. Нима си въобразява, че светите майки от онези времена са като днешните жени? Собственото му мнение бе почти противоположно. Сестринството се променяше, подвластно на еволюцията, също като останалата част от живота.

Вече бе разбрал, че Айдахо е стигнал до решение, засягащо мястото му в интригите на Тараза. Той не просто изчакваше удобния момент, а усъвършенстваше тялото си за избраната от самия него кулминационна точка... и имаше определено мнение за Бене Гесерит.

Но преценката му е направена без достатъчно данни.

Дънкан пусна кърпата и за няколко секунди не отдели поглед от нея.

— Башар, нека аз да реша на какво можеш да ме научиш.

Наставникът пое дълбоко въздух. Усети слабия мирис на озон, идващ от дълготрайните съоръжения на Харконите, чието тиктакане говореше, че са готови за връщането на голата към действие. Но миризмата на пот се налагаше остро над всички други.

Дънкан кихна.

Тег подсмръкна от вездесъщата прах — вечен спътник на заниманията им. Понякога вкусът ѝ беше по-ясно доловим от мириса. Винаги алкален. А още по-властно в момента се разнасяше уханието от въздушните скрубери и кислородните регенератори. Системата функционираше с пуснат в нея отчетлив аромат на цвете, но башарът не се и опита да определи вида му. През месеца на техния престой не-сферата бе поела множество човешки миризми — пот, кухненски благоухания, както и никога неизчезващият докрай парлив мирис от преработката и вторичното ползване на отпадъците. Изпитваше странно раздразнение, когато те му напомняха за себе си. И се улавяше как души и се ослушва за звуци на чуждо присъствие — нещо повече от ехото на собствените им стъпки и приглушеното дрънчане на металните съдове от кухненското помещение.

Разнесе се гласът на Дънкан:

— Странен човек си ти, башар.

— Какво искаш да кажеш?

— В конкретния случай имам предвид приликата ти с дук Лето. Подобие то на лицата ви е необикновено. Той беше малко по-нисък от теб, но останалото... — юношата поклати глава, замислил се за фините бене-гесеритски изпълнения, осигурили генетичната характеристика на Теговото лице — дебнещото изражение на хищник, изрязаните черти, онова дълбоко вътрешно усещане за морално превъзходство.

Колко морално и какво превъзходство?... От записаното, което бе видял в кийпа (беше сигурен, че материалите са нарочно оставени така, че той да ги намери), реномето на Тег се оказа почти универсална величина за човешкото общество през същата епоха. В битката при Маркон за неприятеля било достатъчно да науми, че срещу него е застанал самият Върховен башар. Веднага следвало запитване при какви условия ще е капитулацията... Вярно ли беше? Погледна към мъжа в клетката с контролното табло и му зададе този въпрос.

— Репутацията може да се окаже добро оръжие — отвърна Тег.
— Нерядко с него се пролива по-малко кръв.

— Защо при Арбълоу си излязъл с бойните части на самата предна линия?

Възрастният мъж не скри изненадата си:

— Откъде знаещ?

— От кийпа. Могли са да те убият. Каква би била ползата?

За миг Тег си припомни, че в младата плът, застанала до него, са събрани неизвестни на никого информация и познания, които я тласкат да търси допълнителни сведения. Вече подозираше, че голата бе най-ценен за Сестринството именно в тази област. — През предишните два дни бяхме понесли тежки загуби — каза той. — Самият аз не прецених правилно страха и фанатизма на неприятеля. — Но риска от... — Присъствието ми на бойната линия говореше на нашите: „Ето, споделям опасността, която ви грози.“

— Отчетите в кийпа твърдят, че събитията при Арбълоу са били опорочени от лицетанцъорите. Патрин пък ми каза, че си наложил вето, когато помощниците ти са настоявали цялата планета да бъде изравнена със земята, да се извърши стерилизация в пълен мащаб и...

— Дънкан, там теб те нямаше.

— Опитвам се да бъда навсякъде. И така, пощадил си неприятеля противно на всички съвети.

— С изключение на лицетанцьорите.

— А после си тръгнал невъоръжен през редиците на врага, още преди той да сложи оръжие.

— Искрах да ми повярват, че не ги очаква нищо лошо.

— Било е много опасно.

— Нима? Мнозина преминаха към нас за финалния щурм на Кройнин, където разбихме силите, нападнали Сестринството.

Юношата не отместваше погледа си от Тег. Старият башар не само приличаше външно на дук Лето, но притежаваше и дара на атрейдското обаяние — легендарна фигура дори за бившите си врагове. Сам бе казал, че е наследник на Ганима Атреидес, но със сигурност имаше още нещо. Плашещ бе този бене-гесеритски майсторлък в целенасоченото размножаване!

— Сега ще продължим с упражненията — рече Дънкан.

— Не се пренапрягай.

— Май нещо забравяш, башар. А аз си спомням едно също толкова младо тяло пак тук — на Гайъди Прайм.

— На Гамму!

— Да, после я преименуваха, но клетките ми още пазят оригиналното име. Ето защо ме пратиха на това място. Знам го.

Знае го, разбира се — помисли Тег.

Отново се върнаха към старинната харконска екипировка в някогашната зала за упражнения — продълговатото помещение със стени и под от стар дървен материал. Навсякъде плуваха светоглобуси. Имаше съвсем малко сенки с изключение на ловците-преследвачи на въображаемия противник и заплашително стрелкащите се оръжия, движени от тренажори.

Освеженият от кратката почивка башар включи нов елемент в атаката и внезапно изпрати горящ лъч към лявата страна на Дънкан.

С каква лекота бе парирал той!

Голата използваше причудливо смесен вариант на петте бойни пози с намиране на всяка ответна реакция доста преди тя да е станала необходима.

— Атаката е перо, носещо се по безкраен път — каза с глас без следа от умора или усилие. — Когато перото наближи, то се отклонява и обезврежда.

Докато говореше, парира едно внезапно нападение и нанесе контра.

Логичното мислене на ментата-башар редуваше удари в местата, определени от него като опасни.

Зависимости и трупи с ключова важност.

Дънкан премина в атака, движейки се изпреварващо и с по-честа промяна на движенията си в сравнение с контриращите реакции. Тег се видя принуден да превключи на максимален режим, докато силите-сенки на въображаемия противник просветваха и изгаряха по пода. Виещата се фигура на голата в подвижната клетка не преставаше да танцува по дължината на пространството помежду им. Нито един от ловците-преследвачи или горящите лъчи на контраударите не я докоснаха. Младият Айдахо винаги се оказваше над или под тях, а външният му вид свидетелстваше, че никак не се бои от болката, която би могла да му причини тренажорната уредба.

Напротив — увеличи още повече бързината на атаката!

Нещо сякаш прониза от дланта до рамото лявата ръка на Тег, опряна на контролното табло.

Дънкан изключи уредбата и възкликна извинително:

— Прощавай, башар! Защитата ти е превъзходна, но се боя, че възрастта си казва думата.

Отново прекоси площадката и се надвеси над него.

— Трябва да ме жилне малко, та да не забравям болката, която ти причиних — процеди през зъби наставникът му и се зае да разтрива изтръпналата си ръка.

— Разгорещихме се — каза момчето. — А и май доста се потрудохме за днес.

— Не е съвсем вярно — възрази все още с усилие Тег. — Не само мускулите ти изискват заякване.

Някакво тревожно усещане премина през тялото на Дънкан. Чувстваше разстройващото докосване на нещо недовършено, може би дори — неразбудено. Бе сякаш приклекло, спотаено дълбоко в него. Приличаше на натегната пружина, очакваща освобождаване.

— Какво още остава да правим? — попита с дрезгаво звучащ глас. ’’’

— Оцеляването ти тук не е преминало критичната си точка. Всичко се върши с цел да бъдеш опазен и да стигнеш до Ракис.

— В името на Бене Гесерит и неговите цели, за които ти нищо не знаеш, както вече ми каза!

— Дънкан, наистина не ги знам.

— Но нали си ментат.

— Ментатите се нуждаят от данни, за да формулират преценката си за бъдещите възможности.

— Мислиш ли, че Лусила знае?

— Не съм сигурен. Впрочем позволи ми да те предупредя отново за нея. Получила е заповеди да те отведе до Ракис *подготвен* за нещо, което трябва да свършиш там.

— Трябва ли? — вироглаво го изгледа Дънкан. — Нима не съм самостоятелна личност с право сам да избирам? Може би мислиш, че си разбудил някакъв скапан лицетанцър, който знае само да изпълнява заповеди, а?

— Да не би да намекваш, че няма да отидеш на Ракис?

— Само ти обяснявам, че лично ще взема решението, след като разбере какво се очаква от мен. Не съм наемен убиец.

— Дънкан, мислиш ли, че аз съм?

— Мисля, че си достоен мъж, комуто следва да се възхищават. Поне според моите представи за дълг и чест.

— Дава ти се още един шанс да опазиш живота си и...

— Нито ти си мой баща, нито Лусила ми е майка! Впечатка ли? За какво се надява да ме *подготви*!

— Възможно е и тя самата да не знае. Нищо чудно да ѝ е възложена само част от цялостния проект, също както в моя случай. Много е вероятно дори, след като е добре известно как процедира Сестринството.

— И вие двамата само ме подготвяте и доставяте на Аракис? Като препоръчана пратка!

— Тукашният свят е много по-различен от онзи, в който някога си се родил за първи път — спокойно каза Тег. — Но, както е било и по онова време, все още е в сила Великото Споразумение(#) за неизползване на атомни и псевдоатомни оръжия от типа на взаимодействието лазестрел — защитно поле, например. Все още твърдим, че ненадейните нападения са забранени. Навсякъде има листове хартия с нашите имена и подписи, така че..

— Вярно е, но не-корабите промениха изцяло основата на всички съглашения. Мисля, че в кийпа се запознах достатъчно добре с историята. Башар, кажи ми, защо синът на Пол е искал от тлейлаксиянците да го снабдяват с мои копия, и то стотици на брой в течение на хиляди години?

— Защо пък „синът на Пол“?

— В записаното в кийпа го наричат Бог-Император. Твоето име за него е Тиран.

— Това ли било? Не знаем защо го е правил. Може би е бил самотен и му е трябвал някой от...

— Значи ме подтикваш към сблъсък с червея!

Наистина ли! — запита се Тег.

Неведнъж бе размишлявал върху същото, но по-скоро като вероятност, а не като преценка на бъдещи възможности. Дори да беше вярно, в плана на Тараза не би могло да няма още нещо, при това много съществено. Чувстваше го с всяка своя фибра на човек, подготвен за ментат. Дали Лусила знае? Ни най-малко не се заблуждаваше, че би могъл да стигне с хитрост до отговор от страна на пълноправна света майка. В никакъв случай... Трябваше да запази търпение до удобния момент, а дотогава — да чака, да наблюдава и да слуша. Същото решение очевидно бе приел и Дънкан, макар и по свой собствен начин. Опасно беше да се пречи на Лусила!

Тег поклати отрицаващо глава и каза:

— Момче, наистина не знам.

— Но нали изпълняваш заповеди?

— Дал съм клетва.

— Измамите и безчестията са само празни думи, когато под въпрос е поставено оцеляването на Сестринството — цитира Дънкан.

— Да, казвал съм го — съгласи се башарът.

— Сега ти вярвам, *защото* не го отрече. Но не вярвам на Лусила.

Тег отпусна брадичката си към гърдите. *Да, опасно... Опасно...*

Отклони вниманието си от налетелите го мисли, но можа да го стори много по-бавно в сравнение с времето, което бе останало далече назад; после изпълни процедурата за мисловно почистване; съсредоточавайки се върху задълженията, с които го бе натоварила Тараза.

„Ти си моят башар.“

Дънкан внимателно го наблюдаваше. Сенките на умората личаха ясно по лицето на възрастния човек. Изведнъж си спомни на колко години е Тег, недоумявайки дали хора като него могат да бъдат изкушавани от постиженията на тлейлаксиянците, или пък примамени от идеята да станат голи. Не, по всяка вероятност. Защото знаеха колко лесно е да се превърнат в марионетки.

Мисълта мълниеносно заля съзнанието му и го накара да замръзне така очевидно, че наставникът му веднага разбра.

— Какво има?

— Онези от Бене Тлейлак са ми направили нещо, което все още остава непроявено — дрезгаво изрече Дънкан.

— Точно от това се боим! — разнесе се гласът на Лусила откъм вратата зад Тег.

Тя приближи и застана на две крачки от голата.

— Слушах ви. От вас двамата може много да се научи.

Башарът заговори бързо, надявайки се да разсее гнева в гласа й:

— Днес овладя до съвършенство седемте бойни пози.

— Да, поразява като огън, но не забравяй, че ние от Сестринството течем като вода и проникваме във всичко — тя остро погледна към него. — Нима не забелязваш, че нашият гола вече е отвъд позите?

— Няма ли фиксирана позиция, няма и поза — обади се Дънкан.

Стоеше с изправена глава, спокойно чело и бистри очи, които пресрещнаха твърдо тези на Тег. Наистина смайващо бе израстването на момчето за малкото време, изминало от разбуждането на първоначалните му спомени.

— Дяволите да те вземат, Майлс! — промърмори Лусила.

Башарът не отклони вниманието си от Дънкан. Някаква нова сила бе сякаш изпълнила юношата. От него лъхаше самоувереност, непозната преди.

— Да не би да мислиш, че може да се провалиш с поставените ти задачи? — обърна се той към Лусила.

— В никакъв случай — каза светата майка. — Продължаваш да си мъжкар.

И помисли: *Да, в младото тяло кипят соковете на размножаването. Хормоналните възпламенители всъщност са непокътнати и трябва само да бъдат задействани.*

Сегашното му отношение обаче и начинът, по който я гледаше, я принуждаваха да настрои чувствата и съзнанието си към нови равнища, изискващи по-висок енергиен заряд.

— Какво са направили с теб тлейлаксианците? — запита тя.

Дънкан не вложи насмешка в лекомисления си донякъде отговор:

— О, знаменита Впечатко, ако знаех, щях да ти кажа.

— Мислиш ли, че е време за игрички?

— Съвсем не ми е ясно *на какво* си играем!

— Много хора вече знаят, че не сме на Ракис, където трябваше да избягаме.

— А Гамму гъмжи от съмнителни типове, върнали се от Разпръскването — намеси се Тег. — Броят им позволява да опитат не една и две възможности.

— Кой би помислил за съществуването на изгубена не-сфера от времето на Харконите? — недоверчиво рече Дънкан.

— Всеки, направил връзка между Ракис и Дар-ес-Балат — отвърна башарът.

— Ако мислите, че се забавляваме, обърнете внимание на неотложните потребности на играта — Лусила се завъртя на пета към него. — *А ти* не изпълни заръчаното от Тараза!

— Грещиш! Направих го точно по дадените ми от нея заповеди. Аз съм нейният бащар; забравяш колко добре ме познава.

Светата майка замълча, разтърсена от мисълта за фините похвати на Тараза, открили се в съзнанието ѝ...

Ние сме само пионки!

Колко голямо беше демонстрираното от старшата майсторство при всяко разместване на фигурите! Не се почувства унижена, когато осъзна, че е пионка. Идеята беше отглеждана и възпитавана във всяка света майка в Сестринството. Дори Тег го знаеше. *Не, никакво унижение.* Внезапно съзнанието на Лусила се оказа изпълнено с нов обем представи за реалното състояние на нещата. Почувства страх от думите на башара. Твърде повърхностна беше досегашната ѝ представа за силите, в чието поле се оказаха впримчени те. Сякаш дълго време бе наблюдавала единствено повърхността на бурна река, преди да зърне скритите отдолу движения. Сега се усети носена от неумолимо течение, от залял я отвсякъде поток, нужен ѝ, за да осъзнае смайващата истина: *Пионките са заменени.*

С вярата си в необичайното, в абсолютните дадености със зърнест строеж, стигате до отричане на движението, дори на еволюционното такова! Докато съзнанието ви продължава да бъде обхванато от идеята за зърнесто устройство на вселената, вие сте слепи за това. Но с промяната на нещата вашата абсолютна вселена изчезва, става недостъпна за самоограничаващите се възприятия. Вселената вече е отвъд.

Манифест на Атреидите, първа редакция.

Бене-гесеритски архиви

Тараза допря длани до слепоочията си точно пред ушите и ги притисна към главата. Дори пръстите ѝ чувстваха умората вътре. Кратко примигване отпусна клепачите и тя потъна в релаксационния унес. Ръцете бяха центърът, събрал всички усещания за телесно присъствие.

Сто сърдечни удара.

Беше го практикувала още от детска възраст, усвоено като едно от първите умения на Бене Гесерит. Точно сто удара на сърцето. Дългогодишната практика научи тялото ѝ да ги отброява автоматично, с някакъв извънсъзнателен метроном.

Когато отново отвори очи, почувства по-добре главата си. Надяваше се на поне още два часа работа, преди изтощението да я завладее напълно. Стоте удара на сърцето през досегашния ѝ живот сигурно бяха осигурили допълнително цели години будване.

Тази вечер обаче мисълта за стария номер принуди спомените ѝ да полетят като по спирала назад във времето. Видя се още дете в спалното помещение със сестрата-проктор, която обикаляше по пътеката между леглата, за да провери дали всички вече спят в леглата си.

Нощният проктор сестра Барам.

От години Тараза не си бе спомняла нейното име. Сестра Барам беше ниска и пълна — неуспяла света майка. Нямаше никаква видима

причина, но сестрите-медици и техните доктори Сук бяха открили нещо в нея.

Не ѝ бе предоставена възможност да направи дори опит за преминаване през агонията на теста с подправката. Самата тя имаше достатъчно ясна представа за своя дефект, открит още в пубертета — периодичен нервен тремор, появяващ се при заспиване. Очевиден симптом на нещо по-сериозно, станало причина за стерилизирането ѝ. Именно треморът бе я принудил да будуваш през нощта. Назначението за надзорник в спалното помещение изглеждаше напълно логично.

Да, имаше и други слабости, неоткрити от началниците ѝ. Някое събудило се дете, дошляпало сънено в умивалнята, я подмамваше за полугласен разговор. Наивните въпроси в повечето случаи заслужаваха и наивни отговори, но понякога сестра Барам споделяше полезни неща. Именно тя бе научила Тараза да релаксира.

Една сутрин момиче от по-старшата група бе намерило сестрата мъртва в умивалнята. Треморът на нощния проктор наистина се оказа симптом на дефект с фатален завършек — факт, важен преди всичко за сестрите-експерти по целенасочено размножаване и безкрайните им отчети.

Барам беше първият мъртвец, видян от Тараза. (В Бене Гесерит имаше установена практика на пълно „солово обучение за смъртта“ след преминаването на доста дълъг период от стажа на послушниците.) Тялото на сестрата бе открито паднало под умивалника; дясната ѝ буза беше притисната към кахления под, а лявата ръка държеше водоотводната тръба под мивката. Очевидно бе направила опит да се надигне, но смъртта я бе застигнала в същия миг, запечатвайки последното ѝ движение също като на насекомо, застигнало в късче кехлибар.

Когато положиха тялото по гръб, преди да го изнесат, Тараза видя белега, останал на мястото, където бузата ѝ е лежала притисната към пода. Дневният проктор обясни наличието на този белег от научна гледна точка, с практическо приложение. Всичко преживяно следваше да бъде включено в образованието на евентуалните бъдещи свети майки при по-нататъшните „разговори със Смъртта“ на послушниците.

Следсмъртоносна синина.

Седнала пред работната си маса в Дома на Ордена и потънала обратно в годините, изминали от далечното събитие, Тараза се видя

принудена да си послужи с внимателно фокусирани сили на концентрация, за да се освободи от спомена, така че отново да може да се заложи с очакващата я работа. Толкова много уроци. Така претъпкана памет. Животи, складиращи в нея. Препотвърди желанието си да се справя с очакващите я дела. Имаше много неща за вършене. Бе необходима. А сега просто нека търпеливо се приведе над оставената преди малко работа.

По дяволите, колко неприятна бе необходимостта от обучение на голата там, на Гамму!

Но трябваше да се направи — за този. Наложил се да се запознаят отблизо с нечистата реалност, върху която бяха стъпили, преди да започне необходимата реставрация на оригинала.

Ами Ракис!

Решенията, взети там от Одрейди, не можеха да бъдат променени, въпреки че ужасно усложняваха нещата.

А Майлс Тег! Дали наистина бе намерил убежище? Тя отново си зададе въпроса: дошло ли е време за играта на взирание в бъдното? Колко опасно! Тлейлаксианците бяха вдигнати по тревога със съобщението, че подмяната на голата може да се окаже необходима.

„Подгответе го за изпращане.“

Насочването на Бурзмали към гаммуска сцена се оцени като добър ход. Стига Майлс да бе намерил път към някакво скривалище... Ако сега се появиеше отнякъде, щеше да има нужда от цялата помощ, която би била възможна. Умът ѝ превключи обратно към проблема Ракис. Глупецът Туек трябваше да бъде държан под по-внимателен контрол. Докога някакъв лицетанцър щеше да се превъплъщава успешно в образа му? Нямаше защо да критикува Одрейди за взетите на място решения. Беше се постарала да постави тлейлаксианците в уязвима, по-точно в незащитима позиция. Сегашният изпълнител на ролята можеше да бъде изложен на показ, хвърляйки Бене Тлейлакс в тресавището на омразата.

Играта в рамките на проекта Бене Гесерит бе станала твърде деликатна. От много десетилетия насам примамката за единение бе подхвърляна ловко на ракианското жречество. Но сега бе друго! Тлейлаксианците трябваше да смятат, че именно *те* са предпочетени пред жреците. Ето го триъгълният съюз на Одрейди: да се остави на жреците вярата, че всяка света майка ще положи Клетва за Подчинение

на Раздвоения Бог. Жреческият съвет ще заеква от вълнение при подобна перспектива. Разбира се, тлейлаксианците ще съзрат шанса за монопол върху меланжа и предоставената им най-после възможност за контрол над единствения източник, останал извън опеката им.

Почукване на вратата извести на Тараза, че послушницата носи чай. Разпореждането се изпълняваше стриктно, когато старшата майка оставаше да работи до късно. Погледна за миг настолния хронометър, майсторски изработен от иксианците, който изоставаше само с една секунда за цяло столетие — 1:23:11.

Извика на послушницата да влезе. Бледорусото момиче с хладно-наблюдателен поглед прекоси стаята и подреди донесеното с подноса до Тараза.

Светата майка не му обърна внимание, продължавайки да гледа купчината неща за свършване на масата. Толкова много работа, по-важна от съня! Главата я болеше и тя долови издайническото замайване, предизвикано от претоварения мозък, което ѝ напомняше, че чаят ще донесе малко облекчение. Мисловното напрежение беше прекомерно и явно преминаваше във физическо изтощение. Раменете и гърбът ѝ тръпнеха.

Послушницата поиска с поглед разрешение да си тръгне, но Тараза ѝ даде знак с ръка да почака и каза:

— Сестро, разтрий ми гърба, моля те.

Умелите пръсти бавно заопипваха схванатите места. *Добро момиче*. Тараза се усмихна на собствената си мисъл. Така трябваше да бъде, разбира се. Някоя несклопосница не можеше да получи назначение при старшата майка.

Когато послушницата си отиде, тя отново се потопи в дълбок размисъл. *Толкова малко време*. Свидеше ѝ се всяка минута, преминала в сън. Все пак имаше граници. Тялото предявяваше неотменни изисквания. Дни наред бе разчитала само на кратки възстановителни процедури. Не се докосна до чая, стана, прекоси залата и отиде в дъното, където се намираше малкото спално помещение, подобно на килийка. Оттам нареди на нощната стража да ѝ сигнализируют в 11 преди обяд и се отпусна облечена на твърдото походно легло.

Постепенно премина на забавено дишане, изключи сетивата си и остана в междинното състояние преди заспиване.

Сънят отказваше да я споходи.

Изпълни цялата надлежна процедура, ала той не идваше.

Лежа дълго време, докато накрая осъзна невъзможността да заспи по свое желание, независимо от всички техники, които бе използвала. Трябваше да остави време на преходното състояние да свърши възстановителните си функции. Междувременно механизмът в мозъка ѝ продължаваше да тиктака.

Никога не бе смятала ракианското жречество за основен проблем. Попадали завинаги в религиозна зависимост, жреците можеха да бъдат манипулирани с помощта на религията. Те гледаха на Бене Гесерит преди всичко като на сила, способна да укрепи догмата им. Нека продължават да мислят по същия начин. Примамката щеше да действа и в бъдеще.

Проклетникът Майлс Тег! Никакъв знак от три месеца, а и нито една добра вест от Бурзмали. Обгорена земя и следи от излетяла не-сфера. Къде бе отишъл Тег? Може би голата беше вече мъртъв. Башарът никога не бе постъпвал по такъв начин в миналото. Старата сигурност. Ето защо го бе избрала. Вярата в него, военните му умения и приликата му с дук Лето — всичко съзнателно подготвено.

Тег и Лусила — идеалният отбор.

Дали голата е с тях, ако все още е жив? Може би вече се намираще в ръцете на тлейлаксиянците? Вероятно ли бе нападение от страна на Разпръскването? Много неща можеха да се случат. Вярата в старата сигурност... Но тя мълчи. Беше ли послание мълчанието? Ако е така, какво искаше да каже?

След двойната загуба на Шуонгю и Патрин събитията на Гамму намирисваха на заговор. Възможно ли е Тег отдавна да е бил подставено лице на враговете на Сестринството? Изключено! Цялото му семейство беше гаранция срещу подобни съмнения. Дъщеря му и другите близки у дома също бяха озадачени не по-малко от останалите.

Нито дума цели три месеца.

Бдителност. Самата тя бе предупредила башара да вложи цялото си внимание за опазването на голата. Тег бе съзрял сериозната опасност, скрита на Гамму. Последните отчети на Шуонгю го потвърдиха.

Къде би могъл да е отведен голата?

Как се бяха сдобили с не-кораб? Може би заговор?

Мислите на Тараза продължаваха да кръжат около неизчезващите съмнения, загнездили се дълбоко в нея. Какви ги вършеше Одрейди? Кой заговорничеше с комендантката? Може би Лусила? Те двете се бяха видели за пръв път при кратката им среща на Гамму. Ами ако не е така? Кой ли се бе привеждал до Одрейди, за да дишат заедно натежал от шепот въздух? Защо да се вярва на новоизлюпената комендантка при пълното мълчание от нейна страна? Предаността на Лусила никога не е била подлагана на съмнение. Впрочем и двете изпълняваха безупречно исканото от тях. Но така биха постъпили и заговорници.

Факти! Само за факти жадуваше сега тя. Леглото под нея изскърца и изключването на сетивата ѝ се разпадна под едновременния натиск на грижите и шума от собствените ѝ движения. Тараза решително се настрои за още едно релаксиране.

Релаксиране, *последвано* от сън.

В замъгленото от преумората въображение прелитаха и се стрелкаха кораби от Разпръскването. Изгубените някога се завръщаха на неизброими не-кораби. Оттам ли бе намерил своя и Тег? Можеше да го стори спокойно и на всяко друго място. Тя се опита да брой въображаемите летателни апарати, които обаче се оказаха доста отдалечени един от друг, за да доведат след себе си съня. Неподвижно лежащата старша майка почувства как обсебващата я тревога изостря вниманието ѝ.

Най-дълбоките пластове на съзнанието упорито се опитваха да разкрият нещо. Изтощението бе блокирало линията за. връзка, но сега... Седна на леглото, разбудена напълно.

Тлейлаксиянците поддържаха делови отношения с хората, завърнали се от Разпръскването. Както с развратните почитаеми мами, така и с дошлите обратно от Бене Тлейлакс. Долавяше контурите на един и същ проект зад случващото се. Никога Изгубените не се завръщаха, водени само от просто любопитство към изначалните си корени. Стадното желание за повторно обединение на цялото човечество не беше достатъчно само по себе си, за да ги поведе обратно. Очевидно почитаемите мами идваха, водени от мечтата си за установяване на надмощие и пълно завоюване на тукашния свят.

Ами ако тлейлаксиянците, потеглили някога с Разпръскването, не са отнесли със себе си секретната технология на аксолотловите

резервоари? Възможна ли беше друга причина? Меланжът. Оранжевооките курви очевидно ползваха неподходящ заместител. Може би хората от Разпръскването не бяха разрешили загадката. Те *трябваше* да знаят за аксолотловите резервоари и да сторят всичко възможно за възстановяването им. Но ако не успееш, оставаше подправката!

Започна да обмисля последната възможност за развитие на нещата.

Някога Изгубените са привършили до шушка меланжа, взет от предците им, тръгнали с Разпръскването. Какви други източници имаха? Червеите на Ракис и порочната школа Бене Тлейлакс. Курвите не биха се осмелили да разкрият същинските си интереси. Предшествениците им са вярвали, че червеите не могат да бъдат преселени на друго място. Възможно ли е все пак да са намерили подходяща планета? Възможно е, разбира се! А защо не и да са започнали да се пазарят с тлейлаксианците, просто за отвличане на вниманието. Ракис би трябвало да е истинската им цел. Ако ли не — щеше да е вярно противоположното.

Преносимо богатство.

Беше се запознала с отчетите на Тег за струпалото на Гамму богатство. Някои от завърналите се разполагаха с машини за сечене на монети и други ценни предмети, подходящи за плащания и размяна. Различните видове банкова дейност го доказваха несъмнено.

Каква по-силна валута можеше да има от подправката?

Да, богатство. Така беше, разбира се. И каквито и да бяха чиповете, наддаването бе вече започнало.

Тараза долови шум от гласове до вратата. Послушницата на стража спореше с някого. Говореше се тихо, но чутото от старшата майка бе достатъчно, за да изостри до краен предел вниманието ѝ.

— Нареди да я събудим по-късно преди обяд — протестираше стражата.

Някой каза тихо:

— Тя лично ми заповяда да ѝ докладвам веднага, щом се върна.

— Повтарям, че е много уморена. Трябва...

— Трябва да бъде изпълнена заповедта ѝ! Кажи ѝ, че съм тук!

Тараза седна и провеси краката си през ръба на леглото. Стъпалата ѝ докоснаха пода. О, богове! Как жестоко я боляха коленете.

Стана ѝ неприятно и от факта, че не успя да разпознае по шепота човека, който спореше със стражата.

За чие завръщане... Бурзмали, разбира се.

— Будна съм! — извика тя.

Вратата само се откряна и послушницата се показа едва-едва през тясната пролука:

— Старша майко, Бурзмали се е върнал от Гамму.

— Пусни го веднага! — Тараза бързо запали светоглобус откъм мястото за главата на походното легло. Жълтата му светлина прогони мрака от стаята.

Върховният башар влезе и затвори вратата след себе си. Без да чака да му бъде наредено, натисна ключа на системата за звукова изолация.

Поверителни вести!

Следователно — лоши.

Погледна към него. Бе нисък и крехък наглед човек с остри черти на триъгълното лице, завършващо с тясна брадичка. Над високото му чело преливаше руса коса. Зелените му широко раздалечени очи изглеждаха необичайно живи и наблюдаваха внимателно. Стори ѝ се прекалено млад за отговорностите на длъжността си, но при Арбълоу Тег имаше още по-младежки вид. *Остаряваме, по дяволите.* Сама си заповяда да бъде спокойна, доверявайки се на факта, че лично Майлс бе обучил човека пред нея и му бе гласувал пълно доверие.

— Кажете ми лошите новини — рече тя.

Бурзмали се изкашля.

— Все още никаква вест за башара и групата му на Гамму, старша майко — прозвуча мъжествено-плътният му глас.

Но най-лошото предстои — помисли Тараза, виждайки ясно нервността на башара.

— Да чуя всичко! — заповяда тя. — Предполагам, че си свършил с прегледа на развалините, останали от кийпа.

— Няма останали живи. Нападателите са действали с цялото си усърдие.

— Тлейлаксианци ли са били?

— Възможно е.

— Имаш ли някакви подозрения?

— Атакували са с новия иксиански експлозив 12-Ури. Мисля, че е направено с цел да ни заблудят. Още нещо — по черепа на Шуонгю има дупки от механична сонда за вземане на проба.

— А Патрин?

— Точно както е докладвала Шуонгю. Самовзривил се е в кораба-мюре. Идентифициран е по късчета от два пръста и отчасти запазено око. Но няма нищо достатъчно голямо за по-детайлно опознаване.

— Таиш още никакви съмнения. Да чуем и тях!

— Шуонгю е оставила послание, което само ние можем да разчетем.

— С белези от износване по мебелите, така ли?

— Да, старша майко, както и...

— Изглежда е знаела, че ще бъде нападната, след като е имала време да остави съобщение. Прочетох по-ранния ти доклад за опустошенията при нападението.

— Било е бързо и съкрушително. Атакуващите дори не са се опитвали да вземат пленници.

— Какво е казала тя?

— Дело на курвите.

Тараза направи опит да прикрие шока си, въпреки че бе очаквала да чуе същото. Желанието да остане спокойна изчерпа почти всичките ѝ сили. Наистина новината бе много лоша. Позволи си само да въздъхне дълбоко. Шуонгю бе упорствала с противодействията си до самия край, но виждайки страшното бедствие, беше постъпила правилно. След като е разбрала, че ще умре, без да може да предаде на друга света майка Паметта на животите, събрани в нея, реагираща е с възможно най-голяма преданост. Когато не можеш да направиш друго, подсили оръжието на сестрите си и объркай неприятеля, като го разочароваш.

И така, почитаемите мамии са нанесли удар!

— Кажи ми докъде стигна с издирването на голата — настоя Тараза.

— Старша майко, не сме първите, извършили претърсване. Има много допълнителни следи от изгорели дървета, камъни и храсти.

— От не-кораб ли?

— Само белези, оставяни от не-кораб.

Тараза кимна на себе си. Дали е мълчаливо послание от старата сигурност?

— Отблизо ли проучи местността?

— Облетях я по установения маршрут.

Тя посочи на Бурзмали стол близо до долния край на леглото си и каза:

— Сядай и се успокой. Искам да разбера някои от догадките и предположенията ти.

Башарът внимателно се отпусна на стола и попита:

— Какви догадки?

— Ти беше любимият му ученик. Искам да си представиш, че си на мястото на Майлс Тег. Знаеш, че трябва да изведеш голата от кийпа. Нямах пълно доверие на никого от останалите, дори на Лусила. Какво ще направиш?

— Нещо неочаквано, разбира се.

— Разбира се.

Бурзмали потри тясната си брадичка и след малко добави:

— Вярвам на Патрин. Имам му пълно доверие.

— Добре, двамата с Патрин. Как постъпвате?

— Патрин е родом от Гамму.

— Мислила съм за същото — кимна тя.

Мъжът гледаше пода пред себе си.

— Патрин и аз отдавна ще сме подготвили аварийен план за спасение. Винаги разполагам с допълнителни средства и начини за решаване на проблемите.

— Много добре. Да минем към плана. Какво ще направите?

— Защо Патрин се е самоубил? — внезапно запита Бурзмали.

— Сигурен ли си, че го е сторил?

— Твърдят го отчетите. А също Шуонгю и неколцина други. Приемам го за вярно. Беше достатъчно предан към своя башар, за да го направи.

— Според теб — да. Но сега *ти* си Майлс Тег. Какъв план сте подготвили с Патрин?

— Никога не бих го изпратил на сигурна смърт.

— Освен ако?

— Освен ако не го направи на своя глава. Възможно е при положение, че планът е само негов, а не и мой... Би могъл да постъпи

по този начин, за да ме спаси и никой да не стигне до тайната.

— Как Патрин може да повика не-кораб без наше знание?

— Той е роден на Гамму. Родът му съществува още от времето на Гайъди Прайм.

Тараза затвори очи и отвърна главата си от Бурзмали. Башарът вървеше по същите указващи следи от предварителните ѝ мисловни операции. *Знаем произхода на Патрин.* Колко съществена бе направената връзка с Гамму? Умът ѝ отказа да преценява повече. Ето резултата от преумората, до която сама се бе довела. Погледна пак към Бурзмали и попита:

— Успял ли е Патрин да установи тайна връзка със семейството си или със стари приятели?

— Проверихме всяка предоставила ни се възможност за подобен контакт.

— Излиза, че не си проверил всичко.

Бурзмали сви рамене.

— Не, разбира се. Не влизаше в предположенията ми.

Тараза пое дълбоко въздух и се разпореди:

— Върни се на Гамму. Използвай всички и всичко, което няма да наруши сигурността ни. Кажи на Белонда, че заповедта е моя. Трябва да вмъкнете съгледвачи навсякъде в обществото. Издири познатите на Патрин. Кой е останал жив от семейството му? От приятелите? Научи онова, което те знаят.

— Ще се вдигне шум, независимо от максималното внимание от наша страна. Ще разберат и други.

— Няма как да го предотвратим. Бурзмали, още нещо!

— Слушам, старша майко — той се изправи.

— Длъжен си да предвождаш останалите по време на претърсването.

— Мога ли да ползвам щурман от Сдружението?

— Не!

— Тогава как...

— Какво ще кажеш за възможността Майлс, Лусила и голата да са още на Гамму?

— Вече споменах, че не възприемам идеята за заминаването им с не-кораб!

Тараза дълго мълча, заета с внимателното разглеждане на мъжа, който стоеше изправен до долния край на походното легло. Подготвен лично от Майлс Тег. Най-добрият ученик — любимец на башара. Какво подсказваше тренираният инстинкт на Бурзмали?

— Да? — подкани го тя с тих глас.

— Гамму е бил Гайъди Прайм, владение на Харконите.

— Това подсказва ли ти нещо?

— Старша майко, те са били богати, много богати.

— Е, и?

— Толкова богати, че дори са могли да си позволят тайното построяване и обзавеждане на не-стая... Даже и на не-кораб...

— Няма го записано! От Икс не са намекнали нищо по въпроса, дори и с най-мъгляви общи думи. На Гамму не са правили сондажи за...

— Подкупи, подставени лица, голям брой случаи на трансбордиране — довърши вместо нея Бурзмали. — Времената на глада са били изключително разрушителни, а не трябва да се забравя и за хилядолетията на Тирана.

— Когато Харконите са свеждали глави или са се разделяли с тях. И все пак допускам възможността!

— Записаното е могло да бъде изгубено — предположи башарът.

— Но не и от нас или от другите форми на управление, които са оцелели. Кое те кара да следваш посочената линия на разсъждение?

— Патрин.

— Аха.

Внезапно мъжът заговори по-бързо:

— Ако подобно нещо бъде открито, роден на Гамму човек не може да не узнае.

— Колцина ще разберат? Немалко, струва ми се. Мислиш ли, че тайната може да бъде запазена през... О, да! Разбирам какво искаш да кажеш. Ако е била известна само на семейството на Патрин...

— Не си позволих да питам нито един от тях.

— Разбира се, че не! А къде би проверил, без да привлечеш нечие внимание?

— Онова място в планината с оставени следи от не-кораб...

— Ще трябва да отидеш там лично!

— Опазването от шпиони ще бъде трудно — съгласи се той. — Освен ако не тръгна с много малка бойна сила и с привидно друга цел.

— Каква?

— Да оставя погребален знак в памет на стария ми башар.

— С което да заявим, че го считаме за мъртъв ли? Да!

— Доколкото знам, вече е поискано от тлейлаксианците да подготвят подмяната на нашия гол.

— Само обичайна предпазна мярка, която... Виж какво, Бурзмали, крайно опасно е. Съмнявам се, че ще успеем да заблудим онези, които ще те следят на Гамму.

— Външният вид на хората с мен, както и самата траурна процедура ще говорят за дълбока драма, представена напълно достоверно.

— Но достоверното не убеждава непременно внимателния наблюдател.

— Да вярвам ли, че има пълно доверие към мен и хората, които ще взема?

Тараза замислено сви устни. Припомни си, че неизменната преданост бе нещо, което бене-гесеритките се бяха научили да усъвършенстват по модела, оставен от Атреидите. Как да се създават и възпитават люде, на чиято максимална вяност може да се разчита. И двамата — Бурзмали и Тег — бяха безупречни примери в това Отношение.

— Планът може и да сработи — съгласи се тя, докато гледаше замислено дребния мъж.

Нищо чудно любимият ученик на Тег да се окаже прав!

— Е, да тръгвам — каза башарът и се обърна към вратата.

— Един момент.

Той спря и се извърна към нея.

— Всички се натъпчете с шере. Изгорете главите си или ги разбийте на парчета, ако ви пленят, особено ако попаднете в ръцете на новите лицетанцьори. Вземете необходимите предпазни мерки.

Внезапно появилото се сериозно изражение по лицето на Бурзмали ѝ вдъхна доверие. За миг дори почувства гордостта му от самия себе си. По-добре беше да я приглуши. Безразсъдната смелост е излишна.

Отдавна е известно, че обектите, за които сме добили познание по осезателно-сетивен път, могат да бъдат повлияни от направения избор — както с помощта на разума, така и без него. Този установен факт обаче не ни задължава да смятаме, че някаква наша вътрешна сила се пресяга и опипва света, който ни заобикаля. Призоваваме за прагматична взаимна връзка между вярата и онова, което приемаме за „реално“. Всичките ни преценки носят тежкото бреме на наследени вярвания, по отношение на които в Бене Гесерит се отличаваме с по-голяма чувствителност в сравнение с повечето хора. Но не е достатъчно само да знаем това състояние на нещата и да се предпазваме от него. Алтернативните тълкувания трябва винаги да бъдат обект на вниманието ни.

Старша майка Тараза;
аргумент в Съвета

— Сега Бог ще ни съди — злорадстваше Уаф. Продължаваше да го прави в непредсказуеми моменти от цялото продължително пътуване през пустинята. Шийена видимо не му обръщаше внимание, ала гласът и коментарите на тлейлаксиянеца вече дразнеха Одрейди.

Ракианското слънце се бе преместило далеко на запад, но носещият ги червей сякаш въобще не се беше уморил от прекосяването на древната Сарийър в посока към възвишенията, останали от някогашната преградна стена на Тирана.

Защо в тази посока! — питаше се светата майка.

Липсваше еднозначен отговор. Но фанатизмът и подновената опасност от присъствието на Уаф изискваха незабавна реакция. Тя визираще лицемерието, когато напевно изрече пасаж от шериата, съзнавайки значението му за отвратителното човече:

— Нека Бог отсъди, а не хората.

Уаф се намръщи, защото мигновено долови подигравателната нотка в гласа ѝ. Погледна към хоризонта пред тях, а после към топтерите, които се движеха с равномерна скорост.

— Хората трябва да вършат работа на Бога — измърмори той.

Одрейди не отговори. Съмненията на тлейлаксианския Майстор бяха отклонени в друга посока — предстоеше му дълго да си задава въпроса дали бене-гесеритските вещици наистина споделят Великата Вяра.

Мислите ѝ задълбаха отново към загадките, останали без обяснение, пробивайки си колебливо път из онова, което тя знаеше за червеите на Ракис. От време на време личните ѝ спомени и Другите Памети се мятаха лудешки нанякъде, заливайки с общ поток съзнанието. Успя да различи свободните, облечени в дълги връхни дрехи и яхнали червей по-голям от сегашния; тялото на всеки от ездачите беше изтеглено назад, а в ръцете си държеше дълги прътове с кука, захваната в пръстените на звяра точно така, както сега нейните пръсти стискаха един от тях. Чувстваше вятъра в бузите си, а дрехата ѝ шумно я пляскаше по краката. Днешното пътуване се сливаше с други, познати отдавна.

Много време е изминало от преминаването на някой Атреидес по този път.

Имаше ли в Дар-ес-Балат указание за посоката на пътуването им? Какво би могло да е то? Там жегата бе толкова силна, а мислите ѝ мъчително се носеха към онова, което можеше да се случи по време на рискованата им операция в пустинята.

Подобно на всяко поселение на Ракис, Дар-ес-Балат притегляше от окрайнините във вътрешността си всичко живо в палещия ранен следобед. Одрейди си спомни за жулеция я нов влагосъхраняващ костюм, докато стоеше в сянката на сградите близо до западните гранични очертания. Търпеливо чакаше отделните ескорти, които трябваше да доведат Шийена и Уаф от скритите места, където ги бе настанила самата тя.

Каква съблазнителна цел бе всичко, свързано с дейността ѝ. Все пак трябваше да бъдат сигурни в отстъпчивата сервилност, царяща на Ракис. Бене-гесеритските ескорти се бавеха умишлено.

Светата майка отново си спомни за примамливата притегателна сила на мястото, където се намираше. Нямаше нищо изненадващо. През най-горещото време на деня тукашните хора винаги търсеха сенчесто убежище по-далеч от опечените от слънцето окрайнини на града.

Беше влязла в действие и специалната ѝ заповед:

„Освободете пътя ни към пустинята! Не искаме срещи с прелюбопитното гражданство!“

Изпълнявайки нареждането, проверяващите не свършиха почти никаква работа, главно поради избрания час от деня. Говореше ли нещо фактът, че по това време повечето хора се намираха било в импозантните си жилища, било в схлупените бордеи? Имаше ли нещо по-логично от желанието им да останат скрити от жегата, попивайки онова, което можеха да си позволят? Отбрани вина от Дън в домовете на имеющите, изстудени и сервирани в кристални чаши и съдове от Предот и Лундуриас. А в бордеите — евтина бира от подправка в груби керамични паници. И топла вода от плътно затвореното литрово шише.

Веднъж Шийена бе отбелязала весело и простосърдечно: „Пият, пият, пият! По това време нищо друго не правят. Предпочитам бира, но жриците ми носят вино.“

Одрейди бе подразнена от факта, че дават алкохолно питие на дете:

— Поднасят ти вино, така ли?

— Смесено с вода, както ми харесва.

Думите ѝ окончателно я определиха като издънка от ниските слоеве на ракианското общество. Хората от бордеите пък даваха разредена бира на децата си.

Доколкото всяко нещо, замъгляващо съзнанието, пораждаше раздразнение у една света майка, Одрейди настойчиво попита:

— Не ти ли се доспива? Не залиташ ли?

— О, не! Винаги пием мелокси.

Разбира се. Течността от окисляване на меланжа беше добре известна и се употребяваше както на Ракис, така и на много други планети от старата Империя. Дори най-бедните можеха да си я набавят. Одрейди почти болезнено долови упадъчния момент и наговори доста остри приказки, докато двете се намираха в сигурното си жилище при Големия площад. Ползвайки Гласа като камшик, тя превърна веселата непрестореност на детето в горчив урок.

Потопила съзнанието си в току-що усвоения транс на елементарно равнище, Шийена бе принудена да повтаря приглушено в продължение на часове:

— Умът и тялото ми са драгоценни инструменти! Умът и тялото ми са драгоценни инструменти!...

През цялото време момичето бе насочило вниманието си към контрола, който щеше да упражнява върху същите тези инструменти, когато стане света майка — употреба на опияняващите вещества без нужда от мелокси, както и пълна власт над мускулите и нервите, почти неподозирана от непосветените.

Одрейди добре познаваше хода на мислите ѝ. Сега тя напълно превключи съзнанието си към настоящето, в което яздеше див червей; Шийена бе застанала пред нея, а Уаф бе малко встрани. Момичето би трябвало да е в трансово състояние от среден порядък, докато овладяваше емоциите си според изискванията на своята наставничка. *Но защо самата аз съм нетърпелива!* — мислеше Одрейди. Потеше се обилно. Влагосъхраняващият костюм се плъзгаше по кожата ѝ, а от пълнещите се джобни резервоари се разнасяше пухтене.

Ако Шийена оцелее след агонията с подправката, каква света майка ще бъде!

„Шейтан обича жегата!“ — бе казвала девойката. Ракианци се криеха от горещината, но червеите излизаха заради нея. Дали фактът можеше да обясни по някакъв начин посоката, в която се движеха сега? *Умът ми подскача като детска топка!* Какво ли означаваше обстоятелството, че докато местните хора бягаха от слънцето, някакво дребно тлейлаксиянче, една света майка и момиче, което не бе на себе си, прекосяваха пустинята на гърба на червей? Обяснението се коренеше в древността на Ракис. В него нямаше нищо изненадващо. Някогашните свободни впрочем са били преди всичко обитатели на нощта. Съвременните им потомци разчитаха повече на сянката, която ги пазеше от най-жарката слънчева светлина.

Колко ли сигурни се чувстваха жреците зад защитните си ровове с вода?

Всеки градски жител на Ракис знаеше, че канатът е ей-там, водата се плъзга в сенчестия мрак и от нея се отклоняват малки струйки в тесните канали, чиито изпарения пък се улавят от ветрокапаните.

„Молитвите ни пазят“ — казваха всички, но много добре разбираха откъде идва истинската защита.

„Свялото му присъствие се вижда в пустинята.“

В същия миг Уаф реши да се обади:

— Тръгнал съм на поклонение на Бога!

— И Бог много добре знае какво се намира в сърцето ти — Одрейди почти автоматично произнесе цитата, за да го накара да млъкне.

Тлейлаксианецът извърна встрани от нея лицето си толкова рязко, че жестът му каза твърде много: *Бог може да знае! Но ти, ти знаеш ли? Скривам лика си от теб!*

Също като ракианците, Уаф бе изпълнен със страхопочитание към „Свялото Присъствие“.

Жреците рядко говореха за червея и почти не използваха в случая множественото число. Наричаха го Шай-хулуд или Шейтан, подражавайки на Шийена.

Светият Червей.

Раздвоеният Бог.

Одрейди погледна надолу към пръстените пред себе си:

И ето го тук!

Представи си жреците, които се бяха смесили с наблюдаващите от топтерите над тях. Колко много обичаха те да шпионират останалите! После върна мисълта си към Дар-ес-Балат, където бе почувствала как я наблюдават, докато чакаше да пристигнат Шийена и Уаф. Очи зад високите решетки на скрити балкони. Очи, надничащи през прорези в дебелите стени. Очи, скрити зад огледални повърхности от пластичен материал или в закътани сенчести места.

Съзнателно бе престанала да мисли за опасностите, отчитайки хода на времето по движението на сянката на една стена над себе си — сигурен часовник в тукашния свят, където малцина се ориентираха по друг начин освен по слънцето.

Напрежението ѝ бе продължило да нараства, подсилвано от потребността да изглежда спокойна. Щяха ли да нападнат? Щяха ли да дръзнат да го сторят, след като знаеха, че тя се бе погрижила за предпазни мерки? Много ли бяха разгневени жреците, принудени да приемат тлейлаксианци в тайния триумвират? Светите майки — нейни съветнички от кийпа — не бяха харесали опасната ѝ игра.

— Нека някой от нас бъде примамката!

Одрейди остана непреклонна:

— Няма да повярват. Подозренията ще ги накарат да се отдръпнат. Те впрочем са сигурни в изпращането на Албертус.

Ето как бе чакала в двора на Дар-ес-Балат със зеленикави сенки в дъното: стоеше с поглед, отправен нагоре към слънчевата лента на шестте етажа с останалите от миналото ажурни като дантела балюстради на нивото на балконите, отрупани от зелени растения и ярки цветове в червено, оранжево и синьо под изрязания правоъгълник сребристо небе.

И погледите на скритите очи.

Раздвижване при широката врата към улицата вдясно. Самотна фигура в неизменното жреческо златисто, пурпурно и бяло се появи на двора. Огледа я внимателно, съмнявайки се за проява на влиянието на тлейлаксияните с още един имитиращ някого лицетанцър. После разпозна в мъжа жреца Албертус — старшия в Дар-ес Балат.

Както очаквахме.

Албертус мина през широкия трем и прекоси двора към нея, крачейки с внимателно съдържано достойнство. Вещаете ли идването му някаква опасност? Не беше ли неговата поява сигнал за скрити убийци? Тя отново погледна към поредиците от балкони — нещо пръхна тук там на по-високите етажи. Приближаващият не беше сам.

Аз също не съм! Жрецът спря на две стъпки от нея и я погледна, вдигайки за първи път очите си от мястото, приковало досега вниманието му — сложните декоративни фигури в златисто и тъмночервено по подовите плочи на двора.

Костите му са слаби — помисли Одрейди.

Нищо в израза ѝ не говореше за току-що направеното заключение. Албертус беше един от посветените в замяната на Върховния жрец с лицетанцър-имитатор.

Той се изкашля и пое дъх на пресекулки.

Слаби кости! Мекушава плът!

Одрейди се позабавлява с тази мисъл, но нищо не накърни предпазливостта ѝ, нито отслаби нейното внимание. Светите майки се отличаваха с това си качество: не пропускаха да търсят знаците, оставени от целенасоченото размножаване. Подборът на предците на Албертус бе пренесъл недостатъци и съставки, които Сестринството със сигурност е щяло да коригира за потомците, ако си е струвало линията на този индивид да бъде продължена. Разбира се, случаят пред

нея изискваше допълнително внимание. Албертус се бе издигнал до определено равнище на властта с предпазливи, но твърдо насочени действия, така че си заслужаваше да се определи ценността на генетичния му материал. По отношение на образованието си обаче той определено куцаше. Послушница с едногодишен стаж можеше да се справи с него. Подготовката на ракианското жречество беше силно влошена от времето на Говорещите с риби.

— Защо си тук? — попита Одрейди по-скоро като обвинение отколкото като въпрос.

Албертус леко потрепна:

— Света майко, донесох съобщение от хората ви.

— Кажете го тогава!

— Има закъснение заради маршрута, известен на мнозина.

Е, поне бе спазена направената за пред жреците уговорка. Но всичко останало лесно се разчиташе по лицето му. Споделените с него тайни се намираха в опасна за разкриване близост.

— Почти ми се иска да бях наредила да те убият — каза Одрейди.

Мъжът отстъпи цели две крачки назад. Загледа я с празен поглед, сякаш внезапно беше умрял. Тя разпозна реакцията. Албертус се бе озовал във фазата на пълното откровение, когато страхът буквално е сковал дори мъдната му торбичка. Знаеше, че ужасната света майка може да му издаде смъртна присъда ей така, без да ѝ мигне окото, или пък да го убие със собствените си ръце. Нищо казано или направено от него не се изплъзваше от ужасяващата ѝ проникателност.

— Обмисляли сте *моята* смърт и разрушаването на кийпа ни в Кийн — обвини го Одрейди.

Жрецът затрепери още по-силно.

— Защо говориш подобни неща, света майко? — прозвуча нескрит хленч в гласа му.

— Не се опитвай да отричаш — безмилостно каза тя. — Питам се само дали за мнозина е било толкова лесно да разберат скритото в тебе. От поста, който заемаш, се очаква да бъдеш пазител на тайни. А не да се разхождаш насам-натам с всичко, изписано по лицето ти!

Албертус се свлече на колене. Одрейди помисли, че може и да запълзи.

— Бях изпратен от вашите хора!

— И се оказа прекомерно доволен от факта, че можеш да дойдеш и да ме убиеш, ако това се окаже възможно.

— Защо ще...

— Замълчи! Не ви харесва начинът, по който направляваме действията на Шийена. Боите се от тлейлаксияците. Важни въпроси бяха иззети от *жреческите* ви ръце, и са приведени в действие сили, които ви изпълват със силен страх.

— Света майко! Какво да сторим? Как да постъпим?

— Ще ни се подчинявате! Нещо повече — ще изпълнявате нарежданията на Шийена! Боите се от онова, което сме решили да направим днес, така ли? А трябва да се страхувате от други, много по-ужасни неща!

Тя тръсна глава с престорен ужас, знаейки много добре какъв ще бъде крайният ефект за горкия Албертус. Буквално се свлече от тежестта на гнева ѝ.

— Стани! — заповяда му Одрейди. — И не забравяй, че като жрец си длъжен да казваш истината!

Мъжът непохватно се изправи, но остана с наведена глава. Тя видя как тялото му реагира на решението да се откаже от понататъшно увъртане. Какво ли изпитание трябваше да изтърпи! Верен на дълга си към светата майка, която несъмнено с лекота надничаше в мислите му, сега бе длъжен да покаже и покорството си спрямо своята вяра. Беше се изправил пред върховния парадокс на всички религии. *Бог знае!*

— Няма да криеш нищо от мен, нищо от Шийена и нищо от Бога — каза Одрейди.

— Прости ми, света майко.

— Да ти прощавам ли? Нито е в моята власт, нито би трябвало да го искаш. Та ти си жрец!

Той вдигна поглед към ядното ѝ лице.

Намираше се в пълната власт на парадокса. Бог без съмнение бе тук! Но същевременно Бог се намираше много далече, както е обичайно, така че конфронтацията можеше да бъде отложена. С утрото идваше друг ден от живота. Точно така. Допустимо беше да си позволиш няколко малки греха, една или две лъжи например. Само засега. И може би едно голямо прегрешение, ако изкушенията са

непреодолими. Очакваше се боговете да проявяват повече разбиране към големите грешници. Необходимо беше време за изкуплението.

Одрейди се вгледа в него с анализиращото око на Мисионария Протектива.

Ех, Албертус — помисли тя. — Намираш се в компанията, на същество от същия човешки род, което познава нещата, смятани за тайна между теб и твоя бог.

За жреца моментната ситуация сигурно малко се различаваше от смъртта поради върховното му смирение пред крайната присъда. Тя безспорно съответстваше на несъзнателно подбрани начин, по който Албертус бе оставил цялата си воля да се срути. Религиозните му страхове без остатък бяха призовани и съсредоточени в личността на една света майка.

Одрейди каза с възможно най-сух тон, без дори да прибегва към принуда с помощта на Гласа:

— Искам този фарс да свърши веднага.

Мъжът се опита да преглътне. Знаеше, че не може да лъже. Навярно разполагаше с известен капацитет в сферата на заблужденията, но сега нямаше никакъв смисъл да опитва. Погледна покорно нагоре към челото на Одрейди, прекосено от ръба на качулката на влагосъхраняващия ѝ костюм. Заговори с глас, съвсем малко по-висок от шепот:

— Света майко, чувстваме се само онеправдани и лишени от нещо, което ни принадлежи. Двамата с тлейлаксианеца излизате в пустинята с *нашата* Шийена. Ще научите всичко от нея... — Раменете му увиснаха, преди да попита: — Защо взимате и Уаф?

— Шийена го иска — излъга Одрейди.

Албертус отвори устата си и я затвори, без да каже и дума.

Тя забеляза как го залива вълната на одобрението.

— Ще се върнеш при събратята си със следното предупреждение. — Фиксира го и продължи строго: — Оцеляването на Ракис и на жречеството ви зависи само от точността на изпълнение на моите заповеди. Няма да ми пречите и с най-незначителното! Колкото до глупавите ви кроежи срещу нас, трябва да знаете, че Шийена ни докладва за всяка ваша зла умисъл!

Албертус най-после я изненада. Той тръсна глава и от устата му се разнесе сухо хихикане. Одрейди вече бе забелязала, че мнозина от

жреците изпитват удоволствие от объркването на нечии планове, но не бе подозирала, че може да им е забавно собственото им сгромолясване. Докъде стигаше въпросната склонност към забавление? Дали за хора като тях съществуваше разлика между краха на отделната личност и смъртта на цяла цивилизация? По-късно би трябвало да обсъди внимателно със сестрите си тази интересна донякъде склонност на ракианското жречество...

— Според мен смехът та е неуместен — каза тя.

Албертус сви рамене и отново надяна маска върху лицето си. Одрейди вече познаваше доста от шутовството му. Маски! Носеше ги подредени на пластове. Но дълбоко под цялото отбранително поведение се намираше онзи, същността на който тя бе изложила тук съвсем накратко. Местните жреци имаха лошия навик да изпадат в многословни обяснения в помпозен стил, когато им задават трудни въпроси.

Трябва да помогна на всеки, който прояви загриженост — помисли Одрейди и го прекъсна, когато той отвори уста:

— Нито дума повече! Ще чакаш завръщането ми от пустинята. Засега си *мой* вестоносец. Пренесеш ли както трябва посланието ми, ще бъдеш възнаграден несравнимо по-щедро от най-смелите си мечти. Провалиш ли се, очаква те агонията с Шейтан!

Само след секунди вече наблюдаваше как Албертус подтичва през двора със смъкнати рамене и приведена напред глава, сякаш се боеше, че няма да успее достатъчно бързо да намести тялото си на подходящо разстояние за разговор с равните нему.

Помисли, че нещата като цяло бяха протекли добре. С пресметнат риск, наистина доста голям лично за нея. Беше сигурна, че по балконите е имало убийци, очакващи знак от Албертус. Тя и всичките ѝ съветници знаеха, че жреците ще пратят именно него. А сега страхът, върнат обратно с парламентъора им, беше нещо, което пък Бене Гесерит познаваше в пълни подробности благодарение на хилядолетните си манипулации. Злокачествено и прилепчиво, подобно на всяко безпокойство. Сестрите-преподавателки го наричаха „управляема истерия“. Беше *отправена* в самото сърце на ракианското жречество. Можеше да се разчита на нея, особено след подкрепата, предстояща да бъде вкарана в действие. Жреците щяха да поддадат. Опасни бяха само неколцината имунизирани еретици.

Такава е вдъхващата страхопочитание тайнствена вселена — никакви атоми, само вълни и движения във всички посоки. Тук отхвърляте всяко мнение за прегради пред разбирането на нещата. Забравяте за самото разбиране. Вселената не може да бъде видяна, не може да бъде чута, не може да бъде доловена по никакъв начин със строго определени възприятия. Тя е същинската празнота без нито един предварително заложен екран за евентуално обективизиране на формите. Тук усещането и осъзнаването е възможно само с помощта на магически средства. Въображението например! Тук научавате какво трябва да бъде човешкото същество. Ставате творец на ред, създател на красиви форми и конструкции, а също — организатор на хаос.

Манифест на Атреидите;
Бене-гесеритски архиви

— Действията ти са прекалено опасни — каза Тег. — Заповядано ми е да те пазя и да укрепвам силите ти. Не мога да позволя подобно развитие на нещата.

Той и Дънкан се намираха в дългото, облицовано с ламперия преходно помещение непосредствено до площадката за практически занимания в не-сферата. Беше късен следобед по часовника на установеното от тях отчитане на времето; разгневената Лусила току-що ядно си бе тръгнала след бурен сблъсък с взаимни ругатни и обиди.

Напоследък всяка среща на Дънкан и Лусила наподобяваше битка. И сега тя бе спряла до вратата на залата за подготовка с налятата си фигура, стегната благодарение на меките окръглявания на тялото, чиито съблазнителни движения нямаше как да останат извън вниманието на двамата мъже.

— Престани, Лусила! — заповеднически бе изрекъл Дънкан.

Гласът ѝ издаваше обзелото я раздразнение:

— Колко време мислиш, че трябва да чакам, за да изпълня дадените ми заповеди?

— Докато ти или някой друг не ми каже какво...

— Тараза очаква от теб да извършиш неща, неизвестни на никой от присъстващите!

Тег бе направил опит да успокои обстановката на нарастващ гняв и у двамата спорещи:

— Моля ви. Не е ли достатъчно, че Дънкан все по-добре изпълнява упражненията? След няколко дни започвам редовни наблюдения отвън. Можем да...

— Проклетнико, можеш просто да спреш с намесата си в моите работи! — отрязва го Лусила, обърна се рязко и изчезна.

Бяс започна да се надига в гърдите му, докато гледаше твърдата решимост по лицето на голата. Пришпорваха го неизбежните потребности на самотността, в която се оказаха изолирани. Неговият интелект — великолепно изпипаният му инструмент на ментат — тук се бе оказал защитен от мисловния шум и бъркотията, към които бе привикнал да се настройва навън. Предполагаше, че ако съумее да заглуши тиктакането на мисловния си апарат и накара всичко да притихне, нещата до едно ще просветнат в съзнанието му.

— Башар, защо сдържаш дишането си?

Гласът на Дънкан го стресна. Успя да се върне незабелязано към нормално дишане с върховно напъгане на волята. Чувстваше емоционалните изблици на двамата си спътници в не-сферата като приливи и отливи, временно откъснати от други сили.

Други сили.

Ментатното съзнание можеше да се окаже като на същински дебил в присъствието на други влияния, които профучаваха и се кръстосваха из вселената. Напълно възможно бе там да има хора, чийто живот да прелива от сили, които той дори не е в състояние да си представи. В сравнение с тях би бил само плява в пяната на бясно движещи се течения.

— Докъде може да стигне Лусила, ако продължа да ѝ се съпротивявам? — попита Дънкан.

— Служила ли си е с Гласа срещу теб? — попита Тег, а собственият му глас прозвуча за него някак отдалеко.

— Само веднъж.

— Устоя ли? — прокрадна се слабо любопитство в тона му.

— Научих как да се справям от самия Пол Муад'диб.

- Тя може да те парализира и...
- Мисля, че заповедите ѝ изключват насилието.
- А какво е насилие, Дънкан?
- Отивам под душа, башар. Идваш ли?
- След малко.

Тег направи дълбоко вдишване, усещайки колко близо е до пълното изтощение. Днешният следобед с часовете на тренировъчната площадка и последвалото спречкване бе източил всичките му сили. Гледаше към излизация Дънкан. Къде ли беше Лусила? Какви планове кроеше? Докога щеше да чака? Този беше основният въпрос и от него произтичаше особената роля на не-сферата върху изолацията им от време-пространството.

Отново почувства влиянието на прилива и отлива в живота на тримата. *Трябва да разговарям с Лусила! Къде отиде? В библиотеката? Не! По-напред ще свърши нещо друго.*

Светата майка се намираше в стаята, която бе избрала за лично помещение. Беше малко, с допълнително пространство в една от стените, запълнено с богато украсено легло. Голям брой вулгарни и пофини щрихи в обстановката говореха, че стаята е била на някоя видна харконска хетера. Тъканите преливаха в пастелносини цветове с потъмни акценти. Въпреки наличието на барокови резби по леглото, нишата и тавана... (Лусила обходи с поглед цялото помещение)..., както и по всички действащи принадлежности и приспособления, обиталището бе напълно изключвано от съзнанието ѝ, когато тя влизаше в релаксационен сеанс. Легна по гръб на леглото и затвори очите си, в които неволно се набиваха множество сексуални сцени, изобразени по тавана на нишата.

Ще трябва да се справя с Тег.

Щеше да го стори по начин, който нямаше нито да накърни Тараза, нито да отслаби голата. Башарът представляваше проблем в много отношения, особено там, където мисловните му процеси предполагаха потапяне и излизане от по-дълбоки извори, доста близки до източниците на Бене Гесерит.

Благодарение на светата майка, която го е родила, разбира се!

Нещичко не можеше да не се предаде от такава майка на такова дете. Процесът започваше в утробата и по всяка вероятност не спираше дори след пълната им раздяла. Не, той явно не е бил подлаган

на съсипващите преобразувания, водещи до Изчадията.. Притежаваше фино действаща, но реална мощ. Родените от свети майки научаваха неща, непостижими за останалите.

Тег знаеше с подробности представите на Лусила за любовта във всичките ѝ разновидности. Бе го прочела по лицето му онзи път, когато и двамата се оказаха в квартирата му в кийпа.

Пресметлива вещица!

Напълно спокойно можеше да го каже и на глас.

Припомни си начина, по който го бе насърчавала с блага усмивка и въздействащо изражение на лицето. Оказа се, че е било грешка, унизителна и за двамата. Долавяше в мислите си скрита симпатия към башара. Някъде дълбоко, въпреки цялата внимателна бене-гъсеритска подготовка, в бронята имаше пукнатини. Учителите много пъти я бяха предупреждавали: „За да можеш да вдъхнеш истинска любов, трябва да я почувстваш временно. Дори само веднъж е достатъчно!“

Реакциите на Тег спрямо Дънкан Айдахо говореха много. Оказа се, че наставникът е едновременно привличан и отблъскван от младото им протеже.

Също като мене.

Може би бе сгрешила, като не го съблазни.

По време на сексуалната ѝ подготовка, когато я учеха да черпи сили от половото сношение, вместо да се забрави в него, преподавателите ѝ се позоваваха на анализи и сравнения в исторически план, които изобилстваха в Другите Памети на всяка света майка.

Неволно съсредоточи вниманието си върху мъжкото излъчване на Тег. Ето че почувства у себе си ответната женска реакция, при която плътта ѝ пожела да го има близо до себе си и я събуди за върха на сексуалната наслада — готова за мига на загадъчното.

В съзнанието ѝ припълзя някаква бледа насмешливост. Не, не оргазъм. Никакви научни наименования! Само най-чист бене-гесеритски жаргон — *мига на загадъчното*, като специалитет на Впечатката. Задълбочаването в дългата и непрекъсваща цялост на обучението в школата го изискваше. Бе приучена да вярва дълбоко в двойственото състояние на нещата и явленията: в научното познание, с чиято помощ експертите по размножителния процес ги направляваха, но същевременно и в момента на тайнството, който пращаше цялото

това познание по дяволите. Историята и научната доктрина на Бене Гесерит твърдяха, че размножителният инстинкт трябва да остане завинаги заровен дълбоко в психиката. Измъкването му би довело до унищожаването на вида.

Предпазната мрежа.

Концентрира сексуалната мощ в себе си така, както само една бене-гесеритска Впечатка можеше да го стори. Започна да съсредоточава мислите си върху Дънкан. Сега сигурно беше под душа в размисъл за вечерния подготвителен урок със своята света майка-преподавателка.

Отивам при моя ученик. Важният урок трябва да бъде предаден, иначе той няма да бъде готов за Ракис. Такива бяха указанията на Тараза. Лусила фокусира изцяло мислите си върху Дънкан. Беше почти все едно, че го вижда гол под водната струя. Колко малко знаеше той за нещата, които могат да бъдат научени!

Седеше сам в преградената съблекалня до помещението с душеве, намираща се непосредствено до залата за Практически занимания. Погълнат бе от дълбока тъга, донесла със себе си забравени болки от стари рани, непознати на сегашната му плът.

Някои неща никога не се променят! Сестринството отново бе започнало вечните си игри.

Той обходи с поглед във височина и околоръст покритото с тъмна облицовка харконско гнездо. Арабески бяха изрязани по стените и тавана, а мозаечните кубчета на пода също бяха подредени в причудливи изображения. Чудовища и великолепно очертани човешки тела общуваха помежду си през тънки отграничаващи ги линии. Само някакво бледо подобие на ухажване ги разделяше едни от други.

Погледна към тялото, подготвено за него от тлейлаксиянците в аксолотловите им резервоари. В дадени моменти имаше странни усещания за това тяло. Явно е бил мъж с голям опит до последния миг, за който можеше да си спомни, преди да започне живота си като гола, когато е отбивал ято налитащи сардаукарски воители, за да даде на младия си дук възможност да се спаси.

Неговият дук! Тогава Пол не е бил по-стар от сегашните му години. Но вече подготвен по начина, по който Атреидите винаги са били възпитавани — преданост и чест над всичко.

Както са подготвили и мен, след като са ме спасили от Харконите.

Нещо в него пазеше ясно напомняне за дължимото от онова време. Познаваше източника. Както и естеството на процеса, запечатал го в личността му.

Там и бе останало.

Погледна кахления под. По дължината на преградата на съблекалнята бе нареден надпис. С една част от себе си той разпозна в него нещо много старо, останало от времето на Харконите, а с друга го разчете като твърде познатия галахски(#) език:

„ТЪРКАЙ СЛАДКО, ТЪРКАЙ СВЕТЛО ТЪРКАЙ ЧИСТО ТЪРКАЙ“

Древният надпис продължаваше по цялата обиколка на помещението, сякаш предназначението на думите бе да създадат внушение, което според спомените на Дънкан изглеждаше твърде странно за манталитета на Харконите.

Над вратата към душовете имаше друг надпис:

„ИЗПОВЯДАЙ ДУШАТА СИ И НАМЕРИ ЧИСТОТА“

Можеше ли да съществува съвет с религиозно съдържание в харконско укрепление? Дали надписите се бяха променяли през вековете, последвали смъртта му? Беше му трудно да повярва. Навярно строителите са сметнали, че думите са подходящи.

По-скоро почувства, отколкото чу влизането на Лусила. Изправи се и закопча туниката, която взе от неентропните складове (след като бе смъкнал всички харконски отличителни знаци!)

— Сега какво? — запита, без да се обръща.

Тя погали плата по дължината на лявата му ръка. преди да изрече:

— Вкусовете на Харконите са били като на заможни люде.

— Ако пак ме докоснеш, без да съм ти разрешил — каза спокойно той, — ще се *опитам* да те убия. И ще го направя с толкова желание, че най-вероятно е ти да ме изпревариш.

Лусила се отдръпна.

Айдахо погледна дълбоко в очите ѝ и добави:

— Не съм никакъв жребец, нарочен за вещиците!

— Мислиш ли, че това искаме от теб?

— Никой не ми е казвал какво искате от мен, но действията ти говорят достатъчно!

Беше спокоен и се чувстваше в изгодна позиция. Несъбуденото в него се раздвижи и ускори пулса му.

Светата майка го огледа много внимателно. *Проклет да е Майлс Тег!* Не беше очаквала подобна съпротива. Искреността на момчето не подлежеше на съмнение. Думите бяха станали безполезни. А вече имаше имунитет и по отношение на Гласа.

Истината.

Единственото оръжие, с което разполагаше.

— Дънкан, не знам точно какво очаква от теб Тараза, когато се озовеш на Ракис. Мога само да предполагам, но нищо чудно догадките ми да се окажат неверни.

— Тогава започвай с тях.

— На Ракис има едно момиче, току-що навлязло в пубертета. Червеите ѝ се подчиняват. По някакъв начин Сестринството трябва да включи нейния талант в склада на собствените си дарования.

— Какво бих могъл аз...

— Бъди сигурен, че ако знаех, щях да ти кажа.

Отчаянието в гласа ѝ му позволи да долови искреността на думите.

— А какво трябва да стори твойт *талант* в случая? — попита той.

— Само Тараза и съветниците ѝ са наясно.

— Искат да ми надянат примка или нещо друго, от което да не мога да избягам!

Тя сама бе вече стигнала до същия извод, но не очакваше от него да го съзре толкова скоро. Зад младежкото лице явно се криеше ум, чийто обхват на работа още не ѝ бе известен...

— Дръж червеите под контрол и ще възродиш старата религия — разнесе се гласът на Тег откъм вратата.

Не го чух да влиза!

Лусила рязко се обърна. Башарът бе застанал с един от лазестрелите-антики на Харконите, праметнат небрежно върху лявата му ръка, но дулото бе насочено право към нея.

— Само за да съм сигурен, че чуваш какво ти казвам — рече той.

— Отдавна ли се беше заловил с чуване?

Ядният ѝ втренчен взор не го накара да промени спокойното изражение на лицето си.

— От момента, в който призна, че не знаеш какво очаква Тараза от Дънкан. Също като мен. Но аз мога да стъкмя някоя и друга преценка на бъдещи възможности, нали съм ментат. Нито една от тях не е окончателна все още, обаче във всяка има правдоподобни предположения. Кажи ми, ако не е вярно.

— За какво?

Той погледна към Дънкан.

— Едно от нещата, които са ти заръчани, е да го превърнеш в неотразим завоевател за повечето жени.

Лусила направи опит да спотаи силната си уплаха. Тараза я бе предупредила да го крие от Тег колкото може по-дълго. Сега разбра, че просто няма какво да крие. Башарът бе успял да разчете ходовете ѝ благодарение на проклетите си дарби, заложи от проклетата му майка!

— Огромна маса енергия се събира и нацелва към Ракис — каза той, приковал погледа си в Дънкан. — Каквото и да са замислили тлейлаксиянците в него, голата носи в гените си печата на древния човешки род. От него ли имат нужда експерт-ръководителките на размножаването?

— Скапан бене-гесеритски жребец! — извика момчето.

— Какво си решил да правиш с оръжието? — попита Лусила, като посочи с глава към антиката в ръцете на Тег.

— А, това ли? Дори не съм го заредил — наведе лазестрела и го подпря в близкия ъгъл.

— Ще бъдеш наказан, Майлс Тег! — скръцна със зъби светата майка.

— Може би, но още трябва да се почака — кимна башарът. — Отвън нощта припада. Стоях там под животоспасяващото наметало. Бурзмали е идвал. Оставил е знак, който ми казва, че е разчел съобщението, изписано по дърветата с одрасквания сякаш от животинки.

В очите на Дънкан заискри тревожна бдителност.

— Какво ще правиш? — попита Лусила.

— Драснах нови знаци с уговорка за среща. Още сега се качваме в библиотеката. Ще изучаваме картите. Трябва да ги запаметим. Поне

да знаем къде сме, когато бягаме.

Тя се съгласи с кратко кимване.

Дънкан забеляза движението ѝ само с крайчеца на съзнанието си. Умът му вече бе отскочил при старите пособия в библиотеката на Харконите. Сам бе показал на Лусила и Тег как да ги ползват правилно, припомняйки си старата карта на Гайъди Прайм, останала от времето, когато не-сферата е била строена.

Ползвайки като водач паметта на Дънкан от годините, когато той още не е бил гола, и собствените си по-съвременни познания за планетата, Тег направи опит да актуализира картата към днешна дата.

— „Лесничейски пост“ става „кийп на Бене Гесерит“.

— Част от него беше ловна хижа на харконите — замислено рече Дънкан. — Провеждаха игри за лов на хора, специално отгледани и обучени за целта.

Актуализацията на башара заличи доста малки и средни градове. Някои от по-големите останаха, но с нови имена. Най-близкият главен град Исаи беше именуван Барони на оригиналната карта.

Погледът на Айдахо се втвърди от спомена:

— Там ме измъчваха.

Когато в паметта на Тег не бе останало нищо повече за планетата, много места бяха отбелязани като „неизвестни“, но се появиха условните знаци на Бене Гесерит С характерни завъртулки, отбелязващи пунктовете, посочени от Таразините хора като възможност за временно убежище; бяха немалко.

Башарът искаше именно те да бъдат запомнени. Той се обърна, за да ги поведе към библиотеката в горната част и каза:

; — Ще изтрия картата, когато я запаметим. Не се знае кой може да е следващият посетител на мястото, но едва ли ще пропусне обстояния му оглед.

Изпреварвайки го по пътя, Лусила подхвърли:

— Майлс, ти носиш отговорността.

Тег извика зад гърба ѝ:

— Чуваш от един ментат, че постъпвам така, както се изисква от мен.

Без да се обръща, тя отговори:

— Напълно логично!

В тази зала е пресъздаден къс от пустинята на Дюна. Пустиноходът точно пред вас датира от времето на Атреидите. В групата машини и съоръжения около него, гледани по посока на часовата стрелка откъм лявата ви страна, се вижда малък комбайн, универсален прицепен скрепер към трактор, примитивна инсталация за първична обработка на подправката и друго помощно обзавеждане. Всичко е обяснено подробно на съответните места. Обърнете внимание на светеция текст над изложеното: „И ТЕ ЩЕ ГЪЛТАТ ОТ ОБИЛИЕТО НА МОРЕТАТА И ОТ БОГАТСТВОТО НА ПЯСЪКА.“ Древният религиозен цитат често е бил повтарян от известния Гърни Халик.

Обяснение в Пътеводителя;
музеят в Дар-ес-Балат

Червеят продължи с неизменна скорост неуморния си ход до самото смрачаване. Одрейди вече бе привършила всичките си въпроси, без да достигне до нито един отговор. Как точно го управляваше Шийена? Бе казала, че не тя води своя Шейтан в следваната посока. Тогава какъв беше тайният език, на който реагираше чудовището? Светата майка добре знаеше, че сестрите-пазителки в движещите се горе заедно с тях топтери си задават същите въпроси. А навярно и още един в допълнение: „Защо Одрейди разрешава да продължат по-нататък?“

И може би правеха някои предположения: *Не ни се обажда, за да не обезпокои звяра. Същевременно не ни се доверява да приберем групата от гърба му.*

Причината беше много по-проста — любопитство.

Преходът на червея, съпроводен със силен съсък, можеше да бъде оприличен на борбата на кораб с издигнали го вълни. Само сухият кремъчен мирис на прегрят пясък, носен от гонещия ги вятър, го опровергаваше. В ширналата се отвсякъде открита пустиня километър подир километър следваха извитите като гръб на кит дюни, редуващи се подобно на океански вълни.

Уаф бе притихнал отдавна, коленичил като смалено копие на позата на Одрейди с вперен напред поглед и безизразно лице. Последното му изявление гласеше: „Бог пази вярващия в часа на изпитанието ни!“

Одрейди мислеше за него като за живо доказателство, че достатъчно силният фанатизъм може да се запази хилядолетия. Зенсуни и старите суфити бяха оцелели в тлейлаксианска среда. Също като смъртоносен микроб, който е дремел хиляди години в очакване на гостоприемника, приел да подхранва вирулентността му.

Какво ще стане с присаденото от мен в ракианското жречество! — питаше се тя.

Гаранцията за успех беше Света Шийена. А момичето бе седнало върху един пръстен на своя Шейтан с дръпната нагоре роба, излагаща на показ тънките крака. Стискаше с две ръце пръстена.

Споменала бе, че първият път червеят я е пренесъл до град Кийн. Защо точно там? Може би просто бе я отвел при себеподобните й?

Сега създанието под тях със сигурност имаше друга цел. Шийена бе престанала да си задава въпроси, а Одрейди ѝ нареди да мълчи и да практикува транс на ниско равнище. Най-малкото щяха да бъдат сигурни, че всяка подробност от преживяното лесно ще бъде извикана от паметта ѝ по-късно. Тогавя навярно биха могли да разберат дали нямаше скрит език между момичето и Червея.

Светата майка вдигна поглед към хоризонта. Останките от основата на древната стена, опасвала някога Сарийър, се намираха само на около пет километра. Хвърляха сенки по дюните, което подсказваше, че са по-високи от предварителната ѝ представа за тях. А клисурата, където Тиранът се бе срутил от своя мост в река Айдахо, лежеше вдясно, най-малко на три километра от маршрута им. Сега там нямаше никаква река.

Уаф се размърда до нея.

— Господи, вслушвам се в Твоя призив — изрече той. — Уаф на Ентио се моли в Светото Твое Място.

Одрейди извъртя поглед към него, без да помръдне главата си. *Ентио!* В Другите ѝ Памети се знаеше за споменатия — племенен вожд от голямото Странстване на Зенсуни, много преди Дюна. Как да го разбира? Какви ли стари спомени бяха опазили тлейлаксианците?

— Шейтан забавя хода си — наруши мълчанието Шийена.

Останките от древната стена препречваха пътя им.

Извисяваха се най-малко на петдесет метра над най-високите дюни. Червеят свърна леко вдясно и се придвижи между два гигантски скални блока. После спря. Дългият му опръстенен гръб легна успоредно на почти напълно запазен отрязък от основата на стената. Шийена се изправи и огледа преградата.

— Къде се намираме? — попита Уаф, извисявайки гласа си над звука от кръжащите над тях топтери.

Одрейди отпусна хватката на ръцете си и раздвижи уморените си пръсти. Остана на колене, докато разглеждаше света около себе си. Сенките на катурнатите скални грамади изтегляха остри линии върху пясъчните сипеи и по-ниските скали. Гледани от не повече от двайсет метра, в стената се виждаха цепнатини и пукнатини, както и тъмни дупки в старинния фундамент.

Уаф се изправи и също разтри ръцете си.

— Защо бяхме доведени тук? — попита той с леко плачлив глас.

Червеят потръпна и се размърда.

— Шейтан иска от нас да се махаме — каза Шийена.

Как е разбрала! — помисли Одрейди.

Движението на чудовището не накара нито един от тях да залитне. Можеше да бъде просто рефлекторно помръдване след дългия път.

Шийена се обърна с лице към основата на старата стена, седна върху извития гръб и се плъзна надолу. Падна свита върху мекия пясък.

Одрейди и Уаф се преместиха малко напред и загледаха като хипнотизирани девойката, която бавно повлече крака към челната част на създанието. Там тя притисна ръце към хълбоците си и се взря в зейналата уста. Скрити отвътре пламъци хвърляха оранжеви светлици върху лицето ѝ.

— Защо сме тук, Шейтан? — попита Шийена.

Червеят пак помръдна.

— Искате и вие да слезете от него — извика тя.

Уаф погледна Одрейди и каза:

— Ако Бог пожелае от теб да умреш, Той кара стъпките ти да те отведат до мястото на твоята смърт.

Светата майка му отговори с парафраза от казаното в шериата:

— Слушай за всичко Божия пратеник.

Тлейлаксианецът въздъхна. От цялото му лице лъхаше съмнение. Все пак се обърна и се смъкна пръв от червея, падайки почти заедно с Одрейди. Двата последваха примера на Шийена и застанаха пред съществото. Сетивата на бене-гесеритката бяха нащрек, когато тя се бе загледа втренчено в момичето. Пред зейналата уста беше много по-горещо.

Въздухът наоколо бе изпълнен с познатия парлив мирис на меланж.

— Тук сме, Господи — промълви Уаф.

Одрейди, отегчена от религиозното му страхопочитание, си позволи да огледа заобикалящата ги обстановка — разбитите скали, ерозираната преграда, която стигаше чак до запрашеното небе, пясъчният склон върху жестоко белязаните от времето камъни и бавното „хъф-хъф“ на палещите огньове във вътрешността на червея.

Но къде всъщност се намираме! — запита се Одрейди.

— *Какво му е специалното на това място, та да определи тъй твърдо следваната от звяра посока!*

Четири от наблюдаващите топтери прелетяха, наредени един до друг над главите им. Плясъците на крилните витла и съссъкът на двигателите за миг измениха звуковия фон, чийто главен създател бе червеят.

— Дали да им кажа да слязат? — запита се Одрейди. Достатъчно беше само да махне. Но тя не го направи. Вдигна двете си ръце, за да съобщи на наблюдателите да останат нависоко.

Вечерният хлад изведнъж пропълзя по пясъка. Одрейди потрепери и бързо пригоди метаболизма в костюма си към новите условия. Вече беше спокойна, че червеят няма да ги погълне, когато Шийена е с тях, но контролът на момичето над него продължаваше да бъде пълна загадка.

Сега беше се обърнала с гръб към чудовището.

— Искате от нас да останем тук — рече тя.

Думите ѝ все едно бяха някаква команда — червеят изви главата си встрани и се плъзна през гигантската грамада от разхвърляни скални блокове. Чуха го бързо да се отдалечава обратно в пустинята.

Одрейди се обърна с лице към постройката на древната стена. Мракът скоро щеше да ги обгърне, но в продължителния здрач по

тукашните места оставаше достатъчно светлина, за да потърсят някакво обяснение на факта, че създаването ги бе пренесло точно тук. Една висока цепнатина в скалната стена вдясно от тях им се стори достатъчно подходяща за оглед. Отделяйки част от вниманието си за звуците, идващи от Уаф, Одрейди се закатери по пясъчния склон към тъмния отвор. Шийена тръгна редом с нея.

— Защо сме тук, света майко?

Комендантката направи неопределен жест. Чу, че Уаф ги следва.

Отворът на цепнатината тъмнееше в мрака. Одрейди спря и остави Шийена зад себе си. Пролуката беше широка около метър и някъде към четири висока. Каменните стени на входа се оказаха изненадващо гладки, сякаш полирани от човешка ръка. Сипна се пясък. Отразената в него светлина на залязващото слънце като да бе заляла със златиста боя едната страна на отвора в скалната маса.

Уаф се обади изотзад:

— Кое ли е това място?

— Останали са много стари пещери — каза Шийена. Свободните са криели подправката си в тях. — Тя пое дълбоко дъх през носа. — Майко, долавяш ли миризмата?

Одрейди кимна. Уаф мина покрай тях и влезе в широката цепнатина. Там се обърна и погледна нагоре по стените, които се събираха под остър ъгъл над него. Обърнат с лице към двете жени, продължи гърбом напред през входа, без да откъсва поглед от стените. Одрейди и Шийена го доближиха. Внезапно тлейлаксианецът изчезна от погледа им, сподирян от шумолене на сипваш се пясък. Миг по-късно пясъкът тръгна напред в цепнатината, увеличавайки ги. Светата майка сграбчи едната ръка на момичето.

— О, Господи! — извика то.

Ехото отзвуча от невидими скални стени някъде пред тях, докато двете се плъзгаха надолу по дълъг наклон от свличащ се пясък в поглъщащия всичко мрак. После спускането спря с последно леко движение на песъчинките. Одрейди, потънала до колене в свлечената маса, се измъкна и издърпа след себе си Шийена на твърдо място.

Девојката понечи да проговори, но тя вдигна ръка:

— Тихо! Слушай!

Вляво нещо зашумоля и се раздвижи.

— Уаф, къде си?

— До кръста в пясък — силен страх звучеше в гласа му.

Одрейди продължи с хладен глас:

— Сигурно Бог го е поискал. Измъкни се полека. Струва ми се, че сме стъпили на скала. Само по-внимателно! Не ни трябва нова лавина.

След като погледът ѝ посвикна с тъмнината, светата майка се обърна към склона, по който се бяха свлекли дотук. Отворът, откъдето бяха влезли, сега изглеждаше като замъглена златна точица много далече от тях.

— Майко — прошепна Шийена, — страхувам се...

— Кажи наум молитвата против страх — разпореди се Одрейди.
— И стой спокойно. Приятелите ни знаят къде сме. Те ще ни помогнат да излезем.

— Бог ни доведе на това място — обади се Уаф.

Одрейди не му отговори. Само присви устни в настъпилата тишина и изсвири пронизително, след което се заслуша в ехото. Върналият се обратно звук ѝ подсказа, че около тях се намира огромно празно пространство с някакво ниско препятствие точно зад гърбовете им. Обърна се кръгом и отново свирна.

Ниската преграда се намираше на около сто метра. Освободи дланта си от тази на Шийена и каза:

— Стой тук. моля те. Хей, Уаф?

— Чувам топтерите — обяви той.

— Всички ги чуваме. Приземяват се. Скоро ще ни дойдат на помощ. А дотогава не напускай мястото си и пази тишина. Искам да е тихо.

С поредица от изсвирвания и изчакване на ехото, като внимателно пристъпваше напред ту с единия, ту с другия крак, Одрейди си запроправя път в тъмнината. Протегнатата ѝ ръка докосна груба скална повърхност. Опипа я. Висока само до кръста. Отвъд нея беше празно. Ехото ѝ докладва, че пространството там е по-малко и отчасти затворено. Високо зад нея нечий глас извика:

— Света майко, къде сте?

Одрейди се обърна, събра шепи около устата си и силно се провикна в отговор:

— Не влизайте! Свлякохме се в дълбока пещера. Донесете светило и дълго въже.

Малката черна фигурка се отдръпна от далечния отвор. Светлинката горе постепенно притъмняваше. Тя свали ръце от устата си и заговори в мрака:

— Шийена? Уаф? Пристъпете десетина крачки към мен. И чакайте там.

— Майко, къде се намираме? — попита девойката.

— Търпение, момиче!

Откъм Уаф се разнесе монотонен звук. Одрейди разпозна старинните думи на ислямиат. Той се молеше. Бе прекратил с опитите си да скрие своя произход от нея. Добре. Вярвацият е празен съд за благинките на Мисионария Протектива.

Междувременно особеностите на мястото, където ги бе довел червеят, я изпълваха с все по-голяма възбуда. Водена от ръката си по продължаващата скална преграда, тя тръгна вляво. На отделни места повърхността беше донякъде гладка и наклонена надолу в противоположната посока. Внезапно Другите Памети материализираха изображението:

Водосъхранител!

Пред нея се намираше резервоар за вода на свободните. Светата майка вдъхна дълбоко, за да провери за влага. Въздухът беше напълно сух и с кремъчен мирис.

Ярък светлинен лъч блясна и разряза мрака. В промъкналия се през отвора глас Одрейди разпозна една от сестрите:

— Виждаме ви!

Тя отстъпи от ниската преграда, обърна се и се огледа наоколо. Уаф и Шийена се намираха на шейсетина метра и също се озъртаха удивени. Помещението беше почти кръгообразно с диаметър не по-малък от седемстотин стъпки. Над главите им се издигаше висок каменен свод. Отново се взря в преградата пред себе си — да, нямаше съмнение, това бе резервоар на свободните. Успя да различи малкото каменно островче в центъра, където уловеният червей очаква политането си в течността. От Другите Памети дойде страховитата картина на агонията му, осигуряваща меланжовата отрова, готова да отприщи оргията с водата на живота.(#)

Ниска арка очертаваше тъмнината в отсрещната страна на басейна. Тя забеляза преливника, през който е минавала водата, идваща от ветрокапан. Наоколо сигурно е имало и други резервоари за

съхраняване на влагата — цял комплекс, пазещ единственото богатство на някое старинно племе. Вече знаеше името на това място.

— Сийч Табър — прошепна Одрейди.

Двете къси думи предизвикаха прилив на спомени. Тук бе живял найбът(#) Стилгар по времето на Муад'диб.

Защо червеят ни пренесе до Сийч Табър!

А преди той бе отнесъл и Шийена до града Кийн. Дали защото другите е трябвало да научат за нея? Тогава какво щяха да разберат те тримата сега? Имаше ли хора, притаени в тъмнината? До момента не бе доловила никакъв признак на живот.

Гласът на сестрата от входа прекъсна мислите ѝ:

— Наложил се да поискаме вече от Дар-ес-Балат! Хората в музея предполагат, че мястото е Сийч Табър! Смятали са, че отдавна е изчезнал!

— Хвърлете ми светило, за да мога да го огледам — извика Одрейди.

— Жреците настояват да не се пипа нищо!

— Дайте ми светлина! — настоя комендантката.

Някакъв тъмен предмет свлече малко пясък по наклона към тях. Светлата майка каза на Шийена да изтича и да го донесе. Натискането на бутоната хвърли ярки отблясъци към тъмния свод отвъд резервоара. *Да, имаше и други басейни.* А встрани от самия водосъхранител, в скалата до нея беше издълбана тясна стълба. Стъпалата водеха нагоре, после полягаха и изчезваха от погледа.

Одрейди пошепна в ухото на Шийена:

— Наблюдавай внимателно Уаф. Извикай, ако тръгне след нас.

— Слушам, света майко. Къде отиваме?

— Трябва да огледам мястото. Оказа се, че съм изпратена тук неслучайно. — Продължи по-високо: — Уаф, остани и дръж въжето.

— Какво си шепнеш там? — недоверчиво попита тлейлаксианецът. — Защо точно аз трябва да чакам? Какво си решила да правиш?

— Молах се — каза Одрейди. — И тръгвам сама към светите места.

— Защо сама?

Тя отговори на старинен ислямиат:

— Така е писано.

Успя да го спре!

Запъти се с бърза крачка към скалната стълба. Без да изоставя и на стъпка от нея, чевръстата Шийена рече:

— Трябва да уведоим нашите за мястото. Старите пещери на свободните са недостъпни за Шейтан.

— Тихо, дете — смъмри я Одрейди.

После насочи светлината към стълбата. Малко по-горе Стъпалата извиваха дъговидно и под остър ъгъл в скалата. Поколеба се. Предусещането на опасност, което бе доловила в началото на днешната авантюра, сега се върна с още по-голяма сила. Почти го напипваше в себе си.

Какво ли има горе!

— Остани тук, Шийена — каза Одрейди. — Не позволявай на Уаф да тръгне след мен.

— Мога ли да го спра? — Девойката страхливо погледна към дребното човече, останало само в огромното помещение.

— Обясни му, че трябва да чака по Божията воля. Кажи му го ето така... — Одрейди се наведе близо до нея и изрече думите на старинния език, след което добави: — Не споменавай нищо повече. Препречи пътя му и го повтаряй, ако се опитва да мине.

Шийена бавно изрече новите за нея слова. Светата майка видя, че ги бе запомнила. Схващаше бързо.

— Той се бои от теб — напомни ѝ. — Няма дори да се опита да ти навреди.

— Да, майко — отвърна момичето, обърна се със скръстени на гърдите ръце и внимателно загледа към Уаф.

Насочвайки светлината пред себе си, Одрейди се заизкачва по стълбата. *Сийч Табър! Ей ти, стар червей, каква изненада си ни приготвил!*

Когато се озова в дълъг и нисък коридор в горния край на стълбата, тя видя първите тела, мумифицирани от пустинята. Бяха пет на брой — двама мъже и три жени без дрехи и опознавателни знаци. Сухата среда бе съхранила голите трупове. Обезводняването беше прилепило плътно кожата и телесната тъкан към костите им. Телата лежаха подпрени едно до друго о стената, а краката им препречваха коридора. Одрейди се видя принудена да стъпи върху всяко от внушаващите ужас препятствия.

Насочи лъча на светилото и ги огледа едно по едно при преминаването. Петимата бяха промушени по един и същ начин. Някакво обърнато нагоре острие ги бе пронизало точно под гръдната кост.

Ритуални убийства?

В тъмното петно на раните стърчеше късче суха и сбръчкана плът. Вече бе разбрала, че труповете не са от времената на свободните. В тогавашните дестилационни инсталации всичко е било превръщано в пепел при извличане на водното съдържание.

Премести напред лъча на светлината, но спря, за да обмисли видяното. Срещата с труповете засили предчувствието ѝ за опасност. *Трябваше да взема някакво оръжие.* Но нямаше ли да събуди подозрения в Уаф?

Упоритият глас на предупреждението, идващ някъде отвътре, не можеше да бъде пренебрегнат. Реликвата Сийч Табър вещаеше заплаха.

Лъчът на светилото се натъкна на друга стълба в края на помещението. Одрейди внимателно продължи да се придвижва напред. При първото стъпало насочи светлинния лъч нагоре. Плитки стъпала. Малко над главата ѝ в скалата се отваряше по-широко свободно пространство.

Обходи го с разсичащия светлинен лъч. По каменните стени имаше следи от изсичане и горене. Отново погледна по стълбата нагоре.

„Какво се криеше там!“

Усещането за опасност бе силно.

Закатери се бавно, с кратка пауза на всяко стъпало, като често спираше и за по-дълго. Излезе в широк коридор, изсечен или продълбан в самородната скала. Тук се натъкна на доста повече мъртви тела. Бяха изоставени в безпорядъка на последния им миг. И тяхната мумифицирана плът бе разсъблечена. Труповете лежаха разхвърляни в широкия коридор — двайсетина на брой. Продължи напред, като ги заобикаляше. Някои бяха пронизани също като петимата по-долу. Други — разсечени с меч или секира и горени с лазестрелен лъч. Един беше обезглавен и черепът му лежеше до стената на коридора като топка, изтърколила се при някаква ужасяваща игра.

Новият коридор продължаваше право напред покрай отворите на малки стаички от двете му страни. В тях нямаше нищо ценно, както показва насоченият лъч светлина — няколко разхвърляни нишки от подправката, спускащи се надолу издутини от разтопена скала и гранули от стопилка, полепнали по подовете, стените и таваните на тесните помещения.

„Що за насилие бе вилняло тук!“

В самите дъна на някои от дупките се виждаха тъмни петна. Дали бяха от пролята кръв? В ъгъла на една пък лежеше малка купчина кафява тъкан. Под краката на Одрейди бяха пръснати ивици накъсан плат.

Имаше и много прах. Навсякъде. Вдигаше се при всяка нейна стъпка.

Коридорът свършваше с кратък проход под свод, водещ към широк перваз. Тя насочи лъча на светилото отвъд перваза към огромно помещение, много по-обширно от долното. Сводестият таван се издигаше толкова високо, че неминуемо влизаше в скалната основа на голямата стена. Широки, но плитки стъпала пък се спускаха от перваза към дъното на огромното помещение. Одрейди колебливо слезе по тях и стъпи на пода. Обходи със светлинния лъч всичко около себе си. Оттук тръгваха още коридори. Някои от тях бяха блокирани с камъни, при други те лежаха разхвърляни както по перваза, така и по пода на просторното помещение.

Тя подуши въздуха. В разнесената от стъпките ѝ прах мирисът на меланж беше ясно доловим. И все по-осезателно се вплиташе в усещането за опасност. Страхотно ѝ се искаше да се върне веднага при останалите долу... Същевременно опасността беше и маяк. Задължително трябваше да разбере накъде я насочва той.

Вече бе напълно сигурна къде се намира. В огромната подземна зала на Сийч Табър — мястото на безбройни оргии с подправка на свободните и общи събирания на племето. Водещ тук е бил найбът Стилгар. Идвал е и Гърни Халик. Лейди Джесика също. Пол Муад’диб. Чани — майката на Ганима. Тук Муад’диб е обучавал бойците. Истинският Дънкан Айдахо също е бил... Както и първият гола Айдахо!

Защо бяхме доведени? Каква е опасността!

Със сигурност беше тук! Точно тук! Тя я чувстваше.

На това място Тиранът бе скрил изключително голямо количество подправка в таен склад. В записките на събитията, съхранявани от Бене Гесерит, дословно бе отбелязано, че огромната зала била пълна чак до тавана с богати запаси, същото важеше и за много от околните коридори.

Одрейди се обърна на място и проследи с поглед пътеката, очертана от светилото ѝ. Ей там горе бе издаденото напред като перваз лоно на наибите. А по-нататък се виждаше поръчаната от Муад'диб площадка-ложа, наричана Царската Тераса.

Ето го и сводестият вход, през който влязох.

Тя обходи с лъча и пода, отбелязвайки местата, където претърсвачите са дълбали и горили скалното тяло в дирене на баснословния склад. Говорещите с риби бяха задигнали по-голямата част от меланжа, тайното място на който е било разкрито от голата Айдахо — височайшия съпруг на прочутата Сиона. В записките се казваше, че претърсвачите по-късно са намерили множество тайници, скрити зад фалшиви стени и подове. За това свидетелстваха голям брой автентични отчети; същото подчертаваха и сверките с Други Памети. Във Времената на глада тук бе царяло насилие, отчаяни тълпи претърсващи бяха се промъквали, макар и рядко. Правдоподобно обяснение за телата на мъртъвците. Мнозина са се биели и загивали само и само да успеят да поровят из Сийч Табър.

Служейки си с усвоени някога умения, Одрейди се постара да използва като водещ сигнал усещането за опасност. Дали миазмите на вилнялото някога безчинство все още бяха полепнали по околните каменни стени — след хилядите години, изтекли оттогава? Не, доловеното от нея предупреждение идваше от друга посока. То вещаеше нещо предстоящо, много скоро, почти веднага! Левият ѝ крак се натъкна на някаква неравност по пода. Светилото очерта тъмна линия в прахта. Тя я разпиля с крак, разкривайки буква, а после и цялата дума.

Прочете я наум, а след това и на глас:

— Арафел.

Познаваше думата. Светите майки от епохата на Тирана я бяха впечатали дълбоко в бене-гесеритското съзнание, проследявайки корените ѝ до самата граница на отминалото в древността време и скритите там източници.

„Арафел — облакът на тъмата в края на вселената.“

Одрейди ясно долови задъханото концентриране на предупреждението. То сякаш се сгъстяваше в словото пред нея.

„Святата отсъда на Тирана — както щяха да кажат жреците. — Мракът на тъмата на свята отсъда!“

Тя премина по цялото протежение на думата, взирайки се внимателно във всяка буква; направи ѝ впечатление завъртулката в края, завършваща с малка стрелка. Погледна в указаната посока. Някой друг също я бе забелязал и дълбал в перваза, накъдето сочеше стрелката. Мислено прекоси разстоянието до мястото, гдето търсачът и неговият изгарящ резец бяха оставили тъмното петно на стопена скална маса. Поточета от втечнен някога камък тръгваха като пръсти от издаденото напред скално уширение; всеки започваше от дълбока дупка, прогорена в самия камък.

Одрейди се приведе и отправи лъча на светилото поред към странните образувания. Нищо. Долавяше част от възбудата на търсач на съкровище, яхнал предупредителното усещане на страха. Величината на отрупаното някога в огромната зала богатство бе изумителна и смайваща въображението. В най-лошия период от отминалите времена обикновена ръчна чанта е побирала достатъчно подправка за купуването на цяла планета. А Говорещите с риби бяха прахосали отрупаното безценно съкровище, пропилявайки го в разпри, погрешни преценки и чиста проба безразсъдство — прекалено маловажни събития, за да бъдат отбелязани в историческите записи. После едва ли не с радост приеха предложеното от иксианците единение, когато онези от Тлейлакс вече бяха разбили меланжовия монопол.

Дали претърсваните са намерили всичко? Никой не бе успявал да надмине Тирана по мъдрост.

Арафел.

В края на вселената.

Беше ли оставил той послание, за да пътува през вечността до днешния възход на Бене Гесерит?

Одрейди обходи още веднъж залата с лъча на светилото, а после го насочи нагоре.

Таванът описваше почти съвършено полукълбо. Тя знаеше, че е трябвало да представлява модел на нощното небе, гледано от входа на

Сийч Табър. Но още по времето на първия тукашен планетолог Лайът Кайнс оригиналните нарисувани по тавана звезди са изчезнали при незначителни трусове, както и от всекидневното износване, съпътстващо живота.

Дишането ѝ се учести. Сега усещането за страх беше най-силно. Гласът на маяка, предупреждаващ за опасност, отзвънваше гръмко в нея! Почти на бегом тя се отправи към стълбите, по които бе слязла долу. Там се обърна и потърси обратно в съзнанието си Друга Памети, за да съхрани тукашното изображение. Те дойдоха бавно, с мъка проправяйки си път покрай тягостното усещане за обреченост. Насочвайки нагоре лъча на светилото, последван от погледа ѝ, светата майка сякаш подреждаше един след друг старите спомени на разгърналата се пред нея сцена.

Късчета отразен блясък!

Другите Памети определяха местата им на звезди в отдавна отминало небе. Ето го и него! Жълтеникавосребристият полукръг на аракийнското слънце. Тя веднага разпозна знака на залеза.

Денят на свободните започва нощем.

Арафел!

Без да сваля лъча на светилото си от жалона на някогашния слънчев залез, тя се изкачи обратно по стъпалата и продължи по издадения перваз, обикалящ огромната зала, за да стигне точно до мястото, което бе видяла в Другите Памети.

Нищо не бе останало от старинната слънчева дъга.

Търсачите бяха дълбали в стената там, където е била тя. Каменни пъпки очертаваха пътя на скалорез. Не се виждаха отвори или цепнатини.

Засилващото се стягане в гърдите ѝ подсказваше, че се полюшва на ръба на опасно разкритие. Дотук я беше довел гласът на маяка!

Арафел... В края на вселената. Отвъд залязващото слънце!

Отново насочи лъча на светилото вляво и вдясно. Откъм лявата ѝ страна се очерта друг вход на коридор. Препречвалите го някога камъни лежаха разхвърлени безредно по перваза. Одрейди се промъкна през входа, ясно чувайки бумтежа на сърцето си, и се озова в късо помещение, запушено в края със стопен камък. Вдясно, точно зад мястото, където някога се е намирал жалонът на слънчевия залез, откри малка стая, плътно залята с мирис на меланж. Влезе в нея и видя

допълнителни следи от дълбане и прогаряне по стените и тавана. Тук усещането за опасност беше направо потискащо. Произнесе безмълвно молитвата срещу страх, докато обикаляше с лъча на светилото из стаята. Имаше почти квадратна форма с около два метра дължина на стените. Таванът се намираше на по-малко от половин метър над главата ѝ. В ноздрите ѝ пулсираше канелена миризма. Тя кихна И при последвалото примигване зърна слабо обезцветено петно на пода, недалеч от самия праг.

Може би друг белег от някогашно претърсване? Когато се наведе със светилото, държано под остър ъгъл встрани, забеляза, че е зърнала само сянката на нещо, вдълбано навътре в тялото на скалата. Не се виждаше от прахта. Коленичи и я избута встрани. Много фино и много дълбоко гравирано! Каквото и да беше, трябвало е да трае дълго. Може би последното послание на някоя загубила се или погинала света майка? Познат похват на Бене Гесерит. Одрейди притисна чувствителните си пръсти към изгравираното и възстанови в паметта си неговата плетеница.

Почти веднага съзнанието ѝ го разпозна — само една дума, изписана на старинния чакобза(#): „Тук“.

Но не обичайното „тук“, с което се посочва дадено място, а различно и недвусмислено друго „тук“, зовящо: „Намери ме!“

Твърдяха го тътнещите удари на сърцето ѝ. Остави светилото на пода близо до дясното си коляно, а пръстите ѝ внимателно заизследваха прага зад древния призивен надпис. Каменната преградка видимо бе цяла, но не след дълго напипа съвсем незначително прекъсване. Натисна силно, опита с усукване и обръщане; после промени няколко пъти ъгъла на натиска и повтори същото.

Никакъв резултат.

Приседна върху петите си и се замисли.

„Тук.“

Чувстваше осезателно засилващата се острота на предупреждението. Нещо ѝ пречеше дори да диша нормално.

Отдръпна се леко назад, притегли обратно светилото и легна с цялата си дължина на пода, за да огледа от непосредствена близост основата на прага по цялото ѝ протежение. Тук! Дали да не опита с някакъв инструмент, поставен до думата, за да повдигне прага? Не, липсваше указание за инструмент... Цялата постановка издаваше

почерка на Тирана, а не на някоя света майка. Направи опит да избута прага встрани. Пак нищо. Чувстваше как отчаянието засилва още повече напрежението и усещането за опасност; изправи се и ритна прага до гравираната в пода дума. *Помръдна!* Над главата ѝ нещо проскърца грубо върху пясъка.

Одрейди рязко се дръпна назад, миг преди върху пода пред нея да се изсипе пясъчен поток. Нисък тътнещ звук изпълни цялата стаичка. Камъните под краката ѝ се раздвижиха. Подът се наклони надолу в посока към входа.

Тя още веднъж се почувства изтласкана напред и надолу в неизвестното. Все пак успя да си даде сметка, че по-голямата част от дъното на стаичката се бе наклонила, отваряйки открито пространство под вратата и стената. Светилото ѝ падна едновременно с нея и лъчът му дълго подскачаше при поредното претъркаляне. Видя пред себе си нещо, струпано на купчини в тъмночервеникаво и кафяво. Мирис на канела изпълни ноздрите ѝ.

Падна до светилото върху мек куп от меланж. Отворът, през който се бе озовала тук, сега се намираше извън полезрението ѝ на около пет метра нагоре. Веднага грабна светилото си. Лъчът му очерта широки каменни стъпала, изрязани в скалата. По вертикалните им плоскости имаше надписи, но засега тя виждаше единствено, че пътят ѝ за излизане не е отрязан. Първоначално залялата я паника отстъпи, ала усещането за опасност я бе оставило почти без дъх, с осезаем натиск върху гръдните мускули.

Насочи лъча вляво и вдясно от мястото, където бе паднала. Дългото помещение се намираше точно под коридора, по който беше минала на излизане от огромната зала. По цялата му дължина бяха струпани купища меланж!

Отново обърна нагоре лъча на светилото и разбра защо нито един от претърсвачите не бе съумял да открие помещението с чукане по пода. Пресичащи се на кръст скални връзки пренасяха цялото напрежение дълбоко в каменните стени. След всяко почукване ответните звуци щяха да бъдат като при солидна скала.

Погледна още веднъж към заобикалящия я отвсякъде меланж. Дори при днешните, намалени благодарение на резервоарите цени, разбираше, че е стъпила върху истинско съкровище. Съдържанието на тукашното хранилище се измерваше в много тонове!

Това ли е опасността!

Предупредителното усещане в нея не бе изгубило нищо от остротата си. Нямаше защо да се страхува от меланжа, оставен от Тирана. Триумвиратът щеше да направи справедливо разпределение на огромното количество и с това щеше да дойде краят. Премииални за участниците в проекта за голата...

Имаше някаква друга опасност. Не можеше да избяга от предупреждението.

Реши още веднъж да опипа със светлинния лъч купищата струпан меланж. Вниманието ѝ бе привлечено от някакъв пояс по стената над височината на подправката. Още думи! И пак на чакобза, изписани с резец във фино изтеглен надпис, носещ друго послание:

„ЕДНА СВЕТА МАЙКА ЩЕ ЧЕТЕ СЛОВАТА МИ!“

Студенина сви стомаха ѝ. Насочи светлика вдясно, минавайки през имперски по количество куп от меланж. Посланието продължаваше:

„ЗАВЕЩАВАМ ВИ СТРАХА И САМОТАТА СИ. ПОМНЕТЕ ОТ МЕН, ЧЕ ТЯЛОТО И ДУШАТА НА БЕНЕ ГЕСЕРИТ ЩЕ ИМАТ СЪДБАТА НА ВСИЧКИ ТЕЛА И ДУШИ.“

Още по-вдясно следваше друго изречение. Отново прекоси слепения меланж и спря, за да прочете:

„ИМА ЛИ СМИСЪЛ ОЦЕЛЯВАНЕТО, АКО НЕ ЗАПАЗИТЕ ЦЕЛОСТТА СИ? ПИТАЙТЕ БЕНЕ ТЛЕЙЛАКС. АМИ АКО ПРЕСТАНЕТЕ ДА ЧУВАТЕ МУЗИКАТА НА ЖИВОТА? НЕ МОЖЕ ДА СЕ РАЗЧИТА САМО НА СПОМЕНИТЕ, ОСВЕН АКО ТЕ НЕ ВИ ПРИЗОВАВАТ КЪМ ВЪЗВИШЕНА ЦЕЛ!“

По тясната стена в дъното на дългото помещение личаха още надписи. Одрейди се запрепъва из меланжа и спря; после коленичи.

„ЗАЩО СЕСТРИНСТВОТО НЕ ПРОКАРА ЗЛАТНАТА ПЪТЕКА? ЗНАЕТЕ КОЛКО Е НУЖНА. НЕУСПЕХЪТ ВИ ОСЪДИ МЕН, БОГ-ИМПЕРАТОРА, НА ХИЛЯДОЛЕТНО ОТЧАЯНИЕ.“

Думите „Бог-Императора“ не бяха на чакобза, а на ислямиат, което придаваше допълнителен смисъл на казаното за всеки, говорещ езика: „Вашият Бог и вашият Император, защото вие ме направихте такъв.“

Одрейди се усмихна с ледено изражение. Това ще предизвика религиозна полуда в Уаф! Всяка негова стъпка тук щеше да е удар

върху самообладанието му.

Не подлагаше на съмнение правотата на обвинението от страна на Тирана, нито вероятността за сбъдване на прорицанието, че Сестринството е заплашено от погибел. Именно усещането за грозяща опасност безпогрешно я бе довело дотук. И още нещо бе допринесло за нея. Червеите на Ракис продължаваха да се движат с древния ритъм, зададен им от Тирана. Той спокойно можеше да спи безкрайния си сън — чудовищният живот, припомнян от ситна перличка във всеки от тях, продължаваше така, както беше предрекъл.

Какво ли е казал на Сестринството приживе? Припомни си думите му: „Когато си замина, със сигурност ще ме наричат Шейтан и Повелител на Пъкъла. Но колелото трябва да продължи да се върти по Златната Пътека.“

Да, именно това бе смисълът на Таразините думи: *„Не виждаш ли? Обикновените хора на Ракис го наричат Шейтан повече от хиляда години!“*

Тя го е знаела, без да е зървала изписаните тук слова!

Виждам изцяло проекта ти, Тараза. Сега разбирам товара на страха, който си носила през всичките изминали години. Чувствам дълбоко в себе си всяко негово късче, също като теб.

Вече бе наясно, че доловеното от нея предупреждение няма да я напусне до края на дните ѝ; защото другите възможности бяха изчезване на Сестринството или пък радикално премахване на смъртоносната опасност.

Вдигна светилото, изправи се и бавно си проби път през меланжа до широките стъпала, водещи навън. И изведнъж се дръпна назад. По вертикалната плоскост на всяко от тях бяха изрязани още надписи. Прочете ги разтреперана по реда на стъпалата към отвора:

„ДУМИТЕ МИ СА ВАШЕТО МИНАЛО,

ВЪПРОСИТЕ МИ СА ПРОСТИ:

С КОГО СЕ СЪЮЗЯВАТЕ?

С ИДОЛОПОКЛОННИЦИТЕ НА СОБСТВЕНИЯ СИ ОБРАЗ ОТ ТЛЕЙЛАКС?

С БЮРОКРАЦИЯТА НА МОИТЕ ГОВОРЕЩИ С РИБИ?

СЪС СКИТАЩОТО ИЗ КОСМОСА СДРУЖЕНИЕ? С ХАРКОНИТЕ — ПРИНОСИТЕЛИ НА КЪРВАВИ ЖЕРТВИ?

С ДОГМАТИЧНАТА СМРАД, КОЯТО САМИ СЪЗДАДОХТЕ?

КАК ЩЕ ПОСРЕЩНЕТЕ КРАЯ СИ? КАТО НИЩО ПОВЕЧЕ ОТ
ТАЙНО ОБЩЕСТВО ЛИ?“

Одрейди се заизкачва нагоре, прочитайки за втори път всеки въпрос. *Възвишена цел?* Колко крехка беше тя винаги. И колко лесно изопачавана. Но в непрестанната угроза бе стаена мощ. Опасността и ответната сила бяха изписани буква по буква върху стените и стълбата на тукашното складово помещение. Тараза го знаеше, без да ѝ е било обяснявано. Смисълът на посланието на Тирана беше ясен: „Присъединете се към мен!“ Когато стигна до равнището на малката стая и успя да стъпи на тесен перваз, за да се обърне към вратата, светата майка погледна още веднъж надолу, към съкровището, което бе намерила. После завъртя глава, възхитена от мъдростта на Тараза. Ето какъв би могъл да е краят на Сестринството. Планът на старшата беше ясен и отделните му части намираха местата си. Нищо определено със сигурност. В крайна сметка богатство и власт бяха едно и също. Изпълнението на възвишения проект бе започнало и той трябваше да бъде завършен, дори ако цената е смъртта на Сестринството.

Какви несъвършени инструменти сме подбрали! Онова момиче, чакащо долу в дълбоката зала под пустинята... Да, онова момиче и голата, подготвен за Ракис.

Е, стар червей, сега говоря езика ти. В него няма думи, но аз знам какво казва той.

*Манна в пустинята яли бащите ни,
Там, сред жаравата, дето вихрушките
идат.*

*Боже, спаси ни от тази ужасна страна!
О, запази ни и избави
всички от сухата, жадна земя.
Песни на Гърни Халик,
музеят в Дар-ес-Балат*

Тежко въоръжените Тег и Дънкан излязоха от не-сферата заедно с Лусила в най-студената част на нощта. Звездите над главите им приличаха на иглени връхчета, а въздухът беше съвършено неподвижен, преди самите те да нарушат покоя.

В ноздрите на башара преобладаваше все още преходната, но недвусмислено заявяваща присъствието си миризма на сняг. Тя се долавяше във всяко вдишване, а когато издишваха, около лицата им прелитаха плътни облачета пара.

Студът изпълни очите на Дънкан със сълзи. Бе мислил много за стария Гърни, докато се приготвяха да напуснат не-сферата — Гърни с белега на бузата, оставен от харконски бич от мастилена лоза(#). Неотменно свързваше спомена за него със сегашната необходимост от верни спътници. Не се доверяваше особено на Лусила, а Тег беше стар, твърде стар. Виждаше го в очите му, проблясващи на звездната светлина.

Момчето потърси топлина за ръцете си в джобовете, след като прехвърли през лявото рамо ремъка на старинен мощен лазестрел. Беше забравил колко студено може да бъде на тукашната планета. Лусила изглежда не чувстваше толкова силно студа, защото се топлеше с някой от бене-гесеритските си трикове.

Докато я гледаше, Дънкан съобрази, че никога не е вярвал много на вещиците, включително и на лейди Джесика. Не му беше трудно да мисли за тях като за изменници, неподвластни на чувството за преданост с изключение на собственото им Сестринство. Но

проклетниците знаеха толкова *много* потайни номера! Все пак Лусила се беше отказала от прелъстителските си изпълнения. Вече се бе убедила, че той ще постъпи точно така, както я бе заплашил. Чувстваше как скришом подклажда гнева си. *Нека го подклажда!*

Тег анализираше фактите, съсредоточил цялото си внимание към заобикалящия ги свят. Имаше ли право да вярва единствено на плана, който изработиха двамата с Бурзмали? Бяха сами и не можеха да разчитат на ничия поддръжка. Нима бяха уговорили цялата операция само преди осем дни? Струваше му се, че е минало много повече време въпреки товара на приготовленията.

Погледна към Дънкан и Лусила. Момчето носеше стар, но мощен харконски лазестрел, ползван в полева обстановка. Светата майка бе приела да скрие в горната част на дрехата си доста по-миниатюрен модел. В лазестрела ѝ имаше само един заряд. Играчка за професионален убиец.

— За нас от Сестринството се знае, че влизаме в бой въоръжени единствено с уменията си — каза тя. — Обидно е да сменям представата.

Все пак имаше и ножове в калъфите на краката си. Тег ги бе видял. Предполагаше, че са намазани с отрова.

Той претегли на ръка тежестта на дългото дуло, което носеше — модерен лазестрел за полеви бой, взет от кийпа. На рамото му пък висеше двойник на Дънкановото оръжие.

Длъжен съм да се доверя на Бурзмали — каза си. — Нали лично съм го обучавал и знам качествата му. След като е казал, че трябва да разчитаме на новите си съюзници, следва да го направим.

Сегашният Върховен башар очевидно преливаше от радост, когато видя жив и здрав стария си командир.

След последната им среща обаче бе навалял сняг, който сега покриваше всичко наоколо — чист лист за записване на всякакви следи. Снегът не беше включен в плана им. Нима имаше предатели и в Службата за метеорологичен контрол?

Тег потръпна. Въздухът беше студен. Приличаше на оня мраз в безвъздушното извънпланетно пространство, пропускаш свободно звездната светлина до горската поляна, на която се бяха озовали. Слабата светлинка се отразяваше от покритата със сняг земя, както и от оръсените с бяла прах скали. Тъмните очертания на иглолистните

дървета и безлистните клони на другите им събратя се размиваха по краищата си в общата белота. Всичко останало тънеше в дълбоки сенки.

Лусила духна на пръстите си, наведе се плътно до башара и пошепна:

— Не трябваше ли вече да се покаже?

Въпросът явно не бе зададен правилно.

Може ли да се вярва на Бурзмали? — беше всъщност питането ѝ, отправяно много пъти по един или друг начин веднага след като ѝ бе обяснил плана преди осем дни.

Отговорът му винаги беше:

— Заложил съм живота си.

— Но и нашите животи!

Не по-малко от нея мразеше постепенно натрупващите се съмнения и несигурност, но всички планове в крайна сметка зависеха от уменията на изпълнителите им.

— Сама настояваше да се махаме оттам и да вървим на Ракис — припомни ѝ той, като се надяваше, че е могла да зърне усмивката му, предназначена да смекчи укора в изречените думи.

Лусила не се бе успокоила. Тег никога не бе виждал света майка, обхваната от подобна нервност. И със сигурност щеше да бъде още по-неспокойна, ако знаеше за новите им съюзници! Имаше и друго — не бе съумяла да изпълни докрай заръката на Тараза. Колко ли дразнещ беше за нея този факт!

— Заклели сме се да опазим живота на голата — припомни му тя.

— И Бурзмали се е заклел за същото.

Той погледна към Дънкан, застанал между двамата, без досега да е отронил и дума. С нищо не показваше, че е чул спора им и е обзет от безпокойство. Дошла от миналото сдържаност правеше неподвижни чертите на лицето му. Вслушваше се в нощта, съобрази Тег, следователно единствено той вършеше това, което сега трябваше да правят и тримата. По младежкото му лице се виждаше странно изражение на неостаряваща зрялост.

Ако някога са ми трябвали верни спътници, то моментът е този! — мислеше Дънкан.

Умът му се бе върнал обратно към дните на Гайъди Прайм. търсейки корените си преди да е битувал като гола. Преживяването, което бяха назовавали „Харконска нощ“. В онези вечери омразниците бяха се наслаждавали на лова на хора в носената от суспенсори топлина на защитните брони. Дори само ранен, преследваният неизменно умираше в мразовитата нощ.

И Харконше го знаеха! Проклети да са душите им! Както трябваше да се очаква, внимателният му поглед забеляза изражението на Лусила, което казваше:

„Ти и аз имаме нещо недовършено.“

Обърна лицето си към звездната светлина така, че тя да може да види усмивката с обидно дръзко и знаещо изражение, което я накара да настръхне отвътре. Той свали тежкия лазестрел от рамото си и го провери. Направи ѝ впечатление богатата украса от спираловидна резба по ложата и цевта. Макар и антика, оръжието вещаеше смъртна заплаха. Дънкан го положи на лявата си ръка, а с дясната стисна ръкохватката и прокара — показалец по спусъка — точно копие на Тег, приготвил съвременното си оръжие.

Лусила се обърна с гръб към тях и насочи вниманието си нагоре по склона, а после и в противоположна посока. В същия миг отвсякъде изригнаха звуци и изпълниха цялото пространство на нощта — най-напред тропот отдясно, последван от тишина. По склона изтопуркаха нечийи други нозе. Отново тишина. После същият шум се разнесе и отгоре! От всички страни!

Още при първия звук и тримата се подслониха свити зад скалите непосредствено до входа на пещерата с не-сферата.

Звуците, изпълващи нощта, не казваха особено много: обезпокоителна гълчава, част от която беше механична, в другата включваше пронизителни викове, стонове и съсък. После някакъв подземен тътен накара почвата да завибрира с пулсиращи прекъсвания.

Башарът веднага разпозна шумовете. Недалеч бе пламнала битка. Долавяше фоновия съсък на огнемети, а високо в небето се стрелкаха лъчи на блиндирани лазестрели.

Над главите им профуча нещо, сподирено от опашка сини и червени искри. Още едно и още едно! Земята се разтърси. Той пое въздух през носа си — горчиво-кисел дъх с привкус на чесън.

Не-кораби! Много на брой!

Приземяваха се в долината под старинната не-сфера.

— Обратно вътре! — разпореи се Тег.

Но още преди да изрече думите видя, че е прекалено късно. Отвсякъде около тях прииждаха хора. Вдигна дългия си лазестрел и го насочи надолу по склона, откъдето долиташе най-силна гълчава и най-ясно личаха движещите се силуети. Точно оттам се чуваха викове на множество хора. Свободно летящи светоглобуси се носеха между дърветата, очевидно пуснати от приближаващите. Светлинките им танцуваха нагоре по склона, носени от лек, студен вятър. В подвижната виделина, хвърляна от тях, напредваха тъмни фигури.

— Лицетанцьори! — изсумтя Тег, разпознавайки нападателите.

След секунди танцуващите светлини щяха да излязат от дърветата, а след по-малко от минута — да стигнат до него.

— Предадени сме! — чу гласа на Лусила.

Откъм хълма се разнесе силен вик:

— Башар!

Много гласове!

Бурзмали? — запита се той.

Погледна назад в същата посока, а после надолу — по наклона към равномерно настъпващите лицетанцьори. Нямаше никакво време за избор на други възможни решения. Наведе се към светлата майка:

— Бурзмали е над нас. Взимай Дънкан и бягайте!

— Ами ако...

— Нямаш друг шанс!

— Ех, глупако! — обвини го тя в мига, когато се обърна, за да изпълни нареждането.

— Тъй вярно! — откликна Тег, но отговорът му с нищо не помогна за намаляване на страховете ѝ.

Да, точно така става, когато си принуден да разчиташ на чужди планове!

Мислите на Дънкан бяха насочени в друга посока. Веднага разбра какво е решил да стори Тег — да пожертва себе си, за да могат те двамата да избягат. Поколеба се, гледайки към приближаващите нападатели.

Башарът на мига забеляза колебанието и гласът му прогърмя:

— Слушай бойната заповед! Аз съм твой командир! Изреченото беше възможно най-близкото до Гласа изпълнение, което Лусила бе

чувала от устата на мъж. Неволно погледна към него с искрено възхищение.

А Дънкан виждаше само лицето на стария дук, нареждащ му да се подчини. Оказа се предостатъчно. Сграбчи ръката на светата майка, но преди да я побутне нагоре по склона, извика:

— Ще те прикриваме с огън при първа възможност!

Тег не отговори. Присви се до посипан със сняг камък, докато Лусила и Дънкан бързо се закатериха встрани. Знаеше, че скъпо ще продаде живота си. Трябваше да има и още нещо. *Неочакваното*. Последен подпис на стария башар.

Атакуващите сега напредваха по-бързо, като възбудено си подвикваха.

Зададе максимална мощност на лъча от лазестрела си и натисна спусъка. Огнена дъга омете склона под него. Дърветата избухнаха в пламъци, преди да се срутят. Пронизително крещяха хора. Оръжието не беше разчетено за продължително действие при такава мощност, но причинената от него масова касапница постигна желанния ефект.

Във внезапното притихване, последвало първия залп, Тег смени позицията си, прислонявайки се зад друг камък вляво, след което изпрати пламтящо копие надолу по тъмния склон. Само няколко светоглобуса бяха оцелели от първия помитащ удар, оставил след себе си повалени дървета и тела без крайници.

Още викове последваха втория му контраудар. Той се обърна и бързо се придвижи към другата страна на входа за пещерата с не-сферата, привеждайки се ниско между скалите. Оттук също изпрати бръснещ огън надолу по отсрещния склон. Още викове. Още пламъци и срутващи се дървета.

Но и сега липсваше ответна реакция.

Искат ни живи!

Тлейлаксианците бяха решили да пожертват лицетанцъорите до един, но да го принудят да изстреля и последния си заряд!

Нагласи ремъка на старото харконско оръжие на рамото си така, че да е готово за действие. После свали почти празния пълнител от модерния си лазестрел, зареди го и остави оръжието на скалите. Съмняваше се, че ще успее да презареди за втори залп другото си оръжие. В пояса бе затыкнал и два ръчни харконски лазестрела като последна възможност. Щяха да свършат добра работа в малък обseg.

Нека дойдат по-близо *онези* тлейлаксиански Майстори, разпоредили се за масовата касапница!

Той внимателно вдигна дългия лазестрел от скалата и се придвижи напред, като отскачаше зад по-високите камъни и се отклоняваше ту вляво, ту вдясно. Спря два пъти, за да помете с къси залпове склоновете под себе си, сякаш бе взел решение да пести мунициите. Просто не си струваше да прави опити за прикриване. Досега спокойно можеха да пуснат преследвач-убиец, а и следите му оставаха по снега.

Неочакваното! Как да ги подмами наблизко?

Доста по-нагоре от входа към пещерата с не-сферата намери дълбоко празно място между скалите, чието дъно бе запълнено със сняг. Смъкна се в дупката, доволен от великолепия обстрел, който му осигуряваше новата бойна позиция. Огледа я набързо — високи скални зъбери откъм гърба и открити склонове надолу в три посоки. Внимателно надигна глава и се опита да види нещо отвъд зъберите, които препречваха склона.

Единствено тишина.

Дали викът бе дошъл откъм хората на Бурзмали? Дори да беше тъй, нищо не гарантиреше, че Дънкан и Лусила ще успеят да ги настигнат при създалата се обстановка. Всичко беше в ръцете на Върховния башар.

Наистина ли е толкова съобразителен, колкото винаги съм мислил!

Не, сега нямаше време за претегляне на възможности или дори за смяна на отделен елемент в обстановката. Битката бе започнала и той влезе в нея. Рискът вече бе поет напълно. Тег вдъхна дълбоко и предпазливо погледна надолу по склона.

Бяха се регрупирали и отново се придвижваха напред. Сега без издайнически светоглобуси, мълчешком. Без окуражаващи викове. Той положи дългия лазестрел на един камък пред себе си и с продължителен залп изпрати горяща дъга отляво надясно, оставяйки я да угасне в края поради очевидното изтощаване на целия заряд.

После свали от рамото си старото харконско оръжие, приготви го и мълчаливо зачака. Щяха да искат от него да побегне нагоре по хълма. Приведе се зад пазещите го скали, като се надяваше, че наоколо има достатъчно раздвижване, за да се объркат преследвачите-убийци. До

слуха му продължаваха да достигат звуци от опаления от огъня склон. Отброи наум, за да определи разстоянието, защото от дългия си боен опит добре знаеше колко време е необходимо на нападателите, докато попаднат в зоната на смъртоносния обсег. Вслушваше се внимателно, за да не пропусне още един звук, познат му от предишните схватки с тлейлаксиянци — острото излайване на команди от пронизителни гласове.

Аха, ето ги!

Майсторите се бяха разгърнали нашироко, но доста по-надолу по склона, отколкото бе очаквал. Пъзливи създания! Зададе максимален режим на стария лазестрел и внезапно се изправи в защитената си скална люлка.

Сега вече ясно видя дъгата на напредващите лицетанцъори и отблясъците на горящи дървета и храсти. Пронизителните заповеднически гласчета се разнасяха далеч зад челото ѝ, отвъд танцуващата оранжева светлина.

Прицели са над главите на най-близките нападатели, визираща дистанция зад бъркотията на бушуващите пламъци и натисна спусъка — два дълги залпа напред и обратно. За миг самият той беше изненадан от разрушителната сила на старинното оръжие. Очевидно беше продукт на превъзходна техника и майсторство, но нямаше как да го изпробва в не-сферата.

Сега виковете бяха в различна тоналност — пронизителни и с лудешка отсенка!

Тег свали малко мерника и очисти лицетанцъорите в непосредствена близост по склона, давайки им възможност да почувстват цялата мощ на лъча, с което намекна, че има повече от един лазестрел. Продължи да мете напред и назад със смъртоносната дъга, като предостави на нападателите достатъчно време, преди да зърнат примигването на последния залп в края на пълното изчерпване на зарядите.

Сега! Беше успял да ги подмами и навярно щяха да са по-предпазливи. Може би това бе шансът му да се присъедини към Дънкан и Лусила. С тази мисъл, изпълнила цялото му съзнание, той се обърна и запълзя малко сковано от убежището си върху скалите по склона нагоре. На петата крачка му се стори, че го блъсва гореща стена. Имаше частица от секундата, за да може умът му да осъзнае

какво се бе случило — смазващ удар от зашеметител право в лицето и гърдите! Взривът бе дошъл от някаква точка нагоре по склона, накъдето бе отпратил Дънкан и Лусила. Мъка заля пропадащото му в мрак съзнание.

И други можеха да постъпят неочаквано!

Всички систематизирани религии са изправени пред един общ проблем — наличието на слабо място, през което можем да проникнем в тях и да ги променим в наша полза. То е: как разграничават високомерие от откровение?

Мисионария Протектива,
Поучения за посветени

Одрейди внимателно избягваше с поглед хладната зеленина на четириъгълния вътрешен двор под себе си, където Шийена бе седнала с една от сестрите-преподавателки. Сестрата беше най-добрата сред тях, точно пригодена към следващия етап в обучението на момичето. Тараза грижливо бе извършила поредния подбор.

Продължаваме съобразно плана ти — помисли Одрейди. — Но предвидила ли си, старша майко, как би ни се отразило едно случайно разкритие тук, на Ракис?

И наистина ли — случайно?

Тя се загледа над по-ниските покриви към ширналия се централен укрепен район на Сестринството. Блестящата обедна светлина обгаряше многоцветните покривни плочи.

Всичко това е наше.

Знаеше, че пред нея се намира най-голямото посолство, разрешено от жреците в святия техен град Кийн. Нейното присъствие в укреплението на Бене Гесерит беше в рязко противоречие с договора, който бе сключила с Туек. Но всичко бе станало преди разкритията в Сийч Табър. Впрочем и Туек вече не съществуваше реално. Оня, който крачеше из оградения район на жреците, всъщност бе лицетанцър, изживяващ нещо несигурно, опасно и неразбираемо.

Върна обратно мислите си към Уаф, застанал заедно с две сестри от гвардията зад нея; чакаше близо до вратата на светилището-надстройка на плоския покрив с великолепно гледка през прозорците от армиран пластичен материал и внушаващото респект обзавеждане в черен тон, в който от облечената в дълга дреха света майка евентуалният посетител можеше да зърне само по-светлата сянка на лицето ѝ.

Точно ли бе преценила тлейлаксианеца? Всичко бе сторено с прецизно съблюдаване на предписанията и напътствията на Мисионария Протектива. Но беше ли отворила достатъчно широка пукнатина в бронята на психиката му? Трябваше бързо да бъде предизвикан, за да се разприказва. И тогава щеше да узнае.

Уаф стоеше зад нея привидно спокоен. Тя виждаше отражението на лицето му в армираното стъкло. С нищо не показваше, че е разбрал причината за присъствието на двете високи тъмнокоси сестри до себе си — защита от евентуално насилие от негова страна. Но със сигурност се досещаше.

Мои пазителки, не негови.

Главата му беше наведена, за да прикрие изражението на лицето, ала тя знаеше, че е несигурен. Нямаше място за съмнение. Подозренията му можеха да бъдат оприличени на вечно гладно животно, а и тя добре го бе настървила. Беше толкова убеден, че рискованото им пътуване в пустинята щеше да доведе до неговата смърт! Вярата в Зенсуни и в суфитите сега му нашепваше, че е останал жив по Божия воля.

Впрочем той със сигурност вече подлагаше на преоценка и съглашението си с Бене Гесерит, за да осъзнае най-сетне начините, по които е изложил на риск своите хора и е изправил пред ужасна опасност драгоценната си тлейлаксианска цивилизация. Да, беше поизгубил присъствие на духа, но само бене-гесеритски очи можеха да го доловят. Наближаваше времето за постепенно преизграждане на съзнанието му по модел, отличаващ се с по-голяма податливост към потребностите на Сестринството. Нека се потревожи още малко.

Одрейди отново се съсредоточи в гледката пред себе си, добавяйки я към напрежението, което натрупваше изчакването. В Бене Гесерит бяха избрали местоположението на посолството заради предприетото обширно допълнително строителство, променило цялата североизточна част на стария град. Тук можеха да строят и премоделират по своя преценка и начин, както и за собствени цели. Някогашните постройки, разчетени за лесен достъп от хора, движещи се пешком, широките алеи за официални наземни превозни средства, а така също и пръснатите тук-там площадки за приземяване на орнитоптери бяха коренно променени.

В крак с времето.

Новите сгради бяха разположени много по-близо до алеите със зелена растителност и високи екзотични дървета, които с гордост свидетелстваха за огромно потребление на вода. Топтерите бяха препратени към площадки за кацане по покривите на подобрени сгради. Пешеходните пътеки се превърнаха в тесни възвишения долепени до зданията. В новите жилища имаше дори асансьорни шахти, движението в които ставаше с помощта на монета, ключ или идентифициране на дланта, а енергийните им полета бяха замаскирани с тъмнокафяви, едва прозиращи покривала. Приличаха на гръбначни стълбове с по-тъмен цвят в еднообразното сиво на бетопласта и метастъклото. Човешките същества с неясни очертания, които слизаха или се качваха в транспортните тръби, наподобяваха движещи се надолу-нагоре примеси в суджуци с чисто механична природа.

И всичко в името на преустройството и модернизацията.

Уаф се размърда и прокашля зад нея.

Одрейди не се обърна. Двете сестри от службата за сигурност знаеха какво прави тя и с нищо не натрапваха присъствието си. Нервната усмивка на тлейлаксианеца потвърждаваше, че планът ѝ действа.

Ала светата майка така и не можеше да *почувства*, че всичко наистина върви както трябва.

За нея гледката от прозореца бе само още един обезпокоителен симптом за тукашната неспокойна планета. Припомни си, че Туек не бе одобрил модернизацията на своя град. Оплакваше се и настояваше да намерят начин за спирането ѝ и за запазването на старите символи. Заместилият го лицетанцър продължи същата песен.

Колко много приличаше той на Туек! Мислеха ли самостоятелно гадните имитатори, или само изпълняваха ролите си съобразно заповедите на своя Майстор? И най-новите ли бяха стерилни хибриди? Много ли се различаваха те от истинските човешки същества?

Одрейди се боеше от всичко, свързано с измама.

Съветниците на фалшивия Туек, които до един бяха замесени в онова, което те считаха за „тлейлаксиански заговор“, говореха за обществена подкрепа на модернизацията и гласно доволстваха, че най-сетне е дошло тяхното време. Албертус редовно я осведомяваше. Безпокойството ѝ нарастваше с всеки следващ доклад. Отегчаваше я дори очевидното раболепие на старшия жрец.

„Разбира се, съветниците нямат предвид *открита и истинска* обществена подкрепа“ — бе казал той.

Одрейди можеше само да се съгласи. Поведението им говореше красноречиво за мощна подкрепа от страна на средните жрчески ешелони, на кариеристите, които дори се осмеляваха да пускат шеги за своя Раздвоен Бог на сбирките в края на седмицата, както и за хранилището, намерено от Одрейди в Сийч Табър.

Деветдесет и една хиляди и петстотин тона! Половината от годишната реколта, събирана от пустините на Ракис. Дори една трета от него представляваше немалък аргумент при новото договаряне на равновесието на силите.

Албертус, как ми се иска никога да не бях те срещала.

Тя бе пожелала да възстанови в него *оня, който държи и се грижи за нещата*. Реалната ѝ цел беше лесно разгадаема за подготвения по каноните на Мисионария Протектива!

Раболепен подмазвач!

Нищо не се променяше с факта, че сега неговото раболепие се обуславяше от абсолютната вяра в свещената ѝ връзка с Шийена. Никога досега Одрейди не се бе замисляла за лекотата, с която поученията на Мисионария Протектива унищожават човешката независимост. Разбира се, целта винаги е била една и съща: *Превърнете ги в последователи, петимни да задоволяват нашите нужди*.

Думите в тайното помещение бяха предизвикали много повече от разпалването на страховете ѝ за бъдещето на Сестринството: „*Завещавам ви страха и самотата си.*“

От хилядолетната дистанция на времето той ѝ бе внушил съмнения със същия успех, с който тя го бе сторила спрямо Уаф.

Видя въпросите на Тирана, сякаш изписани с горяща светлина пред вътрешния ѝ взор: „*С КОГО СЕ СЪЮЗЯВАТЕ?*“

Не сме ли нещо повече от потайно общество? Как ще посрещнем края си? Като догматична смрад ли, създадена от самите нас!

Словата бяха прогорили съзнанието ѝ. Къде и коя беше „благородната цел“ на сътвореното от Сестринството? Сякаш дочу подигравателния отговор на Тараза:

„Оцеляване, Дар! Ето я нужната ни благородна цел. Оцеляване! Дори Тиранът го е знаел!“

Може би и Туек бе го разбрал. Но какво получи в крайна сметка?

Внезапно бе овладяна от натрапчиво съчувствие към починалия Върховен жрец. Той се бе оказал великолепен пример за продукта, който би могъл да се очаква от едно истински сплотено семейство. Дори името му беше показателно — непроменено още от епохата на Атреидите на тази планета. Прародителят-осиновител е бил контрабандист и верен приятел на първия Лето. Издънка от род, държащ твърдо на миналото си с думите: „В него има нещо, което си струва да се опази.“

Една света майка не би пропуснала значението на примера за потомците.

Въпреки всичко, Туек, ти се провали.

Съвременните блокове в пространствата между две успоредни улици бяха знак за този провал и същевременно дребни отстъпки пред израстващите силови елементи в ракианското общество, за които Сестринството бе хвърлило толкова време и труд в поощряване и заякчаване. Туек ги приемаше като предвестник на деня, когато ще се окаже прекалено слаб политически, за да предотврати промените, наложени от модерните времена:

Съкратен и по-оптимистичен ритуал.

Нови и по-модерни песни.

Друг начин на танцуване. „Традиционните танци са толкова дълги!“

И най-вече — по-малко рисковани пътувания в опасната пустиня за младите послушници от семействата на властимащите.

Одрейди въздъхна и рискува да погледне назад към тлейлаксиянеца. Ситният човечец дъвчеше долната си устна. *Добре!*

Върви по дяволите, Албертус! Бих поздравила само непокорство от твоя страна!

Зад затворените врати на Храма вече имаше дебати за прехода в институцията на Върховния жрец. Новите ракианци говореха за нуждата „да се върви в крак с времето“. Всъщност настояваха: „Дайте ни повече власт!“

Винаги е било едно и също — помисли Одрейди. — Дори в Бене Гесерит.

Но все още не се бе освободила от състрадателните си мисли.

Горкият Туек.

Албертус бе докладвал, че малко преди смъртта си и подмяната с лицетанцъора той предупредил най-близките си роднини, че може и да не успеят да задържат семейния контрол върху върховното жречество. Беше се оказал по-проницателен и съобразителен от очакванията на враговете си. Семейството му вече настояваше за връщане на всичко дължимо, събирайки средства за запазване на властовата си база.

Лицетанцъорът на мястото на Туек разкри много неща с мимичните си изпълнения. Семейството на Върховния жрец все още не бе разбрало за подмяната. Подставеният лицетанцъор беше се оказал изключително добър изпълнител. Наблюдателните свети майки обаче научиха твърде много благодарение на внимателните си взирания в него. Разбира се, това бе едно от нещата, които сега тормозеха Уаф.

Одрейди рязко се завъртя на петата на единия си крак и прекоси с енергична крачка разстоянието до тлейлаксиянския Майстор. *Беше време да започне!*

Спря на две стъпки от него и многозначително погледна надолу. Той предизвикателно пресрещна погледа ѝ.

— Имаше достатъчно време, за да обмислиш позицията си — обвини го. — Защо продължаваш да мълчиш?

— Позиция ли? Мислиш, че си дала възможност за избор?

— „Човек е само камъче, хвърлено във вира“ — цитира тя.

Уаф пое дъх на пресекулки. Бе изрекла точно думите, но какво имаше зад тях? Не прозвучаха както трябва, излезли от устата на жена-пауинда.

Тъй като не отговори, Одрейди продължи да цитира:

— „И ако човек е само едно камъче, то и всичките му дела не могат да бъдат нещо повече.“

Неволна тръпка я разтърси и разпали внимателно прикритата изненада в погледите на двете наблюдателни сестри-пазителки. Тръпката не беше част от уговореното.

Защо в същия момент си мисля за думите на Тирана!

„ТЯЛОТО И ДУШАТА НА БЕНЕ ГЕСЕРИТ ЩЕ ИМАТ СЪДБАТА НА ВСИЧКИ ДРУГИ ТЕЛА И ДУШИ.“

Зъбецът явно е бил забит дълбоко в нея.

Какво ме направи толкова уязвима!

Отговорът отзвънна в съзнанието ѝ:

Манифестът на Атреидите!

Подреждането на онези думи под внимателното ръководство на Тараза породиха в мен недостатък.

Възможно ли е старшата майка да си е поставила същата цел — да направи Одрейди уязвима? Как е могла Тараза да знае какво ще бъде намерено тук, на Ракис? Старшата света майка не само не бе демонстрирала пророчески заложби, но и предпочиташе да отклонява проявите на тази дарба у другите. В редките случаи, когато Тараза го позволяваше на Одрейди, неохотата ѝ бе очевидна за обученото око на една сестра.

И все пак тя ме направи уязвима.

Само неприятна случайност ли е било?

Потъна в бързото изричане на молитвата срещу страха, което ѝ отне времето между две примигвания, но Уаф видимо бе успял да вземе решение.

— Ще искаш да ни го наложиш със сила — каза той, — но не знаеш какви сили ние сме оставили в запас за подобен момент.

Вдигна ръкавите си, за да покаже къде са били стрелометите.

— Нищожни играчки в сравнение с истинските ни оръжия...

— Сестринството никога не си е правило илюзии по въпроса — кимна Одрейди.

— Ще бъде ли жесток конфликтът между нас? — попита Уаф.

— Изборът е изцяло ваш — каза тя.

— Защо тогава сами ни предизвиквате към насилие? — истерични нотки отзвучаха в гласа му и сестрите от гвардията позаостриха вниманието си.

— Има не един и двама, които много искат да видят Бене Гесерит и Бене Тлейлакс хванати за гушите — рече Одрейди. — Враговете ни с радост ще се намесят, за да оберат парчетиите, след като се изтощим достатъчно.

— Обявявате доводите си за единение и съответстващ договор, но не давате на хората ми възможност да преговарят! Може ли старшата майка да не ти е делегирала права за водене на преговори?

Колко привлекателна беше идеята да прехвърли обратно всичко в ръцете на Тараза, точно както самата тя го желаше. Одрейди погледна

към сестрите-пазители. И двете лица представляваха нищо неиздаващи маски. Какво въпреки знаеха те за истинското състояние на нещата? Щяха ли да разберат, ако тръгнеше срещу заповедите на старшата?

— Имаш ли надлежните правомощия? — продължи да настоява Уаф.

Благородна цел — мислеше Одрейди. — *Златната Пътека на Тирана със сигурност бе демонстрирала поне едно достойнство на такава мисия.*

Трябваше да вземе решение.

— Имам правомощията — твърдо каза тя.

Собствените ѝ думи превърнаха изреченото в истина. След като бе поела отговорността, отнемаше на Тараза всякаква възможност да я опровергае. Същевременно си даваше сметка, че решението ѝ я насочваше в рязко отклоняваща се от последователните фази на Таразиния проект посока.

Независимо действие. Абсолютно същото, което *тя* искаше от Албертус.

Но сега самата аз съм на сцената и знам какво е нужно.

Погледна към сестрите-пазители и рече: — Останете тук, моля ви. Никой да не ни безпокои. После се обърна към Уаф:

— Можем да се настаним и по-удобно — посочи двата стола с биологично саморегулиране, поставени под прав ъгъл един към друг в отсрещната част на помещението.

Почака да седнат, преди да се върне към вече започнатия разговор.

— Налага се да установим определена степен на искреност помежду ни, рядко допустима в дипломатията. Твърде много зависи от нас, за да си позволим повърхностни извъртания.

Уаф я погледна с хладно изражение и каза:

— Знаем, че във висшите ви кръгове има случаи на несъгласие и препирни. Правени са ни известни предложения. В тази част на...

— Лично аз съм напълно лоялна към Сестринството — прекъсна го тя. — Дори съюзилите се с теб са предани към същото.

— Някакъв нов номер ли си...

— Не. Никакви номера!

— Бене Гесерит просто не може да живее без трикове — осъдително заяви той.

— Какво ви плаши? Назови го.

— Що се отнася лично до мен, може би съм научил прекалено много за вас, за да ме оставите жив по-нататък.

— Не бих ли могла да кажа същото и аз? Кой друг знае за нашата тайна връзка? Разбери, сега не разговаряш с някаква си женска пауинда!

Осмели се да си послужи с думата след известно колебание, но постигнатият ефект се оказа възможно най-добрият. Уаф беше видимо разтърсен. Трябваше му повече от минута, за да се съвземе. Съмненията обаче оставаха, защото тя предварително бе успяла да ги вгнезди дълбоко в него.

— Що за доказателство са думите? — попита тлейлаксиянецът. — Нищо не би ти попречило да прибереш наученото от нас, без да дадеш в замяна каквото и да е на моите хора. Камшикът ти все още е надвиснал над всинца ни.

— В *моите* ръкави няма скрито оръжие — каза Одрейди.

— Но умът ти е събрал познание, което може да ни разсипе! — той пак погледна към сестрите-гвардейки.

— Те са част от арсенала ми — съгласи се светата майка. — Да ги отпратя ли?

— В главите им е запечатано всичко, което чува — каза Уаф и върна бдителния си поглед към Одрейди. — Много по-добре ще е да отпратиш собствените си спомени!

Тя извиси глас до самата граница на поносимото:

— Какво ще ни донесе изявеното ти мисионерско усърдие, преди да си готов за градивен ход напред? Ще ни послужи ли накърняването на репутацията ти, след като разберем къде сте настанили новите си лицетанцьори? О, да, знаем за иксианците и за Говорещите с риби. Веднага след като научим достатъчно и за новите ви играчки, ще ги издирим.

— Ето, виждаш ли! — опасно близо до писък отекна гласецът му.

— Няма по-добър начин за проверка на предразположението ни един към друг от разкриването на нещо с равнозначна разрушителна сила за самите нас — каза Одрейди.

Уаф остана с отворена уста, без да изрече нито дума.

— Ще разнесем червеите на Пророка по неизброимите планети на Разпръскването — продължи светата майка. — Какво ще заяви или направи жречеството, ако вие го разгласите?

Сестрите-пазителки я погледнаха с едва прикрита веселост. Явно взеха думите ѝ за лъжа.

— Мен няма кой да ме пази — каза Уаф. — Когато нещо опасно се знае само от един човек, твърде лесно е да замлъкне завинаги.

Тя показва празните си ръкави.

Той погледна към сестрите от гвардията.

— Много добре — кимна Одрейди.

После също погледна към сестрите, направи едва забележим успокоителен знак с ръка и рече:

— Моля ви да почакате отвън.

Когато вратата се затвори зад тях, Уаф продължи със съмненията си:

— Хората ми не са проверявали тукашните помещения. Как мога да знам дали няма нещо скрито, което да записва думите ни?

Одрейди превключи на ислямиат:

— Можем да говорим на друг език, познат само на двамата.

Очите на тлейлаксианеца блеснаха.

— Много добре — отговори на същия, използван от нея. — Ще рискувам. Искам да знам мнението ти за разкола и препирните в Бене Гесерит...

Светата майка съзнателно си позволи да се усмихне. Смяната на езика доведе до цялостна промяна на Уафовата личност, до пълен обрат в поведението и маниерите му. Държеше се точно според очакваното.

Тя отвърна с равностойно доверие:

— Има глупци, които вярват и се страхуват, че можем да създадем нов квисац хадерах! Ето за какво спорят неколцина мои сестри.

— Подобен на него не е нужен — каза Уаф. — Онзи, който може да бъде едновременно на много места, вече е бил и си е заминал. Той дойде само за да доведе Пророка.

— Бог не би изпратил два пъти подобно послание — кимна тя.

Тлейлаксианецът често бе чувал тези думи на същия език. За него вече нямаше нищо странно във факта, че ги изрича жена. Езикът

и добре познатите слова бяха достатъчна гаранция.

— Смъртта на Шуонгю възстанови ли единството между сестрите ти? — попита той.

— Имаме общ враг — отвърна Одрейди.

— Почитаемите мами!

— Проявихме мъдростта да ги убием и да научим нужното от тях.

Уаф се наведе напред, понесен от водите на познатия език в потока на разговора.

— Те властват със секса! — с ликуващ глас обяви той. — Забележителна техника, подсилваща многократен оргазъм! Ние...

С известно закъснение си даде сметка кой е седнал срещу него и слуша приказките му.

— Запознати сме с въпросните технически похвати — вдъхна му увереност светата майка. — Ще бъде интересно да се направи сравнение, но има очевидни причини, поради които никога не сме се и опитвали да се домогваме до властта с подобно опасно средство. А онези курви са достатъчно глупави, за да допуснат такава грешка!

— Грешка ли? — объркването му бе очевидно.

— Те държат юздите в собствените си ръце! — обясни му Одрейди. — Когато скоростта на движещата сила нараства, необходимо е равнозначно усилване на контрола от тяхна страна. Набраната инерция в края на краищата ще разруши всичко!

— Сила, винаги сила — промърмори Уаф. Почти веднага го споходи ново съмнение:

— Да разбирам ли, че и Пророкът е бил поразен по същия начин?

— Той е знаел какво прави — каза тя. — Хиляди и хиляди години наложен със сила мир, последван от Времената на глада и Рапръскването. Послание с преки резултати. Но не забравяй! Тиранът не унищожи нито Бене Глейлакс, нито Бене Гесерит.

— Какви надежди възлагаш на съюз между нашите два народа?

— Надеждите са едно, оцеляването друго.

— Вечният прагматизъм — видимо разочарован обяви Уаф. — А някои от вас се страхуват, че е възможно връщане на Пророка на Ракис с непокътната мощ, така ли?

— Казвала ли съм го? — на свой ред попита тя.

Ислямиатът беше особено силен и ефикасен в ползваната от нея въпросителна форма. Товарът на доказването сега падаше изцяло върху плещите на тлейлаксианеца.

— Разбирам, че те се съмняват в ролята на Божията ръка за създаването на квисац хадерах — каза той. — Дали се съмняват също и в самия Пророк?

— Е, добре, нека разкрием всички карти — каза Одрейди, решила да продължи докрай поетия курс на заблуждаване: — Шуонгю и подкрепящите я скъсаха с Великата Вяра. Никак не се гневим, че ги избихте. Спестихте ни едно неприятно задължение.

Уаф възприе думите и едно към едно. Реакцията му беше напълно предсказуема, имайки предвид обстоятелствата. Знаеше, че вече бе разкрил твърде много неща, за които е било по-добре да замълчи, но и като резерва бе останало немалко, неизвестно на Бене Гесерит. Да не говорим за онова, което сам бе научил! Точно тогава Одрейди го извади напълно от равновесие с думите:

— Ако все още мислиш, че потомците, които се върнаха от Разпръскването, са дошли непроменени, глупостта се е превърнала в начин на живот за вас.

Не каза нищо, защото нямаше възможност да се защити.

— Всичко, макар и разбито, е в ръцете ви — продължи тя. — Ала същите тези потомци вече принадлежат на курвите от Разпръскването. И ако още мислите, че някои от тях ще спазват дори частичка от договореното, глупотевината ви не подлежи на описание!

Реакциите на тлейлаксианеца я убедиха, че е успяла да го заблуди. Нещата бяха отишли на мястото си. Беше му казала истината, но само там, където трябваше. Съмненията му се пренасочваха на полагащото им се място — срещу хората, върнали се от Разпръскването. И всичко бе сторено на собствена му език.

Той направи опит да каже нещо, но му се наложи първо да разтрие схванатото си гърло, за да възвърне говора си:

— Какво можем да сторим?

— Ясно е като две и две четири. Изгубените гледат на нас като на още едно предстоящо завоевание. Приемат го като обикновено почистване след себе си. Въпрос на обичайно благоразумие.

— Но са толкова много!

— Ако не се обединим в общ план за разгрома им, ще ни сдъвчат точно така, както свинохлата си глътва обяда.

— Ние не можем да се преклоним пред смрадливия свят на пауинда! Бог не би го допуснал.

— Да се преклоним ли? Кой го е предлагал?

— Бене Гесерит винаги посяга към старото извинение: „Ако не можеш да ги победиш, присъедини се към тях.“

Одрейди се усмихна хладно.

— Бог не позволява на вас да преклоните глава. Да не би да допускаш, че Той би го разрешил на нас?

— Какъв е планът ви тогава? Как ще се противопоставите на численото им превъзходство?

— Точно както вие сте го планирали — с промяна на вярата. Щом го поискате официално, Сестринството открито ще приеме истинската вяра.

Заше метеният Уаф отново не може да каже и дума. Нима тя познаваше из основи тлейлаксианския план?

Дали ѝ беше известен и начинът за привеждането му в действие?

Светата майка го погледна, без да крие несигурността си. Ако се налага, *сграбчи звяра за топките*. Но какво би станало, ако преценките на аналитиците от Сестринството се окажеха неверии? Имаше ли всъщност значение? В такъв случай цялото *договаряне* щеше да бъде въздух под налягане. Но не биваше да не държи сметка за изражението в очите на Уаф, за онова, което подсказваше една зряла мъдрост, много по-стара от плътта му... Тя заговори с повече увереност, отколкото чувстваше в себе си:

— Онова, което успяхте да постигнете с голите от аксолотловите си резервоари и държите в тайна само за себе си, е цяло състояние. За него други са готови да заплатят много.

Думите и бяха достатъчно шифровани (слушаха ли ги някъде?), но у тлейлаксианеца не остана и капка съмнение, че Бене Гесерит знае и това.

— И тук ли ще искате дял? — попита той със стържещ в гърлото глас.

— Във всичко! Ще делим от игла до конец.

— А вие с какво ще участвате в голямото делене?

— Предложете.

— Записите от целенасоченото ви размножаване.

— Ваши са.

— Майки-размножителки по наш избор.

— Назовете ги.

Дребното човече буквално зяпна. Споменатото сега бе много повече от предложеното от старшата света майка. В съзнанието му сякаш се бе разтворил нов цвят. Одрейди беше напълно права за потомците на тлейлаксианците от Разпръскването... Както и за почитаемите мами, разбира се. Никога не бе им вярвал напълно. Никога!

— От само себе си се разбира, че ще поискате неограничен източник на меланж — каза той.

— Естествено.

Загледа я с внимателен поглед, едва вярвайки в размера на сполетялото го щастие. Аксолотловите резервоари щяха да предложат безсмъртие само на онези, които прегърнат Великата Вяра. Никой не би дръзнал да нападне и се опита да овладее нещо, за което ще знае, че тлейлаксианците предпочитат да унищожат, отколкото да загубят. А сега?! Бе успял да се сподоби с услугите на най-могъщата и издръжлива мисионерска сила на всички времена. Без съмнение личеше намесата на Божията ръка. Първоначалното страхопочитание на Уаф бе заменено с вдъхновение. Той се обърна с благ глас към Одрейди:

— А ти, света майко, как възприемаш нашето съгласие?

— Като благородна и достойна за уважение цел — отвърна тя. — Вече знаеш словата на Пророка от Сийч Табър. Съмняваш ли се в тях?

— Не съм го и помислял! Но... има нещо друго. Какво готвите за голата Дънкан Айдахо и момичето Шийена?

— Ще ги чифтосаме, разбира се. И потомците им ще говорят за нас на наследниците на Пророка.

— По всички онези планета, на които ги пренесете.

— Да, по всички — съгласи се тя.

Уаф се облегна, изпълнен със задоволство.

Падна ми в ръцете, света майко! Ние ще сме водещата сила в съюза ни, а не вие. Защото голата не е ваш, а наш!

Одрейди зърна в очите на тлейлаксианеца сянката на премълчаното, но знаеше, че се бе осмелила да стори всичко в

границите на възможното засега. Всяка допълнителна стъпка от нейна страна щеше да предизвика съмнения. Каквото и да се случи, Сестринството бе вече поело по нов курс. Тараза не би могла да се измъкне от установеното съглашение.

Събеседникът ѝ изпъна рамене с необичайно младежки жест, който изглеждаше в пълно противоречие с интелигентността на много възрастен човек, събрана във внимателния му поглед.

— О, да, още нещо — умело вмъкна по собствена преценка Майсторът на майсторите, разговарящ на собствения си език и наставляващ всички, които го слушат: — Ще се погрижиш ли за разпространяването на този... Манифест на Атреидите?

— Защо не? Нали аз го написах.

Уаф почти подскочи:

— Ти?

— Мислиш ли, че е по силите на някой с по-малки възможности?

Той се съгласи с кимване. Допълнителни аргумента не бяха необходими. Прие казаното като импулс за последващ размисъл върху проблем, който бе вече формулирал: как могъщият интелект на светите майки да бъде постоянен съветник на тлейлаксианците! Имаше ли някакво значение превъзхождащият ги брой на онези курви от Разпръскването? Кой би могъл да се справи с комбинацията от несравнима мъдрост и непобедими оръжия?

— И заглавието на Манифеста е напълно валидно — каза Одрейди. — Аз съм истинска потомка на Атреидите.

— Ще бъдеш ли една от предоставените ни размножителки? — осмели се да попита Уаф.

— Вече съм почти извън полагаемата се възраст, но съм напълно готова.

Събратята ни по съдба отдавна са
забравени,
но те са живи рани в нас, от битките
оставени:
болезнен спомен от места, където сме се
били —
неискани от нас; ала не сме се крили.
Какво пожертвахме и що сме съхранили!
Песен от Разпръскването

Бурзмали изгради плана си върху основата на най-доброто, научено от неговия наставник, като запази за себе си правото да взима решение, когато трябва да се избира между различни възможности, или когато се налага да отстъпи. Защото то беше задължително право на командира! И естествено проучи всичко, до което можа да се добере, за терена.

Във времената на старата Империя, а дори и при управлението на Муад'диб, районът около кийпа на Гамму е бил горски резерват — обширно възвишение, издигащо се чувствително над маслената утаена маса, покривала по-голямата част от земите на Харконите. По тези места техните владетели бяха отглеждали най-качествения пилингитам — дървесен вид, ценен от първобогаташите и изпълняващ ролята на твърда валута. Още от най-древни времена просветените люде предпочитали обстановка, в която преобладавало истинско дърво за сметка на масово произвежданите изкуствени материали, познати като поластин, полаз и пормабат (именувани по-късно със съкращенията тин, лаз и бат). Още тогава съществувало понятие с отрицателна отсенка, ползвано от познавачите на ценната дървесна маса за победните граждани и Малките династии.

„Той е от трите П-та“ — казвали за човек, в чийто бит преобладавали евтини копия, изработени от нискокачествени материали. А дори когато прекомерно богатите бивали принудени да

ползват някое от оскърбителните „П-та“, те по възможност го маскирали като „С. П.“ (тоест „Само П.“) или пилингитам.

Бурзмали бе запознат с всичко, казано дотук; затова нареди на хората си да потърсят някое стратегически разположено дърво пилингитам в близост до не-сферата. Дървесната маса на този вид се отличаваше с множество качества, ценени от майсторите занаятчии — прясно отрязано, то се обработваше лесно, а след изсушаване придобиваше голяма твърдост. Добре поемаше оцветители, а майсторската му окончателна обработка придаваше естественост на шарката. Друго не по-малко важно негово качество бе противогъбичната му устойчивост, а и никое познато насекомо не го ценеше като храна. И — не на последно място — дървото издържаше на огън, а филизи на още живия ствол тръгваха дори от лишена от сърцевина външна обвивка.

„Ще направим неочакваното“ — каза Бурзмали на издирващата група.

При първоначалното облитане на района той бе забелязал светлозелените листа на пилингитама. Горите на планетата бяха напълно изсечени във Времената на глада, но многовековни „С. П.“ все още се срещаха в места с вечнозелени дървесни видове или биваха засадени по изрично нареждане на Сестринството.

Търсачите на Бурзмали откриха едно „С. П.“ на хребет над мястото на не-сферата. Листата му се разпростираха на почти три хектара площ. В следобеда на . критичния ден башарът разположи мамци далеч от това място и разпореди да се прокопае тунел от съседна блатиста низинка до просторната кухня на пилингитама. В нея той разположи командния си пост и набор предмети от първа необходимост.

„Дървото е жива материя — обясни на хората си. — То ще бъде нашата маскировка срещу преследвачи-убийци.“

Неочакваното.

Никъде в плана на Бурзмали не бе предвидено пълно прикриване на всичките му действия. Можеше само да ограничи уязвимостта си.

В началото на атаката забеляза, че тя се развива и следва предсказуем модел. Бе очаквал, че нападателите ще разчитат предимно на не-кораби и на многочисленост — по подобие на нападението над кийпа на Гамму. Анализаторите от Сестринството го бяха уверили, че

основната заплаха идва от силите, върнали се от Разпръскването — потомци на тлейлаксианци, разгърнати във фронт от прекомерно свирепи жени, сами наричащи себе си почитаеми мами. Той прецени поведението им повече като проява на фанатизъм отколкото като смелост. Истинската смелост бе част от арсенала на всички обучавани от башара Майлс Тег. Благодарение на наученото от него можеше да разчита и на импровизации в рамките на вече изработен план.

С помощта на препредаване Бурзмали успя да проследи бягството на Дънкан и Лусила. Подвижните бойни единици с шлемове и окуляри за нощно наблюдение разиграха привидна активност по лъжливите позиции, докато башарът и подбраната от него резервна част продължиха да наблюдават атакуващите, без да издават присъствието си. Ходовете на Тег бяха лесно разпознаваеми по мощния му ответен огън срещу нападателите.

Бурзмали отбеляза с одобрение, че Лусила не спря, когато до нея стигна засилващият се шум на битката. Дънкан обаче направи подобен опит и за малко не провали целия план. Впечатката спаси положението, като го удари по чувствително място и изрева: „Не можеш да му помогнеш!“

Върховният башар чу ясно гласа ѝ в усилвателите на шлемофона си и шепнешком изруга. И други щяха да я чуят! Преследвачите без съмнение бяха по петите им.

Той подаде беззвучна команда в микрофона, имплантиран във врата му, и се приготви да напусне поста си. По-голямата част от вниманието му бе съсредоточена върху приближаването на Лусила и Дънкан. Ако всичко продължаваше да се развива по план, хората му щяха да повалят и двамата на земята, докато двойка войници без шлемове и в подходящо облекло щяха да побягнат към позицията-мамец.

Междувременно Тег не преставаше да проправя великолепна унищожителна пътека, по която бе възможно измъкването на цяла наземна бойна кола.

Един от помощниците докладва:

— Двама нападатели приближават изотзад към башара!

Бурзмали го отпрати с жест. Сега не можеше да мисли за шансовете на Тег. Цялото му внимание трябваше да бъде

съсредоточено върху спасяването на голата. Докато го наблюдаваше, повтаряше наум едно и също: *Хайде, бягай! Бягай, дявол да те вземе!*

Мислите на Лусила не бяха много по-различни, когато подканваше настойчиво Дънкан напред, следвайки го отблизо, за да го пази откъм гърба. Всяка фибра на тялото ѝ бе настроена за върховна съпротива. В сегашните мигове на преден план излизаше всичко, което бе научила и овладяла. *Никога не се отказвай!* Отчаянието и отказът означаваха предаване на собственото ѝ съзнание в живата памет на някоя от сестрите или необратимото му потъване в забрава. Дори Шуонгю бе съумяла да възстанови накрая честта си, като заложи на тоталната съпротива и умря с достойнството на бене-гесеритската традиция. Бурзмали го бе докладвал на Тег. Лусила, събрала безброй животи в себе си, помисли: *Остава ми да направя същото!* ’

Тя следваше Дънкан в плитко мочурище недалеч от ствола на гигантско пилингитамово дърво, когато от тъмнината се появиха някакви хора и ги смъкнаха на земята; обзетата от дива ярост света майка тъкмо щеше да реагира по единствения възможен начин, но един от появилите се пошепна на чакобза в ухото ѝ: „Приятели!“ Думата забави реакцията ѝ само за миг, когато видя как други двама, очевидно мамци, се втурнаха навън от мочурливата низинка. Неочакваната нова постановка веднага ѝ разкри същината на плана и принадлежността на онези, които ги държаха притиснати до почвата, богато ухаеща на листа. Когато те вмъкнаха най-напред Дънкан в тунел, насочен към гигантското дърво, и ги предупредиха (пак на чакобза), че трябва да бързат, Лусила разбра какво е улеснило залавянето им — дръзкия стил, присъщ на Тег.

Осъзна го и Дънкан. В тъмния вход на тунела той се ориентира по мириса ѝ, за да предаде с потупване по ръката съобщение на някогашния мълчалив боен език на Атреидите: „Остави ги да водят.“

Тя се сепна за миг от начина на общуването, но почти веднага съобрази, че е съвсем естествено голата да го познава като средство за установяване на връзка.

Хората около тях все така мълчаливо взеха грамадния старовремски лазестрел от ръцете на момчето и побутнаха бегълците към отворения люк на някакво превозно средство, което тя не успя да разпознае. В мрака припламна къса червена светлина.

Бурзмали съобщи безмълвно на хората си: „Там тръгват!“

Двайсет и осем наземни бойни коли и единайсет пърпорещи с крилете си топтери поеха от позициите — мамци.

Добре изпълнена акция за отвлечение на вниманието — реши командирът.

От натиска в ушите си Лусила разбра за затварянето на някакъв уплътнителен люк. Червената светлина отново припламна и угасна.

Взривовете разкъсаха огромното дърво и превозното средство, което се оказа блиндирана наземна бойна кола, рязко дръпна нагоре и навън с помощта на суспенсори и реактивни двигатели. Беше ясно, че се движат само по проблясващите тук-там огнени кълба и танцуващите звездни фигури в рамките на овалните метастъкла. Обгърналото ги суспенсорно поле придаваше почти свръхестествен характер на промените, доловими единствено за очите. Отвсякъде ги обгръщаха седалки от металопласт, докато колата им летеше надолу по склона точно над позицията на Тег, сменяйки непрекъснато и рязко посоката на движение. Намиращите се вътре с нищо не усещаха лудешкото препускане. Мяркаха се само размазани очертания на дървета и храсти, последвани от звезди.

Движеха се ниско над останките от гората, в която бе вилнял огънят от лазестрелите на Тег! Едва сега светата майка се осмели да повярва, че могат да се измъкнат. Внезапно превозното им средство леко се разтърси и премина в режим на бавен полет. Звездите в малките овални рамки рязко се наклониха и потънаха в пълен мрак. Гравитационната сила се върна заедно с мъгливата светлина. Видя как Бурзмали отваря люк откъм лявата ѝ страна.

— Излизайте! — отсече той. — Не губете и секунда!

Избутвайки Дънкан пред себе си, Лусила се смъкна през люка на влажната земя. Башарът я тласна в гърба, сграбчи лакътя на момчето и ги бутна встрани от колата с думите:

— Бързо! Оттук!

Те се втурнаха през високи храсталаци и излязоха на тесен павиран път. Хванал и двамата за ръце, Бурзмали бързо го пресече и отново ги накара да легнат по корем в някаква плитка канавка. Хвърли върху им животозащитно платнище, вдигна глава и погледна обратно в посоката, от която бяха дошли.

Лусила надникна покрай него и видя белезникави светлинки по заснежения склон. Усети как Дънкан се размърда до нея.

Далече нагоре по склона бързо се отдалечаваше наземна бойна кола, чиито модифицирани двигателни сопла ясно се очертаваха на звездния фон, докато самата тя продължаваше да се издига сякаш върху червено перо... Внезапно рязко се отклони вдясно.

— Нашата ли е? — прошепна Дънкан.

— Да.

— Как е успяла да стигне дотам без...

— Изоставен тунел-акведукт — па свой ред зашепна Бурзмали.
— Колата беше програмирана да продължи на автоматичен режим.

Продължи да гледа към далечното червено перце. Внезапно откъм отдалечаващата се фигурка блесна гигантско синьо кълбо. Почти веднага светлината бе последвана от глух тътен.

Башарът тежко въздъхна.

Дънкан изрече с тих глас:

— Очаква се да помислят, че си претоварил двигателя.

Силно изненаданият Бурзмали погледна към момчешкото лице, призрачно сивеещо на звездната светлина.

— Дънкан Айдахо бе един от най-добрите пилоти на служба при Атреидес — поясни Лусила.

В подадената от нея информация имаше и скрит смисъл. Върховният башар веднага осъзна, че той не е просто пазач на двама бегълци. Поверениците му притежаваха качества, които при нужда можеха да бъдат използвани.

Сини и червени искри браздяха небето откъм експлозията на модифицираната наземна бойна кола. От не-корабите опипваха отдалеч кълбото горящи газове. Какво ли щяха да решат ония, които душеха? Искрите вече се плъзгаха зад осветените от звезди грамади на хълмовете.

Бурзмали рязко се обърна към някакъв звук от стъпки по пътя. Дънкан измъкна ръчен лазестрел с такава бързина, че Лусила ахна. Посегна със сдържащо движение, но той отблъсна ръката ѝ. Не виждаше ли, че башарът бе приел намесата му.

Тих глас се обади откъм пътя над тях:

— Последвайте ме. Бързо.

Тъмното петно на обадилият се в мрака тупна наблизо и веднага тръгна през храстите, ограждащи пътя. Други подобни петна, които се раздвижиха по снежния склон, се оказаха силуетите на поне дузина

въоръжени хора. Петима от тях веднага се групираха около Дънкан и Лусила, принуждавайки ги мълчаливо да забързат ход по покритата със сняг следа покрай храсталаците. Останалата част от въоръжената група се спусна право надолу по склона към тъмната линия от дървета.

След стотина крачки петте смълчани фигури отново се прегрупираха, но в индийска нишка — две пред и три след бегълците, водени от Бурзмали. Лусила плътно следваше Дънкан. След малко стигнаха до открито пространство посред черните скали с перваз отгоре; там почакаха известно време, заслушани в тътена на още модифицирани бойни коли.

— Мамци под мамците — прошепна Бурзмали. — Заляхме ги с мюрета. Те *знаят*, че не ни остава нищо друго, освен да бягаме панически и колкото можем по-бързо. А ние ще чакаме скрити наблизо. После ще продължим бавно, пешком...

— Неочакваното — пошепна Лусила.

— Ами Тег? — малко по-силен от въздишка се чу гласът на Дънкан.

Башарът се наведе близо до лявото ухо на момчето.

— Мисля, че не успя да се измъкне. — Дълбока тъга повя от шепота му.

Една от тъмните фигури на спътниците им се обади:

— А сега, бързо! Оттук надолу.

Спуснаха се в тясното пространство. Нещо проскърца наблизо. Нечии ръце ги насочваха напред в тесен проход. Скърцането зад тях продължи.

— Вратата да се залости — разпореди някой. Отвсякъде ги заля светлина.

Дънкан и Лусила се заоглеждаха в обширното и богато обзаведено помещение, очевидно изсечено в скала. Меки килими покриваха пода с тъмnochервени и златисти цветове, между които си проправяше път светлозелената шарка на повтарящ се мотив, напомнящ назъбен парапет на бойна кула. Купчина дрехи лежах разхвърляни на маса до Бурзмали, който тихо разговаряше с мъж от ескорта им — русокос човек с високо чело и пронизващи зелени очи.

Лусила се вслуша внимателно. Думите звучаха разбираемо, а темата засягаше разположението на постове, но тя никога не бе чувала

някой да говори с произношението на зеленоокия — порой от гърлени звуци и съгласни, изцъквани с изненадваща рязкост.

— В не-стая ли се намираме? — попита светата майка.

— Не — отговори един мъж зад нея със същия странен акцент. — Пазят ни водораслите.

Тя не се обърна към говорещия, а погледна светлата покривка от жълтозелени растения, плътно обгърнала тавана и стените. Близко до пода се виждаха само няколко тъмни петна от лежащата отдолу скала.

Бурзмали прекрати водения досега разговор и каза:

— Тук сме в безопасност. Покривката от водорасли е отгледана със специална цел. Опипващите скенери отчитат присъствие само на растителен живот, а вътрешността на помещението остава под прикритие.

Лусила се завъртя на пета, оглеждайки подробно мебелите и останалото обзавеждане — харконския грифон, вграден в кристална маса, екзотичните материи по столове и канапета... В оръжейната пирамида в една от стените се виждаха два реда дълги лазестрели от мощен полеви тип, чиято конструкция ѝ бе напълно непозната. Дулата им бяха оформени като камбанки, а над спусъка на всеки от тях се виждаше извит златен предпазител.

Бурзмали се бе върнал към разговора си със зеленоокия мъж. Спореха за преобличането и маскировката им. Тя ги слушаше с едно ухо, а част от вниманието си бе насочила към другите двама от ескортиращите в стаята. Останалите трима се бяха изнизали един по един през проход близо до пирамидата с оръжието, входът на който беше закрит от плътна завеса просветващи сребристи нишки. Виждаше, че Дънкан следи внимателно реакциите ѝ, поставил едната си ръка върху малкия лазестрел на пояса.

Дали не бяха хора от Разпръскването? И доколко може да се разчита на лоялността им?

Отиде с нехайна походка до момчето и сподели подозренията си с езика на пръстите, докосващи ръката му. И двамата погледнаха към Бурзмали. *Предадени ли бяха?*

После отново подновиха огледа на помещението. Следяха ли ги отнякъде скрити очи?

Девет светоглобуса осветяваха навсякъде като девет чудати островчета, ярко греещи близо до тях. На известно разстояние

осветлението ставаше равномерно и там Бурзмали продължаваше да разговаря с мъжа със зелените очи. Част от светлината идваше пряко от носещите се във въздуха сфери, настроени до една на плътно златисто, а друга беше меко отразявана от водораслите. Ето защо липсваха тъмни сенки, дори зад мебелите.

Проблясващите сребристи нишки на вътрешния вход се разделиха. Възрастна жена влезе в стаята. Лусила я загледа. Имаше дълбоки бръчки по лицето си, тъмно като старо палисандрово дърво. Чертите ѝ бяха остро изрязани в тясна рамка от разпиляна сива коса, падаща почти до раменете. Облечена бе в дълга черна роба със златиста бродерия, представяща митологични дракони. Жената спря до малко канапе и опря на гърба му дланите си със силно изпъкнали вени.

Бурзмали и събеседникът му прекъснаха своя разговор.

Лусила отклони поглед от възрастната жена и го насочи надолу по собствената си дреха. И двете роби бяха скроени и изпълнени еднакво с изключение на драконовата бродерия; качулките им падаха надиплени на раменете. Моделът на дрехата с драконите се различаваше само по страничния разрез и начина, по който се разтваряше отпред и надолу.

Тъй като влязлата не казваше нищо, светата майка потърси с поглед обяснение от Бурзмали. Но успя да забележи само силно концентрираното изражение в очите на башара. Старата жена продължаваше да гледа мълчаливо към нея.

Подчертаната сила на вниманието ѝ обезпокои Лусила. Видя, че и Дънкан е неспокоен. Ръката му остана върху малкия лазестрел. Дългото мълчание и внимателно опипващите очи я караха да се чувства все по-неуютно. Имаше нещо почти бене-гесеритско в начина, по който възрастната жена стоеше там и я гледаше.

Айдахо наруши тишината, като попита башара:

— Коя е тя?

— Онази, която ще спаси кожата ви — проговори най-сетне влязлата, при това със същия странен акцент. Гласът ѝ беше тънък и леко пресеклив.

Другите Памети на Лусила веднага подхвърлиха сравнително предположение за облеклото на старицата — *подобно на носеното някога от самки за разтуха*.

Едва не поклати глава с отрицаващ жест. Жената пред нея със сигурност беше прекалено стара за подобна роля. А и оформлението на митичните дракони върху материята бе различно от подсказаното. Светата майка отново спря вниманието си върху възрастното лице — овлажнени от болести на старостта очи. Суха коричка се бе образувала в дълбоките набраздявания, където клепачите докосваха слъзните каналчета до носа. Прекалено много години ѝ тежаха, за да е самка за разтуха.

Старата жена се обърна към Бурзмали:

— Мисля, че спокойно може да я носи — и започна да съблича робата с драконите.

После я подаде на Лусила и каза:

— Ето, за теб е. Ползвай я с уважение. Убихме, за да я имаш.

— Кого сте убили? — попита Лусила.

— Послушница на почитаемите мами! — гордост отзвуча в дрезгавия глас.

— Защо трябва да нося точно тази дреха?

— Двете ще си разменим облеклата — рече старицата.

— Не и без обяснение — Лусила отказа да приеме протегнатата ѝ роба.

Бурзмали пристъпи крачка напред и кимна:

— Можеш да ѝ се довериш.

— Приятел съм на ваши приятели — поясни възрастната жена и вдигна дрехата към Лусила: — Вземи я.

Светата майка се обърна към Бурзмали:

— Трябва да знам плана ти.

— И двамата трябва да го научим — обади се Дънкан. — От чие име се иска да се доверим на тези хора?

— От името на Тег — отговори Бурзмали. — Аз също гарантирам.

После погледна към старата жена и допълни:

— Сирафа, можеш да им обясниш. Имаме достатъчно време.

— Ще носиш дрехата като придружителка на Бурзмали в Исаи — каза тя.

Сирафа — помисли Лусила. Името звучеше почти като дадено от Бене Гесерит по пряка наследствена линия. Старицата внимателно огледа Дънкан и отбеляза:

— Да, все още е достатъчно малък. Ще го преоблечем и ще пътува отделно.

— Не! — заяви светата майка. — Заповядано ми е да го пазя!

— Разсъждаваш глупаво — рече Сирафа. — Ще търсят жена с твоята външност, придружавана от младеж, който изглежда като него. Няма да обърнат особено внимание на самка за разтуха от почитаемите мами и придружителя ѝ за през нощта... Както и на тлейлаксиански Майстор и свитата му.

Лусила овлажни с език устните си. Тази тук *говореше* с твърдата увереност на проктор от Дома на Ордена!

Жената праметна драконовата роба върху облегалото на малкото канапе. Остана в плътно прилепнало черно трико, което не скриваше нищо от все още гъвкавото, макар и добре закръглено тяло. Изглеждаше много по-младо от лицето. Докато Лусила я наблюдаваше, тя покри с длани челото и бузите си и ги приглади плътно назад. Браздите, издълбани от възрастта, станаха по-плитки, а лицето — по-младо.

Лицетанцър!

Взря се с твърд поглед в жената. Нямахше нито един от другите белези. И все пак...

— Свали си робата! — разпореди Сирафа с подмладен и дори заповеднически тон в гласа си.

— Длъжна си да го направиш — умолително се обади Бурзмали. — Тя ще застане на мястото ти като следващо мюре. Просто няма как да се справим по друг начин.

— Да се справим с какво? — запита Дънкан.

— Да стигнем до не-кораб.

— И къде ще ни отведе той? — поинтересува се Лусила.

— На безопасно място — отвърна башарът. — Ще бъдем обилно заредени с шере. Повече не мога да ви кажа. Дори шерето изветрява след известно време.

— Що за тлейлаксианец ще съм аз? — не престана с въпросите си голата.

— Довери ни се и ще бъде сторено както трябва — каза Бурзмали.

После отново се обърна към Лусила, от която впрочем нито за миг не бе отклонил напълно вниманието си:

— Е, света майко?

— Не ми даваш никаква възможност за избор — сви рамене тя.

Освободи закопчалките и свали робата си. Извади малкия лазестрел от корсажа и го хвърли на канапенцето. Трикото ѝ беше светлосиво и Лусила успя да забележи как Сирафа обърна внимание и на цвета, и на ножовете в калъфи, притегнати към краката ѝ.

— Понякога носим и черно отдолу — подметна, докато се вмъкваше в робата с драконите.

Материята изглеждаше тежка, но тя веднага почувства необикновената лекота на дрехата. Завъртя се, долавяйки как робата обви тялото ѝ, все едно, че е била правена специално за нея. Усети лека твърдина единствено на врата си. Опипа с пръст мястото.

— Там я удари стрелата — поясни Сирафа. — Притичахме, но киселината вече бе увредила леко плата. Не се забелязва.

— Добре ли изглежда отстрани? — въпросът бе на Бурзмали.

— Много — кимна възрастната жена. — Но ще трябва да ѝ дам допълнителни указания. Няма право на грешка, инак и с двамата ще направят ей-така! — плесна с длани, за да подсили думите си.

Къде съм виждала същия жест! — запита се Лусила.

Дънкан докосна отдолу дясната ѝ ръка, а пръстите му предадоха бързо и потайно: *„Плясването на длани. Превзетост от някогашната Гайъди Прайм.“*

Другите Памети го потвърдиха. Жената пред нея не беше ли част от самоизолирала се общност, запазила архаични привички и маниери?

— Момчето трябва да тръгва вече — каза Сирафа и направи знак с ръка към двамината, останали от предишния ескорт: — Заведете го до мястото.

— Никак не ми харесва! — възпротиви се отново Лусила.

— Нищо друго не ни остава! — почти изкрещя Бурзмали.

Светата майка можеше само да се съгласи. Знаеше, че има всички основания да вярва на клетвата на Върховния башар за преданост към Сестринството. А и Дънкан не беше дете, припомни си. Прана-бинду реакциите му бяха показани и усъвършенствани от стария башар и от самата нея. Голата бе овладял умения, каквито притежаваха малцина извън Бене Гесерит. Тя проследи мълчаливо излизането на момчето и на двамата мъже през просветващата завеса.

Сирафа заобиколи малкото канапе и застана пред Лусила с ръце на кръста. Погледите им се срещнаха.

Бурзмали се прокашля и посочи с пръст разхвърляната купчина дрехи на масата до себе си.

Лицето на Сирафа и особено очите ѝ бяха забележително чисти и ясни — светлозелени, с ярка белота на очните ябълки. Никакви лещи или други изкуствени приспособления.

— Изглеждаш точно както трябва — каза тя. — Не забравяй, че си от специалните самки за разтуха, а Бурзмали е твой клиент. Никой обикновен човек не може да променя взаимоотношенията ви.

Лусила долови странен нюанс в думите ѝ и попита:

— Все пак има ли други, които могат да се намесят?

— Сега на Гамму се намират посолства на големи религиозни общности... Също и на някои, които никога не си чувала. Те са от Разпръскването, както вие го наричате.

— А как го именувате вие?

— Търсенето — Сирафа почти умолително вдигна ръка. — Не се страхувай! Имаме общ враг.

— Почитаемите мамии ли?

Възрастната жена обърна глава наляво и ритуално се изплю на пода.

— Погледни ме, бене-гесеритко! Подготвена съм единствено да ги изтребвам! Нямам друга цел и функция!

Лусила претегли грижливо думите си:

— От онова, което знаем, трябва да си много добра в работата си.

— В някои неща може би съм по-добра и от теб. А сега — слушай ме! Ти си вещ сексексперт! Разбираш ли?

— Защо да се намесват жреци?

— Наричаш ги жреци? Добре... Те няма да попречат заради онова, което би могла да си помислиш. Сексът за удоволствие като враг на религията, така ли?

— Не приемай нищо да замести святата радост — каза Лусила.

— Жено, Тантра да те закриля! Има и различни *жреци* от Търсенето, нямащи нищо против незабавния екстаз вместо обещаното за по-нататък.

Лусила почти се усмихна. Дали определилата сама себе си убийца на почитаеми мамии си мислеше, че може да поучава една света

майка по религиозни въпроси?

— Тук се срещат някакви, преоблечени като *жреци* — продължи Сирафа. — Много са опасни. А най-страшни от всички са онези, които са следовници на Тантра и твърдят, че сексът е единствената форма за изява на преклонение пред техния бог.

— Как да ги разпознавам? — Лусила бе доловила едновременно искреност и лошо предчувствие в гласа на другата жена.

— Не се безпокой. Никога не показвай, че си усетила някаква разлика. Първата ти грижа е да бъдеш винаги сигурна, че ще ти се заплати. Мисля, че трябва да искаш по петдесет солара.

— Не ми каза защо ще има намеса от тяхна страна — напомни светата майка.

После погледна към Бурзмали. Той беше подредил разхвърляния куп дрехи и сега сваляше бойните си одежди. Отново съсредоточи вниманието си в Сирафа.

— Някои от тях спазват древен обичай, даващ им правото да разрушат уговорката ви с клиента. А други просто ще искат да те изпитат.

— Слушай внимателно — обади се башарът. — Това което е важно.

Сирафа продължи:

— Бурзмали ще бъде предрешен като селскостопански работник. Нищо друго не може да обясни задоволително мазолите от оръжията по ръцете му. Ще го наричаш Скар — името често се среща по тукашните места.

— Но какво да правя, когато някой жрец се опита да попречи?

Старата жена извади неголяма кесия от корсажа си и я подаде на Лусила, като претегли на ръка тежестта ѝ.

— Съдържа двеста осемдесет и три солара. Ако някой се представи за божествен... — Запомни ли думата? Божествен?

— Как мога да я забравя? — Гласът на светата майка прозвуча почти подигравателно, но Сирафа не обърна внимание.

— Ако някой от тях се намеси, ще върнеш петдесет солара на Бурзмали с дължимото съжаление от своя страна. В кесията се намира и картата ти на самка за разтуха на името на Пира. Нека чуя как произнасяш името си.

— Пира.

— Не така! С по-силно ударение на „а“-то!

— Пира!

— Ще мине. А сега ме слушай с максимално внимание. Двамата с Бурзмали ще бъдете в късна доба на улицата. Трябва да си личи, че преди него си имала други клиенти. Нужно е доказателство. Следователно... Хм, ще се наложи да позабавляваш башара, преди да си тръгнете оттука. Разбираш ли ме?

— Как деликатно се изразяваш! — отбеляза Лусила.

Сирафа прие думите ѝ като комплимент и се усмихна, но изражението на лицето ѝ говореше за строго поддържан контрол. Колко странни реакции!

— Още нещо — рече светата майка. — Ако ми се наложи да забавлявам някой божествен, как ще намеря по-късно Бурзмали?

— Скар!

— Да. Как ще намеря Скар?

— Той ще чака наблизко, където и да си. Сам ще те открие, след като се появиш.

— Много добре. Ако попречи някой *божествен*, връщам сто солара на Скар и...

— Петдесет!

— Сирафа, не съм съгласна — Лусила бавно завъртя главата си. — След като бъде забавляван от мен. божественият ще разбере, че петдесет солара са прекалено малка сума.

Събеседничката ѝ стисна устни, погледна покрай нея, към Бурзмали и рече:

— Беше ме предупредил, че е специална, но не предполагах...

Прибягвайки съвсем слабо до Гласа, светата майка каза:

— Не можеш да предполагаш *нещо*, преди да си го чула от мен самата!

Сирафа се намръщи. Очевидно се бе сепнала, но тонът ѝ беше все така арогантен, когато продължи:

— Да считам ли, че нямаш потребност от обяснения за сексуалните разновидности?

— Правилно предположение — кимна Лусила.

— А трябва ли да ти обяснявам, че дрехата ти те определя като петоразрядна послушница в Ордена на Хорму?

Беше ред на съветваната да се намръщи:

— Какво може да стане, ако способностите ми превишат отредената ми пета степен?

— Ах-х! — въздъхна шумно Сирафа. — Ще удостояваш ли все още с внимание думите ми?

Лусила даде мълчалив знак за потвърждение.

— Много добре. Да приема ли, че владееш вагиналната пулсация?

— Да.

— Във всяка поза?

— Мога да контролирам който и да е мускул на тялото си!

Сирафа отново погледна покрай Лусила към башара:

— Вярно ли е?

Бурзмали отговори току зад гърба на светата майка:

— Инак нямаше да го твърди.

Възрастната жена се взря замислено право в брадичката на другата, когато изрече:

— Мисля, че това може да доведе до някакво усложнение.

— За да не си съставиш невярно мнение — каза Лусила, — нека ти обясня, че уменията, които придобих с обучение, не са предназначени за пазара. Те се овладяват с друга цел.

— О, сигурна съм, че е така — заяви Сирафа. — Но сексуалната сръчност е нещо...

— Сръчност! — Впечатката умишлено вложи във възклицанието си целия гняв на една света майка. Независимо от факта, че Сирафа може би бе постигнала целта си, тя трябваше да бъде поставена на мястото ѝ! — Сръчност, а? Мога да контролирам дори температурата на гениталиите си. Знам как да предизвикам възбуда в петдесет и една точки. Още...

— Защо петдесет и една? Не са ли само...

— Петдесет и една! — отсече Лусила. — А поредицата плюс броя на комбинациите правят две хиляди и осем. По-нататък, в съчетание с двеста и пет сексуални пози...

— Двеста и пет? — Сирафа бе напълно смаяна. — Сигурно нямаш предвид...

— Фактически са дори повече, ако включиш и по-маловажните варианти. Аз съм Впечатка, което означава, че владее до съвършенство тристата стъпала за увеличаване силата на оргазма!

Възрастната жена прочисти гърлото си и овлажни с език засъхналата си уста, преди да продължи:

— Длъжна съм да те предупредя, че трябва да се поограничиш. Не давай пълна свобода на способностите си или...

После отново погледна към Бурзмали:

— Защо не ме подготви?

— Сторих го.

Лусила долови веселата нотка в гласа му, но не се обърна.

Сирафа направи две дълбоки вдишвания и издишвания.

— При евентуални въпроси ще казваш, че ти предстои тест за преминаване в по-горна степен. Съмненията би трябвало да намалеят.

— А ако ме питат за самия тест?

— Няма страшно. Усмихни се загадъчно и запази мълчание.

— Ако някой ми зададе въпрос за Ордена на Хорму?

— Заплаши го, че ще докладваш за него на шефовете си.

Питанията ще спрат.

— Ами ако все пак продължат?

Сирафа сви рамене.

— Измисли някаква история. Дори Прорицател ще оцени по достойнство извъртанията ти.

Лицето на Лусила остана спокойно, докато обмисляше ситуацията, в която бе попаднала. Чу Бурзмали... Не Скар, който помръдна непосредствено зад нея! Не съзираше никакви сериозни затруднения при предстоящата операция за заблуда. Дори можеше да се стигне до забавна интерлюдия, за която да докладва по-късно в Дома на Ордена. Забеляза, че старицата се подхилва на Бурз... Не, на Скар! Лусила се обърна и огледа своя *клиент*.

Бурзмали стоеше гол; бойните му одежди и шлемът бяха внимателно подредени до малката купчина дрехи.

— Виждам, че няма нищо против подготовката ти за предстоящото приключение — Сирафа махна с ръка към здраво щръкналия нагоре пенис: — Е, оставям ви.

Лусила я чу как минава през прошумялата завеса. Ядни мисли заляха съзнанието ѝ.

„Сега голата трябваше да бъде тук!“

Съдбата ви е осъдила да не помните. За пореден път забравяте и отново трябва да учите всички стари уроци на живота.

Лето II.

Гласът от Дар-ес-Балат

„В името на нашия Орден и несломимото му Сестринство, настоящият отчет се приема за достоверен и заслужаващ въвеждане в Хрониките на Дома на Ордена.“

Тараза продължи да гледа с нарастваща неприязън думите, появили се на дисплея. Бяха загадъчно неясни в прожекционното пространство поради жълтеникавия мъх на отражението, причинено от утринната светлина.

С гневно движение старшата света майка се оттласна от прожекционната маса, изправи се и отиде до един от южните прозорци. Денят току-що бе настъпил и сенките из двора бяха още дълги.

Дали сама да не отида!

Мисълта събуди нежелание у нея. Тук се чувстваше толкова защитена.. И същевременно долавяше с всяка фибра на тялото си несъстоятелността на това чувство. Бене Гесерит се бе настанила на тази планета преди хиляда и четиристотин години, но все още я смяташе за временно убежище.

Положи лявата си ръка върху гладката повърхност на прозоречната рамка. Всички прозорци бяха проектирани така, че от тях се откриваше великолепна гледка. Нещата, характерни за помещението — размерите му, мебелите, цветовете — показваха, че архитектите и строителите бяха работили с една-единствена цел: да създадат усещане за сигурност у обитаващите го.

Направи опит да се потопи в това усещане, но не успя.

Стаята сякаш още бе пълна с горчивината на току-що приключилите спорове, макар думите да бяха произнасяни с възможно най-учтив тон. Съветниците ѝ се оказаха безкрайно упорити (прието безусловно от нея) поради напълно разбираеми причини.

Редно ли е да се превръщаме в мисионери? И то в полза на тлейлаксианците?

Разфокусираният поглед на Тараза попадна на статуетката на Квинтиниус Виолет Ченои, поставена в нишата до прозореца. Не за първи път помисли, че мнозина в Сестринството бяха приели Ченои за свой модел в изпитанието на агонията с подправка.

Също като мен.

А Ченои бе умряла при върховното изпитание с меланжа, без да стане света майка.

Но тя лично е познавала Тирана.

Възхищението ѝ от Лето II се долавяше във всички нейни доклади.

Тараза натисна един контролен бутон до прозореца и го отвори. Лек, топъл вятър довя аромат на пролетни цветове от ябълковата градина. Сестринството се гордееше с плодовете, които отглеждаше във властовия център на всички свои укрепени постове. Нямаше по-добре поддържана градина в нито един от кийповете и Васалните Домове, изплели паяжината на Бене Гесерит върху по-голямата част от планетите, обитавани от човешки същества още от времето на старата Империя.

„По плодовете им ще ги познаете“^[1] — помисли тя. — Някои древни религии продължават да бъдат извор на мъдрост.

От удобното си място за наблюдение виждаше цялата южна част от рехаво застроената площ на Дома на Ордена. Сянката на разположена наблизко наблюдателна кула бе изтеглена като дълга и начупена линия през покривите на сградите и през дворовете.

Тя естествено знаеше, че учудващо малката по размерите си тяхна институция бе съсредоточила в ръцете си огромна сила и власт. Отвъд пръстена на овощните и зеленчуковите градини се простираше внимателно подредената шахматна дъска на частни резиденции, всяка от които — заобиколена от плантации. Оттеглили се от служба сестри и подбрани фамилии обитаваха привилегированите имения. По западната граница лежах острозъби планини, на чиито върхове нерядко искреше сняг. Космодрумът се намираше на двайсет километра на изток. Навсякъде около ядрото на Дома на Ордена бяха оставени свободни равнинни пространства, където пасеше чудновата порода добитък, дотолкова чувствителна към непознати миризми, че

животните мигновено хукваха с буйно мучене, щом доловяха и най-слабия мирис на човешко същество, различаващ се от типичните ухания на местните люде. По-отдалечените домове с опазваните с големи усилия насаждения бяха разположени на времето от един башар така, че никой да не може да пресече денем или нощем местността с извиващи се наземни канали, без да бъде забелязан.

На пръв поглед всичко изглеждаше случайно и непреднамерено, докато в действителност царуваше суров порядък. Добре се знаеше, че именно редът олицетворява Сестринството.

Окашлянето зад Тараза ѝ припомни, че една от най-остро спорещите в Съвета сестри търпеливо чака до отворената врата.

Чака моето решение.

Светата майка Белонда настояваше Одрейди „да бъде убита веднага и без колебание“. Не стигнаха до окончателна присъда.

Дар, чашата вече преля. Предчувствах страшната ти самостоятелност. Дори я исках. Но не и това!

Старата, дебела и червендалеста Белонда със студен поглед, ценена заради природния си зъл нрав, настояваше да осъдят Одрейди за измяна.

„Тиранът моментално би я смазал!“ — повтаряше тя.

Нищо друго ли не сме научили от него? — отново и отново се питаше Тараза.

Белонда бе прибягнала до аргумента, че Одрейди е не само Атреидес, но и Корино(#). В родословното ѝ дърво имаше много императори, регенти и техни заместници, както и мощни правителствени чиновници.

С цялата произтичаща от този факт жажда за власт.

„Предшествениците ѝ оцеляха на Салуса Секундус(#)! — продължаваше да настоява Белонда. — На нищо ли не ни е научил опитът в размножителния подбор?“

Да, научихме се да създаваме Одрейди-та — помисли Тараза.

След като бе преминала през мъчителното изпитание с подправката, Одрейди бе изпратена на Ал Дханаб — свят, много подобен на Салуса Секундус, където умишлено бе подложена на постоянни жестоки натоварвания в среда с високи скали и сухи клисури, горещи ветрове и мразовити фъртуни, много ниска или прекалено силна влажност. Мястото бе преценено като подходящ терен

за проверка на личност, чиято съдба би могла да я отведе един ден на Ракис. Оцелелите след проверката издържаха почти на всичко. Високата, гъвкава и мускулеста Одрейди бе сред успешните.

Как да изляза от сегашното положение?

Тараза погледна назад към стаята си и примигващото прожекционно устройство. При нужда помещението се превръщаше в лишено от значимост място. *Напълно* в стила на Бене Гесерит. Впрочем то и тогава не се отказваше от изисканите си детайли, но само за очите, които знаеха как да ги открият. Сякаш само се бе превърнало в свидетелство за прерогативите, на властта. Тараза не криеше от себе си удоволствието, което изпитваше тъкмо от тази особеност на заемания от нея пост.

Ще съумея ли да овладеем силата на властта!

И Одрейди много пъти бе стояла в същата стая, захванала разгорещен спор със старшата света майка. Никоя друга, включително и Белонда, не си бе позволявала подобни изпълнения. И то в обстановка, специално подготвена за смекчаване на крайностите!

Прекалено опасно е тукашното спокойствие.

Последното послание на Одрейди потвърждаваше мисълта ѝ. Всяко мирно развитие на нещата, включително и хилядолетното потисничество на Тирана, създаваше фалшива атмосфера, която можеше да се окаже фатална за позволилия си ненужно предоверяване. В това се криеше както силата, така и слабостта на аргументите на Белонда.

Вдигна поглед към светата майка, която продължаваше да чака до вратата.

Много е дебела! И обича да пародира с дебелината см!

— Не можем да премахнем Одрейди, без да направим същото с голата — рече Тараза.

Белонда се обади с нисък и привидно безизразен глас:

— И двамата са прекалено опасни за нас. Виж как ти подейства Одрейди с писанията, които намери в Сийч Табър!

— Бел, смяташ ли, че написаното от Тирана може да накърни силата ми?

— Добре разбираш какво искам да кажа. В Бене Тлейлакс нямат никакво уважение към моралните норми.

— Престани да сменяш темите. Мислите ти се стрелкат като насекомо из цветовете. Впрочем какъв мирис долавяш тук?

— На тлейлаксианци! Заложили са специално предназначение в сегашния голъ. А Одрейди иска от нас да...

— Повтаряш се!

— Тлейлаксианците целят да пресекат пътя ни. Схващането им за генетиката няма нищо общо с нашите задачи. То е *нехуманно*. Те създават чудовища.

— Това ли правят?

Белонда заобиколи масата и застана близо до Тараза, скривайки от старшата майка нишата и стоящата там статуетка на Ченои.

— Приемам съюз с жреците от Ракис, но не и с онези от Бене Тлейлакс.

Дрехите ѝ сякаш зашушнаха, докато жестикулираше със стиснат юмрук.

— Слушай, Бел! Сегашният Върховен жрец е лицетанцъор. С него ли искаш да се съюзяваме?

Белонда тръсна ядно глава.

— Вярващите в Шай-хулуд са безкрайно много! Има ги навсякъде. Каква ще бъде реакцията им към *нас*, ако някога се разчуе за участието ни в измамата?

— Недей така, Бел! Постарахме се да останат уязвими само тлейлаксианците. Тук Одрейди е права.

— Не е вярно! Ако се съюзим с тях, и ние ставаме уязвими. Ще бъдем принудени да съдействаме за планове им. Още по-лошо от дългото ни робуване на Тирана...

Тараза зърна злия блясък в очите ѝ. Реакцията беше разбираема. Никоя от светите майки не можеше да помисли за особения вид робство, което бяха изтърпели предшественичките ѝ във времената на Бог-Императора, без да я връхлетят поне няколко смразяващи спомена.

— Да не би да се надяваш, че подобен скапан съюз ще ни осигури източник на подправка? — попита Белонда.

Да, отново познатият аргумент. Без подправката и мъчителните гърчове, съпътстващи протичащата трансформация, нямаше да се появи нито една света майка. Курвите от Разпръскването със сигурност бяха поставили меланжа като една от целите си — именно него и майсторското му ползване от страна на Бене Гесерит.

Тараза се върна до масата и потъна в своя стол с биологична саморегулация, като се облегна назад, за да приеме той очертанията на тялото ѝ. Да, съществуваше проблем, специфичен за Бене Гесерит. Въпреки непрестанните си изследвания и експерименти Сестринството не бе успяло да намери заместител на подправката. Космическото сдружение имаше нужда от меланж за транс на щурманите си, но там *можеха* да го заменят с иксианските машинки. Икс и филиалните ѝ представителства се конкурираха по пазарите на Сдружението. *Те* имаха алтернатива.

А ние нямаме.

Белонда мина от другата страна на масата, положи юмруците си върху гладката повърхност и се наведе напред, за да погледне отвисоко старшата майка, преди да заяви:

— Все още не знаем какво са сторили тлейлаксиянците с нашия гола!

— Одрейди ще разбере.

— Не е достатъчно, за да ѝ простим измяната!

Тараза заговори с ниско модулиран глас:

— Поколение след поколение очаквахме да стигнем дотук, а ти си в състояние да осуетиш целия проект ей-така, за нищо — тя удари леко с длан по масата.

— Драгоценният ракиански проект вече не е наш — отвърна Белонда. — Възможно е и никога да не е бил.

Старшата майка концентрира плътно цялата си мисловна мощ, прехвърляйки изводите от достатъчно добре познатия аргумент. Често го споменаваха при завършилата наскоро разправа, в каквата се бе превърнало последното заседание на Съвета.

Цялата история около голата не беше ли нещо, заложено и приведено в действие от Тирана? Ако това бе вярно, какво *можеха* да направят те сега? Какво *трябваше* да сторят в случая?

По време на дългия спор докладът на малцинството не излизаше от ума на всички присъстващи. Шуонгю може и да бе мъртва, но фракцията ѝ бе оцеляла, а изглежда и Белонда се беше присъединила към нея. Сестринството не се ли заблуждаваше за една фатална по същество възможност? Отчетът на Одрейди за скрито на Ракис послание не можеше ли да се изтълкува като злокобно предупреждение? Даруи съзнателно го бе подсилила, съобщавайки за

напрегнатото си внимание, държано нащрек от тревожно вътрешно усещане. Нито една света майка нямаше да отмине с лека ръка подобно съобщение.

Белонда се изправи и скръсти ръце на гърдите си, след което каза:

— Нали никога не се освобождаваме напълно от влиянието на учителите от детството ни, както и от моделите, които са ни оформили?

Ето още един аргумент, типичен за бене-гесеритските разправи. Той винаги държеше сетивата им будни. *Ние сме загадъчни аристократки, чиято власт се наследява от потомците ни. Да, имаме изострена чувствителност в това отношение, за което Майлс Тег е възможно най-добрият пример.*

Дебелата света майка потърси обикновен стол и седна, за да бъде на едно равнище с погледа на Тараза.

— В разгара на Разпръскването — каза тя — загубихме около двайсет на сто от несполучилите.

— Сега при нас не се връщат несполучили.

— Тиранът със сигурност е знаел какво ще се случи!

— Бел, Разпръскването е било неговата цел. То е Златната Пътека за оцеляването на човешкия род!

— Знаем добре какво е изпитвал към онези от Бене Тлейлакс и пак не ги е изтребил. Можел е, но не го е направил!

— Искал е да има разнолика пъстрота.

Белонда удари с юмрук по масата:

— И успешно я е постигнал!

— Бел, отново и отново се връщаме към познати аргументи, но не можем да избегнем ефекта на стореното от Одрейди.

— Абсолютно раболепие!

— В никакъв случай. Били ли сме някога сервилни докрай поне към един от императорите преди Тирана? Не е станало дори по времето на Муад'диб!

— Все още сме в заложения от него капан — обвинително се отзова Белонда. — Кажи ми, защо тлейлаксианците продължават да произвеждат любимия му някога гола? Изтекоха хиляди години, а той все така се появява от резервоарите им като вечно танцуваща кукла.

— Да не мислиш, че изпълняват секретна заповед, втълпена им някога от Тирана? Ако е вярно, доводите ти са в полза на Одрейди. Тя създаде великолепни условия, за да го проверим.

— За нищо подобно не се е разпореждал! Просто е превърнал необикновения гола в твърде привлекателна игра за онези от Бене Тлейлакс.

— За тях, но не и за нас!

— Старша майко, сега трябва да се измъкнем от клопката му. По възможно най-прекия път.

— Решението е мое, Бел. Все още предпочитам предпазливия съюз.

— Нека убием поне голата. Шийена може да има деца. А ние...

— Като цяло проектът никога не е бил само с размножителна цел!

— Но може да стане. Ами ако грешиш за дарбата на Атреидите да прозират в бъдното?

— Бел, във всички твои предложения се чувства силното ти желание за отчуждаване от Ракис и тлейлаксианците.

— Сестринството може да издържи петдесет поколения със сегашните ни запаси от меланж. А с дажбен режим — и повече.

— Мислиш ли, че петдесет поколения са много дълъг период от време? Може би тъкмо начинът ти на разсъждение е причината, поради която не седиш на моето място...

Белонда се отблъсна от масата, а столът ѝ грубо застърга по пода. Тараза разбра, че не бе успяла да я убеди. Не можеше да се вярва и разчита на нея оттук нататък. Навярно просто бе една от онези, които трябва да умрат. Но къде се намираше достойната с благородството си цел?

— Така няма да стигнем доникъде — рече тя. — Остави ме.

Когато най-после остана сама, старшата майка се върна към съобщеното от Одрейди. Звучеше злокобно. Не беше много трудно да се разбере защо Белонда и другите реагираха крайно раздразнително. Макар действията им да издаваха опасна неспособност за владеење на чувствата.

Още е рано да се пише завещание с последната воля на Сестринството.

Одрейди и Белонда споделяха по странен начин едно и също опасение и то ги караше да взимат различни решения. В тълкуването на откритата каменните писания в Ракис имаше ясно предупреждение: *То също ще отминне.*

Нима стигнахме до края си, смазани от ненаситните пълчища, върнали се от Разпръскването!

И все пак тайната на аксолотловите резервоари вече беше почти в ръцете на Сестринството.

Сдобием ли се с нея, нищо не може да ни спре!

Тараза обходи с поглед и последната подробност в обстановката на работната си стая. Тук продължаваше да се чувства бене-гесеритската власт. Домът на Ордена оставаше скрит зад защитния вал на не-корабите, а местоположението му бе отбелязано единствено в паметта на верните ѝ люде. Невидимост.

Да, но временна! Случвах се и непредвидени пеша.

Тя изпъна рамене: *Взимай предпазни мерки, но не оставай непрекъснато в сянката им, която е винаги несигурна.*

Молитвата срещу страха бе изпитано средство за избягване на сенки.

Предупредителното послание с разстройващите доказателства, че Тиранът продължава да направлява движението по своята Златна Пътека би звучало далеч по-малко страховито, ако бе изпратено от всеки друг, но не и от Одрейди.

Проклетата дарба на Атреидите!

„Нищо повече от едно потайно общество!“

Тараза скръцна със зъби, обзета от остро чувство на неудовлетвореност и безизходица.

„Спомените са недостатъчни, щом не ви призовават към възвишена цел!“

Ами ако наистина бе вярно, че Сестринството вече не чува музиката на живота?

Проклет да е!

Все още бяха подвластни на Тирана.

Какво се опитва да ни каже!

Неговата Златна Пътека не бе застрашена. Нужното бе сторено от Разпръскването. Човешките същества бяха разнесли вида си в неизброими посоки, също както са насочени таралежовите бодли.

Дали той бе зърнал в някоя от визиите си връщането на онези от Разпръскването? Възможно ли е да бе предвидил наличието на къпиновия храст^[2] в подножието на своята Златна Пътека?

Знаел е, че трябва да се съмнява в мощта си. Знаел го е!

Тараза се замисли за растящата грамада на Изгубените, които се връщаха към корените си. Забележително разнообразие на хора и артефакти, съчетано с впечатляваща секретност и многобройни доказателства за конспирация. Не-кораби с чудата конструкция, оръжия и предмети за бита, сътворени с поразителна сложност. Пъстрота на хора и изобилие от начини и средства.

Някои — изненадващо примитивни. Поне външно.

Искаха много повече от меланжа. Тараза бе разпознала своеобразния мистицизъм, мотивирал Разпръснатите да се върнат:

„Държим да узнаем по-старите ви тайни!“

Посланието на почитаемите мами също бе достатъчно ясно:

„Каквото поискаме, ще си го вземем“

Одрейди има всички изгледи да успее — помисли тя.

Преди всичко, разполагаше с Шийена. Ако Бурзмали се справи, скоро щеше да установи контрол и върху голата. Държеше в ръцете си и тлейлаксианския Майстор на майсторите. А можеше да успее и на Ракис!

Само да не беше от Атреидите.

Погледна към изписаното, което продължаваше да танцува над повърхността на масата — сравнение на последния Дънкан Айдахо с всички, избити преди него. Този гола се различаваше, макар и с малко, от предшествениците си. Нямаше място за съмнение. Очевидно тлейлаксианците усъвършенстваха нещо. Но какво? Дали нишката не бе заложена в новите лицетанцъори? В Бене Тлейлакс със сигурност се стремяха към неоткриваеми и съвършени имитатори, безупречни копия на телесна форма, които ще могат не само да взимат отпечатка от разположените на повърхността спомени на жертвата си, но и от най-съкровения й мисли, едновременно с цялостната идентичност на личността. Някаква форма на безсмъртие, по-привлекателна от ползваната сега от тлейлаксианските майстори. Ето защо те следваха неотстъпно отдавна избрания курс.

Нейните анализи съвпадаха с по-голямата част от позициите на съветниците й — имитатор от същия разряд просто ще *стане*

копираната личност. Отчетите на Одрейди за лицетанцъора Туек го доказваха. Дори и самите тлейлаксиянци можеха да не успеят с изваждането на подобен лицетанцъор от възприетата от него имитация на формата и поведението.

Както и на вярванията.

Проклетата Одрейди! Бе поставила сестрите си в много затруднено положение. Знаеше, че им е предложила единствено възможността да я следват!

Как го бе разбрала? Може би поредната проява на смахнатата ѝ дарба?

Не мога да действам слепешката. Трябва да съм наясно.

Наложи си да премине през добре познатия ѝ режим, и да възвърне отново спокойствието си. Когато бе обзета от безсилие и отчаяние, не си позволяваше мигновени решения. Продължителното виране в статуетката на Ченои помагаше. Тараза стана от биологичния стол-чудо и отиде до любимия си прозорец.

Нерядко намираще облекчение и след продължително виране в пейзажа, наблюдавайки как разстоянията се променят заедно с дневното движение на слънчевата светлина и смяната на атмосферните условия от добре контролираната климатична система на планетата.

Усети зъбите на глада.

Днес ще се храня заедно с помощниците и послушниците.

Понякога ѝ се отразяваха добре събирането на младите около нея и неизменният ход на всекидневното хранене — сутрин, обед и вечер. Получаваха се добра спойка. Беше ѝ приятно да наблюдава хората си. Наподобяваха прилив, говорещ за дълбини, за невидими сили и мощ от по-висш порядък. Явно Бене Гесерит бе успяла да намери начин за продължаване на движението си с равномерно постоянство.

Премисленото възстанови равновесието ѝ. Мъчителните въпроси временно щяха да останат на разстояние, после можеше отново да се върне към тях, но не под напора на чувствата.

Одрейди и Тиранът бяха прави: *Без възвишена цел сме нищо.*

Все пак не успя да се освободи от тежестта на факта, че изключително важни решения се взимат на Ракис от личност, която страда от постоянно повтарящите се недостатъци на Атреидите. Дори Одрейди винаги бе показвала типични атреидски слабости. Отнасяше се доброжелателно към съгрешили послушници и хора от помощния

персонал. А подобно поведение винаги ставаше повод за последващи прояви на привързаност!

Опасни чувства, замъгляващи разума.

Те размекваха останалите, за които се налагаше допълнително компенсиране на липсата на дисциплина. Извикваха се подходящи сестри, способни да поемат съгрешилите и да отстранят неприятните слабости.

След като насочи разсъжденията си в избраната посока, Тараза усети спокойното и същевременно мощно докосване на нещо, раздвижващо възприятията ѝ. Видя се принудена да приглуши в себе си острото усещане за самота. То я глождеше. Меланхолията замъгляваше разсъдъка също като привързаността. Или като обичта... Тараза и бдителните ѝ сестри приписваха емоционалните реакции от подобно естество на осъзнаването на преходността на смъртните. Трябваше спокойно да се приеме фактът, че един ден те ще бъдат само набор от спомени в нечия друга жива плът.

Дали не бе станала прекалено уязвима под напора на спомените и случайните разкрития? Точно когато се нуждаеше от всяка своя способност!

Все още не съм мъртва.

Тараза знаеше как да се върне към обичайното си състояние. Познаваше добре и последствията. След меланхоличните пристъпи винаги установяваше по-строг контрол върху нещата в живота си и поставените цели. Грешката в поведението на Одрейди бе извор на сила за нейната старша майка.

И Даруи го знаеше. Тараза се усмихна мрачно. Сестрите винаги усещаха засиления авторитет на старшата майка след всяко нейно освобождаване от плена на меланхолията. Но оставаха на равнището на зрители, защото само Одрейди се досещаше за причината.

Точно така!

Прецени, че е успяла да се справи с печалните наеи на объркването и безизходицата.

Даруи многократно бе успявала да разпознае движещия мотив за поведението на старшата света майка. Гигантско врящо гърне от гняв срещу машинациите и злоупотребите на другите с личния ѝ живот. Мощта на подтиснатата ярост наистина плашеше, макар че никога не бе изразявана така, че да освободи напрежението. Гърнето трябваше

винаги да клоkochи. А как болеше! Мъката ѝ се засилваше от факта, че Одрейди знае истината.

Разбира се, подобни неща оказваха необходимото въздействие. Времето на Бене Гесерит способстваше за придобиването на нова мисловна и духовна мощ. Носените товари трупаха пласт след пласт коравина, неподозирана от външни хора. Любовета беше една от най-опасните сили в цялата вселена. Трябваше да придобият лична защита срещу нея. Една света майка нямаше право да показва интимни страни от личността си, дори когато изпълнява задълженията към Бене Гесерит.

Симулираме — играем необходимата роля, която ни спасява. Бене Гесерит ще оцелее!

Колко дълго щяха да сервилничат сега? Още три хиляди и петстотин години ли? Е, враговете да вървят по дяволите! Пак ще е временно.

Тараза обърна гръб към прозореца и окрилящата я гледка. Почувства се *наистина* възстановена. Свежа сила се вля в нея. Вече имаше достатъчно твърдост, за да преодолее тормозещата я неохота за взимане на важни решения.

Ще отида на Ракис.

Не можеше да избегне сблъсъка с причината за собственото си нежелание.

Вероятно ще се наложи да извърши исканото от Белонда.

[1] Цитат от Светите християнски писания. — Б. пр. ↑

[2] Паралел с горящата къпина от библийската притча, от която се появява Ангел Господен и младият Мойсей чува Божия глас. — Б. пр. ↑

Личното оцеляване и опазването на вида и на жизнената среда са факторите, които движат човешките същества. Може да се види как те променят значимостта си в рамките на един живот. Кои са кардиналните въпроси в определена възраст? Времето? Състоянието на храносмилателната система? Тя (или той) наистина ли ме обича? Всички видове глад и копнеж, които плътта чувства и се надява да задоволи. Какво друго би могло да има значение!

Лето II на Хви Нории,
Неговият глас: Дар-ес-Балат

Майлс Тег се събуди в мрака и разбра, че се намира в провиснала платнена носилка, положена върху суспенсори. Видя малките клъбца в слабия им енергиен блясък.

Бяха му напъхали кърпа в устата. Ръцете му се оказаха здраво вързани на гърба. Но очите бяха свободни.

Значи не ги интересува какво виждам.

Не знаеше кои са *те*. Полюшващите се тъмни фигури около него подсказваха, че се спускат по неравен терен. Имаше ли път? Суспенсорите движеха плавно носилката. Той долови тихото бръмчене на устройствата, когато спряха, за да обсъдят някаква промяна в обхождането на труден участък от склона.

От време на време пред него проблясваше светлина, скривана от неизвестни засега препятствия. Не след дълго стигнаха до осветена площ и спряха. Тогава видя, че светлината се излъчва от единичен светоглобус, намиращ се на около три метра над земята. Кълбото беше привързано към дълъг прът и се носеше плавно от лекия вятър. На жълтеникавите отблясъци той зърна колиба в средата на открито пространство, разкаляно и с множество следи в отъпкания сняг. После различи храсти и пръснати тук-там дървета около калния участък. Някой насочи по-силно ръчно светило към лицето му. Нито дума не бе казана, но Тег видя жеста на нечия ръка, сочеща към колибата. Рядко се бе натъквал на подобна съборетина. Беше толкова разнебитена, че

предвещаваеше срутване и при най-слаб допир. Готов бе да се обзаложи, че покривът ѝ тече.

Съпровождащата го група се раздвижи; обърнаха носилката му по посока на колибата. Той огледа ескорта си на бледата светлина. Лицата им бяха покрити с кърпи, скриващи устата и брадата. Косите им — с качулки. Дрехите бяха много широки, така че се различаваха само движенията на ръцете и краката.

Светоглобусът на пръта угасна.

Някой отвори вратата на колибата и ярка светлина заля откритото пространство. Ескортиращите го вмъкнаха вътре и го оставиха. Чу как вратата се затваря след тях.

След външната тъмнина тук бе ослепително светло. Тег продължи да примигва, докато очите му се приспособиха към блясъка. Огледа се около себе си, воден от странен неосъзнат импулс. Бе очаквал, че вътрешността ще отговаря на външния вид на колибата, но се озова в чиста стая, почти без мебели — само три стола, малка маса и... Пое рязко въздух, когато видя иксианската сонда! Не бяха ли почувствали дъха на шере, излизащ от устата му?

Нека пускат сондата, щом не са разбрали. Очакваше го мъчително преживяване, но поне беше сигурен, че няма да изкопчат стаеното в главата му.

Нещо изщрака зад него и последва раздвижване. В полезрението му се появиха трима души, които заобиколиха долния край на носилката. Загледаха го мълчаливо. Тег обходи с поглед и трите лица. Първият вляво беше облечен в кафява дреха със съединена горна и долна част. Несъмнено — мъж. Бе виждал вече у местните жители на Гамму същото лице с правоъгълни черти и малки като мъниста очи, които сега буквално го пронизваха. Лице на инквизитор, дето не би трепнал и за миг от мъчителните гърчове на агонизиращ разпитван. На времето Харконите бяха натрупали големи количества от този човешки материал. Типове с идиотична праволинейност, способни да усилят докрай болката.

Застаналият фронтално пред Тег носеше сивочерното облекло на ескортиращите, но качулката му беше свалена, разкривайки безизразна физиономия под късо подрязана сива коса. Неказващото нищо лице почти не се различаваше по цвят от дрехите. Никакъв белег не определяше облеченото в тях същество като мъж или жена. Тег бе вече

включил в паметта си данните за него — широко чело, квадратна брадичка, големи зелени очи над нос, наподобяващ в изпъкналата си част острие на нож, и малка устица, свита в гримаса на отвращение.

Третият от групата задържа най-дълго вниманието на башара — висок и облечен в майсторски скроен и ушит костюм от едно парче, с черна куртка в строг стил, прилепнала плътно по очертанията на тялото. Скъпи дрехи. Без военни декорации и отличителни знаци. Безспорно мъж. Изражението му говореше за прекомерно отегчение и Тег веднага лепна етикет върху тясното надменно лице, тъмните очи и тънките устни. Отегчен, отегчен, отегчен!

Случващото се тук бе пълна и неоправдана загуба на твърде ценното му време. Някъде го очакваха много по-важни дела, което веднага трябваше да бъде разбрано от другите двама *незначителни* люде.

Този е официалният наблюдател.

Отегченият бе изпратен тук от господарите си, за да наблюдава и докладва за чутото и видяното. Къде ли бе оставил куфарчето си? О, да, ето го, подпряно до стената. Куфарчетата бяха отличителен знак на чиновниците с неговия ранг. По време на предварителната си обиколка Тег ги бе виждал из улиците на Исаи и другите градове на Гамму. Малки, плоски куфарчета. Колкото по-важна клечка бе служителят, толкова по-малко беше куфарчето му. В отличителния атрибут на тукашния функционер едва ли можеше да се побере нещо повече от една-две касети с данни и миниатюрно видеооко. Не би отишъл никъде без такова око, чрез което поддържаше връзка с шефовете си. Да, плоско куфарче на много важен чиновник.

Улови се, че си задава въпроса, какъв ли би бил отговорът на важната личност, ако я попита: „Да кажеш нещо за спокойствието ми?“

Впрочем отговорът май бе вече изписан върху отегченото лице. Нямаше дори да отрони дума. Не бе дошъл, за да дава обяснения. Тег предполагаше, че когато важният функционер си тръгне, крачките му ще бъдат необикновено големи. А мислите му ще са отправени далеч оттук, където в ръцете му има власт, позната само нему. Сигурно ще тупне нетърпеливо по бедрото си с куфарчето, за да си припомни собствената си важност, както и да обърне внимание на останалите колко голям е неговият авторитет.

Едрата фигура фронтално пред Тег се обади с налагащ присъствието си глас, чиито вибрации несъмнено говореха, че принадлежи на жена:

— Не ви ли прави впечатление как ни наблюдава? С мълчание доникъде няма да стигнем. Казах ви го още преди да влезем. Губим си времето, а то не е чак толкова много, че да се занимаваме с поредната глупотевина.

Тег я погледна. Макар и неясно, в гласа ѝ прозвучаха познати нотки. Дочу се и задължаващ тон — особеност, типична за света майка. Възможно ли беше?

Мъжът от Гамму потвърди с кимване и додаде:

— Права си, Мамарли. Но не аз заповядвам тука.

Мамарли? Име или титла!

Двамата погледнаха към важния функционер. Той се обърна и се наведе над куфарчето. Извади миниатюрно видеооко и застана така, че екранът да бъде скрит от спътниците му и от Тег. Окоето светна в зелено, призрачно огрявайки лицето на чиновника. Самонадеяната му усмивка изчезна. Задвижи мълчаливо устни, а думите му бяха предназначени за намиращия се на екранчето.

Башарът с нищо не бе загатнал, че може да разчита казаното по движенията на устните. Всеки от преминалите през бене-гесеритската школа го владееше, при това независимо от ъгъла на наблюдение, стига само устата да се вижда. Мъжът си служеше с вариант на стария галахски език.

— Сигурен съм, че е башарът Тег — каза той. — Познах го.

Зелената светлина затанцува по лицето му. Вълнение бе обхванало намиращия се от другата страна, за което свидетелстваше бързото движение на отблясъците.

Устните на чиновника отново се задвижиха без звук:

— Никой от нас не се съмнява, че е предварително подготвен да изтърпи болката. Чувства се мирис на шере. Той ще...

Млъкна, защото зеленикавата светлина затанцува отново по лицето му.

— Не се оправдавам — устните му внимателно изтегляха думите на древния галах. — Знаете, че ще направя всичко възможно, но все пак препоръчвам да се продължат енергично усилията за задържане на голата.

Зелената светлинка угасна.

Функционерът окачи окото на колана си, обърна се към другите двама и кимна кратко.

— Т-сондата — каза жената.

Обърнаха устройството към главата на Тег.

Нарече я Т-сонда.

Башарът погледна към качулката-шлем, която надянаха на главата му. Не забеляза иксиански знак.

Имаше усещането за нещо познато. Струваше му се, че пленяването му е било повтаряно многократно в миналото. Не, не ставаше дума за случайно съвпадение, а за нещо дълбоко близко — пленникът, тримата разпитващи, сондата... Чувстваше се като изпразнен от съдържание. Откъде му бе познато всичко? Не си бе служил никога със сонда, но беше изучил в пълни подробности ползването им. В Бене Гесерит често се разчиташе на усещането за болка, макар да предпочитаха използването на Прорицатели. Нещо повече — в Сестринството считаха, че механични приспособления или друго техническо обзавеждане би могло да ги изложи на прекалено голяма зависимост от страна на иксианците. Приемаха го като признание за слабост и за знак, че не умеят да се справят без презрените технически средства. Дори бе подозирал, че в поведението им е останало нещо от времето на Бътлъровия джихад — бунт за отхвърляне на машините, копиращи същината на човешките спомени и мисли.

Нещо познато!

Логиката на ментат породи въпрос: *Откъде познавам настоящия момент!*

Знаеше, че никога не е бил пленяван. Каква смешна смяна на ролите. Прочутият башар Тег в плен? Почти се усмихна. Но усещането остана дълбоко в него.

Разпитващите провериха още веднъж положението на шлема и започнаха да прикрепят контактите един по един на различни места върху главата му. Висшият функционер наблюдаваше работата, издавайки с незначителни жестове нетърпението си на фона на инак безизразното лице.

Тег огледа подред тримата. Кой от тях щеше да изпълнява ролята на „приятел“? О, да, вече назованата Мамарли. Дали не е някаква

производна форма на почитаема мама? Никой от останалите двама не се съобразяваше в поведението си към нея така, както би следвало да се очаква, ако онова, което се разказваше за Изгубените, бе вярно.

Присъстващите бяха от Разпръскването, може би с изключение на мъжа с ъгловати черти на лицето, облечен в кафяв костюм. Тег внимателно огледа жената — сплъстената ѝ сива коса, бдителното спокойствие в широко раздалечените зелени очи и леко изпъкналата брадичка, вдъхваща сигурност. Тя значи е била избраната за „приятел“. Лицето ѝ бе олицетворение на почтеност и стабилност, на които човек може да се довери. Забелялза още нещо в нея — уединеност. Личност, свикнала внимателно да наблюдава обстановката, за да улови точно мига на намесата си. Несъмнено беше подготвяна в Бене Гесерит!

Или е преминала обучение при почитаемите мами?

Привършиха с прикачването на контактите. Типът от Гамму завъртя командното табло на сондата така, че и тримата да наблюдават екрана. Тег не го виждаше.

Жената извади кърпата от устата му, с което потвърди неговото предположение. Тя щеше да бъде изворът на облекчение. Раздвижи езика си, за да премахне неприятното усещане за безчувственост. Лицето и гърдите му продължаваха да са леко сковани от повалилия го взрив. Преди колко време бе станало? Ако можеше да се вярва на беззвучните думи на чиновника, Дънкан бе успял да избяга.

Инквизиторът от Гамму погледна към важната личност, която се разпореди:

— Можеш да почваш, Яр.

Яр ли! — учуди се Тег. — Странно име.

Звучеше почти по тлейлаксиянски. Но не беше лицетанцър, нито Майстор... Много едър за едното, небелязан за другото. Вече бе напълно убеден, че мъжът е обучен от Сестринството.

Яр докосна някакъв бутон на контролното табло.

Тег се чу да сумти от болка. Нищо не го бе подготвило за нея, а беше толкова силна. За начало бяха пуснали дяволската си машинка на максимален режим. Без съмнение. Знаеха, че е ментат, следователно може да преодолее немалък натиск върху тялото си. Тук обаче започваха с мъчение. И нямаше как да го избегне. Непоносимата болка сякаш се разби на хиляди парчета из цялото тяло, заплашвайки да помете съзнанието му. Поетото шере щеше ли да го защити?

Мъчението постепенно намаля и отмина, като остави само потръпващ спомен.

Нов удар!

Внезапно го осени мисълта, че всяка света майка е преживяла същото при върховното изпитание с подправката. По-силна болка несъмнено не съществуваше. Полагаше усилия да мълчи, но се чуваше как сумти и стене. Цялата му подготовка като ментат и ученик на Бене Гесерит бе въведена в действие, за да се въздържи от изричане на думи, от молби за пощада и от обещания да каже всичко, само и само да престанат.

Мъчителното страдание полека се отдръпна, за да го връхлети отново.

— Достатъчно!

Гласът бе на жената. Тег направи опит да си спомни името ѝ.

Може би Мамарли!

— Натъпкан е с шере най-малко за една година — обади се начумерено Яр и посочи контролното табло: — Нищо.

Башарът дишаше плитко и накъсано. Внезапно агонията пак го разтърси! После продължи да нараства въпреки искането на Мамарли.

— Достатъчно, казах вече! — отсече тя.

Тег оцени настойчивостта ѝ. Чувстваше как страданието отстъпва, ала всеки нерв сякаш бе изтеглян от тялото му като нишка на вече запаметеното изтезание.

— Лошо е това, което правим — поклати глава Мамарли. — Човекът...

— ...е като другите мъже — прекъсна я Яр. — Да му закача ли отделен контакт за пениса?

— Не, докато съм тук! — твърдо заяви жената.

Бе едва ли не възхитен от прямотата ѝ. Последните болезнени нишки се измъкнаха от тялото му и той остана да лежи с усещането, че е увиснал над повърхността на мястото, където го бяха оставили. Впечатлението за нещо познато също остана. Сякаш едновременно беше и не беше тук. Някога е бил... и не е бил.

— Никак няма да им хареса, ако не успеем — каза Яр. — Съгласна ли си да им се представим с още един провал?

Мамарли отговори с рязък отрицателен жест с глава. После се наведе, за да влезе в зрителното поле на Тег през плетеницата

контактни проводници, подобни на пипалата на медуза, и заговори:

— Башар, съжалявам за това, което вършим. Повярвай ми. Не е по моя вина. За мен дори е отвратително. Моля те, кажи ни нещата, които искаме да знаем, за да мога да ти помогна.

Тег ѝ се усмихна. Биваше си я! После погледна към внимателно наблюдаващия служител и изрече:

— Предай на шефовете си от мое име, че е много добра в работата си.

Лицето на функционера стана моравочервено. Той се смръщи и нареди:

— Яр, пусни му максимума.

Теноровият му глас изговаряше зле думите за разлика от школуваната артикулация на Мамарли.

— Моля те! — повтори жената и се изправи, но не отмести погледа си от очите му.

Учителите на Тег в Бене Гесерит бяха повтаряли: „Следи очите! Наблюдавай как се сменя фокусът им. При деконцентрация на погледа съзнанието се съсредоточава в себе си.“

Той умишлено фокусира взор в носа ѝ. Лицето не бе грозно. Характерно и запомнящо се. Запита се как ли изглежда тялото ѝ под безформеното горно облекло.

— Яр! — обади се функционерът.

Инквизиторът регулира нещо на контролното табло и натисна бутона.

Новата раздираща болка бе свидетелство, че предишният режим наистина е бил щадящ. Но със сегашната вълна дойде някакво странно прояснение. Почти чувстваше, че може да откъсне съзнанието си от упражняваното насилие. Страданието бе адресирано за друг. Беше открил убежище, в което ще се окаже недосегаем. Имаше болка. Дори мъчителна. Някак вторично приемаше доловеното от сетивата си. Разбира се, и шерето помагаше. Знаеше го и му беше благодарен.

Намеси се гласът на Мамарли:

— Мисля, че си отива. По-добре е да намалиш.

Отговори друг глас, но звукът изчезна, преди Тег да разпознае думите. Внезапно осъзна, че няма за какво да закотви съзнанието си. Спокойствие! Тишина! Помисли, че чува бързото биене на сърцето си,

но не беше сигурен. После настана пълно спокойствие, дълбоко и всеобхватно.

Още ли съм жив?

Долови сърдечен удар, но не беше сигурен дали е негов. Туп-туп! Туп-туп! Беше усещане за движение, но не и за звук. Така и не успя да засече източника.

Какво става с мен!

Искрящо бели думи на черен фон потекоха през визуалните му центрове: „Връщам на една трета.“

„Задръж така. Виж дали можем да четем в съзнанието му посредством физическите реакции.“

„Още ли ни чува?“

„Не го осъзнава.“

В никоя от инструкциите башарът не бе чел, че сондата може да върши зловещата си работа в присъствието на шере. Тукашната беше назована Т-сонда. Възможно ли бе телесните реакции да станат нишка към стаени мисли? Можеше ли да се стигне до разкрития с физически средства?

Във визуалните му центрове отново се откरोиха и заиграха думи:

„Още ли е в изолация?“

„Пълна.“

„Провери. Притисни го малко.“

Тег се опита да извиси съзнанието си над страховете.

Не трябва да губя усещането, че се контролирам.

Какво би могло да разкрие тялото му, ако нямаше контакт с него? Можеше да си представи сложната задача на тримата сега; умът му бе обхванат от паника, но плътта не я чувстваше.

Изолирайте обекта. Лишете го от възможност за идентификация.

Кой го бе изрекъл? Някой. Усещането за нещо познато се върна с пълната си сила.

Аз съм ментат — припомни си. — Умът ми и неговата работа са моето средоточие.

Разполагаше с опит и спомени, които да концентрира в една точка и да разчита на тях.

Болката се върна. Звуци. Високи! Прекалено високи!

— Отново чува. — Беше Яр.

— Как е възможно? — обади се тенорът на чиновника.

— Може би заданието е било прекалено ниско — каза Мамарли.

Тег се опита да отвори очи. Клепачите му не се подчиниха. Спомни си случилото се досега. Бяха нарекли устройството Т-сонда. Не беше иксианска изработка. По-скоро нещо на онези от Разпръскването. Усещаше къде сондата поема контрол над мускулите и разсъдъка му. Приличаше на друга личност, споделяща обителта на тялото, предварително лишила го от модели на реагиране. Реши да проследи натрапените му функционални дадености на машината. Дяволско изобретение! Можеше да го принуди да мига, въздиша, пърди, посира, напикава — всичко. Знаеше как да командва плътта му, сякаш самият той нямаше мислещ апарат за собственото си поведение. Беше понижен до ролята на наблюдател.

Облъхнаха го миризми, ужасно неприятни. Не можеше да си нареди да се намръщи, но го помисли. Оказа се напълно достатъчно. Миризмите бяха дело на сондата. Тя си играеше със сетивата и разума му и ги изучаваше.

— Достатъчно ли е, за да го разчетем? — обади се чиновническият тенор.

— Продължава да ни чува! — отвърна Яр.

— По дяволите всички ментати! — отзова се Мамарли.

— Дит, Дат и Дот — изрече Тег имената на куклите от Зимното шоу в детските му години в Лернаус.

— Говори! — отново се чу функционерът.

Почувства как машината блокира съзнанието му. Яр бърникаше нещо по контролното табло. С помощта на ментатната си логика Тег бе направил жизнено важно откритие — и тримата тук бяха кукли на конци. Важни бяха единствено кукловодите, за чиито действия говореха движенията на марионетките им.

Сондата продължи да го опипва. Прилаганата сила беше голяма, но башарът чувстваше как съзнанието му не ѝ отстъпва. Онази гадост го изучаваше, но и той правеше същото с нея.

Вече бе разбрал същността на нещата. Целият спектър на сетивата му можеше да бъде копиран в Т-сондата, идентифициран и кодиран така, че Яр да е в състояние да го повика при нужда. У Тег съществуваше органична верига на ответни реакции. Машината можеше да ги проследи и навърже, сякаш създаваше дубликат.

Погълнатото шере и съпротивителната му сила на ментат не допускаха преравящите го до неговите спомени, но всичко останало подлежеше на копиране.

Няма да мисли като мен — успокой се той.

Машината не притежаваше нерви и плът. Не можеше да има нито спомените, нито опита на Тег. Не е била родена от жена. Никога не ѝ се бе случвало да премине през родилен проход и да се озове в един нов, удивителен свят.

С частица от съзнанието си башарът отбеляза, че току-що бе разкрил нещо за голата.

Дънкан е преточен от аксолотлов резервоар.

Констатацията бе съпроводена с внезапно остро клъвване по езика, сякаш от киселина.

Отново Т-сондата! Остави се да изтича в многолико, сложно усещане. Продължи да следва функционалните операции на машината и да обмисля узнатото за голата, без да спре да слуша Дит, Дат и Дот. Трите марионетки бяха странно смълчани. Да, чакаха сондата да свърши работата си.

Голата: Дънкан представлява продължение на клетки, които са били родени от жена, заченала от мъж.

Машина и гола!

Констатация: *машината не може да възприеме акта на раждането реално, а само като далечен отзвук от изпълнение на чужди функции, при което се губят важни подробности.*

Също както и сега се губеха други неща от него.

Т-сондата предизвика ново излъчване на миризми. Различни картини разкриваха лика си в съзнанието му при всяка появила се миризма. Долавяше голямата функционална бързина на уреда, но собственото му съзнание се намираше извън обсега на лудешкото ровичкане и претърсване, така че му даваше възможност да остане колкото си иска в паяжината на спомените, призовани отново тук.

Ами да!

Ето я случката с горещия восък, който сам разсипа върху лявата си ръка като четиринайсетгодишен ученик в школата на Бене Гесерит. Спомни си училището и лабораторията, сякаш в момента се намираше там. *Училището беше свързано с Дома на Ордена.* Приет в него, Тег

вече знаеше, че в жилите му тече кръвта на Сиона. Никой прозиращ в бъдното не би го проследил тук.

Видя лабораторията и усети мириса на восък — смесица от изкуствени естери и естествения продукт на пчелите, гледани от несполучили сестри и техни помощници. После върна спомените си към друг случай, когато пак бе наблюдавал пчелите и хората на работа в ябълковите градини.

Функционирането на бене-гесеритската обществена структура изглеждаше прекалено сложно, но само докато не се обърне внимание на действително потребните неща — храна, облекло, топлина, осъществяване на връзки, обучение, защита от врагове (разновидност на инстинкта за оцеляване). Опазването на Бене Гесерит предполагаше някои уточнения, преди да бъде разбрано. Там не гледаха на размножителния процес като фактор за добруване на целокупното човечество. Никакви неуправляеми расови отклонения! Създаваше се потомство за засилване на собствената власт и могъщество, както и за продължаването на школата, считана за достатъчно голяма услуга на човешкия род. Възможно е и да беше. Размножителната мотивация имаше много дълбоки корени, а Сестринството полагаше сериозни грижи. Облъкна го нова миризма.

Разпозна мократа вълнена тъкан на собственото си облекло при влизането в командния отсек след битката при Понсиар. Мирисът изпълни ноздрите му заедно с озоновия лъх от приборите и потта на присъстващите. Вълна! _Сестринството винаги бе смятало за малко странно предпочитанието му към естествените тъкани и отбягването на синтетичните, които се произвеждаха в предприятия, завзети след военни действия.

Още по-малко му харесваха столовете с биологично саморегулиране.

Ароматът на потисничеството ми е противен във всичките си варианти.

А марионетките Дит, Дат и Дот знаеха ли колко потиснати бяха?

Ментатната логика му намигна. Вълнените платове не бяха ли произвеждани също в завзети фабрики? Не, не беше еднакво.

Част от него привеждаше други доводи. Синтетичните тъкани имаха едва ли не вечен живот. Колко дълго се бяха запазили в неентропните хранилища на харконската не-сфера.

„Все пак предпочитам вълнените и памучните платове!“

Така да бъде!

„Откъде идва предпочитанието ми?“ *Атреидска слабост.* Наследил си я. Той отклони миризмите и се съсредоточи върху общите неща в по-нататъшните действия на сондата-насилвач. Ето, разбра, че може да предвижда ходовете. Допълнителна свежа сила. Вече съумяваше да я отклони, за да продължи да търси ценни проникновения в призованите спомени.

Седнал съм до вратата на майчината си къща в Лернаус.

Отдели част от съзнанието си, за да наблюдава появилата се сцена. На единайсет години е. Разговаря с малка бене-гесеритска помощница, дошла като част от свитата на Някой Важен (Н. В.). Помощницата е ситно същество с червеникаворуса коса и кукленско личице. Чип нос и сиво-зелени очи. Н. В. е облечена в черна роба света майка с наистина древно изражение. Тя влиза вътре през близката врата с майката на Тег. Помощницата на име Карлана иска да разбере дали младото момче в къщата ще захапе въдицата на аджамийските ѝ умения. Още преди да изрече и двайсет думи, Майлс Тег вече е наясно с модела. Опитва се да измъкне сведения от него! Един от първите уроци, предадени от майка му, бе посветен на деликатното двуличие. Така или иначе имаше хора, които да задават въпроси на малкото момче за дома и семейството на светата майка, надявайки се да стигнат до продаваема информация. Винаги има пазар за приказки, свързани с бене-гесеритките.

Майка му бе обяснила: „Преценяваш задаващия въпросите и формулираш отговорите си в зависимост от слабите му места.“

После го научи как да го прави. Нищо от обясненията ѝ не би свършило работа срещу пълноправна света майка, но ситуацията беше съвсем друга, когато пред него застанеше помощница, особено пък глупавичка като тази!

Разигра пред Карлана сдържана неохота. Тя не криеше гордостта си от излъчваната от нея привлекателност. След подходящо овладяване на силите, с които разполагаше, той ѝ позволи привидно да преодолее неохотата му. Помощницата си тръгна с пълна шепа лъжи, които в никакъв случай не би трябвало да споделя с намиращата се зад вратата Н. В., защото ѝ предстоеше остро порицание, ако не и нещо по-неприятно.

Думи от Дит, Дат и Дот:

— Мисля, че вече ни е ясен.

Тег разпозна гласа на Яр, изтръгнал го от старите спомени.

„Подготви отговорите и реакциите според слабите места“ — слова, произнесени от майчиния му глас.

Марионетки.

Кукловоди.

Функционерът разпореди:

— Попитай симулирания образ къде са отвели голата.

Тишина, последвана от тихо избръмчаване.

— Нищо — чу се откъм Яр.

Долавяше гласовете им с болезнена чувствителност. Насила отвори очи, преодолявайки обратните команди на сондата.

— Вижте! — каза Яр.

Трите погледа отново се вторачват в Тег. Колко бавни са движенията им. Дит, Дат и Дот продължават да примигват... Да примигват... Поне минута между две примигвания. Яр се пресяга към нещо на командното табло. Ще му трябва цяла седмица, преди неговите пръсти да стигнат там, накъдето са тръгнали.

Тег опипва превръзките на ръцете и краката си. Обикновено въже! Веднага забива ноктите си във възлите. Те се разхлабват — първоначално бавно, а после краищата отхвъркват встрани. Прехвърля се на ремъците, притиснали го към провисналото платнено легло на носилката. Тук е по-лесно — обикновени закопчалки с препъхване. Ръката на Яр още не се е придвижила и на една четвърт от разстоянието до командното табло.

Трите чифта очи примигват без особен интерес.

Тег се освобождава от плетеницата на контактите. *Кльоп-кльоп-кльоп!* Щипките отлитат от него. Изненадва го бавно потичащата кръв от горната част на дланта на дясната му ръка.

Ментатна оценка: *Движа се и действам с опасна бързина.*

Вече е извън носилката. Функционерът се пресяга бавно-бавно към издутината в страничния си джоб. Ръката на Тег му премазва гърлото. Важният чиновник никога вече няма да докосне малкия лазестрел, който винаги носи. Протегнатата ръка на Яр още не е изминала една трета от разстоянието до командното табло.

Изненадата в очите му е недвусмислена. Тег се съмнява дали мъжът изобщо вижда удара, който пречупва врата му. Мамарли е малко по-бърза. Левият ѝ крак се насочва към мястото, където Тег е бил само преди частица от мига. И все пак — прекалено трмаво! Главата ѝ неестествено се отмята назад, когато гърлото поема сабления удар.

Колко бавно се смъкват към пода!

Той чувства потта, която тече от него. но няма време да мисли сега за това.

*Знаех за всяко тяхно движение още преди да са го направили!
Какво е станало с мен!*

Преценка на ментата: *Мъчителната агония със сондата е извисила способностите ми до ново равнище.*

Острите спазми на глада го подсетиха за разходваната енергия. Съзнателно отблъсна усещането и почувства как се връща към нормално измерение и ритъм на движенията във времето. Три приглушени тупвания на тела, падащи на пода.

Огледа внимателно контролното табло на сондата. Несъмнено не е иксианско, но с подобни командни бутони. Даде на късо към паметта и изтри записаните данни.

А светлината в стаята!

Ключове до вратата от външната ѝ страна. Угаси лампите и три пъти пое дълбоко въздух. В нощта изригна бясно въртяща се мъглявина.

Довелите го дотук, облечени в обемисти дрехи, които ги пазеха от студа, имаха време само да се обърнат към странния звук, преди фучащата вихрушка да ги срине на земята.

Сега се върна доста по-бързо към нормално протичащото време. На звездната светлина видя следа, която водеше надолу по склона между гъсти шубраци. Подхлъзна се няколко пъти в калта, оръсена със сняг, преди да възстанови равновесието си. Всяка стъпка го отвеждаше точно там, където трябваше да бъде. След известно време се озова сред открито пространство, отварящо панорамен изглед към разположена под него долина.

Светлини на град и огромен черен правоъгълник на сграда недалеч от центъра. Знаеше, че градът е Исаи. Там бяха кукловодите.

А аз съм свободен!

Ден след ден един човек седял и гледал мястото, където била извадена дъска от висока дървена ограда. Някакво диво пустинно магаре минавало през тесния отвор на оградата в естествена последователност — нос, глава, предни крака, дълъг тъмен гръб, задни крайници и опашка накрая. Внезапно човекът скочил с блясък на откривател в очите си и викнал към всички, които можели да го чуят: „Очевидно! Опашката е следствие на носа!“

Приказки за Скрытата Мъдрост от Устната История на
Ракис

Откакто бе на Ракис, на Одрейди неколкократно и се беше случвало да се озове в мрежата на спомена за дошлата от древността картина, поставена на видно място върху стената в жилището на Тараза. С идването на този спомен чувстваше как ръцете я засърбят сякаш от докосване до четка. Ноздрите и се разширяваха от въображаемите миризми на масла и бои. Чувствата ѝ буквално извършваха насилие върху платното. Всеки път излизаше от магията на преживяването с подновени съмнения, че Шийена е нейното платно.

Коя от двете ни рисува другата!

Днес сутринта стана същото. Все още беше тъмно вън от надстройката върху плоския покрив на кийпа на Ракис. където живееха с момичето; влезе тихо една от помощниците, за да събуди Одрейди с думите, че скоро ще пристигне Тараза. Светата майка погледна меко осветеното лице на тъмнокосата помощница и в съзнанието ѝ мигновено проблесна споменът-картина.

Всъщност коя от нас създава другата!

— Остави Шийена да поспи още малко — каза тя. преди да освободи помощницата.

— Да приготвя ли закуска, преди пристигането на старшата майка?

— Ще почакаме, за да бъде по вкуса на Тараза.

Одрейди стана, направи набързо тоалета си и облече своята най-хубава черна рокля. Отиде до източния прозорец на всекидневната

обща стая и погледна към космодрума. Множество движещи се светлини хвърляха отблясъци върху пепелявото небе. Тя включи всички светоглобуси в стаята, за да омекоти външната гледка. Отраженията им се превърнаха в златни звездни взривове на фона на тъмния, дебел армопласт на прозорците. Почти черната повърхност отразяваше и неясните очертания на лицето ѝ, без да скрива следите от умората.

Знаех, че ще дойде.

Редом с мисълта ѝ на опушения ракиански хоризонт се изтъркаля слънцето, подобно на оранжева детска топка. В същия миг почувства резкия топлинен скок, споменаван от доста наблюдатели на Ракис. Обърна гръб на панорамата и видя как вратата на хола се отваря.

Тараза влезе със силно шумящи одежди. Нечия ръка затвори зад тях, за да остави двете сами. Старшата майка приближи към Одрейди с вдигната черна качулка, очертала като рамка лицето ѝ. Гледката не вдъхваше успокоение.

Тараза забеляза смущението и реши да се възползва от него:

— Е, Дар, най-послед се срещнахме като чужди хора, струва ми се.

Думите ѝ стреснаха Одрейди. Долови заплахата, но не позволи на страха да я овладее, разпилявайки го като разсипана вода. За първи път в живота си почувства съвсем точно момента, когато пресича разделителната линия. Според нея само неколцина от сестрите подозираха за съществуването ѝ. Сега, когато я прекоси, тя осъзна, че винаги е знаела къде се намира: мястото, през което може да влезе в празното пространство и да полети. Вече не беше уязвима. Можеше да бъде убита, но не и победена.

— И така, вече няма Дар и Тар — спокойно каза тя.

Тараза долови осъзнатата свобода в гласа ѝ и я изтълкува като увереност.

— Може би изобщо не е имало Дар и Тар — изрече Старшата майка с леден глас. — Знам, че винаги си се смятала за изключително умна.

Битката започна — помисли Одрейди. — Но се намирам, встрани от пътя на атаката ѝ.

— Не могат да бъдат приети алтернативи на съюза с тлейлаксианците — все така спокойно отбеляза тя. — Особено когато разбрах какво всъщност се опитваш да постигнеш.

Изведнъж Тараза усети умора. Пътуваха дълго, независимо от скоковете през деформирано пространство, извършени от не-кораба. Тялото винаги знае кога е било рязко измъкнато от обичайния ритъм. Тя избра мек диван и седна, като въздъхна от удоволствието, идващо с лукса и удобството.

Одрейди съзря умората ѝ и мигом почувства състрадание. Внезапно се бяха оказали две свети майки с общи проблеми.

Тараза също усети промяната. Потупа възглавничката до себе си и почака по-младата жена да седне.

— Длъжни сме да запазим Сестринството. Няма нищо по-важно.

— Разбира се.

Съсредоточи търсещия си поглед върху познатите черти.

Да, и Одрейди е уморена.

— Била си през цялото време в непосредствен контакт както с хората, така и с проблема. Дар, искам... Не, *потребно ми е* само това да чуя какво мислиш.

— Външно тлейлаксианците показват, че са за истинско сътрудничество, но двуличието им прозира. Почнах да си задавам някои особено обезпокоителни въпроси.

— Например?

— Ами ако аксолотловите резервоари не са... Не са резервоари?

— Какво искаш да кажеш?

— В поведението на Уаф има неща, които напомнят на случаите, когато едно семейство се опитва да скрие дете с деформации или пък побъркан чичо. Убедих се, че не се чувства никак уютно, когато разговорът опре до резервоарите.

— Какво друго е възможно...

— Майки-заместителки...

— Но те трябва да... — Тараза внезапно млъкна изумена от подразбиращите се възможности.

— Някой виждал ли е някога жена тлейлаксианка? — попита Одрейди.

Умът на събеседничката ѝ бе изпълнен с възражения, когато разсеяно започна:

— Прецизен химически контрол, необходимост да се ограничат променливите величини... — Отметна назад

качулката си и разтърси коса, преди да продължи: — Но си права, че всичко трябва да се постави под въпрос. Впрочем това е чудовищен скандал...

— Той още не ни е разкрил цялата истина за голата.

— Какво казва?

— Нищо повече от вече докладваното от мен, а именно: вариант на оригиналния Дънкан Айдахо и изпълнение на поставените от нас изисквания по отношение на прана-бинду.

— Не виждам обяснение защо са убили или са направили опит да убият всички предишни голи, закупени от нас.

— Заклева се със светата клетва на Великата Вяра, че са го сторили, защото са се срамували от невъзможността да изпълнят очакванията ни.

— Как са могли да знаят? Да разбирам ли, че имат шпиони сред...

— Кълне се, че нямат. Когато го обвиних за същото, той каза, че един успешен гола ще предизвика осезателна бъркотия в нашите среди.

— Каква осезателна бъркотия? Как да го...

— Не пожела да обясни. Всеки път твърдеше, че са изпълнили договорните си задължения. Тар, къде е голата?

— Какво... О, да. На Гамму е.

— Дочух, че...

— Бурзмали държи здраво положението в ръцете си.

Тараза стисна плътно устни, надявайки се, че е казала истината. След последния доклад не бе напълно сигурна.

— Очевидно има спор дали да бъде премахнат...

— Не само той!

Одрейди се усмихна, преди да попита:

— Значи е истина, че Белонда настоява да бъде убита?

— Как си могла да...

— Тар, понякога приятелствата се оказват голям плюс.

— Света майко Одрейди, стъпваш на опасно несигурна почва.

— Но не залитам, старша майко Тараза. Много лоши мисли продължавам да тая за нещата, които Уаф ни разказа за почитаемите

мами.

— Сподели с мен някои от мислите си — в гласа на Тараза прозвуча непреклонна твърдост.

— Нека спрем да се заблуждаваме! Надминаха нашите Впечатки по сексуални умения.

— Курви!

— Да, използват майсторлъка си по начин, който е фатален както за тях, така и за другите. Собствената им сила ги заслепява.

— Само дотук ли се простират лошите ти мисли?

— Тар, кажи ми, защо нападнаха и унищожиха нашия кийп на Гамму?

— Очевидно са търсели голата Дънкан Айдахо, за да го пленят или убият.

— Защо това е било толкова важно за тях?

— Какво се опитваш да намекнеш?

— Възможно ли е *курвите* да са действали с помощта на информация, предоставена им от тлейлаксианците? Тар, има ли вероятност хората на Уаф да са заложили в нашия гола нещо, което да го превърне в мъжка равностойност на почитаемите мами?

Тараза положи ръка на устата си и я дръпна веднага, когато осъзна колко много е разкрила с този жест. Както и да е. Те все още бяха две много близки свети майки.

— А ние наредихме на Лусила да го превърне в мъж. неотразим за повечето жени — поклати глава Одрейди.

— Тлейлаксианците отдавна ли имат вземане-даване с онези курви?

— По-скоро бих попитала откога имат вземане-даване със своите Изгубени, върнали се от Разпръскването? Тлейлаксианци разговарят с тлейлаксианци, така че много тайни могат да бъдат разкрити.

— Ти прецени великолепно ред бъдещи възможности. Каква е според теб тяхната правдоподобност?

— Знаеш я не по-зле от мен. Защото обяснява много неща.

Тараза попита с осезаема горчивина в гласа:

— Какво мислиш сега за споразумението си?

— По-необходимо е от всеки друг път. Длъжни сме да бъдем в благоприятна позиция. Трябва да сме там, откъдето можем да оказваме влияние върху онези, които си съперничат.

— Изчадие! — отсече Тараза.

— Какво?

— Сегашният гола̀ е като записващо устройство с човешко тяло. Тлейлаксиянците го внедриха в нашата среда. Ако успеят да се доберат до него, ще узнаят много...

— Би било грубо и несръчно.

— И напълно типично за тях!

— Съгласна съм, че за ситуацията допринасят и други, нека ги назовем косвени обстоятелства — каза Одрейди. — Но доводи от подобно естество още повече ме убеждават, че не трябва да посягаме на голата, преди да сме го прегледали най-основно.

— Може да се окаже прекалено късно! Дар, проклето да е съглашението ви! Дала си възможност да имат влияние над нас, както и ние над тях... И нито една от страните да не дръзва да задвижи нещата.

— Не е ли това идеалният съюз?

Тараза въздъхна.

— Кога трябва да им предоставим достъп до записите ни за размножителния процес?

— Скоро. Уаф е нетърпелив по въпроса.

— Е, ще видим ли аксолотловите им... резервоари?

— Ето го и лоста, с който си служа. Той се съгласи, макар и неохотно.

— Взаимно си бъркаме все по-дълбоко в джобовете — изръмжа старшата майка.

Одрейди се отзова с възможно най-невинен тон:

— Най-добрият съюз, както вече казах.

— Трижди да е проклет! А Тег върна голата към оригиналните му спомени!

— Лусила успя ли...

— Не знам! — Погледна унило към Одрейди и преразказа последните новини, дошли от Гамму: — Тег и останалите с него са открити; положението, в което са изпаднали, не е розово; за Лусила не знаем нищо, защото мълчи; изготвени са планове за измъкването им.

Думите на Тараза обрисоваха твърде несигурната картина на собствените ѝ представи за състоянието на нещата. Какъв беше настоящият гола̀? Винаги бяха знаели, че Дънкан-Айдаховците са

необикновени. Сега обаче нещата изглеждаха доста по-различни, защото засилените възможности на нервната и мускулната му система в съчетание с неизвестното допълнение, внесено от тлейлаксианците, приличаха на държане на пламтяща тояга. Знаеш, че можеш да си послужиш с нея, за да оцелееш, но пламъците наближават с ужасяваща бързина...

Одрейди заговори със замислен глас:

— Опитвала ли си се някога да си представиш как се чувства голата, който изведнъж се събужда в подновена плът?

— Какво искаш да кажеш?

— Даваш си сметка, че тялото ти е израсло от клетките на някакъв труп. И се мъчиш да си спомниш каква е била собствената ти смърт...

— Айдаховците никога не са били обикновени хора.

— Същото може да се каже и за тлейлаксианските Майстори.

— Все пак за какво намекваш?

Одрейди потри челото си и направи кратка пауза, за да преподреди своите мисли. Беше много трудно да го обясни на човек, който отхвърля чувството на привързаност и чува само гласа на собствения си гняв. Тараза не изпитваше *симпатия* към никого. Тя можеше да разглежда нечия плът и емоции само като обект на логически упражнения.

— Разбуждането на голата трябва да е събитие, което го разтърсва из основи — започна Одрейди, отпускаяки ръката си. — Оцеляват само онези, които притежават огромна душевна устойчивост.

— Следователно тлейлаксианските Майстори са нещо повече от представата, която оставят у другите.

— А Дънкан-Айдаховците?

— Те също, разбира се. Инак защо Тиранът не е преставал да ги купува?

Одрейди прецени, че спорът става безполезен и каза

— Лоялността на Айдаховците към Атреидите е общо известна, а не трябва да забравяме, че и аз съм Атреидес.

— Смяташ ли, че предаността ще привърже голата към нас?

— Особено след като Лусила...

— Може да се окаже прекалено опасно!

Одрейди отново приседна в ъгъла на дивана. Тараза настойчиво търсеше сигурност. А животът на серията голѝ беше като меланжа, притежаващ различен вкус в друга среда. Как биха могли да бъдат сигурни в своя?

— Тлейлаксианците протягат ръка към силите, създали нашия квисац-хадерах — промърмори старшата майка.

— Мислиш ли, че това ги кара да искат записите от размножителния процес?

— Не знам! Дявол да те вземе, Дар! Нима не виждаш какво си направила?

— Мисля, че не можех да избирам — спокойно каза Одрейди.

Тараза се усмихна студено. Изпълнението на светата майка бе наистина превъзходно, но все пак трябваше да бъде поставена на мястото си.

— Предполагаш ли, че щях да постъпя по същия начин? — попита тя.

Още не може да проумее какво се случи с мен.

Тараза със сигурност бе очаквала, че приспособимата към обстоятелствата Дар ще действа самостоятелно, но степента на тази нейна самостоятелност бе взривила Висшия Съвет. Отказваше да види личния си принос за станалото.

— Обичайна практика — отбеляза Одрейди. Думите ѝ поразиха старшата майка като плесница в лицето. Само продължителната подготовка през цял един живот, прекаран в Бене Гесерит, я възпря да не се нахвърли бясно върху другата жена.

Обичайна практика!

Колко пъти самата Тараза бе откривала в казаното източник на раздразнение и постоянен подтик да свали преградата пред внимателно сдържания си гняв? Одрейди нерядко е била свидетел.

И ето че сега дръзваше да я цитира:

— Навикът към неподвижност е опасен. Враговете могат да разработят модел и да го използват срещу теб.

Видя се насилена да признае:

— Да, наистина е слабост.

— Враговете мислят, че са разчели ходовете ни — продължи Одрейди. — Дори ти, старша майко, считаеше, че познаваш границите

на моите действия. Преди бях като Белонда. Още не си е отворила устата и вече знаеш какво ще каже...

— Сгрехихме ли, че не те издигнахме над мен? — попита напълно искрено Тараза.

— Не, старша майко. Вървим по трудна пътека, но и двете можем да преценяваме къде трябва да стъпим и накъде да се придвижим.

— Знаеш ли къде е Уаф сега?

— Спи под сигурна стража.

— Повикай Шийена. Трябва да решим дали да унищожим тази част от проекта.

— Ще поемем ли дяла си?

— Както кажеш, Дар.

Девојката бе още сънена, така че продължаваше да трие очи, когато влезе във всекидневната; все пак беше намерила време да плисне вода на лицето си и да облече чиста бяла роба. Косата ѝ също бе леко влажна.

Двете жени стояха прави близо до един от източните прозорци, обърнали гръб на светлината.

— Ето я Шийена, старша света майко — обяви Одрейди.

Повиканата пристъпи с изострено до крайна степен внимание и почти болезнено изопнат гръб. Бе слушала за тази жена с голяма власт на име Тараза, която управляваше Сестринството от намираща се много далече цитадела, наречена Дом на Ордена. Слънчевата светлина блестеше ярко в прозореца и моментално заля лицето ѝ, заслепявайки я. Главите на двете свети майки бяха в полусянка; неясни бяха и тъмните очертания на фигурите им, застанали на пътя на лумналия отвън блясък.

Преподаващи помощници я бяха подготвили за сегашната среща: „Заставаш мирно пред старшата света майка и чакаш с дължимото уважение. Отговаряш само когато тя те попита.“

Стоеше като закована, в точно изпълнение на указанията.

— Уведомена съм, че може да станеш една от нас — рече Тараза.

Ефектът на думите ѝ върху момичето бе очевиден. Шийена вече знаеше немалко за постиженията, необходими за придобиване на сана на света майка. Бяха насочили право в нея могъщия лъч на истината. Започваше да проумява обхвата на огромното познание, трупано в

течение на много хиляди години от Сестринството. Бяха ѝ обяснили какво представлява селективното предаване на запаметеното богатство, функцията на Другите Памети и агонията при теста с подправката. Сега самата тя се бе изпънала като струна пред най-могъщата от всички свети майки, от която нищо не можеше да се скрие.

След като Шийена не отговори, Тараза попита:

— Дете, нищо ли няма да кажеш?

— Какво има да казвам, старша майко? Вие казахте всичко.

Възрастната жена отправи изпитателен поглед към Одрейди и рече:

— Дар, има ли още малки изненади за мен?

— Казах ти, че е възможно най-доброто.

Тараза върна вниманието си към момичето с думите:

— Гордееш ли се с мнението ѝ, дете?

— Плаши ме, старша майко.

Шийена полагаше сериозни усилия, за да остане спокойно лицето ѝ, но вече дишаше по-леко.

Казвай само най-пълната истина, която чувстваш — припомни си тя.

Съветът-предупреждение на учителя сега придобиваше допълнителен смисъл. Погледът ѝ, леко разфокусиран, бе насочен към пода точно пред двете жени, избягвайки най-ослепителната част от блясъка на лумналата слънчева светлина. Сърцето ѝ все още биеше твърде бързо и тя знаеше, че светите майки го долавят. Одрейди го бе доказвала многократно.

— Добре, така и трябва да бъде — кимна Тараза.

— Шийена, разбираш ли какво ти се казва? — попита Одрейди.

— Старшата света майка иска да знае дали съм изцяло отдадена на Сестринството — отвърна момичето.

Одрейди погледна към другата жена и сви рамене. И двете нямаха нужда от повече приказки. Така става, когато си част от едно семейство, каквито бяха те в Бене Гесерит.

Тараза продължи да оглежда мълчаливо Шийена. Погледът ѝ бе пронизващ и изпитателен; сякаш пиеше от нейната енергия, но тя знаеше, че трябва да запази спокойствие и да позволи на мъчителното опознаване да свърши работата си.

Даруи приглуши обзелото я съчувствие към момичето. Толкова много приличаше на нея в по-младите ѝ години! Притежаваше същия интелектуален потенциал със зърнещата структура, който се разширява по цялата си повърхност подобно на надуван балон. Спомни си как преподавателите ѝ се възхищаваха от тази способност, но бяха винаги нащрек също като Тараза на днешната среща. Одрейди бе забелязала тяхната предпазливост дори на по-млада възраст от Шийена и бе сигурна, че с момичето е същото. Богатството на интелекта трябва да се използва.

— М-м-м... — измънка Тараза.

Одрейди чу звука, произнесен от старшата майка по време на текущия размисъл като част от общ имитационно-моделиращ поток. Навярно бе дала заден ход на паметта си. Сестрите, които ѝ носеха храна по време на късните вечерни занимания, винаги се забавяха при нея, за да я наблюдават по същия начин, по който Шийена бе непрестанно следена и контролирана. От ранна възраст Одрейди научи какво представляват специалните начини и похвати за наблюдение. В края на краищата това бе част от големите съблазни на Бене Гесерит. Много ти се иска да овладееш уменията, запазени само за посветени. Шийена със сигурност имаше същото желание. Както и всяка послушница.

Подобни неща да станат възможни и за мен!

Най-после Тараза заговори:

— Дете, какво мислиш, че искаш от нас?

— Същите неща, които вие сте мислили, че искате, когато сте били на моите години, старша майко.

Одрейди прикри усмивката си. Бясната жажда за самостоятелност на момичето се плъзна близо до безпардонността и Тараза неминуемо го бе забелязала.

— Смяташ ли, че това е подходящ начин за ползване на дара, наречен живот? — попита тя.

— Старша майко, това е единственият начин, който познавам.

— Оценявам по достойнство откровеността ти, но те предупреждавам да внимаваш с употребата ѝ.

— Слушам, старша майко.

— Вече ни дължиш много, а ще стане още повече. Запомни го. Даровете ни не са евтини.

Няма и най-бегла представа колко ще трябва да плати за тях — помисли Одрейди.

Сестринството никога не оставаше своите посветени да забравят какво му дължат. С любов не се заплащаше. Любовта е опасна и Шийена вече го знаеше. *Дар на живота ли!*

Тръпка започна да пълзи по гърба ѝ и тя се изкашля, за да възвърне равновесието си.

Жива ли съм? Може би не. Може би съм умряла, още когато ме отнеха от мама Сибия. Бях жива в онази къща, но дали продължавам да бъда, след като сестрите ме взеха!

— Шийена, сега можеш да си вървиш — постанови Тараза.

Девојката се завъртя на пета и излезе от стаята, но Одрейди успя да зърне тънката усмивка по младото лице. Вече знаеше, че е издържала изпита при старшата света майка.

Когато вратата се затвори зад нея, Тараза рече:

— Беше ми споменала за природната ѝ дарба с Гласа. Чух го, разбира се. Забележително.

— Държи го под стегната юзда — каза Одрейди. — Вече знае, че не трябва да опитва с нас.

— Дар, как виждаш нещата по-нататък?

— Може би един ден ще стане света майка с необикновени способности.

— Няма ли опасност да бъдат прекалено необикновени?

— Ще зависи от нас.

— Мислиш ли, че е способна да убие по наша заръка?

Одрейди се сепна и не направи опит да го прикрие, когато попита:

— Сега ли?

— Да, разбира се.

— Голата?

— Тег няма да го допусне — сухо продължи старшата майка. — Дори за Лусила имам съмнения. В отчетите им ясно е казано, че го бива в изковаването на вериги на... Хм, влечение!

— И за мен ли се отнася?

— Дори Шуонгю немаше пълен имунитет.

— Коя е достойната и благородна цел на подобно деяние? Тиранът не предупреждава ли...

— Той ли? Много пъти е убивал!

— И си плати, доколкото знам.

— Дар, всички плащаме за всичко, взето от нас.

— И за живота ли?

— Не забравяй, че една света майка може да взима всякакво решение, когато то е нужно за оцеляването на Сестринството!

— Напълно вярно. Вземи каквото искаш и плати, както се следва.

Отговорът бе точен и той увеличи новата сила, почувствана от нея — свободата на лично избрана реакция в една неизвестна вселена. Откъде извираше подобна жилавост и упоритост? Не се ли коренеше в жестоката бене-гесеритска подготовка? Дали не идва от прародителите Атреидес? Не би правила опит да се самозаблуждава, че причината е взето от самата нея решение никога да не следва чужд морален образец. Вътрешната стабилност, на която разчиташе понастоящем, не беше от чисто морално естество. Но не — и голо перчене. Неща от подобен род никога не бяха достатъчни.

— Много приличаш на баща си — рече Тараза. — Обикновено от майката идва почти цялата смелост, но мисля, че в твоя случай е различно.

— Майлс Тег наистина е възхитително смел човек, макар да смятам, че прекомерно опростяваш нещата.

— Може би е вярно. И все пак. Дар. оказвала съм се права за всичко, свързано с теб, дори още когато учехме като послушници.

Разбрала е! — помисли Одрейди.

— Не ни се налага да обясняваме — каза тя и продължи да мисли: *Идва оттам, че съм се родила такава, каквата съм, че съм подготвена и оформена така, както бе направено с мен... С нас двете — Дар и Тар.*

— В родословието на Атреидите има нещо, което не сме подложили на цялостен анализ — рече Тараза.

— Генетични издънки!

— Понякога се питам дали от Тирана насам реално сме страдали от случайни злополуки...

— Дали пък не се е протегнал от цитаделата си през хилядите и хиляди години чак до днешния ден?

— Колко назад би търсила корените?

— Какво става в действителност, когато света майка даде нареждане на специалистите по размножителната процедура „Нека онази отиде да се гушне с онзи?“

Тараза пусна една студена усмивка.

Одрейди внезапно се почувства сякаш на гребена на вълна, осъзнавайки как оттам бива запратена в ново и непознато царство: *Иска от мен да се разбунтувам! Желая да ме види като свой противник.*

— Ще приемеш ли сега Уаф? — попита тя.

— Първо трябва да чуя какво мислиш за него.

— Гледа на нас като на последното и възможно най-доброто средство за „въздигане на Тлейлакс“. Ние сме Божи дар за народа му.

— Отдавна го очакват — кимна Тараза. — Представяш ли си как цяла вечност всички до един са се престрували с максимално старание!

— Мерят времето с нашия аршин — съгласи се Одрейди. — Последното, което ги убеди, че споделяме тяхната Велика Вяра.

— Но защо така непохватно? — попита Тараза. — Съвсем не са от глупавите.

— Отклонявали са вниманието ни от начина, по който в действителност са ползвали гола-процеса. Кой би взел за глупави хората, способни да замислят и осъществят подобно нещо?

— И какво са създали? Само *образа* на злонамерена глупост, нали?

— Постъпвай глупаво дълго време и ще станеш глупак. Продължавай да усъвършенстваш мимикрията на лицетанцърите си и...

— Каквото и да се случи, длъжни сме да ги накажем — заключи Тараза. — По-ясно не може и да бъде. Разпореди се, както е прието, да го доведат тук.

Одрейди предаде заповедта и докато чакаха Уаф да пристигне, старшата майка рече:

— Последователността в образователния процес на голата се превърна в пълна бъркотия още преди да избягат от кийпа на Гамму. Той се движеше скокообразно пред преподавателите си, като схващаше нещата, които се подразбират, при това — със смущаващо ускорение. Кой знае докъде е стигнал вече?

Историците оказват голямо влияние и някои от тях добре го знаят. Те възсъздават миналото, променяйки го в собствените си интерпретации. Ето как променят и бъдещето.

Лето II,

Неговият глас от Дар-ес-Балат

Дънкан следваше водача си в светлината на сипващата се зора въпреки изтощителната бързина на движение. Мъжът изглеждаше на възраст, но беше гъвкав като газела и сякаш не се уморяваше.

Само преди минути бяха свалили очилата за нощно виждане. Бе доволен, че се отърва от тях. Всичко извън обсега им беше черно в бледата светлина от звездите, която се процеждаше през гъстия клонак. Сякаш светът бе изчезнал! Гледката от двете страни подскачаше и преливаше като буен поток — ту група жълти храсти, ту дървета със сребриста кора, после каменна стена с порта от металопласт, пазена от потрепващ син защитен пояс: против прогаряне. Ето и дъгата на мост от самородна скала в зелено и черно, последвана от свода на вход от полиран бял камък. Всичко съградено изглеждаше много старо и ценно и явно бе поддържано със скъпо струваща ръчна работа.

Нямаше никаква представа къде се намира. Нищо в местната обстановка не съвпаднаше със спомените му от отдавна изчезналите дни на Гайъди Прайм.

Зората им разкри, че следват пътека на животни, изкачваща се под покрив от дървета по някакъв хълм. Скатът стана стръмен. Отворените тук-там пролуки между дърветата вляво откриваха гледка към долина. Но провисналата отгоре мъгла скриваше небето и скъсяваше разстоянията в малкото пространство, в което те продължаваха да се катерят.

По време на едно кратко спиране, но не за почивка, а за вслушване в заобикалящата ги гора, Дънкан огледа околната обстановка, все още закачулена от мъглата. Имаше усещането, че е преместен от друг свят с небе и открит релеф, свързващ го с останалите планети.

Маскировката му бе проста — тлейлаксиански дрехи за студено време и подпльнки за бузите, които окръгляха лицето му. Къдравата черна коса сега бе изправена след обработка с някакъв химикал и избелена до пясъчнорус цвят, а и скрита под тъмна шапка. Космите около половия му орган бяха обръснати. Едва се позна, когато задържаха за малко огледалото пред него.

Мръсен тлейлаксианец!

Преобрази го възрастна жена с искрящи сиво-зелени очи.

— Сега си тлейлаксиански Майстор — каза тя. — Казваш се Уоси. Водач ще те съпроводи до следващото място. Отнасяй се с него като с лицетанцър, ако срещнете непознати. Всичко останало прави така, както той нареди.

Изведоха го от пещерния комплекс по криволичесщ коридор, стените и тавана на който бяха плътно покрити със зелени водорасли, издаващи мускусна миризма. От коридора излязоха в тъмна и мразовита нощ с бледа звездна светлина и го повериха на някакъв мъж, от когото нищо не се виждаше — просто едра фигура в подплатено облекло.

Глас зад Дънкан пошепна:

— Ето го, Амбиторм. Преведи го.

Водачът каза с гърлен акцент:

— Следвай ме.

Окачи водещо въже на колана на Дънкан, настрои очилата му за нощно виждане и се обърна. Момчето усети еднократното дръпване и двамата тръгнаха.

Почти веднага проумя за какво служи въжето. Не беше предназначено да го държи наблизо отзад. Виждаше достатъчно ясно Амбиторм през очилата. Не, то беше съобщително средство в случай на опасност. Без гласни указания.

Дълго време се движеха в някакъв хипотетичен двукамерен свят, пресичайки коритата на малки потоци, белязани сега с лед. Светлината на ранните луни на Гамму нарядко се промъкваше през покрива на надвисналата отгоре растителна маса. Накрая излязоха на нисък хълм — обрасла с гъсталак пустош, цялата посребряла от снежната си покривка. Почти два пъти по-високите от водача храсти образуваха свод над калните животински пътища, малко по-широки от тунелите, откъдето поеха. Тук беше топло, също като до купчина тор. Почти

никаква светлина не стигаше до земята, шуплеста и влажна от гниеща флора. Ведно с въздуха Дънкан вдишваше гъбичната миризма на разлагащ се растителен свят. През очилата за нощно гледане се виждаше сякаш безкрайното повторение на еднообразна растителност, плътно покрила двете страни на пътя. Въжето, свързващо го с Амбиторм, беше единствената му връзка с някакъв чужд свят.

Водачът никак не предразполагаше към разговор. Отговори с „да“, когато поиска потвърждение за верността на името му, след което добави: „Без излишни приказки.“

Цялата нощ премина в преход, изпълнил го с безпокойство. Беше му неприятно да бъде връщан обратно в собствените си мисли. Спомените от Гайъди Прайм обаче се тълпяха настойчиво. Тукашното място не приличаше на нищо, останало в паметта му от времето на младостта, преди да е бил гола. Питаше се как ли Амбиторм бе научил и запомнил пътя. Тунелните ходове на животните почти с нищо не се отличаваха един от друг.

Мислите му се тълпяха все тъй неспокойно, докато двамата продължаваха да се движат полубегом.

Трябва ли да позволя на Сестринството да ме използва? Какво им дължа!

Спомни си за Тег и рицарската му постъпка, позволила им да избягат.

Аз направих същото за Пол и Джесика.

Чувстваше се задължен към башара и това го изпълни с мъка. Тег бе предан на Сестринството.

Дали не е купил предаността ми с последното си храбро дело!

Проклети Атреиди!

Нощните трудности му помогнаха да опознае новото си тяло. Колко млада бе плътта му! Направи малко усилие да си припомни времето, преди да стане гола: паметта му помогна да почувства как сардаукарското острие се стоварва върху главата му — ослепителен взрив от светлина и болка. Усещането за собствената му смърт, а после нищото... То бе продължило чак до оня миг с Тег в харконската не-сфера.

Дарът на друг живот. Дали беше повече от дар или нещо не толкова значително? Атреидите искаха от него да плати по друг начин.

Малко преди зазоряване Амбиторм го поведе през водите на тесен поток; ледена тръпка прониза краката му, обути в непромокаемите ботуши, включени в тлейлакското облекло. Във водното корито тук-там се отразяваше почти скритото от гъсталака сребро на последната нощна луна на планетата.

Дневната светлина ги завари пред по-широка и защитена с дървета животинска пътека нагоре по стръмния хълм. Свършваше до тясна скална тераса под назъбен хребет от големи каменни блокове. Преминаха зад преградна стена от кафеникави храсти, в горната част на които имаше навят сняг. Там водачът откачи въжето от колана му. Точно пред тях в скалите бе оформено нещо като плитък трап, твърде далеч от представата дори за съвсем невзрачна пещера, но Дънкан прецени, че той ще им осигури известна защита, стига да не задуха силен вятър. По дъното на трапа нямаше сняг.

Амбиторм отиде в задната му част и внимателно разчисти пласт замръзнала земя и няколко плоски скални късове, прикриващи малка яма. Извади оттам кръгъл черен предмет и се наведе над него.

Дънкан приклепна под нависналия отгоре склон и заразглежда водача си. Лицето на мъжа беше плоско, почти вдлъбнато и приличаше на кафяво парче щавена кожа. Да, чертите му напомняха за лицетанцър. В краищата на кафявите очи се виждаха дълбоки цепнатинки и гънки. Подобни на тях тръгваха радиално встрани от тънките устни и ограждаха широкото му чело. После се проточваха до плоския нос и правеха по-дълбока вдлъбнатинката на тясната брадичка. Времето бе набраздило жестоко цялото лице.

Апетитни миризми се заиздигаха от черния предмет, поставен пред Амбиторм.

— Тук ще хапнем и ще починем малко — каза водачът.

Говореше на стария галахски език, но с гърлен акцент, непознат на Айдахо — странно подчертаване на съседните Гласни. От Разпръскването ли беше, или местен жител на Гамму? Очевидно е имало множество лингвистични направления от дните на Дюна по времето на Муад'диб. Беше му направило впечатление, че всички в кийпа, включително Тег и Лусила, говореха галахски, значително отклонил се от езика, който той самият бе научил като дете.

— Амбиторм — подзе Дънкан — име от Гамму ли е?

— Ще ми казваш Тормза — каза водачът.

— Прякор?

— С него ще се обръщаш към мен.

— Защо хората, при които бяхме, те нарекоха Амбиторм?

— Аз им казах това име.

— Но защо...

— Живял си при Харконите, а не си се научил как да променяш самоличността си.

Дънкан притихна. Може би друг начин за маскировка. Амби... Тормза не бе променило външния му вид. Тормза. Дали не беше тлейлаксианско прозвище?

Водачът протегна димяща чаша към него и каза:

— Живително питие, *Уоси*. Изпий го бързо. Ще ти държи топло.

Дънкан обхвана с длани чашата.

Уоси. Уоси и Тормза. Тлейлаксиански Майстор и спътникът му лицетанцър.

Вдигна към водача чашата с дошлия от древността жест на бойните другари — още от времената на Атреидите, — след което я доближи до устните си. Горещо! Но го стопли, спускайки се в стомаха му. Напитката имаше леко сладникав аромат на фона на по-силния дъх на зеленчуци. Духна в чашата и я изпи цялата.

Странно е, че изобщо не се замислих за евентуална отрова или наркотик.

Но в Тормза и у другите от последната нощ имаше нещо от башара. Познатият жест към боен другар се роди съвсем естествено.

— Защо рискуваш живота си? — попита Дънкан.

— А ти защо питаш, след като познаваш Майлс Тег?

Сконфузеният младеж притихна.

Тормза се приведе напред и взе чашата му. Скоро всичко, послужило за закуската, бе скрито под пръстта и камъните.

Храната беше поредното свидетелство за грижлива подготовка. Дънкан се обърна и приседна на студената земя. Мъглата все още лежеше отвъд преградата от храсти. Тръгващите от стъблото голи клони сякаш насичаха гледката на късове със странна форма. Докато гледаше натам, вълмата започваха да се разкъсват, откривайки неясните очертания на град в отдалечения край на долината.

Тормза прилекна до него.

— Много стар е — каза той. — От времето на Харконите. Погледни! — Подаде му малък моноскоп. — Довечера трябва да сме там.

Дънкан постави моноскопа на лявото си око и се опита да фокусира маслените лещи. Механизмът му бе непознат и никак не приличаше на онези приспособления, които бе изучавал в първоначалната си младост или пък запознаван с тях при подготовката му в кийпа. Свали го от окото си и започна да го разглежда.

— Иксиански ли е?

— Не. Наша изработка — Тормза се пресегна и посочи двата малки бутона върху черната тръбичка. — Бързо, бавно. Натискаш левия за фина, а десния за груба настройка.

Момчето отново вдигна моноскопа до окото си. Кой ли бяха участвали в *нашата* изработка? Докосна бутона за бързо действие и гледката мигновено изскочи пред погледа му. В града се движеха малки точици. Хора! Засили увеличението. Хората станаха колкото куклички. Ползвайки ги за мащабен ориентир, Дънкан съобрази, че градът в края на долината е огромен... И се намираше по-далеч, отколкото бе преценил първоначално. Върхът на някаква правоъгълна конструкция в неговия център се губеше сред облаците. Гигантска постройка. Вече знаеше докъде бяха стигнали. Общият фон се бе променил, но централната конструкция много отдавна бе фиксирана в паметта му.

Колко ли наши хора са попаднали в онази черна дяволска дупка и никога не са се върнали!

— Деветстотин и петдесет етажа — каза Тормза, забелязъл накъде гледа спътникът му. — Четирийсет и пет километра дължина и трийсет широчина. Металопласт и армирано метастъкло — нищо друго.

— Знам — каза Дънкан, свали моноскопа и го върна на водача. — Името му беше Барони.

— Исаи — поправи го Тормза.

— Сега — да — кимна голата. — Известни са ми и други негови имена.

Пое дълбоко дъх, за да приглуши гласовете на старата омраза. Онези хора бяха отдавна мъртви. Останала бе само сградата. И спомените. Още веднъж огледа панорамата около огромната конструкция. Ширнал се лабиринт от улици и къщи. Разхвърляни

зелени пространства зад високи зидове. Явно бяха резиденции с частни паркове, както беше споменал Тег. С моноскопа се забелязваха и стражи, крачещи по горната част на зидовете.

Тормза се изплю на земята пред него и изрече:

— Харконски град.

— Строили са така, че хората да се чувстват малки. Водачът кимна и потвърди:

— Малки и безсилни.

Бе станал доста по-приказлив, отбеляза Дънкан.

От време на време през нощта той беше нарушавал нареждането за мълчание и дори правил опити да завърже разговор: „Какви животни минават оттук?“

Въпросът изглеждаше напълно логичен, когато хора се движат полубегом по пътища на неизвестни твари, чиято мускусна миризма беше ясно осезаема.

„Не разговаряй!“ — бе го отрязал Тормза.

По-късно Дънкан попита защо не използват някакво превозно средство при бягството си. Дори наземна кола бе за предпочитане в сравнение с мъчителния марш в местност, където пътеката почти не се различаваше.

Тормза спря на осветено от луната малко пространство и го погледна така, сякаш бе започнал да подозира довереника си във внезапна загуба на разум.

— Коли следват колите!

— Никой не може да ни последва, когато вървим пеша — така ли да те разбирам?

— Преследвачите също трябва да се движат пешком. Обаче тук ще бъдат избити. И те го знаят.

Ама че чудато място!

В подслонилия го кийп на Бене Гесерит Дънкан бе лишен от възможността да разбере естеството на планетата. По-късно, когато бяха затворени в не-сферата, пак нямаше връзка с външния свят. Единствено спомени от времето преди да е бил гола и след това, но колко несъпоставими с настоящето бяха те! Сега, когато мислеше за отминалите времена, той прецени, че все пак има на какво да се опре. Беше очевидно, че на Гамму е установен контрол над атмосферните условия, макар и елементарен. А Тег бе казал, че кръжащите в орбита

бойни кораби, които пазеха планетата от нападение, са възможно най-добрите.

Всичко за защита, но дяволски малко за по-сносен живот! Също като на Аракис. *Ракис* — поправи се сам.

Тег. Останал ли бе жив старецът? Дали са го пленили? Какво ли означава да си пленник тук на неговата възраст? В старите харконски времена пленничеството представляваше брутално робство. Бурзмали и Лусила... Той погледна към водача и попита:

— Ще намерим ли Бурзмали и Лусила в града?

— Ако са успели да се промъкнат.

Инстинктивно заоправя дрехите си. Достатъчно добра маскировка ли бяха те? Тлейлаксиански Майстор със своя спътник, а? Разбира се, хората щяха да вземат спътника за лицетанцър. А лицетанцърите са опасни.

Издутите панталони бяха от непозната за него материя. Приличаше на вълнен плат, но се чувстваше, че е изкуствен. Плюна върху него. Слюнката не попи, мирисът не беше като от вълна. Пръстите му доловиха еднообразие, което не притежаваше нито една тъкан с естествен произход. Дългите меки ботуши и шапката бяха от същата материя. Дрехите се спускаха свободни и пухкави с изключение на местата около глезените. Но не бяха ватирани. Изолационните качества изглеждаха постигнати с някакъв технологичен трик, задържащ въздуха между отделните пластове на тъканта. Цветовете — сиво и кафяво — представляваха идеална маскировка.

Тормза бе облечен в подобни на неговите одежди.

— Докога ще чакаме тук? — попита Дънкан. Водачът отново се разпореди за мълчание, завъртайки главата си с красноречив жест. Беше седнал със сгънати нагоре крака, обвити около тях ръце, подпряна на колене глава и поглед, отправен към долината. По време на нощното пътуване юношата бе установил, че дрехите му са много удобни. Изключвайки еднократното газене в потока, на краката му бе топло, но не прекалено. Нищо не затрудняваше движенията и не жулеше плътта.

— Кой прави тези дрехи? — попита Дънкан.

— Ние — промърмори Тормза. — Мълчи!

Помисли, че няма никаква разлика в сравнение с дните в кийпа на Сестринството.

След малко водачът му се протегна и изпъна краката си. Изглеждаше отпуснат. Погледна към него и каза:

— Приятели в града сигнализират за съгледвачи от въздуха.

— С топтери ли?

— Да.

— Какво ще предприемем?

— Ще правиш като мен и нищо друго.

— Ти просто седиш.

— Засега. Скоро ще се спуснем в долината.

— Но как...

— Когато се движиш в местност като тази, превръщаш се в едно от животните, които я обитават. Вгледай се в пътеките им и разбери как се движат, как полягат за почивка.

— Ония, които ни търсят, не могат ли да...

— Ако животните хрупат листа, ще повтаряш техните движения. Когато онези дойдат, продължаваш да го правиш. Претърсващите са високо във въздуха. За нас това е добре. Те не могат да различат животното от човека, докато не слязат на земята.

— Но няма ли...

— Вярват на машинариите си и на движенията, които виждат. Мързеливи са. Летят високо, за да привършат по-бързо претърсването. Разчитат на интелигентността си — гледат показанията на приборите и преценяват кое е звяр и кое е човек.

— И ще си заминат, ако помислят, че сме диви създания?

— Усъмнят ли се, ще минат втори път. Не бива да сменяме модела на движенията си, дори след като сме били сканирани.

Мълчаливият Тормза бе произнесъл цяла реч. Погледна внимателно към Дънкан и го попита:

— Разбра ли?

— Как ще разбера, че съм сканиран?

— Ще почувстваш гъделичкане в стомаха. Сякаш там има някакво шипящо питие, което не си погълнал.

Момчето кимна.

— Иксиански сканери...

— Не се притеснявай — успокои го Тормза. — Тукашните животни са привикнали. Понякога се стъписват и спират да се движат, но само за малко. После продължават, сякаш нищо не се е случило. Което си е вярно за тях. За нас обаче има друг смисъл.

След известно време той се изправи и каза:

— Спускаме се в долината. Следвай ме отблизо. Повтаряй точно онова, което правя аз. Нищо друго.

Дънкан влезе в крачка след водача си. Скоро бяха под покрива на дърветата. По някое време през нощния траверс голата си бе дал сметка, че вече започва да приема своето място в плановите на другите. Съзнанието му бе овладяно от ново, непознато за него търпение, съчетано с упорство. А имаше и вълнуващо очакване, прищипорвано от любопитство. Каква бе вселената, появила се след времената на Атреидите? *Гамму*. В какво странно място се бе превърнала Гайъди Прайм! Нещата се разкриваха бавно, но отчетливо, и всяко от тях предоставяше перспектива за научаването на нови факти. Вече чувстваше как започват да се оформят заложените някога модели. Помисли, че някой ден ще остане само един от тях и тогава ще може да разбере защо са го призовали обратно от смъртта. Да, ставаше дума за отваряне на врати — помисли. Отваряш една и попадаш на място, където има други. Избираш някоя и оглеждаш откритото се зад нея. Понякога си принуден да опиташ с всички, но колкото повече от тях си отворил, толкова по-сигурен ставаш за онези, дето трябва да предпочетеш следващия път. И накрая една врата се отваря към място, което познаваш. Тогава си казваш: „Да, това обяснява нещата.“

— Преследвачите идват — прекъсна мислите му Тормза. — Сега сме животни, които хрупат листа. — Пресегна се към затулящ го храст и скърши малък клон.

Дънкан направи същото.

*Трябва да господарувам с око и нокът, както го прави
ястребът спрямо по-дребните птици.*

Твърдение на Атреидите
(Вж. БГ архиви)

На разсъмване Тег излезе от прикритието на дърветата покрай главния път. Представляваше равна и широка магистрала — добре трамбована, поддържана и почиствана от буренак. Според него имаше място за десет платна — както за моторен, така и за пеши транспорт. Сега пешият трафик преобладаваше.

Беше отърсил прахта от дрехите си и повторно бе проверил дали няма някакъв отличителен знак по тях. Сивата му коса сигурно бе поразбъркана, защото нямаше гребен. Приглади я с пръсти.

Трафикът по пътя се бе проточил на много километри през долината по посока на Исаи. Утрото беше безоблачно, с лек насрещен вятър, поел към морето далече зад града.

През нощта бе успял да установи деликатно равновесие с току-що придобитите си усещания, по-точно — с новото си по същество съзнание. Пред втория му визуален център пробягваха непознати досега неща: сведения за случващото се около него, преди то още да е станало, както и усещане за мястото, където трябва да стъпи, преди да е направил следващата крачка. Сякаш вече бе запънат спусъкът на реакцията, която щеше да го изстреля в действие с размити очертания на движенията, към които тялото му не се бе приспособило. Не можеше да намери друго разумно обяснение. Имаше усещането, че пристъпва предпазливо по острието на бръснач.

Колкото и да се опитваше, не бе успял да прецени какво бе станало с него в действителост под въздействието на Т-сондата. Беше ли подобно на преживяването от света майка при агония с подправката? Не долавяше у себе си струпване на Други Памети. Не вярваше, че сестрите могат да извършат нещата, които бе направил той. Двойното виждане, подсказващо му какво да очаква от всеки жест в обсега на неговите сетива, приличаше на нов вид истина.

Учителите на ментата Тег го бяха убеждавали, че съществува форма на изживяване на реалността, неподвластна на доказване по пътя на поддръждането на обичайните житейски факти. Тя обитавала легендите и поезията например и често пъти се движела обратно на желанията.

„Най-трудното нещо за ментата е просто да я приеме“ — повтаряха му до втръсване те.

Башарът се бе отнасял скептично към думите им по този въпрос, но сега бе принуден да признае грешката си. Т-сондата го бе прехвърлила през прага на нова реалност.

Не знаеше защо бе избрал именно този момент, за да излезе от мястото, където се бе скрил; може би движението на човешкия поток му се бе сторило подходящо.

По-голямата част от пешия трафик включваше градинари с кошове зеленчуци и плодове за пазара. Кошовете ги следваха, носени от евтини суспенсорни устройства. Мисълта за храна предизвика остри спазми по цялото му тяло, но засега бе принуден да не им обръща внимание. По време на дългата служба на Бене Гесерит бе събрал опит от обстановката на по-примитивни планети, така че тукашната гледка не се различаваше за него особено много от други подобни, където фермерите водеха натоварени животни. Движението пешком го поразя със странната си смесица от древност и съвремие — хората крачат, а продукцията им се носи зад тях от обикновени, но все пак технологично усъвършенствани приспособления. С изключение на суспенсорите сцената почти с нищо не се отличаваше от извършваното от човечеството в най-дълбока древност. Товарното животно си е товарно животно, дори когато слиза от поточната линия на иксиански завод.

Използва услугите на двойното си виждане, за да избере един от градинарите — нисък и дебел човек с тъмна кожа, груби черти на лицето и ръце с големи мазоли. Мъжът се движеше с предизвикателно изразена самостоятелност. Теглеше осем големи коша, пълни догоре с пъпеши с груба кора. Миризмата им предизвика обилно слюноотделяне в устата на Тег, докато изравняваше крачката си с тази на градинаря. Вървя няколко минути редом с него, преди да се претраши:

— Това ли е най-добрият път за Исаи?

— Далече е — отвърна мъжът с гърлен глас, в който се чувстваше предпазливост.

Башарът погледна назад към натоварените кошове. Градинарят му хвърли бърз страничен поглед и каза:

— Отиваме до пазарното средище. Други поемат оттам нашите продукти до Исаи.

Докато разговаряха, Тег установи, че местният фермер го насочва (почти избутва) към банката на пътя. Мъжът се обърна назад и леко отметна главата си. Трима други се изравниха с тях и заобиколиха плътно башара и спътника му, така че високите кошове да ги скрият от останалата част от трафика.

Тег се напрегна. Какво замислях? Но не усети заплахата. Двойното му виждане не откриваше нищо застрашително, поне в непосредствена близост.

Някакво голямо превозно средство мина покрай тях и продължи напред.

Той разбра за преминаването му само по мириса на ползваното гориво, разклатените от вятъра кошове, буботенето на мощен двигател и напрежението, обхванало внезапно спътниците му. Високите кошове скриха напълно и возилото.

— Башар, търсехме ви, за да ви осигурим защита — каза бързо градинарят до него. — Мнозина ви преследват, но тук не се вижда никой от тях.

Тег погледна изненадано към мъжа.

— Служехме при вас в Рендитаи — поясни фермерът. Той преглътна. *Рендитаи!* За миг се върна назад в мислите си, за да си спомни — мястото на малка схватка в дългата му история на сблъсъци и последващи преговори за примирие.

— Прощавай, но не помня името ти.

— Бъдете доволен, че е така. По-добре е.

— Но ви благодаря. На всички.

— Ние сме доволни, че можем да ви се реваншираме, башар.

— Трябва да стигна до Исаи — настоятелно каза Тег.

— Там е опасно.

— Навсякъде е опасно.

— Предполагаме, че ще искате да отидете в Исаи. Скоро ще дойдат да ви вземат и ще продължите скрит на сигурно място. Аха,

пристигна! Башар. изобщо не сме ви виждали. Не сте минавали оттук.

Един от фермерите пое да тегли редицата кошове на спътника си заедно със своите, а ниският дебел мъж бутна Тег в някаква тъмно оцветена кола. Башарът зърна за миг блестящ металопласт и армирано метастъкло, когато колата бе намалила, за да го вземе. Вратата рязко се затвори след него и той се озова сам в мека тапицирана седалка в задната част на наземното превозно средство. То набра скорост и след малко остави зад себе си крачещите фермери. Стъклата около Тег затъмняваха прелитация отвън пейзаж. Силуетът на шофьора също беше в сянка.

Първата възможност да се отпусне на топло и удобно място след пленяването едва не го подмами да заспи. Не усещаше никаква заплаха. Тялото му продължаваше да го боли след изтърпените прекомерни усилия и жестоко измъчилата го Т-сонда. Но си заповяда да остане буден и нащрек.

Шофьорът се наклони встрани и заговори през рамо, без да се обърне:

— Башар. от два дни ви търсят. Някои мислят, че сте напуснали планетата.

Два дни ли?

Зашеметяващият взрив и онова, което бяха правили с него, явно го бяха извели от съзнание за дълго. Чувстваше го и по силния си глад. Опита се да накара имплантираното хронометърно устройство да изпрати показания към визуалните му центрове, но то само примигваше, също като при предишните му опити по време на сеанса с Т-сондата. Разбра, че бе променено както вътрешното му усещане за време, така и всичко, свързано с отчитането му.

И тъй, някои мислеха, че е напуснал Гамму.

Тег не попита кои са преследвачите. Нападението и последвалите го изтезания очевидно бяха дело на тлейлаксианци и хора от Разпръскването.

Огледа превозното средство. Беше от хубавите наземни коли отпреди Разпръскването с всички белези на превъзходна иксианска изработка. Досега не се бе возил в такава, въпреки че ги познаваше. Реставраторите ги бяха възстановили и върнали към някогашната стара представа за качество. Беше чувал, че нерядко подобни машини стоят изоставени на странни места — в стари срутени сгради и канали, както

и заключени в складове; а понякога и направо по нивите. Бе чувал още как участник в претърсваща група пътувал из провинцията по време на жътва и се натъкнал на гладко ожъната нива, в средата на която се виждало запуснато място, обрасло с висок къпинов гъсталак. Разказващият бе добавил:

„Там можеше да се проникне само със специални средства. Те са извити подобно на кука в края си, а острието на обратната страна е остро като бръснач.“

Тег познаваше споменатите средства като оръжие. Носеха различни имена в зависимост от областта, където се срещаха — „маките“ в района около Дън и „манкил“ тук, на Гамму.

Шофьорът отново се наведе леко встрани и каза през рамо:

— Башар, имате ли адрес, на който искате да отидете в Исаи?

Тег извика в паметта си едно от местата за връзка, установени по време на първия оглед на Гамму, и го съобщи на мъжа с въпроса:

— Знаеш ли къде е?

— Най-вече е подходящо за срещи и пийване, башар. Чувал съм, че сервират и хубава храна, стига влезият да може да си плати.

Без да знае защо се спира тъкмо на споменатото място, Тег каза:

— Ще рискувам.

Не се налагаше да обяснява на шофьора, че на същия адрес има дискретно-уединени зали, предназначени за частни срещи.

Споменаването на думата „храна“ отново извика остриите спазми на глада. Ръцете му се разтрепериха и бяха необходими няколко минути, за да се успокои. Разбра, че преживяванията от последната нощ са изчерпили почти цялата му енергия. Обходи с търсец поглед вътрешността на колата, питайки се дали в нея няма нещо за ядене или пиене. Възстановяването на возилото бе извършено грижливо и с любов, но не се виждаха никакви тайници.

Добре знаеше, че коли от същата класа съвсем не са редки в някои квартали; те винаги намекваха за богатство. Кой бе притежателят на тази? Не и шофьорът, разбира се. Всичко в него говореше за нает професионалист. Но след като някой беше изпратил колата, значи и на други бе известно къде се намира...

— Дали ще ни спират и претърсват? — попита Тег.

— Не и тази кола, башар. Тя е собственост на Планетарната банка на Гамму.

Пое мълчаливо новата информация. Споменатата институция бе едно от местата за срещи, набелязани от него. По време на предварителния оглед беше обследвал внимателно и основните ѝ филиали. Споменът го върна към отговорностите, които пое като пазител на голата.

— Спътниците ми — осмели се да продължи с въпросите, — дали са...

— Други се грижат за тях, башар. Не мога да кажа нищо.

— Може ли да им се предаде...

— Само когато е безопасно.

— Разбирам.

Потъна назад в облегалката и отново загледа внимателно интериора. Наземните коли от същата класа бяха изработени с огромно количество пластичен материал и почти неунищожим металопласт. Доста неща обаче ставаха неизползваеми с времето — тапицерията, облегалките за глава, електрониката, суспенсорните инсталации, отделителните втулки на тръбите от турбовентилатора. Слелпащите повърхности също старееха, независимо от всички грижи за опазването им. Реставраторите се бяха постарали настоящата кола да изглежда като току-що излязла от завода-производител — мек блясък по всички метални повърхности; тапицерия, поддаваща под тялото с тихо проскърцване. Също и миризма с неопределимия аромат на ново — смесица от лак и фини тъкани, както и леко парлив дъх на озон, идващ от плавно тиктакащата електроника. Отникъде обаче не се долавяше мирис на храна.

— Колко остава до Исаи? — попита Тег.

— Още половин час, башар. Има ли нещо, което налага по-висока скорост? Не искам да привличам вниманието на...

— Много съм гладен.

Шофьорът се огледа вляво и вдясно. Наоколо вече нямаше фермери. Пътят беше почти пуст с изключение на два тежки транспортни контейнеровоза, теглени от трактори, които се движеха плътно вдясно, и огромен камион с щръкнала отгоре му автоматична плодобрачна машина.

— Опасно е да се бавим прекалено дълго — каза водачът на колата. — Но знам едно място, където сигурно ще мога да ви осигуря набързо канче супа.

— Каквото и да е. Не съм ял от два дни, които на всичко отгоре бяха много напрегнати.

Стигнаха до кръстовище и шофьорът сви вляво по тесен път, разположен между високи, равномерно отстоящи едно от друго иглолистни дървета. След малко зави в заобиколена също с дървета еднопосочна алея за коли.

Ниската постройка в дъното ѝ бе съградена от тъмни камъни с черен покрив от стъклопласт. Прозорците бяха тесни и по тях проблясваха гърла на защитни огнемети.

— Само за момент, господине — обади се шофьорът. Той слезе от колата и Тег видя за първи път лицето му — прекалено тясно, с дълъг нос и малка уста. Хирургическа намеса бе оставила видими следи по бузите. Очите несъмнено бяха изкуствени със сребърен отблясък. Отдалечи се и влезе в къщата. Когато се върна, отвори вратата откъм Тег и каза:

— Моля ви да побързате, господине. Вътре има човек, който ви топли супа. Казах, че сте banker. Не трябва да плащате.

Тъничък лед по земята припукваше при всяка стъпка. Наложих да се приведе леко, за да мине през входната врата. Влезе в тъмно преходно помещение с дървена облицовка и ярко осветена стая на другия край. Носещата се оттам миризма на храна го привлече като магнит. Ръцете му отново започнаха да треперят. До един от прозорците в стаята бе поставена малка маса с изглед към оградена и покрита градина. Храсти, тежко окичени с червени цветове, почти скриваха каменната стена, която я опасваше. Жълти осветителни тела грееха досущ като в летен ден. Тег с благодарност се отпусна на единствения стол до масата. Докосна бялата ленена покривка с релеф по краищата. И само една лъжица за супа.

Вдясно от него проскърца врата; влезе дундеста фигура на мъж със съд, от който се издигаше пара. Мъжът сякаш се сепна, когато го видя; после донесе съда до масата и го сложи пред него. Обезпокоен от моментното му колебание, Тег с немалко усилие си наложи да забрави за изкусителния аромат, който бе изпълнил ноздрите му. за да съсредоточи вниманието си върху влезлия.

— Супата е хубава, господине. Сам я приготвих. Изкуствен глас. Видя и белезите от двете страни на челюстта. Мъжът приличаше на старинно механично творение. Почти нямаше врат, главата му стоеше

като закачена за дебелия рамене; ръцете бяха странно свързани сякаш с шарнири в лактите; краката изглежда се движеха само в хълбоците. Сега стоеше неподвижен, но бе влязъл в стаята с леко отгласване и полюшване, което говореше, че в по-голямата си част е сбор от причудливи резервни части. Страдалческото изражение в очите бе недвусмислено.

— Господине, знам, че не съм хубавец — простърга гласът му. — Бях съсипан при Алайорската експлозия.

Тег не знаеше нищо за споменатата експлозия, но очевидно другият бе сметнал, че поне има представа. Все пак „съсипан“ му прозвуча като чудато обвинение срещу Съдбата.

— Питам се дали те познавам — каза той.

— Тук никой не познава никого — отвърна мъжът. — Яжте супата си. — Бегло посочи нагоре към навит накрайник на статично „копийче“, чиито светлинки проблясваха като доказателство, че наоколо няма следи от отрова. — Храната е безопасна.

Башарът погледна тъмнокафявата течност в съдината. Виждаха се големи парчета месо. Посегна към лъжицата. Треперещите му ръце на два пъти не успяха да я хванат, а после разсипа по-голямата част от съдържанието ѝ, преди да смогне да я вдигне към устата си.

Внимателни пръсти хванаха здраво китката на Тег, а изкуственият глас заговори тихо в ухото му:

— Башар, не знам какво са ви сторили, но тук никой не ще може да ви причини зло, преди да прекрачи мъртвото ми тяло.

— Познаваш ли ме?

— Мнозина са готови да се пожертват за вас, башар. Синът ми остана жив благодарение на храбростта ви.

Тег позволи мъжът да му помогне. Друго не можеше да направи, преди да преглътне първата хапка. Супата беше гъста, топла и посмекчи спазмите. Ръката му беше по-спокойна и той кимна към ветерана с благодарност.

— Още, господине?

Едва сега разбра, че е изпразнил съда. Изкушаваше да каже „да“, но шофьорът бе заръчал да бърза.

— Не, трябва да тръгвам.

— Тук никой не ви е виждал — тихо каза мъжът.

Когато се върнаха на главния път, башарът се облегна възглавницата на седалката и се замисли за любопитно отзвучаващите думи на *съсипания* човек. Фермерът бе изрекъл почти същото: „Не сме ви виждали и не сте минавали оттук.“ В думите и на двамата се долавяше сходна реакция, свидетелстваща за промените, станали на Гамму след първоначалния му оглед. Вече бяха влезли в окрайнините на Исаи и Тег се запита дали трябва да се дегизира. *Съсипаният* човек бе го разпознал веднага.

— Къде ме търсят сега почитаемите мами? — обърна се отново към шофьора.

— Навсякъде, башар. Не можем да гарантираме пълната ви безопасност, но са взети мерки. Ще съобщя къде съм ви оставил.

— Казват ли защо ме преследват?

— Башар, те никога не обясняват нищо.

— Откога са на Гамму?

— Много отдавна, господине. Откакто бях още почти дете и се сражавах при Рендитаи.

Най-малко сто години — помисли Тег. — *Достатъчно време, за да концентрират голяма сила в ръцете си, ако може да се вярва на страховете на Тараза...*

Той лично им вярваше.

„Никакво доверие на онези, които могат да изпаднат под влиянието на курвите“ — му бе казала още старшата майка.

Не долавяше непосредствена заплаха в текущата ситуация. Чувстваше само обгърнатата го отвсякъде секретност. Затова и не бе проявил интерес към допълнителни подробности.

Навлезли бяха доста навътре в Исаи и от време на време той съзираше гигантската грамада на старинното черно седалище на Харконите, наричано Барони, което се мяркаше между стените около големите частни резиденции. Колата зави и пое по улица с малки търговска къщи. Бяха евтини сгради, построени предимно с ползвани повторно материали, свидетелство за което беше липсата на съответствие между съседни елементи в контрастиращите цветове. Но имаше ясно забележими знаци, че стоките вътре са с най-добро качество, а оказваните услуги — предпочитани пред онези, предлага ни другаде.

Каза си, че Исаи не бе западнал или дори започнал да прецъфтява. Не, тукашният растеж и развитие просто бяха съзнателно отклонени към нещо по-лошо от грозотата. Някой бе решил да превърне града в отблъскващо място. Това бе главното.

Времето също не бе спряло, а върнато назад. Нямаше го модерния град с блестящи транспортни средства и отделени една от друга сгради със специфично предназначение. Цареше пълна бъркотия от стари постройки свързани с други, още по-стари, някои от които — съградени по собствен вкус, а други очевидно проектирани и изпълнени съобразно с отдавна отминали потребности.

Всичко бе навързано едно за друго в безпорядък, едва успяващ да преодолее хаоса. Тег знаеше, че пълната неспасяемост на обстановката бе избягната само благодарение на стария макет-модел с магистралните пътища, около които с времето се бе стълпил същински тюрлю-гювеч. Хаосът бе задържан на известно разстояние, макар че разположението на улиците вече не отговаряше на никакъв генерален план. Те се пресичаха под странни ъгли, рядко — прави. Гледан от въздуха, градът приличаше на лудешки съшит юрган от малки парчета с различна форма и цвят, в който единствено черният правоъгълник на дошлия от древността Барони говореше за планирана организация. Останалото бе безмълвен, но остър протест срещу законите на архитектурата.

Внезапно Тег осъзна, че градът представлява измама, гарнирана с друга подобна; той бе изграден върху основата на дребни лъжи, а смахнатата смесица от всичко тук никога не би могло да се въздигне до полезна истина. Гамму като цяло бе белязана със същия печат. Откъде бе започнало това безумие? Дали не бе заложено от Харконите?

— Пристигнахме, господине.

Шофьорът спря колата до бордюра пред здание с фасада без прозорци, цялата от черен металопластов материал и с единствен вход на нивото на терена. По сградата не се виждаше нищо, строено с материали втора употреба. Башарът я разпозна като убежище, което сам бе избрал по-рано. Във вътрешното му зрение се мяркаха неидентифицирани засега неща, но той отново не долови непосредствена заплаха. Шофьорът отвори вратата откъм неговата страна и застана почти в стойка „мирно“.

— Господине, по това време тук е спокойно. На ваше място бих влязъл бързо.

Без да поглежда назад, Тег прекоси тясното пространство до зданието и се озова в малко, но силно осветено входно помещение от полиран бял пластичен материал, където го посрещна дълга поредица от видеоочи. Хлътна в асансьорната шахта и набра запаметените координати. Знаеше, че шахтата минава косо нагоре през сградата до петдесет и седмия етаж в задната ѝ част, където имаше прозорци. Спомняше си за обедна зала за частни посещения — в тъмночервено и с тежки кафяви мебели, както и за жена със студен поглед и очевидни белези на бене-гесеритско обучение, без обаче да е света майка.

Подемното устройство го остави в запомненото помещение, но никой не го посрещна. Огледа познатите масивни кафяви мебели. На стената в дъното имаше четири прозореца, скрити зад завеси в кестенов цвят.

Знаеше, че го наблюдават. Зачака търпеливо, ползвайки новопридобитото си дублиращо виждане, за да предугади евентуална беда. Липсваше сигнал за нападение. Застана от едната страна на изхода на подемното съоръжение и отново се огледа.

Тег имаше собствена теория за взаимоотношението между стаите и техните прозорци — брой, разположение и големина, височина от пода, отношение на размерите на стаята към тези на прозореца, вертикално сечение на помещението, използване на пердета или завеси. Всички посочени данни бяха тълкувани от ментат в светлината на познанията му за целите и предназначението. Стаите подлежах на строго поддръждане в съответствие с определена обществена йерархия и подходяща за отделните случаи сложност и изтънченост. Ползването им по спешност предвиждаше „изхвърляне през прозореца“ на присъщите особености, но при всички други случаи можеше да се разчита на системата.

Липсата на прозорци в приземно помещение бе своего рода послание. Ако подобна стая бе обитавана от хора, не можеше задължително да се твърди, че основната цел е била опазването на тайна например. Учебните стаи без прозорци в места със схоластична атмосфера подаваха безпогрешни сигнали, че е налице както желание за откъсване от околната действителност, така и ясно изразена неприязън към децата.

Помещението, в което се намираше сега, говореше за нещо различно — секретност в зависимост от условията, съчетана с потребност от временни наблюдения на външния свят. *Защитна потайност, когато се налага.* Становището му бе потвърдено, след като прекоси стаята и отмести леко една от завесите. Прозорците бяха от трипластово армирано метастъкло. Аха! Наблюдаването на външния свят може да предизвика атака. Ето кое бе наложило нечия заповед за подобно презастраховане.

Тег отдръпна завесата встрани. Погледна към ъгловите стъкла. Призматични рефлектори разширяваха и изчистваха гледката както по хоризонтал, така и от покрива до земята.

Добре!

При предишното си посещение не бе имал време за по обстоен оглед, но сега успя да направи сравнително пълна преценка. Много интересна стая. Пусна завесата и се обърна точно в мига, в който през отвора на подемяка влезе някакъв висок мъж.

Двойното зрение моментално направи точно и твърдо предвиждане за непознатия. В него бе стаена опасност. Новодошлият очевидно беше военен, за което говореше както стойката му, така и бързо опипващият детайлите поглед, типичен само за добре подготвен и опитен офицер. В поведението му имаше още нещо, което накара Тег да настръхне. Той беше издайник! Наемна пасмина за даващия по-висока цена.

— Дяволски зле са се отнесли с вас — изрече мъжът вместо поздрав.

Гласът му беше плътно баритонов, с някакво несъзнателно подчертаване на лична власт. Никога не бе чувал подобен акцент. Военен, дошъл от Разпръскването! Башар или равен по чин, както прецени Тег.

Все още обаче до него не постъпваше никакво указание за непосредствена опасност от нападение.

Тъй като завареният в стаята не каза нищо, мъжът продължи:

— О. простете, наричам се Музафар. Джафа Музафар. Областен командир съм на силите на Дур.

Никога не бе чувал за сили на Дур. Главата му бе пълна с въпроси, но засега реши да ги запази за себе си. Всяка дума, казана тук, можеше да се тълкува като свидетелство за слабост. Къде бяха

хората, с които се бе срещнал предишния път? *И защо избрах точно това място!* Спомни си, че решението му беше взето с голяма вътрешна увереност.

— Моля, чувствайте се удобно — каза Музафар, посочвайки към малък диван с ниска масичка за сервиране пред него. — Уверявам ви, нищо от случилото се с вас, не е мое дело. Опитах се да ги спра, когато чух, че вече сте... напуснали мястото.

Сега Тег долови още нещо в гласа му — предпазливост, граничеща със страх. Следователно мъжът или бе чул, или бе видял колибата и неголямото открито пространство.

— Дяволски умно постъпихте — продължи той. — Заповядахте на ударната си сила да чака, докато заловилите ви се съсредоточиха в опитите си да научат нещо от вас. Успяха ли да го направят?

Тег поклати отрицаващо глава. Чувстваше се напрегнат до краен предел, готов за мълниеносно отразяване на атака, но усещането за непосредствена опасност от насилие все тъй липсваше. Какво бяха решили Изгубените? Във всички случаи те имаха погрешна представа за случилото се в стаята с Т-сондата. Поне тук липсваха поводи за съмнение.

— Седнете, моля — каза Музафар.

Тег зае предложеното му място на дивана.

Командирът седна в широк стол срещу него, разположен под малък ъгъл от другата страна на масичката за сервиране. Сякаш и той бе приклеknал с напрегнати сетива. И той беше готов за отговор на евентуално насилие.

Башарът го разглеждаше с интерес. Музафар не бе назовал никакъв чин — само областен командир. Беше висок на ръст човек с широко, червендалесто лице и голям нос. Очите му изглеждаха синьозелени и явно бяха овладели фокуса да се събират в една точка непосредствено под дясното рамо на събеседника по време на разговор. Веднъж Тег бе попаднал на шпионин, който правеше същото.

— Ами, да — подхвана Музафар. — Чух и научих много за вас, след като дойдох тук.

Тег продължи да го разглежда внимателно. Ниско подстригана коса; над лявото око се виждаше тъмночервен белег с дължина около три милиметра. Бе облечен в полево светлозелено яке и панталони в същия цвят — не точно униформа, но опрятният му външен вид

говореше за привично съблюдаване на чистота и ред. Същото важеше и за обувките. Реши, че вероятно ще види отражението си в светлокафявата им повърхност, ако се наведе близо до тях.

— Никога не съм очаквал, че ще ви срещна лично, разбира се — каза Музафар. — Считам го за голяма чест.

— За теб не знам нищо, освен че командваш някакво подразделение от Разпръскването — отвърна Тег.

— Хм! Няма много работи за знаене, наистина.

Спазмите на глада отново сграбчиха стомаха му.

Погледът му се спря на бутона до отвора за подемното съоръжение, защото си спомняше, че с него се повиква сервитьор. Тук хора вършеха много неща, които обикновено бяха автоматизирани — предлог за поддържане в готовност на значителна по размер човешка маса.

Музафар изтълкува неправилно погледа му към подемника и каза:

— Не мислете за тръгване, моля ви. Наредих на личния си лекар да ви прегледа. След малко ще дойде. Наистина ще ви бъде благодарен, ако спокойно изчакате пристигането му.

— Просто мислех да поръчам нещо за ядене — отвърна Тег.

— Съветвам ви да почакате до прегледа на лекаря. Понякога зашеметяващият взрив оставя лоши последствия.

— Оказва се, че го знаеш.

— Знам и за дяволски пълното фиаско. Вие и приемникът ви Бурзмали сте сила, с която трябва да се съобразяват.

Преди башарът да успее да отговори, от подемното съоръжение излезе висок човек с куртка и панталон в червено, толкова хилав, че дрехата му се въртеше и развяваше около тялото. На челото му се виждаше обичайната татуировка със знака каро, задължителна за лекарите-Сук, но оцветена в оранжево, а не в традиционното черно. Блестящи оранжеви захлупки скриваха истинския цвят на очите му.

Дали не е пристрастен към нещо? — запита се Тег.

От пристигналия не лъхаше на никой от познатите наркотици, включително и на меланж. Все пак с него се появи някакъв тръпчив мирис, почти като от плод.

— Хайде, Солиц! — каза Музафар и посочи към Тег. — Провери го със сканера. Късно вчера е бил поразен от зашеметител.

Солиц извади познатия компактен Сук-сканер, побиращ се в ръката му. Опипващото поле на прибора издаваше тихо жужене.

— Значи си от лекарите-Сук — каза башарът и погледна многозначително оранжевата дамба на челото му.

— Тъй вярно. Обучението и стажът ми отговарят на най-високите изисквания в нашата древна професия.

— Никога не съм виждал опознавателния знак с подобен цвят...

Докторът надвеси уреда си над и около главата му и отговори:

— Цветът на татуировката няма никакво значение, башар. Важно е какво има зад нея.

После наведе сканера над раменете на Тег, а накрая обходи с него цялото му тяло.

Башарът почака да спре жуженето.

Солиц се изправи и се обърна към Музафар:

— Състоянието му е доста добро, фелдмаршал. В забележителна форма е, имайки предвид възрастта му. но отчаяно се нуждае от храна.

— Да... Е, хубаво, всичко е наред, Солиц. Погрижи се както трябва. Башарът е наш гост.

— Ще му поръчам месо, подходящо за случая — каза лекарят и добави: — Яжте го бавно, башар.

После направи безупречно кръгом, при което куртката му и панталонът изплюяха. Подемникът го погълна.

— Значи, фелдмаршал, а? — изрече Тег.

— О, просто възстановяване на някогашните титли в Дур.

— Ами самият Дур?

— Какъв глупец съм! — възкликна Музафар и извади от страничния джоб на куртката-яке малка кутия със сгъваема тънка антена.

Тег веднага разпозна холостата, подобен на онзи. който винаги бе носил със себе си през дългата служба — изображения на собствения му дом и семейство. Музафар го постави на масичката между двамата и натисна командния бутон.

На масата грейна като живо миниатюрно многоцветно изображение на зелен гъсталак от открита джунгла.

— У дома — кратко каза фелдмаршалът и посочи с пръст едно местенце в прожектираното изображение. — Ето го тук хрустят-

къщурка. Първият, послушал ме някога. Хората ми се смееха, че съм го избрал и сме си останали верни.

Тег гледаше внимателно прожектираното изображение, доловил дълбоката тъга в гласа на другия. Посоченият храст представляваше вретеновидно източена групичка тънки клони с висящи от връхчетата им светлосини клъбца.

Храст-къщурка ли?

— Знам, че е много тънковато — каза Музафар и вдигна пръста си от изображението. — Никаква безопасност. Няколко пъти ми се наложи да се защитавам през първите месеци, прекарани там. Постепенно се привързах много към него. Знаете ли, те отговарят с взаимност на чувствата. Сега е най-добрият дом във всички долини чак до Вечната Скала на Дур!

Той погледна към Тег и видя обърканото му изражение.

— По дяволите! Из вашите места няма храсти-къщурки, разбира се. Трябва да простите глупавото ми невежество. Мисля, че много неща имаме да учим едни от други.

— Наричаш го дом — отбеляза Тег.

— О, да. С подходящо напътствие и след като се научи да изпълнява желанията, разбира се, храстът-къщурка сам прераства във великолепна резиденция. Трябват само четири-пет стандартни години.

Стандартни — помисли Тег. Значи Изгубените все още мереха времето с тях.

Подемното съоръжение изсъска и млада жена в синя сервитьорска униформа влезе обърната гърбом в стаята, теглейки положен върху суспенсори преносим подгревател, който остави близо до масата пред Тег. Бе виждал работни облекла от подобен модел, но когато тя обърна към него приятно закръгленото си лице, оказа се напълно непозната. Главата ѝ бе гола и на мястото на косата личаха изпъкнали вени. Очите ѝ се оказаха бледосини, а цялото ѝ поведение издаваше страх от нещо. Тя отвори подгревателя и в ноздрите на Тег лъхна пикантната миризма на прясно приготвена храна.

Вниманието на башара бе изострено до краен предел, но и сега нямаше никакъв сигнал за непосредствена заплаха. Видя се да поема храната без лоши последствия.

Младата жена сложи на масата пред него цял ред чинии и подреди внимателно приборите от едната му страна.

— Тук няма „копойче“, но ако пожелаете, ще вкуся от яденето — каза Музафар.

— Не е нужно — отвърна Тег.

Знаеше, че жестът му ще стане причина за въпроси, но в същото време си даде сметка, че ще го помислят за Прорицател. Вече не можеше да откъсне погледа си от чиниите. Преди още да вземе съзнателно решение, той се наведе напред и започна да яде. Познавайки начина, по който един ментат мисли за глада, се изненада от собствените си реакции. Мозъкът на ментата привично пресмяташе поглъщаните с изумителна бързина калории, но сега той се чувстваше движен от нова, непозната потребност. Долавяше как инстинктът за собственото му оцеляване насочва и регулира всички негови действия. Изпитваният тук глад прехвърляше обхвата на досегашния опит. Супата, която бе излял с известна предпазливост в къщата на *съсипания* мъж, не бе предизвикала сегашната му реакция да продължава да иска още храна.

Изборът на доктора-Сук се оказа правилен — помисли Тег. Явно менюто бе подбрано според заключителните параметри, сумирани от сканера.

Младата жена продължаваше да сервира ястие след ястие от преносимите подгреватели, поръчани и пристигнали с подемника.

Наложи му се да стане по средата на храненето и да облекчи стомаха си в съседната тоалетна, съзнавайки как видеоочите продължават да го следят през цялото време. По естеството на физическите си реакции разбираше, че храносмилателната му система с голяма бързина преминава към ново равнище на телесна потребност. Когато се върна на масата, усещаше глад като на въобще нехапнал човек...

У сервиращата първоначално се появиха признаци на изненада, преминала постепенно в тревога. Но тя продължи да носи поръчаните ястия.

Музафар го наблюдаваше с нарастващо удивление, без да каже нищо.

Тег чувстваше поддържащата го допълнителна храна и точното регулиране на калориите, предписано от лекаря-Сук. Ала в никакъв случай не бяха решили въпроса в количественото му измерение.

Момичето продължи да носи поръчаното, но походката ѝ от и до подемина говореше, че вече е в почти шоково състояние.

Най-после Музафар проговори:

— Длъжен съм да кажа, че никога в живота си не съм виждал човек да поглъща такова количество за едно хранене. Не разбирам как го направихте. По-точно защо.

Башарът се облегна, най-сетне заситен, знаейки колко много въпроси е повдигнал с поведението си.

— Причината е в режима ми на ментат — излъга той. — Препминах през много изнурителен период.

— Поразително — каза Музафар и стана.

Когато и Тег понечи да се изправи, фелдмаршалът го прикани с жест да остане на мястото си.

— Не бива. Приготвено е легло за вас в съседното помещение. По-безопасно е засега да не се движите.

Младата жена си тръгна с празните подгреватели.

Тег внимателно огледа Музафар. Нещо в него се бе променило още докато се хранеше. Сега го наблюдаваше със студен и проницателен поглед.

— В теб е имплантирано средство за връзка — каза башарът. — Явно току-що си получил нови разпореждания.

— Не е за препоръчване приятелите ви да нападнат точно тук — отзова се Музафар.

— Мислиш ли, че моят план го изисква?

— А какъв е твоят план, башар?

Тег се усмихна.

— Чудесно — кимна Музафар.

Погледът му се разфокусира, докато слушаше приемателното устройство в себе си. Когато отново се вгледа в Тег, той беше като на хищник. Башарът имаше усещането, че този поглед го блъсна, а и беше повече от сигурен, че някой идва към стаята, в която се намираха. Фелдмаршалът преценяваше новото развитие на нещата като особено опасно за обядвалия негов гост, докато Тег чувстваше, че нищо не може да устои на новите му възможности.

— В представите ви съм пленник — каза той.

— В името на Вечната Скала, башар! Оказа се, че не си това, което очаквах!

— А какво очаква почитаемата мама, която идва насам?

— Башар, предупреждавам те, не си позволявай да разговаряш с мен с подобен тон. Нямах и най-бегла представа какво ще ти се случи съвсем скоро.

— Ще ми се случи една почитаема мама — измърмори Тег.

— И ти пожелавам всичко най-добро от нейно име!

Фелдмаршалът рязко се обърна и се отправи към подземното съоръжение.

Тег продължи да гледа след вече напусналия стаята. Виждаше в себе си как примигва наскоро придобитият втори визуален център — също като светлинния сигнал при подземника. Почитаемата мама беше наблизо, но още неготова да влезе в стаята. Първо трябваше да поговори с Музафар. А той, бедният, не можеше да каже нищо съществено на опасната женска личност.

Паметта не е в състояние да върне реално станалото някога. Тя възстановява само спомена за него. Но всеки подобен акт променя оригинала и се превръща във външни отправни рамки, които неизбежно се оказват неточни.

Наръчник на ментата

Лусила и Бурзмали влязоха в Исаи от юг през един от по-непрестижните квартали, където уличното осветление бе доста разрежено. До полунощ оставаше само час, но местните хора продължаваха да се тълпят по улиците. Някои от тях просто вървяха мирно и кротко, други бърбяха разпалено, очевидно окрилени от лека дрога, трети наблюдаваха изчаквателно нещо. Те стояха стълпени по ъглите и упорито задържаха вниманието на преминаващата покрай тях Лусила.

Бурзмали я приканяше да върви по-бързо като нетърпелив клиент, петимен да остане по-скоро насаме с нея. Впечатката потайно, но внимателно оглеждаше хората.

Какво правеха тук? Защо се бяха събрали в очакване онези мъже във входа например? Работници в груби престилки изскочиха от широк пасаж, точно когато Лусила и Бурзмали минаваха оттам. От телата им се носеше тежка миризма на канализация и смрадлива пот. Работниците, почти по равно мъже и жени, бяха високи, с масивни торсове и дебели ръце. Лусила не знаеше с какво точно се занимават те, но ѝ направи впечатление, защото още веднъж установи колко малко знае за Гамму.

Кашляха и плюваха в отходния канал, появявайки се като привидения в нощта. *Изхвърляха от себе си някакво вредно вещество.*

Бурзмали доближи глава до ухото на Лусила и пошепна:

— Те са борданоси.

Светлата майка рискува и погледна назад към групата, отпратила се в странична улица. *Борданоси!* О, да; подготвяха ги за работа с компресорната техника, която улавяше газовете от канализационната система, за да ги очисти от миризмите. Обръщаше се специално внимание за заздравяване на мускулатурата на раменете и ръцете им.

Башарът ѝ посочи да завие зад един ъгъл, който ги скри от работниците.

Пет деца изскочиха от тъмен вход и последваха в индианска нишка двамата. Лусила успя да види, че стискат нещо в шепите си. От преследвачите струеше странно напрежение. Бурзмали спря внезапно и се обърна. Децата също спряха и го загледаха. Личеше, че са готови да ги нападнат.

Башарът притисна ръце пред себе си, поклони се и произнесе:

— Гулдур!

Когато отново я поведе надолу по улицата, децата вече не ги следваха.

— Щяха да ни пребият с камъни — каза той.

— Защо?

— Те са от секта последователи на Гулдур, както тукашните хора назовават Тирана.

Лусила се обърна назад, но малчуганите не се виждаха. Бяха тръгнали да търсят друга жертва.

Бурзмали отново ѝ посочи да завият зад следващия ъгъл. Озоваха се в улица, препълнена с дребни търговци, които продаваха стоката си от сергии на колела — храна, дрехи, дребни инструменти и ножове. Многогласен вик сякаш витаеше във въздуха — търговците се опитваха да привлекат купувачи. В гласовете им ясно отекваше равносметката от изминалия работен ден: фалшиво звучащо веселие, включващо надеждата, че някогашните мечти ще се сбъднат, и в същото време белязано от горчилка познание, че животът им едва ли ще се промени. На Лусила ѝ хрумна, че хората от тукашните улици преследват вечно бягащия блян, сбъдването на който ги вълнуваше несравнимо по-малко от оня мит, чието реализиране бяха привикнали да очакват по същия начин, по който дресираните животни биваха научавани да гонят, макар и да не могат почти никога да стигнат летящата примамка по безкрайната овална линия на пистата за надбягване.

В улицата пред себе си видяха плещеста фигура на човек, облечен в дебела ватирана дреха, който се намираше в разгара на гръмогласен спор с търговец, предлагащ пазарска мрежа, пълна с тъмночервените кълбета на сладко-кисел плод. Плътното ухание на плода бе изпълнило околното пространство.

Търговецът се жалваше:

— Искаш да измъкнеш залъка от устата на децата ми!

Плещестата фигура отговори с пронизителен глас, чийто познат акцент предизвика смразяващи тръпки по тялото на Лусила:

— И аз имам деца!

Впечатката едва успя да сдържи реакцията си. Когато излязоха от търговската улица, тя прошепна на Бурзмали:

— Оня мъж с дебелото палто беше тлейлаксиански Майстор.

— Невъзможно — възрази башарът. — Беше много висок.

— Не, просто бяха двама — единият седеше на раменете на другия.

— Сигурна ли си?

— Напълно.

— Видях и други такива, след като пристигнахме, но не предполагах, че...

— Улиците са пълни с преследвачи — каза тя.

Признаваше пред себе си, че почти никак не я интересува всекидневието на каналджиите — обитатели на тукашната отходна планета. Вече бе престанала да вярва на обясненията за причината, която бе довела голата именно на Гамму. Защо ли Сестринството е избрало точно този, след като драгоценният Дънкан Айдахо можеше да бъде подготвен на всеки от другите светове? Дали пък голата наистина представляваше скъпоценност? Възможно ли бе да е само примамка?

Почти препречил изхода на тясна алея, покрай който минаваха в момента, някакъв човек беше пуснал в действие апарат с бързо прелитащи в кръг светлини.

— На живо! — викаше той. — На живо!

Лусила забави хода си, загледана в случаен минувач, който пристъпи към апарата, подаде монета на собственика и се приведе над нещо, подобно на дълбок леген, осветен ярко от светлините. Другият мъж пресрещна погледа ѝ. Тя видя пред себе си тясното и тъмно лице на простоват човек от Каладън, на ръст малко по-висок от тлейлаксиански Майстор. На мрачното му лице се появи нещо като презрение, когато пое парите на клиента.

След малко минувачът вдигна лицето си от легена, разтрепери се и хлътна в алеята с леко залитане и изцъклен поглед.

Лусила разпозна апарата. Наричан хипнобонг от ползващите го, той беше забранен в по-цивилизованите светове.

Бурзмали я побутна, за да се отдалечат от мрачното лице на притежателя му.

Стигнаха до по-широка улица с ъглова врата-портал на сградата срещу им. Наоколо имаше само пешеходци; не се виждаше никаква кола. Висок мъж бе приседнал на първото стъпало на ъгловия вход със събрани близо до брадичката колене. Дългите му ръце бяха сякаш обвити около коленете от плътно преплетените тънки пръсти. Носеше черна шапка с широка периферия, затуляща лицето му от уличното осветление; двете искрящи пламъчета изпод периферията бяха сигурно доказателство, че светата майка никога досега не бе срещала човешко същество с подобен вид. Да, този тук бе нещо, за което в Бене Гесерит разсъждаваха единствено с предположения!

Бурзмали съзнателно изчака да се отдалечат на достатъчно разстояние от седналата фигура, преди да задоволи любопитството на Лусила.

— Футар — прошепна той. — Наименованието си е тяхно. Съвсем отскоро са забелязани на Гамму.

„Глейлаксиански експеримент“ — досети се тя и помисли: *Грешка, върнала се от Разпръскването.*

— Какво правят тук? — запита.

— Създават търговска колония. Поне така ни казаха местните хора.

— Не им вярвай. Новодошлите са кръстоска между хора и ловни животни от типа на хрътките.

— Хайде, пристигнахме — каза с лека въздишка на облекчение Бурзмали.

Посочи на Лусила тесния вход на слабоосветено заведение за хранене от рода на закусвалните. Тя знаеше, че влизането им тук е част от цялостната маскировка — постъпвайте също като обитателите на местните квартали. Все пак реши да не се храни на подобно място, особено след заключението, до което стигна веднага, след като вдъхна първите ухания.

Личеше, че допреди малко е било препълнено.

— Препоръчаха ми го настойчиво — рече башарът, след като седнаха на две свободни места с автоматизирано обслужване и

зачакаха прожекционното изписване на менюто.

Лусила се загледа в излизащите. Предположи, че са работници и служители от нощната смяна в съседни заводи и офиси. Бяха се разбързали и изглеждаха загрижени, защото може би се страхуваха от последствията на едно евентуално закъснение.

Тя мислеше за спокойствието, което им бе осигурила изолацията в кийпа. Никак не ѝ хареса наученото и видяното напоследък на Гамму. Какво мърляво място беше и това заведение! Табуретките на тезгяха вдясно от нея бяха одраскани и издълбани. Цялата повърхност на масата пред двамата бе дълбоко набраздена, така че в никакъв случай не можеше да бъде почистена със смукателното приспособление, чиято дюза тя откри до левия си лакът. Не се виждаше нито един от евтините акустични прибори за поддържане на чистота. Остатъци от храна и други нечистотии бяха задръстили вдълбнатините по масата. Лусила потръпна. Още не бе успяла да се освободи от усещането за огромната грешка, която бяха допуснали — раздялата с голата.

Появи се менюто и Бурзмали вече го оглеждаше.

— Ще поръчам и за теб — каза той.

Типичен за башара начин да намекне, че няма да ѝ позволи да допусне грешка, избирайки нещо, което жена от Хорму следва да отбягва.

Бодна я ограничаването на нейната самостоятелност. Та тя е света майка! Беше обучена и подготвена за командния пост във всяка ситуация — господарка на собствената си съдба. Колко неприятно бе всичко наоколо. Махна към мръсния прозорец вляво от нея, през който се виждаха преминаващите по тясната улица хора.

— Скар, бизнесът ми страда от твоето размотаване. *А така! Типично за техния случай.*

Бурзмали почти въздъхна.

Най-после! — помисли тя.

Действията ѝ отново подобаваха на света майка. Башарът явно не можеше да проумее поведението ѝ и начина, по който гледаше на града и хората в него.

Две подобни на мляко напитки се плъзнаха от автоматизирания улей върху масата. Бурзмали изпи своята на един дъх. Лусила първо я

опита с върха на езика си. за да установи съдържанието. Кафе-менте, разредено със сок с фъстъчен вкус.

Спътникът ѝ направи лек жест с брадичката си, за та я подкани да изпие питието. Тя се подчини, като внимателно прикри гримасата, предизвикана от вкуса на химикалите. Нямаше да отговаря на представата за нея.

— Хайде, да тръгваме.

Едновременно с изговарянето на думите Бурзмали остави монета на масата и набързо я изведе на улицата.

Хилеше се с усмивката на клиент-мераклия, което обаче не успяваше да скрие напълно безпокойството в погледа му.

Обстановката на улицата се бе променила. Виждаха се по-малко хора. От сенчестите врати сякаш появаше по-осезаема заплаха. Лусила си спомни, че от нея се очаква да бъде представител на мощна професионална гилдия, чиито членове не са заплашени от обичайното улично насилие. Малцината минувачи *наистина* ѝ правеха път с дължимото страхопочитание, зървайки драконите по дрехата ѝ.

Бурзмали спря до една врата.

Наглед тя с нищо не се отличаваше от другите входи по улицата — леко изтеглена назад от пътя и доста висока. Последното я правеше да изглежда и по-тясна, отколкото бе в действителност. Преградно лъчево устройство със стара направа пазеше прохода. Очевидно нито една от новите защитни системи не бе стигнала до бедните квартали. Свидетелство за недоимък бяха самите улици, разчетени за движение на наземни коли. Лусила беше почти сигурна, че в целия район няма нито една покривна площадка за кацане и излитане. Не се мяркаха топтери и други летателни средства, нито се чуваше характерният им шум. Ала имаше музика — тих ромон, напомнящ семутските(#) атоналности. Дали пристрастяването към семутата бе нещо ново?

Светата майка огледа фасадата на сградата, а Бурзмали мина пред нея и съобщи за пристигането им, като пресече лъча на входа.

Не се виждаха прозорци. Проблясваха само външни „очи“, разположени тук-там по тъмния гланц на полаган много отдавна металопласт. Тя забеляза, че видеоочите бяха изживели времето си — доста по-големи от съвременните модели.

Дълбоко в сянката зейна врата, отворила се навътре на беззвучни панти.

— Оттук — пресегна се назад Бурзмали, хвана я за лакътя и я поведе, оставайки зад нея.

Влязоха в мъждиво осветено преходно помещение, което ухаеше на екзотични храни и силни есенции. За миг тя идентифицира някои от ароматите, нахлули в ноздрите ѝ. Меланж. Плътен мирис на канела, който не можеше да се обърка. О, да, и на семута. Разпозна също миризмата на прегорял ориз, както и солни изпарения. Някой прикриваше *приготвянето* на други храни. Тук се правеха взривни вещества. Понечи да предупреди башара, но се отказа. Не бе необходимо той да знае; а и може би в тясното пространство нечи и уши слухтяха, за да чуят думите ѝ.

След малко Бурзмали пое водачеството нагоре по притъмнено стълбище с мъждива светеща ивица по дължината на наклонен перваз. Когато се изкачиха, той потърси и напипа ключ, скрит зад кръпка в многократно замазваната стена. Не се чу никакъв звук, когато натисни ключа, но Лусила почувства промяната в последвалото раздвижване. След това настъпи тишина. В досегашния ѝ опит липсваше смълчаване от този тип — приклякане предшествашо скок или взрив на насилие.

В стълбищната шахта беше хладно; тя потрепери макар и не от студа. Зад вратата до кръпката с маскирания ключ отекнаха стъпки.

Някаква сивокоса старица в широка жълта дреха отвори и вдигна към тях погледа си през свъсени вежди.

— Елате — каза тя с треперлив глас и отстъпи, за да им направи място да влязат.

Светата майка бързо огледа стаята, след като чу, че вратата се затвори зад тях. Недостатъчно наблюдателният би помислил, че помещението е запуснато, но подобно впечатление щеше да е твърде повърхностно. Тук бе скрито качество. Занемареният външен вид беше маскировка; тя отчасти свидетелстваше, че обзавеждането е било съгласувано с особено взискателна личност, която е разпореждала: „Подхожда за това място и за никое друго! Онова пък е за там и там остава!“

Мебелировката и другата покъщнина бе поизносена, но някой явно го бе приел без възражения. Стаята според него изглеждаше добре в сегашния си вид.

Кой беше нейният собственик? Може би старата жена? Тя вече се бе отправила с мъчителна походка към една разположена вляво врата.

— До съмване да не бъдем обезпокоявани — каза Бурзмали.

Старицата спря и се обърна.

Лусила я огледа. Отново ли някой симулираше напреднала възраст? Не. В този случай възрастта бе истинска. Всяко движение бе пропито с нестабилност — треперене на врата или издайническо поддаване на тялото, почти изцяло неподвластно на своя собственик.

— Дори ако е нещо много важно ли? — попита възрастната жена с треперливия си глас.

Спазъм присвиваше клепачите ѝ, когато говореше. Устата се отваряше съвсем малко, колкото да пропусне необходимите звуци; жената отделяше думите една от друга, сякаш ги вадеше от някакво дълбоко място в себе си. Раменете ѝ, прегънати от времето, което бе прекарала приведена над обичайната за нея работа, не можеха да се изправят достатъчно, за да погледне башара в очите. Ето защо някак потайно надничаше към него изпод нависналите си вежди.

— Каква важна личност очакваш? — попита Бурзмали.

Старата жена потръпна, сякаш имаше нужда от много време, за да проумее въпроса.

— Важ-ж-жни хора идват тука — процеди тя.

Лусила разпозна сигналите, подавани от тялото, и изрече с бърбърив тон онова, което спътникът ѝ трябваше да знае:

— Тя е от Ракис!

Насоченият нагоре любопитен поглед на старицата сега се спря на нея. Дошлият от отминалото глас каза:

— Бях жрица, лейди от Хорму.

— Разбира се, че е от Ракис — кимна Бурзмали с тон, който я предупреждаваше да не задава въпроси.

— Няма да ви сторя зло — изхленчи старицата.

— Още ли служиш на Раздвоения Бог?

Възрастната жена доста закъсня с отговора си.

— Мнозина служат на Великия бог Гулдур — неопределено изрече тя.

Лусила стисна устни и повторно огледа стаята. Прегърбената бе паднала безвъзвратно ниско в очите ѝ.

— Доволна съм, че не ми се налага да те убия — заяви светата майка.

Челюстта на старицата увисна, пародирайки изненада, а от устните ѝ прокапа бяла слюнка.

Можеше ли съществото пред нея да е потомка на свободни? Отскубна се с продължителна тръпка от обзелото я отвращение. Жалката личност някога е била оформена генетично от високо изправени и горди хора, храбро отивали на среща със смъртта. Тази тук щеше да го стори с хленч и вой.

— Повярвайте ми, моля ви — почти проплака старицата и напусна стаята.

— Защо го правиш? — попита Бурзмали. — Точно такива като нея ще ни отведат на Ракис!

Тя само го изглежда, долавяйки уплахата във въпроса му. Страхът беше заради нея.

Но там не му оставих отпечатък — помисли.

Остана изумена от споходилата я внезапно мисъл, че башарът е разбрал за стаената в гърдите ѝ омраза.

Мразя го! Мразя и хората на тази планета!

Чувството обаче бе опасно за света майка. А още я изгаряше отвътре. Гамму я бе променила по начин, който никак не ѝ харесваше. Не искаше да се примири със заключението, че подобно нещо е възможно. Интелектуалното вникване в нещата бе едно, практическият опит — съвсем друго.

Проклети да са!

Но те вече бяха прокълнати.

Почувства болезнено пристягане в гърдите. Объркване и безизходица! Не можеше да избяга от наскоро осъзнатото. Какво ли се бе случило с тукашните хора?

Хора ли?

Черупките им бяха тук, но вече не трябваше да бъдат считани за истински живи същества. Макар да бяха опасни. Изключително опасни.

— Нека да починем, докато все още можем — обади се Бурзмали.

— Не трябва ли да печеля, както ми се полага? — попита тя.

Башарът побледня и каза:

— Направихме онова, което беше необходимо! Имахме късмет, че не ни спряха, а можеше да се случи!

— Тук сигурно ли е?

— По-сигурно място не мога да намеря. Всички са проверени — било от мен, било от хората ми.

Лусила откри дълго легло, белязано с миризмата на стари парфюми, и се отпусна там, за да прочисти чувствата си от опасната омраза. Промъкне ли се някъде омраза, любовта веднага трябва да я последва! Чу как Бурзмали се протяга, за да си почине върху възглавници, подпрени на съседната стена. Скоро долови и дълбокото му дишане, но сънят отказа да споходи нея самата. Продължаваше да чувства рояците живот, подтиквани напред от Другите Памети, които обитаваха заедно с нея потайните хранилища на съзнанието. Изведнъж пред вътрешния ѝ взор се мярна улица и лица на хора, движещи се сред ярката слънчева светлина. Трябваше да мине съвсем малко време, за да разбере, че гледа появилата се картина под някакъв странен ъгъл, защото самата тя се намира в люлката на нечий ръце. Вече бе разбрала, че вижда един от личните си спомени. Знаеше кой я държи и чии са топлите удари на сърцето, както и още по-топлата, съвсем близо намираща се буза. Почувства соления вкус на сълзите си.

Гамму ѝ бе подействала много по-дълбоко от всичко, преживяно още от времето на първите дни в училищата на Бене Гесерит.

*Скрито зад яки прегради, сърцето се превръща на лед.
Даруи Одрейди,
довод в Съвета*

Присъстващите бяха много напрегнати: Тараза (скрила под дрехата си секретна поща, тя разчиташе на извънредните предпазни мерки, взети предварително от нея), Одрейди (бдителна, защото бе сигурна, че ще се стигне до насилие), Шийена (запозната в подробности с възможното развитие на събитията тук и пазена от три свети майки от Службата за безопасност и охрана, които стояха около нея като жив щит), Уаф (обезпокоен, че здравият му разум може да бъде повлиян от някоя загадъчна измама от страна на Бене Гесерит), фалшивият Туек (показващ с цялото си поведение, че гневът му е готов да избухне всеки миг) и деветима негови ракиански съветници (до един стремящи се към надмощие — за себе си или за своето семейство). Групата беше допълнена и с пет помощници-пазачи, специално отгледани и подготвени от Сестринството за физическа разправа, които стояха близо до Тараза. Уаф се движеше със същия брой нови лицетанцьори.

Събраха се в надстройката върху плоския покрив на музея в Дарес-Балат. Залата с продълговата форма и стена от пластична материя бе обърната на запад към покривна градина, окичена цялата с дантела от зеленина. Интериорът включваше меки дивани и изкусно изработени вещи за показ от не-стаята на Тирана.

Одрейди се бе противопоставяла на присъствието на Шийена. но Тараза остана непреклонна. Въздействието на момичето върху Уаф и някои от жреците трябваше да осигури съкрушително преимущество за Бене Гесерит. По протежение на дългата стена с прозорците бяха монтирани долбанни отражатели, задържащи неприятния блясък на полягащото на запад слънце. Одрейди си каза, че залата не случайно гледа на запад. От прозорците се разкриваше панорама към земята на вечерния здрач — мястото за отдых на Шай-хулуд. Сякаш погледът се насочваше към миналото, към смъртта...

Тя загледа с възхищение долбанните отражатели пред себе си. Представляваха черни плочици с широчина десет молекули, въртящи се в прозрачна течна среда. Със зададения им автоматичен режим те пропускаха предварително определено количество светлина, без да намаляват видимостта. Художниците, а и търговците на антики ги предпочитаха пред поляризационните системи, тъй като през тях преминаваше целият цветен спектър. Монтирането им говореше за специалното предназначение на залата — витрина за най-ценното от съкровището на Бога-Император. Да, имаше и рокля, носена от избраната за него невеста.

Жреците-съветници спореха разпалено в единия край на залата, без да обръщат внимание на фалшивия Туек. Тараза бе застанала близо до тях и ги слушаше. Изражението ѝ говореше, че ги смята за глупаци в натруфени одежди.

Уаф и свитата му от лицетанцъори се намираха близо до широката входна врата. Тлейлаксиянецът последователно насочваше вниманието си към Шийена, Одрейди и Тараза; спорецките жреци почти не го интересуваха. Всяко движение на Уаф издаваше несигурността му. Дали Бене Гесерит щеше наистина да го подкрепи? Ще успеят ли заедно да се справят с ракианската опозиция?

Шийена се приближи със защитния си ескорт до Одрейди. Светлата майка видя очертанията на твърдите мускули на момичето; то бе започнало леко да се закръгля, докато мускулната му маса постепенно придобиваше предписаните от Бене Гесерит форми. Скулите вече не изпъкваха толкова рязко под мургавата кожа, кафявите очи бяха по-ясни; ала в тъмната му коса все още се виждаха червеникавите, сякаш опърлени от слънцето кичури. Вниманието към спорецките жреци показваше, че Шийена не е пропуснала да направи връзка с казаното ѝ по време на предварителния инструктаж.

— Наистина ли ще се сбият? — прошепна тя.

— Продължавай да ги слушаш — отвърна Одрейди.

— Как ще постъпи старшата майка?

— Наблюдавай я внимателно.

И двете насочиха погледите си към Тараза, заобиколена от групата на мускулестите послушници. Сега видът ѝ говореше, че се забавлява, продължавайки да следи жреците.

Групата от Ракис бе започнала спора си още в градината на покрива. Когато сенките се удължиха, пренесоха го в залата. Сега дишаха ядно и от време на време мърмореха, след което изведнъж извисяваха гласове. Не виждаха ли как ги наблюдава имитаторът Туек?

Одрейди отново погледна към хоризонта отвъд градината на покрива; в пустинята не се долавяше никакъв признак на живот. От Дар-ес-Балат във всички посоки се простираха само голи пясъци. Родените и отрасти тук хора имаха различно мнение за живота от жреците-съветници. Тези места сякаш не принадлежаха на Ракис с поясите си от зеленина и окъпаните от вода оазиси, изобилстващи в областите, отдалечени от екватора, и прилични на украсени с цветя пътепоказатели за безкрайните пътища в пустинята. От Дар-ес-Балат започваше нейното царство — гигантски пояс, опасал цялата планета.

— Наслушах се на глупостите ви! — избухна мнимият Туек.

Той дръпна грубо встрани един от съветниците и застана посред спорецата група.

— Всички ли сте мръднали? — додаде ядно.

Един от жреците (ей Богу, старият Албертус!) погледна през стаята към тлейлаксиянеца и извика:

— Господин Уаф! Ще бъдете ли така любезен да озаптите лицетанцъора си?

Споменатият се поколеба за миг, но все пак се отправи към спореците, следван отблизо от свитата си.

Мнимият Туек рязко се обърна и посочи с пръст към него:

— Ти! Остани на мястото си! Няма да позволя намеса на тлейлаксиянци. Заговорът ви е напълно ясен.

Одрейди внимателно следеше изражението на Майстора след изреченото от имитатора Туек. Ама че изненада! Изглежда никога не бе чувал подобно обръщение към себе си от страна на някоя от собствените си креатури. Какъв шок! Конвулсии изкривиха чертите на лицето му. От неговата уста се разнесе бръмчене, подобно на раздразнени насекоми с честа промяна на тоналността, което очевидно бе някакъв език. Лицетанцъорите от свитата му замръзнаха, но мнимият Туек просто му обърна гръб, за да продължи разговора със съветниците си.

Звуците на Уаф спряха. О, ужас! Лицетанцъор отказва да му се подчини! Той рязко пое към жреците. Неистинският Туек усети

движението и отново насочи към него ръката си с треперещ показалец, преди да извика:

— Казах ти да не се бъркаш! Можеш и да ме очистиш, но няма да ти позволя да ме товариш с тлейлакската си мръсотия!

Думите му явно удариха в целта, Уаф спря. Бе схванал реалното състояние на нещата. Погледна внезапно към Тараза и видя, че затрудненото му положение я забавлява. Е, поне се появи нова жертва на гнева му,

— Знаела си!

— Подозирах го!

— Ти... Вие...

— Не ние, а вие сте се престарали при изработката му. Сами сте си виновни.

Жреците изобщо не проумяваха смисъла на разменените между тях реплики. Те се разkreсяха на мнимия Туек, нареждайки му да млъкне и да се махне, като го нарекоха „проклет лицетанцър“.

Одрейди подложи на внимателна оценка обекта на атаката им. Колко дълбок бе отпечатъкът върху него? Наистина ли бе успял да си повярва, че е Туек?

Внезапно успокоен, имитаторът изпъна достолепно рамене и с презрителен поглед се обърна към обвинителите си:

— Всички ме познавате. Знаете колко години съм служил на Раздвоения Бог, Който е Единоначален. Сега ще отида при Него, ако е включено в затворническия ви план, но не забравяйте: Той знае какво таите в душите си!

Жреците до един обърнаха погледи към Уаф. Никой от тях не бе видял подмяната на Върховния жрец с лицетанцър. Липсваше тяло. Доказателствените средства бяха само човешки гласове, казващи неща, дето спокойно можеха да бъдат и лъжи. Неколцина със закъснение погледнаха и към Одрейди. Гласът ѝ бе сред малкото, които въздействаха убедително. Уаф също гледаше към нея.

Тя се засмя и се обърна към тлейлаксиянския Майстор:

— Засега приемаме като съответстващ на целите ни факта, че Върховното жречество няма да премине в други ръце.

Дребното човече веднага схвана предоставеното му предимство. Забит бе клин между жреците и Бене Гесерит. Изчезваше една от най-

опасните предпоставки за оказване на влияние от страна на Сестринството върху неговия свят.

— Благоприятен е и за моите цели — каза той.

След като жреците отново извисиха гневно гласове, Тараза побърза да се намеси:

— Кой от вас ще посмее да наруши съгласието, което постигнахме?

Туек изтласка встрани двама от съветниците си и прекоси стаята с бърза крачка, отправяйки се към старшата света майка. Спря само на стъпка от нея:

— Каква е пък този път играта?

— Имаш подкрепата ни срещу ония, които искат да те сменят — отвърна Тараза. — Бене Тлейлакс ни поддържа. Ето как показваме, че и ние участваме при определянето на Върховния жрец.

Няколко гласове се обадиха високо и заедно:

— Той лицетанцър ли е или не?

Тараза погледна добронамерено към мъжа, застанал пред нея и попита:

— Лицетанцър ли си?

— Не, разбира се!

Премести поглед към Одрейди, която рече:

— Струва ми се, че е станала грешка.

Сетне Даруи на свой ред намери с поглед Албертус в групата на жреците и го загледа право в очите.

— Шийена — каза тя, — как трябва да постъпи сега Църквата на Раздвоения Бог?

Момичето се отдели от кръга на пазителите си и отговори с цялата важност и високомерие, които ѝ бяха внушили при предварителния инструктаж:

— Ще продължат да служат на Бога!

— Темата на настоящата среща изглежда е изчерпана — рече Тараза. — Върховни жрецо Туек, ако имаш нужда от защита, отвън те очаква отделение от нашата гвардия. На твое разпореждане са.

Всички видяха неговото съгласие и разбиране. Бе се превърнал в креатура на Бене Гесерит забравил лице-танцърските си корени.

Когато жреците и Туек излязоха, Уаф се обърна с едина-единствена дума към Тараза, изговаряйки я на ислямиатски:

— Обясни!

Старшата света майка се отдалечи от охраната, старейки се да изглежда уязвима. Ходът беше пресметнат и дори го бяха разисквали пред Шийена. Отговори на същия език:

— Преставаме да притискаме Бене Тлейлакс.

Замълча, за да може той да претегли думите ѝ.

Припомни си, че тлейлаксианците сами се наричат с име, което може да бъде преведено като „неназовими“. Същият етикет често бе ползван и за техните богове.

Този бог очевидно не бе стигнал в представите си до онова, което може да се случи на имитаторите, създадени от него, когато попаднат в обкръжение на иксианци и Говорещи с риби. Нови сътресения очакваха Уаф. Нищо чудно, че сега изглеждаше доста смутен.

Пред него сякаш се издигаше купчина от въпроси, останали без отговор. Докладите от Гамму не го задоволяваха. Бе се включил в опасна двойна игра. И Сестринството ли участваше в нея? Изгубените някога тлейлаксианци нямаше как да бъдат оставени встрани, без да се стигне до удар от страна на почитаемите мами. Тараза лично го бе предупредила. А старият башар на Гамму продължаваше ли да бъде сила, заслужаваща внимание?

Повтори на глас въпроса си.

Тараза го контрира със свой:

— Какво променихте в нашия гола? Какво се надявахте да постигнете?

Беше сигурна, че знае отговора, но преструвката ѝ се струваше необходима.

„Смъртта на Бене Гесерит!“ — поиска да каже Уаф.

Но Сестринството беше прекалено опасно, а стойността на живота му не подлежеше на изчисление. Той се нацупи и млъкна; мрачният взор, отправен към светите майки придаваше почти детинско изражение на лицето му на елф.

Капризно дете — помисли Тараза.

И веднага не пропусна да си припомни, че е опасно да го подценява. Счупваш тлейлакското яйце само за да намериш вътре друго — *ad infinitum*^[1]! Всичко се връщаше обратно към подозренията на Одрейди, че препирните в залата могат да прераснат в кърваво изстъпление. Наистина ли тлейлаксианците бяха споделили с тях

наученото от курвите и от другите Изгубени? Беше ли голата само евентуално оръжие на Бене Тлейлакс?

Тараза реши да го пришпори още веднъж, ползвайки подхода на „Анализ девети“ от Съвета. Продължи на ислямиат:

— Ще си лепнеш ли петното на безчестието в земята на Пророка? Не си споделил всичко с нас, както обеща.

— Казахме ти, че сексуалните...

— Не си ни казал всичко! — прекъсна го тя. — Заради голата е и ние го знаем.

Следеше реакциите му. Бяха също като на заобиколено отвсякъде животно. То е най-опасно. Веднъж бе наблюдавала нечистокръвна хрътка — подивял и с подвита опашка късен родственик на някогашните домашни любимци на Дън, — оградена от сюррия млади ловджийски кучета. Отчаяно се нахвърли върху преследвачите си, пробивайки с изненадваща свирепост път към свободата. Двама от младоците сигурно щяха да куцат до края на живота си, а само едно се отърва без рана! Сега Уаф приличаше на такова животно. Видя как ръцете му трескаво си въобразяват, че държат оръжие, но представителите на Бене Тлейлакс и Бене Гесерит се бяха претърсили взаимно и с особено внимание, преди да влязат. Беше сигурна, че той няма оръжие. И все пак...

Човечето заговори с грижливо сдържано напрежение:

— Мислиш, че не си давам сметка за надеждата ви да ни управлявате по свой маниер?

— Да не забравяме за развалата, дошла с хората от Разпръскването — отвърна тя. — Гнилото отвътре.

Тактиката на Уаф се бе променила. Не си струваше да пренебрегва подразбиращото се от бене-гесеритската мисъл. Ами ако тя само имитираше несъгласие?

— Пророкът заложи действащо локаторно устройство в ума на всички човешки същества — продължи Тараза. — А самите тях ни върна с цялата им непокътната развала.

Уаф скръцна със зъби. Какво правеше тя! За миг го осени смахнатата мисъл, че Сестринството е задръстило с някаква тайна дрога разума му, може би вдишана от въздуха. Знаеха неща, които не бяха споделяни с никого! Прехвърли погледа си от Тараза към Одрейди и сетне пак го върна на първата. Разбираше, че е твърде стар след

сериата възсъздавания по гола-процеса, но не и в смисъла, влаган в понятието от Бене Гесерит. Тези хора наистина бяха стари! Рядко изглеждаха много възрастни, но в действителност бяха страхотно стари, далеч отвъд всичко, което дори той можеше да си представи! Мислите на Тараза не се различаваха особено много от неговите. Успя да зърне в очите му проблясъка на по-обхватно осъзнаване. Да, нуждата отваря нови врати пред разума. До каква ли дълбочина бяха стигнали тлейлаксиянците? Колко древни изглеждаха зениците му! Имаше усещането, че каквото и да е представлявал някога мозъкът на тлейлакските Майстори, сега се е превърнал в нещо съвсем друго — например в холографен запис с отдавна и напълно заличени емоции. Самата тя изпитваше недоверие към емоциите, чието присъствие подозираше у него. Можеха ли да се обединят на такава основа?

Тропизми^[2] на общи мисли.

— Каза, че отслабват натиска — почти изръмжа Уаф, — но усещам пръстите ти около гърлото си.

— Някой стиска и нашето гърло — отвърна тя. — При вас се върнаха доста от Изгубените. Докато при нас няма нито една света майка, дошла обратно от Разпръскването.

— Но ми каза, че знаете всичко от...

— Разполагаме с други средства за придобиване на знания. Какво предполагаш, че се е случило на светите майки, които пратихме с Разпръскването?

— Обичайна злополука? — той поклати глава с отрицаващ жест.

Информацията беше съвършено нова. Никой от върналите се тлейлаксиянци не бе споменал и дума по въпроса. Липсата на потвърждение разпали подозрителността му. Кому да вярва?

— Бяха покварени — рече Тараза.

Одрейди, чула за първи път общото подозрение, изречено гласно от старшата света майка, почувства огромната мощ, скрита в заявеното от нея. То я уплаши. Познаваше възможностите, плановете за непредвидени обстоятелства и умението за импровизации, които една бене-гесеритка беше в състояние да използва, за да преодолее появилите се препятствия. Нима нещо отвъд тях щеше да промени нещата?

Тъй като Уаф не каза и дума, Тараза постанови:

— Идваш при нас с нечисти ръце.

— Кой се осмелява да го твърди? — попита тлейлаксианецът. — Ти, дете продължаваш да източваш ресурсите ни така, както те е научила майката на башара.

— Знаехме, че можете да си позволите загубите, след като има как да ги компенсирате от Разпръскването — отвърна Тараза.

Уаф пое въздух на пресекулки. Дори това бе известно на Бене Гесерит! Разбираше, поне отчасти, как го бяха научили. Да, налагаше се да намерят начин за възстановяване на контрола върху мнимия Туек. Ракис бе силно желана от Разпръснатите и трябваше да бъде поискана.

Тараза се приближи още до него, сама и уязвима. Шийена направи малка крачка към старшата света майка, но Одрейди я дръпна обратно.

Бе приковала вниманието си върху старшата, а не към евентуалните ѝ нападатели. Дали тлейлаксианците наистина бяха убедени, че Бене Гесерит ще се съгласи да им сътрудничи? Нямаше съмнение, че Тараза проверяваше допустимите граници. И си бе послужила с ислямиатския език. Сега обаче се намираше толкова далеч от охраната и така близо до Майстора и неговите хора. Докъде ли можеше да стигне Уаф, подтикнат от очебийните си подозрения?

Тараза потръпна.

Одрейди го забеляза. Била е неестествено слаба още като дете и никога не е добавяла и грам излишна тлъстина. Затова беше чувствителна към климатичните промени и не издържаше на студ, но сега температурата в залата едва ли се бе променила. Очевидно старшата света майка беше взела важно и опасно решение; дотолкова опасно, че реакцията на тялото ѝ я издаваше. Решение, застрашаващо не самата нея, разбира се, а целокупното Сестринство. *Налице* беше най-голямото според Бене Гесерит престъпление — нелоялност към собствения Орден.

— Ще ви осигурим всякакви услуги с изключение на една — рече Тараза. — Никога няма да станем вместилища за голи!

Уаф побледня.

— Нито една от нас било сега, било когато и да е, няма да се превърне в... — тя замълча за миг — аксолотлов резервоар.

Тлейлаксианецът залитна две крачки назад. После вдигна дясната си ръка за началото на жеста, познат на всяка света майка — сигнал за нападение от страна на присъстващите лицетанцьори.

Тараза посочи вдигнатата му ръка и рече:

— Ако довършиш движението си, тлейлаксианците ще загубят всичко. Божията пратеница — кимна през рамо към Шийена — ще ви обърне гръб, а думите на Пророка ще станат прах в устите ви.

Изречени на ислямиат, думите очевидно имаха непосилна тежест за Уаф. Той свали тънкия си крайник, но не престана да гледа заплашително към старшата майка.

— Моят посланик каза, че ще споделим с вас всичко, което знаем — продължи тя. — Ти се задължи и вие да сторите същото. Божията пратеница слуша с ушите на Пророка! Какво се стича от тлейлакския Абдъл?

Раменете на Уаф провиснаха. Вещиците познаваха най-интимните тайни на техния живот, включително секретния размножително-възпроизвеждащ процес! Бяха ли останали още някакви прегради?

Тараза се обърна с гръб към него. Ходът ѝ беше изкусно артистичен, но както тя, така и всички присъстващи свети майки разбираха, че абсолютно нищо не я заплашва. Погледна през дължината на стаята към Одрейди и си позволи да се усмихне, защото бе сигурна, че Даруи ще изтълкува правилно усмивката ѝ. Беше време за поредната порция бене-гесеритско наказание!

— Тлейлаксианците искат една Атреидес за размножаване — рече тя. — Давам ви светата майка Даруи Одрейди. Ще последват още. Уаф взе решение.

— Може и да знаете много за почитаемите мами — каза той, — но не...

— За курвите! — Тараза рязко се извъртя към него.

— Както ви харесва. Все пак в тях има нещо, което вие не разбирате. Видно е от думите ви. В подкрепа на договореното между нас ще ви го кажа. Те умеят да засилват насладата от оргазма, предавайки я през цялото тяло на мъжа. Така го предизвикват чувствено за участие. Вълните следват една след друга и могат да бъдат продължени от... хм, от женския участник за продължителен период от време.

— Тотално участие в чувственото отдаване, така ли? — Тараза не се опита да скрие удивлението си.

Одрейди също слушаше шокирана, което се отнасяше и за всички присъстващи сестри, дори за послушниците. Само Шийена изглежда не разбираше нищо.

— Старша майко Тараза — продължи Уаф с алчна и злорада усмивка на лицето си. — обяснявам ти, че го вкопирахме в собствените си хора. Дори в мен самия! В яда си принудих лицетанцъора, който изпълняваше ролята на жена, да се саморазруши... Никой... Чуваш ли. вече никой не може да има такава власт над мен!

— Каква власт?

— Ако беше някоя от... курвите, както ти ги наричаш, щях да ѝ се подчиня безропотно — той потръпна и продължи: — Имах единствено желанието да унищожавам...

После тръсна главата си, объркан от спомена за станалото и поясни:

— Спаси ме гневът.

Тараза направи опит да преглътне, но гърлото не ѝ се подчиняваше напълно:

— Как...

— Как става ли? Е, добре! Ала предупреждавам, преди да ти кажа: ако някой от вас се опита да злоупотреби чрез тази сила с тлейлаксиянец, ще последва кървава касапница! Подготвили сме всички наши хора да избият светите майки, мернали се пред очите им, при най-малкия знак, че искате да се сдобие с въпросната мощ за наша сметка!

— Никой няма да го направи, но не заради заплахата ти. Предпазва ни познанието, че то ще доведе до собственото ни унищожение. Кървавата разправа просто се оказва ненужна.

— Тогава защо познанието не премахва тези... курвите, де?

— Прави го! Унищожава и всеки, до когото те се докоснат!

— Но не и мен!

— Бог те пази, мой Абдъл — изрече почти молитвено Тараза. — Както Той е поел защитата на всички истински вярващи.

Убеденият Уаф обходи залата с поглед и отново се обърна към старшата майка:

— Нека всички да знаят, че изпълнявам своята част от задълженията ни в земята на Пророка. Така и трябва да бъде. А сега...

— той махна с ръка към двама от своите пазачи-лицетанцьори — ще ви покажем как става.

Много по-късно, когато бе останала сама в залата от надстройката на покрива, Одрейди се запита дали трябваше да позволят на Шийена да види цялото изпълнение. Защо пък не? Девойката бе вече посветена на Сестринството. Отстраняването ѝ сигурно щеше да разбуди подозренията на Уаф.

Изпълнението на лицетанцьорите очевидно разпали чувствеността на Шийена. Прокторите-възпитатели трябваше да се погрижат по-рано от обичайното и да ѝ представят своите асистенти-мъжкарите. Как щеше да постъпи сега тя? Дали ще направи опит да приложи новите си познания спрямо мъжете? Трябваше да ѝ бъдат внушени предпазващи я задръжки! Задължително беше да познава опасностите, които я застрашава!

Присъстващите сестри и помощници реагираха с нужната съдържаност, но запамятавайки твърдо наученото. Подготовката на Шийена трябваше да продължи на основата на видяното от нея. Останалите знаеха как да укротят разбудените вътрешни сили от подобно естество.

Наблюдаващите лицетанцьори запазиха непроницаемо изражение, но при Уаф имаше какво да се види. Той вече бе обявил, че ще премахне двойката демонстранти, ала дали нямаше да предприеме нещо преди това? Щеше ли да се поддаде на изкушението? Какви мисли минаваха през главата му, докато гледаше как мъжкият лицетанцьор се гърчи в екстаз, лишил го напълно от разум?

В известен смисъл днешната демонстрация припомни на Одрейди за танца, който бе наблюдавала на Големия площад в Кийн. В кратък отрязък от време той умишлено оставяше впечатление за аритмичност, но постепенно в него се очертаваше фигура с голяма продължителност между слаби и силни тактове, която се повтаряше през около двеста стъпки... Танцьорите удължаваха този и без туй сложен ритъм със забележително майсторство.

Същото бяха сторили и лицетанцьорите-демонстранти.

Сайънок бе установил сексуална власт върху неизброимите милиарди от Разпръскването! ’

Тя продължи да мисли за танца с разтеглен ритъм, последван от хаотичното насилие. Възхитителната фокусираност на енергии с

религиозно естество в Сайънок бе преминала в обмен от съвсем различен порядък. Досети се и за възбудата на Шийена, наблюдаваща танца на Големия площад. Одрейди си спомни, че тогава я бе попитала:

— Е, какво споделят онези долу?

— Самите танцьори, глупачко!

Отговорът ѝ бе недопустим.

— Шийена. вече те предупредих да не говориш по този начин. Искаш ли веднага да научиш какво наказание може да ти наложи една света майка?

Изречените тогава думи прелетяха като призрачно послание през ума на Одрейди, докато гледаше как мракът се скупчва извън надстройката на покрива на Дар-ес-Балат. Почувства самотата да я залива. В залата нямаше никой друг.

Остана само наказаната!

Колко ясни бяха очите на момичето в стаята над Големия площад и колко много задаваните от него въпроси:

— Защо винаги говориш за причиняване на болка и за наказания?

— Трябва да овладееш самодисциплината. Как ще заповядваш на другите, след като не можеш да контролираш себе си?

— Урокът не ми харесва.

— Така е било с всички нас. Но само преди опитът да ни покаже колко струва този урок.

Отговорът ѝ дълго време измъчва съзнанието на Шийена. Накрая момичето разказа всичко, което знаеше:

— Някои от танцьорите успяват да избягат. Други отиват право при Шейтан. Жреците казват, че заминават при Шай-хулуд.

— Какво става с онези, които оцелеят?

— Когато се съвземат, длъжни са да започнат голям танц в пустинята. Ако Шейтан пристигне, умират. Не дойде ли, дават им награда.

Сега Одрейди вникна в конструкцията на модела. Обясненията вече бяха ненужни, въпреки че девойката бе оставена да продължи разказа си. Каква горчивина имаше в гласа ѝ!

— Дават им пари, място на чаршията или нещо подобно. Според жреците те са доказали, че са човешки същества.

— А загиналите не са ли хора?

Шийена мълча дълго, потънала в дълбок размисъл. Одрейди виждаше ясно пътя — изпитанието за хуманност на Сестринството. Нейният преход в приемливата за Бене Гесерит форма бе вече повторен от момичето. Колко леко изглеждаше преходът в сравнение с другите болки!

Тя вдигна дясната си ръка в мъждивата светлина, изпълнила надстройката на музея, погледна я и си спомни за кутията със скритите в нея мъчителни гърчове на агонията и за отровния гом джабар(#), който чакаше готов да прободне врата ѝ, ако трепне или извика.

Шийена също не извика. Очевидно бе знаела отговора на въпроса още преди допира до кутията с нетърпима болка:

— И те са човешки същества, но различни.

Одрейди заговори на висок глас в празната зала с подредените за показ експонати от съкровището в не-стаята на Тирана:

— Какво направи с нас, Лето? Само Шейтан ли си, който ни говори? Какво ни караш силом да споделим сега?

Танцът-фосил следва ли да се превърне в секс-фосил!

— С кого разговаряш, майко?

Гласът бе на Шийена, застанала в рамката на отворената врата на другия край на залата. Сивата роба на послушница изглеждаше като бледа сянка там — сянка, чиято големина нарастваше с приближаването ѝ.

— Старшата майка ме изпрати да те потърся — каза момичето и спря близо до нея.

— Говорех на себе си — отвърна Одрейди.

После погледна към необичайно спокойното лице, припомняйки си за тръпките на възбудата, когато Най-Важният Въпрос бе зададен на Шийена.

„Искаш ли да станеш света майка?“

— Защо говориш на себе си? — немалка загриженост прозвуча в гласа на девойката.

Да, прокторите-преподаватели трябва решително да се намесят, за да бъдат отстранени ненужните емоции!

— Спомних си случая, когато те попитах дали искаш да станеш света майка — каза Одрейди. — После ме споходиха и други мисли.

— Ти настоя да следвам заръките ти във всичко, да не крия каквото и да е и в никакъв случай да не ти възразявам.

— А ти попита: „Това ли е всичко?“

— Тогава не знаех много неща, нали? И все още не знам достатъчно.

— Същото важи за всяка от нас, дете. Но добре разбираме, че до една сме в танца. И Шейтан непременно ще дойде, ако някоя — дори най-посредствената — сбърка.

[1] До безкрайност (лат.) — Б. пр. ↑

[2] Движения на органи или части на растения по посока на някакъв дразнител. — Б. пр. ↑

При среща на непознати следва да се обърне голямо внимание на различните обичаи и предварителната подготовка.

Лейди Джесика.

от „Мъдрост от Аракис“

Последната зеленикава линия на светлината потъна зад хоризонта и едва тогава Бурзмали подаде сигнал за тръгване. Беше вече тъмно, когато се добраха до другия край на Исаи и до околоръстния път, по който; щяха да стигнат до Дънкан. Небето бе покрито с облаци, отразяващи обратно светлините на града върху тукашните бордеи, покрай които ги насочваха местни водачи.

Водачите притесняваха Лусила. Те се появяваха изневиделица от странични улици и внезапно отваряни врати, за да пошепнат следващата вярна посока.

Прекалено много хора знаеха за двойката бегълци и за уговорените срещи!

След многократните счепквания с ненавистта, в нея бе останало дълбоко недоверие към всяка зърнала ги дори за миг личност. Все по-трудно ѝ беше да скрива чувствата си зад маниерите и привичното поведение на жена за разтуха, вървяща със своя клиент.

По лентата за пешеходци край пътя бе нахвърляна киша, предимно от преминаващите наземни коли. Краката на Лусила изстинаха още преди да са изминали и половин километър; видя се принудена да изразходва допълнително количество енергия, за да компенсира засиления приток на кръв към крайниците си.

Смълчаният Бурзмали вървеше с наведена глава, привидно потънал в свои грижи. Все пак му беше трудно да заблуди светата майка. Привично следеше всеки шум наоколо и не пропусна нито едно от приближаващите возила. Чул шума на някое, той избутваше спътничката си встрани от лентата. Колите изсвистяха, носени от суспенсорни устройства; изпод тях излиташе мръсна киша и поръсваше близките храсти. Бурзмали я притискаше леко в снега до себе си, докато изчезне и най-слабият звук, въпреки че возещите се

едва ли виждаха и чуваха друго освен звуците, сподирили вихреното им преминаване.

Вървяха цели два часа, преди башарът да спре и да огледа критично шосето. Целта на прехода им беше гранично поселище, описано и на двамата като „напълно безопасно“. Но Лусила вече знаеше — на Гамму няма нито едно „напълно безопасно“ място.

Жълти светлини хвърляха отблясъци върху надвисналите облаци пред тях, отбелязвайки мястото на поселището. Продължиха напред през кишата, докато стигнаха до тунел под околоръстния път; минаха през него и заизкачваха нисък хълм, засаден с овощна градина. Клоните на дърветата бяха рязко очертани на фона на мъждивата светлина.

Лусила погледна нагоре. Облаците изтъняваха. Гамму разполагаше с множество малки луни — пазещи я не-кораби. Някои от тях бяха разположени от самия Майлс Тег, но се виждаха и следи, очертани от новите, които се бяха включили в караулната служба. Те бяха почти четири пъти по-големи от най-ярките звезди и често се движеха заедно, което правеше полезна отразяваната от тях светлина, макар и за кратко — едва няколко часа им бяха необходими, за да се издигнат по небосклона и изчезнат отвъд хоризонта. За миг тя зърна през пролука в облаците низ от шест подобни луни и се запита дали и те не бяха част от защитната система на Тег.

След малко мисълта ѝ се спря за кратко на присъщата слабост на обсадния манталитет, типичен за защитна стратегия с подобен характер. Тег беше напълно прав. Мобилността е ключът към ефикасна боеспособност, макар светата майка да се съмняваше, че башарът е имал предвид тъкмо мобилността на пехотните подразделения. По бялналия се от снега склон беше трудно да се скриеш и тя долавяше нервното напрежение на Бурзмали. Какво можеха да направят, ако се появи някой? Покрита със сняг падинка се очертаваше откъм лявата им страна и се спускаше под ъгъл към поселището. Не беше път, но ставаше за вървене.

— Оттук надолу — кратко рече Бурзмали и пое пред нея към падината.

Нагазиха в сняг до глезените.

— Надявам се, че можем да вярваме на местните хора — обади се тя.

— Те мразят почитаемите мами — отвърна спътникът ѝ. — За мен е достатъчно.

— Добре, че голата го няма! — Лусила се въздържа от още по-ядна забележка.

Все пак беше разумно да се очаква най-лошото.

В себе си бе вече спокойна по отношение на Бурзмали. Той приличаше на Тег. И двамата не следваха курс, който да ги доведе до безизходно положение, поне доколкото това зависеше от тях. Имаше усещането, че дори сега в храстите наоколо се прикриват поддържащи сили.

Покритата със сняг пътека ги изведе на павиран неширок път, леко наклонен навътре в двата си края и с топилна система за почистване на снега. По средата на пътя имаше влажна лентичка. Лусила направи няколко крачки и разпозна предназначението ѝ — маглента. Беше част от стара магнитна транспортна база, използвана навремето за пренос на товари и суровини до някаква фабрика от периода преди Разпръскването.

— Тук става по-стръмно — предупреди я Бурзмали. — Издълбали са стъпала, но внимавай — не са много дълбоки.

След известно време стигнаха до края на маглентата. Тя свършваше до разнебитена стена — местен тухлен материал върху металопластов фундамент. На бледата светлина на звездите в полупрояснилото се небе се виждаше грубо изпълнена зидария — типична конструкция от Времената на глада. Стената беше окичена с плетеница от лози и петнисти гъби. Ала растителността почти не скриваше пролуките между небрежно положените тухли и несръчните опити за запълването им с хоросан. Единичен ред от тесни прозорци бе отворен към мястото, където маглентата изчезваше в сплетени храсти и бурени. Три от прозорците грееха отвътре в електриковосиньо, а интензивната им светлина бе придружена от тихо припукване.

— Някога е било фабрика — каза башарът.

— Имам както очи, така и памет — отрязва го Лусила, ядосана от факта, че мърморещият мъжкар я взима за лишена от всякаква интелигентност.

Вляво от тях нещо изскърца унило. Чим от треви и бурени се вдигна нагоре заедно с избена врата, изпод която лумна ярка жълта светлина.

— Бързо!

Бурзмали я поведе с бяг през гъсто сплетена растителност, а после надолу по стъпала, показали се под избения отвор. Вратата се затвори със скърцане след тях на фона на глух тътен от машинария.

Лусила се озова в обширно пространство с нисък таван. Светлината идваше от дълги редици модерни светоглобуси, изтеглени по дължината на масивни металопластови трегери. Подът беше чисто преметен, но се виждаха солидни драскотини и следи от производствена дейност — несъмнено места на демонтирани машини. Тя зърна някакво раздвижване далеч напред в откритото пространство. Млада жена (облечена в подобие на робата на Лусила с драконите) се приближаваше с притичване към тях.

Светата майка подсмъркна. В помещението миришеше на нещо кисело и противно.

— Фабриката е била на Харконите — прошепна Бурзмали. — Питам се, какво ли са произвеждали тук?

Жената спря пред Лусила. Имаше хубава фигура, чиито форми се движеха грациозно под плътно прилепналата по тялото роба. Изпод кожата на лицето ѝ сякаш струеше мек блясък. Всичко в нея говореше за непрекъснати упражнения и добро здравословно състояние. Зелените очи обаче гледаха строго и студено, търсейки реалната стойност на онова, което се бе изпречило пред зора ѝ.

— Значи са пратили повече от една от нас за оглед на тукашната обстановка — заяви тя.

Лусила задържа с жест на ръката си башара, който понечи да каже нещо. Външният вид на жената не съответстваше на истинската ѝ същност.

Досуц като моя!

Подбра грижливо думите си:

— Винаги се разпознаваме една друга, както ми се струва.

Младата жена се усмихна и каза:

— Следях приближаването ви. Просто не мога да повярвам на очите си — огледа насмешливо Бурзмали и добави: — Да предполагам ли, че това е клиент?

— И водач — кимна Лусила.

Зърна на мига изумлението и объркването по лицето на спътника си и се помоли той да не зададе погрешен въпрос. Тази жена вещаеше

опасност!

— Не бяхме ли очаквани? — попита Бурзмали.

— Аха-а, той приказва — каза непознатата със смях, студен като очите ѝ.

— Предпочитам да не говориш за мен с такъв тон — вметна башарът.

— Обсъждам измета на Гамму така, както поискам. И не ме интересуват предпочитанията му!

— С каква дума си позволи да ме наречеш? — Гневът на уморения Бурзмали явно избухна при неочакваното словесно предизвикателство.

— С каквато си харесам, измет!

За башара това беше повече от достатъчно. Преди Лусила да успее да го спре, той издаде глухо ръмжене и замахна към натрапницата.

Но ударът му попадна в празно пространство.

Светата майка проследи с жив интерес как жената се приведе под напада, хвана Бурзмали за ръкава така, както се хваща парче плат, развято от вятър, и със заслепяващо бърз пирует, чиято елегантност беше почти изцяло жертвана заради скоростта, отпрати мъжа на пода. В следващия миг полуприклекна на единия си крак подготвила другия за ритник.

— Сега ще те убия — изрече невъзмутимо.

Лусила, която не знаеше какво може да последва, приведе тялото си встрани, едва избягвайки рязко изнесения напред крак на жената, и контрира със стандартния промушващ удар на Бене Гесерит, който просна нападателката по гръб, превита о две в коремната област, където я бе поразил ударът.

— Никой не е искал от теб убийството на водача ми, както и да се наричаш — процеди светата майка.

Известно време младата жена се опитваше да си поеме дъх с отворена уста, а после заговори, накъсвайки мъчително думите:

— Велика почитаема мама, казвам се Мурбела. Срам ме е, че ме победихте с толкова бавен напад. Защо го направихте?

— Заслужаваше си урока — отвърна Лусила.

— Наскоро облякох тази роба, велика почитаема мама. Благодаря ви. Урокът беше великолепен. Ще ви бъда благодарна всеки път, когато

си послужи с него, защото вече влезе в паметта ми. — Тя се поклони с дяволита усмивка на лицето, като леко отскочи нагоре и се изправи.

Лусила попита с възможно най-студения си глас:

— Знаеш ли коя съм?

С ъгълчето на очите си наблюдаваше Бурзмали, който също се надигна — бавно и мъчително. Остана встрани, обърнал към жените лицето си, по което продължаваше да пламти гневът.

— След умело поднесения ми урок виждам, че сте тази, която сте, велика почитаема мама. Простено ли ми е? — Палавата усмивка изчезна от лицето на Мурбела, която остана на мястото си изправена, но с наведена глава.

— Простено ти е. Идва ли не-кораб?

— Така казват. Готови сме да го посрещнем. — Този път тя погледна към башара.

— Все още ми е полезен, а и се налага да ме придружи — отвърна на погледа ѝ Лусила.

— Много добре, велика почитаема мама. След прошката мога ли да науча и вашето име?

— Не!

Мурбела въздъхна.

— Пленихме голата — каза тя. — Дойде от юг като тлейлаксиянец. Тъкмо бях го вмъкнала в леглото си, когато пристигнахте.

Бурзмали закуцука към тях. Сега Лусила бе вече сигурна, че той е наясно със ситуацията. „Напълно безопасното“ място гъмжеше от неприятели! Но враговете им явно знаеха твърде малко.

— Голата ранен ли е? — попита башарът.

— Той още приказва! — възкликна Мурбела. — Колко странно.

— Няма да лягаш с момчето — каза Лусила. — Мой специален повереник е!

— Да играем по правилата, велика почитаема мама! Първа си го заплюх. А и вече поддаде отчасти...

Тя отново се изсмя безчувствено и невъздържано.

— Оттук. Има място, от което се вижда добре.

Да умреш на Каладън!
Стара наздравица

Дънкан се опита да си припомни къде се намира. Знаеше, че Тормза е мъртъв. От очите му бе бликнала кръв. Да, добре си го спомняше. Бяха влезли в тъмна сграда, когато внезапно около тях блесна силна светлина. Почувства болка в тила. Удар ли беше? Направи опит да се движи, но мускулите му отказваха да се подчинят.

Спомни си, че бе седнал в края на някаква обширна тревна площ. В ход беше игра от типа на боулинга — чудати кълба се стрелкаха и подскачаха без разбираема схема и правила. Играчите бяха младоци, облечени в обичайните одежди на Гайъди Прайм...

— Правят се на старци — изговори той и добре си спомняше, че го е казвал.

Спътничката му, също млада и добре сложена жена, го погледна безизразно.

— Само възрастни мъже следва да участват в игрите на открито — поясни той.

— Ъ?

Не последва отговор на въпроса ѝ. Позволяваше си да го унижава с междуметни езикови похвати!

И в следващия миг ме предаде на Харконите.

Следователно споменът беше от времето преди да е станал гола̀.

Гола̀!

Спомняше си кийпа на Бене Гесерит на Гамму. Ето и библиотеката — холограмни изображения и снимки в три измерения на Лето I, дук Атреидски. Приликата му с Тег не беше случайна; башарът бе малко по-висок, но всичко останало изглеждаше еднакво — дългото фино лице с изпъкнал нос, подновеното обаяние на Атреидес...

Тег!

Спомни си за последния храбър отпор на стария башар в нощта на Гамму.

Къде се намирам?

Тормза го бе довел дотук. Бяха се движили по запусната и обрасла железопътна линия към крайнините на Исаи. *Барони*. Започна да вали, когато още не бяха изминали и двеста метра по линията. Студен, гаден сняг, от който зъбите им начаса затракаха. Спряха, за да вдигнат качулките си и да стегнат изолиращите ги от външния свят якета. Стана им по-добре. Нощта обаче бе близо. Много студена.

— Пред нас се вижда някакъв подслон — рече Тормза.

— Ще останем там до съмване.

И тъй като Дънкан не отвърна нищо, добави:

— Няма да е топло, но поне ще бъде сухо.

Айдахо видя сивите очертания на сградата на около триста стъпки пред себе си. Изпъкваше на фона на противния сняг. Веднага разпозна в нея харконски преброителен аванпост. Наблюдателите бяха проверявали (а понякога и убивали) преминаващите хора. Сградата бе построена от тукашната пръст по твърде прост начин — отделните парчета кирпич се нареждаха в една гигантска кална тухла, която пък се нагриваше с широкоструен огнемет, ползван от Харконите за разпръскване на тълпи. Когато наближиха, Дънкан видя останките на обхватна полева система с екранна защита и прорези за огнените копия на лазестрели. Много отдавна някой бе разрушил системата. Зейналите в мрежата дупки вече бяха отчасти обрасли с храсталак. Но пролуките за огнените копия стояха отворени. Да, разбира се — намиращите се вътре трябваше да виждат онези, които приближават...

Тормза спря и се послуша, преценявайки внимателно обстановката.

Дънкан също се загледа в преброителния пост. Помнеше ги добре. Сега обаче пред него се намираше нещо, наподобяващо уродливо разкривено стъбло, макар и израсло от зародиш с безупречно правилна тръбообразна форма. Повърхността му беше изпечена до гланц. Издутини, подобни на брадавици, сочеха местата на пренагриването. Хилядолетната ерозия бе оставила фини следи по повърхността, но оригиналната форма още стоеше запазена. Той вдигна поглед нагоре и видя част от някогашната подемна суспенсорна система. Някой обаче бе стъкмил временен такелаж със скрипец и полиспаг на външната преграда.

Следователно пробойната в екраниращото поле бе отскоро.

Тормза изчезна в отвора ѝ.

Картината от паметта на Дънкан внезапно се смени, сякаш змия бе хвърлила кожата си. Сега той беше с Тег в библиотеката на не-сферата. От проекторното устройство се изнизваха поредица изображения на днешния Исаи. Идеята за *модерност* звучеше в някаква странна гама. Барони явно е бил модерен град, ако за него се съдеше от гледната точка на технологичната му полезност в съответствие с тогавашните стандарти. Бе разчитал изцяло на водещи лъчове със суспенсорна тяга за пренос на хора и товари, разположени във височина.

Система, изпълнена с реални физически измерения на място, където всеки метър във вертикален и хоризонтален план е бил използван за всичко друго, но не и за придвижване на стоки и хора. В отворите за водещите лъчове бе предвидено само необходимото за преминаване на универсални транспортни средства пространство.

„Идеалната форма е на тръба с плосък покрив за кацане на топтери“ — отбеляза Тег.

„Харконите предпочитаха квадратните и правоъгълните форми.“ Вярно беше.

Дънкан си спомняше Барони с яснота, която го накара да потръпне. Суспенсорните трасета пронизваха града навсякъде като ходове на червеи — прави, извити и скосени под различни ъгли нагоре, надолу и встрани. С изключение на абсолютно задължителната правоъгълна форма, наложена по прищявка на Харконите, Барони бе изграден в съответствие със специфичен критерий, съобразен с тукашното население — максимално запълване при минимален разход на материали.

„Плоският покрив е единственото правилно използване на наличното пространство от хуманна гледна точка в това проклето нещо!“ — бе казал веднъж той на Тег и Лусила.

Върху плоските покриви се намираха надстройките с караулни помещения по краищата: при площадките за топтери, при всички входи отдолу и около парковете. Хората, живеещи на върха, можеха спокойно да забравят за лудницата от плът, която се гърчеше неистово съвсем близо до тях. Никаква миризма или шум оттам не стигаше до обитаваните горе помещения. Прислужниците биваха принуждавани да се изкъпват и обличат дезинфекцирани дрехи.

„Защо струпаната на едно място човешка маса си е позволила да живее при условия, неприемливи и за животни?“ — попита Тег.

Не беше никак трудно да му се отговори и Дънкан го направи. Отвън дебнеха опасности. Градските велможи твърдяха, че там е по-страшно, отколкото бе в действителност. Впрочем малцина от затворените вътре знаеха нещо за по-хубав живот другаде. Единствено познатото им по-добро място се намиреше тук, на върха. А пътят към него минаваше през унизително раболепие.

„Казаното ще стане и ти с нищо не можеш да му повлияеш!“ — ясно отекна друг глас в черепа на Дънкан.

Пол!

Помисли колко странно прозвучаха думите му. Високомерието на онзи, който знае предварително, приличаше на надменността на ментат, разположил се удобно в своята твърде крехка логика.

Досега никога не съм си представял Пол като арогантен.

Взря се в лицето си, отразено в огледалото. С част от разума си осъзна, че споменът е от времето преди да стане гола. Отражателят се превърна изведнъж в друго огледало с неговото лице, но вече различно. Мургавата окръгленост бе започнала да се променя, приемайки по-ъгловати черти и по-твърдо изражение, типични за зрелостта. Погледна в очите си. Да, същите са. Веднъж бе чул как някакъв човек ги описва като „заложени в пещера“. Бяха вдълбани дълбоко под веждите и над високо изтеглените бузи. Казваха, че е трудно да се определи цветът им — тъмносин или тъмнозелен в зависимост от силата и ъгъла на осветяване.

Думите бяха на жена. В момента не можеше да си спомни коя бе тя.

Опита се да докосне косата си, но ръцете му отказаха да се подчинят. Спомни си, че бе обезцветявана. Кой го беше направил? А, да — една старица. Косата му вече не беше на ситни черни къдрици.

Появи се дук Лето, загледан в него от вратата на трапезарията в Каладън.

„Сега ще похапнем“ — каза дукът.

Повеля на царствена особа, чието високомерие бе компенсирано от лека усмивка, съдържаща недвусмислено послание: „Някой трябваше да го каже.“

Какво става с моя разум!

Припомни си, че последва Тормза, който му обеща да го отведе до мястото, където щеше да се състои срещата с не-кораба.

Пред тях в нощта бе се извисила огромна сграда. Под нея се виждаха няколко по-малки допълнителни постройките. Изглеждаха обитаеми. Чуваха се гласове и шум от машини. Но никой не се показва от тесните прозорци. Никъде не се отвори врата. Дънкан долови мирис на готвено, когато минаха покрай по-голямата от постройките. Миризмата му напомни, че през целия ден бяха хапнали само малко сухо и жилаво месо, нарязано на тесни ивици, което Тормза нарече „храна за пътуващи“. Влязоха в тъмната сграда. Блесна светлина. От очите на Тормза рукна кръв. Светлината угасна.

Дънкан видя лицето на някаква жена. Осъзна, че го е виждал и по-рано — изображение в *три измерения*, взето от по-дълга холограмна поредица. Къде бе станало това? Къде го бе срещал? Почти овално лице, съвсем леко разширено при челото, сякаш за да подчертае закръгленото си изящество. Тя заговори.

„Казвам се Мурбела. Няма да си спомниш името ми. но си признавам, че ми направи впечатление. Направо си те избрах.“

Не, наистина те помня, Мурбела. Широко раздалечените зелени очи изпод извити вежди очертаваха място, което силно привличаше погледа, давайки му едва по-късно възможност за възприемане на брадичката и малката уста. Устните бяха пълнички, а той знаеше и че понякога се нацупват по време на сън.

Зелените очи се взряха в него. Колко студен бе погледът им. И каква сила излъчваха те.

Нещо докосна бузата му. Това не беше спомен! Ставаше с него. Сега!

Мурбела!

Била е вече тук и го е оставила. Сега се беше върнала. Той си спомни, че се събуди гол и легнал върху мека повърхност, подобна на пухкав матрак.

Ръцете му я познаха отново. Мурбела се съблече над него, без да сваля пронизителния поглед на зелените си очи. Започна да го докосва едновременно на много места. Непрестанно и тихо припяваше нещо през полуотворените си устни.

Дънкан почувства ерекцията си — бърза и с болезнена твърдост.

Не бе му останала никаква възможност за съпротива. Ръцете ѝ се движеха по цялото му тяло. Езикът ѝ. Тихото припяване! Устата ѝ го докосваше навсякъде. Зърната на гърдите минаваха леко по бузите и гръдния му кош. Когато видя очите ѝ, разбра, че нищо не е случайно. Мурбела се бе върнала и повтаряше всичко отново! Зърна над дясното ѝ рамо широк прозорец от стъклопласт, зад чиято преграда видя Лусила и Бурзмали. *Сънуваше ли!* Башарът бе притиснал дланите си в прозореца. Лусила стоеше със скръстени ръце, а в изражението на лицето ѝ се смесваха гняв и любопитство.

Мурбела пошушна край дясното му ухо:

— Ръцете ми са огън.

Рамото ѝ скри лицата зад стъклото. Той почувства този огън, разнасян навсякъде по тялото му. Изведнъж пламъкът обхвана и разума. Оживяха скрити в него места. Видя пред очите си проблясващи червени капсули, нижещи се една след друга като навързани наденички. Почувства как го втриса. Беше препълнена от кръв капсула с пламтящо във възбуда съзнание. Онези капсули! Знаеше ги! Те бяха самият той... Те бяха...

Всички Дънкан-Айдаховци — както оригиналът, така и серията от голѝ — заляха вкупом съзнанието му. Приличаха на разпукали се семенни кутийки, отхвърлящи съществуването на друго, освен на самите себе си. Видя се смазан от огромен червей с човешко лице. *Проклет да си, Лето!*

Смазан и смазан, и смазан... Отново и отново. Проклет да си! Проклет да си! Проклет да си!... Умира от удар на сардаукарски меч. Избухва бляскав взрив на силна болка, последван от тъмнина.

Умира при катастрофа на топтер. Умира от ножа на убийца от Говорещите с риби. И пак умира и умира, и умира.

Както и — живее.

Спомените продължаваха да го заливат, докато той самият недоумяваше как е възможно да ги има у себе си в подобно количество. Сладък дъх на новородена дъщеря, която държи в ръцете си. Мускусни мириси на страстна жена, с която се люби. Водопад от аромати на великолепно вино от Дън. Задъхан от напрежение на тренировъчната площадка.

Аксолотловите резервоари!

Спомни си как се появява отново и отново — бляскави светлини и механични ръце с мека подплата. Ръцете го обръщат и той вижда с поглед на току-що родено размитите очертания на огромна купчина женска плът — чудовищна с почти неподвижната си маса... — както и плетеница от черни тръби, които свързват тялото ѝ с гигантски метални контейнери.

Аксолотлов резервоар!

Задъха се в яката хватка на поредицата от спомени, излели се като водопад в него.

Всички онези животи! Всички онези животи!

Сега вече разбираше какво бяха заложили тлейлаксиянците — дълбоко скрито осъзнаване, очакващо единствено момента на прелъстяването му от бене-гесеритска Впечатка.

Но той беше с Мурбела, която не е от Бене Гесерит.

Лежи тук, до него; какво друго може да стори, освен да се остави във властта на тлейлакския модел?

Издаде тих стон и я докосна с бързина и ловкост на движенията, които я поразиха. *От него не се иска подобна отзивчивост! И не по този начин!* Дясната му ръка опипваше трескаво срамните устни на вагината ѝ, докато лявата я галеше в основата на гръбначния стълб. В същото време устата му я докосна по носа, спусна се към устните и слезе до ямичката под мишницата на лявата ѝ ръка.

През цялото време той издаваше тих, припыващ звук, чийто ритъм пулсираше през нейното тяло, приспивайки и отслабвайки я все повече и повече...

Направи опит да се отдръпне от него, когато почувства как се ускоряват реакциите ѝ.

Откъде знае да ме докосне там тъкмо в този момент? Точно там! И там! О, Света Скала на Дур, откъде го е научил!

Дънкан забеляза подуването на гърдите ѝ, както и наплива на кръв към лицето. Видя как втвърдените зърна щръкват, а ореолите около тях тъмнеят. Тя изстена и разтвори широко краката си.

Велика мама, помогни ми!

Но единствената велика мама, за която тя можеше да си помисли, се намираше под ключ извън стаята — зад залостена врата и преграда от стъклопласт.

Заля я бясната сила на отчаянието. Реагира по единствено познатия ѝ начин: с докосване и галене, включила целия арсенал от техники и похвати, изучаван грижливо през дългите години на чиракуване.

На всяко нейно движение и действие Дънкан отговаряше с влудяващия стимул на контрадействието.

Мурбела установи, че вече няма власт над собствените си реакции. Действаше автоматично, черпейки познание от кладенеца, който бе неизмеримо по-дълбок от наученото по време на специалната подготовка. Почувства стягането на вагиналните си мускули, както и бързото освобождаване на мазилен флуид. Когато Дънкан влезе в нея, чу се как изстена. Дланите, ръцете, краката, цялото ѝ тяло сякаш бяха движени едновременно от две самостоятелни системи: едната действаше автоматично по добре оттрениран модел, а другата представляваше все по-дълбоко биещо усещане за потребности от съвсем различно естество.

Как успя да го направи с мен!

От гладките мускули на таза ѝ тръгнаха контракционни вълни на върховен екстаз. Почувства същото в него и топлия удар на изхвърлената течност. Последвалата реакция я издигна на ново равнище. Възторжени пулсации следваха всяка контракция на вагината ѝ и поемаха през цялото тяло, догонвани от следващите... Всичките ѝ усещания бяха пометени от прилива на екстаза. Видя под спуснатите си клепачи ярък бял пламък, непреставаш да се усилва. Всеки неин мускул потрепваше от възторг, на който не бе вярвала, че е способна.

Вълните отново тръгнаха, стремейки се да напуснат плътта ѝ.

Отново и отново.

Отказа се да брои повторенията.

Когато Дънкан изстена, тя го последва и вълните пак поеха, изтласквайки се една друга.

И отново...

Усещането за време изчезна; остана само поредното гмурване във възторга.

В едно и също време тя искаше усещането да продължи вечно и да спре веднага. Защото не трябваше да се случи на женския участник! Никоя почитаема мама не бива да го изживява. Подобни усещания бяха запазени за управление на мъжете.

Дънкан излезе от модела на реактивно поведение, заложен у него. Имаше още нещо, което трябваше да извърши. Но не си спомняше какво бе то.

Лусила!

Въобрази си, че я вижда мъртва пред себе си. Ала жената тук не беше Лусила. Тя беше... Тя беше Мурбела.

Бяха му останали съвсем малко сили. Опита се да се отдели от другото тяло, но успя само да се привдигне на колене. Ръцете ѝ се мятаха възбудено, а той не знаеше защо го прави.

Мурбела искаше да отблъсне Дънкан от себе си, но не го намираше. Очите ѝ се отвориха рязко.

Голата стоеше на колене над нея. Нямаше никаква представа за изминалото време. Опита се да събере сили да седне, но не успя. Разсъдъкът ѝ бавно се връщаше.

Погледна Дънкан в очите, вече знаейки кой трябва да бъде мъжът над нея. Мъж ли? Беше още момче. Но какви неща направи... Какви неща! Всички почитаеми мами бяха предупреждени. Има гола, въоръжен със забранено познание от тлейлаксианците. Голата трябва да бъде убит!

Тя усети лек прилив на сила в мускулите си. Повдигна се на лакти. Дишайки накъсано, се напрегна, за да се отърколи встрани от него, но падна обратно на меката повърхност.

В името на Светата Скала на Дур! Мъжът над нея не бива да остане жив! Той е гола и владее умения, позволени единствено на почитаемите мами. Искаше да го удари и едновременно желаше да го привлече обратно върху тялото си. *Екстазът!* Знаеше, че каквото и да пожелае той от нея, в същия миг ще го изпълни. Да го направи — за него.

Не! Трябва да го убия!

Отново се повдигна на лакти, а после успя и да седне. Отслабналият ѝ поглед се спря на прозореца, зад който стоеше великата почитаема мама с водача си. Те още бяха там и я гледаха. Лицето на мъжа бе пламнало. А лицето на великата почитаема мама бе студено и безизразно като самата Скала на Дур.

Как може да стои там след всичко, което бе видяла в стаята? Великата почитаема мама трябва да убие голата!

Мурбела кимна на жената зад стъклопластовата преграда и се претърколи към заключената врата до спалния матрак. Едва успя да я отвори, преди да падне отново. Погледът ѝ се спря на коленичилиия юноша. Пот блестеше по тялото му. По хубавото му тяло.

Не!

Отчаянието я накара да се отлепи от пода. След малко подпъхна единия си крак и се изправи с върховно усилена волята. Силата ѝ започна да се връща, но мускулите още трепереха и тя залитна около единия ъгъл на матрака.

Сама ще го направя, без да се замислям. Длъжна съм да го направя.

Продължаваше да залита. Опитва се да заеме стабилна позиция и се приготви за удар по врата му. Беше овладяла този удар след дълги часове на практически занимания. Щеше да размаже ларинкса. Жертвата трябваше да умре от задушаване.

Дънкан с лекота парира атаката ѝ, но се движеше бавно... Наистина бавно...

Мурбела едва не падна до него; задържаха я ръцете на великата почитаема мама.

— Убий го — изпъшка Мурбела. — За него ни предупредиха. Той е!

Почувства ръце на тила си, които притиснаха с все сила нервните възли под ушите.

Последното, което чу, преди тъматата да я погълне, бяха думите на великата почитаема мама:

— Никого няма да убиваме. Голата отива на Ракис.

Най-острото съперничество за който и да е организъм може да дойде от себеподобните му. Видът консумира неща от жизнена необходимост. Растежът му се определя от наличието на най-малкото необходимо количество индивиди. А най-неблагоприятното условие пък регулира бързината на този растеж. Именно това е т.нар. Закон на Минимума.

Из „Уроци от Аракис“

Сградата се намираше зад широк булевард, скрита от дървета и грижливо поддържани ивици жив плет, осипан с цветове. Ивиците бяха разположени по подобие на лабиринт с бели стълбове с височината на човешки ръст, които определяха границите на засадените площи. Всяко влизащо или излизащо превозно средство бе принудено почти да пълзи. Военният усет на Тег веднага въведе въпросните особености в съзнанието му, докато блиндираната наземна кола още не бе стигнала до целта си. Фелдмаршал Музафар, единственият друг пътник в задната част на колата, се досети за преценката на башара и поясни:

— Отгоре сме защитени с анфиладна лъчева система.

Войник в маскировъчна униформа и дълъг лазестрел с ремък на рамото отвори вратата и застана мирно, когато Музафар излезе от колата.

Тег го последва. Позна мястото. Беше един от „сигурните“ адреси, предоставени му от специалните служби на Бене Гесерит. Очевидно информацията на Сестринството бе остаряла. Отскоро обаче, тъй като фелдмаршалът не загатна с нищо, че мястото може да е познато на спътника му.

Когато минаваха през вратата, Тег забеляза, че другата защитна система, която бе видял по време на първия си оглед на Исаи, стоеше непокътната. Имаше само едва забележима разлика в подредбата на стълбовете по продължение на участъците от дървета и жив плет. Тези стълбове всъщност представляваха сканлизери, а някъде в сградата се намираше и командна зала за тях. Съединителите им, оформени като знака каро, „прочитаха“ площта до сградата. При лек натиск на някой

от бутоните в наблюдателната зала сканлизерите щяха да превърнат в безформени купчинки месо всяка жива плът, прекосила полетата им.

Музафар спря при вратата и погледна към Тег, преди да заговори.

— Почитаемата мама, с която ще се срещнеш след малко, разполага с най-голяма власт сред онези, идвали тук. Не допуска нищо друго, освен пълно подчинение.

— Приемам го единствено като предварителна информация.

— Мислех, че ще разбереш какво ти казвам. Обръщай се към нея с почитаема мама. Това е всичко. Влизаме. Позволих си волността да ти поръчам нова униформа.

При първото си посещение башарът не бе виждал стаята, в която сега го въведе Музафар. Малка и наблъскана с тиктакащи кутии с черни стени, тя оставяше неголямо пространство за двамата. От тавана я осветяваше само един жълт светоглобус. Музафар остана свит в ъгъла, докато Тег съблече изпоцапания и омачкан полеви костюм от съединена горна и долна част, взет от не-сферата.

— Съжалявам, но не мога да ти предложа баня — каза фелдмаршалът. — Не бива да се бавим. Тя вече е нетърпелива.

Облякъл униформата, Тег изглеждаше съвсем друга личност. Беше познатата черна дреха, включително петлиците, пришити на яката. Следователно трябваше да бъде представен като башар на Сестринството пред почитаемата мама. Интересно. Отново бе башар в истинския си вид, въпреки че силното му усещане за идентичност никога не го бе напускало. Все пак мундирът го допълваше и представяше. Наличието на подобно облекло го освобождаваше от необходимостта да подчертава с нещо кой е всъщност.

— Е, сега е по-добре — каза Музафар.

Той влезе заедно с Тег в преходно помещение през врата, позната на башара. Да, тук се бе срещал със „сигурните“ свръзки. Още тогава бе разбрал за какво е предназначена стаята; всичко беше останало постарому или поне така изглеждаше. Редици от микроскопични видеоочи минаваха по пресечната линия на тавана и стените, маскирани като сребристи водещи ленти на кръжащите свето глобуси.

Наблюдаваният не вижда нищо — помисли Тег. — А наблюдателите гледат с милиарди очи.

Двойното зрение му оповести, че съществува опасност, без още да е станала непосредствена.

Стаята, дълга около пет и широка четири метра, беше място за бизнес-срещи на високо равнище. Тук никога не се показваха пари. Хората можеха да видят само преносими равностойности на приетото за валута — меланж например или млечнобели камъчета с размера на очна ябълка и свършена кръгла форма, едновременно блестящи и меки, преливащи в цветовете на дъгата в зависимост от ъгъла на осветяване и еластични при допир. Тук беше мястото, където чанта с меланж или малка кесия с подобни млечнобели камъчета се приемаха за нещо съвсем обичайно. Цяла планета можеше да бъде разменена срещу равностойна цена, потвърдена само с кимване, примигване или промърморване с тих глас. Никога не се показваха портфейли или претъпкани чанти. Единственото напомнящо за тях можеше да бъде луксозно и много плоско куфарче, от чиято защитена с отрова вътрешност някой вадеше едва забележими поради тънкостта си листа хартия от ридулианов кристал, с изписани върху им много големи числа, които нямаше как да бъдат фалшифицирани.

— Това е банка, нали? — попита Тег.

— Какво? — Музафар погледна към затворената врата на срещуположната стена, преди да отговори: — О, да. Ще влезе всеки момент.

— Сега ни наблюдава, разбира се.

Фелдмаршалът не каза нищо; изражението му беше мрачно.

Тег се огледа. Имаше ли някаква промяна след предишното му посещение? Не забеляза чувствителни изменения. Запита се дали подобни капища се променят осезаемо дори в продължение на хиляди и хиляди години, практически за цяла вечност. Подът бе застлан с килим, мек като гъши пух и бял като кожата откъм корема на кит. По него искряха мними капчици влага, доловими единствено за зрението. Бос крак (макар че тук никога не бе стъпвал такъв) щеше да почувства съвсем слаба, топла и галеща сухота.

Почти в средата на помещението се намираше тясна маса с дължина около два метра. Плотът ѝ беше двайсетина милиметра дебел. Тег предположи, че е изработен от джакаранда от Дън. Тъмнокафявата му повърхност бе полирана до блясък, който сякаш поглъщаше погледа, разкривайки в дълбочина жилки, подобни на речни разклонения. Около масата се виждаха четири стола, изработени от майстор-занаятчия от същото дърво като това на самата нея; на

мястото за сядане и на облегалката имаше оформени подобни на лира възглавнички в тон с полираното дърво.

Само четири стола. С повече щеше да е претрупано. Той не бе сядал, а и сега не седеше на някой от тях, но знаеше как би се почувствало там тялото му — удобно и почти като в презирания от него фотьойл с биологично саморегулиране. Разбира се, не чак до същата степен на мекота и прилягане към телесните форми. Прекаленото удобство би предразположило седящия към отпускане. Докато стоята и мебелите в нея сякаш предупреждаваха: „Чувствай се удобно, но бъди нащрек.“

Помисли, че тук човек трябва не само да бъде внимателен, но и да усеща зад себе си огромна мощ, стаена и готова за действие. Бе стигнал до този извод още при миналото си посещение и нямаше основания да променя становището си.

Липсваха прозорци, а онези, които бе видял отвън, изглеждаха като белязани с танцуващи светлинни линии — енергийни бариери срещу похитители или евентуални бегълци. Тег знаеше, че подобни прегради крият в себе си опасности и налагащите се изводи никак не бяха за подценяване. Енергийният поток, необходим за функционирането им, бе достатъчен за нуждите на голям град през целия живот на най-дълголетния му обитател. Нищо не бе случайно в показната демонстрация на голямо богатство.

Наблюдаваната от Музафар врата се отвори с леко изщракване.

Опасност!

Жена, облечена в проблясваща златиста роба влезе стремително в стаята. Червено-оранжеви линии танцуваха в материята на дрехата ѝ.

Колко е възрастна!

Тег не бе очаквал да види подобна антика. Лицето ѝ представляваше сбръчкана маска. Очите сякаш бяха дълбоко вкопани парчета зелен лед. Носът приличаше на дълга човка, чиято сянка докосваше тънки устни и повтаряше ъгъла на брадичката. Черна шапчица на темето покриваше сивата ѝ коса.

Музафар се поклони.

— Остави ни сами — каза тя.

Фелдмаршалът излезе без да каже нито дума през същата врата, от която бе се появила жената. Щом пролуката се затвори след него, Тег се обади:

— Почитаема мама, моите уважения.

— Значи позна, че тук е банка.

Той долови съвсем леко потрепваме в гласа ѝ.

— Разбира се.

— Винаги се намират начини за пренасяне на големи суми, когато се продава такава стока — с бегла ирония заяви тя. — Не говоря за енергията, дето движи заводите, а за онази, която движи хората.

— И която обичайно носи странни имена като правителство, общество или цивилизация — добави Тег.

— Предполагах, че ще се окажеш много интелигентен — кимна жената, дръпна един от столовете и седна, но не му направи знак да стори същото: — Мисля за себе си като за банкер. Ето защо не се обърквам и си спестявам изтощителни увъртания.

Тег не каза нищо. Не виждаше необходимост да го стори. Продължи обаче да я разглежда внимателно.

— Защо ме гледаш по този начин? — попита тя.

— Не очаквах, че ще си толкова стара.

— Ха-ха! Башар, подготвили сме ти много изненади. По-късно някоя младичка почитаема мама може да ти пошушне името си като знак, че те е набелязала за себе си. Благодари на Дур, ако се случи.

Той кимна утвърдително, без да е сигурен, че е разбрал изцяло казаното.

— И сградата е много стара — продължи жената. — Наблюдавах те, когато влизаше. Това също ли те изненадва?

— Не.

— Останала е почти непроменена вече няколко хиляди години. Построена е от материали, които ще траят много повече от самата нея.

Башарът погледна масата.

— Не, не дървото. Под него има поластин, полаз и пормабат. Никой не се присмива на трите „П“-та, когато нуждата ги изисква.

Тег не каза нищо.

— Нуждата — повтори тя. — Възразяваш ли срещу мерките, които трябваше да бъдат взети спрямо теб?

— Възраженията ми не са важни — рече той.

Каква бе целта ѝ? Да вникне в него? Същото искаше и той по отношение на нея...

— Мислиш ли, че другите са имали нещо против онова, което си им сторил?

— Без съмнение.

— Башар, ти си роден да командваш. Смятам, че ще бъдеш много ценен и за нас.

— Винаги съм бил убеден, че трябва да съм най-ценен за себе си.

— Башар, погледни ме в очите! Той се подчини, съзирайки ситни оранжеви петънца да преминават през бялото на очните ѝ ябълки. Усещането за опасност бе много силно.

— Пази се, когато очите ми станат напълно оранжеви! — каза тя.

— Тогава ще си ме обидил извън възможностите ми да понасям повече.

Съгласи се с кимване.

— Харесва ми, че имаш дарбата да командваш, но това не се отнася за мен. Може да го правиш само с тора. Ето какво възлагаме на хора като теб.

— Тор ли?

Тя махна пренебрежително с ръка и каза:

— Онези отвън. Добре ги знаеш. Интересуват се единствено от дребни неща. Важните и съществени въпроси просто не могат да попаднат в обхвата на тяхното съзнание.

— Разбрах, че точно това имаше предвид.

— Правим необходимото, за да поддържаме нещата в установения порядък — продължи тя. — Сигналото до тях преминава през слабо пропускащ филтър, който задържа всичко освен най-необходимото за оцеляване.

— Не виждам особено важни въпроси — каза башарът.

— Явно се чувстваш засегнат, но няма значение — ухили се тя. — Големият проблем за онези отвън е: „Ще ям ли днес? Имам ли подслон за нощта, където няма да ме нападнат хора или гадинки?“ Лукс? Луксът за тях се свежда до притежаване на дрога или пък на представител на противоположния гюл, който за известно време може да притъпи остриите проблеми, събрани в образа на звяр.

А Ти си звярът — помисли Тег.

— Башар, отделям ти известно време, понеже виждам, че можеш да бъдеш за нас по-ценен дори от Музафар. А него наистина си го

бива. Ето, в момента му даваме награда, че те е довел в добро състояние от гледна точка на отзивчивостта ти.

Тъй като Тег запази мълчание, тя отново се подсмихна и добави:

— Да смятам ли, че не приемаш да си отзивчив?

Башарът не отговори на въпроса ѝ. Дали не бяха сложили някакъв наркотик в сервираната му храна? Имаше раздвижване пред двойното му зрение, но заплахата от насилие бе отстъпила едновременно с изчезването на оранжевите петънца в очите на почитаемата мама. Все пак трябваше да следи краката ѝ. Те бяха смъртоносни оръжия.

— Всичко произтича от факта, че схващанията ти за онези, които аз наричам тор, са погрешни — каза жената. — За щастие те самите се ограничават във възможно най-голяма степен. Знаят го, защото е скрито в най-дълбоките недра на съзнанието им, но не могат да отделят време нито за него, нито за каквото и да е друго, с изключение на вездесъщото яростно боричкане в името на оцеляването.

— Не може ли да им се помогне? — попита той.

— Не трябва да им се помага! Да, погрижили сме се самоосъзнаването им никога да не прехвърля границите на краткотрайно увлечение. Нищо значимо няма да се получи от това, разбира се.

— Още една луксозна подробност, от която са лишени.

— Не е луксозна подробност, а явление, което за тях не съществува! Трябва да бъде държано по всяко време зад преграда; ние обичаме да я определяме като предпазно невежество.

— Не познаваш ли едно нещо, то не може да ти стори зло.

— Башар, тонът ти не ми харесва.

Оранжевите петънца отново затанцуваха в очите ѝ. Усещането за насилие обаче отслабна, след като тя пак повика върху лицето си подобие на усмивка:

— Онова, от което се пазиш, е противоположно на *което-не-знаеш*. Обясняваме, че новото познание може да се окаже опасно. Вярвам, че схващаш очебийното разширяване на смисъла — всяко ново познание предполага обратното на оцеляването, сиреч погибел!

Вратата зад почитаемата мама се отвори от връщащия се фелдмаршал. Сега беше съвсем друг — с пламнало лице и светещи очи. Спря зад стола на почитаемата мама.

— Някой ден сигурно ще ти разреши да заставаши зад мен по този начин — каза тя. — Разполагам с необходимата власт, за да го сторя.

Какво са направили с Музафар? — запита се Тег.

Мъжът изглеждаше почти дрогиран.

— Съзнаваш ли наистина, че имам власт? — попита тя.

Влезлият се прокашля, преди да отговори:

— Видно е за всички.

— Нали не си забравил, че съм банкер? Току-що открихме влог на нашия предан Музафар. Благодарен ли си ни, фелдмаршале?

— Да, почитаема мама — дрезгаво прозвуча гласът му.

— Башар, сигурна съм, че общо взето разбираш тази разновидност на властта. В Бене Гесерит си получил добра подготовка. Там са доста таланти, но все пак, боя се, не колкото нас.

— Чувал съм, че сте много на брой — каза Тег.

— Числеността не е най-важното, башар. Власт, подобна на нашата, може да бъде разчленена и канализирана така, че да я регулират малки на брой групи.

Думите ѝ оставиха в него впечатление, че също като света майка привидно отговаря на въпроса, без обаче да разкрива почти нищо.

— Фактически — каза тя — на нея ѝ се дава възможност да се превърне в най-важното за оцеляването на много хора. *И тогава* заплахата за оттегляне е напълно достатъчна, за да управляваме.

Наглед нехайно, оранжевооката надзорна през рамо и попита:

— Музафар, би ли поискал да оттеглим благоразположението си към теб?

— Не, почитаема мама! — с очевидна тръпка на ужас отвърна той.

— Открили сте нов наркотик — каза Тег.

Смехът ѝ избухна спонтанно — висок и почти груб:

— Не, башар! Разчитаме на стария.

— В наркоман ли ще ме превърнете?

— Имаш право на избор, също като останалите, които ни служат — смърт или подчинение.

— Да, наистина стара възможност — съгласи се той.

Каква ли непосредствена заплаха бе избрала почитаемата мама от арсенала си? Не долавяше сигнал за предстоящо насилие. Точно обратно — придобитото наскоро двойно зрение му показваше

разхвърляни отблясъци с изключително чувствени обертонове. Дали не бяха решили, че могат да го превърнат във Впечатък?

Тя му се усмихна с вече познатото изражение на студенина и безразличие.

— Музафар, мислиш ли, че ще ни служи както трябва?

— Вярвам, че ще го направи, почитаема мама.

Тег потръпна. И в двамата бе заложено нещо зло и пагубно. Не се съобразяваха с никакви морални принципи, а именно моралът бе моделирал собственото му поведение. Поуспокои се, когато си припомни, че никой от тях не знае за странната промяна, ускорила неимоверно реакциите му.

Изглежда сега те се забавляваха с обзелото го видимо объркване.

Всъщност увереността на Тег вътрешно нарастваше едновременно с мисълта, че никой от двамата не се наслаждава истински на живота. Ясно го виждаше с очите, с които Сестринството го бе научило да гледа. Почитаемата мама и Музафар бяха забравили, или по-скоро оставили далече зад себе си всичко, което помагаше за оцеляването на жизнерадостните човешки същества. Помисли си, че те навярно вече не откриват истински извор на радост дори в собствената си плът. Животът им в по-голямата си част сигурно приличаше на съществуването на воайор, на вечен наблюдател, осъден да си спомня винаги какво е бил, когато е започнал да се превръща в онова, което е станал. Дори когато се залавяха с нещо, дете някога е предизвиквало задоволството им, трябваше да прибегват до все нови и нови крайности, докосвайки периферията на паметта си.

Подхилването на почитаемата мама прерасна в подигравателна усмивка, разкрила линията на зъбите ѝ с блестяща белота:

— Погледни го, Музафар. Няма и най-бегла представа какво можем да направим.

Тег не само чу думите ѝ, но видя и подробностите с очите си, подготвени някога в Бене Гесерит. В двамата тук не бе останал и милиграм простосърдечност. Мислеха, че нищо не би могло да ги изненада или дори да е действително ново за тях. Продължаваха да създават планове и кроежи, надявайки се крайните противоположности отново да им помогнат да стигнат до останалата в миналото тръпка. Добре знаеха, разбира се, че това няма как да се случи, но се надяваха да извлекат от поредния опит още малко изгарящ

бяс, с чиято помощ да посегнат към недосегаемото. Мисленето им просто не познаваше други пътища.

Тег пригответи и им изпрати специална усмивка, събрала всичките му умения, които бе усвоил за целта в Бене Гесерит. Беше пълна със съчувствие, разбиране и истинско удовлетворение от собствения му живот. Знаеше, че не може да хвърли в лицата им по-страшна обида и видя точното си попадение. Музафар се смръщи и го погледна застрашително. Почитаемата мама премина от оранжевоок гняв до рязка изненада, а оттам съвсем бавно и до проблясък на удоволствие. Не беше го очаквала! Нещо наистина ново!

— Музафар — каза тя, докато оранжевото се отцеждаше от очите ѝ, — доведи онази, която бе избрана за процедурата с нашия башар.

Тег, чийто двоен взор не сигнализираше за непосредствена заплаха, най-после разбра. Чувстваше как осъзнаването на собственото му бъдеще го залива и отнася с вълните си, а мощта му нараства. Бурната, необикновена промяна в него продължаваше! Долавяше как енергията ѝ не спира да му вдъхва сили. Едновременно с вникването в хода на събитията се очертаваха и възможностите за избор. Видя се като вихър, вилнеещ из цялата сграда, оставящ след себе си разхвърляни тела (сред тях бяха Музафар и почитаемата мама) из целия комплекс, който приличаше на скотобойна, когато най-после той си тръгна.

Трябва ли да го направя?

След поредния убит му се налагаше да продължава да убива. Осъзна необходимостта на действията си и най-после проумя изцяло замисленото от Тирана. Мъката и болката, отредени за самия него, едва не го принудиха да извика, но съумя да се овладее.

— Добре, доведете ми избраната почитаема мама — каза той.

Знаеше, че така му остава един враг по-малко, когото ще намери и ликвидира в сградата. А преди да започне трябваше да завземе и извади от строя командния пункт на сканлизерите.

Тараза гледаше напомнящите снежна вихрушка падащи бели цветове на фона на сребристото небе в ранното ракианско утро. Небето бе покрито с матов гланц от разсеяна светлина, непредвиден в информацията за нито една от подготвителните сбирки. Ракис продължаваше често да ги изненадва. Мирисът на портокали, които

реално липсваха, бе скрил в себе си всички други миризми в периферния участък на градината върху покрива в Дар-ес-Балат.

Никога не вярвай, че си стигнал до скритите дълбини на което и да е място или на което и да е човешко същество... — припомни си тя.

Разговорът тук бе приключил, но ехото от произнесените на глас мисли, които продължаваха да се разменят само допреди няколко минути, не бе заглъхнало. Бяха стигнали обаче до общо съгласие, че е дошло време за действие. Още малко и Шийена щеше да „призове с танца си“ червей за тях и да покаже отново своето майсторство.

Уаф и нов представител на жречеството щяха да присъстват на „святото събитие“, но Тараза бе сигурна, че никой от двамата не разбираше истинската същност на онова, което се канеха да наблюдават. Тлейлаксиянецът не бе спирал да ги следи зорко, разбира се. Все още продължаваше да показва раздражителното си недоверие към всичко и всички. Но под странната сплав на това поведение личеше страхопочитанието на човек, попаднал на Ракис. Въпреки това постоянният и очевиден катализатор на гнева му бе фактът, че тук управляват глупаци.

Одрейди се върна от заседателната зала и застана до Тараза.

— Донесенията от Гамму страшно ме безпокоят — рече старшата майка. — Научи ли нещо ново?

— Не. Явно там хаосът продължава.

— Дар, кажи ми, какво трябва да предприемем според теб.

— Продължавам да си повтарям думите на Тирана към Ченои: „В Бене Гесерит са толкова близо до онова, което следва да направят, но същевременно и толкова далече.“

Тараза посочи към откритата пустиня отвъд каната на музейния град:

— Той е още там, Дар. Сигурна съм — обърна лицето си към Одрейди. — И Шийена му говори.

— Колко много лъжи са казани от него...

— Но не излъга за собственото си възмущение. Припомни си думите му: „Всяка наследила ме частица ще отнесе със себе си малко от моето съзнание, скрито в изгубените и безпомощни перлички, които тръгнаха от мен, за да скитат слепешком из пясъците, потънали в безкраен сън.“

— Много разчиташ на вярата си в силата на неговите бленувания — отбеляза Одрейди.

— Длъжни сме да възстановим изцяло всичко, замислено и започнато от Тирана! До последното зрънце!

Другата света майка въздъхна, но не каза нито дума.

— Не подценявай силата на една идея — продължи Тараза. — Атреидите винаги са управлявали като философи. А философията е опасна във всички времена, защото спомага за раждането на нови идеи.

Одрейди все тъй мълчеше.

— Дар, червеят носи нещата в себе си! Непокътнати са силите, приведени някога в движение от него. и той продължава да ги владее.

— Тар, мен ли се опитваш да убедиш, или някой друг?

— Не те убеждавам, а те наказвам, Дар. Също както Тиранът, който продължава да наказва всинца ни.

— Защото не сме това, което трябва да бъдем ли? Ах-х! Ето, Шийена идва с останалите.

— Дар, единственото важно нещо е езикът на червея.

— Щом го казваш ти, старша майко.

Тараза погледна ядно към Одрейди, но тя в същия миг тръгна напред, за да поздрави новодошлите. Мрачното настроение на помладата сестра бе ясно забележимо.

Присъствието на Шийена възстанови донякъде душевното им равновесие. Малката жена Шийена, винаги нащрек, сякаш внушаваше усещане за успешен край. Великолепен природен материал. Предишната вечер тя бе танцувала в огромната зала на музея на фона на гоблен — екзотичен танц на не по-малко екзотичния заден план на изработеното от нишки на подправката платно, пресъздаващо пустиня и червеи. Момичето изглеждаше едва ли не като част от гоблена — фигурката ѝ изпъкваше пред стилизираната картина на дюните, и майсторски предадените подробности по телата на профучаващи покрай тях чудовища. Тараза си спомняше как тъмната коса на Шийена политаше встрани при всяко нейно движение, описвайки неясно очертана дъга при многобройните завъртания в танца. Идващото отстриани осветление подчертаваше червеникавите отблясъци на косата ѝ. Очите бяха затворени, но лицето не изразяваше покой. За обхваналото я вълнение свидетелстваше недвусмислено

страстната линия на широката ѝ уста, потрепването на ноздрите, рязко издадената напред брадичка... Движенията ѝ говореха за душевна изтънченост на контрастния фон на младостта.

В танца е скрит езикът и — бе помислила Тараза.

Одрейди се оказа права. Ще го научим, докато го съзерцаваме.

Днес сутринта Уаф, изглежда, отново се бе уединил в себе си. Трудно бе да се каже дали очите му гледаха навън, или бяха обърнати към вътрешния му мир.

С Уаф беше Тулушан — мургав хубавец от Ракис, избран като представител на жречеството за „святото събитие“. Тараза го видя на снощното изпълнение на танца и веднага ѝ направи необичайно впечатление фактът, че на Тулушан май никога не му се налага да казва „но“, защото тази думичка присъстваше във всичко, изречено от него. Безупречен бюрократ. С право очакваше да стигне далеч, ала надеждите му скоро щяха да се натъкнат на неочаквано голяма изненада. Тя не изпитваше никакво съчувствие към него, знаейки какво му предстои. Тулушан беше младок с мекушав характер и прекалено размити критерии, за да му се гласува доверието, което беше необходимо за висотата на подобен пост. Впрочем нищо чудно и да не беше толкова елементарен колкото изглеждаше.

Уаф отмина встрани в градината, като остави Одрейди и Шийена със спътника си.

Всичко можеше да стане и без младия жрец, естествено. Така до голяма степен бе обяснен и изборът му. Според Тараза бяха стигнали до развитие на нещата, благоприятно за евентуално избухване на насилие. Обаче самата старша майка мислеше, че никоя от фракциите в жреческото съсловие не ще се осмели да стори зло на Шийена.

Ще стоим близо до момичето. След демонстрацията на сексуалните постижения на курвите се проточи дълга и напрегната седмица. И много тревожна, ако искаше да бъде по-точна. Одрейди бе погълната от работата си с Шийена. Тараза би предпочела Лусила да поеме неприятното задължение на преподавател в специфичната материя, но на човек почти винаги му се налага да се справя с наличните възможности, така че на Ракис никой не се оказа подходящ за целта от Одрейди.

Старшата майка погледна отново към пустинята. Очакваха пристигането на топтерите от Кийн заедно с товара им от Много

Важни Наблюдатели (М.В.Н.). Те, М.В.Н., засега се движеха без закъснение, но тълпата беше вече факт, както става винаги, когато пристигат хора с техния ранг.

Изглежда Шийена възприемаше добре курса по сексуално обучение, въпреки посредствената оценка, която Тараза бе поставила на мъжкарите-преподаватели, предоставени на Сестринството на Ракис. През първата прекарана тук нощ тя бе повикала един от обслужващите мъжкари. После прецени, че съпътстващите неприятни неща се оказаха много повече от забавлението и забравата, които случката ѝ даде. Впрочем, какво имаше за забравяне? Да забравиш е все едно да проявиш слабост. *Никога не забравяй!*

Само курвите се възползваха от забравата с користни цели. И ни най-малко не осъзнаваха челичената хватка на Тирана, стиснал като в менгеме съдбата на човешката раса. Както и нуждата ѝ да се освободи от тази хватка. Предишния ден бе подслушвала тайно беседата на Одрейди с Шийена.

Какво очаквах да чуя?

Момичето и учителката се намираха в същата градина на покрива, седнали една срещу друга на две пейки с портативен иксиански заглушител, поставен между тях, който скриваше думите им за всеки, непознаващ кода на преобразувателя. Заглушителят със суспенсорен носител се поклащаше, реейки се като чудноват чадър ниско над тях — черен диск, излъчващ смущения. Преиначаваха както движенията на устните, така и звуците от гласовете им.

За Тараза, застанала в продълговатата заседателна зала с малък преобразувател в лявото ухо, урокът прозвуча като глас от далечен спомен, изкривен от смущения *Когато учех тези работи, още не знаехме какво ще натворят курвите от Разпръскването.*

— Защо казваме, че сексът е нещо сложно? — попита ученичката. — Мъжът, когото изпрати снощи, не спря да го повтаря.

— Шийена, мнозина мислят, че го разбират. А едва ли някой е успял да го стори досега, защото обяснения от такова естество са свързани повече с работата на разума, отколкото на плътта.

— Защо не трябва да си служиш с нито един от онези похвати, които видяхме в употреба от лицетанцьорите?

— В сложните неща, Шийена, са вплетени други, не по-малко сложни. Силите на секса са пришпорвали извършителите както на

велики, така и на отвратителни дела. Говорим за „сексуална сила“ и „сексуални енергии“, както и за нещо от рода на „непреодолимия напор на желанието“. Не отричам, че явления от подобен порядък съществуват, следователно могат и да се наблюдават. Но в тях е скрита мощ, която е толкова голяма, че е способна да унищожи не само теб, но и всичко ценно, на което държиш.

— Ето какво се опитвам да разбера. Да проумея какво е лошото, което правят курвите.

— Шийена, те пренебрегват извършването от човешкия род. Струва ми се, че вече си в състояние да го доловиш и вникнеш в него. Тиранът със сигурност го е знаел. Какво друго представлява неговата Златна Пътека, ако не виждането му за силите на секса, които да продължат в безкрая вечното повторение на човечеството?

— А курвите не го ли правят?

— Не. Най-много стигат до опита да държат в ръцете си световите, овладени от тях с помощта на тази сила.

— Изглежда, че е така.

— Да, но какви ответни реакции предизвикват те срещу себе си!

— Не разбирам...

— Нали вече знаеш за Гласа и как с негова помощ може да се установи власт над някои хора?

— Но не над всички.

— Вярно е. Представи си, че една цивилизация бива подложена много дълго време на въздействието на Гласа — тя постепенно ще привикне към силата му и така ще се стигне до прекратяване на по-нататъшни манипулации с негова помощ.

— Следователно има хора, които знаят как да се противопоставят на курвите.

— Виждаме недвусмислени признаци за същото. Ето една от причините да сме тук, на Ракис.

— Ще дойдат ли и те?

— Боя се, че ще го направят. Стремят се да установят контрол върху ядрото на старата Империя, а на нас гледат като на лесна плячка.

— Не се ли страхувате, че могат да ви победят?

— Просто не могат, Шийена. Бъди сигурна. Но не те ни трябват.

— Как да го разбирам?

Гласът на момичето бе последван от реакцията на Тараза, буквално шокирана от думите на Одрейди. Докъде се простираха подозренията ѝ ? В следващия момент схвана смисъла на казаното, но не беше сигурна, дали урокът е по силите и на младата ѝ възпитаничка.

— Шийена, сърцевината е в неподвижно състояние. От хиляди години сме в почти пълен застой. Животът и движението са „ей-там“, при хората от Разпръскването, които се съпротивляват на курвите. Длъжни сме с цената на всичко не само да съхраним, но и да засилим съпротивата им.

Шумът на приближаващи топтери я извади от света на спомените. М.В.Н. пристигаха от Кийн. Все още обаче не се намираха в непосредствена близост, тъй като звуците проникваха доста надалеч в чистия въздух.

Трябваше да признае, че подходът на Одрейди като преподавател и педагог бе наистина добър. Помисли го, докато оглеждаше небосклона, търсейки първия топтер. Очевидно летяха ниско и идваха откъм другата страна на сградата. Подстъпът им бе погрешен, но по всяка вероятност се бяха отклонили с М.В.Н. за кратък оглед на руините от стената на Тирана. Много хора не скриваха любопитството си към местата, където светата майка Одрейди бе открила съкровището с подправката.

Шийена, Одрейди, Уаф и Тулушан се върнаха в голямата зала за срещи. Те също бяха чули шума на топтерите. Момичето бе нетърпеливо да демонстрира властта си над червеите. Тараза продължаваше да се колебае. Нещо в звука на приближаващите топтери подсказваше затруднено движение. Дали бяха претоварени? Много ли наблюдатели пристигаха с тях?

Първият летателен апарат рязко се въздигна над покривната надстройка и тя видя бронираната кабина на пилота. Долови измяната още преди първият лъч да припламне от машината и да среже двата ѝ крака под коленете. Строполи се тежко върху някакво дърво, засадено в кашпа. Краката ѝ бяха напълно отделени от тялото. Втори лъч се стрелна към нея, поразявайки я косо в хълбока. Топтерът прелетя над главата ѝ с внезапен рев на бустерните двигатели и направи виравляво.

Тараза се вкопчи в дървото, като отпрати встрани изгарящата болка. Успя да прекъсне по-голямата част от кръвотечението. Да, болката беше почти непоносима, но все пак малко по-слаба от агонията при теста с подправката, спомни си тя. Мисълта ѝ помогна донякъде, макар да знаеше, че е обречена. Чу викове и много звуци, свидетелстващи за насилие из цялата музейна сграда.

Спечелих! — помисли старшата майка.

Одрейди излетя от надстройката и след миг се приведе над нея. Не размениха нито дума, но по-младата показва, че е разбрала всичко, като доближи челото си до слепоочието на другата. Движението ѝ беше дошло от древността подсещане, възприето в Бене Гесерит. Тараза започна да прелива в Одрейди целия си живот — Другите Памети, надеждите, страховете... Всичко и докрай.

Една от двете все още можеше да се спаси.

Шийена наблюдаваше от надстройката, където ѝ бе наредено да чака. Тя много добре разбираше какво става отвън, в градината върху покрива. Там сега се разиграваше върховната мистерия на Бене Гесерит и всяка послушница знаеше за нея.

Уаф и Тулушан, излезли от залата в самото начало на атаката, не се завръщаха.

Момичето потръпна от лошо предчувствие.

Одрейди рязко се изправи и притича обратно в покривната надстройка. Бясна ярост струеше от очите и цялото ѝ лице, но движенията ѝ бяха подчертано целенасочени. Подскачайки нагоре, тя засъбира светоглобуси, като ги държеше за хранващите проводници. Тикна няколко наръча в ръцете на Шийена и девойката почувства как тялото ѝ олеква благодарение на техните суспенсорни полета. Наставничката ѝ повлече след себе си още светещи кълба и забърза вън от обстрелното поле на нападателите към тесния край на залата, където на стената се виждаше решетка — тя очевидно бе нейната цел. Шийена ѝ помогна да я повдигне от жлебовете: зейна дълбока шахта-въздуховод. На светлината на бледожълтите снопове се мержелееха груби вътрешни стени.

— Когато кълбата са близо до теб, полето им е с максимален ефект — обясни Одрейди. — Отдалечиш ли ги от себе си, започваш да се спускаш надолу. Тръгвай.

Шийена стисна шнуровете в потната си ръка и отскочи над перваза на отвора в стената. Почувства, че пада и страхливо придърпа кълбата по-близо до себе си. Идващата отгоре светлина ѝ показва, че Одрейди я следва. На дъното излязоха в помпено помещение; шепотът на голям брой вентилатори тук беше фон за звуците на погром и насилие, идващи отвън.

— Трябва да стигнем до не-стаята, а оттам до пустинята — каза Одрейди. — Залите на всички машинни системи са свързани помежду си, така че има откъде да се мине.

— Тя мъртва ли е? — прошепна Шийена.

— Да.

— Горката старша майка.

— Шийена, сега аз съм старшата майка. Поне временно. — Ослуша се и посочи нагоре: — Нападението на курвите продължава. Трябва да бързаме.

*Кои са тези живи, чийто е светът?
От тъмното посегнахме към бяла топлина.
Тя беше вятърът, поел ме в своя път —
далеч от утрото, умирах в тяло на жена.
Презрял плътта, човек духа познава
и с грейналото слово всичко засилва.
Теодор Рьотке
(Исторически цитати: Дар-ес-Балат)*

Съвсем малко осъзната решителност беше нужна на Тег, за да се превърне отново в опустошителен смерч. Бе съумял да вникне най-сетне в самата същност на заплахата, идваща от почитаемите мами. Разбулването на истината намери мястото си във все още неясните контури на изискванията към него, произтичащи от новото му съзнание на ментат, което се движеше с непрестанно повишаваща се скорост.

Чудовищната опасност му наложи да вземе подобаващи контрамерки. Отвсякъде плисна кръв и продължи да го облива, докато той обикаляше из сградата на главната квартира, оставяйки мъртъв след себе си всеки срещнат.

Преподавателите в Бене Гесерит го бяха научили, че основният проблем във вселената на човешките същества се заключава в подходящия контрол върху създаването на потомство. Продължаваше смъртоносното претърсване на сградата, заслушан в гласа на първия си учител: „Можеш да го възприемеш и като сексуален подход, но според нас за предпочитане е един по-общ термин — създаване на потомство. Той притежава множество страни и разклонения и очевидно безгранична енергия. Чувството, наричано «любов», е само един от по-незначителните му аспекти.“

Премаза гърлото на някакъв мъж, изпречил се на пътя му, и най-после намери контролната зала на защитните системи. Тук бе останал само един човек, седнал пред контролното табло; дясната му ръка вече почти бе натиснала червения бутон...

С разсичаща длан Тег едва не го обезглави. Тялото му се строполи назад със забавено движение, а от зейналото гърло избликна кръв.

Сестринството с пълно право ги нарича курви! Човешкият род можеше да бъде тласнат и завлечен къде ли не с умело манипулиране на огромната енергия, движеща размножителния процес. Хората щяха да бъдат подтиквани към дела, които никой не би приел за възможни. Един от преподавателите му бе казал в прав текст: „За тази енергия задължително трябва да се намери отдушник. Затвориш ли я, става чудовищно опасна. Пренасочи я и тя ще помете всичко по пътя си. Ето я върховната тайна на религиите.“

Когато излезе от сградата, башарът осъзна, че е оставил повече от петдесет мъртви тела след себе си. Последната жертва беше войник в маскировъчна униформа, застанал пред отворената врата на входа; той, за лош късмет, тъкмо влизаше...

Докато тичаше покрай привидно неподвижни хора и превозни средства, Тег върна обратно лентата на съзнанието си. Запита се дали би могъл да намери утешение във факта, че последното изражение по лицето на старата почитаема мама, все още жива, бе на истинска изненада? Би ли могъл да се поздравя с равносметката, че Музафар никога вече няма да види своето дърво-дом?

За човек, подготвен в Бене Гесерит, бе съвсем лесно да осъзнае принудата, накарала го да извърши всичко само за няколко удара на сърцето. Познаваше миналото си. В старата Империя имаше много райски планети, още повече бяха те за онези, поели с Разпръскването. Изглежда хората винаги са обичали да се захващат с глупави експерименти. Тамошните люде просто се чудеха с какво да запълват времето си, прекарвано предимно в безделие. Един бърз, но значителен по обем анализ показваше, че основната причина е благоприятният климат на планетите. Той осъзнаваше вредността на подобна предпоставка, която позволяваше твърде лесното освобождаване на сексуална енергия от страна на тамошните обитатели. Дайте възможност на мисионерите на Раздвоения Бог или на друга идея, принадлежаща към някое вероизповедание, да проникнат в места с райски климат, и жестокият конфликт е повече от сигурен.

„В Сестринството го знаем — бе посочил един от преподавателите му. — Защото нашата Мисионария Протектива

неведнъж е действала като възпламенител.“

Тег продължи да бяга по някаква алея, докато не се отдалечи поне на пет километра от скотобойната, в която допреди малко се помещаваше главната квартира на старата почитаема мама. Знаеше, че оттогава е изминало незначително кратко време, но вече му се налагаше да съсредоточи вниманието си върху нещо по-важно. Не бе избил всички обитатели на сградата. Останали бяха хора, които отлично разбираха какво може да се очаква от него. Бяха го видели как убива почитаеми мами. Зърнали бяха Музафар да се сгромолясва мъртъв от един-единствен удар на ръката му. Купчината трупове и забавеното връщане на направените записи щяха да разкрият всичко.

Той се облегна на стар, прашасал зид. Парче кожа бе откъснато от лявата му длан. Остави се да бъде върнат в нормалния ход на времето, докато гледаше как кръвта сълзи от раната. Беше много тъмна, почти черна.

Повече кислород в кръвта ми!

Все още дишаше тежко, но не толкова, колкото би трябвало да бъде след продължителните усилия.

Какво стана с мен!

Знаеше, че нещата са свързани и с атрейдското му потекло. Под въздействието на кризата бе преминал в друго измерение на човешките възможности. Извършените в него преобразования бяха дълбоки, независимо от естеството си. Сега пред отправления му навън взор се бяха открили много неизбежни неща от първа необходимост. А хората, покрай които бе минавал, докато стигне до тукашната алея, приличаха на неподвижни статуи...

Ще ги възприема ли някога като тор?

Знаеше, че е възможно да се случи, но само ако той го допусне. Поблазни го мисълта да си позволи минимална доза съжаление към почитаемите мами. И все пак не биваше да забравя, че Голямото Изкушение бе довело до сгромолясването в собствените им нечистотии.

Как да продължи по-нататък?

Пред него бе опъната магистралата на главното направление. В Исаи имаше човек, който със сигурност познаваше до един нужните на Тег хора. Той отново огледа алеята. Да, човекът се намираше наблизо!

Лъхна го аромат на цветя и треви, дошъл откъм далечния ѝ край. Отправи се към водещия го аромат, съзнавайки, че ще стигне до мястото, което търси, и където не го заплашва нищо. Поуспокои се, макар и временно.

Бързо откри източника на аромата. Видя разположен навътре вход със синя тента, на която се четяха две думи, написани на съвременен галахски:

„Персонално Обслужване“

Влезе и веднага разбра, къде е попаднал. На много места из старата Империя се срещаха заведения за хранене, издържани и обзаведени в стила на отдавна отминали времена, в които автоматизацията бе грижливо отстранена — от кухнята, та чак до масата на клиента. Много от заведенията бяха познати като „за свои хора“.

От кухнята в дъното се разнасяха миризми, изпълващи устата със слюнка. Мина келнер с поднос, от който се издигаше пара с обещание за кулинарни изкушения.

До него застана млада жена с къса черна рокля и бяла престилка над нея.

— Оттук, господине. В ъгъла имаме свободна маса.

Задържа стола, за да седне той удобно с гръб към стената.

— Господине, ей-сега ще дойдат за поръчката ви — подаде му лист евтина твърда хартия с двойна дебелина и поясни: — Тук е написано менюто. Мисля, че няма да имате нищо против.

Тег погледна след отдалечаващата се млада жена. Келнерът, когото видя при влизането си, се върна обратно към кухнята. Подносът беше празен.

Краката на башара го бяха довели на това място с усещането, че се движи бързо и уверено по вече маркирана писта. Близо до него се хранеше необходимият му човек.

Келнерът спря да разговаря с мъжа, който според Тег знаеше отговора за предстоящото. Двамата започнаха да се смеят. Огледа останалата част от заведението. Заети бяха още три маси. В отсрещния ъгъл бе седнала възрастна жена, която поемаше малки хапки от замразен конфитюр. Според Тег тя беше облечена в тон с последния писък на тукашната мода — прилепнала по тялото червена къса рокля, изрязана дълбоко около врата. Обувките ѝ бяха със същия цвят. На

масата вдясно от него седеше млада двойка. Май не виждаха никого освен себе си. Близко до вратата възрастен мъж в отдавна излязла от мода кафява и тясна горна дреха похапваше пестеливо от зеленикавата растителна храна в чинията пред себе си. Очите му не се откъсваха от нея.

Разговарящият с келнера се смееше високо.

Тег се загледа в тила на служителя. Кичури светла коса стърчаха оттам, сякаш по врата му бяха налепени откъснати снопчета суха трева. Яката под сплъстената коса беше оръфана. Сведе погледа си. Обувките на келнера бяха подпетени. Виждаха се кърпени места по подгъва на черната му работна дреха. Пестеливо ли го даваха в тукашното заведение? Пестеливост или друга форма на икономическа принуда? Кухненските аромати не подсказваха никакви ограничения. Приборите за хранене бяха чисти до блясък. Нямаше напукани чинии. Но покривката на бели и червени ивици, поставена върху масата, беше кърпена на няколко места, макар и с внимателна имитация на оригиналната материя.

Тег отново огледа посетителите. Имаха вид на състоятелни люде. Тук явно не идваха гладуващи бедняци. Вече бе разбрал какво е заведението. Не само място „за свои хора“; някой умишлено го бе проектирал и изпълнил с подобна заблуждаваща цел. Зад нея стоеше буден ум. Ресторанти от сходна категория се издирваха от находчиви млади кадри за спечелване на перспективни клиенти или пък за подмазване на някой висшестоящ. Храната беше първокачествена, а порциите — обилни. Неслучайно инстинктът му го бе довел именно тук. Дойде време да се насочи към менюто, давайки най-последно воля на повиците на глада си. Сега беше гладен поне колкото в случая, когато удиви покойния вече фелдмаршал Музафар...

Келнерът се появи и застана до масата с поднос, на който имаше малка отворена кутия и съд с разнасяща се от него остра миризма на мазило за ожулена кожа.

— Башар, наранили сте ръката си, както виждам — каза той и постави подноса на масата. — Позволете ми да превържа раната, преди да сте се разпоредили.

Тег вдигна ранената си ръка и отбеляза бързината и умението, с които тя бе обработена.

— Познаваш ли ме?

— Да, господине. След всичко, което стигна до мен, намирам за странно присъствието ви в пълна униформа.

— Какво си чул? — тихо попита башарът.

— Че почитаемите мами ви преследват.

— Току-що убих неколцина от тях и много повече от техните...

Как да ги нарека?

Мъжът побледня, но отговори с твърд глас:

— Роби е подходяща дума, господине.

— Бил си при Рендитаи, нали?

— Тъй вярно. Мнозина от нас се заселиха тук след събитията.

— Трябва да се нахраня, но нямам с какво да ти платя.

— Башар, никой от Рендитаи не се нуждае от вашите пари. Знаят ли, че сте дошли насам?

— Не вярвам.

— Тукашните хора са верни. Нито един от тях не би станал предател. Ще направя опит да ви предупредя, ако се появи някой опасен... Какво ще желаете за ядене?

— Много храна. Избора оставям на теб. Почти две към едно въглехидрати и белтъчини. Никакъв алкохол.

— Какво да разбирам под много, господине?

— Ще носиш, докато ти кажа да спреш, или... докато прехвърля тавана на щедростта ти.

— Господине, заведението ни не е бедняшко въпреки външния му вид. Бакшишите тук ме направиха богат човек.

„Едно на нула за преценката ми“ — помисли Тег, защото правилно бе предположил, че показната пестеливост е пресметната поза.

Келнерът се отдалечи и заговори отново с мъжа на централната маса. Башарът го загледа, без да се прикрива особено, след като служителят влезе в кухнята. Да, той е човекът! Клиентът бе съсредоточил вниманието си върху плато с купчина гарнирани макарони.

Прецени, че нищо в него не намекваше за грижи от страна на женска ръка. Яката му беше разкривена, а тирантите не се намираха на полагаемото им се място. По левия му маншет имаше петна от зеленикавия сос на гарнитурата. Не беше левак по природа, но лявата му ръка се намираше точно там, където върху нея можеше да капне от

храната. Крачолите на панталоните му бяха разръфани отдолу. От единия се бе проточила нишка, провиснала върху петата. Чорапите му бяха различни — син и бледожълт. Но нищо от посоченото сякаш не го притесняваше. Очевидно майка или друга жена никога не бе го връщала от прага, за да пооправи външния му вид. Същността в цялостното му поведение бе ясно изразена: „Всичко, което виждате, е такова, каквото е.“

Мъжът внезапно погледна нагоре с едновременно леко подскачане от стола, сякаш някой го бе мушнал в задните части. Обиколи залата с тъмнокафявите си очи, спирайки поглед върху лицето на всеки от присъстващите, сякаш търсеше определена личност. После отново се съсредоточи върху блюдото пред себе си.

Келнерът се върна със съд с бистър бульон, в който плуваха малки яйчени парченца и някакви зеленчуци.

— Докато приготвят останалото, господине — каза той.

— Веднага ли дойде тук след Рендитаи?

— Да, господине. Но служих под ваше командване и при Аклини.

— Шейсет-седемдесет от Гамму.

— Тъй вярно!

— Тогава спасихме живота на много хора — кимна Тег. — Техни и наши.

Тъй като башарът още не бе започнал да се храни, келнерът доста хладно попита:

— Ще искате ли „копойче“, господине?

— Не, докато ти ми сервираш.

В изречената истина имаше и малко лъжа, тъй като двойното му зрение бе вече сигнализирило, че храната е безопасна.

Келнерът се обърна, очевидно доволен.

— Един момент — каза Тег.

— Какво ще обичате, господине?

— Мъжът на централната маса от редовните клиенти ли е?

— Професор Делней ли? О, да, господине.

— Делней, казваш...

— Той е професор по бойни изкуства. Както и по история на същите.

— Знам. Когато стигнем до десерта, моля те да го попиташ дали ще му бъде приятно да седне при мен.

— Да му кажа ли кой сте, господине?

— Не мислиш ли, че вече знае?

— Изглежда вероятно, но все пак...

— Предпазливостта не вреди никому — заяви Тег. — Хайде, време е за храната.

Интересът на Делней бе събуден много преди келнерът да му предаде поканата. Първите думи на професора, когато зае мястото срещу башара, бяха:

— Днес присъствах на най-забележителното гастрономическо изпълнение в моя живот. Убеден ли сте, че ще можете да изядете и десерта?

— Поне още два или три.

— Поразително!

Тег опита пълна лъжичка от подсладеното с мед блюдо. Преглътна и рече:

— Заведението е истинско съкровище.

Пазя го в строга тайна — кимна Делней. — С изключение на неколцина близки приятели, разбира се. На какво дължа честта?

— Случвало ли ви се е някога да бъдете... хм, как да го кажа, *набелязан* от почитаема мама?

— О, същинска погибел, не! Не съм достатъчно важна личност за тях.

— Делней, надявам се, че мога да поискам от теб да рискуваш живота си.

— По какъв начин?

Нито следа от колебание. Силно обнадеждаващо.

— В Исаи има място, където се събират мои стари войници. Искam да отида там и да видя колкото е възможно повече.

— Как ще минете униформен по улиците?

— Уреди въпроса по свой избор.

Професорът допря палец до долната си устна и се облегна назад, за да огледа по-добре Тег, преди да заяви:

— Знаете, че не сте личност, която лесно може да се дегизира... Все пак, струва ми се, има начин. Но ме е страх дали ще ви се понрави. — Той едва-едва се усмихна.

— Какво си намислил?

— Тук-там подплънки и някои други промени. Ще ви направим да изглеждате като надзирател на борданос. Разбира се, ще воните на канализация. И трябва да се преструвате, че не го забелязвате.

— Кое те кара да мислиш, че планът ще успее?

— Ами, довечера ще има буря, която ще продължи и през нощта. Така е по това време на годината. Необходима влага за реколтата на открито. Както и за напълване на резервоарите за подгряваните обработваеми площи, което — предполагам — също знаете.

— Не разбрах какво точно си замислил, но тръгваме, след като хапна още един конфитюр — каза Тег.

— Мястото, където се приютяваме по време на буря, ще ви хареса — успокои го Делней. — Сигурно съм луд, щом го правя, но собственикът е категоричен, че в противен случай кракът ми няма да стъпи повече тук.

Час след смрачаване професорът го отведе на мястото на срещата. Облеченият в кожени дрехи башар, преструващ се на куц, бе принуден да си послужи с голяма част от способностите си на ментат, за да понася уханията, които се разнасяха от самия него. Приятелите на Делней го бяха оплескали с канални нечистотии, след което ги поотмиха с маркуч. Но последвалото подсушаване с въздух под налягане върна обратно почти всички благоухания, които се съдържат в отточните води.

От локалния пост с дистанционно отчитане на метеорологичната обстановка, намиращ се до вратата на избраното за срещата място, Тег разбра, че през изминалия час температурата на открито се е понижила с петнайсет градуса. Делней мина пред него и бързо се вмъкна в очевидно препълненото помещение, от което се разнасяше силен шум и звън на чаши. Башарът спря, за да огледа метеорологичния пост. Ветромерът отбелязваше трийсет прищракавания от силните пориви. Барометърът показваше ниско налягане. Погледна и надписа над поста: „В услуга на нашите клиенти.“

И в услуга на бара, по всяка вероятност. Взелите най-последно решение да си тръгнат можеха да се осведомят за показанията на приборите и да останат при топлината и дружеската атмосфера, която рискуваха да напуснат.

В голямо огнище с широк кът за сядане около него гореше истински огън от благоуханни дърва.

Делней се върна при Тег и сбърчи нос от препоръчаните от самия него аромати; поведе го и двамата заобиколиха тълпата, за да влязат в задна стая, а оттам — в баня за лично ползване. Почистената и изгладена башарска униформа бе праметната върху облегалката на един стол.

— Ще ме намерите в къта около огнището, когато излезете — каза професорът.

— С униформата ли да бъда?

— Опасно е само по улиците — Делней кимна и напусна стаята.

Когато Тег излезе от банята и тръгна между групичките хора към огнището, не можеше да не забележи, че всички млъкват внезапно, щом го разпознаеха. Из залата плъзна шепот: „Самият стар башар...“; „Да, това е Тег Служил съм с него, повярвайте...“; „Винаги ще го позная и по лицето, и по фигурата...“

Топлината, дошла с атавизма от непрогледното минало, бе привлякла посетителите около огъня. Въздухът сякаш се бе сгъстил от миризмата на мокри дрехи и алкохолни изпарения.

Единствено бурята ли бе стълпила хората в тукашната кръчма? Тег погледна изпечените и белязани в битки лица около себе си и реши, че не е дошъл на обичайна сбирка, независимо от уверенията на професора. Присъстващите тук се познаваха помежду си и очевидно бяха очаквали да се срещнат по едно и също време.

Делней бе седнал на една от пейките в къта около огъня и държеше в ръката си чаша с кехлибарено питие.

— Разгласил си за тукашната среща значи — полугласно измърмори Тег.

— Не го ли поискахте сам, башар?

— Делней, кой си ти?

— Имам зимна ферма недалеч оттук в южна посока, както и неколцина приятели-банкери, от които при нужда винаги мога да поискам наземна кола. Ако държите да научите повече подробности, аз съм като останалите, събрани на това място — човек, който иска да смъкне от врата си ръцете на почитаемите мами.

Обади се мъж, застанал зад Тег:

— Башар, вярно ли е, че днес сте убили стотина от тях?

Отговори сухо, без да се обръща:

— Бройката е силно преувеличена. Мога ли да получа едно питие?

Изправи се и огледа отвисоко помещението, а някой му подаде чаша. Когато я взе в ръката си, видя, че е пълна с тъмносиньото маринети от Дън, както и бе очаквал да бъде. Старите воители знаеха коя е предпочитаната от него напитка.

Разпивката продължи, но на по-бавни обороти. Явно чакаха да обяви намеренията си.

Тег помисли, че бурята и вечерният мрак бяха подействали като естествен тласък на стадната природа на човешките същества. Съплеменници, съберете се край огъня при входа на пещерата! Никаква опасност не ни заплашва, след като зверовете го виждат. Отпивайки от чашата си, той се питаше дали в подобна нощ на Гамму има и други сбирки като тукашната. Лошото време е удобно прикритие за раздвижвания, които не бива да бъдат забелязани. То обаче сигурно щеше да задържи тук някои, които следва да са навън...

Разпозна лица от миналото — както на офицери, така и на обикновени войници. Спомените му бяха като за хора, на които може да се разчита. Колко ли от тях щяха да загинат през падащата вече нощ?

Шумът се засили, след като мъжете се поотпуснаха в негово присъствие. Никой не го притесни за бързи разяснения. Явно те също го познаваха добре. Башарът винаги се движеше по изработен от самия него план.

Помисли, че шумът от разговорите и смеховете трябва да е бил същият още в зората на човешкото присъствие на земята, когато хората са се събирали за обща защита. Звън на чаши, внезапни взривове на смях и тук-там сподавено хихикане, което по всяка вероятност идваше от осъзналите личната си власт и достойнство присъстващи. Приглушеният смях казва, че останалите могат да те забавляват, но не си струва да се правиш на глупак с невъздържаното си хилене. Делней беше от онези — със сподавения смях.

Тег погледна нагоре и видя, че гредите на тавана са били положени традиционно ниско по време на строежа. Така пространството в затвореното помещение изглеждаше по-голямо, а обстановката — по-интимна. Някой внимателно се бе съобразил с

човешката психика. Беше виждал същото на много места из тукашната планета. Специално проявена грижа за приглушаване на нежелани усещания. Нека хората се почувстват удобно и на сигурно място. Нещата всъщност бяха съвсем различни, разбира се, но не си струваше те да го разберат.

Продължи да наблюдава добре подготвения персонал, който разнасяше напитките — тъмна местна бира и няколко вида скъпи вносни питиета. По дължината на бара и върху меко осветените маси бяха поставени хрупкави зеленчуци с пикантен вкус. Никой не показваше, че се чувства обиден и засегнат от очевидното подканяне да утоли по-бързо жаждата си. Беше редно това да се очаква при подобен род занимания. Бирата също трябваше да бъде по своему пикантна и леко резлива. И винаги беше. Пивоварите знаеха как да се погрижат за пресъхнали гърла.

Някои групи полека-лека ставаха по-шумни. Древната магия на пиенето вече си казваше думата. Бакхус бе пристигнал! Тег знаеше, че ако остави нещата да се развиват с естествения си ход, по-късно през нощта шумът постепенно ще се засили до най-високата си точка, след което бавно, много бавно ще започне да отслабва. Някои щяха да отидат до намиращия се отвън метеорологичен пост. Шумът в кръчмата можеше да стихне незабавно или да продължи още известно време, но все по-слаб, в зависимост от видяното. Беше сигурен, че някъде зад бара се намира нещичко, с чиято помощ показанията на приборите отвън могат да бъдат променяни.

Вкарай ги вътре и ги дръж там с всички средства, срещу които те не възразяват.

Съдържателите на заведението щяха да застанат в строя с почитаемите мами, без да се двоумят нито миг. Той остави чашата си и извика:

— Мога ли да помоля всички да ме изслушат внимателно?

Настана пълна тишина.

Дори обслужващият персонал преустанови дейността си.

— Неколцина да отидат на стража до вратата. Никой да не влиза или излиза, докато не дам заповед. И при задните врати също, ако обичате.

След като разпорежданията му бяха изпълнени, Тег заоглежда внимателно присъстващите в помещението, за да подбере хората, на

които можеше да се довери в най-голяма степен, разчитайки на двойното си зрение и стария военен опит. Вече си бе изяснил какво предстои да бъде направено. С периферията на новото си съзнание виждаше намиращите се някъде отвън Бурзмали, Лусила и Дънкан, които очакваха необходимите действия от негова страна.

— Предполагам, че не след много време ще бъдете въоръжени...

— Дойдохме подготвени, башар! — извика някой от присъстващите.

Тег долови в думите му не само гласа на изпитото, но и адреналиновия камшик, ценен високо от подобни люде.

— Ще завземем един не-кораб — каза той.

Всички се смълчаха. Нито едно от творенията на цивилизацията не беше охранявано по-строго. Тези кораби се приземяваха на специални писти или на други внимателно подбрани терени, а после отлитаха. По цялата им бронирана повърхност стърчаха оръжия. Екипажите им се намираха в непрекъсната бойна готовност на подходящи за целта места. Може би щяха да успеят единствено с някаква военна хитрост: директният щурм не им обещавахе нищо добро. Но Тег, пришпорен сега от нуждата и от неистовите си атреидски гени, бе придобил нови усещания, които доскоро съзнанието му не познаваше. Виждаше разположението на не-корабите, кацнали или намиращи се в орбита около Гамму. Пред вътрешния му взор те проблясваха като искрящи точки, свързани една с друга, а двойното зрение му помагаше да се ориентира в лабиринта на бойната обстановка.

Ох, как не ми се тръгва — помисли той.

Но не можеше да отрече, че събираното цял живот сега го подтикваше към незабавни действия.

— За да бъда по-точен, ще завземем не-кораб от Разпръскването. Разполагат с някои от най-добрите образци. Ти, и ти, и ти — Тег посочи неколцина от вече подбраните. — Оставете тук и не пускате никой да излезе или да установи връзка с неприсъстващи в заведението. Мисля, че ще ви нападнат. Дръжте се докрай. Другите да се въоръжат. Тръгваме.

Справедливост ли? Справедливост не се иска. Ние създаваме собствена справедливост. Създаваме я тук, на Аракис: победи или умри. Да не питаме за справедливост, докато имаме оръжие в ръцете си и сме в състояние да го използваме;

Лето I;

Бене-гесеритски архив

Не-корабът пристигна с нисък полет над ракианските пясъци. Преминаването му вдигна вихрушки от прах, които продължиха да се носят насам-натам, докато той се приземи със силно хрущене, нарушило покоя на дюните. Сребристожълтото слънце потъваше отвъд хоризонта, все още разлюлян от дяволската жегата на дългия зноен ден. Не-корабът се установи на място — блестящо стоманено кълбо, видимо за сетивата, но скрито както за всеки отправен в бъдното поглед, така и за приборите с далечен обхват на действие. Двойното зрение увери Тег, че чужди очи не са забелязали пристигането му.

— До не повече от десет минути искам да излязат блиндираните топтери и коли — разпреди се той.

Хората зад него веднага се заловиха да изпълнят заповедта.

— Башар, сигурен ли сте, че са тук?

Гласът беше на доверен офицер от Гамму, чието настроение вече не се определяше от възпоменанията за трепетите на младостта. Бе видял смъртта на множество стари приятели. Подобно на повечето от оцелелите, и той бе напуснал семейството си, без да знае нищо за съдбата на своите близки. В гласа му прозвуча горчива нотка, сякаш правеше опит да убеди себе си, че е вкаран с измама в рискованото начинание.

— Скоро ще бъдат — отвърна Тег. — Ще пристигнат, яхнали червей.

— Откъде знаете?

— Всичко е уредено предварително.

Той затвори очи. Нямаше защо да наблюдава дейността на хората около себе си. Тукашната обстановка с нищо не се различаваше от

многобройните командни пунктове, в които се бе намирал: овална зала с прибори и следящ ги персонал, а до тях офицери, които очакваха заповедите му.

— Откъде ще дойдат? — попита някой.

— Погледни скалите на север от нас. Видя ли ги добре? Някога бяха много високи. Наричаха ги Ветрокапан. Там имаше сийч на свободните, който сега е малко по-голям от обикновена пещера. В него живеят неколцина заселници от Ракис.

— Свободни — пошепна някой. — О, богове! Искам да видя пристигащия червей. Никога не съм помислял, че е възможно...

— Още една от неочакваните ви спогодби, така ли? — попита офицерът с горчивата нотка в гласа си, която сега се бе засилила.

Какво ли ще каже, ако разкрия новите си възможности! — помисли Тег. — Може би предполага, че преследвам цели, които няма да издържат натиска на по-внимателна преценка. И ще се окаже прав. Той явно се намира на прага на прозрение. Ще запази ли лоялността си, ако пелената падне от очите му!

Поклати глава с жест на отрицание. Офицерът нямаше почти никакъв шанс. Впрочем пред никого от тях не се откриваше нещо повече от възможността да се бият и да умрат.

Внезапно бе овладян от мисълта, че спогодбите за уреждане на конфликти предполагат въвеждане в заблуда на големи маси от хора. Колко лесно беше да застанеш на позицията на почитаемите мами!

Тор!

Превързването на очите не беше толкова трудно колкото предполагаша някои. Повечето хора искат да бъдат водени. Онзи офицер също го искаше. Силни стадни инстинкти (или пък мощни извънсъзнателни стимули) бяха причината. Когато започнеш да разбираш с каква лекота те манипулират, естествената ти реакция е да потърсиш изкупителни жертви. Да, офицерът търсеше изкупителна жертва; сега.

— Бурзмали настоява да ви види — обади се някой вляво от Тег.

— Още не.

Можеше да почака. Съвсем скоро щеше да започне първият му ден на командващ. Междувременно в момента той отвличаше вниманието. По-късно щеше да има достатъчно време, за да се доближи опасно до ролята на изкупителна жертва.

С каква лекота се набелязваха такива жертви и с каква лекота биваха приемани! Беше особено типично за случаите, когато единствената алтернатива е да видиш себе си като виновник или глупец; или пък и двете заедно. Искаше да каже на заобиколилите го: „Внимавайте за превръзката на очите си! Така ще разберете истинските ни намерения!“

Офицерът за свръзка вляво от него каза:

— Онази света майка сега е с Бурзмали. Тя също настоява да влезе и да ви види.

— Кажи на башара да се върне при Дънкан и да остане там — нареди Тег. — И да провери дали Мурбела не представлява опасност. Лусила може да влезе.

Трябваше — помисли той.

Подозренията на Впечатката за настъпилите в него промени продължаваха да се засилват. Една света майка не можеше да не долови разликата.

Лусила буквално влетя; силно шумящите ѝ дрехи подчертаваха обзелото я вълнение. Беше ядосана, но умело го прикриваше.

— Майлс, настоявам да ми обясниш!

Добре започна — помисли Тег и попита:

— Какво точно?

— Защо не влязохме в...

— Защото почитаемите мами и тлейлаксианските им приятелчета от Разпръскването държат в ръцете си повечето от централните възли на Ракис.

— Как... Откъде...

— Убиха Тараза, ако не знаеш.

Думите му я накараха да замълчи, но не за дълго:

— Майлс, настоявам да ми кажеш...

— Не разполагаме с много време — прекъсна я той. — При следващото си преминаване спътникът ще ни засече.

— Ами защитниците...

— Те са не по-малко уязвими от всяка защитна система, оставена в неподвижно състояние. Семействата им са тук, долу. Отведи ги и ще установиш ефективен контрол върху тези сили.

— Но защо трябва да сме отвън и да...

— За да приберете Одрейди и момичето с нея. Да, също и червея, с който идват.

— За какво ни е пък този...

— Одрейди ще каже какво трябва да се направи. Нали знаеш, че сега тя е вашата старша света майка.

— Значи отпращаш ни...

— Сами се отпращате! Аз оставам тук с хората си, за да не могат онези да се досетят какво е станало. Отвличане на вниманието.

В командния пункт настъпи заредена с безброй въпроси тишина.

Отвличане на вниманието — помисли Тег. — *Колко е неправдоподобно!*

Замисленият от него отпор щеше да предизвика истерия сред почитаемите мами, особено след като те бяха накарани да повярват, че голата е тук. Не само щяха да контраатакуват, но в последна сметка — да прибегнат към процедурата на пълно обезплодяване. По-голямата част от Ракис щеше да бъде превърната в овъглени руини. Вероятността за оцеляване на хора, червеи или пясъчни твари бе съвсем незначителна.

— Почитаемите мами се опитваха да намерят и уловят червей, но не успяха — добави той. — Наистина не разбирам как може да са толкова недалновидни в представите си за начина, по който трансплантирате една от тях.

— Трансплантираме ли? — обърка се напълно Лусила.

Тег рядко бе виждал света майка в толкова затруднено положение. Опитваше се да събере в едно казаното от него. Той бе забелязал, че Сестринството притежава някои от ментатските способности. А един ментат може да стигне до определено убеждение дори при ограничено количество данни, макар и с известни резерви. Само че, за добро или зло, отдавна щеше да се намира извън нейния обсег на действие (или на която и да е друга света майка), преди тя да е събрала нужните данни. Ама че борицкане ще настане за потомството му. Разбира се, че Димела ще бъде включена в кръга на специалистките по размножителния процес. Както и Одрейди. Просто нямаше как да го избегне.

— Следователно тук ни заплашва опасност — каза Лусила.

— Да, донякъде. Бедата на почитаемите мами е свързана с факта, че са прекалено богати. Грешат като всички богаташи.

— Покварени курви! — изсъска тя.

— Предлагам ти да се изнесеш във входния отсек, Одрейди скоро ще бъде тук.

Лусила си тръгна, без да каже нещо.

— Цялата защита е активирана — съобщи офицерът за свръзка.

— Предупреди Бурзмали да има готовност да поеме командването — разпореди Тег. — Всички останали скоро ще излезем.

— Очаквате ли да ви последваме до един? — обади се онзи, който търсеше изкупителна жертва.

— Не — спокойно отвърна Тег. — Ще го направя и сам, ако се наложи. Искам с мен да дойдат само онези, които го желаят.

Помисли, че сега вече всички ще го последват. Внимателно оказваният натиск бе трудно разбираем или почти неразбираем за неподготвените в Бене Гесерит.

В командния пункт отново настъпи тишина, нарушавана единствено от тихото бръмчене и прищракване на приборите. Тег отклони вниманието си към „покварените курви“.

Според него не беше правилно да ги наричат така. Въпреки че свръхбогатите нерядко биваха поразени от пълна безнравственост. Причиняваше я вярването, че парите (или пък властта) могат да купят всичко и всички. А защо да не го вярват? Ставаше всеки ден пред очите им. Най-лесно се вярва в абсолютни истини.

Надеждата във вечен е цъфтеж...

Беше също като с която и да е вяра. С пари може да се купи даже невъзможното.

Тогава идва и пълната поквара.

С почитаемите мамии обаче не беше тъй. В известен смисъл те винаги бяха се намирали отвъд нея. Можеше дори да схване как са успели да я преодолеят. Ала сега се озоваха в нещо толкова свръх тоталната безнравственост, че Тег се колебаеше дали наистина иска да го разбере.

Въпреки това новото му съзнание вече го бе формулирало. Нито една от онези жени не би се поколебала да подложи на върховни терзания цяла планета, ако има лична изгода. Или ако в замяна ще получи някакво предполагаемо удоволствие. Или ако мъчението може да ѝ даде още няколко дни живот.

Стига подобно съществуване да можеше да се нарече живот...

Какво им харесва? Какво може да им достави удоволствие? Те бяха като прирастените към семута. Всеки път искаха повече от предишния.

И добре го знаят!

Какъв ли бяс ги изгаря отвътре? Попадали в подобен капан! Бяха познали всичко, но нищо не ги задоволяваше — нито добро, нито достатъчно зло. Липса на всякаво чувство за мярка!

Ала продължаваха да бъдат опасни. Може би бе сбъркал само в едно — вероятно те вече не си спомняха какви са били преди ужасната трансформация, започнала в тях под въздействието на наркотика с тръпчивата миризма, който оцветяваше в оранжево очите им. Спомените за спомени могат да се превърнат в силно изопачена представа за станалото някога. Всеки ментат притежаваше изострена чувствителност към този недостатък.

— Ето го и червея!

Отново беше офицерът за свръзка.

Тег се завъртя на стола и се вгледа в прожектираното изображение — миниатюрна холограма на ставащото отвън в югозападна посока. Червеят с двете малки петънца на пътуващите върху гърба му човешки същества представляваше виещо се вълмо от движения в далечината.

— Въведи Одрейди сама, когато пристигнат — каза той.

— Шийена да остане навън, за да помогне при прибирането му в товарния отсек. Звярът ще ѝ се подчини. Да се провери също дали Бурзмали е готов и се намира в непосредствена близост. Няма да разполагаме с много време за прехвърляне на поста.

Когато Одрейди влезе в командния пункт, дишането ѝ още не се беше успокоило и от нея се излъчваше миризмата на пустинята — смесица от меланж, нагорещен кремък и човешка пот. Тег седеше на стола привидно отпуснат. Очите му бяха затворени.

Одрейди помисли, че е заловила башара в непривичната за него поза на покой и печално изражение на лицето. Когато отвори очите си, тя веднага видя промяната, за която Лусила бе загатнала с някакво неясно промърморено предупреждение. Какво бе станало с баща ѝ? Брадичката му беше леко вирната нагоре в обичайния за него начин на наблюдение. Тясното му лице с паяжината от белези на възрастта не бе изгубило нищо от живото си и както винаги внимателно изражение.

Дългият и фин нос, типичен за династиите Корино и Атреидес, се бе удължил леко с напредването на годините. Сивата му коса обаче бе останала непокътната, а леко изпъкналото чело неизменно привличаше погледа на наблюдаващия го...

За да види после очите му!

— Как разбра къде да ни посрещнеш? — попита Одрейди. — Нямахме никаква представа за посоката, в която ни носи червеят.

— В тази част на пустинята са останали малко необитаеми места — отвърна той. — Избор на хазартно играещия. Тукашното изглеждаше подходящо.

Избор на хазартно играещия!

Бе чувала тази ментатска фраза, но никога досега не бе разбираше смисъла ѝ.

Тег се надигна от стола.

— Вземи не-кораба и отивай на най-добре познатото ти място.

В Дома на Ордена ли?

За малко да го изрече гласно, ала я спря мисълта за другите присъстващи — чудатите воители, събрани от нейния баща. Кои бяха те всъщност? Беглото обяснение на Лусила не я задоволи.

— Внесохме известна промяна в проекта на Тараза — каза Тег. — Голата няма да остане. Трябва да дойде с теб.

Тя разбра. Новите способности и умения на Дънкан Айдахо щяха да бъдат използвани за насрещен удар по курвите. Момчето бе престанало да бъде само примамка за разрушаването на Ракис.

— Разбира се, няма да може да напуска прикритието на не-кораба — добави Тег.

Одрейди потвърди с кимване. Дънкан не бе защитен от претърсващи, способни да погледнат в бъдното... Като щурманите на Сдружението например.

— Башар! — обади се офицерът за свръзка. — Улових пиукане на засякъл ни спътник!

— Е, хайде, мармоти^[1]! — извика Тег. — Всички навън! Да влезе Бурзмали!

Откъм задната част на командния пункт се отвори люк. Повиканият се вмъкна през него и започна:

— Башар, какво ще...

— Нямаме никакво време! Поемай нещата!

Посочи стола на командира и махна с ръка към мъжа да го заеме:
— Одрейди ще ти обясни къде отивате.

С импулсивно движение, в което вложи и мъничка доза наказание, той сграбчи лявата ѝ ръка, наведе се към нея и я целуна по бузата.

— Дъще, направи това, което трябва. Много скоро червеят в товарния отсек ще се окаже единствен в цялата ни вселена.

Одрейди разбра всичко — Тег познаваше в подробности целия план на Тараза и възнамеряваше да изпълни докрай заповедите на своята старша майка.

„Направя това, което трябва!“

Повече думи не бяха нужни.

[1] Мармот — едър гризач, разпространен най-вече в Северна Америка и отличаващ се със смел и войнствен нрав. — Б. пр. ↑

В случая не става дума за ново състояние на материята, а за едно наскоро установено взаимоотношение между нея и съзнанието, което дава възможност за по-пълно вникване в същността на пророчеството. Оракулът създава и оформя представата за вътрешен свят, осигуряващ възможности за проява на неразбираеми сили. Не се изисква дори осъзнаването им, преди те да бъдат използвани за придаване на някаква форма в света на физическите тела. При обработката на метали някогашните майстори не е трябвало да познават сложните връзки на молекулярно и още по-ниско ниво в стоманата, бронза, медта, златото и калая... Те просто са измислили мистични описания на ставащото в топилните пещи, без да престанат да разпалват огнищата и да размахват чуковете си.

*Старша майка Тараза;
довод в Съвета.*

Някогашната огромна сграда, в която Сестринството бе засекретило Дома на Ордена, Архивната служба и висшите членове на върховното ръководство, не беше обикновен източник на шумове и звуци през нощта. По-скоро те наподобяваха сигнали. В прекараните тук дълги години Одрейди се бе научила да ги разпознава и тълкува. Ето, специфичното напрегнато прискърцване идваше от дървото на подова греда, която не е била подменяна почти осемстотин години. Тя сякаш простенваше, свивайки се през нощта.

Спомените от паметта на Тараза разшириха още повече обхвата на разчитаните сигнали, макар тези спомени да бяха доста разпокъсани заради последните събития. През нощта Одрейди, пренесла се в предишния работен кабинет на старшата света майка, използваше малкото си свободно време, за да обедини всичко в себе си.

Дар и Тар, най-послед събрани в едно.

Не ѝ беше трудно да познае кому принадлежи този коментар.

Общуването с Другите Памети налагаше едновременно присъствие на няколко равнища, някои от които разположени много дълбоко; Тараза обаче оставаше близо до повърхността. Одрейди взе решение да потъне в опита на големия брой същества в себе си. След малко разпозна едно от собствените си дишащи аз, което настояваше за определена дистанция и резервираност, докато другите искаха от нея да се гмурне във всепоглъщащите картини на видяното някога в пълен комплект с мирисите, докосванията и емоциите, защото всички оригинали бяха запазени непокътнати в съзнанието ѝ.

Сънуването на нечий сънища нарушава душевното равновесие.

Отново Тараза.

Същата, която се бе впуснала в много опасна игра с бъдещето на цялото Сестринство, оставено като залог! Колко внимателно бе разположила във времето информацията (предназначена за курвите), че тлейлаксианците са заложили в голата нови и опасни умения. Нападението на кийпа на Гамму бе потвърдило, че изтеклите сведения са стигнали до местоназначението си. Бруталната атака обаче беше достатъчно предупреждение и за старшата майка. Колкото до оранжевооките, те трябваше да бъдат сигурни, че са събрали необходимите сили за пълното унищожаване на Гамму, и то само заради премахването на един гола.

Страшно много неща зависеха от Тег.

Тя го видя в Другите Памети като собствения си баща, когото никога не е познавала истински.

Не го разбрах и в самия край.

По-нататъшното задълбаване в спомените не ѝ се отразяваше добре, но не можеше да се освободи от силата на примамващия я резервоар на познание.

Припомни си думите на Тирана: „Страховитото пространство на моето минало! Отговорите се вдигат изведнъж като подплашено ято, което затъмнява небосклона на спомените, от които не мога да избягам.“

Одрейди се почувства като плувец, стремящ се да остане непосредствено под повърхността на водата.

По всяка вероятност друга ще заеме мястото ми. Дори може да ме нахокат.

Белонда сигурно бе решила да не дава с лекота съгласието си за новата главнокомандваща. Няма значение. Оцеляването на Сестринството бе главното, което засягаше и последната от светите майки.

Изплува от Другите Спомени и прекоси с поглед стаята до притъмнената ниша, където бюстът на жена се очертаваше смътно в слабите отблясъци на светоглобусите. Бюстът бе размит от сенките, но Одрейди помнеше добре лицето на Квинтиниус Виолет Ченои, символизираща пазителя на Дома на Ордена.

„Единствено заради Божията милост...“

Всяка сестра, издържала на агонията при изпитанието с подправката (което не бе изпълнено от Ченои), казваше или мислеше същото, но в действителност какъв беше смисълът му? Внимателният подбор при размножителния процес и правилната подготовка осигуряваха достатъчен брой успешно преминали теста свети майки. Каква бе тук ролята на Божията ръка? Бог със сигурност не беше и червеят, който донесоха от Ракис. Дали присъствието на Бога се долавяше единствено в успехите на Сестринството?

Ставам плячка на лицемерието на собствената ми Мисионария Протектива!

Добре знаеше за безбройните случаи, когато подобни мисли и въпроси са били изричани в същата тази стая. Безрезултатно! И все още не можеше да принуди себе си да извади от нишата бюста-пазител, почивал там толкова дълго.

Не съм суеверна. Не съм и натрапчива личност. Въпрос на традиция. Подобни неща имат стойност, която добре познаваме.

И съм сигурна, че мой бюст никога няма да бъде почитан толкова много.

Замисли се за Уаф и лицетанцьорите му, които загинаха с Майлс Тег при жестокото унищожение на Ракис. Не биваше да се връща към кървавата война на изтощение, поразила обитателите на старата Империя. По-добре беше да мисли за силите на възмездие, които постоянно нарастваха в отговор на безогледното насилие, упражнявано от почитаемите мами.

Тег знаеше!

Приключилата наскоро сесия на Съвета умори присъстващите, които така и не стигнаха до окончателни решения и изводи. Одрейди

се почувства щастлива, когато успя да насочи вниманието им към няколко съществени въпроса, важни за всички.

Наказанията ги занимаваха известно време. Историческите прецеденти, извадени от архивни анализи, придобиха плът в задоволителна форма. Групичките, които се бяха съюзили с почитаемите мами, сега никак не бяха за завиждане.

Иксианците изглеждаха наистина прекомерно изтощени. Но нямаха и най-бегла представа какво унищожение им готви натискът на съперниците от Разпръскването.

Космическото сдружение щеше да бъде изтласкано в глуха линия и принудено да плати много скъпо за меланжа и техниката си. Сдруженците и Икс, поели заедно, щяха да се срутят един до друг.

Говорещите с риби почти не влизаха в сметката. Сателити на иксианците, те вече избледняваха в миналото, което човечеството щеше да забрави много скоро.

Ето че стигнаха и до Бене Тлейлакс. О, да, тлейлаксианците. Уаф бе отстъпил пред почитаемите мами. Не бе намерил сили да го признае, но истината блесна: *„Само веднъж и с една от личните ми лицетанцьорки.“* Одрейди се усмихна мрачно, когато си спомни за горчивата целувка на баща си.

Ще се разпоредя да направят друга ниша. И ще поръчам нов бюст на Майлс Тег — Великия Еретик!

Подозренията на Лусила по отношение на башара бяха обезпокоителни. Дали най-после бе успял да надзърне в бъдното и да види не-корабите? Хубаво. Експертките по размножителния процес трябваше да проучат внимателно въпроса.

„Преминахме на стануване!“ — хвърли обвинението си и Белонда.

Всички знаеха значението на идиома — бяха се оттеглили в защитна позиция, докато трае дългата нощ на курвите.

Одрейди прецени, че казаното от светата майка не ѝ е направило особено впечатление, също както смехът, с който тя от време на време излагаше на показ широките си, скъсени с изпилване зъби.

Спряха се и на въпроса за клетъчните проби на Шийена. „Проверката за Сиона“ даде положителен резултат. Родословните особености я пазеха от взора на Прорицател и ѝ даваха възможност да излиза от не-кораб.

Докато при Дънкан нещата бяха различни. Одрейди насочи мислите си към голата, намиращ се в приземяния не-кораб. Стана от стола, прекоси помещението до тъмния прозорец и погледна към мержелеещия се в далечината космодрум.

Можеха ли да поемат риска и да пуснат Дънкан извън корабния щит? От клетъчните проби се разбра, че той представлява смес от много на брой голи Айдахо, някои от които — потомци на Сиона. Но каква бе частта на първоначалната закваска?

Не. Трябва да остане вътре.

А какво да правят с Мурбела — бременната Мурбела? Почитаема мама без право на почит.

„Тлейлаксианците са ме подготвили така, че да убия Впечатката“ — бе казал Дънкан.

„Ще се опиташ ли да убиеш курвата?“ — гласеше въпросът на Лусила.

„Тя не е Впечатка“ — дойде отговорът на голата.

Съветът бе обсъждал надълго и нашироко възможния характер на връзката между Дънкан и Мурбела. Лусила остана твърдо на мнението си, че не може да се говори за никакво единение на двамата, които остават противници, предпазливи един към друг.

Най-добре ще е да не рискуваме, като ги съберем.

Но необикновеното сексуално умение на почитаемите мами трябваше да бъде проучено подробно. Може би си струваше да опитат с една среща на Дънкан и Мурбела в не-кораба? С внимателно подбрани защитни мерки, разбира се. Накрая тя съсредоточи вниманието си върху червея в товарния отсек, очакващ момента на метаморфозата. Вече бе готов малък басейн с пръстена стена, който напълниха с меланж. Когато мигът настъпеше, Шийена щеше да го подмами в меланжовата баня. И сипналите се от него пясъчни твари щяха да започнат дългия си преходен период.

Беше прав, тате. Всичко е толкова просто, когато го видиш с прояснен поглед.

Вече нямаше защо да търсят пустинна планета за червеите. Пясъчните твари щяха да създадат жизнената среда, необходима за Шай-хулуд. Не беше особено приятно да се мисли за планетата на Дома на Ордена като за свят с обширни площи пустош, но той трябваше да бъде създаден.

Документът „Последно желание и завещание на Майлс Тег“, въведен от него в запаметяващите системи на подмолекулярно ниво на не-кораба, заслужаваше дължимото внимание. Дори Белонда се бе съгласила.

Наложи се да направят пълна ревизия на всички исторически записи на Дома на Ордена. Необходимо беше да погледнат поновому на онова, което Тег бе забелязал у Изгубените — блудниците от Разпръскването: „Рядко научавате имената на действително богатите и властимащите. Виждате само техните говорители. На политическата арена се наблюдават няколко изключения, което обаче е съвсем недостатъчно за разкриването на цялостната структура на властта.“

Ментатът-башар бе вникнал дълбоко във всички техни постановки, след което бе формулирал пълното си несъгласие с изискваната от Архивната служба зависимост от „нашите целокупни обобщения“.

Майлс, знаели сме го, но просто никога не сме заставали лице в лице с проблема. Следващите няколко поколения ще трябва да подложат на дълбоко преосмисляне всичките ни Други Памети.

Вече не можеха да се доверяват на систематизираните постоянни бази с данни.

„Ако унищожите повечето копия, времето ще се погрижи за останалото.“

Ой, с какъв гняв посрещна Архивната служба многозначителната отсъда на башара!

„В по-голямата си част писането на история е процес на целенасочено отклоняване. В повечето исторически записи вниманието се пренасочва от скритите намерения и въздействия към регистрирането на събития.“

Ето кое бе засегнало светата майка Белонда. Тя продължаваше по принцип да държи на своето, макар че се съгласи донякъде да отстъпи: „Малкото исторически записи, които се измъкват невредими от ограничителния процес, изчезват в небитието поради очевидни други процеси.“

А Тег бе посочил някои от процесите: „Унищожаването на възможно най-голям брой копия, преиначаване на записаните с прекомерна прозрачност събития в смехотворни случаи, пренебрегването им в образователните центрове, липсата на

възможност да бъдат цитирани на друго място, а в определени случаи — премахване на авторите.“

Без да бъде споменат способът на изкупителната жертва, довел до смъртта на не един и двама приносители на лоши новини — помисли Одрейди, спомнила си за някакъв древен владетел, който винаги държал под ръка жезъл-пика за незабавно умъртвяване на подобни вестоносци.

„Разполагаме с богата информационна база, на която да се опрем за по-пълното разбиране на миналото си — бе изтъкнала тя. — Винаги сме знаели, че при конфликт се залага на решимостта на онзи, който държи в ръцете си богатството или неговата равнозначност.“

Може и да не беше от ранга на истинската „достойна и благородна цел“, но засега вършеше работа.

Пропускам основния въпрос.

Нещо трябваше да бъде направено за Дънкан Айдахо и всички го знаеха.

Одрейди въздъхна, повика топтер и се приготви за краткото пътуване до не-кораба.

Когато влезе в принудителния затвор на Дънкан, тя помисли, че поне мястото е удобно. Жилището бе на командира, доскорошен негов обитател беше и баща ѝ. Все още имаше следи от присъствието му тук — малък холостатен проектор, показващ изглед от дома му в Лернаус с достолепната стара къща, ширналата се ливада, реката.. Тег бе оставил на малка масичка до леглото шевния си несесер, използван във военновременна обстановка.

Дънкан, взрян в изображението на холостата, се бе свил в стол с платнена седалка. Погледна апатично нагоре към влязлата света майка.

— Значи го оставихте да умре там, така ли? — запита той.

— Направихме това, което трябваше — отвърна Одрейди. — Изпълних заповедите му.

— Знам защо си тук — рече Айдахо. — Но няма да ме накараш да променя решението си. Не съм жребец за вещниците. Разбра ли ме?

Тя приглади робата си и седна на края на леглото с лице към него.

— Прегледа ли записа, който баща ми остави за теб?

— Баща ти ли?

— Майлс Тег беше мой баща. Предавам ти последните му думи. Накрая ние гледахме с неговите очи. Той трябваше да *види* смъртта на Ракис. „Разумът в началото си“ разбираше зависимостите и думите-трупци с ключово значение.

Озадаченият вид на момчето я накара да обясни:

— Прекалено дълго бяхме в лабиринта на клопката, заложена ни от Тирана-прорицател.

Забеляза обзелото го напрежение в преливащите, сякаш котешки движения па тялото му, които издаваха добре подготвени за атака мускули.

— Няма никаква възможност да избягаш от кораба и да останеш жив — каза тя. — Знаеш защо.

— Сиона.

— Присъствието ти е опасно за нас, но предпочитаме животът ти да не е безполезен.

— Държа, че няма да се чифтосвам заради вас, особено пък с онази малка глупачка от Ракис.

Одрейди се усмихна, питайки се как ли би реагирала Шийена на направеното описание.

— Намиращ, че е смешно ли? — засегна се Дънкан.

— Не съвсем. Имаме и детето на Мурбела, разбира се. Предполагам, че ще бъде достатъчно за целите ни.

— Свързах се с Мурбела и доста поговорихме. Тя мисли, че ще стане света майка, след като я приемете в Бене Гесерит.

— Защо не? Клетките ѝ отговарят положително на „проверката за Сиона“. Може би от нея ще излезе превъзходна сестра.

— Успя ли да се сближи с вас?

— Искаш да попиташ дали не сме забелязали, че прави мили очи, за да се добере до тайните ни, след което да избяга? О, Дънкан, знаем го.

— Да не би да твърдиш, че не може да го направи?

— Момче, хванем ли ги веднъж, те вече никога не са изгубени за нас.

— Следователно не приемате, че сте изпуснали лейди Джесика, така ли?

— Накрая и тя се върна.

— Кажи ми истината: защо дойде да ме видиш тук?

— Реших, че заслужаваш обяснение за плана на старшата света майка. Целта му е унищожаването на Ракис, както сам виждаш. Фактически тя е искала да бъдат премахнати всички червеи... или почти всички.

— О, господи! Защо?

— Те бяха сила на прорицанието, което ни държеше в робство. Пръснатите перлички от съзнанието на Тирана засилваха многократно неговата хватка. Той не предсказваше събитията, а ги създаваше.

Дънкан посочи към задната част на кораба и попита:

— А какво ще стане с...

— С нашия червей ли? Засега е само един. Когато бъдат достатъчно на брой, за да могат отново да оказват влияние, човешкият род ще е стигнал далеч отвъд сегашните си възможности. Ще сме твърде много и ще насочваме развитието на нещата по други пътища. Бъдещето ни няма да е изцяло подвластно на една сила. Никога вече.

Тя се изправи.

И тъй като момчето не каза нищо, продължи:

— Моля те да помислиш за начина на живот, който искаш да водиш при наложените ограничения, защото знам, че си даваш ясна сметка за тях. Обещавам, че ще сторя всичко, което е по силите ми, за да ти помогна.

— Защо ще го направиш?

— Защото предците ми са те обичали. Защото и баща ми те обичаше.

— Обич ли? Вие, вещици, не можете да изпитвате обич!

Почти цяла минута тя не отмести погледа си, насочен надолу в него. Видя как обезцветената му коса вече тъмнее в корените и отново се навива на малки къдрички, особено по врата.

— Чувствам онова, което чувствам — каза Одрейди. — Освен това, Дънкан Айдахо, твоята вода е и наша.

Видя ефекта на фразата на свободните върху него, след което се обърна и излезе от стаята, преминавайки покрай стражите.

Преди да напусне кораба, тя се върна до товарния отсек и се загледа в червея, легнал кротко върху леглото си от ракиански пясък. Наблюдателният люк се намираше на около двеста метра над пленника. Докато гледаше, почувства мълчалив вътрешен смях с непрестанно нарастващото участие на Тараза.

Бяхме прави, а Шуонгю и хората ѝ грешаха. Знаехме, че иска да се измъкне. Трябваше да го иска след онова, което бе сторил.

Тя зашепна на глас, но не само за себе си, а и заради дежурните наблюдатели, застанали на пост в очакване на началото на прехода, който предстоеше на пленения червей.

— Вече знам езика ти...

Не, езикът беше без думи и всъщност представляваше танц, приспособяващ се към ритъма на една вселена. Можеше само да се говори, но не и да се превежда. Единственият начин да разбереш смисъла му бе да преминеш през целия опит на преживяното, но дори тогава той се променяше пред очите ти. Въпреки всичко „достойната с благородството си цел“ се оказа непреводимо познание. Докато гледаше надолу към грубата и неподвластна на горещината кожа на чудовището от Ракианската пустиня, Одрейди осъзна какво вижда — конкретното доказателство за достойната цел.

— Ей ти, стари червею! — подвикна тя тихо. — Това ли беше планът ти?!

Никой не отговори, но и светата майка всъщност не очакваше отговор.

РЕЧНИК

Тъй като в петия том от епоса за планетата Дюна авторът не е включил речник, предлаганите по-долу термини са взети от оригиналното издание на първата книга — „Дюна“.

В „Еретиците на Дюна“ се появяват и термини, липсващи в речника на първата книга. Обясненията им — отбелязани с курсив — са съставени от преводача на „Месията на Дюна“ Любомир Николов и се препечатват с негово съгласие.

А

АКСОЛОТЛОВИ РЕЗЕРВОАРИ — резервоари, в които телата на мъртвите се използват за сложен биологичен синтез. Названието идва от *аксолотъл* — личинка на мексиканското земноводно амблистома. Аксолотълът има удивителното свойство да се размножава още преди да е достигнал стадия на възрастна амблистома.

АРАКИС — третата планета на звездата Канопус; известна е още под името Дюна.

Б

БАШАР — офицер от сардаукарските легиони, стоящ малко над полковника в стандартната военна йерархия. Чин, създаден за военни управители на планетни подобласти.

БЕНЕ ГЕСЕРИТ — древна школа за умствено и физическо обучение, създадена предимно за жени, след като Бътльровият джихад унищожил т. нар. мислещи машини и роботите.

БЕНЕ ТЛЕЙЛАКС — за разлика от Бене Гесерит тази школа не приема никакви нравствени забрани при изследването на човешкото тяло и дух. Организацията Бене Тлейлакс е известна като безскрупулен разпространител на разрушителни открития в областта на биологията и философията. (Виж също **ТЛЕЙЛАКС**.)

БИНДУ — всичко, свързано с човешката нервна система и особено с обучението за овладяване на нервните импулси. Често използвано в израза „бинду-нерватура“.

БЪТЛЪРОВ ДЖИХАД — кръстоносният поход срещу компютрите, мислещите машини и роботите, започнал през 201 г. преди Сдружението и завършил през 108 г. пр. С. Основната повеля на джихада е запазена в Оранжевата Католическа Библия и звучи така: „Не сътворявай машина по подобие на човешкия ум.“

В

ВЕЛИКОТО СПОРАЗУМЕНИЕ — всеобщо примирие, наложено поради баланса на силите, поддържан от Сдружението, Големите династии и Империята. Главното му правило е забраната за употреба на атомни оръжия срещу хора.

ВЕТРОКАПАН — устройство, разполагано по посока на приближаващите ветрове. Кондензира съдържащата се във въздуха влага, обикновено чрез рязкото спадане на температурата вътре в капана.

ВЛАГОСЪХРАНЯВАЩ КОСТЮМ — плътно обгръщаща дреха, изобретена на Аракис. Тъканта му представлява микросандвич, филтриращ потта и другите телесни течности. Възстановената влага се събира в джобни резервоари, откъдето може отново да се използва чрез т. нар. функционални тръбички.

ВОДА НА ЖИВОТА — „Отровата на Просветлението“ (виж СВЕТА МАЙКА). Течност, която се получава при последното смъртно дишане на удавен пясъчен червей. Вътре в организма тази течност се превръща в наркотик, познат в заслоните като „наркотик на прозрението“.

Г

ГАЙЪДИ ПРАЙМ — планета от съзвездието Офиучи 36 Б — родно място на династията Харконен, полупригодна за живот, с ограничена възможност за фотосинтеза.

ГАЛАХ — официалният език на Империята, силно повлиян от културно-технически термини; смесица от езиците на народите, преселвали се из вселената.

ГЛАСЪТ — създаденото в Бене Гесерит сложно умение, което дава възможност на посветения да владее останалите само посредством подобрани тонови нюанси на гласа си.

ГОЛА — мъртвец, възвърнат към живота чрез тайните методи на Бене Тлейлакс — школа, която не приема никакви нравствени забрани при изследването на човешкото тяло и дух.

ГОМ ДЖАБЪР — „враг с вдигната ръка“; специфично отровно острие, намазано с метацианид, което се използва от прокторите на Бене Гесерит при изпитанието „разум или смърт“.

3

ЗАЩИТА — защитно поле, създавано от Холцманов генератор. Полето се получава в първата фаза на суспенсорно-неутрализиращия ефект. Полето пропуска само предмети, които се движат с малка скорост (в зависимост от настройването тази скорост варира от шест до девет сантиметра в секунда).

ЗАЩИТНА СТЕНА — планинска географска особеност в северните области на Аракис, която защитава неголеми райони от унищожителната сила на кориолисовата буря.

ЗЕНСУНИ — привърженици на разколническа секта, която се отрекла от учението на Маомет (наричан още „Третият Мохамед“) около 1381 г. п. С. Религията Зенсуни е известна главно с подчертаната си мистичност и завръщането към „пътя на прадедите“. Повечето изследователи сочат като подстрекател на разкола Али Бен Охашъ, но някои факти подсказват, че той може да е бил просто глашатай на втората си съпруга Нисаи.

и

ИКС — виж РИЧИЗ.

ИМПЕРСКА ПОВЕЛЯ — резултат от обучението в медицинската школа Сук. При Имперската повеля в съзнанието се вгражда върховна забрана за отнемане на човешки живот. Посветените се отбелязват с диамантена татуировка върху челото и получават правото да носят дълга коса, пристегнатата със сребърен пръстен — знак на школата Сук.

к

КАЛАДЪН — третата планета на звездата Делта Павонис, родно място на Пол Муад'диб.

КАНАТ — открит канал за контролирано напояване при пустинни условия.

КВИЗАЦ ХАДЕРАХ — „съкращаване на пътя“. С този термин бене-гесеритките обозначават неизвестното, до което искат да стигнат по генетичен път — създаване на мъж със способностите на Бене Гесерит, чиято вродена духовна мощ може да преодолее пространството и времето.

КОРИНО — имперска династия, установила господството си през 88 г. п. С. след космическата битка при Корин.

КРЕЧЕТАЛО — къса тояга с хлопка в единия край, задвижвана от пружина. Предназначение: забива се в пясъка и се включва, за да повика пясъчния червей.

Л

ЛАЗЕСТРЕЛ — оръжие с ограничена употреба поради взривоопасния ефект от съприкосновението на лазерния лъч със защитното поле.

ЛИЦЕТАНЦЬОР — възпитаник на школата Бене Тлейлакс, който е овладял способността мигновено да преобразява лицето и тялото си.

ЛОВЕЦ-ПРЕСЛЕДВАЧ — дебнешц плячката си метален къс със суспенсорно поле, който се насочва от застанал наблизо оператор; използва се често и като оръжие за убийство.

М

МАСТИЛЕНА ЛОЗА — пълзящо растение, виреещо на Гайъди Прайм, което често се използва като камшик в бордеите за роби. Жертвите се бележат с морава на цвят татуировка, която причинява остатъчна болка в продължение на много години.

МЕЛАНЖ — „подправка на подправките“. Продукт, произвеждан единствено на Аракис. Подправката, известна главно с подмладяващите си свойства, дава лек ефект на пристрастяване при употреба в малки количества. Пристрастяването става непреодолимо при консумация над два грама дневно на седемдесет килограма

телесно тегло. Муад'диб твърди, че подправката му е открила пътя към пророческата дарба. Подобни са и твърденията на навигаторите от Сдружението. На имперския пазар цената на подправката достига невероятната сума 620 хиляди соларии за декаграм.

МЕНТАТ — определена прослойка от граждани на Империята, обучени за върховни логически постижения. Наричат ги още „живи компютри“.

МЕТАСТЪКЛО — стъкло, създадено чрез вдухване на нажежен газ в листовے ясмиев кварц. Слави се с изключителната си здравина на опън (около 450 тона на квадратен сантиметър при два сантиметра дебелина) и свойствата си на селективен радиационен филтър.

МИСИОНАРИЯ ПРОТЕКТИВА — „защитна мисия“. Клон на Бене Гесерит, натоварен със задачата да сее заразни суеверия в първобитните светове, като по този начин подготви тези райони за включването им в своята сфера на влияние.

МУАД'ДИБ — скоклива мишка от земните пустини, приспособила се към живота на Аракис. Митологията на свободните я свързва със земния дух и с изображението, оформено от петната върху втората луна на Аракис. Животинчето е спечелило възхищението на свободните със способността си да оцелява в пустинята.

н

НАИБ — човек, който се е заклел да не попада жив в ръцете на врага — традиционен обет за вождовете на свободните.

о

ОРАНЖЕВА КАТОЛИЧЕСКА БИБЛИЯ — сборник, чийто религиозен текст е съставен от Комисията на всецърковните преводачи. Съдържа елементи от най-древни религии, включително Саарийското учение на Маомет, Махаянското християнство, Зенсунския католицизъм и традиционния будислямизъм. Смята се, че върховната ѝ повеля гласи: „Не обезобразявай душата.“

ОРНИТОПТЕР — (разговорно: топтер). Летателен апарат, който по подобие на птиците се задържа във въздуха чрез размахване на крилете.

п

ПОДПРАВКА — виж МЕЛАНЖ.

П О С И Т — съкращение от Почтен съюз на инициативните търговци — корпорация за всестранно развитие, контролирана от императора и Големите династии с мълчаливото съдействие на Сдружението и Бене Гесерит.

ПРАНА, ПРАНА МУСКУЛАТУРА — мускулите на цялото тяло, разглеждани като отделни елементи от система за върховно физическо обучение. (Виж БИНДУ.)

ПЯСЪЧЕН ЕЗДАЧ — термин на свободните за човек, който съумее да повика и обзиди пясъчен червей.

Р

РИЧИЗ — четвъртата планета на звездата Еридан А, смятана заедно с Икс за връх в развитието на машинната технология. Известна е и с постиженията си в областта на миниатюризацията.

С

САЛУСА СЕКУНДУС — третата планета на звездата Гама Уейпинг, определена за имперска планета-затвор след преместването на кралския дворец на Кайтейн. Салуса Секундус е родина на династията Корино и втора временна спирка от странстванията на Бродещите Зенсуни. В своите легенди свободните разказват, че са робували там в течение на девет поколения.

САРДАУКАРИ — фанатични войници на падишах-императора. Родени са в толкова жестока природна среда, че половината от тях загивали, преди да навършат единадесет години. Военното им обучение наблягало върху премахването на всякаква жалост и почти самоубийствено презрение към личната безопасност. Всеки един от тях бил оценяван като равностоен на десет обикновени редници от войските на Ландсрада. По времето на падишах Шадам IV, макар че все още били твърде опасни, силата им постепенно се подкопавала от прекалена самоувереност и цинични възгледи.

СВЕТА МАЙКА — първоначално разпоредителка от Бене Гесерит, която преобразувала „отрова на просветлението“ в организма си, като по този начин се е издигала до по-висше ниво на съзнанието.

Свободните са възприели тази титла за своите духовни водачки, постигащи подобно „просветление“. (Виж също БЕНЕ ГЕСЕРИТ.)

СВЕТОГЛОБУС — осветително тяло, поддържано във въздуха от суспенсорно поле и захранвано от собствен източник на енергия (най-често органични батерии).

СВОБОДНИ — свободните племена на Аракис — пустинни обитатели, последни потомци на Зенсунските бродници. (В Имперския речник са определени като „пясъчни пирати“.)

СДРУЖЕНИЕТО — или Космическото сдружение. Едната опора на политическия триножник, поддържащ Великото споразумение. Сдружението е втората школа за умствено и физическо обучение (виж БЕНЕ ГЕСЕРИТ) след Бътльровия джихад. Установяването на монопол от Сдружението върху космическите пътешествия и превози, както и върху междузвездните банкови операции, се смята за начало на имперския календар.

СЕМУТА — вторият наркотичен дериват, добиван посредством извличане на кристали от веществото, останало след изгаряне на лаковото дърво. Въздействието му, описано като продължителен екстаз, се предизвиква от известни атонални вибрации, отнасяни към семутската музика.

СЕСТРИНСТВОТО — виж БЕНЕ ГЕСЕРИТ.

СИЙЧ — на езика на свободните „място за сбор по време на опасност“. Тъй като в течение на много поколения свободните са живеели под непрестанна заплаха, терминът е влязъл в разговорния език и означава всяко пещерно укрите, обитавано от някоя тяхна племенна общност.

СТРЕЛОМЕТ — метално оръжие, изхвърлящо бавно стрела, чийто връх е потопен в отрова или наркотик. Ефективността му е ограничена от колебанията в настройката на защитното поле и относителното движение между целта и оръжието.

СУСПЕНСОР — вторична (енергоикономична) фаза на Холцмановия силов генератор. Неутрализира гравитацията в определени граници, зависещи от относителната маса и консумацията на енергия.

ТЛЕЙЛАКС — единствена планета на звездата Талим, известна като разколнически център за обучение на ментати; източник на „порочни“ ментати.

ч

ЧАКОБЗА — т. нар. магнетичен език, частично произлязъл от древния Ботани джиб (джиб означава диалект). Сбор от странни диалекти, видоизменени за целите на тайно общуване, но преди всичко ловен език на Ботани — наемните убийци от първата Война на убийците.

ш

ШАЙ-ХУЛУД — пясъчен червей от Аракис, наричан още „Старецът на пустинята“, „Вечният стар баща“ и „Пустинният дядо“. Когато се изрича с определен тон или се изписва с главни букви, това название обозначава земното божество, присъстващо във всички суеверия на свободните. Пясъчните червеи достигат огромни размери (в централните пустини са забелязвани екземпляри с дължина до 400 метра) и живеят извънредно дълго, ако не загинат в двубой помежду си или не бъдат удавени във вода, която е отровна за тях. Смята се, че повечето пясъци на Аракис са резултат от жизнената им дейност.

ШИГЪРОВА ЖИЦА — обвито в метал пълзящо растение, което вирее само на Салуса Секундус и III Делта Кейсинг. Отличава се с изключителна якост.

ШКОЛА СУК — ВИЖ ИМПЕРСКА ПОВЕЛЯ.

ДОМЪТ НА ОРДЕНА

„Онези, които искат да повторят историята, трябва да държат в ръцете си обучението по история.“

Бин-джезъритска кода

Когато бебето-гола# беше извадено от първия бин-джезъритски# аксолотлов резервоар# старшата света майка# Даруи Одрейди се разпореди да подготвят скромна церемония в собствената ѝ трапезария на последния етаж на Централата. Току-що бе съмнало и другите две участнички в Съвета — Тамалани и Белонда — не скриха раздразнението си при повикването, макар че Одрейди бе наредила на личния си готвач да сервира закуската.

— Не всяка жена може да седи на главното място на масата при раждането на собствения си баща — отбеляза саркастично Одрейди, когато останалите се заоплакваха, че имат премного неща за вършене, вместо да участват в някаква „нелепица за губи-време“. Само възрастната Тамалани си позволи иронична усмивка. Белонда остана с безизразно изражение на лицето си с премного плът, което нерядко бе равнозначно на смръщване.

Одрейди недоумяваше дали Бел се е освободила от негодуванието си за относителния разкош в жилището на старшата света майка. Тук чувствително се долавяше значимостта на заемания от нея пост, но разликата говореше много повече за поетите задължения, а не за някакво големеене спрямо нейните сестри. Малката трапезария ѝ даваше възможност да наставлява помощниците и послушниците по време на хранене.

Белонда не престана да мести погледа си, очевидно нетърпелива да си тръгне. Големи, но безуспешни досега усилия бяха положени за пробив в студената черупка, която я държеше на разстояние.

— Чувствам се много странно, когато държа бебето в ръцете си и мисля: *Това е баща ми* — каза Одрейди.

— Чух го още първия път — изрече Белонда сякаш с корема си и с почти баритонов тътен, като че ли всяка дума беше свидетелство за лошо храносмилане.

Въпреки всичко тя бе доловила иронията в шегата на старшата света майка. Старият башар# Майлс Тег наистина беше баща на Одрейди. Самата тя бе съхранила клетки (изчегъркани от нокътя), за да се появи гола като част от дългосрочния „план за евентуални възможности“, ако все пак успееш да възпроизведат тлейлаксианските# резервоари. Но Белонда по-скоро би приела да бъде изгонена позорно от „Бин Джебърит“, отколкото да се съглася с коментара на Одрейди за жизнената важност на техническата въоръженост на Сестринството#.

[# Виж речника в края на книгата. — Б. ред.]

— Намирам го за несериозно в подобно време — каза Бел. — Онези женски откачалки няма да спрат да ни преследват докато не ни унищожат, а ти искаш да празнуваме!

С известно усилие Одрейди запази внимателния тон:

— Ако почитаемите мами стигнат до нас преди да сме готови да ги посрещнем, може би не сме съумели да поддържаме морала си в добро състояние.

Мълчаливият втрещен поглед на Белонда право в очите ѝ предаде обезсърчаващо обвинение: *Ужасните жени вече изтърбушиха шестнайсет от нашите планети!*

Одрейди добре знаеше колко погрешно е да се мисли за онези светове като за притежание на „Бин Джебърит“. Хлабаво организираната конфедерация на планетарните правителства, образувана след Времената на глада и Разпръскването, разчиташе почти изцяло на Сестринството за жизнено важни услуги и сигурни комуникационни връзки, но старите фракции продължаваха упорито да бранят самостоятелността си: ПОСИТ#, Космическото Сдружение, Тлейлакс, изолирани остатъчни групички от жреческото съсловие на Раздвоения Бог и дори помощни части от Говорещите с риби, както и схизми — малки общества на разколници. Раздвоеният Бог бе завещал на човечеството една разделена империя, чиито фракции внезапно придобиха съмнително и спорно поведение поради необузданите атаки на почитаемите мами от Разпръскването. „Бин Джебърит“ — школа-пазител на повечето от старите форми — съвсем естествено се бе превърнала в тяхна главна цел.

Мислите на Белонда никога не се отдалечаваха прекомерно от заплахата на почитаемите мами. Одрейди отдавна го бе осъзнала.

Понякога тя бе почти готова да я прогони, но понастоящем дори „Бин Джезърит“ се бе разделила на фракции, а и никой не би отрекъл превъзходните организаторски способности на светата майка. Под нейно ръководство архивната служба бе достигнала непознато досега съвършенство.

Дори без да говори, Белонда нерядко съумяваше да насочи вниманието на старшата майка върху преследвачите, които ги дебнеха със свирепо постоянство. Явно и този път бе решила да помрачи настроението на спокойна увереност в успеха, което Одрейди разчиташе да постигне.

Тя положи усилие да съсредоточи мислите си върху новия гола. *Тег!* Ако се стигнеше до възстановяване на първоначалната му памет и спомени, Сестринството отново щеше да разполага с възможно най-добрия башар. По-точно — със съчетание на башар и ментат#! Военен гений, чието необикновено умение бе родило митове в старата империя.

Но дали Тег би бил полезен срещу онази женска паплач, върнала се от Разпръскването?

Каквото и да става, почитаемите мамии не бива да ни открият! Още не!

В башара бяха събрани премного смущаващи неясноти и възможности. Загадка покриваше периода непосредствено преди смъртта му по време на гибелта на Дюн. *На Гамму той бе сторил нещо, разпалило необузданата дива ярост на почитаемите мамии. Самоубийственото му поведение на Дюн не бе достатъчно, за да предизвика лудешката им реакция.* Носеха се слухове и витаеха откъслечни данни и сведения за дните, които бе прекарал на Гамму преди опустошението на пясъчната планета. *Може да се движи прекалено бързо, за да го проследи човешкото око!* Беше ли успял да го направи? Дали това не бе още една проява на неподражаемите способности на атрейдските гени! Може би мутация? Или поредният от митовете за Тег!

Влезе послушница с три закуски и сестрите ги изядоха набързо, навярно решили да прекратят незабавно малката пауза, тъй като загубата на време се бе оказала сериозна заплаха.

След като другите си тръгнаха, Одрейди продължи да чувства шокиращото последствие от неизречените страхове на Белонда.

Както и от моите страхове.

Тя стана, отиде до широкия прозорец и погледна над по-ниските покриви към част от пръстена овощни градини и пасища, заобикалящ Централата. Беше късна пролет и плодовете вече започваха да очертават форми. *Последващо раждане. Днес бе роден нов Тег!* Мисълта никак не я въодушеви. Обичайно тя ѝ вдъхваше кураж и спокойствие, но тази сутрин беше различно.

Кои са реалните му сили? Какви са фактите, с които разполагам?

Възможностите и средствата, с които борави една старша света майка, бяха огромни и впечатляващи: пълна преданост и вяност на подчинените, военна мощ под командването на башар, обучен от Тег (в момента голяма част от нея закриляше учебната планета Лампадас), занаятчий и технически персонал, шпиони и агенти вредом из старата империя, безчислен брой работници, очакващи от Сестринството защита срещу почитаемите мами, а така също и всички свети майки, чиито Други Памети достигаха до зората на живота.

Без да изпитва ненужна гордост, Одрейди знаеше, че разполага с най-доброто и най-силното за една света майка. Ако личната ѝ памет и спомени не ѝ предоставяха необходимата информация, други около нея винаги можеха да запълнят възникналите празноти. Налице бяха и данните, въведени в машинната памет, макар че тя не криеше естественото си недоверие към този източник.

Одрейди осъзнаваше изкушението да се задълбае в различните животи, които носеше като вторична памет в качеството им на подпочвени пластове на съзнанието. Навярно би могла да намери в опита на Другите Памети блестящи разрешения на опасните затруднения, пред които бе изправена сега... Не, рисковано е! Можеше да се загуби за часове, запленена от многообразието на решенията, вземани от човешките същества. По-добре е да остави Другите Памети държани в равновесие и готови да дойдат при необходимост, когато бъдат потърсени. Осъзнаването беше средството за постигане на целта и силата на нейното влияние за идентифициране на нещата.

Причудливата метафора на ментата Дънкан Айдахо бе твърде полезна в случая.

Самоосъзнаване: насрещни огледала, които преминават през вселената, трупайки по пътя си нови изображения като извечно

отражение. Безкрайното видяно крайно — аналогът на съзнанието, което пренася доловените късчета на вечността.

Никога не бе чувала изречени думи, които да се намират по-близо до неизразимото чрез слова осъзнаване. „Специализирана комплексност — бе определението на Айдахо. — Ние събираме, свързваме и отразяваме нашите системи на подреденост.“

И наистина, в „Бин Джебърит“ смятаха, че животът е създал човешките същества посредством еволюцията, за да бъде въведен ред.

Но с какво ще ни помогне този факт срещу ония разюздани жени, които ни преследват? На кой клон от еволюцията са те? Дали еволюцията не е още едно име на Бога?

Сестрите ѝ прихваха презрително при такова „безполезно предположение“.

И все пак би могло да има отговори в Другите Памети. *Ой, колко изкусително!*

С какво отчаяно безразсъдство ѝ се искаше да пренесе блокиралата си личност в минали съответствия и да почувства как са живели тогава. Побиха я тръпки от непосредствената опасност, съпътстваща силната съблазън. Тя усети как нещо нетърпеливо се блъска в крайнините на съзнанието: „Така беше! Не, не е вярно. Така беше!“ Колко нетърпеливи са! Трябва да се фокусират и разделят, като внимателно се вдъхне живот на миналото. Всъщност не е ли това целта на осъзнаването и самата сърцевина на факта да си жив?

Подбери от миналото и съпостави с настоящето, да разбереш какви са последствията.

Ето, така схващаха историята в „Бин Джебърит“, дирейки отглас в изживените животи чрез древните думи на Сантаяна: „Онези, които не могат да си спомнят миналото, са осъдени да го повторят.“

Сградите на самата Централа, превъзхождаща по мощ и значимост всички бин-джебъритски укрепени селища, даваха израз на начина на мислене, откъдето и да ги погледнеш човек. Ръководната концепция се заключаваше в полезното оформяне. В работния център на „Бин Джебърит“ не бе оставено почти никакво място за нефункционалното, опазвано единствено по носталгични подбуди. Сестринството нямаше нужда от археолози. Самите свети майки олицетворяваха историята.

Бавно (много по-бавно от обикновено) гледката отвъд прозореца упражни успокоителния си ефект. Онова, което виждаха очите, беше ред, сътворен от „Бин Джезърит“.

Но във всеки идващ миг почитаемите мамии можеха да сложат край на реда. Положението на Сестринството беше много по-тежко от преживяното по време на Тирана. Голяма част от решенията, които бе принудена да вземе сега, изглеждаха достатъчно противни. Работната ѝ стая бе по-малко приятна и заради действията, които планираха тук.

Да отпишем ли нашия бин-джезъритски кийп на Палма?

Предложението се намираше в утринния отчет на Белонда, очакващ реда си върху работната маса. Одрейди постави утвърдително означение „Да“.

Отписваме го, понеже атаката на почитаемите мамии е предстояща, а ние не можем да го защитим или евакуираме.

Хиляда и сто светии майки и само злата участ знаеше колко послушници, помощници и други подобни щяха да умрат или още по-лошо... заради малката думичка. Без да се броят „обикновените хора“, които съществуваша в сянката на „Бин Джезърит“.

Голямото напрежение, съпътстващо вземането на подобно решение, предизвика непозната досега слабост у Одрейди. Дали не беше от душевна умора? А има ли нещо такова като Душа? Чувстваше дълбоко изтощение там, където съзнанието не можеше да достигне. Уморена, уморена, уморена.

Напрежението се предаде дори на Белонда, а насилието бе деликатес за Бел. Само Тамалани изглеждаше незасегната, но Одрейди не се заблуждаваше. Там бе навлязла във възрастта на наблюденията от по-висш порядък, очакващи всички сестри, които успеяха да достигнат до нея. Вече нищо нямаше значение, освен наблюденията и преценките. По-голямата част не биваха изобщо изричани с изключение на мимолетни забележки или сбръчкване на лицето. Напоследък Тамалани говореше съвсем малко, а забележките и коментарите ѝ бяха колкото редки, толкова и наглед нелепи:

„Да се купят още не-кораби.“

„Да се уведоми Шийена.“

„Прегледайте отново записите на Айдахо.“

„Попитайте Мурбела.“

Понякога тя само изсумтяваше, сякаш се боеше, че думите могат да я издадат.

А преследвачите не спираха да кръжат, прекосявайки пространството в търсене на нишка към местоположението на Дома на Ордена.

В най-съкровения си мисли Одрейди виждаше не-корабите на почитаемите мами като корсари из необятните морета между звездите. Те не прелитаха под черни флагове с череп и кръстосани кости, но флаг все пак имаше. И символизираното от него не беше никак романтично: *Убивай и плякосвай! Трупай богатство в кръвта на другите. Черпи енергия и съграждай нови и нови кораби-убийци.*

Нима не виждаха, че ще се удавят в червено мазило, ако продължават да следват същия курс?!

Трябва да има действително бесни люде в онова Разпръскване на човешки същества, откъдето са се пръкнали почитаемите мами. Хора, които изживяват живота си, водени от идея-фикс: „Пипнете ги!“.

Опасна беше вселената, в която подобни идеи бяха оставени да се носят свободно. Добрите цивилизации полагаха грижи да не подхранват такива намерения и дори да не им дават възможност да се родят. А когато все пак това се случеше, поради невнимание или заради лошо стечение на обстоятелствата, бързо трябваше да бъдат отклонявани в небитието, преди да са натрупали критична маса.

Одрейди бе много изненадана, че почитаемите мами не осъзнаваха този факт или не му отдаваха дължимото внимание.

„Издухани до дъно истерички“, ги наричаше Тамалани.

„Ксенофобия“ — опонираше с твърдението си Белонда и както винаги внасяше точна корекция, тъй като достъпът ѝ до Архива даваше възможност за по-обхватен поглед върху действителността.

Одрейди смяташе, че и двете бяха прави. Почитаемите мами наистина имаха истерично поведение. Всички *външни* за тях бяха неприятели. Вярваха изглежда единствено на мъжете, които бяха превърнали в сексуални роби; и то пак само донякъде. Ала и това доверие подлежеше на непрекъсната проверка — по думите на Мурбела (единствената наша пленница от почитаемите мами) — така че хватката никога да не отслабне.

„Понякога могат да убият човек само заради наранено честолубие и като пример за останалите“ — бе пояснила Мурбела. Думите ѝ веднага пораждаха въпроса: *И нас ли ни предупреждават?* „Внимавайте! Нали виждате какво става с онези, които дръзнат да ни се противопоставят!“

Мурбела бе казала още: „Вие ги предизвикахте, когато това се случи, те няма да се спрат, докато не ви разсипят до основи.“

„Да привършим с онези отвън!“

Точно и недвусмислено. Правилните ни действия ще ги отслабят — помисли Одрейди.

Ксенофобия, доведена до смеховита крайност, може би?

Напълно вероятно.

Удари с юмрук по работната маса, давайки си сметка, че стореното ще бъде видно и записано от сестрите, установили постоянно наблюдение върху поведението на старшата света майка. После заговори на глас за вездесъщите видеоочи и сестрите-вардияни, взрени в тях.

— Няма да седим и да чакаме в затворени отбранителни територии! Надебеляхме като Белонда (нека хапе от яд!), въобрази си, че сме създали недосегаемо общество и вечни структури.

Одрейди обходи с поглед познатата стая.

— Намираме се на място, което е една от нашите слабости!

Седна на стола зад работната маса, като мислеше върху проблема както от архитектурна гледна точка, така и в светлината на общинското планиране. Е, старшата света майка има това право!

Поселищата на Сестринството рядко се разрастват без определена цел. Дори когато това става върху съществуващи структури (както беше със стария кийп на харконите на Гамму), ползваха се планове за повторно изграждане. Изискваха се пневмоводи за съобщения и малки пакети. Светлопроводи и твърдолъчови прожектори за пренос на шифровани послания. Имаха за себе си мнението, че са най-добри в защитата на комуникационните връзки. Послушници и куриери на светите майки (подготвени по-скоро за самоубийство, отколкото за предателство на висшестоящите) пренасяха по-важните послания.

Тя сякаш виждаше — отвъд прозореца и планетата — своята мрежа, превъзходно организирана и снабдена с нужния персонал,

където всяка бин-джезъритка се явяваше като продължение на останалите. Когато ставаше дума за оцеляването на Сестринството, сърцевина на всичко бе абсолютната преданост. Тук-там се срещаха отстъпници (някои от които особено впечатляващи, като бабата на Тирана например), но и за тях имаше граница. Повечето сътресения бяха временни.

Всичко посочено дотук представляваше модел, сътворен по запазената марка на „Бин Джебзърит“. Следователно беше слабост!

Одрейди се съгласяваше с много от страховете на Белонда. *Но да бъде проклета, ако позволя на подобни неща да помрачат цялата радост от живота!* Все едно да отстъпим и да предадем всичко, както искат почитаемите мами — плячкаджийки.

— Преследвачите търсят как да отнемат силите ни — изрече тя гледайки право към тавана.

Също като диваците в древността, които изяждали сърцата на враговете си. Е, добре... Ще им дадем да хапнат нещо! И много късно ще разберат, че не могат да го преглътнат!

С изключение на предварителното обучение, разчетено за начална подготовка на помощници и послушници, Сестринството нямаше слабости и не прибегваше до поучителни съвети, ала Одрейди все пак притежаваше свой личен девиз: „*Някой трябва да прекопает.*“ Усмихна се на себе си, докато се навеждаше много по-свежа над зовящата я работа. Нейната стая и Сестринството бяха поверената ѝ градина, която очакваше да бъде оплевена и засадена.

Както и наторена. Не бива да забравям за торта.

„Когато си поставих за цел да поведе човечеството по моята Златна Пътека, обещах му урок, който хората да запомнят завинаги. Познавам дълбоко залегнал в тях модел на поведение, който те отричат на думи, но потвърждават с делата си. Казват, че търсят сигурност и спокойствие — условия, които характеризират с думата «мир». Но дори когато я изговарят, не престават да отглеждат семената на хаоса и насилието.“

Лито II, Богът-Император

И така, нарича ме Кралицата-паяк!

Височайшата почитаема мама се облегна в масивния стол, поставен върху висок подиум. Повяхналата ѝ гръд се разтърси от беззвучен злорад смях. *Знае какво ще ѝ се случи, когато попадне в моята паяжина! Ще я изсмуча до сухо, ето какво ще направя.*

Беше дребна жена с безлична физиономия и нервно подскачащи мускули; наведе погледа си към облечения в дневна светлина под на приемната зала, покрит с жълти плочки. Върху него лежеше бинджезъритска света майка, овързана с шигърова жица#. Пленницата не правеше никакви опити да се съпротивява. Шигъровата жица беше идеална за целта. *Ако се опита, ще отреже ръцете ѝ!*

Помещението, в което се намираше, допадаше на височайшата почитаема мама както с размерите си, така и с факта, че бе отнето от други стопани. С площта си от триста квадратни метра то е било разчетено за събиранията на навигаторите от Сдружението точно тук, Свързващия възел, като всеки участник е трябвало да се намира в огромен резервоар. Пленницата, просната на жълтия под, изглеждаше като прашинка в безкрая.

Тази никаквица премного се зарадва, когато ми откри как ме назовава тяхната така наречена старша света майка!

Височайшата почитаема мама помисли, че въпреки всичко утрото бе прекрасно. С изключение на факта, че вещиците не ставаха нито за измъчване, нито за ментално сондиране. Как да измъчваш

някого, който във всеки момент може сам да реши да умре? Познавах и начини за потискане на болката. Доста ги бива за примитивни същества!

На всичко отгоре е напоена и с шере... Когато тялото е натъпкано с отвратителното вещество, самото то се разгражда отвъд обхвата на сондирането още преди да бъде подходящо обследвано.

Височайшата почитаема мама направи знак на една помощница. Тя побутна с крак проснатата света майка, а след допълнителен жест отпусна и жицата, позволявайки съвсем малки движения.

— Как се казваш, дете? — попита височайшата почитаема мама с глас, одрезгавял от възрастта и фалшивото благоразположение.

— Наричат ме Сабанда — прозвуча младежки тембър, недокоснат от болката на сондирането.

— Би ли искала да гледаш как подчиняваме на волята си един мъжки никаквец и го превръщаме в роб?

Сабанда знаеше подходящия отговор. Беше предупредена своевременно.

— Преди това ще умра.

Изрече го спокойно, вдигнала поглед към лицето, дошло от миналото, което имаше цвят на изсъхнал корен, оставен прекалено дълго на слънце. Не липсваха и странните оранжеви петънца в очите на сбабичасаната вещица. Прокторите ѝ бяха казали, че те са знак за обзелия я гняв.

Свободно отпуснатата златисто-червена роба с фигури на черни дракони по дължината на отворената предница и червеното трико под нея подчертаваха мършавата ѝ фигура.

Височайшата почитаема мама не промени изражението на лицето си въпреки постоянно връщащата се мисъл за онези гадни вещерки: „Проклети да са!“ После попита:

— Каква беше задачата ти на мръсната малка планетна, където те хванахме?

— Обучавах младите.

— Струва ми се, че не оставихме жива нито една от тях. *Защо ли се усмихва! За да ме унизи! Ето защо!*

— Учеше ли младите да боготворят вещицата Шийена? — попита височайшата почитаема мама.

— Да ги уча да боготворят сестра? Това не би се понравилось на Шийена.

— Нима искаш да кажеш, че тя се е съживила и ти я познаваш?

— Само за живите ли знаем нещо?

Каква яснота и безстрашие имаше в гласа на гадната света майка! Всички те притежават забележителен самоконтрол, но и това няма да ги спаси. Странно е все пак колко жилав се оказа култът към Шийена. Разбира се, трябваше да го изкореним така, както размазахме самите вещици...

Височайшата почитаема мама вдигна малкото пръстче на дясната си ръка. Чакаща недалече помощница приближи с готова инжекция. Може би новата дрога щеше да развърже езика на пленничката, а може би не. Нямахме особено значение.

Сабанда направи гримаса, когато спринцовката докосна врата ѝ. Само след секунди беше мъртва. Слугите изнесоха тялото. Щяха да нахранят с него пленените футари. Не че и футарите бяха особено полезни. В плен не се чифтосваха, нито пък изпълняваха дори и най-простите команди. Свърсени, те просто чакаха.

„Къде дресъри?“ — можеше случайно да попита някой от тях. Или някаква друга безмислица да се процеди от хуманоидните им усти. Все пак футарите ѝ доставяха известно удоволствие. Пленничеството извади на светлина тяхната уязвимост. Както и тази на примитивните вещерки. *Ще намерим скривалището им. Въпрос само на време.*

„Личността, която поема баналното и ординерното и го изпълва с нова светлина, може да окаже ужасяващо въздействие. Не искаме промяна на нашите идеи. Чувстваме се заплашени от подобни искания. «Вече знаем важните неща!» — твърдим ние. Тогава идва Променителят и започва да размята идеите ни след себе си.“

Майсторът Зенсуфи

Майлс Тег обичаше да си играе в овощните градини около Централата. Одрейди го доведе тук за първи път веднага щом зацъпука. Ето и един от първите му спомени: току-що бе навършил две години и вече знаеше, че е гола, въпреки че не разбираше напълно смисъла на думата...

— Ти си специално дете — уведоми го Одрейди. — Създадохме те от клетки, взети от много възрастен човек.

Макар че беше не за възрастта си схватлив, а думите й прозвучаха неясно и смуцаващо, тогава по-интересно му беше да тича из високата лятна трева под дърветата.

По-късно той прибави към този първи ден още отрязъци от време, прекарани в овощната градина, трупя същевременно впечатления за Одрейди и за другите, които го обучаваха. И схвана удивително рано, че тя се радва на разходките не по-малко от него. В един следобед от четвъртата си година й каза:

— Пролетта е любимият ми сезон.

— И на мен също.

Когато стана на седем и вече показваше блестящи мисловни качества, съчетани с онази холограмна памет, която бе една от причините, накарали някога Сестринството да му възложи немалко най-отговорни дела, внезапно видя градините с плодни дървета като място, докосващо в него нещо дълбоко съкровено.

Това бе първото му истинско осъзнаване, че носи в себе си спомени, които не може да освети с ясна светлина. Дълбоко смутен, той се обърна към Одрейди, огряна от следобедното слънце и каза:

— Има неща, които не мога да си спомня!

— Един ден и това ще стане — отвърна му тя.

Не успя да различи лицето ѝ в яркия блясък, а думите ѝ стигнаха до него сякаш от огромно сенчесто място, намиращо се по-скоро в собственото му тяло, отколкото в нейното.

Същата година се зае да изучава живота на башара Майлс Тег, от чиито клетки бе започнало новото му битие. Одрейди го бе осветлила донякъде по въпроса, показвайки му ноктите на ръцете си.

— Изчегъртах и малко кожичка от врата му, тоест още клетки, в които се намираше всичко потребно ни, за да те поведем към живота.

Тази година в овощните градини имаше нещо необичайно, наляло с непозната тежест по-едриите от друг път плодове, а и пчелите сякаш бяха полудели.

— Причина е пустинята, която се разраства, спускайки се на юг — обясни Одрейди.

Тя го държеше за ръка, докато двамата вървяха в окъпаното от роса утро под прекомерно едрите плодове на ябълковите дървета.

Тег се загледа на юг между стволите им, хипнотизиран за миг от опъстрената с листа слънчева светлина. Беше учил за пустинята и помисли, че чувства върху самия себе си нейната сила въпреки че се намираше в градините.

— Дърветата могат да усетят, че крайт им приближава — продължи старшата света майка. — Животът се множи с по-голяма сила, когато е заплашен.

— Въздухът е много сух — рече той. — Сигурен съм, че е от пустинята.

— Обърна ли внимание, че някои листа са покафенели и са се свили по краищата? Тази година ще трябва да напояваме по-обилно.

Отдавна му беше приятно, че тя рядко разговаря снизходително с него. В повечето случаи се чувстваше като равна с нея личност. Сега видя кафявите свити листа. Пустинята не бе пропуснала да намекне за себе си.

Навлезли дълбоко в градините, известно време те се вслушваха внимателно в гласовете на птиците и насекомите. Пчелите, заети с детелината в недалечното пасище, дойдоха да проучат обстановката, но Тег бе белязан със съответния феромон, както бе сторено с всички, имащи право на свободен достъп в Дома на Ордена. Те зажужаха

покрай него, доловиха идентифициращия мирис и се върнаха обратно към заниманията си с разтворените цветове.

Ябълки. Одрейди посочи на запад. *Праскови.* Погледът му се отклони в указаната от нея посока. На изток от тях и отвъд пасището се намираха черешите. Видя смолата, избила по дебелите клони на дърветата.

Семена и млади фиданки са били донесени тук с оригиналните не-кораби преди около хиляда и петстотин години, обясни му тя, след което са били засадени с любов и грижи.

Тег видя картината с ръцете, разравящи пръстта, за да я утъпчат след това внимателно около младите фиданки; грижливото напояване, както и оградите, държащи добитъка в естествените пасища около първите плантации и сгради на Дома на Ордена.

По същото време вече бе започнал да учи за гигантските размери на пясъчния червей#, който Сестринството бе отвлякло тайно от Ракис. От смъртта на същия червей се бяха пръкнали съществата, познати като „пясъчните твари“. Ето, пустинята растеше именно благодарение на тях. Известна част от тази история бе свързана с отчетите и докладите от предишното му въплъщение — някакъв мъж, когото те наричаха башарът. Славен войн, загинал по времето, когато ужасните жени с прозвище почитаеми мами, разрушили Ракис. Чувстваше празноти в себе си — места, където трябваше да се намират някогашните спомени. Гласове от тия празни места се обаждаха и го викаха по време на сън. Понякога се унасяше и съзираше лица пред себе си. Почти чуваше изречени думи. Друг път се случваше да знае наименованието на вещь, преди то да му е казано. Особено имената на различни оръжия...

Много важни неща нахлуха в съзнанието му. Цялата тукашна планета ще се превърне в пустиня, а промяната е започнала, понеже почитаемите мами искат да избият бин-джезъритките, които са го отгледали.

Светите майки, направляващи живота му, често плашеха с черните си роби, суровия външен вид и наситено сините очи без нито една бяла точица. От подправката#, както казваха те.

Единствено Одрейди се отнасяше към него с истинска привързаност, както я разбираше той, а тя беше много важна личност. За всички тя беше старшата майка, която му бе казала да се обръща

към нея по същия начин, освен когато не са сами в градините. Тогава можеше да я нарича само майка.

При една утринна разходка около времето за прибиране на реколтата и непосредствено след третата стръмнина в ябълковите градини на север от Централата, те стигнаха до неголяма падина без дървета, обилно осеяна с много и различни растения. Одрейди сложи ръка на рамото му и го насочи към виещ се наниз от черни стъпала посред грамада от зеленина и ситни цветя. Явно беше в особено настроение. Почувства го в гласа ѝ.

— Правото на собственост е интересен въпрос — подхвана тя. — Ние ли притежаваме тази планета или обратното?

— Харесват ми тукашните миризми — рече Тег.

Одрейди свали ръка от рамото му и лекичко го побутна да върви пред нея, преди да продължи:

— Майлс, нарочно сме ги засадили тук. Ароматни треви. Огледай ги внимателно, а после почети за тях в библиотеката. О, настъпи ги! — посъветва го, когато той се опита да заобиколи едно растение пред краката си.

Момчето стъпи здраво върху зелените израстъци и вдъхна разнесените се остри миризми.

— Те са тук, за да бъдат газени и да изпускат аромата си — добави Одрейди. — Прокторите# са те учили как да се справяш с носталгията. А казали ли са ти, че миризмата често я предизвиква?

— Да, майко — отвърна той и се обърна към мястото, където бе смачкал растението. — Това е розмарин.

— Откъде знаеш? — попита тя със силно възбуден глас.

Тег сви рамене:

— Просто знам.

— Може да бъде и от оригиналната памет — с довольство прозвуча гласът ѝ.

Продължиха разходката си в наситената с аромати хлътнина и старшата света майка отново заговори с равен глас:

— Всяка планета има собствен лик, върху който нанасяме щрихи от древната Земя. Понякога резултатът е бледа скица, но тук успяхме.

Тя коленичи и откъсна стръкче от яркозелени растение. Разтри го между пръстите си и го поднесе към носа.

— А това е пелин.

Беше права, въпреки че той не можеше да каже откъде го знае.

— Усещал съм мириса му в храната. Като подправката ли е?

— Подобрява вкуса, но не се отразява върху съзнанието — тя се изправи и го погледна сериозно: — Майлс, запомни добре мястото. Световите на нашите прародители ги няма, но тук са запазени част от корените ни.

Почувства, че му предава познание за нещо важно и се реши да я попита:

— Защо се колебаеше дали планетата не ни притежава?

— Моето Сестринство вярва, че ние сме домакини на тази земя. Знаеш ли нещо за домакините?

— Като Ройтиро, който е баща на моя приятел Йорги. От него знам, че най-голямата му сестра един ден ще бъде домакин на тяхната плантация.

— Правилно. Населявали сме някои планети по-дълго от всички останали хора, но знаем, че сме само домакини.

— Ако не сте собственици на Дома на Ордена, то тогава кой е такъв?

— Може би никой. Питам се каква е взаимната ни оценка както на моето Сестринство, така и на тази планета?

Той я погледна в лицето, а после загледа ръцете си. Дали точно сега Домът на Ордена не го изпитваше?

— По-голямата част от изискващото оценка се намира дълбоко в нас — рече Одрейди и го хвана за ръката. — Да вървим.

Оставиха зад себе си ароматната долчина и се заизкачваха към имението на Ройтеро. След малко старшата майка заговори:

— Сестринството рядко засажда ботанически градини, защото те са почти безполезни за зрението и обонянието.

— А за храна стават ли?

— Да, важни са преди всичко за живота ни. В тях се ражда храна. Всичко от долчинката зад нас отива в кухните.

Почувства как думите ѝ се стичат и потъват в него, запълвайки празнините. Разбра как се планира за векове напред: дървета за подмяна на гредите на сградите и за очертаване на водните находища, растения за опазване на бреговете на езера и реки и за спасяване от дъждовна и вятърна ерозия на плодородния слой на почвата, както и за укрепване на морските брегове, а дори и за изграждане във водните

басейни на места, където рибата ще може да се размножава. В „Бин Джезърит“ не забравяха да мислят както за подслона и формата на дърветата, така и за интересните сенки, които те хвърляха върху тревните площи.

— Дървета и други растения за поддържане на взаимната ни симбиоза — допълни тя.

— Симбиоза ли? — думата бе нова за него.

Тя му обясни с пример, за който знаеше, че му е известен от брането на гъби с други деца.

— Гъбите не могат да растат без компанията на приятелски корени. Всяка от тях поддържа отношения на взаимна симбиоза с определено растение. Всичко, което расте, взема необходимото му от някой друг.

Продължи да разяснява подробно, докато той, преситен от познание, ритна кичур трева и веднага забеляза познатия обърквач го поглед. Очевидно бе сторил нещо осъдително. Защо ли можеше да стъпи върху нещо, което расте, докато върху друго не биваше?

— Майлс! Тревата не позволява на вятъра да отнася горния слой на почвата в трудни за достъп райони, каквито са дъната на реките.

Добре познаваше този тон. Осъдителен. Погледна надолу към онова, което бе обидил.

— Добитъкът ни се храни с тези треви. Семената на някои от тях слагаме в хляба и в други хранителни продукти. А отделни видове камъш спират вятъра.

Нещо познато!

Търсейки начин да я накара да смени темата, той изрече по букви:

— В-е-т-р-о-п-р-е-г-р-а-д-и, така ли?

Тя не се засмя и той разбра, че е сбъркал с опита си да я подлъже. Отказа се и се заслуша в продължаващия урок.

Одрейди говореше, че когато пустинята стигне до тях, последни навярно ще си отидат лозите, чиито главни отвесни корени се спускат стотици метри надолу. А овощните градини ще измрат преди всички.

— Защо трябва да умират?

— За да сторят място на друг, по-важен живот.

— Пясъчни червеи и мелиндж.

Забеляза, че светата майка е доволна от познанията му за взаимната връзка между пясъчните червеи и подправката, нужна на „Бин Джебърит“ за съществуването му. Не знаеше каква точно е тяхната обвързаност, но си представи кръг: *от пясъчните червеи към пясъчни твари до мелинджа и отново*, а „Бин Джебърит“ си взема от кръга, онова, което е нужно!

Умората от продължителния урок не го бе напуснала и той попита: — След като всички растения тук така или иначе ще загинат защо трябва да ходя в библиотеката и да уча имената им?

— Защото си човек, а човешките същества притежават силното желание да подреждат, групират и слагат наименования на онова което познават.

— А каква е потребността от имена?

— Помага ни да предявим правата си върху нещо, което сме именували. Представяме си правото на някаква собственост, което обаче може да ни поведе в погрешна посока и затова е опасно.

Аха, отново се върна към собствеността.

— Моята улица, моето езеро, моята планета — поясни тя. — Поставеният от мен надпис остава завинаги. Освен ако не е дребна отстъпка от страна на завоеватели или само звук, който си спомняш, когато те обземе страх...

— Дюн — изрече той.

— Бързо схващаш!

— Почитаемите мами изпепелиха Дюн.

— Очаква ни същото, ако ни открият.

— Не, ако съм ваш башар!

Думите излязоха от устата му още преди да ги е помислил, но след като ги изрече, стори му се, че в тях има известна истина. Отчетите в библиотеката твърдяха, че башарът бе карал враговете си да треперят, още преди да се появи на бойното поле.

Сякаш прочела мислите му, Одрейди каза:

— Башарът Тег бе не по-малко прочут с уменията си да създава условия, при които битката се оказваше ненужна.

— Но е побеждавал враговете ви.

— Майлс, никога не забравяй Дюн. Той загина там.

— Зная.

— Прокторите наредиха ли ти вече да учиш за Каладън#?

— Да. Но в учебниците ми по история се нарича Дън.

— Надписи, Майлс. Имената напомнят за интересни неща, но мнозинството хора не правят повече от една връзка. Отегчителна е историята, нали? Имената са удобни за припомняне и се ползват преди всичко от собствения ти род...

— Ние не сме ли от един и същ род?

Въпросът го бе измъчвал, но не и облечен в думите, които изрече сега.

— Ние и двамата сме атреиди. Не го забравяй, когато се върнеш към учението си на Каладън.

Щом пое обратно през градините и пасището към удобната за наблюдение могила с непосредствен изглед към Централата, Тег откри незабелязани досега неща в административния комплекс от сгради и заобикалящи го плантации. Не спря да мисли за това, докато се спускаха надолу по оградената пътека към входната арка на Първа улица.

„Жив скъпоценен камък“ — казваше Одрейди за Централата.

Минавайки под арката, момчето погледна нагоре към издълбаното с огън в нея име на улицата. Бе красиво изписано с меки линии на галахски# език с бин-джезъритска украса. Всички улици и сгради бяха обозначени с надписи със същия курсив.

Докато не спираше да разглежда около себе си и из Централата с танцуващия фонтан на площада пред тях, той ясно чувстваше дълбочината и значимостта на струпания тук човешки опит. „Бин Джезърит“ бе съградил това място и му бе отредил ролята на поддържащо звено, но Тег все още не можеше да вникне изцяло в начините, по които това беше постигнато. Нещата, дето бе схванал при учебните занимания и по време на разходките в плодовите градини — едновременно прости и сложни — сега придобиваха ново измерение. Всъщност това представляваше неясно изразена реакция на ментат, но той не го знаеше, а само усещаше, че безупречната му памет бе променила и разместила някои взаимоотношения, за да ги прегрупира. Спря внезапно и погледна назад към градината, откъдето бяха дошли и която сега се виждаше само в рамката на сводестия вход на покритата улица. Всичко бе обвързано. Отточната и отпадна маса от Централата се преработваше на метан и торове. (Бе посетил завода с един от

прокторите.) Метановият газ задвижваше помпите и захранваше част от охладителните съоръжения.

— Какво гледаш, Майлс?

Не знаеше как да отговори. Но не бе забравил, че в един есенен следобед с Одрейди се качиха на орнитоптер# и облетяха Централата, за да му покаже тя множеството взаимни връзки, а пък той да добие „обща представа“. Тогава всичко бе само куп от думи, но сега те придобиваха точния си смисъл.

„Възможно най-добре затворения екологичен цикъл, който сме в състояние да постигнем — бе казала Одрейди в топтера. — Орбиталните спътници за регулиране на климатичните условия следят и определят необходимите параметри.“

— Майлс, защо стоиш на едно място и гледаш към градината? — в гласа ѝ прозвучаха повелителни нотки, срещу които той не притежаваше никаква защита.

— В орнитоптера каза, че е красиво и добро, но опасно.

Само веднъж бяха пътували с подобен летателен апарат. Тя веднага направи съответната връзка. „Екологичният кръговрат.“

Момчето се обърна и я погледна в очакване.

— Да, оградени сме отвсякъде — каза тя. — Колко силно ни изкушава възможността да издигнем високи стени и да очакваме там протичането на промяната! Ето, гнием тук в удобно самозадоволяване.

Думите ѝ го изпълниха с безпокойство. Почувства, че вече ги бе чувал на някое друго място и от друга жена, държала ръката му.

— Всички видове ограждения създават плодородна почва и се превръщат в развъдник на омразата на стоящите отвън — продължи тя. — А жертвата е горчива.

Думите не бяха съвсем същите, но урокът се повтаряше едно към едно.

Той тръгна бавно редом с Одрейди, а ръката му бе потна в нейната.

— Майлс, защо съвсем млъкна?

— Вие сте земеделци — каза той. — Точно с това се занимава „Бин Джезърит“.

Старшата майка веднага забеляза какво бе станало: подготовката му на ментат се бе задействала в него, без той самият да го осъзнава. По-добре беше да не започва все още...

— Майлс, всичко, което расте, е обект на вниманието и грижите ни. Добре схващаш, след като го забеляза.

Когато се разделяха, преди тя да се върне в своята кула, а той — в отреденото му жилище в учебния корпус, Одрейди каза: — Ще се разпоредя учителите ти да обърнат повече внимание на умелото използване на силата.

Този път Тег не я разбра правилно:

— Вече започнах тренировки с лазестрели. Казват, че съм много добър.

— И аз чух същото. Все пак има оръжия, които не са за ръцете. Единственият начин да разполагаш с тях е да се намират в ума ти.

„Правилниците и съдържащите се в тях разпоредби издигат укрепления, зад чиито стени ограничените умове създават сатрапии. Подобно състояние на нещата е рисковано и в най-добрите времена, но е направо гибелно при кризисни ситуации.“

Бин-джезъритска кода

Адска тъмнина в спалното помещение на височайшата почитаема мама. Логно — първа дама и старша помощница на Най-Голямата, влезе от неосветеното входно помещение, след като бе повикана, и потръпна в напълно тъмната стая. Консултациите без никакво осветление я докарваха почти до ужас и тя знаеше, че това доставя истинско удоволствие на господарката ѝ. Все пак не биваше да го приема като единствена причина за пълната тъмнина. Дали пък почитаемата мама не се страхуваше от нападение? Неколцина Най-Големи бяха детронирани и лишени от власт, когато се намираха в леглата си. Не, не беше този решаващият мотив, макар че е възможно да бе оказал някакво влияние при подбора на обстановката...

Ръмжене и охкания в тъмнината.

Някои почитаеми мами с подхилване твърдяха, че височайшата се осмелява да вмъкне футар в леглото си. Логно го намираше за напълно възможно. Сегашната Най-Голяма си позволяваше много неща. Не беше ли плякосала и някои от оръжията след краха на Разпръскването? Сестрите знаеха, че футарите са неподатливи на подчиняване посредством секс. Поне не секс с човешки същества. Може би успяваха да го сторят Враговете с Многото лица, кой знае!

В спалнята миришеше на козина. Логно затвори вратата след себе си и зачака. Височайшата почитаема мама не обичаше да я прекъсват, независимо какво правеше в скриващата всичко тъмнина. *Но тя ми позволи да я наричам Дейма.* Чу се пореден стон, а след него:

— Логно, седни на пода. Да, там, до вратата.

Вижда ли ме наистина, или просто мисли, че съм аз?

Нямаше смелостта да провери. Отрова. *По този начин един ден ще падне в ръцете ми. Предпазлива е, ала все пак вниманието и може да бъде отвлечено.* Въпреки че сестрите я презираха като средство за постигане на целите си, отровата беше приемлива като инструмент за унаследяване, но при условие, че извършителят разполага с допълнителни средства за поддържане на надмощие над останалите.

— Логно, викам те заради иксианците, с които разговаря днес. Какво казват за Оръжието?

— Дейма, те не разбират как действа. Не съм им разкрила нищо.

— Естествено, че не трябва.

— Ще поискаш ли отново събиране на Оръжието и Заряда?

— Подиграваш ли ми се, Логно?

— Дейма, никога не бих го направила!

— Надявам се.

Мълчание. Логно съзнаваше, че и двете обмислят едно и също нещо. Само триста единици от Оръжието оцеляха след гибелта. Всяка от тях бе за еднократно ползване при условие, че Съветът (който разполагаше със Заряда) даде съгласието си. Височайшата почитаема мама, която пазеше самото Оръжие, притежаваше едва половината от страховитата му сила. Оръжието без Заряда представляваше просто малка черна тръба, носена с една ръка. Получило Заряда си, то изхвърляше кратък откос безкръвна смърт с помощта на дъга с ограничен обхват.

— Онези с Многото лица — измърмори височайшата почитаема мама.

Логно кимна утвърдително в тъмнината към мястото, откъдето дойде измърморването.

А може би все пак ме вижда. Не знам какво е успяла да задигне по време на плячкосването, нито какво са ѝ предоставили иксианците.

Онези с Многото лица — проклети да са навеки! — бяха виновни за гибелта. Те и техните футари! Лекотата, с която всичко с изключение на малка част от Оръжието бе конфискувано! Върховни сили. *Трябва добре да се въоръжим, преди да се върнем в боя, Дейма е напълно права.*

— А планетата Бузел... обади се отново височайшата почитаема мама. — Сигурни ли сме, че няма защита?

— Не открихме отбранителни средства. Контрабандистите казват, че не е охранявана.

— Но какво богатство има от Белите камъчета Сустоунс!

— Тук, където е била старата Империя, хората рядко дръзват да атакуват вещиците.

— Не вярвам да има само шепа от тях на онази планета! Сигурно е някакъв капан.

— Винаги е възможно, Дейма.

— Логно, не вярвам и на контрабандисти. Вземи още неколцина от тях и провери отново как стоят нещата с Бузел. Вещиците може и да са слаби, но не мисля, че са глупави.

— Слушам, Дейма.

— Кажи на иксианците, че много ще ни разочароват, ако не могат да направят копие на Оръжието.

— Но, Дейма, без Заряд...

— Ще водим разговори с тях едва тогава, когато самите ние решим, че трябва. А сега тръгвай.

На излизане Логно чу едно изсъскващо „Дааааа!“. Явно мракът на входното помещение бе за предпочитане в сравнение с обстановката в спалнята... Забърза към светлината в дъното.

„Склонни сме да се превръщаме в най-лошите от онези, срещу които сме се изправили.“

Бин-джезъритска кода

Ето, отново картини с вода.

Превръщаме в пустиня цялата проклета планета, а на мен ми се привиждат картини с вода!

Одрейди бе седнала в работната си стая с цялата обичайна сутрешна неразбория около себе си и усещаше как Морското Дете се носи по вълните, които го обливат. Вълните имаха цвят на кръв. Същността ѝ на Морско Дете предусещаше кървави времена.

Знаеше, че тези картини идват от времето, когато нейният живот все още не бе попаднал под контрола на светите майки — детството в хубавия дом на морския бряг на Гамму. Не успя да потисне усмивката си, дошла въпреки нависналите грижи и безпокойства. Стриди, приготвени от тати. Блюдото, което и до днес предпочиташе пред всички останали.

Най-много спомени от детството си бе запазила от екскурзионните пътувания по море. Да се носи по водата бе сякаш най-близо до главното в личността ѝ. Издигането и спускането на вълните, докосването до безкрайни хоризонти с непознати нови места непосредствено отвъд закривената линия на водния свят, пронизващото усещане за опасността, скрита в самата материя, която я държеше отгоре... Всичко бе събрано в едно, за да засвидетелства, че тя е Морското Дете.

Там и тати се успокояваше. Мама Сибия също изглеждаше доста по-щастлива, обърнала лицето си срещу вятъра с развята черна коса. От онези времена струеше покой и някакво вдъхващо уверено послание, произнасяно на език, по-стар и от най-старите ѝ Други Памети.

Това е моето място, моята среда. Аз съм Морско Дете.

Собствената ѝ представа за уравнивеноост идваше също от онези времена. *Способността да се запазва равновесие по водите на*

непознати морета. Както и умението да усещаш дълбоко в себе си сигурност, независимо колко големи са неочакваните вълни.

Мама Сибия бе вселила в Одрейди тази способност дълго преди светите майки да дойдат и да отведат със себе си „скритата издънка на атреидите“. Жената, която само отглеждаше чуждо дете като свое и се казваше мама Сибия, бе научила Одрейди да обича себе си.

В обществото на „Бин Джезърит“, където всяка проява на обич бе подозрителна, последното остана най-голямата тайна на Одрейди.

Дълбоко в себе си аз съм щастлива с това, което съм. Нямам нищо против да бъда сама. Впрочем нито една света майка не можеше да остане реално самотна, след като Другите Памети нахлуваха в нея при изпитанието с подправката.

Но мама Сибия, както и тати, разбира се, изпълняващи ролята на *loko parentis*^[1] по заръка на „Бин Джезърит“, бяха заложили в дълбочина твърдост и сила у своята повереница през годините на скритото ѝ израстване. А за светите майки бе останало само задължението да умножат тази сила.

Прокторите се бяха опитали да изкоренят от Одрейди „силното желание за лични увлечения“, но така или иначе не успяха да разберат крайния резултат; съмненията им обаче останаха. Пратиха я на планетата Ал Дханаб. Това място умишлено бе поддържано като точно копие на най-лошото от Салуса Секундус#, за да могат набелязаните да привикват към условията на свят, където престоят е непрекъснато изпитание. В известен смисъл мястото беше по-сурово и от Дюн с високите си скали и сухи клисури, с палещите и пронизващи ветрове, с почти пълната липса или прекомерното обилие на влага. В Сестринството го бяха приели като пробен тест за всички, определени да оцелеят на Дюн. Нито едно от изпитанията не повлия върху тайното ядро на същината на Одрейди. Морското Дете остана непокътнато.

И сега то ме предупреждава.

Дали предупреждението беше и поглед в бъдното?

Тя винаги бе притежавала *късче талант*, онова леко бодване, известяващо я за опасност, надвиснала в непосредствена близост над Сестринството. Атрейдските гени ѝ напомняха за постоянното си присъствие. А може би опасността грозеше Дома на Ордена? Не, не... Болката говореше, че застрашените са други, но също важни.

Може би Лампадас? Този път нейното късче талант не съумя да се обади.

Специалистките, регулиращи целенасоченото размножаване, бяха направили опит да заличат опасната способност за предсказване от потомствената линия на атреидите, но успехът им бе ограничен. „Не смеем да рискуваме с вероятността да се появи нов Куизъц Хадерах#!“ Те знаеха за въпросната чудатост на своята старша света майка, но Тараза, последната предшественица на Одрейди, ги бе посъветвала да си служат внимателна с нейната способност. Според Тараза дарбата на Одрейди сработваше само когато „Бин Джебърит“ трябва да научи за предстояща опасност.

Старшата майка не възразяваше. Сполитаха я неочаквани мигове, в които зърваше заплаха. Като просветвания. Напоследък бе започнала дори да сънува.

Сънят се повтаряше трептящ и жив; всичките ѝ сетива бяха настроени към вероятността за непосредствено сбъждане на онова, което съзнанието ѝ виждаше. Вървеше по силно опънато въже над бездна, а някой (не се осмеляваше да се обърне и да го види) се приближаваше зад нея с брадва, за да отсече въжето. Чувстваше как то рязко и твърдо се огъва под босите ѝ пети. Духаше студен вятър с мирис на изгоряло. Между другото, тя *знаеше* кой приближава с брадвата!

За всяка опасна стъпка трябваше да призовава цялата си енергия. Стъпи! Стъпи! Въжето се люлееше и Одрейди простираше встрани ръцете си, за да запази равновесие.

Падна ли, пропада и Сестринството!

„Бин Джебърит“ щеше да намери края си в дълбоката пропаст под въжето. Един ден Сестринството щеше да престане да съществува, подобно на всяко живо същество. Нито една света майка не би се осмелила да го отрече.

Но не и тук. Не трябва да падна от въжето. Не бива да позволим въжето да бъде срязано! Длъжна съм да премина над бездната, преди да пристигне оня с брадвата. Длъжна съм! Длъжна съм!

Тук сънят винаги свършваше, ала собственият ѝ глас продължаваше да звъни в ушите ѝ, докато се събуждаше в спалнята. Разтърсвана от тръпки. Като премръзнала. И нито капчица пот. Дори

попаднала в спазмите на кошмар, юздите на „Бин Джебзърит“ не ѝ позволяваха ненужни разхищения.

Нужно ли е тялото да се изпоти? Не. Безполезно е.

Седнала в работната си стая със спомена за съня, Одрейди долавяше колко близко до реалността е метафората с тънкото въже: *Фината нишка, на която нося окачена съдбата на моето Сестринство.* Морското Дете усещаше приближаващия кошмар и се появи в картините с кървави води. Не, никакво обикновено предупреждение! А злокобно. Имаше желание да се изправи и да викне: „Пиленца мои, пръснете се из бурените! Бягайте! Бързо!“

Как ли щяха да подскочат вардияните-наблюдатели!

Задълженията на една света майка ѝ налагаха да застане лице в лице с обзелите я вълнения, а действията ѝ да говорят, че не я засяга нищо друго, освен решенията, които е длъжна да вземе. Паниката задължително трябва да бъде избегната! Не можеше да се каже че в днешните времена необходимите непосредствени решения бяха обикновени и незначителни. Въпреки всичко видимото запазване на спокойствие бе задължително.

Някои нейни потомци вече се бяха разбягали и потънали в непознатото. Споделили опита на живота си в Другите Памети.

Останалите пиленца в Дома на Ордена трябваше да знаят кога да *побягат. Когато бъдем открити.* Поведението им следва да бъде продиктувано от потребностите на мига. Значение имаше единствено безупречната им подготовка. Само на нея можеше да се разчита.

Всяка нова бин-джебзъритска общност, независимо от крайното ѝ местоназначение, бе обучена да действа по подобие на Дома на Ордена — пълно унищожение, а не покорство. Съскащият огън трябва сам да погълне себе си заедно с ценната плът и записите. За пристигналия враг нека да остане безполезна смесица от огънати чирепи, поръсени с пепел!

Някои сестри от Дома на Ордена можеше и да успеят да се спасят. Но бягството при нападение бе определяно като лекомислие!

Ключовите фигури така или иначе предоставяха Други Памети. Необходима подготовка. Старшата света майка се въздържа. *Поради причини от морално естество!*

Къде да се бяга, а и кой би успял да се спаси, както и да не бъде заловен? Това бяха същностните въпроси. Какво щеше да стане, ако

пипнат Шийена в края на новата пустиня, където тя чака пясъчните червеи? А те може и никога да не се появят, нали? Шийена, в допълнение с пясъчните червеи, представляваше религиозна сила с голям потенциал, чието ползване може да се окаже познато на почитаемите мами. Ами ако те заловят голата Айдахо или голата Тег? Ако само една от тези възможности се сбъдне, никой не може да е сигурен, че ще бъде намерено друго скришно място.

Ами ако?... Ами ако?...

Ядната неудовлетвореност от една пропусната възможност нашепваше: „Би трябвало да убием Айдахо в мига, когато го пипнахме! Никога не ще отгледаме голата Тег!“

Единствено членовете на Съвета, преките съветници и неколцина от дебнещите вардияни споделяха нейните съмнения. Въпреки това се отнасяха резервирано. И никой от тях не беше истински сигурен за двамата голи, дори след като изровиха не-кораба и го оставиха подвластен на съскация огън.

Дали Тег е успял да види невидимото (включително не-корабите) в онези последни часове преди героичната си саможертва? Как *е могъл да разбере къде да се срещне с нас в пустинята на Дюн?*

И ако той беше съумял да го стори, то и опасно надареният Дънкан с неизброимите от поколения струпани атреидски (и други, още незнайни) гени също би могъл да го направи.

Самата аз бих могла да имам такава способност!

С внезапно шокиращо прозрение Одрейди за първи път осъзна, че Тамалани и Белонда следят своята старша света майка със същите опасения, с които тя неспирно наблюдава двамата голи.

Дори простото узнаване на факта, че едно човешко същество е в състояние да придобие чувствителност да открива не-кораби и други форми на защитно екраниране, би довело до небалансирано въздействие върху тяхната планета. А това със сигурност ще насочи почитаемите мами към пистата на безконтролно втурване напред. Из вселената бе пръснат неизчислим брой потомци на Айдахо. Той винаги бе протестираше, че не е „разплоден жребец на Сестринството“, но въпреки туй многократно го бяха ползвали като такъв.

Мислеше, че действа само за себе си. И може би е бил прав.

Всеки от потомците в основното родословие на атреидите би могъл да притежава въпросната дарба, за която Съвета подозираше, че

е избуяла у Тег.

Къде бяха отминалите месеци и години? Както и дните? Още един жътвен сезон, а Сестринството остава в прашясала забрава, даде си сметка Одрейди. Добре познаваше звуковете и миризмите, присъщи на Централата. Хора из коридорите... В общата кухня готвеха пиле със зеле. Всичко бе нормално.

Но можеше ли да се каже „нормално“ за някого, който бе разбрал, че се намира посред картини с вода, и то точно в часовете, определени за работа? Морското Дете не би могло да забрави Гамму с нейните миризми, размяталите от бриза океански водорасли, с озона, изпълнил с кислород всяко вдишване, както и с великолепието на свободата, така ясно доловимо в начина, по който се движеха и говореха другите с нея. В морето разговорите достигаха до дълбини, до които тя никога не се бе спускала. Там дори незначителната приказка носеше скрити елементи, също като отмерената реч на океана, движеща се с теченията под повърхността си. Одрейди буквално се почувства принудена да си спомни как собственото ѝ тяло се носи по вълните на онова море от детството. Долавяше нуждата да придобие отново силите, които бе познала там, да си възвърне онези закаляващи я качества, известни от времена с по-голяма искреност.

С потопено в солената вода лице и задържала дъха си колкото може по-дълго, *сега* тя плаваше в очистващо море, което отмиваше всички скърби и неволи. На практика това представляваше овладяване на стреса, сведено до самата си същност. Заля я огромната вълна на спокойствието.

Плувам, следователно съм аз.

Морското Дете я предупреди и пак то възстанови силите ѝ. Без дори да помисли да си го признае, тя отчаяно имаше нужда от това възстановяване.

Предишната нощ се бе загледала в лицето си, отразено в един от прозорците на работния кабинет. Остана поразена от резултата.

постигнат от начина, по който възрастта и отговорностите в съчетание с умората бяха вдлъбнали бузите ѝ и свели надолу ъгълчетата на устата: сега чувствените устни бяха свити, а меките очертания на лицето ѝ — издължени. Единствено наситено сините ѝ очи блестяха с привичните искри и мускулестото ѝ тяло оставаше все така стройно.

Подтикната от внезапен импулс, Одрейди набра позивния код и се загледа в картината, прожектирана над работната маса, където се бе появило изображението на не-кораба, приземен на космодрума в Дома на Ордена — гигантска, изпълнена със загадки машинария, сякаш отделена от времето. В годините на полусън той се бе вдълбал в огромна, потънала надолу част от площадката за приземяване, като почти се бе вклинил в земята. Приличаше на великанска буца с едва почукващи двигатели, необходими му колкото да остане скрит от прозиращите почти навсякъде търсачи, особено онези на Космическото Сдружение, които с огромно удоволствие биха предали и продали „Бин Джезърит“.

Защо точно сега бе извикала картината?

Заради тримата, поставени там под ключ: последния оцелял тлейлаксиянски Майстор Сцитал, както и Мурбела и Дънкан Айдахо — сексуално обвързаната двойка, попаднала във взаимен капан, чиято надеждност не отстъпваше с нищо на сигурността на не-кораба.

Нещата не се оказаха прости.

Рядко имаше прости обяснения на което и да е от големите начинания на „Бин Джезърит“. Не-корабът и затворените в него смъртни можеха да бъдат класифицирани единствено като огромно усилие. И скъпо! Много скъпо от гледна точка на потребяваната енергия дори като резервен вариант.

Наличието на пестеливо отмерване на споменатия разход недвусмислено говореше за енергийна криза. Едно от безпокойствата на винаги загрижената Бел. То да бъде доловено в гласа ѝ, дори когато бе най-обективна: „Да се реже до кокал и нищо друго!“

Всички в „Бин Джезърит“ знаеха, че в днешно време неотстъпно ги следят наблюдателните очи на счетоводната служба, настроена твърде критично към безцелно изтичащата жизнена енергия на Сестринството.

Белонда влезе с бърза крачка и без предизвестие в работното помещение със свитък от записи на носител от ридулианов кристал в лявата си ръка. Стъпваше по пода така, сякаш го мразеше и му казваше: „На ти! И това! И още!“

Удряше го, сякаш си бе заслужил боя заради простия факт, че се намира под нозете ѝ.

Одрейди почувства как сърцето ѝ се сви, когато видя изражението в очите на Бел. Ридулиановите записи издадоха звука „Шляп!“, след като светата майка ги хвърли върху масата.

— Лампадас! — изрече Белонда с агонизиращ глас. Одрейди нямаше нужда да отваря свитъка. *Кървавата вода край Морското Дете се бе превърнала в действителност.*

— Има ли оцелели? — прозвуча напрегнато гласът ѝ.

— Нито един.

Бел се свлече в стола с биологично саморегулиране, който винаги се намиреше откъм нейната страна на масата на Одрейди.

Влезе и Тамалани, седна до Белонда. И двете бяха като поразени от гръм.

Нито един оцелял.

Одрейди разреши на една бавна тръпка да се спусне от гърдите ѝ до ходилата на краката. В момента никак не я смущаваше, че другите сигурно са успели да забележат снемачтата напрежението ѝ реакция. Нейната работна стая бе виждала и по-срамни поведенчески прояви. — Кой докладва? — попита Одрейди.

Отговори Белонда:

— Новината дойде от шпионите на ПОСИТ#, за което свидетелства поставеният специален знак. Без съмнение информацията е предоставена от Равина.

Одрейди не знаеше какво да каже. Погледна през широкия нисък прозорец непосредствено до събеседничките ѝ и видя прелитащи снежинки. Да, новината бе в съзвучие с картината отвън, където зимата тържествено бе повела бойните си сили.

Сестрите от Дома на Ордена не бяха никак доволни от втурването на зимата. Потребностите принудиха Службата за метеорологичен контрол да намали рязко температурата. Не можеха да прибягнат до плавно преминаване към зимни условия, нито да се отнесат милостиво към растителния свят, който сега трябваше да заспи смразен. Всяка нощ бе по-студена от предходната с три-четири градуса. За около седмица и нещо животът потъна в сякаш безкраен мраз.

Да, беше студено и напълно в тон с новината за Лампадас.

Една от последиците от промяната на времето бе мъглата. Одрейди видя как тя се разсейва, след като свърши леката снежна буря.

Много объркващо време. Точката на оросяване бе доведена близо до температурата на въздуха, така че мъглата се стелеше на вълма в оставащите влажни участъци. Подобно на късчета тюл, тя се вдигаше от земята и се носеше през оголелите дървета на овощните градини като отровен газ.

Нито един ли не е останал жив?

Белонда поклати отрицателно глава в отговор на питащия поглед.

Лампадас, истински скъпоценен камък в мрежата от планети на Сестринството и дом на тяхната най-високо ценена школа, се бе превърнала в кълбо от пепел и втвърдена стопилка. Там бе останал и башарът Алеф Бурзмали заедно със специално подбраната си военна част, на която възложиха отбраната.

Всички ли са *мъртви*? — Всички са мъртви — гласно потвърди Белонда.

Бурзмали, любимият ученик на стария башар Тег, си бе отишъл безвъзвратно, а смъртта му не бе донесла и капка полза. Лампадас с великолепната си библиотека, брилянтните преподаватели, първокласните ученици... Всичко бе вече минало.

— И Лусила ли? — попита Одрейди.

Светата майка Лусила, която заемаше поста на вицеканцлер на планетата, бе надлежно инструктирана да избяга още при първия знак за опасност, като вземе със себе си колкото може повече от обреченото, съхранявайки го в Другите Памети.

— Шпионите са категорични, че никой не е оцелял — отново натърти Белонда.

До „Бин Джебърит“ бе стигнало смразяващо предупреждение:

„Следващите може да сте вие!“

Възможно ли е човешко общество да бъде с притъпено до подобна степен чувство за болка, недоумяваше Одрейди.

Съвсем ясно си представяше как новината пристига в някоя база на почитаемите мами по време на закуската: „Унищожихме още една база на «Бин Джебърит». Казват, че десет милиарда са мъртви. Това е шестата планета за този месец, нали? Ще ми подадеш ли сметаната, драга?“

С почти остъклели от ужас очи Одрейди взе донесението и го прегледа. *От равина е, без съмнение.* Остави го бавно на масата и погледна другите участници в Съвета.

Старата, дебела и червендалеста Белонда. Ментат-старши специалист по архивно дело, сега тя носеше лещи, за да може да чете, но никак не я интересуваше какво мислят за нея останалите, след като са го разбрали. Белонда откри изгубилите остротата си зъби с широка гримаса, която казваше повече от думите. Бе видяла как реагира Одрейди на доклада. Отново би могла да настоява за подобаващо отмъщение. Нормална реакция от всеки, който е зъл по природа. Наистина трябваше да бъде върната към амплото си на ментат, защото тогава можеше да се разчита на по-голяма аналитичност от нейна страна.

Бел е права по своему — помисли Одрейди. — Но никак няма да хареса онова, което съм намислила. Все пак трябва да внимавам какво говоря. Прекалено рано е да разкривам плана си.

— Има и обстоятелства, при които злината може да притъпи друга злина — каза Одрейди. — Трябва внимателно да анализираме нещата.

Ха така! Избухването на Бел е предотвратено.

Тамалани се раздвижи леко на стола си. Старшата майка погледна към по-възрастната жена. Там се държеше спокойно под маската си на критично търпение. Белоснежна коса над тясно лице — вид, типичен за мъдрост, дошла с годините.

Ала Одрейди видя зад маската крайната строгост на Там, която означаваше, че тя никак не харесва нито видяното, нито чутото тук.

В противовес на мекотата и гладкостта по плътта на Белонда, Тамалани бе направо костелива. Явно се поддържаше във форма, защото мускулите ѝ наистина изглеждаха добре в границите на възможното. В очите ѝ обаче се долавяше нещо, което опровергаваше външния вид. *Усещането за отдръпване, за оттегляне от живота.* Да, тя все още умееше внимателно да наблюдава, но някаква частица от нея бе започнала окончателно да напуска този свят. Прословутата ѝ интелигентност се бе превърнала в своего рода опърничавост, разчитаща в повечето случаи на предишни наблюдения и взети някога решения, отколкото на видяното в настоящия момент.

Трябва да започнем подготовка за смяна. Мисля, че ще бъде Шийена. Тя е опасна за нас, но показаното от нея досега дава големи надежди. Пък и на Дюн Шийена позна вкуса на кръвта.

Одрейди съсредоточи погледа си върху рунтавите вежди на Тамалани. Бяха започнали леко да провисват, прикривайки с безпорядъка си клепачите ѝ. Да. *Шийена ще замени Тамалани.*

Тъй като виждаше сложните проблеми, които трябва да бъдат разрешени, Там щеше да приеме решението. Одрейди знаеше, че трябва само да привлече вниманието ѝ върху чудовищно големите размери на опасността, пред която бяха изправени, когато обяви необходимостта от смяната.

А ще ми липсва, дявол да го вземе!

[1] Родители, наети на мястото на истинските (лат.) — Б. пр. ↑

„Не можете де вникнете в историята, без да знаете как наложилите се лидери се движат с нейните ходове. Всеки лидер има необходимост от аутсайдери, чиято задача е да прославят неговото водачество. Проучете моята кариера — аз бях едновременно лидер и аутсайдер. Не бива да приемете, че просто съм създал Църква-Държава. Това бе само изпълнение на функцията ми като лидер и аз възпроизведох познати исторически модели. Примитивните изкуства от мое време ме представят като аутсайдер. Любима поезия — епичната. Предпочитан драматичен идеал — героизъм. Танцьори — безцеремонно прекратена практика. Спиртни напитки, които помагат на хората да почувстват какво им отнемам... Какво всъщност съм отнел? Правото за избор на роля в историята.“

Лито II (Тиранът) Превод на Ветер Бебе

Ще умра! — помисли Лусила.

Мили сестри, моля ви, помогнете ми да не стане, преди да предам скъпоценния товар, който нося в ума си!

Сестри!

В „Бин Джезърит“ рядко даваха външна изява на идеята за семейственост. Бяха обвързани в генетично отношение. А от Другите Памети нерядко знаеха точно къде и как. Не се налагаше да ползват специални наименования от рода на „втора братовчедка“ или „леля на майка ми“. Приемаха взаимните връзки така, както тъкачът гледа на своето платно. Знаеха как основата и вътъкът са станали *тъкън*. Думата беше по-подходяща от *семејство*, защото тъканта на „Бин Джезърит“ бе Сестринството, ала именно древният инстинкт на Семейството осигуряваше основата.

Сега Лусила мислеше за сестрите си единствено като за семейство. И то имаше нужда от събраното и носеното от нея. *Постъпих глупаво, като потърсих подслон на Гамму!*

Нейният повреден не-кораб бе заземен завинаги.

Каква сатанинска изобретателност демонстрираха почитаемите мами! Омразата, която предизвика у нея тази мисъл, я ужаси.

Евакуационните писти около Лампадас бяха осеяни със смъртоносни капани, а периметърът на Огънатото пространство гъмжеше от малки не-сфери, във всяка от които бе инсталиран полеви прожектор и лазестрел#, откриващ огън при установяване на контакт. Щом лазерът порази Холцмановия генератор на не-сферата, протичащата верижна реакция освобождава ядрена енергия. Полето на капана изжужава и през жертвата преминава беззвучна унищожителна експлозия. Скъпо, но ефикасно оръжие! След достатъчно на брой експлозии дори гигантски звездолет на Сдружението се превръща в осакатен завинаги скитник из празното пространство. Системата за отбранителен анализ на нейния не-кораб проникна в същността на капана, макар и прекалено късно. Все пак тя смяташе, че е имала късмет.

Сега обаче не можеше да каже същото, докато гледаше през прозореца на втория етаж от къщата в изолираната ферма на Гамму. Прозорецът беше отворен и следобедният бриз донасяше неизбежния мирис на петрол. Харконите бяха оставили върху тази планета толкова дълбок маслен отпечатък, че той навярно никога нямаше да бъде премахнат напълно.

Нейната свръзка тук беше пенсиониран от школата Сук# лекар, когото тя познаваше много по-добре от обичайната практика, защото бе една от малцината в „Бин Джезърит“, имащи достъп до определени тайни. Въпросната информация бе класифицирана както следва:

Тайните, за които не разговаряме дори помежду си, понеже можем да си навредим. Тайните, които не предаваме от сестра на сестра при споделянето на нашите животи, защото за тях няма отворена писта. Тайните, които се осмеляваме да научим само тогава, когато наистина стане необходимо.

Лусила се бе натъкнала на такъв случай заради една обвита с воала на тайнствеността споделена подробност от страна на Одрейди: „Знаеш ли, има нещо интересно на Гамму. Там цяла общност от хора се е обединила около консумирането на осветена, тоест чиста храна. Обичай, привнесен от имигранти, които никога не са били асимилирани. Стоят отделно от другите и се отнасят с неодобрение към създаването на потомство с външни партньори. Такива ми ти

работи! Активизират обичайните останки на някогашни митове, разбира се от типа на всевъзможни мълви и слухове. Кое то пък засилва изолацията им, а те тъкмо това целят.“

Лусила имаше познания за древна човешка общност, съвпадащи напълно с направеното описание. Наистина ѝ бе любопитно. Обществото, за което мислеше, бе отминало в небитието малко след Вторите космически преселения. Надлежното преравяне на Архива изостри още повече нейното любопитство. Определен стил и начин на живот, обвити в тайнственост слухове, описващи религиозни ритуали — особено един с много свещеници — както и почитането на специални дни с категорична забрана за всякакъв вид работа. А ги имаше не само на Гамму!

Една необичайно тиха сутрин Лусила влезе в работната стая на Одрейди, за да провери своето „конкретизиращо предположение“.

— Подозирам, че си ми подготвила нова задача.

— Виждам, че прекарваш доста време в Архивите.

— Струва ми се, че е полезно. Точно сега.

— Връзки ли установяваш?

— Проверявам догадка. *Онази потайна общност на Гамму е еврейска, нали?*

— Може би наистина имаш нужда от специална информация заради мястото, където се готвим да те изпратим — прозвуча прекалено официално.

Лусила потъна без покана в стола с биологично саморегулиране на Белонда.

Одрейди взе острие за писане, надраска нещо на лист за еднократна употреба и ѝ го подаде така, че да остане скрито за видеоочите.

Лусила последва примера ѝ — наведе се над написаното послание, задържайки го близо под главата си.

„Предположението ти е вярно. Ще трябва обаче да умреш, преди да откриеш тайната. Това е цената на тяхното сътрудничество, което говори за голямо доверие.“

Лусила унищожи съобщението.

Одрейди използва очна и дланова идентификация, за да отвори един от панелите на стената зад себе си. Извади малък ридулианов кристал и го подаде на светата майка. Той бе топъл, ала студена тръпка

премина през гърдите ѝ. Кое ли е толкова тайно? Даруи изтегли предпазния покрив иззад работната си маса и го завъртя в нужното положение.

Лусила постави с трепереща ръка кристала в контактното му гнездо и изтегли покривното устройство над главата си. Пред вътрешния ѝ поглед веднага се появиха думи с възприятие на говор, отличаващ се с твърде старинен акцент, но специално обработен, за да остане разбираем:

„Хората, към които е привлечено вниманието ти, са евреи. Преди цяла вечност те взеха важно решение, за да се защитят. На повтарящите се вълни от погроми отговориха с изчезване от публичния живот. Космическите пътувания го направиха не само възможно, но и примамливо. Изпокриха се на неизвестен брой планети — собственото им Разпръскване — и сега по всяка вероятност само те живеят на някои от тях. Това не означава, че са изоставили някогашните си нрави и обичаи, дали им възможност да достигнат съвършенство в борбата за оцеляване. Старинната им религия със сигурност е запазена, макар и донякъде променена. Навярно равин от древността не би се чувствал на чуждо и непознато място по време на менората в Шабат в еврейско домакинство от твое време. Потайността им е толкова силно изразена, че можеш да прекараш цял живот до някого от тях, без дори да подозираш, че е еврейин. Наричат го «пълно прикритие», макар да знаят, че крие опасности.“

Лусила попи подадената информация, без да зададе въпрос. Съхраняваното с подобна секретност следваше да се възприема като опасно познание от всеки, който дори подозира неговата наличност.

„В противен случай защо ще го пазят в такава строга тайна? Отговори ми!“

Кристалът продължи да излива секретни данни в съзнанието ѝ:

„При заплахата от разкритие, те отговарят със стандартна реакция: «Обръщаме се към религията на нашите корени. Така се възражда най-доброто, взето обратно от миналото ни.»“

Нагласата бе позната на Лусила. Винаги е имало „смахнати възродители“. С пълна сигурност притъпяваше по-нататъшно любопитство: „*Онези ли? Още една сбирка на възродители.*“

„Системата на маскировка — продължи кристалът — не сработи в нашия случай. Разполагаме със собствени нелоши записи на

еврейско наследство, както и с фонд от Други Памети, за да почерпим необходимото ни във връзка с основанията за опазване на тайни. Оставихме нещата в познатото състояние, докато аз, старша света майка по време на и след битката при Корино# (*Колко отдавна, наистина!*) разбрах, че Сестринството ни има потребност от тайна общност — група, готова да се отзове на всяко наше искане за помощ.“

Лусила усети надигация се в нея скептицизъм. *Искане?*

Но някогашната старша света майка сякаш бе предвидила реакцията ѝ:

„В случай, че имаме искания, които не могат да избегнат. Но и те от своя страна имат искания към нас.“

Почувства как се потапя в мистиката на потайното общество. Бе се оказало повече от свръхсекретно. Неумело зададените ѝ въпроси в архивните служби в повечето случаи бяха отхвърляни: „Евреи ли? Това пък какво е? О, да — древна секта. Потърси сама. Не можем да губим излишно време за ровене в религиозни въпроси.“

Докато кристалът имаше какво да сподели:

„Евреите се забавляват, а понякога и се плашат от онова, което според тях е копиране и подражателство на собствената им практика. Нашата система на целенасочено размножаване, доминирана от женската линия при подбор и контрол на сексуалния партньор, се разглежда като еврейска. Евреин си само тогава, когато майка ти е еврейка.“

От кристала дойде и заключението: „Диаспората няма да бъде забравена. Опазването на тази тайна предполага нашето най-дълбоко уважение и честност.“

Лусила вдигна предпазния капак от главата си.

— Ти си много подходяща за изключително важната мисия на Лампадас — каза Одрейди, докато прибираше кристала в тайника.

Миналото си е минало, а сега е друго. Виж докъде ме докара със своята „важна задача“!

От удобното място за наблюдение, каквото се оказа къщата на Гамму, Лусила забеляза голям транспортър за селскостопанска продукция, влизащ в градината. Изведнъж долу настана оживление. Отвсякъде заприиха работници, носещи към транспортъра низи от кошове, пълни със зарзават. Долови острата миризма на сока от срязани стъбла на тиквички.

Остана на прозореца. Нейният домакин я бе снабдил с местни дрехи — дълга рокля от сивкава материя и светлосин шал, за да скрие жълточервеникавата си коса. Беше много важно да не прави нищо, с което да привлече върху себе си ненужно внимание. Вече бе видяла как други жени се спират, за да погледат работата във фермата. Присъствието ѝ тук можеше да бъде обяснено със същото любопитство.

Транспортърът беше много голям и суспенсорното# му устройство бе вече поело товара на продукцията, подредена в шарнирно свързаните една с друга секции. Водачът стоеше в прозрачната кабина в челната част на превозното средство с ръце на лоста за управление и вперен напред поглед. Краката му бяха широко разтворени, а и той самият се бе облегнал върху полегати държачи, като докосваше с лявото си бедро ръчката за включване на двигателя. Беше едър мъж с тъмно и дълбоко набръчкано лице косата му сивееше. Тялото му сякаш представляваше продължение на машината, насочващо тромавото ѝ движение. Когато минаваше, мерна само за миг Лусила, а после отново закова погледа си в широката площ за товарене, очертана от сградите под нея.

Вграден в машината си — помисли тя.

Дискутираше се за начина, по който хората биваха пригаждани към извършването от тях. Ако се приспособиш прекалено много към едно нещо, други способности атрофират и се загубват. *Превръщаме се в това, което правим.*

Изведнъж си представи самата себе си като водач на някаква голяма машина и не забеляза да се различава особено от мъжа в транспортъра.

Огромното возило премина покрай Лусила и излезе от двора, без водачът ѝ да отправи нов поглед към нея.

Нали веднъж, вече я бе погледнал. Защо да го повтаря? Домакините ѝ бяха подбрали мъдро нейното скривалище, помисли тя. Рядко населена област с трудолюбиви работници наоколо и твърде слабо любопитство от страна на преминаващите. Тежката работа охлажда любопитството. Когато я доведоха, тя успя да забележи характерния облик на района. Бе по вечерно време и хората се прибираха бавно, с тежка стъпка по домовете си. Едва след края на работния ден може да се прецени плътността на урбанизиране. По

местата с малобройно население се ляга рано. Нощната активност държи хората будни и с тръпнещо съзнание — може би заради вибриращото присъствие на околните.

Какво ли ме подтиква към самонаблюдение точно сега?

По време на първото отстъпление на Сестринството и още преди да започнат най-яроствните атаки на почитаемите мами, Лусила бе преживяла тежки моменти, когато като спазъм я налиташе мисълта, че „отвън някой ни дебне, обзет от желанието да ни убие“.

Погром! С тази дума си послужи равинът, преди да излезе сутринта, „за да видя какво мога да направя за тебе“.

Знаеше, че мъжът е избрал думата от продължителен и горчив опит, събран в паметта, но едва след като самата тя преживя за първи път този погром на Гамму, можа да прецени степента на ограничение, наложено от обстоятелствата, които бяха извън неин контрол. *Самата аз бях бегълка тогава.* Сегашното положение на Сестринството имаше някои прилики с изстраданото под властта на Тирана време с изключение на факта, че *Бог-Императорът* очевидно (погледнато в ретроспекция) никога не е искал да изстреби „Бин Джекърит“, а само да го държи в ръцете на своето управление. И той наистина бе управлявал!

Къде ли е проклетият равин?

Беше едър, емоционален мъж със старомодни очила. Широко лице, обгорено от обилна слънчева светлина. Малко бръчки въпреки възрастта, която се долавяше в гласа и движенията му. Очилата приковаваха вниманието върху дълбоко вдлъбнати тъмни очи, някак особено бдителни.

— Почитаемите мами... — бе казал той (точно тук, в горната стая с голи стени), когато тя му обясни надвисналата опасност. — О, Боже мой! Наистина е трудно.

Лусила бе очаквала подобен отговор, а в допълнение успя да разбере, че и равинът знае достатъчно.

— На Гамму има щурман от Сдружението, който помага за издирването ти — добави мъжът. — Един от онези... Едрик е много силен и способен, както ме информираха.

— Нося от кръвта на Сиона. Той не може да ме *види*:

— Нито пък мен или някого от моите хора поради същата причина. Знаеш, че ние, евреите, се приспособяваме към голям брой

обстоятелства.

— Тукашният Едрик е само присъствие — рече тя. — Малко са нещата, които е способен да направи.

— Все пак са го довели. Страхувам се, че няма да успеем да те измъкнем от планетата.

— Тогава какво да сторим?

— Ще видим. Нали разбираш, че моите хора не са напълно безпомощни?

Долови в гласа му искреност и загриженост за съдбата ѝ. Заговори някак монотонно за противопоставянето на сексуалния натиск от страна на почитаемите мами, „което трябва да се прави дискретно, така че да не ги предизвиква“.

— Отивам да пошепна тук-там — каза накрая равинът.

Тя почувства странно спокойствие от думите му. Нерядко попадналият в ръцете на медици долавя някакво равнодушие, отдалеченост и дори жестокост. Вдъхна си смелост с мисълта, че лекарите Сук са подготвени да бъдат чувствителни към потребностите ни, състрадателни и помагачи. (За всички онези неща, които могат да се случат в критични ситуации.)

За да се успокои, съсредоточи усилията си, насочвайки цялото свое внимание върху персоналната мантра, която бе придобила при самообучението за смъртта.

След като трябва да умра, налага се да премина през урок по трансцендентално мислене. Трябва да си отида оттук спокойна и ведра.

Поддейства ѝ благоприятно, макар че все още чувстваше леко треперене. Мъжът бе излязъл отдавна. Нещо не беше в ред.

Права ли бях, като му се доверих?

Въпреки засилващото се усещане за обреченост, наложи си познатото от „Бин Джезърит“ простосърдечие, оглеждайки отново срещата си с равина. Прокторите ѝ го наричаха „невинността, вървяща ръка за ръка с липсата на достатъчно опит, което обаче често се бърка с незнанието“. Всички неща се движат и носят свободно в това простосърдечие. То се намираше близо до способите, използвани от ментата. Информацията постъпва без наличие на предварително мнение:

„Ти си огледало, в което се отразява вселената. Отражението е всичко, което си готова да изпиташ. Изображения отскачат от сетивата ти. Възникват хипотези. Важни, дори когато са погрешни. Това е изключителна ситуация, при която повече от едно погрешно предположение може да доведе до вземане на надеждни решения.“

„Ние сме твоите слуги, готови да помогнат“ — бе казал равинът.

Думите му бяха напълно достатъчни, за да вселят тревога в една света майка.

Обясненията, дадени от кристала на Одрейди, внезапно се оказаха подходящи. *Почти винаги става дума за изгода.* Приесъждението като цинично, но подплатено с голям опит. Всички усилия да бъде изкоренено то от човешкото поведение неизменно се бяха разбивали в скалите на всекидневието. Социално ориентирани и комунистически системи само променяха броячите, които измерваха изгодата. Броячът на огромните управляващи бюрокрации бе властта.

Лусила не забрави да си припомни, че формите на проява винаги са едни и същи. Погледни фермата на равина! Скромно убежище за пенсиониран лекар Сук? Вече бе видяла Намиращото се зад външната фасада — слуги, самостоятелни жилища за по-богатите. А сигурно имаше и още. Независимо от системата, винаги бе едно и също — с най-хубавата храна, най-добрите любовници, неограничените пътувания, приказните условия за почивка...

Наистина става твърде досадно, когато си го видял толкова пъти, колкото ние.

Знаеше, че умът ѝ буйства панически, но не можеше да го предотврати.

Оцеляване. Самата същност на изискващата система винаги е оцеляването. А аз заплашвам оцеляването на равина и неговите хора.

Той бе любезничил с нея.

Винаги внимавай е онези, които ласкаят, които нюхат, за да стигнат до цялата мощ, дето се предполага, че имаш. Как се гънат тълпите умилкващи се слуги, как тръпнат, за да изпълнят всяка наша заповед! И колко омаломощаващо действа всичко това.

Грешката на почитаемите мами.

Какво ли бави равина? Дали не пресмята колко може да получи за една света майка на име Лусила?

Отдолу някой тръшна врата, разтърсвайки пода под нозете ѝ. Дочу забързани стъпки по стълбите. Твърде примитивно живеят тези хора. Стълбища! Лусила се обърна, когато вратата се отвори. Равинът влезе, внасяйки със себе си силна миризма на мелиндж. Застана до вратата, преценявайки настроението ѝ.

— Уважаема госпожо, извини забавянето ми. Повикаха ме за разпит при Едрик, щурмана от Сдружението.

Това обясняваше мириса на подправка. Щурманите винаги се къпеха в оранжевия газ на мелинджа, а чертите на лицата им често бяха забулени от изпаренията. Сега Лусила сякаш виждаше пред себе си мъничката устичка и грозния израстък, служещ за нос. Устата и носът изглеждаха твърде малки за голямото лице с пулсиращи слепоочия. Представяше си колко застрашен трябва да се е почувствал равинът, заслушан в монотонния симултанен механичен превод на безличен галахски език.

— Какво иска?

— Теб.

— Дали...

— Определено не знае, но съм сигурен, че ни подозира. Впрочем той подозира всички.

— Пуснаха ли опашка по дирите ти?

— Не е необходимо. Могат да ме намерят винаги, когато поискат.

— Какво ще правим? — Лусила си даваше сметка, че говори прекалено бързо и много по-високо от обичайното.

— Драга госпожо — мъжът направи три крачки към нея и тя забеляза потта по челото и носа му. Страх. Лесно доловим мирис.

— Е?

— Намираме за доста интересни икономическите постановки на различни действия на почитаемите мами. — Думите му потвърдиха опасенията ѝ. *Знаех си! Направо ме изтъргува!*

— Вие, свети майки, много добре разбирате, че винаги съществуват несъответствия в икономическите системи.

— Така ли? И какви по-точно? — постара се гласът ѝ да прозвучи много внимателно.

— Недостатъчното ограничаване на търговията с която и да е стока винаги повишава печалбата, особено на дистрибуторите-ангросисти — тя усети предупреждаващо колебание в гласа му. —

Така се стига до погрешния извод, че може да се регулира например притокът на нежелани наркотици посредством задържането им по границите.

Какво се опитваше да ѝ каже? Думите му представляваха афиширане на елементарни истини, познати дори на послушниците. Повишените печалби винаги се използваша и за закупуване на безопасни пътеки покрай пазителите на границата, включвайки нерядко самите пазители в сметката.

Закупил ли е част от прислушващия персонал на почитаемите мами? Не е ясно, но със сигурност не вярва, че може да го направи напълно спокойно.

Почака, докато мъжът усмири напълно мислите си, за да може — поне по неговите представи — да изложи нещата така, че да предизвика с най-голяма вероятност благосклонен прием от страна на една света майка.

Защо бе насочил вниманието ѝ към граничните митничари? Очевидно той самият беше имал вземане-даване с тях. Служителите по охрана и контрол на границите винаги намираха благовидна причина и основание да преметнат висшестоящите: „Ако не съм аз, друг ще го направи.“

Осмели се да се надява, че е права.

Равинът се окашля. Следователно вече бе намерил нужните му думи и ги бе подредил както трябва:

— Просто не вярвам, че има начин да си тръгнеш жива от Гамму. Не беше очаквала толкова безцеремонна присъда.

— Но бяха ми...

— Сведенията, с които разполагаш, са нещо по-различно — прекъсна я той.

Аха, ето какво стоеше зад прицела към границите и техните пазители!

— Рави, ти просто не ме разбираш. Предоставената ми информация не включва няколко приказки и предупреждения — Лусила почука с пръст челото си. — Тук се намират много скъпоценни животи, всевъзможен незаменим опит и толкова жизнено важни познания, че...

— Ох, любезна госпожо, много добре разбирам. Нашият проблем е, че *ти* не разбираш.

Вечно същите позовавания на възможността за разбиране!

— В този момент животът ми зависи от твоето благородство —
добави той.

*Ех, легендарната честност и доверие в „Бин Джебзърит“, след
като веднъж сме дали дума!*

— Много добре знаеш, че по-скоро ще умра, отколкото да те
предам — каза тя.

Мъжът разпери широко ръцете си в наистина безпомощен жест:

— Напълно го вярвам, драга госпожо. Въпросът не опира до
предателство, а до нещо, което никога не сме разкривали на
Сестринството.

— Какво се опитваш да ми кажеш?

Прозвуча доста безцеремонно (почти с Гласа#, макар да я бяха
предупредили, че не бива да опитва силата му върху тези евреи).

— Принуден съм настоятелно да изискам от теб едно обещание.
Трябва да имам думата ти, че няма да се обърнеш срещу нас, след като
чуеш това, което се готвя да ти кажа. Налага се да обещаеш, че ще
приемеш моето разрешение на дилемата.

— Искаш да зърнеш невидимото, а?

— Само защото аз те моля и те уверявам, че от наша страна
зачитаме ангажимента си към Сестринството.

Лусила се взря в него, опитвайки се погледът ѝ да проникне през
преградата, която той бе издигнал между двамата. Външните му
реакции бяха ясно забележими, ала не и загадъчната същност, скрита
зад странното поведение.

Равинът зачака опасната жена да вземе решение. Светите майки
винаги го караха да се чувства неуютно. Разбираше какво трябва да
бъде това решение и чувстваше жалост към нея. Видя, че и тя съвсем
ясно я разчете по изражението на лицето му. Можеха толкова много, но
и толкова малко. Мощта им бе очевидна. А познанията им за Скрития
Израел — твърде опасни!

*Дължим им го все пак. Той не е от избраните, но задължението
си е задължение. Честта е чест. Истината е истина.*

„Бин Джебзърит“ бе опазил Скрития Израел в не един и два
трудни момента. А погромът бе нещо, което неговите хора добре
познаваха и без дълги обяснения. Понятието бе проникнало дълбоко в

психиката им. Техните избраници никога нямаше да го забравят благодарение на Неизразимото. А още по-малко — да простят.

Запазената в древния ритуал памет (с периодични връщания при общото Споделяне) хвърляше сияен ореол върху онова, което равинът знаеше, че трябва да направи. Ах, колко нещастна беше жената, застанала пред него! Тя също бе уловена в капана на спомените и обстоятелствата.

Във врящия казан! И двамата!

— Давам ти думата си — каза Лусила.

Той се върна до единствената врата в стаята и я отвори. Отвън бе застанала възрастна жена, облечена в дълга кафява роба. Влезе веднага, след като бе повикана с жест. Косата ѝ, с цвят на отдавна изхвърлен от водата плавей, бе плътно стегната в кок на тила. Съсухреното ѝ набръчкано лице бе тъмно като изсушен бадем. Очите ѝ обаче... Синьо в синьото! И каква стоманена твърдост излъчваха те...

— Това е Ребека, една от нашите — каза равинът. — Сигурен съм, че виждаш какво опасно нещо е сторила.

— Изпитанието с Агонията — пошепна Лусила.

— Отдавна премина през него, след което ни служи добре. Сега ще направи същото за теб.

Лусила искаше да е сигурна, ето защо попита:

— Можеш ли да Споделяш?

— Никога не съм опитвала, но знам как се прави — Ребека приближи до нея, почти докосвайки я.

Двете леко се наклониха една към друга, докато челата им се допряха. Протегнаха ръце, за да стиснат яко раменете си.

Когато съзнанията им установиха контакт, Лусила заби мисълта:

„Това трябва да отиде при сестрите ми!“

„Обещавам, уважаема госпожо.“

Не би могло да се очаква измама след пълното смесване на съдържанието на умовете и при максималната искреност, наложена както от предстоящата сигурна смърт, така и от отровното действие на мелинджовия екстракт, което древните свободни# с пълно право назоваваха „малката смърт“. Лусила прие обещанието на Ребека. Екзалтираната света майка на евреите даваше в залог живота си. И още нещо! Остана без дъх, след като го осъзна. Равинът бе решил да я продаде на почитаемите мами. Водачът на транспортъора със

селскостопанска продукция всъщност е бил един от агентите им, дошъл да потвърди, че в дома на фермата наистина се намира жена, отговаряща на описанието...

Искреността на Ребека затвори всички пътища за спасение:

„Пред нас е единствената възможност да опазим себе си и да заслужим доверието, което ни е било гласувано.“

Ето защо равинът бе насочил мислите ѝ към пазителите на граници и нарушители!

Умно, умно. И аз приех нещата така, както той е очаквал да направя.

„За разиграването на марионетка няма да ти свърши работа само един конец.“

Важно напомняне на Зенсуни

Светата майка Шийена стоеше права до работната маса за размесване и скулптиране, а двете ѝ ръце бяха покрити с ноктоподобни сиви оформители, надянати като екзотични ръкавици. Вече почти час черният сетивопластичен материал на масата придобиваше формата, която налагаха ръцете ѝ. Чувстваше се близо до творението, което напираше да намери реално изображение от някакво бушуващо в нея кътче. Силата на съзиданието караше кожата ѝ да потръпва и тя се запита дали току-що миналата откъм дясната ѝ страна не го е забелязала. Северният прозорец на работната стая пропускаше сива светлина, докато другият, гледащ на запад, блестеше с оранжевото на слънчевия залез в пустинята.

Престер, старши асистент на Шийена в Пустинната наблюдателна станция, се бе спряла до вратата преди няколко минути, понеже последното нещо, което би сторил всеки от заетите тук, бе да я прекъсне по време на работа.

Светата майка отстъпи назад, отмятайки с опакото на ръката си кичур от осветлялата от слънцето черна коса, паднал на челото ѝ. Черният пластичен материал бе застинал пред нея като предизвикателство, чиито плоски и заоблени страни *почти* съвпадаха с формата, която тя чувстваше в себе си.

Идвам тук, за да творя, когато ме нападнат най-силните страхове.

Мисълта позаглуши обзелия я творчески бяс, но тя с удвоени усилия се върна към скулптурата, решила да я завърши. Двете ѝ ръце с надянатите оформители се впиха в пластичния материал, а черната форма следваше всяко нейно движение като вълна, гонена от полудял вятър.

Светлината откъм северния прозорец се стопи; автоматично се включи за компенсация сивожълтеникав светлик откъм граничните

очертания на тавана, но не бе същото. Не, просто не беше същото!

Шийена се отдръпна от работата си. Усещаше се близо до замисъла, ала все още не достатъчно близо... Почти докосваше желаната форма в себе си, която напрегнато търсеше пътя към своето раждане. Но направеното пред нея не ѝ отговаряше точно. Резкият удар на дясната ръка го превърна в черна топка, хвърлена върху плота на работната маса.

По дяволите!

Смъкна оформителите и ги пусна върху рафта до самата маса.

Хоризонтът, очертан в западния прозорец, все още бе белязан с оранжева ивица. Силата ѝ бързо гаснеше, както бе угаснал и творческият импулс.

Отиде до западния прозорец и успя да види завръщането на последната за деня група за претърсване. Светлините за приземяване за миг се превърнаха в огнени стрелички в южната посока, където бяха обзавели равнинен участък за временно ползване на самия път, по който настъпваха приближаващите дюни. Заради бавното спускане на топтерите веднага разбра, че и днес те не са забелязали изригване на подправка или друг знак, че пясъчните червеи най-после са започнали да се развиват от заложените в пустинята твари.

Пастир съм на червеи, които може никога да не дойдат.

От прозореца я гледаха отразените и притъмнени черти на лицето ѝ. Ясно виждаше знаците, оставени от Агонията с подправката. Стройното тъмнокожо бездомниче от Дюн се бе превърнало във висока и доста сурова на вид жена. Черната ѝ коса все още настойчиво полагаше усилия да се измъкне от прическата, стегната на тила. Зърна и буйния блясък в плътно сините си очи, станалите също можеха да го видят. А това наистина беше проблем и източник на някои от нейните страхове. Липсваха видими признаци за спиране от страна на Мисионария Протектива# на подготовката ѝ за *нашата Шийена*.

Ако червеите станеха пак предишните гиганти, то значи Шайхулуд се е върнал! И Мисионария Протектива на „Бин Джезърит“ бе готова за внезапна атака върху един нищо неподозиращ човешки свят, възпитан в ритуално обожание. Митът се превръщаше в действителност по абсолютно същия начин, по който тя правеше опити да превърне скулптурата в реалност...

Света Шийена! Бог-Императорът е неин пленник! Вижте как пясъчните червеи ѝ се подчиняват! Лито се върна!

Ще има ли отражение и върху почитаемите мами? Навярно. Макар и само на думи, те също служеха на Бог-Императора, наричан Гулдур.

Малка бе вероятността обаче да оставят „Света Шийена“ да държи първенство, освен от гледна точка на сексуалните подвизи. Добре знаеше доколко собственото ѝ сексуално поведение, възмутително дори за стандартите на „Бин Джебърит“, всъщност бе форма на протест срещу ролята, която Мисионария Протектива се опитваше да ѝ отреди. Претекстът, че само усъвършенства мъжкарите, подготвяни за сексуално обвързване от самия Дънкан Айдахо, не представляваше нищо повече от обикновено оправдание...

Белонда храни подозрения.

Светата майка-ментат Бел беше постоянна опасност за сестрите, които се отклоняват от определената линия на поведение. Ето и основната причина, поради която запазваше мощната си позиция във висшия Съвет на Сестринството.

Шийена рязко се дръпна от прозореца и се хвърли върху оранжево-керемидената покривка на походното легло. Точно пред нея се намираше графично изображение на великански червей, надвиснал над малка човешка фигурка.

Да, било е точно така и може никога да не се повтори. Какво се опитвам да кажа с картината? Ако знаех, сигурно щях да завърша онази скулптура.

Опасно беше да разговаря потайно с Дънкан с помощта на езика на ръцете. Все пак имаше неща, които Сестринството не знаеше. Поне засега.

Може би съществува начин и двамата да избягаме.

Къде обаче щяха да отидат? Тукашният свят се оказа обсаден от почитаемите мами, а и от други разрушителни сили. Тази вселена се състоеше от пръснати планети, заселени предимно с хора, чието единствено желание беше да прекарат в мир живота си. На някои места признаваха водачеството на „Бин Джебърит“, но в повечето региони се гърчеха под потисничеството на почитаемите мами, надявайки се най-вече сами да управляват себе си доколкото и както умеят — оня извечен блян за демокрация с винаги възможните неизвестни. Според

доловеното от Мурбела представителки на Говорещите с риби и на светите майки in extremis^[1] бяха формирали тази гмеж. Демокрацията на Говорещите с риби се бе превърнала в автократия на почитаемите мами! Белезите и нишките, водещи към това заключение, бяха твърде много, за да се отминат с невнимание. Но защо все пак ударението паднаше предимно върху упражняваната от тях несъзнателна принуда с помощта на Т-сондирането, клетъчната индукция и необикновените сексуални умения?

Къде ли е пазарът за нашите познания и дарби с поведението ни на бежанци?

Тукашната вселена би престанала да функционира само с една борса. Можеше да бъде различена особена порода потайни плетеници. Те обаче се отличаваха с прекомерна хлабавост, основаваща се на стари компромиси и временни съглашения.

Веднъж Одрейди бе казала: „Прилича на стара дреха с разръфани краища и кърпени дупки.“

Вече я нямаше стегнатата търговска мрежа на ПОСИТ от времената на старата Империя. Сега съществуваше страшната бъркотия на разпокъсани части, държани от възможно най-рехави връзки. Хората се отнасяха с неприязън към неспасяемия кърпеж, винаги жадни за някогашните славни дни.

Що за вселена би ни приела само като бегълци; не като Свещената Шийена с височайшия си съпруг?

Пък и Дънкан едва ли можеше да бъде приет като брачен партньор с най-висше потекло. Всичко бе предвидено в оригиналния план на „Бин Джезърит“: „Шийена да се обвърже с голата Айдахо. Ние го контролираме, така че и тя е в ръцете ни.“

Мурбела обаче отведнъж бе съсипала целия план. *Добре е и за двама ни. Кому е нужно сексуално овладяване?* Ала все пак Шийена бе принудена да признае, че изпитва странни чувства към Дънкан Айдахо. Немият език на ръцете, докосванията им. Какво ли още трябва да измислят за Одрейди, когато тя дойде с всевиждащия си поглед? Не ако, а когато...

„Старша света майко, обмисляме как Дънкан и Мурбела да ти се изплъзнат. Разговаряме и за други пътища за възстановяване на паметта на Тег. Обсъждаме в личен план собствения си бунт срещу

«Бин Джезърит». Да, Даруи Одрейди! Бившата ти ученичка е станала бунтарка, и то точно срещу тебе.“

Трябва да признае, че имаше смесени чувства и към Мурбела.

Тя привърза Дънкан, докато аз можех да се проваля.

Почитаемата мама-пленница се оказа увлекателен за изучаване случай, дори понякога забавен... На стената на трапезарията за послушници в кораба се мъдреше нейна закачлива, макар и доста глуповата творба:

Дано те има, Боже! Ето, литва сега към тебе моята молитва, че idolът на ниския перваз дали си ти, или съм просто аз? Добре, добре, изслушай ме тогава: нащрек ме дръж, каквото и да става; от тежък грях в злочестина голяма пази ме — по-добре ще е за двама; а в даскалото да съм идеал, какъвто никой тук не е видял; или да бъда толкоз свършена, че сякаш за небето съм родена. Каквото и да си решил да правиш, мисли за себе си, но мен да не забравиш.

Последвалото стълкновение с Одрейди, уловено от видеоочите, бе наистина приятно за сетивата. Гласът на старшата майка прозвуча изненадващо рязко:

— Мурбела! Твое ли е?

— Боя се, че да — изречено без сянка на разкаяние.

— Аха, значи се и боиш? — все още рязко.

— Защо пък не? — определено предизвикателно. — Позволяваш си шеги с Мисионария Протектива! Не оспорвай. Това е било намерението ти.

— Всичко звучи толкова претенциозно!

Когато отново си спомни за сблъсъка, Шийена почувства единствено симпатия. Протестът на пленничката бе симптоматичен. Какво ли се подготвя за кипеж, преди да бъдеш принуден да го забележиш?

По същия начин се съпротивлявах на вечната дисциплина, „която ще те направи силна, детето ми“.

Мурбела като дете? Какви сили са надделели при нейното оформяне? Животът винаги представлява реакция на оказвания натиск. Някои се поддават на леките забави и развлечения, които ги оформят с разширени пори, подпухнали от прекалено невъздържание. Бакхус им се смее подигравателно. В изражението на лицата им се струпва похот. Една света майка не може да не го забележи след хилядогодишни

наблюдения. Оформя ни натискът, независимо дали се противопоставяме или не. Многократно оказван и от различен вид натиск, предизвикващ последващо оформяне — ето, това е животът. *А аз създавам нов натиск с потайното си противопоставяне.*

Ако се вземе предвид сегашното състояние на повишено внимание към всякакви заплахи у Сестринството, навярно немите разговори с Дънкан с помощта на ръцете бяха безплодни.

Шийена наклони глава и погледна към черната топка върху плота за скулптиране.

Но аз ще продължавам да се съпротивлявам. Ще изградя съдбата си по начин, създаден лично от мен. Ще сътворя собствения си живот! „Бин Джезърит“ да върви по дяволите!

И ще загубя уважението на сестрите.

Имаше нещо наистина странно в начина, по който почтителният конформизъм бе вграден силом у тях. Те го бяха съхранили от своето най-дълбоко минало, изваждайки го редовно от време на време, за да го поправят и внесат онези необходими заглаждащи корекции, които епохата налага на всички човешки същества. И сега бе именно такъв ден, казано мимоходом, с безгласно благоговение.

Следователно ти си света майка, което не може да бъде по-вярно по логиката на каквато и да е друга преценка.

Тогава Шийена разбра, че ще бъде принудена да подложи на изпитание дошлата от древността практика до максималната възможна степен, дори с риск да я разруши. А формата от черен пластичен материал, търсеца излаз от беснеещото в самата нея кътче, всъщност бе само един-единствен елемент от онова, което тя знаеше, че трябва да стори. Назови го бунт, назови го с всяко друго име; то бе сила, която осезателно долавяше в гърдите си и която в никакъв случай не можеше да бъде пренебрегната.

[1] Накрая, в последния час (лат.) — Б. пр. ↑

„Ограничи се само с наблюдение и неизменно ще пропуснеш смисъла на собствения си живот. Целта може да бъде изразена по следния начин: живеи живота си възможно най-добре. Животът е игра, чиито правила ще научиш единствено ако скочиш в него и го изживееш пълноценно. В противен случай губиш равновесие и непрестанно се изненадваш от променящата се ситуация. Онези, които са извън играта, хленчат и се оплакват, че късметът винаги ги подминава. Те отказват да проумеят, че могат и сами да създадат част от своето щастие.“

Даруи Одрейди

— Прегледала ли си последния запис с видеооко на Айдахо? — залита Белонда.

— По-късно! По-късно!

Одрейди знаеше, че усещането ѝ за глад е дошло в отговор на въпроса на светата майка Белонда, зададен по същество.

Напоследък се чувстваше все по-притеснена от непрестанен натиск. Винаги се бе опитвала да се справя със задълженията си, гледайки на нещата от възможно най-голям ъгъл. Колкото повече се засилваше интересът ѝ към разнообразието, толкова по-широк ставаше обхватът на нейния поглед, както и увереността, че е придобила нова полезна информация. Ползването на сетивата подобряваше тяхната дейност. Дълбоката същност неизменно бе обект на търсещите ѝ интереси. Същността. Подобно на ловуването за храна, която обаче трябваше да утоли силен глад от по-висок порядък.

Дните ѝ се превръщаха в копия на тази сутрин. Добре известна бе привързаността ѝ към персонални посещения и проверки, но стените на работната стая я задържаха. Трябваше да бъде там, където винаги могат да я намерят. И не само да стигнат до нея, но и тя да е в състояние да изпрати необходимите указания или хора.

*По дяволите! Ще наваксам пропуснатото време! Длъжна съм!
Защото най-силен натиск оказваше времето.*

Шийена бе казала: „Нижат се дни, взети назаем.“

Много поетично! Но без почти никаква полза с оглед на реалните потребности. Трябваше да стигнат до колкото е възможно повече клетки на „Бин Джезърит“, преди да се стовари топорът. Всичко останало минаваше на заден план. Тъканта му бе раздрана и разпратена по места, за които никой в Дома на Ордена не можеше да знае. Понякога Одрейди виждаше поелото в неизвестни посоки като сбор от парцали и късове плат. Те се отдалечаваха в не-корабите със складирани пясъчни твари в трюмовете им, водени от традициите, познанията и паметите на „Бин Джезърит“. Сестринството го бе изживяло веднъж по време на първото Разпръскване, от което обаче не се завърна нито вест, нито кост. И нито една от тях. Нито една. Върнаха се само почитаемите мами. И ако някога те също са били частица от „Бин Джезърит“, сега представляваха жестоко извращение, готово за сляпо самоубийство.

Ще бъдем ли някой ден отново едно цяло?

Одрейди сведе поглед към работата, очакваща я на масата — още и още подборни графици. Кой ще замине и кой ще остане! Нямаше дори миг за почивка, за глътка въздух. От Другите Памети се обади предшественицата ѝ Тараза в обичайния за нея стил „Нали ти казвах!“:

„Нека да видиш какво ми е било на главата.“

А някога се питах дали има място на върха.

Може и да има място най-горе (както обичаше да споделя с послушниците), но рядко остава достатъчно време.

Когато се замисляше за обикновено пасивното не-бин-джезъритско население, намиращо се „ей там, отвъд“, Одрейди се улавяше, че му завижда. На тези хора бе позволено да имат илюзии. Какъв разкош! Можеш да си представяш, че животът продължава вечно, че утрешният ден ще бъде по-добър от днешния, а боговете в небесата те гледат с неизменна загриженост.

Потръпна от неприязън към себе си, загдето си бе позволила подобно отклонение. Незабуленото око е за предпочитане, независимо от видяното.

— Да, прегледах последните записи — отвърна тя и погледна през масата Белонда.

— Има интересни инстинкти — каза светата майка. Одрейди се замисли. Видеоочите, пръснати из целия не-кораб, пропускаха съвсем

малко. С всеки ден разбиранията на Съвета за голата Айдахо преминаваха от убеждение към теория. С какво количество спомени от животите на серийния прототип разполагаше настоящият гола?

— У Там възникват съмнения за децата им — каза Белонда. — Дали не притежават някакви опасни дарби?

Изреченото следваше да се очаква. Трите деца, които Мурбела роди на Айдахо в не-кораба, бяха незабавно отнемани от майката. Наблюдаваха грижливо развитието им. Наследили ли са необичайната бързина на ответна реакция, характерна за почитаемите мами? Още бе твърде рано да се каже. Според Мурбела въпросната способност се развиваше едва през пубертета.

Пленената от тях почитаема мама прие отнемането на децата си с ядно примирение. От своя страна Айдахо почти не реагира. Странно. Дали пък нещо не бе спомогнало за наличието у него на по-либерални възгледи за създаването на потомство? Почти като в „Бин Джезърит“?

„Още една размножителна програма на Сестринството“ — подигравателно се усмихваше той.

Одрейди освободи хода на мислите си. Дали „Бин Джезърит“ наистина имаше по този въпрос отношението, което бяха наблюдавали у Айдахо? Сестринството твърдеше, че емоционалните връзки са отломка от миналото, когато са били необходими за оцеляването на човешките същества, но вече са престанали да имат значение за планираното от „Бин Джезърит“.

Инстинкти.

Онези неща, които идват с яйцеклетката и семенната течност. А нерядко — ясно и високо: „Ей, глупчо, родът ти говори!“

Любови... Потомство... Копнеж... Всички тия извънсъзнателни мотиви, които налагат странно поведение. Опасно беше да се набъркваш в подобни неща. Специалистките-наставници по целенасочено размножаване го знаеха добре, дори когато постъпваха по този начин. В Съвета периодично протичаха дебати и винаги се предписваше строго наблюдение на последствията.

— Запознала си се със записите. Няма ли да чуя още нещо в отговор? — гласът на Белонда прозвуча доста жаловито.

Записът, направен с видеооко, който бе предизвикал интерес у нея, засягаше въпросите на Айдахо към Мурбела във връзка с евентуалното пристрастяване към сексуалните похвати на почитаемите

мами. *Защо?* Равнозначните умения у самия него бяха резултат на тлейлаксиянската технология, въвела необходимото в клетките му при престоя в аксолотловия резервоар. Въпросните Айдахови умения произтичаха от подсъзнателни действия, сходни с инстинктите, но резултатът не се отличаваеше с нищо от постиженията на почитаемите мами — постоянно засилващ се екстаз, водещ до пълно изключване на разума, което неумолимо привързва жертвата си към източника на насладата.

Досега Мурбела бе предоставила само устно описание на своите способности. Очевидно в нея се бе стаил гняв от неприятния факт, че Айдахо я беше подчинил със същите похвати, които тя е била обучавана да прилага.

— Мурбела блокира, когато той постави под въпрос мотивите — каза Белонда.

Да, видях го.

„Можех да те убия, сам го знаеш!“ — бе пояснила майката на децата му.

Видеоокото ги показваше в легло в апартамента ѝ на не-кораба, след като току-що бяха задоволили взаимното си пристрастяване един към друг. Пот блестеше по голата плът. Мурбела лежеше със синя кърпа на челото, а зелените ѝ очи се взираха в следящата я видеотехника. Изглежда бе решила да не отмества погледа си от онези, които я наблюдаваха. Малки оранжеви петънца в очите ѝ.

Гневът се ссещаше от складираня в тялото ѝ остатъчен заместител на подправката, който ползваха почитаемите мами. Сега бе преминала на мелиндж, но не се забелязваха неблагоприятни ефекти.

Айдахо лежеше до нея с пръсната в безпорядък черна коса около лицето, ярко контрастираща с бялата възглавница, на която бе опрял главата си. Очите му бяха затворени, но клепачите потрепваха. Слабоват. Не се хранеше достатъчно, въпреки съблазнителните ястия, които му изпращаше личният главен готвач на Одрейди. Високо разположените скули бяха изпъкнали. Лицевите очертания май доста се бяха изострили през годините на принудително отделяне.

Одрейди знаеше, че заплахата на Мурбела е подплатена с физическа мощ и умение точно толкова, колкото е фалшива в психологичен план.

Да убие любимия си? Малко вероятно!

Мислите на Белонда се движеха в същото русло: „Какво цели, когато демонстрира бързината на движенията си? Вече сме го виждали.“

— Знае, че я наблюдаваме.

Видеоочите показаха как Мурбела преодоля умората след акта и скочи от леглото. Насочвайки се с бързина, при която движенията се замъгляват (много по-голяма от постиганата някога в „Бин Джебърит“), тя нанесе удар с десния си крак, като го спря само на косъм от главата на Айдахо.

Той отвори очи при първото ѝ движение. Гледаше я без страх, без да трепне.

Какъв ритник! Смъртоносен, ако поразил целта. Достатъчно е веднъж да бъде видян, за да плаши винаги. Движенията на Мурбела явно не се командваха от централния дял на кората на главния ѝ мозък. Също като при насекомо, атаката се отключваше от нерви, възпламеняващи мускулната мощ.

— Нали видя! — тя свали крака си и погледна надолу към него. Айдахо се усмихна.

Докато гледаше, Одрейди си припомни, че Сестринството разполага и с трите им деца, все момичета. Експерт-наставничките на размножителния процес бяха направо във възторг. След време светите майки, родени от същото потекло, можеха да разполагат с качествата на почитаемите мами.

След време, което навярно ни липсва.

Все пак Одрейди споделяше възбудата на експерт-размножителките. Каква бързина! Щеше да е истинско чудо, ако се прибави към нервно-мускулната подготовка — бездънните ресурси на прана-бинду#, с които разполагаше Сестринството!

— Направи го заради нас, не за него — отсъди Белонда.

Одрейди не беше толкова сигурна. Мурбела мразеше постоянното наблюдение, на което бе обект, ала с течение на времето привикна някак си с него. Голяма част от действията ѝ очевидно не бяха съобразени с вниманието на хората, намиращи се зад видеоокото. Сегашният запис показва как тя се връща в леглото до Айдахо.

— Ограничих достъпа до записите — изсумтя Белонда, — Някои послушници стават неспокойни.

Одрейди кимна разбиращо. *Сексуалното пристрастяване.* Въпросният аспект на способностите на почитаемите мами създаваше смущаващи раздвижвания в „Бин Джебзърит“, особено сред послушниците. Твърде показателно. Повечето от сестрите в Дома на Ордена знаеха, че светата майка Шийена е единствената сред тях която ползва практически някои от специфичните похвати с явно пренебрежение към всеобщия страх, че подобно поведение би могло да се отрази отрицателно на менталните й способности.

Не трябва да се превръщаме в почитаеми мами! — обичаше да повтаря Бел. — *Но Шийена е фактор с немалко значение. Тя ни помага да научим нещо важно за Мурбела.*

Един следобед, когато намери пленничката сама и очевидно спокойна в своята квартира в не-кораба, Одрейди взе решение да опита с пряк въпрос:

— Преди Айдахо никой от вас ли не е бил изкушавай да... да се включи в приятно прекарано време, тъй да се каже?

Мурбела се сви с ядна гордост:

— Той ме пипна съвсем случайно!

Със същия гняв реагира на въпросите на Дънкан. Одрейди си го припомни, привеждайки се над работната маса, след което поиска оригиналния запис.

— Виж как се засяга — рече Белонда. — Забрана чрез хипнотичен транс да отговаря на подобни въпроси. Готова съм да заложа името си на авторитет!

— Ще изчезне при Агонията с подправката — подхвърли Одрейди.

— Ако успее да се справи!

— Предполага се, че хипнотичният транс е една от нашите тайни.

Белонда премисли направеното заключение: *Никоя сестра, тръгнала с първото Разпръскване, не е успяла да се върне.*

С големи букви в съзнанието им бе изписано: „Нима изменниците от «Бин Джебзърит» създадоха почитаемите мами?“

Мнозина го предполагаха. Тогава защо тия жени прибягват до сексуалното обвързване на мъжкарите? Брътвежите на Мурбела, позоваваща се на историята, не бяха задоволително обяснение. В основата си всичко противоречеше на бин-джебзъритското учение.

— Трябва да преминем към обучаване — настоя Белонда. — Смущаващо е, че знаем толкова малко.

Одрейди веднага призна важността на казаното. Колко ли съблазнителна бе примамката? Послушниците се оплакват, че в сънищата си стават почитаеми мами... С пълно право се кахъреше Бел!

Създай или разбуди такива необуздани сили и ела да видиш сложната грамада на фантазиите на плътта. Можеш да водиш цели поколения, хванати за носа на техните щения и обективизираните представи на фантазиите им.

Ето къде се намира ужасната сила, с която са дръзнали да си послужат почитаемите мами.

Очевидно е, че те държат ключа към заслепяващия екстаз и са спечелили половината битка. Простичкият факт, че подобно нещо съществува, бе вече началото на пътя към поражението. Хората на нивото на Мурбела в онова Сестринство може и да не бяха го разбрали, но намиращите се на върха... Възможно ли бе просто да си служат с тази сила, без да държат сметка или поне да подозират нейната пронизваща мощ?

— *Ако е така, как са могли нашите първи от Разпръскването да позволят да бъдат подмамени в подобна глуга улица?*

Белонда бе вече предложила собствена хипотеза — по време на първото Разпръскване почитаеми мами казват на взети пленнички сред светите майки: „Добре дошла, света майко. Бихме искали да присъстваш на малка демонстрация на нашите сили.“ Полово шоу в качеството на интерлюдия, последвано от демонстрация за бързината на телесните движения на една почитаема мама. Следващата стъпка е прекратяване на обичайните поемания на мелиндж и инжектирането на заместител на адреналинова база, поръсен обилно с хипнонаркотик. Светата майка, въведена в хипнотичен транс, се превръща в сексуално впечатан индивид.

Изброеното дотук, към което се прибавя задължително силно страдание от абстинентния синдром при прекъснат мелиндж (подказано също от Бел), би могло да накара жертвата да се отрече дори от корените си.

Съдба, помогни ни! Дали всички първоначални почитаеми мами са били свети майки? Готови ли сме да проверим тази хипотеза на

свой гръб? Какво можем да научим по въпроса от двойката в не-кораба?

Пред внимателно гледащите очи на Сестринството се намираха още два източника на информация, но ключът към тях предстоеше да бъде открит.

Жена и мъж вече не са само партньори за размножаване, нито пък могат да бъдат един за друг опора и утеха. Прибавено е ново. Залозите са уголемени.

Мурбела каза нещо и то привлече без остатък вниманието на старшата света майка, когато се появи в направения запис, играещ сега по повърхността на масата:

— Ние, почитаемите мами, сами си го търсихме! Не можем да виним никого.

— Чу ли? — попита Белонда.

Одрейди рязко тръсна глава, понеже не искаше нищо да отвлича вниманието ѝ от острата размяна на реплики.

— Не можеш да кажеш същото за мен — възрази Айдахо.

— Излишно извинение — обвини го Мурбела. — Просто си бил подготвен от тлейлаксианците да уловиш в капана първата Впечатка, на която си попаднал!

— И да я убия — внесе поправка Айдахо. — Ето какво са имали предвид.

— Но ти дори не направи опит да ме убиеш. Разбира се, не искам да кажа, че би успял.

— Тогава, когато... — Айдахо прекъсна думите си с неволен поглед към записващите видеоочи.

— Какво щеше да изтърси? — моментално се вклини Белонда. — Трябва да разберем!

Одрейди продължи мълчаливо да наблюдава задържаната двойка. Пленничката — почитаема мама, демонстрира изненадваща проникателност.

— Може би мислиш, че си ме пипнал случайно и без специална подготовка от твоя страна?

— Именно.

— Но в теб виждам нещо друго! Не напредна особено съобразно заложеното. Представи се в определени граници.

Айдахо се вгълби в себе си и очите му леко се замъглиха. Наклони назад глава, изпъвайки гръдните мускули.

Типично изражение на ментат! — прецени Белонда.

Повечето експерти по анализ биха предположили същото, но все пак трябваше да получат потвърждение от страна на самия Айдахо. Ако е ментат, защо да държи събрана в себе си толкова информация?

Заради другите неща, до които е стигнал благодарение на същите способности. Той се бои от нас — и с пълно право.

Мурбела заговори, без да крие подигравателната си усмивка: — Ти импровизира и внесе подобрение в онова, дето тлейлаксианците бяха заложили. В теб има нещо, което никога не допуска оплакване, независимо от обстоятелствата!

— Ето как сама се справя с чувството си за вина — изкоментира Белонда. — Достатъчно е да бъде убедена, че е вярно, така Айдахо не би могъл да я вкара в капана по никакъв начин.

Одрейди сви устни. От прожектираното си личеше, че голата се забавлява.

— Може би същото важи и за нас двете.

— Няма как да обвиниш тлейлаксианците, нито пък аз да укоря почитаемите мами.

Тамалани влезе в работната стая и се отпусна до Белонда в своя стол с биологично саморегулиране.

— Виждам, че и вие се интересувате от същото — тя посочи изображението на двете фигури.

Одрейди изключи прожекционния апарат.

— Направих проверка на нашите аксолотлови резервоари — продължи Тамалани. — Проклетникът Сцитал е задържал жизнено важна информация.

— В първия ни гола няма никакъв дефект, нали? — попита Белонда.

— Нашите от Сук не са открили нищо. Одрейди заговори с внимателно подбран тон:

— Сцитал трябва да запази нещичко, за да може да се пазари. Чудновата бе мисълта и на двете страни: Сцитал плаща на „Бин Джезърит“ за закрила от почитаемите мами и за убежището си в Дома на Ордена. Но всяка проучила добре нещата около него света майка знаеше, че друго движи последния тлейлаксиански Майстор.

Умни са, наистина са умни в „Бин Тлейлакс“. Много повече, отколкото предполагахме. Лепнаха ни петно с аксолотловите си резервоари. Самата дума „резервоар“ е поредната тяхна измама. Представяхме си контейнери с топъл амнионен флуид, като във всеки от тях е събрана сложна машинария, копираща (по фин, дискретен и подлежащ на регулиране начин) функцията на утробата. Резервоарът е налице, добре! Но вижте какво е съдържанието му.

Решението на тлейлаксианците удряше право в целта: ползвай оригинала! Природата го е създавала цяла вечност. Единственото, останало за „Бин Тлейлакс“, бе да добавят собствена регулираща система, свой начин за точно копиране на съдържащата се в клетките информация.

„Езикът на Бога“ — както казваше Сцитал.

На Шейтана бе по-подходящо.

Обратна връзка. Клетката направлява дейността на своята утроба. Впрочем — почти същото, което прави оплодената яйцеклетка. Тлейлаксианците просто бяха усъвършенствали процеса.

Одрейди въздъхна и за миг събра погледите на съдружничките си:

Нима старшата света майка има нови безпокойства?

Откровенията на Сцитал ме тревожат. Каква бе ползата ни от тях. О, колко ни отврати „подправянето“. После се пристъпи към усъвършенствания и рационализации. Те наистина бяха рационално обяснение на нерационални подбуди! Ами ако няма друг начин. Ако точно по този път стигнем до голите, които толкова ни трябва. Може би ще се намерят доброволци. Бяха намерени! Доброволци, и то какви!

— Витаеш в облаците! — измърмори Тамалани, а после погледна към Белонда, решила да каже нещо, но в следващия миг предпочела да не го прави.

Лицето на светата майка Белонда стана меко и ласкаво — чест спътник на мрачните ѝ чувства. Тя изрече малко по-силно от гърлен шепот:

— Твърдо настоявам да елиминираме Айдахо. Колкото до тлейлаксианското чудовище...

— Защо правиш предложение с евфемизъм? — попита Тамалани.

— Да го убием тогава! А тлейлаксианецът да стане обект на всякакъв вид убеждения, които можем...

— Млъкнете и двете! — разпореди се Одрейди.

Тя притисна за малко длани към челото си и се вгледа в еркерния прозорец, зад който се лееше леден дъжд. Службата за метеорологичен контрол продължаваше да трупа нови и нови грешки. Обвиненията към нея бяха излишни, макар хората да не мразят нищо повече от непредсказуемостта изкуствено:

„Искаме го, както е в природата!“ Каквото и да е то.

Когато я връхлитаха подобни мисли, Одрейди копнееше за съществуване, граничещо с реда, който тя винаги бе харесвала. Периодични разходки в овощните градини. Обичаше да го прави във всяко годишно време. Спокойна вечер с приятели и размяна на мисли в разговор с онези, към които чувства топлина. *Привързаност ли?* Да. Старшата майка си позволяваше още повече — обич на съмишленици. Както и хубава храна и напитки, подбрани за подобряване на настроението. Наистина го искаше. Колко добре е, когато всичко е вкусно. А по-късно... Да, по-късно — отоплено легло с мил спътник, чувствителен към нуждите ти така, както и ти към неговите.

Разбира се, повечето от тези неща просто нямаше как да се случат. Отговорности! Каква огромна с изискванията си дума. Как тежи и изгаря.

— Огладнявам — каза Одрейди. — Да поръчам ли да сервират тук обяда?

Белонда и Тамалани я загледаха.

— Едва единайсет и половина е — смутолеви Тамалани.

— Да или не? — настоя Одрейди.

Двете свети майки се спогледаха.

— Както искаш — заяви Белонда.

В „Бин Джезърит“ имаше поговорка (естествено Одрейди я знаеше), че в Сестринството нещата вървят по-гладко, когато стомахът на старшата света майка е доволен. Точно това реши въпроса.

Тя набра по интеркома личната си кухня:

— Дуана, обед за трима. Нещо специално. По твой избор. Когато обедът пристигна, оказа се едно особено предпочитано ястие на Одрейди — телешко месо в огнеупорен съд. Дуана бе показала очевидното си майсторство с подправките, с мъничкото розмарин в

телешкото и с непреварения зарзават. Превъзходно. Наслаждаваше се на всяка хапка. Другите две жени работиха упорито през цялото време на храненето: лъжица — уста, лъжица — уста.

Дали пък тук не се намира част от обяснението защо аз съм старша майка, а не те?

Когато извиканата прислужница очисти останките от обета, Одрейди се върна към един от любимите си въпроси:

— Какво се приказва в учителските стаи и между послушниците?

Не бе забравила своите собствени послушнически дни, когато беше се вслушвала в приказките на всяка възрастна жена в очакване на важни истини, но в повечето случаи научаваше само за незначителни случки със сестра еди коя си или за последните проблеми на проктора хикс. Понякога обаче бариерите падаха и я заливаше поток от важни сведения.

— Твърде много послушници жадуват да поемат с нашето Разпръскване — дрезгаво отговори Тамалани. — Потъващи кораби и плъхове, според мен.

— Напоследък има голям интерес към архивите — рече Белонда. — Сестрите с по-задълбочени познания идват за потвърждение дали една или друга послушница носи генетичния знак на Сиона.

Одрейди прояви интерес към новината. Общата им атрейдска предшественица от отминалите във вечността времена на Тирана.

Сиона Ибн Фуад ал-Сейефа Атрейдска — бе дарила потомците си със своята способност да остават скрити за търсачи, които виждат в бъдното. Всички разхождащи се свободно из Дома на Ордена имаха тази вродена защита.

— Важен генетичен знак, така ли? — запита Одрейди. — Съмняват ли се, че са предпазвани?

— Търсят сигурен отговор — проскърца Белонда. — А сега мога ли да се върна към Айдахо? Защото той едновременно носи и не носи генетичния знак. Притеснявам се. Явно някои негови клетки не са белязани с маркера на Сиона. Какво са сторили тлейлаксианците?

— Дънкан е запознат с опасността, а и самият той няма самоубийствени забежки — поясни Одрейди.

— Просто не знаем какво представлява! — оплака се Белонда.

— Възможно е да е ментат, а всички добре разбираме какво означава това — добави Тамалани.

— Разбираме и защо държим Мурбела — рече Белонда. — Заради ценната информация в нея. Но Айдахо и Сцитал.

— Достатъчно! — отрязва ги Одрейди. — Кучето-вардиянин обикновено лае прекалено дълго!

Белонда реагира меко казано неохотно на думите ѝ. *Кучета-вардияни*. Възприетото в „Бин Джезърит“ определение на постоянния контрол, за да има сигурност, че не си попаднал в плитки води. Прекалено дразнещо за послушниците, но просто част от живота на светите майки.

В един следобед, когато двете се оказаха сами в стаята със сиви стени за събеседване в не-кораба, Одрейди го бе обяснила на Мурбела. Застанали близо една до друга, почти лице в лице. С пресрещнати погледи. Твърде неофициално и дискретно; с изключение на осведомеността за всички видеоочи около тях.

— Аха, вардияните! — бе възкликнала Одрейди в отговор на въпрос на Мурбела. — Означава, че сме взаимни досадници. Но не прави от факта повече, отколкото е. Рядко стигаме до заяждане. Една дума е достатъчна.

Мурбела, чието овално лице бе изкривено от явно изразено неприязнено чувство, а широко отстоящите ѝ зелени очи горяха, очевидно помисли, че старшата майка говори за обичаен знак или парола, ползвани от сестрите в подобни ситуации.

— Коя дума?

— Която и да е, по дяволите! Всяка подходяща. Нещо като взаимен рефлекс. Едновременно изречено „хайде“, което не ни притеснява излишно. Приемаме го, тъй като ни държи нащрек.

— Ти ще ме вардияниш ли, когато стана света майка?

— Имаме нужда от нашите кучета-вардияни. Без тях щяхме да сме по-слаби.

— Звучи потискащо.

— Не го приемаме по този начин.

— Според мен е противно — тя погледна в просветващите лещи на тавана. — Също като онези скапани видеоочи.

— Мурбела, постарали сме се да се погрижим за себе си. Веднъж станала бин-джезъритка, получаваш грижи и подкрепа през целия си

живот.

— Удобно местенце — изрече го с нескрито презрение.

Одрейди заговори меко и с разбиране:

— Не съвсем, но доста по-различно. През целия си живот се натъкваш на предизвикателства. А връщаш на Сестринството дължимото само в границите на възможностите си.

— Кучета-вардияни!

— Винаги се грижим една за друга. Някои от заелите властови постове може да проявяват от време на време авторитарни склонности, дори да започнат да фамилиарничат, но това става само до степен, която е внимателно подбрана в зависимост от изискванията на момента.

— И никога истинска сърдечност или чувствителност, така ли?

— Така казва правилото.

— Може привързаност, но не и обич?

— Вече ти казах правилото.

Одрейди веднага улови недвусмислената реакция по лицето на Мурбела.

Аха, най-после! Ще поискат да се откажа от Дънкан!

— Разбирам, бин-джезъритките не могат да обичат.

Тъга прозвуча в гласа ѝ. Но пленничката все още имаше на какво да се надява.

— Случват се и любви — каза Одрейди, — ала сестрите ми се отнасят към тях като към отклонения.

— Значи, ако правилно съм разбрала, това, което чувствам към Дънкан, е отклонение?

— Да. И сестрите ще направят опит да го отстранят.

— Лечение! Оздравителна терапия за поражения от болест!

— Сестрите считат, че любовта е признак на развала.

— Виждам докъде си я докарала с твоята развала^[1]! Белонда измъкна Одрейди от станалото преди време, сякаш бе следвала пътя, по който се движеха мислите на старшата света майка:

— *Въпросната почитаема мама никога няма да ни принадлежи изцяло!* — Бел обърса петно от обедния сос в ъгъла на устата си и заключи:

— Губим си времето с опити да я направим една от нас. *Поне вече не нарича Мурбела „курва“* — помисли Одрейди. — *Има*

подобрение.

[1] Игра на думи: повторената дума „развала“ в сленга има значение на „глупост“, „оглупяване“. — Б. пр. ↑

„Всички правителства страдат от постоянно повтарящо се зло — властта привлича патологично обременени личности. Впрочем, властта сама по себе си не корумпира, а просто всмуква като магнит онези, които са склонни към подкупничество. При подобни хора се наблюдава склонност за опиване от насилие — състояние, към което те бързо се пристрастяват.“

Мисионария Протектива текст QIV

Ребека остана на колене върху жълтия кахлен под, както ѝ бе заповядано; не се осмели да погледне нагоре към височайшата почитаема мама, която бе толкова опасна, макар и седнала нависоко и далече от нея. Два часа бе чакала тук, почти в средата на огромната зала, докато височайшата и нейните спътнички похапваха обед, поднесен от раболепни слуги. Ребека внимателно бе проследила маниерите на прислугата и реши да им подражава.

Очните орбити още я боляха от трансплантацията, която равинът ѝ направи преди по-малко от месец. Сега очите ѝ имаха син ирис и бяла еклера, без да подсказват с нищо за Агонията с подправката. Защитата бе временна. След по-малко от година новите очи щяха да я издадат с възвърнатата си плътна синева.

Каза си, че болката е най-малката от всички трудности. Органична присадка подаваше необходимите дози мелиндж, скривайки зависимостта ѝ. Общото количество бе пресметнато за около шейсет дни. Ако тукашните почитаеми мами я задържат по-дълго, липсата щеше да я хвърли в зверски страдания, несъпоставими по сила с първоначалните. Но най-голямата непосредствена опасност се криеше в шерето, чието количество ѝ бе дозирано с подправката. Ако тези жени го откриеха, подозренията им щяха да бъдат напълно потвърдени.

Справяш се добре. Бъди търпелива. Обаждаше се Другата Памет от останалите на Лампадас. Гласът отзвънна меко в главата ѝ.

Тембърът му беше като този на Лусила, но Ребека не можеше да бъде сигурна.

Гласът бе станал по-близък в месеците след Споделянето, когато ѝ се представи като „Говорител на твоя Мохалата“. *Тези курви не могат да имат нашите познания. Не го забравяй, то ще те окуражава.*

Присъствието на други в нея, което не отнемаше и частица от вниманието ѝ върху ставащото наоколо, я бе изпълнило с нещо повече от страх. *Назоваваме го Едновременно протичане* — бе пояснил Говорителят. — *Едновременното протичане усилва нашето съзнание.* Когато тя се опита да го обясни на равина, той бе реагирал гневно: „Опетнена си с нечисти помисли!“ Бяха в кабинета му — късно през нощта.

— Отнемаш време от дните, които са ни отредени! — бе извикал той.

Работният кабинет представляваше помещение под земята, чиито стени бяха покрити със стари книги, ридулианови кристали, свитъци. Беше предпазен от сондиране с помощта на най-сполучливите иксиански приспособления, усъвършенствани от неговите хора.

В подобни случаи равинът ѝ разрешаваше да сяда до писалището му, като я гледаше, облегат в стария си стол. Разположен ниско до него светоглобус# хвърляше върху брадата му светлина, дошла сякаш от древността; тя се отразяваше от очилата, носени почти само за служебна важност.

Ребека симулира, объркване:

— Нали каза, че от нас се иска да спасим съкровището от Лампадас. Нима „Бин Джезърит“ не ни засвидетелства почтеност?

Видя тревогата в очите му:

— Вчера чу как Леви обсъжда въпросите, задавани тук. Защо бин-джезъритската вещица идва при нас? Ето какво ме питат.

— Нашата версия е последователна и правдоподобна — възпротиви се Ребека. — Сестрите ни научиха как дори Прорицателят да остане безпомощен.

— Не знам... Не знам — завъртя тъжно глава равинът. — Какво е лъжа? Какво е истина? Нима сами се осъждаме със собствените си уста?

— Заставаме срещу погрома, равин! — тя си послужи с довод, който обикновено усилваше твърдостта му.

— Казаците! Да, права си, дъще. Във всяка епоха има казаци и не само ние сме познали камшиците и сабите им, когато се втурват в селото, носейки гибел в сърцата си.

Ребека помисли колко странно е умението му да остави у събеседника си впечатление, че въпросните събития са скорошни и сам той ги е видял. Никога прошка, никога забрава. Лидице бе вчера. Колко незаличим спомен бе това за Скрития Израел. Погром! С приемствеността си носеше почти същата сила, която имаше присъствието на „Бин Джебърит“ в нейното съзнание. Почти. Даде си сметка, че точно на това се противопоставяше равинът.

— Страхувам се, че вече не си с нас — каза той. — Какво ти сторих? Какво? Правя всичко само в името на честта.

Мъжът погледна към приборите на стената, които отчитаха количеството на енергията, събрана през нощта от вятърните мелници с вертикални оси, разположени около и по всички постройки във фермата. Приборите показваха, че машините отпиват във високото, трупайки енергия за утрешния ден. Бяха подарък от „Бин Джебърит“ — късче свобода от Икс. Независимост. Ама че странна дума.

Без да погледне към Ребека, той рече:

— За мен цялата история с Другите Памети е много трудна за възприемане. Винаги е било така. Паметта би трябвало да носи мъдрост, но в случая е друго. Всичко се свежда до начина, по който се обръщаме към нея, както и за какво и къде си служим с придобитото познание.

Равинът се обърна, все още с лице в сянката:

— Какво казва гласът в теб? Гласът на онази, за която ти мислиш като за Лусила?

Ребека не пропусна да отбележи, че му е приятно да произнася това име. Щом Лусила може да говори чрез дъщеря на Скрития Израел, значи още е жива и не е била предадена.

Докато отвърщаше, жената сведе погледа си:

— Казва, че разполагаме с онези вътрешни изображения, звуци и усещания, които идват след повикване или влизат без покана, когато е нужно.

— О да, при необходимост! А какво е тя, ако не сетивни сведения от плътта, която може да е била там, където ти не бива да ходиш... и да вършиш осъдителни неща?

Други тела, други спомени — помисли Ребека. След като го бе опознала от опит, разбираше, че никога няма да го напусне доброволно. — *Може би наистина съм станала бин-джезъритка. Ето от какво се бои той.*

— Ще ти кажа нещо — рече равинът. — „Критичното пресичане на живо съзнание“ не представлява нищо повече от онова, което, осъзнаваш като собствени решения, поели от самата теб сякаш нишки към живота на другите.

— Да видим собствените си действия като реакцията на другите — точно така го приемат сестрите.

— Това е мъдрост. Към какво се стремят те според уважаемата госпожа вътре в теб?

— Влияние върху съзряването на човешкия род.

— Хм. И вярва, че събитията не са отвъд нейното влияние, а просто са недостижими за сетивата ѝ. Да, почти умно. Но зрялост... Ех, Ребека, не се ли намесваме в план от по-висш порядък? Имат ли право човеците да поставят граници на сътвореното от Йехова? Мисля, че Лито II го е разбрал, А уважаемата дама в теб го отрича.

— За него казва, че е Отвратителен тиранин.

— Наистина е бил, но и преди Лито е имало мъдри тирани, а без съмнение ще има и други след нас.

— Наричат го Шейтан.

— Да, притежавал е собствена сатанинска сила. Споделям техните страхове. Но мисля, че по-скоро е имал способността да споява като цимент, отколкото да вижда в бъдното. Така че просто е придал форма на онова, което е зърнал.

— Същото казва и дамата. И още: съхранил е техния граал.

— Да, те отново са на границата на мъдростта.

Дълбока въздишка разтърси равина и той пак се загледа в приборите на стената. *Енергията за утрешния ден.*

После върна вниманието си към Ребека. В нея бе настъпила промяна. Не можеше да не го забележи. Твърде много бе заприличала на онези в „Бин Джебзърит“. Напълно разбираемо впрочем. Всички ония хора от Лампадас бяха окупирали мислите ѝ. Но те не бяха като

свинете в Гадара^[1], подкарани към морето заедно с бесовете в тях. *А аз не съм Иисус.*

— Как гледаш на разказаното от тях за старшата майка Одрейди, която често пращала по дяволите собствените си архивисти заедно с цялата им служба? Ама че работа! Не са ли архивите като книги, в които запазваме събраната своя мъдрост?

— Равин, да гледам ли на себе си като на архивист?

Въпросът и го пообърка, но същевременно хвърли светлина върху проблема. Той се поусмихна и рече:

— Ще споделя нещо с теб, дъще. Донякъде съм съгласен с въпросната Одрейди. Архиварите винаги мрънкат за щяло и нещяло.

— Да ги приема ли също за мъдро решение?

О, с каква стеснителност зададе въпроса си!

— Да, дъще, повярвай ми, че е мъдро. Колко внимателно архивните служители прикриват и най-слабия намек за свое мнение. Само редят дума след дума. Какво високомерие!

— Рави, как преценяват с кои думи да си послужат?

— Аха, капчица истина стигна до теб, дъще. Онези от „Бин Джезърит“ не са придобили мъдрост; причината е в техния граал.

Тя го видя изписано на лицето му: *Опитва се да ме изпълни със съмнения за животите, които нося в себе си.*

— Нека ти кажа още нещо за „Бин Джезърит“ — рече мъжът.

Но умът му внезапно се превърна в бял лист. Нито дума, никакъв мъдър съвет. Не беше му се случвало от години. Оставаше му само една възможност — откровеността.

— Може би много дълго, моя Ребека, те са вървели по пътя към Дамаск^[2], неосветен от заслепяващ пламък. Чувам твърденията им, че техните действия целят добруването на човешкия род. Но някак си не мога да го приема, нито пък вярвам, че Тиранът е успял да го забележи.

Когато Ребека отвори уста, за да му отговори, той я спря с вдигната ръка:

— Хуманност в зрялата ѝ форма, така ли? И може би техният граал? Но не е ли откъснат и изяден зрелият плод?

Сега тя си спомни за тези думи, намирайки се на пода на голямата зала в станцията на Свързващия възел, сякаш ги виждаше

въплътени не толкова в пазените в самата нея животи, колкото в действията на взелите я в плен.

Височайшата почитаема мама привърши с яденето. Обърса ръцете си в дрехите на една жена от слугинския състав.

— Нека се приближи — нареди височайшата.

Болка прониза лявото рамо на Ребека и тя залитна, както бе на колене. Назоваемата Логно се бе промъкнала изотзад с дебнещи стъпки на ловец и забила шокова палка в плътта на пленницата.

Смях отекна в залата.

Ребека се изправи със залитане и бавно тръгна непосредствено пред болезнения остен; когато стигна до основата на стълбите, водещи нагоре към височайшата почитаема мама, познатото бодване я спря.

— Долу! — подсили командата си Логно с последващо ръгване. Ребека се свлече на колене и се загледа в стъпалата право пред себе си. По жълтите плочки се виждаха тесни пукнатини. Усети някакъв прилив на сили при вида им. Височайшата почитаема мама каза: — Логно, остави я. Искам отговори, а не писъци. После заповяда на Ребека:

— Погледни ме, жено!

Пленницата вдигна очи и се загледа нагоре към лицето на смъртта. Лице без нищо отличително, но излъчващо огромна заплаха. Какви безизразни черти... Почти като на глупав човек. И каква дребна фигура. Ала всичко установено дотук само засили чувството ѝ за опасност. Дребната жена явно разполагаше с огромна мощ в себе си, за да командва ужасните люде наоколо.

— Знаеш ли защо си тук? — попита височайшата. Ребека отговори с възможно най-раболепния си тон:

— О, височайша почитаема мамо, бе ми казано, че искаш от мен да разкажа за системата от познания за Прорицание в истината и за други неща на Гамму.

— Била си омъжена за Прорицател! — прозвуча като смъртно обвинение.

— Той е починал, височайша почитаема мамо.

— Не, Логно! — предупреждение за помощницата, която рязко бе насочила помощното си средство към падналата на колене. Тази отрепка не познава нашите правила. А сега отстъпи встрани, откъдето пламенността ти няма да ми пречи.

— Слушай, отрепко, ще се обаждаш само в отговор на зададени въпроси или когато ти наредя! — внезапно изкрещя височайшата почитаема мама.

Ребека се сви от страх, като да следваше удар. В главата ѝ пошепна Говорителят:

Беше почти Гласът. Вече бѣди нащрек.

— Познавала ли си някоя от онези, които сами се зоват бинджезъритки?

Ето, дойде!

— Всеки, е виждал вещиците, височайша почитаема мама.

— Какво знаеш за тях?

Разбирам защо ме доведоха тук.

— Само това, което съм чувала, височайша почитаема мама.

— Смели ли са те?

— Говори се, че винаги се стараят да избегнат рисковете, височайша почитаема мама.

Достойна си за нас, Ребека. Разбрала си какво представляват курвите. Така мраморният блок се търкаля в собствения си канал надолу по склона. Те мислят, че не ни харесваш.

— Богати ли са в „Бин Джезърит“? — продължи с въпросите височайшата.

— Мисля, че вещиците са бедни в сравнение с вас, почитаема мама — отвърна Ребека.

— Защо го казваш? Не говориш ли така само за да ми се понравиш!

— Почитаема мама, могат ли вещиците да изпратят голям кораб от Гамму, само за да стигна дотук? И къде са сега те? Крият се от вас.

— Да, къде са? — попита почитаемата мама.

Ребека сви рамене.

— Беше ли на Гамму, когато оня, когото те наричат башар, успя да избяга? — поинтересува се височайшата.

Знае, че си била.

— Височайша почитаема мама, бях там и чух, което се разправя по въпроса. Но аз не му вярвам.

— Вярвай само в онова, в което ти кажем да вярваш, никаквице! За какви приказки спомена?

— Че се придвижвал със скорост, неуловима за окото. Че избил много хора... с голи ръце. И още, че задигнал не-кораб и избягал в Разпръскването.

— Отрепка такава, повярвала си за бягството му.

Виж какъв страх я подгони! Не може да скрие, че трепери.

— Говори за Прорицанието в истината — разпореди се разпитващата.

— Почитаема мамо, това не го разбирам. Помня думите на моя съпруг Шоел. Мога да ги повторя, ако искаш.

Височайшата почитаема мама спря за миг и огледа отвсякъде помощниците и съветниците си, които вече започваха да показват, че им е доскучало.

Защо просто не убие това нищожество?

Ребека, видяла насилието в очите, които гледаха към нея с оранжеви искрици, буквално се сви в черупката си. Отправи мислите си към своя съпруг, когото наричаше с галеното име Шоел. Думите му носеха спокойствие. Бе показал „Същинския си талант“ още като дете. Някои го наричаха инстинкт, но Шоел никога не бе използвал тази дума:

„Вслушвай се в гласа на стомаха си. Ето какво винаги казваха учителите ми.“

Изразът звучеше толкова земно, че според него веднага бе отблъсквал дошлите да търсят „потайната мистерия“.

„Няма никаква тайна — бе настоявал Шоел. — Само подготовка и упорита работа като при всичко останало. Упражняваш онова, което се нарича «petite perception» — сиреч способността да откриваш съвсем слаби промени в реакциите на хората.“

Сега Ребека виждаше такива незначителни промени у онези, които гледаха надолу към нея.

Искат да съм мъртва. Защо?

Говорителят бе готов със съвет:

Височайшата демонстрира властта, която има над останалите. Не постъпва така, както другите искат, а прави онова, което според нея не би им харесало.

— Височайша почитаема мамо — осмели се да заговори Ребека, — толкова богата и силна си ти, че не може да няма някое прислужническо местенце, на което да правя всичко, за да съм ти от

полза. — Искаш да постъпиш на служба при мен? *Каква зла усмивка!*
— Ще бъде щастие, височайша почитаема мамо.

— Не съм тук, за да те правя щастлива.

Логно направи крачка напред:

— Дейма, тогава ощастливи поне нас. Нека си поиграем малко
с...

— Млъкни!

Ах, каква грешка! Да бъде наречена тук с интимното си име, заобиколена от останалите.

Логно се дръпна назад и без малко да изпусне шоковата палка.

Височайшата почитаема мама погледна с оранжеви искрици в очите си надолу към Ребека:

— Връщаш се към мизерното си съществуване на Гамму, нещастнице. Ще постъпим милостиво. След като видя какво можем да ти дадем, продължавай да живееш без него.

— Височайша почитаема мамо! — възпротиви се Логно — Подозираме, че...

— Аз пък подозирам теб, Логно. Върни я обратно жива! Чу ли? Да не си помислила, че не можем да я намерим, ако въобще някога ни трябва?

— Не мисля така, височайша почитаема мамо.

— А теб, отрепко, ще продължаваме да те следим — добави височайшата.

Клъвна! Смята те за примамка, с която да улови по-едра плячка. Наистина интересно. А носи мислеща глава и си служи добре с нея въпреки отвратителната си природа. Нали така е стигнала до властта.

През целия път обратно към Гамму, затворена в един от вонящите отсеци на кораб, ползван някога от Сдружението, Ребека не спря да мисли за крайно затрудненото си положение. Онези курви със сигурност не очакваха от нея да изтълкува погрешно намерението им. А може би точно това и да искаха... Сервилност, раболепие. *Душата си дават за такива неща.*

Знаеше, че постигнатото е резултат както от Шоеловото Прорицание в истината, така и от помощта на съветите от Лампадас.

„Натрупваш множество малки наблюдения, които сетивата ти са доловили, без те изобщо да са стигнали до съзнанието — беше й

обяснил някога Шоел. — Когато обаче се съберат в достатъчно количество, казват неща на език, дето не се говори от никого. Думите просто са ненужни в случая.“

За нея това бе едно от най-странните обяснения, които някога беше чувала: преди личното ѝ изпитание с Агонията. По-късно — нощем в леглото — успокоени от мрака и докосването на любимото тяло, наистина не се нуждаеха от думи, макар че споделяха и тях.

— Езикът ти пречи — бе казал Шоел. — Трябва да се научиш да разчиташ собствените си реакции. Понякога намираш слова, за да опишеш нещо, друг път не...

— Без нито една думичка ли? Дори за въпроси?

— Нужни са ти думи? Какво ще кажеш за тези: Доверие? Вяра? Истина? Честност?

— Шоел, това са хубави думи.

— Но не стигат до целта си. Не разчитай на тях.

— А ти на какво разчиташ?

— На собствените си вътрешни реакции. Прочитам себе си, не лицето пред мен. Винаги разпознавам лъжата, след като пожелае да обърне гръб на лъжеца.

— Значи така го правиш, а? — тя удари силно голото му рамо.

— Други постъпват различно. Една личност например ми каза, че разпознава лъжеца по желанието си да го хване под ръка и да се поразходи с него, без да престане да го успокоява. Може да го приемеш за глупаво, но върши работа.

— Мисля, че дори е доста умно, Шоел — каза го от любов, макар наистина да не разбираше какво точно означава.

— Скъпоценна моя обич — той подложи ръка под главата ѝ. — Прорицателите имат Усет за истината, който действа през цялото време, след като веднъж е разбуден. Моля те, не ми казвай, че съм умен, защото тези думи всъщност изрича любовта ти.

— Не ми се сърди, Шоел — Ребека мушна глава в свивката под рамото му и го погъделичка заради слабостта си към мириса на неговите мишници. — Искам да знам всичко, което е в теб.

Той леко премести главата ѝ, за да ѝ бъде по-удобно, и каза:

— Знаеш ли какво повтаряше моят инструктор на Трето ниво? „Не трябва да знаеш нищо! Научи се да бъдеш напълно наивен.“

Тя се изненада:

— Как, съвършено нищо ли?

— Пристъпваш към обекта с абсолютно чиста плоча и нямаш нищо както върху себе си, така и вътре в теб. Каквото и да дойде, то само се изписва.

Стори й се, че започна да вниква:

— Абсолютно нищо не трябва да се намесва.

— Правилно. Ти си първобитен дивак и невежа, без дори следа от съвършенство, който се движи гърбом към върховната си изява. И така, стигаш до целта, макар да не си я търсил.

— Е, Шоел, сега каза нещо наистина умно. Обзалагам се, че си бил най-добрият ученик, когото някога са имали, най-умният и...

— Намирах всичко това за безкрайна глупотевина.

— Не и ти!

— Докато един ден нещо в мен трепна леко. Не беше шавване на мускул или нервен спазъм, което друг би могъл да установи. А просто трепване...

— Къде го почувства?

— В никакъв случай не мога да посоча точното място. Обаче преподавателят ми на Четвърто ниво ме бе подготвил за него: „Хвани го внимателно. С нежни ръце...“ Един от учениците помисли, че онова нещо трябва наистина да се задържи с ръце. Ой, как се смя учителят.

— Постъпил е несправедливо. — В късния час тя докосна с буза вече наболата му брада, без сама да чувства нужда от сън.

— Предполагам, че е било дори жестоко. Но когато трепването дойде, аз го усетих и разпознах. Не познавах подобно чувство. Изненада ме допълнително, защото, след като го различих, разбрах, че е било в мен през цялото време. Беше ми съвсем познато. Ето как трепна в душата ми Усетът за истината...

Тя веднага помисли, че би могла да усети и в себе си същото раздвижване, причинено от този Усет. Учудването в гласа му говореше, че наистина е доловил събуждането на нещо ново.

— И оттогава стана мое — продължи той. — Принадлежи ми толкова, колкото и аз на него. Никога не сме се разделяли.

— Сигурно е прекрасно — изрече тя със страх и завист в гласа си.

— Не е! Дори мразя част от него. Да гледаш на човеците по този начин е все едно да ги видиш изкормени и с висящи вътрешности.

— Да, отвратително!

— Наистина, но има и нещо добро в замяна, обич моя. Някои от хората, които срещаш, приличат на красиви цветя, протегнати към теб в ръката на невинно дете. Невинността. Собствената ми невинност откликва, което пък засилва Усета за истината. Ето какво ми даваш ти, обич моя.

Не-корабът на почитаемите мами пристигна на Гамму, но до космодрума свалиха Ребека в лихтера за транспортиране на отпадъчна маса и боклуци. Направо ѝ призля при вида и миризмата на сметта и изпражненията, но прие всичко спокойно. *У дома! Аз съм си у дома и Лампадас оцеля.*

Ала равинът не споделяше нейния ентусиазъм.

Пак бяха седнали в работния му кабинет, но сега тя се чувстваше несравнимо по-уютно с Другите Памети; и много по-спокойна. Той може би го забеляза.

— Повече от всякога приличаш на тях. Нечисто състояние.

— Рави, всеки от нас има недостойни предшественици и аз много се радвам, че познавам някои.

— Това пък какво е? Какво искаш да ми кажеш?

— Ние сме наследници на хора, вършили зли дела, равине. Не ни е приятно да откриваме злодеи и варвари в останалите назад наши предшественици, но те са си там.

— Какви приказки слушам!

— Рави, светите майки веднага могат да извикат всеки от тях. Не забравяй, че именно победителите създават потомство. Нали разбираш какво искам да кажа?

— Никога не съм те чувал да говориш толкова дръзко. Какво е станало с теб, дъще?

— Оживях, но знам, че понякога победата се постига срещу определена морална цена.

— Какво става? Думите ти продължават да са зли и нечестиви.

— Зло ли? Варварство е дори твърде меко казано за някои от злите дела, извършени от нашите прародители. А те са били преди всеки един от нас, рави.

Ясно виждаше, че го наранява и долавяше жестокостта в собствените си слова, но не можеше да ги спре. Защо избягваше от съзнанието му истината в казаното от нея? Нали бе почтен човек?

Ребека реши да говори по-внимателно, но се оказа, че думите ѝ продължават да го засягат дълбоко.

— Рави, ако бе станал свидетел на някои от нещата, които бях принудена да науча от Другите Памети, щеше да се върнеш тук, за да потърсиш нови дефиниции за понятието зло. Стореното от някои наши предшественици е по-страшно и от най-лошото, което можеш да си представиш.

— Ребека, Ребека! Знам, че такива са били изискванията на...

— Недей се извинява с „такива бяха времената“! Ти, който си равин, трябва да го знаеш много по-добре от другите. За къде си тръгнал без чувство за морал? Да, понякога наистина не чуваме...

Той скри лицето си с ръце и започна да се люлее напред-назад със стария стол, който тъжно заскърца.

— Рави, винаги съм те обичала и уважавала. Заради теб преминах през Агонията и я преодолях. Дойдох на Лампадас пак заради теб. Не отричай всичко, което научих от казаното сега.

Мъжът свали ръцете си, преди да отговори:

— Не го отричам, дъще. Но позволи ми да имам своята болка.

— Да, Рави, ала от всичко, което съм научила, вече съм дълбоко убедена, че няма невинни. Дължна съм да свикна с тази истина веднага, без минута отлагане.

— Ребека!

— Може би вина не е точната дума, но живелите преди нас са вършили неща, за които трябва да се плати.

— Това го разбирам, дъще. Да се направи сметка...

— Не ми казвай, че разбираш онова, за което почти нищо не можеш да знаеш — тя се изправи и го погледна отвисоко. — Не става дума за счетоводна книга. Докъде можеш да стигнеш по този начин?

— Аз съм твой равин, Ребека. Не бива да говориш подобни неща, особено на мен.

— Рави, колкото по-далече отиваш, толкова по-страшни са жестокостите, от което и цената става все по-висока. Да, ти не можеш да се върнеш толкова много назад, но аз самата съм длъжна да го сторя.

Тя се обърна и си тръгна, без да обръща внимание нито на плачливия му глас, нито на болката, с която я повика по име. А когато затваряше вратата, го чу да казва:

— Какво направихме? О, Израел, помогни ми.

[1] Един от десетте главни укрепени града в древна Палестина. Там Иисус Христос подсторва зли бесове, приели образ на свине, да се издавят в Галилейското море. — Б. пр. ↑

[2] Алюзия с плодородния и обилно напояван район около главния град на Сирия, оприличаван в древността с Едема. За евреите обаче е мрачно място, защото Нерон заповядва избиването на 10 000 техни сънародници заради големия им брой. — Б. пр. ↑

„Писането на история е до голяма степен процес на отвличане на вниманието. Повечето исторически писания го отклоняват от потайните влияния, скрити зад големите събития.“

Башарът Тер

Когато го оставяха на свободен режим, Айдахо често обследваше своя не-корабен затвор. Имаше толкова много да се види и научи за иксианското творение! Беше като истинска пещера на чудесата.

В днешния следобед спря за кратко неуморната си разходка из отредените му за квартира помещения и се загледа в малките видеоочи, вградени в светещата повърхност на входния портал. Те също го наблюдаваха. Винаги. Имаше странното усещане, че вижда себе си в онези любопитни точки. Какво ли мислеха сестрите, докато го изучаваха? Едрото дете-гола от отдавна мъртвия кийп на Гамму се бе превърнало в дългурест мъж с тъмна кожа и коса. Сега косата му беше по-дълга отколкото по времето, когато влезе тук в последния си ден на Дюн.

Очите на „Бин Джезърит“ го изследваха дори и под кожата му, така да се каже. Бе сигурен за подозрението им, че е ментат, и се боеше от тълкуванието, което биха могли да направят на този факт. А можеше ли един ментат да се надява да го скрие за неопределено време от светите майки? Глупости! Знаеше, че те вече го подозират и в овладяването на Усета за истина.

Той помахаше с ръка към видеоочите и каза:

— Неуморим съм. Мисля, че ще продължа да оглеждам.

Белонда мразеше всяка проява на шеговитото му отношение към правилата на надзора. Всъщност никак не харесваше и неговото бродене из кораба. А и не се опитваше да скрие мнението си от него. Винаги долавяше незададения въпрос в смръщената ѝ физиономия: *Дали търси начин да избяга?*

Наистина го правя, Бел, но не по подозирания от теб път.

В не-кораба за него бяха определени граници. Нямаше право да влиза във външното силово поле, в някои участъци на машинните отделения, където двигателят (както му бе казано) беше временно изваден от строя, в Стражевите помещения, в оръжейния арсенал, както и при пленения тлейлаксианец Сцитал. От време на време виждаше същия този Сцитал при едно от преградните съоръжения, където двамата се изучаваха през заглушителното поле, отделящо ги един от друг. Действаше и информационна бариера — секции от корабните дневници-записи, от които пазачите му бяха решили да не получава никакъв отговор на зададените въпроси.

Но в границите също имаше какво да се види и научи за цял един живот, дори ако той продължи в очакваните от него разумни предели от около триста стандартни години.

Стига почитаемите мами да не ни намерят.

Айдахо се чувстваше като преследвана от тях плячка, по-ценна дори от жените в Дома на Ордена. Нямаше никакви илюзии за съдбата си, ако преследвачите стигнат до убежището му. Знаеха, че е тук. Обучените лично от него в сексуално обвързване мъже, изпратени да внесат разложение сред почитаемите мами, определено дразнеха ловците.

А когато сестрите пък твърдо се убедят в способностите му на ментат, те със сигурност ще узнаят, че в ума му са въведени паметите на повече от един живот на обикновен гола. *Оригиналът нямаше въпросната дарба.* Ще се усъмнят, че е Куизъц Хадерах в латентно състояние. Виж как внимателно дозират порциите мелиндж за него! Очевидно бяха ужасени от мисълта, че могат да повторят грешката, която бяха допуснали с Пол Атрейдски и неговия син. — Тирана. *Три хиляди и петстотин години робия!*

Но общуването с Мурбела налагаше да си служи със съзнание на ментат. При всяко поредно противоборство с нея той не очакваше да стигне до отговори нито в момента, нито по-късно. Типичен подход със съсредоточаване във въпросите. Ментатите трупат въпроси по начина, по който останалите събират отговори. Въпросите създават свои собствени схеми и системи. Така се стига до най-важните форми. Наблюдаваш вселената, служейки си с изработени от теб модели, в които всичко включва изображения, думи и етикети с наименования (временни до едно), размесени без остатък със сетивни импулси, които

пък отразяват вътрешните мисловни построения по познатия начин на отскачане на светлината от светла повърхност.

Началният инструктор-ментат на Айдахо бе събрал временно значими думи за основното предварително мисловно понятие-идея: „Следи за последователни движения на вътрешния си екран.“

Още при първото колебливо потапяне в ментатския силов капацитет Айдахо успя да долови засилваща се сетивност по отношение на промените в собствените си наблюдения, винаги придружаващи *ставането* на ментата.

Белонда се оказа най-сериозното му изпитание. Той ужасно се боеше от пронизващия ѝ поглед и безпощадните въпроси. Ментат сондираше ментат. Посрещаше набезите ѝ внимателно, със сдържаност и постоянство:

Е, каква е сега целта ти?

Като че ли не знаеше!

Налагаше си да носи маската на търпението. Страхът идваше напълно естествено и не си струваше да не го показва. Белонда дори не криеше желанието си да го види мъртъв.

Айдахо прие факта, че преследвачите скоро ще открият единствения източник на уменията, с които той бе принуден да си служи.

Реалните възможности на един ментат се заключават в неговото мисловно построение, наричано големия синтез. То налага проява на търпение, което за не-ментатите бе невъзможно дори като представа. В школите го определяха като извънмерно постоянство и настойчивост. Ти си дивак-преследвач, знаещ да разчита най-незначителните знаци и следи, малките отклонения в реда на окръжаващата те среда. Можеш да определиш накъде водят те. Същевременно оставяш съзнанието си отворено за обхватните движения както извън, така и вътре в себе си. Ето как се стига до простодушието — основната изходна позиция на ментата, подобно на онова у Прорицателите, но много по-мощно.

„Открит си към всичко, което е в пълните възможности за изява на вселената — бе казал първият му инструктор. — Умът ти не е компютър, а прибор за насрещен отзив на възприеманото от сетивата.“

Айдахо винаги бе знаел, че и сетивата на Белонда са неизменно отворени. Тя го наблюдаваше с леко насочен навътре внимателен поглед, а в ума ѝ не преставаха да се въртят няколко предварително

изработени представи. Защитата му се основаваше на нейния основен недостатък; отварянето на сетивата е невъзможно без идеализъм, който обаче бе чужд на Белонда. В повечето случаи тя не поставяше най-добрите въпроси, което го принуждаваше да недоумява. Може ли Одрейди да приеме дефектен ментат? Противоречеше на всичко, сторено от нея!

Търся въпросите, които създават най-ясните изображения.

Когато го правиш, никога не бива да мислиш за себе си като за умник, който знае *формулата* за намиране на *решение*. Оставаш готов за поява на нови въпроси, както и на нови модели и системи. Проверка, повторна проверка; оформяне, повторно оформяне. Непрестанен процес — без спиране и без доволство. Това е личната ти павана^[1], подобна на същата у други ментати, но изпълнявана със собствени стъпки и фигури.

„Никога не си истински ментат. Ето защо наричаме процеса Без Цел в Безкрая.“

Словата на учителите сякаш бяха прогорили следа в съзнанието му.

Струпвайки наблюденията си върху Белонда, той оценяваше по достойнство мнението на онези големи майстори, които го бяха учили: „От светите майки не излизат най-добрите ментати.“

Изглежда, че никой в „Бин Джебзърит“ не бе в състояние да се измъкне напълно от върховното задължение, което се вменяваше при Агонията с подправката — лоялност към Сестринството.

Учителите му го бяха предупредили за опасността, съпътстваща абсолютните представи. Те ставаха причина за сериозен дефект у ментата: „Всичко, което правиш, усещаш и казваш, е само опит. Не съществува крайно заключение. Нищо не спира до смъртта, а може би и след нея, тъй като всеки живот предизвиква безкрайно, макар и не винаги силно вълнение. Индукционните сили действат като подтик и ти изостряш чувствителността си спрямо тях. Докато дедукцията внушава илюзии за абсолютни понятия. Силен шут на истината, преди да си се превърнал на парчета.“

Когато въпросите на Белонда засягаха отношенията му с Мурбела, той долавяше неясни емоционални реакции. *Забавление? Ревност?* Можеше да приеме наслаждението (дори ревността) като

задължителни сексуални изисквания на взаимното им пристрастяване. *Толкова ли значим е екстазът?*

В днешния следобед Дънкан сновеше из квартирата си, чувствайки се не на място, сякаш бе новодошъл, който все още не приема познатите помещения като свой дом. *Говорят емоциите ми.*

В годините на принудителен престой мястото, което бяха определили за него, бе станало обитаемо. Тук беше неговата „пещера“, дето преди сигурно е представлявала ВИП-апартамент от големи стаи с леко закривени стени — спалня, библиотека-работен кабинет, всекидневна, облицована в зелено баня със суха и мокра почистващи системи, както и дълга зала за физически упражнения, споделяна с Мурбела.

В стаите бе поместена неповторима сбирка от следи и предмети, говорещи за неговото присъствие — стол-люлка точно в десния ъгъл до командното табло, прожекционен апарат за връзка с корабните системи, а така също и записи върху ридулианов носител, струпани на ниската странична маса. Виждаха се и неизличими петна, намекващи за всекидневни необходиминости — тъмнокафявото леке от разсипана храна например.

Без да спира, той премина в спалната част от апартамента. Тук светлината бе по-слаба. Способността му да идентифицира познатото отново бе потвърдена по отношение на миризмите. Мирисът, подобен на този от слюнка откъм леглото — останка от снощния сексуален сблъсък.

Подходящата за случая дума. Сблъсък.

Въздухът в не-кораба — филтриран, рециклиран и подправен с благоухания — нерядко го дразнеше. Не оставяха без бърза намеса и най-малкия пробив в лабиринта към външния свят. Понякога Айдахо дълго време притихваше и душеше, с надежда да открие и най-слабата следа на нещо, което не е определено от затворническите предписания.

Не, няма път за бягство!

Излезе от квартирата си, тръгна по коридора към ръкава за спускане в далечния му край, през който се озова в най-долната част на кораба.

Наистина, какво ли става отвън в света, отворен към небето?

Малкото, казано му от Одрейди за събитията там, го изпълваше със страх и усещане на попаднал в капан. *Няма къде да избягам! Но*

постъпвам ли умно, като споделям страховете си с Ши-йена? Мурбела само се изсмя: „Аз ще те пазя, любими. Почитаемите мамии няма да ти сторят зло.“ Още един лъжлив сън.

А Шийена... Колко бързо усвои немия език на ръцете и духа на съзаклятничеството. Какво съзаклятничество? Не... Съмнявам се, че която и да е света майка ще стори нещо във вреда на сестрите си. Дори лейди Джесика се върна при тях накрая. Но нали аз не искам от Шийена да действа срещу Сестринството, а само да ни предпази от безразсъдството на Мурбела!

Огромната мощ на преследвачите помагаше единствено за предварителното определяне на унищожителния им набег. Ментатът трябваше само да следи тяхната разрушителна ярост. Но те привнасяха още нещо, свързано с отвъдния свят на Разпръскването. Какво представляваха футарите например, за които Одрейди бе споменала със забележителна небрежност? *Получовек-полузвяр, така ли? Предполагението бе на Лусила_. А къде ли е самата Лусила?_*

Стигна до Големия трюм — товарното помещение на кораба с дължина цял километър, подслонило последния гигантски пясъчен червей от Дюн преди пристигането му в Дома на Ордена. Мястото все още носеше мирис на подправка и пясък, изпълвайки мислите с нещо, което си бе отишло много отдавна и умряло много далече. Знаеше защо идва толкова често тук. Понякога го правеше дори без да се замисли, впрочем също като този път. Илюзията за неограничено пространство със следи от прах, пясък и подправка го изпълваше с носталгично усещане за изгубени свободи Но имаше и друго. То му се случваше само на това място.

Ще стане ли и днес?

Усещането, че се намира в Големия трюм ще изчезне без предупреждение. И после... Проблясването на небе, подобно на мрежа от разтопен метал. При появата на гледката той си даваше сметка, че в действителност не вижда мрежа. Разумът му превеждаше онова, на което сетивата на можеха да поставят определение.

Проблясваща мрежа, разлюляна от безкрайни студени вълни.

После мрежата ще се раздели и той ще види двамина — мъж и жена. Колко обикновени и същевременно необикновени ще изглеждат те! Баба и дядо в някогашно облекло — работен комбинезон, покриващ гърдите на мъжа, и дълга рокля с шал за главата на жената. Заети с

работа в цветна градина. Според него гледката беше повече от мираж: *Виждам го, но не е точно това, което виждам.*

Накрая те винаги го забелязваха. Чуваше гласовете им.

„Марти, пак се появи ей там“ — казваше мъжът, за да привлече вниманието на жената към Айдахо.

„Чудя се как преминава погледът му — споделяше Марти. — Изглежда невъзможно.“

„Мисля, че е разтеглен прекалено тънко. Питам се дали познава опасността, на която се излага.“

Опасност.

Ето думата, при която винаги биваше рязко измъкван от миража.

— Днес не си ли на командното табло?

Само за миг му се стори, че гласът е на странната жена от видяното преди малко, но почти веднага разпозна Одрейди. Въпросът ѝ идваше някъде отблизо, зад гърба му. Обърна се и откри, че е забравил да затвори люка. Тя го бе последвала в трюма с тихата дебнеща крачка, която избягва пръснатите тук-там купчинки пясък, за да не застърже под краката и да издаде скрито присъствие.

Имаше вид на уморен и нетърпелив човек.

Какво я кара да мисли, че трябва да съм на командното табло?

Старшата майка каза сякаш в отговор на незададения му въпрос:

— Напоследък те намирам все по-рядко на таблото за упражнения. Търсиш ли нещо, Дънкан?

Той тръсна глава за отрицателен отклик, без да проговори.

Защо внезапно се почувствах в опасност?

Беше странно усещане, свързано с присъствието ѝ. Но си спомняше и други случаи. Веднъж, когато тя бе погледнала подозрително към ръцете му...

Страх, свързан с таблото и клавиатурата. Нима съм показал ментатския си глад за данни? Предполагат ли, че там съм се скрил насаме със себе си?

— Имам ли изобщо право да оставам сам? — прозвуча яд в насрещния му въпрос.

Тя завъртя бавно и отчетливо главата си вляво и вдясно като допълнение към отговора:

— Можеше да измислиш нещо по-подходящо.

— Днес идваш за втори път — продължи с обвиненията той.

— Дънкан, трябва да кажа, че изглеждаш добре — ловко измъкване от заядливата гама.

— Така ли мислят наблюдателите ти?

— Не бъди дребнав. Дойдох, за да поприказвам с Мурбела. От нея разбрах, че си долу.

— Предполагам, че знаеш за поредната ѝ бременност? Бе ли въпросът му опит да я предразположи?

— За което покорно благодарим. Идвам да ти кажа, че Шийена желае отново да те посети.

Защо пък ще му го съобщава тя?

Думите ѝ го отпратиха към бездомничето от Дюн, станало пълноправна света майка (най-младата за всички времена, както твърдяха). Шийена, неговата вярна приятелка, загледана в последния голям пясъчен червей. Дали той бе успял да продължи рода си? И защо Одрейди проявява интерес към посещението ѝ?

— Иска да обсъдите неща, свързани с Тирана.

Тя веднага видя предизвиканата изненада.

— Какво бих могъл да прибавя към онова, което Шийена знае за Лито II? Нали е света майка?

— Познавал си много отблизо атреидите. *Аха! Всъщност ментатът е на мушката ѝ.*

— Самата ти каза, че ще иска да говорим за Лито, а не е съвсем правилно да се мисли за него като за Атрейдски.

— Но беше! Превърна се в нещо с повече първичност и стихийна сила в сравнение с когото и да е преди, ала все пак бе един от нас, както и да го погледнеш.

Един от нас! Припомни, че и тя също е атрейдка. А лично на него — за никога несвършващия дълг към рода и семейството!

— Ти го казваш.

— Няма ли да прекратим тази глупава игра?

Трябваше да бъде внимателен. Знаеше, че и тя е видяла припламналата му червена лампичка. Светите майки бяха дяволски обидчиви. Той я погледна, без да се осмели да заговори, като ясно разбираше, че Одрейди е отчела този многозначителен факт.

— Вярваме, че в теб са събрани спомени за много повече от живота на един гола.

Продължи да мълчи, оставяйки я да добави: — Хайде, Дънкан! Ментат ли си?

По начина, по който прозвучаха последните й думи — колкото обвинение, толкова и въпрос, — той разбра, че играта на криеница е свършила. Усети почти облекчение.

— Ами ако съм?

— Когато тлейлаксианците се заеха със създаването ти, постараха се да смесят клетките на много повече от един Айдахо.

Айдахо-гола!

Отказа да мисли за себе си като за подобна въображаема възможност.

— Защо Лито изведнъж стана толкова важен за вас? — не се опита да избегне утвърдителния елемент в своя въпрос.

— Нашият червей се превърна в пясъчни твари.

— А те растат и се умножават?

— Очевидно.

— Ако не ги държите под контрол или ги изтребите, Домът на Ордена може да се превърне в следваща Дюн.

— Проумял си го, нали?

— Заедно с Лито.

— Следователно си спомняш за много животи. Великолепно. Станал си нещо като нас самите.

Каква непоколебимост имаше в погледа й!

— Мисля, че е доста по-различно.

Трябва да я отклоня точно от тази писта!

— Спомените ти се върнаха по време на първия сблъсък с Мурбела, така ли?

Кой го е усетил? Лусила ли? Тя беше тук и би могла да го предположи, хранейки подозрения към сестрите си.

Налагаше се да представи ясно страховитото с неяснотата си състояние на нещата:

— Не съм друг Куизъц Хадерах!

— Не си ли?

Премежено и целенасочено. Помисли, че тя си го е позволила, за да разкрие същността на жестоката възможност.

— Знаеш, че не съм!

Бореше се за живота си и го съзнаваше напълно. И не толкова люто с Одрейди, колкото с онези другите, които не сваляха поглед от видеоочите, а после превъртаха пак и пак направените записи.

— Каж ми нещо за поредицата ти от памети — прозвуча като заповед, която не можеше да не изпълни.

— Познавам онези животи... Приличат на преживяното от един човек.

— Дънкан, събраното в теб може да се окаже много ценно за нас. А имаш ли спомен за аксолотловите резервоари?

Въпросът ѝ отпрати мислите му към сондиране на мъгляви дълбочини, извикали в съзнанието странни неща, свързани с тлейлаксианците — огромни купчини човешка плът с неясни очертания за несвършените очи на новороденото, замъглени и извадени от фокус изображения, нещо като почти спомени за излизане от родилни проходи... Какво общо би могло да има всичко това с резервоари?

— Считал ни предостави необходимите познания, за да създадем своя собствена аксолотлова система — каза Одрейди.

— Система ли? Интересна дума. Трябва ли да разбирам, че сте копирали и мелинджовото производство на тлейлаксианците?

— Майсторът се пазари за повече от онова, което ще му дадем. Но ще дойде време и за подправката, така или иначе.

Одрейди чу твърдостта на своя отговор, докато се питаше дали Айдахо е доловил известната несигурност в гласа ѝ. *Може би няма да имаме време, за да го постигнем.*

— Сестрите, които разпръснахте, се намират в затруднено положение — каза той, като предостави на вниманието ѝ частица от съзнанието си на ментат. — Изгребват запасите си, за да им прашцат, а те не могат да бъдат неизчерпаеми.

— Разполагат с познанията ни за аксолотловата техника, а имат и пясъчни твари.

Дънкан не каза нищо, буквално шокиран от вероятността за безбройни Дюн, възпроизведени в една безкрайна вселена.

— Ще разрешат проблема с доставката на мелиндж било с помощта на резервоарите, било с червеите, а може би и с двете — добави тя.

Е, тук можеше да си позволи откровеност. Твърдяха го прогнозните статистики. Все в някоя от разпръснатите общности на светите майки те трябваше да имат успех! — Колкото до резервоарите — рече той, — имам странни съновидения...

Почти бе готов да каже „размисли“.

— Така и трябва да бъде — Одрейди накратко го осведоми за количествата въведена женска плът.

— И за получаването на подправка, тъй ли? — Допускаме го със сигурност.

— Отвратително!

— Типично за младостта — укори го тя.

В подобни моменти я мразеше с пълна сила. Веднъж се бе отзовал ядно за начина, по който светите майки се отдръпват от „общия поток на човешките емоции“, а тя реагира със същите думи. *Типично за младостта.*

— За което няма лекарство, по всяка вероятност — язвително каза той. — Неприятен дефект на личността ми.

— Да не би да си помислил, че ще обсъждаме въпроси от етично естество?

Стори му се, че долови същата ядна нотка в гласа ѝ, но додаде:

— Дори не от етично. Движим се по различни правила.

— Правилата често са извинение за пълно омаловажаване на страданието.

— Нима долавям слабо ехо на съвест у една света майка?

— Колко жалко! Сестрите ми ще ме изпратят на заточение, ако помислят, че зачитам законите на съвестта.

— Можеш да бъдеш подтиквана, но не и принуждавана да спазваш правила.

— Много добре, Дънкан! Наистина те харесвам повече, когато демонстрираш открито, че си ментат.

— Нямам вяра на твоето харесване.

Тя се изсмя високо:

— Ой, как ми напомняш за Бел!

Айдахо я изгледа слисано, насочен от смеха ѝ към внезапно просветление в пътя, по който да избяга от вардияните си, да се измъкне от неспирните бин-джезъритски номера и да живее живота си така, както сам го разбира. Спасението се намираше не във

внимателното организиране на бягството, а в недостатъците на самото Сестринство. Абсолютните построения, измислени и издигнати от тях около него, за да го спрат — именно те бяха пътят на спасението!

И Шийена го знае! Ето я примамката, размахвана под носа ми.

Понеже Айдахо не заговори, Одрейди предложи:

— Разкажи ми нещо за онези други животи.

— Грешка. Мисля за тях като за непрекъснат низ.

— А за смъртта на всеки един?

Не отговори веднага, търсейки подходяща за случая форма. Серия от памети, в която поредната смърт казва не по-малко от съхранения живот. Той самият е бивал убиван толкова пъти от Лито!

— Смъртите не прекъсват моите памети.

— Странен вид безсмъртие — каза тя. — Нали знаеш, че тлейлаксианските Майстори се пресътворяват сами? Какво ли обаче са искали да постигнат с теб, смесвайки различни голи в едно и също тяло?

— Попитай Сцитал.

— Бел е сигурна, че си ментат. Ако е вярно, ще бъде дълбоко щастлива.

— Не мисля.

— Но аз ще се погрижа да бъде и очарована. Боже мой! Въпросите ми са толкова много, че не знаей откъде да започна. — Тя го заглежда внимателно, хванала брадичката си с лявата ръка.

Въпроси ли?

Изискванията на ментата потекоха в руслото си, прекосяващо мозъка на Айдахо. Остави въпросите, които сам бе задавал многократно на себе си, да се движат сами, оформяйки собствени матрици.

Какво са искали да постигнат с мен тлейлаксианците?

За настоящото прераждане не биха могли да включат клетки от всички негови бития като гола. А той имаше в себе си всички памети... Коя космическа връзка се бе погрижила да струпа в сегашното му изпълнение онези животи — до един? Дали това бе нишката към миражите, които виждаше в Големия трюм? Внезапно в съзнанието му се появиха полупамети — тяло в топъл флуид, хранено с помощта на тръбопроводи, масажирано от машини, сондирано и разпитвано от тлейлаксианските наблюдатели. Долавяше мърморене от полуспящи

себеподобия. Думите нямаха никакъв смисъл. Помисли си, че чува чужд език, произнасян от собствените му уста, макар и да разпознаваше ординерния галахски говор.

Обхватът на доловеното в действията на тлейлаксианците го изпълни с ужас. Те обследваха цял космос, до който единствено „Бин Джезърит“ се бе осмелил да се докосне. Фактът, че в „Бин Тлейлакс“# го бяха направили по егоистични подбуди, не намаляваше с нищо значимостта му. Безкрайните прераждания на тлейлаксианските Майстори се бяха оказали възнаграждение, заслужаващо риска.

Слугите-лицетанцьори копираха всеки живот и който и да е разум. Величината на тлейлаксианския сбъднат сън внушаваше същото страхопочитание, което предизвикваха достиженията на „Бин Джезърит“.

— Считал приема спомените от времената на Муад’Диб — каза Одрейди. — Някой ден можеш да сравниш своите бележки с направените от него.

— Този вид безсмъртие е разменна монета за пазарлъци — предупреди я той. — Може ли да го продаде на почитаемите мами?

— Би могъл. Хайде. Да се връщаме в твоята къща.

Когато влязоха в работната му стая, тя посочи с жест стола до командното табло, а той се запита дали старшата майка продължава да преследва тайните му. Одрейди се наведе над него и натисна някакви бутони на клавиатурата. От прожектора над главите им се появи сцена на пустинята с хоризонт от хълмисти дюни.

— Домът на Ордена — заговори тя. — Широка ивица по дължината на нашия екватор.

Заля го възбуда и той попита:

— Пясъчни твари, казваш. А има ли нови червеи?

— Шийена ги очаква скоро.

— Трябва им огромна маса подправка като катализатор.

— Там наистина жертвахме голямо количество мелиндж. Нали Лито ти е говорил за катализатора. Какво още си спомняш за него?

— Убивал ме е толкова пъти, че ме боли, когато си помисля.

На Дюн тя бе разполагала със записите от Дар-ес-Балат.

— Знам, че собственоръчно те е убивал. Изхвърлял те е след пълното ти изчерпване, така ли да разбирам?

— Понякога оправдавах надеждите му и ми бе позволявана естествена смърт.

— Златната Пътека... Струваше ли си тя всичко това?

Не можем да стигнем нито до смисъла на Златната Пътека, нито до вълненията и кипежа, предизвикани от нея. Каза го.

— Интересен избор на дума. Един ментат мисли за вечността на Тирана като за предизвикан кипеж.

— Разпръскването изригна благодарение на него.

— Предизвикано също и от Времената на глада.

— Мислиш ли, че той не е очаквал гладуванията? Одрейди не отговори, принудена да замълчи от ментатската му проява.

Златната Пътека: човешкият род „изригва“ във вселената. И никога вече не бива ограничаван само на една-единствена планета, нито пък е подвластен на една-единствена съдба. Нашите яйца вече не остават в един полог.

— Лито мислеше за човешкия род като за цялостен организъм — каза той.

— Но ни включи в списъка на своя блян против волята ни.

— Вие, атреидите, винаги постъпвате по този начин. *Вие, атреидите!*

— А може би сте ни изплатили онова, което ни дължите?

— Не съм го казал.

— Ментат, даваш ли си сметка за сегашната ми дилема?

— Откога пясъчните твари започнаха да действат?

— Повече от осем стандартни години.

— С каква бързина се разраства нашата пустиня?

Нашата пустиня!

Тя посочи към прожектираното изображение:

— Сега е над три пъти по-голяма, отколкото беше преди появата им.

— Толкова бързо!

— Всеки ден Шийена се надява да види малки червеи.

— Те не излизат на повърхността, преди да достигнат около два метра дължина.

— Шийена казва същото.

Айдахо произнесе със замислен тон:

— И всеки от тях с перличка от съзнанието на Лито за неговия „безкраен сън“.

— Думите са негови. А той никога не е лъгал за неща от подобен род.

— Лъжите му са много по-изкусни. Като на света майка.

— Обвиняваш ни, че лъжем, тъй ли?

— Защо иска да ме види Шийена?

— Ех, ментати! Мислите, че въпросите ви са отговори — Одрейди тръсна глава с подигравателна тревога. — Тя трябва да научи колкото може повече за Тирана в качеството му на обект на религиозно обожание.

— Мътните го взели! Защо?

— Култът към Шийена доби масови измерения. Разпространен е из цялата стара Империя и дори отвъд нея, проповядван чрез оцелели жреци на Ракис.

— От Дюн — поправи я той. — Не мисли за планетата, като за Аракис или Ракис. Обърква ума ти.

Одрейди прие забележката. Явно Айдахо бе вече ментат в пълната си сила. Зачака търпеливо.

— Шийена говореше на пясъчните червеи от Дюн — каза той. — И те й отговориха. — Пресрещна въпросителния й поглед. — Имаш ли да кажеш нещо за старите ви трикове с Мисионария Протектива, а?

— Тиранът е познат в Разпръскването като Дур или Гулдур — вметна тя, давайки храна на ментатското му простосърдечие.

— Подготвили сте й опасна задача. Знае ли?

— Да, знае, а ти можеш да я направиш по-малко опасна.

— Тогава открийте ми информационните си системи.

— Без никакви ограничения ли? — постара се да вложи в думите си увереността в реакцията на Бел.

Той кимна утвърдително, не смеейки да се надява, че старшата ще приеме.

Подозира ли колко отчаяно го искам?

Болезнено бе познанието му за начина, по който би могъл да избяга.

Неограничен достъп до информация! Ще го сметне като търсене на илюзията за свобода.

— Дънкан, ще бъдеш ли мой ментат?

— Имам ли право на избор?

— Ще предложи на обсъждане искането ти в Съвета и ще те уведомя за нашия отговор.

Отваря ли се вратата за бягство?

— Принуден съм да мисля като почитаема мама — каза той. Думите му бяха предназначени за видеоочите и вардияните, които щяха многократно да анализират желанието му.

— Че кой би могъл да го стори по-добре от живеещия с Мурбела? — попита Одрейди.

[1] Старинен испански танц, изпълняван при тържествени процесии, сватбени кортежи и други церемониални прояви. — Б. пр. ↑

„Развалата, наречена корупция, носи безброй маски.“

Ту-зен от Тлейлакс

Не знаят нито какво кроя, нито какво мога да направя — мислеше Сцитал. — Прорицателите им не успяват да стигнат до мен.

Поне това бе спасил от катастрофата — изкуството да мами усвоено от усъвършенстваните си лицетанцьори.

Движеше се почти безшумно в отредената му част от не-кораба, зает с наблюдение, каталогизиране и измерване. Всеки негов поглед претегляше хора или място с ума на обучения да търси недостатъци.

Тлейлаксианският Майстор винаги бе знаел, че някой ден Бог може да му постави задача, за да провери неговата ангажираност.

Много добре!

Ето я задачата. Бин-джезъритките, които твърдят, че споделят Великата Вяра, се кълнат фалшиво в нея. Те бяха нечисти. Вече нямаше другари, които да го пречистят след връщането му от чужди места. Бе изхвърлен във вселена-пауинда, стана пленник на слуги на Шейтана и бе преследван от курвите на Разпръскването. Но нито една от тези зли сили не знаеше възможностите му. Никой не подозираше как Бог ще му помогне пред лицето на най-голямата опасност, в която бе изпаднал.

Сам пречиствам себе си, Господи!

Когато жените на Шейтана го измъкнаха от ръцете на курвите, обещавайки му подслон и „всякаква помощ“, той знаеше, че го лъжат.

Колкото по-страшно е изпитанието, толкова по-голяма е вярата ми.

Само преди няколко минути бе наблюдавал през проблясващия преграден щит утринната разходка на Дънкан Айдахо из дългия коридор. Силовото поле, което ги разделяше, задържаше звука, но Сцитал видя движението на устните на Айдахо и разчете ругатнята.

Ругай ме, гола, но ние те създадохме и все още можем да си послужим с теб.

Бог бе вмъкнал Свещено Премеждие в тлейлаксианския план за настоящия гола, но Бог винаги е имал по-големи планове. За вярващия бе повеля да се вмести в Божествените предначертания, а не да иска от Бога да следва кроежите на хората.

Считал се подложи на поредното изпитание, подновявайки светия си обет. Всичко бе извършено в съответствие със старинното състояние на с'тори^[1], закодирано в „Бин Тлейлакс“. Защото с'тори съществува без думи, дори без име.

Магията на неговия Бог бе единственият мост за Считал. Той го чувстваше с цялата му значимост. Бидейки най-младият Майстор в най-голямата кехла, знаеше още от самото начало, че ще е избраният за тази свръхотговорна задача. Увереността му бе една от силите, които виждаше всеки път, когато погледнеше в огледало.

Бог ме е оформил така, за да заблуждавам пауиндите!

Незначителното му детско присъствие бе затворено в сивкава кожа, чиито метални пигменти блокираха сондите за сканиране. Дребната му фигурка не привличаше вниманието на виделите го и прикриваше мощта, която е придобил след серия превъплъщения по подобие на тези на гола. Само в „Бин Джезърит“ носеха по-стари от неговите спомени, но той знаеше, че те бяха подвластни на злото.

Считал разтри гърдите си, при което си спомни за скритото там с такова умение, че от него не бе останал никакъв белег. Всеки от Майсторите носеше същата неентропна капсула, събрала клетки за посев на голямо множество: събратя от централната кехла, Лицетанцьори, технически специалисти и други, които щяха да бъдат привлекателни за жените на Шейтана и за голям брой слабовати от света на пауинда!... Пол Атрейдски и обичната му Чани също бяха там. (Ой, колко им бе струвало издирването на двамата — вече мъртви, — за да намерят останали от тях клетки!) Там се намираше и оригиналният Дънкан Айдахо с другите любимци на атреидите — ментата Туфир Хауът, Гърни Халик, наива# на свободните Стилгар... Достатъчно готови слуги и роби на хората от света на Тлейлакс.

Но върхът на най-ценното в неентропната капсулка — онези, които копнееше да види в реално съществуване — буквално спираха дъха му, щом само си помислеше за тях, Безупречните лицетанцьори! Перфектните мимици. Недостижимите възможности за записване на личността на набеязаната жертва. Способни да заблудят даже

вещиците от „Бин Джезърит“. Дори с шере не можеше да им се попречи да присвоят мисловния апарат на всеки друг! Той виждаше капсулката като най-силния коз в проточилото се пазарене. Никой не трябва да знае за нея. А засега попълвате каталога си от слабости и недостатъци...

За свое удовлетворение бе забелязал достатъчен брой пробиви в защитните системи на не-кораба. В преминалата серия от животи бе трупал умения така, както събратята му Майстори бяха събирали приятни за тях дрънкулки. Те явно го смятаха за прекалено сериозен, но сега той бе намерил мястото и времето, за да покаже на какво е способен.

Изследването на „Бин Джезърит“ винаги го бе привличало. От много дълго време бе струпал маса познания за тази школа. Знаеше, че там има митове и погрешна информация, но доверието му в Божиите цели и намерения му вдъхваше сили, за да продължава да бъде сигурен, че служи на Великата Вяра независимо от суровостта на Светото Изпитание.

Част от каталога си на „Бин Джезърит“ той бе озаглавил „Типичности“, взето от често чуваната приказка: „Това е типично за тях!“

Типичностите му доставяха истинско удоволствие. За тях бе *типично* да приемат у другите грубото, незаплашително поведение, което сами не биха допуснали от своя страна. „Стандартите на «Бин Джезърит» са по-високи.“ Считал го бе чувал дори от вече мъртвите си спътници.

„Притежаваме дарбата да виждаме себе си така, както ни виждат останалите“ — бе казала веднъж Одрейди.

Считал го включи в *типичностите*, въпреки че думите ѝ се разминаваха с Великата Вяра. Само Бог вижда истинската ти същност! Хвалбата на Одрейди звучеше повече от високомерно.

„Не си служат с обичайните лъжи. Истината им служи по-добре.“

Често и с почуда мислеше за гореказаното. Самата старша света майка го цитираше като едно от правилата на „Бин Джезърит“. Оставаше фактът, че вещиците изглежда гледаха цинично на истината. Тя дори твърдеше, че го има в Зенсуни#:

Чия истина? Променена по какъв начин? В какъв контекст!
Вчера след обед двамата бяха седнали в едно от помещенията на жилището му в не-кораба. Той бе поискал „консултация по проблеми от взаимен интерес“ — израз, който ползваше като евфемизъм за пазарлък. Бяха сами, ако не се броят видеоочите, както и вливанията и излизанията на не една и две от бдителните сестри.

Квартирата му беше достатъчно уютна — три стаи със стени от пластичен материал в отморяващо зелено, меко легло и столове, пригодени за малкото му телце.

Не-корабът бе иксианска направа и той бе сигурен, че пазачите му дори не подозират колко много знае по въпроса.

Колкото самите иксианци.

Навсякъде иксиански машини без нито един иксианец. Хранеше съмнението, че няма нито един иксианец в Дома на Ордена. Вещиците бяха всеизвестни със собствените си грижи по поддържането.

Одрейди се размърда и заговори бавно, наблюдавайки го внимателно.

„Не са импулсивни“ — често бе чувал за тях.

Тя го запитва дали се чувства удобно тук, като показва, че загрижеността ѝ не е само привидна.

Считал огледа всекидневната, преди да отбележи:

— Не съм видял нито един иксианец. Старшата с неудоволствие сви устни:

— Само по този случай ли поиска да поговорим?

Разбира се, че не, вещице! Просто упражнявам способността си да разсейвам. Не би трябвало да очакваш от мен да спомена неща, които искам да останат скрити. Защо ще привличам вниманието ти върху иксианците, след като знам, че е невъзможно опасни пришълци да се разхождат свободно по тази отвратителна планета? Ах, много прехвалената иксианска връзка, която ние, тлейлаксианците, поддържаме толкова отдавна. И ти също го знаеш! Неведнъж наказвахте иксианците; те го помнят.

Макар и с нежелание, иксианските технократи могат да дразнят „Бин Джезърит“, помисли си той, но ще вложат цялото си старание, за да не събудят яростта на почитаемите мами. За потайна търговия свидетелстваше и наличието на този не-кораб, въпреки че цената му трябва да е била смазваща и добавена към необикновеното

многодумство. Много са гадни онези курви от Разпръскването. Бе почти сигурен, че те също имат нужда от Икс. А Икс можеше потайно да предизвиква курвите, като се договаря с „Бин Джебърит“. Все пак границите бяха твърде тесни, а шансовете за предателство — многобройни.

Премисленото му вдъхна спокойствие, докато пазарлъкът течеше. Заядливо настроената Одрейди го объркваше многократно с мълчанията си, през които го фиксираше неотстъпно по онзи смущаващ начин, който вещниците добре владееха.

Залозите бяха големи: не по-малко от оцеляването и на двамата при непрестанното присъствие и действие на твърде деликатни фактори — надмощие, контрол върху човешките ресурси и увековечаване на собствения жизнен маниер в качеството му на доминиращ модел.

Остави мъничък отвор, който да мога да разширя — помисли си Сцитал. — Пусни моите лицетанцьори. Дай ми слугите, които ще изпълняват само моите заповеди.

— Искам съвсем малко — каза той. — Трябват ми лично спокойствие и собствените ми слуги.

Одрейди продължи да го гледа по обременяващия начин, характерен за „Бин Джебърит“, който сякаш смъкваше маските, за да надникне дълбоко в душата.

Но аз нося маски, през които не си проникнала.

Виждаше, че го намира отблъскващ, поне тъй говореше погледът ѝ, спиращ се на всяка от характерните му особености. Подозираше реда, в който текат мислите ѝ:

Фигурка на елф с тясно лице и дяволити очички. Косица, израсла на челото.

Премести се по-надолу:

Тесни устенца, но с остри зъби, от които кучешките стърчат.

Сцитал знаеше, че е съчетание от най-опасно смущаващите човешкия род митологии. Одрейди с пълно право би си задала следния въпрос:

Защо в „Бин Тлейлак“ са избрали точно този външен вид, след като притежават ключа на генетичния контрол и могат да си позволят нещо по-представително?

Само за да те смущавам, боклук пауиндски!

И веднага се сети за още нещо *типично*:

„Бин Джезърит“ рядко прави боклук.

Сцитал обаче бе виждал мръсните последствия от не едно тяхно действие:

Виж какво стана с Дюн! Превърна се на пепел, понеже вие, жени на Шейтана, избрахте тази свещена земя за бойно поле с курвите. Дори завърналите се от нашия Пророк получиха награда. Всички са мъртви!

Почти не се осмеляваше да оглежда собствените си загуби. Нито една тлейлаксиянска планета не бе избегнала участието на Дюн.

„Бин Джезърит“ е причината за всичко! Попита Одрейди за пръснатия боклук по Ракис.

— Виждаш го, но само когато си в пълна безизходица.

— Затова ли предизвикахте насилието на онези курви? Тя отказа по-нататъшна дискусия по темата.

Един от починалите спътници на Сцитал бе казал: „Бин Джезърит“ оставя прави следи. Може и да ги приемеш за нещо сложно, но щом ги огледаш отблизо, пътят им става гладък. Спътникът му и всички останали бяха изклани от курвите.

Оцелели бяха само клетките в неентропната капсула. Достатъчно за мъдростта на починалия Майстор!

Одрейди поиска *още* техническа информация за аксолотловите резервоари. Ой, как умно подреждаше думите във въпросите си!

Пазареше се за оцеляване и всяко късче слово носеше голяма тежест. Какво бе получил в замяна за пресметливо отмерваните късчета данни за аксолотловите резервоари? Да, тя вече му позволяваше да излиза от време на време от кораба, но за него цялата планета бе не по-малък затвор. Къде би могъл да отиде, та да не го открият вещиците?

И какво ли всъщност правеха със собствените си аксолотлови резервоари? Дори за това не бе сигурен. Вещиците лъжеха със смайваща лекота.

Грешка ли бе от негова страна да им повери и малкото предоставено познание? Въпреки че сега си даваше сметка, че им бе казал много повече от биотехническите подробности, за които сам си бе сложил преграда. Те разбраха как Майсторите са постигнали частичното безсмъртие — непрестанното отглеждане на гола-

заместител в резервоарите. Това също бе изгубено! Прииска му се да и го изкрещи гневно, разстроен от загубата и несполуката.

Въпроси. Нищо повече от въпроси...

Парира въпросите ѝ с многословни аргументи за „моята необходимост от слугите ми Лицетанцьори и от собствено командно табло към корабната система“.

Тя остана лукаво непреклонна, като не спря да опипва възможността за евентуална допълнителна информация:

— Сведенията за производство на мелиндж в резервоарите ни може да ни накара да бъдем по-либерални към нашия гост. *Наши резервоари! Наш гост!*

Тези жени са като стена от пластостомана. И нито един резервоар за негово лично ползване...

Цялата мощ на тлейлаксиянците е вече спомен.

Възвърна спокойствието си, като си припомни: очевидно Бог проверява съобразителността му.

Мислят, че ме държат в капан.

Но ограниченията им бяха болезнени. Без слуги-лицетанцьори, така ли? Много добре. Ще си потърси друга прислуга.

Все пак изпитваше дълбоко страдание с множеството си животи, щом си спомнеше за изгубените лицетанцьори — непрекъснато променящите се свои роби.

Да вървят по дяволите тези жени с тяхната фалшива претенция, че споделят Великата Вяра! Вездесъщи послушници и свети майки, непрестанно душещи наоколо. Шпионско племе! И видеоочи под път и над път. Потискащо.

При първото си идване в Дома на Ордена той бе усетил боязън от пазачите си, а отсъствието на възможността да се усамотява започна да го гнети все по-силно, когато доби представа за хода на делата в техния Орден. По-късно взе да го приема като ограждане в кръг, от който всички гледат навън при появяваща се заплаха.

Нашето си е наше. Не те пускаме да влизаш!

Бе разпознал поведението на родителя или по-скоро правилото за човешкия род от ерата на матриархата: „Дръж се прилично иначе ще те накажем!“ А наказанията на „Бин Джезърит“ задължително трябваше да се избягват.

Тъй като Одрейди продължи да иска повече от онова, което той бе готов да даде, Считал съсредоточи вниманието си върху една *типичност*, за която със сигурност знаеше, че е вярна:

Те не могат да обичат.

Все пак трябваше да признае нещо. Както любовта, така и омразата не бяха чисто рационални категории. За него подобни емоции бяха като черен фонтан, затъмняващ целия околн въздух — примитивно пръскало за окъпване на нищо неподозиращи люде.

Страшна бърборана е тази жена!

Наблюдаваше я, без да се вслушва напълно в думите ѝ. Какви бяха недостатъците им? Страхуваха ли се от потайната игра на чувствата? Неприязънта им бе добре поддържана, но изкуственото поддържане не винаги е успешно. В големия брой свои животи бе срещал вещици, които видимо се наслаждаваха, слушайки музика. Щом попита Одрейди за това, тя доста се разгорещи, но според него разигра сцена, за да го насочи към погрешно мнение:

— Не можем да си позволим ненужно отвличане на вниманието!

— Нима не прослушвате в спомените си големи музикални изпълнения? Казват, че в стари времена...

— Какъв смисъл има от музика, свирена на инструменти, кои-то днес са непознати за повечето хора?

— Така ли? За какви инструменти говориш?

— Къде би намерил пиано например? *Отново престорено гневно.*

— Ужасно трудно за настройване, още по-трудно за изпълнение.

Как хубавичко се преструва.

— Никога не съм чувал за... Пиано ли каза? Като балисета# ли е?

— Далечни братовчеди са. Може да бъде настройвано до приблизителен тон. Индивидуална особеност на инструмента.

— Защо е толкова подчертано вниманието ти към това... пиано?

— Защото понякога мисля, че липсата му е много лоша. Все пак да създаваш съвършенство от несъвършенствата е най-висшата форма на изкуство.

Съвършенство от несъвършенствата!

Правеше опит да разконцентрира вниманието му с думи от Зенсуни, подхранвайки илюзията, че вещниците споделят Великата

Вяра. Беше многократно предупреждаван за тази специфична особеност на „Бин Джезърит“ по време на преговори. Подхождат към всичко по обиколен път, за да разкрият чак в последния момент преследваната цел. Той обаче знаеше добре за какво се пазарят тук. Вещицата искаше да получи познанията му без остатък, като при това се стараеше да ги вземе даром. Но колко примамливо звучаха словата ѝ!

Считал почувства как бдителността му се засилва. Изреченото досега отговаряше съвсем точно на нейното твърдение, че единствената цел на „Бин Джезърит“ е усъвършенстването на човешкото общество. Или, казано с други думи, тя мислеше, че може да го поучава! Още нещо типично: „Гледат на себе си като на учители.“

Когато той си позволи да се усъмни в направеното твърдение, Одрейди каза:

— Напълно естествено е, че създаваме напрежения в обществата, върху които оказваме влияние. Но го правим така, че да можем да контролираме тези напрежения.

— На мен ми звучи фалшиво.

— Защо, Майсторе Считал?! Моделът е много добре познат. Правителствата често прибегват към споменатия подход, за да предизвикат вълна от насилие спрямо подбрани мишени. Самите вие сте го правили! И вижте докъде стигнахте.

Дръзва да твърди, че тлейлаксианците са виновни за сполетялата ги погибел!

— Следваме завета-урок на Големия Предвестник — рече тя, споменавайки на ислямият Пророка Лито II. Думите ѝ прозвучаха като чуждици в нейната уста, но той остана слисан. Явно тази жена добре знаеше как тлейлаксианците благоговееят пред Пророка.

А съм чувал, че бин-джезъритките Го наричат Тирана!

Тя попита, продължавайки на ислямият:

— Не бе ли Негова цел да посочи път за избягване на насилието, с което даде ценен урок на всинца ни?

Нима си прави шеги с Великата Вяра?

— Ето защо го приехме — продължи вещицата. — Той не играеше по нашите правила, но помогна за сбъдването на целите ни.

Осмели се да заяви, че тя приема Пророка!

Не ѝ възрази, макар че провокацията беше голяма. Мнението на една света майка за себе си и за своето поведение бе наистина деликатно нещо. Не само той ги подозираше в непрекъснато пренастройване на въпросното мнение, без никога да отскачат далече в една или друга посока. Без омраза, но и без любов към себе си. Увереност, да! Дори влудяваща самоувереност. Която обаче не се нуждае нито от омраза, нито от обич. А само от хладен разум, когато всяка преценка е готова за внасяне на поправки, точно както тя самата бе казала. Това рядко се нуждаеше от похвала: *Добре свършена работа, така ли? Че какво друго си очаквал?*

— Бин-джезъритското обучение засилва характера — прозвуча най-популярната и типична мъдрост.

Сцитал направи опит да поспори с нея за току-що казаното:

— Почитаемите мами нямат ли същата подготовка? Погледни Мурбела!

— Общи приказки ли искаш да слушаш? *Не показва ли тонът ѝ, че се забавлява?*

— Сблъсъкът между две системи за обучение е твърде подходящ начин за преценка на всяко противоборство — осмели се да мъдрува и той.

— И по-силната ще се окаже победител, разбира се. *Абсолютна подигравка!*

— Не се ли е повтаряло винаги едно и също? — запита Сцитал с неовладян напълно гняв.

— Нима на една бин-джезъритка се налага да напомня на тлейлаксиянец, че лукавствата също са оръжие? Не сте ли си служили с измама? Мнима слабост, която отклонява вниманието на враговете, за да паднат в капана. Уязвимостта също може да бъде създавана и отглеждана.

Разбира се! Тя знае за продължилата цяла вечност измамна поза на тлейлаксиянците, които създадоха за себе си представата за неспособници и тъпацы.

— Така ли очакваш да се справите с общите ни врагове?

— Сцитал, решили сме да ги накажем. Каква безмилостна решителност!

Научените нови неща за „Бин Джезърит“ го изпълниха с лоши предчувствия.

Одрейди, извела го на добре охранявана следобедна разходка извън кораба в студеното зимно време (плещести проктори ги следваха неотстъпно само на крачка разстояние), спря и се загледа в малката процесия, идваща откъм Централата. Пет бин-джезъритки, две от които послушници, облечени в красиво гарнирани с бяло роби. Останалите три носеха дрехи в убито сиво, непознати му като цвят досега. Влязоха с движена от самите тях каруца в една от овощните градини, подгонени от хапливия вятър. По черните клони тук-там пляскаха стари листа. В каруцата имаше дълъг вързоп, омотан в бяло. Може би труп? Формата поне отговаряше...

Реши да попита Одрейди, а тя го нагости с подробен разказ за погребалната практика в „Бин Джебзърит“.

Случайно бе станал свидетел на лишената от всякаква официалност церемония по изпращането на тялото на мъртвец. За нито една света майка не е бил изготвян некролог, а още по-малко — прахосвано време за ритуали. Нали паметта ѝ оставаше да живее в нейните сестри?

Той се опита да възрази, че това е непочтително, но Одрейди безцеремонно го прекъсна:

— Имайки предвид явлението смърт, всички връзки с живота са временни! Донякъде внасяме промяна в нещата посредством Другите Памети. Вие правехте същото, Сцитал. Сега вече включваме и някои от похватите ви в нашата торба с трикове. Да, да! Такова е мнението ни за познания с подобен характер. Съвсем малка корекция на модела.

— Каква непочтителна процедура!

— Нищо подобно. След като отиват в пръстта, по-добре е поне да се превърнат в тор. — Тя продължи да описва извършваното в случая, като не му остави и секунда за по-нататъшни възражения.

Обясни му, че процедурата е рутинна, както я бе видял в овощната градина докараха голяма механична сонда, която направи в земята дупка с подходящи размери. Трупът, увит в евтино платно, бе положен във вертикално положение, а върху него засадиха плодно дърво. Овощните градини се оформяха с мрежово разположение, като в единия ъгъл се оставяше празно място с някакво подобие на паметник, където се отбелязваха местата на извършените погребения. Тя му посочи въпросното съоръжение — зелено и правоъгълно, с височина около три метра.

— Мисля, че тялото ще бъде заровено около С-21 — поясни, докато гледаше работата на сондата и погребалния екип в очакване, опрян на каруцата. — В този случай ще бъде трено ябълково дърво.

Как безбожно доволно прозвуча гласът й!

Когато сондата бе изтеглена, а каруцата наклонена, за да се плъзне тялото в дупката, Одрейди започна да подпява нещо, с което отново изненада Сцитал:

— Каза ми, че отбягвате музиката.

— Само една стара песенчица.

„Бин Джебърит“ оставаше загадка и повече от всеки друг път той прозря слабостта на *типичностите*. Как да преговаряш с хора, чиито модели на мислене и поведение не следваха приемлива пътека? Тъкмо си решил, че вече ги разбираш, а те внезапно поемат в нова посока. Бяха *нетипични*! Всеки негов опит да ги разбере предизвикваше срыв на чувството му за ред. Беше напълно сигурен, че не е получил нищо реално след целия проточил се пазарлък. Малко повече свобода, която обаче представляваше само илюзорна представа за истинската. До него на практика не стигна нищо, поискано от вещицата със студеното лице. Измъчваха го непрестанните му опити да свърже в нещо по-значимо ситните късчета от наученото за „Бин Джебърит“. Ето например твърдението им, че могат да се справят и без тежките бюрократични системи. С изключение на Архивната служба на Белонда, разбира се, но всеки път, когато той споменаваха за нея, Одрейди възкликваше: „О, небеса, пазете ни!“ или нещо подобно.

— Е, сега искам да попитам и да разбера как се оправяте без чиновници и специални служби за водене на отчет на направените записи? — прозвуча искрено озадачен гласът му.

— Когато нещо трябва да се направи, правим го веднага. Да погребем сестра ли? — Тя посочи сцената в овощната градина, където лопатите вече бяха заиграли и сега отъпкваха пръстта върху гроба.

— Ето как става. И винаги присъства някой, който носи отговорност.

— Кой? Кой поема грижата за това непристойно...

— Няма нищо непристойно! То е част от нашето обучение. Обикновено несправилите се сестри надзирават. Докато послушниците извършват работата.

— Ами те... Искам да кажа, не е ли унижително за тях? Сестри, неиздържали изпитанието, ако добре съм те разбрал. Както и послушници. По-скоро би било наказание, отколкото...

— Наказание! Хайде, стига, Сцитал. Само една песен ли знаеш? — Тя отново посочи погребалната група. — След като минат необходимата подготовка, всички наши хора доброволно приемат възложената им работа.

— Ами, как да го кажа, за бюрократичните...

— Ние не сме глупаци!

Тлейлаксанецът пак не я разбра, но този път тя реши да отговори на поредното мълчаливо затруднение, в което се бе озовал:

— Със сигурност знаеш, че бюрократите винаги се превръщат в лакомни аристократи, след като придобият властта и започнат да командват.

Беше му трудно да схване връзката. Накъде го насочваше? Продължи да мълчи, а тя добави:

Почитаемите мами имат всички черти, типични за тежката бюрокрация. Министри за това, височайши почитаеми мами за онова, мощно малцинство на върха и мнозинство от изпълнители *по-долу*. Те целите са паст, зейнала от глада на младите. И също като ненаситните хищници никога не се замислят, че изстребват до крак онуй, с което се хранят. Много показателно взаимоотношение: продължавай да унищожаваш плячката си и ще се срутиш заедно с цялата система!

Беше му трудно да повярва, че вещиците наистина виждаха почитаемите мами в тази светлина, затова й го каза.

— Сцитал, ако оцелееш, ще разбереш, че думите ми са верни. Бесни викове на немислещи жени, доловили потребността от ограничения и смяна на позициите. Необходими са много нови усилия, за да изтръгнат още и още от своята плячка. Хванете! Притиснете! Не, така само ще ускориш пълното изстребление. Според Айдахо те вече се намират във фазата на вмъртвяване, когато започва съхнене откъм върха.

Казва го гола, така ли? Следователно тя го ползва като ментат!

— Откъде ти хрумна подобна мисъл? Не би могла да е дошла от нашия гола.

Продължавайте да вярвате, че е ваш! — Той само потвърди мнението ни. Един пример от Другите Памети подаде сигнала.

— Ох, така ли?!

Всичко, свързано с Другите Памети, го безпокоеше. Може ли да се вярва на твърденията им? Въпреки че и собствените му многобройни животи имаха голяма стойност. Отново поиска от нея да потвърди думите си.

— Припомнихме си за връзката между едно животинче, наричано заек-снегоходко, и хищната котка рис, която го преследва за храна. Популацията на риса винаги следва нарастващия брой на зайците, когато внезапно прекомерното потребление хвърля хищниците в периоди на глад и рязко вмъртвяване.

— Колко интересен термин — вмъртвяване!

— Служи за описание на онова, което подготвяме за почитаемите мами.

Когато срещата им приключи (без той да придобие нищо), Сцитал се почувства по-объркан отвсякога. Наистина ли бяха решили да го сторят? Проклетите жени! Не може да се вярва на нито една тяхна дума.

А след като Одрейди го върна в квартирата му на кораба, последният тлейлаксиянски Майстор остана дълго време загледан в преградното поле на оня коридор, по който Айдахо и Мурбела минаваха често на връщане от площадката за упражнения. Знаеше, че трябва да бъде точно там, когато те излизат през широкия входен портал. Винаги бяха изпотени и задъхани. Този път обаче никой от събратята му по затворническа орисия не се появи, въпреки че прекара в наблюдение повече от час.

Ползва голата като ментат! Кое би трябвало да означава, че той има достъп до командно табло към корабните системи. Наистина, не бива да лишава ментата си от необходимите му данни. Аз пък трябва да намеря начин да се срещна насаме с него. Да, винаги мога да прибягна към езика с подсвирване, въведен във всеки гола. Не бива да изглеждам прекалено угрижен. Малки отстъпки при преговорите, може би. Оплакване, че жилището ми ограничава свободата на движение. Нека видят, че затворничеството ме изнервя и губя търпение.

[1] Думата е близка по звучене до „сатори“ — термин в дзен-будизма, означаващ „прозрение“. — Б. ред. ↑

„Образованието не е заместител на интелигентността. В това трудно поддаващо се на дефиниция качество само отчасти се подразбира способността да се разрешават загадки. Докато създаването на нови загадки, отразяващи донесеното от сетивата ти, може да придаде завършен вид на споменатото определение.“

Първи Урок за ментата

Докараха Лусила пред височайшето присъствие на почитаемата мама в тръбообразна клетка — една камера в друга. Оплетена шигърова жица я приковаваше в средата на съоръжението.

— Аз съм височайшата почитаема мама — изрече вместо поздрав седналата на масивния черен стол.

Дребна жена с трико е червено и златисто.

— Предназначението на клетката е да те пази, ако решиш да си послужиш с Гласа. За нас няма опасност. Имаме имунитет, оформен като рефлекс. Просто убиваме. Много от вашите загинаха по този начин. Познаваме Гласа и го ползваме. Не забравяй това, когато те пусна от клетката.

Тя отпъди с жест прислугата, внесла предпазното съоръжение:

— Вървете си!

Лусила огледа помещението. Без прозорци. Почти квадратно. Осветено от няколко сребристи светоглобуса. Яркозелени стени. Типично място за разпит. Бяха я докарали с клетката малко преди зазоряване.

Зад височайшата почитаема мама нещо изщрака и встрани се отвори панел, откъдето в стаята чрез скрит механизъм се плъзна друга, по-малка клетка. Имаше правоъгълна форма, а в нея по първоначалното ѝ впечатление стоеше изправен гол мъж. Той се обърна и я погледна. *Футар!*

Имаше широко лице, видя и кучешките му зъби.

— Искa чеше гръб — изрече футарът.

— Да, мили. Ще те почеша по-късно.

— Иска яде — продължи футарът, загледан в Лусила.

— По-късно, драги.

Футарът продължи да оглежда Лусила.

— Ти дресьор? — попита съществото.

— Разбира се, че не е дресьор!

— Иска яде — продължи да настоява футарът.

— По-късно, казах! А сега седни и ми помъркай.

Футарът клекна в клетката и от гърлото му се разнесе ръмжение.

— Нали са сладури, когато се размъркат? — попита височайшата почитаема мама, но очевидно не очакваше отговор.

Присъствието на странното същество озадачи Лусила. От такива като него се очакваше да преследват и унищожават почитаеми мами. А беше в клетка, между другото.

— Къде го хванахте? — попита тя.

— На Гамму — отговори другата жена, без да знае какво разкрива.

Значи тук е Възела — помисли Лусила, разпознала предишната вечер съединителната станция от лихтера. Футарът спря да мърка.

— Яде — проръмжа той.

Светата майка също би хапнала нещо с голямо удоволствие. Не я бяха хранили от три дни и с усилие сдържаше спазмите на глада. Малките глътки вода от литровото шише, оставено в клетката, свършиха добра работа, но и то бе вече почти празно. Слугите, които я докараха, се изсмяха на молбата ѝ за храна:

— Футарите обичат крехко месо!

Най-много обаче я измъчваше липсата на мелиндж. Тази сутрин почувства първите абстинентни болки.

Скоро ще трябва да свърша със себе си.

Групата от Лампадас я умоляваше да издържи:

Бъди храбра. Ами ако откачената почитаема мама ни забрави?

Кралицата-паяк. Ето как Одрейди наричаше тази жена.

Височайшата почитаема мама продължи да я оглежда с опознавателна цел, без да сваля ръка от брадичката си. Отстрани приличаше на слабоволев човек. Лице без характерни черти, в което погледът открива само безличие.

— Знаеш, че накрая ще загубите — каза височайшата почитаема мама.

— Я си подсвирвай в тъмното покрай гробищата — рече Лусила и веднага трябваше да обясни израза.

По лицето на височайшата почитаема мама се изписа учтива проява на интерес.

Колко забавно.

— Всяка от помощниците ми щеше моментално да те убие за последните ти думи. Това е една от причините, поради които сме сами. Любопитна съм защо го каза.

Лусила насочи погледа си към клечащия футар.

— Не са се пръкнали за една нощ. Създадени са по генетичен път от животински първообраз с ясно определена цел.

— Внимавай! — Очите на височайшата почитаема мама припламнаха в оранжево.

— Усилията на цели поколения бяха необходими за създаването на футарите — каза Лусила.

— За нас пък е удоволствие да ги преследваме и залавяме!

— И ловецът понякога става преследван.

Височайшата почитаема мама скочи на крака с плътно оранжеви очи. Футарът се развълнува и почна да вие. Това успокои жената. Тя бавно потъна обратно в седалката. Махна с ръка към съществото в клетката:

— Всичко е наред, миличко. Скоро ще ядеш, а после ще те почеша по гърба.

Футарът поднови мъркането си.

— Продължавате да мислите, че сме се завърнали като корабкрушенци — каза височайшата почитаема мама. — Да! Не се опитвай да го отричаш.

— Червеите нерядко се връщат — отвърна Лусила.

— Какви червеи? А, онези чудовища, които унищожихме на Ракис?

Привлекателна бе мисълта да раздразни стоящата пред нея почитаема мама и да предизвика драматичната ѝ реакция. Уплаши я достатъчно обаче, и тя непременно ще те убие.

Молим те, сестро! — отзова се плачевно тълпата от Лампадас.
— *Дръж се.*

Мислите ли, че мога да избягам оттук? — успя да ги заглуши тя с едно-единствено, но прекалено слабо изключение. — Не забравяйте! Ние сме също като някогашната играчка-човече: седем пъти на глава — осмия пак на крак.

Припомни ѝ го малкото червено изображение-кукла на смеещ се Буда със скръстени върху дебелото коремче ръце.

— Очевидно имаш предвид завръщащите се останки на Бога-Император — каза Лусила. — Аз обаче говорех за друго.

Височайшата почитаема мама направи пауза, за да обмисли току-що казаното. Оранжевото притъмня в очите ѝ.

Играе си с мен — помисли Лусила. — Нали се кани да ме убие и да нахрани с плътта ми любимеца си.

Помисли за тактическата информация, с която ще разполагаш, ако наистина успеем да избягаме! Ние значи!

Просто нямаше как да се отрече точността на заявения протест. Още бе светло, когато свалиха нея и клетката от помощния лихтер. Подстъпите към бърлогата на Кралицата-паяк бяха проектирани за труден достъп, но самото планиране развесели Лусила. Много старо и отдавна излязло от мода. Стеснявания по подходните пътеки с наблюдателни кули, щръкнали от земята като тъмносиви гъби, които се появяват на определените им места от мицела. Остри завои в застрашените важни участъци. Никое обикновено наземно средство не би могло да се справи, ако е навлязло в завоите с неподходяща скорост.

Тя си спомни, че Тег споменаваха последния факт в критичните си бележки за станцията на Възела. Абсурдна защита. Достатъчно бе някой да ползва тежко снаряжение или да прехвърли от другата страна грубите инсталационни съоръжения, и всички обекти оставаха изолирани. Подземно свързани, естествено, но в сферата на действие на експлозивите. Приложи двустранна лигатура, отрязвайки ги от хранящия източник, и те ще паднат един по един.

Ей, идиоти, за вас вече няма от скъпоценната енергия!

Видимото усещане за сигурност бе важно и почитаемите мами го поддържаха. За успокоение! Защитниците бяха принудени да хранят с голямо количество енергия ненужни екрани, само и само да внушат на жените лъжливото чувство за сигурност.

Коридорите! Помни за коридорите.

Да, коридорните връзки на гигантската сграда бяха огромни, с цел да бъде улеснено движението на немалките резервоарни балони, в които бяха принудени да живеят щурманите на Сдружението. Вентилационни системи ниско долу по цялата дължина за улавяне и извеждане на разходвания мелинджов газ. Представи си капациите на люковете, които се отваряха и затваряха с дразнещи сътресения. Докато хората от Сдружението никога не са показвали, че обръщат особено внимание на силните шумове. Кабелните линии за пренос на енергия към подвижните суспензорни устройства приличаха на дебели черни змии, виещи се по преходните съоръжения във всяко помещение, където тя бе надникнала. Просто нямаше как да спреш някой щурман да не си навре носа там, където би поискал.

Повечето от хората, които тя беше видяла, носеха водещи пулсатори. Включително почитаемите мами. Следователно случваше им се да се изгубят. Всичко се намираше под гигантската покривна могила с фалическата символика на кулите си. За новодошлите гледката се оказваше впечатляваща. Плътено изолиране от грубата външна действителност (където не отиваше никой от значимите тук хора, освен ако не бе решил да ловува или да наблюдава робите и техните според него забавни труд и игри). Твърде често в очите ѝ се набиваше запуснатост — свидетелство за минимални разходи за поддръжка.

Не правят особени промени. Наземният план на Тег продължава да е в сила.

Виж колко важни могат да се окажат наблюденията ти!
Височайшата почитаема мама я извади от обзелия я унес:

— Възможно е дори да те оставя жива. Но само при условие че задоволиш любопитството ми.

— А как можеш да бъдеш сигурна, че няма да залея любопитството ти с купища чисти лайна?

Вулгарността видимо развесели жената отсреща, тя почти се разсмя. Очевидно никой не я бе предупредил да внимава с „Бин Джезърит“, когато техен човек прибягва към открита вулгарност.

Никакъв Глас, а? Мисли, че не разполагам с друго оръжие!

Височайшата почитаема мама бе казала достатъчно и сторила немалко, за да даде в ръцете на всяка света майка сигурни козове. Изпращаните от тялото и говора сигнали съдържаха дори повече от

необходимата информация. А от неизбежното количество допълнителни данни трябваше да се вземат проби.

— Намираш ли ни привлекателни? — попита тя. *Необичаен въпрос.*

— Всички хора от Разпръскването притежават странна привлекателност — отвърна Лусила.

Нека мисли, че съм видял мнозина от тях, включително и враговете ѝ.

— Във вас има нещо екзотично, искам да кажа достатъчно странно и ново — добави.

— А сексуалните ни възможности?

— Естествено е да се приемат като аура за казаното. Понеже действат възбуждащо и са като магнит за някои хора.

— Но не и за теб.

Атакувай брадичката! — подсказа тълпата. — *Защо пък не?*

— Височайша почитаема мамо, внимателно оглеждах брадичката ти.

— Така ли? — прозвуча с искрена изненада.

— Очевидно се е запазила от детските ти години. Можеш да се гордееш със спомена за младежкия си вид.

Хич не ѝ се понрави, но не иска да го покаже. Още един удар в същото място.

— Обзалагам се, че любовниците ти често те целуват по нея. Вече е гневна, ала не бива да изпусне яда си.

Ще ме заплашваш, а? Ще ме предупреждаваш да не си служа с Гласа!

— Целуне брадичка — намеси се футарът.

— По-късно, драги. А сега ще млъкнеш, нали? *Изкара си го на горкия любимец.*

— Явно има какво да ме питаш — изрече Лусила с възможно най-благия си тон, което бе още едно предупреждение за добре запознатите:

Аз съм от онези, които заливат всичко с гъст шербет. „Прекрасно! Колко е приятно, когато сме с вас. Толкова е хубаво! Как добре сте се справили! Лесно. Бързо“ Сложи поредното наречие по свой избор. Височайшата почитаема мама имаше нужда от известно, макар и кратко време, за да се съсредоточи. Усещаше, че е изпаднала в

неизгодно положение, ала не разбираше какво точно се е случило. Запълни мига със загадъчна усмивка, след което продължи:

— Вече казах, че ще те пусна.

Тя натисна нещо отстрани на стола си; една от секциите на тръбообразната клетка се отдели заедно с плетеницата от шигърова жица. Същевременно от подов панел точно пред нея се издигна нисък стол.

Светата майка седна на стола, като коленете ѝ почти докосваха водещата разпита.

Краката. Не забравяй, че убиват с краката.

Сви пръстите на ръцете си и едва тогава си даде сметка, че вече ги е стегнала в юмруци. Проклето напрежение!

— Трябва да хапнеш и да пийнеш — каза височайшата почитаема мама.

Тя отново натисна нещо на страничния плот на стола си. До Лусила се приближи поднос — чиния, лъжица и чаша, пълна догоре с червена течност.

Изфуква се с играчките си.

Вдигна чашата.

Отровно ли е? Първо го помириши.

Вдъхна напитката. Стимулиращ чай и мелиндж.

Колко съм гладна!

Върна празната чаша върху подноса. Продължаваше да усеща с езика си острия мирис на мелиндж.

Какво е решила да прави с мен? Нима ми угажда?

Чувстваше как потокът на подправката я отпуска. Оказа се, че в чинията е сервиран боб в пикантен сос. Изяде го, след като опита ястието за нежелателни прибавки. В соса имаше чесън. За частица от секундата тя се обърна към Паметите, търсейки справка за прибавката — ползвана във фината кулинария като резултатно средство срещу върколаци, както и за силно въздействие при метеоризъм.

— Харесва ли ти храната ни?

Лусила обърса брадичката си и каза:

— Много е вкусна. Заслужаваш поздравления за главния си готвач. *Никога не прави комплимент на главния готвач в частно заведение. Главните готвачи могат да бъдат подменяни. Само съдържателката е несменяема.*

— Великолепен привкус на чесън — допълни.

— Поровихме се в част от библиотеката, задигната от Лампадас.

Със злорадство: *Виждате ли какво сте изгубили? И завърши:*

— Колко брътвеж почти за нищо.

Дали не иска да и стана библиотекарка? — мълчаливо изчака Лусила.

— Според някои мои помощници там може да има нишки към гнездото ви на вещици или поне нещо, което да ни подсказва как по-бързо да ви унищожим. И толкова много езици!

Нима ѝ трябва преводач? Бъди пряма!

— Какво ви интересува?

— Съвсем малко. Кому биха потрябвали сводни материали за Бътльоровия джихад#?

— Тогава също са съсипвали библиотеки.

— Не се отнасяй снизходително към мен. *По-схватлива е, отколкото мислехме. Продължавай с безкомпромисния тон.*

— Аз също имам усещането за снизходително отношение.

— Слушай, вещице! Мислиш си, че можете да бъдете безмилостни при защитата на своето гнездо, но наистина нямате представа за истинската липса на милост.

— Според мен все още не си ми казала как мога да задоволя любопитството ти.

— Искаме научните ви познания! — Височайшата почитаема мама понижи тона си. — Да бъдем разумни. С ваша помощ бихме могли да превърнем в действителност една утопия.

И още: да сразите всичките си врагове и всеки път да стигате до оргазъм.

— Смяташ, че науката държи ключовете към утопията?

— И към по-добра организация на нашите дела.

Помни: Бюрокрацията облагодетелства конформизма... Спомага за въздигане на „фаталната глупотевина“ до статут на религия.

— Типичен парадокс, височайша почитаема мамо. Науката трябва да носи силата на новото. На промяната. Ето защо тя и бюрокрацията са винаги във война.

Познава ли корените ни? — Помисли за силата! Както и за онова, което можете да държите в ръцете си! *Не знае.* Лусила истински се

зарадва на представите на почитаемата мама за упражняването на властта. Пълен контрол над вселената, ала без да бъде потърсено равновесие. Погледът ви винаги е отправен навън, никога навътре. Не сте се подготвяли да улавяте собствените си фини реакции, а само сте трупали мускулна маса (сила, власт), за да можете да превъзмогнете всичко, което според вас е препятствие. Слепи ли бяха тези жени? Тъй като Лусила не заговори, почитаемата мама каза:

— В библиотеката намерихме доста неща за „Бин Тлейлакс“. Вещице, присъединили сте се към тях в много отношения. Цяла камара проекти; как да се неутрализира невидимостта на не-кораб, как да се проникне в тайните на живата клетка, във вашата Мисионария Протектива, както и в нещото, наречено „Езикът на Бога“.

Лусила леко се усмихна. Страхуваше ли се тя, че някъде може да има истински бог?

Нека захапете мъничко! Бъди откровена.

— Нищо не сме правили заедно с тлейлаксиянците. Хората ти са изтълкували неправилно намереното. Не искате никой да ви гледа отвисоко, така ли? А как ще го приеме Бог според вас? Ние разпространяваме различни религии, които ни пазят и помагат. Такова е предназначението на Мисионария Протектива. Докато тлейлаксиянците имат само една...

— Организираните религии?

— Не съвсем. Организационният подход към религията е винаги апологетичен. Ние не го приемаме.

— Започваш да ме отегчаваш. Защо намерихме толкова малко за Бог-Императора?

Напад!

— Може би вашите хора са унищожили събраното.

— Аха, значи проявявате интерес към него. *Както и вие, Мадам Паяк!*

— Позволявам си да мисля, височайша почитаемата мамо, че Лито II и неговата Златна Пътека са били обект на изследвания в много от академичните ви центрове.

Жестоко!

— Нямаме академични центрове!

— Изненадва ме интересът ти към него. — Нищо специално.

А оня футар се хвърли от дъба, поразен от мълния! Наричаме неговата Златна Пътека с думите „фиктивна гонитба“. Той я запрати в безбрежните ветрове и отсече: „Виждате ли? Натам отива.“ Това бе Разпръскването.

— Някои предпочитат да го наричат „Стремежът“.

— Успя ли наистина да предскаже бъдещето ни? Може би точно това те интересува?

Удар в десетката!

Височайшата почитаема мама се изкашля с ръка на устата.

— Твърдим, че Муад'Диб създаде бъдещето. Лито II го унищожи. Но ако можех да знам...

— Моля те! Височайша почитаема мамо! Хората, които искат от оракула да предскаже бъдещето им, всъщност търсят да узнаят къде е зарито съкровището.

— Разбира се!

— Да узнаеш цялото си бъдеще, и нищо не ще те изненада така ли? За това ли говорим?

— Да, казано обаче с много думи.

— Следователно не искаш да разбереш бъдното, а да продължиш завинаги сегашното.

— Не бих могла да го кажа по-добре.

— Но не пропусна да отбележиш, че съм ти досадила!

— Какво?

Оранж в очите ѝ. Внимателно.

— Завинаги без изненади, а? Възможна ли е по-голяма скука?

— Ой! Стига... Нямах това предвид.

— Е, височайша почитаема мамо, остава ми само да ти кажа, че не разбрах какво си мислила.

— Няма значение. Утре ще се върнем към въпроса. *Помилване!*

Дребната жена се изправи:

— Влизай обратно в клетката.

— Ами яде? — жалостиво се интересува футарът.

— Долу съм ти приготвила чудничко нещо за хапване, мили. После ще те почеша по гърба.

Лусила влезе в клетката. Височайшата почитаема мама хвърли след нея една възглавница с думите:

— Сложи я под шигъровата жица. Виждаш ли колко любезна мога да бъда?

Плътно щракна вратата на тръбообразния затвор, футарът в неговата си клетка се плъзна обратно към стената. С рязък звук панелът също зае старото си място.

— Стават много неспокойни, когато огладнеят — поясни височайшата почитаема мама.

После отвори вратата на стаята и се обърна, вгледана за миг в Лусила:

— Тук никой няма да те безпокои. Отказвам на всички достъп до тази стая.

„Много неща, които правим напълно естествено, стават трудно изпълними веднага след като се опитаме да ги превърнем в предмет на интелектуални усилия. Възможно е да знаеш толкова много по дадена тема, че да се превърнеш в пълен невежа.“

Втори Урок за ментати

Одрейди периодично сядаше да обядва с помощниците и техните проктор-наблюдатели — непосредствените вардияни в този мозъчен затвор, от който мнозина никога нямаше да излязат.

Мислите и постъпките на помощниците подаваха достоверна информация към дълбините на съзнанието на старшата света майка за състоянието на нещата в Дома на Ордена. Помощниците реагираха с настроенията и опасенията си по-открито от светите майки. Пълноправните сестри бяха усвоили почти до съвършенство изкуството да не бъдат видени откъм най-лошите си страни. Те също не се опитваха да крият основното във всекидневните си дела, ала всяка от тях можеше да хлътне в някоя от овощните градини, да затвори след себе си врата или просто да се скрие от визуалното поле на наблюдателите-вардияни.

При помощниците бе доста по-различно. Напоследък в Централата почти липсваше нещо прилично на мъртъв сезон. Дори в трапезариите по всяко време течеше постоянен поток от хранещи се. Работните смени, разположени в шахматен ред по твърд график, позволяваха на всяка света майка да разпредели задълженията си в рамките на денонощието. Одрейди не биваше да прахосва време и енергия за въвеждането на ред на подобно ниско ниво. В часа за вечерно хранене тя спря до вратата на залата на помощниците и моментално долови внезапното смълчаване.

Дори начинът, по който те поднасяха храната към устите си, свидетелстваше за нещо. Къде отиваше погледът им, когато пръчиците за хранене се вдигаха нагоре? Защо беше рязкото бодване и бързото сдъвкване, преди да последва почти конвулсивно преглъщане? Да, тази

трябва да бъде наблюдавана. Тя отглеждаше някакво вълнение в себе си. А онази ей там, която се замисляше с пълна уста след всяка хапка, сякаш бе изпълнена с недоумение къде точно са скрили отровата в подобен буламач? Зад тия очи сигурно има творческо съзнание. Трябва да бъде проверена за дължостна промяна.

Одрейди влезе в залата за хранене.

Подът, изработен от пластичен материал и очевидно издръжлив на издраскване, приличаше на голяма шахматна дъска в бяло и черно. Според послушниците подредбата му е била поискана от светите майки с цел действително да го ползват като дъска за игра: „Някоя от нас застава тук, друга — там, а трети се разполагат по централната линия. След като бъдем поставени по местата си, започват да ни разместват, а победителят взема всичко.“

Одрейди седна почти в ъгъла на една маса до прозорците, гледащи на запад. Помощниците се посместиха със спокойни и дискретни движения.

Залата бе част от най-първия градеж на Дома на Ордена. Той имаше дървена конструкция, чиито греди с голям светъл отвор — огромни, много тежки и с матовочерно покритие — минаваха по цялата дължина. Около дваисет и пет метра без нито едно съединение. Някъде из Дома се намираше гористо насаждение от генетично манипулирани дъбове, устремени към слънчевата светлина в грижливо поддържани плантации. Дърветата се извисяваха на минимална височина трийсет метра преди първия от главните клони и с повече от два метра широки стволлове. Бяха засадени по време на построяването на сградата с тази зала и подготвени за смяна на гредите, когато времето ги отслаби. Нормалната им експлоатационна възраст бе определена на хиляда и деветстотин стандартни години.

Помощниците около старшата майка я наблюдаваха с голямо внимание, но без никакъв намек за директно виране като че ли тя въобще не бе там.

Одрейди обърна глава и погледна през западните прозорци към залеза. *Отново прах.* Разстилаше се от пустинята подобно на пелена и сякаш разпалваше залязващото слънце, което блестеше като далечен въглен, готов всеки момент да изригне с неудържимо огнено зарево.

Старшата света майка потисна една въздишка. Подобни мисли отново пресъздаваха картината на кошмара ѝ — *бездната, опънатото*

въже. Знаеше, че ако затвори очи, ще почувства под стъпалата си люлеенето му. И преследващата я фигура с брадвата — все по-близо!

Хранещите се покрай нея помощници се размърдаха неспокойно, сякаш доловили същото. Може би наистина бяха усетили нервността ѝ. Внезапно дочут звук от триеща се тъкан я измъкна от познатия кошмар. Вече бе разпознала нова нотка в шумовете, разнасящи се из Централата. Стържещ звук, неприсъщ за обичайните движения — тропването на отместен стол или отварянето на кухненска врата. Почти проскърцващо стържение. Почистващите смени се оплакваха от пясъка и „отвратителната прах“.

Одрейди погледна през прозореца към източника и носителя на новия дразнител — вятър от юга. Мътно замъгляване с цвят между жълто и землистокафяво бе изтеглило завесата си по хоризонта. След като вятърът се оттегли, отложеният от него прах ще се окаже из ъглите между и по сградите, както и по подветрените страни на хълмите. Имаше кремъчен мирис с алкален оттенък, дразнещ леко ноздрите.

Тя погледна надолу към масата едва когато сервиращата помощница постави пред нея порцията ѝ.

Почувства приятна промяна в сравнение с бързото хапване в работната стая или личната ѝ трапезария. Когато се хранеше сама там, помощниците внасяха храната толкова тихо и отсервираха с такава мълчалива ефикасност, че понякога се изненадваше защо не вижда нищо пред себе си. Докато тук храненето бе почти само шум, суетня и разговори. Главният готвач Дуана обикновено влизаше с познатото къткане: „Не ядете достатъчно!“ Одрейди по принцип обръщаше внимание на смърмения *от* подобно естество. Наблюдателите-вардияни имаха и някои добри страни.

Вечерята бе от месо на свинохли в сос от соя и меласа с възможно най-малкото количество мелиндж и слаб мирис на босилек и лимон. Леко сварен свеж зелен фасул с чушки; За пиене — сок от тъмночервено грозде. Хапна късче свинохлинско и го прецени за приемливо, макар и оставено по-дълго на огъня за нейния вкус. Готвачките сред помощниците се бяха представили почти както се очакваше от тях.

Тогава защо е това усещане, че има прекалено много храна?

Тя преглътна и свръхсетивността ѝ разпозна прибавките. Храната тук не бе предназначена за попълване на енергийните ресурси на старшата света майка. Някой от кухнята бе потърсил разчетите ѝ за деня и се бе погрижил да натъкми съответно поднесеното.

Ядивото е капан — помисли тя. — Нарастване на пристрастеността.

Никак не харесваше хитроватите прийоми на готвачките в Дома на Ордена, които не огласяваха нещата, слагани от тях в приготвяната храна „за доброто на обядващите“. Те знаеха, разбира се, че всяка света майка лесно идентифицира съставките и може да регулира обмяната в съответствие със своите потребности. Ето, точно сега я наблюдаваха, изправени пред въпроса каква ще бъде преценката на старшата майка за тазвечерното меню.

Докато се хранеше, тя слушаше останалите в трапезарията. Никой не ѝ натрапи присъствието си — нито физически, нито говоримо. Звуковете почти се върнаха към нивото си отпреди нейната поява. Настойчиво разговарящите винаги променяха тона си при влизането ѝ, за да продължат с леко намалена сила.

Във всички щракащи мозъци около нея се въртеше един и същ неизречен въпрос:

Защо е тук тази вечер?

Одрейди долови умереното страхопочитание у някои от стоящите по-близо. Въздействащо с остротата си страхопочитание. Помощниците шепнели помежду си (както донасяха прокторите):

„Тараза е в нея.“ Искали да кажат, че Одрейди притежава като Най-Първа своята починала предшественица. Двете бяха историческа двойка, достойна за изучаване от помощническия състав.

Дар и Тар, станали легенда.

Дори самата Белонда (милата зла старица Бел) ползваше обиколни подстъпи към Одрейди именно поради тази причина. Фронталните ѝ атаки бяха по-малко, а още по-малко надуваше фанфари в обвинителните си доводи. На Тараза отдаваха спасяването на Сестринството. До голяма степен това тушираше противопоставянето. Тараза бе казала, че в основата си почитаемите мами са варвари, а насилието им, неподлежащо на цялостно отклоняване може да доведе до кървави изстъпления. Последвалите събития бяха го потвърдили в по-голяма или в по-малка степен.

Оказа се права, Тар, но само донякъде. Никой от нас не бе очаквал подобна жестокост и насилие.

Класическата неръкотворна икона на Тараза (колко уместна като паралелна представа на арена за борба с бикове) насочи почитаемите мами към такива епизоди на безумна сеч, че цялата вселена стана язвителна към потенциалните поддръжници на брутално третираните от тях жертви.

Какво правя за нашата защита?

Нещата не се свеждаха толкова плътно до факта, че планове за защита са неподходящи. Те можеха да се окажат напълно лишени от връзка със случващото се.

Точно това целя, разбира се. Трябва да бъдем пречистени и подготвени за върховно усилие.

Белонда се бе захлила подигравателно на предложената идея: „Заради нашата смърт ли? По тази причина ли трябва да бъдем пречистени?“

Явно ще бъде подтикната към Двойствено поведение, когато научи за плана на старшата майка. Упоритата в злината си. Белонда ще ги приеме възторжено. А ментатът Белонда ще настоява за отлагане и очакване на „по-благоприятен момент“.

Докато аз търся лично свой път, независимо какво мислят сестрите.

Впрочем много от сестрите бяха на мнение, че Одрейди е най-странната старша майка, която изобщо са имали. Въздигната по-скоро случайно. *Най-Първата Тараза.*

Бях с тебе, Тар, когато умря. Аз прибрах онова, което носеше личността ти. Случайно въздигане, а?

Голям брой сестри не одобриха Одрейди. Но когато се появи противопоставяне, те се върнаха обратно при „Най-Първата Тараза — неповторимата старша майка в нашата история“.

Наистина забавно! Тараза Отвътре първа се разсмя и попита:

Дар, защо не им разкажеш за грешките ми? И най-вече за погрешната ми преценка за теб.

Дъвчеше замислено хапка свинохлинско. *Закъснявам за посещение при Шийена. На юг в пустинята и съвсем скоро. Шийена трябва да е готова, за да смени Там.*

Променящият се пейзаж внезапно изпълни с огромните си пространства всичките ѝ мисли. Повече от хиляда и петстотин години владееха Дома на Ордена. Оставили сме знаци навсякъде. Не само с участъците на селектираните лозя и плодови градини. Не бива да се забравя и за следата в колективната психика при гледката на промените, протичащи в познатата собствена земя...

Седящата до Одрейди помощница тихо се изкашля. Дали се готви да се обърне към старшата майка? Рядко срещана възможност. Ала младата жена продължи да се храни, без да заговори.

Мислите на Одрейди се върнаха към предстоящото пътуване в пустинята. Шийена не бива да знае предварително. *Трябва да бъде сигурна, че именно тя ни е нужна. Имаше въпроси, на които само Шийена може да отговори.*

Предполагаше, че при спиранията си по време на обиколката почти няма да се натъкне на изненади. Както у сестрите или в растителния и животинския свят, така и в същинските основи на Дома на Ордена тя ще види едновременно големи и незначителни промени — всички онези неща, които ще поразят, както смятат повечето, превъзнасяното спокойствие на старшата майка. Дори Мурбела, която в никакъв случай не биваше да излиза от не-кораба, определено го долавяше.

Днес сутринта тя, седнала гърбом към командното си табло, се бе заслушала с подновено внимание в наблюдаващата я Одрейди. Раздразнена, но бдителна бе заловената почитаема мама. Гласът ѝ издайнически говореше за съмнения и небалансирани преценки.

— Всичко ли е преходно, старша майко?

— Това познание е запечатано в теб благодарение на Другите Памети. Никоя планета, земя или море, никоя част от суша или водно пространство не са тук завинаги.

— Отвратителна мисъл! (Изречено с пълно несъгласие.)

— Където и да се намираме, можем да бъдем само домакини.

— Непотребна гледна точка.

(Сега пък казано с колебание и включващо въпрос защо старшата майка е подбрала точно този момент, за да ѝ го съобщи.)

— Чувам гласа на почитаемите мамии в думите ти, Мурбела. Те са наситили с лакомия сънищата ти.

— Ти го казваш. (Дълбоко засегната.)

— Почитаемите мами мислят, че могат да постигнат вечна сигурност — малка планета, както сама знаеш, пълна със сервилно население.

Мурбела отговори с гримаса.

— И повече планети — отрязва Одрейди. — Винаги повече и повече, и повече! Ето как те се завърнаха на ята.

— За някоя и друга троха в старата Империя.

— Отлично, Мурбела! Започваш да мислиш като една от нас.

— С което ставам пълна нула!

— Ни рак, ни риба, но самата себе си, тъй ли? Дори и такава, ти си само домакин, Мурбела. Пази се! Когато мислиш, че притежаваш нещо, все едно, че вървиш по подвижен пясък.

Сега в смръщената гримаса имаше и недоумение. Ще трябва да се направи кое-що, така че лицето на Мурбела да не показва толкова ясно чувствата ѝ. Тук бе допустимо, но един ден...

— Следователно всяко притежаване носи опасност. Е, и? (С все по-остра хапливост.)

— Изричаш някои точни думи, но не мисля, че вече си намерила в себе си място, където ще можеш да устоиш през целия си живот.

— Само докато някой враг ме открие и ми дръпне ножа, нали? *Обучението на почитаемите мами прилепва като туткал!*

Но в онази нощ тя разговаряше с Дънкан по начин, който ми подсказва, че вече е готова. Наистина вярвам, че картината на Ван Гог е подготвила и заострила чувствителността ѝ. Нейният глас ми го шепне. Трябва отново да видя записа.

— Кой ще те убива, Мурбела?

— Никога няма да издържите на нападение на почитаемите мами!

— Вече изразих основното, което ни засяга: никое място не е сигурно завинаги.

— Още един от ненужните ви проклети уроци!

Сега, седнала в залата за хранене на помощниците, Одрейди си спомни, че не е намерила време да проследи отново как видеоокото е записало онази вечер на Дънкан и Мурбела. От гърдите ѝ се изтръгна нещо подобно на въздишка. Прикри я с изкашляне. Не бива да се дава възможност на младите жени да виждат старшата света майка разстроена...

Към пустинята и Шийена! Инспекционна обиколка; колкото по-скоро успее да отдели време за нея. Ех, време!

Помощницата до Одрейди отново леко се изкашля. Старшата я погледна с крайчеца на окото си — руса, с черна къса дреха, гарнирана с бяло — в преходната Трета степен. Никакво движение на главата по посока на Одрейди и без странични погледи.

Ето какво ще намеря по време на инспекционната обиколка! Страхове. И в пейзажа, където винаги виждаме онези неща, когато се опитваме да избегаме от времето: неокастриени дървета, понеже секачите ги няма, след като са хукнали с Разпръскването, отишли са по гробовете си, или са вече в неизвестни места, включително и на принудително крепостничество. А ще се натъкна ли на архитектурни Прищевки и Фантасмагории, привлекателни само защото са останали недовършени от заминалите си строители? Не. Ние просто не си падаме много по Прищевките.

В Другите Памети се пазеха примери, които тя жадуваше да намери: стари сгради, станали по-хубави, понеже са се оказали недовършени. Разорен строител или собственик, разгневил се на любовницата си... Някои неща са по-интересни именно поради това — старите стени, развалините. Времето скулптира.

Какво ли би казала Бел, ако заръчам някоя Фантасмагория в любимата ми овощна градина?

Помощницата до Одрейди изрече:

— Старша майко?

Превъзходно! Толкова рядко имат смелостта.

— Да?

Съвсем тихо питане. Трябваше да бъде по-високо. Дали ще чуе?

Чула бе:

— Позволих си го, старша майко, тъй като въпросът е спешен, а и знам за интереса ви към плодовите градини.

Великолепно! Помощницата бе малко тромава на вид, но това явно не се отнасяше за ума ѝ. Одрейди я гледаше мълчаливо и внимателно.

— Старша майко, аз съм онази, която подготвя картата за вашата спалня.

Аха, бе попаднала на надеждна личност, заслужила доверието да работи за нея. Още по-добре.

— Скоро ли ще получа картата?

— След два дни, старша майко. Актуализирам местата на припокриване, където ще отбележа дневното разширяване на пустинята.

Кратко одобрително кимване. Редът бе въведен от самото начало една помощница да следи винаги за актуализирането на картата. Събуждайки се всяка сутрин, Одрейди искаше да разпалва въображението си с променящата се ситуация като първото впечатление, запечатало се в съзнанието ѝ.

— Старша майко, сутринта оставих на работната ви маса доклад, озаглавен „Надзор и управление на овощна градина“. Може би още не сте го прегледали.

Бе видяла само заглавието. Приключи късно с всекидневните упражнения, а и нямаше търпение да посети Мурбела. Колко много неща зависеха от пленницата!

— Плантациите около Централата трябва или да бъдат изоставени, или да се предприемат действия за по-нататъшното им поддържане — каза помощницата. — Това е същността на доклада.

— Представи го дословно.

Нощта падна и светлина заля залата, докато Одрейди слушаше. Сбито изложение. И изразително. Долавяше се ясната нотка на предупреждение, в която старшата разпозна почерка на Белонда. Без утвърждаване от Архивната служба, но данните на метеоролозите постъпваха именно там и помощницата направо бе заимствала някои оригинални термини от тях.

Млъкна след края на доклада.

Каква да бъде реакцията ѝ?

Одрейди най-добре знаеше, че овощните градини, пасищата и лозята бяха не само буферна зона срещу неприятелски набези, но и приятна за окото декорация на околния пейзаж. И още нещо: те помагаха както за поддържането на морала, така и за обилието на храна по масите в Дома на Ордена.

Поддържат и моите морални устои.

С какво спокойствие чакаше помощницата! Къдрава руса коса и овално лице. Приятна външност, макар че устата бе възширока. Храната стоеше в чинията, без да бъде докосвана повече. Скръстени в скута ръце. Тук съм, за да ви служа, старша майко.

Докато Одрейди премисляше как да откликне, включи се паметта с едновременен поток от някогашен инцидент, насложил се върху непосредствените ѝ наблюдения. Добре си спомняше за онзи тренировъчен полет с орнитоптер. *Две обучавани помощници с инструктор посред бял ден високо над мочурливите райони на Лампадас.* Беше в двойка с възможно най-неподходящата, но все пак одобрена от Сестринството помощница. Очевиден избор по генетични показатели. Специалистките по целенасоченото размножаване искаха от нея в потомството да премине някаква твърде специфична характеристика. *Със сигурност не беше емоционално равновесие или интелигентност!* Одрейди помнеше името ѝ — Линчини.

Линчини бе извикала на инструктора: „Ще управлявам този проклет топтер!“

Светът около тях се завъртя с премятащи се небеса, върхове на дървета и мочурливо езерно крайбрежие. *Ето как изглеждаше всичко: ние сме на място, а останалото се движи.* През цялото време действията на помощницата бяха погрешни. С всяко нейно решение влизаха във все по-опасни спирали. Инструкторът я изключи от системата за управление посредством прекъсвач, до който само той имаше достъп. Заговори едва когато овладя апарата във височина и по хоризонтала:

Лейди, това ти беше за последно. Никога вече няма да се докоснеш до щурвал! Липсват ти необходимите реакции. При подобни на теб обучението трябва да започне преди пубертета. — Искам! Искам! Ще го подкарам това скапано нещо! Ръцете ѝ не спираха да подскачат по ръчките на извадената от действие система за управление пред нея.

— Елиминирана си, лейди. Няма да получиш свидетелство за правоспособност!

Одрейди, най-сетне си отдъхна, като си даде сметка, че през цялото време не бе спирала да мисли как Линчини можеше да ги убие.

Обръщайки се рязко назад към нея, помощницата изкрещя:

— Кажи му! Кажи му, че е длъжен да се подчинява на една бинджезъритка!

Явно намекваше, че колежката ѝ, с няколко години по-напред от нея в обучението, вече има право да издава заповеди.

Одрейди, с безизразни черти на лицето, не каза нищо.

Нерядко мълчанието е най-доброто, което трябва да се каже — бе надраскано на едно от огледалата в тоалетната, с чувство за хумор, естествено. Още като го видя, а и по-късно, тя го прие като добър съвет.

Върна се към мисълта за стоящата до нея помощница, питайки се защо се бе появил оня стар спомен. Подобни неща рядко се случваха без някаква цел.

Сега обаче в никакъв случай не бива да се мълчи. Дали не с хумор? Да! На него почти винаги може да се разчита като форма на послание. Остричкият хумор на Одрейди (влязъл в действие по-късно) бе научил Линчини на нещо за самата нея. *Принудителен хумор.*

Тя се усмихна на помощницата, седнала до нея в залата за хранене, и каза: — Ще ти хареса ли да бъдеш кон?

— Какво? — сепна се младата жена, но съумя да отвърне на усмивката ѝ. Дори без тревога. И даже с топлота. Отдавна се шушукаше за близостта, която си позволяваше старшата майка.

— Сигурна съм, че не ме разбра — прибави Одрейди.

— Не, старша майко — изречено със същата усмивка и спокойствие.

Позволи си да огледа внимателно младото лице. Бистри сини очи, все още недокоснати от поглъщащото синьо на преминалите през Агонията с подправката. Уста като на Бел, но без проклетията. Мускули и интелигентност, на които спокойно може да се разчита. Щеше да предугажда с успех потребностите на старшата майка. Гаранция даваха поверената ѝ задача с картата и изготвеният доклад. Прецизна. Както и дарена с интелигентност от висок порядък. Без особена вероятност да се изкачи на самия връх, но подходяща за ключови постове, където достойнствата ѝ ще се окажат полезни.

Защо ли седнах точно до нея?

Често избираше някоя по-специфична сътрапезница при посещенията си по време на хранене. Преди всичко помощници. От тях можеше да научи толкова много. Естествено до работната маса на старшата майка редовно намираха път докладите с лични наблюдения на прокторите за една или друга обучавана. Понякога обаче Одрейди решаваше къде да седне, без да може да си обясни защо го е сторила. *Както направих и тази вечер. Защо именно нея?*

Рядко се започваше разговор, ако не го предизвика старшата майка. Обичайно тя завързваше диалога внимателно, с въпроси от по-личен характер. Всички около тях се вслушваха жадно.

В такива случаи Одрейди нерядко прибегваше до почти религиозна искреност, с която помагаше на по-неспокойните да се отпуснат. Помощниците бяха... Добре, те си бяха помощници, докато старшата майка бе върховната вещица за всички. Нервността ѝ изглеждаше напълно естествена.

Някоя зад Одрейди прошепна:

— Тази вечер бутна Стреги на жаравата. *На жаравата.*

Знаеше смисъла на израза, разбира се. Още, когато сама бе помощница. И така, името ѝ е Стреги. *Да не се споменава засега. В имената има магическа сила.*

— Харесва ли ти храната днес? — попита Одрейди.

— Прилична е, старша майко — не бе направен и опит за оставяне на погрешни впечатления, но Стреги очевидно бе объркана от рязко сменената тема на разговора.

— Била е на огъня малко повече, отколкото трябва.

— Старша майко, когато се готви храна за толкова хора, може ли да се угоди на всеки?

Говори онова, което мисли, и го прави добре.

— Лявата ти ръка потрепва — отбеляза Одрейди.

— Притеснявате ме, старша майко. А и току-що се връщам от площадката за упражнения. Днес бяха много уморителни.

Старшата се вгледа за миг в потрепванията.

— Предписали са ти повдигане с права ръка.

— По ваше време било ли е толкова болезнено, старша майко?

(В онези много стари времена?)

— Точно колкото и днес. Болката поучава, както ми казваха тогава.

Напрежението поизчезна. Споделен опит, гласеше за подобни случаи жаргонът на прокторите.

— Не разбрах казаното за конете, старша майко — погледна в чинията си Стреги. — Не може да е конско месо. Сигурна съм, че...

Одрейди се изсмя високо, привличайки изненадани погледи. После хвана ръката на Стреги и благо се усмихна:

— Благодаря ти, мила. От години никой не ме е разсмивал толкова искрено. Надявам се, че слагаме началото на дълга и изпълнена с веселие връзка.

— Благодаря и аз, старша майко, но...

— Ще ти обясня малката си шега за коня, която в никакъв случай не целеше да те обиди или унижи. Все едно, че искам да вдигнеш детенце на раменете си и да тръгнеш с него по-бързо, отколкото то би могло да се движи, носено от още слабите си крачета.

— Както пожелаете старша майко.

Без възражения или въпроси. Да, въпроси имаше, но отговорите щяха да дойдат своевременно и Стреги го знаеше. *С магията на времето.* Отдръпвайки ръката си, Одрейди попита:

— Как се казваш?

— Стреги, старша майко. Ейлоена Стреги.

— Бъди спокойна, Стреги. Ще проуча внимателно доклада ти за овощните градини. Те са ни нужни както от морална гледна точка, така и заради храната, която ни осигуряват. Още тази вечер се обади в отдел Пренасочване. Кажи им, че искам да бъдеш в работния ми кабинет утре сутринта в шест часа.

— Ще бъда там, света майко. Да продължа ли с означенията по вашата карта?

Въпросът прозвуча малко припряно, понеже Одрейди се бе изправила и се готвеше да си тръгне.

— Засега да, Стреги. Но поискай от Пренасочване да определят нова помощница и почни да я обучаващ. Скоро ще си прекалено заета, за да имаш време за картата.

— Благодаря, старша майко. Впрочем пустинята се разширява доста бързо...

Одрейди посрещна със задоволство думите, разпръснали мрачното настроение, което сякаш висеше над нея през по-голямата част от деня.

На кръговрата бе даден още един шанс, преобръщайки всичко за пореден път под напора на онези скрити сили, които обикновено се наричат „живот“ и „любов“, а носят и други ненужни наименования.

Тъй се върти. Тъй се обновява. Тайнство. Каква ли магия би могла да отвлече вниманието от това чудо?

В работната си стая тя пусна заповед до Службата за следене и контрол на времето, след което изключи апаратурата и отиде до еркерния прозорец. Домът на Ордена светеше в бледочервено в нощта — отразената от облачната покривка светлина, идваща от земята. Придаваше романтичен вид на покривите и стените но Одрейди почти веднага я прогони от съзнанието си.

Романтика ли? Наистина нямаше нищо романтично в онова което бе сторила в залата за хранене на помощниците.

Най-после го направих. Поех опасно задължение. Сега Дънкан трябва да възстанови спомените на нашия башар. Деликатна задача.

Продължи да се взира в нощта, потискайки свиванията в стомаха си.

Не само поех с личността си опасно задължение, но въвлякох в него и оставащата част от моето Сестринство. Ето как стоят нещата, Тар.

Това значи, че остроумният ти план си го бива.

Канеше се да вали. Одрейди го долови във въздуха, идващ през вентилаторите около прозореца. Нямаше нужда да чете сводните на Службата за следене и контрол на времето. Впрочем, напоследък почти и не го правеше. Защо да се безпокои ненужно? Обаче докладът на Стреги носеше скрито предупреждение.

Тук валежите ставаха все по-редки, така че трябваше да се очакват с радост. Сестрите ще наизскочат да походят под дъжда въпреки съпътстващия го студ. В мисълта ѝ имаше и тъга. С всеки дъжд пристигаше един и същ въпрос:

Последен ли е?

Хората от Службата полагаха героични усилия, за да оставят суха разрастващата се пустиня и същевременно да осигурят напояване на районите с отглеждани култури. Одрейди не проумяваше как бяха успели да съчетаят приближаващия дъжд с нейната заповед. Но не след дълго те нямаше да могат да изпълняват подобни повели, издадени дори от старша майка! *Пустинята ще бъде краен победител, защото точно този процес приведохме в действие.*

Тя отвори централните крила на прозореца. Вятърът на това ниво бе притихнал. Само облаците се движеха над главата ѝ. Носеха се напред, подгонени от ветровете на голяма височина. От времето сякаш се излъчваше чувство за нещо спешно. Въздухът бе хапещо студен.

Следователно бяха пререгулирали температурата, за да завали. Затвори прозореца. Не изпитваше никакво желание да излезе навън. Една старша майка не може да си отпусне време за играта на *последен дъжд*. Всеки път по един дъжд. И вечното неумолимо движение на пустинята към тях.

И така, можем да работим по картата и да наблюдаваме. Но какво ще стане с преследващата ме сянка на призрачната фигура с брадвата? Има ли карта, от която да разбере къде е тя през настоящата нощ?

„Религията капсулира отмрели митологии — догадки, скрити предположения за доверие по отношение на вселената, взети решения в стремеж към лична власт; всичко примесено с късчета просветеност. И винаги една неизречена заповед: Не ти е дадено да питаш! Всеки ден ние нарушаваме тази заповед, впрягайки човешкото въображение за възможно най-широко разгръщане на съзидателната сила.“

Кредо на „Бин Джебзърит“

Мурбела седеше с кръстосани крака на площадката за упражнения, сама и потрепваща след доскорошните усилия. Преди по-малко от час старшата майка бе тук в днешния следобед. И, както често се случваше, сега имаше усещането, че е била изоставена посред трескав сън.

В съня продължаваха да кънтят думите, които Одрейди бе изрекла на тръгване:

— За една послушница най-труден се оказва урокът, че винаги трябва да преодолява поредната граница. Способностите ти ще помогнат да стигнеш по-далече, отколкото можеш да си представиш. Затова не предполагай, а се протегни отвъд!

С какво отговарям? Че съм научена да мамя?

Одрейди се постара да повика и събуди поведенческите модели от времето на детството и на обучението при почитаемите мами.

Научих се да мамя още съвсем малка. Как да симулирам нужда от нещо и как да привлека нечие внимание. Голям брой „как да“ в схемата за подлъгване. Добре научи какво искат големите около нея. Ако пожелаеха, можех и да повърна. Това се наричаше „възпитаване“. Защо обучението на „Бин Джебзърит“ се различава толкова много?

— Не желая от теб да си честна към мен — бе казала Одрейди.
— Бъди честна към себе си.

Мурбела помисли с отчаяние, че надали ще може да изкорени цялата измама от своето минало. *Защо пък трябва да го правя?* Нови и нови измамничества!

— Проклета да си, Одрейди!

Едва когато думите бяха изречени, тя си даде сметка, че ги е произнесла на висок глас. Понечи да сложи ръка на устата си, но се отказа. Треската рече вместо нея:

— Каква е разликата?

„Образователната бюрокрация притъпява любопитството като чувствителност у детето. — *Обяснение на Одрейди.* — Младото същество трябва да бъде обезкуражено. Никога не му давай възможност да научи колко добре може да се представи. Това води до промяна. Заема голяма част от времето на ръководния орган за разговори и набелязване на действия по отношение на изключителните ученици. И не оставя никакво време за анализ на положението на традиционно мислещия учител, който се чувства застрашен от изгряващи таланти и ги стъпква поради дълбоко залегналото желание да бъде висшестоящ и на сигурно място в безопасна околна среда.“

Говори за почитаемите мамии. Традиционно мислещи учители ли?

Напълно вярно: зад фасадата на мъдрост „Бин Джебзърит“ бе нетрадиционен. Тук обичайно не говореха за преподаване, а просто го правеха.

О, богове! Искам да бъда като тях!

Мисълта направо я шокира и тя скочи на крака, впускайки се в бърза серия упражнения за китките и ръцете.

Осъзнатото я попари по-силно от известното й досега. Не почувства в себе си желание да разочарова тукашните учители. *Искреност и честност.* Всяка от обучаваните го чуваше.

„Основни начала в инструментариума на учебния процес“ — както би казала Одрейди.

Намалила вниманието си заради последните мисли, Мурбела падна зле при едно премятане и започна да разтрива удареното рамо.

Първоначално бе решила, че бин-джебзъритското твърдение непременно е лъжа.

Откровена съм с теб дотолкова, че съм длъжна, да те уведомя за неизменната си честност.

И действията им потвърждаваха заявеното. Гласът на Одрейди не напускаше трескавото ѝ бълнуване: „Такава е преценката ти.“ В техния начин на мислене, в паметта им и в интелектуалния им баланс имаше нещо, което никоя почитаема мама не бе притежавала. Тази мисъл я накара да се почувства незначителна. *Навлизам в развалата.* Най-болезненото място в трескавите мисли, които я гнетяха.

И аз имам своето дарование! Без него не бих станала почитаема мама.

Все още ли продължавам да мисля за себе си като за такава? В „Бин Джезърит“ знаеха, че не им е посветила напълно личността си. Кои мои умения биха искали да имат? Не и умението ми да мамя, естествено!

Действията отговарят ли на словата? Това е мярката ти за сигурност. Никога не разчитай само на думите.

Мурбела запуши ушите си с длани:

Млъкни, Одрейди!

Как Познаващият истината прави разлика между искреност и по-общовалидна преценка?

Тя свали ръцете си:

Може би наистина съм болна.

Огледа дългото помещение. Нямаше никой, който би могъл да заговори. О, да, гласът бе на старшата майка.

Ако успееш да убедиш себе си, че си откровена, можеш да поприказваш куп гламавщини (великолепна стара дума — погледни в речника, щом не вярваш!) и пак ще се съгласят с теб. Но не и някой от нашите Познаващи истината.

Мурбела отпусна раменете си. Заснова без посока и цел по тренировъчната площадка. Наистина ли няма къде да избяга?

Премисли за последствията. Ето как ще откриеш нещата, които са стойностни. Също и за какво служат всички наши многопластови истини.

Прагматизъм ли?

Точно в този миг я намери Айдахо и реагира веднага на лудешкия блясък в очите ѝ:

— Какво е станало?

— Мисля, че съм болна. Истински болна. Реших, че е нещо, сторено ми от Одрейди, но...

Той я подхвана и не я остави да падне.

— Помогнете ми!

За първи път бе доволен от наличието на видеоочи. След по-малко от минута дойде лекар. Наведе се над младата жена, която Айдахо не бе пуснал от ръцете си, макар и седнал на пода.

Прегледът мина бързо. Лекарят от Сук — вече посивяла възрастна света майка с традиционния ромбовиден знак на челото си — се изправи и каза:

— Пренапрежение. Не се опитва да стигне до границите си, а да мине отвъд тях. Трябва да я върнем в класа за овладяване на сетивността, преди да ѝ позволим да продължи. Ще изпратя прокторите.

Вечерта Одрейди намери Мурбела в прокторското отделение, подпряна на възглавници в леглото, а две прокторки една след друга обследваха мускулните ѝ реакции. Последва кратък жест и те оставиха старшата майка насаме с пациентката.

— Опитах се да избегна усложняване на нещата — рече Мурбела. *Откровеност и честност.*

— Опитът да се избегнат усложненията нерядко ги създава. — Одрейди се отпусна в стол до леглото и хвана послушницата за едната ръка, долавяйки веднага подскачането на мускулите под кожата. — Ние имаме поговорка: „Думите са бавни, усещанията — бързи.“ — Отдръпна ръката си. — Какви решения вземаше?

— Нима ме оставяте да вземам решения?

— Не се подхилвай! — Старшата направи знак да не бъде прекъсвана и продължи: — Подцених значението на предишната ти подготовка. На практика почитаемите мами са те привели в състояние на неспособност да вземаш решения. Типично за обществата, жадни за власт. Научи техните народи да се мотаят насам-натам, пилеейки времето си, докато го имат: „Вземането на решения не води до нищо добро!“ Свикни ги да стоят настрана и да отбягват поемането на отговорност.

— Трябва ли да видя връзката с моя припадък? — казано с възмущение и обида.

— Мурбела! Най-жалките продукти на онова, което описвам, са почти безнадеждните случаи със същества, доведени до пълна негодност за вземане на каквото и да е решение. Другата възможност е

да ги изоставиш, след което да ги насметеш като животни, докарани до пълно отчаяние.

— Но нали сама каза да преминавам всякакви граници! — извиси се почти като вой.

— Своите граници, жено. Не моите. Нито на Бел или на някой друг. А своите.

— Реших, че искам да стана като теб — този път изречено много тихо.

— Чудесно! Но не вярвам някога да съм правила опити да се самоубивам. Особено когато съм била бременна.

Мурбела неволно се усмихна. Старшата майка се изправи:

— Сега спи. Утре отиваш в специален клас, където ще поработим върху умението да впримчваш яко в мрежите си необходимите решения, но със сетивността и чувствата в рамките на твоите възможности. Не забравяй какво ти казах. Ние се грижим за нашите хора.

— Аз от вашите ли съм? — почти прошепнато.

— От мига, когато повтори клетвата пред прокторите. — Одрейди угаси светлината, докато излизаше.

Мурбела я чу как казва някому до вратата:

— Престанете да се суетите около нея. Има нужда от почивка. Затвори очи. Трескавият сън бе отминал, но на неговото място се настани паметта ѝ:

„Аз съм бин-джезъритка. Съществувам само за да служа.“ Чу се да произнася тези думи пред прокторите, но от страна на спомена бе поставено ударение, което липсваше в оригинала. *Знаеха, че постъпвам цинично.*

Би ли могло да се скрие нещо от тези жени?

Тя почувства в спомена си ръката на проктора върху своето чело и отново чу думите, които сега придобиваха друг смисъл:

*Помагам на свещената невидима сила на човека. Това, което правя в момента, ти ще повториш някой ден. Моля се на твоя дух да се случи. Нека бъдещето остане неясно, защото от такава тъкан са сътворени желанията ни. И защото по този начин човешкото същество неизменно намира своята *tabula rasa*^[1]. Разполагаме само с мига, когато и където посвещаваме безспирно себе си на свещената невидима сила, споделена и създавана от нас самите.*

Думи — едновременно традиционни и неповторими Мурбела съзнаваше, че не е била подготвена нито физически, нито емоционално за това откровение. Сълзи се застичаха по бузите и.

[1] Буквално — чиста дъска (лат.). Според английския философ Джон Лок, човек се ражда с чисто съзнание, а „написаното“ после зависи от възпитанието му. — Б пр. ↑

„Действието на забранителните закони засилва тенденцията към заякчаване на явлението, което те следва да възпират. В исторически план това е деликатно състояние на нещата, върху което всички правни професии са поставили основите на сигурното си съществуване.“

Бин-джезъритска кода

При неспирните си обиколки из Централата (по-редки напоследък, но и по-интензивни поради същата причина), Одрейди внимателно търсеше прояви на отпускане преди всичко в участъците с повишена важност, където на пръв поглед всичко вървеше прекалено добре.

Старшата на наблюдателите-вардияни бе формулирала собствена стражева приказка:

„Покажи ми звено с безупречно гладък оперативен режим, за да ти посоча някого, който прикрива грешките си. Истинските кораби се люшкат.“

Често си служеше с нея, поради което сестрите (и дори някои помощници) я ползваха като идентификационна фраза при коментарите си за старшата майка:

„Истинските кораби се люшкат“ — сподирено от тихо кикотене.

Белонда бе заедно с Одрейди при днешната ранна сутрешна проверка, без да констатира, че „веднъж месечно“ се бе превърнало във „веднъж на два месеца“, ако въобще му дойдеше времето. Днешната инспекция закъсня с цяла седмица след последния срок! Бел имаше намерение да използва възможността за „поредните си“ предупреждения във връзка с Айдахо. Тя помъкна и Тамалани въпреки че от Там се очакваше да проверява по същото време дейността на прокторското тяло.

Защо пък две срещу една? — питаше се Одрейди.

Не мислеше, че Бел и Там подозират истинските й намерения. Е, всичко щеше да стане така, както бе предвидено в плана на Тараза. *Тар, когато му дойде времето, нали?*

Крачеха из коридорите с дебнеща, но наперена походка, а тренираните им очи долавяха всичко. Обстановката бе добре позната, ала те продължаваха да търсят новости. На лявото рамо на Одрейди се виждаше закрепена радиомикрофонна апаратура, прилична на тежест за водолаз, поставена на неподходящо място. *Сега не бива да оставам извън комуникационния обсег.*

Зад кулисите на всеки център в „Бин Джебърит“ се намираха поддържащите звена, служби и съоръжения: клинично-болничен възел, кухня, морга, отговорници за събиране и извозване на смет, системи за преработване на отпадни маси (свързани със сметоколекторите и каналните води), транспортни и комуникационни средства, осигуряване на кухните с провизии, зали за тренировка и физически упражнения, школи за помощници и послушници, квартирни блокове за различните вероизповедания, центрове за срещи и брифинги, тест-съоръжения... Обслужващият персонал често се сменяше заради Разпръскването и назначаването на хората на нови длъжности и постове, но нищо не излизаше извън контрола на проницателното и изкусно ръководство, типично за „Бин Джебърит“. Въпреки всичко, винаги оставаха непоети задачи и незаети места.

Докато трите преминаваха бързо от един в друг участък, Одрейди заговори за Разпръскването на Сестринството, без да се опитва да крие силната си тревога от „атомната фамилия“, в каквата се бяха превърнали.

— За мен е трудно да гледам как човешкият род се разпръсква в безгранична система — рече Тамалани. — Възможностите за...

— Игра с числа от безкрайна редица. — Одрейди прекрачи един счупен бордюр на тротоарната пътека. — Трябва да се коригира. Включихме се в тази безкрайна игра, откакто се научихме да прескачаме Огънатото пространство.

Чу се безрадостният глас на Белонда:

— Не е игра!

Одрейди си даваше сметка за чувствата й. *Така и не зърнахме празно пространство. Винаги още и още галактики. Там е права.*

Страшно е, когато фокусираш вътрешния си поглед върху онази Златна Пътека.

Спомените за извършените проучвания даваха на Сестринството статистически ориентир, но почти нищо друго. Толкова по-голям брой

обитаеми планети, а значи и очаквано допълнително количество, което може да бъде оформено по познатия земен модел...

— Какво еволюира там? — заинтересува се Тамалани.

Въпрос, на който нямаше отговор. Попитай какво може да дойде от безкрайността, и единственият разумен отговор е „всичко“.

И добро, и зло; и бог и дявол.

— Ами ако почитаемите мами внезапно напуснат? — попита Одрейди. — Интересна възможност, нали?

— Тези предположения са ненужни — измърмори Белонда. — Дори не знаем дали Огънатото пространство ни въвежда само в една вселена или в цяло множество... Или пък съществува безкрайно число разширяващи се и свиващи се гигантски мехури.

— Може ли Тиранът да го е разбирал по-добре от нас? — отново зададе въпрос Тамалани.

Те спряха и Одрейди се загледа към една стая, където пет помощници от класа на напредналите и един проктор изучаваха прожекторно изображение на регионалните мелинджови запаси. Кристалът с информацията изпълняваше сложен танц в прожекторния лъч, подскачайки на върха му като топче в струята на фонтан. Одрейди видя крайния резултат и се обърна, преди да се намръщи. Там и Бел не успяха да зърнат изражението на лицето ѝ. *Ще трябва да ограничим достъпа до данните за мелинджа. Прекалено вредно е за морала.*

Административни теглила! Всичко се струпваше обратно върху старшата майка. Делегирай големи права на едни и същи хора, и затъваш в бюрокрацията.

Одрейди знаеше, че разчита твърде много на вътрешния си усет за административно управление. Системата подлежеше на чести проверки и актуализиране, ползвайки автоматичен режим само във възловите точки. „Машинарията“, както бяха свикнали да ги наричат. По времето, когато станаха свети майки, всички вече притежаваха определена чувствителност към „машинарията“ и продължиха да си служат с нея и по-нататък, без да задават излишни въпроси. Ето къде бе опасността. Одрейди настояваше за постоянни подобрения (дори незначителни!) и за включване на настъпващите промени в дейността на Сестринството. Случайността! Никакви абсолютни модели, които могат да бъдат открити и ползвани срещу тях. Отделната личност може

и да не забележи промените в обсега на своя живот, но при продължителни периоди от време те със сигурност подлежаха на отчитане и измерване.

Групата на Одрейди слезе на кота нула, където минаваше главната магистрала на Централата. „Пътят“, както я наричаха сестрите. А за домашно ползване бе шегата „По бин-джезъритския път“, както пък назоваваха режима на постоянни тренировки.

Пътят се простираше от площада при кулата на Одрейди до южните крайнини на градската зона — изопнат на разстояние от почти дванайсет клика, запълнени с високи и ниски здания. Всички пониски сгради имаха една обща отличителна черта — бяха градени достатъчно яко, за да са в състояние да растат още нагоре.

Одрейди направи знак на някакво открито превозно средство и трите се озоваха на място, подходящо за продължаване на разговора. Старшата майка прецени, че лицевата част на пътя има старомодна външност. Здания като издигнатите тук — до едно с високи правоъгълни прозорци от изолиращ пластичен материал бяха опасвали бин-джезъритските „пътища“ през по-голямата част от историята на Сестринството. В посока към центъра бе изтеглена линия от брястове, обработени генетично с оглед на височината и тесния профил. В тях гнездяха птици, а утрото светеше от прехвъркващи червени и оранжеви петна — авлиги и златни косове.

Не е ли опасно за нас предпочитанието да продължаваме с познатия декор и постановка?

Одрейди излезе първа от транспортното средство при Пътеката на пийналия, премисляйки как хуморът в „Бин Джезърит“ намира проява в любопитни наименования. Поклащащи се по улиците. Името на Пътеката на Пийналия идваше от леко поддалия фундамент на една сграда, придал ѝ вид на залитнал пияница. Единственият от групата, излязъл от правата линия.

Също като старшата майка. Само че другите още не го знаят.

Когато стигнаха до Пътя за кулата, радиотелефонното устройство изжука.

— Старша майко! — Тя чу наблиз до ухото си гласа на Стреги и без да спира, подаде сигнал за открита линия. — Поискахте ми отчет за състоянието на Мурбела. От централата на лекарите-Сук казаха, че отговаря на изискванията за класни занимания.

— Да я изпратят тогава.

Продължиха надолу по Пътя за кулата; всички сгради бяха едноетажни.

Одрейди огледа бегло ниските здания от двете страни на улицата. Върху едно от тях бе вдигната двуетажна надстройка. Може би някой ден и тук ще има истински Път за кулата, така че шегата (каквато бе днес) ще изгуби смисъла си.

Бе спорно, че именуването е само способ, създаващ удобство. Можеха да си послужат с него и в област, която си оставаше деликатна тема за Сестринството.

Одрейди спря внезапно на оживена пешеходна пътека и се обърна към спътничките си:

— Какво ще кажете, ако предложи да кръстим с имената на отишли си от нас сестри някои улици и забележителни места?

— Днес от теб слушам глупост след глупост! — осъдително отбеляза Белонда.

— Те не са си отишли — добави Тамалани.

Одрейди отново тръгна с предишната си дебнеща походка. Бе го очаквала. Мислите на Белонда изглеждаха изречени на глас:

Нали носим в Другите Памети „отишлите си“! Одрейди предпочете да не спори в момента, но считаше, че идеята ѝ заслужава внимание. Някои сестри умираха, без да преминат през процедурата на Споделянето. Основните писти на Паметите биваха дублирани, но се случваше да се губят нишки към нечия приключила без време кариера. Така например си бе отишла Шуонгю от кийпа на Гамму, убита от атакуващи почитаеми мами. Все пак в множество Памети се бяха запазили нейните добри страни, както и странностите ѝ... Човек никога не знае дали се учи повече от нечии грешки или от успехите.

В една относително безлюдна отсечка Белонда ускори крачката си и се изравни с Одрейди, преди да заяви:

— Трябва да ти поговоря за Айдахо. Приемам го като ментат, но тези многократно запазени памети... Прекалено опасен е!

В момента минаваха покрай морга и силната миризма на антисептични препарати бе заляла улицата. Сводестият портал на входа бе отворен.

— Кой е умрял? — попита Одрейди, без да обърне внимание на тревогите на Белонда.

— Проктор от Четвърта секция и един мъж от поддържащия персонал на овощна градина — отговори Тамалани, която винаги знаеше последните новини.

Белонда явно се вбеси от проявеното незачитане към нея и дори не направи опит да го скрие:

— Ще минеш ли към въпроса?

— Какъв въпрос? — попита много внимателно старшата майка.

Излязоха на южната тераса и спряха до каменния парапет, откъдето се отваряше панорама към плантациите с лозя и плодови градини. На утринната светлина се виждаше нещо като лека мъгла, която обаче никак не приличаше на предишните — наситени с влага.

— Много добре знаеш какъв е въпросът! — не се оставяше да бъде склонена Белонда.

Одрейди не отмести погледа си от изгледа в далечината, притиснала се към студената каменна преграда. Мислеше, че мъглата отвъд има друг цвят. Различен беше и отразеният спектър на слънчевата светлина, преминаваща през нея. Тази светлина бе някак си остра и подвижна. Погълната по друг начин. Ореолът бе по-прибран. Издуханата прах и пясъкът припълзяха във всяка пукнатинка също като водата, но драскането и стържещият шум веднага издаваше истинската им природа. Също като упоритостта на Бел. Без никакъв омекотител.

— Ето я светлината на пустинята — посочи Одрейди.

— Престани да не ми обръщаш внимание — настоя Белонда. Старшата майка реши да не отговаря. Прашният сноп лъчи можеше да бъде охарактеризирал като произведение на изкуството, макар и неприличащ на оная вдъхваща спокойствие светлина на влажните утрини, позната от платната на древните художници.

Тамалани застана до Одрейди.

— Красиво е по свой собствен начин — рече тя.

Далечно звучащият ѝ глас подсказа, че и Там, също като самата нея, е потърсила сравнение в Другите Памети.

Ако това е начинът, по който си подготвен да търсиш и да виждаш красотата. Ала нещо дълбоко в Одрейди твърдеше, че не тази е красотата, за която тя бе копняла.

Плитките блатисти низини под тях, където някога беше избуявала зеленина, сега бяха сухи и оттам идваше усещането за земя с

извадени вътрешности; по начина, по който древните египтяни са подготвяли мъртвите си — изсушени до вътрешността на костите за своята вечност.

Пустинята е майстор на смъртта, повиващ земята в нитрон^[1], за да балсамира красивата ни планета с всички скрити в нея скъпоценни камъни.

Белонда стоеше зад тях, без да престане да мърмори и да клати глава, отказвайки да погледне онова, в което щеше да се превърне светът им.

Старшата майка леко потръпна от внезапния прилив на едновременно протичащ поток. Паметта я заля — тя почувства как рови из руините на Сийч Табър и намира телата на балсамирани от пустинята корсари на подправка, оставени завинаги в пясъците от убийците им.

А какво е Сийч Табър сега? Вкаменена стопилка, в която няма никакъв знак от изпълнената с гордост негова история. Почитаемите мамии — убийци на история.

— Ако си решила да елиминираш Айдахо, длъжна съм да протестирам, че го ползваш като ментат.

Придирчива досадница е Бел! Одрейди забеляза, че сега възрастта ѝ личеше повече от всякога. Дебелите лупи за четене дори в момента бяха закрепени на носа ѝ. Увеличаваха размера на очите така, че те напомняха изпъкналите очни ябълки на голяма риба. Фактът, че ползваше лупи, а не много по-удобните и практични протезни лещи, говореше достатъчно много за нея. Бел просто парадираше със суетата си с обратен знак, сякаш оповестяваше: „Стоя по-високо от приспособленията, нужни на отслабналите ми сетива.“

Белонда изглежда окончателно се разгневи на старшата майка:

— Защо си ме зяпнала по този начин?

Одрейди, внезапно осъзнала чувствителната слабост на своя Съвет, пренасочи вниманието си към Тамалани. Хрущялната ѝ тъкан не бе спирала да се разраства, което бе уголемило ушите, носа и брадичката. Някои свети майки регулираха процеса с контрол върху обмяната на веществата или прибъгваха до редовни хирургически интервенции. Ала Там не би се съобразила с подобна суетност:

Аз съм си такава. Приемете го или точка по въпроса!

Съветниците ми са Прекалено възрастни. А аз... Аз би следвало да съм по-млада и по-силна, за да се справя с проблемите, увиснали на раменете ми. О, проклета да е малката ми грешка да изпадам в самосъжаление!

Върховната опасност бе само една — действие, насочено срещу оцеляването на Сестринството.

— Дънкан е превъзходен ментат! — изрече Одрейди с цялата значимост на заемания от нея пост. — А и не ползвам никоя от вас извън възможностите, които имате.

Белонда запази мълчание. Познаваше добре слабостите, присъщи на „живите компютри“.

Ментати! — мислеше си Одрейди. Приличаха на крачещи архиви, задаващи въпроси точно когато имаш най-голяма нужда от отговори.

— Не ми е потребен още един ментат — рече тя. — Имам нужда от създател на новото.

Тъй като Белонда продължаваше да мълчи, старшата майка допълни:

— Освобождавам ума му, не тялото.

— Настоявам за щателен разбор, преди да отвориш за него всички източници на данни!

Ако се вземеха предвид обичайните изпълнения на Белонда, исканото сега от нея бе умерено. Но Одрейди не вярваше на думите ѝ. Тя мразеше безкрайните сесии, изпълнени с преразказ на архивни отчети. Докато Белонда ги обичаше безумно. Кому бе интересно например дали светата майка хикс предпочита мляко без каймак в овесената си каша?

Одрейди ѝ обърна гръб и погледна към южния дял на небосклона. *Прах! Ще трябва отново да дишаме прахта!* Белонда щеше да бъде подкрепена от асистентите си. Само представата за това изпълни старшата майка с досада.

— Край на анализите! — отрязва тя по-остро, отколкото би искала.

— Запазвам гледната си точка по въпроса — отбеляза засегнатата Белонда.

Гледна точка ли? Не сме ли само прозорци от сетива, отворени към нашата вселена?

Инстинкти и всевъзможни спомени... Дори архивите... Нито едно от посочените неща не говореше само за себе ся, а беше свидетелство за непреодолими натрапвания. Добиваше тежест само след формулиране в светлината на живото съзнание. И единствено формулиращият можеше да наклони везните. *Всеки порядък е условен!* Защо тези данни, а не някои други! Светите майки знаеха, че събитията протичат в собствения си поток, в своята относителна окръжаваща среда. Защо една сестра-ментат да не действа, изхождайки от това познание?

— Отказваш ли се от съвет?

Питането дойде откъм Тамалани. Дали не заставаше на страната на Бел?

— Случвало ли се е някога? — не скри яда си Одрейди. — Отказвам обаче поредната въртележка из архивните лабиринти на Бел.

— Значи в действителност... — намеси се споменатата.

— Белонда! Не ми говори за действителност!

Нека се попържи малко! Света майка и ментат! *Не съществува никаква действителност. Само собствен ред, който сме наложили върху всичко. Изходното становище на „Бин Джезърит“.*

Имаше случаи (и настоящият бе един от тях), когато Одрейди искаше да се е родила в по-ранна епоха — да е римска матрона в период на продължителен мир, наложен от аристокрацията, или пък ужасно разглежена дама от викторианската епоха. Но бе попаднала в капана на своето време и на обстоятелствата.

Завинаги ли съм в този капан!

Бе длъжна да приеме и тази възможност. Може би бъдещето на Сестринството, затворено от потайни пътеки и скришни места, където неизменно витае страхът от разкритие. Бъдещето на преследваните. И тук, в Централата, да имаме правото само на една грешка.

— Проверката ми стига! — Старшата майка повика частно превозно средство и набързо се върна в работния си кабинет.

Какво ще правим, ако преследвачите ни намерят?

Всяка от тях бе разработила собствен сценарий — малка пиеса, съдържаща планирани реакции. Но светите майки без изключение бяха реалистки и знаеха, че пиеската може да се окаже по-скоро препятствие, отколкото изход.

Утринната светлина придаваше остри очертания на всичко, което ги заобикаляше в работната стая. Одрейди се отпусна на стола си и почака, докато Тамалани и Бел се настанят на своите места.

Край на отвратителните сесии за подробни анализи. Все по-ясно чувстваше необходимост от нещо, което да е различно от архивите, по-ценно от всичко, дето бяха ползвали досега. Вдъхновение. Зае се да разтрие краката си, чувствайки как, мускулите ѝ треперят. Бе изкарала няколко денонощия без пълноценен сън. А и инспекционната обиколка я изпълни с усещане за безизходици и разочарование.

Само една-единствена грешка може да бъде фатална за нас, а аз съм готова да заложа съдбата си на решение, от което няма връщане назад.

Дали не усложнявам прекалено нещата, разчитайки на неизвестността?

Съветниците ѝ се противопоставяха на рисковани решения. Според тях Сестринството бе длъжно да се движи напред в постоянна сигурност, предварително запознато с естеството на терена. Срещу всяко тяхно действие ясно се очертаваше нещастиято, което ги очакваше и при най-малката погрешна стъпка.

А аз съм на въжето, силно опънато над пропастта.

Имаха ли възможност да експериментират, да опитат различни ходове? Всички бяха включени в играта. Бел и Там преценяваха неспирен поток от предложения, но досега не бяха стигнали до нещо по-ефективно от Разпръскването.

— Трябва да имаме готовност за незабавно премахване на Айдахо при най-малък знак, че е Куизъц Хадерах — каза Белонда.

— Без работа ли останяхте? Хайде, махайте се оттук и двете!

Когато те се изправиха, в работната стая около Одрейди се появи някаква враждебност. Какво се бе объркало? Белонда я гледаше отвисоко с пренеприятното си изражение на цензор. А Тамалани изглеждаше по-умна, отколкото бе в действителност.

Какво ѝ ставаше на тази стая?

Работното място и полагаемите му се функции са били оценени от хората още преди подправката да влезе в историята им. Откъде идваха в момента отчуждеността и неприкритата враждебност? Масата бе същата, столовете се намираха на обичайните си места с предлаганото от тях удобство... Бел и Там предпочитаха такива с

биологично саморегулиране по очертанията на тялото. Би трябвало да са се сторили чудновати на по-ранните присъстващи в Другите Памети, които старшата майка подозираше в принос към собственото ѝ мнение по въпроса. Може би ридулиановите кристали проблясваха странно от светлината, която пулсираше в тях с примигване. Изненадващи биха могли да са и посланията, които от време на време танцуваха над повърхността на масата. Оръдията на труда ѝ съвсем спокойно можеха да удивят част от някогашните човешки същества, споделили с нея съзнанието си. *Но защо всичко ми се струва някак си чуждо?*

— Какво ти е, Дар? — загрижено я попита Тамалани.

Одрейди я отпрати с жест, но и двете не помръднаха от местата си.

В съзнанието ѝ ставаха неща, които нямаше как да бъдат приписани само на дългите безсънни часове и недостатъчната почивка. Не за първи път имаше усещането, че работи в чужда среда. Предишната нощ, когато хапваше нещо леко на същата маса, чиято повърхност бе засипана със заповеди за назначение — пълно копие на днешната ситуация — тя внезапно осъзна, че не прави нищо друго, а просто седи и втренчено гледа несвършената си работа.

Кои сестри могат да бъдат отделени и от кои длъжности заради отвратителното Разпръскване? Да се очаква ли от тях подобряване на шансовете за оцеляване на незначителното количество пясъчни твари, което вземаха със себе си? Какви бяха подходящите дажби от мелиндж? Дали да почакат, преди да изпратят още свети майки в неизвестността? Да разчитат ли на шанса Сцитал да промени решението си и да им даде допълнителни сведения за получаването на подправка в аксолотловите резервоари?

Одрейди си спомняше, че долови усещането за чужда и дори враждебна атмосфера, докато дъвчеше сандвича. Тя го погледна, сетне леко го разтвори. *Какво ли ям?* Оказа се пилешки черен дроб и резенчета кромид, сложени върху парче от най-качествения хляб в Дома на Ордена.

Част от непознатото усещане явно бе резултат от съмнението ѝ в правилата и установения от самата нея ред.

— Изглежда си болна — каза Белонда.

— Само уморена — излъга Одрейди, съзнавайки, че те го разбират, но без да се запита дали ще ѝ възразят. — Вие също трябва да сте уморени — загриженост на близък човек прозвуча в тона ѝ.

Бел пак не бе доволна:

— Даваш лош пример!

— Кому? На себе си ли?

Светата майка не пропусна да долови шегата:

— По дяволите! Много добре го знаеш!

— Знаем добре как изразяваш привързаността си — рече Тамалани.

— Включително и към Бел.

— Не ми трябва проклетата ти привързаност! Просто защото е вредна.

— Става такава, Бел, само ако ѝ позволя да ръководи решенията ми. Само тогава.

Гласът на Белонда се снижи до груб шепот:

— Дар, според някои ти си опасна романтичка. Знаеш какво може да ти причини тази особеност.

— Дали не искаш да кажеш, че обединявам около себе си сестрите и с друга цел, освен собственото ни оцеляване?

— Понякога от тебе направо ме заболява главата, Дар!

— А за мен е задължение и право да ти докарвам главоболие. Когато главата престане да те боли, ставаш невнимателна. Добрите чувства те дразнят — нещо, което въобще не може да се каже за неприязнеността.

— Познавам несъвършенствата си.

Не може да си света майка и да не го знаеш.

Работната стая отново върна познатата си фамилиарна атмосфера, ала Одрейди вече знаеше какво бе предизвикало усещането ѝ за нещо чуждо. Мислеше за това място като за част от някогашната история, гледайки го така, сякаш то отдавна е изчезнало. Кое то наистина щеше да стане, ако планът ѝ успееше. Вече знаеше какво трябва да направи. След известно време ще разкрие първата си стъпка.

Внимателно.

Да, Тар, внимавам не по-малко от теб.

Там и Бел може и да бяха възрастни, но умът им бе достатъчно остър, винаги когато това бе нужно.

Одрейди внимателно се загледа в Белонда и каза:

— Не забравяй за нашите норми и модели. Според тях никога не отговаряме с насилие на насилието. — Успя да спре с вдигната ръка несъгласието ѝ. — Да, насилието поражда и струпва още насилие, а махалото се люлее до мига на пълното унищожение на насилника.

— Какво си намислила? — попита Там.

— Може би трябва да помъдруваме как още да раздразним бика.

— Не бива. Не е дошло времето.

— Но и не трябва да седим тук в тъпо очакване да ни открият. Лампадас и други наши поражения ясно говорят какво ще стане, когато те дойдат. Когато, а не ако.

Докато говореше, Одрейди усети как под нея зейва пропаст, а призрачната преследваща я сянка с брадвата този път е по-близо отвсякога. Искаше да потъне напълно в кошмара, като се обърне и разпознае преследвача, но не посмя да го направи. Това е била грешката на Куизъц Хадерах.

Не виждаш бъдещето, а го създаваш.

Тамалани поиска да разбере защо старшата майка повдигна този въпрос и попита:

— Дар, нещо друго ли реши?

— Нашият Тег-гола е на десет години.

— Според нас е прекалено млад, за да правим опити за връщане на оригиналните му спомени — обяви Белонда.

— Защо създадохме отново Тег, ако не искаме да бъде инструмент за насилие, така ли? О, да! — Одрейди спря за миг, за да прекъсне възражението на Там. — Той не винаги е решавал с ответна сила проблемите ни. Миролюбивият башар може да накара враговете да отстъпят и с разумни доводи.

Там се отзова замислено:

— Но почитаемите мами едва ли някога ще узреят за преговори.

— Освен ако не ги доведем до екстремно състояние.

— Според мен предложението ти предполага прекалено бързо движение — вметна Белонда, на която можеше да се вярва, че своевременно ще стигне до крайното заключение на ментат.

Одрейди пое дълбоко дъх и сведе поглед към работната си маса. Най-после мигът бе настъпил. Още онази сутрин, когато бе взела голата-бебе от гадния „резервоар“, тя чувстваше, че този миг ѝ

предстои. И отново — когато по-късно разбра, че то ще бъде подложено на тежко изпитание, преди наистина да е дошло времето за него... Въпреки гласа на кръвта.

Пресягайки се под масата, докосна устройството, което даваше сигнал за повикване. Двете съветнички чакаха мълчаливо. Знаеха, че ще каже нещо важно. Старшата майка можеше да бъде сигурна в едно: сестрите ѝ я слушаха с голямо внимание и напрежение, което би доставило истинско удоволствие на човек с по-ясно изразен егоцентризъм от този на една света майка.

— Политика — рече Одрейди.

Ново прищипване на вниманието! Дума с голям заряд. Когато влизаш в бин-джезъритската политика, насочвайки силите си за придобиване на известност, същевременно ставаш и пленник на отговорността. Натоварваш се със задължения и необходимост да вземаш решения, които те обвързват с живота на избралите да го оставят в ръцете ти. Ето кое в действителност спояваше Сестринството с неговата старша майка. Единствената дума бе достатъчна, за да каже на съветниците и на наблюдателите-вардияни, че Първата сред равните е решила.

Всички чуха тихия шум, предизвикан от нечий стъпки, спрели до вратата на работното помещение. Одрейди допря пръст до една бяла пластина в близкия десен ъгъл на масата. Вратата зад нея се отвори и те видяха Стреги, очакваща заповедите на старшата.

— Доведи го — каза Одрейди.

— Да, старша майко — изречено с почти безизразен глас от многообещаващата помощница.

Тя излезе за малко от полезрението ѝ и се върна, повела за ръка Майлс Тег. Косата на момчето бе почти руса, ала вече попълстрена с потъмни ивици, които говореха, че светлият цвят ще изчезне с настъпването на зрелостта. Лицето му бе тясно, а носът започваше да придобива онази ястребова острота, характерна за мъжете от рода на атреидите.

— Стреги, моля те, почакай отвън.

Замълча, докато вратата се затвори.

Момчето стоеше и гледаше към нея без никакъв признак на нетърпение.

— Гола Майлс Тег — каза Одрейди, — нали си спомняш Тамалани и Белонда?

Детето погледна бързо към двете жени, но запази мълчание, очевидно невпечатлено от напрегнатото внимание, с което го наблюдаваха.

Тамалани се намръщи. Още в самото начало бе обявила, че не приема да наричат „гола“ едно дете. Голите биваха създавани от клетки на труп. А това момче бе клонирано, също като Сцитал.

— Ще го изпратя в не-кораба при Дънкан и Мурбела — каза Одрейди. — Може ли някой да върне Майлс към оригиналните му спомени по-добре от Айдахо?

— Лирична справедливост — прие Белонда, без да изрече гласно възраженията си, макар и да знаеше, че няма да им ги спести, когато момчето излезе. *Прекалено млад е!*

— Какво означава лирична справедливост? — попита Тег с леко писклив глас.

— Когато башарът беше на Гамму, той възстанови оригиналните спомени на Дънкан.

— Наистина ли е мъчително?

— Да, поне според него.

Някои решения трябва да бъдат безмилостни.

Възприемането на факта, че човек може сам да взема своите решения, очевидно се превръща в сериозно препятствие.

Как смекчавам удара?

Понякога това смекчаване беше невъзможно, защото за предпочитане бе превръзките да бъдат смъкнати с рязко, макар и изпълнено с разкъсваща болка движение.

— Може ли този... Дънкан Айдахо да ме върне към спомените ми отпреди?

— Може и ще го направи.

— Не сме ли прекалено прибързани? — запита Тамалани.

— Занимавах се с отчетните материали за делата на башара — обади се Тег. — Оказа се прочут военен и ментат.

— С което се гордееш, без съмнение. — Бел изглежда се зае да смекчава прословутите си възражения по отношение на момчето.

— Не особено — пресрещна той погледа ѝ, без да трепне. — Мисля за него като за друга личност. Интересно ми е, впрочем.

— Друга личност — промърмори светата майка, поглеждайки със зле прикрито несъгласие към Одрейди. — Добре го подготвяш!

— Както го е сторила и родната му майка.

— Ще си спомня ли за нея? — внезапно попита Тег. Одрейди му се усмихна съзаклятнически, както и двамата правеха нерядко по време на разходките в плодовите градини:

— Да, ще си я спомниш.

— А останалото?

— Ще се върнеш към всичко: жена си, децата, битките. Всичко.

— Отпрати го! — настоя Белонда.

Момчето отново се усмихна и погледна към старшата майка в очакване на нейната заповед.

— Хайде, Майлс — каза тя. — Кажи на Стреги да те заведе до новата ти квартира в не-кораба. По-късно ще дойда да те представя на Дънкан.

— Може ли да се кача на раменете на Стреги?

— Попитай я.

С импулсивно движение Тег се спусна към Одрейди, привдигна се на пръсти и я целуна по бузата.

— Надявам се, че истинската ми майка е приличала на теб.

Старшата го потупа по рамото:

— Твърде много. А сега си върви.

Когато вратата зад него се затвори, Тамалани отбеляза:

— Но не му довери, че си една от дъщерите му!

— Има време.

— Айдахо ще му каже ли?

— Ако трябва и е изрично посочено.

Този път Белонда очевидно нямаше интерес към дребните подробности, затова попита:

— Какво предвижда планът ти, Дар?

Тамалани отговори вместо нея:

— Войсково поделение за наказателна операция под командването на нашия ментат-башар. Очевидно е.

Аха, клъвна!

— Така ли е? — настоя Белонда.

Одрейди погледна твърдо и към двете и заяви:

— Тег бе най-добрият от всички, които сме имали. Ако някой може да накаже нашите врагове...

— Ще бъде по-добре да започнем подготовката за следващия — рече Тамалани.

— Никак не съм очарована от влиянието, което Мурбела ще окаже върху него — добави Белонда.

— Да разчитаме ли на Айдахо? — запита Тамалани.

— Той ще изпълни всичко, поискано от един атрейд.

Старшата майка го изрече с повече увереност, отколкото чувстваше в себе си, а думите ѝ подсказаха за нов източник на предишното усещане — чужда и донякъде враждебна атмосфера.

Гледам на нас така, както ни вижда Мурбела! Следователно поне мога да мисля като почитаема мама!

[1] Синтетично влакно — заместител на мериносовата вълна. — Б. пр. ↑

„Ние не преподаваме история, а пресъздаваме опита. Вървим по веригата на следствията — стъпките на звяра в неговата собствена гора. Погледни зад думите ни и ще видиш обширното пространство на социално поведение, до което никой историк не се е докоснал.“

Паноплия Профетикус# на „Бин Джебърит“

Считал продължи да си подсвирква, докато се спускаше по коридора срещу квартирата си, изпълнявайки следобедното упражнение. Надолу и обратно. Подсвирквайки.

Да свикват с моето подсвиркване!

После стъпки и текст към издаваните звуци:

„Семето на тлейлаксианците не разговаря.“

Думите не спираха да се превъртат в съзнанието му. Не знаят как да ползват неговите клетки, за да хвърлят мост над празното генетично пространство и да разберат тайната.

Трябва да дойдат при мен с дарове.

Преди известно време Одрейди бе спряла, за да го види, „тръгнала за поредната ми разговорка с Мурбела“. Често споменаваше в разговорите си с него пленената почитаема мама. Очевидно имаше някаква цел, но той не можеше да я проумее. Може би заплаха? Винаги е възможно. В края на краищата ще разбере!

— Вярвам, че не се боиш — бе казала Одрейди.

Застанали бяха пред улея за подаване на храната, където той чакаше обета си. Менюто никога не бе напълно по вкуса му, но все пак — приемливо. За днес бе поръчал морска храна. Каквато и да е.

— Да се боя ли? От теб? О, драга ми старша майко, та аз съм безценен за вас само докато съм жив. От какво да се боя тогава?

— Съветът ми още не е взел решение по последните ти искания.

Очаквах го.

— Грешите, като ме поставяте в затруднено положение — меко каза той. — Ограничавате възможностите си за избор. Намалявате собствената си сила.

Бяха му потребни няколко дни, за да подготви това изказване. Сега зачака резултата.

— Всичко зависи от начина, по който човек си служи с инструмента. Майстор Сцитал. Някои инструменти се чупят, когато не ги използваш както трябва.

Проклета да си, вещице!

Усмихна се, показвайки кучешките си зъби:

— Опитите продължават до пълно биологично изчезване, така ли е, старша майко?

Тя използва един от редките си хумористични прийоми:

— Да не би да очакваш от мен да се грижа за доброто ти здраве? Сцитал, всъщност за какво се пазариш?

Аха, вече не съм Майстор Сцитал. Ударих я с плоската страна на острието!

— Разпръскват сестрите си, надявайки се, че някои от тях ще избегнат унищожението. Какви са обаче икономическите последствия от тази истерична реакция?

Последствия! Те винаги говорят за последствията.

— Сцитал, търгуваме, за да спечелим време — прозвуча наистина напълно сериозно.

Той не отговори, правейки кратка пауза за размишление. Видеоочите ги наблюдаваха. Никога не го забравяй! *Икономика, вещице! Кого и какво купуваме и продаваме?* Изведнъж му хрумна, че нишата до стената край мястото за подаване на храна беше необичайна за търсене на споразумение. Лошо управление на икономиката. Грижете за това управление, както и разискванията на планирането и стратегията би трябвало да намерят друг интериор — зад затворени врати, в помещение с много празно пространство и изглед, който не разсейва присъстващите от обсъжданите въпроси.

Серията спомени за множеството негови животи обаче не го приемаше. *Належаща потребност. Хората развиват търговските си взаимоотношения там, където могат — по палубите на плаващи кораби, из безлични улици с блъскащи се служители, както и в обширните зали на някоя борса с течаща на висящ екран информация, достъпна за всички присъстващи.*

Планирането и стратегията можеха да идват от онези помещения, но видимата им част трябваше да бъде като обичайната информация от

борсата — удобна за възприемане от всички.

Следователно, нека видеоочите наблюдават.

— Какви са намеренията ви спрямо мен, старша майко?

— Да се грижим за твоя живот и добрата ти кондиция.

Внимателно, внимателно.

— Но не ми давате нужната свобода на действие.

— Считал! Говориш за икономика, а искаш свобода, така ли да те разбирам?

— Важно ли е за вас запазването на силите ми?

— Трябва ли да го вярваш?

— Може би. Но не го вярвам.

Храноводът реши точно в този момент да предостави менюто му — пържена бяла риба във фин сос. Помириса, за да определи подправките. Вода във висока чаша с лек аромат на мелиндж. Зелена салата. *Старанието им заслужаваше една от най-високите му оценки.* Почувства слюнката в устата си.

— Е, Майстор Считал, приятен обяд. Тук няма нищо опасно за здравето ти. Не е ли това доказателство за доверие?

Понеже той не отговори, Одрейди продължи:

— Всъщност какво общо има доверието с нашия пазарлък?

Що за играчка ми спретва пък сега?

— Запознаваш ме с намеренията ви спрямо почитаемите мами, но не ми казваш какво сте решили за мен. — Гласът му прозвуча умишлено жалостиво, което в случая бе наложително.

— Искам да накараме почитаемите мами да осъзнаят, че са смъртни.

— Същото правите и с мен!

Не се ли появи задоволство в очите й?

— Считал...

Колко мек бе нейният глас.

— По този начин хората наистина осъзнават, че слушат. Чуват какво им говориш. — Тя погледна към подноса. — Би ли поискал нещо специално?

Тлейлаксиянецът се изпъна в максималния си ръст с думите:

— Едно малко стимулиращо питие. Помага ми, когато трябва да мисля.

— Разбира се. Веднага ще наредя да ти го пратят.

Вниманието ѝ се отклони от сводестата ниша към голямата стая в предоставеното му жилище. Той следеше как погледът ѝ се спира от място на място, от предмет на предмет.

Всяко нещо е там, където трябва да бъде, вещице. Да не би да съм животно в пещерата си! Вещите следва да са ми подръка, за да ги намирам, без да се замислям. Да, това до стола ми са стилуписки. И така, ползвам писки. Но избягвам алкохола. Забеляза ли?

Току-що пристигналият стимулант имаше вкус на горчива трева, която той идентифицира мигновено. Казмин. Генетично модифицирано кръвоподсилващо растение от фармакологията на Гамму.

Дали иска да му напомни за Гамму? Колко дълбоко непочтени са тези вещици!

Беше му се присмяла на тема икономика. Усети как мисълта го бодна, когато се обърна в края на разрешението му коридор, за да продължи упражнението си с бърз ход обратно към своето жилище. Всъщност какво бе споявало някога старата Империя? Много неща — някои маловажни, други съществени — но в по-голямата си част с икономически характер. Свързващи линии и средства разглеждани най-често като удобства. А какво им бе попречило да се самоунищожат? Великото Споразумение#:

„Издихваш някого и после ние те издихваме.“

Спря отвън до вратата, спокоен от внезапна мисъл.

Това ли беше? Може ли възмездие да се окаже достатъчно за озаптяването на лакомия паундски свят? Дали не ставаше дума за клей, съставен от неясноти? Неодобрение от страна на равнопоставени? Ами ако равнопоставените не се впечатляват от никакво сквернословие? Нищо не може да се направи. Кое то доказваше някои неща за почитаемите мами. Със сигурност при това.

Разбра, че копнееше за сагра — специалната стаичка, в която да разголи душата си.

Ягхистп го няма! Аз ли съм последен Машейх?

Почувства истинска празнота в гърдите си. Всяко вдишване бе усилие. Може би ще е по-добре, ако разговаря малко по-открито с женорята на Шейтана.

Не! Самият Шейтан ме изкушава!

Влезе със смирен дух в обиталището си. И все пак...

Трябва да ги накарам да платят. Да ги накарам да платят скъпо. Скъпо, скъпо, скъпо.

Всяко *скъпо* бе придружено с крачка към стола. Когато седна, дясната му ръка автоматично се пресегна за 'писка. Скоро долови как мозъкът заработва по-бързо, а мислите дефилираха като на великолепен парад.

Просто не знаят колко добре познавам иксианския не-кораб. Той е тук — в главата ми.

Прекара следващия час, обмисляйки как да запише преживяното, за да може да разкаже на приятелите си какъв е бил триумфът му над пауиндите. *С Божията помощ!*

Думите ще трябва буквално да искрят, пълни с драматичната атмосфера и напрегнатите моменти на преживяното изпитание. Така или иначе, историята винаги се пише от победителите.

„Казват, че старшата майка не бива да обръща внимание на каквото и да е — безсмислен афоризъм, докато не се стигне до действителното му значение: слуга съм на всички свои сестри. Те критично следят своя слуга. Не мога да посвещавам прекалено много време както на общи и значителни неща, така и на дреболии. Старшата майка е длъжна да действа проникателно, защото в противен случай усещането за безпокойство прониква до най-отдалечените кътчета на нашия Орден.“

Даруи Одрейди

Нещо от онова, което Одрейди назоваваше „моето си аз като слуга“, крачеше редом с нея, докато обикаляше в днешното утро помещенията на Централата, вместо да отнема част от времето си на площадката в залата за упражнения. Видяното не ѝ хареса. *Недоволстващ слуга!*

Прекалено сме се вдълбали в трудностите си, почти неспособни сме вече да отсеем дребните от сериозните проблеми.

Какво се бе случило със съвестта им?

Макар че някои го отричаха, Одрейди знаеше достатъчно за наличието на бин-джезъритска съвест. Тук, в Ордена, бяха поизопачили и променили формата ѝ, така че да не се разпознава лесно.

Нямаше желание да ровичка темата. Решенията, вземани в името на оцеляването, както и Мисионария Протектива (с техните неизчерпаеми йезуитски аргументи), без никакво съмнение се отклоняваха от онова, за което човешката преценка бе много по-нужна. Очевидно Тиранът добре го е знаел!

Да си човешки мислещо същество, това бе въпросът. Но преди да можеш да бъдеш човек, трябва да го почувстваш със сърцето си.

Няма нужда от отговори с клинична обосновка! Всичко се свеждаше до измамлива простота, чиято действителна природа се проявява едва след като си послужиш с нея.

Като мен.

Отправяш навътре погледа си и разбираш за кого и за какво се приемаш. Нищо друго не върши работа.

И така, каква съм? Кой задава въпроса? — с пронизваща настойчивост се включиха Другите Памети.

Одрейди се разсмя на глас и минаващата наблизо проктор на име Праска я загледа учудено. Старшата майка помахаша с ръка към нея, преди да каже:

— Хубаво е да си жив. Запомни го.

Праска леко се усмихна, сетне продължи по делата си.

Е, кой пита: каква съм аз?

Опасен въпрос. Самото му задаване те отправя във вселена, където нищо не е съвсем човешко. Не отговаряше на неопределеното, което тя търсеше. Всичко около нея — клоуни, диви животни и кукли на конци — реагираха на подръпването на скритите нишки. Старшата майка също чувстваше нишките, които я *привеждаха* в движение.

Продължи по коридора към тръбопровода, който щеше да я отведе до жилището ѝ.

Движещи нишки. Какво стана с яйцето? Разказваме надълго и нашироко за „разума в зараждането му“. Но какво съм била преди да ме оформи последвалият натиск?

Не бе достатъчно да се търси нещо „естествено“. Не и някой „благороден дивак“. В живота си бе виждала мнозина от тях. Една бинджезъритка съзираше достатъчно ясно конците, които ги движеха.

Одрейди усещаше действието на разпределителя на задачите в себе си. Бе в много добра форма днес. Понякога избягваше или не се съобразяваше с неговата сила. И надзираващият нареждаше:

„Стегни се! Не се оставяй на течението! Плувай! Или прави нещо, или се отказвай!“

Дишайки тежко, с усещането за приближаваща опасност от паника, тя осъзнаваше, че с мъка е опазила хуманната си същност.

Премного се опитвах да мисля като почитаема мама! За да обработвам и манипулирам всеки, когото срещна. И всичко това в името на оцеляването на „Бин Джезърит“!

Според Бел нямаше граници, отвъд които Сестринството ще се откаже да премине, за да запази „Бин Джезърит“. Modicum^[1] истина действително не липсваше в изказаната хвалба, но това бе истината на

всички хвалещи се. Вярното бе, че имаше неща, които една света майка не би сторила, дори за да спаси „Бин Джебърит“.

Не бихме сложили препятствие върху Златната Пътека на Тирана.

Оцеляването на човечеството имаше преимуществена важност пред опазването на Сестринството. *В противен случай прехваленият граал на човешкото съзряване губи своя смисъл.*

Да, но колко опасно бе да си лидер на вид, непрестанно настояващ да му бъде наредено какво да прави! Как хората почти отчаяно отказваха да разберат до какво водят исканията им. Да, и лидерите грешаха. А техните грешки, умножени по броя на следващите ги, които изобщо не си правеха труда да питат, водеха неизбежно към големи нещастия.

Поведение на леминг^[2].

Сестрите й наистина я наблюдаваха внимателно. Докато са на власт, подозрителното отношение към всички правителства не бива да отслабва; включително и към това на Сестринството. *Не вярвайте на ничие управление! Дори на моето!*

И сега не спират да ме следят. Прекалено малко убягва от тяхното внимание. Ще научат навреме за плана ми.

Изискваше се постоянно духовно очистване, за да съумее да осмисли правилно факта на голямата си сила над Сестринството. *Не съм търсила съзнателно тази власт. Повериха ми я. Продължи да премисля: Властта привлича поддаващите се на корупция. Подозирай всеки, който я търси.* Добре знаеше, че подобни хора са податливи на всякаква развала, ако вече не са безвъзвратно изгубени.

Маркира наум, че става все по-наложително да напише и предаде в Архивната служба кода-меморандум (Нека Бел се поизпоти!):

„Трябва да предоставяме власт върху нашите дела само в ръцете на онези, които не показват апетит да я вземат и задържат, и то при условия, засилващи тяхната неохота.“

Абсолютно точна снимка на „Бин Джебърит“!

— Добре ли си, Дар? — обади се гласът на Белонда от вратата на транспортния тубинг наблизко. — Изглеждаш някак странно...

— Мислех за нещо, което трябва да направя. Слизаш ли?

Белонда внимателно я гледаше, докато разменяха местата си.

Полето на тръбния транспортър подхвана Одрейди и мигновено я отдалечи от изпитателния поглед.

Влезе в работния си кабинет и видя масата отрупана с неща, които според помощниците ѝ само тя можеше да уреди.

Политика — припомни си, докато седеше, подготвяйки се да се заеме със задълженията си. Оня ден Там и Бел я чуха ясно, но и двете имаха съвсем смътна представа за онова, което ще им бъде поискано да подкрепят. Бяха обезпокоени и вниманието им не спираше да нараства. *Както и трябваше да бъде.*

Тя помисли, че елементи на политиката са включени почти във всичко. Политическите сили се очертаваха все по-ясно на преден план веднага след отстраняването на емоциите. Ето още една „лъжа!“ на прастарата глупост за „разделянето на църквата от държавата“. Темата за религията бе възможно най-податлива на емоционална жар.

Ненапразно избягваме чувствата.

Не всички чувства, разбира се. Само тези, от които не можеш да се спасиш в момент на необходимост — любов, омраза. Ето в какво вярваше Сестринството. Бездънна глупост!

Златната Пътека на Тирана направи грешката им недопустима. Златната Пътека остави Сестринството в състояние на постоянна треска. Невъзможно е да се свещенодейства до безкрайност!

Нямаше отговор и на постоянния въпрос на Бел:

„Какво наистина е искал той от нас?“

Към какви действия ни е тласкал? (Точно както ние манипулираме другите!)

Защо да се търси смисъл там, където го няма? Ще тръгнеш ли по пътека, за която знаеш, че няма да те отведе доникъде?

Златна Пътека! Път, прокаран в едно въображение, безкрайността е никъде! И ограниченият ум се сепва. Ето къде ментатите откриват своите непостоянни конкретизации, задавайки винаги повече въпроси от предложените отговори. Ето къде е празният граал на онези, чиито носове почти не се отделят от безкрайната окръжност, но не спират да търсят „единствено възможния отговор на всички неща“.

В търсене на своя собствен бог.

Трудно ѝ беше да ги укорява. Умът се отдръпваше, изправен пред безкрайността. Празното пространство! Алхимиците от всички

времена изглеждаха като събирачи на парцали, приведени над вързопите си с думите: „Някъде трябва да съществува порядък. Ако продължа, сигурен съм, че ще го намеря.“

Ала единственият ред, до който винаги достигаха, бе редът, създаден от самите тях.

Ой_, Тиранино. Ти, забавни човеко. Да, ти го видя. И каза: „Ще създам ред, който да следвате. Ето я пътеката. Виждате ли я? Не! Там не търсете. Това е пътят на Императора-Без-Дрехи (голата, видна само за децата и лудите). Насочете вниманието си, където ви посочвам. Това е моята Златна Пътека. Нали е хубаво името ѝ? Тя цялата е там и винаги ще бъде там.“_

Тиране_, ти си поредният клоун. Насочваш ни към безкрайно възобновяване на клетки от онази изгубена и самотна купчина пръст на общото ни минало._

Знаеше_, че вселената на хората никога не може да бъде нещо повече от сбор на общности и слаб клей, свързващ ни, когато сме Пръснати. Традиция на раждане от едно място, което е толкова отдалечено в миналото ни, че носените от потомците картини са в по-голямата си част неверни. Светите майки притежават оригинала на случилото се, но не можем да наложим този оригинал на хора, които не желаят да го приемат. Разбираш ли, Тиране? Чухме те: „Нека дойдат да го поискат! Тогава и само тогава...“_

Ето защо ни запази ти, атрейдско копеле! И точно заради това трябва да се заловя за работа.

Въпреки опасността, която грозеше нейния усет за хуманност, Одрейди знаеше, че ще продължи да се представя пред себе си като почитаема мама. *Длъжна съм да мисля по техния начин.* Проблемът на ловеца — преследвачът и жертвата мислят почти сходно. Не толкова съобразно принципа „иглата-в-купата-сено“, а по-скоро като въпрос на преследване по терен, осеян с познато и непознато. Измамните уловки на „Бин Джезърит“ ѝ даваха увереност, че познатото ще затрудни почитаемите мами поне толкова, колкото непознатото.

Но какво ни сториха те?

Интерпланетарните връзки облагодетелстваха преследваните. Ограничени икономически за хилядолетия. Доста малко възможности, с изключение на връзките между Значимите хора и Търговците. Значими (или важни) пак означаваше това, което винаги е значело —

богати люде, властници, банкери, висши чиновници, хора за свързка. Военни. Всъщност определението важеше и за още много и различни категории — посредници, артисти, медицински персонал, квалифицирани технически специалисти, шпиони... както и други експерти. Не беше кой знае колко по-различно от времето на майсторите-масони на старата Земя. Разликата бе преди всичко в броя, качеството и съвършенството. За някои границите пак бяха свободни толкова, колкото са били винаги.

Разбираше, че е важно да огледа нещата обстойно, търсейки недостатъците.

Основната човешка маса от т.нар. привързани към планетата говореше за „мълчанието на пространството“, влагайки в това понятие смисъла, че самите те не могат да си позволят цената на такова пътуване или друг вид връзка. Повечето хора знаеха, че стигащите до тях новини преминават през въпросната бариера и са подготвени с оглед на специални интереси. Винаги е било така. Теренът и възможностите за преодоляване на издайническото разпръскване налагаха вида на ползваните комуникационни системи — тръбни връзки, вестители, световоди, невролъчение и съответно голям брой видоизменения. Спазването на секретност и шифроването бяха важни не само за връзките между планетите, но и на самите тях.

Според Одрейди почитаемите мами можеха да ползват преминаващото през комуникационната система, стига да намерят място за включване. Преследвачите трябваше да започнат с дешифриране на системата, но възникваше въпросът откъде води началото си нишката към Дома на Ордена.

Обезопасените срещу проследяване не-кораби, изработени от иксианците, както и щурманите на Сдружението, съдействаха за щита на мълчанието, спуснат между планетите, като се изключат малкото ползващи привилегии светове. На преследвачите не биваше да се дава и най-бегла възможност за достъп до начална точка на включване!

Ето защо настъпи такава изненада, когато една възрастна света майка от някаква наказателна планета на „Бин Джезърит“ се появи в работната стая на старшата малко преди обедната почивка. От Архивната служба пристигна идентификационно съобщение. *Име: Дортужла. Изпратена преди години при специален режим на заточение за непростимо нарушение.* Според Паметите, било някаква

любовна афера. Одрейди не поиска подробности. Все пак на екрана дойде още нещо. (Белонда отново се бе намесила!) Старшата отбеляза повишаването на емоционалния градус по време на заточаването на Дортужла. Неуспешни опити на любовника да попречи на раздялата.

Спомни си за слуховете, съпътстващи немилостта, в която бе изпаднала Дортужла: „Престъплението на Джесика!“ Впрочем, посредством тези слухове се събира голямо количество ценна информация. Къде, по дяволите, бяха изпратили провинилата се? Няма значение. Засега не бе интересно. По-важно беше следното:

Защо е тук? Защо си е позволила пътуване, което може да доведе ловците?

Одрейди зададе същия въпрос на Стреги, когато тя ѝ съобщи за пристигането. И Стреги не знаеше:

— Старша майко, според нея трябва да докладва нещо само на вас.

— Само на мен ли?

Старшата майка едва не се изсмя, имайки предвид непрестанния мониторинг (следене бе по-точната дума) на всяко нейно действие.

— Все пак не каза ли защо е дошла?

— Хората, които ми наредиха да прекъсна работата ви, старша майко, определено са на мнение, че трябва да я видите.

Одрейди стисна устни. Фактът, че заточена сестра е успяла да стигне толкова далече, вече бе разпалил любопитството ѝ. Една настойчива света майка може да преодолее обичайните бариери, ала тукашните не бяха от такъв характер. Явно причината за идването ѝ вече е оповестена. Други я бяха чули и разрешили достъпа ѝ. Очевидно Дортужла не бе разчитала на бин-джезъритските хитрини, за да убеди сестрите си. По този път би си издействала единствено незабавен отказ. Не е имала и време за подобни глупости. Следователно тя познаваше веригата на старшинството, по която се издаваха заповедите. Постъпката ѝ говореше за внимателна преценка, а това само по себе си бе вече послание, съдържащо се в носеното от нея, независимо какво беше то.

— Да влезе.

Светата майка бе поостаряла на затътената планета. Годиците си личаха най-вече по бръчиците около устата ѝ. Качулката на

врхната дреха скриваше косата, ала надничащите изпод нея очи бяха живи и внимателни.

— Защо си тук? — запита Одрейди, като тонът на въпроса ѝ казваше: „Дяволски по-добре ще е, ако е заради нещо важно.“

Разказаното бе достатъчно искрено. Заточеничката и три близки ѝ свети майки разговаряли с шайка футари от Разпръскването. Съществата бяха открили мястото, където е въдворена Дортужла, и поискали от нея да предаде съобщение до Дома на Ордена. Светата майка естествено бе проверила искането им с помощта на Усета за правдивост, както се изрази тя, с което припомни на старшата, че дори у обитателите на затъntenите крайнини могат да съществуват определени достойнства.

След като бе преценила съобщението за достоверно и бе получила съгласието на споменатите сестри, Дортужла действала достатъчно бързо, без да забрави за задължителната предпазливост.

— Цялото съобщение е в нашия не-кораб — бе нейната преценка за правилния начин, по който е трябвало да постъпи, а според думите ѝ корабът бил малък, от тези на контрабандистите:

— Дори и сам човек може да го управлява.

Сърцевината на съобщението бе превъзходна. Футарите искаха да се съюзят със светите майки — срещу почитаемите мами. Според Дортужла трудно било да се определи точната величина на силата, която представлявали въпросните създания:

— Не пожелаха да ми кажат, когато ги попитах.

Одрейди разбира се бе запозната с твърде голям брой приказки и истории за футарите. Бяха ли предназначени те за избиване на почитаемите мами? Имаше основания да се вярва на това, но поведението им изглеждаше объркващо, особено след като получиха сведенията за развоя на събитията на Гамму.

— Колцина са в представилата ти се група?

— Шестнайсет футара и четирима от дресьорите. Сами се назовават „дресьори“. И казват, че почитаемите мами разполагат с опасно оръжие, което могат да използват еднократно.

— Преди спомена само за футари. Какви са пък тези дресьори? Можеш ли да ми кажеш нещо и за тайното оръжие?

— Дресьорите имат вид на човешки същества, леко отклоняващи се от първообраза си. За тях се знае от Разпръскването. Трима мъже и

една жена. Колкото до оръжието, не успях да науча нищо повече.

— Приличат на хора, така ли?

— Каза го точно, старша майко. Първоначално имах странното впечатление, че са лицетанцъори. Но нито един от критериите не съответстваше на видяното. Отрицателни феромони. Жестове, изразения — всичко отрицателно.

— И го забеляза само от една среща?

— Не мога да обясня как.

— А футарите?

— Отговарят на предварителните описания. Външният им вид е на хора, ала с безпогрешно изразена свирепост. Произхода им бих отнесла към семейството на котките.

— Чух го и от други места.

— Говорят на галахски език с характерни съкращения. Нещо като кратък откос от думи: „Кога яде?“, „Ти хубава лейди“, „Иска почешеш глава.“ „Те тук?“... Реагират незабавно на действията и думите на дресъорите, но не се страхуват от тях. Останах с впечатлението, че между футарите и дресъорите има взаимно уважение и привързаност.

— След като знаеш за риска, защо помисли, че трябва да дойдеш и ми съобщиш незабавно?

— Това са същества от Разпръскването. Предложението им за съюз е пробив в местата, откъдето идват почитаемите мами.

— Сигурна съм, че си попитала за тях. И за още факти, свързани с Разпръскването...

— Не получих никакъв отговор.

Само недвусмислено предадена информация. Човек не можеше да погледне с пренебрежение на наказаната сестра, независимо от петното върху миналото ѝ. Разбира се, имаше още много въпроси. Одрейди ги зададе, внимателно следейки изричаните слова.

Служебните задължения на Дортужла, както може би и дългите години, прекарани в изгнание, бяха внесли определена мекота в поведението ѝ, ала без да повлияят с нищо на якостта на бинджезъритската сърцевина. Говореше с напълно естествена колебливост. Жестовете ѝ преливаха един в друг. Гледаше към старшата майка с мек и любезен поглед. (Ето го недостатъкът, осъждан от сестрите ѝ: цинизмът на „Бин Джезърит“, държан на разстояние.)

Одрейди прояви искрен интерес към Дортужла и заради факта, че тя разговаряше с нея като сестра със сестра; зад думите ѝ се долавяше силен и улегнал разум. Този разум със сигурност бе допълнително закален от тежките години в колонията на заточените. Сега с постъпките си навярно се стараеше да компенсира грешките от младостта. Дори не правеше опит да се покаже като приспособенка и използвачка на свързаните с нея текущи събития. Отчетът ѝ бе сбит до същността на нещата. Все пак трябваше да се признае, че е преценила възможностите с подobaваща точност. Зачиташе безусловно преценката и предпазливостта на старшата майка по отношение на опасното посещение, но продължаваше да вярва, че „трябва да разполага с тази информация“.

Сигурна съм, че не е капан.

Поведението и реакциите на събеседничката ѝ бяха безукорни. Открит поглед, очи и лице, издаващи овладяно присъствие на духа, без никакви опити за прикривания или шикалкавене. Всяка майка можеше да направи подходящ прочит, преминавайки през току-що описаното изражение. Дортужла бе извършила действията си дотук, водена от усещането за спешния характер на събитията. Да, веднъж беше постъпила безразсъдно, но отдавна вече не бе глупачка.

Какво е името на наказателната планета?

Прожекционният апарат на работната маса го възпроизведе: Бузел.

Названието на планетата изостри вниманието на Одрейди. Бузел! Пръстите ѝ заиграха по клавиатурата, за да потвърдят спомените. Бузел — свят, покрит в по-голямата си част от океански води. Студено. Много студено. Ерозирали острови, нито един, от които не бе по-голям от масивен не-кораб. Някога в „Бин Джезъритъ“ за Бузел се говореше като за наказание. Нагледен урок с възпитателен характер: „Внимавай, момиче, или ще бъдеш пратена на...“ После Одрейди си спомни и другата характерна забележителност — су-камъните. Бузел бе мястото, където бяха натурализирали едноногото морско същество, наричано колистер, от чиято полирана раковина се получаваха прелестните тумори — едни от най-търсените скъпоценни камъни във вселената.

Су-камъните.

Дортужла носеше един от тях непосредствено над подгъва на деколтето си. Светлината в работния кабинет бе причина за появата на

фина смес от проблясващо в дълбочина морскозелено и бледомораво. Камъкът беше малко по-голям от очната ябълка на човек, а с присъствието си говореше за състоятелност. На Бузел сигурно не обръщаха внимание на подобни украшения. Събираха ги по плажовете.

Су-камъни. Важен и показателен факт. Схемата на „Бин Джезърит“ предвиждаше стабилни делови връзки на изгнаницата с контрабандистите. (Не-корабът като нейна собственост бе достатъчно доказателство.) Ето нещо, което задължително трябва да се огледа е внимание! Разговорът на сестра със сестра нямаше никакво значение, тъй като те все пак далеч не бяха равнопоставени — старша майка и заточеничка от наказателна планета.

Контрабанда. Голямо престъпление за почитаемите мами и за някои други, които не се бяха сблъскали с престъпното наличие на недействащи закони. Огънатото пространство не промени съществено нещата около контрабандата, а ако все пак имаше някаква разлика, тя се заключаваше в улесняването на по-малките рейдове. Неголеми не-кораби. Все пак колко малък може да бъде един от тях? Пропуск в познанията на старшата майка! Архивите услужливо внесоха нужната поправка: „Диаметър в метри — 140.“

Достатъчно малък, наистина. Су-камъните бяха товар с естествена притегателна сила. От своя страна Огънатото пространство представляваше критична икономическа преграда: каква е стойността на товара, съотнесен към размера и масата? Ще ти се наложи да платиш много соларии за пренасянето на нещо огромно и тежко! Су-камъните привличаха контрабандистите като магнит. Впрочем те проявяваха специален интерес и към почитаемите мами. Обичайна икономика ли? Винаги един голям пазар! Привлекателни за контрабандистите също като мелинджа, след като Сдружението започна да проявява безподобен либерализъм в това отношение. От много поколения насам Космическото Сдружение винаги бе трупало подправка в разпръснати складове и (несъмнено) в голям брой места за допълнителна поддръжка.

Мислят си, че могат да си гарантират имунитет откъм почитаемите мами! Да, предложеното може да се превърне в преимущество. Доведени до гневно изстъпление, почитаемите унищожиха Дюн, позната като единствен природен източник на

мелиндж. Все още неуспели да се замислят за последствията (доста странно!), те издухаха и тлейлаксианците, чиито аксолотлови резервоари заляха старата Империя с подправка.

Ние пък имаме на разположение създания, които могат да възкресят Дюн. Притежаваме и единствения жив тлейлаксиански Майстор. Под ключ в ума на Сцитал се намира начинът, по който аксолотловите резервоари могат да бъдат превърнати в рог на мелинджово изобилие. Само ако успеем да го прикоткаме да се разприказва...

Непосредственият проблем бе дошъл с Дортужла. Жената толкова съвестно предостави узнатото от нея, че заслужаваше пълно доверие. Дресьорите и техните футари, както тя разказа, са обезпокоени от нещо, което не искаха да разбудят. Дортужла бе постъпила достатъчно мъдро, за да не си послужи с убеждения и доводи от склада на „Бин Джезърит“. Да не говорим как биха реагирали на това хора от Разпръскването! Все пак какво ги бе уплашило?

— Някаква друга заплаха освен почитаемите мами — предположи изгнаницата, за която това явно бе допустимата граница на конкретност и като такава представляваше една от възможностите, дето следва да бъдат обсъдени.

— Основното е желанието им да сключат съюз — каза Одрейди.

— Обикновена причина за обикновен проблем.

Въпреки че бе прибегнала до Усета за правдивост, Дортужла се застъпваше за действие, сведено само до внимателна проверка на направеното предложение.

Защо изобщо е трябвало да се ходи до Бузел? Дали само защото почитаемите мами са го пропуснали или просто са преценили планетата като незаслужаваща внимание за яростните им набези?

— Едва ли — отвърна Дортужла.

Одрейди се съгласи. Заточеничката, независимо от характера на стореното някога от нея, сега притежаваше немалка собственост, а още по-важен бе фактът, че една света майка разполага с не-кораб, пренесъл я до старшата. Следователно тя знаеше местоположението на Дома на Ордена. От което преследвачите не можеха да се възползват, разбира се. Защото бяха напълно сигурни, че всяка света майка ще

предпочете да се самоубие, нежели да издаде тайна с подобна значимост.

Проблемите не идваха сами. Преди всичко бе редно сестрите да се доверят една на друга. Дортужла бе сигурна, че тълкува правилно мотивите на старшата майка. Одрейди превключи на разговор с въпроси от лично естество.

Получи се. Събеседничката й очевидно се забавляваше, но бе напълно готова за предложеното.

Светите майки от отдалечени и самотни планети-постове обикновено имаха т.нар. „други интереси“. В по-ранни времена са ги наричали хобита, ала често пъти вниманието, посветено на тези интереси, стигаше до екстремни величини. За Одрейди почти всички подобни *интереси* представляваха пълна досада, като особено показателен й се стори фактът, че Дортужла наричаше своите тъкмо с думата хоби. *Колекционираше стари монети?*

— Какви?

— Имам две сребърни от ранна Гърция и един великолепен златен обол^[3].

— *Автентични?*

— Да, истински са.

Думите й свидетелстваха, че се е допитала до Другите Памети за опознаване. Прекрасно. Ползваше способностите си по начин, който допълнително я усъвършенстваше дори когато става дума за хобито й. Вътрешната и външната проява съвпадаха.

— Всичко е много интересно, старша майко — продължи Дортужла. — Наистина ми стана приятно от посланието ти, че продължаваме да бъдем сестри. За мен твоят интерес към платната на старите майстори е успоредно хоби. А и двете знаем защо поех риска да дойда тук.

— Контрабандистите...

— Разбира се. Почитаемите мами не са пропуснали да забележат присъствието ми на Бузел. Контрабандистите ще продадат всичко на предложилите повече. Трябва да приемем, че те добре ще се възползват от ценната си информация за този свят, су-камъните и местната света майка с помощниците й. А и не бива да забравяме, че дресьорите ме намериха.

По дяволите! — помисли Одрейди. — Тя е оня тип съветнички, каквито искам да имам до себе си. Питам се колко ли съкровища като нея са погребани някъде отвъд, след като са ги низвергнали за дребни нарушения? Защо толкова често изхвърляме от веригата способни и талантиливи хора? Стара слабост, която Сестринството все още не е преодоляла.

— Мисля, че научихме нещо важно за почитаемите мами — каза Дортужла.

Нямаше нужда да го потвърждава с кимване. Ето я същността на причината, довела заточеничката в Дома на Ордена. Роякът на преследвачите-плячкаджии бе залял старата Империя с убийства и палежи навсякъде, където те подозираха поселища на „Бин Джезърит“. Но, чудно защо, ловците не бяха докоснали Бузел, въпреки че не можеше да не знаят къде се намира той.

— Защо? — попита Одрейди, влагайки във въпроса собствените си мисли.

— Никога не разрушавай своето бъдещо гнездо — рече Дортужла.

— Мислиш ли, че вече са на Бузел?

— Още не.

— Но според теб това е мястото, което искат за себе си?

— Обяснение, което първо се набива на очи.

Старшата света майка я погледна изпитателно. И така, Дортужла има още едно хоби! Тя дълбае в Другите Памети, за да изрови и усъвършенства способности, оставени там на склад. Кой би могъл да я укори? Сигурно на Бузел времето едва-едва се влачи...

— Заключение на ментат — отсече осъдително Одрейди.

— Да, старша майко — бе прекалено смиреният отговор.

От светите майки се очакваше да ровят из Другите Памети само след специално разрешение от Дома на Ордена, и то с помощта и под ръководството на по-опитни сестри. Значи, Дортужла продължава да се бунтува. Продължава да изпълнява желанията си така, като го е правила преди много време със забранения любовник. Добре! „Бин Джезърит“ имаше нужда от такива размирници.

— Искат Бузел непокътнат — рече изгнаницата.

— Този воден свят?

— Ще бъде подходящ дом за земноводни слуги. Но не за футари или дресьори. Проучила съм внимателно нещата.

Събраните доказателства действително говореха за план на почитаемите мами да доведат прислужници, взети в плен — навярно земноводни създания, които да събират су-камъни. Мамите определено бяха способни да си набавят земноводни роби. Познанията, необходими за създаването на футарите, изглеждаха предостатъчни за появата на множество различни форми на висш осезателен живот.

— Хм, роби... Опасен дисбаланс — процеди през зъби Одрейди.

За пръв път Дортужла даде израз на силна емоция — неприязън, свила устните ѝ в тъничка линия.

Сестринството много отдавна бе създадо един от твърдо установените си модели — неизбежно сриване на робството и крепостничеството. Изграждаш резервоар, пълен с омраза. Безпощадни врагове. Ако не вярваш, че ще успееш да изтребиш всички свои неприятели, по-добре не се и опитвай. Сдържай надигащите се в теб чувства и внимавай за действията си, осъзнавайки, че потисничеството ще направи враговете ти по-силни. Онеправданите *ще дочакат* своя ден и тогава бог да е на помощ на насилника! Острието сече с двете си страни. Потиснатият винаги имитира и се учи от своя потисник. Когато масите и столовете са прекатурени, сцената е готова за следващото действие на мъст и насилие, само че ролите вече са разменени. Отново и отново разменяни — *ad nauseam*^[4].

— Никога ли няма да пораснат? — замислено попита Одрейди.

Дортужла не можа да отговори, но имаше предложение за незабавен ход:

— Трябва да се върна на Бузел.

Заслужаваше си да го премисли. Още веднъж заточената света майка поведе по точки пред старшата. Колкото и неприятно да беше това решение, и двете знаеха, че не разполагат с по-добро. Футарите и дресьорите щяха да се върнат. Нещо повече — след като почитаемите мами бяха хвърлили око на планетата, бе почти сто процента сигурно, че идващите от Разпръскването се намират под наблюдение. Отвратителните жени бяха длъжни да реагират и това можеше да разкрие много неща за тях.

— Според почитаемите Бузел е примамка към капан — каза Одрейди.

— Бих могла да пусна приказката, че съм изгонена и заточена от сестрите си — предложи Дортужла. — Което подлежи на лесна проверка.

— Да заложиш себе си като примамка, така ли?

— Старша майко, ами ако все пак съумеем да ги прилъжем за преговори?

— С нас? Каква смайваща идея!

— Знам, че в тяхната история не се споменава често за разумни преговори, но все пак...

— Гениално! Нека обаче го направим още по-примамливо. Да речем, че съм твърдо убедена в необходимостта да отида при тях с предложение за отстъпление и покорство от страна на „Бин Джебзърит“.

— Старша майко!

— Нямам никакво намерение да се предаваме. Но каква победителна причина, която може да ги накара да разговарят с нас?

— Бузел не е подходящо място за такава среща. Всичко там е много бедно.

— Във Възела гъмжи от почитаеми мами. Ако те предложат станцията за място на срещата, би ли се оставила да те убедят?

— Трябва много внимателно да се подготви и планира всичко, старша майко.

— О, *много* внимателно. — Пръстите на Одрейди заиграха по командното табло. — Да, довечера — отговори тя на появил се въпрос, след което отново се обърна към Дортужла през огромния безпорядък на работната си маса: — Искам да се срещнеш с моя Съвет, както и с някои други хора. Ще ти дадем необходимите данни и указания и още сега лично те уверявам, че ще бъдеш натоварена с операцията. Важното е да ги накараме да приемат Възела за място на срещата... Вярвам, че разбираш колко малко ми се нрави да бъдеш използвана като примамка?

Дълбоко замислената Дортужла дори не понечи да отговори и Одрейди, след като почака още миг, каза:

— Възможно е и да не обърнат никакво внимание на встъпителните ни ходове и да те очистят. Каквото и да се случи, нямаме по-добра примамка от теб.

А изгнаницата показва, че още не е загубила чувството си за хумор:

— Старша майко, не ми харесва много идеята сама да се окача и да се люшкам на куката. Затова дръж здраво края. — Тя се изправи и хвърли неспокоен поглед към купчината работа за Одрейди на масата:

— Толкова много неща имаш да вършиш, а се боя, че те задържах дълго след времето за обед.

— Ще се храним тук заедно, сестро. Засега ти си по-важна от всичко останало.

[1] Мъничко, частица (лат.) — Б. пр. ↑

[2] При обичайните си миграционни процеси големи маси от тези гризачи нерядко се издавят. — Б. пр. ↑

[3] Дребна старогръцка монета — 1/6 от тогавашната драхма — Б. пр. ↑

[4] До втръсване (лат.) — Б. пр. ↑

„Всички държави са въображаеми построения.“

Бин-джезъритски архив

Лусила предупреди себе си да не изпада в настроение на въображаема близост към яркозелената стая и посещаващата я от време на време височайша почитаема мама. Това бе Възелът — укрепената бърлога на онези, които искаха пълното унищожение на „Бин Джезърит“. Тук бе врагът. Денят бе седемнайсети.

Безпогрешният мисловен часовник в нея, заложен да отброява времето при Агонията с подправката, ѝ подсказа, че вече се е настроила към ритъма на планетата. Будна в зори. Никой не ѝ съобщава времето за храна. Почитаемата мама бе ѝ определила по едно хранене на ден.

И футарът — винаги в клетката си. За да ѝ напомнят: и двамата сте в клетки. Така се отнасяме към опасните животни. Понякога може и да ги пуснем за малко, за да разтворят краката си и да ни доставят удоволствие, но после ги връщаме обратно.

Възможно най-минималното количество мелиндж в храната. Не поради скъперничество. Нито пък заради намаляване на богатството им. А просто напомняне: „Ето какво ще получиш, стига да си разумна.“

Кога ще дойде днес?

Височайшата почитаема мама не пристигаше по график. Внезапни появявания за допълнително объркване на пленницата? Навярно. Явно я очакваха по-важни дела. А редовен график за опасния любимец ще бъде изготвен, когато има време!

Може и да съм опасна, лейди, но не съм любимата ти животинка!

Лусила чувстваше присъствието и на сканиращи приспособления — нещица, предназначени не само да бъдат в помощ на очите. Те надничаха в *плътта*, оглеждайки за скрити оръжия и за функционирането на вътрешностите. *Дали в нея има някакви чудати*

имплантанти? Ами ако в тялото ѝ се намират и допълнителни органи, внедрени по хирургичен път?

Нито едното, нито другото, Мадам Паяк. Разчитаме на неща, които придобиваме още с раждането.

Знаеше коя бе най-голямата непосредствена опасност — ще се почувства в неподходящо за обстановката състояние. Вражеските ловци я бяха поставили в страшно неизгодно положение, но не бяха извадили от строя нито една от бин-джезъритските ѝ способности. Можеше да умре по своя воля преди съдържанието на шери в тялото и да е паднало под количеството, позволяващо неволно предателство. Все още разумът ѝ служеше, както и цялата тълпа от Лампадас...

Една стена на клетката на футара се спусна и създанието се измъкна. Аха, Кралицата-паяк бе тръгнала насам. И по обичайния ред пускаше заплахата пред себе си. *Днес рано. По-рано от всеки друг път.*

— Добро утро, футар — каза Лусила с приветлив и почти весел глас.

Съществото я погледна, но не отвърна нищо.

— Сигурно мразиш да си в клетката? — продължи Лусила.

— Не обича клетка.

Вече бе разбрала, че тези създания умеят в определена степен да си служат с думите, но все още нямаше точна представа за обхвата на словния им запас.

— Предполагам, че те държат и гладен. Би ли искал да хапнеш от мен?

— Яде! — казано с подчертан интерес.

— Искам да съм твой дресьор.

— Ти дресьор?

— Щеше ли да ми се подчиняваш, ако бях? — Масивният стол на Кралицата-паяк се появи, издигайки се от мястото, където бе скрит в пода. Все още не бе дошла, но се предполагаше, че е чула разговора.

Футарът се бе загледал в Лусила със странно напрегнат поглед.

— Наистина ли дресьорите те държат гладен в клетката?

— Дресьор? — Във въпроса прозвучаха отчетливи модуляции.

— Искам да убиеш височайшата почитаема мама.

— Убие Дейма!

— И да я изядеш.

— Дейма отрова — изречено с обезсърчен тон.

Охо! Ето ти капка свежи данни!

— Не е отровна. Месото ѝ е също като моето.

Футарът се доближи до нея, доколкото му позволяваха рамките на клетката. С лявата ръка обърна долната си устна. Появи се червен възпален белег, по всяка вероятност от изгаряне.

— Виждаш? — попита създанието и отпусна ръката си. *Чудно как го е сторила.* От нея не идваше и най-малък полъх на отрова. Човешка плът плюс дрога на адреналинова база, от която очите ставаха оранжеви при разгневяване и някои други състояния, обяснени от Мурбела... Както и усещане за абсолютно превъзходство.

Докъде впрочем се простираха възможностите на футара да разбира същността на задаваните въпроси?

— Беше ли горчива отровата?

Съществото направи гримаса и се изплю.

Действие, по-бързо и по-силно от думите.

— Мразиш ли Дейма?

Оголени кучешки зъби.

— Страхуваш ли се от нея?

Усмивка.

— Тогава защо не я убиеш?

— Ти не дресър.

На него му трябва команда за убиване от дресър!

Височайшата почитаема мама влезе и се отпусна на стола си. Лусила извиси приветлив и дори весел глас:

— Добро утро, Дейма.

— Не съм ти разрешила да ме наричаш така. — Изречено с нисък тембър и първи оранжеви петънца в очите.

— Футарът и аз се поразговорихме.

— Знам — с още оранжево в погледа. — И ако си успяла да го повредиш...

— Но, Дейма...

— Недей да използваш това име! — Изкрещяно със скок от стола и пламтящи оранжеви очи.

— Седни си — спокойно каза Лусила. — Така не се води разпит. — Всяка нейна дума бе пропита със сарказъм, който понякога е опасно

оръжие. — Вчера поиска да продължим разговора на политическа тема, нали?

— Откъде знаеш колко време е минало? — Изречено с неохотно отпускане обратно в стола ѝ и с още пламтящи очи.

— Всички в „Бин Джебърит“ то умеят. Трябва ни малко адаптация и започваме да усещаме ритъма на която и да е планета.

— Странно умение.

— Всеки го може. Само трябва предварително да му е въведена определена чувствителност.

— Мога ли аз да се науча? — изречено с угасващо оранжево.

— Казах: *всеки*. Все още си човек, нали?

На този въпрос досега нямаше окончателен отговор.

— Защо твърдиш, че вас, вещиците, никой не ви управлява? *Иска да смени темата. Уменията ни я тревожат.*

— Не съм го казвала. Но ние наистина нямаме *обичайния* тип управление.

— Дори и кодекс, задължителен за обществото ви, така ли?

— Не съществува обществен кодекс, отговарящ на всички потребности. Престъпление в едно общество може да бъде морално изискване в друга социална среда.

— Хората винаги имат някаква форма на управление — оранжевите петънца напълно изчезнаха. *Защо пък толкова я интересува?*

— Те имат нужда от политика. Обясних ти го вчера. Политика, тоест изкуството да изглеждащ искрен и открит докрай, прикривайки колкото можеш повече.

— Значи вие, вещиците, не говорите истината.

— Не съм го казвала. Просто за нашите сестри думата „политика“ звучи като предупреждение.

— Аз обаче не ти вярвам. Човешките същества винаги създават някаква форма на...

— Съгласие ли?

— Дума, удобна като всяка друга.

Явно я дразни.

Тъй като и Лусила замълча, височайшата почитаема мама се наведе напред и повтори:

— Не казвате истината!

— Нямам ли право да крия от теб нещата, които могат да ви помогнат да ни победите?

Сочно парченце за стръв.

— И аз помислих същото! — Признание, съпроводено с облягане назад и доволен израз.

— Според вас етажите на властта са винаги готови за попълване, а не виждате какво означава това за моето Сестринство.

— О, кажи ми го, моля те!

Непохватна и в сарказма си.

— Вярвате, че всичко е в съответствие с инстинктите, връщайки се обратно чак до времето на племената, че и отвъд него. Главатари и Старейшини. А преди тях е Силният Мъж (или Жена), които се грижат за всички: да бъдат нахранени и защитени от огъня на входа на пещерата.

— Звучи разумно.

Наистина ли?

— Ами да, съгласна съм. Еволюцията на видовете е достатъчно ясно изложена.

— Еволюция, вещице! Всяко нещо е стъпило върху друго. *Еволюция. Виждаш ли как се хваща за ключовите думи?*

— Това е сила, която може да бъде контролирана принудително само когато зависи от самата себе си.

Контрол! Какъв интерес събуди у нея! Обича я тя тази думичка.

— Ясно. И вие създавате закони като всички останали!

— Правилници ще е по-точно, но няма има понятие, дето да не е изменчиво?

Силно изявен интерес.

— Права си, разбира се.

— Обществото ви е в ръцете на бюрократи, които знаят, че не могат да проявят и най-малко въображение в извършваната от тях работа.

— А това важно ли е?

Наистина объркана. Виж как се намръщи.

— Само за вас, почитаема мамо.

— Височайша почитаема мамо!

Ама, че е обидчива!

— Защо не ми разрешаваш да те наричам Дейма?

- Не сме интимни приятели.
- А футарът интимен ли ти е?
- Престани да сменяш темите!
- Искат почистят зъби — обади се футарът.
- Ти да мълчиш!
- *Наистина разгневена.*

Съществото приклепна, но не изглеждаше особено уплашено. Височайшата почитаема мама обърна оранжевия си поглед към Лусила и попита:

- Какво ще кажеш за бюрократите?
- Те няма накъде да мърдат, защото този е начинът, по който дебелеят висшестоящите. Ако не виждаш разликата между правилник и закон, друг въпрос...

— Не виждам никаква разлика.

Просто не знае какво открива.

— Законите привнасят мита за наложената промяна. Ново и светло бъдеще ще настъпи благодарение на този или онзи закон. Сиреч, подсилват бъдещето... Докато за правилниците се вярва, че действат в полза на миналото.

— Вярва ли се?

Не обича и тази дума.

— Във всяка инстанция действието е илюзорно. Също като създаването на комисия за проучване на даден проблем. Колкото по-голяма е комисията, толкова повече предварителни становища се наслагват върху проблема.

Внимателно! Наистина го мисли, прилагайки го спрямо себе си.

Лусила настрои гласа си във възможно най-търпима гама: — Живеете с увеличено изображение на миналото, а се опитвате да разберете някакво непознато бъдеще.

— Не вярвам на погледа в бъдещето.

Ох, и как още вярва! Най-после се разкри. Ето защо ни оставят живи.

— Дейма, моля те да разбереш: винаги нещо бива извадено от равновесие, когато ограничаваш себе си с тесен обръч от закони.

Видя ли! Не настръхна, въпреки че отново се обърна към нея с „Дейма“.

Столът на височайшата почитаема мама изскърца, когато тя се размърда:

— Законите са нужни!

— Нужни ли? Опасна мисъл.

— Как да те разбирам?

Кротко. Чувства се заплашена.

— Необходимите постановления и закони не ти позволяват да се приспособиш. И в края на краищата всичко се срутва. Също като банкери, които мислят, че купуват бъдещето: „Власт, докато съм жив! А моите потомци да вървят по дяволите!“

— Какво правят за мен наследниците ми?

Не го казвай! Погледни я. Реагира като нездравомислещ. Нека вкуси нещо друго.

— Почитаемите мами започнаха като терористи. В началото с удоволствие прибегват към бюрократични действия, а после и терорът се превръща в едно от любимите ви оръжия.

— Стреляй, след като си го извадил! Но не, ние сме бунтовници. Терористи ли? Прекомерно хаотично изглежда...

Обича думичката „хаос“. Добре определя всичко, което е отвън. Дори не те пита откъде знаеш как са започнали. Очевидно приема загадъчните ни възможности.

— Не е ли странно, Дейма... *Никаква реакция — продължавай!*

— ...вмъкването на бунтовниците в предишните модели веднага щом победят? Това не е капан, заложен на пътя на всяко управление, а по-скоро заблуда, която очаква спечелилия властта.

— Ха! А аз мислех, че ще ми кажеш нещо ново. Отдавна ни е познато: „Властта корумпира. Абсолютната власт корумпира всичко около себе си.“

— Грешиш, Дейма. Има нещо, което е по-фино, но прониква много по-дълбоко — властта привлича склонните към корупция.

— Осмеляваш се да ме обвиниш в корумпираност, така ли?

Следи очите ѝ!

— Аз ли? Да те обвинявам? Ти си единствената, която може да го направи. Само ти предадох схващането на „Бин Джебзърит“.

— С което не ми каза нищо ново!

— Въпреки всичко вярваме, че моралът стои над който и да е закон в качеството си на пазач, противопоставящ се на всякакви опити

да не се променя установеният правилник.

Използва и двете думи в едно изречение, а почитаемата дори не го забеляза.

— Властта винаги действа, вещице! Тя е законът.

— И правителствата, които живеят достатъчно дълго точно с тази вяра, винаги завършват опаковани в корупция.

— Ама че морал!

Не е особено силна със сарказма си, особено когато е в отбранителна позиция.

— Дейма, наистина се опитвам да ти помогна. Законите са опасни за всички — еднакво за невинни и за виновни. Няма никакво значение дали се възприемаш като могъщ или безпомощен. Липсва им човешкото разбиране...

— Не съществува нещо, подобно на човешко разбиране!

Въпросът ни получи отговор. Извън човецината е. Обърни се към подсъзнанието. Там всичките ѝ антени са широко отворени.

— Законите винаги трябва да бъдат тълкувани. Привързаният към закона не желае място, оставено за състрадание. Просто няма къде да се облегнеш: „Законът си е закон!“

— Така е!

Силна отбрана.

— Опасна идея, особено за невинните! Хората го чувстват инстинктивно и негодуват срещу подобни догми. Прави се малко, често несъзнателно, за да се попречи на „закона“ и на онези, които боравят с подобни глупости.

— Как се осмеляваш да го наричаш глупост? — Височайшата се привдигна наполовина от стола си и в следващия миг се върна обратно.

— О, да. И законът, олицетворен от всички, чийто живот зависи от него, се изпълва с негодувание, когато чува думи като моите.

— Съвършено правилно, вещице!

Все пак не ти заповяда да замълчиш.

— „Повече закон!“, както казваш. „Нужен ни е повече закон!“ По този начин създаваш нови инструменти на несъстрадание, а при възможност — и нови ниши за заетост на онези, които се хранят от системата.

— Винаги е било така; и винаги ще бъде.

— Отново грешиш! Валякът се търкаля и търкаля, докато нарани някой човек или групата, които не го заслужават. И избухва анархията. Хаосът...

Как подскочи, видя ли?

— ...размирници, терористи, засилващи се изблици на зверско насилие. Да, джихад! И всичко става заради това, че си създала нещо нехуманно.

Ръката и е на брадичката. Следи я!

— Вещице, как успяхме да се отдалечим толкова много от политиката? Нарочно ли го направи?

— Не съм мръднала оттам и с частица от милиметъра!

— Предполагам, че след малко ще ми разкажеш за реализираната от вас форма на демокрация.

— Да, при това с нетърпение, което дори не можеш да си представиш.

— Да чуя!

Мисли си, че ще издам някаква тайна. Е, да го направя тогава.

— Демокрацията е податлива в такъв смисъл, че нерядко се оставя да бъде отклонявана посредством жертвени овни, дефилиращи пред електоралното тяло. Дръжте богатия, алчния, престъпниците, глупавия лидер и така *ad pauseam*.

— Вярвате също като нас.

Мили боже! Колко отчаяно иска да бъдем като нея.

— Каза, че сте били разбунтували се бюрократи. Добре познаваш недостатъка. Бюрокрацията на върха, недосегаема за избирателите, винаги се разпростира, за да овладее граничните параметри на системата. И краде енергия от възрастните, от пенсионерите, от всички. Особено от онези, които някога нарекохме средна класа, защото точно там се създава най-голямото количество енергия.

— Мислиш за вас като за нещо, подобно на средна класа?

— Ние не мислим за себе си по какъвто и да е определен начин. Но Другите Памети подсказват недостатъците на демокрацията! Предполагам, че имате някаква форма на обществена служба за „низшите слоеве“.

— Грижим се за своите.

Колко отвратително звучащо ехо!

— Тогава знаеш как отънява вотът. Основният симптом е, че хората не отиват да гласуват. Инстинктът им казва, че е безсмислено.

— Откъдето и да погледнеш, демокрацията е глупава идея!

— Съгласни сме. Тя е подвластна на демагогията. А това е заболяване, което е опасно за избирателните системи. Все пак демагозите лесно се разпознават. Те жестикулират прекомерно, говорят с темпо на проповедник и си служат с думи, кълнущи от почти религиозен трепет и едва ли не боязън от Бога, които настояват да бъдат приети искрено.

Подхилва се!

— Дейма, за искреност без покритие се изисква голяма практическа работа. А практиката винаги може да бъде забелязана.

— От виждащите истината ли?

Погледни как се наведе напред! Отново е в ръцете ни,

— От всеки, който изучава знаците. С повторение.

Полагаш големи усилия да се съсредоточиш върху думите. А не бива да ѝ се обръща абсолютно никакво внимание. Гледай как постъпва еден човек. По такъв начин разпознаваш мотивите му.

— Следователно демокрацията липсва и при вас. *Сподели още бин-джезъритски тайни.*

— Напротив.

— Мислех, че каза...

— Пазим я добре, контролирайки внимателно нещата, които току-що описах. Опасностите са големи, но не по-малко е и възнаграждението.

— Знаеш ли какво разбрах от думите ти? Че сте шайка глупци!

— Хубава лейди! — обади се футарът.

— Млъквай или ще те върна в глутницата!

— Ти не хубава, Дейма.

— Виждаш ли какво си направила, вещице? Повредила си го!

— Предполагам, че по всяко време имаш и други на разположение.

Охо, виж каква усмивка.

Лусила я повтори съвсем точно, като вдишваше и издишваше едновременно с височайшата почитаема мама:

Виждаш ли колко си приличаме! Опитвам се да те нараня, разбира се. Не би ли сторила и ти същото на мое място?

— И така, знаете как да накарате демокрацията да прави онова, което искате — изречено с нескрито злорадство.

— Техниката е доста фина, но не е трудна. Създаваш система, при която повечето хора са недоволни — малко или много.

Ето как вижда нещата. И дори кима от време на време на думите ти.

Лусила улови ритъма, с който височайшата поклащаше главата си.

— Така се струпва широко разпространено чувство на отмъстителен гняв. Остава само да му осигуриш цели, когато то ти потрѣбва.

— Диверсионна тактика за отвличане на вниманието.

— Предпочитам да я определя като тактика за разсейване. Не им оставяй време за задаване на въпроси. Скривай грешките си зад нови и нови закони. Постепенно се превръщаш в трафикант на илюзии... Тактика от арената за бой с бикове.

— О, да! Това вече ми харесва!

Почти засия. Пусни ѝ още от арената.

— Размахай хубав плащ. Ще се понравиш и доста ще се изненадат, когато се окаже, че зад него няма матадор. Това обърква електората по същия начин, по който става и с бика. Следващия път малцина ще гласуват интелигентно.

— Ето защо го правим.

Ние го правим! Чува ли се сама какво говори?

— После се нахвърляш върху апатичните избиратели. Караш ги да се почувстват виновни. Продължаваш да ги объркваш, браниш ги. Забавляваш ги. Без обаче да прекаляваш!

— О, не! Никакво прекаляване.

— Накарай ги да разберат, че ги чака глад, ако излязат извън чертата. Нека видят сивата съдба на онези, които клатят плавателния съд.

Благодаря ти, старша майко. Един подходящ образ.

— Не допускаш ли възможност бикът да попадне на случаен матадор?

— Разбира се. Хайде! Вземи оня! После чакай смехът да утихне.

— Значи правите демокрация само на думи!

— Защо не ми вярваш?

Предизвикваш съдбата!

— Защото би трябвало да разрешите открито гласуване, жури та, съдии...

— Наричаме ги проктори. Нещо като жури за всичко. *Е, сега вече я обърка.*

— И никакви закони... Или правилници, както предпочитате да ги именувате?

— Нали вече казах, че имаме различни определения? Правилник — минало. Закон — бъдеще.

— Естествено, по някакъв начин слагате юзда на тези... проктори, нали?

— Могат да вземат всяко решение, което намерят за добро, както би следвало да функционира едно истинско жури.

— Много смущаваща идея.

Наистина е объркана. Виж как глуповато гледат очите ѝ.

— Първото правило на нашата демокрация: нито един закон не може да ограничи съдебното жури. Такива забрани са глупави. Удивително е до каква тъпота могат да стигнат хората, когато действат в малка, самообслужваща се група.

— Казваш ми, че съм глупачка, нали!

Внимавай за оранжевото.

— Изглежда има някакъв природен закон, според който е почти невъзможно групите на самообслужващите се да действат като сдружение на просветени хора.

— Просветени ли? Това ми е познато!

Опасна усмивка. Внимавай!

— Означава да се движиш, сякаш течеш едновременно със силите на живота, регулирайки действията си така, че той да може да продължава.

— И е възможно най-голямото щастие за колкото се може повече хора, разбира се.

Бързо! Твърде умно постъпихме! Смени темата!

— Това бе елемент, който Тиранът не включи в своята Златна Пътека. Той игнорира щастieto, имайки предвид единствено оцеляването на човешкия род.

Казахме да смениш темата! Погледни я! Гневна е!

Височайшата почитаема мама махна ръката си от брадичката.

— А аз се готвех да те покана в нашия Орден, да те направя, една от нас. Да те допусна...

Излез от тази писта! Веднага!

— Не говори — разпреди се височайшата. — Дори не си отваряй устата.

Е, сега я наредихме!

— Щеше да помогнеш на Логно или на някоя друга, за да седне на мястото ми. — Погледна към клекналия футар. — Искаш ли да хапнеш, драги?

— Не яде хубава лейди.

— Тогава ще хвърля трупа ѝ на глутницата.

— Височайша почитаема мамо...

— Казах ти да не говориш! *Осмели* се да ме наричаш Дейма.

Тя скочи като стрела от стола. Вратата на клетката се отвори с трясък след точен удар в стената. Лусила направи отчаян опит да се приведе, но шигъровата жица я прикова. Така и не успя да види ритника, който размаза слепоочието ѝ.

Умирайки, съзнанието на светата майка сякаш бе изпълнено докрай с гневен вик, почти писък, с който цялата група от Лампадас даде израз на чувствата си, сдържани от много поколения насам.

„Има такива, които по принцип не участват. Животът им се случва. Те просто преживяват някак си с безсловесно упорство и се противопоставят с гняв и насилие на всичко, което може да ги извади от изпълнената с негодувание и обида илюзорна сигурност.“

Алма Мавис Тараза

Връщане и превъртане, връщане и превъртане. Цял ден — назад и напред. Одрейди сменяше един след друг направените с видеооко записи, като продължаваше да търси с несигурност и притеснение. Започна с оглед на Сцитал, последван от младия Тег и с Дънкан и Мурбела, след което дълго се взира през прозореца, обмисляйки последния отчет на Бурзмали от Лампадас.

Скоро ли биха могли да опитат с възстановяването на паметта на башара? Ще се подчинява ли един върнат от нищото гола?

Защо няма нито дума от равина? Да започнем ли Extremis Progresiva — Споделяне помежду си във възможно най-широки граници? Моралният ефект ще бъде унищожителен.

Над масата й продължаваше прожектирането на записите, докато помощниците и съветниците влизаха и излизаха. Необходими задължителни прекъсвания. Подпиши това, одобри друго. Да се намали ли мелинджът за тази група?...

Белонда бе на мястото си до масата. Преустановила питанията си какво търси Одрейди, тя само внимателно я наблюдаваше. Неотклонно и без дори намек за снизхождение.

Бяха спорили по въпроса дали нова популация на пясъчни твари в Разпръскването може да възроди зловредното влияние на Тирана. Оня безкраен сън във всяка върнала се като дух частица от червея продължаваше да тревожи Бел. Но самият брой на популациите бе доказателство, че с хилядолетната хватка върху съдбата им е приключено.

Преди известно време бе дошла и Тамалани, за да потърси някакъв документ от Белонда. Току-що въведа ново попълнение в

архивните си материали, Бел се бе впуснала в поредната си филипика срещу промените, засягащи популационния процес на Сестринството — източването на ресурсите.

Одрейди гледаше през прозореца как мракът променя пейзажа. Ставаше все по-тъмно от вече почти непроницаемите припадащи сенки. Когато мракът заля всичко, виждаха се само далечните светлини на къщите из плантациите. Знаеше, че тези светлини са били запалени много по-рано, но не я напускаше усещането, че са сътворени от нощта. От време на време някои примигваха, защото хората се движеха в жилищата си. *Ако няма обитатели, светлините трябва да се гасят. Не пратосвай енергия.*

Известно време примигващите отблясъци задържаха вниманието ѝ. Вариант на стария въпрос за дърво, падащо в гората: има ли звук, ако никой не го е чул? Все пак Одрейди беше на страната на онези, които твърдяха, че вибрациите съществуват независимо от евентуалното им улавяне или пропускане от страна на някакъв сензор.

Дали секретните сензорни устройства не следят и нашето Разпръскване? Какви ли нови способности и изобретения се ползват от потомците на онези, които се разпръснаха първи?

Белонда си бе позволила достатъчно дълго мълчание:

— Дар, пращаш обезпокоителни сигнали от Дома на Ордена.

Одрейди прие без коментар изказването ѝ.

— Каквото и да направиш, тълкува се като нерешителност.

Колко тъжно прозвуча гласът на Бел.

— Значими по сила групи обсъждат евентуалната ти смяна. Прокторите гласуват.

— Само прокторите ли?

— Дар, наистина ли *оня* ден си махнала с ръка на Праска и си ѝ казала, че си струва да се живее?

— Да.

— *Какви* си ги свършила?

— Не свършила; продължавам да преоценявам. Още ли няма вест от Дортужла?

— Днес го повтори най-малко десет пъти! — Белонда посочи работната маса. — И продължаваш да се връщаш към последния отчет на Бурзмали от Лампадас. Пропуснали ли сме да видим нещо?

— Защо враговете ни овладяват и се закрепват бързо на Гамму? Кажи ми, ментате.

— Не разполагам с достатъчно данни и ти го знаеш!

— Бел, изготвеното от Бурзмали описание на събитията не е изгубило достойнствата си, а той не беше ментат. Казвам си: да, любимият ученик на своя башар, все пак. Разбираемо е, че показва качества, които е наследил от учителя си.

— Стига вече, Дар. Какво толкова намираш в неговия отчет?

— Попълва една празна картина. Не изцяло, но все пак е дразнещ начинът, по който продължава да се връща към Гамму. Голям брой икономически сили разполагат със силни връзки там. Защо враговете ни не отрязват тези нишки?

— Очевидно е, че са част от системата.

— Ами ако ние предприемем атака на Гамму с всички възможни средства?

— Никой не напиря особено да се залавя с бизнес в размирна окръжаваща среда; Това ли намекваш?

— Отчасти.

— Навярно повечето от участващите в тази икономическа система биха поискали да се махнат. На друга планета, при друго раболепно население.

— И защо?

— Защото прогнозите им ще бъдат по-достоверни. Разбира се, ще им се наложи до засият отбранителната си мощ.

— Бел, надушваната от нас тамошна връзка ще удвои напъните на заинтересованите да ни открият и унищожат.

— Несъмнено.

Лаконичният коментар на Белонда принуди Одрейди да пренасочи мислите си. Тя вдигна поглед към далечните планини със снежна тонзура^[1], проблясваща на звездната светлина. Оттам ли щяха да се появят нападателите?

Атаката на подобно подозрение би отслабила ефективността от работата на интелект от по-низш разряд. Но Одрейди нямаше нужда от Молитвата срещу страха, за да запази мислите си свежи. Разполагаше с по-проста формула.

Обърни се с лице към страховете си, или те ще ти се покатерят по гърба.

Подходът ѝ бе директен. Най-ужасяващите неща на този свят идват от умовете на хората. Кошмарът (белият кон на бинджезъритското унищожение) се появяваше както в митични, така и в действителни форми. Бравата на ловуващата сянка може да поразява и разума, и плътта. Но от страховете, разяждащи ума, няма спасение.

Тогава ги посрещни с открито лице!

Срещу какво бе изправена в този мрак? Не срещу безликата преследваща я сянка с бравата, нито пък падането в нехайната пропаст (и двете видими с помощта на собственото ѝ късче дарба), а срещу съвсем реалните почитаеми мами и онези, които им помагаша, независимо какви бяха те.

Въпреки това не се осмелявам да използвам мъничката си дарба, за да видя очакващото ни напред, което може да ни посочи пътя. Рискувам да заключа бъдещето ни в непроменяща се форма. Муад'Диб и неговият син Тирана го сториха, така че после Лито II трябваше да потреби три хиляди и петстотин години, за да ни спасява.

Движещи се светлилки някъде по средата на разстоянието привлякоха вниманието ѝ. Някои градинари бяха останали на работа до късно, за да доокастрят всичко в плодовите градини, сякаш намиращите се в тях дървета на почтена възраст щяха да живеят вечно. От вентилаторите се разнесе съвсем слаба миризма на дим от огньове, изгарящи отрезките от почистването. Градинарите в „Бин Джезърит“ бяха особено внимателни към подобни подробности. Никога не оставяй тук-там изсъхнали съчки, привличащи паразитите, които могат да ги ползват за трамплин към живите дървета. Чисто и подредено. Предварително планиране. Поддържай средата, която обитаваш. Настоящият миг е част от вечността.

Не разхвърляй сухи клони, така ли?

Сух клон ли бе Гамму?

— С какво толкова те привличат плодовите градини? — поиска да узнае Белонда.

Одрейди отговори, без да се обръща:

— Възстановяват силите ми.

Само преди две нощи се бе разхождала там в свежестта на хладното, почти студено време с лека мъгица ниско над земята. Краката ѝ разбъркаха опадалите листа. Слаб мирис на смесена тор, ръсната от лек дъждец в по-защитените от студа ниски места. Почти

приятна мочурлива миризма. Животът в обичайното си движение — дори сега. Голите клони над нея се очертаваха бездиханни на фона на звездната светлина. Потискащо все пак, в сравнение с пролетта или времето за прибиране на реколтата. Но красиво с постоянния си поток. Животът се бе стаил в очакване на собствения си вик за изначално познатото свещенодействие.

— Не те ли безпокои мисълта за прокторите? — попита Белонда.

— Бел, как ще гласуват те?

— Почти без превес към една от страните.

— Останалите ще ги последват ли?

— Следят със загриженост решенията ти. И последствията.

Бел бе майстор в предаването на информация с голям обем в няколко думи. Почти всички вземани в „Бин Джебърит“ решения преминаваха през тройна плетеница: Резултатност, Последствия и (най-важното) Кой Умее Да Изпълнява Заповеди. Делото и лицето се оглеждат и сравняват много грижливо и с изключително внимание към подробностите. Последното оказва много силно влияние върху Резултатността, което пък има обратна връзка с Последствията. Умела старша майка само за секунди може да намери необходимия път през плетеницата от възможни решения. Тогава Централата сякаш оживява. Очите блестят. Обикаля приказката „Направи го без колебание.“ Създава се доверие в помощниците, послушниците и другите ученици. А светите майки (особено прокторите) са в нетърпеливо очакване, за да сложат оценка на Последствията.

Одрейди каза — по-скоро на отражението си в прозореца, отколкото на Белонда:

— Дори старшата майка трябва да го раздава по-спокойно, включително и спрямо себе си.

— Но какво те смущава в подобна бъркотия?

— Бел, нима скоростта ти се струва малка?

Белонда се дръпна рязко назад на стола си, сякаш Одрейди я бе бутнала.

— Напоследък търпението се оказва особено трудно за постигане — продължи старшата майка. — Ала подборът на нужния момент винаги има влияние върху възможностите за избор.

— Какви са намеренията ти във връзка с нашия нов Тег? Длъжна си да отговориш на този въпрос!

— Бел, ако враговете ни напуснат Гамму, къде биха отишли?

— Там ли мислиш да ги удариш?

— Поне да ги сблъскам малко.

Белонда рече с по-мек тон:

— *Опасно е да се налива масло в този огън.*

— Трябва ни още един чип, за да продължим пазарлъка.

— Почитаемите мами не се пазарят!

— Но присъединилите се към тях го правят, струва ми се. Те биха ли се преместили на... Във Възела, да речем?

— Какво му е толкова интересно на Възела?

— Почитаемите мами се намират там в пълен състав. А любимият ни башар носеше в прекрасния си ментатски мозък досие-по-памет на мястото.

— Олелее... — изречено повече като въздишка, отколкото с членоразделни звуци.

Влезе Тамалани и остана права и мълчалива, докато Одрейди и Белонда погледнаха към нея.

— Прокторите подкрепят старшата майка. — Тамалани вдигна нагоре пръст с дълъг нокът. — С един глас!

Одрейди въздъхна:

— Кажи ни, Там, как гласува поздравената оня ден от мене с махване на ръка проктор Праска?

— За теб.

Одрейди се втренчи в Белонда с полуусмивка:

— Бел, пусни шпиони и агенти. Трябва да подтикнем преследвачите си към обща среща във Възела.

До сутринта тя ще има заключение за моя план.

Когато Белонда и Тамалани излязоха, мърморейки нещо една на друга със звучаща в гласовете им тревога, Одрейди също напусна работната стая по късия коридор, водещ до жилището ѝ. По коридора патрулираха обичайните помощници и свети майки от състава на прислугата. Неколцина помощници ѝ се усмихнаха. Аха, слухът за вота на прокторите бе стигнал и до тях! Още една криза бе преодоляна.

Премина през всекидневната до стаичката за спане, където се изпъна на походното легло, без да се съблича. Стаята бе окъпана в бледожълтата светлина на един светоглобус. Погледът ѝ се плъзна по картата на пустинята и спря на картината на Ван Гог, поставена в

защитна рамка и покритие, и окачена на стената откъм долната част на леглото ѝ.

Селски къщи в Кордъовил.

По-хубава карта от онази, където се отбелязва разрастването на пустинята, помисли си тя. *Помогни ми, Винсент, за да знам откъде идвам и какво все още мога да направя.*

Днешният ден бе изцедил силите ѝ. Безкрайно се бе уморила, намирайки се на място, където разумът се самоограничаваше в окръжности с малък радиус.

Отговорностите!

Те я притискаха и не ѝ даваха мира, а Одрейди знаеше, че отприщва най-неприятното у себе си, когато задълженията не искат да свалят своята обсада. Принуждавана да изразходва енергия, само и само за да поддържа някакво подобие на спокойно поведение. *Бел го видя.* Бе влудяващо. Сестринството се оказа отрязано от всякаква възможност за излаз, притиснато в почти напълно безплодни действия.

Тя затвори очи и направи опит да изгради в себе си образ на командваща почитаема мама, към която може да се обърне. *Възрастна и наситила се на власт... Жилеста, Силна; с онази заслепяваща бързина на движенията, която те изначално притежават.* В съзнанието на Одрейди се появи търсеният силует, но без ясни очертания на лицето.

Изричайки безгласно думите си, тя се обърна към безликата почитаема мама.

„Никак не ни е лесно да ви оставим да продължавате със собствените си грешки. Това винаги е мъчително за учителите. Да, ние се възприемаме като учители. И обучаваме не толкова отделните личности, колкото човешкия род. Даваме уроци на всички. Ако виждаш в нас Тирана, права си.“

Появилият се мисловен образ не отговори.

Но как биха могли да преподават учители, които непрекъснато се крият? Бурзмали — мъртъв, голата Тег — в непознато количествено изражение. Одрейди долавяше невидими сили на напрежение, съсредоточаващи се в Дома на Ордена. Нищо чудно, че прокторите гласуваха. Сестринството бе омотано в паяжина. Нишките ги държаха здраво. А някъде из паяжината една безлика почитаема мама бе прилегнала, готова да се нахвърли.

Кралицата-паяк.

Присъствието ѝ се долавяше от действията на нейните креатури. Нишка-капан в паяжината започва да трепери и преследвачите се нахвърлят върху оплетените жертви като безумни насилници, които не броят нито собствените си мъртъвци, нито избитите жертви.

Някой даваше заповеди за претърсването, а той не можеше да бъде друг, освен Кралицата-паяк.

Здравомислеца ли е по нашите стандарти? На какви ужасни мъки изпратих Дортужла!

Почитаемите мами се намираха отвъд мегаломанията. В сравнение с тях Тиранът приличаше на смеховито корсарче. Лито II поне бе знаел онова, с което в „Бин Джезърит“ винаги се съобразяваха: как да балансираш на ръба на меча, като отчиташ опасността от смъртоносно прерязване, когато се плъзнеш от заеманото място. *Заплатената цена, за да се добереш до подобна власт.* Почитаемите мами загърбваха неизбежната съдба, като удряха и посичаха безмилостно всичко около себе си, подобно на великан, обзет от пристъп на ужасна истерия.

Досега никой не бе съумял да им се противопостави успешно, така че те реагираха с убийствения бяс на дивите скандинавски воини. Залагайки на истерична реакция. Съзнателно.

Дали защото оставихме на Дюн своя башар и клетата му военна сила, обречени на самоубийствена отбрана? Никой не може да каже колко са почитаемите мами, убити от него. Както и от Бурзмали, намерил смъртта си на Лампадас. Преследвачите със сигурност бяха почувствали жилото му. Без да споменаваме подготвените от Айдахо мъжкари, които пратихме, за да предадат на мамите похватите на сексуалното поробване. Включително и на мъжки индивиди!

Достатъчно ли бе това за разпалването на подобен бяс? Навярно. Но какво би могло да се каже за приказките от Гамму? Наистина ли Тег е показал нови способности, хвърлили в ужас почитаемите мами?

Ако успеем да върнем спомените в паметта на нашия башар, ще се наложи да го следим отблизо. Може ли да го задържи един не-кораб? Наистина, каква бе причината за подобна реакция от страна на извратените някогашни свети майки? Те бяха жадни за кръв. Никога не носи лоши вести на хора като тях. Нямаше нищо чудно в лудешкото

поведение и на техните креатури. Обзетият от страх овластен човек може като нищо да убие приносителя на лоши новини. Никога не предавай подобни вести. По-добре да умреш в боя.

Хората на Кралицата-паяк се оказаха отвъд обичайната безогледност. Много по-далече. Не можеше да стане дума за каквото и да е порицание. Все едно да сгълчиш крава, че пасе тревата. Добичето ще има пълното право да докаже правотата си, като те погледне с недоумяващ поглед: „Не очакваш ли от мен да правя точно това?“

След като знаехме вероятните последствия, защо ги подбудихме? Не сме от типа на човека, който удря с пръчка топчест сив предмет, за да разбере, че е гнездо на стършели. Ние знаем какво удряме.

Пред Сестринството се бе изправил враг, превърнал съзнателно истеричното насилие в своя политика: „Ще беснеем до дупка!“

А какво ще стане, ако почитаемите мами бъдат сполетени от мъчително поражение? В какво би се превърнала тяхната истерия?

Страхувам се от тази мисъл.

Ще се осмели ли Сестринството да подклажда разпаления вече огън?

Длъжни сме!

Кралицата-паяк ще удвои усилията си, за да намери Дома на Ордена. Насилието ще ескалира до още по-отвратителни прояви. А после? Почитаемите мами ще заподозрат ли всеки и всички в съчувствие към „Бин Джебърит“? Дали могат да се обърнат и срещу собствените си поддръжници? Нима са очаквали, че ще се озоват във вселена, в която липсва друг съзнателен живот? По-вероятно бе подобна мисъл въобще да не е стигала до мозъците им.

Как изглеждаш, Кралице-паяк? Как си свикнала да мислиш?

Мурбела каза, че не е познавала своята главнокомандваща, включително и заместниците ѝ в Ордена Хорму. Ала в същото време бе направила подтикващо към размисъл описание на личните покои на една от заместник-главнокомандващите. Даващо впрочем немалка информация. Какво представлява домът на подобна личност? Кого допуска близо до себе си и кому споделя незначителните поучения на всекидневието?

Повечето от нас си подбират спътници и обстановка, в които виждат себе си като в огледало.

Мурбела разказа следното: „Една от личните ѝ прислужници ме заведе в нейната зона за частно ползване. Изглежда бе решила да се изфука с правото си на достъп до светая светих. Общите помещения бяха чисти и подредени, но в личните стаи цареше пълна бъркотия — разхвърляни при събличане дрехи, отворени бурканчета с мазила, неоправено легло, засъхнала храна в чинии по пода... Попитах защо са оставили непочистена цялата тази каша. Тя ми каза, че това не влизало в кръга на нейните задължения. Натовареният със задачата бивал пускан в квартирата малко преди падането на нощта.“

Потайни вулгарни деяния.

Умът на подобна личност със сигурност съответства по подредба на обстановката в личните ѝ покои.

Очите на Одрейди внезапно се отвориха. Насочи поглед към картината на Ван Гог. *По мой избор.* Така в дългия ход на човешката история се наслагваха напрежения, което не можеше да бъде сторено от Другите Памети: *Винсент, ти ми пращаш послание. И благодарение на него аз няма да отрежа ухото си, нито пък ще додявам с безсмислени любовни писания на онези, които не държат на мен. Ето най-малкото, което мога да направя, за да ти докажа, уважението си.*

Спалната стаичка притежаваше свой познат аромат — острата, налагаща се миризма на карамфил. Любимият на Одрейди мирис на цвете. Прислужниците имаха грижата да поддържат тук точно такъв ароматен фон. Тя отново затвори очи и мислите ѝ мигновено се върнаха към Кралицата-паяк. Одрейди долови как промяната прибавя ново измерение в образа на безликата жена.

Мурбела каза, че почитаемата мама-командир трябва само да произнесе заповед, за да бъде изпълнено всичко, което е наредила.

„Всичко ли?“

Пленницата описва познати ѝ примери — извратени сексуални партньори, огромни количества бонбони и други сладости, емоционални оргии, разпалени с изпълнения на извънмерно насилие.

„Винаги търсят възможно най-силните усещания.“ Донесенията на шпиони и агенти отразяваха точно разказаното с полувъзхита от страна на Мурбела.

„Всяка от тях казва, че именно те имат правото да управляват.“

Онези жени са продукт на еволюцията на една аристократична бюрокрация.

Много неща го потвърждаваха. Мурбела заговори за уроци по история, според които на почитаеми мами от по-ранно време се провеждали изследвания за начините, с чиято помощ биха могли да установят сексуално господство над поданиците си, „когато облагането с данъци се превърне в твърде голяма заплаха за управлението“.

Право да управляват ли?

Според Одрейди те дори не настояваха за такова право. Не. Чисто и просто твърдяха, че то изобщо не подлежи на обсъждане. Никога! Нито едно от взетите решения не е погрешно. Независимо от последствията. Подобно нещо просто не се е случвало...

Старшата майка се надигна в походното си легло, осъзнавайки, че е получила необходимото прозрение.

Никога не се стига до грешки.

За целта е нужна преголяма торба, пълна с липсващо осъзнаване на протичащото. Съвсем мъничко мислене, след което ти остава да се взираш във всеобщото безредие, дето сам си създал!

Ой, чудо!

Повика нощната прислуга — помощница от първо ниво — и поиска мелинджов чай, съдържащ опасен стимулант, който щеше да потисне настойчивите призови на тялото за сън. Но на определена цена, разбира се.

Помощницата се поколеба, преди да изпълни нареждането. След малко се върна с голяма чаша върху поднос, от която се вдигаше пара.

Одрейди отдавна бе открила, че мелинджовият чай, приготвен с ледено студената вода в Дома на Ордена, има аромат, който определено бе проправил собствен път в съзнанието ѝ. Сега горчивият стимулант и отне познатия освежителен вкус и сякаш загриза нейния ум. Думата не бива да стига до посветилите се на наблюдение. *Безпокойство, безпокойство, безпокойство.* Дали прокторите ще гласуват за пореден път?

Отпиваше на малки глътки, за да даде на стимуланта време да свърши работата си. *Осъдената жена не приема последния обяд. Отпива от чая.*

След известно време отмести празната чаша и се обади да ѝ донесат топли дрехи:

— Ще се разходя из овощните градини.

Нощната прислуга не каза нито дума. Всички знаеха за честите ѝ разходки там, дори по такова необичайно време.

След минути бе вече на тясната оградена пътека към любимата ѝ плодова градина, осветявайки пъти си с минисветоглобус, привързан с къса връвчица към дясното рамо. Малко стадо от добитъка на Сестринството (с черна козина) се изравни с оградата до Одрейди и я загледа, докато тя преминаваше. Погледна влажните муцуни, вдъхна силната миризма на люцерна в парата, която излизаше при издишване от ноздрите им, и се спря. Кравите изглежда доловиха на свой ред мириса на феромона, нареждащ им да я приемат като стопанка. Отдръпнаха се и заядоха фуража, струпай от пастирите близо до оградата.

Одрейди им обърна гръб и погледна към голите дървета отвъд пасището. Минисветоглобусът хвърляше жълт кръг от светлина, подсилвайки зимното вкочаняване.

Малцина разбираха защо тукашното място я привлича. Не беше достатъчно да се каже, че така намира облекчение за разбунените си мисли. Дори през зимата, когато скрежът скриптеше под стъпалата ѝ. Тази плодова градина бе заплатеното с болка затишие между бурите. Тя угаси минисветоглобуса и остави краката си сами да следват познатия път в тъмнината. От време на време поглеждаше нагоре към звездната светлина, на фона на която бяха очертани голи клони. *Бури. Почувства как приближава още една, за която синоптиците нямаше как да разберат предварително. Бури пораждаат бури. Бяс поражда бяс. Отмъщението поражда отмъщение. Войни пораждаат войни.*

Старият башар майсторски разкъсваше такива връзки, голата, дошъл от него, ще продължи ли да има таланта му?

Опасна игра, наистина.

Одрейди върна поглед към добитъка — движещо се черно петно и пара на фона на звездната светлина. Стадото се бе скупчило, за да запази максимално топлината, и тя чу познатия звук от преживяната, вече поета храна.

Трябва да се спусна на юг е пустинята. И там — лице в лице с Шийена. Пясъчните твари растат и разширяват територията си. Защо обаче ги няма червеите?

Заговори високо на добитъка, скупчил се до оградата:

— Яжте тревата си. Това е, което се очаква да правите.

Знаеше, че ако някой от шпиониращите вардияни-наблюдатели е уловил случайно тия думи, ще ѝ се наложи да дава подробни обяснения.

Да, тази нощ прозрях сърцето на нашия враг. И наистина го съжалявам.

[1] Обръсната част от главата на свещеник, монах и др. — Б. пр.

↑

„За да разбереш добре нещо, трябва да познаваш границите му. Само когато излезеш извън допустимото за него, ще е видна истинската му природа.“

Правилото Амтал

„Не се осланяй единствено на теорията, когато залогът е животът“

Коментар на „Бин Джебзърит“

Дънкан Айдахо стоеше почти в средата на тренировъчната площадка в не-кораба, на около три крачки от голата-дете. В непосредствена близост се намираха сложни уреди и приспособления за тренировка и обучение — някои уморителни, а други опасни.

В днешното утро външният вид на детето едновременно изразяваше възхита и вдъхваше доверие.

Дали го разбирам по-добре, защото аз също съм гола? Съмнително предположение. Създаден е по начин, много различен от проектираното за мен. Проектирано! Ето го точният термин.

Сестринството бе копирало възможно най-голяма част от оригиналното детство на Тег. Дори до едно боготворящо го по-малко приятелче, поело функциите на отдавна починалия брат. И Одрейди, заела се с истинското му обучение! Както бе сторила рождената майка на башара.

Айдахо си спомняше възрастния мъж, от чиито клетки бе създадено това дете. Мъдър командир, чиито мнения трябваше да бъдат зачитани. Съвсем леко усилие му бе нужно, за да си припомни маниера и думите на военачалника:

„Истинският воин разбира по-добре своя враг, отколкото приятелите си. Опасен капан, ако допуснеш разбирането да доведе до съчувствие, което неминуемо ще стане, стига да оставиш нещата на собственото им развитие.“

Бе трудно да се предположи, че стоящият зад думите му разум е скрит някъде в изправеното пред него дете. Башарът изглеждаше невероятно прозорлив, когато в оня отдавна отминал ден в кийпа на Гамму бе му говорил за неща като симпатия, съчувствие, отзивчивост.

„Съчувствието към неприятеля е слабост както за полицията, така и за войсковите сили. А най-опасни са несъзнателните симпатии, които те подтикват да запазиш врага си, защото той оправдава собственото ти съществуване“

— Господине?

Как ще може това пронизително гласче да придобие командирските нотки в гласа на великия воин?

— Какво има?

— Защо само стоите там и ме гледате?

— Наричаха башара с прозвището „Старата Благонадеждност“.

— Знаеше ли го?

— Да, господине. Изучавах историята на живота му.

Дали сега има „Млада Благонадеждност“? Защо Одрейди настоява за толкова бързо възстановяване на оригиналните му спомени?

— Заради башара цялото Сестринство се задълба в Другите Памети, та да актуализира историческите си представи. Казаха ли ти го?

— Не, господине. Важно ли е за мен да го зная? Старшата майка рече, че ще се грижиш за тренировките на мускулите ми.

— Той обичаше да си пийва маринет от Дън — много фино марково бренди, доколкото си спомням.

— Твърде млад съм, за да пия, господине.

— Ти беше ментат. Знаеш ли какво означава това?

— Ще знам, когато възстановите спомените ми, нали така? Аха, без почтителното *господине*. Напомня на учителя си да внимава за нежелани закъснения.

Айдахо се усмихна, а в отговор получи буквално ухилване. Дете, което възбужда интереса. Лесно бе да му покажеш естествено породилата се привързаност.

„Внимавай с него — бе казала Одрейди. — Чаровник е.“

Айдахо си спомни за казаното от старшата майка преди да доведат детето.

„Тъй като всеки индивид носи отговорност преди всичко пред себе си — рече тогава тя, — оформянето на това «себе си» е обект на най-голямата ни грижа и внимание.“

„Нужно ли е то за един гола?“

През онази нощ се намираха във всекидневната на Айдахо, а Мурбела се оказа най-доволният слушател.

„Ще запомни всичко, на което го научиш.“

„Следователно редакцията на оригинала ще бъде незначителни.“

„Внимавай, Дънкан! Вгорчи живота на едно впечатлително дете, научи го да не вярва никому и вече си сътворил самоубийство, без значение дали ще се случи по-рано или по-късно.“

„Забравяш ли, че познавах башара?“

„Дънкан, а ти не забравяш ли как стояха нещата, преди да бъдат възстановени собствените ти спомени?“

„Знаех, че башарът може да го направи и мислех за него като за свой спасител.“

„Ето как те вижда и той. Особен вид доверие.“

„Ще се отнеса честно към него.“

„Може и да мислиш, че постъпваш честно, но те съветвам да поглеждаш дълбоко в душата си всеки път, когато останеш лице в лице с доверието му.“

„Ами ако сбъркам?“

„Ние ще поправяме, когато е възможно.“ — Тя погледна към видеоочите, след което веднага върна зора си на него.

„Знам, че ще ни следите!“

„Не позволявай това да ти пречи. Не се опитвам да те накарам да се чувстваш неловко. Искам само да си внимателен. И помни че Сестринството познава ефикасни методи на лечение.“

„Ще внимавам.“

„Сигурно все още си спомняш думите на башара: «Жестокостта ни към нашите врагове винаги е смекчена от урока, който се надяваме да им предадем.»“

„Не съм способен да мисля за него като за неприятел. Башарът бе един от най-свестните хора, които някога съм срещал.“

„Великолепно. Оставям го в ръцете ти.“

Сега детето беше тук, на площадката за упражнения, а поведението му говореше, че е нетърпеливо малко повече от

обикновено заради колебанията на своя учител.

— Господине, в урока ми влиза ли просто да стоя на едно място? Знам, че понякога...

— Кротувай.

Тег застана мирно по военному. Никой не го бе учил да го прави. Явно беше дошло от оригиналните спомени. Айдахо внезапно се почувства поласкан от проявата на башара.

Знаели са, че ще ме спечели по този начин!

Никога не подценявай убедителността на бин-джезъритските деяния и внушения. Можеш да се уловиш, че извършваш разни неща за Ордена, без дори да подозираш, че върху теб е бил оказван натиск. Ловко и дяволски отвратително! Имаше и нещо в замаяна, разбира се. Живееш в интересни времена, както казваше древното проклетие-благослов. Айдахо прецени, че общо взето предпочита интересните времена. Пое дълбоко дъх:

— Възстановяването на първоначалните спомени ще ти причини болка — физическа и душевна. Душевните болки в известен смисъл са по-лоши. Аз съм тук, за да те подготвя за този момент.

Все още в стоеж „мирно“. И нито дума.

— Ще започнем без оръжия, като си представиш, че в дясната си ръка държиш нещо остро. Това е вариант на „петте пози“! Всяка ответна реакция протича, преди да има нужда от нея. От пусни встрани ръцете си и цялото тяло.

Айдахо мина зад Тег, хвана дясната ръка на детето под лакътя и му показва първите движения.

— Нападателят е като перо, носещо се по безкрайна пътека. Когато перото наближи, то се отклонява и сменя посоката си на движение. Реакцията ти наподобява порив на вятъра, отвяващ перото встрани.

Дънкан отстъпи и внимателно проследи повторението на движенията от страна на Тег, като от време на време внасяше с бърз удар корекция за някой мускул, сгрешил при изпълнението.

— Остави тялото си да заучава! — бе отговорът на момчешкия въпрос защо го прави. През една от почивките Тег поиска да узнае какво има предвид наставникът му с думите „душевные болки“.

— Оригиначните спомени са оградени с нещо като стена, наложена от появата ти във вид на гола. В определен момент тези

спомени ще се върнат обратно и ще те залееят подобно на вълна. Някои няма да бъдат приятни.

— Старшата майка каза, че башарът е върнал твоите спомени.

— О, богове на бездната! Дете, защо продължаваш да повтаряш „башара“. Това си самият ти!

— Все още не го знам.

— Да, случаят при теб наистина е по-специален. За разбуждането на един гола е нужен спомен за преживяна смърт. Докато в твоите клетки липсва подобен товар.

— Но башарът е мъртъв...

— Башарът! Да, мъртъв е. Трябва да почувстваш, когато заболи най-силно и ще разбереш, че *ти* си башарът.

— Можеш ли наистина да ме върнеш към този спомен?

— Ако успееш да издържиш на болката. Знаеш ли какво ти казах, когато *ти* възстанови моите спомени? Извиках; „Атреиди! Всички така дяволски си приличате, проклетници!“

— Ти... Мразише ли ме?

— Да, а и сам бе отвратен от онова, което ми стори. Имаш ли вече някаква представа за сегашното ми задължение?

— Да, господине — казано много тихо.

— Старшата майка твърдо държи да не излъжа доверието ти, както направи с мен...

— Но възстанових спомените ви, нали!

— Виждаш ли колко е лесно да възприемеш себе си като башар? Нищо, че в началото се шокира. О, да, ти ме върна към спомените.

— Не искам нищо повече.

— Щом го казваш...

— Старшата майка ми обясни, че сте ментат... Може ли нещо да помогне, та и аз... Нали също съм ментат?

— Логиката казва: „Да“. Но според нас, ментатите, въпросната логика се движи слепешком. Добре разбираме, че има и друга, която те изхвърля от гнездото в пълния хаос.

— Знам какво Означава думата „хаос“! — изречено с истинска гордост, и то немалка.

— Щом го мислиш...

— И ви вярвам!

— Слушай ме внимателно! Ние сме слуги на „Бин Джебърит“. Светите майки не са съградили своя орден, като са се доверявали!

— Нима... Не бива ли да вярвам на старшата майка?

— Полека-лека ще схванеш нещата и ще имаш своя преценка. Засега мога само да те предупредя, че „Бин Джебърит“ съществува и работи в система на организирано *недоверие*. Обясниха ли ти вече нещо за демокрацията?

— Да, господине. Ами, то е, когато гласуваш за...

— То е, когато не вярваш никому, щом разполага с власт над теб! Сестрите добре го знаят. Не им се доверявай твърде много.

— И на вас ли да не вярвам?

— Единственото, за което можеш да ми имаш пълно доверие, е че ще използвам най-доброто от себе си, за да възстановя първоначалните ти спомени.

— Тогава болката не ме интересува, колкото и да е силна.

Момчето погледна към видеоочите с изражение, което говореше, че е запознато с предназначението им:

— Не са ли любопитни какво мислиш за тях?

— Чувствата им не засягат ментата, освен като данни.

— Това означава ли факт?

— Фактите са нещо крехко. Един ментат може да се оплете в тях. Твърде много *сигурни* сведения. Също като в дипломатията. Потребни са ти няколко добри лъжи, за да се добереш до необходимите преценки.

— Объркан съм... — Тег произнесе колебливо думата, тъй като не бе сигурен дали тя изразява точно онова, което имаше предвид.

— Веднъж заявих същото на старшата майка, а тя ми отговори: „Държала съм се зле.“

— Предполагам, че не искаш да ме объркваш още повече?

— Не, освен ако не държа да научиш нещо — Айдахо реши да продължи, понеже Тег оставаше все така озадачен: — Хайде, ще ти разкажа една история.

Момчето мигновено приседна на пода, с което показва, че Одрейди често прибегва към същата процедура. Добре. Събеседникът му явно бе вече достатъчно предразположен. — В един от животите си имах куче, което мразеше мидите — започна Айдахо.

— Познавам ги. Идват от Голямото море.

— Вярно. Е, кучето ми мразеше мидите, тъй като една от тях прояви дързостта да го опръска в окото с онази течност, която изхвърля. Все едно го наплю. А, на всичкото отгоре, щипе! Нещо повече — тя изблизна внезапно от съвсем невинна дупчица в пясъка. Не се виждаше никаква мида.

— Какво направи тогава кучето ти? — Въпрос с полягане напред и брадичка, подпряна на юмручето.

— Изрови виновника и ми го донесе — засмя се Айдахо. — Първи урок: „Не позволявай на непознат да ти плюе в окото.“

Тег се разсмя и запляска с ръце. Погледни обаче на случая и откъм страната на кучето. Не оставяй поплювкото на мира! А после — славна награда: господарят е доволен.

— Кучето продължи ли да изравя миди?

— Всеки път, когато излизахме на плажа. Изръмжаваше на поплювковците, а аз, сиреч господарят, ги събирах, за да не ги види някой друг, освен като празни черупки с малки остатъци месце откъм вътрешната им страна.

— Изяждали сте ги?

— Повтарям, виж нещата от позицията на кучето! Поплювковците са наказани, както заслужават. То намира начин да освободи света от омразните нещица, а господарят му е доволен от него.

Тег внезапно демонстрира силата на ума си:

— Сестрите мислят ли за нас като за кучета?

— В известен смисъл — да. Никога не го забравяй! Когато се прибереш в стаята си, погледни за значението на изрази *lese majeste*^[1]. Помага да поставим на място взаимоотношенията си с нашите господарки.

Тег отмести поглед към видеоочите, след което се върна в първоначалното положение, но не каза нищо.

От своя страна Айдахо прехвърли вниманието си към вратата зад момчето и добави:

— Историята бе предназначена и за теб.

Събеседникът му скочи и се изправи, след което се обърна в очакване да види старшата майка. Бе влязла обаче само Мурбела. Тя се облегна на най-близката до вратата стена.

— На Бел няма да ѝ хареса начинът, по който говориш за Сестринството.

— Одрейди ми *каза* да действам *по* свое усмотрение. — Той погледна към Тег. Изгубихме достатъчно време за приказки. Искам да видя дали тялото ти е научило нещо.

Странна възбуда бе завладяла Мурбела, когато тя влезе в Тренировъчната зала и видя Дънкан с детето. Наблюдава ги известно време, давайки си сметка, че вижда любимия си в нова и почти бинджезъритска светлина. Разговорът със старшата майка бе намерил продължение в откровеността, с която Дънкан разговаряше с Тег. Изключително странно усещане ѝ даваше новото осъзнаване на факта, че сякаш самата тя е направила крачка встрани от някогашните си близки съратници. Чувстваше силна болка от загубата.

Много неща липсваха на Мурбела от предишния ѝ живот. Но не и ловът на мъжки екземпляри, пленени и поставени във властта на почитаемите мами. Страстта, която ѝ даваше привличането на нови и нови сексомани, вече бе загубила приятния си вкус благодарение на уроците на „Бин Джезърит“ и връзката ѝ с Дънкан. Признаваше обаче, че тъгува за един детайл от онази власт: усещането за принадлежност към сила, която не може да бъде спряна.

Ставаше дума за нещо колкото абстрактно, толкова и специфично. Не за повтарящите се завоевания, а за очакване на неизменната победа, причина за която отчасти бе и дрогата, споделяна със сестрите — почитаеми мами. Тъй като потребността от нея постепенно отшумяваше след промяната с мелинджа, тя вече виждаше предишното си пристрастяване от различна гледна точка. Химиците в „Бин Джезърит“, проследили заместителя на адреналин от кръвните ѝ проби, държаха готово количество — в случай, че тя пожелае да се върне към познатото. Мурбела обаче знаеше, че няма да го стори. Друга липса я измъчваше. Не заплепените мъжкар, а техният постоянен поток. Нещо вътре в нея ѝ казваше, че с това е свършено завинаги. Никога повече няма да се върне към него. Ново познание бе променило миналото ѝ.

Цялата сутрин беше обикаляла коридорите между жилището си и площадката за тренировки и упражнения, избягвайки да гледа Дънкан и детето, защото се страхуваше, че присъствието ѝ би могло да попречи на заниманията им. Напоследък често прибягваше към

обиколки като днешната след по-напрегнатите уморителни уроци с преподаващата ѝ света майка. Тогава мислеше почти само за почитаемите мами.

Не, не можеше да избяга от усещането за загуба. Чувстваше празнота и не бе сигурна дали нещо друго би могло да я запълни. Усещането бе по-неприятно дори от чувството, че остаряваш. Защото остаряването като почитаема мама предвиждаше някои компенсации. В *онова* Сестринство бе установена тенденция на бързо нарастване на събираните на едно място сили с течение на възрастта. Тук нещата бяха други. Загубата бе *абсолютна*.

Претърнях поражение.

Почитаемите мами никога не приемаха идеята за евентуално поражение. А сега Мурбела се чувстваше принудена да постъпи именно така. Естествено и те не винаги можеха да избегнат смъртта, предизвикана от врагове. Но тези врагове неизменно плащаха.

Имаше закон: цели планети се превръщаха в черна пустош само заради една такава смърт.

Мурбела знаеше, че почитаемите мами-ловци търсят Дома на Ордена. Знаеше също, че би трябвало да помогне на ловците от гледна точка на предишната дължима преданост. Горчивината на личното ѝ поражение се коренеше във факта, че самата тя не желаше „Бин Джебзърит“ да заплати определената цена.

Бин-джебзъритките са прекалено ценни.

А за почитаемите мами те бяха неизмеримо ценни. Въпреки че силно се съмняваше дали друга освен нея го подозира. Горделива суетност.

Това бе преценката ѝ за нейните бивши сестри. *Както и за мен самата, каквато бях тогава.* Ужасяваща гордост. Бе отгледана от множеството поколения, държани в робско подчинение, преди да установят надмощие над другите. Мурбела се бе опитала да го обясни на Одрейди, като ѝ разказваше откъси от историята, научена от почитаемите мами.

„Робът винаги става отвратителен и жесток господар“ — обобщил Одрейди.

Мурбела си бе дала сметка за модела, установен от почитаемите мами. Някога го беше приела, но сега го отхвърляше, без да може да изтъкне всички свои доводи, предизвикали промяната.

Отвикнах от онези неща. Сега биха ми се сторили детински.

Дънкан отново бе спрял практическите занимания. Пот струеше и от учителя, и от ученика. Стояха задъхани и чакаха да възстановят нормалното си дишане, разменяйки странни погледи помежду си. Тайнствен заговор? Детето имаше необичайния за годините си вид на зрял човек.

Мурбела отново си спомни коментара на Одрейди:

„Зрелостта налага свой стил на поведение. Ето един от нашите уроци: дай достъп на безусловните изисквания до съзнанието, внасяйки промяна в инстинктите.“

Те промениха мен, а аз ще продължа да го правя. Забелязваше, че същото става и в отношението на Дънкан към голата-дете.

„Приведена в ход, тази дейност създава много напрежение в обществата, върху които въздействаме — бе казала Одрейди. — И ние сме длъжни да внасяме непрекъснати промени и нагаждания към реалността.“

Но как могат да се пригледят към моите бивши сестри?

Одрейди показва завидно sangfroid^[2], когато този въпроси бе зададен.

„Изправени сме пред големи преобразувания заради предишната си дейност. Същото беше и при царуването на Тирана.“

Преобразувания ли?

Дънкан говореше на детето; Мурбела се приближи, за да слуша — Запознат ли си с историята на Муад’Диб? Добре. Защото си Атрейдски, което включва и недостатъци.

— Господине, като грешки ли да го разбирам?

— Дяволски си прав! Никога не предпочитай определен курс на поведение само защото той ти предлага възможност за драматичен жест.

— Така ли умрях?

Айдахо накара детето да мисли за бившето си аз от свое име.

— Сам ще отсъдиш. Но това винаги е било слабост на атрейдите. Привличащи вниманието неща, жестове... Да загине, намушкан от рогата на голям бик, както стана с дядото на Муад’Диб. Голямо представление за народа. Материал за приказки на цели поколения! След сякаш безкрайни времена все още можеш да чуеш тук-там по нещичко от тях.

— Старшата майка ми разказа историята.

— Рождената ти майка сигурно също го е направила.

Момчето потръпна.

— Изпитвам странно чувство, когато те чуя да казваш рождена майка. — В младия глас определено имаше доза страх.

— Странните усещания са едно, а този урок — друго. Говоря за нещо, на което е окачена табелка с неизтриваем надпис: *Десиански жест. Някога беше Атреидсиански, но звучи прекалено тромаво.*

Детето отново се докосна до същината на зрялото съзнание:

— Дори кучешкият живот има своята цена.

Мурбела затаи дъх, съзирайки за миг истината — разум на възрастен човек в тяло на дете. Объркващо.

— Рождената ти майка е Джанет Роксбъро от рода Роксбъро в Лернаус — каза Айдахо. — Тя беше бин-джезъритка. Твой баща пък беше Лоши Тег, известен като представителен агент на ПОСИТ. След няколко минути ще ти покажа любимата снимка на башара край дома му в Лернаус. Искам да я вземеш и внимателно да изучиш всичко от нея. Както и да мислиш за този дом като за най-предпочитаното от теб място.

Тег кимна, но изражението на лицето му говореше, че се бои.

Беше ли възможно прочутият воин-ментат да познава страха? Мурбела тръсна глава. Естествено имаше интелектуална представа за вършеното от Дънкан, но в събраните отчети за нея съществуваха бели петна. Ето нещо, до което може никога да не се докосне. Какво ли би било усещането да се събудиш за нов живот с непокътнати спомени от друго, преживяно в минало битие време. Подозираше, че е много по-различно от Паметите на света майка.

„Разумът в своето начало — както казваше Дънкан. — Разбуждане на твоето Истинско Аз.“ Чувствах, че съм бил хвърлен в някаква магическа вселена. Съзнанието ми представляваше кръг, който постепенно се превърна в кълбо. Условните форми станаха преходни. Масата престана да бъде маса. След това изпаднах в транс: всичко около мен представляваше блещукаща светлина. Нищо не бе реално. Сетне трансът отмина и аз усетих, че съм изгубил онази действителност. Масата отново бе маса.

Бившата почитаема мама се бе запознала достатъчно подробно с бин-джезъритския наръчник „Връщане на гола към оригиналните

спомени“, за да разбере, че Дънкан се отклонява от указанията. Защо?

Айдахо остави детето и се приближи до Мурбела.

— Трябва да говоря с Шийена — рече той, минавайки покрай нея. — Сигурно има по-добър начин.

[1] Обида на царска особа (фр.) — Б. пр. ↑

[2] Хладнокръвие, невъзмутимост (фр.) — Б пр. ↑

„Нерядко бързото схващане наподобява реакция на коленния рефлекс и е най-опасната форма на разбиране. То хвърля непрозрачен екран върху способността ти да учиш. По същия начин действат и правните решения по прецедент, задръствайки пътя ти, който се превръща в низ от слепи улици. Вече си предупреден. Не разбирай нищо. Всяко схващане е временно.“

Ментатски извод

Айдахо, седнал сам пред командното табло с клавиатурата, се натъкна случайно на материал, който бе въвел в паметта на общите системи за управление още в самото начало на принудителния период, и се почувства буквално зарязан (спря се по-късно на тази дума) в положения и сетивни възприятия от оня по-ранен етап. Вече не беше следобедът на един обезсърчаващ ден в не-кораба. Той се бе върнал там, разтеглен между *тогава* и *сега* така, както животите на серийно възкресявания гола го свързват с първоначалното му раждане.

Моментално зърна онова, което бе нарекъл „мрежата“, а също и възрастната двойка, изобразена с плетеница от пресечени линии; телата на двамата се виждаха като през трептящи и просветващи низи от навързани скъпоценни камъни — зелени, сини, златисти и едно блестящо в сребърната гама, от което очите го заболяха.

Веднага долови богоподобното спокойствие и сигурност на тези хора, които имаха нещо много общо помежду си. Думата *обикновени* излезе на вътрешния му екран. Сега вече познатият градински пейзаж се насложи зад тях — цветни храсти (рози според него), хълмисти тревни пространства, високи дървета.

Двамината го гледаха с напрегнат, втренчен поглед, който го накарва да се почувства гол.

Но каква нова сила имаше във визията! Тя вече не беше затворена в Големия трюм и някакъв непрекъснато увеличаващ силата си магнит го притегляше долу толкова често, че той бе убеден в появата на тревога сред наблюдателите-вардияни.

Дали е следващият Куизъц Хадерах?

Налице бе определена степен на подозрителност и ако в „Бин Джезърит“ минеа отвъд нея, щяха да го убият. Колко внимателно го следяха вече! Въпроси, загрижени предположения... Но въпреки всичко той не можеше да се отдръпне от видението пред себе си.

Защо двойката възрастни хора му бе толкова позната? Близки от миналото? От семейството?

Преравянето на ментатските спомени не предложи нищо, съответстващо на направените догадки. Закръглени лица. Почти скрити брадички. Плътни гънки под долната челюст. Тъмни очи. Мрежата още повече затъмняваше цвета им. Жената бе облечена в дълга синьозелена рокля, скриваща краката. Бяла престилка със зелени точки покриваше дрехата ѝ от големите гърди до малко под талията. Градински инструменти провисаха от клупчета, навързани по престилката. В лявата си ръка държеше лопатка за разсаждане. Косата ѝ бе сива. Кичурчета се бяха освободили от обвиващата я зелена кърпа и играеха около очите на жената, подчертавайки смеха, избликнал в тях. Изглеждаше съвсем по бабешки...

Мъжът до нея ѝ бе точно копие, сякаш създаден от същия творец. Работна дреха от широки панталони с нагръдник над изпъкнал корем. Без шапка. Тъмни очи с проблясващи отражения. Четка от късо подстригана, остра сива коса.

Лицето му имаше най-благого изражение, виждано някога от Айдахо. Усмивка бе подвила нагоре ъгълчетата на устата му. В лявата си ръка държеше къса права лопата, а в протегнатата напред дясна се стараеше да опази в равновесие нещо, което приличаше на малка метална топка. От топката се излъчваше пронизително свистене, което принуди Айдахо да запуши с длани ушите си. Звукът не спря. После постепенно заглъхна. Той свали ръцете си.

Вдъхващи доверие лица. Мисълта разбуди подозренията му и в същия миг схвана причината за чувството, че ги познава. Твърде много приличаха на лицетанцьори, включително и с чипите си носове.

Приведе се напред, ала картината-видение запази предишното разстояние.

— Лицетанцьори — прошепна Айдахо.

Мрежата и възрастната двойка изчезнаха.

На мястото им се появи Мурбела в трикото си за тренировки с блестящ ебонитово-черен цвят. Той се присегна и я докосна, преди да повярва, че наистина е пред него.

— Какво ти е, Дънкан? Целият си в пот.

— Мисля... Сигурно е нещо, което проклетите тлейлаксианци са имплантирали. Допреди миг виждах... Навярно бяха лицетанцьори. Те... Гледаха към мен и нещо свистеше... Заболя ме.

Жената извърна глава към видеоочите, но не изглеждаше разтревожена. Случилото се бе факт, който сестрите сигурно познаваха и той едва ли представляваше непосредствена опасност, освен може би за Сцитал...

Мурбела приседна встрани и го хвана за ръката, преди да попита:

— Дали не е последица от онова, което са сторили с *тялото ти* в аксолотловите резервоари?

— Не!

— Но ти каза...

— Тялото ми не представлява само бройка нов багаж за сегашното пътуване. В него се намира целият химичен състав, както и материята, от която винаги съм бивал изграждан. Умът — в него е разликата!

Този път Мурбела май наистина се разтревожи. Знаеше, че в „Бин Джезърит“ се безпокоят от всички причудливи дарби:

— Проклет да е Сцитал!

— Ще разбере какво е — успокояващо добави той.

Затвори очи и я чу да става. Ръката ѝ се отдръпна от неговата.

— Дънкан, може би не трябваше да го правиш...

Чу стъпките ѝ да се отдалечават.

Памет. Къде бяха скрили потайното нещо? Дълбоко е оригиналните клетки ли?

До този момент бе мислил за паметта си като за пособие на ментат. Можеше да повика — сякаш пред огледала — собствените си изображения от отдавна отминали времена. В едър план дори, за да огледа внимателно някоя бръчица, изтеглена от възрастта. Лица. Поредица от маски осветявана от различни ъгли личност, която той нарича „аз“. Леко непропорционални черти. Някъде е със сива коса, на други места — със същински каракул, какъвто има и в сегашния си живот. Понякога с веселяшко изражение, други пъти — сериозен и

вгълбен в себе си, търсейки сякаш мъдрост за идващия нов ден. А сред всичко това — съзнание, което наблюдава и взема необходимите решения. Някой, дето прави избора... Тлейлаксианците бяха свършили необходимото.

Айдахо почувства биещата из тялото му кръв и разбра, че опасността е съвсем близо. Беше специално подготвен за нея. Но не от тлейлаксианците. Просто бе роден с тази дарба.

Ето какво значи да си жив.

Нито паметта от другите му животи, нито онова; което тлейлаксианците бяха направили с него, не бе променило ни най-малко разположеното на огромна дълбочина съзнание.

Отвори очите си. Мурбела продължавате да е наблизко, ала с неясно изражение на лицето.

Ето как ще изглежда като света майка.

Промяната не му хареса.

— Какво става, ако „Бин Джебърит“ падне? — попита той. Дочу отговора и кимна: *Да. Ето го най-лошото предположение. Клопката през целия исторически път на Сестринството. А ти не го искаш, любима моя.*

Прочете го върху лицето ѝ, когато тя се обърна и си тръгна.

Погледна нагоре към видеоочите и каза:

— Дар. Трябва да говоря с теб, Дар.

Никакъв отговор от никой от механизмите наоколо. Не бе и очаквал такъв и въпреки това знаеше, че може да ѝ говори, а тя трябва да слуша.

— Стигнах до нашия проблем от другата му страна. — Представи си бързото жужене на записващите устройства, които шеметно нахвърляха звуците на гласа му върху ридулианови кристали. — Промъкнах се в мозъците и на почитаеми мами. Мурбела отеква.

Ето как ще заостри вниманието ѝ. Разполага със собствена почитаема мама. Но *разполага* не е точната дума. Защото той всъщност я *няма*. Дори в леглото. Те просто се имат един друг. Подхождат си по същия начин, по който изглежда си подхождаха онези хора от видението. Това ли бе съзрял там? Двама възрастни, подготвени в сексуален аспект от почитаемите мами?

— Сега ме занимава друг въпрос — каза той. — Как да се справя с „Бин Джебърит“?

Ръкавицата бе хвърлена.

— Епизоди — продължи с думата, ползвана с удоволствие от# Одрейди. — Ето как трябва да виждаме онова, което ни се случва — Кратки епизоди. Дори предположението за най-лошото стечение# на обстоятелствата следва да бъде екранирано на този фон. Разпръскването прави да изглежда незначително всичко, сторено от нас.

Така им се пада! Демонстрация на стойността, предназначена за сестрите. Почитаемите мами се явяват в по-добра перспектива. Те се връщат в Старата империя. Приятели пигмейчета. Знаеше, че Одрейди ще го види. Бел щеше да се погрижи.

Някъде там, в Безкрайната вселена, един състав съдебни заседатели бе издал присъда срещу почитаемите мамя. Законът и неговите изпълнители не бяха успели да вземат превес в полза на ловджийките. Подозираше, че във визията си бе видял двама от този състав. Дори да се окажеха лицетанцьори, не бяха от онези на Сцитал. Двамината зад проблясващата мрежа не принадлежаха никому освен на самите себе си.

„Големите слабости в управлението възникват поради страха да бъдат извършени радикални вътрешни промени, дори когато нуждата от тях е очевидна.“

Даруи Одрейди

За Одрейди първата утринна доза мелиндж бе винаги различна. Плътта и откликваше като изтощен от глад скитник, който сграбчва сладък плод. Следваше бавното, всепроникващо и болезнено възстановяване.

Това беше страшната същност на пристрастяването към мелинджа.

Бе застанала до прозореца на спалната стаичка и очакваше крайния ефект от изпитото. Отбеляза, че Службата за метеорологичен контрол е успяла с още един утринен дъжд. Измитият пейзаж бе чист и всичко беше потопено в лека романтична мъгла с размити очертания, сведено някак до същността си подобно на стари спомени. Тя отвори прозореца. Влажен и студен въздух обляхна лицето ѝ, връщайки я към възпоминанията така, както го прави отдавна носена дреха.

Пое дълбоко глътка въздух. Чудно хубаво мирише след дъжд! Спомняше си как всичко живо се уголемява и заглажда от падащата вода, ала сегашните дъждове бяха други. Те оставяха след себе си мирис на мокър кремък. Одрейди не го харесваше. Не носеше послание на прясно измити неща, а на обиден живот, който иска всички дъждове да спрат и да останат заключени. Този дъжд не галеше, не напомняше за пълнотата на живота. По-скоро — за някаква предстояща, неизбежна промяна.

Тя затвори прозореца. Върна се отново към познатите аромати и онзи постоянен мирис на шере, идващ от имплантираните доза-тори, задължителни за всеки, който знае местоположението на Дома на Ордена. Чу влизането на помощницата, последвано от тихото шумолене по картата.

Движенията на Стреги говореха за резултатни действия. Изминалите седмици на близко общуване потвърдиха първоначалната

преценка на Одрейди. Можеше да се разчита на нея. Не беше блестяща, но притежаваше безпогрешен усет за нуждите на старшата майка. Ако имаше начин да прехвърли чувствителната ѝ същност към потребностите на младия Тег...

Поетият мелиндж оказа пиковото си въздействие, последвано от постепенно отслабване. Отражението на послушницата в прозореца демонстрираше ясно готовността ѝ да получи задача. Явно знаеше за важността на моментите, предизвикани от действието на подправката. Със степента си на подготовка трябва да е очаквала с нетърпение деня, когато най-сетне ще заслужи мистериозното си повишение...

Желая ѝ доброто.

Повечето свети майки следваха канона на обучението и рядко смятаха приемането на подправката за пристрастяване. Но Одрейди мислеше за това всяка сутрин. Вземаш я ден след ден, както го иска тялото ти, следвайки модела на ранната подготовка — минимална доза, достатъчна само за възбуждането на системата на обмяна на веществата и поддържането ѝ във върхово състояние. Биологичните потребности биват насищани по-равномерно с помощта на мелинджа. Храната има по-приятен вкус. Премахва се опасността от случаен или фатален пристъп, сиреч живееш по-дълго, когато я приемаш. Но вече си пристрастен.

След като тялото ѝ получи необходимото, Одрейди примигна и насочи вниманието си към помощницата. Нейното любопитство към продължителния утринен ритуал бе ясно доловимо. Обръщайки се към отражението на Стреги в прозореца, тя попита:

— Учила ли си за отказването от мелинджа?

— Да, старша майко.

Въпреки предупрежденията да не се акцентира върху усещането за пристрастяване към дрогата, дълго тренираната психика долавяше струпващото се негодувание. Духовната подготовка като помощница (дълбоко впечатана при изпитанието с Агонията) се подлага на постепенна ерозия под въздействието на Другите Памети.

Предупреждението гласи: „Отказването отнема един от най-важните елементи за продължаване на живота ти, а ако бъде предприето в късния етап от средната възраст може дори да те убие.“

Колко маловажно бе то сега!

— Отказването има голямо значение за мен — каза Одрейди. — Аз съм една от онези, за които утринната доза е болезнена. Сигурно са ти казали, че и това се случва.

— Съжалявам, старша майко.

Одрейди огледа внимателно картата. На нея ясно се виждаше продългата стрелка на пустинята в северна посока, както и чувствителното разширяване на сухите райони на югоизток от Централата, където се намираше станцията на Шийена. След малко върна вниманието си към Стреги, която я наблюдаваше с новопоявил се интерес.

Говори така, защото мисли за тъмната страна на собствените си представи!

— В наше време рядко се обръщаме с необходимия респект към уникалността на мелинджа — каза Одрейди. — Всички стари наркотици, станали слабост на хората, притежават едно и също много важно общо качество, изключение от което прави само подправката. Те скъсяват живота и носят много болка...

— *Вече* ни го казаха, старша майко.

— Но навярно не са ви съобщили един важен факт, който може да бъде затъмнен от грижите ни с почитаемите мами. Налице е енергиен глад, чувствал от всички форми на управление (да, също и от нас), с чиято помощ лесно можеш да се озовеш в своеобразен капан. Ако продължиш да ми служиш, ще го усетиш с цялата си същност, защото всяка сутрин ще ме виждаш как страдам. Нека познанието за този страшен капан залегне дълбоко в теб. Не бива да се превръщате в безгрижни продавачи на дрога, впримчени в система, която измества живота с равнодушна смърт, както го правят почитаемите мами. Запомни: приемливите наркотици могат да бъдат облагани с данъци, с които пък може да се плащат заплати. Или, казано с други думи, да се създават работни места за апатични чиновници.

Стреги бе озадачена:

— Но мелинджът удължава живота ни, подобрява здравето и създава желания за...

Спря я намръщената физиономия на Одрейди. *Извадено със запетайките от Учебника за помощници!*

— Стреги, въпросът има и друга страна, която сега виждаш в мен. Учебникът казва истината. Но мелинджът така или иначе е, наркотик и ние сме пристрастени.

— Знам, че не е удоволствие за всички, старша майко. Обаче ти сама каза, че почитаемите мами не го вземат.

— Ползваният от тях заместител на подправката има някои добри страни, ала не спестява страшните болки и дори смъртта в случаите на отказване. Той представлява дрога с паралелно действие.

— Ами пленницата?

— Мурбела действително го е ползвала, но сега взема мелиндж. Това са взаимно заменими вещества. Интересно, нали?

— Предполагам, че ще учим още за тези неща. Старша майко, прави ми впечатление, че ти никога не наричаш почитаемите мами курви.

— Като помощниците ли? Ех, Стреги, Белонда винаги е давала лош пример. Да, знам за опасенията! — Махна с ръка, когато събеседничката ѝ понечи да възрази. — Помощниците долавят заплахата. Те гледат и мислят за Дома на Ордена като за своя крепост, подготвена за дългата нощ на курвите.

— Нещо такова, старша майко — казано крайно колебливо.

— Стреги, тази планета е само поредното място за временния ни престой. Днес тръгваме на юг, така че ще го почувстваш. Намери Тамалани, моля те, и ѝ предай да подготви нещата така както решихме, когато обсъждахме посещението при Шийена. Но не споменавай нищо пред никой друг.

— Да, старша майко. Да разбирам ли, че и аз ще дойда?

— Искам те до себе си. Кажи на подготвяната от теб да поеме пълната грижа за картата.

Когато Стреги си тръгна, Одрейди се замисли за Шийена и Айдахо. *Тя иска да говори с него и той иска да говори с нея.*

В анализите на регистрираното с видеоочите бе отбелязано, че понякога двамата разговарят с езика на пръстите и ръцете, като крият по-голямата част от движенията със собствените си тела. Приличаше на стар боен език на атреидите. Одрейди познаваше част от жестовете, но не достатъчно, за да разбере смисъла на предаденото чрез тях. Белонда настояваше за обяснение от страна на Шийена: „Има нещо тайно!“ Старшата майка бе по-предпазлива: „Нека продължат още малко. Може пък да стане интересно.“

Какво иска Шийена?

Онова, което се въртеше в главата на Дънкан, засягаше Тег. Създаването на болезнени усещания, необходими за връщането на първоначалните му спомени, беше в разрез с природата на голата Айдахо.

Одрейди го забеляза, когато вчера прекъсна заниманията му с клавиатурата на командното табло.

— Закъсня, Дар — без дори да вдигне за миг погледа си от това, което бе започнал.

Закъсняла ли съм? Още в ранните часове на вечерта?

От няколко години насам често се обръщаше към нея с „Дар“ — бодване, припомнящо ѝ за неприязънта му към времето, прекарано като риба в аквариум. Същото бодване дразнеше и Белонда, противопоставяща се на „проклетото му фамилиарничене“. А той, разбира се, се обръщаше към нея с „Бел“. Не жалеше жилото си.

Одрейди си го припомни и спря за малко, преди да влезе в работната стая. Дънкан току-що бе стоварил юмрук по масата до командното табло с вик:

— Не може да няма и по-добър начин за Тег! *По-добър начин ли? Какви ги е намислил?*

Някакво раздвижване в долната част на коридора отвъд работното помещение прекъсна хода на мислите ѝ. Беше Стреги, връщаща се от Тамалани. Влезе в стаята за инструктаж на помощниците. *Да съобщи за промяната, касаеща картата на пустинята.*

Внушителна купчина материали от Архивната служба чакаше на масата. *Белонда!* Одрейди се вгледа в купа. Независимо от всички нейни усилия да разпределя и натоварва с работа останалите, винаги имаше по нещо, което съветниците ѝ организирано настояваха да бъде разрешено точно от нея. Голяма част от поредната пратка бе плод на настояването на Бел за „предложения и анализи“.

Одрейди натисна клавиш на командното си табло:

— Белонда!

Гласът на служител от Архива веднага се отзова:

— Да, старша майко?

— Белонда да се качи тук! Искам я пред мен с цялата бързина, с която могат да я донесат дебелиите ѝ крака!

Оказа се — за по-малко от минута. Бел застана пред работната маса като смирена помощница. Всички добре познаваха този тон в гласа на старшата света майка.

Одрейди докосна купчината върху масата и дръпна рязко ръката си, сякаш бе почувствала токов удар:

— Какво е това, в името на Шейтана?

— Преценихме, че е важно.

— Да не мислят, че трябва да виждам всичко, каквото и да е то? Къде е ключовото маркиране? Бел, това е немарлива работа! Нито аз съм глупачка, нито ти. Но това...

— Разпределих толкова, колкото...

— Разпределила си! Я погледни! Кое е за мен и кое мога да препратя? Нито един ключов белег!

— Веднага ще се погрижа да го оправят.

— Наистина трябва да го сториш, Бел. Защото Там и аз тръгваме още днес на юг на необявена инспекционна обиколка, а ще се отбием и при Шийена. Докато ме няма, ти ще седиш на моя стол. Дано ти хареса!

— Ще има ли връзка с теб?

— Една световодна линия и портативното микроустройство няма да се изключват.

Дишането на Белонда чувствително се подобри.

— А сега ти предлагам да се върнеш в Архивната служба и да възложиш някому пълната отговорност. Да пукна, ако не започнете да действате като истински бюрократи. Което значи да си прикривате задниците!

— Дар, истинските кораби се клатушкат.

Нима Бел опитва да й пробутва някакво чувство за хумор? Тогава не всичко е изгубено!

Одрейди махна с ръка към прожекционния апарат и на екрана се появи Тамалани, намираща се в Транспортната зала.

— Там?

— Да — произнесено, без тя да отдели погледа си от възлагателния списък с назначенията.

— Колко бързо можем да тръгнем?

— След около два часа.

— Обади ми се, когато си готова. Стреги също идва с нас. Погрижи се да има място и за нея — прекъсна разговора, преди Тамалани да може да възрази.

Знаеше, че има неща, които лично тя трябва да свърши. Там и Бел не бяха единствените източници на грижи за старшата света майка.

Остават ни шестнайсет планети, включително Бузел, която определено е застрашено място... Само шестнайсет!

В същия миг реши да загърби тази мисъл. Не беше време за нея.

Мурбела, дали да я повикам? Не. Може да почака. А новият Съвет на прокторите? Нека остане за Бел. Може би разформироване на общността?

Отклоняването на персонал за предстоящото Разпръскване бе довело до принудителни обединения. *Запазване на мястото в челото на настъпващата пустиня; непосредствено пред нея.* Бе наистина потискащо и самата тя не беше уверена, че ще може днес да се справи. *Винаги съм неспокойна преди заминаване.*

Одрейди внезапно изхвърча от стаята и заобикаля дебнешком из коридорите, оглеждайки изпълнението на издадените от нея заповеди: спираше се по входните врати, за да провери какво правят учениците, занимават ли се усърдно с неспирните прана-бинду упражнения...

— Какво четеш? — попита тя една млада помощница от второ ниво, загледана в излъчването на прожекционния апарат сред полутъмната стая.

— Дневниците на Толстой, старша майко.

Изражението на стоящата наблизо и явно запозната със състоянието на нещата помощница буквално говореше: „Има ли ги неговите думи в твоите Другите Памети?“

Въпросът сякаш бе кацнал на върха на езика на момичето! Винаги прибягваха до същата дребничка хитринка, когато се озоваваха насаме с нея.

— Толстой е бил *родово* име! — отрязва я Одрейди. — След като спомена за дневници, предполагам, че имаш предвид граф Лев Николаевич.

— Да, старша майко — прозвуча сконфузено от осъзнатото прорицание.

За да намали напрежението, Одрейди подхвърли на момичето един цитат:

— „Не съм река, аз съм мрежа“. Изрекъл е тези думи в Ясна поляна, когато е бил само на дванайсет години. Няма да ги откриете в дневниците му, но те може би са най-значимото, останало от него.

После се обърна и се отдалечи още преди събеседничката ѝ да се е съвзела. *Поучавай винаги!*

Заснова из централните кухненски помещения в поредната инспекционна обиколка, проверявайки за неочистена мазнина по вътрешните ръбчета на подредените тенджери и всевъзможни съдове, като не пропусна да отбележи внимателния поглед и на главния готвач-преподавател, следящ хода на обиколката ѝ.

Кухнята бе напоена с приятни благоуханни изпарения, вдигащи се от приготвяната храна. Навред се разнасяше тонизиращият шум на рязане и бъркане, ала обичайните шеги и закачки стихнаха, когато тя влезе.

Заобиколи дългата работна маса с наредени около нея забързани помощници и се отправи към подиума на главния готвач и преподавател. Беше едър и пълен мъж с изпъкнали скули, лицето му — румено като месата, за които се грижеше с цялото си умение. За Одрейди той несъмнено оставаше един от най-видните главни готвачи в цялата история на „Бин Джезърит“. Името му подходдаше напълно — Пласидо Салат^[1]. Мъжът също не се съмняваше, че има запазено място в нейните мисли поради не една причина, включително и заради факта, че бе обучил главния ѝ личен готвач. VIP-посетителите отпреди времената на почитаемите мами биваха удостоявани с посещение на неговата кухня и дегустация на деликатеси:

„Позволете ми да ви представя нашия старши готвач Пласидо Салат.“

Неговият специалитет „говеждо по Пласидо“ бе обект на завист за мнозина. Почти суров и сервиран с пикантен сос от подправки и горчица, който не скриваше текстурата на месото.

Одрейди намираше ястието за прекалено екзотично, макар никога да не бе изразявала гласно мнението си. Когато Салат ѝ посвети цялото си внимание (след леко прекъсване за корекция на един сос), старшата майка каза:

— Пласидо, хапва ми се нещо специално.

Той разпозна на часа Увертюрата. Одрейди винаги заявяваше желанието си по този начин, поръчвайки „специалното си ястие“.

— Варени стриди, може би?

Танцът започва — помисли тя. И двамата добре знаеха какво иска височайшата посетителка.

— Чудесно! — прие Одрейди и продължи познатото изпълнение: — Но много внимателно, Пласидо, за да не се преварят стридите. В бульона да има малко от нашата целина на прах.

— Също и щипка червен пипер, нали?

— Винаги го харесвам. Да, внимавай също с мелинджа. Съвсем, съвсем мъничко.

— Разбира се, старша майко. — Той с ужас обърна очи при мисълта, че би могъл да прекали с мелинджа. — Подправката веднага убива вкуса.

— Пласидо, свари стридите в сок от миди. Бих предпочела ти лично да следиш за приготвянето, като леко ги разбъркваш до момента, когато започнат да се сбръчкват.

— И нито секунда повече, старша майко.

— Встрани притопли достатъчно маслено мляко. Но не го възвирай.

Той не скри учудването си, че може да бъде заподозрян в евентуално възвиране на млякото, предназначено за ястието от стриди.

— Малка бучка масълце в съда за сервиране — продължи Одрейди. — Залей я с приготвения вече бульон.

— Без шери ли?

— Ах, Пласидо, колко съм доволна, че пое лична отговорност за любимото ми блюдо! Забравих за шерито.

(Е, всички добре знаеха, че старшата майка никога не забравя за каквото и да е, но стъпката бе задължителна в танца.)

— Три унции шери в приготвения бульон — каза той.

— Стопли го, за да излезе алкохолът.

— Разбира се! Но така, че да се запазят ароматите.

— Кубчета пържен хляб или от тънките солени бисквити?

— Кубчета, моля.

Седнала на маса в една от нишите, Одрейди изяде две порции варени стриди, спомняйки си как ги бе вкусвало някога Морското дете. Тати ѝ даде да опита ястието още когато едва можеше да насочва лъжицата към устата си. Той сам го приготвяше по собствена рецепта. Одрейди я предаде на Салат.

Тя му направи комплимент за избора на виното.

— Особено ми харесва предпочитанието ти към шабли^[2] в добавка на моите стриди.

— Много сухо шабли с остър привкус, старша майко. От едно от най-добрите ни лозя. Превъзходно отнася стридената миризма.

Тамалани я откри в нишата. Винаги знаеха къде да намерят старшата майка, когато им трябваше!

— Готови сме.

Неудоволствие ли бе изписано по лицето ѝ?

— Къде ще спрем довечера?

— В Елдио.

Одрейди се усмихна. Харесваше Елдио.

Дали Там се стреми да ми угоди, защото знае, че съм е критично състояние? Може би тече подготовката на някакво малко развлечение.

Докато вървеше след нея към транспортните съоръжения, старшата света майка си мислеше колко характерно бе за по-възрастната жена да избере пътуване с тръбовод. Наземните превозни средства я отегчаваха. „Кой иска да губи време на моята възраст?“

Самата тя не обичаше придвижването с тръбовод, когато ѝ се налагаше да пътува. Чувстваше се затворена и толкова безпомощна! Предпочиташе движението по повърхността или с въздушен транспорт и се примиряваше с тръбоводите само когато бързината бе от решаващо значение. Но без колебание ползваше по-малките за пренасяне на кратки писмени съобщения и бележки. *За тях е без значение как пристигат до местоназначението си.*

Тази мисъл винаги я караше да осъзнава присъствието на мрежата, настройваща се в съответствие с нейните движения независимо от мястото, към което бе тръгнала.

Някъде в сърцевината на нещата (винаги има „сърцевина на нещата“) се намираше автоматизирана система, насочваща комуникационните потоци и даваща сигурност (в преобладаваща част от случаите), че важните послания пристигат там, за където са адресирани.

Когато не се налагаше придвижването на частна пратка (всички я наричаха ЧП), на разположение бяха прехвърлящите сортировачи, световодите и други подобни устройства. Извън планетата нещата

стояха по-различно, особено в днешните времена на преследване. Най-безопасно бе изпращането на света майка с въведено в паметта послание или специален имплантант-дистранс#. Понастоящем всеки вестоносец поемаше по-големи дози шере. Т-сондите проникваха и в мозъка на мъртвец, ако е незащитен. Всички извънпланетни съобщения биваха шифровани, ала врагът можеше да прибегне и към някогашната защита. Изпращането на послания от и към други планети си оставаше много рисковано. Навярно това бе причината и за продължаващото мълчание на равина.

Защо мисля за тези неща точно сега?

— Още ли няма знак от Дортужла? — попита тя, когато Тамалани се готвеше да влезе в изпращащия тръбовод, където чакаше останалата част от заминаващата група. Имаше много хора, Защо толкова много?

Видя Стреги, застанала далеч напред към края на площадката в разговор с помощница от комуникационните служби. Поне още шестима от същите служители се намираха наоколо.

Тамалани се обърна, очевидно ядосана:

— Пак Дортужла! Нали вече казахме, че ще ти съобщим веднага, щом чуем нещо от нея!

— Само попитах, Там. Просто попитах.

Кротко последва влизащата Тамалани. *Трябваше да се погрижи за вътрешен монитор, поставяйки под въпрос всичко, случващо се тук.* Зад душевните смущения винаги се намира заслужаващ вниманието причинител. Това бе в съответствие с модела на „Бин Джезърит“ и Белонда не пропускаше случай да ѝ го напомни.

Одрейди сама се учуди от себе си, почувствала внезапна болка заради средствата и начините, използвани от светите майки.

Нека Бел с изненада долови причина за нови безпокойства!

Беше време да се понесе свободно, да се почувства като нещо мъничко, попаднало в поели го течения.

Морското дете познаваше теченията.

[1] Производно от „плацидус“ (лат.): кротък, благ — Б. пр. ↑

[2] Бяло сухо бургундско вино. — Б. пр. ↑

„Времето не държи сметка само за себе си. Достатъчен е поглед към някоя окръжност, за да го разберете.“

Лито II (Тиранът)

Ето! Виж докъде я докарахме! — почти проплака равинът.

Той седеше с кръстосани крака на студения, извит в дъга под, а провисналият от главата му шал почти скриваше лицето.

Помещението, в което се намираше, бе мрачно и изпълнено с тихите отекващи шумове на работещи машини, които го караха да се чувства слаб и нерешителен. Ех, няма ли да стихнат тези звуци!

Ребека се бе изправила пред него с ръце на хълбоците, а по лицето ѝ се четеше досада и безсилие.

— Не стой там като истукан! — нареди равинът и погледна към нея изпод шала.

— След като си се отчаял, да разбирам ли, че сме изгубени? — попита тя.

Интонацията на гласа ѝ го ядоса, но той не отговори веднага, за да обезсили ненужното сега чувство.

Опитва се да ме поучава ли? По-мъдри хора не бяха ли казали, че и буренът може да те научи на нещо? Разтърси го дълбока въздишка и той дръпна шала на раменете си. Ребека му помогна да се изправи.

— Не-стая — замърмори равинът. — И ние сме тук, за да се скрием от... — вдигна поглед и опипа тъмния таван.

— Не, по-добре е да остане неизречено.

— Крием се от ненаказаното — отзова се Ребека.

— Дори на пасха не можем да оставим вратата отворена — продължи той. — Как ще влезе Странникът?

— Макар че някои странници не ни трябват — додаде тя.

— Ребека! — Равинът наведе глава. — Ти си нещо повече от изпитание и проблем. В тази малка стаичка на Скрития Израел се споделя твоето изгнание, защото разбрахме.

— Стига си ги дрънкар! Не схващам нищо от случилото се с мен. Какъв е проблемът? — Тя приближи плътно до него. — Да остана човек след връзката ми с толкова много отминали животи.

Той леко отстъпи назад.

— Да смятам ли, че вече не си една от нас? Може би си станала бин-джезъритка, а?

— Ще научиш, когато стана. Просто ще ме видиш как сама гледам на себе си.

Равинът сведе вежди и се смръщи:

— Какви ги говориш?

— Рави, как гледа на себе си огледалото?

— Охо! Сега пък и гатанки!

Ала по устните му заигра слаба усмивка. Решителността се върна в неговия поглед. Огледа стаята. Бяха осмина: повече, отколкото е нормално за тукашното пространство. *Не-стая!* Старателно монтирана и съоръжена с контрабандни детайли и принадлежности. Удивително малка — само дванайсет и половина метра на дължина. Приличаше на едновременно варел, легнал встрани, с овално сечение и затворен в краищата си от две полусфери. Таванът се намираше само на около метър над главата му. Тук, в центъра, беше най-широкото място — около пет метра, а кривата линия на пода и тавана го правеха да изглежда още по-тясно. Суха храна и пречиствана вода за следваща употреба. Само на това можеха да разчитат за оцеляването си. Колко време? Може би една стандартна година, ако не ги намерят. Не вярваше, че съоръжението е способно да осигури живота им за по-дълго. Достатъчно беше да се вслуша в потракването на машинарията.

По-голямата част от деня бе вече изминала, когато припъзляха в тукашната дупка. Сега навън със сигурност бе тъмно. Къде ли се спотайваха останалите негови хора? Скрити в убежища — кой каквото е успял да намери, ползвайки се от стари дългове и почтени ангажменти за оказани някога услуги. Някои щяха да оцелеят. Навярно дори с по-голям шанс от останките, събрани тук.

Входът на не-стаята лежеше скрит под шахта за пепел със стърчащ димоотвод. В металното укрепване на комина бяха вградени нишки от ридулианов кристал препращащи тук картината на външната обстановка. Пепел! Помещението още носеше миризмата на горените в него предмети, ала вече бе започнало да поема й каналния мирис от

малката рециркуляционна камера. Ама че евфемизъм за тоалетна. Някой се изправи зад равина:

— Преследвачите се оттеглят. Имахме късмет, че бяхме предупредени навреме.

— Беше Джошуа — създателят на тази стая. Нисък и все пак строен мъж с остро очертано лице с триъгълна форма, преминаващо в тясна брадичка. Над широкото му чело се спускаше тъмна коса. Кестенявите, доста раздалечени очи, оглеждаха околния свят с мрачното изражение на добре познаващ себе си и света човек. *Изглеждаше прекалено млад, за да е толкова наясно с всичко това.*

— Тръгват си, значи — рече равинът. — Но ще се върнат. Тогава не трябва да мислиш за нас като за късметлии.

— Едва ли ще допуснат, че се крием толкова близо до фермата — каза Ребека. — Претърсвачите отряди се нахвърляха предимно на грабеж.

— Слушай бин-джезъритката — кимна равинът.

— Рави! — в гласа на Джошуа прозвуча укор. — Нима не съм те чувал много пъти да казваш, че са честити онези, които не надават ухо за грешките и слабостите на другите?

— Е, днес всеки е учител! — изсумтя равинът. — Все пак има ли кой да ни уведоми какво предстои?

Въпреки всичко трябваше да се съгласи с истината в думите на Джошуа. *Измъчва ме страданието от нашето бягство. Нашата малка диаспора. Но ние не се разбягваме от Вавилон, просто сме се скрили в едно мазе. Не — противоциклонно убежище!*

Последната мисъл го успокои. *Циклоните отминават.*

— Кои отговарят за храната? — продължи с въпросите. — Трябва да въведем дажби още в началото.

Ребека въздъхна с облекчение. Най-лошото у равина се проявяваше в широки граници на колебание — прекалено емоционален или пък прекалено интелектуален изказ. Сега бе овладял положението. Предстоеше му преминаване през интелектуалния период, Тук също се налагаше внасяне на успокоителен коректив. Бин-джезъритското съзнание й предостави нов поглед към окръжаващите я. *Нашата еврейска чувствителност и доказливост. Гледай интелегентните!*

Мисълта бе твърде странна за Сестринството. Големи бяха минусите за всеки, доверил се на интелектуалните достижения. Невъзможно бе да се отрече докрай доказателството, предоставено от групата на Лампадас. Говорителят го изтъкваше пред нея всеки път, когато тя проявяваше нерешителност.

Вече изпитваше нещо доста подобно на удоволствие от слабостта си към спомените всеки път, когато помислеше за тях. Разбирайки как по-ранните времена я принуждават да се отказва от собствените си предишни представи. От нея се изискваше да вярва в толкова много неща, за които сега знаеше, че са безсмислици. Митове и химери, импулси на безподобно детинско поведение.

„Боговете ни следва да помъдряват редом с нас“

Едва успя да сдържи усмивката си. Говорителят го правеше често: леко бутване с лакът в ребрата на някого, който знае, че ще му отдадеш дължимото.

Джошуа се върна към приборите. Тя забеляза, че един от присъстващите преглежда сборната книга на хранителните запаси. Равинът следеше процедурата с обичайното си внимание. Други се бяха омотали с одеяла и спяха по походните легла в затъмненото дъно на стаята. Видяла всичко, Ребека внезапно осъзна задължителната си функция. *Да предпазва всинца от скуката.*

„Ръководителят на игрите ли?“

Говорителю, ако нямаш предвид нещо по-ценностно, не се опитвай да ми разказваш приказки за собствения ми народ.

Каквото и да можеше да каже за тези безмълвни вътрешни разговори, не оставаше място за съмнение, че всички части са свързани помежду си — миналото с тази стая, а стаята с преценките на последствията. Всичко бе огромен дар, даден от „Бин Джезърит“:

Не мисли за „Бъдещето“. Предопределение ли? Тогава какво става със свободата, дарена ти при раждането?

Вече гледаше и на раждането си в нова светлина. То я бе привело в движение към непозната съдба. Гъмжаща от опасности и радости. Сякаш бяха свили покрай един завой на реката и се бяха натъкнали на нападатели. На следващия могат да се изправят пред водопад или пред езеро, изпълнено със спокойствие и красота. А тук царуваше магическото очарование на погледа в предстоящото, на което не бяха устояли нито Муад’Диб, нито неговият син — Тиранът. *Оракулът знае*

какво *предстои*! Групата на онези от Лампадас я бе научила да не търси оракули. Обсадата на познатото може да се окаже по-ефективна от тази на неизвестното. Сладостта на новото се намира в изненадата. Не го ли разбира равинът?

„Кой ще ни каже какво *предстои*?“ — пита той.

Това ли искаш, Рави? Няма да ти хареса онуй, което ще чуеш.

Гарантирам ти го. В мига, когато оракулът заговори, бъдещето ти ще стане напълно еднакво с миналото. Как ще виеш, потънал в скука! Никога нищо ново. Всичко остава старото в един миг на откровение.

„Но не това исках!“ — чувам те да възкликваш.

Нито бруталност или зверство, нито щастие или взрив на радост: нищо не може да връхлети върху теб изневиделица. Също като профучаващия влак на метрото, обикалящ канали, сякаш прокарани от червей, животът ти ще лети напред до мига на последния сблъсък. Или като попаднала в кола пеперуда ще биеш с криле в стъклата и ще молиш Съдбата да те пусне навън: „Нека влакът на метрото смени магически посоката си. Нека да се случи нещо ново! Не позволявай да се повторят страшните неща, които вече знам!“

Внезапно тя проумя до каква изнемога се е блъскал Муад’Диб. Кому ли е мълвял молбите си?

— Ребека! — викаше я равинът.

Отиде при него и при Джошуа, загледани в тъмния свят извън тяхната стая, както бе показан на малкия прожекционен екран над приборите.

— Идва буря — каза равинът. — Според Джошуа пепелта в шахтата ще се втвърди като цимент.

— Това е добре — рече тя. — Ето защо избрахме мястото и оставихме капака отворен, когато влязохме.

— Но как ще излезем?

— Имаме инструменти и сечива за целта. А дори да ги нямахме, ръцете ни са винаги с нас.

„Една основна идея води Мисионария Протектива — целесъобразен инструктаж на масите. Именно тя е залегнала дълбоко в нашето вярване, че предназначението на спора е да промени естеството на истината. В области, подобни на тази, предпочитаме ползването на власт вместо на сила.“

Кода на „Бин Джебърит“

За Дънкан Айдахо животът в не-кораба прие формата на странна игра след появата на визията и вникването в поведението на почитаемите мами. Влизането на Тег в играта беше по-скоро заблуждаващ ход, отколкото включване на още един участник.

В днешното утро той бе застанал до командното табло, разпознавайки в забавлението елементи на успоредност от времето на собственото му детство като гола в кийпа на „Бин Джебърит“ на Гамму със застаряващия башар като главен учител по оръжейно майсторство и негов настойник.

Образование. И тогава му се отдаваше първенстваща важност, също както сега. А пазачите, особено дискретни в не-кораба, бяха винаги по местата си — тъй, както бе и на Гамму. Те самите или наличните им шпионски приспособления, умело прикрити и смесени с местния декор. Беше станал истински майстор в уменията си да им се изплъзва. А тук, с помощта на Шийена, извиси придобитата стойност в истинско изкуство.

Активността около него бе сведена до незначителен фон. Стражата не носеше оръжие. Само че повечето пазачи бяха свети майки, придружени от няколко старши помощници. Те просто не смятаха, че им трябва оръжие.

Някои дейности на не-кораба допълваха илюзията за свобода — предимно размерите и сложното обзавеждане.

Бе огромен; той не можеше да определи големината му, но имаше достъп до не един и два етажа и коридора, простиращи се на повече от хиляда крачки.

Тръби и тунели, подстъпни тръбопроводи към суспенсорни клетки, спускателни улеи и подеминици, широки пътеки с люкове, които се отваряха с изсъскване при докосване на бутона (или оставаха затворени: *Забранено!*), бяха част от информацията, която трябваше да постъпи в паметта му и да се превърне в негова територия за действие — лична, макар и по много по-различен начин от представите на стражата.

Енергията, необходима за свалянето на не-кораба на планетата и поддържането му в необходимото състояние, бе свидетелство за огромни възможности. Сестринството не можеше да ги отчита по никой от обичайните способности. Контролният орган на бинджезъритския трезор не си служеше с обикновени преброителни апарати. За тях не бе подходяща нито една валута, дори и солариите. Те превръщаха в парични средства своите поданици, храната, дължимите след хиляди години вложения, както и разплащателните средства в натура — включително предаността.

Плащай, Дънкан! Трябва да върнеш даденото!

Корабът не беше просто затвор. Вече бе станал обект на няколко проникновени преценки на ментат. Преди всичко: той очевидно представляваше лаборатория, в която светите майки търсеха способ за неутрализиране на способността му да обърква човешките сетива.

Не-кораб като дъска за игра — пъзел и лабиринт. И всичко само за трима затворници? Не. Трябваше да има и други причини!

Играта се водеше по тайни правила, за някои от които той можеше само да гадае. Все пак почувства увереност, когато Шийена навлезе в същността ѝ:

Знам, че не може да няма собствени планове. Стана очевидно, когато започна да овладява техниките и похватите на почитаемите мам, Шлифоваше обучаваните от мен!

Шийена искаше информация от интимно естество за Мурбела а и много повече — спомените за хора, познати от множеството му животи. Преди всичко — за Тирана.

Аз пък искам сведения за „Бин Джезърит“.

Сестринството се грижеше за минималната му активност. Обезсърчаваха го, за да подсилят способностите му на ментат. Той не познаваше същността на оня много по-голям проблем извън кораба, чието присъствие долавяше. До него стигнаха само мъчително

дразнещи откъслеци, когато Одрейди съвсем бегло осветли с въпросите си опасното положение, в което се намираха.

Достатъчно ли е предложението за ново помещение? И, разбира се, не без достъп до данни, отказвани за дисплей от командното му табло.

Това бе негов проблем, дяволите да ги вземат! Той беше по-малка кутийка в тяхната огромна кутия. А всички заедно се намираха в капана.

Преди седмица, в един следобед Одрейди бе застанала до същото командно табло и го уверяваше с любезен тон, че източниците на данни за Сестринството са „широко отворени“ за него. Точно тук бе застанала — с гръб към дългата маса, опирайки се от време на време о нея, и със скръстени на гърдите ръце. Понякога приликата ѝ с възрастния Майлс Тег бе обезпокояваща, буквално свръхестествена. Стигаща дори до настойчивата ѝ потребност (дали бе принудителна?) да е права, когато говори. И тя като него мразеше столовете с биологично саморегулиране.

Айдахо разбираше прекалено смътната си представа за нейните мотиви и планове. Защото не им вярваше. Не и след Гамму.

Мамец и стръв. Ето как си бяха послужили с него. Все пак имаше късмет, че не бе го сполетяла съдбата на Дюн — черупка на някога живо същество. Използвано до последната клетка от „Бин Джезърит“.

Когато го налитаха безпокойства и притеснения от този род, предпочиташе да се отпусне в стола си до командното табло. Понякога оставаше тук с часове, без да помръдне, опитвайки се да обхване с мислите си цялата сложност на мощните източници на корабните депа с данни. Системата мигновено опознаваше всяко включено в нея човешко същество. *Следователно разполага с автоматични монитори.* Трябваше да знае кой говори, кой формулира запитванията и кой поема временно общото командване.

Веригите за контрол на полета осуетяват опитите ми да мина през неразрешените шлюзове. Прекъснати ли са? Да, така казваха от охраняващата го група. Но той знаеше, че търсеният от него ключ се намира в зададената на кораба команда за идентифициране на опиталите се да проникнат в контролните вериги.

Ще помогне ли Шийена? Играта бе опасна, за да ѝ се довери твърде много. Понякога, когато го наблюдаваше от командното табло, тя му напомняше за Одрейди. *Шийена бе ученичка на Одрейди. Едно отрезвяващо напомняне.*

Каква бе причината за интереса им относно начина, по който той ползваше корабните системи? Сякаш имаше нужда да пита!

През третата година от престоя си тук успя да принуди системата да скрива данни за него, служейки си със собствени ключови кодове. А за да попречи на дебнещите го видеоочи, прикриваше действията си наяве. Открити за всички вмъквания и последващо търсене, но с шифровано второ послание. Не беше трудно за един ментат. Бе поставил капани на въведените данни в случайни временни складове без надежда за обратно извикване и получаване.

Белонда разбира се не спря да го подозира, но когато го питаше, той ѝ отговаряше с мълчалива усмивка.

Скривам собствената си история, Бел. Сериала на моите животи като гола — всички до един, чак до първообраза. Интимни неща от преживяното; място за разтоварване на болезнени възпоминания.

Сега, седнал пред командното табло, изпитваше смесени чувства. Статутът му на затворник го унижаваше. Независимо от големината и богатството, мястото продължаваше да си бъде затвор. От известно време разбираше, че съществува голяма вероятност за едно успешно бягство оттук, но Мурбела и постоянно разширяващото му се познание за общата опасност го задържаха. Усещаше се като пленник колкото на мислите си, толкова и на сложната система, представена от пазачите и чудовищното устройство. Не-корабът беше устройство, разбира се. Приспособление. Средство за невидимо придвижване в опасен свят. Определен способ да скриеш себе си и своите намерения дори от преследвачи с поглед в бъдното.

Натрупал опит от Голям брой животи, той гледаше на окръжаващата го среда като през екран — съчетание на прекалена усложненост и непристореност. Да, ментатите култивират наивност. Мисълта, че знаеш нещо, е сигурен път към собственото ти заслепяване. Не става дума за действието на онези бавно натискани спирачки на познанието (за това беше подготвен), а за струпването на „неща, които познавам.“

Новите източници на данни, открити пред него от Сестринството (ако би могъл да разчита на тях), поставяха нови въпроси. Как е била организирана опозицията на почитаемите мами в Разпръскването? Очевидно имаше групи (той се колебаеше дали да ги нарече сили) които преследваха почитаемите мами така, както те самите гонеха „Бин Джезърит“. И ги избиваха, ако се приемат за достоверни доказателствата от Гамму.

Футари и дресъори, така ли? Направи преценка като ментат: отделилите се тлейлаксиянци в първото Разпръскване се бяха заели с генетични манипулации. Онези двама от неговата визия бяха ли участвали в създаването на футарите? Можеха ли да бъдат лицетанцъори? И независими от тлейлаксиянските Майстори? В Разпръскването нищо не беше в единствено число.

Дяволите да го вземат! Имаше нужда от достъп до повече информация от секретни, но достатъчно обилни източници. Защото тези, с които разполагаше понастоящем, бяха чувствително далече и от средната оценка. Контролното му табло — пособие с ограничен капацитет — можеше да бъде пригодно за работа в разширен обхват, но собствените му адаптационни подходи явно куцаха. А на него му трябваше да тръгне с широките крачки на ментат, какъвто всъщност беше!

Продължават да ме спъват; това е грешка. Не ми ли вярва Одрейди? Тя е Атрейдска, мътните я взели! Знае какво дължа на рода ѝ.

Повече от един живот и вечно неизплатен дълг!

Айдахо осъзнаваше, че е притеснен. Внезапно цялата му мисъл бе овладяна от този факт. Притеснен ментат! Знак, че е изправен пред внезапен пробив. *Основна преценка на бъдещи възможности!* Може би нещо, което не му бяха казали за Тег?

Да, въпроси! Незададени въпроси го съсипваха с удари.

Потребна ми е перспектива! И не задължително като разстояние. Перспектива можеш да придобиеш и с вътрешния си взор, ако въпросите ти внасят незначителни деформации.

Той чувстваше, че някъде из многото натрупано от „Бин Джезърит“ нещо все пак липсва. О, как би го оценила Бел! Приятелски настроен ментат разпознава подобен вълнуващ момент. Мислите му бяха като кубчета за мозайка, повечето от които все още са в ръката ти,

но готови да отидат на мястото си в общото изображение. Също като в случаите, когато решенията са взети.

Сякаш чуваше първия си учител-ментат, чиито думи отзвънваха в главата му:

„Събирай противоположните си въпроси и трупай временно набраната информация в едното или другото блюдо на везната. Решенията изваждат от равновесие всяка ситуация. А неравновесията разкриват онова, което търсиш.“

Да! Изваждането от равновесното състояние с изострящи чувствителността въпроси бе умение на ментата като жонгльор. Мурбела спомена нещо предишната вечер. Какво бе то? Лежаха в нейното легло. Спомни си, че бе погледнал цифрите за часа, прожектирани на тавана — 9:47. И бе помислил: *прожектираното изображение гълта енергия.*

Почти осезаемо почувства енергийния поток на кораба — гигантско затворено пространство, изключено от Времето. Огромна машинна част, функционираща без триене, което създава подражателно присъствие, неразлично от естествения фон и недоловимо и с най-финия прибор. С изключение на настоящия момент, когато системата бе оставена на резервен вариант със защита не срещу очите, а от виждащите в бъдното.

До него бе Мурбела като източник на друга сила на притегляне, която и двамата усещаха с непрекъснатите й опити да ги слива в едно. Ой, колко енергия бе необходима за противодействие на взаимния магнетизъм! А сексуалното привличане се засилваше, засилваше, засилваше...

Мурбела говори. Да, това беше. Чудновата самоанализа. Гледаше на собствения си живот с нова зрялост, вече бин-джезъритска — непрекъснато засилващо се усещане и доверие към някаква голяма сила, нарастваща в нея.

Всеки път, когато долавяше промяната, му ставаше тъжно. *Все по-близо е денят на нашата раздяла.* А Мурбела говореше: „Тя (нерядко «тя» бе Одрейди) не престава да иска от мен оценка на любовта ми към теб.“

Спомнил си думите й, Айдахо върна обратно записа на разговора им.

„Опита по същия начин и с мен.“

„И ти какво ѝ отвърна?“

„Odi at amo. Excrucior.“

Тя се подпря на лакът и погледна надолу:

„Що за език е това?“

„Много стар, но веднъж Лито ме накара да го науча.“

„Преведи“ — изречено заповеднически, сякаш от старата ѝ природа на почитаема мама.

„Мразя я и я обичам. Това ме разсипва.“

„Наистина ли ме мразиш?“ — не можеше да повярва. „Онова, което мразя, е обвързано с факта, че не съм господар на себе си.“ „Ще ме изоставиш ли, ако се появи възможност?“

„Искам отново сам да вземам решенията си.“

„Но това е игра, при която едната от фигурите не може да бъде премествана.“

Ето какви бяха нейните думи! Когато си ги припомни, Айдахо не усети прилив на въодушевление. Все едно, че очите му внезапно се бяха отворили след продължителен сън. *Игра, в която една от фигурите не може да бъде местена. Да, игра.* Неговото собствено схващане за не-кораба и за онова, което Сестринството правеше тук.

Да, имаше още неща за споделяне.

„Корабът е личното ни специално училище“ — каза Мурбела.

Оставаше му само да се съгласи. Сестринството подсилваше ментатските му способности да отсява информация и да изважда на бял свят онова, което се бе задържало. Долавяше докъде може да доведе това и чувстваше вледеняващ страх.

„Очистваш нервните проходи. Блокираш разсейванията и ненужните лутания на мисълта“

Всъщност пренасочваш реакциите си към онзи опасен метод, който всеки ментат е предупреден да избягва: „Там можеш и да погубиш себе си.“

На учениците биваха представяни вегетиращи люде — „провалили се ментати“ — съзнателно оставени живи за демонстрация на опасността.

Но и какво изкушение предлагаше този метод! Осезаваш цялата му сила. *Нищо не е скрито. Всичко е познато.*

Посред обзелия го страх Мурбела се обърна към него, както бе легнала, и той мигновено долови почти експлозивната сила на

сексуалното напрежение.

Още не! Още не!

Един от тях бе казал нещо друго. Какво? Внезапно се замисли за граничните възможности на логиката като средство за излагане на мотивите на Сестринството.

„Често ли правиш опити да ги анализираш?“ — попита Мурбела.

Едновременно странен и обезпокоителен бе фактът, че тя успяваше да попадне на неизречени от него мисли. А отричаше, че може да проникне в друг мисловен свят:

„Просто чета теб, мой гола. Ти си мой, както знаеш.“

„Напълно вярно.“ — Казано почти на шега, но скриващо нещо по-стойностно и сложно.

Всеки анализ на човешката психика представлява клопка и той ѝ го напомни:

„Мислейки, че знаеш защо постъпваш по даден начин, предоставяш всякакви извинения за необичайно поведение.“

Извинения за необичайно поведение! Ето още едно късче от мозайката. Нов момент, от играта, в която чиповете вече бяха вина и срам.

Гласът на Мурбела прозвуча прекалено замислено:

„Предполагам, че можеш да намериш благовидно оправдание за всичко, позовавайки се на някаква травма.“

„Оправдание за действия като изгаряне на цяла планета, така ли?“

„В случая има брутална проява на свобода на волята. Тя твърди, че свободната воля засилва психиката ти и усещането за идентичност, на което да разчитаеш в стресова ситуация. Съгласен ли си, ментате мой?“

„Ментатът не е твой“ — изречено от него без никакъв намек за оказване на въздействие.

Мурбела се изсмя и се отпусна обратно на възглавницата с думите:

„Нали знаеш, ментате мой, какво иска от нас Сестринството?“

„О, много повече от това. Те искат съзнателното ни участие в техния блян.“

Още едно кубче за мозайката!

Но кой друг освен „Бин Джебърит“ познаваше този блян? Сестрите бяха актриси в непрестанни изпълнения, допускащи съвсем малко истинни неща да се покажат иззад поставените маски. Истинската личност бе оградена със стена и оразмерена съобразно потребностите.

„Защо тя не сваля онази стара картина?“ — внезапно попита Мурбела.

Айдахо почувства стягане на стомашните си мускули. Одрейди му бе донесла холозапис на картината от своята спалня. *Селски къщи в Кордъовил от Винсент ван Гог*. Разбуди го в същото това легло, в някакъв вещерски час посред нощ преди около месец:

„Поиска да научиш моето разбиране за хуманност. Ето го.“

Тя почти завря холоизображението в замъглените му от съня очи. Дънкан се изправи седешком, загледан в нещото, опитвайки се да вникне в същината му. Какво бе станало с Одрейди? Гласът ѝ преливаше от възбуда.

Старшата майка остави холозаписа в ръцете му и угаси всички светлини, придавайки на стаята усещането за твърдо очертани и непосредствено разположени форми с изцяло механично звучене, както е редно да бъде в не-кораб. Къде бе Мурбела? Нали бяха заспали заедно?

Съсредоточи вниманието си върху холограмата, която го докосна по необясним начин, сякаш свързвайки го с Одрейди. *Нейната хуманност според собствените ѝ разбирания, така ли?* Долови студенината на холоизображението в ръцете си. Тя го взе и го нагласи на една странична масичка; Дънкан продължаваше да гледа, а старшата потърси стол и седна недалече от главата му. Защо сяда? Явно има нещо, което я принуждава да бъде близо до него!

„Нарисувана е от един луд човек на старата Тера или някогашната Земя, ако предпочиташ — каза тя и доближи бузата си близо до неговата, като и двамата не отместваха погледи от копието на картината. — Погледни го хубаво! Един уловен и застинал момент от човешката същност.“

В пейзаж ли? Да, по дяволите. Тя бе права.

Не искаше да откъсне очи от холограмата. *Какви прелестни цветове!* Не, магията не бе само в цветовете, а в общото усещане.

„Повечето съвременни художници биха се присмели на начина, по който тя е създадена“ — каза Одрейди.

Защо ли не млъкне, докато гледам?

„Едно човешко създание е действало като съвършено записващо устройство — продължи Одрейди. — Човешката ръка, човешкото око, цялата духовна същност на човека се събират във фокуса на съзнанието на една личност, опипваща граничните състояния.“

Опипваща границите! Още нещо от мозайката.

„Ван Гог я е сътворил с възможно най-примитивни материали и средства — говореше тя с глас на почти ошеметен човек. — с бои, които би използвал и рисуващ от времето на пещерите! Нанесени върху платно, което и сам той би могъл да изработи. Да, със собствените си ръце е можел да направи необходимите му инструменти от счупени пръчки и козина.“

Тя докосна повърхността на холоизображението, поставяйки пръста си върху една напречна сянка по високите дървета:

„Естетическото ниво е грубовато според нашите критерии, но нали виждаш какво е сътворил?“

Айдахо чувстваше, че е готов да каже нещо, но думите се губеха някъде. Къде ли бе отишла Мурбела? Защо я нямаше до него?

Одрейди отдръпна ръка и се върна в предишното си положение, а думите ѝ загоряха в него като живи въглени:

„Тази картина показва, не, по-точно внушава, че не можеш да укротиш оная лудешка уникалност, която *ще намери* израз при човешките същества, въпреки всички наши усилия да избегнем проявата и.“

Дънкан отмести погледа си от холограмата и се вгледа в устните на говорещата.

„Винсент казва нещо важно за приятелите ни в Разпръскването.“

Как, този отдавна починал художник ли? За Разпръскване то?

„Там те са вършили и продължават да вършат неща, които не можем да си представим. Лудешки неща! Взривоподобното нарастване на онова Разпръснатото население го доказва.“

Мурбела влезе в стаята зад гърба на Одрейди със запасана на кръста мека бяла роба и голи крака. Косата ѝ беше мокра от току-що взетия душ. Ето къде е била.

„Старша майко?“ — прозвуча сънено гласът ѝ.

Одрейди заговори през рамо, полуобърната назад: „Почитаемите мами смятат, че могат да предугадят и държат под контрол всяка лудост. Каква безсмислица! Те не могат да я озаптят дори в себе си.“

Мурбела заобиколи и спря откъм долната страна на леглото, взряна въпросително в Айдахо: „Изглежда попадам в средата на някакъв разговор?“ „Ключът а в Уравновесеността и хармонията“ — изрече Одрейди.

Дънкан не преставаше да следи внимателно старшата света майка.

„Хората са в състояние да поддържат равновесие на необичайни повърхности — продължи тя. — Дори и на непредсказуеми в по-нататъшното си поведение. Назовава се «в съзвучие с хармонията». Големите музиканти го познават. Знаят го и сърфистите, които следях като дете на Гамму. Някои вълни те изхвърлят, но та ся подготвен и го очакваш. Изкачваш се заднешком и отново яхваш гребена им.“

Без да е в състояние да си го обясни, Айдахо си спомни за други думи, изречени от Одрейди:

„Нямаме тавански хранилища. Рециклираме всичко.“

Рециклираме. Цикъл. Етапи от цикъла. Парченца от мозайката.

Рядко се впускаше в безразборно преследване, защото познаваше по-добри способности. И не само като ментат. Но рециклиране... Следователно Другите Памети не бяха таванско помещение, ползвано за склад, а нещо, което светите майки подлагаха на непрестанна последваща преработка. Тоест те ползваха миналото, но само за да го променят и обновяват.

В съзвучие с хармонията!

Странна алюзия за човек, който твърди, че избягва музиката.

Спомни си и това и долови изображението на собствената си мозайка като ментат. Бе настанала пълна бъркотия. Нищо не пасваше никъде. Случайно пръснати късчета, които по всяка вероятност изобщо не подлежах на каквато и да е подредба.

И все пак те успяваха!

Гласът на старшата майка продължи да звучи в паметта му. *Значи имаше и друго.*

„Хората, запознати с този принцип, стигат до самата същина на нещата — каза Одрейди. Предупреждават, че не бива да мислиш за

онова, което вършиш. Защото си обречем на сигурен неуспех. Просто го правиш!“

Не мисли. Прави го. Той долови пълното отсъствие на подреденост. Думите ѝ го запратиха обратно към ресурси, различни от подготовката му като ментат.

Бин-джезъритски номера! Бе го сторила съзнателно, знаейки за неминуемото въздействие. Къде беше отишло усещането за привързаност, което той чувстваше да струи от нея? Можеше ли да е загрижена за добруването на някого, към когото се отнася по подобен начин?

Когато Одрейди си тръгна (той едва-едва забеляза излизането ѝ), Мурбела седна на леглото и опъна робата около коленете си.

Хората могат да поддържат равновесие и на необичайни повърхности. Движение в мисловния му апарат: кубчетата от мозайката се опитваха да установят взаимни връзки помежду си.

Чувстваше надигащото се вълнение в заобикалящия го свят. Може би заради двамината странници в оная визия? Те бяха част от нещата. Знаеше го, без да може да каже защо. Какво твърдяха в „Бин Джебърит“? Да!

„Ние променяме старите правила и старите вярвания.“

„Погледни ме!“ — изрече Мурбела.

С Гласа ли? Не съвсем, но бе сигурен, че направи опит да си послужи с него, без някога да е споменавала, че е била обучавана на подобни магьоснически похвати.

Видя в зелените ѝ очи изражението на чужд човек и разбра, че тя мисли за някогашните си съидейници.

„Дънкан, никога не се опитвай да се изкараш по-мъдър от «Бин Джебърит».“

Дали го каза заради видеоочите?

Не бе сигурен. Напоследък най-силно впечатление му правеше интелигентността в погледа ѝ. Буквално усещаше непрестанното ѝ нарастване, сякаш учителите надуваха някакъв балон и интелектът на Мурбела видимо се уголемяваше, също като корема ѝ с намиращия се там нов живот.

Гласът! Какво правеха с нея?

Глупав въпрос. Знаеше какво вършат те. Отнемаха я от него, превръщайки я в своя сестра. *Да не бъде вече моята любима,*

прекрасна Мурбела. А света майка, пресмятаща хладно и отдалеч всяко свое действие. *Вещица*. Кой би могъл да обича една вещица?

Аз, Завинаги.

„Сграбчат те откъм гърба и те отвличат, за да служиш на собствените им планове“ — каза той.

Веднага долови, че думите му попаднаха в целта. Тя вече знаеше за заложения капан. Проклетите бин-джезъритки бяха дяволски умни! Примамваха я, давайки ѝ на миниатюрни порцийки неща, които ще я обвържат със силата, притегляща я на свой ред към него. Една почитаема мама би реагирала яростно на подобна манипулация.

Другите падат в нашия капан! А не ние в техния!

Сега обаче го правеше „Бин Джебзърит“. Посветените в него бяха от различна категория. Почти сестри. Защо да се отрича? Тя искаше да придобие техните умения. Желаше да приключи с подготвителния период и да започне истинското обучение, долавяйки значимостта му отвъд стените на не-кораба. Нима още не бе осъзнала защо този период продължава толкова дълго?

Защото виждаш неспиращите ти усилия да се измъкнеш от капана.

Мурбела се освободи от робата си и се качи на леглото до него.

Без нито едно докосване. Ала поддържайки усещането за близост на телата.

„Първоначалният им план предвиждаше да ме ползват така, че да държат Шийена в ръцете си“ — каза той.

„Както ти го правиш с мен, нали?“

„Правя ли го?“

„Дънкан, понякога си истински смешник.“

„Ако не мога да се надсмивам над себе си, наистина съм загубен.“

„Както се присмиваш над претенциите си за чувство за хумор, нали?“

„Това на първо място. — Той се обърна към нея и захлупи с ръка лявата ѝ гърда, чувствайки как зърното се втвърдява от допира на дланта му. — Знаеш ли, че никога не са ме отбивали от кърмене?“

„Нито веднъж през всички онези...?“

„Никога.“

„Ами да, трябваше да се досетя.“ — Лека усмивка прелетя по устните ѝ, преди двамата внезапно да избухнат в смях и да се вкопчат един в друг, неспособни да устоят повече на изкушението.

Измина известно време, когато Мурбела изведнъж потрети:

„По дяволите, по дяволите, по дяволите!“

„Кой да върви по дяволите?“ — попита Айдахо, след като престана да се смее и те с известно усилие разделиха телата си.

„Не кой, а какво. Съдбата... да я вземат дяволите!“

„Не мисля, че това я безпокои особено.“

„Обичам те, а от мен не се очаква да постъпвам така, ако трябва да бъде истинска света майка.“

Той мразеше забежките, стигащи толкова близо до самосъжалението. *Избий го на шеги тогава!*

„Никога и в нищо не си била истинска“ — започна да масажира корема ѝ, произдут вече от бременността.

„Аз съм истинска!“

„Още една думичка, която са изоставили веднага след нейното създаване?“

Тя бутна ръката му, седна и го загледа отвисоко.

„Предполага се, че светите майки никога не обичат.“

„Известно ми е.“

Дали мъката ми сама не е издала себе си?

Но Мурбела бе прекалено отдадена на собствените си терзания.

„Когато стигна до изпитанието Агония с подправка...“

„Обич моя! По никакъв начин не приемам идеята за каквато и да е агония, свързана с теб.“

„Как мога да я избегна? Вече се намирам в спускателния канал. Много скоро ще ме принудят да освободя спирачките. А после ще се движа бързо...“

Айдахо поиска да се обърне, но изразът в очите ѝ го задържа.

„Наистина, Дънкан. Мога да го почувствам. В определен смисъл прилича на бременността. Стига се до положение, когато абортът става прекалено опасен. Трябва да задържиш плода и да продължиш нататък.“

„Добре, тогава значи и двамата се обичаме!“ — Той насила пренесе мислите си от една опасност към друга.

„А те го забраняват.“

Айдахо погледна към видеоочите:

„Кучетата-вардияни ни следят. Имат остри зъби.“

„Знам го. Сега точно на *тях* говоря. Любовта ми към теб не е недостатък. Собствената им студенина ги прави дефектни. С нищо не се отличават от почитаемите мами!“

Игра, при която една от фигурите не може да бъде премествана.

Поиска му се да го изкрещи, но така заслушалите се зад видеоочите щяха да чуят повече от изречените думи.

Мурбела бе наистина права. Опасно беше да мислиш, че можеш да измамиш мамите.

Нещо помръкна в очите ѝ и тя погледна надолу към него.

„Колко странен бе видът ти тогава“ — намекваше за светата майка, в която можеше да се превърне.

Отхвърли веднага тази мисъл!

Понякога присъствието на чудатости в спомените му я забавляваше. Според нея предишните му прераждания също го бяха направили подобен на света майка в известен смисъл.

„Умирал съм толкова пъти...“

„Спомняш ли си го?“ — Винаги задаваше един и същ въпрос.

Той направи с глава отрицаващ жест, несмеейки да каже каквото и да е, защото наблюдателите-вардияни можеха да го изтълкуват превратно.

Не и за смъртите и съживяванията.

Тяхната повтораемост бе замъглила острите им очертания. Понякога дори не си правеше труда да ги въвежда в тайното депо за данни. Не, ставаше дума за особените сблъсъци с други човешки същества — дълго продължилата сбирка на възпоминания...

Ето, Шийена твърдеше, че иска точно това от него:

„Интимните подробности. Онази материя, желана от всички артисти.“

Но в действителност не знаеше какво иска. Множество сблъсъци на живо бяха довели до раждането на нови значения с различен смисъл. Модели в други модели — сложно преплитане на въздействия и интереси. Дребни нещица придобиваха значимост, която той отчаяно отказваше да сподели с някого, дори с Мурбела...

Нечие докосване до ръката ми. Засмяно детско лице. Блясък в очите на нападател.

Неизброими неща от всекидневието. Познат глас, който казва: „Довечера искам само да опра нависоко краката си и да се сгромолясам. Не ме търси за нищо.“

Всичко се бе превърнало в част от него. Вплетено в характера му. Преживяното го бе циментирало завинаги; той не би могъл да го обясни никому.

Мурбела заговори, без да го погледне:

„Много жени е имало в твоите животи.“

„Не съм ги броил.“

„Обичал ли си ги?“

„Те са мъртви, скъпа. Единственото, което мога да обещаю, е отсъствието на ревниви духове в цялото ми минало.“

Мурбела угаси светоглобусите. Дънкан затвори очи и почувства близо до себе си мрака, когато тя припъгълзя в ръцете му. Притисна я здраво, защото знаеше, че го иска, но мислите му се затъркаляха по собствения си път.

В един стар спомен се появи някогашен учител-ментат:

Дори най-голямата практическа значимост може да се окаже маловажна за времето до следващия сърдечен удар. Ментатите трябва да гледат с радост на такива моменти.

Кой знае защо, не изпита никаква радост.

Продължителната серия на животите му се въртеше в него независимо от ментатската им значимост. Един ментат идва в отредения му свят свеж във всяко отношение. Нищо старо, нищо ново, без каквото и да е от заложеното в предишните свързващи флуиди. Вече си бил в мрежата и съществуваш само за проверка на големината на улова.

Какво не е преминало! Колко ли фина мрежа съм хвърлил този път?

Ето каква бе гледната точка на ментата. Практически нямаше възможност тлейлаксианците да са включвали всички клетки на Дънкан Айдахо при пресътворяването му. Не можеше да няма пропуски в набирането на материал за цялата серия. Той самият бе установявал доста такива пропуски.

Но никакви празни пространства в паметта. Спомням си всички.

Представляваше система, обвързана извън Времето. Така мога да виждам онези двамата... И мрежата. Това бе единственото му обяснение за възможностите на ментатското съзнание; ако в Сестринството стигнеха до него, щяха да се ужасят.

Независимо от броя и силата на отрицанията от негова страна.

„Друг Куизъц Хадерах! Да го убием!“

Така че поработи за себе си, ментате!

Знаеше, че разполага с повечето от кубчетата за мозайката но те все още не стигаха, за да бъдат стъкмени в набор от въпроси.

Игра, в която една от фигурите не може да бъде премествана.

Извинения за необичайно поведение.

„Искат нашето съзнателно участие в бленувания от тях сън-мечта.“

Опипване на граничните очертания!

Човешките същества могат да пазят равновесие на необичайни повърхности.

В съзвучие с хармонията. Не мисли. Направи го.

„Високото изкуство убедително имитира живота. Ако имитира сън, това трябва да е сънят на живота. В противен случай няма как да се направи връзка. Нашите контакти не пасват.“

Даруи Одрейди

Докато пътуваха на юг към пустинята в ранния следобед, Одрейди долови смущаваща промяна във външния вид на окръжаващата среда в сравнение с видяното преди три месеца при тогавашната инспекционна обиколка. Разбра, че е постъпила правилно с избора на наземните превозни средства. Гледката в рамката на стъклото от дебел пластичен материал, което ги пазеше от външния прах, даваше възможност да се видят повече подробности.

Много по-сухо.

Основната част от групата пътуваше в относително лека кола — само за петнайсет пасажера, включително водача. Задействаха се суспенсори и усъвършенстван реактивен двигател, когато излизаха от традиционното придвижване по повърхността. Спокойно развиваха скорост от триста клика в час над огледално гладкия път. Свитата от пътници (прекомерно голяма заради престараването на Тамалани) ги следваше в нещо подобно на автобус, пренасящ както дрехи за преобличане, така и храна и напитки за спиранията покрай пътя.

Стреги, седнала до Одрейди зад шофьора, каза:

— Старша майко, не бихме ли могли да спретнем малък дъждец за тукашната суша?

Устните на Одрейди се свиха в тясна линия. В случая мълчанието бе най-добрият отговор.

Закъсняха с тръгването. Всички се бяха събрали на отправния пункт, готови да потеглят, когато дойде съобщение от Белонда. Още един отчет за сполетяло ги трагично нещастие, което изискваше вниманието на старшата света майка в последната минута! Отново се случи нещо отдавна познато — Одрейди определяше за себе си

единствената роля на официален преводач. Налагаше ѝ се да пристъпи до края на сцената и да обяви на висок глас за какво става дума:

— Сестри, днес научихме, че почитаемите мами са унищожили още четири от нашите планети. Вече сме по-малко...

Само дванайсет планети (включително Бузел). Толкова ни делят от безликата преследваща ме сянка с брадвата.

Почувства зейналата досами нея пропаст.

Белонда явно бе получила нареждане да задържи последните лоши вести за подходящ момент.

Одрейди погледна през прозореца до нея. Има ли въобще подходящ момент за лошите вести?

Вече пътуваха малко повече от три часа в южна посока по огледално гладкия път, прогорен в скалния терен и проточил се право пред тях като зелена река. Минаваха през хълмист район, засаден с коркови дъбове, който се простираше до обрамчения с хребети хоризонт. Нискостволите дъбове приличаха на джуджета, на които е било позволено да растат из по-рядко залесени плантации в сравнение с овощните градини. Криволиचेщите им редици се бяха покатерили по хълмовете. Първоначално плантацията сигурно е била разположена по извивките на местния релеф, но полутерасираният терен сега бе прикрит от висока кафява трева.

— Тук отглеждаме трюфели — каза Одрейди.

Оказа се, че Стреги разполага с още лоши новини:

— Старша майко, казаха ми, че трюфелите са изпаднали в беда. Липсва им дъжд.

Ще свършат ли вече трюфелите?

Одрейди се поколеба дали да не нареди на помощницата от комуникационните служби, седнала в задната част на колата, да проучи не могат ли метеоролозите да въведат някаква корекция в заданията, определящи засушаването.

Обърна се назад и погледна към помощниците си. Седналите в три редици по четири специалистки имаха задачата да засилват и разширяват нейните възможности за цялостен оглед на обстановката, както и да изпълняват дадените нареждания. Но какво возило ги следваше! Едно от най-големите транспортни средства на Дома на Ордена. Дълго поне трийсет метра! И натъпкано с хора до последната

педя празно пространство. Прахта го обгръщаше, виейки се над и около него.

Тамалани също пътуваше отзад по нареждане на Одрейди. Всички знаеха, че старшата майка умее да бъде люта, когато е необходимо и най-вече — когато я предизвикат. Тамалани бе включила прекомерно много хора в пътуването, но когато Одрейди го разбра, беше прекалено късно за промени.

— Каква ти инспекция! Същинско нашествие!

Е, Там, сега ме следвай. Мъничка политическа драма. Облекчава прехода.

Тя се загледа във водача — единствения мъж в тяхната кола. Клеърби — начумерен експерт по въпросите на неголеми превозни средства. Свъсено лице и кожа с цвета на прясно обърната влажна почва. Най-високо цененият от Одрейди шофьор. Бърз, сигурен и познаващ до съвършенство възможностите на своята машина.

Изкачиха се на хребета на един хълм; насажденията от корков дъб постепенно отъняваха, заменени от плодови дървета и градини, окръжаващи местното поселище.

На тази светлина то ѝ се видя необикновено красиво. Ниски постройките с бели стени и покриви от оранжеви керемиди. В далечината надолу по склона се виждаше арка, от която започваше улица; зад нея се издигаше високата централна сграда с разположените там служби за наблюдение на региона.

Кой знае защо, видяното ѝ вдъхна увереност. Местното поселище блестеше меко в далечината, а от пръстена овощни градини се вдигаше лека мъгла. Клоните бяха все още голи в тукашния зимен пояс, ала със сигурност обещаваха поне една реколта.

Тя си припомни, че Сестринството настояваше за определена степен на красиво оформяне на окрайнините. Нещо като грижливо гледано галениче, което радва сетивата, но и напомня за потребностите на стомаха. Комфорт, където е възможно... Само без прекаляване!

Някой зад Одрейди отбеляза:

— Наистина вярвам, че част от онези дървета са започнали да се разлистват.

Старшата майка се вгледа по-внимателно. О, да! Малки зелени петна по тъмните клонаци. Зимата бе сгрещила тук. Службата за метеорологичен контрол, стремяща се да осигури смяна на сезоните,

не можеше да предотврати случайни грешки. Разширяващата се пустиня повишаваше местната температура твърде рано:

непривично топли участъци, в които подмамените растения се разлистваха и дори разцъфтяваха преди рязкото застудяване. Погиването на цели плантации се превръщаше в съвсем обичайно явление.

Съветник от полевите служби бе изровил някогашния термин „циганско лято“ за своя отчет, илюстриран с прожектирани картини на овощна градина, потънала в цвят, върху който внезапно се бе изсипал сняг. Одрейди си спомни как паметта ѝ оживя от тези думи.

Циганско лято. Колко подходящо!

Съветниците ѝ възприеха метафората за мраза-мародер, следващ неотстъпно ненавременното затопляне: нечакано събуждане на живота, подходящо за нападателите, които искат да го съсипят.

Спомнила си за случая, Одрейди бе разтърсена от студената тръпка, идваща винаги с мисълта за преследващата я сянка с брадвата. *Скоро ли ще бъде? Не посмя да потърси отговора. Не съм Куизъц Хадерах!*

Без да се обръща към Стреги, я попита:

— Идвала ли си някога тук, в Пондриле?

— Моят център за подготовка като послушница бе друг, старша майко, но според мен те не се различават особено.

Да, тези поселища си приличаха до голяма степен: предимно ниски постройки, разположени в градини и участъци с плодни насаждения — училищни центрове за специална подготовка. Система за подбор на бъдещи сестри, чиято мрежа ставаше все по-фина с приближаване към Централата.

Някои поселища от типа на Пондриле поставяха ударението върху закаляването на поверениците. Всеки ден женският контингент бе изпращан на открито за дълги часове физически труд. Обучаваните, чиито ръце свикваха да ровят земята и се покриваха с тъмни петна от плодов сок, рядко негодуваха, когато по-късно им възлагаха трудни задачи.

Вече бяха излезли от прахта и Клеърби отвори прозорците. Ух, каква жегата ливна вътре! Що за дивотии вършеха онези от метеорологичния контрол?

Две сгради в началото на Пондриле бяха свързани една с друга на височина един етаж над улицата, оформяйки дълъг тунел. Одрейди помисли, че липсва само някаква тежка метална или дървена решетка с вериги, за да допълни картината на градска порта от времената на историята преди подправката. Входът, потънал в сумрачна жега, не би се сторил непознат на покрити с броня рицари. Материалът на изпълнението му бе тъмен пластобетон, външно напълно еднакъв с камъка. Зад видеоочите, чиито отвори бяха разположени отгоре, сигурно се намираха пазачи в очакване.

Тя отбеляза факта, че покритият вход към поселището е чист. В бин-джезъритските общини ноздрите рядко биваха осквернявани от мирис на гнило или други неприятни аромата. Липсваха бордеи. Само тук-там по тротоарите куцукаха сакати. Голяма маса здрава плът. Доброто управление очевидно бе поело грижата да поддържа населението доволно.

Все пак имаме своите осакатени. И не всички — физически.

Клеърби паркира непосредствено до изхода на засенчената страна на улицата и те слязоха. Возилото на Тамалани спря зад тях.

Одрейди се надяваше, че входният пасаж ще бъде островче от хладина сред околната жега, но обърканата до изопачаване природа бе превърнала мястото в пещ с още по-висока температура. Едва ли не с радост излезе в светлината на централния площад, където бликналата от тялото ѝ пот предостави няколко секунди облекчение.

Илюзията бързо се разсея от слънцето, което опали главата и раменете ѝ. Видя се принудена да прибегне към регулиране на метаболитния процес, снижавайки температурата на тялото си.

На централния площад, в отразяваща кръгла повърхност блискаше вода — безгрижна демонстрация с бързо приближаващ край.

Засега може да остане. По морални съображения.

Чуваше следващите я спътници с обичайните им оплаквания и ръмжене срещу „прекалено дългия престой в едно положение“. Откъм долната страна на площада се виждаше забързаната делегация на посрещачите. В челото ѝ Одрейди разпозна Цимпей — началството на Пондриле. Свитата от помощници на старшата майка се разпръсна по сините плочи на площада с фонтана — всички с изключение на Стреги, запазила мястото си до рамото на Одрейди. И групата на Тамалани бе привлечена от блискащата вода. Одрейди помисли, че

идеята за водата — неизменна част от мечтата на хората — е толкова древна, че нищо не би могло да я заличи напълно.

Плодородни поля и открити водни пространства с чиста питейна вода, в която да потопиш лицето си и да облекчиш своята жажда.

Наистина, някои от свитата ѝ сега правеха точно това: лицата им блестяха от влагата на фонтана.

Делегацията на Пондриле също спря на сините плочи на площада с фонтана. Цимпей бе довела още три свети майки и пет старши помощници.

Одрейди забеляза, че всички помощници се намираха близо до изпитанието „Агония с подправката“. Те явно мислеха за него: личеше си по сякаш неподвижните им погледи.

Цимпей бе от онези, които тя рядко бе срещала в Централата при случайните ѝ посещения като преподавател. Изглеждаше добре с тъмнокестенявата си коса, станала червеникавочерна на слънчевата светлина. Тясното ѝ лице бе изпито и със сурово изражение. От него се набиваха най-вече очите — в плътно синьо под гъстите вежди.

— Радостни сме да те видим, старша майко — прозвуча гласът ѝ, толкова искрен, сякаш наистина го мислеше.

Одрейди едва-едва наклони главата си. *Чувам те. Защо пък ще се радвате да ме видите?*

Цимпей разбра. Тя посочи високата и с хлътнали бузи света майка до себе си и каза:

— Нали си спомняш Фали, шеф на овощното ни стопанство? Току-що ме посети с делегация от работещи в градините. Сериозно оплакване.

Обветреното лице на Фали леко сивееше. *От претоварване с работа ли?* Жената имаше тънки устни над остра брадичка. Черно под ноктите, одобрително отбеляза Одрейди. *Не я е страх да се присъедини към ровенето в земята.*

Делегация_ на градинари. _Значи оплакванията се множат. Трябва да е сериозно. А не като Цимпей, която се докарва на старшата света майка.

— Да чуем — рече Одрейди.

Загледана в Цимпей, Фали пристъпи към детайлно изложение, без да пропусне да обясни подробности за водещите делегацията. До

един добри хора, разбира се.

Одрейди познаваше модела. Имаше обсъждания във връзка с неизбежното последствие. Цимпей бе присъствала на някои от тях. Как би могло да се обясни разумно на хората, че някакъв отдалечен във времето червей (който дори може би още не съществува) е причината за настоящата промяна? Как да обясниш на фермерите, че *не става дума за „още малко дъжд“*, а се бърка право в сърцето на цяла планета! Още дъжд по тукашните места можеше да доведе до смяна на посоката на ветровете, духащи във високите слоеве на атмосферата. Това на свой ред би предизвикало повсеместни промени и ветровете широко щяха да се окажат не само много неприятни, но и опасни. С въвеждането на погрешни данни и условия бе твърде лесно да се появят дори гигантски торнада. Времето на една планета е протичко нещо и неговото регулиране не бива да се прави с лека ръка. *Както винаги съм изисквала*. Всеки път се налага оглед и пълна проверка на цялото уравнение.

— Последният глас принадлежи на планетата — изрече Одрейди старото напомняне на Сестринството за склонността на човешките същества да грешат.

— Дюн още ли има право на глас? — запита Фали с повече горчивина, отколкото бе очаквала старшата света майка.

— Чувствам горещината. На идване видяхме и листата в плодовите ви градини — каза Одрейди. *Сестро, знам какво те безпокои*.

— През тази година ще загубим част от реколтата — заяви Фали с обвинителна нотка в думите си. *По твоя вина!*

— Какво обясни на дошлата делегация? — попита Одрейди.

— Че пустинята трябва да се разширява, а от метеорологичната служба не могат да изпълняват всички потребни ни корекции.

Истината. Приетата ответна реакция. Болезнена, каквато нерядко е действителността. Единственото, на което можеха да разчитат сега. Скоро предстоеше нещо важно. Междувременно — повече делегации на недоволни и загуби на реколта.

— Старша майко, ще пиеш ли чай с нас? — намеси се дипломатично Цимпей.

Старша майко, виждаш ли как всичко ескалира? Сега Фали ще се върне при плодовете и зеленчуците. На своето място. Посланието

е предадено.

Стреги се окашля.

Отвратителният_ жест трябва да бъде овладян! _Но смисълът му бе ясен. На нея ѝ бе наредено да се грижи за графика. Време е да вървим...

— Тръгнахме късно — каза Одрейди. — Спряхме, за да раздвижим нозете си и да видим дали сте се натъкнали на затруднения, които не можете да разрешите сами.

— Старша майко, можем да решим нещата с градинарите. Сухият и рязък тон на Цимпей каза много повече от произнесените няколко думи, така че Одрейди почти се засмя.

Инспектирай колкото си щеш, старша майко. Огледай навсякъде. И пак ще намериш Пондриле подреден по бинджезъритски.

Одрейди погледна към возилото на Тамалани. Част от хората вече се връщаха към интериора, за който се грижеше климатизатор. Тамалани бе застанала до вратата — разстояние, удобно за наблюдение.

— Цимпей, чувам, добри неща за теб от отчетите — каза Одрейди. — Очевидно се справяш без наша намеса. Не искам да ви ангажирам с прекалено голяма свита.

Последната фраза бе изречена достатъчно високо, за да е сигурно, че ще бъде чута от всички.

— Къде ще нощувате, старша майко?

— В Елдио.

— От известно време не съм слизала надолу, но чувам, че морето е много по-малко.

— Облитанията потвърждават чутото от теб. Цимпей, не си прави труда да ги уведомяваш за идването ни. Те вече знаят. Бяхме длъжни да ги подготвим за сегашното нашествие.

Завеждащата плодовите насаждения Фали пристъпи леко напред:

— Старша майко, ако е възможно за нас да...

— Фали, кажи на работещите в градините, че могат да избират: или да мърморят и чакат идването на почитаемите мами, за да бъдат превърнати в роби, или да отидат с Разпръскването.

Одрейди се върна при колата си, седна вътре и остана със затворени очи доста време след уплътняването на вратите. Когато ги

отвори, вече бяха излезли от Пондриле и се носеха по огледалната повърхност на пътя през южния пръстен от овощни градини. Тишината около нея бе заредена с напрежение. Сестрите бяха потънали дълбоко във въпросите, които сами си задаваха във връзка с поведението на старшата майка. Незадоволително представяне. Настроението се прехвърли по естествен път и върху помощниците. Стреги бе помръкнала.

Времето изискваше внимателно отношение. Думите вече не обтичаха приятно оплакванията. Добрите дни биваха измервани с понижаващ се коефициент. Всички знаеха естеството на причината, но промените неизменно оставаха във фокуса на всеобщото внимание. По видимо осезаем начин. Не можеш да се оплакваш от старшата майка (поне без уважителна причина!), но можеш непрестанно да роптаеш срещу времето.

Защо са го избрали толкова студено днес? Точно когато имам излизане! Беше доста по-приятно като дойдохме, а виж какво е сега! На всичко отгоре съм и без подходяща дреха...

Стреги имаше желание да разговаря. Е, добре, нали заради това я взех. Ала истината беше, че тя бе станала почти бърлива, тъй като принудителната близост постепенно разяждаше страхопочитанието ѝ към Одрейди.

— Старша майко, търсих из учебниците и справочниците обяснение на...

— Не им вярвай! — Колко пъти в живота си бе чувала или изричала същите думи? — Наръчниците създават навици.

Стреги често бе слушала лекции за навиците. В „Бин Джебърит“ ги имаха достатъчно — онези нещица с фолклорното наименование „Типично за вещиците!“. Но моделите, които даваха възможност на останалите да определят предварително нечие поведение, трябваше да бъдат внимателно изрязвани.

— Старша майко, тогава за какво са всички учебни пособия?

— Най-вече, за да можем да ги критикуваме и опровергававаме. Кодата е за новациите и останалите от първоначалното ниво на обучение.

— А историческите писания?

— Никога не забравяй колко банални са записаните истории. В качеството си на света майка ще трябва да учиш отново всичко.

— Истината е празна чаша. — Припомненият афоризъм бе произнесен с голяма гордост.

Одрейди почти се усмихна.

Стреги е скъпоценност.

Мисълта обаче бе и предупреждение. Някои скъпоценни камъни могат да бъдат разпознавани по съдържащите се в тях примеси, наричани още онечиствания. Експертите следят за точното място на евентуалните примеси и го отбелязват. Потаен опознавателен отпечатък. И с хората е същото. Нерядко ги опознаваш по недостатъците им. Блестящата повърхност ти казва прекалено малко. Доброто опознаване се нуждае от задълбочен поглед, за да се видят страничните прибавки. Оттам се определя цялостното качество на дадена скъпоценност. Какво би бил Ван Гог без онези свои примеси?

— Стреги, именно забележките и коментарите на проникателните циници — нещата, които *те* казват *относно* писаната история — следва да бъдат твоите ориентири преди Агонията. След нея ти сама ще си циник за себе си и сама ще откриваш ценностите, валидни за теб. Засега историческите писания ти посочват дати и ти казват, че нещо се е случило. Светите майки издирват *нещотиите* и изучават предубежденията на историците.

— Това ли е всичко? — Във въпроса прозвуча дълбока обида.
Защо ми губят времето по този начин?

— В по-голямата си част историците са ненужни, понеже заради предразсъдъците си пишат така, че да угодят на една или друга мощна политическа група. Драга моя, почакай да се отворят собствените ти очи. Ние сме най-добрите историци. Защото вече бяхме в историята.

— Гледната ми точка ще се променя ли ден след ден? — подчертано ясно насочено към вътрешния ѝ мир.

— Башарът ни остави един урок, който трябва да поддържа жив в съзнанието си. Налага се миналото да бъде тълкувано отново и отново от настоящето.

— Света майко, не съм сигурна, че ще ми се понрави. Твърде много решения от морално естество.

Аха, скъпоценното камъче проникна до същината на въпроса и изрази мисълта си като истинска бин-джезъритка. Очевидно имаше и блестящи фасетки измежду примесите на Стреги.

Одрейди погледна косо към замислената си помощница. Много отдавна Сестринството бе повелило на всяка сестра сама да взема решения с нравствен характер. *Никога не следвай който и да е лидер, без ти лично да си задаваш въпроси.* Ето защо обучението по етика на младите бе изведено на първа линия.

Поради тази причина искаме да стигнем, до бъдещите си сестри, когато те са още съвсем, млади. Може би затова в Шийена са се промъкнали някои недостатъци от морално естество. Взехме я твърде късно... За какво ли толкова тайно разговарят двамата с Дънкан с пръстите и ръцете си?

— Нравствените решения винаги се разпознават твърде лесно — каза Одрейди. — Те са там, където оставяш настрана собствените си интереси.

Стреги погледна към нея с неприкрит страх:

— Каква смелост е нужна!

— Не е смелост! Нито дори отчаяние. Онова, което правим, е най-естественото нещо само по себе си. Дела, извършени само по един начин, защото друг не съществува.

— Старша майко, понякога ме караш да се чувствам като пълна невежа.

— Великолепно! Оттук тръгва мъдростта. Стреги, невежеството е разнообразно. От най-долна проба е онова, с чиято помощ следваш собствените си желания, без да вникваш в същността им. Понякога го правим несъзнателно. Изостри сетивата си. Следи какво вършиш. Винаги се питай: „Когато го извърших, какво исках да придобия?“

Стигнаха до билото на последния хълм преди Елдио и Одрейди поздравиха мигновеното просветване на отразяваща повърхност.

— Ето и морето — пошепна някой отзад.

— Спри там — разпореди се старшата майка, когато стигнаха до широко място за разминаване преди един завой с изглед към водата.

Клеърби знаеше мястото и се бе подготвил. Одрейди често го караше да спира тук. Закова точно където тя посочи. Колата изскърца и се отпусна с цялата си тежест. Чуха зад себе си шума от другото возило и висок глас, подканващ спътниците си:

— Ей, гледайте!

Елдио лежеше долу в далечината — сгради с деликатно издължени корпуси, някои издигнати над земята на стройни

цилиндрични крака с непрекъснато бягащ под тях и през тях вятър. Мястото бе доста по на юг и много по-долу от високото, на което бе кацнала Централата, така че тук топлината беше осезателна. Малки вятърни мелници с вертикална осева конструкция, подобни на детски играчки от смалилото ги разстояние, се въртяха по ъглите на сградите в Елдио, помагайки за захранването на общинското поселище с енергия. Одрейди ги посочи на Стреги.

— Разчитаме на тях за независимостта си от обвързване със сложна технология, контролът върху която е в ръцете на други.

Докато говореше, тя насочи вниманието си надясно. *Морето!* Сега то не бе нещо повече от жестоко свити остатъци от някогашната величествена шир. Морското дете се ужаси от видяното. От морето се вдигаше гореща пара. Бледопурпурният цвят на сухи хълми бе изтеглил неясното си очертание по хоризонта откъм срещуположната страна на жалкото водно пространство. Одрейди забеляза, че от службата за метеорологичен контрол бяха се погрижили за вятър, който да разнася наситения с влага въздух. Последницата — накъсани пенести вълни, биещи по дребния чакъл под мястото, от което те наблюдаваха.

Спомняше си, че някога там се бе проточил наниз от рибарски села. Сега, след като морето бе отстъпило, те се намираха високо нагоре по склона. В миналото тези селца ошаряха с цветните си петна брега. Голяма част от населението им бе всмукано от новото Разпръскване. Останалите бяха изградили релсов път за трамваен превоз на лодките си до и от водата.

Тя едновременно одобри стореното и го ожали. Съхраняване на енергия. Обстановката като цяло изневиделица я порази с неприкритата си суровост, също като онези заведения за възрастни хора в старата Империя, където те очакваха смъртта си.

Колко остава, докато умре и това място?

— Морето е толкова миниатюрно! — обади се глас от задната половина на колата.

Одрейди го разпозна. Чиновник от Архивната служба. *И един от проклетите шпиони на Бел.*

Наведе се напред и потупа Клеърби по рамото:

— Свали ни до близкия бряг при онова заливче точно под нас. Искам да поплувам в морето, докато още го има.

Стреги и други две помощници я последваха в топлите води на залива. Останалите тръгнаха да се поразходят по брега или заследиha от колата и автобуса необикновената сцена.

Старшата майка плува гола в морето!

Одрейди чувстваше как водата около нея я изпълва с енергия. Наложил си да продължи, защото ѝ предстоеше да вземе решения от първостепенна важност.

Каква част от отишлото си вече огромно море можеха да си позволят да поддържат в тези последни дни на планетата, когато животът продължава в близки до непоносимото граници? Пустинята идеше — *тоталната пустиня*, подобна на онази от *изгубената* Дюн. *Ако сянката с брадвата ни остави време*. Заплахата бе много близо, а бездната — зейнала отдолу. *Проклета да е смахнатата ми дарба! Защо трябва да знам отнапред?*

Морското дете и движенията на вълните възстановиха усещането ѝ за равновесие. Тукашният воден басейн усложняваше значително нещата, защото бе много по-обширен от всички пръснати по-малки водни пространства и езера. Във въздуха се издигаха огромни количества влага. Енергия за отстраняване на нежелателни отклонения от едва-едва поддържащия контрол на климата от метеорологичните служби. Да, това море все още захранваше Дома на Ордена. То осигуряваше комуникационна и транспортна връзка. Превозите по море бяха най-евтини. Енергийните разходи трябваше да бъдат балансирани на фона на други елементи при вземането на решения от нейна страна. Но морето щеше да изчезне. Нямахме място за никакво съмнение, Огромни маси население бяха изправени пред нови миграции.

Намесиха се спомените на Морското дете. Носталгия. А тя бе препятствие по пътя на правилната оценка. *С каква бързина трябва да си отиде морето?* Това бе въпросът. Всяко едно от неизбежните нови премествания и поселения зависеха от това решение.

По-добре е да стане бързо. Болката е осъдена на заточение в нашето минало. Да приключим завинаги!

Тя доплува до плиткото и погледна към удивената Тамалани.

Полите на Там бяха тъмни от внезапно заляла я вълна. Одрейди вдигна главата си над малките вълнички:

— Там! Приключвайте с Морето колкото може по-скоро. Разпореди се за изготвянето на бързодействаща схема за обезводняване. Службите за осигуряване на прехраната и транспорта да се включат както се полага. Ще одобря окончателния вариант на плана след обичайната проверка.

Тамалани се обърна кръгом без нито една дума. Посочи кои сестри да я придружат, поглеждайки само веднъж към старшата майка. *Видя ли! Права съм била, като взех толкова много хора!*

Одрейди излезе от водата и се заизкачва по брега. Под краката ѝ скриптеше мокър пясък. *Скоро ще бъде сух.* Облече се, без да посегне към кърпата. Дрехите прилепнаха неприятно към тялото, пречейки на движенията ѝ, но тя не обърна внимание, докато крачеше нагоре по откоса — далеч от останалите.

Спомените, оставащи в паметта, трябва да бъдат точно такива. Нещата следва да бъдат вземани и милвани от време на време, за да събуждат отминали радости. Никоя радост не трае постоянно. Всичко е преходно. „И това ще отмине“ е универсално приложимо в нашата жива вселена.

Когато брегът стана глинесто лепкав и тук-там се появиха растения, тя се обърна за последно и погледна към морето, което току-що бе осъдила.

Единствено животът има смисъл, каза на себе си. Ала животът не може да оцелее без продължаващо стимулиране на потомството.

Оцеляване. Децата ни трябва да оцелеят. „Бин Джезърит“ трябва да продължи напред!

Нито едно отделно дете не бе по-важно от общото. Тя го приемаше, разпознавайки индивидите, които ѝ говореха от дълбините на собственото ѝ „аз“ — срещнато за първи път от нея като Морско дете.

Разреши му последна глътка солен въздух, когато се върнаха при колите и се приготвиха за тръгване към Елдио. Чувстваше се все спокойна. Веднъж овладяно, най-важното равновесие няма нужда от море, за да бъде поддържано.

„Изтръгни въпросите си от почвата, в която те се намират, и ще се покажат провиснали корени. Не, още въпроси!“

Ментат Зенсуфи

Дейма беше в стихията си.

Кралицата-паяк!

Харесваше ѝ титлата, дадена ѝ от вещиците. А тук се намираше центърът на нейната паяжина — новият контролен център на Свързващия възел. Фасадата на сградата все още не ѝ допадаше. Прекалено много самодоволство на Сдружението във външното проектиране. Консервативно. Но интериорът бе започнал да ѝ става близък със спокойствието, което излъчваше. Почти можеше да си представи, че никога не бе напускала Дур, не е имало нито футари, нито ужасното и мъчително бягство-завръщане в старата Империя.

Бе застанала в рамката на отворената врата на залата за заседания, от която се откриваше гледка към ботаническата градина.

Логно чакаше на четири крачки зад нея.

Логно, не заставай много близо зад мен, или ще трябва да те убия.

Росата все още не се бе вдигнала от поляната зад плочника, където, след като слънцето се изкачи достатъчно високо, прислугата щеше да подреди удобни столове и маси. Бе поръчала слънчев ден от Контролната метеорологична служба и тя добре се бе справила. Докладът на Логно се оказа интересен. И така, старата вещица се бе върнала на Бузел. Разгневена — като допълнение. Супер. Очевидно знаеше, че е била наблюдавана, особено по време на посещението си при своята върховна началничка с молба за предоставяне на убежище. Получила бе отказ.

Не ги притеснява фактът, че унищожяваме крайниците им, докато тялото остава скрито.

Заговаряйки на Логно през рамо, Дейма каза:

— Доведи ми старата вещица. Както и всичките ѝ спътници и прислужници.

Когато другата жена се обърна, за да изпълни нареждането, височайшата почитаема мама добави:

— И започни режим на изгладняване за няколко футара. Искам да бъдат истински гладни.

— Да, Дейма.

Някой зае мястото на прислугата, освободено от Логно. Дейма не се обърна, за да идентифицира смяната. Винаги имаше достатъчно помощници за изпълнение на необходимите заповеди. Всяка от тях почти не се отличавахе от другите, с изключение на степента на опасност. Логно беше постоянната заплаха. *Но пък ме държи нащрек.*

Пое дълбоко свежия въздух. Денят се очертаваше да бъде приятен само защото тя го бе пожелала. После се отдаде на потайните си спомени, оставяйки се да я утешат.

Благословена да е Гулдур! Намерихме мястото, където ще възстановим силите си.

Укрепването на старата Империя продължаваше по плана. Не бяха останали още много гнезда на вещиците, а и след като пъкленият Дом на Ордена бъде намерен, крайниците му ще се унищожат без излишно бързане.

Но сега — Икс. Имаше проблем. *Може би вчера не трябваше да убивам двамата иксиански учени.*

Глупците бяха дръзнали да поискат от нея „още информация“. Била им нужна! А после твърдяха, че нямат решение на задачата за последващо въвеждане на Оръжието в готовност. Разбира се, те не знаеха, че е оръжие. Ами ако са знаели? Не бе сигурна. В крайна сметка убийството на двамината беше добро дело. За назидание на други подобни.

Искаме от вас отговори, а не въпроси.

Нравеше ѝ се редът, налаган от нея и сестрите ѝ в старата Империя. Имаше прекалено много блуждаене насам-натам, както и твърде много различни култури и нестабилни религии.

Култът към Гулдур им е достатъчен; както и на нас.

Не познаваше никакво мистично преклонение към своята собствена религия. Разглеждаше я само като полезно оръдие на властта. Началата ѝ бяха добре познати: Лито II, наричан „Тирана“ от

вещиците, и баща му Муад'Диб. Съвършени посредници за упражняване на властта — и двамата. Многогия от ядра на схизми, макар и лесно изстребими. Важно бе другото. А то представляваше отлично смазана машина.

Тиранията на малцинството, надянало маската на мнозинство.

Ето какво бе разпознала вещицата Лусила. Просто не можеше да бъде оставена жива, след като се разбра, че умее да манипулира масите. Гнездата на магьосниците трябва да бъдат открити и изпепелени. Очевидно нейната схватливост не бе изолиран случай. Действията ѝ говореха за организирана школа. Там обучават в показаното! Глупци! Трябва да боравиш умело с действителността, защото в противен случай нещата стават неуправляеми.

Логно се върна. Дейма винаги знаеше кога идва тя. По потайните ѝ стъпки.

— Старата вещица ще бъде доставена от Бузел — каза помощницата. — Също и свитата ѝ.

— Не забравяй за футарите.

— Вече се разпоредих, Дейма.

Мазен глас на ласкател! Ех, Логно, ти би искала да нахранят с мен глутницата, нали?

— Увеличете мерките за сигурност около клетките. Миналата нощ са избягали още три футара. Обикаляха из градината, когато се събудих.

— Съобщиха ми, Дейма. Стражата при клетките е подсилена.

— И не ме убеждавай, че са безопасни без дресьор.

— Самата аз не го вярвам, Дейма.

По изключение каза истината. Футарите я ужасяват. Добре,

— Логно, надявам се на здравата основа на нашата власт.

Височайшата почитаема мама се обърна, доловила, че помощницата е навлязла поне с два милиметра в опасната зона. Другата жена също го забеляза и се отдръпна.

Толкова близо, колкото пожелаеш, Логно, но само пред мен — не и зад гърба ми.

Зърнала оранжевия блясък в нейните очи, помощницата почти коленичи. *Недвусмислено подгъване на коленете:*

— Дейма, причината е силното ми желание да ти бъда в услуга! *Най-силното ти желание е да заемеш моето място, Логно.*

— Как стоят нещата с онази жена от Гамму? Със странното име...

— Ребека, Дейма. Тя и неколцина нейни спътници някак си успяха да ни се изплъзнат... Временно, разбира се. Няма как да не ги намерим. Не могат да напуснат планетата.

— Смяташ, че трябваше да я оставя тук, нали?

— Разумно беше да се мисли за нея като за стръв, Дейма.

— Тя продължава да е стръв. Вещицата, която открихме на Гамму, не е отишла случайно при онези хора.

— Да, Дейма.

Раболепният тон в гласа на Логно сякаш погали слуха ѝ.

— Добре, заеми се!

Помощницата буквално припна навън.

Винаги съществуват малки групи, заплашващи с насилие, които се срещат потайно някъде. Подклаждайки взаимно зарядите си от омраза, те жужат, готови да разрушат живота на подредените хора около себе си. И винаги трябва да има някой, който да разчисти разрушенията. Дейма въздъхна. Тактиката на терора бе толкова... Толкова нетрайна!

Успехът. Ето коя бе истинската опасност. Беше им коствал цяла империя. Ако размахваш успеха около себе си като байрак, някой винаги ще иска да те съсече. Завист!

Този път ще внимаваме повече с късмета си.

Отпусна се в мечтателна полудрямка, макар и все така будна за звуците около себе си, като продължи да се наслаждава на сведенията и доказателствата за новите победи, които ѝ бяха показали на екрана днес сутринта. Приятно ѝ беше да прехвърля на върха на езика си, макар и мълчаливо, едно по едно имената на планетите-пленници: Уалах, Кронин, Рийнол, Еказ, Бела Тегей-зе, Гамму, Гамонт, Нюши...

„Хората се раждат податливи на това най-упорито и поразяващо интелекта заболяване — самозаблудата. Както най-добрите, така и най-лошите от всички възможни светове са драматично засегнати от него. Липсва естествен имунитет срещу болестта. Нужна е постоянна бдителност.“

Бин-джезъритска кода

След като Одрейди замина от Централата (по всяка вероятност само за кратко), Белонда и за миг не се поколеба пред необходимостта от бързи действия. *Проклетият гола-ментат е прекалено опасен, за да остане жив!*

Групата със старшата майка едва-що се бе скрила от погледа ѝ в свъсения следобед, когато тя пое по пътя към не-кораба. Разпореди се да ѝ предоставят достатъчно пространство в тръбовод — без прозорци, автоматичен и бърз. Одрейди също следеше кой е склонен да изпраща нежелани послания.

Пътьом Белонда прегледа сборното си сведение-оценка за множеството животи на Айдахо. Бе се погрижила записът да бъде държан в Архивната служба, готов за лесно изваждане. В първообраза и в по-ранните голи импулсивността определено доминираше. Бързо намразват и бързо отстъпват от лоялността.

По-късните Айдаховци тушираха тази особеност с цинизъм, но основата си оставаше. Тиранът многократно я бе призовавал към действие. За Белонда не бе трудно да разпознае модела.

Може да бъде предизвикан чрез засегната гордост.

Продължителната му служба при Тирана направо я очарова. Не един и два пъти е бил ментат, а имаше достатъчно доказателства, че в няколко пререждания е играл роля и на Изразител на Прорицание в истината.

Външният му вид отговаряше на описанието в записа.

Интересни и характерни черти на лицето; изражението на очите и формата на устата говореха за сложно духовно движение и развитие.

Защо Одрейди не иска да приеме опасността, скрита в този мъж? Белонда често биваше връхлитана от опасения, когато старшата майка заговаряше за Айдахо с непресторена показност на чувствата.

„Мисълта му е ясна и точно насочена. Впечатляващо чиста мисловна дейност. Може би защото неспирно се обновява. Харесвам го и знам, че това обикновено повлиява върху решенията ми.“

Признава влиянието му!

Белонда намери Айдахо сам и седнал пред контролното табло. Вниманието му бе съсредоточено върху познатото ѝ надлъжно изображение на оперативната схема на не-кораба. Щом я видя, той изтри прожектираното изображение.

— Привет, Бел. Чаках те.

Голата докосна таблото и зад него се отвори врата, Влезе младият Тег и застана недалече от учителя си, загледан мълчаливо в Белонда.

Айдахо не я покани да седне, нито пък ѝ предложи стол, принуждавайки я сама да вземе един от спалнята и да го постави пред двамата. След като се отпусна в него, той ѝ отправи едновременно внимателен и развеселен поглед.

Белонда бе все още леко стъписана от поздрава му. *Защо я е чакал?*

Побърза да отговори на незададения ѝ въпрос:

— Неотдавна Дар се появи на екрана и ми каза, че заминава при Шийена. Знаех, че няма да си губиш времето и ще дойдеш веднага след тръгването ѝ.

Обичайна преценка на ментат или...

— Предупредила те е!

— Погрешно.

— Какви тайни споделяте с Шийена? — бе настойчивият ѝ въпрос.

— Използва ме така, както вие сте я учили.

— Мисионария!

— Бел! Два ментата са се събрали. Струва ли си да играем глупави игри един пред друг?

Белонда пое дълбоко дъх и направи опит да се включи като ментат. Не беше лесно при текущите обстоятелства с взряното в нея дете и забавното изражение по лицето на Айдахо. Дали Одрейди не бе

приложила неочаквано лукавство? Може би дори кроежи срещу света майка с помощта на голата?

Дънкан се отпусна, когато забеляза как бин-джезъритската енергия подсили с фокусираното си излъчване режима на ментат.

— Бел, отдавна знам, че искаш да ме видиш мъртъв.

Да... Страховете са ме направили прозрачна.

Попадението май беше съвсем близо до целта, помисли той.

Белонда е дошла при него с готова мисъл за смъртта му: някаква малка драма, създаваща „необходимостта“, за която всичко вече е подготвено. Не хранеше почти никакви илюзии за възможностите си да отговори адекватно на нейното насилие. Но знаеше, че в качеството си на ментат тя щеше да наблюдава внимателно ситуацията, преди да започне действия.

— Липсва уважение в начина, по който си служиш с малките ни имена — упрекна го Белонда.

— Не, просто различно възприемане на нещата, Ти вече не си света майка и аз не съм „голата“. А две човешки същества, изправени пред един и същ проблем. Не ми казвай, че не си даваш сметка за това.

Тя обходи с поглед работната му стая и каза:

— Ако си ме очаквал, защо Мурбела не е тук?

— И да бъде принудена да те убие, когато трябва да ме защити, така ли?

Белонда прецени казаното от него.

Проклетата почитаема мама наистина би могла да ме убие, но тогава...

— Пратил си я навън, за да я опазиш.

— Имам по-сигурен защитник — той посочи към детето.

Тег? Защитник? За него се носеха онези истории от Гамму. Айдахо знае ли нещо?

Имаше желание да го попита, но можеше ли да рискува? Наблюдателите-вардияни трябва да получат ясен сценарий за опасността.

— Нима то?

— Дали ще продължи да служи на „Бин Джезърит“, ако види как ме убиваш?

След като тя не отговори, Айдахо добави:.

— Бел, постави се на мое място. Аз съм ментат, паднал не само във вашия капан, но и в този на почитаемите мами.

— Само ментат ли си?

— Не. Също и тлейлаксиянски експеримент, но не провиждам в бъдещето. Не съм Куизъц Хадерах. Просто ментат с възпоминания от много животи. Вие, с вашите Други Памети, можете да схванете какви възможности се отварят пред мен.

Докато той говореше, Тег приближи и се облегна на контролното табло до лакътя му. По лицето на момчето се четеше единствено любопитство, нямаше и следа от страх.

Айдахо махна с ръка към мястото на прожекционния фокус над главата си, където танцуващите сребристи пращинки бяха готови да се съберат в изображения.

— Един ментат вижда, че излъчваното от него поражда несъответствия: зимни сцени през лятото или слънчева светлина, когато дошлите при него пристигат едновременно с дъжда... Не си ли очаквала от мен да се отнеса скептично към пиеските ти?

Белонда мигновено разбра, че е чула поредно заключение на ментат. Все още се намираха върху основата на общото обучение.

— Съвсем естествено си решил да не омаловажаваш Тао — каза тя.

— Поставих други въпроси. Случващи се едновременно неща могат да имат скрити връзки. Какво представляват причината и следствието, когато са изправени пред едновременността?

— Имал си добри учители.

— И не само в един живот.

Тег се наведе в посока към нея:

— Наистина ли дойде, за да го убиеш?

Не си струваше да лъже.

— Продължавам да мисля, че е прекалено опасен.

Да видим как ще го оспорят наблюдателите-вардияни!

— Но нали точно той ще ме върне към предишните ми спомени!

— Бел, танцьори сме на една и съща площадка — каза Айдахо.

— Тао. Може и да се разбира, че не танцуваме един с друг, може да си служим с различни стъпки или ритми, но ни виждат заедно.

Вече започваше да подозира причината, накарала го да поведе разговора в тази посока. Замисли се дали няма друг начин за

неутрализирането му.

— Не разбирам за какво говорите — намеси се Тег.

— За любопитни съвпадения — отвърна Айдахо.

Момчето се обърна към Белонда:

— Моля да ми бъде обяснено.

— Опитва се да каже, че двамата се нуждаем един от друг.

— Ами защо не го рече направо?

— По-сложно е, момче. — Тя помисли: *От записа трябва да се разбере, че предупреждавам Айдахо.* После продължи:

— Дънкан, муцуната на магарето не е причина за поява на опашката му, независимо колко пъти гледаш как животното преминава през онова тънко вертикално пространство, което ограничава зора ти.

Айдахо пресрещна втрещения ѝ поглед с думите:

— Веднъж Дар дойде при мен с клонка от цъфнала ябълка, докато прожектираната отвън картина показваше сезона за прибиране на реколтата.

— Гатанки, нали? — обади се Тег и запляска с ръце.

Белонда си припомни записа на въпросното посещение. Прецизни ходове на старшата света майка.

— Не помисли ли за оранжерия?

— Или че просто е искала да ми достави удоволствие?

— Трябва ли да отгатна? — попита Тег.

След продължително мълчание и преплетени погледи между ментати, Айдахо каза:

— Бел, явно извън мястото на принудителното ми задържане е настъпил хаос. Липса на съгласие във върховните ви съвети.

— Дори в условията на анархия може да има разисквания, приключващи с отсъда — контрира тя.

— Бел, ти си лицемерка!

Белонда рязко се дръпна назад, сякаш някой бе посегнал да я удари — изцяло неволно движение, поразило я с принудителната реакция от нейна страна. *Гласът ли беше?* Не, нещо, което бе проникнало още по-дълбоко... Изведнъж почувства силен страх от този мъж.

— За мен е изумително да разбера, че ментат и света майка може да се окаже такъв лицемер — рече той.

Тег задърпа Айдахо за ръката:

— Ама вие биете ли се?

Айдахо бутна встрани дланта му:

— Да, бием се.

Белонда не можеше да отмести погледа си от очите на голата. Имаше желание да се обърне и побегне. Какво правеше той? Всичко се бе объркало от горе до долу!

— Между вас може ли да има лицемери и престъпници? — запита Дънкан.

Белонда отново си спомни за видеоочите. Този бродещ дух съумяваше да се забавлява не само с нея, но и с наблюдаващите! И го правеше с изтънчено внимание. Внезапно я обзе възхищение към великолепното му изпълнение, ала то не смали страховете ѝ.

— Питам се защо сестрите ти те понасят? — С каква елегантна прецизност се движеха устните му! — Нима си необходимото зло? Или пък източник на ценна информация, а понякога и на добър съвет?

Гласът ѝ най-после се завърна:

— Как се осмеляваш? — изречено гърлено и с цялата ѝ пословична злост.

— Възможно е да спомагаш сестрите си да придобият повече сили — казано с безизразен тон и ни най-малка промяна на интонацията. — Слабите звена са място, което останалите са длъжни да заздравят, а това пък засилва мощта им и поединично и като цяло.

Белонда осъзна, че едва удържа позицията си на ментат. Възможно ли е всичко казано да е вярно? Нима и старшата майка виждаше нещата по същия начин?

— Дойде тук с престъпно неподчинение в мислите си — каза той. — И всичко в името на неотложната потребност! Мъничка драма за видеоочите, с която да докажеш, че няма друг избор.

Тя долови, че думите му възстановяват ментатския ѝ капацитет. Съзнателно ли го правеше? Очарова я необходимостта да вниква както в маниера му, така и в смисъла на казаното. Наистина и можеше да разчита ходовете ѝ с такъв успех? Записът на настоящия сблъсък сигурно щеше да се окаже много по-ценен от малката ѝ пиеска. Което важеше с пълна сила и за крайния резултат!

— Мислиш ли, че желанията на старшата майка имат значимостта на закон? — попита Белонда.

— А ти наистина ли допускаш, че не умея да наблюдавам? — Айдахо махна с ръка към Тег, който направи опит да се намеси. — Бел! Бъди само ментат.

— Добре те чувам. *Както и много други!*

— Прозирам значимостта на проблема, пред който сте изправени.

— Не сме ти създавали никакъв проблем!

— Същото не се отнася за *тебе*, Бел. Скъпернически раздробявате всичко на късчета, но аз виждам какво става.

Белонда изведнъж си спомни думите на Одрейди:

„Не ми е необходим ментат. Искam създател на нови неща.“

— Имате нужда от... Аз... ви трябва — процеди Айдахо. — Проблемът ви все още е затворен в черупката... той е онова късче месо, което трябва да бъде измъкнато.

— Каква е възможната причина да си ни потребен?

— Нужно ви е моето въображение, изобретателността и всички онези неща, които са запазвали живота ми въпреки гнева на Тирана.

— Сам си казвал, че той те е убивал толкова пъти, та вече си забравил броя им. *Ментате, вкуси от собствените си думи!*

Дънкан й отговори с майсторски овладяна усмивка: нито тя, нито онези зад видеоочите можеха да сбъркат защо го прави, преди да запита:

— Нима ми вярвате, Бел?

Сам обвинява себе си!

— Без нещо ново вие сте обречени — добави той. — Само въпрос на време е; всички ще го разберете. Може би все пак не това поколение. Възможно е да не бъде и следващото. Но това, което чу, е неизбежно.

Тег рязко дръпна ръкава му:

— Башарът би могъл да помогне, нали?

Аха, момчето наистина е слушало. Айдахо потупа малката длан:

— Само башарът не стига.

После се обърна към Белонда:

— Добре е потиснатите да се сдружат. Струва ли си да се зъбим за един и същ кокал?

— Казвал си го и друг път.

И без съмнение ще го чуваме пак от теб.

— Продължаваш ли да си ментат? — запита той. — Е, тогава спри драмата! Очисти нашия проблем от романтичната плява.

Дар е такава! Не аз!

— Всъщност кое е романтичното — продължи той — в изолираните групички на Разпръснат „Бин Джебърит“, чакащи заколение?

— Според теб никой ли няма да избяга?

— Засявате вселената с врагове. Храните почитаемите мами!

Очевидно тя бе изцяло (и само) ментат, необходим за противотежест на голата с равностойните си умения. Драма ли? Романтика? Тялото участва в съответствие с изпълнението на ментата. Защото трябва да го ползват, без да му разрешават да се намесва.

— Никоя света майка, изпратена от вас в Разпръскването, не се е върнала или оставила някакво съобщение — каза той. — Правите опити сами да си вдъхнете кураж с думите, че единствено Разпръснатите знаят къде отиват. Как можете да игнорирате посланието, което представлява подобен факт? Защо нито една дори не е опитала да се свърже с Дома на Ордена?

Гълчи всинца ни, дяволите да го вземат. И е прав.

— Обрисовах ли проблема в основната му форма?

Запитване на ментат!

— Възможно най-прост въпрос и най-прост външен образ — съгласи се тя.

— Развихрен сексуален екстаз... Да бъде ли той приет за впечатан в „Бин Джебърит“? Вашите хора там падат ли в капана на почитаемите мами?

— Мурбела? — изречено като предизвикателство с една-единствена дума. *Дай преценката си за жената, която според теб обичаш! Знае ли тя онова, дето ние трябва да знаем?*

— Явно са предварително подготвени да не разпалват изпитваната от тях наслада до ниво на пристрастяване, но въпреки всичко са уязвими.

— Тя отрича наличието на бин-джебъритски извори в историята на почитаемите мами.

— Научена е да го прави.

— И жаждата за власт като заместител, така ли?

— Най-после зададе подходящ въпрос, *mater felicissima*^[1]. — Назова я с някогашното обръщение към членовете на Съвета на „Бин Джебзърит“.

Белонда знаеше защо го направи и почувства, че думите му оказаха желания ефект. Вече имаше нужния сигурен баланс. Света майка-ментат, окръжена с *мохалата* на собственото си преминаване през Агонията на теста с подправката — онова единство на благотворна защита от страна на Другите Памети срещу тиранията на зложелателни предшественици.

Откъде знае всичко това? Всеки наблюдател зад видеоочите би задал същия въпрос. Да, разбира се! Обучавал го е Тиранът — отново и отново. С какво разполагаме тук? Какъв е този талант, с който дръзва да си служи светата старша майка? Да, опасен, но много по-ценен, отколкото подозирах. О, богове на собственото ни съзидание! Той ли е оръжието за нашето освобождение?

Колко спокоен бе Айдахо! Знаеше, че е успял да се справи с нея.

— Бел, през един от своите животи посетих дома на „Бин Джебзърит“# на Уалах IX# и там разговарях с една от предшествениците ви на име Теразиус Хелен Антеак. Оставете я да ви насочва. Тя знае как.

Белонда почувства познатия подтик към размисъл. *Откъде може да е разбрал, че Антеак е моя предшественица?*

— Отидох на Уалах IX по нареждане на Тирана — продължи той. — О, да! Често мисля за него като за Тирана. Бях получил заповед да спра дейността на школата за ментати, която предполагахме, че сте скрили там.

В този момент се намеси едновременно тръгналият поток от страна на Антеак:

— *Ето, сега ще ти покажа събитието, за което вече съм разказ вала.*

— Обърни специално внимание — каза той. — Аз, самият ментат, принуден да преустановя живота на школа, в която се подготвят хора тъй, както лично съм бил подготвен. Лито знаеше защо ми е наредил да го направя, както знаеш и ти, разбира се.

В съзнанието ѝ течеше и другият поток: *Орден на ментати, основан от Гилбертус Албанс; общо временно убежище е „Бин Тлейлакс“, целящ присъединяването им към тлейлаксианската*

хегемония; раздробен в безчислени „школи-потомци“; сподавен от Лито II заради стремежа им да станат ядро на независима опозиция; поет от Разпръскването след Глада.

— Той държеше при себе си неколцина от най-добрите учители на Дюн, но въпросът, поставен ти сега от Антеак, има друга цел. Къде отидоха сестрите ви, Бел?

— Все още няма как да разберем, нали?

Наблюдавайки го, седнал пред контролното табло, тя осъзна нещо ново. Желанието им да блокират такъв ум е погрешно. Ако трябва да го използват, длъжни са да го сторят в пълен мащаб.

— Впрочем, Бел — каза Айдахо, когато тя стана, за да си тръгне, — възможно е почитаемите мами да са относително малка група.

Малка ли? Нима от вниманието му бе убягнал фактът, че Сестринството биваше помитано от ужасяващи с броя си пълчища — планета след планета?

— Всички числа са относителни. Има ли във вселената нещо, което да е наистина неподвижно и неизменно? Бел, не е изключено нашата стара Империя да се е оказала последен подслон за тях. Място, където да се скрият и направят опити за прегрупиране.

— Вече изрази това предположение пред Дар...

Не старша майка, не Одрейди. А Дар.

Той се усмихна:

— Може и да помогнем със Сцитал.

— Ние ли?

— Мурбела да събира сведенията, а аз да преценявам годността им.

Не му хареса усмивката, появила се в отговор:

— Какво точно предлагаш?

— Нека въображението ни снова насам-натам и придава нужната форма на нашите опити. Каква полза бихме имали дори от не-планета, ако нещо може да проникне през защитата ѝ? Тя погледна към момчето. Айдахо знаеше за подозрението им, че башарът е *виждал* не-корабите? Напълно естествено. При ментат от неговата класа... Явно владееше изкуството да събира разхвърляните късчета в цялостен външен образ.

— За защитата на която и да е обитаема планета, намираща се някъде по средата, ще е потребен целият енергиен заряд на С-3: слънце

— сухо и много хладно. Белонда погледна надолу към него.

— Всичко, свързано с Разпръскването, следва да бъде поставяно под въпрос.

— Но не и в рамките на сегашните ни възможности. Имаме ли предвид нещо по-неамбициозно?

— Преглед на генетичните маркери в клетките на вашите хора. Да потърсим общи модели в онаследеното от атреидите. Може да се появят таланти, за които дори не сте подозирали.

— Творческото ти въображение не спира да подскача.

— Слънцата С-3 и генетичните фактори. Възможни са връзки помежду им.

Защо продължава с подобни лудешки предположения? Не-планети и хора, за които защитата срещу проникване в бъдещето е пробиваема? Какво прави той всъщност?

Белонда не се ласкаеше, че думите му са предназначени единствено за нея. Видеоочите бяха винаги отворени.

Дънкан замълча, обгърнал небрежно с едната си ръка раменете на момчето. И двамата я наблюдаваха. Предизвикваха ли я?

— *Бъди ментат, ако можеш!*

Не-планети ли? Когато масата на даден обект нараства, енергията, необходима за неутрализиране на гравитацията, прехвърля прагове, съпоставими с прости числа. Не-защитите отговарят на енергийни защити от по-висш порядък. Експоненциално нарастване от друга величина. Дали Айдахо намекваше, че някой от Разпръскването е намерил път за заобикаляне на проблема? Длъжна беше да го попита.

— Иксианците не са вникнали в същността на Холцмановата концепция за уеднаквяване — отвърна той. — Те просто я ползват като теория, чието действие продължава дори когато не я разбираш.

Защо ли насочва вниманието ми към технокрацията на Икс? Иксианците са вземали активно участие в прекалено много дела, за да им вярва „Бин Джезърит“.

— Не си ли се запитвала защо Тиранът никога не е налагал запрета върху дейностите на Икс? — рече Айдахо. И продължи, понеже тя не сваляше поглед от него:

— Просто от време на време им е надявал юзда... Бил е очарован от идеята за неразрушима връзка между човек и машина, при която и двете страни опипват взаимно граничните си възможности.

— Киборги?

И това между другите неща.

Нима Дънкан не знаеше за остатъчното отвращение, запазило се след Бътльоровия джихад дори в средите на „Бин Джебърит“? Много тревожно! Сходството, което биха могли да постигнат двете страни — човек и машина... Като се имат предвид ограниченията пред машината, не беше трудно да се стигне до стегната представа за късогледството на иксианците. Намекваше ли Айдахо, че Тиранът се е присъединил към идеята за машинен интелект? Глупости! Тя се обърна към изхода.

— Бел, тръгваш си много скоро. Редно е да проявиш по-голям интерес към имунитета на Шийена срещу принудителното сексулно обвързване. Младите мъже, които ѝ пращам за фино дообработване, *не са* впечатани, както и тя самата. Въпреки това нито една от почитаемите мами не е нещо повече от обикновен познавач.

— Белонда вече осъзнаваше каква стойност бе определила Одрейди за настоящия гола_. Безценен! А аз можех да го убия. _Непосредствената възможност за грешка от нейна страна я ужаси. Когато стигна до вратата, тя поспря, за да каже:

— Защо ни бе съобщено, че футарите, които видях на Гамму, преследват и избиват почитаемите мами? Мурбела не знае нищо по въпроса.

После излезе, без да погледне назад. Всичко, научено от нея днес за голата, го правеше още по-опасен. Но трябваше да продължат да живеят заедно, поне засега...

Айдахо пое дълбоко дъх и погледна към объркания Тег:

— Благодаря ти, че беше тук, и оценявам факта на дългото ти мълчание пред лицето на една голяма провокация.

— Тя нямаше да те убие, нали?

— Ако не бях спечелил, благодарение на теб, първите няколко секунди, можеше и да го стори.

— Но защо?

— Обзета е от погрешната мисъл, че бих могъл да съм Куизъц Хадерах.

— Като Муад'Диб ли?

— Да. И като сина му.

— Е, вече няма да ти навреди.

Айдахо погледна към вратата, през която си бе тръгнала Белонда. Отложено изпълнение на смъртната присъда. Единствено това бе успял да постигне. Може би вече не беше *само* незначително винтче в интригите на останалите. Бяха еволюирали до ново състояние на взаимните си връзки, при което не бе изключено да остане жив, ако внимателно се съобразява с обстоятелствата. Емоционалната привързаност никога не бе фигурирала в тези връзки. Дори с Мурбела, а също и с Одрейди... Дълбоко в себе си пленничката мразеше принудителното сексуално обвързване, също както той, Одрейди би могла да се позове на старите клетви за вяност към атреидите, но не биваше да вярва на емоциите на една света майка.

Атреидите! Той погледна към Тег, за да види как фамилната прилика бе започнала да оформя още незрялото детско лице.

Впрочем какво бе успял да постигне с Бел? Можеше да предположи, че вече няма да му подават неверни данни. Също да разчита донякъде на истинността на казаното от една света майка, съзнавайки едновременно, че всяко човешко същество е подвластно на грешки.

Сега не само аз съм в специално училище. И сестрите са в същото!

— Може ли да потърся Мурбела? — попита Тег. — Тя ми обеща да ме научи на бой с пета. Мисля си, че башарът не го е знаел.

— *Кой* не го е знаел?

С наведена глава и явно сконфузен:

— Аз... не съм.

— Мурбела е на площадката за тренировки. Бягай. Но остави на мен да ѝ разкажа за Белонда.

Учебният процес в „Бин Джебърит“ е непрестанен, помисли, докато гледаше как момчето си тръгва. Мурбела бе права, когато твърдеше, че се научават и неща, познати единствено на сестрите.

Мисълта му разбуди нови опасения. Той зърна запомнена някога сцена — Сцитал, застанал зад преградна полева защита в един от коридорите. Какво изучаваше затворникът — техен събрат по съдба? Айдахо потръпна. Мисълта за тлейлаксиянците винаги събуждаше спомените за Лицетанцъори. А после и факта, че всеки от тях може да „препечата“ съзнанието на жертвата си. По индукция се появиха и страховете, съпътстващи неговите собствени визии.

Аз също съм тлейлаксиански експеримент.

Това бе нещо, което не би се осмелил да обсъжда със света майка, дори в границите на зрението и слуха на която и да е от тях.

Излезе и тръгна по коридорите, за да стигне до квартирата на Мурбела, където седна на един от столовете и заоглежда обстановката след поредния ѝ урок. Ето го приспособлението, ползвано от нея за подражателно повторение при упражнения на гласните струни. Коланите и ремъците — същинска сбруя за принудителни реакции при прана-бинду — сега бяха омотани и захвърлени небрежно на един стол. Явно бе запазила лоши навици от времето, прекарано при почитаемите мами.

Мурбела го завари на същото място, когато се върна. Беше облечена в опънато по тялото бяло трико с големи петна от пот и бързаше да го свали и да се отпусне. Той я спря по пътя ѝ към душа, използвайки една от старите си хитринки:

— Научих някои неща за Сестринството, които не знаехме досега.

— Кажи ми ги! — тутакси бе поискано от *неговата* любима с блеснала пот по окръгленото лице и зелени очи, пълни с възхита. *Моят Дънкан отново е прозрял нещо, скрито в тях!*

— Игра, при която една от фигурите не може да бъде премествана — напомни ѝ той. *Нека се поизпотят наблюдателите-вардияни зад видеоочите!* — Те не само очакват от мен да им помогна за създаването на нова религия, свързана с Шийена — *нашето съзнателно участие в техния сън-мечта* — но се предполага, че ще бъда досадникът, „шилото“ на съвестта им, принуждаващо ги да поставят под въпрос собствените си извинения за *необичайно поведение*.

— Одрейди ли беше?

— Не, Белонда.

— Дънкан! Тази е опасна. Никога не бива да оставаш насаме с нея.

— Момчето беше с мен.

— Нищо не е казал!

— Изпълнява заповед.

— Е, добре! Какво стана?

Разказа ѝ накратко, но не пропусна да опише изразенията по лицето на Белонда и другите ѝ реакции. (Наистина, сега вече дисагите на онези, които са залепнали за видеоочите, ще са пълни!)

— Ако ти причини някакво зло — Мурбела бе повече от гневна, — няма да им сътруднича. На никоя от тях!

Тъкмо на въпроса, мила моя. Последствията! Вие, бинджезъритските вещици, трябва много внимателно да преоцените поведението си.

— Още смърдя от тренировъчната площадка — смени темата тя. — Какво момче! Бива си го. Никога не съм виждала толкова схватливо и умно дете.

— Почакай. — Той стана. — Ще те изтрия.

Отидоха при душа и Дънкан ѝ помогна да свали потното трико; ръцете му бяха хладни по топлото ѝ тяло. Чувстваше колко приятно ѝ бе да я докосва.

— Нежен и силен... — пошепна тя.

О, всички вие в преизподнята! Как го гледаше само — лакома и готова да го погълне.

По изключение мислите на Мурбела за Айдахо бяха лишени от самообвинения. *Не си спомням нито веднъж да съм се събудила с думите: „Обичам го!“* Не, всичко това приличаше на все по-дълбоко пристрастяване. Докато — завършило напълно — то трябваше да бъде прието като част от живота. Също като дишането или сърдечния пулс... *Слабост ли? Не, Сестринството не греши.*

— Измий ми гърба — подкани го тя и се изсмя, когато струята на душа намокри дрехите му. На свой ред му помогна да се съблече и там, под душа, отново се случи отдавна познатото — непреодолим импулс, сливащ мъжкото и женското до пълното изчезване на всичко с изключение на усещанията. Едва по-късно Мурбела можа да анализира станалото. *Той познава пози и похвати, които са ми известни. Но имаше нещо повече от техниките. Иска да ми достави удоволствие! Мили богове на Дур! Можех ли някога да бъда толкова доволна?*

Вкопчи се във врата му, докато той я изнесе изпод душа и я остави все още мокра на леглото. Привлече го към себе си и те останаха да лежат спокойно един до друг, за да се заредят отново с енергия.

След известно време тя прошепна:

— И така, Мисионария ще употреби Шийена.

— Има голяма опасност.

— А Сестринството остава в уязвима позиция. Мислех, че ще направят всичко възможно, за да не го допуснат.

— Според мен е абсурдно.

— Защото са възнамерявали ти да упражняваш контрол върху нея, нали?

— Никой не може да я контролира! И може би никой не би трябвало да се опитва. — Той погледна нагоре:

— Хей, Бел! Май си дръпнала за опашката повече от един тигър!

След като се върна в Архивната служба, Белонда откряна вратата на „ЗАПИС НА ВИДЕООЧИ“ и погледна въпросително към дежурната.

— Отново са под душа — каза надзираващата. — След известно време това започва да става отегчително.

— Participation mystique^[2]! — отсече Белонда и тръгна с бърза крачка към жилището си, а в съзнанието ѝ се тълпяха сменящи се възприятия с основен мотив — нуждата от реорганизация. *Той е по-добър ментат от мен!*

Ревнувам от Шийена, дяволите я взели! И Айдахо го знае!

Participation mystique! Оргията като активатор. Сексуалното познание на почитаемите мами оказваше въздействие върху „Бин Джезърит“ по подобие на примитивното потапяне в споделен екстаз. Правим една стъпка към него и друга встрани.

Самият факт да знаеш за съществуването му! Колко отблъскващо, колко опасно, но с каква притегателна сила...

А Шийена е неподатлива! Проклета да е! Защо голата трябваше да им го напомни точно сега?

[1] Пречиста майка (лат.) — Б. пр. ↑

[2] Мистично съучастие (фр.). — Б. пр. ↑

„Предоставяй ми отсъдата на балансирани умове — за предпочитане като закони. Всеки път. Кодексите и учебните пособия са причина за появата, на моделирано поведение. А при всяко такова поведение се проявява склонност към неоспоримо струпване на разрушителна мощ.“

Даруи Одрейди

Тамалани се появи в предоставената на Одрейди квартира в Елдио точно преди съмване с вести за пътя оттук нататък.

— Движещи се пясъци са го направили опасен или дори непроходим на шест места отвъд морето. Много големи дюни.

Старшата майка вече бе привършила с някои неща от дневния си режим — мини-агония с подправка, последвана от упражнения и студен душ. В стаичката за гости в Елдио имаше само един стол-люлка (очевидно бяха запознати с нейните предпочитания) и сега тя бе седнала в него, чакайки Стреги с утринния доклад.

Лицето на Тамалани изглеждаше бледо на светлината на два сребристи светоглобуса, но удовлетворението ѝ бе безпогрешно доловимо:

Ако още е началото ме бе послушала!

— Разпореди се да ни пратят топтери — каза Одрейди. Тамалани излезе, очевидно недоволна от кратката реакция на старшата майка.

Одрейди повика Стреги:

— Провери има ли други възможности за пътуване. Намери място за преминаване около западния край на морето.

Помощницата излезе бързо, като едва не се сблъска с Тамалани, която се връщаше.

— Съжалявам, но трябва да те уведомя, че от Транспортната служба не могат да осигурят достатъчен брой топтери веднага. Пренасят на ново място пет общински поселища, разположени източно оттук. Може би ще дойдат около обяд.

— Няма ли някакъв наблюдателен терминал в края на разклонението на пустинята южно от нас? — попита Одрейди.

— Първото препятствие е точно след него — Тамалани продължаваше да е прекалено доволна от себе си.

— Нареди топтерите да ни чакат точно там — каза Одрейди. — Тръгваме веднага след закуска.

— Но, Дар...

— Кажи на Клеърби, че днес ще пътуваш с мен. Е, Стреги? — Тя се обърна към помощницата, застанала на входната врата зад Тамалани.

Постановката на раменете на излизащата света майка явно говореше, че за нея новите размествания на намиращите се в колата не бяха равнозначни на опрощаване. *В огъня!* Но поведението на Там съвпаднаше със сегашните им потребности.

— Можем да стигнем до наблюдателния терминал — каза Стреги, с което даде да се разбере, че е чула разговора им. — Ще раздухаме малко прах и пясък, но това не е опасно.

— Тогава да побързаме със закуската.

Местността ставаше все по-голя с приближаващата към тях пустиня и Одрейди го отбеляза, докато се носеха на юг.

На около сто клика от мястото на последното сведение за фронта на пустинята, те видяха следите от поселище, вдигнато и пренесено в по-студени ширини. Оголени фундаменти и масивни стени повредени при демонтажа и зарязани след операцията. Тръби, отрязани при основите. Изваждането им явно бе твърде скъпо. Не след дълго пясъкът щеше да покрие неизползваните грозни купища.

— Тук я нямаше Защитната стена на Дюн.

Одрейди обърна внимание на Стреги върху този факт. В някой недалечен ден обитателите на Дома на Ордена щяха да се изнесат към полярните райони и да разкопават леда, за да извличат вода за пиене.

— Старша майко — обади се с въпрос една от седящите с Тамалани в задната част на колата, — вярно ли е, че вече се подготвят машини и друга техника за събиране на подправка?

Одрейди се обърна, както бе седнала. Въпросът бе зададен от служителка в комуникациите с чин старша помощница — възрастна жена с дълбоки бръчки по челото, с тъмен тен, леко разноголеда от

дългото виране в апаратурата. Очевидно — подвластна на чувството за отговорност.

— Трябва да сме готови за червеите — отговори й.

— Ако дойдат — вметна Тамалани.

— Там, вървяла ли си някога в пустинята?

— Бях на Дюн — съвсем кратък отговор.

— Да, но бродила ли си из откритата пустиня?

— Само по някои малки струпвания на пясък недалеч от Кийн.

Не е същото — като ехо на поредния лаконичен ответ.

— Другите Памети ми казват онова, което трябва да знам — изявление, предназначено сякаш специално за помощниците.

— Не е същото, Там. Трябва сама да го изживееш. Онова странно усещане, когато разбираш, че всеки миг може да се появи червей. Иначе все едно не си била...

— Чувала съм за вашия експеримент на Дюн.

Аха, експеримент. Не „опит“. Експеримент. Отлично пасва на нейната слабост да укорява. Напълно в стила на Там. „Прекомерно много от Бел се е прехвърлило върху нея“, както би казал някой.

— Там, вървенето из такава пустиня те променя. Паметта става по-бистра. Едно е да черпиш от преживяното някога от случаен свободен. Съвсем различно — усещането от собственото ти движение като такъв... дори само за няколко часа.

— Не ми хареса особено.

Това бе достатъчно за преценка на духа й от гледната точка на авантюриста и всички в колата я видяха в недобра светлина. Щеше да се разчуе.

Върху възглени на огъня!

Сега смяната й в Съвета с Шийена (ако е подходяща) щеше да намери по-лесно обяснение.

Наблюдателният терминал представляваше пространство от стопена силициева маса, зелена и с огледален гланц, ошарена в дълбочина с топлинни шупли. Одрейди бе застанала в самия край и гледаше към разхвърляните тук-там тревни петна, където пясъкът вече заливаше склоновете на хълма, потънал някога в зеленина. Имаше нова лобода (засадена от хората на Шийена, както бе казал някой от свитата на Одрейди), изтеглена като сивкав екран по дължината на

протегнатите пръсти на пустинята. Мълчалива война. Някакъв животец на базата на хлорофила водеше ариергардни боеве с пясъка.

Вдясно от нея, над крайния наблюдателен пост, се издигаше ниска дюна. Като махна към другите да не я следват, старшата майка се покатери по пясъчния хълм, а когато се озова съвсем малко отвъд хребета на вече прикриващата я грамада, видя пустинята — такава, каквато бе запазена в паметта ѝ.

Ето какво създаваме.

Нито следа от обител. Не погледна назад към онези растящи нещица, влезли в последна отчаяна битка с настъпващите дюни, а прикова вниманието си по посока на хоризонта. Там бе границата, наблюдавана неотстъпно от преминаващите през пустинята. Всичко, което се движеше в сухото огромно пространство, бе носител на скрита опасност.

Когато се върна при останалите, продължи да гледа известно време гланцираната повърхност на граничния наблюдателен пост.

Възрастната помощница от Комуникационната служба дойде при Одрейди с писмено искане от метеоролозите. Сбито и неизбежно. Нищо неочаквано в промените, за които говореха техните думи. Имаха нужда от още наземна техника. Логично искане, особено след решението на самата старша майка.

Вчера ли? Възможно ли е да съм наредила едва вчера да се привършва с морето?

Тя върна листчето-сведение на помощницата и погледна покрай нея белязаното по краищата с пясък гланцирано пространство.

— Съобщи им, че искането е прието. — И добави: — Изпитвам тъга от повторната поява на онези сгради.

Помощницата само сви рамене. *„Отговори ми със свиване на раменете!“* Одрейди се почувства като ударена.

(Няма как да не затътнат вълнения из Сестринството!)

Обърна гръб на жената.

Какво ли мога да ѝ кажа? Тук сме от времето на пет живота на най-възрастните ни сестри, А тази си позволява да свива рамене.

И все пак... Знаеше, че по някои стандарти посятото от Сестринството току-що бе навлязло в зрелостния си период. Пластичният материал и металопластът осигуряваха поддържането на добре установена взаимна връзка между сградите и окръжаващата ги

среда. Съответно фиксирани в земята и в паметта. И по-малките, и големите градове доста трудно се поддаваха на въздействието на други сили с изключение на прищевките на хората.

Още една... природна сила.

Не представляваше особена трудност да прецени, че идеята за респект към възрастта бе доволно странна.

Човешките същества обаче сякаш я носеха вродена в себе си. Бе я доловила дори у стария башар, когато той разказваше за имененията на рода си в Лернаус:

Решихме, че си струва да поддържаме декора, създаден от майка ми.

Приемственост. Върнатият към живота гола ще успее ли също да съживи и запази в себе си тези чувства?

Тук са били близките ми.

Всичко придобиваше особена патина, когато „близките ми“ всъщност бяха мои предци по кръвна линия.

Виж колко дълго атреидите се задържат на Каладън, възстановяват стария замък и полират дълбоките дърворезби в дошлото от минали времена дърво. Цяла армия прислуга само за да поддържа проскързващата старина до нивото на поносима ползваемост.

И всички, до последния ратай, не са се възприемали като зле третирани същества. Точно обратното — гледали са на труда си като на привилегия. Полиращите дървото ръце сякаш са го галили.

„Наистина отдавна. От много време съм с атреидите.“ Хора и сътворени от тях предмети. Имаше усещането, че всеки инструмент е жива част от самата нея.

Чувствам се по-сигурен, когато в ръката ми има тояга... или заострено на огън копие, с което ще убия дивеч, за да се нахраня с месото му, по-добре ми е, когато имам убежище срещу студа и облицовано с камък мазе, където да запазя храна за зимата... харесва ми този бърз ветроход... или гигантския презокеански лайнер, а защо не и кораба от метал и керамика, с който се нося из космоса.

Първите дръзки стъпки на човека в космическото пространство, когато още не е подозирал докъде ще го отведат те. Колко откъснати са се чувствали хората в онези отдавна отминали времена! В малки херметизирани капсули-кабини с подходяща за дишане газова среда,

свързани с тромави бази данни посредством примитивни системи за пренос. Самота. Бездънна пустош. Ограничена възможност за каквото и да е освен оцеляването. Непрекъснато пречистване на въздуха. Осигуряване на питейна вода. Упражнения срещу опасната немощ, причинена от безтегловността. Постоянна активност. Здрав разум в здраво тяло. Впрочем какво представлява нещото, наричано здрав разум?

— Старша майко?

Отново проклетата помощница от Комуникационните служби!

— Какво има?

— Белонда държи веднага да ви предам съобщение, дошло от Бузел. Появили са се чужди хора и са отвели всички свети майки.

Одрейди рязко се обърна.

— Само това ли е предадено?

— Не, старша майко. Съобщава се, че чужденците са предвождани от някаква жена. Приносителят на вестта казва, че жената приличала на почитаема мама, но не е била облечена в техните роби.

— Споменато ли е нещо за Дортужла или другите?

— Не е имало такава възможност, старша майко. Съобщението е пренесено от помощница първа степен. Пристигнала е с малък некораб, спазвайки изричните заповеди на самата Дортужла.

— Кажи на Бел да не пускат помощницата. Тя знае опасни неща. Когато се върна, ще дам указания на друг вестител. Трябва да бъде света майка. Има ли такива при вас?

— Разбира се, старша майко — обидата от изразеното съмнение не бе спестена в тона й.

Да, започваше! Одрейди трудно сдържа вълнението си.

Захапах стръвта, но... Бяха ли се закачили на кукичката?

Дортужла бе постъпила рисковано, доверявайки се на някаква си помощница. Впрочем помощницата сигурно е безкрайно предана, готова да се самоубие, ако бъде хваната. Трябва да я видя. Нормално е да е пригодна за изпитанието Агония с подправката.

Може би Дортужла ми го съобщава именно по този начин. Прилича ми на нейния почерк.

Бел е побесняла, разбира се. Глупаво е да се разчита на някой си от наказателна колония!

Одрейди се обади на групата от Комуникационната служба.

Портативният прожекционен апарат не можеше да осигури ясен образ, но Белонда и обстановката около нея се разпознаваха.

Седнала е на масата ми, сякаш е нейна. Чудесно!

Старшата майка се разпореде, без да остави на заместничката си време за поредното ѝ избухване:

— Провери ли дали помощницата-вестител е готова за Агонията?

— Да.

Аха! Дошло ѝ е много на Бел.

— Погрижи се тогава. Може да бъде и наша пратеница.

— Вече го направих.

— Сигурна ли е?

— Несъмнено.

В името на всички дяволи, какво ѝ е станало? Много е странна.

Никак не прилича на себе си... Ами да, Дънкан!

— Бел, искам отворена линия за Дънкан в Архивната служба.

— Сутринта го свърших.

Добре, добре. Контактът ѝ с голата е оказал ефект.

— Ще се свържа пак след срещата ми с Шийена.

— Кажи на Там, че беше права.

— За какво?

— Просто ѝ го кажи.

— Много добре. Бел, длъжна съм да отбележа, че не мога да бъда недоволна от начина, по който се справяш с нещата.

— Как да не го направя, след като ти така добре се справяш с мен?

Белонда искрено се усмихваше, когато преустановиха връзката. Одрейди се обърна и видя застаналата до нея Тамалани.

— Сега пък какво има, Там?

В контактите на Айдахо и Шийена личи нещо повече от онова, за което ги подозирахме. — Тамалани се приближи до Одрейди и понижи глас. — Не я пускай да седне на стола ми, без да сме разбрали какво крият.

— Там, разбирам, че си наясно с моите намерения, но... Толкова ли съм предвидима?

— Само за някои неща, Дар.

— За мен е истинско щастие, че сме приятели.

— Има и други, които те подкрепят. Когато прокторите гласуваха, в твоя полза натежаха творческите ти сили. „Работи с вдъхновение“, каза един от защитниците ти.

— В такъв случай не може да не знаеш, че ще поддържа Шийена на жаравата, преди да взема едно от *вдъхновените* си решения.

— Разбира се.

Одрейди направи знак на хората от Комуникационната служба да приберат прожекционния апарат и отиде да почака в края на гланцираната повърхност.

Творческо въображение.

Познаваше добре смесените чувства на обкръжението си за такива проявления.

Творческа сила!

Винаги опасна за окопалата се власт. Идваща непременно с нещо ново. А новите неща могат да омаломощят хватката на властниците. Дори в „Бин Джезърит“ се отнасяха с опасения към силите на творческото въображение. Поддържането на кила в равновесно положение налагаше да бъдат изваждани от играта онези, които караха плавателния съд да се клатушка. Това бе съставна част от ситуацията около Дортужла. Бедата бе, че одарените с творческо вдъхновение проявяваха склонност към спокойните води. Наричаха го *усамотение*. Необходимо бе немалко усилие за измъкването на пратеничката.

Желая ти доброто, Дортужла. Бъди най-хубавата стръв, ползвана някога от нас.

Пристигнаха топтерите — общо шестнайсет — чиито пилоти не скриваха неудоволствието си от допълнителната работа, която трябваше да свършат след току-що приключилите трудности. *Преместване на цели общински поселища!*

Все още в бързо променящо се настроение, Одрейди следеше как топтерите се установяват върху гланцираната твърда повърхност — всяка машина напомняше заспиващо насекомо, докато перките по крилата се свиваха в точно определен ред.

Насекомо, конструирано от смахнат робот по собственото му подобие.

След като излетяха и набраха височина, Стреги, която отново се настани до нея, попита:

— Ще видим ли пясъчни червеи?

— Възможно е. Все още обаче нямаме докладвано такова сведение.

Помощницата се облегна, видимо разочарована от отговора, който не можеше да използва за следващ въпрос. Одрейди помисли, че понякога истината обърква; нали и те самите бяха вложили огромни надежди в дирижираната еволюционна игра.

Струва ли си инак да унищожаваме всичко, което обичаме в Дома на Ордена?

Появи се едновременно движещ се поток с картина на някогашен надпис над сводестия вход на тухлена сграда в розово:

БОЛНИЦА ЗА НЕИЗЛЕЧИМИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Там ли бе открило себе си Сестринството? Или причината беше, че се отнасяха толерантно към прекалено много грешки? Натрапчиво втурващите се Други Памети не можеха да действат без своя цел.

Грешки ли?

Одрейди се зае да издири причината. *Ако се наложи, ще трябва да приемем Мурбела като сестра.* Не защото пленената почитаема мама бе неизлечим пропуск. А понеже се бе оказала зле скроен индивид, подложен на обхватна подготовка в напреднала възраст.

Колко спокойни бяха всички около нея, несвалящи погледите си от гонения от вятъра пясък по заоблените гърбати дюни, тук-там препускащи сухи вълнички. Слънцето на ранния следобед току-що бе осигурило достатъчно странична светлина за очертаване на по-близките пространства в перспектива. Хоризонтът пред тях тъмнееше от прах.

Одрейди се сви на кълбо в седалката и заспа. *Вече съм го виждала. Аз надживях Дюн.*

Разбуди я раздвижването около нея, когато се снижиха и започнаха да кръжат над пустинния наблюдателен пост на Шийена.

Пустинен наблюдателен пост. Върнахме се към него. Всъщност не сме му дали име, както и на тукашната планета... Дом на Ордена! Що за име е това? Пустинен наблюдателен пост! Описание, а не име. Подчертава се временното.

Заспукаха се надолу и тя зърна още потвърждения на мисълта си. Усещането за временно пребиваване се подсилваше от скъсената отсеченост на всички присъединителни възли. В нито една връзка не

се забелязваше мекота или закръгленост. *Това се свързва тук, а другото продължава нататък.* Навсякъде сменяеми съединители.

Приземиха се с рязко разтърсване, сякаш пилотът им казваше:

„Стигнахме и прав ви път!“

Одрейди отиде във винаги готовото за нея помещение и потърси Шийена. Място за временно пребиваване — още една спартанска кабинка с твърдо походно легло. Този път обаче имаше два стола. Прозорецът гледаше на запад към пустинята. Стаите за кратковременен престой я подразниха. Всичко подлежеше на демонтаж за няколко часа и последващо извозване. Тя изми лицето си в нишата за къпане, правейки възможно повече движения. Бе спала свита в топтера и сега тялото ѝ негодуваше.

Поосвежена, отиде до прозореца; благодарна на строителната бригада заради тази кула с десет етажа, а тя — на деветия. Шийена заемаше последния, който бе и наблюдателен пост, оправдаващ името на описаното по-горе място.

Докато чакаше, погрижи се за нужната подготовка.

Дай свободен път на мислите си. Отърси се от предубежденията.

Първите впечатления при срещата им трябваше да бъдат събрани с доверчиви очи. Ушите не бива да бъдат готови за необичаен глас, носът да не очаква екзотични мириси.

Избрана е от мен. Аз, първи неин учител, също съм подвластна на грешки.

Извърна се към шума, дошъл от входа. Стреги.

— Шийена току-що се върна от пустинята и все още е с хората си. Тя моли старшата майка да се срещне с нея на горния етаж, където помещенията са по-удобни.

Одрейди кимна в знак на съгласие.

Квартирата на последния етаж оставяше същото впечатление за престой в сграда от готови сглобяеми елементи. Временен подслон в челото на пустинята. Голямо помещение — шест или седем пъти спрямо размерите на кабинка за гости — но едновременно работна стая и спалня. Прозорци в две посоки — на запад и на север. Одрейди бе силно впечатлена от странната представа за функционалност.

Шийена явно се бе постарала да добави собствено отражение в обстановката. Обичайното походно легло в „Бин Джебърит“ бе

застлано с покривка в светлооранжево и червеникавокафяво. Едната от срецулежащите стени бе покрита с графична рисунка на пясъчен червей с вдигната глава и пълен комплект кристални зъби в зиналата паст. Девойката я бе нарисувала, разчитайки на Другите Памети и на детството си, прекарано на Дюн.

Достатъчно красноречиво говореше и фактът, че тя не бе посегнала към по-амбициозно изпълнение — същински цветове, може би в традиционна пустинна обстановка. Не, само червеят с ивица пясък зад него, а на преден план малка фигурка на човешко същество в роба.

Самата тя?

Възхитителна преграда и постоянно напомняне на причината за нейното присъствие тук. Дълбоко впечатление от силата на естеството.

Наистина ли природата не създава лошо изкуство?

Твърдението бе прекалено повърхностно, за да бъде безрезервно възприето.

Какво имаме предвид с наименованието „природа“?

Бе виждала отблъскващи неща и в естествената пустош: трошливи дънери на дървета, които сякаш са били натопени в грешно приготвена зелена боя и оставени в крайнините на тундрата, за да изсъхнат в грозни пародийни форми. Противно! Трудно бе да си представиш, че присъствието на такива трупи има някаква цел. Или — на слепоците със слизести жълти кожи. Къде бе изкуството в тях? Временна спирка в хода на еволюцията, решила изведнъж да се запъти за другаде. А намесата на хората внасяше ли някаква съществена разлика? Свинохлите! В „Бин Тлейлак“ се бяха постарали да създадат нещо наистина отвратително.

Възхищавайки се на рисунката на Шийена, Одрейди реши, че някои кръстоски са противни само за определени човешки сетива. Свинохлите например бяха чудесна храна. Грозните комбинации представляваха обекти от по-ранната фаза на експериментите. Крайните преценки идваха едва с натрупването на опит.

Нескопосно нещо!

Голяма част от онова, което приемаме за ИЗКУСТВО, задоволява желанието за увереност и спокойствие. Не ме обиждай! Знам какво мога да приема.

Каква увереност ѝ бе дала рисунката на Шийена?

*Пясъчен червей — сляпа сила на стража на скрити богатства.
Художествено майсторство с мистична красота.*

Бе донесено, че Шийена превръща в глума поставената ѝ задача:
„Пастирка съм на червеи, които може никога да не се появят.“

А дори да се появят, ще са нужни дълги години, преди да достигнат размера, показан на рисунката ѝ. Неин ли бе гласът, идващ от малката фигурка, застанала пред чудовището?

„Това ще стане, но след време.“

В стаята се бе настанил мирис на мелиндж, по-силен от обичайния за квартира на света майка. Одрейди огледа внимателно мебелировката и цялата обстановка — столове, работна маса и осветление от фиксирани светоглобуси, поставени на най-доброто за целта място. Каква беше онази странно оформена купчина от черен пластичен материал в ъгъла? Може би друго произведение на Шийена?

Прецени, че помещенията пасват на обитателката им. Почти нищо, с изключение на рисунката, което да ѝ напомня за нейния произход, но гледката от всеки от прозорците би могла да бъде от Дарес-Балат, разположен дълбоко в сухоземите на Дюн.

Тих звук на триене откъм вратата привлече вниманието ѝ. Обърна се и видя самата Шийена. Бе надникнала някак плахо през пролуката, преди да влезе при старшата света майка.

Движението казваше:

Значи дошла си в моята стая. Добре. Защото друг би могъл да не зачете поканата ми.

У Одрейди потекоха смесени мисли с появата на девойката.

— И си спомням за болката, която ми причини, когато възвърна моите спомени.

Тег помръкна:

— Точка за теб, Дънкан. Не е потребно извинение. — Момчето сякаш погледна към говорещите в него, надигнали гласовете си.

— Дар, как е въздухът горе? Достатъчно чист ли е за теб? *Ама че тъпа идея!* — помисли тя. — *Знае го добре. Никак не е чист, разбира се.*

Въздухът бе натежал от дишането на седящите около нея, включително онези, които искаха да споделят драматичното ѝ присъствие, тези с идеите (а нерядко само с вярата, че ще бъдат подобри за нейния пост), както и другите, които предлагаха ръце и

искаха същото. Чист, наистина! Тя усети, че Тег прави опит да ѝ каже нещо. Какво бе то?

„Понякога трябва да бъда автократ!“

Чу се да го изрича по време на една от разходките им в овощните градини, обяснявайки му думата „автократ“, след което добави:

„Имам властта и трябва да я ползвам. Това ми тежи ужасно.“

Имаш властта, така че ползвай я! Ето какво ѝ говореше ментат-башарът. *Дар, убий ме или ме пусни.*

Все още бе блокирала поради липса на време и знаеше, че той ще го почувства.

— Майлс, Бурзмали е мъртъв, но успя да остави резервна бойна единица, която подготви сам. Най-доброто от...

— Не ми доскучай с дребни подробности!

Какъв глас на военачалник! Все още тъничък и пронизителен, ала съдържащ всички най-важни елементи.

Без да им бъде наредено, прокторите се върнаха при люка. С яден жест Одрейди им заповяда да се махат. И чак тогава разбра, че вече е взела решение.

— Върнете му дрехите и го доведете тук — разпореди се тя. — Да дойде и Стреги.

Първите думи на появилия се Тег разтревожиха старшата майка и тя се запита дали не е направила грешка:

— Ами ако не воювам така, както искате?

— Но нали сам каза...

— Казвал съм много неща през моите, хм... животи. Дар, боят не укрепва моралния дух.

Тя (както и Тараза) бяха чували неведнъж мнението на башара по този въпрос:

Воденето на война наслагва утайка от типа на „яж, пий и се весели“, което нерядко в причина за морален срив.

Беше вярно, но тя не схващаше каква мисъл го е навела на решението да ѝ го припомни тъкмо сега.

Срещу всеки ветеран, който пристига с ново усещане за силата на съдбата („оживях, следователно Бог е решил нещо“), много повече се връщат у дома със сподавяна с мъка горчивина, готови да тръгнат „по лекия път“, тъй като са претеглили толкова зло от войната.

Думите бяха на Тег, но представляваха и част от нейната вяра.

Стреги се втурна в стаята, ала преди да заговори, Одрейди ѝ даде знак да се отдръпне и да чака мълчаливо.

За първи път помощницата събра кураж да не се подчини на старшата света майка.

— Дънкан трябва да знае, че има още една дъщеря. Майката и детето са живи и здрави — тя погледна към Тег. — Здравей, Майлс. — Едва сега се дръпна назад и застана тихо и кротко.

Оказа се по-добра, отколкото се надявах — помисли Одрейди.

Айдахо се отпусна на стола, почувствал цялото напрежение от безпокойството, примесено с преценката му за онова, което бе наблюдавал отгук. Тег кимна на Стреги, но заговори на Одрейди:

— Има ли още какво да се пошепне на Божието ухо? — Бе много важно да останат нащрек и той да разчита, че старшата майка си дава сметка за това. — Ако не, аз наистина умирам от глад.

Одрейди вдигна пръст — и чу как помощницата излезе. Бе напълно сигурна, че Тег знае накъде насочва вниманието ѝ, когато каза:

— Може би този път наистина си оставила белег.

Острието бе отправено към хвалбата на Сестринството: „Ние не оставяме белезите да се натрупват върху миналото ни. Защото те често прикриват повече, отколкото откриват.“

— Някои белези разкриват повече, отколкото скриват — каза той и погледна към Айдахо. — Прав ли съм, Дънкан?

Един ментат се обръща към друг ментат.

— Струва ми се, че попаднах на стар спор — отговори Айдахо.

Тег отново се взря в Одрейди:

— Виждаш ли, дъще? Ментатът разпознава стария спор, когато го чуе. Горди сте, че знаете какво се изисква от вас във всеки момент, но с едно мигване сами създавате чудовище!

— Старша майко! — обади се проктор, явно несъгласна с начина, по който разговаряха с нея.

Одрейди не ѝ обърна внимание. Почувства болка — остра и убеждаваща. Тараза в Другите Памети си спомни за спора:

Оформят ни бин-джезъритските асоциации. Те притъпяват чувствителността ни по странен начин. О, можем да режем бързо и дълбоко, когато се налага, но това е просто друг вид загубване на чувствителност.

— Аз няма да взема участие в намаляването на чувствителността ви — рече Тег. Очевидно помнеше.

Стреги се върна със съдина, пълна с кафеникав бульон и парчета месо, плаващи в него. Момчето седна на пода и изкуса храната с бързи движения на лъжицата.

Одрейди запази мълчание, а мислите ѝ се движеха в указаната от Тег посока. Светите майки разтваряха около себе си корава черупка, на чийто фон всички идващи отвън неща (включително емоциите) играеха като прожектирани изображения. Мурбела бе се оказала права. Сестринството трябваше да се залови с последващо изучаване на чувствата: Ако останеха само наблюдатели, бяха обречени.

Тя се обърна към момчето:

— Няма да искаме от теб да притъпяваш чувствителността ни.

И двамата — Тег и Айдахо — доловиха нещо странно в гласа ѝ. Тег изненадан отмахна встрани празната съдина, но пръв заговори Айдахо:

— С финес и култура — каза той.

Тег кимна. Сестрите рядко постъпваха импулсивно. Дори при опасност реагираха разумно и издаваха обмислени заповеди. Бяха прекосили границата на онова, което повечето хора възприемаха като култивирано. Движеха ги не толкова блянове за власт, колкото дългосрочни идеи — своеобразна смес от неотложни действия и почти безгранична памет. Следователно Одрейди изпълняваше грижливо обмислен план. Тег погледна към внимателно наблюдаващите проктори.

— А пък вие бяхте подготвени да ме убиеете — рече той. Никой не отговори. Просто нямаше нужда. Достатъчно добре разпознаваха конкретизациите, присъщи на мисълта на един ментат.

Тег се обърна и се вгледа обратно към стаята, където бе възстановил спомените си. Шийена си бе отишла. Още късчета памет шептяха в крайнините на съзнанието. И те ще заговорят, когато дойде времето им! Но това дребно тяло. Истинско затруднение. И Стреги... Той се вгледа в Одрейди и каза:

— Беше по-умна, отколкото си мислиш. Все пак майка ми... — Не смятам, че го е очаквала — прекъсна го старшата майка.

— Не, тя не приличаше толкова на атреидите.

При сегашните обстоятелства думата носеше определен заряд, така че след нея стаята остана наелектризирана с особено мълчание. Прокторите не пропуснаха възможността да се преместят по-наблизо.

Онази негова майка!

Тег не обърна внимание на скупчилите се настръхнали жени:

— В отговор на въпроса, който така и не зададе, просто не мога да обясня какво се случи с мен на Гамму. Защото няма логично обяснение на бързината, с която се движеше тялото и мисълта ми. Ако и сега притежавах същата енергия, ще мога да изскоча от тази стая за по-малко от продължителността на един твой сърдечен удар и дори да се отдалеча на прилично разстояние от кораба. Ой... — добави той с вдигната ръка. — Продължавам да бъда послушното ви псе. Ще върша исканото от вас, но може би не по начина, по който си го представяте.

Одрейди забеляза смайването по лицата на сестрите си. *Какво освободих и насъсках срещу нас?*

— В състояние сме да попречим на всяко живо същество да напусне този кораб — рече тя. — Може и да си бърз, но се съмнявам, че си способен да изпревариш огъня, който ще те погълне в мига, когато се опиташ да излезеш без наше позволение.

— Ще си тръгна в избрано от мен време и с ваше съгласие. Каква е числеността на специалните части на Бурзмали, останали при нас?

— Почти два милиона — изречено от нея след очевидно преодоляно безразличие.

— Толкова много!

— Той разполагаше с над два пъти по-голяма сила на Лампадас. Почитаемите мами затриха всички до крак.

— Ще трябва да сме по-мъдри от клетия Бурзмали. Съгласна ли си да ме оставиш за малко, за да обсъдя въпроса с Дънкан? Държиш ни около себе си именно заради това, нали? Особената ни квалификация... — Той помахна усмихнат към видеоочите по тавана. — Сигурен съм, че ще прегледаш внимателно целия наш разговор, преди да дадеш одобрението си.

Одрейди и сестрите ѝ размениха погледи, които съдържаха един и същ неизречен въпрос. *Какво друго ни остава?*

Като се изправяше, старшата майка погледна Айдахо и каза:

— Ето подходяща работа за Прозиращ в истината ментат!

Жените си тръгнаха и Тег се изтегна в един от столовете, загледан в празната стая, която се намираше зад стената за наблюдение. Оттук всичко се виждаше много ясно и той още долавяше тежките удари на сърцето си след положеното усилие.

— Нелошо шоу — каза момчето.

— Виждал съм и по-хубави — изречено с безкрайно сух глас.

— Точно сега изпитвам нужда от голяма чаша маринет, но се съмнявам, че това тяло може да го понесе.

— Бел ще чака Дар, когато тя се върне в Централата — напомни Айдахо.

— Да се продъни в най-дълбоката яма на ада, дано! А ние трябва да обезвредим онези почитаеми мами, преди да са ни намерили.

— И нашият башар е подготвил плана?

— По дяволите това звание!

Айдахо пое рязко и дълбоко въздух, стреснат от изблика на Тег.

— Дънкан, ще ти разкажа нещо! Веднъж, когато пристигнах за важна среща с потенциални врагове, чух как ме представя някакъв човек от помощния персонал: „Башарът е тук.“ Идеше ми да го наругая, след като се почувствах попаднал в абстрактна ситуация.

— Поява на неясно петно за ментата.

— Точно така е, разбира се. Знаех, че званието ме отделя от нещо, което не бих дръзнал да загубя. Само башар ли? Аз бях повече. Бях Майлс Тег, с което име ме бяха нарекли моите родители.

— Бил си привързан към верижката-списък с имена!

— Точно така. Дадох си сметка, че името ми се намира на известно разстояние от нещо с особено голяма важност. Майлс Тег? Не, бях някъде съвсем в началото. Чувах как майка ми казва: „Ой, какво хубаво бебе.“ Тоест имах и друго име: Хубаво Бебе...

— Спусна ли се по-надолу? — Айдахо не скри, че е очарован от чутото.

— Почувствах се уловен. Едно име води до друго, което отново води до имена, а после и до липсата им. Когато минавах през онази важна за случая зала, бях останал без име. Дръзвал ли си да го сториш някога?

— Веднъж — отбелязано с неохота.

— Всички го правим поне веднъж. Намирах се там. Бях инструктиран предварително. Знаех за всеки един от присъстващите на

масата — лице, име, звание, както и множество останали подробности.

— Всъщност не си бил наистина там.

— О, виждах как лицата, очакващи да ме претеглят, се чудят и тревожат. Но те не ме познаваха!

— Кое то създаде в теб усещането за голяма сила, нали?

— Точно така, както ни бяха предупреждавали в училището за ментати. Запитах се: „Намира ли се в началото си този Разум?“ Не се смей. Въпросът измъчва с напразни надежди.

— Значи спуснал си се по-надолу?

Завладян от разказа на Тег, Айдахо не отчете сигналните предупреждения, идващи от крайнините на съзнанието.

— О, да. Озовах се в прочутата Огледална зала, за която разказват и от която ни предупреждават да бягаме.

— Тогава си спомняш как си се измъкнал и...

— Да си спомням ли? Очевидно и ти си бил там. Паметта ли те изведе?

— Тя помогна.

— Въпреки предупрежденията, аз се помайвах, наблюдавайки „аза на собствените аз“ и непрестанните промени. Отражения на отраженията — до безкрайност.

— Очарованието на „сърцевината на моето аз“. Дяволски малко са съумели да се измъкнат от подобна дълбочина. Имал си късмет.

— Не съм убеден, че трябва да се нарича късмет. Знам, че съществува Първо осъзнаване, някакво пробуждане...

— Кое то пък разкрива, че не е първото...

— Искях да зърна собственото си аз в корена на същото!

— Останалите участници в срещата не забелязаха ли нещо странно у теб?

— По-късно осъзнах, че съм седял с каменно изражение, скрило цялата мисловна гимнастика.

— Не си ли говорил?

— Не, бях буквално онемял. Изтълкували са го като „очакваната резервираност на башара“. Толкова за репутацията ми!

Айдахо понечи да се засмее, но си спомни за видеоочите. Моментално осъзна как наблюдателите-вардияни ще изтълкуват последните откровения. Безумна дарба в един опасен потомък на

атреидите. Сестрите знаеха за огледалата. Всеки избягал оттам е подозрителен. Какво ли са му показали те?

Сякаш чул опасния въпрос, Тег продължи:

— Бях попаднал в клопката и го разбихах. Виждах се като прикован на легло в някакво подобие на живот, но това никак не ме интересуваше. Огледалата бяха всичко за мен, докато не видях майка си, изплавала като от вода. Изглеждаше почти такава, каквато беше, преди да умре.

Айдахо пое несигурно дъх. Нима Тег не знаеше, че казаното току-що от него е регистрирано от видеоочите?

— Сега сестрите ще помислят, че съм поне потенциален Куизъц Хадерах... Друг Муад'Диб. Краставици на търкалета, както ти, Дънкан, обичаше да повтаряш. Никой от двамата ни няма да рискува с това. Знаем какво натвори той и не сме глупаци!

Айдахо не успя да преглътне. Ще бъдат ли приети както трябва думите на башара? Говореше истината, но все пак...

— Тя ме хвана за ръката — продължи Тег. — Чувствах го! Така ме изведе от онази зала. Очаквах да я видя седнала до мен на масата. Ръката ми все още потръпваше от нейното докосване, но самата тя вече си бе отишла. Знаех го. Трябваше просто да застана мирно и да поема командването. Сестринството можеше да придобие важни преимущества при онази среща и аз направих всичко необходимо, за да ги има.

— Да не би майка ти да е имплантирала...

— Не! Видях всичко така, както светите майки гледат в Другите Памети. Тя изразяваше нещата по своему: „По дяволите, защо си губим времето тук, когато имаме толкова много работа?“ Дънкан, тя никога не ме е напускала. Както и миналото, което никога не си отива от нас.

Айдахо мигом зърна целта, преследвана от Тег чрез това подобие на рецитал. *Честност и прямота!*

— Разполагаш ли с Други Памети?

— Не! Освен онова, което всеки държи под ръка в критични ситуации. Огледалната зала бе от такъв порядък, тъй че случаят ми даде възможност да видя и почувствам източника на помощта. Но няма да се връщам там!

Айдахо прие казаното от него. Повечето ментати дръзват да се потопят в Безкрайното и се запознават с преходното естество на имена и звания, ала разказът на момчето-башар бе много повече от обяснение за Времето като поток и картина.

— Прецених, че е дошъл часът да се представим пред „Бин Джезърит“ — заключи Тег. — В действителния си образ. Редно е да знаят докъде могат да ни се доверят. Има работа за свършване, а ние май загубихме доста време с глупости.

„Енергийните сили, с които разполагате, насочвайте към онези, чиято мощ ви прави по-силни. Защото енергията, прехосана за слабази, ви влече към погубел.“

Коментар на „Бин Джезърит“: „А кой отсъжда?“

Запис на Дортужла

Денят на завръщането на Дортужла не потръгна добре за Одрейди. Конференцията по оръжейни въпроси с Тег и Айдахо завърши без вземане на решение. Усещаше близостта на преследвача с брадвата през цялото време на срещата, което се отрази чувствително на реакциите ѝ.

После дойде следобедното занимание с Мурбела — думи, думи, думи. Събеседничката ѝ се оказа оплетена във философски въпроси. Същинско безизходно положение, ако изобщо можеше да се каже, че Одрейди се бе натъквала досега на нещо подобно. Вече бе ранна вечер и тя се намираше в най-крайната западна точка на площта с павирана настилка около Централата. Това бе едно от любимите ѝ места, но стоящата до нея Белонда я лиши от очакваната наслада, скрита в спокойствието. Именно тук ги намери Шийена и попита:

— Вярно ли е, че си разрешила на Мурбела да се движи свободно из кораба?

— Втасахме я! — моментално реагира Белонда; явно това бе едно от нещата, от които тя най-много се боеше.

— Бел — отрязва я старшата майка и посочи към обиколния пояс от овощни градини. — Онова малко възвишение ей там е мястото с посадени от мен дървета. Искam да се разпоредиш край тях да се издигне една скъпа прищявка — съградена така, както аз я желая. Става дума за белведере с решетъчна рамка, разбира се, както му е редът...

Сега вече нищо не можеше да спре Белонда. Одрейди рядко я бе виждала толкова ядосана. И колкото повече доводи хвърляше Бел, толкова по-непреклонна изглеждаше позицията на старшата.

— Искаш някаква... лудория, а? Прищявка в тази плодова градина? За какво още ще прахосваш насыщния ни? Лудория! Най-подходящата табела за друго от твоите...

По начало спорът бе глупав. И двете знаеха двайсетина думи по въпроса. Старшата майка не искаше да направи първа завой, а Бел рядко отстъпваше за каквото и да е. Дори когато Одрейди млъкна, тя продължи атаката си — вече в празно пространство. Накрая, когато предизвикалата спора изразходва цялата си енергия, каза:

— Бел, дължиш ми един великолепен обяд. Погрижи се да бъде най-доброто, на което си способна.

— Дълга ти аз!... — отново започна да пръска слюнки Белонда.

— Жертвоприношение в името на мира — спокойно поясни Одрейди. — Искам да бъде сервирано в моето белведере... Модната ми прищявка.

Когато Шийена се разсмя, Белонда се видя принудена да се присъедини, макар и с ледена отсянка. Много дълго помнеше кога е била сконфузвана.

— Всички ще го видят и ще възкликнат: „Забелязвате ли с какво доверие се ползва старшата света майка!#“ — рече Шийена.

— А, значи го искаш от морални подбуди! — Белонда явно бе стигнала до етап, при който би приела почти всяко обяснение.

Погледът на Одрейди огря младата жена. *Мила моя малка умнице!* Шийена не само бе престанала да дразни Бел, но се стараше и да подсилва чувството ѝ за самоуважение. Светата майка го знаеше, разбира се, така че оставаше неизбежният бин-джезъритски въпрос: *Защо?*

Доловила подозрението, Шийена каза:

— Спорът ни е свързан с Майлс и Дънкан. Ако питате мен, направо ми се повръща от него.

— Дар, само ако можех наистина да знам какво вършиш! — обади се Белонда.

— О, Бел, енергията си има свои пътеки!

— Какво искаш да кажеш? — прозвуча доволно стреснато.

— Те ще ни намерят, Бел. И знам как ще стане.

Белонда буквално зяпна.

— Ние робуваме на навиците си — рече Одрейди. — Роби сме на енергиите, които създаваме. А могат ли робите да бъдат свободни? Бел,

ти познаваш проблема не по-зле от мен.

Този път Белонда действително бе поставена в затруднено положение.

Одрейди се загледа в нея.

Гордост. Това виждаше, взирайки се в сестрите си и местата, където те попадаха. Достойнството бе само маска. Не истинска смиреност. Вместо това имаше видимо съгласие — уникален бинджезъритски модел, който звучеше като предупредителен клаксон в едно общество, запознато добре с голямата опасност от моделно мислене.

Шийена бе объркана.

— Навици ли?

— Да, те винаги те преследват. Същината на личността, която съградиш в представите си, ще върви по петите ти. Дух, бродещ наоколо в търсене на тялото... Ние се пристрастяваме към собственото аз, което създаваме. И ставаме роби на сътвореното от нас. Пристрастили сме се към почитаемите мами, както и те — към нас!

— Още нещо от проклетия ти романтизъм! — почти изкрещя Белонда.

— Да, романтичка съм, и то по същия начин, по който беше Тирана. Той можеше сам да изостри чувствителността си към вече заложената форма на своето творение. Аз пък съм чувствителна към неговия капан-прозрение.

О, колко наблизко бе преследвачът и колко дълбока бе ямата.

Белонда съхрани остротата на бойния си дух:

— Казваш, че знаеш как ще ни намерят?

— Нужно е само да си дадат сметка за собствените си навици... Какво има?

От покрития пасаж зад Белонда се бе появила помощница със съобщение.

— Старша майко, за светата майка Дортужла е. Майка Финтил я заведе до апартамента за пристигащи. Ще е тук след по-малко от час.

— Доведете я в работната ми стая! — Одрейди погледна влязлата с отнесен поглед. — Каза ли нещо?

— Майка Дортужла е болна — изрече помощницата.

Болна ли? Колко необичайно е това за света майка.

— Запазено право на преценка — отзова се Белонда като ментат и в същото време като враг на романтизма и неистовото въображение.

— Тамалани да се качи като наблюдател — нареди Одрейди. Дортужла влезе накуцвайки, подпряла се на бастун и подкрепяна от Финтил и Стреги. В очите ѝ имаше твърдост, както и усещане за мигновена преценка на обстановката. Бе отметнала качулката на робата и открила тъмната си коса, опъстрена с кафявото на слонова кост от античността; когато заговори, в гласа ѝ ясно се долови умора.

— Постъпих така, както нареди, старша майко — каза тя, след като Финтил и Стреги излязоха; после седна без покана в стола-люлка до Белонда, преди да отправи къси погледи към Шийена и Тамалани вляво, за да закове накрая твърдо очите си в Одрейди. — Ще се срещнат с теб в Свързващия възел. Мислят, че идеята за избора на мястото е тяхна, но там се намира и Кралицата-паяк!

— Кога? — попита Шийена.

— Искат да бъде след сто стандартни дни, считано от настоящия момент. Мога да бъда по-точна, ако пожелаеш.

— Защо толкова късно? — запита Одрейди.

— За моето лично мнение ли питаш? Ще използват времето, за да подсилят защитните системи на Възела.

— А гаранции? — дойде от страна на Там, стегнато, както винаги.

— Дортужла, какво става с теб? — възкликна Одрейди, стъписана от слабостта на треперещата пред нея жена.

— Правиха си опити... Но не това е важното. Основното са условията. Ето същността им: обещават ти безопасно пристигане и напускане на Възела. Не го вярвай. Позволява ти се малка свита от прислужници, не повече от пет. Предполага се, че ще убият всички твои придружители...

— Да не би да очакват от мен да им поднеса покорството на „Бин Джезърит“? — За първи път гласът на Одрейди прозвуча ледено, тъй като думите на пристигналата разбудиха привидението на пълна капитулация.

— Това бе примамката.

— А сестрите, които тръгнаха с теб? — попита Шийена. Светата майка се чукна по челото с познатия жест на Сестринството:

— Тук са. Взехме общо решение за наказание на почитаемите мами.

— Мъртви? — Одрейди с мъка извади думата иззад устните си.

— Правиха опити да ме принудят да се приобща към тях. „*Нали виждаш, ще убием следващата, ако не приемеш.*“ Тогава им казах да убият всинца ни, за да свърши всичко, но и да забравят за среща със старшата света майка. Не го приеха, докато не останаха без зложници.

— С всяка от тях ли Сподели? — попита Тамалани.

Съвсем нормалната загриженост на Там, наближила собствената си смърт.

— Да, под претекст, че искам да бъда сигурна за гибелта им. Струва си обаче да знаете всичко. Онези жени са същинска гротеска! Разполагат с футари в клетки. Телата на сестрите ми бяха хвърлени там и футарите ги изядоха. Кралицата-паяк (подходящо име!) ме накара да гледам тази сцена.

— Отвратително! — обади се Белонда.

Дортужла въздъхна:

— Естествено, те не знаят, че в Другите Памети има и по-страшни гледки.

— Постарали са се да минеш отвъд прага на чувствителността си — рече Одрейди. — Много са глупави. Бяха ли изненадани, когато ти не реагира според очакванията им?

— Разочаровани и направо огорчени, бих казала. Според мен са виждали и други да постъпват по същия начин. Рекох им, че този способ за получаване на информация е не по-лош от всеки друг. И май успях силно да ги огорча.

— Канибализъм, значи — промърмори Тамалани.

— Само привидно — възрази Дортужла. — Футарите определено не са човешки същества. Просто опитомени диви животни.

— Нямаше ли ги дресьорите им? — попита Одрейди.

— Не видях нито един. Футарите обаче наистина могат да говорят. Те казват „Яде!“, преди да започнат да се хранят и се подиграват на почитаемите мами, оказали се наоколо: „Ти гладна?“ Подобни неща... Много по-интересно е онова, което става, след като се наситят.

Дортужла получи пристъп на кашлица.

— Опитаха и с някакви отрови — изрече на пресекулки тя. — Глупави жени!

След като дишането ѝ се нормализира, продължи:

— Един от тях дойде до преградните железа на клетката след техния, хм, банкет... Съществото погледна Кралицата-паяк и издаде някакъв особен звук — нещо средно между писък, ръмжене и фучене. Никога не бях чувала нищо подобно. Вледеняващо! Почитаемите мами в помещението се смръзнаха по местата си и мога да се закълна, че ужасно се уплашиха.

Шийена докосна ръката на Дортужла:

— Както хищникът стъписва жертвата си и тя остава неподвижна, нали?

— Без съмнение. Звукът имаше характеристика на Гласа. Футарите изглеждаха изненадани, че не са ми подействали.

— А реакцията на почитаемите мами? — запита Белонда; за един ментат бе напълно в реда на нещата да поиска такова сведение.

— Възцари се обща суматоха, когато говорът им се върна. Много от тях настоятелно призоваваха височайшата почитаема мама да унищожи футарите. Обаче нейното разбиране по въпроса бе самата спокойна противоположност: „Твърде ценни са живи.“

— Знак на надежда — рече Тамалани.

Одрейди погледна към Белонда с думите:

— Ще наредя на Стреги да доведе тук башара. Възразяваш ли?

Белонда демонстрира съгласие с кратко кимване. Всички знаеха, че трябва да се хванат на играта, въпреки съображенията си за намеренията на Тег.

Одрейди каза на Дортужла:

— Искам те в апартамента за мои лични гости. Ще пратим лекари-Сук. Поръчай онова, от което имаш нужда и се приготви за среща на Съвета в пълен състав. Ти си мой специален съветник.

Дортужла се прозя, изправяйки се с мъка на краката си:

— Не съм спала почти петнайсет дни, а ще имам нужда и от по-специална храна.

— Шийена, погрижи се и доведи тук лекарите-Сук. Тамалани, ти остани с башара и Стреги. Искам редовни доклади. Той сигурно ще настоява да отиде в централната база на войските, за да поеме лично

командването. Предостави му комуникационна линия с Дънкан. Нищо не бива да им пречи.

— Трябва ли да съм при Тег? — поинтересува се Тамалани.

— Ще си като пиявица с него. Дори Стреги не бива да го придружава, без ти да знаеш. Той иска Дънкан за учител по оръжейно майсторство. Увери се, че е съгласен със задържането на Айдахо в некораба. Белонда, пълен приоритет за всяко искане на Дънкан, свързано с данни по оръжейни въпроси. Някакви коментари?

Липсваха. Да, имаше достатъчно мисли и съображения за последствията, но решителното поведение на Одрейди явно зарази останалите.

Когато седна обратно на мястото си, старшата майка затвори очи и почака тишината да и каже, че е сама. Разбира се, видеоочите продължаваха да наблюдават.

Знаят, че съм уморена. Може ли някой да не е при тези обстоятелства? Още три сестри, убити от ония чудовища! Башарът! Трябва да почувстват удара на нашия камшик, за да научат веднъж завинаги урока си!

Отвори очи едва когато чу, че Стреги пристига с Тег. Помощницата го въведе, хванала го за ръка, но нещо в двамата говореше, че това не е голям човек, водещ дете. Движенията на Тег подсказваха, че по-скоро той е позволил на Стреги да има такова отношение към него. Трябва да е предупреждена, за да внимава.

Тег отиде до един от столовете, който се намираше до прозореца точно под бюста на Ченои. Случаен избор на позиция?

— Старша майко, искаш ли да остана? — Стреги пусна ръката на момчето и се премести по-близо до вратата.

— Седни ей там до Тамалани. Слушай и не ни прекъсвай. Трябва да знаеш какво ще се иска от теб.

Тег се набра заднешком и седна на стола, зает допреди малко от Дортужла, преди да каже:

— Предполагам, че сме на военен съвет.

Да, истински възрастен, макар и с детски глас.

— Все още не съм поискала плана ти — напомни му Одрейди.

— Добре. За неочакваните действия е потребно повече време, така че може и да не ви съобщя намеренията си, преди да дойде часът за действие.

— Наблюдавах ви с Дънкан. Защо проявяваш интерес към кораби от Разпръскването?

— Корабите за превоз на дълги разстояния се отличават по външния си вид. Видях ги из равнините на Гамму.

Тег се облегна назад, оставяйки им време да осмислят добре думите му, видимо зарадван от оживлението, обзело Одрейди. Решения! Без дълги дебати. Сегашната атмосфера бе благодатна за неговите потребности. *Не бива да разбират докъде стигат възможностите ми. Още не.*

— Ще предприемеш ли лъжлива атака?

Белонда влезе през вратата тъкмо когато Одрейди задаваше въпроса, така че докато сядаше, успя да изръмжи възражението си:

— Невъзможно! Те имат определени разпознавателни кодове и секретна сигнализация за...

— Бел, нека аз решавам тези въпроси, или ме снемете от командния пост.

— Това е мнение на Съвета! — каза Белонда. — Нямах...

— Способности на ментат ли? — Той я погледна право в лицето с познатото изражение на башара.

Светата майка предпочете да замълчи.

— Не бива да се поставя под въпрос моята лоялност! Ако сте решили да отслабвате влиянието ми, сменете ме!

— Нека се изкаже — обади се Там. — Днес не е първият Съвет, на който башарът сяда като равен с нас.

Белонда сведе брадичката си с около милиметър.

Тег се обърна към Одрейди:

— Избягването на военните действия е въпрос на проява на интелигентност от събрано многообразие и интелектуална мощ.

Хвърля обратно в лицето ни нашето двуличие! Веднага разпозна ментата в гласа му. Очевидно и Белонда го бе чула. Интелигентност и разузнаване в двоякото им значение^[1]. Без него воденето на война нерядко се възприема като нещастен случай.

Башарът седеше смълчан, оставяйки присъстващите да се пържат в соса на собствените си исторически наблюдения. Подтикът към конфликт стига далеч по-дълбоко от съзнанието. Тиранът е бил прав. Човешкият род постъпва като „единого звяра“. Силите,

привеждащи в действие огромното животно-колектив, водят обратно до племенните дни и дори отвъд тях.

Размеси вените.

Разшири lebensraum^[2] *за носителите на твоето потомство.*

Трупай енергията на останалите: събирай роби, ратаи, слуги, купувачи, работници... Термините често са взаимозаменяеми.

Одрейди разбираше какво прави той. Погълнатото от Сестринството познание го превръщаше в уникален ментат-башар. При него това се бе превърнало в инстинкт. Жаждата за поглъщане на енергия бе истинската причина за насилието на войната. Представяна като „лакомия, страх, че други ще отмъкнат събраното от теб, жажда за власт“ и т.н., и т.н. в дълги и безплодни анализи. Одрейди го бе чувала дори от Белонда, която очевидно не можеше да преглътне с лекота, че някакъв си *подчинен* ще им припомня онова, което те вече знаеха.

— Тиранът го е разбирал — рече Тег. — Преди време Дънкан го цитира: „Войната е поведение, което се корени още в отделната клетка от първичния океан. Изяждай всичко, което се докосва до теб, или то ще те изяде.“

— А ти какво предлагаш? — обади се Белонда с възможно най-хапливия си тон.

— Заблуждаваща маневра на Гамму, последвана от удар по базата им в Свързващия възел. За целта обаче са ни потребни наблюдения от първа ръка. — Той погледна многозначително към Одрейди.

Знае! — просветна мисълта в съзнанието ѝ.

— Мислиш ли, че проучванията ти на Свързващия възел като база на Сдружението все *още* са точни? — не се предаваше Белонда.

— Едва ли са имали време да променят много от това, което съм събрал тук. — Тег почука челото си, пародирайки по странен начин жеста на Сестринството.

— Englobement^[3] — каза Одрейди.

Белонда остро я погледна:

— Но цената!

— Да изгубиш всичко е по-скъпо! — напомни ѝ момчето.

— Сензорите на Огънатото пространство не трябва да са много големи. — Явно Одрейди вече мислеше за детайлите. — Дънкан ще ги заложи така, че при контакт да предизвикат Холцмановия ефект.

— Експлозиите ще са видими и ще ни посочат траекторията. — Тег остана на мястото си и се загледа в стената зад нея. Дали ще го приемат? Не се осмели да ги сплаши отново с друга проява на уникалната си дарба. Ех, ако Бел знаеше, че може да вижда не-кораби!

— Направи го — каза Одрейди. — Ти си оня, който командва. Възползвай се.

От Другите Памети пристигна ясното усещане за енергично подхилване на Тараза:

Дай му свобода на действие! Ето как съм спечелила репутацията си!

— Още нещо — обади се Белонда, като погледна към Одрейди. — Ти ли ще шпионираш за него?

— Кой друг може да влезе там и да излъчи видяното?

— Всички възможни начини и средства за предаване ще бъдат контролирани!

— Дори излъчването до нашия не-кораб, че не сме разкрити?

— В него има кодирано послание — каза Тег. — Дънкан е разработил шифър, за чието разчитане са необходими месеци, но и двамата не вярваме, че изобщо ще открият присъствието му.

— Умопомрачително — измърмори Белонда.

— На Гамму срещнах почитаема мама-военачалник — продължи Тег. — Не ги бива много, когато нещата опрат до онези необходими малки подробности. Според мен са прекалено самоуверени.

Белонда се вторачи в него и башарът ѝ отговори със същото, само че с невинни детски очи.

— Забравете за здравия разум, о, влизащи тук — изрецитира той.

— Вървете си, всички до един! — разпореди се Одрейди. — Достатъчно работа имате. А ти, Майлс...

Момчето вече се бе смъкнало от стола, но остана с вид, който убедително говореше, че винаги е чакал майка му да каже нещо важно.

— Лудостта на драматичните събития, които войната винаги усилва, ли имаше предвид?

— А какво друго? Сигурно не си помислила, че го казах във връзка със Сестринството!

— Дънкан понякога се включва в тази игра.

— Никак не ми се иска да прихванем лудостта на почитаемите мами — сериозно заяви Тег. — Знаеш, че е заразителна.

— Те направиха опит да установят контрол над половия инстинкт — напомни му Одрейди. — Това май винаги убягва от вниманието ти.

— Неудържимо безумие — съгласи се той и се облегна на масата, чиято повърхност бе съвсем малко под брадичката му. — Трябва да има нещо, което притегля обратно тези жени. Дънкан е прав: те го търсят и същевременно бягат от него.

— Разполагаш с деветдесет стандартни дни, за да бъдеш готов — каза старшата майка. — И нито ден повече.

[1] На английски език двете понятия се изписват еднакво. ↑

[2] Жизнено пространство (нем.) ↑

[3] Обхващане, събиране в едно (фр.) ↑

„Иш яра ад-ахдаб хадбат-у.“ (Гърбавият не вижда собствената си гърбица. — Народна пословица.) Коментар на „Бин Джебзърит“: „Гърбицата може да се види с помощта на огледала, но те показват и останалото.“

Башарът Тег

„Бин Джебзърит“ изпитваше слабост, бе убедена Одрейди; а в скоро време и цялото Сестринство трябваше да си даде сметка за реалното състояние на нещата. Никакво утешение не ѝ даваше фактът, че тя първа го бе разбрала. *Да се отказваме от най-ценния си ресурс, когато имаме най-голяма нужда от него!* Разпръскванията бяха стигнали далеч отвъд способността на човешките същества да събират опита на преживяното във форма, подлежаща на управление. *Можем само да извличаме основните елементи, което все пак е въпрос на преценка.* Ала жизнено необходима информация щеше да остане в спящо състояние заради важни и маловажни събития — струпвания, определяни като инстинкт. Ето как стояха нещата в действителност; налагаше им се да отстъпват към неизречено с думи познание.

Постепенно словото „бежанци“ възприе отсянката на значението, което бе имало преди появата на подправката. Малки групи от свети майки, изпращани от Сестринството, пазеха някои общи черти със старите епизоди на миграция на скитници, кретащи по забравени пътища с жалка покъщнина във вързопи от окъсан плат — натоварени в очукани детски колички или накачулени върху всевъзможни превозни средства — като жалки останки от човешкия род. Общата мъка преливаше във всяко лице, безизразно от отчаяние или пламнало от ярост.

И така: повтаряме историята и я повтаряме пак, и отново я повтаряме...

Когато Одрейди се появи в един от тръбоводите малко след обяд, мислите ѝ бяха фокусирани върху нейните Разпръснати сестри — политически бежанци, икономически бежанци, бежанци от някоя битка...

Тиране, това ли е твоята Златна Пътека?

Виденията все още я връхлитаха, докато влизаше в „офицерския“ стол на Централата — място, запазено единствено за свети майки. Тук те дори си сервираха сами.

Бяха минали двацет дни, откакто бе освободила Тег, за да отиде в главната база на разквартируваните военни части. Из Централата бродеха слухове, особено сред прокторите, макар че още нямаше признаци за следваща проверка на вота. Днес предстоеше обявяването на нови решения, включващи доста повече неща от посочването на онези, които щяха да я придружават до Свързващия възел.

Тя огледа столовата — неприветливо място с жълти стени, нисък таван и малки правоъгълни маси, подреджани една до друга за по-големи групи. През прозорците се виждаше двор-градина под прозрачен похлупак. Нискостъблени кайсии със зелени плодове, тревна площ, пейки... Когато слънчевата светлина пълнеше оградения двор, сестрите се хранеха навън. Днес обаче нямаше слънце.

Тя отмина мястото за самообслужване, което ѝ отстъпиха. *Покъсно, сестри.*

При ъгловата маса близо до прозорците (запазена за нея) преднамерено отмести столовете. Кафявият на Бел — с биологично саморегулиране — започна слабо да пулсира заради непривичното за него смущаване на покоя. Одрейди седна с гръб към помещението, знаейки, че постъпката ѝ ще бъде изтъкувана правилно. *Оставете ме насаме с моите мисли.*

Докато чакаше, загледа се към двора. Окръжаващият го жив плет от екзотични храсти с пурпурни листи бе пламнал в червено — гигантски цветове с фини тъмножълти тичинки.

Белонда пристигна първа и се отпусна в любимия си саморегулиращ се стол, без да каже и дума за новото място, на което го бе намерила. Напоследък често се появяваше неспретнатата — с охлабен пояс, набръчкана роба и трохи от храна по гърдите. Днес обаче външният ѝ вид бе безупречен.

Хм, защо ли е така?

— Там и Шийена ще закъснеят — каза тя.

Одрейди прие, съобщението, без да престава да я оглежда внимателно. Не беше ли и малко по-слаба? Изглеждаше невъзможно една сестра да е напълно изолирана от протичащото в сетивната зона

на нейните грижи, но понякога работното напрежение ѝ пречеше да забележи дребните промени. Трябваше да се върне малко назад в наблюденията си, за да установи, че стоящата сега пред нея света майка е била досущ същата през последните няколко седмици.

Нещо се бе случило с Белонда. Всяка от присъстващите бе в състояние да упражнява достатъчен контрол върху теглото и фигурата си. Въпрос на вътрешна химия — приглушени или пуснати на воля огньовете. От години бунтарката Бел парадираше със „специфичното“ си телосложение.

— Смъкнала си теглото — рече Одрейди.

— Пълнотата започва да ме прави прекалено бавна.

Не, за нея това никога не е било достатъчна причина да смени навиците си. Компенсирала бе с бързина на мисълта, прожекционна информация или експресен транспорт.

— Дънкан успя да се добере до теб, нали?

— Не съм нито лицемер, нито престъпница!

— Струва ми се, че е време да те пратим в наказателен кийп. Периодично повтарящото се насмешливо бодване обикновено отегчаваше Белонда. Днес обаче то не ѝ направи никакво впечатление. След като почувства почти физически натиска на Одрейдиния поглед, тя обясни:

— Ако толкова искаш да знаеш, Шийена е причината. Буквално ме преследваше, за да коригирам външния си вид и да разширя кръга на своите близки съмишленици. Досадно е! Готвя се да я накарам да спре.

— Защо Там и Шийена ще се забавят?

— Преглеждат записа на последната ти среща с Дънкан. Бях наложила строги ограничения на достъпа до него. Не си струва да се гледа какво ще се случи, когато той стане общо достояние.

— Кое то е неизбежно...

— Напълно вярно. Успях само да спечеля малко време, за да се подготвим.

— Бел, не искам записът да се изझे и потули.

— Дар, с какво *лично* ти си се захванала?

— Ще го обявя на Общ събор.

Изненадата в погледа на Белонда не се нуждаеше от слова.

— Имам право да свикам Общ събор — напомни Одрейди. Белонда се облегна назад и продължи да я гледа внимателно; преценяваше и питаше, но без нито една дума... Последният Общ събор на „Бин Джезърит“ беше се състоял след смъртта на Тирана. А преди него — при узурпирането на властта от същия този Тиран. Общ събор бе немислим, след като почитаемите мами предприеха атаките си. Прекалено голям разход на време в сегашната отчаяна обстановка.

В същия миг Белонда попита:

— Ще рискуваш ли да призовеш сестри от оцелелите ни кийпове?

— Не, Дортужла ще ги представя. Вече има прецедент, както знаеш.

— Най-напред освободи Мурбела, а сега — Общ събор.

— Освободена? Мурбела е привързана със златна верига. Къде ще върви без своя Дънкан?

— Но си му дала правото да напуска кораба!

— Е, направил ли го е?

Белонда реши да смени темата:

— Вярваш ли, че информацията за корабното въоръжение е всичко, което му трябва?

— Знам го.

— Спомням си за Джесика, обърнала гръб на ментата, който имал за задача да я убие.

— Ментатът останал прикован на място от собствената си вяра.

— Дар, понякога и бикът промушва матадора.

— Но доста по-често не го прави.

— Оцеляването ни не бива да зависи от статистически данни!

— Съгласна съм. Ето защо ще свикам Общ събор.

— И помощниците ли?

— Всички.

— Дори Мурбела? Тя готова ли е за помощница?

— Мисля, че дотогава може да бъде и света майка.

Известно време Белонда остана с отворена уста, след което отбеляза:

— Дар, прекалено бързо е движението ти!

— Времената го изискват.

Светата майка погледна към вратата на помещението за хранене.

— Ето я и Там — каза тя. — Закъсна повече, отколкото очаквах.

Тамалани пристигна, дишайки тежко, защото бе бързала. Отпусна се в синия си стол с биологично саморегулиране, забеляза разместването и обяви:

— Ей сега ще дойде и Шийена. Показва някои записи на Мурбела.

Белонда се обърна към нея.

— Старшата майка се кани да я подложи на теста с Агонията и да свика Общ събор.

— Не съм изненадана — отвърна Тамалани с обичайната си прецизност. — Въпросът с положението на тази почитаема мама трябва да бъде разрешен възможно най-скоро.

В този момент и Шийена се присъедини към тях, заемайки столалюлка отляво на Одрейди. Попита още докато седеше:

— Наблюдавали ли сте как ходи Мурбела?

Одрейди бе впечатлена от начина, по който зададеният внезапно въпрос, изречен без предисловие, привлече цялото им внимание. *Мурбела се разхожда из кораба.* Забеляза го чак тази сутрин. Хубава е и веднага грабва окото. За останалите бин-джезъритки — както свети майки, така и помощници — тя бе нещо необикновено, екзотично. Дошла при тях от външния свят напълно оформена. *Една от онези.* Впрочем движенията ѝ бяха основното, което се набиваше в очи. Нейната хомеостаза^[1] сякаш излизаше извън нормите.

Въпросът на Шийена отправи в друга посока мислите на старшата майка. Налагаше се преосмисляне на някои странности в твърде приемливия външен вид на прехода при Мурбела. Но какви точно бяха те?

Движенията ѝ изглеждаха винаги грижливо подбрани. Като че ли изключваше всичко ненужно, когато се налагаше да отиде от едно място до друго. *Пътят на най-малкото съпротивление?* Именно този маниер на Мурбела причиняваше особена тръпка у Одрейди. Разбира се, Шийена също го бе забелязала. Беше ли бившата почитаема мама от онези, които всеки път щяха да избират лесния начин? Същият въпрос можеше да бъде прочетен и по лицата на придружаващите я.

— Агонията ще направи избора — рече Тамалани.

Одрейди погледна недвусмислено към Шийена:

— Е, и?

Попита я, понеже все пак тя бе задала въпроса.

— Навярно само защото изразходва излишна енергия. Съгласна съм с Там. Агонията...

— Не правим ли ужасна грешка? — запита Белонда.

Нещо в тона, с който бе зададен въпросът, показва на Одрейди, че Бел е приключила с равносметката на ментат. *Видяла е онова, което възнамерявам да сторя!*

— Ако имаш предвид по-подходящ начин, кажи го веднага — настоя тя.

Или не се обаждай.

Възцари се мълчание. Старшата майка огледа една след друга присъстващите, задържайки най-дълго погледа си на Бел.

Богове, където и да сте, помогнете ни! Въпреки че аз, бидейки бин-джезъритка, съм прекалено много агностик, за да отправя тази молба с нещо повече от надежда за покриване на всички възможности. Бел, не го издавай. Ако знаеш какво ще направя, трябва също и да разбереш, че то задължително ще излезе наяве, когато му дойде времето,

Белонда се изкашля, за да прекъсне унеса на Одрейди.

— Ще се храним ли, или само ще приказваме? Хората ни гледат.

— Да направим ли още един опит със Сцитал? — на свой ред попита Шийена.

Беше ли това желание да отклони вниманието ми?

— Засега да не му се дава нищо! — отзова се Белонда — Той е резервен вариант. Нека се произпоти.

Одрейди я огледа внимателно. Беше ядосана заради мълчанието, наложено ѝ по силата на тайното решение. Отбягваше да срещне погледа на Шийена. *Ревнува! Бел ревнува Шийена!*

— Сега аз съм само съветник — обади се Тамалани, — но...

— Престани! — рязко я прекъсна Одрейди.

— Там и аз говорихме нашироко за оня гола. — рече Белонда. (За нея Айдахо бе винаги „оня гола“, когато искаше да каже нещо пренебрежително.) — Защо той си мисли, че има за какво да разговаря тайно и насаме с Шийена?

Строг поглед към споменатата.

Одрейди забеляза взаимното подозрение. *Тя не приема обяснението. Отхвърля ли и склонността на Дънкан към емоции?*

— Старшата света майка вече го обясни! — каза бързо Шийена.

— Емоция! — с презрение се изсмя Белонда.

Одрейди извиси гласа си и сама остана изненадана от своята реакция:

— Потискането на чувствата е слабост!

Нависналите вежди на Тамалани се повдигнаха.

— Ако не се превием, може да се счупим.

Преди Белонда да отговори, старшата майка добави:

— Ледът може или да се разбие на парчета, или да се стопи.

Ледените деви са уязвими само с един вид нападение.

— Гладна съм — внезапно смени темата Шийена. *Примирие?*

Тамалани стана и отбеляза:

— Рибена чорба с куп подправки. Трябва да ядем риба, преди морето да си е отишло. В неентропното хранилище няма достатъчно място.

Одрейди проследи отдалечаването на съратниците си към щанда за самообслужване. Осъдителните думи на Тамалани ѝ напомниха за оня втори ден, прекаран с Шийена, след като бе взето решението за поэтапното ограничаване на Голямото море. В ранното утро, застанала до прозореца в стаята на младата света майка, тя бе проследила полета на чайка на пустинния фон.

Махаше с криле на север: едно същество, изцяло не на място в тамошния пейзаж, но много красиво с дълбоко носталгичния си порив.

Белите криле проблясваха на ранната слънчева светлина. Черно петънце под и пред очите. Изведнъж птицата се зарея с неподвижно тяло. А след това, издигайки се нагоре от някакво въздушно течение, сви крилете си като ястреб и изчезна от погледа зад по-далечна сграда. Когато се появи отново, носеше в човката си нещо, което погълна, помагайки си с крилото.

Чайка — самотна и приспособяваща се.

И ние се адаптираме. Наистина имаме нужда от адаптация.

Подобна мисъл не беше от даващите покой. Напоследък нищо не носеше отмора. По-скоро обратното. Одрейди също се почувства изблъсквана и отнасяна от опасно течение. Не само любимият ѝ Дом на Ордена, но и цялата човешка вселена се разломяваше и от старите очертания постепенно възникваха нови форми. И може би бе

правилно, че в тази нова вселена Шийена продължава да крие своите тайни от старшата майка. *Да, тя действително крие нещо.*

Хапливите нотки на Белонда отново я върнаха към заобикалящата ги обстановка:

— След като няма сама да си сервираш, мисля, че трябва да се погрижим за теб.

Остави пред нея съд с ароматна рибена чорба, а до него сложи голям комат чеснов хляб.

Почти веднага след като опитаха ястието, Бел остави лъжицата си на масата и се загледа изпитателно в нея. После каза:

— Няма да си внушаваме, че „се обичаме взаимно“ или други отчаяни глупости от този род, нали?

— Благодаря ти, че ми донесе храната.

Шийена преглътна и лицето ѝ светна от широка усмивка:

— Много вкусно.

Белонда възобнови храненето си.

— Бива си я. — Явно бе доловила неизречения коментар. Тамалани ядеше методично, докато погледът ѝ се местеше от Шийена към Белонда, а после към Одрейди. Изглежда бе съгласна с предложеното смекчаване на неодобрителната позиция към емоциите. Поне не възрази гласно, докато останалите по-възрастни сестри по всяка вероятност щяха открито да се противопоставят.

Главното бе любовта, която „Бин Джезърит“ се стараеше да отрече. В големите и малките неща. Колко начини имаше за приготвяне на превъзходни, поддържащи живота храни, рецептите за които бяха истинско олицетворение на много любви — стари и нови! Тази рибена чорба, галеща меко езика, също идваше отнякъде, с дълбоко заложени в нечия обич корени — у дома жената оползотворява онази част от дневния улов, която съпругът ѝ не е успял да продаде.

Самата същина на „Бин Джезърит“ бе притулена в невероятно много любви. Имаше ли нещо друго, което така да се грижи за неизречените нужди на човечеството? Кой бе работил толкова упорито за съвършенството на човешкия род?

Щом Белонда изпразни съдината си, обра останалото в нея с последното късче хляб. Преглътна и се замисли.

— Струва ми се, че любовта ни отслабва — каза тя, ала в гласа ѝ нямаше сила, с която да убеди другите.

Една помощница би го изрекла по същия начин. Направо от Кодата. Одрейди прикри забавлението си и контрира с друго „стъпало“ от същата кода.

— Пази се от жаргона. Той най-често крие невежество и има малка познавателна стойност.

Уважение и внимание изпълниха очите на Белонда.

Шийена се отдръпна от масата и обърса уста със салфетката. Тамалани стори същото. Нейният саморегулиращ се стол я пое, когато се облегна назад с дяволит блясък в очите.

Там знае! Старата вещица-хитруша продължава да чете ходовете ми. Но Шийена... Каква е нейната игра? Готова съм да твърдя, че се надява да отвлече вниманието ми. Много я бива за тази работа, нали сама я учих. Е, добре... За играта обаче са нужни двама. Продължавам да притискам Белонда, без да отмествам погледа си от моето малко бездомниче от Дюн.

— Бел, колко струва почтеността? — запита Одрейди.

Светата майка посрещна с мълчание атаката. В бинджезъритския жаргон бе скрито определение за почтеността и те всички го знаеха.

— Редно ли е да почитаме паметта на лейди Джесика заради нейната хуманност? — продължи Одрейди. *О, Шийена е изненадана!*

— Джесика изложи на опасност Сестринството!

Белонда обвинява.

— На тях, на сестрите си вярна бъди — измърмори Тамалани.

— Древната ни дефиниция за почтеност ни помага да останем човечни — каза Одрейди.

Чуй ме добре, момиче.

— Ако го загубим, всичко е загубено — изрече Шийена с глас малко по-силен от шепот.

Одрейди сдържа въздишката си. *Аха, това е значи!* Току-що говорилата улови погледа ѝ и каза:

— Ти ни даваш указания, разбира се.

— Неясни мисли — отзова се Белонда. — Най-добре е да ги избягваме.

— Тараза ни назоваваше „Бин Джебърит“ от Второто пришествие — напомни Шийена.

Настроението на Одрейди все повече започваше да клони към самообвинителна фаза.

Проклятието на нашето сегашно съществуване. Злокобните фантазии могат да ни унищожат.

Колко лесно бе да се призове бъдещето, което ги гледаше от пламтящите оранжеви очи на обзетите от дива ярост почитаеми мами. А страховете от многоликото минало се тълпяха, сякаш приклекли кучета, в Одрейди — крайно напрегнати мигове, събрани във фокуса на остри зъби.

Тя с усилие върна вниманието си върху неотложния проблем:

— Кои ще ме придружат до Свързващия възел?

Всички знаеха за мъчителните преживявания на Дортужла, а из Централата дори бе тръгнала зловеща приказка: *Който отиде със старшата майка, може да нахрани футарите.*

— Там — каза Одрейди, — ти и Дортужла.

Може да бъде и смъртна присъда. Следващата стъпка се разбира от само себе си.

— Шийена — продължи старшата майка, — ти ще Споделиш с Тамалани. Дортужла и аз ще Споделим с Бел. А пък аз ще го направя и с теб, преди да тръгнем.

— Света майко! — Белонда сякаш се вцепени. — Не съм подходяща да заема мястото ти.

Одрейди продължаваше да гледа към Шийена:

— Подобно нещо не е било предлагано. Просто ще те направя хранилище на моите животи.

Видя ясно изписан страх по лицето на Шийена, но светата майка не дръзна да откаже пряката заповед.

Одрейди кимна към Тамалани.

— Аз ще Споделя по-късно. Ти и Шийена го направете сега.

Тамалани се приведе към младата жена. Отсъдата на напредналата възраст и очакващата я скоро смърт превръщаха заръчаното в приятно дело за нея, ала Шийена неволно се дръпна назад.

— Сега — рече Одрейди.

Нека Там види онова, което криеш.

Нямаше измъкване. Шийена сведе глава към Тамалани, докато двете се докоснаха. При размяната сякаш припламна електрическа искра и цялата столова го почувства. Разговорите спряха, всички погледи се обърнаха към масата до прозореца.

В очите на Шийена имаше сълзи, когато тя се отдръпна.

Усмивайки се, Тамалани направи меко, почти галещо движение с двете си ръце по бузите ѝ.

— Няма нищо, мила. Всички се страхуваме от тези неща и понякога правим глупости заради тях. Но съм доволна да те наричам сестра.

Кажи ни го, Там! Веднага!

Ала старицата реши да не го прави. Обърна се към Одрейди.

— Длъжни сме да запазим човечността си независимо от цената. Урокът ти е попаднал на добро място. А и добре си обучила Шийена... Дар, когато тя Споделя с теб, не би ли могла да намалиш влиянието ѝ върху Айдахо?

— Няма да намалявам силата на възможна старша майка — отвърна Одрейди. — Благодаря ти, Там. Мисля, че не трябва да пътуваме до Възела с излишен багаж. И още! До довечера искам доклад за напредъка на Тег. Пиявицата, лепната за него, е отсъствала прекалено дълго.

— Ще разбере ли, че вече има две пиявици? — запита Шийена.

Я, колко се радва!

Одрейди се изправи.

Ако Там я приема, трябва да го сторя и аз. Тамалани никога няма да предаде нашето Сестринство. А Шийена... Тя в най-пълна степен разкрива естествените черти на общите ни човешки корени. И все пак... Искане ми се никога да не бе сътворила онова изваяние, което нарече „Празнота“.

[1] Постоянство на различни параметри на организма, както и на физиологични функции, което се поддържа от сложни рефлексии системи и механизми. ↑

„Религията трябва да бъде приемана като източник на енергия. Тогава тя може да бъде направлявана с оглед на целите ни, но само в границите, определени от опита на преживяното. Тук е потайният смисъл на Свободната Воля.“

Мисионария Протектива

Плътна облачна покривка се бе настанила над Централата и работната стая на Одрейди тънеше в сива тишина, към която тя се чувстваше съпричастна заради обхваналото я вътрешно бездействие. Сякаш не смееше да направи каквото ѝ да е движение, за да не разбуди опасни сили.

Ценят на изпитанието на Мурбела с Агонията. Не трябва да мисля за поличби.

Метеорологичната служба пусна категорично предупреждение за идващите облаци. Оказаха се резултат на неочаквано преместване_. Бяха взети коригиращи мерки, за които също бе необходимо време. Междувременно трябваше да се очакват силни ветрове, можеше да има и валежи.

Шийена и Тамалани стояха до прозореца и гледаха зле регулираната атмосферна обстановка. Раменете им се допираха.

Одрейди ги наблюдаваше от стола си до масата. След вчерашното Споделяне двете се бяха превърнали в нещо подобно на една личност, което впрочем не бе неочаквано събитие. Знаеше се за такива, макар и немногобройни, прецеденти. Случаите на размяна, протичащи в присъствието на отровен екстракт от подправката или при реална смърт, не позволяваха по-нататъшен контакт между участниците в ритуала. Беше интересно да се наблюдава. Гърбовете им странно си приличаха — изпънати и неподвижни.

Екстремните мерки, наложили и направили възможно Споделянето, предизвикваха мощни изменения на личността и Одрейди от собствен опит знаеше, че са необходими толерантност и разбиране. Каквото и да бе скрила младата света майка, Там също ще

го запази скрито. *Нещо, свързано с изначалното чувство за хуманност у Шийена.* На Тамалани можеше да се вярва. Не че наблюдателите-вардияни щяха да спрат да следят и опипват и най-незначителните подробности, но точно сега никой нямаше нужда от нова криза.

— Днес е денят на Мурбела — каза Одрейди.

— Вероятността тя да не оцелее е голяма — заяви Белонда, прегърбена напред в стола си с биологично саморегулиране. — Какво ще стане тогава с нашия скъпоценен план?

Нашият план!

— Екстремна ситуация — отвърна старшата майка.

В този контекст понятието имаше няколко значения. Белонда го изтълкува като възможност за прибиране на персоналните спомени на Мурбела в мига на смъртта ѝ.

— Не бива да позволяваме на Айдахо да наблюдава — уточни тя.

— Заповедта ми остава в сила — каза Одрейди. — Мурбела го пожела и аз дадох дума.

— Грешка — замърмори Белонда. — Грешка...

Одрейди знаеше откъде извират опасенията ѝ. Бяха видими за всички — някъде в Мурбела е стаено нещо изключително болезнено. То я принуждава да се плаши от определени въпроси така, както се чувства животно, намиращо се пред хищник. Каквато и да е причината, корените ѝ бяха много дълбоко. Дори хипнотичен транс не можеше да ги извади наяве.

— Е добре! — заговори високо Одрейди, за да подчертае, че се отнася за всички присъстващи. — Никога преди не сме го правили по този начин. Тъй като не можем да изведем Дънкан от кораба, налага се ние да отидем при него. Той ще присъства.

Шокът за Белонда продължаваше. Досега никой — с *изключение на проклетия Куизъц Хадерах и сина му Тирана* — не бе научавал подробностите на висшата тайна на „Бин Джебърит“. И двете чудовища бяха почувствали Агонията. Две катастрофи! Нямаше никакво значение, че тази на Тирана бе протекла едновременно навътре във всяка клетка, за да го превърне в симбионт на пясъчен червей — нито истински Шай-хулуд, нито истински човек. Също и Муад’Диб! Той дръзна да преживее теста с Агонията и виж какво стана в крайна сметка!

Шийена се обърна от прозореца и направи крачка към масата. Дори и сега Одрейди продължаваше да изпитва странното усещане, че застаналите там две жени са се превърнали в подобие на Янус — гръб в гръб, но едно същество...

— Бел е объркана от обещанието ти — рече Шийена.

Колко внимателен и мек бе гласът ѝ!

— Дънкан може да се окаже катализаторът, който да издърпа Мурбела през премеждието — поясни Одрейди. — Изглежда подценявате любовната сила.

— Не! — обади се Тамалани, сякаш говореше на прозореца пред себе си. — Аз не се страхувам от силата на любовта.

— Може и така да е!

Бел все още се държеше надменно и донякъде презрително, но думите ѝ прозвучаха естествено, въпреки че запази непреклонното си изражение.

— Високомерие — измърмори Шийена.

— Какво? — рязко се завъртя Белонда в специалния си стол, принуждавайки го да изквичи с възмущение.

— Със Сцитал претърпяхме общо поражение — каза Шийена.

— Нима? — Светата майка явно продължаваше да се терзае за тайната ѝ.

— Мислим, че правим история — добави младата жена и се върна на мястото си до Тамалани. Двете продължаваха да гледат от прозореца.

Белонда отново се обърна към Одрейди:

— Разбираш ли го?

Старшата майка не ѝ обърна внимание. Нека ментатът се потруди сам и намери отговора!

Прожекционният апарат на работната маса прещрака и се появи съобщение, което Одрейди изговори:

— На кораба още няма готовност.

Отново погледна безкомпромисните неподвижни гърбове до прозореца.

История ли?

Що се отнася до Дома на Ордена, самата тя предпочиташе да мисли за съвсем малко неща като за правене на история преди времето на почитаемите мами. Може би с изключение само на постоянното

достигане до сан на светите майки, преминали през изпитанието Агония с подправката.

Също като река.

Тя течеше и отиваше нанякъде. Можеш да застанеш на брега (както мислеше понякога, че са постъпвали тук) и да следиш течението. От картата разбираш закъде пътува реката, но никое изображение няма да ти разкрие по-съществени неща. Защото не съществува карта, която да ти покаже потайните движения на речното тяло. Какво ставаше с тях, къде отиваха по-нататък?

В днешно време картите нямаха особена стойност. Разпечатка или снимка от Архивната служба не бе пособието, което им трябваше. Някъде сигурно има нещо по-добро и свързано с всички онези животи. Би могъл да носиш такава карта в паметта си и от време на време да я оглеждаш по-отблизо.

Какво ли се е случило със светата майка Перинти, която пратихме миналата година?

Картата-в-паметта щеше да се наложи и с нейна помощ да се изработи „Сценарий за Перинти“.

Никак не ни харесва, че ни е подхванало нечие чуждо течение, че не знаем какво ще се появи на следващия завой на реката. Винаги предпочитаме полет отгоре, дори когато някоя командна позиция трябва да остане само част от други вълни. Всичко, което тече, включва непредсказуеми неща.

Одрейди вдигна поглед, за да види наблюдават ли я трите ѝ събеседнички. Тамалани и Шийена се оказаха с гръб към прозореца.

— Почитаемите мами явно не си спомнят, че приемането на която и да е форма на консерватизъм може да бъде опасно — рече Одрейди. — И ние ли сме го забравили?

Те продължиха да я гледат безмълвно, въпреки че бяха чули думите ѝ. Станеш ли прекалено консервативен, оставащ неподготвен за изненади. Ето на какво ги бе учил Муад’Диб, а неговият син Тиранът бе направил Урока незабравим.

Навъсеното изражение на Белонда не се промени.

От дълбините на Одрейдиното съзнание пошепна Тараза: *Внимавай, Дар. Аз имах късмет. Бързо се сдобих с предимство. Също като теб. Но ти не можеш да разчиташ на късмет и това ме притеснява. Дори не помисляй за случайно щастие. Много по-добре е*

да се довериш на водните си изображения. И нека Бел да си каже приказката!

— Белонда — рече Одрейди. — струва ми се, че ти прие Дънкан.

— В определени граници — изречено с ясно обвиняващ тон. — Мисля, че трябва да отидем на кораба — заговори Шийена, наблягайки на необходимостта от действие. — Мястото тук не е добро за чакане. Боим ли се от онова, което може да стане с нея?

Там и Шийена се обърнаха едновременно към вратата, сякаш един и същ кукловод придърпваше конците, на които бяха окачени.

Прекъсването бе добре дошло за Одрейди. Въпросът на Шийена я обезпокои. *Какво би могло да стане от Мурбела ли? Катализатор, сестри мои. Катализатор.*

Вятърът ги разтърси, когато излязоха от Централата. Този път Одрейди бе благодарна за тръбоводния транспорт. Ходенето пеша можеше да почака по-благоприятни температури, когато нямаше да усещат фучащото дърпане в полите на робите си.

След като седнаха в отделен вагон, Белонда отново подхвана обвинителния си припев.

— Всичко, което върши, може да е само прикритие.

Отново и отново повтаряше често звучащото предупреждение на „Бин Джезърит“ за ограничаване на зависимостта им от ментатите: „Логиката е сляпа и нерядко познава единствено собственото си минало.“

Тамалани се обади с неочаквана подкрепа:

— Бел, отиваш към параноя!

Шийена се отзова с по-мек глас:

— Чух те да казваш, Белонда, че логиката е подходяща за играта билиарден шахмат, но нерядко се движи прекалено бавно за потребностите на оцеляването.

Светата майка седеше пламнала и мълчалива; само слабият съскащ тропот на преминаването през тръбовода нарушаваше спокойствието.

В кораба не бива да се вземат болки и обиди.

Одрейди също се обади, повтаряйки тона на Шийена:

— Бел, драга Бел. Нямаме време, за да огледаме всички разклонения на сполетялата ни беда. Вече не можем да казваме: „Ако

това се случи, със сигурност трябва да последва онова, а тогава нашите ходове ще са тези, тези и тези...”

Ето че и Белонда се обади със злорадо подхилване:

— О, мили Боже! Каква бъркотия представлява умът на обикновения човек. В противен случай нямаше да ми се налага да настоявам, че имаме нужда, но не можем да си позволим само едно — достатъчно време за всеки отделен план.

Сега говореше ментатът в нея, намеквайки им, че знае за дефекта, причинен от гордостта на обикновените и умствени способности. *Колко зле организирано и неподредено място! Представете си какво натворява не-ментатът, боравещ с порядък от толкова ниско ниво.* Тя се пресегна през пътеката и потупа Одрейди по рамото:

— Всичко е в ред, Дар. Ще се държа както трябва.

Старшата майка се запита какво би помислил външен човек наблюдавал сцената. И четирите действия в синхрон заради една сестра.

Но и заради изпитанието с Агонията, очакващо Мурбела.

Хората виждаха само външната страна на маската, носена от светите майки.

Когато сме длъжни (а това се налага през повечето от дните, в които живеем сега), извършването от нас се отличава с изненадващо равнище на компетентност. Никакво възгордяване, просто факт. Но само да се отпуснем за миг, и в периферията чуваме същия брътвеж, както е при обикновените хора. Нашият просто е по-обемист. Прекарваме живота си в малки общности също като останалите. Сфери на духа и сфери на тялото.

Белонда се бе успокоила и отпуснала ръце в скута си. Знаеше какво е замислила Одрейди, но засега го запазваше за себе си. Това бе доверие, минаващо отвъд способностите на ментата за преценка на бъдещи възможности, превръщайки се в нещо по-важно, в чиято основа бе хуманността. Обективизираната преценка бе великолепен инструмент, но нищо повече. В края на краищата ефективността на всички инструменти зависеше от факта в чии ръце са попаднали. Одрейди не съумяваше да намери отговор на въпроса как да изрази благодарността си, без да се стигне до намаляване на доверието.

Трябва да извървя мълчаливо пътя си по опънатото под мен възже.

Сетивата ѝ долавяха празнотата на зейналата пропаст и цялата обстановка с кошмарните видения, призовани от тези размишления. Невидимият преследвач с брадвата бе стигнал още по-близо. Искаше да се обърне и идентифицира дебнещата фигура, но все още успяваше да устои на изкушението. *Няма да допусна грешката на Муад'Диб!* Прорицанието-предупреждение, което видя за първи път на Дюн, при руините на сийча Табър, нямаше да бъде прогонено и обезсилено, докато не свърши или тя, или Сестринството. *Нима страховете ми създадоха тази ужасяваща заплаха? Определено не!* И въпреки всичко тя долавяше, че е гледала втрещено във Времето в оня древен укрепен пост на свободните, сякаш цялото минало и цялото бъдеще са били замръзнали в една картина, която не подлежи на промяна. *Муад'Диб, трябва да се освободя напълно от теб!*

Пристигането им в зоната на приземяване я откъсна от мислите, изпълнени със страховити видения.

Мурбела чакаше в помещението, подготвено от прокторите. В средата се намираше неголям амфитеатър от около седем метра по дължината на ограждащата го отсрещна стена. Тапицирани пейки се извисяваха нагоре в стръмна дъга — места за не повече от двайсетина наблюдатели. Прокторите бяха я оставили без обяснения на най-долната пейка; съсредоточила оттам погледа си в маса, носена от суспенсорно устройство. Отстрани на масата висяха ремъци, чието предназначение бе да обездвижат всеки, който легне върху нея.

Мен.

Мислеше за странната поредица от стаи, включени в огромното помещение. Досега никога не бе допускана в тукашната част на кораба. Изложена на показ, почувства се много по-неуютно, отколкото ако се намираше под открито небе. Малките стаи, през които я доведоха до амфитеатъра, очевидно бяха предназначени за спешна медицинска дейност — реанимационна апаратура, санитарни ухания, антисептици.

Довеждането ѝ тук бе протекло безапелационно. Не получи отговор на нито един от въпросите си. Прокторите я взеха по време на упражненията по прана-бинду от класа за напреднали помощници. Казаха само: „По заповед на старшата света майка.“

Поведението на стражата ѝ разкри много неща. *Внимателно, но безкомпромисно.* Задачата им бе да не допуснат тя да избяга. Както и да отиде там, където бе наредено. *Не бих правила и опит за бягство!*

Къде ли е Дънкан?

Одрейди ѝ бе обещала той да бъде с нея по време на Агонията. Отсъствието му означаваше ли, че сега няма да пристъпят към крайното изпитание? Или го бяха скрили зад някоя секретна стена, през която да гледа, без да бъде видян?

Искам го до мен!

Нима не разбираха как да я държат в ръцете си? Не, познаваха я достатъчно добре!

Заплашвайки да ме лишат от този мъж. Той е всичко необходимо, за да остана тук и да бъда доволна. Задоволена! Каква безсмислена дума. Допълнена. Така е по-добре. Аз не съм цяла, когато сме разделени. И той също го знае, дяволите да го вземат.

Мурбела се усмихна. *Откъде го знае ли? Хм, защото и Дънкан изпитва същото.*

Нима това бе любов? Теглещото я желание ни най-малко не отслабваше силите ѝ. А любовта причинява слабост, твърдяха и в „Бин Джебърит“, и при почитаемите мами. Тя обаче се чувстваше по-силна с Дънкан. Дори малките му прояви на внимание вливаха в нея нова енергия. Когато сутрин ѝ донасяше димяща чаша тонизиращ чай, чувстваше се по-добре, защото го вземаше от ръцете му. *Може би има нещо повече от любов между нас?*

Одрейди и придружителите ѝ влязоха в амфитеатъра откъм най-горния ред и спряха за миг, загледани в седящата долу фигура. Бе облечена в дълга и гарнирана с бяло роба на старша послушница, седнала с подпрени на коленете лакти, положила брадичка върху свитите си юмруци. Цялото ѝ внимание бе съсредоточено в масата.

Тя знае.

— Къде е Дънкан? — запита Одрейди.

Мурбела стана и се обърна, докато старшата майка задаваше въпроса, който потвърди подозренията ѝ.

— Ще го намеря — каза Шийена и ги остави.

Мурбела чакаше мълчаливо, пресрещнала погледа на Одрейди.

Трябва да стане наша — мислеше старшата майка. „Бин Джебърит“ никога не се бе нуждаел повече от нещо. Колко

незначителна бе фигурата долу, а колко важни черти бяха събрани в личността ѝ. Почти овалното лице, разширяващо се около веждите, говореше за нов бин-джезъритски дух. В широко изтеглените едно от друго зелени очи под извитите вежди вече не бе стаен зъл поглед, нямаше и оранжеви петънца. Малката уста бе спряла да се цупи.

Готова е.

Шийена се върна с Дънкан.

Одрейди го погледна бегло. *Нервен.* Значи вече му е казала. *Добре.* Това бе приятелска постъпка. Може би точно приятели му трябваха тук.

— Сега ще седнеш и ще останеш на мястото си, докато не те повикам — рече Одрейди. — Шийена, стой при него.

Без да ѝ бъде наредено, Тамалани застана от другата му страна. С внимателен жест младата жена прикани и двамата да седнат.

Придружена от Белонда, Одрейди слезе при Мурбела и приближи до масата. Оралните спрейове, подредени в далечния край, бяха готови за довеждане на пациентката в нужното състояние. Старшата майка посочи модифицираните спринцовки и кимна на Белонда, която излезе през страничната врата, за да потърси светлата майка лекар-Сук, натоварена със зареждането им с екстракт от подправката.

Отмествайки масата от отвъдната стена, Одрейди се зае с проверка на ремъците и разполагане на подложките възглавнички. Провери с методични движения дали всичко е поставено на място върху малката лавица под масата. Обърна внимание на предпазителя за уста, недаващ възможност на Агонизиращата да прехапе езика си. Дори го опипа, за да се увери, че е достатъчно здрав. Мурбела имаше извънредно яки челюстни мускули.

Белонда се върна с екстракт от подправка и се зае да пълни резервоарите на спрейовете. От отровната есенция се разнесе остър мирис на горчив дарчин.

Привличайки вниманието на Одрейди, Мурбела каза:

— Благодарна съм ти, че сама проверяваш всичко.

— Благодарна значи! — захили се Белонда, без да вдига поглед от възложената ѝ работа.

— Бел, нека аз решавам какво да правя — заяви старшата майка, гледайки внимателно към Мурбела.

Белонда не прекъсна заниманието си, но се почувства, че душевното ѝ равновесие е нарушено. Нима отново ще остане в сянка? Мурбела не бе преставала да се удивява на промяната в поведението на помощниците, оказали се в компанията на старшата майка. Определено обезличаване. Телом там и същевременно отсъстващи. Така и не успяваше да го постигне, дори след като пробният ѝ период привърши и тя се озова сред напредналите помощници. *И с Белонда ли бе същото?*

Отправила напрегнат поглед към Мурбела, Одрейди каза:

— Знам какви резерви таиш в сърцето си и какви граници поставяш на обвързването с нас. Още по-добре. Не възразявам, тъй като резервите ти, общо взето, се различават съвсем малко от онова, което всяка света майка къта в себе си.

Откритост.

— А разликата, ако искаш да знаеш, се заключава в чувството за отговорност. Аз отговарям за Сестринството, доколкото то все още съществува... Наистина голяма отговорност, въпреки че някога гледах на нея с неприязън и завист.

Белонда изсумтя.

Одрейди сякаш не го забеляза и продължи:

— След Тирана Сестринството малко нещо се повкисна. Контактът с почитаемите мами никак не подобри нещата. От тях се разнася дъх на мъртвило и упадък, докато се спускат мълчаливо и все по-надолу по хълма.

— Защо ми казваш всички тези неща именно сега? — попита Мурбела със забележим страх в гласа си.

— Знаеш ли защо? Защото по някакъв странен начин най-лошото от упадъка на почитаемите мами не се е докоснало до теб. Може би се дължи на спонтанния ти характер. Макар че нравът ти претърпя известна промяна и видимо омекна след Гамму.

— Благодарение на тебе!

— Известна част от необуздаността ти изчезна и ти придоби по-голяма уравновесеност. Така ще можеш да живееш по-здравословно.

— Ако преживея това! — с рязко кимване на главата тя посочи към масата зад себе си.

— Мурбела, искам да запомниш колко важна е Уравновесеността. Хомеостазата. Всяка група хора, избрала

самоубийството, когато има други възможности за избор, постъпва безумно. Хомеостазата става жертва на тази лудост.

Бившата почитаема мама погледна към пода и гласът на Белонда изплююща:

— Слушай я, глупачке! Тя прави всичко по силите си, за да ти помогне.

— Няма нищо, Бел. Това си е работа между нас.

И тъй като Мурбела продължаваше да гледа втренчено надолу, Одрейди изрече:

— Заповед на старшата света майка. Погледни ме!

Главата на другата жена рязко се вдигна и тя загледа говорещата в очите.

Одрейди рядко си служеше с този прием, но резултатът бе винаги превъзходен. Помощниците можеха да бъдат доведени до истерия с негова помощ, ала лесно се научаваха как да се справят с излишната си склонност да реагират емоционално. Изглежда Мурбела бе по-скоро разгневена, отколкото изплашена. Отлично! Ето че бе дошло време да закове вниманието ѝ.

— Оплакваше се от бавния ход на твоето обучение — каза Одрейди. — Това бе направено преди всичко с оглед на потребностите ти. Преподавателите до един бяха подбрани така, че импулсивността да е непозната за тях. Моите указания бяха категорични: „Не отваряйте шлюза на силите повече, отколкото обучаваната е в състояние да поеме.“

— Откъде знаеш с какво мога да се справя? — изречено с все още яден глас.

Одрейди само се усмихна.

Мурбела се обърка от продължаващото ѝ мълчание. Нима бе постъпила глупашки пред старшата майка, пред Дънкан и... всички останали? Колко унижително!

Одрейди си напомни, че не бива да я оставя прекалено дълго сама с уязвимостта ѝ. Погрешна тактика — специално за случая. Изобщо не се налагаше да я провокира. В нея бе остро развито усещането за съответстващо на потребностите на момента поведение. Именно от това се страхуваха, защото то можеше да се окаже източник на мотивацията ѝ да избира винаги пътя на най-малкото съпротивление. *Нека да не бъде така.* А сега — честност докрай! най-

съвършеният инструмент на „Бин Джебзърит“ в образователния процес. Класическата техника, обвързваща помощница и учител.

— Ще съм до теб през цялото изпитание с Агонията. Ако се провалиш, ще ми бъде тежко.

— А Дънкан? — въпрос, зададен със сълзи в очите.

— Разрешено му е да ти помогне с всичко, с което може. Мурбела вдигна глава към редовете за сядане и само за миг погледите им с Айдахо се вкопчиха един в друг. Той леко се повдигна от мястото си, но ръката на Тамалани върху рамото му го накара да се върне обратно.

Могат да убият моята любима — помисли. — Длъжен ли съм да седя тук и само да гледам как това се случва? Нали Одрейди каза, че ще му позволят да помогне, ако се наложи? Не, сега не можеше да спре по средата на пътя, Трябва да вярвам на Дар. О, вие, долу в преизподнята! Тя не знае колко силна ще бъде мъката ми, ако... Ако... — затвори очите си.

— Бел — прозвуча гласът на Одрейди с усещането за изоставеност и с онази крехкост на остротата на ножа.

Белонда хвана Мурбела за ръката под лакътя и ѝ помогна да се разположи върху масата, която леко се разклати, докато поеме товара на тялото ѝ.

Ето го и истинското пропадане — помисли лежащата.

Сякаш не бе тя, когато долови затягането на ремъците и целенасоченото раздвижване около нея.

— Рутинна практика — обади се Одрейди.

Рутинна ли? През цялото време Мурбела бе изпитвала неприязън към рутинните правила, които щяха да я превърнат в бин-джебзъритка, към цялото това учение, внимателното вслушване в прокторите и в ответните реакции от нейна страна... Особено бе намразила необходимостта да усъвършенства реакциите си, които винаги бе смятала за адекватни, но сега просто нямаше място за измъкване — тук, под зора на всевиждащите очи.

Адекватни! Каква опасна дума.

Точно това признание търсеха те. Защото то бе лостът, потребен за тяхната послушница.

Ако мразиш, мрази по-силно. Използвай омразата си като сила, направляваща те към онова, което ти е необходимо.

Удивително нещо бе фактът, че учителите ѝ прозираха в нейното поведение! Искаше да притежава това им умение. Ой, колко много го искаше!

Трябва да ги превъзхождам в тази способност.

Тя бе явление, на което можеше да завиди всяка почитаема мама. Внезапно се видя с двойно зрение — на бин-джезъритка и на почитаема мама. Сплашващо възприятие!

Нечия ръка докосна бузата ѝ, помести главата и си замина.

Отговорност. Скоро ще узная какво разбират те под „нов усет за историята“.

Възгледът на „Бин Джезърит“ за историята наистина я очароваше. Как ли се вглеждаха в множеството отминали неща? Беше ли то заложено в по-важна и обхватна схема? С цената на нищо не можеше да устои на изкушението да стане една от тях.

Това е мигът, когато научавам.

Забеляза как над устата ѝ се появява спрей-спринцовка и застава в работна позиция. Движеше я ръката на Белонда.

Носим граала в главите си — бе казала Одрейди. — *Ако той стане и твое притежание, крепи го внимателно.*

Спрейт-спринцовка докосна устните ѝ. Мурбела затвори очи и в същия момент почувства как нечий пръсти разтварят устата ѝ. До зъбите ѝ се докосна студен метал. Сега с нея бе само споменът за гласа на Одрейди:

Избягвай излишествата. И поправяй отново и отново, така че винаги да имаш в ръцете си чудесна смес, за която ще са необходими все повече и повече корекции. Разлюляване. Фанатиците са превъзходни създатели на несигурност.

Нашият граал. Той притежава линейна продължителност, тъй като всяка света майка носи една и съща непоколебимост. Заедно ще запазим това навеки.

Горчива течност бликна в устата ѝ. Мурбела преглътна конвулсивно. Почувства как в гърлото ѝ потича пламък и се спуска към стомаха. Нямаше болка, само силно парене. Запита се дали това бе всичко. Почувства топлина в стомаха си.

Бавно, много бавно — бяха необходими няколко удара на сърцето, за да го долови — топлината потече навън. И когато стигна до върховете на пръстите, тя усети как тялото ѝ се сгърчва. Изви се в дъга

върху покритата с възглавнички маса. Нещо меко, но здраво зае мястото на спрея-спринцовка в устата ѝ.

Гласове. Чувахе ги и знаеше, че разговарят хора, ала не съумяваше да различи думите.

Докато се опитваше да съсредоточи вниманието си, постепенно чувстваше как губи усещане за собственото си тяло. Някъде се гърчеше плът и имаше болка, но тя не бе там.

Една ръка докосна нейната и я стисна здраво. Разпозна хватата на Дънкан и точно в този миг агонията обхвана тялото ѝ. Дробовете я боляха при издишване. Но не и когато си поемаше дъх. После те се освободиха от съдържанието си, ала вече не се изпълваха достатъчно с въздух. Усещането ѝ за присъствие в жива плът се превърна на тънка нишка, виеща се през голям брой други присъствия. Чувстваше как отвсякъде я оградят хора — твърде много за малкия амфитеатър.

В полезрението ѝ се появи още едно човешко същество. Сякаш се бе озовала в работеща промишлена совалка някъде из космоса... Твърде примитивна. Прекалено много бе оставено на ръчното управление. Множество мигащи светлини. На командното табло бе някаква жена — дребна и неспретната, потна от работа. Имаше дълга и тъмна коса, събрана на кок-шиньон^[1], кичури от които се бяха измъкнали и стърчаха покрай бузите ѝ. Носеше къса дреха от едно парче в блестящи червени, сини и зелени отсенки.

Машинария.

В непосредствена близост се долавяше присъствието на гигантски машини и механизми. Дрехата на жената бе в ярък контраст с мрачната и запусната техника. Тя заговори, ала устните ѝ не помръдваха.

„Ей, слушай! Когато дойде време да се заемеш с управлението тук, не се превръщай в рушител. Моята задача е да ти помогна, за да избегнеш поразите. Знаеш ли го?“

Мурбела направи опит да отговори, но се оказа без глас.

„Момиче, не се напрягай толкова — рече жената. — Чувам те.“

Понечи да отклони вниманието си от нея.

Къде се намираше това място?

Един оператор, гигантско складово помещение... Промислено предприятие... Всичко е автоматизирано... Плетеница от линии за

обратна връзка, събрани в малкото пространство със сложни системи за управление.

Силейки се поне да пошепне, Мурбела попита: *Коя сте вие?*, при което чу тътена на собствения си глас. Каква страшна болка в ушите!

„Не толкова високо! Аз съм водачът ти — мохалата. Онзи, който те направлява, за да избегнеш рушителите.“

Защити ме, Дур! Тук е не-място.

Докато го помисли, контролната зала изчезна. Сега тя се оказа преселник в пусто пространство, осъден да не почувства никога покой и никога да не бъде дори и за миг в убежище. Всичко около нея стана нематериално с изключение на отлитащите ѝ мисли. Бе загубила вещественния си характер; остана само някаква крехка нишка, разпознавана като съзнание.

Съградила съм себе си от мъгла.

Дойде Друга Памет с късчета от преживян опит, за който знаеше, че не е неин. Някакви лица я гледаха със злобен и похотлив поглед, настоявайки да им обърне внимание, но жената пред командното табло на совалката я изтегли със себе си. Мурбела съумя да различи основните потребности, въпреки че не можеше да им придаде взаимно обвързана форма.

„Това са животи от миналото ти“ — обади се жената при табло за управление; гласът ѝ бе безплътен и не идваше от видимо място.

„Наследници сме на люде, извършили противни дела — продължи тя. — Не ни харесва да признаем, че сред нашите предци е имало истински варвари. Една света майка трябва обаче да го стори. Нямаме друг избор.“

Засега можеше само да обмисля въпросите си. Защо аз... Защо трябва...

„Победителите са тези, които оставят потомство. Ние сме техни наследници. Често за победата се плаща с висока морална цена. Варварство е дори твърде неизразителна дума за някои от нещата, които са вършили предците ни.“

Мурбела почувства как позната ръка докосва бузата ѝ. Дънкан! Докосването върна раздиращата агония. *О, Дънкан! Нараняваш ме със страшна болка.*

Въпреки страданието тя долови празни места в поредицата от животи, разкриващи се пред нея. После всички спряха напълно.

„Само онова, което можеш да възприемеш сега — обади се безплътният глас. — Други ще дойдат по-късно, когато станеш по-силна, ако оцелееш...“

Селективен филтър. — Думи на Одрейди. — Нуждата отваря врати.

Настойчиво ридание се понесе откъм останалите присъстващи. Вопли: *Виждаш ли? Разбираш ли какво се случва, когато пренебрегнеш здравия разум?*

Агонията се засили. Не можеше да ѝ избяга. Пламък докосваше всеки нерв. Искаше да вика, да крещи заплахи, да моли за милост. Бурен наплив от нестройни чувства придружаваха болката, но тя не им обърна внимание. Сякаш вървеше по тънката нишка на едно съществуване. Всеки момент нишката можеше да се скъса!...

Умирам.

Влакното се разтегна. Ще се прекъсне! Няма надежда да издържи. Мускулите не искат да се подчинят. По всяка вероятност дори вече нямаше мускули. Въобще не ѝ трябваша. Те боляха. Същински ад, който никога нямаше да свърши, даже и след като влакното се скъса... По протежението му горяха пламъци, облизващи съзнанието ѝ.

Ръце разтърсиха нейните рамене. Дънкан, недей... Всяко движение бе болка, за каквато не беше и помисляла, че може да съществува. Ето това наистина заслужаваше да бъде наречено Агония!

Нишката престана да се разтяга. Дори вече се връщаше обратно със свиване. Превърна се в нещо малко, подобно на парченце наденица, но събрало толкова изумителна болка, че всичко друго престана да съществува. Самото усещане за реалност ставаше неясно, полупрозрачно и накрая призрачно... „Виждаш ли?“ — някъде отдалече дойде гласът на мохалата-водач.

Виждам... неща.

Не, не беше съвсем виждане. По-скоро неясно осъзнаване на присъствието на други. Други парченца наденица. Друга Памет, попаднала в обвивката на отминали животи. Те се проточиха покрай нея в редица, чиято дължина не можеше да определи. Прозирна мъгла. Тук-там мъглата се раздираше отчасти и зад нея мерзелееха събития. Не, не точно събития. А спомен.

„Вземи участие — каза водещата я. — Видя как са се постарали нашите предшественици. Те са унижение и за най-ядната клетва, която можеш да се сетиш. Не търси извинения, че времената са били такива! Просто не забравяй: няма нито един невинен!“

Отвратително! Отвратително!

Вече не можеше да издържа. Всичко около нея се превърна в отражения и разкъсваща се мъгла. Някъде много напред имаше сияние, но тя разбираше, че не може да стигне до него.

Няма я Агонията.

Точно така. Колко възхитително може да бъде това!

Къде е прекрасното състояние?

Устни докоснаха челото, а после и нейните. *Дънкан!* Тя се пресегна нагоре. *Ръцете ми са свободни.* Пръстите ѝ се плъзнаха в позната коса. *Истина е!*

Агонията отстъпи. Едва сега Мурбела можа да осъзнае, че бе преминала през болка, за чиято страшна сила нямаше думи. Агония! Тя раздираше душата и я пре моделираше. Влизаш една личност, а излизаш друга.

Дънкан! Отвори очи; точно над нея бе лицето му. *Още ли го обичам? Той е тук. Той е котва, към която се притискам в най-страшните моменти. Но обичам ли го?*

Нямаше отговор.

Одрейди се Обади отнякъде, без тя да я вижда:

— Свалете дрехите ѝ. Дайте кърпи. Прогизнала е. И донесете полагаемата ѝ се дреха.

Дочуха се бързи стъпки и суетня, след което старшата майка се обади отново:

— Мурбела, радвам се да ти кажа, че премина, и то по трудния път.

Колко възторжен бе гласът ѝ. Защо ли се радва? *Къде е чувството за отговорност? Къде е граалът, дето би следвало да усещам в главата си? Някой да ми отговори!*

Но жената при командното табло на совалката я нямаше.

Само аз останах. И си спомням за жестокости, които могат да извикат тръпка дори у една почитаема мама.

Точно тогава зърна граала. Той не бе нещо_, _а въпрос. Как да изравня блюдата на везната?

[1] Старомоден кок с подплънка. ↑

„Нашият бог на семейното огнище в онова, което пренасяме напред поколение след поколение като послание към човешкия род, ако той достигне до зрелост. А най-близкото до богинята на семейното огнище, с което разполагаме, е неуспяла света майка — също като Ченои там, в нишата си.“

Даруи Одрейди

Айдахо вече мислеше за уменията си на ментат като за подслон и убежище. Мурбела оставаше с него само когато задълженията им го позволяваха — той бе зает с разработването на оръжия, а тя с възстановяването на силите си, привиквайки постепенно към своя нов статут.

Не си позволи да го лъже. Дори не направи опит да твърди пред него, че няма разлика между тях. Самият Дънкан чувстваше обтягането — ластикът бе опънат до краен предел.

— Сестрите ми са били приучвани да не разкриват сърдечните си тайни. Там е опасността, която те съзират в любовните чувства. Опасни интимни обвързвания. Притъпяване на сетивата до краен предел. Не давай никому пръчка, с която да може да те бие.

Мурбела смяташе, че думите ѝ са възстановили усещането му за сигурност, докато той бе разпознал същността, скрита в тях: *Бъди свободен! Счуни приковаващите окови!*

Напоследък често я наблюдаваше обзета от пристъпи, в които я хвърляха Другите Памети. Откъслечни слова се редуваха през нощта, докато спеше:

„Зависимости... колективна душа... пресечна линия на осъзнаването... Говорещите с риби...“

Тя не се поколеба дори миг дали да разтълкува някои от тях:

— Местата на пресичане ли? Всеки може да почувства свързващите точки и линии при естествените прекъсвания на нещата от живота. Смърти, отклонения, инцидентни паузи посред грандиозни събития, раждания...

— Нима и раждането е прекъсване?

Бяха в неговото легло, дори хронометричното устройство бе притъмняло; разбира се, те не можеха да останат скрити за видеоочите... Други видове енергия подхранваха любопитството на Сестринството.

— Никога ли не си помислял за раждането като за прекъсване. Забавно е за една света майка.

Забавно! Обтягане... обтягане...

За „Бин Джебърит“ Говорещите с риби станаха откритие, посрещнато с акламации. Бяха го подозирали, но Мурбела го потвърди. Демокрацията на Говорещите бе превърната в автократия на почитаемите мами. Без никакви съмнения.

— Тиранията на малцинството, надянала маската на мнозинство — както казваше Одрейди със силно вълнение в гласа си. — Сриване на демокрацията. Детронирана от собствените си ексцесии или изядена от бюрокрацията.

На Айдахо не бе трудно да чуе Тирана в нейната преценка. Докато историята все пак се колебаеше дали да възприеме модела на повторемостта, налице бе поне едно потвърждение. Шумно защищавана кауза. На първо място — Законът за държавната служба, замаскиран с лъжата, че той е единственият път за коригиране на ексцесиите на демагози и системите на привилегии. След него идваше струпването на власт по места, недосегаеми за гласоподавателите. И накрая — аристокрацията.

— Може да се окаже, че единствено в „Бин Джебърит“ е било създадено всемогъщото жури на съдебните заседатели — каза Мурбела. — Законотворците недолюбват тези колективни органи, която оспорват и едва ли не се противопоставят на закона. Те могат да игнорират дори и съдията.

Любимата му се разсмя в мрака.

— Аха, веществено доказателство! Че какво друго са доказателствата, ако не онези неща, които ти се позволява да зърнеш? Ето какво се опитва да държи под контрол законът — внимателно манипулираната реалност.

Думи за отклоняване на вниманието му; думи, с които да демонстрира новите си бин-джебъритски сили. А любовните й признания звучаха кухо.

Изрича ги, както ги е запометила.

Забеляза, че това тревожи Одрейди не по-малко, отколкото плашеше него. Мурбела като че не забелязваше тяхната реакция.

Старшата майка се бе опитала да върне увереността му.

— Всяка нова света майка минава през периода на привикването. Понякога стигат дори до маниакалност. Дънкан, мисли само за новата основа, върху която тя е стъпила!

Нима мога да не мисля точно за това?

— Първи закон на бюрокрацията — изрече Мурбела, обръщайки се сякаш към мрака.

Няма как да ме разсееш, обич моя.

— Разраствай се, докъдето позволява наличната енергия! — Гласът ѝ прозвуча наистина маниакално. Служи си активно с лъжата, че данъците решават всички проблеми. Почитаемите мами разиграват цялото представление! Дори със система за такова обществено осигуряване, което успокоява масите, макар всичко да се стича в собствената им енергийна банка.

— Мурбела!

— Какво има? — Изненадата от острия му тон не бе скрита. *Нима не знае, че разговаря със света майка?*

— Всичко това ми е познато. Всеки ментат го разбира.

— Да не се опитваш да ме накараш да млъкна? — изречено с ядна нотка.

— Работата ни е да мислим като враговете си... Впрочем ние с теб имаме ли общ враг?

— Дънкан, ти ми се присмиваш.

— Оранжеви ли са още очите ти?

— Мелинджът не го позволява и ти го знаеш.

— „Бин Джезърит“ се нуждае от твоите знания, но трябва да ги култивираш! — Той запали светоглобус и я видя да го наблюдава пламнала от гняв. Не беше неочаквано, както и определено не беше по канона на „Бин Джезърит“.

Хибрид.

Думата заподскача в главата му. Дали наистина не се разчиташе на хибридната мощ? Това ли очакваше Сестринството от Мурбела? Понякога бин-джезъритките изненадват. Откриваш ги зяпнали в лицето ти на неочаквани места в някой коридор; очите им не трепват и

лицата им са маскирани по техния си особен начин, зад маските ферментират непривични реакции. Ето къде Тег се бе научил да разчита на неочакваното. Но това пред него? Осени го внезапната мисъл, че в собствените му гърди би могла да отрасне неприязън към Мурбела. Съвсем естествено беше тя да го забележи. Продължаваше да бъде отворен към нея така, както към никого.

— Недей да ме намразваш — не бе доловена никаква молба, ала го заболя от нещо, стаено зад думите.

— Никога няма да го направя. — Съпроводи казаното с изключване на светлината.

Тя се сгуши в него почти по същия начин, както го правеше преди изпитанието с Агонията. *Почти*. Усещането на разликата го прободеше дълбоко.

— Почитаемите мами гледат на „Бин Джезърит“ като на съперници за властта им — рече Мурбела. — Мъжете, следващи сестрите ми, са не толкова фанатици, колкото лишени от свобода на волята заради фаталното им пристрастяване.

— И с нас ли е така?

— Ех и ти, Дънкан!

— Сигурно искаш да кажеш, че мога да намеря същата стока в друг магазин, тъй ли?

Тя предпочете да се престори, че приема думите му като насочени към страховете на почитаемите мами.

— Мнозина биха ги напуснали, ако можеха — извъртя се към него, настояваща за отговор на пламналата си страст. Забравата ѝ го изуми. Това можеше да се окаже последната проява на познатия екстаз от нейна страна.

След него остана да лежи — изтощен.

— Надявам се пак да съм бременна — прошепна тя. — Все още ни трябват нашите бебета.

Трябват ни. На „Бин Джезърит“. Вече не „трябват им“. Той заспа и се намери в оръжейния склад на кораба. В съня му имаше доста неща от актуалната действителност. Не-корабът остана оръжейна работилница, в каквата се бе превърнал. И Одрейди му говореше в сънувания оръжеен склад:

„Дънкан, решението ми бе продиктувано от нуждите на днешния ден. Малка е вероятността ти да изхвърчиш побеснял нанякъде.“

„Твърде отдавна съм ментат, за да го сторя!“

Каква самомнителност звучи в гласа му! *От съня е. Сънувам и знам, че сънувам. Защо ли съм в оръжейната с Одрейди?* Пред очите му се заизрежда списък на оръжия:

Атомни. (Видя огромни бластерни устройства и смъртоносна пепел.)

Лазестрели. (Безброй различни модели.)

Бактериологични.

Изреждането по списъка бе прекъснато от гласа на старшата майка.

„Можем да приемем, че контрабандистите по навик съсредоточават вниманието си върху дребни неща с висока цена.“

„Су-камъни, разбира се“ — казано с все още подчертана важност. *Не, не съм такъв!*

„Оръжие на убийци. — поясни тя. — Планове и спецификации за нови разработки.“

„Кражбата на търговски тайни е важно перо за контрабандистите.“ *Непоносим съм.*

„Винаги са актуални лекарствата и болестите, за които те са предназначени.“

Но къде е? Чувам я, а не мога да я видя.

„Почитаемите мами знаят ли, че нашата планета приютява мерзавци, за които засяването на проблема идва само след като са си осигурили начин за разрешаването му?“

Мерзавци ли? Никога не си служа с тази дума.

„Всичко е относително, Дънкан. Те овъглиха Лампадас и хвърлиха под ножа четири милиона от най-добрите ни хора.“

Той изведнъж се събуди, седна в леглото. *Спецификации за нови разработки! Ето: фин детайл на миниатюризирани Холцманови генератори. Не повече от два сантиметра. И много по-евтини! Как ли се е вмъкнало контрабандно в ума ми?*

Изхлузи се от леглото без да буди Мурбела и опипом намери някакъв халат. Чу я да сумти, когато отиваше към работната си стая.

Седна пред екрана на командното табло с клавиатурата, направи копие по памет и го огледа внимателно. Отлично. Всичко е на мястото си. Прехвърли изображението към Архивната служба със знак за внимание, насочен към Одрейди и Белонда.

С въздишка се върна обратно на мястото си и огледа още веднъж своя проект. После конструкцията изчезна, заменена със списъка от съня му. *Още ли сънувам? Не!*

Чувстваше стола и таблото, чуваше и бръмченето на силовото поле. *Но и в сънищата може да стане същото.*

Списъкът включваше режещи и мушкащи оръжия, включително предназначени за внасяне на отрови или бактерии в плътта на неприятеля.

Ракети.

Питаше се как да спре видението, за да проучи подробностите.

Всичко това го имаш в главата си!

Човешки същества и други животни, създадени и подготвени за нападателни операции, се появиха от списъка пред очите му, закривайки командното табло и течащата картина. *Футари ли? Как са стигнали дотук? И какво знам аз за футарите?*

Животните бяха заменени от рушители. Оръжия за приглушаване на мисловната дейност или за намеса в самия живот. *Рушители! Не, не съм срещал този термин...*

Рушителите бяха последвани от „търсачи“ с нулево G, разчетени за удари върху специфични цели. *Е, да, тези са ми ясни.*

Показаха се експлозивни, включително и за разпръскване на отрови и бактериологични агенти.

Лъжатори — за прожектиране на лъжливи цели. Тег също си бе служил с тях.

Следваха енергатори. От тях имаше личен арсенал — приспособления за засилване на активните възможности на собствените войскове части.

Изведнъж оръжията от списъка бяха заменени от блестящата мрежа, позната заради оная визия с двойката възрастни хора в градината. Гледаха го втренчено. После се чу и гласът на мъжа:

„Престани да ни шпионираш!“

Айдахо сграбчи облегалката на стола и с рязко движение изтегли тялото си напред, но видението изчезна, без той да успее да забележи подробности.

Да шпионира ли?

Видя в съзнанието си остатък от списъка с неразличими надписи и чу замислен мъжки глас:

„Нерядко отбранителните оръжия трябва да притежават характерните белези на нападателните. Понякога обаче простите системи могат да неутрализират и най-унищожителните оръжия.“

Прости системи! Разсмя се на глас.

„Майлс! По дяволите! Къде си? Вече разполагам с имитацията ти на нападателни средства! Надуваеми мамци! Въздух под налягане с изключение на миниатюрния Холцманов генератор и лазестрела.“

Включи всичко за предаване към Архивната служба.

Когато привърши, запита се още веднъж за познатите вече визии. *Влияят ли на сънищата му? До какво съм се добрал?*

Всяка свободна минута, след като пое поста на учител по оръжейно майсторство на Тег, той използваше за преглеждане на записи от Архивната служба. Не би могло да няма някаква нишка в онези грамади от информация.

Отдели известно време за резонансните проучвания и теорията на тахионите. Да, тахионовата теория бе включена в оригиналния проект на Холцман. Той дори бе назовал своя източник на енергия „Техис“.

Вълнова система, обърнала гръб на ограниченията, наложени от скоростта на светлината. Очевидно светлинната скорост беше пречка за корабите в Огънатото пространство. „Техис“ ли?

— Работи, защото работи — промърмори Айдахо. — Просто вярва. Като при всяка друга религия.

Ментатите прескачаха голяма част от данните, които привидно изглеждаха маловажни. Самият той разполагаше със складова база данни с надпис „Техис“, но продължаваше да я преравя без особен интерес и удовлетворение.

Дори навигаторите от Сдружението признаваха, че не разбират в дълбочина начина, по който водят корабите си през Огънатото пространство. Учените от Икс създадоха машини-копия на способностите на навигаторите, ала и те не можеха да изтълкуват стореното от тях.

„Трябва да се вярва на Холцмановите формули.“

Никой не твърдеше, че е разбрал Холцман. Просто всички ползваха формулите му, понеже функционираха. Като „етера“ при космическото пътуване. Огъваш пространството. В един момент си тук, а в следващия се оказващ отдалечен на безброй парсеци.

Някой си „там отвъд“ е изнамерил друг начин за ползване на Холцмановите теории! Ставаше дума за същинска конкретизация на външен образ, извършена от ментат.

Преследваха го бълнуванията на Мурбела, свързани с Другите Памети, в които бълнувания разпознаваше изначални бин-джезъритски поучения:

Властта привлича податливите на корумпиране. Абсолютната власт привлича абсолютно готовите за това. Ето я опасността от окопалата се бюрокрация за население от поданици. Дори системите на привилегии са за предпочитане заради по-ниските нива на толерантност и възможността за периодично прочистване. Тази осигурила себе си бюрокрация рядко може да бъде засегната, като се изключи насилието. Внимавайте, когато държавните ведомства и военните си подадат ръка!

Едно постижение за почитаемите мами.

Власт заради самата власт... Аристокрация, завъдена и отгледана от сой, със силно нарушено душевно равновесие.

Кои бяха тези хора, дето виждаше от време на време? Достатъчно силни, за да прогонят почитаемите мами. Знаеше го от информацията на конкретизиран външен образ.

За Айдахо това осъзнаване бе силно объркващо. Почитаемите мами — бегълци! Истински варвари и невежи, каквито са били всички скитащи орди още преди вандалите. Движени както от импулса на алчността, така и от всевъзможни други разрушителни сили. „*Влачете злато от Рим!*“ От техните развлечения бе изцедена и последната капка съзнание и съвест. Смайващото им невежество губеше кураж единствено когато някоя по-изтънчена култура успееше да се прокрадне в...

Внезапно той разбра какво прави Одрейди.

О, сили на преизподнята! Колко крехък план!

Притисна очите си с длани и се насили да не изкрещи от мъка. Нека мислят, че съм уморен. Зървайки плана на старшата света майка, вече знаеше, че ще изгуби Мурбела независимо от начина, по който това щеше да стане...

*„Кога може да се вярва на вещиците ли? Никога!
Тъмната страна на омагьосания свят принадлежи на бин-
джезъритките и ние сме длъжни да ги отстраним.“*

Тилвит Уаф
Майстор на Майсторите

Голямата Обща зала в не-кораба с редове амфитеатрално разположени седалки и издигнат подиум в единия край бе изпълнена до отказ със сестри от „Бин Джезърит“ повече, отколкото при всяко друго предишно събиране! Този следобед Ордена се оказа в почти безизходно положение, понеже малцина бяха склонили да изпратят пълномощници, а важни решения не можеха да бъдат вземани от персонала на спомагателните кадри. Облечените в черни роби свети майки преобладаваха сред присъстващите тук и те надменно се бяха скупчили близо до сцената, но по-нататък залата гъмжеше от помощници с гарнираните си с бяло роби, сред които имаше дори новоприети. Групите с чисто бели роби пък включваха най-младите, образували малки островчета, явно търсейки взаимна подкрепа една от друга. Всички останали пратеници не бяха допуснати от прокторите, организирали Общия събор.

Въздухът бе плътно наситен с издишвания аромат на мелиндж, а влажният му и тежък дъх ясно свидетелстваше за претоварване на климатичните съоръжения. Мирисът на скорошен обяд със силна чеснова съставка също се носеше стремително из тукашната атмосфера като нежелан посетител с недобри намерения. Той и всевъзможните истории, плъзнали из залата, засилваха напрежението.

Повечето от присъстващите бяха насочили вниманието си към издигнатия подиум и страничната врата, през която трябваше да влезе старшата света майка. Дори когато разговаряха помежду си или се разхождаха насам-натам, те почти не отместваха поглед от това място, защото разбираха, че скоро оттам ще се появи някой и той ще внесе дълбоки промени в живота им. Всъщност старшата майка не ги бе събрала в огромната Обща зала с обещание за кой знае колко важни

съобщения, а просто с признанието, че предстои нещо, което ще разтърси самите основи на „Бин Джебърит#“.

Белонда влезе пред Одрейди в залата и се изкачи на подиума с войнствената си патешка походка, по която лесно биваше разпознавана дори от голямо разстояние. Старшата майка я следваше на пет крачки. После идваха съветници и сътрудници, сред които бе също облечената в черна роба Мурбела (изглеждаща все още замаяна от преживяната само преди две седмици Агония). Дортужла накуцваше наблизко след Мурбела между Там и Шийена от двете ѝ страни. Процесията завършваше Стреги, понесла Тег на раменете си. При неговото появяване се чу възбудено шушукане. Мъже рядко биваха допускани на събиранията в Дома на Ордена, но всички знаеха, че това е голата на техния башар-ментат, обитаващ понастоящем централната база с всичко, което бе останало от военната мощ на „Бин Джебърит“.

Когато видя очакващите я плътни редици на Сестринството, Одрейди изпита странно чувство на безсмислие. Сети се, че някой от древните го бе концентрирал в следната фраза: „И последният глупак знае, че един кон може да бяга по-бързо от друг.“ По време на предишни и по-малобройни събирания в тукашното своеобразно копие на спортен стадион тя неведнъж се чувстваше изкушавана да цитира тази мъдрост, ала все пак знаеше, че ритуалът има и някои преимущества. Всеки дошъл можеше да бъде видян от всички, които бяха призовани.

Тук сме заедно. Нашето семейство.

Старшата света майка и придружителите ѝ се придвижваха като странен енергиен възел през тълпата към подиума — отличима позиция на мястото на действие с формата на арена.

Одрейди никога не бе изпитвала принудителното стълпяване, което съпътстваше всички събирания. Никога не бе чувствала притиснати в ребрата ѝ чужди лакти или чувала шума от провлачващ се крак на своя съсед по място. Както и никога не се бе оставяла да бъде водена от другите в глистоподобен поток, съставен от тела, притиснати в плътна и очевидно не особено желана близост.

Тъй е пристигал Цезар. Надолу палците за цялата противна история!

— Да започва — обърна се тя към Белонда.

Знаеше, че по-късно ще се пита защо не е натоварила друг да води ритуалното появяване и да изрече церемониалните слова. Бел не можеше да не желае тази, както и другата най-важна за всички роля, поради което не биваше в никакъв случай да ѝ я поверяват. Може би имаше някоя сестра от по-долния ешелон, която ще е малко притеснена от ненужното възвеличаване, но ще изпълни казаното единствено заради чувството си за лоялност и потребността да се подчини на нареденото от старшата света майка.

О, богове! Ако сега някой от вас се навърта насам, защо ни позволявате да бъдем подобни овце?

Ей ги там, а Белонда вече ги подготвя за нея. *Батальоните на „Бин Джебзърит“*. Е, не бяха истински батальони, разбира се, но Одрейди често си представяше сестрите с определени звания, подредени като в каталог в зависимост от поверената им дейност. *Онази е взводен командир. А онази там е главнокомандващ. Тази пък е младши сержант, а ето я и свързката.*

Сестрите със сигурност щяха да се възмутят, ако знаеха за нейната приумица. Ето защо тя я държеше добре прикрита зад „обичайното назначение на даден пост“. Можеш да определиш мнозина като лейтенанти^[1], без да ги наричаш така. Тараза бе постъпвала по същия начин.

Сега Бел се залови да им обяснява, че Сестринството навярно ще трябва да постигне ново съгласие с пленения тлейлаксиянец. Бе принудена да изрече горчиви за нея слова:

— Както Тлейлакс, така и „Бин Джебзърит“ преминаха през топилната пота, от която излязохме променени. В известен смисъл ние взаимно се променихме един друг...

Да, като два камъка сме, които се трият от толкова отдавна, че всеки от нас е възприел част от формата, дето се очаква да има другата страна. Но в своята сърцевина камъните все пак запазват същността си!

Залата оставаше неспокойна и неподдаваща се на автоматичен контрол. Присъстващите добре разпознаха уводната част, независимо от скритото послание в намеците на тлейлаксиянеца. Предварителни и относителни по значимост думи. Одрейди застана до Белонда, давайки ѝ знак, че е дошло време да ѝ отстъпи мястото си.

— Ето и старшата майка.

Колко трудно изкореними са схемите. Нима Бел смята, че не ме познават?

Одрейди заговори със завладяващ тон (съвсем лека отсянка на Гласа):

— Произтекоха събития, налагащи да се срещна на Свързващия възел с водачите на почитаемите мами, от която среща може и да не се върна жива.

По всяка вероятност няма да оцелея. Въпросният ход е отчасти за отклоняване на вниманието им. Готвим се да ги накажем.

Почака да стихне приглушеното мърморене, в което се долавяха едновременно звуци на съгласие и отрицание. Доста интересно. Съгласните се намираха по-близо до сцената, но и доста по-далече — сред новите помощници. Имаше ли несъгласие сред по-напредналите? Определено да. Те знаеха предупреждението.

Не се осмеляваме да подхранваме този огън.

Одрейди снижи малко гласа си, разчитайки на техниката, за да стигне той до далечните редове по-горе:

— Преди да тръгна, ще Споделя с повече от една сестра. Днешните времена изискват особено голямо внимание.

— Какъв е планът ти? Ние какво да правим? — завикаха от много места към нея.

— Ще проведем заблуждаваща маневра на Гамму. Това трябва да окаже влияние върху съюзниците на почитаемите мами на Свързващия възел. Тогава ще ударим и вземем Възела и, надявам се, ще пленим Кралицата-паяк.

— Когато си на Свързващия възел ли ще се проведе атаката? Въпросът дойде от Гарими, проктор със сериозно лице, намираща се непосредствено под Одрейди.

— Така е по план. Аз ще предавам видяното от мен на нападателите. — Старшата майка посочи към Тег, разположен на раменете на Стреги. — Башарът лично ще ръководи атаката.

— Кой идва... Да! Кого вземаш със себе си? — Безпокойството във виковете не можеше да остане скрито; явно слухът още не бе обиколил Дома на Ордена.

— Тамалани и Дортужла — каза Одрейди.

— Кой ще Споделя с теб? — отново се чу гласът на Гарими, *Наистина! Това може би е най-важното и от политическа гледна точка. Кой ще наследи мястото на старшата майка?* Одрейди долови нервно размърдване до себе си. *Нима Белонда се вълнува? Не си ти, Бел. Вече го знаеш.*

— Мурбела и Шийена — отвърна тя. — И още някоя, ако прокторите държат да посочат кандидат.

Споменатите веднага оформиха малки съвещателни групи, подвиквайки предложения, но в края на краищата имена не бяха посочени.

Някой все пак запита:

— Защо Мурбела?

— Познава ли друг по-добре почитаемите мами? — отговори с въпрос Одрейди.

Думите ѝ ги накараха да притихнат.

Гарими се приближи до сцената и погледна нагоре към нея с проникателен поглед. *Даруи Одрейди, не се опитвай да подведеш една света майка!* После каза:

— След заблуждаващата ни маневра на Гамму те ще бъдат нащрек и с попълнени сили в Свързващия възел. Какво те кара да мислиш, че можем да се справим с тях?

Одрейди пристъпи встрани и даде знак на Стреги да мине по-напред с Тег.

Голата-башар бе следил с неотслабващ интерес думите на старшата майка. Сега погледна надолу към Гарими. Понастоящем тя бе главен проктор по назначенията и без съмнение — избрана да говори от името на голяма част от сестрите. Хрумна му, че нелепата му позиция върху раменете на една помощница е била запланувана от Одрейди поради причини, различни от огласените.

За да бъдат очите ми почти на височината на възрастните около мен... И същевременно да им напомня за моя по-нисък ранг, което пък да ги увери отново, че „Бин Джезърит“ (макар и в образа на помощница) продължава да упражнява контрол върху моите действия,

— Сега няма да се спирам върху всички подробности от военна гледна точка — каза той. *Да го вземат дяволите това пискливо гласче!* Все пак изглежда успя да привлече вниманието им. — При

нападението разчитахме на бързо придвижване и на приспособления-примамки, които са в състояние да унищожат всичко в голяма зона около себе си, стига върху тях да попадне лъч от лазестрел. Освен това ще опашем Свързващия възел с приспособления, разкриващи движенията на техните не-кораби.

И тъй като присъстващите продължаваха да го гледат внимателно, продължи:

— Ако старшата майка потвърди предишните ми сведения за Възела, ще разполагаме с пълна картина на позициите на нашите неприятели. Не би следвало да има големи промени. Изминалото време бе недостатъчно.

Изненадата и неочакваното. На какво още можеха да разчиташ от своя башар-ментат? Той пак погледна към Гарими, позволила си да изкаже на глас съмнения по отношение на военските му умения.

А тя вече бе подготвила следващото си питане:

— Да приемем ли за вярно, че Дънкан Айдахо е твой съветник по оръжейните въпроси?

— Когато разполагаш с най-доброто, трябва да не си с ума си, за да не го ползваш.

— Е, тогава ще те придружава ли той като учител?

— Айдахо предпочита да не напуска кораба и вие до един знаете защо.

Да, този път я накара да замълчи, което явно никак не ѝ се хареса. На един мъж не бива да се дава възможност да поставя натясно света майка, особено пред останалите сестри!

Одрейди пристъпи напред и положи дланта си върху ръката на Тег.

— Нима всички забравихте, че този гола, който се казва Майлс Тег, е наш предан приятел? — Тя се загледа внимателно в подбрани лица от тълпата, за които знаеше, че са наясно с бащинската му връзка с нея, като преместваше очи от една личност на друга с умишлено забавяне, което едва ли можеше да бъде изтълкувано погрешно.

Е, ще се намери ли някой от вас да се развика за „семеитвеност“? Тогава погледнете още веднъж записа в специалната ви служба!

Импулсите, идващи от Общия събор, отново започнаха да се връщат към добрия тон, очакван на форуми от такъв порядък. Престанаха просташките сблъсъци-надвиквания на груби гласове, настояващи за внимание. Речта постепенно се настрои към онези нотки, близки до духа на църковното песнопение, макар и съвсем не химнични. Гласовете сякаш се раздвижиха и потекоха заедно. Одрейди винаги бе намирала това събитие за удивително. Щеше да е невъзможно, ако всички тук не бяха бин-джезъритки. Само това обяснение бе достатъчно. Танцът на всекидневните движения продължаваше в гласовете им. Съдружници, независимо от временните разногласия.

Ето това ще ми липсва.

— Никога не е достатъчно да се правят точни предвиждания за настъпването на събития с печални последствия — каза тя. — Кой знае това по-добре от нас? Има ли тук някой, дето да не е научил урока за Куизъц Хадерах?

Нямаше нужда от повече подробности и усложнения. Зловещите предсказания не бяха способни да променят следвания от тях курс. Това бе причината и за мълчанието на Белонда. Бин-джезъритките бяха твърде просветени хора. Не глупци, които се нахвърлят върху приносителя на лоши вести. Да не се вярва на вестоносец? *(Кой би могъл да очаква нещо добро от подобни люде?)* Ето модел, който трябва да бъде отбягван на всяка цена. *Ще заглушим ли идващите с лоши вести, като приемем, че пълното мълчание, настъпващо след смъртта, изтрива смисъла на посланието?* Не, „Бин Джезърит“ бе усвоил по-полезни познания! *Смъртта придава още по-голяма сила на гласа на пророка. Мъчениците са наистина опасни.*

Одрейди следеше как осъзнаването на отзвука от думите ѝ се разстила през цялата зала и стига до най-горните редове.

Сестри, навлизаме в трудни времена и сме длъжни да приемем това като факт. Дори Мурбела го знае. И вече разбира защо бях толкова настойчива да стане една от нас.

Обърна се и погледна към Белонда. Никаква следа от разочарование. Бел знае защо не е сред избраните. *Това е най-правилният курс от наша страна. Да се промъкваме незабелязано. И да ги овладеем още преди да заподозрат действията ни.*

Одрейди премести погледа си към Мурбела, у която забеляза осъзната почитателност. Новата света майка бе започнала да поема първите си дози добри съвети, струпани в Другите Памети. Етапът на временното вманиачаване бе отминал, а постепенно се връщаше и нежната ѝ привързаност към Дънкан. Може би след време...

Мурбела, както вече ти казвах, преценявай сама за себе си! За да предизвикаш промяна, трябва да откриеш опорни точки и да ги преместваш. Пази се от задънени улици. Но и тези опорни точки не са всичко в служебните офиси по високите места. Нерядко те представляват икономически или комуникационни центрове, а ако знаеш това, офисът на високо място остава безполезен. Дори лейтенанти могат да променят посоката на нашия курс. И то не чрез подмяна на докладите, а само с игнориране на нежелани заповеди. Бел стриктно спазва получените заповеди до момента, когато си повярва, че те вече са неефективни. Понякога и давам нареждания точно с тази цел: да разиграе познатата си игра на бавене. Тя много добре го осъзнава и пак го прави — отново и отново. Имай го предвид, Мурбела! А след като двете Споделим, изучи внимателно начина, по който протичат моите изпълнения.

Хармония бе постигната, но на определена цена. Одрейди даде знак за приключване на Общия събор, знаейки много добре, че не са намерени отговори на всички въпроси, а някои от тях дори не са зададени. Незададените обаче щяха да преминат бавно-бавно през Бел и там на тях щеше да бъде обърнато максимално внимание.

Будните и подходящо мислещи сестри нямаше да питат. Те вече бяха вникнали в нейния план.

Когато излизаше от голямата Обща зала, тя почувства пълноценното си себеотдаване и отговорност към направения от нея избор, долавяйки за първи път по-ранното си колебание. Да, имаше и известни съжаления, но Мурбела и Шийена можеха да ги узнаят.

Крачеща до Белонда, Одрейди мислеше за *местата, където никога няма да отиде*, както и за нещата, които никога нямаше да види освен като отражение на нечий друг живот.

Без съмнение това бе своеобразна носталгия, чийто фокус бяха Разпръскванията; тя облекчи донякъде болката ѝ. Прекалено много събития, за да бъдат видени само от една личност. Дори „Бин Джезърит“, разполагащ с гигантско струпване на спомени и памети, не

можеше да разчита на пълното улавяне на всичко, до последната значима подробност. Голямата Картина, Главното Течение... *Специалните умения на моето Сестринство*. Към тях се отнасяха и най-важните неща, ползвани от ментатите: моделите, движенията на същите тези течения и носеното от тях, както и местата, където те отиваха. Последствията. Не картите, а динамиката на течащите маси.

Поне успях да съхраня ключовите елементи на демокрацията в оригиналната ѝ форма, намираща се под контрола на жури от съдебни заседатели. Един ден може и да ми благодарят за това.

[1] На английски званието „лейтенант“ се отнася и за „помощник“. — Б. пр. ↑

„Търси свобода и стани роб на желанията си. Търси дисциплина и намери свободата.“

Кода

— Кой е очаквал, че инсталацията за пречистване на въздуха ще се повреди?

Въпросът на равина не бе отправен лично към никого. Той седна на ниска пейка, притиснал силно към гърдите си свитък на стар ръкопис. Съвременната техника го бе опазила, но все пак изглеждаше крехък и уязвим. Равинът бе изгубил представа за времето. Късно сутринта, може би. Не много отдавна хапнаха по нещо, което би могло да мине за закуска.

— Да, аз го очаквах!

Сякаш говореше на свитъка:

— Агнецът Божи дойде и си отиде, а вратите ни се оказаха заключени.

Ребека доближи и го загледа отгоре надолу.

— Моля те, рави. Може ли това да помогне на усилията на Джошуа?

— Не сме изоставени — рече равинът, пак на стария свитък. — Ние бяхме тези, които се скриха. След като чуждите не могат да ни намерят, къде би ни търсил някой свой, за да ни помогне?

После внезапно се взря в жената и очите му зад очилата я пронизаха:

— Ребека, ти ли донесе злото?

Тя знаеше какво иска да каже.

— Хората отвън винаги смятат, че около „Бин Джебърит“ има нещо нечестно.

— Значи аз, твойт рави, съм от външните?

— Не. Ти сам се отчуждаваш от себе си. Говоря от гледната точка на Сестринството, на което ме накара да помогна. Онова, дето те вършат, често е отегчително. Досадно и повтарящо се, но не и зло.

— Аз ли те накарах да им помогнеш? Да, аз! Прости ми, Ребека. Ако ни сполети нещастие, причината е в мен.

— Рави! Престани! Те са едно разширено родословие. Все още силно чувствителни към индивидуализма. Нищо ли не означава за теб това огромно семейство? Обижда ли те високият ми пост?

— Ребека, ще ти кажа какво ме обижда. С моя помощ ти се научи да вникваш в най-различни книги... — Той вдигна свитъка на ръкописа, все едно, че беше тояга.

— Рави, те нямат никакви книги. О, да, разполагат с кода, но там има само напомнящи съвети, понякога полезни, друг път направо за изхвърляне... Винаги обаче приспособяват своята кода към съвременните изисквания.

— Ребека, има книги, които не могат да бъдат приспособявани!

Тя на свой ред се вторачи в него със зле прикрито изумление. *Така ли вижда Сестринството? Или сега говори страхът му?*

Джошуа дойде и застана до нея с мазните си ръце и черни петна по ръцете и бузите.

— Предположението ти се оказа вярно. Работи отново. Но не знам колко дълго ще изтрае. Проблемът е, че...

— Не знаеш какъв е проблемът! — прекъсна го равинът.

— Механичен проблем, рави — каза Ребека. — Силовото поле на не-стаята поврежда механизмите.

— Не можем да си набавим нефрикционно устройство — каза Джошуа. — Би ни издало, да не говорим за цената, която ще трябва да платим.

— Твоите машини не са единственото повредено нещо.

Джошуа погледна към Ребека, повдигайки вежди.

Какво му е? Той инстинктивно вярваше в „Бин Джебърит“. Явно това бе засегнало равина. Неговите хора търсеха водачи на друго място.

— Ребека, мислиш ли, че ревнувам?

Равинът я изненада с въпроса си. Тя поклати отрицателно глава.

— Притежаваш дарби — продължи той, — които други бързат да използват. Ти предложи как да се отстрани повредата, нали? Другите ли... казаха как?

Ребека сви рамена. Да, ето го предишния равин — неоспорван в собствената си къща.

— Трябва ли да те похваля? — попита той. — Вече имаш власт, нали? Сега ти ли ще ни управляваш?

— Рави, никой, а най-малко аз съм го допускала — засегна се, но нямаше намерение да го показва.

— Прости ми, дъще. Това ти май наричаш „лек удар“.

— Не се нуждая от похвалите ти, рави. И ти прощавам, разбира се.

— Твоите „Други“ имат ли да кажат нещо по въпроса?

— „Бин Джезърит“ твърди, че страхът от похвали води началото си от древната забрана за поощряване на децата. Това отслабвало гнева на боговете.

Той кимна с глава и рече:

— Понякога е нужна само капчица мъдрост.

Джошуа изглеждаше объркан:

— Ще се опитам да заспя. Би трябвало да си почина. — Хвърли изразителен поглед към машинарията, от която се разнасяше тежко стържене.

Остави ги и се отправи към тъмния край на помещението, препъвайки се в някаква детска играчка по пътя. Равинът потупа пейката до себе си.

— Седни, Ребека. Тя го послуша.

— Страх ме е за теб, за нас, за всичко, което представляваме. — Мъжът погали свитъка на стария ръкопис. — Бяхме предани на толкова много поколения. — Обходи стаята с втренчен поглед. — А ние тук нямаме дори...

Ребека избърса сълзите от очите си.

— Погрешно съдиш Сестринството, рави. Бин-джезъритките искат само да усъвършенстват хората, а заедно с тях и онези, които ги управляват.

— Те го твърдят.

— Така смятам и аз. За тях управлението е форма на изкуство. Забавно ли ти се струва?

— Засилваш любопитството ми. Дали всички тези жени не се самозалъгват с мечти за собствената си значимост?

— Те се определят и като наблюдатели-вардияни.

— Нещо като кучета ли?

— Да, подобни на тях. Да са будни винаги, когато трябва да се даде урок. Това е, което искат. Но не бива да се опитваш да дадеш урок на някого, който не може да го разбере...

— Винаги с малко мъдрост — отзвуча тъжно от устата — сами се управляват артистично, така ли?

— Мислят за себе си като за състав от съдебни заседатели с абсолютна власт. Няма закон, който да налага вето върху решенията на тяхното жури.

Той размахна стария свитък пред лицето ѝ:

— Така си и мислех!

— Поне не и закон, сътворен от човек, рави.

— Казваш ми, че тези жени, които моделират религии по свой образ и подобие, вярват в сила, по-голяма от тях самите...

— Вярата им, рави, не би съответствала на нашата, но аз наистина не я мисля за зло.

— Каква е тази... хм, вяра?

— Наричат я „изравняващо пренасяне“. Разглеждат я и в генетичен аспект, и като инстинкт. От прекалено интелигентни родители се очаква да имат деца близо до средното ниво, например.

— Пренасяне. Това е религия, така ли да го разбирам?

— Ето защо избягват известността. Те са по-скоро съветници, дори хора, които понякога качват и свалят царе, но държат да не са в центъра на вниманието.

— Това пренасяне... Вярват ли, че то има Създател?

— Не допускат, че има. Вярват само в осезаемото движение.

— И каква е тяхната функция в него?

— Вземат предпазни мерки.

— В присъствието на Сатаната, би трябвало да смятам!

— Те не се противопоставят на естествения поток. Изглежда, че само го пресичат, принуждавайки го да работи за тях, като използват завихрянията му.

— О-у-у!

— Рави, в древността капитаните са го разбирали и правили доста добре. Сестринството разполага със съвременна информация за теченията от много карти; те им посочват местата, които да отбягват, както и къде да положат максимални усилия.

Той отново размахна свитъка:

— Това не е съвременна карта на течения.

— Ти изопачаваш нещата, равни. Сестрите познават недостатъците на уж всемогъщите машини. — Ребека хвърли поглед към запъхтените двигатели. — Те ни виждат в поток, на който машините не могат да се противопоставят.

— Още малко мъдрости! Не знам, дъще. Приемаш намеса в политиката. Но в божии дела...

— Изравняващо пренасяне, равни. Оказва силно влияние върху бляскави изобретатели, които произлизат от масите, ала създават нови неща. Дори когато новото помага, пренасящата сила настига създателя му.

— Ребека, а кой казва кое помага и кое не?

— Просто ти обяснявам онова, в което те вярват. Виждат данъчното облагане например като пренасяща сила, която отнема свободната енергия, създаваща новото. Човекът с изострена чувствителност я открива, както казват те.

— А тези... почитаеми мами ли бяха?

— Отговарят напълно на модела. Управнички с ограничена власт, възнамеряващи да отслабят всички потенциални претенденти. Отстраняват одарените. Притъпяват интелигентността.

Слаб пиюкащ звук дойде откъм машинното. Джошуа мина покрай тях, преди да успят да се изправят. Наведе се над екрана, показващ какво става навън.

— Върнаха се — каза той. — Вижте. Копаят в пепелта точно над нас.

— Откриха ли ни? — прозвуча сякаш с облекчение откъм равина.

Джошуа гледаше екрана.

Ребека се наведе до него, изучавайки копачите — десет мъже с оня замечтан израз в очите, характерен за обсебените от почитаемите мами.

— Копаят наслуки — каза тя и се изправи.

— Сигурна ли си? — Джошуа стори същото и се вгледа внимателно в лицето ѝ, търсейки мълчаливо потвърждение.

Всяка бин-джезъритка можеше да го забележи.

— Виж сам! — Ребека показа с жест екрана. — Тръгват си. Отиват към обора на свинохлите.

— Където им е мястото — измърмори равинът.

„Изборът на действащи решения се прави в топлината пещ на информационните грешки. По този начин разумът възприема идеята за погрешимост. И тъй като абсолютен (безпогрешен) избор не е познат, интелигентността поема риска да си служи с ограничени данни на една сцена на действие, където грешките са не само възможни, но и необходими.“

Даруи Одрейди

Старшата света майка трябваше не само да вземе спомагателен кораб-лихтер, за да се прехвърли на първия удобен не-кораб. Нейна грижа се оказаха плановете, приготвянията и стратегиите, които по стечение на обстоятелствата бяха все непредвидени и следващи едни след други.

Всичко това ѝ отне осем трескави дни. Синхронизацията с дейността на Тег изискваше безусловна точност. Консултациите с Мурбела ѝ изяха часове, но новата света майка трябваше да знае какво я очаква.

Мурбела, открий ахилесовата им пета и всичко е в ръцете ти. Остани на наблюдателния кораб, когато Тег атакува, като внимателно следиш нещата.

Одрейди търсеше подробното мнение на всеки, който можеше да помогне. После дойде имплантирането на онова съдбоносно устройство за кодирано предаване на секретните ѝ съобщения. Подходящ не-кораб и лихтер с далечен обseg трябваше да бъдат ремонтирани и преекипирани, а Тег лично да подбере екипаж.

Белонда мърмореше, а понякога и буквално ръмжеше, докато Одрейди не издържа:

— Да ме подлудиш ли искаш? Това ли е намерението ти? Да ме отслабиш, а?

Беше утрото на четвъртия ден преди заминаването и те се оказаха за малко сами в работното помещение.

Времето бе ясно, но непривично студено за сезона; въздухът имаше отсянката на охра от пращната буря, която бе преминала през Централата предишната нощ.

— Общият събор се оказа грешка! — Белонда нямаше как да пропусне прощалния си залп.

Одрейди се видя принудена да ѝ отвърне сопнато.

— Грешка, но необходима!

— За теб, може би! За да си вземеш довиждане със семейството. И да ни оставиш като патета в кълчища.

— Само за да протестираш срещу Общия събор ли се качи дотук?

— Не ми харесват последните ти изявления за почитаемите мами! Трябваше да поискаш мнението ни, преди да се разпространяват...

— Бел, те са паразити! Време е нещата да се кажат ясно. Бедата, вече е известна. Как постъпва тялото, когато е нападнато от паразити?

— Одрейди съпроводи въпроса си с многозначително подхилване.

— Дар, когато заемеш тази... тази уж хумористична поза, иде ми да те удуса!

— А ти, Бел, ще се усмихваш ли, докато го правиш?

— Върви по дяволите! Някой ден...

— Не ни остават много дни, когато ще сме все още заедно. Знаеш го добре и то те гризе отвътре. Все пак отговори на въпроса ми.

— Отговори си сама!

— Тялото посреща с радост периодичните прочиствания от гниди. Така е дори с пристрастените.

— А-х-х-а! — С очите на Белонда загледа ментат. — Сигурно мислиш, че пристрастяването към почитаемите мами може да се окаже болезнено?

— Въпреки сакатото си чувство за хумор все още запазваш форма.

Жестока усмивка сви устата на светата майка.

— Опитах се да те разведря — рече Одрейди.

— Остави ме да обсъдя въпроса с Там. Главата ѝ мисли по-добре в областта на стратегиите. Макар че Споделянето я размекна...

След като Белонда си тръгна, старшата майка се облегна назад и тихо се засмя:

Размекна ли! „Дар, не се размеквай, когато Споделяш утре.“ Ментатът се е съсредоточил върху логиката и пропуска гласа на сърцето. Съзира развитието на процеса и е загрижен да не направи съдбоносна грешка. Какво вършим, когато... Отваряме прозорците, Бел, и пускаме здравия разум. Дори веселбата. Така по-сериозните въпроси могат да бъдат видени в перспектива. Горката ми Бел, моя повредена сестро, винаги има нещо, което предизвиква нервност у теб.

На сутринта Одрейди замина от Централата, потънала в собствените си мисли и разтревожена от онова, което бе научила след Споделянето с Мурбела и Шийена.

Опитвам се сама да бъда достатъчна за себе си.

Никакво облекчение. Мислите ѝ се оказаха оплетени в мрежата на Другите Памети и на почти циничния фатализъм.

Нима пчелите-царици са се развилнели?

Точно това бе предположено за почитаемите мами.

Ами Шийена? Ами одобряващата Тамалани?

Нещата бяха по-значими от едно Разпръскване.

Шийена, няма да те последвам там, където отиваш със своята неустовост. Моята задача е да въдворявам ред. Не тога да рискувам с онова, към което си посегнала. Съществуват различни видове артистизъм. Твоят, меко казано, ме отблъсква.

Поемането на откъси от животи в Другите Памети на Мурбела помогна. Познанията ѝ се оказаха мощно средство за въздействие върху почитаемите мами, макар и изпълнено с тревожещи нюанси.

Без хипнотранс. Те си служат с клетъчна индукция — вторичен продукт на проклетите им Т-сонди! Подсъзнателна принуда! Колко изкушаващо бе да я използват. Но точно тук почитаемите мами се оказват и най-уязвими — с огромното съдържание на извънсъзнателен елемент, включен в собствените им решения. Ключът от Мурбела само подчертава опасността, която ни грози.

Пристигнаха на космодрума посред развилнял се бурен вятър, който ги заблъска, когато слязоха от колата. Одрейди наложи вето на обичайното ходене пеша през онова, което бе останало от овощните градини и лозята.

За последен път ли си тръгваш оттук? Този въпрос бе изпълнил очите на Белонда, когато ѝ каза довиждане. Същото попита и

смръщената загриженост на Шийена.

Приема ли старшата майка решението ми?

Временно, момиче. Временно. Но не съм предупредила Мурбела. Така че... Може би също споделям преценката на Там.

Дортужла, останала в края на свитата, се бе затворила в себе си.

Разбираемо. Била е там и е гледала как изяждат спътничките ѝ. Смелост, сестро! Все още не сме победени.

Сякаш само Мурбела приемаше спокойно нещата, но всъщност мислите ѝ изпреварваха срещата на Одрейди с Кралицата-паяк.

Достатъчно добре ли въоръжих старшата света майка? Осъзнава ли тя дълбоко в себе си колко опасно може да стане?

Одрейди не допусна подобни мисли в съзнанието си. Имаше доста неща за вършене по време на пътуването. Нито едно от тях обаче не бе по-важно от съсредоточаването на всички енергийни сили. Досега почитаемите мами бяха обект на анализ почти извън реалността, но същинският сблъсък щеше да протече така, както бе възникнал — подобно на изпълнение на джазова музика. На нея ѝ харесваше самата идея за джаза, макар че по същество музиката я отегчаваше с античния си привкус и неистовите хрумвания. Ала джазът говореше за живот. При него нямаше дори две еднакви изпълнения. Джазмените реагираха на онова, което получаваха от другите.

Храна за нас е този джаз.

Пътуванията във въздушното и космическото пространство рядко биваха съобразявани с метеорологичната обстановка. Проправяй пътя си през временните смуцения. Разчитай на Службата за метеорологичен контрол за удобни прозорци през бурите и облачната пелена. Пустинните планети бяха изключение и този факт подлежеше на скорошно въвеждане в съответните уравнения в Дома на Ордена. Впрочем и други промени, включително погребалната практика на някогашните свободни — телата на мъртвите да се връщат в природния кръговрат под формата на вода и калиев карбонат или поташ, както го наричат в някои индустриални дейности...

Одрейди не престана да говори за всичко това, докато чакаха транспортно средство до кораба. Не след дълго широкият тукашен пояс от гореща и твърда земя, който опасваше планетата по дължината на екватора ѝ, трябваше да се превърне в генератор на опасни ветрове.

Един ден щяха да забушуват и страховитите кориолни бури# — висока пещ, зейнала в сърцето на пустинята, от която вият урагани със скорост стотици километри в час. Дори космическите лихтери се съобразяваха с такава стихия. Въздушният транспорт щеше да остане завинаги подвластен на прищевките на метеорологичните условия на повърхността. А крехката човешка плът оцеляваше само ако успее да се притаи навреме.

Както сме го правили винаги.

Салонът на космодрума бе стар. Камък отвън и отвътре — първият основен строителен материал по тукашните места. Столове-люлки в спартански вариант и ниски маси от лят пластичен материал бяха вещите от по-нови времена. Икономическите съображения важаха дори за старшата света майка.

Помощният кораб пристигна с въртоп от прах, но без глупавите суспенсорни възглавници. Предстоеше бързо излитане с неприятно големи стойности на тягата, равнозначни на силата на тукашното притегляне.

Одрейди почти нямаше усещане за тялото си, когато най-последно изрече последните пожелания и предаде управлението на Дома на Ордена на триумвират, съставен от Шийена, Мурбела и Белонда.

— Не се месете в работата на Тег — напомни им. — Не искам да се случи нещо гадно и с Дънкан. Чу ли ме, Бел?

Пилотите на лихтера разполагаха с всевъзможни технологични чудесии, но не можеха да се предпазят от един дебеличък пясъчен червей, който ги ослепи, когато се отделяха от площадката. Одрейди затвори очи и прие с примирение факта, че няма да може да огледа от още малката височина любимата си планета. Разбуди я разтърсване при окачването. В коридора до самия шлюз чакаше кола. Преход с доловимо жужене до предоставените им жилища. Тамалани, Дортужла и прислужващата помощница пазеха мълчание, съобразявайки се с желанието на старшата света майка да остане насаме със собствените си мисли.

Поне в жилищата си завариха стандартната обстановка, неотменно позната от „Бин Джебърит“ — малка, всекидневна и столова от обикновен пластичен материал в светложелто, още по-малка спалня със стени в същия цвят и твърдо походно легло. Очевидно познаваха предпочитанията на старшата майка. Одрейди

хвърли поглед в банята с тоалетна. Стандартно обзавеждане. Съседните жилища за Там и Дортужла не се различаваха с нищо. Оставиха за по-късно огледа на ремонтирания и подновен кораб.

Тук явно бяха се погрижили за всичко необходимо, Включително и за дискретни елементи, осигуряващи по-добър психически комфорт — омекотени цветове, познати мебели и обстановка, щадяща мисловните процеси. Тя отдаде заповеди за тръгване, преди да се върне във всекидневното помещение.

На ниската масичка я чакаше сервирана храна — сладък син плод с вкус на олива и апетитен жълт пастет върху парче хляб. Съобразено с енергийните ѝ потребности. Много добре. Вгледа се в определената ѝ помощница, заета сега с непретенциозна дейност — да подреди вещите на старшата майка. За момент бе забравила името ѝ, но веднага си го спомни — *Суипол*. Тъмно, дребничко създание със закръглено спокойно лице и маниери, които не се различаваха от него. *Не от най-блестящите, но с гарантирана ефективност.*

Внезапно Одрейди бе поразена от мисълта, че в назначенията на определени помощници е заложен елемент на осъзната безсърдечност: *Малка свита, за да не бъдат обидени почитаемите мами. Както и за да си осигурим минимални загуби.*

— Суипол, разопакова ли всичките ми неща?

— Да, старша майко.

Помощницата очевидно бе горда, че е била избрана за толкова важна задача. Пролича и от походката ѝ, когато излизаше.

Не, Суипол, има мои неща, които не можеш да разопаковаш. Нося ги в главата си.

Нито една бин-джезъритка от Дома на Ордена никога не оставяше зад себе си планетата, без да се е запасила с определена доза шовинизъм. Всички други светове не бяха нито толкова красиви, нито толкова спокойни, нито тъй приятни като място за живеене...

Да, защото става дума за Дома на Ордена.

Един от аспектите на преобразяването на пустинята обаче не бе обсъждан от същата гледна точка. Самият Дом на Ордена си отиваше. Тръгваше си, за да не се върне никога или поне не в границите на живота на онези, които го познаваха. Все едно всички биваха пренебрежително и злонамерено изоставени от обичан родител.

Дете, вече не означаваш нищо за мен.

Докато траеше необходимият срок преди някои от тях да станат свети майки, обясняваха им, че всяко пътуване може да се превърне в обиколен път — дар за почивка. Одрейди твърдо държеше да се възползва от това предимство и каза на спътниците си веднага, след като се нахраниха:

— Не ме занимавайте с подробности.

Суипол бе пратена да повика Тамалани. Старшата майка се разпореди в типичната и за Там стегната реч:

— Огледай подновеното и ми кажи какво трябва да видя. Вземи Дортужла.

— Сече й пипето — бе високата похвала от страна на Там.

— Когато привършим, осигури ми максимална изолация от останалите.

По време на част от прехода Одрейди се озова в плетеницата от ремъци на леглото си и се зае да състави онова, за което мислеше като за последно свое желание и завещание. *Кой да бъде приемникът?*

Тя бе спряла личния си избор на Мурбела, особено след Споделянето с Шийена. И все пак бездомничето от Дюн оставаше потенциален кандидат при провал на дръзката авантюра на Свързващия възел.

Някои твърдяха, че всяка света майка може да се справи с отговорностите, ако изборът спре на нея. Но не и в настоящото време. Не и с този заложен капан. Почитаемите мами нямаше как да не паднат в клопката.

Ако преценката ни за тях е вярна. А предоставената от Мурбела информация ни казва, че сме направили възможно най-доброто. Не, те няма да видят улицата без изход, преди да е станало прекалено късно! Ами ако не се справим?

Оцелелите (ако има такива) ще гледат на Одрейди с презрение.

Нерядко съм се чувствала унижена, но никога като обект на презрение. И все пак взетите от мен решения може да не бъдат приети от сестрите. Поне не направих нито едно изключение, дори за онези, с които Споделих. Те знаят, че реакцията ми се определя от силата на мрака, предшестващ зората на човешкия ден. Всеки от нас е способен да извърши нещо безполезно, дори глупаво. Но моят план може да ни дари с победа. Граалът изисква да устоим заедно. Човешкият род има нужда от нас! Понякога хората се нуждаят от

религия. Друг път те просто знаят, че онова, в което вярват, е толкова безсъдържателно, колкото и мечтите им за благородство и великодушие. Ние сме техен извор. А след като маските бъдат свалени, остава само едно — нашата ниша.

Усещаше как корабът я отвежда към зейналата яма. Все по-близо и по-близо до страховитата заплаха.

Аз отивам към бравата, а не тя към мен.

Не бива да се мисли за изстребването на враговете. Не и след като Разпръскването уголеми максимално човешката популация. Пробив в схемата на почитаемите мами.

Пронизителният звуков сигнал и мигащата оранжева светлина, известяващи за пристигането, я измъкна от досегашното отпускане. Излезе е известно нежелание от опасващите я ремъци и заедно с Тамалани, Дортужла и следващата ги отблизо Суипол изминаха пътя до транспортния шлюз, където се бе прилепил помощен кораб за далечно пътуване. Одрейди погледна към лихтера, открояващ се на екраните по преградната стена. Невероятно малък!

„Само деветнайсет часа — бе казал Дънкан. — Толкова е максималната близост, на която смеем да доведем не-кораба. Те със сигурност ще разположат около Свързващия възел купища сензори за Огънатото пространство.“

Може би за първи път и Бел се бе съгласила. *Да не се рискува корабът. Да се отбележат местата на външната защита. И да се чуват предаванията, защото целта е не само изпращане на старшата майка.* Лихтерът представляваше преден сензор на не-кораба, подаващ сигнал за онова, на което се е натъкнал.

А аз изпълнявам ролята на най-предния сензор — крехко тяло с фини прибори.

При шлюза имаше указващи стрелки. Одрейди поведе групата. Минаха през тесен тръбовод със свободно падане. Тя първа се озова в изненадващо богато обзаведена кабина. Забеляза го и прекатурилата се зад нея Суипол.

— Този кораб е бил на контрабандисти.

Едва ли разбираше, че констатацията я изкачи с една степен по-високо в очите на старшата майка.

Очакваше ги някакъв човек. Мъж, както свидетелстваше идващата от него миризма, но с непроницаем за погледа пилотски

шлем-качулка, осеян с присъединителни гнезда и връзки, който скриваше лицето му:

— Всички да затегнат ремъците.

Да, мъжки глас зад плетеницата от съединители. *Избрал го е Тег. Значи ще е най-добрият.*

Одрейди се промъкна в седалка откъм левия борд и усети щръкнали издатини сред плетеницата от ремъци. По шума разбра, че и останалите изпълняват указанията на пилота.

— Закопчано ли е всичко? Останете така, докато не дам друго нареждане. — Гласът му се разнесе от неподвижен говорител зад седалката край бордовото табло.

Откъм свързващото звено се чу друг глас: „Ход!“ Одрейди долови съвсем леко раздвижване, но на картината, течаща в преподавателя до себе си, видя как не-корабът отстъпва назад със забележителна скорост. След миг той изчезна.

Помощният кораб също се движеше с изненадваща бързина. Скенерите изваждаха образа на планетни станции и преходни бариери при осемнайсет-плюс часа; идентифициращите ги примигващи тирета обаче бяха забележими единствено заради усиления сигнал, идващ от тях. От едно скенерно прозорче се разбра, че станциите могат да бъдат различени с невъоръжено око след малко повече от десетина часа.

Внезапно усещането за движение изчезна и Одрейди вече не чувстваше ускорението, за което свидетелстваше състоянието на очите ѝ. *Суспенсорна кабина. Иксиански технология за толкова малко неутрално поле.* Откъде ли се е сдобил с него Тег?

Не ми трябва да зная. Има ли смисъл да се съобщава на старшата света майка къде е разположена всяка дъбова плантация?

В рамките на уреченото време след около час тя забеляза началото на сензорните контакти и мислено благодари на Дънкан за проникателността му.

Започваме да научаваме повече за почитаемите мамии.

Отбранителната схема на Свързващия възел стана разбираема и без скенерен анализ. Припокриващи се повърхности! Както бе предсказал Тег. След като са наясно с местата на бариерите в пространството, хората на башара ще успеят да разположат друго кълбо около планетата.

Със сигурност обаче не е така просто.

Нима почитаемите мами бяха тъй безрезервно убедени в превъзходството си, та пренебрегваха елементарни предпазни мерки?

Планетна станция Четири се обади първа:

— Идентифицирайте се!

Одрейди дочу още нещо в командата: „Иначе — мислете му!“

Очевидно отговорът на пилота изненада следящите ги:

— С кораб на контрабандисти ли пристигате?

Аха, разпознали са ги. Още едно на нула за Тег.

— След малко ще изгоря сензорното оборудване — обяви пилотът. — Ще се отрази на тягата. Проверете сигурността на коланите си.

Станция Четири забеляза:

— Защо увеличавате скоростта?

Одрейди се приведе напред:

— Повтарям позивната парола и допълвам, че групата ни е уморена от прекалено дългия престой в тесните помещения. И още — имам в себе си предпазен предавател с кодирани пароли, така че хората ми веднага ще разберат, ако нещо ми се случи.

Няма как да прихванат закодираното! Умен е Дънкан. Ех как се изненада Бел, когато откри какво е сторил той в корабните системи. „Още романтика!“

Пилотът препредаде думите ѝ. Отговорът дойде веднага:

— Намалете скоростта и радарът ви да следи означенията на координатите за кацане. Отсега нататък ние поемаме контрол върху кораба.

Пилотът докосна някакво петно в жълта светлина на командното табло:

— Точно както каза башарът — изрече той със злорадство в гласа си и се обърна, след като свали шлема от главата си.

Одрейди преживя истински шок.

Киборг!

Вместо лице, тя видя пред себе си метална маска с две просветващи сребърни топчета на мястото на очите.

Влизаме в опасна територия.

— Не са ли ви казали? — попита водачът им. — Без ненужни съжаления. Бях мъртъв, а ставащото тук ми дава шанс. Аз съм Клеърби, старша майко. Като умра и сега, ще си спечеля живот на гола.

По дяволите! Търгуваме с платежно средство, което може да ни издаде. Твърде късно е обаче за разменни операции. А и такъв е планът на Тег. Ами... Клеърби?

Мекотата на кацането на помощния кораб говореше за превъзходния контрол от страна на станция Четири. Одрейди разбра, че се намират на място само по спрялото движение на някакъв странен пейзаж, попаднал в нейния скенер. Нулевото поле бе изключено и тя почувства силата на притеглянето. Люкът точно пред нея се отвори. Приятна температура. Някакъв шум недалече. Не бяха ли гласове на деца, увлечени в игра?

С пътуващ във въздуха след нея багаж, тя слезе по стъпалата на къса стълбичка и видя, че шумът наистина идваше от голяма група деца в съседното открито пространство. В тийнейджърска възраст и от женски пол. С викове и писъци те блъскаха напред-назад носеща се на суспенсори топка.

Специално заради нас ли са събрани?

Реши, че е напълно правдоподобно. На полето пък имаше вероятно две хиляди млади жени.

Виждате ли колко много сме повикали за случая!

Никой не бе дошъл да я поздрави. Одрейди видя вляво от себе си голяма и с познати очертания сграда, към която водеше павиран път. Очевидно — творение от времето на Космическото Сдружение с добавена наскоро кула. Като се оглеждаше около себе си, тя заговори за кулата, съобщавайки посредством имплантирания предавател данни, налагащи актуализация на общия план на Тег. Всеки, видял някога сграда на Сдружението, повече не можеше да сбърка мястото.

И така, още една от подобните планети към Свързващия възел. Без съмнение някъде из записите на Сдружението бе въведен нейният сериен номер и код. Толкова дълго е била под негов контрол преди появата на почитаемите мами, че дори в тези първи минути от слизането си старшата майка не можеше да не долови специфичния привкус, типичен единствено за Сдружението. Даже полето, ползвано сега за игрище, бе разчетено за срещите на открито на щурманите, живеещи в гигантските си контейнери с мелинджов газ.

Вкусът на Космическото сдружение като смесица от иксианска технология и проектиране по традиционните щурмански стандарти: разположение на сградите с оглед максимална икономия на енергия,

прави пътища, съвсем малко алеи за придвижване с плъзгащ транспорт, защото бяха смятани за излишно разточителство и само гравитационно обвързаните имаха нужда от тях... Около космодрума не се виждаха цветни насаждения. Логично, защото бяха уязвими при случайни инциденти. Ето я и постоянната сивота на всички сгради — не, не сребриста, а тъмна като цвета на тлейлаксианска кожа.

Сградата вляво бе наистина огромна и с изпъкнали елементи — някои окръглени, а други с правоъгълни форми. Тя сигурно никога не е била луксозен хотел. Разбира се, тук-там имаше и разкошни кътчета, но те бяха малко и построени само за онези от категория ВИП с двойно „В“ — предимно инспектори от Сдружението.

За пореден път Тег се оказа прав. Почитаемите мами запазват съществуващите сгради с минимално пре моделиране. Някаква си кула!

Одрейди продължи да си спомня: *Това е не само друг свят, но и друго общество със собствена социална спойка.*

Беше непознато от споделеното с Мурбела, но не си въобразяваше, че може да вникне в дълбочината на силата, която държеше заедно почитаемите мами. Не, със сигурност не е само ламтежът за власт!

— Ще отидем пеша — рече тя и поведе останалите надолу по павирания път към гигантската конструкция.

Довиждане, Клеърби. Взриви кораба си колкото можеш по-скоро. Нека това бъде първата ни голяма изненада за тях.

Когато наближиха, сградата на Сдружението се извиси още по-внушително.

При всяка среща с тези функционални конструкции най-удивителното за Одрейди бе мисълта, че някой е положил извънредно големи грижи при планирането им. Съзнателно търсен детайл във всичко, въпреки че това понякога се откриваше трудно. Задължителните бюджетни ограничения налагаха намаляване на качеството, а издръжливостта се поставяше пред лукса или удоволствието за погледа. Компромиси, а както при повечето от компромисите, никой не оставаше доволен. Без съмнение инспекторите и ревизорите на Сдружението са възразявали срещу цената, а пък днешните обитатели сигурно продължаваха да се гневят на недостатъците. Това нямаше особено значение. Стореното бе вече

реална субстанция. Беше тук, за да се ползва сега. Още един компромис.

Фоайето се оказа по-малко, отколкото бе очаквала, и с известни промени на интериора. Дълго само около шест и широко може би не повече от четири метра. Рецепцията се намираше вдясно. Одрейди направи знак с ръка на Суипол да ги регистрира и показва на другите, че трябва да останат на открито и на впечатляващо разстояние една от друга.

Никой не бе отменил официално предателските удари. Дортужла очевидно бе готова за тях. И се бе примирила. Одрейди проведе внимателен оглед с коментар на заобикалящата ги обстановка. Пълно с видеоочи, но останалото...

Всеки път, когато влизаше в подобно място, имаше усещането, че посещава музей. Другите Памети твърдяха, че този вид хотелски съоръжения не са били променяни цяла вечност. Самата тя се бе натъквала на прототипи от най-ранни времена. Ето още един повеи от миналото: полилеи — гигантски блестящи туловища с имитация на електрически съоръжения, макар и снабдени до един със светоглобуси. Два от тях се открояваха с размерите си на фона на тавана като въображаеми космически кораби, спускащи се величествено от празното пространство.

Имаше и други проблясъци от миналото, видими само за малцина: подредбата на рецепцията, зарешетените приспособления с местата за чакане, смесицата от седалки и неподходящо осветление, както и знаците, посочващи различните видове услуги — ресторанти, наркосалони, барчета за потайни срещи, плувни и други съоръжения за фитнес, зали за автомасаж и тем подобни. Само езикът и надписите се бяха променяли. Знаците щяха да се окажат разпознаваеми и за примитивните същества от времената преди подправката. Всъщност това бе мястото за временен престой, Изобилие от осигурителни инсталации. Някои изглеждаха като артефакти от Разпръскването. Икс и Сдружението никога не биха прахосвали богатството си за видеоочи и сензорни устройства.

В зоната на рецепцията робообслужващият персонал сякаш изпълняваше френетичен танц: хора подскачаха и се стрелкаха насам-натам, почистваха, вдигаха боклука, насочваха новодошлите. Компания от четирима иксианци се движеше преди групата на

Одрейди. Тя им отдели специално внимание. Изпълнени със страшно самочувствие и същевременно внушаващи страх.

Хората от Икс биваха винаги разпознавани от бин-джезъритското ѝ око, независимо от маската, която си бяха надянали. Отделните индивиди на това общество бяха белязани от основната социална структура. Иксианците се отличаваха с не особено здравословното отношение към собствената си наука — допустимата научна дейност се определяше от политически и икономически изисквания. Или, казано с други думи, чистият наивитет на иксианските социални блянове се бе превърнал в реалност на бюрократичния централизъм — една нова аристокрация. Така че скоро се оказаха водени към упадък, който не можеше да бъде спрял от каквото и да е съгласие, постигнато между тях и почитаемите мами.

Икс умира независимо от изхода на нашия двубой. Доказателство? Нито едно голямо иксианско нововъведение от векове насам.

Помощницата се върна.

— Искат да почакаме за ескорт.

Одрейди взе решение да започне веднага преговорите, като определи за бенефициент Суипол, видеоочите и слушателите на нейния не-кораб.

— Забеляза ли онези иксианци пред нас?

— Да, старша майко.

— Запомни ги добре. Те са продукт на умиращо общество. Наивно е да се очаква нещо от която и да е бюрокрация, натъкнала се на блестящи иновации, която не е готова да ги ползва както трябва. Чиновниците обичат да задават различни въпроси. Знаеш ли какви?

— Не, старша майко. — Изречено след опипващ поглед на околната обстановка.

Знае! Но внимава какво правя аз. Насочих я по погрешна следа.

— Суипол, въпросите са еднотипни: Кой взема кредита? Кого да обвиним при възникването на проблеми? Ще настъпят ли структурни изменения, които да съкратят работните ни места?

Суипол кимна при подадената нишка, но погледът ѝ към видеоочите можеше и да е бил прекалено очевиден. Няма значение.

— Това са въпроси от политическо естество — продължи Одрейди. — Те само показват доколко мотивите на бюрократичната

прослойка се противопоставят пряко на потребността от привикване към постепенната промяна. Приспособимостта е основно изискване за оцеляването на живота.

Време е да заговорим пряко на нашите домакини.

Тя насочи погледа си нагоре, избирайки си голямо видеооко в полилея:

— Не забравяй за онези иксианци. Тяхната „мисловност в свят подвластен на детерминизма“ е проправила пътя за „мислене в неограничена вселена“, където може да се случи всичко. Съзидателната анархия е пътят за оцеляване в тази вселена.

— Благодаря ви за урока, старша майко.

Благословена да си, Суипол.

— След всичките им експерименти с нас — рече помощницата — сигурно вече не се поставя въпросът за взаимната ни лоялност.

О, Съдба, запази я! Тя е готова за теста с Агонията, но може никога да не стигне до него.

На Одрейди не ѝ оставаше друго, освен да се съгласи с крайния извод на помощницата. Приемането на бин-джезъритските *начини и методи* винаги идва отвътре — от онези постоянно наблюдавани и контролирани подробности, които поддържат Ордена ни в необходимия порядък. Това не бе само прагматично-философска теза, а гледна точка по отношение на свободната воля. Всяко искане, което Сестринството би могло да направи и защити при проправяне на собствения си път в един враждебен свят, имаше за основа пълното придържане към взаимната лоялност, изкована като вечно съглашение по време на Агонията. Домът на Ордена и малкото останали му филиали представляваха ясли за оня ред, чиято основа бе Споделянето. Не и базиращ се на невинността! Тя бе изгубена твърде отдавна. Създаването в Дома на Ордена беше заложено в осъзнаването на политическите реалности с помощта на поглед върху историята, независещ от други закони и обичаи.

— Ние не сме машини — рече Одрейди, поглеждайки към автоматите около тях. — Винаги разчитаме на междуличностните отношения, без да знаем къде може да ни изведат те.

Тамалани пристъпи до нея:

— Не мислиш ли, че вече би трябвало да ни пратят някакво послание?

— О, Там, те го сториха, настанявайки ни във второкласен хотел.
И аз им отговорих по надлежния начин.

*„В края на краищата научавах за всичко, защото:
искаш да вярваш, че си го научил.“*

По Зенсуни

Тег пое дълбоко дъх. Гамму лежеше точно пред тях там, където щурманите му бяха казали, че ще се намира, когато изскочат от Огънатото пространство. Бе застанал до Стреги, която внимателно следеше изображението по екраните на големия дъгообразен команден пулт на флагманския кораб.

Помощницата не бе довольна, че предпочете да е стъпил на краката си, вместо да яхне нейните рамене. Чувстваше се излишна посред цялата струпана военна техника. Погледът ѝ обикаляше множеството от екранни полета на големия пулт в командния център. Адютанти и разнолик помощен персонал влизаха и излизаха целеустремено в отсеци и секции с окачено по телата им снаряжение; те явно знаеха къде отиват и какво вършат, докато нейните представи за ставащото тук бяха съвсем общи.

Командното табло за предаване на заповедите на Тег бе разположено точно под дланите му, плаващо върху суспенсори. То светеше около ръцете му със слаб синкав отблясък. Сребристото подковообразно приспособление за връзка с атакуващите части лежеше леко на неговите рамене с усещането, че се намира на познато място, независимо от факта, че бе доста по-голямо в сравнение с днешното му малко тяло.

Въпреки това тяло никой от намиращите се около него вече не се питаше дали това е прочутият башар. Приемаха заповедите му веднага и с пълна готовност за изпълнение.

Оттук целта им изглеждаше съвсем обикновена — слънце и уловени от него планети. Но Гамму, разположена в самия център, не беше обикновено място. Там бе роден Айдахо, там бе обучаван като гола, там бяха възстановени и оригиналните му спомени.

И аз бях променен там.

Тег нямаше обяснение за онова, което бе намерил у себе си, подложен на стреса, съпътстващ оцеляването на Гамму. Мисълта възпроизведе бързината на движенията, изцедена от собствената му плът, както и способността да вижда не-кораби — да определя мястото им във вътрешното си полезрение, подобно на блок, изсечен от пространството.

Подозираше, че причината е някакво налудничаво струпване на атреидски гени. В него бяха идентифицирани клетъчни маркери, но не и тяхното предназначение. Това бе наследството, което експертите по целенасочено размножаване от „Бин Джезърит“ бяха обработвали цяла вечност. Не бе останало почти никакво място за съмнение, че те възприемат тази му способност като скрита заплаха за себе си. Можеха да я използват, но той неминуемо щеше да изгуби свободата си.

После отстрани от мисълта си всичко, което го беше занимавало през последните минути.

— Въведете мамците.

Почва се!

Почувства как изпада в познато състояние. Точно там, където планирането свършва и се появява усещане за освежаващо изкачване на вече преодолявано възвишение. Теоретичните постановки бяха огладени и разчленени, алтернативите — внимателно обработени, а помощните звена — разставени и подробно инструктирани. Командирите на ключови части бяха запамели цялата Гамму: местоположението на всички убежища, на всяка опорна точка, къде могат да разчитат на партизанска помощ и кои подстъпи са най-уязвими. Бе обърнал особено внимание на футарите. Не биваше да се пренебрегва възможността за съюзяване с хуманоидните зверове. Разбунтувалите се, помогнали за бягството на голата Айдахо от Гамму, твърдяха, че футарите са били създадени, за да преследват и избиват почитаеми мами. След като си запознат с разказите на Дортужла и останалите, вече си почти готов да ожалиш мамите, ако тези донесения се окажат верни... Не, никаква милост не бива да се прилага спрямо онези, които никога не са прибегвали до нея! Атаката навлизаше в определените очертания — разузнавателните кораби оформяха фалшив бараж от мамци, а тежките транспортни единици се придвижваха на ударна позиция. Тег постепенно се превръщаше в онова, за което

мислеше като за „прибор на моите прибори“. Ставаше все по-трудно да се определи кой заповядва и кой изпълнява.

А сега — деликатната част.

Страхът от Неизвестностите. Добрият командир винаги го държи в съзнанието си. Защото винаги има неизвестности.

Мамците приближаваха отбранителния периметър. Той видя неприятелските не-кораби и сензорите на Огънатото пространство — светли точки, наредени в боен ред в полето на съзнанието му. Наложилата се конфигурация върху действителните позиции на своите сили. Защото всяка издавана от него заповед трябваше да изглежда предвидена от оперативния план за водене на боя, вече приет от всички.

Изпитваше удовлетворение заради важната подробност, че Мурбела не се бе присъединила към него. Всяка света майка веднага щеше да съзре какво крие той. Но никой не се бе и опитал да постави под въпрос заповедта на Одрейди за присъствието на Мурбела и свитата ѝ на безопасно разстояние.

Възможна старша света майка. Нея пазете особено добре.

Експлозивното унищожаване на мамците започна с искрящи отблясъци тук-там около планетата. Тег се приведе напред, взрян в прожектираните изображения.

— Ето и схемата в действие!

В действителност нямаше никаква схема, но думите му вдъхваха увереност и пулсът на всички се ускори. Никой не се съмняваше, че башарът бе видял предварително слабите места в отбраната на противника. Ръцете му просветваха по портативното командно табло, насочвайки корабите напред в заслепяваща картина, в която оставащото зад тях пространство се изпълваше с отломки от унищожения враг.

— Добре! Да вървим!

Той заложи курса на флагманския кораб в сектор „Навигация“, след което съсредоточи цялото си внимание към раздела „Управление на огъня“. Силните експлозиви разтърсиха пространството около тях, докато флагманският кораб прочистваше оцелелите патрулиращи единици в периметъра на планетата Гамму.

— Още мамци! — разпореди се башарът.

Кълба от бяла светлина замигаха по прожекционните екрани.

Вниманието в командния център и около големия дъгообразен пулт започна да преминава от екраните към самия него. *Неочакваното!* Справедливо прочулият се Тег отново бе потвърдил реномето си.

— Намирам някаква странна романтика в това — обади се Стреги.

Романтика ли? Нямахме нищо романтично в картината пред тях! Времето за романтика бе вече отминало, макар че предстоеше и в бъдното. Е, плановите за предстоящото насилие действително можеха да бъдат обвити с някаква аура. Приемливо и за него. Историците създават собствен жанр — драма-и-романс. Но сега? Сега бе настъпило времето на адреналина! Романтиката отвлича вниманието ти от изискванията на мига. Трябва да си хладен отвътре — ясна и непрекъсната разделителна линия между ума и тялото.

Докато ръцете му се движеха в полето на портативното табло, Тег осъзна какво бе предизвикало думите на Стреги. Първичен импулс за разрушение и смърт. Сегашният промеждутък сякаш бе изрязан от нормалния ход на живота. Разтърсващо връщане към древните племенни времена и модели.

Тя бе доловила в гърдите си биенето на полевия барабан и припяващите му гласове: „Убий! Убий! Убий!“

А неговият вътрешен поглед виждаше оцелели не-кораби, които се разбягваха панически.

Много добре! Паниката помага за разпръскването и отслабването на врага.

— Това е Барони.

Айдахо бе причината да си послужи със старото име, дадено от харконите на прострелия се пред тях град с ужасяваща черна грамада от металопласт в центъра.

— Ще се приземим на космодрума откъм север. Изговаряше думите, докато в същото време пръстите му даваха заповеди.

А сега — бързо!

В кратните мигове, когато се изсипваха войсковите части, не-корабите бяха видими и следователно уязвими. Цялата военна машина се подчиняваше на портативното му командно табло, така че поетата отговорност бе твърде голяма.

— Това тук е заблуждаваща маневра. Влизаме и излизаме, след като сме нанесли сериозни поражения. Истинската ни цел обаче е Свързващия възел.

Заръката на Одрейди бе заела мястото си в паметта му:

„Почитаемите мами трябва да получат урок, какъвто не познават. Посегни към нас и ще се нараниш лошо. Ако ни притиснеш, ще почувстваш силна болка. Те знаят какви са наказанията на «Бин Джезърит». Известни сме с това. Кралицата-паяк сигурно се подхилва. Трябва да напъхаш неприятната ѝ усмивка дълбоко в гърлото!“

— Освобождавай корабите!

Ето го критичния момент. Космическото пространство над тях бе чисто, но огнени копия се заизвиваха откъм изток. Артилерията щеше да се справи. Ала в съзнанието му оставаше забита възможността за самоубийствено връщане и атака на вражеските сили. Проекционните устройства в командния център показваха ударните му кораби и превозвачите на десантни части, които сякаш се изливаха от трюмовете. А пред тях — блиндирани елитни войски на суспенсорни възглавници. Вече бе освободен достатъчно голям периметър за действие.

Включена бе и системата от портативни видеоочи, която разшири полето за наблюдение и препредаде отблизо ужасни сцени на насилие. Средствата за комуникация — ключ към ефективно даване на заповеди и обратна връзка за контрол върху изпълнението им служеха също и за проследяване на картините на кърваво унищожение.

— Прекъсни предаването!

В целия команден център проехтя сигнал.

Изображението на космодрума потъна в плътна невидимост. Останаха само портативните командни приспособления за връзка, по които можеше да се определи местоположението му, но и те бяха замаскирани с лъжливи препредавания.

На екраните се появи правоъгълната форма на чудовищна сграда в древния център на харконите. Някога тя е била изградена като гигантски блок от поглъщащ светлината метал. В нея впрочем са били затваряни поданиците-роби. Почитаемите мами просто бяха възобновили първоначалното ѝ предназначение.

Появиха се три от ударните кораби под негово командване.

— Очистете горната част на онова проклето нещо — даде заповед той. — До дъно, но с минимално увреждане на конструкцията.

Знаеше, че думите му са ненужни, ала ги произнесе за отслабване на напрежението. Всички атакуващи добре разбираха какво иска командирът им.

— Препредавай докладваното! — разпореди се Тег.

От подковообразното приспособление на раменете му потече информация. Той го превключи на вторично предаване. Видеоочите показаха неговите войски, прочистващи полето на бойните действия. Фронтът във въздуха и по земя се бе разгърнал на почти петдесет клика. Развоят бе дори по-добър от очакваното. Следователно почитаемите мами бяха задържали основната си сила извън планетата, тъй като не са предвидили дръзката атака. Познато поведение. Трябваше специално да благодари на Айдахо за направения от него анализ.

Те са слепи за правилното разположение на силите. Според разбиранията им тежките оръжия са за космоса, а леките — за наземен бой. Тежкото въоръжение е трябвало да слиза само там, където е нужно. Нямало смисъл да бъде държано върху планетата. Прекалено много енергия била нужна за него... Впрочем осъзнатият факт на намиращата се високо горе тежка техника има успокояващ ефект върху поробеното население.

Разбиранията на Айдахо по оръжейните въпроси бяха направо смайващи:

Склонни сме да съсредоточаваме мислите си върху онова, за което вярваме, че знаем. Ракетата остава ракета дори когато е разработена в умален вариант за пренасяне на отровни или биологични бойни вещества.

Нововъведенията в защитната бойна техника подобриха мобилността. Вградени дори в подобия с униформи, където е възможно. Айдахо върна обратно щита със страховитата му разрушителна сила, когато е ударен от лазестрелен лъч. Щитове на суспенсорен носител, скрити в подобия на войници (в действителност това бяха надуты униформени чучела) и разставени преди истинските войкови части. Огънят от лазестрел предизвикваше ядрена експлозия, която прочиства огромни територии.

Толкова ли лесно ще бъде и на Свързващия възел?

Тег се съмняваше. Нуждата налага бързо адаптиране към новите методи.

След два дни ще могат да разположат щитове там.

И никакви задръжки за начина, по който ще бъдат използвани.

Той знаеше, че щитовете са изиграли решаваща роля в някогашната стара Империя заради странното съчетание от думите „Велико Споразумение“. Почтените хора не са злоупотребявали с оръжия в тогавашното феодално, де факто, общество. Ако престъпиш разпоредбите на Споразумението, другите равни по сила се съюзават срещу теб, за да ти отвърнат с обединено насилие. Нещо повече — съществувала е нематериалната ценност „Лице“, именувана от някои „Достойнство“.

Лице! Положението ми в масата себеподобни.

За някои — по-важно от самия живот.

— Струва ни твърде малко — обади се Стреги.

Тя бе станала вече почти експерт по военните въпроси, но и доста по-досадна. Искаше да каже, че загубите им в жива сила са малки и може би бе изрекла нещо по-вярно, отколкото сама предполагаше.

Ако оръжията ти струват само малка част от енергията, вложена от твоите врагове, имаш на разположение скрита действена сила, която е в състояние да се справи и с привидно непреодолими неща. Продължи конфликта, при което ще се изразходва важна съставна част от масата на противника ти. И твойт враг рухва, защото е допуснал да изгуби управлението на производството и работната сила.

— Можем да започнем изтегляне — каза той, обръщайки гръб на екраните, докато пръстите му предаваха същата заповед. — Искам доклади веднага, след като... — прекъсна думите си и погледна назад.

Мурбела?

Лицето ѝ се яви повторно на всички екранни полета по големия дъгообразен команден пулт, последвано от гърма на гласа:

— Защо оставяш без последствие доклади от периметъра си? — Тя наложи честотата на предаването върху личния му предавател, при което се появи образът на полеви командир със звука на част от произнесена от него фраза: „... заповеди, ще трябва да отклоня искането им.“

— Повтори — настоя Мурбела.

В Изпотеното лице на полевия командир се обърна към мобилното видеооко в близост до него. Видеосистемата внесе изравняване, при което той сякаш нарочно се втренчи в очите на Тег.

— Повтарям: тук има някакви самозвани бежанци, които търсят подслон. Водачът им казва, че е уговорил със Сестринството бъде изпълнено искането му, но без заповед...

— Кой е той? — попита Тег.

— Сам нарича себе си равин.

Башарът понечи да възстанови контрола си върху своя портативен предавател:

— Не знам за какво...

— Почакай! — Мурбела отново прекъсна предаването му. *Защо го прави?*

Гласът ѝ пак изпълни помещението на командния център:

— Доведи го заедно с групата му на флагманския кораб. Направи го бързо — настоя тя и изключи връзката.

Тег бе разгневен, но разбираше, че сега е в неравностойно положение. Избра едно от многобройните ѝ изображения и се загледа в него с думите:

— Защо си позволяваш да ме прекъсваш?

— Защото не разполагаш с нужната информация. Равинът има пълно основание за исканията си. Пригответи се да го посрещнеш с дължимото уважение.

— Обясни ми защо.

— Не. Не е потребно да знаеш. А аз трябваше да се намеся, след като видях, че не действаш адекватно.

— Оня командир бе в зона за отклоняване на вниманието. Не е важно...

— Искането на равина да се смята за приоритетно.

— Лоша си като старшата майка.

— Може би дори повече. А сега ме чуй. Прибери бежанците във флагманския кораб. И се пригответи да ме посрещнеш.

— В никакъв случай! Трябва да останеш там, където си!

— Башаре! В искането има нещо, което налага внимание от страна на Одрейди. Равинът твърди, че са в опасност, тъй като временно са подслонили светата майка Лусила. Приеми го или отстъпи от поста си.

— Тогава ме остави първо да прибера хората си на борда. Ще се срещнем, щом се измъкна.

— Съгласна съм. Но прояви любезност към бежанците.

— А пък ти възстанови предаването ми. Заглуши ме, което си е същинска глупост!

— Всичко е на мястото си, башар. По време на паузата друг от нашите кораби е приел четири футара. Дойдоха с молба да ги заведем при дресьор, но аз наредих да ги задържат. Много внимавай с тях.

На големия подковообразен команден пулт отново бяха върнати сцените на бойното поле. Тег призова частите си. Вътрешно кипеше от гняв; трябваше да изминат няколко минути, преди да възстанови самочувствието си на главнокомандващ. Разбираше ли Мурбела как жестоко е наранила авторитета му? Или може би трябваше да го приеме просто като измерение на важността, която тя придаваше на бежанците?

След като ситуацията бе напълно овладяна, той прехвърли отговорността за командния център на един от помощниците си и отиде да види *важните* бежанци. С какво бе толкова жизнено необходимо приемането им, та Мурбела рискува да се намеси в комуникациите?

Оказаха се в трюма на една транспортна единица — замръзнала група от хора под погледа на внимателния командир.

Знае ли някой какво може да бъде скрито сред тези никому неизвестни люде?

Равинът, лесен за разпознаване, понеже за него бе споменато от полевия командир, бе застанал откъм отсамната страна на групата заедно с облечена в кафява роба жена. Той бе нисък брадат човек с бяла шапчица на върха на главата си. Слабото осветление му придаваше вид на странник, дошъл от древността. Жената бе затулила очите си с ръка. Равинът говореше и Тег започна да различава думите му още докато полека приближаваше към групата.

Жената явно бе подложена на словесна атака.

— Горделивият ще бъде унижен!

Без да сменя засланиящата я ръка, тя изрече:

— Гордея се с онова, което нося.

— Но дали и с властта, която носеното познание може да ти даде?

С натиск на коленете си Тег нареди на Стреги да спре на десетина крачки от тях. Подчиненият му командир се вгледа в него, но остана на мястото си, готов да го защити, ако възникне опасност от диверсия.

Човек с качества.

Жената сведе още по-ниско глава и притисна ръката си към очите, когато заговори:

— Познанието не ни ли се предлага, за да си послужим с него за свещени цели?

— Дъще! — изпъна се като струна равинът. — Колкото и да ни внушава, че с него можем да служим добре, то никога не се оказва голямо и важно. Всичко онова, което наричаме познание, дори и да включва докрай съдържанието на едно смирено сърце, не може да бъде нещо повече от зрънце в браздите.

Тег не пожела да се намеси. *Какъв архаичен начин на изразяване.* Двойката обаче го очарова. Останалите бежанци се бяха заслушали с жив интерес в размяната на реплики между двамата. Полевият командир продължаваше да бъде привидно сдържан, без да отклонява вниманието си от страниците и да дава от време на време по някой знак на помощниците си.

Жената държеше главата си сведена в знак на уважение; ръката ѝ още бе поставена върху очите, но тя не се бе отказала да се брани:

— Дори семенцето, изгубено в браздите, може да продължи живота.

Равинът сви устни и мрачно каза:

— Без вода и грижи, или без благослов и добра дума, което е същото, няма живот.

Дълбока въздишка разтърси раменете на жената, но тя остана в същата странна поза на смирение, когато отвърна:

— Рави, слушам и изпълнявам. И все пак длъжна съм да тача познанието, което ми бе прехвърлено, тъй като в него е включен буквално същият съвет, който ти току-що изрече.

Мъжът постави ръка на рамото ѝ:

— Тогава го предай на онези, които искат да го притежават, и нека никога злото не стигне там, където отиваш.

Мълчанието подсказа на Тег, че спорът е привършил. Той даде знак на Стреги да се премести по-напред. Ала още преди тя да

помръдне, внезапно появилата се Мурбела премина с бърза крачка покрай нея и кимна на равина, без да отмества погледа си от жената.

— В името на „Бин Джебърит“ и на задължението, което, имаме към теб, поздравявам те с добре дошла и ти давам исканото убежище!

Жената с кафявата роба приведе отново глава и башарът видя в дланта ѝ да просветват контактни лещи. После тя вдигна лицето си и около нея отвсякъде се разнесоха въздишки. В очите ѝ синьото преливаше в синьо от пристрастяване към подправката, но в тях се четеше и онази сила, която отличава всеки, оцелял след изпитанието с Агония.

Мурбела я разпозна веднага. *От неистовите свети майки!* Нито една от тях не се бе появявала тук досега още от времето на свободните на Дюн.

Жената направи лек реверанс, преди да каже:

— Наричат ме Ребека. И ме изпълва радост, че съм при вас. Равинът ме смята за глупава гъска, но аз наистина нося златно яйце, защото Лампадас е в мен със седем милиона, шестстотин двайсет и две хиляди и четиринайсет свети майки, които по право ви принадлежат.

„Отговорите оказват опасно въздействие върху света. Те може да изглеждат смислени, но да не обясняват нищо.“

Важно напомняне от Зенсуни

Тъй като обещаният ескорт се забави, Одрейди първоначално се ядоса, след което ѝ стана почти весело. Накрая закрачи след персонала от обслужващите робоси във фойето, намесвайки се в ритъма на движенията им. Повечето бяха дребни и нито един нямаше прилика с хуманоидите.

Функционални. Отличителен белег на иксианските сервоси. Много, много дейни малки прибавчици към временния престой на Свързващия възел или където и да е другаде.

Бяха толкова безинтересни, че малцина ги забелязваха. И тъй като не бе предвидено да се справят със съзнателна намеса в определената им дейност, те останаха в неподвижно състояние, мънкайки тихо.

„Почитаемите мамии имат съвсем смътни зачатъци от чувство за хумор или пък то въобще им липсва.“ Знам го, Мурбела, знам го. Но дали посланието ми е стигнало до съзнанието им?

До съзнанието на Дортужла обаче то бе стигнало. Беше се справила с обзелата я паника и наблюдаваше с широка подигравателна усмивка разноликите тукашни антики. Тамалани сякаш не одобряваше ставащото, но в поведението ѝ преобладаваше търпимостта. Суипол бе видимо очарована. Одрейди трябваше буквално да ѝ забрани всякакво участие в обездвижването на устройствата.

Дете, нека аз неутрализирам. Знам какво е приготвено за мен.

Когато се убеди, че е сторила необходимото, Одрейди зае позиция под един от полилеите.

— Там, ела ми на помощ — каза тя.

Тамалани покорно застана пред старшата майка с внимателно изражение на лицето.

— Забелязала ли си, че в съвременните фойета се наблюдава тенденция към намалена площ?

Запитаната дори не си направи труда да огледа заобикалящата ги обстановка.

— Някога фойетата бяха големи — каза Одрейди. — С цел да създадат у властимащите усещането за престиж от обширните пространства, а пък останалите да бъдат впечатлени от полагащото им се уважение, разбира се.

Тамалани веднага улови духа на разиграваната от нея пиеска и рече:

— В наше време ставаш важен дори само ако пътуваш.

Одрейди погледна към обездвижените робоси, пръснати по пода на фойето. Някои продължаваха да мънкат и треперят. Други очакваха спокойно някой или нещо да помогне за възстановяването на реда.

Автоматичното устройство на рецепцията — подобна на фалос тръба от черен пластичен материал с едно блестящо видеооко — излезе иззад гишето и си запроправя път през робосите, докато не застана пред Одрейди.

— Днес е прекалено влажно — заговори то с блудкаво-сентиментален женски глас. — Не знам какво мислят от Метеорологичната служба по въпроса.

Старшата майка се обърна покрай нещото към Тамалани:

— Защо ли им трябва да програмират тези механизми така, че да симулират приятелски настроени човешки същества?

— Противно е — съгласи се другата света майка и силом отмести с рамо автоматичния служител от рецепцията встрани, при което той се завъртя като на ос, за да огледа причинителя на непредвидената намеса. Изглежда видяното го принуди да не прави повече движения.

Внезапно Одрейди си даде сметка, че се бе допряла до една от силите, подхранили Бътлъровия джихад — мотивировката на тълпата.

Мой собствен предразсъдък!

Тя огледа още веднъж механичното същество пред тях. Дали чакаше указания или трябваше да се обърне пряко към него?

Още четири робоса влязоха във фойето и старшата майка разпозна багажа на групата с нея, разположен върху им.

Сигурна съм: всичките ни вещи са внимателно претърсени. Търсете колкото желаете. Не носим нищо, което да говори за нашите легиони.

Четири механизма изприпкаха по дължината на една от стените на помещението, но пътят им по-нататък се оказа блокиран от обездвижените. Робосите-носачи спряха и зачакаха, докато бъде намерено решение на несрещаното досега развитие на нещата. Одрейди им се усмихна и каза:

— Движение по знаците на преходното, скрило тайната ни същност.

Скрило и тайна.

Думи за обезпокояване на следящия персонал.

Хайде, Там! Маневрата ти е позната. Разбъркай огромното съдържание на безсъзнателното състояние и разбуди усещането за вина, което е извън способностите им за разпознаване. Изплаши ги, както направих аз с другите робоси. Накарай ги да бъдат предпазливи и почти да се страхуват. Каква ли ще е истинската сила на тия бинджезъритски вещици?

Тамалани пое подадената нишка. *Преходности и тайна същност.* Започна да обяснява на видеоочите с глас, с който човек се обръща към деца:

— Какво вземате, когато напускате гнездото? Нима сте от онези, които правят опит да набутат всичко в торбата? Или подбирате само най-необходимото?

Всъщност какво ли бяха подбрали наблюдателите като необходими неща? Тоалетни принадлежности и дрехи за подмяна и изпиране. Може би оръжия? Точно това са търсили в багажа ни! Но при светите майки много отдавна се е наложила тенденцията да не носят оръжия, които се виждат.

— Колко грозно е това място — рече Дортужла, приближила се до Тамалани и Одрейди, за да се включи в представлението. — Започваш да мислиш, че видът му е почти съзнателно търсен.

Ах, вие, противни наблюдатели. Следите Дортужла. Спомняте ли си коя е тя? Защо се е върнала, след като знае какво можете да ѝ спретнете? Да нахрани футарите ви? Виждате ли колко малко я безпокои това?

— Преходен пункт, Дортужла — поясни Одрейди. — Повечето хора никога не биха го пожелали като местоназначение. Притеснява те, а малките неудобства могат само да ти го напомнят.

— Случайна спирка по пътя, която едва ли ще се превърне в нещо повече, освен ако не я изградят отново — каза светата майка.

Ще чуят ли? В пълно присъствие на духа, Одрейди насочи погледа си към избраното видеооко.

Тукашната запуснатост издава съзнателно търсене. Тя ни казва: „Ще приготвим нещо за потребностите на стомаха, легло, място за освобождаване на пикочния мехур и червата, както и възможност за известно поддържане на ритуалите, необходими за плътта, но трябва да си тръгвате бързо, тъй като единственото, от което наистина се нуждаем, е енергията, останала след вас.“

Автоматичният служител от рецепцията заобиколи гърбом Дортужла и Тамалани, за да направи още един опит за контакт със старшата майка.

— Покажете ни веднага апартаментите, подготвени за нас! — каза тя с втрещен в циклопското око поглед.

— Боже мой! Какво невнимание проявихме!

Откъде са изровили този сиропиран глас? Отблъскващо. След по-малко от минута всички вече излизаха от фоайето; робосите с багажа им се движеха отпред, а Суипол вървеше плътно зад Одрейди, следвана от Тамалани и Дортужла.

Крилото, през което преминаваха, бе видимо занемарено. Означаваше ли това, че трафикът в Свързващия възел е намалял? Интересно. Жалюзните устройства по дължината на цял коридор бяха плътно затворени. Криеха ли нещо? Във всеки случай сумракът не скриваше прахта по пода и корнизите, по които тук-там се очертаваха местата, където са действали поддържащи съоръжения.

Одрейди машинално вникна в модела, съгласно който е била извършвана ремонтната и поддържащата дейност. Рязко ограничен трафик. Типичният маниер на почитаемите мами. Кой би се осмелил да снове насам-натам, когато чувства, че е много по-безопасно да се окопае и после само да се моли да остане незабелязан от опасните хищници? Местата за подстъп към частните жилища на елита бяха добре поддържани. Само за най-важните се грижеха по най-добрия начин.

Ще има място, когато пристигнат бежанците от Гамму.

Във фоайето един робос бе връчил импулсен генератор на Суипол. „За да намерите пътя си после — каза създанието, подавайки синята топка с жълта плаваща стрелка и указание за избрания път. — Когато пристигнете, ще чуете тихо извъняване.“

Звънчето на импулсния модулатор се обади.

Къде ли сме пристигнали?

Още едно място, за което домакините им се бяха погрижили като за „пълен лукс“, а всичко бе буквално отблъскващо! Стаи със светложълти подове, бледоморави стени и бели тавани. Нито един стол с биологично саморегулиране. И все пак трябваше да бъдат благодарни, дори само защото липсата им говореше по-скоро за предпочитания от икономическо естество, отколкото за евентуално незачитане на гостите. Биостоловете имат нужда от ремонт и поддържане, за което е необходим скъпо платен персонал. Одрейди огледа мебелите, покрити с някаква материя с дълъг срок на годност. А под нея почувства якостта на особено твърда пластмаса. Нищо не излизаше извън цветовата тоналност на стаите.

Леглото обаче я доведе почти до шок. Някой бе приел прекалено буквално искането за твърд матрак. Равна повърхност от черен еластичен материал, без възглавница. Никакви постелки и завивки.

Когато го видя, Суипол понечи да протестира, но Одрейди ѝ направи знак да мълчи. Въпреки бин-джезъритските възможности, дори и там понякога удобствата оставаха край пътя. Главното е да бъде свършена необходимата работа! Така гласеше първата и най-важна заповед. Ако старшата майка трябваше да спи известно време на много твърдо легло без завивки, налагаше се да го направи в името на задълженията и отговорностите си. Впрочем бин-джезъритките знаеха как да се пригаждат към подобни маловажни неудобства. Одрейди призова твърдостта си, отчитайки възможностите за следваща умишлена обида, ако се опита да възрази. *Нека прибавят и това към неосъзнаваното от тях, та да продължат да си блъскат още по-силно главите.*

Потърсиха я, когато се бе заела с оглед на останалите предоставени им жилища, демонстрирайки минимална загриженост и подчертано забавление. Щом старшата майка и спътниците ѝ влязоха в

общата всекидневна, от отдушниците на тавана се разнесе писклив глас:

— Върнете се във фойето, където ще дойде ескорт, за да ви отведе при височайшата почитаема мама.

— Отивам сама — отсече Одрейди и категорично отхвърли възраженията.

Почитаема мама в зелена роба чакаше, седнала на лек стол там, където от коридора се влизаше във фойето. Лицето ѝ наподобяваше стена на крепост — камък върху камък. Устата приличаше на отвор на шлюз, през който обаче някак си бе преминала прозрачна сламка с движеща се в нея течност, поглъщана от мамата. Пурпурно поточе се изкачваше към устните ѝ. От течността ухаеше на захар. Очите пък бяха същински оръжия, щръкнали над укрепление. Носът — склон за стичане на омразата, бликаща от погледа. Брадичката — слаба. Направо нямаше нужда от вея. Излишна подробност. Нещо, останало от предишна конструкция. Или взето от малко дете. А косата — изкуствено потъмнена до мръснокафяво. Е, също без особено значение. Очите, носът и устата — те бяха важни.

Жената се изправи бавно и с нагло изражение, подчертавайки какво благоволение е от нейна страна да забележи Одрейди:

— Височайшата почитаема мама се съгласи да те види.

Много плътен, почти мъжки глас. Високомерие, иззидано нависоко и видно отвсякъде. Претъпкана с вкоравени предразсъдъци личност. Тя *знаеше* толкова много неща, че бе същинска крачеща витрина на невежество и страхове. Одрейди я виждаше като безукорна мостра на уязвимостта на почитаемите мами.

След много завои и коридори — чисти и светли до един — те влязоха в изтеглено по дължината си помещение. Слънчевата светлина се вливаше в него през редица от прозорци, а в далечния край се намираше усъвършенствано командно табло с военно предназначение, където в момента течеше прожекция на космически и топографски карти. Дали това е центърът на паяжината на Кралицата-паяк? Одрейди се усъмни. Прекалено очебийно бе присъствието на командно табло. Дизайнът му го отличаваше от въоръжението, ползвано по време на Разпръскванията, а и нямаше място за съмнение относно неговото предназначение. Работните полета, пригодени за манипулативни операции, имаха физически ограничения, а качулката-

шлем за мисловен интерфейс не можеше да бъде ползвана за друго, въпреки щръкналата си овална форма и мръсен жълт цвят.

Погледът ѝ обиколи стаята. Почти без мебели. Няколко столалюлки и малки маси; оставена беше достатъчно обширна площ, където (най-вероятно) присъстващите би трябвало да очакват заповеди. Възможно бе това да е център за направляване на някакви действия...

Да се набие в главата на вещицата!

От прозорците по дългата стена се виждаше плочник, отвъд който имаше градини. Всичко бе само декор!

Къде ли е Кралицата-паяк? Къде спи тя? Как изглежда леговището ѝ?

Две жени дойдоха откъм застланото с плочи пространство и влязоха през сводест вход. И двете бяха облечени в червени роби с блестящи арабески и очертания на тела на дракони по тях. Декоративни украшения от разтрошени су-камъни.

Одрейди не се обади, преизпълнена с внимание, докато траеше уводната част от страна на придружителката дотук, която изрече възможно най-малко думи и набързо излезе.

Ако нямаше предвид указанията и бележките на Мурбела, старшата майка би приела за главнокомандващ високата почитаема мама, застанала до Кралицата-паяк. В действителност въпросната персона бе другата — по-ниска на ръст. Интересно.

Тази не просто се катери към властта. Тя се промъква през пукнатините. И един ден сестрите ѝ се събуждат пред свършен факт. Тя е там, седнала твърдо в центъра. Кой ще възрази? Само десет минути след като си тръгнеш трудно би си спомнил как изглежда целта на възраженията ти.

Двете жени оглеждаха Одрейди с не по-малко внимание.

Още по-добре. Точно това бе нужно в момента.

Външният вид на Кралицата-паяк представляваше не по-малка изненада. Досега до „Бин Джезърит“ не бе стигало точното ѝ физическо описание. Само откъслечни прожектирани образи и въображаеми конструкции на базата на сведения, събрани оттук-оттам. Ето я, най-накрая. Дребна жена. Жилавите мускули, както бе редно да се очаква, бяха добре очертани по червеното трико под робата. Незапомнящо се овално лице с невъзмутими тъмни очи, в които танцуваха оранжеви петънца.

Уплашена, поради което и разгневена, но без да може да разбере точната причина за страха си. Единственото, което осъзнава, е целта ѝ — моя милост. И какво очаква да придобие от мен?

Съпровождащата я бе доста по друго нещо — много по-опасна, поне на външен вид. Грижливо коафирана златиста коса, леко клонест нос, тънки устни и плътно опъната кожа по скулите. Както и зъл, облещен поглед.

Одрейди отново насочи вниманието си към чертите на лицето на Кралицата-паяк. Нос, който за мнозина би създал трудност да го опишат и минута, след като се отдалечат от нея. Може би прав? Да, донякъде... Вежди, неотличаващи се от косата с цвят на слама. Уста, в която при отваряне се вижда нещо розово, за да изчезне заедно с него, когато бъде затворена. Изобщо лице, в което е трудно да намериш място за съсредоточаване на погледа и това може би е причина всичко да изглежда размазано.

— Значи ти водиш „Бин Джебърит“?

Глас — равен в ниските тонове. Странно модулиран галахски език; без жаргонни думи, но с усещане как те са стълпени непосредствено зад езика ѝ. Чувстваше се и присъствието на фокуси от лингвистичен характер. Мурбела го бе подчертала в сведенията си:

Те имат нещо, което ги доближава до Гласа. Не е равнозначно на предаденото ми от вас, защото си служат с друг похват. Прилича на фокуси с думи.

Фокуси с думи.

— Как да се обръщам към теб? — попита Одрейди.

— Чувам, че ме наричате Кралицата-паяк — зли оранжеви пламъчета заиграха в очите ѝ.

— Тук, озовала се в центъра на мрежата-паяжина и вече преценила огромната ви мощ, страх ме е, че трябва да го призная.

— Аха, ето какво си забелязала — мощта ми! — изречено с подчертано самочувствие.

Първото, което направи впечатление на Одрейди, бе мирисът, идващ от жената. Тя лъхаше обилно на някакъв твърде необичаен парфюм.

Дали крие феромоновия си лъх?

Може би бе предупредена за способността на бин-джезъритките да преценяват за състоянието на нещата, изхождайки от незначително количество сетивна информация? Навярно. Също така е възможно само заради това да е предпочела парфюма. Странната смес бе подходяща заради основната си отсенка на екзотични цветя. Дали не е нещо от родната ѝ планета?

Кралицата-паяк хвана в шепа незапомнящата се своя брадичка и рече:

— Можеш да ме назоваваш Дейма.

Спътницата възрази:

— Тази е нашият последен враг от милион планети!

Аха, ето каква е представата им за старата Империя.

Дейма вдигна ръка, за да постанови мълчание. Колко нехаен и същевременно разбулващ жест. В очите на придружителката Одрейди видя отблясък, напомнящ ѝ за Белонда. Внимателно следяща злост, която подбира места за атака.

— От почти всички се иска да се обръщат към мен като към височайша почитаема мама — каза Дейма. — Даденото позволение ти прави чест.

После тя посочи към засводената врата зад себе си:

— Ще бъдем само двете, докато разговаряме.

Без покана — просто заповед.

Одрейди спря до вратата, за да погледне поставената там карта. Чернобяла, с къси линейки за пътеки и неравни очертания с надписи на галахски език. Отнасяха се за градините отвъд плочника с посочване на растителните видове. Тя се наклони по-близо до картата в желанието си да разбере повече. Дейма я чакаше, търпелива и отчасти развеселена. Да, непознати дървета и храсти, а плодовете на съвсем малко от тях се оказаха ядовити. Намираща се тук карта трябваше само да подчертае гордостта на притежателя.

Когато излязоха във вътрешния двор, Одрейди каза:

— Направи ми впечатление парфюмът ти.

Дейма бе върната назад в спомените си, а в гласа ѝ се понесоха меки полутонове, когато отговори.

Идентификационни маркери за цветните ѝ предпочитания. Представи си само! Тя е едновременно тъжна и гневна, когато мисли за това. И се чуди защо ми е направило впечатление.

— В противен случай храстът не би бил петимен да ме приеме — отговори височайшата.

Хм, интересен избор на вреже и наклонение на глагола.

Произнасяният с ударение галахски не бе труден за разбиране. Очевидно тя регулираше несъзнателно изговора на подбраните думи в зависимост от слушателя.

Чувствително ухо: Стигат й само няколко секунди, през които наблюдава и слуша, за да регулира говора си с цел да бъде разбрана. Твърде стара форма в изкуството, бързо усвоима от повечето хора.

Одрейди видя защитната окраска, заложена още в началото.

Не искам да ме приемат като чужденец.

Подлежаща на пренастройване характеристика, вградена в гените. Почитаемите мами не бяха я загубили, но в техния случай това бе предпоставка за уязвимост. Подсъзнателните тоналности не бяха покрити напълно, така че разкриваха много.

Въпреки кресливата си суетност и самомнителност, Дейма бе достатъчно интелигентна и самодисциплинирана. Констатацията й достави удоволствие. Щеше да си спести немалко многодумство и увъртания.

Одрейди спря заедно с нея в края на вътрешния двор. Бяха застанали рамо до рамо, а старшата майка, загледана към откъдната градина, бе поразена от почти пълната й прилика с бин-джезъритските.

— Кажете си приказката — рече Дейма.

— Колко струвам като заложник?

Оранжев пламък!

— Очевидно въпросът е стоял вече пред вас — констатира Одрейди.

— Продължавай — изречено с постепенно избледняване на оранжевото.

— Сестринството е подготвило три мои заместници.

Одрейди пусна в действие най-проницателния си взор.

— Възможно е да се отслабим взаимно така, че и двете страни да загинат.

— Можем да ви смажем като досадно насекомо!

Внимавай за оранжевото!

Старшата майка не се остави да бъде повлияна от предупреждението.

— Но ръката, която ни смачка, ще загной, така че болестта ще унищожи и нея.

Не би могло да се каже по-ясно и без незначителни подробности.

— Невъзможно! — съпроводено с втрещен оранжев поглед.

— Мислиш ли, че не се досещаме как сте били върнати обратно по тези места от неприятелите си?

Най-опасният ми гамбит.

Одрейди проследи ефекта. Мрачното смръщване не беше единствената видима реакция на Дейма. Оранжевото изчезна, а очите ѝ се оказаха в странно несъответствие с пламналото лице.

Тя кимна, сякаш височайшата мама бе отговорила, и добави:

— Спокойно можем да ви оставим с цялата ви уязвимост на онези, които връхлитат върху вас, на същите, които ви натикаха в тукашния *cul de sac*^[1].

— Мислиш ли, че ние...

— Знаем.

Е, поне аз знам.

Току-що разбраното донесе едновременно въодушевление и страх.

Какво ли представлява онова, което може да усмири тези жени?

— Просто събираме силите си, преди...

— Преди да се върнете на арената, където ще бъдете смазани, както добре го знаете! Защото там не можете да разчитате на преобладаващия си брой.

Гласът на Дейма потъна в мекото галахско произношение, трудно разбираемо за Одрейди:

— Значи те са били при... Получили предложение от... Какви глупци сте, за да повярвате на...

— Не съм казала, че сме повярвали.

— Ако Логно беше... — кимване с глава към помещението — ... чула как разговаряш с мен, щеше да си мъртва, преди да успея да те предупредя.

— Доволна съм, че сме само двете.

— Но не разчитай особено на това, за да не стигнеш твърде далече.

Одрейди погледна над рамото ѝ към зданието. Промените, внесени в строителния дизайн на Сдружението, веднага се набиваха в очи — дълга фасада с прозорци, много и екзотичен дървен материал, камъни с отблясък на скъпоценности.

Богатство.

Тя очевидно разполагаше с богатства, и то толкова големи, че за някои бе трудно да си ги представят. Всичко, поискано от Дейма, всичко, което може да бъде осигурено от подвластно и раболепно общество, щеше да ѝ бъде предоставено веднага. Всичко освен свободата да се върне при поелите с Разпръскването.

Наистина, колко ли силно е въображението ѝ, за да си повярва, че заточението може да свърши? И каква бе мощта, способна да върне себеподобна мощ обратно в старата Империя? Защо точно тук? Одрейди си даде сметка, че не е достатъчно смела, за да зададе въпроса.

— Ще продължим в моето жилище — рече Дейма.

Аха, най-после в леговището на Кралицата-паяк!

Покоите на Дейма се оказаха нова загадка. Подове с дебели килими. На влизане тя изрита сандалите си и продължи боса. Одрейди направи същото и я последва.

Виж колко груби и мазолести са външните ръбове на ходилата ѝ. Опасни оръжия, поддържани в добро състояние.

Одрейди бе озадачена не от мекия под, а от стаята. Малък прозорец, гледащ към внимателно поддържана ботаническа градина. Никакви гоблени или картини по стените. И нищо за украса. Решетката на въздуховод хвърляше сенчести ивици по пода, когато влязоха. Още една врата вдясно. Друг вентилационен въздуховод. Две меки легла в сиво. Две малки масички отстрани в блестящо черен цвят. По-голяма маса в златисти тонове със зелена, трепкаща над нея светлина, указваща контролно поле. Старшата майка веднага забеляза финото правоъгълно очертание на прожекционен апарат, вграден в златистата маса.

О, да, това е работната ѝ стая. Нима дойдохме тук, за да работим?

Мястото бе обмислено и изпълнено за изтънчено съсредоточаване. Бяха положени грижи за отстраняването на всичко разсейващо. Какво ли разсейване впрочем би допуснала Дейма?

Къде са украсените стаи? Просто трябва да живее по специален начин със заобикалящата я обстановка. Не бе възможно непрекъснато да се оформят мисловни бариери за отблъскване на нещата, които са в дисонанс с психичното ти състояние. Ако имаш нужда от истински комфорт и спокойствие, домът ти не бива да е подреден така, че да те насилва, особено с атаки откъм фронта на подсъзнателното. Дейма си дава сметка за степента и силата на извънсъзнателната уязвимост! Тази тук е наистина опасна, защото може да каже „Не“.

Това бе проява на древна бин-джезъритска интуиция. Търсиш онези, които биха могли да кажат „Да“. Никога не си губи времето с незначителни индивиди, дето не успяват да осмислят и изрекат нещо повече от „Не“. Трябва ти оня, който може да сключи споразумение, да подпише договор, да изплати обещаното. Кралицата-паяк явно не казваше често „Да“, но притежаваше силата да го направи. И го знае.

Важно беше да го разбере още когато ме отведе встрани. Изпрати ми първия сигнал, след като ми позволи да я наричам Дейма. Не избързах ли, планирайки атаката на Тег така, че да не мога да я спра? Прекалено късно ще е за последващи решения и действия. Знаех го добре, когато му позволих да се разгърне.

Какви други сили обаче можем да привлечем?

Одрейди бе установила типа на модела, определящ доминиращата позиция на Дейма. Конкретни думи и жестове можеха да принудят Кралицата-паяк да се отдръпне и дори да приклепне назад, уловила в разбуденото си съзнание ударите на своето собствено сърце.

Драмата трябва да бъде продължена.

В момента Дейма бе заета с нещо — ръцете ѝ се намираха в зеленото поле, разположено върху златистата маса. Беше съсредоточена изцяло там, без да обръща никакво внимание на Одрейди, което можеше да се приеме едновременно за обида и своего рода уважение.

Вещице, няма да се намесиш, защото така диктуват всички твои интереси и ти добре го знаеш. Впрочем не си толкова важна, че да станеш причина за разсейване от моя страна.

Дейма изглеждаше възбудена.

Успяла ли е атаката на Гамму? Бежанците започнали ли са да пристигат?

Втренчен оранжев поглед бе съсредоточен в Одрейди:

— Пилотът ти току-що се е самовзривил заедно с кораба, за да не допусне проверка от наша страна. Какво донесохте?

— Себе си.

— Изпратила си някакво съобщение!

— Да. За да знаят приятелите ми дали съм все още жива или не. Не го чуваш за първи път. Някои наши предшественици са изгаряли корабите си, преди да тръгнат в атака. За да няма връщане назад.

Одрейди заговори с възможно най-голямо внимание, пригаждайки тона и продължителността на фразите съобразно реакцията на Дейма.

— Ако успехът е на моя страна, ще трябва да ми осигуриш обратен транспорт. Пилотът ми беше киборг, така че никаква доза шере не би могла да го опази от сондите ви. Бе получил заповед да се самоубие, но да не пада в ръцете ви.

— Разкривайки ни координатите на вашата планета. — Оранжевото заотстъпва от очите на Дейма, но тя продължаваше да е неспокойна. — Не мислех, че хората ти се подчиняват на заповеди с такава непрекословност.

Вещице, как ги държиш привързани без сексуален хомот? Не е ли очевиден отговорът? Притежавате други тайни сили.

А сега, внимателно — предупреди сама себе си Одрейди. — *Раздвижен методологичен подход, подготвен за нови изисквания. Нека си представя, че избираме един-единствен път за ответна реакция и не се отделяме от него. Какво ли знае за нас? Изглежда просто не може да проумее, че понякога се налага дори старшата света майка да се превърне в стръв, в примамка за жизнено важна информация. Прави ли ни това свършени? И ако е така, може ли по-добрата подготовка да превъзмогне по-голямата бързина и многочисленост?*

Все още нямаше отговор на въпроса.

Дейма седна до златистата маса, оставяйки Одрейди права. По движенията, с които се наместваше, можеше да се съди за нейните предпочитания. Явно не излизаше често оттук. Всичко, което би преценила за необходимо, се намираще около нея. Бе довела Одрейди в стаята си, защото всяко друго място ѝ се струваше неудобно. Просто се чувстваше неуютно, а може би дори застрашена в друга обстановка. Дейма не ухажваше съдбата. Бе рискувала само веднъж, при това

много отдавна, така че случаят оставаше някъде далеч оттук. Сега искаше само да се намира в сигурен и добре организиран пашкул, откъдето би могла да дърпа конците на останалите.

Одрейди прецени наблюденията си като добре дошло потвърждение на изводите на „Бин Джезърит“. Сестринството знаеше как да си послужи с подобен лост.

— Няма ли какво друго да кажеш? — обади се Дейма.

Умишлено печелене на време.

Одрейди се осмели да запита:

— Премного съм любопитна да разбера защо се съгласи на днешната среща?

— Какво предизвиква любопитството ти?

— Ами... Никак не ти подхожда.

— Ние определяме какво ни подхожда! — изречено доста сприхаво.

— Добре, но какво у нас ви интересува?

— Мислиш, че ви смятаме за интересни?

— Може би дори ни намирате за необичайни, защото точно така ни гледате.

По лицето на Дейма премина бегло изражение на задоволство.

— Просто знаех, че ще бъдете очаровани от нас.

— Екзотичното винаги представлява интерес за друго екзотично — каза Одрейди.

Думите ѝ предизвикаха позната усмивка по устните на височайшата — усмивката на човек, чиято любима животинка е показала колко е умна. Тя се изправи и отиде да единствения прозорец. След малко, повикала старшата майка до себе си, Дейма ѝ посочи група дървета отвъд първите цъфнали храсти и заговори със същото меко произношение, което правеше трудно проследяването на мисълта ѝ.

Нещо подразни Одрейди. Остави се да бъде носена от едновременно движещ се поток, като не спираше да търси причината. Може би — в стаята; или в самата Кралица-паяк? В цялата обстановка липсваше непосредственост почти точно толкова, колкото и у Дейма. Следователно всичко бе предварително подготвено, за да предизвика търсения ефект. Внимателно подбран и заложен в цялостната схема.

Тази тук наистина ли е Кралицата-паяк? Или някоя друга, още по-могъща, сега ни наблюдава?

Одрейди огледа последната си мисъл, преподреждайки бързо съставните елементи. Да, процес, който поражда повече въпроси, отколкото отговори — мисловна стенография, присъща на дейността на ментатите. Подбирай за уместна връзка и поставяй за разглеждане скрити (но системно) елементи от околния фон. Обикновено порядъкът е продукт на съзнателна човешка дейност. Докато хаосът съществува като суров материал, от който да се изведе той, редът. Това бе подходът на ментат, който не предоставя непроменими истини, а важно средство в помощ на вземането на решения — систематично събиране на данни в една непрекъсваема система.

Те пируват в хаоса! Предпочитат го! Пристрастени към адреналинови усещания!

Така че Дейма бе само Дейма — височайша почитаема мама. Завинаги господарка, завинаги на върха.

Няма друга по-велика, която да ни наблюдава. Пък и Дейма наистина вярва, че това тук е договаряне. Човек би помислил, че никога досега не го е правила. Съвършено точно!

Височайшата почитаема мама докосна нещо незабележимо под прозореца и стената се огъна назад, показвайки, че той не е бил нищо повече от майсторски изпипана холопрожекция. Отворен бе пътят към високо разположен балкон, покрит с тъмнозелени кахли. От него се разкриваше панорама към намиращи се в ниското плантации, много по-различни от прожектираните допреди малко. Тук хаосът бе запазен; и така изпъкваше още по-силно на фона на подредените в далечината градини. Къпини, паднали дървета, гъсти храсталаци...

А отвъд тях — равномерно отдалечени редове на нещо, подобно на зеленчуци, сред които редове напред-назад се движеха автоматизирани комбайни, оставяйки само гола земя зад себе си.

Любов към безредието, несъмнено!

Кралицата-паяк се усмихна и излезе първа на балкона. Одрейди я последва и отново се спря, забелязала интересен детайл. Необичайна украса на парапета вляво. Фигура в естествена големина от почти ефирна субстанция, събрана в рехави плоскости и окръглени повърхности.

Присви очи и видя, че фигурата беше подобие на човешко същество. От мъжки или женски пол? В определени пози приличаше на мъж, в други бе като жена. Плоскостите и окръгленията реагираха на блуждаещите пориви на лекия бриз. Овесени бяха на тънки, почти невидими жици (напомнящи на шигърови), спускащи се от елегантно извита тръба, пъхната в купчина от някаква прозираща маса. Долните краища на фигурата докосваха носещата основа, която приличаше на струпани речни камъчета.

Одрейди не успяваше да откъсне очарования си поглед.

Защо ли току-що видяното ми напомня за Шийенината „Празнота“?

Раздвижено от вятъра, творението сякаш танцуваше, впускайки се от време на време в имитация на грациозен вървеж, след който пък изпълняваше бавен пирует, съпроводен от стремителни завъртания с протегнат нагоре и встрани крак.

— Наречена е „Балетмайстор“ — каза Дейма. — Някои пориви на вятъра я принуждават да изхвърля високо краката си. Виждала съм я да бяга грациозно като маратонец. А понякога изпълнява къси движения със стремителни повдигания на ръцете, които сякаш държат оръжия. Едновременно красива и грозна... Според мен артистът е сложил неточно име на творбата си, „Непознат Живот“ би било по-вярно.

Красота и грозота — едно и също. Непознат Живот.

Стоящото пред нея представляваше страшна заплаха за творението на Шийена. Одрейди почувства как я залива студената вълна на страха:

— Кой е създателят й?

— Нямам представа. Една от моите предшественици я донесла от планета, която сме унищожили. Защо те интересува?

Ето я онази неистовост, неподвластна никому. Естествено, отговори с други думи:

— Струва ми се, че и двете търсим обща основа за разбирателство, опитвайки се да открием сходни неща между нас.

Думите й обаче разпалиха оранжевия поглед:

— Вие можете да се опитвате да ни разберете, докато ние никак не държим да правим това!

— И двете произхождаме от общества на жени.

— Опасно е да мислите за нас като за издънки от вашия корен!

Разкритията на Мурбела обаче твърдят точно обратното. Появили сте се по време на Разпръскването от Говорещи с риби и свети майки, попаднали в екстремна ситуация.

Одрейди попита напълно добронамерено и без следа от присмех:

— Защо е опасно?

Смехът на Дейма бе неприятен. Отмъстителен. Старшата майка отново почувства приливната вълна на заплахата. Тук бе нужно нещо повече от познатото бин-джезъритско „опитай-отново-и-отново“. Тези жени бяха свикнали да убиват, когато ги разгневят. Рефлекс. Дейма го бе казала направо, щом спомена за спътницата си при разговора насаме между двете, а и сега току-що бе подала сигнал, че има определени граници за търпимостта ѝ.

И все пак тя прави опити да преговаря, макар и по своему. Показва механичните си чудесии, властта и силата си, както и своето богатство. Но без нито едно предложение за съюзяване. Вещици, бъдете покорни прислужници и наши роби, а ние ще ви простим много неща. Хм, значи искат да завладеят и последната от „милиона планети“, така ли? Не, повече от това, разбира се, но посоченото от тях число е интересно.

Одрейди се зае с преоформянето на подхода си, изпълнена с повишено внимание. Светите майки прекалено лесно попадат в адаптивния модел. *Разбира се, че съм много по-различна от вас, но ще променя нещо в себе си в името на общото съгласие.* Това няма да мине при почитаемите мами. Те няма да приемат каквото и да е, загатващо и за най-незначително отстъпление от пълната власт. Твърдението на Дейма за предоставената твърде голяма търпимост по отношение на Одрейди говореше за нетърпящо възражение нейно върховенство спрямо сестрите ѝ.

Височайшата за пореден път говореше с неизменния си властнически маниер.

Одрейди се заслуша. Твърде необичайно — според Кралицата-паяк едно от най-привлекателните неща у „Бин Джебърит“ бяха познанията и уменията им в имунната защита срещу нови заболявания.

Начинът им на атакуване ли ги доведе тук?

Откровеността ѝ бе наивна. Край на отегчителните периодични прегледи, които да покажат дали в плътта не са се настанили потайни

обитатели. А понякога и не толкова потайни. Нерядко дори очевадно опасни. „Бин Джебърит“ може да сложи край на всичко това, заради което ще бъде подходящо възнаграден...

Колко хубавичко.

Все със същия отмъстителен тон във всяка дума. Одрейди се почувства оплетена в тази мисъл. Нима наистина „отмъстителен“? Не, имаше някаква промяна в общата постановка. Нещо показваше и подтикваше към слизване на по-ниско ниво.

Подсъзнателна ревност за пропуснатото, след като е скъсана нишката, която ни е свързвала!

Друг модел, въведен като стил!

Почитаемите мами бяха отстъпили към досадно повтарящи се превзетости.

А ние се отказахме от превзетостите твърде отдавна.

Отнасяше се за нещо повече от отказ за приемане на бин-джебъритското начало. Ставаше дума за изриване на боклук.

Изхвърляй ненужното, превърнало се в отпадъци. Посредствени люде ще се погрижат за боклука. Нея я интересува много повече мисълта какво предстои да бъде погълнато, отколкото грижата за опазване на чистотата в собственото гнездо.

Големият недостатък на почитаемите мами бе по-важен, отколкото те можеха да си помислят. И много фатален за тях и за всичко, което държаха в ръцете си. Но не успяваха да го забележат, тъй като според собствените им представи него просто го нямаше.

Никога не е съществувало.

Дейма оставаше неразрешим парадокс. Въпросът за съюз дори не бе достигнал до съзнанието ѝ. Привидно показваната склонност за евентуално търсене на съгласие не бе нещо повече от прием за преценка на волята на враговете.

Така или иначе бях права, като разреших на Тег да се развърне.

Логно излезе от работното помещение с поднос, на който имаше две високи вретеновидни чаши със златиста течност. Дейма взе едната от чашите, помириша я и пое глътка с доволно изражение на лицето.

Какво е това зло пламъче, блеснало в очите на Логно?

— Пийни — каза височайшата, подканяйки с жест Одрейди. — Идва от планета, за която никога не си чувала, сигурна съм. Събрахме

всичко необходимо за производството на превъзходно кехлибарено грозде, което дава това отлично златно вино.

Дългата връзка на хората със скъпоценното древно питие овладя мислите на старшата майка. Богът Бакхус. Зърната, които ферментират или на корен, или в големите племенни бъчви.

— Не е отровно — продължи Дейма, понеже Одрейди се поколеба. — Уверявам те. Убиваме само когато се налага и е в наш интерес, но не сме тъпаци. Оставяме на тълпата да приказва какви злодеи сме и колко ни личи. Но теб не мога да те сбъркам с някого от тълпата.

Награди с усмивка собствената си духовитост. Явно не бе в състояние да прецени колко дебелашки изглеждат мъчителните й опити да имитира приятелско отношение.

Одрейди пое предложената чаша и отпи глътка.

— Изнамерено е от някой, който е искал да ни достави удоволствие — отбеляза височайшата, загледана внимателно в нея.

Поетата глътка се оказа напълно достатъчна. Сетивата на старшата майка мигом засякоха присъствието на чуждо вещество, а след няколко отмерени удара на сърцето си тя вече знаеше и защо то се е оказало в чашата.

За обезсилване на защитата, която шере осигурява срещу сондите им.

Тя регулира метаболизма си така, че да неутрализира субстанцията, след което обяви какво е направила.

Дейма се взря в очите на Логно:

— Ето защо никога не сме успявали да го сторим с вещиците! А ти дори не си подозирала! — Обвинението се стовари с почти физическа сила върху клетата й съратница и помощница.

— Това е една от имунните системи, чрез които се справяме с болестите — каза Одрейди.

Дейма хвърли чашата върху балконските кахли. Мина известно време, преди да възстанови спокойствието си. Логно се отдръпна бавно, държейки подноса почти като щит.

Значи не само се е промъквала към властта. За сестрите си тя е като смъртна опасност. Като такава трябва да я приема и аз.

— Някой ще плати за похабеното усилие — каза височайшата, а усмивката й не бе никак приятна.

Някой.

Някой е приготвил виното. Някой е сътворил танцуващата фигура. Някой ще плати. Не е важно да се посочи личността; остава само удоволствието или нуждата от възмездие. И раболепието.

— Не искам никой да нарушава мислите ми — разпореди се Дейма, отиде до парапета и се загледа в своя „Непознат Живот“, очевидно решила да се върне към формата, необходима за продължаване на *пазарлъка*.

Одрейди отново прехвърли вниманието си към Логно. Каква бе причината за нейното непрекъснато виране, рязко и изпитателно, в господарката ѝ? Без следа от обичаен за случая страх? Изведнъж помощницата се появи в съвсем нова, безкрайно опасна светлина.

Отрова!

Бе толкова сигурна в предположението си, все едно спътницата на Дейма извика думата на висок глас...

Не аз съм целта на Логно. Още не. Тя използва възможността да заложил в предстоящия търг за върховната власт.

Не си струваше да поглежда към Дейма. Съвсем ясно видя как върху лицето на Логно се появи облекчение в мига, в който смъртта дойде за Кралицата-паяк. Одрейди се обърна, но не за да провери предположението си. Дейма лежеше под „Непознат Живот“ като малка купчинка.

— Отсега нататък към *мен* ще се обръщаш с „височайша почитаема мама“ — каза Логно. — И скоро ще разбереш защо трябва да ми благодариш за това. Тя (посочвайки с пръст червената купчинка в ъгъла на балкона) бе решила да те удари предателски в гръб и да унищожи хората ти. Моите планове са други. Не съм глупачка, която ще похаби такова полезно оръжие в момент, когато имаме най-голяма нужда от него.

[1] Глуха улица; чувал (воен.) (фр.) ↑

„Сражението ли? То е като силното желание да си поемеш дъх, за което хората търсят какви ли не мотиви.“

Башарът Тег

Мурбела наблюдаваше борбата за Свързващия възел с незаинтересованост, която никак не отговаряше на чувствата ѝ. Стоеше права сред тесен кръг от проктори в командния център на своя не-кораб и следеше предаванията от бойното поле с помощта на видеоочите.

Сраженията се водеха из цялото пространство около Възела — взривове на светлина откъм страната в сянка и сивкави изригвания откъм тази, огряна от дневната светлина. Мощното настъпление и последвалата схватка, ръководени от Тег, имаха за цел Цитаделата — гигантска сграда с архитектурно оформление от дните на Сдружението и новопостроена кула в близост до периферията ѝ. Въпреки че шифрованите предавания от имплантиралото в Одрейди устройство прекъснаха внезапно, с предишните ѝ доклади дойде потвърждението, че там се намира височайшата почитаема мама.

Задължението да наблюдава от разстояние бе една от причините за слабия интерес на Мурбела, което обаче не пречеше на обзелата я възбуда.

Интересни времена!

В кораба бе прибран ценен товар. Милионите свети майки от Лампадас бяха Споделени и подготвени за Разпръскването. Неистовата сестра със своя товар „Памет“ бе заела решаващо по важност място.

Сигурно златно яйце!

Мурбела мислеше за животите, изложени на опасност в тази група. Подготвени за най-лошото. Не липсваха доброволци, а заплахата от конфликта при Свързващия възел намали до минимум потребността от мелинджова отрова за стимулиране на Споделянията, ограничавайки по този начин общата опасност. Намиращите се в кораба можеха да почувстват заложеното всичко-или-нищо в играта на

Одрейди. Тогава се появи и непосредствената заплаха от смъртта. Потребност от Споделяне!

Преобразуването на една света майка в поредица от спомени предавани от човек на човек от сестрите, въпреки заплахата, че някоя от тях може да плати скъпо, бе престанало да е обвито с мистериозна аура за Мурбела, въпреки че тя продължаваше да се ужасява от мисълта за поеманата отговорност. Смелостта на Ребека, а не по-малко и на Лусила, заслужаваше истинско уважение и възхищение.

Памет за милиони животи! Събрани до един в онова, което Сестринството нарича Прогресивен Екстремум — два по два, после четири по четири и шестнайсет по шестнайсет — докато всеки от тях побере всичко от всички, така че оцелелият да успее да съхрани този скъпоценен товар.

Онова, което се извършваше в жилището на светата майка, бе от същия порядък. Идеята вече престана да ужасява Мурбела, но тя все още не успяваше да я приеме за нормална. Единствено думите на Одрейди я успокояваха:

След като веднъж свикнеш с възелчетата от Другите Памети, всичко останало преминава в перспективен план, който ти се струва толкова познат, като че винаги си го имала.

Мурбела разбираше, че Тег е готов да умре в защита на множественото съзнание, каквото всъщност бе Сестринството на „Бин Джезърит“.

Мога ли да не сторя същото?

Башарът, престанал да бъде загадка, се превърна в обект на уважение. Одрейди отвътре ускоряваше процеса, като припомняше подвизите му, за да приключи:

„Чудя се какви ги върша тук долу. Питай!“

Комуникационният възел веднага се обади:

„Нито дума. Предаванията й може да са били блокирани с енергиен щит.“

Всички разбраха кой говори. Беше изписано на лицата им.

Тя разполага с Одрейди!

Мурбела отново съсредоточи вниманието си върху Цитаделата.

Бе изненадана от собствената си реакция. Наоколо се носеше отпечатъкът на историческо отвращение от повторението на военното

безумие, но жизнерадостният дух все още се наслаждаваше на новите способности, усвоени в „Бин Джебърит“.

Силите на почитаемите мами разполагаха с добро оръжие, успя да отбележи тя, докато незащитените от жегата поемащи приспособления на Тег вече трупаха наказателни точки; независимо от обстоятелствата обаче, отбранителният периметър рухна още преди да бе обърнала гръб на картината. Можа да чуе и воя на големия рушител, конструиран от Айдахо, който със скокообразни движения мина през проход високи дървета, поваляйки защитници вляво и вдясно.

От Другите Памети дойде странно сравнение. Напомняше на пътуващ цирк. Кацащи кораби, от които се изсипва човешки товар.

На централната арена! Кралицата-паяк! Никога не предприема действие, преди да я зърне човешко око!

Появата на личността на Одрейди предизвика забавна реакция:

Какво да се предположи за затворения характер на Сестринството?

Дар, какво става с теб долу? Трябва да си мъртва, Кралицата-паяк сигурно те е обвинила и е бясна от яд за случилото се.

Тя видя дългата следобедна сянка, хвърлена от дърветата напърно на полосата, в която бе разгърната атаката на Тег. Примамващо прикритие. Нареди на хората си да заобиколят. *Не тръгвайте по привличащи ви просеки. Търсете трудни подстъпи и ползвайте тях.*

Цитаделата се намираше в гигантска по размерите си ботаническа градина с необикновени дървета и още по-странни храсти, примесени с най-тривиални растителни видове; те бяха пръснати напосоки, сякаш разхвърляни от въртящо се в танц дете.

Метафората с цирка се понрави на Мурбела. Откриваше перспектива към наблюдаването от нея.

В съзнанието ѝ отекваха обявяваните едно след друго изпълнения.

Следете ей-там танцуващите животни — защитници на Кралицата-паяк, — подчиняващи се вкупом на подадените нареждан_ия! В първи ринг — главният номер под ръководството на Повелителя на арената Майлс Тег! Хората му изпълняват страхотни неща. Тук е талантът!_

Наблюдаваната сцена напомняше също тъй и режисирана битка в римски цирк. Мурбела оцени по достойнство алюзията. Гледката

ставаше по-богата и наситена.

Приближават бойни кули, пълни с бронирани воители. Те влизат в бой. Пламъци дълбаят небето. Падат тела.

Но това бяха тела на истински хора с истински рани и истинска смърт. Заострените ѝ благодарение на „Бин Джебърит“ сетива я принуждаваха да съжалява за загубите.

И родителите ми ли са били така пометени от вихъра?

Метафорите на Другите Памети се изгубиха. Пред нея беше Свързващият възел, виждан по същия начин и от Майлс Тег. Кърваво изстъпление, познато от събраните спомени, но и ново по своему. Тя гледаше напредващите войници и чуваше гласовете им.

Шокиран женски глас:

„Оня храст се обърна с писък към мен!“

Друг, мъжки:

„Никой не знае откъде са се пръкнали. Полепва по кожата ти и я прогаря.“

Мурбела чуваше шума на бойните действия откъм далечната страна на Цитаделата, но около позицията на Тег бе неестествено тихо. Виждаше частите да се промъкват през тъмните участъци затваряйки в пръстен кулата. Появи се и башарът на раменете на Стреги. За миг той се вгледа във фасадата на около половин клик пред тях. Тя веднага подбра изображението, към което бе насочил погледа си Тег. Там, зад прозорците, се виждаше някакво раздвижване.

Къде ли бяха онези мистериозни оръжия от последния рубеж, с които се очакваше да разполагат почитаемите мами?

Как ще постъпи той сега?

Тег бе загубил отсека с командния си пост, попаднал на лазерен удар извън сцената на решаващия сблъсък. Отсекът бе останал да лежи на едната си страна зад него; сега той бе яхнал раменете на Стреги в участък с препречващи пътя храсти, някои от които още пушеха. Заедно с отсека бе пропаднало и командното табло, но пък му бе останало сребристото подковообразно средство за връзка — макар и осакатено без усилвателите на центъра с командния пулт. Специалистите от комуникационните служби бяха приклепнали наблизко, треперещи и нервни от загубата на връзка с мястото на действието.

Шумът от боя отвъд сградите се усилваше. Той чуваше дрезгавите викове, силния съсък на раздиращите въздуха удари от тежките огнемети и по-слабото жужене на разрядите от големите лазестрели, примесени с фучащото „хъс-хъс“ на личните оръжия. Някъде вляво се долавяше приглушеното „дън-дън“ на попаднало в беда блиндирано средство. Оттам идваше и прорязващият слуха писък на метал в агония. Очевидно енергийната му система си бе отишла завинаги. То се влачеше по земята, оставяйки зад себе си кашата от зеленчукови градини.

Хакър, личният адютант на Тег, се доближи с приклякане по една от алеите и застана зад башара.

Първа го забеляза Стреги и се обърна без предупреждение, почти принуждавайки военачалника да погледне към адютанта си. Тъмнокосият мускулист Хакър с гъсти вежди (сега просмукани с пот) спря непосредствено пред Тег и заговори, без да е успокоил напълно дишането си:

— Башар, вързахме и последните чували.

Извиси гласа си, за да може да бъде чуто на фона на шумовете от боя и жужащия високоговорител, окачен на лявото му рамо, от който се разнасяха неясно звучащи спешни военни съобщения.

— Как стоят нещата в дълбочина? — попита Тег.

— Овладяване след около половин час, не повече. Башар, трябва да се изтеглите оттук. Старшата майка ни предупреди да не ви излагаме на безсмислена опасност.

Тег посочи към вече непотребния отсек:

— Защо нямам резервни комуникационни линии?

— Откос от голям лазестрел унищожи и двете резервни съоръжения, тръгнаха насам.

— Заедно ли са се движили?

Хакър долови недвусмисленото раздражение:

— Господине, те бяха...

— Някоя важна част от съоръженията не се изпраща в пакет. Искам да разбера кой не изпълнява правилно заповедите ми. — В спокойния тон, дошъл от незрелите още гласни струни на дете, прозвуча повече заплаха, отколкото в нечий неистов вик.

— Тъй вярно, башар — с пълна готовност се отзова Хакър, без да покаже с нищо, че лично той няма вина в случая.

По дяволите!

— Кога ще пристигнат сменните съоръжения? — попита Тег.

— След пет минути.

— Погрижи се резервният команден отсек да дойде колкото е възможно по-бързо — докосна с коляно врата на Стреги.

Хакър поясни, още преди тя да се е обърнала:

— Башар, удариха и резервния. Поръчах друг.

Тег съдържа въздишката си. Такива неща се случват в бойна обстановка, но никак не му допадаше възможността да зависи от първобитни комуникационни линии.

— Ще направим нещо тук. Искам още високоговорители. Те поне имаха някакъв обseg.

Адютантът огледа околната зеленина:

— Тук ли?

— Онези сгради пред нас не ми харесват. Кулата държи цялата местност под обстрел. А сигурно разполагат и с подземна връзка. Поне аз на тяхно място бих си я осигурил.

— Няма я означена на...

— Останалото в паметта ми разположение не включваше и кула! Заръчай сонископи за проверка на почвата. Искам планът ни да е актуализиран с надеждни данни.

От високоговорителя на Хакър се разнесе глас, извисил се над останалите:

— Башар! Там ли е башарът?

Стреги приближи, без да й бъде заръчано. Тег подсвирна разпознавателния си код, докато сграбчваше високоговорителя.

— Башар, на космодрума е същинско мазало. Стотина техни единици направиха опит да излетят и попаднаха на екраниращото ни съоръжение. Никой не оцеля.

— Нещо от старшата майка или Кралицата-паяк?

— Абсолютно нищо. Просто нямаме думи за жестоката каша... Да пусна ли изображение по екраните?

— Дай ми канал за съобщение. И продължете опитите за връзка с Одрейди!

— Башар, както вече предадох, тук всичко е леш... — Чу се изщракване, последвано от нисък бръм, след който се обади друг глас:

— Канал за съобщение.

Тег включи гласовото кодиращо устройство под брадичката си и започна да бълва заповед след заповед:

— Ударен кораб да остърже Цитаделата. Открито препредаване на картината от космодрума и останалите им поразени гнезда. Проверете дали и те виждат предаването. Обявете, че на космодрума никой не е останал жив...

Двойното изщракване за *получено* — *потвърдено* преустанови връзката.

— Наистина ли мислите, че ще ги стреснете? — попита Хакър.

— Ще ги образовам. — Той си спомни думите на Одрейди при тяхната последна раздяла.

„Подготовката им много куца.“

Какво се бе случило с нея? Беше убеден, че отдавна е мъртва. Може би първата жертва при кампанията. Тя го бе очаквала. Мъртва, но не изгубена, и дано Мурбела съумее да ограничи привързаността ѝ.

В същото време старшата майка гледаше към него директно от кулата. Логно бе заглушила с надежден щит предаването на нейните кодирани съобщения и я бе довела тук малко след пристигането на първите бежанци от Гамму. Никой не оспори върховенството на Логно. Една мъртва височайша почитаема мама и друга, която е жива, бе нещо добре познато.

Очаквайки да бъде убита всеки момент, Одрейди продължаваше да трупа данни, изкачвайки се със стража по неентръбовод. Съоръжението бе истински артефакт, останал от времето на Разпръскването — прозрачно бутало в прозрачен цилиндър. Само тук-там преградни стени по етажите. Гледки на обитаеми площи и непознато военно снаряжение. Обилието на уют и спокойствие ставаше все по-очевидно с изкачването.

Силата и властта нарастват както физически, така и психологически с всяка стъпка нагоре по склона.

Ето ги най-после на върха. Сектор от тръбния цилиндър се отвори навън, а една от стражите я изблъска грубо на под с дебел килим. *Работната стая, показана ми долу от Дейма, бе друг стъкмен декор.*

Одрейди разпозна елементи на потайна дискретност. Ако не притежаваха разкритото им от Мурбела, голяма част от тукашните приспособления и обзавеждане щяха да останат неразбираеми. Спряха

с демонстрациите на други центрове за управление на действия, съградени сякаш специално за света майка.

Логно излъга за намеренията на Дейма. Бяха ми отредили да замина невредима и без грам полезна информация...

Колко ли голям поток от подобни измами бе протекъл покрай нея?

Логно и всички присъстващи с изключение на една от стражите отидоха до команден пулт вдясно от Одрейди. Завъртайки се на пета, тя се огледа наоколо. Ето го и истинския център за управление! Опипа всичко с внимателен поглед. Лъх на санитарен контрол. Химическа обработка за поддържане на чистота. Никакво заразяване с бактерии или вируси. Без чужди тела в кръвния поток. Прегледано и почистено като на витрина за редки хранителни продукти. Да, Дейма не случайно бе проявила интерес към имунната защита срещу болести, която владееше „Бин Джебърит“. По време на Разпръскването сигурно е имало военни действия с бактериологично оръжие...

Само едно нещо искат от нас!

И е достатъчна дори една оцеляла света майка за задоволяване на любопитството им, стига да съумеят да изкопчат информацията, носена у нея.

Подготвени бин-джебъритски кадри ще трябва да огледат нишките на тази паяжина, за да видят къде отиват те.

Ако победим.

Оперативният команден пулт, предизвикал вниманието на Логно, бе по-малък от онези шоу-пособия. Управление с пръстово поле. Шлемът-качулка на ниската маса до нея също бе по-малък от онзи и прозрачен — същинска медуза с плетеница от пробни съединители.

Шигърова жица, за по-сигурно.

Качулката имаше близка връзка с Т-сондите от времената на Разпръскването, описани от Тег и не само от него. Тези жени не притежават ли и други технологични чудесии? Всичко това се очакваше.

Зад Логно се намираше блестяща стена, а от прозорците вляво от нея, отварящи се към балкон, се откриваше широко наблюдателно поле към Свързващия възел, където в момента ставаше придвижване на войскови части и блиндирана техника. В далечината Одрейди разпозна Тег — фигурка, кацнала на раменете на възрастен човек, — но не

показа, че е видяла нещо специално. Продължи бавния оглед на тукашната обстановка. Врата към коридор с друг неентръбковод, видим отчасти в отделна площ непосредствено вляво от нея. Там по пода имаше повече зелени кахли. Това място явно бе предназначено за друго.

Внезапен шум избухна зад стената. Одрейди веднага разпозна причината за него. По плочите отчетливо отекнаха стъпки на войници. Съсък на странни материи. Гласове. Различи характерното произношение на почитаеми мами, които обясняваха нещо една на друга, очевидно шокирани.

Печелим!

Редно бе да се очаква шок, след като непобедимите бяха паднали в прахта. Тя огледа внимателно Логно. Беше ли вече в плен на отчаянието?

Ако е така, мога и да оцелея.

На Мурбела ще трябва да се даде друга роля... Е, това можеше и да почака. Сестрите бяха достатъчно добре инструктирани какво трябва да сторят в случай на победа. Нито те, нито който и да е участник в нападението не биваше да посяга грубо към почитаемите мами както в сексуален, тъй и в какъвто и да е друг план. Дънкан се бе погрижил за подготовката на мъжете, които сега добре познаваха опасностите, произтичащи от сексуалното обвързване.

Не рискувайте да попаднете в капана. Не създавайте ново противопоставяне.

Сегашната Кралица-паяк се бе оказала много по-необичайна в сравнение с подозренията на Одрейди. Логно се отстри от командния пулт и доближи на по-малко от крачка от старшата майка.

— Печелите тази битка. Ние сме ваши пленници.

Нямаше и помен от оранжево в очите ѝ. Одрейди мигом огледа жените, които я пазеха. Безучастно изражение в ясни погледи. Нима по този начин даваха израз на отчаянието си? Не изглеждаше правдоподобно. От Логно и останалите не идваше и повей на емоционална реакция.

Всичко ли е плътно покрито?

Би трябвало събитията от последните часове да причинят емоционална криза. Логно обаче не показваше нищо подобно. Никакво

разкриващо трепване на нерв или мускул. Може би по-голяма от обичайната загриженост, но не повече.

Маската на „Бин Джезърит“?

Сигурно бе нещо подсъзнателно, освободено автоматично от поражението. Изглежда те не го приемаха за реално!

Продължаваме да сме у тях. Скрити, но... там, у тях! Още съвсем малко, и Мурбела ще умре. Нищо чудно. Тя се бе сблъскала с генетичното си минало в качеството му на върховна забрана.

— Спътниците ми — рече Одрейди. — Трите жени, които дойдоха с мен. Къде са те?

— Мъртви са — отзова се Логно, а гласът ѝ бе студен като самата дума, произнесена от нея.

Одрейди трудно се сдържа от силната болка, пронизала я при мисълта за Суипол. Тамалани и Дортужла бяха живели дълъг и принесъл полза живот, докато Суипол... Бе си отишла завинаги, без да е Споделяла.

Още една от добрите е изгубена. Колко горчив урок!

— Ще посоча отговорните за случая, ако настояваш за отмъщение — каза Логно.

Втори урок.

— Отмъстителността е за децата и изостаналите в емоционален план.

Малко от оранжевото се върна в очите на новата височайша.

Одрейди си припомни, че самозаблудата при хората се проявява по различни начини. Осъзнавайки, че Разпръскването ще предизвика неочаквани изяви и събития, тя се бе въоръжила с малка, но все пак реална възможност да търси защита, правейки преценка на нови места, нови неща и нови хора. Отдавна бе разбрала, че ще бъде принуждавана да преподреди много от наученото в различни категории за собствено улеснение или за отклоняване на заплахи. Сега възприе поведението на Логно именно като заплаха.

— Не те виждам обезпокоена, височайша почитаема мамо.

— Други ще отмъстят за мен — изречено с глух и примирен тон.

Думите ѝ прозвучаха дори по-странно от показното спокойствие при създалата се обстановка. Явно бе поставила емоциите си под мощен похлупак, но внимателното наблюдение на Одрейди ѝ помогна да съзре почти мълниеносните движения на отделни части и елементи

от цялото. Дълбоко същностни и изпълнени с действена сила неща, заровени и държани под абсолютен контрол. Всичко бе прибрано и маскирано така, както би го сторила една света майка. Външно Логно показваше, че силите ѝ са изчерпани, но говореше тъй, сякаш нищо не се бе променило.

Ваша пленница съм, ала това не променя обстоятелствата.

Наистина ли бе изпаднала в пълна безпомощност? *В никакъв случай!* Тя просто искаше да оформи подобно впечатление, а всички присъстващи почитаеми мами го отразяваха с реакциите на поведението си.

Виждаш ли ни? Лишени сме от сила, с изключение на предаността на сестрите ни и на последователите, които сме съумели да привържем към нас.

Наистина ли вярваха толкова силно на своите батальони-отмъстители? Бе възможно, но само при условие, че никога не са претърпявали поражение като днешното. И все пак някой ги бе върнал силom назад в старата Империя. В милиона планети...

Тег се натъкна на Одрейди и *пленниците* ѝ, докато търсеше спокойно място, за да огледа победата от всички страни. Отминалата битка винаги изисква аналитичен преглед на резултатите и последствията, особено от страна на главнокомандващ-ментат. Тази го принуждаваше да направи сравнителен оглед много повече от която и да е друга в дългогодишния му опит. Днешният конфликт можеше да бъде настанен на полагаемото му се в паметта място единствено след възможно най-пълна преценка и споделяне на мнението на всички онези, които лежаха като отговорност на неговите плещи. Точно такъв бе неизменният модел на поведението му и той никак не държеше на онова, което разкрива от себе си по този начин. Прекъсне ли линията на взаимно обвързване на интересите, човек сам подготвя собственото си поражение.

Трябва ми спокойно място, за да мога да събера всички нишки и следи на днешния бой и да подготвя предварително резюме на отминалите събития.

Според него най-трудният проблем на едно сражение бе то да протече без освобождаване на дивашкото у човека. Становище на „Бин Джезърит“. Битката трябва да бъде направлявана така, че да извади на повърхността най-доброто у онези, които оцелеят. Много трудно, а

понякога и напълно невъзможно. Да, ставаше все по-трудно, когато войникът съзнателно бе държан колкото е възможно по-далеч от развихрянето на касапницата. Ето една от причините, поради които Тег настояваше да присъства на бойното поле и лично да вникне в развоя на действията. Ако сам не видиш болката, по-лесно би могъл да я предизвикаш, без да се замисляш. Така, както бе заложен моделът у почитаемите мами. Този път обаче болката остана в дома им. Щяха ли да се поучат от подобен факт?

Въпросът продължаваше да го занимава, когато той и помощниците му излязоха от тръбовода и видяха Одрейди и групата на почитаемите мами, застанали срещу нея.

— Ето и нашия командир — башара Майлс Тег — посочи го старшата майка.

Почитаемите мами зяпнаха, загледани в него.

Какво е това дете, яхнало раменете на възрастен? Нима наистина е командирът им?

— Гола — измърмори Логно.

Одрейди се обърна към Хакър:

— Отведи някъде пленниците и се погрижи да бъдат удобно настанени.

Адютантът не помръдна, преди да получи потвърждение с кимване от страна на Тег, след което учтиво посочи на пленниците да тръгнат пред него към площта вляво, покрита с подова настилка. Разрешаващият жест на башара не убягна от вниманието на почитаемите мами. Отправи им широка усмивка, когато те се подчиниха на учтивата покана.

Мъж, който дава заповеди на жени!

Одрейди застана до Тег и момчето докосна с коляно врата на Стреги, насочвайки я към балкона. Странна сцена задържа известно време погледа му, докато търсеше да я оприличи с нещо познато. Досега бе разглеждал голям брой моменти от бойните действия от висока наблюдателна позиция — в повечето случаи от разузнаващ топтер. Тук балконът бе увиснал в пространството, създавайки усещане за непосредствена опасност. Намираха се на около сто метра над ботаническите градини, където бе преминала голяма част от най-лютия сблъсък между двете войски. Долу лежаха проснати множество

тела, захвърлени за последно като кукли от отишли си деца. Разпозна униформи на части от своите и усети познатата болка.

Можех ли да направя нещо, за да го предотвратя?

Много пъти бе изпитвал същото — наричаше го „Вина на командването“. Тукашната сцена обаче бе различна, и то не в смисъла на уникалността на всяка битка, а по друг начин, от който го болеше. Той реши, че усещането се дължи отчасти на постановката на местния пейзаж — място, подходящо за градински увеселения, сега отчупено като парче от древния модел на вечното насилие.

Дребни животинки и птици се връщаха крадешком след цялата заляла ги шумна намеса на човешки същества в техния свят.

Малки пухкави създания с дълги опашки подушваха мигом падналите и без видима причина се изкатерваха с лудешка бързина на съседни дървета. Птици с ярко оцветена перушина надничаха иззад листата или се стрелваха безшумно през градините, подобни на пъстри линии от размазани цветове, превръщащи се мигновено в прикритие, когато се озоваваха отново под листата. Пернати акценти на сцената, опитващи се да върнат реалността на мястото на привидно спокойствие.

Тег познаваше много добре всичко това. Преди да стане гола, той бе изживял детството си заобиколен от истинска природа във всекидневието на фермата, където дивите животни току-що бяха прекрачили прага на опитомяването. Там животът почти никога не беше спокоен.

Премисленото му позволи да разбере какво гложди неговото съзнание в момента. Вземайки предвид факта, че ударът се бе стоварил в район с добре попълнен и тежко въоръжен състав на противниковите защитни сили, броят на жертвите бе изключително малък. Не беше успял да намери правдоподобно обяснение, преди да влезе в Цитаделата. Дали ги бе ударил в момент, когато равновесието им е било силно нарушено? Загубите им в космоса бяха друго нещо; способността му да *вижда* не-корабите представляваше унищожително преимущество. Но в тукашния комплекс имаше подготвени позиции, на които защитниците биха могли да се върнат и да вдигнат доста по-високо цената на атаката. Съпротивата на почитаемите мами се бе сринала внезапно и засега причината за това оставаше необяснима.

Погрешно е предположението ми, че реакцията им е била причинена от препредаването на понесените поражения.

Той погледна към Одрейди и я попита:

— Височайшата почитаема мама ли е издала заповед защитниците да прекратят съпротивата?

— Такова е предположението ми.

Предпазлив и типичен бин-джезъритски отговор. Тя също бе наблюдавала много внимателно сцената под тях.

Но дали предположението ѝ можеше да бъде прието за разумно обяснение на внезапното сваляне на оръжието от всички защитници?

Защо са постъпили по този начин? За да спрат по-нататъшно проливане на кръв ли?

Беше неправдоподобно, имайки предвид обичайната демонстрация на коравосърдечие от страна на почитаемите мами. Решението очевидно е било взето заради причини, които той все още не можеше да проумее и това не преставаше да го измъчва.

Ами ако е капан?

Насочил мисълта си изцяло в една посока, досега не беше обърнал внимание и на други странни неща около сцената на бойното поле. Не се чуваха обичайните викове на ранени и никой не тичаше насам-натам, призовавайки санитарии или лекарска помощ. Той виждаше лекари-Сук, които се движеха между разхвърляните тела. Поне това бе познато, но същото не можеше да се каже за друга важна подробност: всяка прегледана от тях фигура на паднал войник оставаше да лежи на мястото си. *Всички ли са мъртви? Нито един ранен?* Внезапно почувства сковаващ го страх. Усещането не бе необичайно за бойно поле, но той се бе научил да разпознава естеството му. Тук нещо бе дълбоко сбъркано. Шумове, обекти в обсега на зрението, миризми... Всичко придобиваше друга сила и острота. Долови изострянето на собствените си сетива подобно на хищник в джунглата, познаващ добре своята територия, но усетил нечие чуждо присъствие. Кое то задължително трябва да бъде идентифицирано, защото в противен случай ловуващият може да заеме мястото на преследвания. Други бяха сега възприятията му за окръжаващата го действителност, а не забравяше да тълкува и собственото си състояние, търсейки да вникне в моделите, предопределили една или друга реакция от негова страна. Откри, че

Стреги бе започнала леко да трепери. Очевидно тя споделяше обзелото го мъчително състояние.

— Нещо тук е много не на място — каза Одрейди.

Той я бутна настойчиво с ръка, за да я прикани към мълчание. Дори в тази кула, заобиколена от войските на победителите, продължаваше да се чувства изложен на опасност, която силно протестиращите му сетива все още не съумяваха да определят.

Опасност!

Бе сигурен, че се е притаила някъде. Непознатото го объркваше. Сега трябваше да си послужи с всичко, събрано по време на дългата подготовка, за да успее да се измъкне от капана на опасното отклоняване от познатия път.

Давайки на Стреги знак да се обърне, той отсечено изрече заповед на един от помощниците си, застанал до балконската врата. Помощникът го изслуша спокойно и се обърна да изпълни заръчаното. Да се определи веднага числото на загубите в жива сила. Какво е съотношението между ранени и убити? Да се докладва за оръжието на врага, попаднало в ръцете им. Спешно!

Когато отново насочи вниманието си към сцената на бойното поле, Тег забеляза друга тревожна подробност. Още едно несъответствие, което очите му настойчиво се бяха опитвали да посочат на ума! Твърде малко кръв по телата в бин-джезъритски униформи. Нормално бе да се очаква от падналите в боя да се разпознават по най-очевидното доказателство за човешката им природа: червената течност, която изтича от тях и бързо потъмнява от съприкосновението си с въздуха, но винаги оставя неизличим знак в паметта на върналите се живи, след като са били на същото място. Липсата на кръв там, където е имало сеч, бе нещо непознато, а във военното дело открай време се повтаря, че непознатото винаги е извор на най-голяма опасност. Тег каза тихо на Одрейди:

— Те имат оръжие, което не познаваме.

„Не бързай да разкриваш направената от теб преценка. Нерядко неизреченото крие по-голяма сила. То е способно да предизвика реакции, чието въздействие става осезаемо твърде късно, за да могат да бъдат отклонени.“

Съвет на „Бин Джезърит“ към послушници

Шийена долови мириса на червеи в далечината — отсенките на канела в мелинджа, смесени с острата миризма на кремък и сяра, избълвани иззад кристалната решетка на огнения ад в огромните туловища на ракианските гълтачи на пясък. Сега тя усети присъствието на далеч по-дребните им потомци само защото ги имаше в огромно количество.

Толкова са малки!

В поста за наблюдение на пустинята днес бе горещо и светата майка почувства с облекчение изкуственото охлаждане в помещенията през късния следобед. Температурата в старото ѝ жилище се регулираше в поносими граници, въпреки че прозорецът откъм западната страна бе отворен. Шийена отиде до него и се вгледа в блесналата пясъчна повърхност.

От паметта ѝ дойде картина на същото наблюдателно място през нощта: силната светлина на звездите в сухия въздух и бледо осветените пясъчни вълни, проточили се до леко закривения в мрака хоризонт. Спомни си за луните на Ракис, които сега ѝ липсваха. Звездите не можеха да заменят останалото ѝ в наследство от времената на свободните.

Бе мислила за него като за убежище — място и време, когато ще може да се съсредоточи върху случващото се със Сестринството.

Аксолотлови резервоари, киборги, а сега — и това.

Планът на Одрейди престана да бъде загадка след Споделянето. По-скоро игра, може би? Ами ако успее? *Сигурно утре ще разберем; и какво ще стане после с нас?*

Тя съзнаваше привличащата сила на наблюдателния пост, която го превръщаше в нещо повече от място за обмисляне на възможни

последствия. Днес бе вървяла в изгарящата слънчева жега, доказвайки за кой ли път на самата себе си, че все още може да призовава червеите със своя танц — чувство, намерило израз в специфични стъпки и движения.

Танц на спечелване на доверие. Моят език за разговор с тях. Не бе престанала да се върти стремително като дервиш на една дюна, докато гладът ѝ не разби транса, запазен в паметта. Малките червеи бяха покрили всичко наоколо с телата си, наблюдавайки я със зяпнала пасть, в която зад решетки от кристални зъби проблясваха пламъци.

Но защо бяха толкова дребни?

Думите на изследователите обясняваха, ала не носеха удовлетворение. *От влагата е.*

Шийена си спомни за гигантския Шай Хулуд от Дюн — „стареца на пустинята“, който бе толкова огромно чудовище, че поглъщаше цели фабрики за подправка с кръговите им площадки, чиято повърхност бе твърда като бетопласт. Всеки от тези червеи бе господар в собствената си територия. Бог и сатана на пясъците. Дори сега, застанала на наблюдателното си място, тя чувстваше каква сила е скрита в тях.

Защо Тиранът избра да живее в симбиоза с червей? Мъничките потомци тук наоколо носеха ли перличката на неговия блян?

Пясъчните твари отдавна бяха заселили пустинята. Ако ги приеме като нова кожа, тя би могла да поеме по пътеката на Тирана...

Метаморфозата. Раздвоеният Бог. Познаваше силата на притеглящата тръпка_. Имам ли смелостта?_

Заляха я спомените на последните мигове незнание — тогава беше само на осем години, през месец игат на Дюн.

Не Ракис, а Дюн, именувана така от предшествениците ми. Никак не ѝ беше трудно да си припомни каква е била — тъничко дете с тъмна кожа и леко обезцветени от слънцето по-светли ивички коса със същия цвят. Ловец на мелиндж (защото това бе едно от задълженията на децата), пресичащ на бегом участъци от откритата пустиня заедно с другарчетата си. Колко скъп бе този спомен за нея!

Но той имаше и мрачната си страна. Съсредоточило цялото си внимание в ноздрите, едно момиче открива силна миризма — предходната каша! *Изригването!*

Мелинжовата експлозия довежда Шейтана. Никой пясъчен червей не може да устои на изкушението на подправката, изригнала в границите на неговата територия.

Тиране, ти изяде мизерното сборище от колиби, навеси и коптори, което наричахме „наш дом“, заедно с всички мои приятели и цялото ми семейство. Защо пощади само мен?

Какъв бяс бе разтърсил тогава слабичкото дете! Всичко обичано от него бе погълнато от гигантския червей, отхвърлил опита ѝ да жертва и себе си в неговите пламъци, а после отнесъл я в ръцете на ракианските жреци, за да премине оттам в „Бин Джезърит“...

Тя разговаря с червеите; те пощадяват живота ѝ.

„Онези, които ме пощадиха, не бяха пощадени от мен“ — каза веднъж на Одрейди.

И сега старшата майка знае какво трябва да сторя аз. Дар, не можеш да потиснеш дивото. Позволявам си да те нарека Дар сега, когато си в мен.

Никакъв отговор.

Имаше ли във всеки от пясъчните червеи перличка от съзнанието на Лито II? Предшествениците му от свободните го вярваха.

Някой ѝ подаде сандвич. Уали — старшата асистент-помощница, поела управлението на поста за наблюдение на пустинята.

По мое настояване, когато Одрейди ме издигна като член на Съвета. Но не само защото Уали овладя уменията за имунитет срещу сексуалното обвързване, практикувано от почитаемите мами. Не и защото тя има изострено чувство за потребностите ми. А защото двете с нея говорим таен език.

Големите очи на помощницата вече не бяха входна врата към душата ѝ. Сега те напомняха екраниращи прегради, които доказваха, че вече знае как да препречва пътя на опипващите погледи; бяха все още леко оцветени в синьо, но то скоро щеше да придобие онази плътност, която идваше след изпитанието с Агония. Момичето беше почти албинос, така че отпаднаше като възможност за генетична линия в целенасоченото размножаване. Доказателството идваше от кожата ѝ — бледа и опръскала с лунички. Кожа, наподобяваща нещо с прозрачна повърхност. Просто погледът ти преминава през нея и се спира на намиращото се отдолу — розова и напоена с кръв плът, оставена без защита на пустинното слънце. Само тук, на сянка, Уали

можеше да изложи обвиващата я чувствителна повърхност на преценката на питаци и търсещи очи.

Защо пък тази ще ни нарежда какво да правим?

Защото аз съм убедена, че тя най-добре може да свърши онова, което предстои да бъде сторено.

Шийена захапа разсеяно сандвича, насочвайки отново вниманието си към пясъчния пейзаж. Един ден цялата планета ще бъде такава. Друга Дюн ли? Не... Подобна, но различаваща се от нея. Колко ли такива светове създаваме в една безкрайна вселена? Безсмислен въпрос.

Сякаш по прищявка на пустинята в далечината се появи някаква малка черна точка. Светата майка присви очи. Орнитоптер. Точката бавно започна да расте, след което отново се засмалява. Оглежда пясъка в четирите посоки. Наблюдава и търси.

Впрочем какво създаваме тук наистина?

Докато продължаваше да гледа приклекналите дюни, тя почувства обземащото я високомерие.

Малки човеко, погледни моето творение и изгуби надежда.

Създадохме го ние — аз и сестрите ми.

И ти ли?

— Чувствам, че става по-сухо от жегата — каза Уали.

Шийена кимна. Нямаше какво да отговори. Отиде до голямата работна маса, за да използва дневната светлина за детайлно проучване на разгърнатата там топографска карта със забодени флагчета и зелена нишка от габърчета.

Веднъж Одрейди я бе попитала:

„Наистина ли я предпочиташ пред прожекция?“

„Изпитвам необходимост да я докосвам.“

Старшата майка хареса довода й.

Прожекциите омръзват. Премного далече са от действителността. Не можеш да пипнеш с пръст изображението на предаван образ и да кажеш: „Ще слезем ей там.“

Защото пръстът, поставен в подобно изображение, е просто пръст във въздуха.

Очите никога не са достатъчни. Тялото трябва да почувства своя свят.

Шийена долови острата миризма на мъжка пот — мускусен аромат, съпътстващ напрегнатите усилия. Вдигна глава и видя смугъл млад мъж, застанал на входа в арогантна поза и също толкова нахално изражение на лицето.

— Ой, Уали — засмя се той, — мислех, че си сама. Ще намина по-късно.

Един пронизващ поглед към Шийена, след което мъжът си тръгна.

Има много неща, които тялото трябва да почувства, за да ги разбере.

— Защо всъщност си тук, света майко? — попита помощницата. *Ти, която си толкова заета с работата на Съвета, какво търсиш насам? Не ми ли вярваш?*

— Дойдох да разбера какво мога да направя според Мисионария. Те виждат оръжие в митовите за Дюн. Милиарди се молят в мое име: „Светата Шийена, която разговаря с Раздвоения Бог.“

— Милиарди не е точно число — рече Уали.

— Но то измерва силата, която сестрите ми виждат в мен. Онези богомолци вярват, че съм умряла с Дюн. Превърнах се в „мощен дух в пантеона на потиснатите“.

— Повече от мисионер ли?

— Уали, какво може да се случи, ако се появя в този очакващ свят с пясъчен червей до мен? Силата, скрита в подобна възможност, изпълва някои от сестрите ми с надежда, но и с лоши предчувствия.

— За лошите предчувствия ми е ясно.

Наистина. Религиозната присадка, която Муад’Диб и синът му Тиранът вселиха в нищо неподозиращия човешки род.

— Защо дори в мислите си се спират на подобна възможност? — продължи да настоява Уали.

— Ако бъда взета като опорна точка, помисли какъв лост ще им трябва, за да поместят цял един свят!

— Но как биха могли да контролират подобна сила?

— Ето къде е проблемът. Нещо, за което нестабилността е толкова присъща. Религиите никога не представляват реално контролиран обект. Въпреки това някои сестри мислят, че могат да се прицелят в религия, съградена около мен.

— А ако целта не си струва усилията?

— Според тях женските религии проникват на по-голяма дълбочина.

— Наистина ли? — Въпрос, зададен към източник от висш порядък.

На Шийена не ѝ оставаше нищо, освен да кимне утвърдително. Другите Памети го потвърдиха.

— Защо?

— Защото животът се възобновява в нас.

— И това е... всичко? — запитано с явно съмнение.

— Нерядко жените носят аурата на преследван страдалец. У човешките същества винаги има запазено съчувствие към падналите до дъното. Аз съм жена и ако почитаемите мами мечтаят да ме видят мъртва, трябва да съм благословена.

— Думите ти звучат така, сякаш си съгласна с Мисионария...

— Когато си преследван, оглеждаш всяка пътека като възможност за бягство. Пред мен благоговейт. Не мога да пренебрегна скритата сила.

Нито опасността. И така името ми се превърна в сияйна светлина в тъмата на подтисничеството на почитаемите мами. Но колко лесно тази светлина може да стане всепоглъщащ пламък!

Не... Планът, който изработихме двамата с Дънкан, е за предпочитане. Бягство от Дома на Ордена. Той бе смъртоносен капан не само за обитателите му, но и за бляновете на „Бин Джебърит“.

— Все пак не мога да разбера защо си тук. Вече не сме преследвани.

— Но можем да бъдем.

— По-точно: защо си тук сега?

Не смея да говоря открито, понеже наблюдателите-вардияни ще разберат.

— Имам способността да омагьосвам червеите. Дължа го отчасти на една от моите предшественици, повели първоначалната миграция към Дюн.

Спомняш си, Уали. Веднъж разговаряхме само двете отвън на пясъка и никой не можеше да ни чуе. Сега вече трябва да си разбрала причината за моето посещение.

— Спомням си. Ти каза за нея, че е истински свободна.

— И Зенсуни-учител.

Уали, аз ще оглавя своята миграция. Но ще са ми нужни червеи, които само ти можеш да осигуриш. Всичко трябва да стане бързо. Сведенията от Свързващия възел налагат спешни действия. Първите кораби няма да закъснеят. Нощес... А може би утре? Страх ме е от онова, което носят.

— Държиш ли още на възможността да върнеш няколко червея в Централата за подробно изучаване?

О, да, Уали! Добре си запомнила.

— Може да се окаже интересен експеримент. Нямам много време за подобни занимания, но всяко допълнително познание не е излишно.

— Ще бъде много влажно за тях.

— Големият трюм на не-кораба би могъл да се преустрои в лаборатория с пустинни условия. Пясък, атмосфера с регулирани параметри... Основните необходими неща са там от времето, когато пренесохме първия червей.

Шийена погледна към западния прозорец:

— Залез. Ще ми се да слеза и да повървя пак по пясъка. *Ще се върнат ли първите кораби още тази нощ?*

— Разбира се, света майко. — Уали се отмести, за да освободи пътя към вратата.

Шийена заговори, докато ставаше:

— След не много време наблюдателният пост ще трябва да бъде преместен.

— Готови сме.

Слънцето полягаше отвъд хоризонта, когато тя излезе от засводената улица в края на поселището. Закрачи бързо в осветената от звездите пустиня, опипвайки я със сетивата си, както бе правила още в детските години. Ой, ето и канелен аромат. Червеи наблизо.

Спря, обърна се на северозапад с гръб към последния слънчев светлик и сложи опънатите си длани над и под очите по старата привичка на свободните, ограничавайки едновременно обзора и светлината. Започна да наблюдава през подръчния хоризонтален визьор. Всяко тяло, спускащо се от небето, трябваше да премине през тесния процеп между дланите ѝ.

Още тази нощ ли? Навярно ще започнат да слизат само след пълно стъмване, забавяйки момента на обясненията. Цяла нощ за размисъл.

Тя зачака с бин-джезъритско търпение. Огнена дъга очерта тънка линия над северния хоризонт. Още една. И още една, ориентирани точно към космодрума. Шийена долови ускорените удари на сърцето си. *Дойдоха!*

Какво ли послание носят за Сестринството? *Връщащи се с триумфа на победата войници или бежанци?* Разликата можеше да се окаже незначителна, имайки предвид еволюцията на Одрейдиния план.

Ще разбере сутринта.

Свали ръце от очите си и почувства, че трепери. Дълбоко вдишване. Молитвата.

След малко вече вървеше със специалната крачка, научена в пустинните пясъци на Дюн и запомнена завинаги. Бе почти забравила колко труд изисква тя от мускулите на краката. Сякаш носиш допълнителен товар. Използваните рядко напоследък мускули я наболяваха, но веднъж овладяната неритмична стъпка никога не можеше да бъде забравена.

А имаше време, когато дори не ми се присънваше, че отново ще мога да вървя така.

Ако наблюдателите-вардияни успеяха да уловят тази мисъл, колко ли щяха да се зачудят на своята Шийена?

Изглежда бе претърпяла неуспех. Беше отрасла във всекидневния ритъм на Дома на Ордена. Тукашната планета разговаряше с нея на ниво, разположено под повърхността. Усещаше земята, дърветата, цветята — всяко растящо нещо, станало сякаш част от самата ѝ същност. А сега се бе появило някакво смущаващо раздвижване или послание, изречено на език, който идваше от друга планета. Тя чувстваше как и пустинята се променя, заговаряйки също на този чужд език. Пустиня. Не безжизнена, а живееща по твърде различен начин в сравнение с кипналия някога в зеленина Дом на Ордена.

По-малко живот, но изпълнен с повече сила. Шийена чуваше пустинята: тихо приплъзване, шушукащи гласове на насекоми, тъмно шумолене на преследващи криле отгоре и бързите, едва доловими цопвания в пясъка — кенгурови мишки в очакване на деня на поредното вземане на властта от червеите. *Уали няма да забрави да изпрати флора и фауна от Дюн.* Спря на хребета на висок бархан. Пред нея в мрака, размил краищата на континенталната дюна, се

простираше океан в стоп-кадър — сянка на вълна, спускаща се върху бряг от неспирноменяща се твърд. Безбрежно море-пустиня. Дошло много отдалече, то щеше да достигне до други, още по-чудновати места. *Ще те отведе там, стига да мога.*

Нощен бриз от сухоземите към районите с по-обилна влага зад нея положи тъничък пласт прах по бузите и носа, като размята краищата на косата ѝ по своя път. Налегна я тъга. *А какво можеше да бъде.* Това вече нямаше значение. *Важни са нещата, които съществуват.* Тя пое дълбоко дъх. Ароматът на канела бе по-силен. Мелиндж. Подправка и червеи в близост. Червеи, доловили присъствието ѝ. Колко скоро въздухът щеше да бъде достатъчно сух, за да пораснат те и се заемат с отглеждането на своята реколта, както го бяха правили на Дюн?

Планетата и пустинята.

Виждаше ги като две половини на една сага. Също като „Бин Джезърит“ и човешкия род, комуто служеше Ордена. Равни по значение половини. Но би могла да се появи безцелна празнота, дори ако едната запази големината и значението си. Може би дори без смъртта да се окаже предпочитан изход или някоя от двете да се види въввлечена в безцелно движение. Ето къде бе заплахата от победа на почитаемите мами. Устремили се към своя цел, но слепи и безогледни!

Слепци във враждебен свят. Затуй Тиранът бе запазил Сестринството. Знаел е, че ни показва само пътя, не и посоката. Нещо подобно на играта, при която някой шегобиец вика на кучето „дръж“, а на заека „беж“, така че въобще не е трудно да се разбере какво ще стане накрая.

Обаче поетът има пълно право.

Тя си припомни неговата „Поема да спомена“ от Дар-ес-Балат — изхвърлена като при авария с парче от товарен кораб, но запазена от „Бин Джезърит“.

Защо я пазим? За да обземе сега мислите ми, така ли? Забравила за миг с какво мога да се сблъскам утре?

*Нощта на поета е ясна —
с невинни звезди я изпълвай,
че Орион с поглед всевиждащ*

*наблизо завинаги пали
светлика си в нашите гени.
В тъмата се взри, заслепен
от жар на вечерно сияние.
Оттатък е празната вечност!*

Шийена внезапно осъзна, че ѝ се отдава шансът да стане велик артист, комуто е било дарено с пълни шепи, а в допълнение е получил като подарък чисто платно, за да сътвори всичко, което пожелае.

Една безгранична вселена!

Припомни си думите, казани ѝ от Одрейди по време на първите занимания в детските години; занимания, посветени на целите и задачите на „Бин Джебърит“:

„Защо се спряхме твърдо на теб, Шийена? Много просто. Разпознахме в твое лице онова, което дълго сме очаквали. Когато ти дойде, ние видяхме как то се случва.“

„Как така «то»?“

Колко наивна съм била!

„Нещо ново, издигнало се над хоризонта.“

При моето пътуване-миграция ще видя новото. Но... Ще трябва да намеря планета с луни.

„Погледната от по-особен ъгъл, вселената представлява Брауново движение, при което нищо не е прогнозируемо на най-ниско ниво. Муад’Диб и неговият син Тиранът затвориха тази «камера обскура»^[1], където бе започнало някакво раздвижване.“

Разкази от Гамму

Мурбела навлезе в период на несъгласувани до нелепост събития. Първоначално се подразни от многоликата визия на собствения си живот. Виждаше причината в хаотичните преживявания на Свързващия възел, породили бъркотия от непосредствено налагащи се потребности, от които нямаше да се освободи дори след връщането си в Дома на Ордена.

Предупреждавах те, Дар. Не бива да го отричаш. Казвах ти, че ще превърнат победата в поражение. И виж каква каша изсипа в скута ми! Направо имах късмет, че можах да спася и толкова.

Този присъщ ѝ вътрешен протест винаги я потапяше в събития, натрупването на които я бе издигнало до днешната страховита известност.

Какво друго можех да сторя?

В паметта ѝ се появи Стреги, срината до вратата от безкръвна смърт. Сцената бе препредадена в не-кораба като някакво измислено драматично събитие. Окантовката на изображението от дългообразния пулт в командния център бе засилила илюзията, че в действителност нищо не се е случило. Че действащите лица ей сега ще станат, за да се поклонят. Автоматично включващите се тихо жужащи видеоочи на Тег не пропускаха нито един детайл, преди някой да ги изключи.

Излъчената картина, подобна на призрачно вечерно сияние, не я напускаше: в гнездото на хищните почитаеми мами. Тег лежи проснат на пода, а Одрейди, сякаш изпаднала в шок, не може да откъсне погледа си от току-що станалото...

Високи гласове на протест посрещнаха декларацията на Мурбела, че ще започне наземна атака. Прокторите не пожелаха да

отстъпят, докато тя не изложи в подробности планираната от Одрейди игра, след което попита:

„Пълен погром ли искате?“

Одрейди Отвътре спечели спора. Дар, нали бе готова предварително? Твоят план!

Прокторите казаха:

„Остава Шийена.“

После качиха Мурбела на помощен кораб-лихтер и я изпратиха сама на Свързващия възел.

Макар че тя предаде идентификационния си код преди да пристигне, на космодрума не липсваха доволно неприятни моменти.

Взвод въоръжени почитаеми мами я пресрещна, когато слезе от спомагателния кораб до пушеща яма. Димът разнасяше миризма на непознати експлозиви.

Където е бил унищожен лихтерът на старшата майка.

Командир на взвода бе възрастна почитаема мама със зацапана червена роба, липсваща част от отличителни знаци и съдрано място под лявото рамо. Приличаше на изсушен гущер, запазил отровата си и готов да хапе, но захранван от вече стихващия гняв като от почти изтощен акумулатор. Разрошена коса с цвета на току-що изкопан джинджифилов корен. В нея действително имаше демон. Мурбела го зърна как наднича иззад опръскалите с оранжево очи.

Независимо от попълнения взвод, застанал плътно зад гърба на възрастната жена, двете се гледаха лице в лице, сякаш бяха сами в подножието на стълбичката, спускаща се от лихтера, подобни на внимателно душещи животни, всяко от които се опитва да прецени големината на опасността.

Мурбела следеше внимателно почитаемата мама. Гущерът можеше да стрелне връхчето на езика си, за да определи вкуса на въздуха или да изпусне малко от парата на емоционалното напрежение. Ала тя не бе сторила нито едното, нито другото, слисана от току-що чутото:

— Казвам се Мурбела. Бях пленена от „Бин Джебърит“ на Гамму. Посветена съм в култа на Хорму.

— Защо носиш роба на вещиците? — бе незабавният въпрос на предводителката, която заедно с взвода си явно беше готова да я унищожи на мига.

— Научих всичко, с което те разполагат, за да дам цялото съкровище на познанието им на своите сестри.

Старата жена се вгледа в нея отблизо и отсъди:

— Да, познавам природата ти. Ти си една от Рок, от онези, които избрахме за операцията на Гамму. Но... не си могла да изминеш целия път в този малък кораб!

— Избягах от един от техните не-кораби.

— Знаеш ли къде е гнездото им?

— Да.

Широка усмивка цъфна по устните на възрастната почитаема мама:

— Охо! Май си цяло съкровище. Как успя да избягаш?

— Нужно ли е да питаш?

Жената оцени по достойнство отговора, който не казваше нищо. Ала Мурбела успя да прочете мислите по лицето ѝ, защото за нея те бяха като изрисувани:

Онези, които взехме от Рок, до една са смъртоносно обучени. Могат да убиват с ръце, крака и която и да е друга движеща с част на тялото. Всяка от тях трябва да носи знак с надпис: „Опасна до смърт“.

Мурбела се отдалечи от помощния кораб, без да скрива жилавата и мускулеста грациозност на движенията си.

Сестри, бързина и мускулна маса. Внимавайте.

Неколцина любопитни от взвода минаха напред. Думите в техните въпроси говореха за типичните уподобявания на почитаемите мами, а самите питання трябваше да бъдат внимателно парирани от Мурбела:

— Много ли изби от техните? Къде е планетата им? Богата ли е? Навърза ли мнозина тамошни мъжкари на верижката? Премина ли обучение на Гамму?

— Бях на Гамму за третата фаза. Под командването на Хакка.

— О, Хакка! Знам я! Беше ли вече ранен левият ѝ крак, когато я видях?

Аха, още проверяват.

— Десният беше, а аз се намирах до нея, когато стана!

— Да, наистина десният... Сега си спомням. А как бе ранена?

— Изрита един дебелак в задника. Той пък държал остър нож в задния си джоб. Хакка така се ядоса, че го уби на място.

Целият взвод се заля от смях.

— Отиваме при височайшата почитаема мама — каза възрастната.

Значи минах първата проверка.

Но съмненията оставаха:

Защо тази посветена в Хорму носи дреха на враговете ни? И изобщо е доста... странна. Ами да, веднага влезе в тон.

— Преминах през цялото им обучение и те ме приеха.

— Ама че глупаци! Наистина ли?

— Какво, да не се съмнявате в думите ми?

Виж ти, колко лесно се върнах към старата бърза раздразнителност на почитаемите мами.

Възрастната настръхна. Без да губи високомерното изражение на лицето си, тя отправи предупредителен поглед към своя взвод. Всички претеглиха още веднъж думите на Мурбела.

— Да не си станала една от тях? — попита глас зад нея.

— Как да открадна познанията им по друг начин? Трябва да си призная още нещо — бях лична ученичка на тяхната старша света майка!

— Добре ли те подготви? — обади се същият предизвикателен глас отзад.

Мурбела внимателно се огледа, за да види кой пита; оказа се амбициозна на вид персона от средна ръка. Петимна да бъде забелязана и да напредва в службата.

Ето го и края ти, амбициозна никаквице. Малка загуба за вселената.

Бин-джезъритски финт и набелязаната за враг се оказа в опасна близост, внезапно олекнала като перо. Ритник в стил Хорму, лесен за разпознаване. Любопитната бе вече мъртва, когато се строполи на земята.

Обединените способности на бин-джезъритка и почитаема мама представляват опасност, която всички трябва да познават, за да завиждат на техния притежател.

— Обучи ме превъзходно — отговори Мурбела. — Има ли други въпроси?

— Аха! — обади се възрастната.

— Как те наричат? — попита Мурбела.

— Аз съм старша дама и почитаема мама на Хорму. Името ми е Елпек.

— Благодаря, Елпек. Можеш да се обръщаш към мен с Мурбела.

— За мен е чест. Донесла си ни истинско съкровище.

Мурбела я огледа за миг, но с научената в „Бин Джезърит“ наблюдателност, преди да се усмихне без настроение.

Приемане чрез запознаване с имена! Ей, ти, в червената роба, която показва, че си една от онези влиятелни личности, заобиколили височайшата почитаема мама, знаеш ли кого прие току-що в кръга около себе си?

Взводът още не бе успял да се окопите и следеше с неотклонно внимание всяко нейно действие. Тя го забеляза без особен труд с придобитата си допълнителна чувствителност. Познатата от незапомнени времена „мрежа на старото момиче“ никога не успя да пусне корени в „Бин Джезърит“, но действаше с пълна сила при почитаемите мами. Едновременно тръгналият в съзнанието ѝ поток я забавляваше с неспиращото потвърждение на догадките ѝ. Колко фина и гъвкава бе веригата за предаване на силата и властта: подходящо училище, подходящи приятели, дипломиране и изкачване по първите стъпала на стълбата, като всичко се направлява от роднините, близките и следващите разклонения на системата с необходимите ласкателства и услуги, които пък скрепват съюзите и сдруженията, включително брачното обвързване. Едновременно движещият се поток ѝ показваше и ямата, в която свършва всичко, но тръгнал веднъж по стълбата, заелият вече някоя ниша не допускаше да бъде обезпокояван от реалното състояние на нещата.

Днес е само за днес — точно така Елпек вижда и мен. Тя не може да разбере каква съм станала, освен че съм явно опасна и евентуално полезна.

Завъртайки се бавно на пета, Мурбела опипа с внимателен поглед взвода на Елпек. Нямаше от обвързаните по оня начин мъже. Прекалено отговорна служба, за да бъде поверена на други освен на доверени дами. Добре.

— А сега, всички ме слушайте внимателно. Ако сте предани към нашето Сестринство, за което ще преценя по представянето ви оттук

нататък, ще имате честта да получите онова, което нося със себе си. За мен то е дар, който ще споходи единствено онези, дето го заслужават.

— Височайшата почитаема мама ще остане доволна — отзова се Елпек.

Обаче височайшата почитаема мама не се оказа доволна, когато ѝ представиха Мурбела.

Тя веднага анализира обстановката в кулата. Залезът бе съвсем близо, а трупът на Стреги още не бе вдигнат. Неколцина от специалния екип на Тег също бяха убити — предимно експерти по видеосистемата, предрешени като охрана.

Ние, почитаемите мами, никак не обичаме някой друг да ни шпионира.

Видя, че башарът е още жив и лежи, омотан в шигърова жица и забутан пренебрежително в един от ъглите. И най-голямата изненада — неокованата Одрейди стоеше права недалеч от височайшата почитаема мама. Жест, който трябваше да се тълкува като оскърбление.

Мурбела все още си спомняше, че много пъти бе преживявала подобни сцени, последици от поредната победа на мамите — перчене с телата на неприятелите, оставени със зла умисъл да лежат там, където ги е застигнала смъртта. Щурмът с оръжието, неоставящо кръв след себе си, бе стремителен и смъртоносен заради типичната порочна практика да се убива и след като вече не се налага. Тя с мъка сдържа тръпката, предизвикана от връщането към спомените за смърт в Другите Памети. Всичко се извършваше без предупреждение — войските тръгваха в широки, плътни редици, след които оцелелите от ефекта на доминото оставаха занемели от преживения шок. Почитаемите мами очевидно се наслаждаваха на тази гледка.

Загледана в Мурбела, височайшата почитаема мама каза:

— Това е значи торбата с безочие, която си подготвила.

Одрейди почти се усмихна на сравнението.

Торба с безочие ли?

Една бин-джезъритка ще го приеме без ненавист. Но височайшата сега бе поставена в затруднено положение, защото не можеше да се възползва от оръжието си за безкръвно убиване. Много деликатен баланс на силата. Възбудените разговори между мамите разкриваха затруднението, на което се бяха натъкнали.

Целият им секретен оръжеен арсенал бе изчерпан, защото неподлежащите на презареждане оръжия бяха се превърнали в безполезна вещ след еднократно използване.

Оръжието ни от последния рубеж, което е вече мъртво!

Лошо, свикнала да възприема себе си като върховна инстанция, се бе оказала на съвсем друга арена. Току-що беше узнала за безподобната — и затова страшна лекота, с която Мурбела е убила една от нейните избраници.

Новодошлата претегли с внимателен поглед свитата на височайшата, преценявайки скритите възможности. Нямахме място за съмнение, че присъстващите също го разбраха. Как са били групирани гласовете им?

Едно към едно ли?

Безпокойството на някои личеше, а всички се намираха в състояние на очакване.

Промяна за отслабване на напрежението. Не бе важно кой ще победи, след като потокът на властта продължава да се движи в познатата посока — към тях.

Мурбела наложи на мускулите си режима на изчакване, който бе научила от Дънкан и прокторите. Почувства същия хлад, познат от тренировъчната площадка, когато оглеждаше поредицата от необходими реакции. Веднъж включила се в действие, тя знаеше, че движенията ѝ ще следват пътя, за който я бе подготвила Одрейди с всички мисловни, физически и емоционални съставки.

Първо — с Гласа. Да ги разтърси студена тръпка отвътре.

— Виждам, че преценката ви за „Бин Джебърит“ не струва почти нищо. Толкова горди се чувствате с доводи, които тези жени са чували достатъчно често, така че думите ви предизвикват единствено досада.

Изреченото бе поднесено с разяждащ нервите контрол на гласните струни, който изпълни очите на Логно с оранжеви петънца, но в същото време сякаш я обездвижи.

Мурбела не бе привършила с нея:

— *Възприемаш се като могъща и мъдра личност. И то само защото едното качество е свързано с другото и го поражда, така ли? Какъв идиотизъм! Ти си изпечен лъжец, който иска да излъже и себе си.*

Тъй като Логно не помръдна от мястото си въпреки атаката, на която бе подложена, стоящите около нея започнаха да се отдръпват в страни, оставяйки й свободно пространство, което сякаш казваше:

Цялата е твоя. Без остатък.

— Умението ти да лъжеш обаче не скрива лъжите — продължи Мурбела, като удостои с презрителен поглед и стоящите зад Логно. — А вие сте се запътили към скорошно изчезване, подобно на доста познати ми от Другите Памети. Проблемът ви е, че сте избрали адски дълго умиране. Неизбежно, но толкова отегчително! Осмеляваш се да се наричаш височайша почитаема мама! — Тя отново се обърна към Логно. — Всичко при теб е като клоака. Без каквото и да е, което да напомня за стил.

Чашата преля. Логно атакува със заслепяващата бързина на разсичащ удар напред с лявото ходило, Мурбела го сграбчи, сякаш улови носен от вятъра лист, и продължи движението, превъртайки нападателката като млатило за вършитба, при което черепът ѝ се превърна в пихтия на пода. Без да спира, направи пирует — левият ѝ крак почти отнесе главата на почитаемата мама, която стоеше отдясно на Логно, а дясната ѝ ръка премаза гърлото на стоящата отляво. Всичко свърши във времето на два сърдечни удара.

Оглеждайки сцената със съвсем леко учестено дишане (за да ви покажа колко е лесно, сестри!), Мурбела почувства силния шок на онова, което не можеше да не се случи. Одрейди лежеше на пода пред Елпек, която очевидно бе изпълнила без колебание очакваното от нея. Прегънатият врат на старшата майка и отпуснатото и тяло говореха, че е мъртва.

— Направи опит да се намеси — рече Елпек.

Тъй като бе убила света майка, очакваше да получи шумна похвала (сестра, все пак!). Но реакцията на Мурбела бе доста различна. Тя коленичи до Одрейди и притисна главата си до нейния труп, оставяйки в това положение сякаш цяла вечност.

Оцелелите почитаеми мами размениха неразбиращи погледи, но не се осмелиха да помръднат.

Какво е това?

Истината бе, че изглеждаха като приковани по местата си благодарение на сцената с убийствените умения на новодошлата.

След като преля в себе си скорошното минало на старшата света майка и го прибави към останалото от предишното Сподеяне, Мурбела се изправи.

Елпек видя смъртта в очите ѝ и отстъпи крачка назад, преди да направи опит да се защити. Знаеше, че е опитна и опасна, но не и за този демон в черна роба. Нещата приключиха със същата смайваща бързина, сразила Логно и помощниците ѝ, след удар с крак в ларинкса. Възрастната почитаема мама се просна напреко върху мъртвата Одрейди.

Мурбела огледа още веднъж останалите живи, след което сведе за миг очите си към тялото на светата майка.

Дар, в известен смисъл заслугата е и моя. Както и на теб!

Завъртя дълбоко вляво и вдясно главата си, обмисляйки последствията:

Одрейди е мъртва. Да живее старшата света майка! Да живее и височайшата почитаема мама! И нека небесата закрият всинца ни.

Насочи мислите си към предстоящото за свършване. Последвалите една след друга смърти бяха отворили огромен дълг. Испита нужда да си поеме дълбоко дъх. Още един Гордиев възел.

— Освободете Тег — разпореди се тя. — Почистете възможно най-бързо тук. Някой да ми донесе подходяща роба!

Заповедите бяха дадени от височайшата почитаема мама, но скочилите да ги изпълнят доловиха присъствието и на Другата в нея.

Онази, която ѝ донесе червена роба с умело изработена украса на дракони от су-камъни, я държеше на почтително разстояние от себе си. Масивна жена с едра кост и квадратно изсечено лице. Жестоки очи.

— Помогни ми — каза Мурбела, а когато жената направи опит да се възползва от моментната близост, за да атакува, беше шумно зашлевена.

— Ще опиташ ли пак?

Този път мина без номера.

— Ставаш първи член на Съвета ми — обяви Мурбела. — Името ти?

— Анжелика, височайша почитаема мамо.

Нали видя! Първа аз се обърнах към теб с пълната ти титла. Възнагради ме.

— За награда ти давам високия пост и те оставям жива.

Подходяща реакция за почитаема мама. И приета като такава. Когато Тег доближи до нея, разтривайки ръцете си, захапани дълбоко от шигъровата жица, някои от почитаемите мами се опитаха да я предупредят:

— Знаеш ли, че този може...

— Сега служи на мен! — прекъсна ги и продължи с подигравателните нотки от гласа на Одрейди. — Не е ли така, Майлс?

Той ѝ отправи мрачна усмивка на възрастен мъж с детско лице и каза:

— Интересни времена, Мурбела.

— Дар обичаше ябълките — рече тя. — Погрижи се да е така, както трябва.

Тег кимна утвърдително. Да я върне обратно в ябълкова градина-гробница. Не че ценните градини на „Бин Джебърит“ щяха да оцелеят дълго в пустинята. Но си струваше някои традиции да продължат, докато все още е възможно.

[1] Буквално: тъмна стая (лат.). Термин, използван във физиката и фотографията. ↑

„На какво учат Свещените Случайности? Бъди устойчив. Бъди силен. Бъди готов за промяна, за нещо ново. Трупай многостранен опит и го преценявай с помощта на неизменното естество на нашата вяра.“

Тлейлаксианска доктрина

Съобразявайки се с първоначалния график на Тег, Мурбела набързо призова свитата си от почитаеми мами и се върна на Дома на Ордена. Очакваше определени затруднения; ето защо изпрати послания с цел да улесни последващото вземане на нужните решения:

Идвам с футари, за да привлече дресьорите им. Почитаемите мами се страхуват от биологичното оръжие от Разпръскването, което ги превръща в зеленчуци. Дресьорите могат да се окажат необходимото решение на въпроса.

Подгответе оставането на равина и групата му в не-кораб. Зачитайте желанието им за запазване на секретност. И снемете защитните мини от кораба!

(Проктор-вестоносец се погрижи за посланията.)

Изкушаваше я мисълта да попита за децата си, но щеше да бъде изтълкувано в разрез с установените порядки на „Бин Джебърит“. Може би по-късно...

Веднага след завръщането си тя се погрижи за Дънкан, с което силно смути почитаемите мами. В това отношение те се оказаха на нивото на „Бин Джебърит“: „Защо се налага специално отношение към някакъв си мъж?“

Вече не беше нужно да остава на кораба, но той отказа да го напусне:

— Предстои ми да събера цяла мисловна мозайка. Има нещо, което трябва да бъде на мястото си при необичайно поведение и готовност за предугаждане на нечий планове. Длъжен съм да открия границите на изпитанието. Точно това липсва. А аз знам как да го намеря. Влез в съзвучие с развоя на събитията. Не мисли, направи го.

Просто нямаше смисъл. Тя зачете желанието му и отстъпи въпреки видимата промяна у любимия ѝ. Прие като предизвикателство постоянството на новия Дънкан. С какво право демонстрираше почти самодоволство? Не... Беше нещо друго. По-скоро усещането за хармония с някакво решение. Кое то той отказваше да сподели!

— Вече се примирих с нещата. Остава и ти да направиш същото.

Видя се принудена да приеме думите му като становище за нейното поведение и действия.

В първото утро след завръщането си тя стана на разсъмване и влезе в работното помещение. Облечена в червената роба, седна на стола на старшата света майка и повика Белонда.

Бел остана права до края на масата. Тя знаеше. Планът като цяло се оказа ясен при самото му изпълнение. Одрейди бе оставила част от дълга на нейните плещи. Следваше мълчание, за да бъде направена сметка как трябва да се плати той.

Със служене на тази старша майка, Бел! Ето как ще платиш. Занемаряването на дейността на Архивната служба във връзка с последните събития не ще ги представи в подходяща перспектива. Необходими са действия.

Най-после дойде мигът, когато Белонда заговори:

— Единствената криза, която си струва да се сравнява с настоящата, е появата на Тирана.

Мурбела реагира остро:

— Бел, дръж си езика зад зъбите, освен ако имаш да предложиш нещо полезно!

Светата майка прие спокойно укора (нетипично за нея):

— Дар бе предвидила някои промени. Това ли е очаквала?

— По-късно ще преработваме старата история — смекчи тона си.

— Главата да бъде приета като уводна.

— Лоша новина — очевидно предишната Белонда се завърна.

Мурбела разпореди:

— Въведи първата група. Бъди внимателна. Всички са в Съвета на височайшата почитаема мама.

Бел излезе, за да изпълни нареждането.

Знае, че имам пълното право да заема поста. Всички го знаят, между другото. Няма нужда от гласуване. Няма място за гласуване!

Бе дошло времето за изпълнение на историческия политически акт, който бе научила от Одрейди:

Трябва да изглеждаш значима във всичко. Не бива да се обвързваш с незначителни решения, освен ако не се отнася за обикновените спокойни действия, които се наричат „проява на благоразположение“ и са запазени за онези люде, чиято преданост може да бъде спечелена.

Всяко възнаграждение идва отвисоко. Неподходяща за „Бин Джезърит“ политика, но... влизащата сега в работното помещение група познаваше много добре нещата около Покровителката — височайша почитаема мама; а на същата група предстоеше и задължението да приеме „новите политически потребности“. Временно. Винаги бе временно, особено с почитаемите мами.

Бел и наблюдателите-вардияни знаеха, че тя ще бъде заета дълго време с отделяне и преподаване. *Дори с доста подобрения си от „Бин Джезърит“ капацитет.*

От всички ще се изисква крайно голямо внимание. А най-важен бе острият и прозорлив, но кокетно втрещен поглед, изпълнен с невинност.

Ето какво губят почитаемите мами, а ние сме длъжни да го възстановим; преди да се слоят с фона, който „ни“ принадлежи.

Белонда въведе Съвета и се оттегли безшумно.

Мурбела почака, докато всички се настанят по местата си. Шарена пасмина: някои видимо петимни да стигнат до върховната власт; седналата отгатък Анжелика предразполагащо се усмихва, други са в очакване (още дори не смеят да се надяват), но гледат да се докопат до нещо, каквото и да е то.

— Сестринството ни предприе глупашки действия — бе отсъдата на Мурбела, която мигом набеляза гневно реагирали присъстващи. — За малко да убиете гъската!

Не я разбраха. Ето защо тя им разказа притчата. Изслушаха я с дължимото внимание, дори когато добави:

— Не схващате ли, че отчаяно се нуждаем от всяка вещица? Представете си колко важен е образователният багаж, който носи всяка от тях, след като знаете какво е съотношението, с което ги превишаваме по численост!

Те огледаха отвсякъде казаното и бяха принудени да го приемат, макар и с резерви, както и да го преглътнат въпреки горчивината му.

Мурбела продължи, за да изясни окончателно нещата:

— Аз съм не само вашата височайша почитаема мама... Някой да го оспорва?

Оказа се, че няма такива.

— Също съм и старшата света майка на „Бин Джебърит“. Не им остава почти нищо, освен да ме утвърдят на този пост.

Две от групата направиха опит да протестират, но Мурбела ги отрязва безапелационно:

— Ще видите, че сте безсилни да им наложите волята си. Другата възможност е да ги избиете до една. Аз съм единствената, на която се подчиняват.

Двете продължиха да мърморят и тя им викна да млъкнат, преди да поясни:

— В сравнение с мен, след като придобих всичко от тях, повечето тук сте жалки никаквици! Някой да не е съгласен?

Никой не се обади, но не липсваха оранжеви петънца.

— Вие сте като деца, които не знаят какво може да им се случи — продължи тя. — Смейте ли да се обърнете, както сте безпомощни, за да се изправите пред онези с многото лица? Готови ли сте да се превърнете на зарзават?

Успя да събуди в тях не само страх, но и известен интерес. Впрочем този тон им бе достатъчно добре познат от предишните началници. Сега обаче смисълът на думите прикова вниманието им. Наистина бе трудно да ги приемат от толкова млада персона въпреки всичко, което стори пред тях. Включително с Логно и приближените ѝ!

Мурбела забеляза, че примамката им хареса.

Оплождане. Цялата група щеше да си го отнесе. Силата на хибрида. Опрашени сме, за да станем по-силни. Да разцъфнем. И да се превърнем на семе, така ли? По-добре е да не мислим за това. Почитаемите мами няма да го забележат, преди да са станали почти... свети майки. После ще се огледат ядно назад, както беше и с мен. Ах, възможно ли е да сме били толкова глупави?

Тя видя как в очите на съветниците се оформя смирение. Ще има меден месец. Почитаемите мами ще бъдат като деца в сладкарница.

Неизбежното ще им стане ясно, но постепенно и много бавно. А дотогава вече ще са в капана.

Също като мен. Не питайте оракула какво ще спечелим. Това е капан. Внимавайте за думите на истинския гадател! Как биха ви се харесали три хиляди и петстотин години отегчение?

Одрейди Отвътре възрази:

Засвидетелствай поне малко уважение към Тирана. Не може всичко да е било досада. По-скоро той бе като шурман от Сдружението, който напива пътя през Огънатото пространство. Златната Пътека, Мурбела, един Атредски плати за оцеляването ти, не забравяй.

Тя се почувства притисната от тежестта на товара. Платеното от Тирана сякаш бе струпано на раменете ѝ.

Не съм искала да го прави заради мен.

Одрейди не можеше да остави нещата без последствие:

И все пак го е направил.

Дар, съжалявам. Платил е. Сега трябва да платя и аз.

Е, най-после си станала света майка!

Съветниците не ги свърташе на едно място под втренчения ѝ поглед.

Анжелика реши да говори от името на останалите.

Все пак съм първа от избраните.

Внимавай с нея! Блясък на прекомерна амбиция в очите ѝ.

— Как искаш да постъпим с онези вещици? — Запитано с тревога от проявената смелост. *Височайшата почитаема мама не бе ли също вещица?*

Мурбела заговори внимателно:

— Бъдете търпеливи с тях, а за насилие въобще не помисляйте.

Анжелика се окуражи от любезния ѝ тон:

— Това решение на височайшата почитаема мама ли е, или...

— Нито дума повече! Стига да поискам, ще окървавя пода на стаята с повечето от вас! Да опитам ли?

Те не пожелаха да опита.

— Какво ще стане, ако ви кажа, че сега тук говори старшата света майка? Може би ще ме попитате дали съм набелязала линия на поведение за разрешаване на нашите проблеми? А аз ще кажа: „Линия на поведение ли? Може би политика? О, да. Имам определен курс на

поведение към незначителни неща, като масовото нахлуване на насекоми например. Само маловажните факти изискват политически курс. За такива като вас, които не виждат мъдростта в моите решения, не ми е потребна политика. Отървавам се бързо от подобна порода. Преди да разберете, че сте ранени, сте вече мъртви...” Ето как реагирам аз на неуместни предложения. Някой от тази стая готов ли е да го направи?

Да, познат език. Камшикът на принудата, размахан от височайшата почитаема мама, която в допълнение умее да убива като никоя друга.

— Вие сте моят Съвет — рече Мурбела. — Очаквам от вас да сте мъдри. Най-малкото, на което трябва да сте способни, е да се преструвате на такива.

Одрейди се отзова с насмешливо съчувствие:

Ако почитаемите мамии дават и получават заповеди само по този начин, Бел няма да се претовари със задълбочени анализи.

Мислите на Мурбела бяха поели в друга посока:

Вече не съм почитаема мама.

Стъпката от едното към другото бе толкова скорошна, че тя се почувства неудобно от изпълнението си на тази роля. Регулиращите допълнения представляваха метафора на случилото се с бившите ѝ сестри. Да, нова роля, която не ѝ легна добре. Другите Памети имитираха продължителна асоциация с нейната личност в качеството ѝ на различно персонално присъствие. Това не беше някакво мистично преосъществяване, а само придобити нови способности.

Само?

Промяната бе станала в дълбочина. Разбрал ли го е Дънкан? Заболя я при мисълта, че той може никога да не прозре новата ѝ личност.

Единствено това ли е останало от любовта ми към него?

Мурбела се отдръпна от въпросите, следващи един след друг, без да иска отговор. Почувства се отблъсната от нещо, стигащо до дълбини, до които тя все още не държеше да се спуска.

Ще се наложи да вземам решения, за които любовта би се оказала пречка. Решения в името на Сестринството, а не заради мен самата. Ето от какво се страхувам.

Грижите, които изискваха непосредствено разрешаване, я върнаха към обичайното ѝ състояние. Освободи съветниците си, като не пропусна да им обещае болка и мъка, ако не усвоят новото ограничение.

Следващо задължение: почитаемите мами са длъжни да привикнат към дипломация, която изисква да не се търси разбирателство дори помежду им. Постепенно ще я овладеят и ще им бъде по-леко. Почитаеми мами, повтарящи похватите на „Бин Джезърит“. И един ден вече няма да има мами, а само свети майки с усъвършенствани рефлексии и повишени познания по въпросите на сексуалността...

Мурбела усети да я връхлитат думи, които бе чувала, без досега да приема смисъла им.

„Няма граници за нещата, които ще направим за оцеляването на «Бин Джезърит».“

Дънкан ще го разбере. Не мога да му попреча. Ментатът не ще се придържа към фикс-идеята за моето състояние и схващанията ми преди теста с Агонията. Той разтваря разума си така, както аз отварям врата. Ще се запознае подробно с мрежата: „Какво ли съм хванал сега?“

Същото ли се беше случило и с лейди Джесика? Другите Памети водеха до втъкаването на Джесика в основата на Споделенията. Мурбела бе повдигнала съвсем малко крайчеца на тази тъкан, изкушавайки се да парадирва с познания от още по-стари времена.

Но лейди Джесика като еретик? Злоупотреба с положението, осигурено и от йерархичните дадености?

Джесика се бе хвърлила в любовта така, както Одрейди бе плонжирала в морето, а надигналите се вълни за малко не бяха погълнали Сестринството.

Мурбела се почувства отнасяна в посока, в която не искаше да тръгва. Болка сграбчи гърдите ѝ.

Дънкан! Ох, Дънкан! — Тя скри лицето си с длани. — Помогни ми, Дар. Какво да правя?

Никога не си задавай въпроса защо си станала света майка.

Длъжна съм! Виждам ясно движението напред в паметта си и...

Не забравяй, че тя е поредица от следващи една след друга сцени. Ако мислиш за нея като за причина и следствие, вниманието ти ще бъде отвлечено от целостта на изображението.

Тао ли?

По-просто — ти си тук.

Но Другите Памети се връщат назад и назад, и...

Представи си ги като низ от пирамиди, навързани една с друга.

Това са само думи!

Тялото ти продължава ли да функционира?

Боли ме, Дар. Ти вече нямаш тяло и е безсмислено да...

Намираме се в различни ниши. Мъката, която аз усещам, не е твоя мъка. И моите радости не са твои.

Не ми е притрябвало съчувствието ти! Ой, Дар! Защо съм се родила?

Родена ли си, за да загубиш Дънкан?

Дар, моля те!

Е, добре. Значи си била родена и вече знаеш, че това никога не е достатъчно. Така си станала почитаема мама. Какво друго да сториш? Още ли не е достатъчно? Сега вече си света майка. Мислиш, че и това е малко? Да, никога не достига, докато си жива...

Добре, искаш да ми кажеш, че винаги трябва да се пресягам напред и напред.

Пфу! Не бива да вземаш решенията си на тази основа. Не го ли чу? Не мисли, направи го. Ще избереш ли лекия път? Нима трябва да си тъжна, само защото си се сблъскала с неизбежното? Ако виждаш единствено това, ограничи се с усъвършенстване на породата!

Върви по дяволите! Защо постъпваш така с мен?

Как постъпвам?

Караш ме да чувствам себе си и бившите си сестри по този начин...

По кой начин?

Проклетата да си! Знаеш какво имам предвид!

Бивши сестри, така ли каза?

Ой, колко си лукава.

Всички свети майки са лукави.

Никога не спираш да поучаваш!

Това ли правя?

Каква наивница съм била! Питам те за истинската ти цел.

Знаеш го толкова добре, колкото и аз. Чакаме човешкият род да навлезе в зрелостта. Тиранът само му предостави време, а днес хората имат нужда от грижи.

Какво общо може да има Тиранът с болката ми?

Ей, глупава жено! Пропадна ли на теста с Агонията?

Знаеш, че не!

Тогава престани да се препъваш в очевидното.

Ах, кучка такава!

По-добре е — вещица. А двете са за предпочитане пред курва.

Единствената разлика между „Бин Джезърит“ и почитаемите мами е видът на пазарището. Ти надяна брачен хомот на нашето Сестринство.

Кое наше Сестринство?

Грижете се за разплод с лице към властта. Тогава има ли разлика в сравнение...

Мурбела, не изопачавай! Дръж очите си отворени само за оцеляването.

Но не ми разказвай, че не сте си служили съзнателно с властта.

Просто временни пълномощия за управление на хора, които трябва да оцелеят.

Пак с това оцеляване!

Сестринство, което се грижи за опазване живота на другите. Както омъжената жена, която носи и ражда деца.

Да, всичко се свежда до създаването на потомство.

Ето решението, дете вземаш за себе си — семейство и онова, с което то те обвързва. Какво друго може да ти даде радост и щастие в живота?

Мурбела започна да се смее. Свали ръце от лицето си, отвори очи и видя пред себе си Белонда, която я наблюдаваше.

— Една нова света майка винаги се поддава на изкушението — каза Бел. — Имам предвид — да си побъбри с Другите Памети. С коя беше сега? Дар ли?

Мурбела потвърди с кимване.

— Не хващай вяра на нищо, което идва оттам. То е голям набор от знания, но трябва сама да направиш преценка.

Точно с думите на Одрейди. Гледай с очите на мъртвите отдавна отминали сцени. Абсолютен сеур!

— Можеш да се губиш с часове — продължи Белонда. — Самоограничавай се. Внимавай къде си стъпила. Следи пулса на времето.

Ето, почва се отново! Миналото, наложено върху днешния ден. Колко богато е всекидневието с Другите Памети!

— Ще отмине — продължи Белонда. — След време започва да омръзва като дълго носена дреха. — Тя остави някакъв доклад пред старшата света майка.

Стара дреха! Пулсът на времето. Къде си стъпила... Толкова много, казано в няколко идиоматични изрази.

Мурбела се облегна назад в стола-люлка, загледана в доклада на Белонда, когато внезапно се сети за изрази на Одрейди: *Кралицата-паяк в средата на паяжината*. Сега тази паяжина е поокъсана, но в нея продължават да попадат полезни за смилане неща. Дръпваш някоя сигнална нишчица и Бел пристига тичешком, зяпнала нетърпеливо и изпълнена с вкусни предчувствия. А сигналните думички са „Архивна служба“ и „Анализ“.

Оглеждайки Белонда в такава светлина, старшата майка осъзна колко мъдро я е използвала Одрейди с еднакво ценните ѝ минуси и плюсове. Когато изчете доклада, Белонда стоеше на същото място, без да е променила с нищо типичната си поза и поведение.

Мурбела вече си бе дала сметка, че тя гледа на всички, които я търсят или викат при себе си, като на неотговарящи на изискванията същества, лекомислено посягащи към архива и затуй обречени да бъдат поставени на място. Но не показва с нищо, че се забавлява, докато използваше даденостите на Белонда. При нея трябваше да се пипа много внимателно. Да не се губи нищо от положителните ѝ качества. Стоящият сега на масата ѝ доклад бе от сбито представени уместни доводи. Беше изложила същността на позицията си с няколко щриха, напълно достатъчни за извеждане на заключителната част.

— Забавляваш ли се, когато ме викаш? — попита Белонда.

Станала е по-наблюдателна! Наистина ли съм я повикала ненужно? Без много думи, Бел винаги знае кога има нужда от нея. Тук казва, че сестрите ни трябва да са образци на смирение. Старшата майка може да бъде всичко, което има желание или потребност да

представлява, но това не се отнася за останалата част от Сестринството.

Мурбела докосна доклада:

— Отправна точка.

— Следователно трябва да започнем преди приятелите ти да стигнат до центъра на системата с видеоочите. — Белонда се отпусна с познатата си увереност в своя стол с биологично саморегулиране. — Вече нямаме Там, но мога да изпратя да доведат Шийена.

— Къде е тя?

— В кораба. Занимава се упорито с колекция от червеи в Големия трюм и твърди, че всеки от нас може да бъде обучен да контролира поведението им.

— Това е много важно, ако е вярно. Не я закачай. А Сцитал?

— Все още е в кораба. Приятелите ти не са го намерили. Пазим го в тайна.

— Да остане така. Струва си като резервен залог за пазарлък. Бел, те не са ми приятели. Как е равинът и групата му?

— Чувстват се добре и са настанени удобно. Но знаят, че почитаемите мами са тук.

— Пазете и тях в тайна.

— Направо свръхестествено — чувам Дар, макар и в друг глас.

— Сигурно някакво ехо кънти в главата ти.

Този път Белонда се разсмя искрено.

— А сега, ето какво трябва да тръгне сред сестрите, които изключително деликатно ще ни представят като хора, достойни за възхищение и подражание: „Вие, почитаеми мами, имате пълното право да не харесвате начина ни на живот, но можете да усвоите всички наши положителни страни и качества.“

— А-х-х...

— Защото въпросът се свежда до чувството за собственост. Почитаемите мами са подвластни на вещите: „Искам това местенце, тази играчка, онова човече.“ Вземай всичко, докато ти омръзне. — А ние вървим по нашата си пътека, възхищавайки се от видяното.

— Ето я слабостта ни. Не се предаваме лесно. Боим се от любовта и привързаността. Да осъзнаваш, че си господар на себе си, също говори за лакомия: „Виждате ли докъде съм стигнал? А вие не

можете да го сторите, освен ако не постъпвате като мен!“ Никога не си позволявайте подобно държание с почитаемите мами.

— Да не би да искаш да кажеш, че трябва да ги обичаме?

— Има ли друг начин да ги накараме да се възхищават от нас? Това бе победата на Джесика. Когато даваше, тя раздаде и себе си, и всичко останало. Толкова нещо бе съдържано и потискано от нашите навици и привички, че не остана много... Неустойимо очарователно, нали?

— Не правим лесно компромиси.

— Нито пък почитаемите мами.

— Причината е в бюрократичните им закони!

— А има и тренировъчна площ, за да се овладее следването на пътя на най-малкото съпротивление.

— Смущаваш ме. Да... Мурбела.

— Нима съм казвала, че ще си служим с компромиси? Те ни правят по-слаби, а добре знаем, че има проблеми, които не могат да бъдат разрешени със заобикалки; така се виждаме принудени да вземем решения, независимо колко болезнени ще са.

— Да *се престорим*, че ги обикваме ли?

— Като начало.

— Кървав ще бъде съюзът, съчетал „Бин Джебърит“ с почитаемите мами.

— Предлагам да споделяме в най-широки граници. Възможно е да изгубим наши хора, докато мамите преминават през процеса на обучение.

— Сватба, станала на бойното поле.

Мурбела се изправи, не преставайки да мисли за Дънкан, спомнила си как изглеждаше не-корабът, когато го видя за последен път. Най-после се оказа на мястото си — нескрит за сетивата. Грамада от странна машинария — истинска гротеска! Някакъв лудешки конгломерат на издатини и изпъкналости без видимо и обяснимо предназначение. Трудно бе човек да си представи, че огромното нещо, каквото то наистина беше, би могло да се издигне със собствена подемна сила и да изчезне в пространството.

Да изчезне в пространството!

Тя видя как бе оформена мисловната мозайка на Дънкан.

Нещо, което може да бъде преместено! Влез в съзвучие с развоя на събитията... Не мисли, направи го!

Потръпна от смразяващото прозрение, че разбира решението му.

„Помислиш ли да вземеш твърдост от своята вяра в ръцете си, идва мигът, в който може да бъдеш сразен. Бъди предпазлив. Отдавай дължимото на изненадите. Когато създаваме нещо, винаги се включват в действие и други сили.“

Даруи Одрейди

— Движи се възможно най-внимателно — предупреди го Шийена.

Според Айдахо не бе нужно да му го напомнят, но все пак изпита приятно чувство.

Присъствието на почитаеми мами в Дома на Ордена улесни задачата му. Прокторите и останалата охрана на кораба бяха видимо изнервени. Заповедите на Мурбела държаха бившите сестри извън кораба, но всички знаеха, че врагът е тук. Скенерите препредаваха сякаш безкрайния поток от спомагателни лихтери, изсипващи почитаеми мами на космодрума. Мнозинството от новопристигналите изглежда бяха любопитни да разберат нещо повече за стоящия там чудовищен не-кораб, но никой не посмя да наруши нарежданията на височайшата.

— Няма да стане, докато е жива — мърмореше Айдахо всеки път, когато прокторите можеха да го чуят. — Те са известни с убийствата на водачите си; така ги сменят. Колко ли ще издържи Мурбела?

Видеоочите си знаеха работата, извършвайки я вместо него. Той пък бе наясно, че мърморенето му ще бъде разнесено из кораба.

Малко по-късно Шийена го намери в работното помещение и не скри неодобрението си:

— Какво правиш, Дънкан? Защо разстройваш хората?

— Връщай се при червеите си!

— Дънкан!

— Мурбела играе опасна игра! А е единствената преграда между нас и пълната катастрофа.

Вече бе споделил безпокойството си със старшата света майка.

То не бе ново и за наблюдателите-вардияни, но напомнянията от негова страна засилваха раздразнителността на всички, до които стигаха думите му — контролните специалисти от видеосистемата в Архивната служба, охраната на кораба и... останалите.

С изключение на почитаемите мами. Мурбела не бе го допуснала в царството на Белонда.

— По-късно ще има достатъчно време — каза тя.

Шийена пое по своята си писта:

— Дънкан, или спри да подхранваш страховете ни, или ни кажи какво да правим. Ти си ментат. Включи се заради нас.

Да. Големият ментат функционира така, че всички да го видят.

— Разбирам какво се готвите да направите, но то не се отнася до мен. Не мога да напусна Мурбела.

Но мога да бъда отведен.

Бе дошъл редът на Шийена. Тя го остави и отиде да разнесе собствения си вариант на промяната.

Разпръскването е пример за нас.

До вечерта се погрижи за внимателно неутрализиране на светите майки в кораба и му изпрати установения сигнал, че може да пристъпи към следващия етап.

Без да бе сторено съзнателно, Мисионария се включи в подготовката на сцената за възхода на Шийена. Повечето сестри знаеха каква мощ е скрита в нея. Опасна. И тя беше *там*.

Неизползваната сила напомняше за кукла на ясно видими конци, които никой не държи в ръцете си. Убедително привличаща.

Мога да я накарам да танцува.

Подхранвайки заблудата, той потърси Мурбела.

— Кога ще те видя?

— Дънкан, моля те! — Измъченият ѝ вид не бе скрит дори в предаваното изображение. — Заета съм. Сам знаеш колко е напрегнато. Ще мога да изляза едва след няколко дни.

Почитаемите мами, които служеха за фон на предаваната картина, се намръщиха при странното поведение на своята предводителка. Всяка света майка можеше да го прочете по лицата им.

Защо е омекнала височайшата? Та отсреща е просто някакъв си мъж!

Когато прекъсваше връзката, Айдахо видя онова, което бе показано на всеки монитор из кораба:

„Тя е в опасност! Не го ли разбира?“

Шийена разполагаше с ключа, задействащ контрола върху полета. Мините вече ги нямаше. Никой не би могъл да разруши не-кораба само с подаване на сигнал към скритите експлозиви. Оставаше да се помисли за товара от човешки същества и особено за Тег.

Той ще разбере направения от мен избор. А останалите — равинът с групата му и Сцитал — ще трябва да рискуват заедно с нас.

Не се безпокоеше за футарите, намиращи се в сигурни клетки. Интересни животни, но засега без никакво значение. За миг помисли и за Сцитал. Ситният тлейлаксианец бе неотстъпно наблюдаван от стражата; не сваляха погледи от него, независимо от нападналите ги тревоги.

Легна си изнервен, което бе лесно обяснимо за всеки от наблюдателите-вардияни в Архивната служба.

Драгоценната негова Мурбела е в опасност.

Тя наистина бе застрашена, но сега не можеше да я защити.

Самото ми присъствие е опасно за нея.

Стана в зори и се върна в оръжейния склад, където се бе заел с демонтаж на инсталация за производство на оръжие.

Там го намери и Шийена, помолила го да я придружи до караулното помещение.

Завариха група проктори, които ги поздравиха. Не го изненада водачът им. Гарими. Дънкан бе чул за поведението ѝ на Общия събор. Подозрителна. С притеснен вид. Готова да разиграе собствената си игра. Жена с прекалено сериозно изражение на лицето. Някои казваха, че извънредно рядко се усмихвала.

— Погрижих се за видеоочите в помещението — рече Гарими. — Сега показват как на закуска те питаме нещо във връзка с оръжията.

Айдахо почувства бодване в стомаха. Хората на Бел бързо щяха да забележат имитацията. Особено в изображението на негово подобие.

Гарими реагира на смръщването му:

— Имаме свои хора в Архивната служба.

— Дойдохме тук — каза Шийена, — за да те попитаме дали искаш да си тръгнеш преди бягството ни с този кораб.

Изненадата му не бе престорена.

Да остана ли?

Не беше обмислял подобна възможност. Мурбела не бе вече негова. Връзката им изглеждаше прекъсната завинаги. Тя го отричаше; все още. Но щеше да го приеме веднага, след като поискат да вземе решение, което би го изложило на опасност заради някоя от целите и задачите на „Бин Джезърит“. Засега просто стоеше на дистанция — много по-голяма, отколкото бе нужно.

— Ще се Разпръскват ли? — запита той, вгледан в Гарими.

— Да. За да спасим онова, което можем. Ще гласуваме с краката, както се е казвало някога. Мурбела погубва „Бин Джезърит“.

Това бе неизреченият досега довод, на който той разчиташе, за да ги спечели на своя страна — несъгласието с играта на Одрейди.

Айдахо пое дълбоко дъх:

— Ще дойда с вас.

— Да не съжаляваш! — предупреди го Гарими.

— Глупаво е... — с думите си сякаш изхвърли навън сдържаната досега мъка.

Гарими не би се изненадала от подобен отговор, даден от някоя сестра. Айдахо обаче я смая; бяха й потребни няколко секунди, за да се върне в обичайното си състояние. Но искрено изреченото от него я убеди.

— Разбира се, че е глупаво. Прощавай. Наистина ли си сигурен, че не искаш да останеш? Дължим ти правото на избор, за да вземеш сам решение.

Бин-джезъритската изисканост към онези, които им служат предано!

— Ще дойда с вас.

Болката, която виждаха по лицето му, бе истинска. Остана и тогава, когато той седна пред командното табло.

Положението, посочено в работната ми характеристика.

Дори не направи опит да прикрива действията си, подавайки кода за изискване на идентифициращите схеми.

Съюзници в Архивната служба.

Схемите се появиха, просветвайки в прожектираното изображение — цветни ленти с повредено звено в системата за управление на полета. Пътят около прекъсването стана видим само след няколко мига проучване, благодарение на предварително проведените наблюдателни операции на ментата.

Преход на множествени величини през сърцевинното тяло!

Айдахо се облегна назад и зачака.

Излитането отзвъня продължително в черепната му кутия като в празно пространство, но спря изведнъж, когато се оказаха достатъчно далеч от повърхността, за да въведат неутралните полета и да се вклинят в Огънатото пространство.

Той се загледа в предаваното изображение. И двамата бяха там — възрастната двойка в познатия градински декор! Видя проблясващата отпред мрежа — мъжът сочеше към нея с доволно усмихващо се окръглено лице. В момента преминаваха през прозрачен слой, разкриващ кръгообразните движения на кораба зад тях. Мрежата стана по-широка, предишните очертаващи я линии се превърнаха в ленти.

Устните на мъжа започнаха да се свиват и разпускат в ритъма на изговаряните без звук думи:

Ние ви очаквахме.

Ръцете на Айдахо се насочиха към командното табло, пръстите му се свиха в просветващото поле към необходимите елементи за контрол на движенията на полета. Нямаше време за любезности. Груба раздяла. За по-малко от секунда се оказа в сърцевинното тяло. А оттам бе съвсем просто да се отърве от цели сегментни участъци. Воденето на кораба бе овладяно напълно. Видя как мрежата започва да изтънява, след което забеляза и изненадата, изписана по лицето на мъжа. Следваха неутралните полета. Айдахо почувства как корабът влетя в Огънатото пространство. Мрежата се наклони и удължи със смалените в перспектива двама наблюдатели, след което съвсем изтъня. Тогава той изтри схемите за звездно запаметяване, заличавайки и собствените си данни в тях.

Мрежата и наблюдателите изчезнаха.

Как съм знаел, че ще бъдат там?

Нямаше друг отговор освен убедеността, изкована в многократните визити.

Шийена не погледна към него, когато я намери в караулното помещение пред временния пулт за управление на полета. Бе привела главата си над пулта и гледаше втрещена. Прожектираното над нея изображение показваше, че вече са излезли от Огънатото пространство. Звездната конфигурация бе съвсем непозната, но Айдахо го очакваше.

Тя се завъртя със седалката и погледна към Гарими, застанала зад нея:

— Загубихме цялата база данни!

Дънкан почука по слепоочието си с показалеца на ръката:

— Не, не сме.

— Ще ни трябват години, за да възстановим само основните параметри! — възрази Шийена. — Какво стана?

— Попаднахме като неразпознаваем кораб в също така неизвестна вселена. Не е ли точно това, което искахме?

*„Няма никаква тайна в запазването на равновесие.
Трябва само да усетиш вълната.“*

Даруи Одрейди

В Мурбела се бе настанило чувството, че се е изнизала цяла епоха, когато разбра за взетото от Дънкан решение.

Да изчезне е космоса! Да ме изостави!

Постоянното усещане за време, дошло при теста с Агонията, й показваше, че всъщност са изминали само секунди, след като осъзна намеренията му; същевременно чувстваше, че го е знаела от самото начало.

Трябва да бъде спрян!

Тя се пресегна към превключвателя на комуникационния колектор в мига, когато Централата започна да се разтърсва. Трусът продължи сякаш безкрайно дълго, за да стихне бавно.

Белонда се изправи:

— Какво...

— Не-корабът току-що се отдели от площадката — каза Мурбела.

Белонда също посегна към превключвателя, но старшата майка я спря:

— Вече излетя.

Не бива да види мъката ми.

— Но кой... — недоизрече въпроса си Бел, прозряла онова, което и Мурбела бе разбрала.

Въздъхна. Имаше на разположение цял исторически арсенал от ругатни и сквернословия, но не искаше да си послужи с тях.

— На обяд ще се храня в личната си столова със съветниците — каза тя. — Искам и ти да присъстваш. Кажи на Дуана да сготви същата яхния от стриди.

Белонда бе готова да протестира, но се задоволи само да попита:

— Пак ли?

— Помниш, че предишната вечер ядох долу сама, нали?

Старшата майка трябва да спазва задълженията си!

Чакаха ги карти за промяна и реки за проследяване, а и почитаемите мами трябваше да бъдат привиквани към домакинските обязанности.

Мурбела, някои вълни те отхвърлят, но ти пак се изправяш, за да продължиш. Седем пъти долу, осем пъти горе... Можеш да балансираш върху странни повърхности.

Знам, Дар. Пълна готовност за участие в съня ти.

Белонда не отмести погледа си от нея, преди Мурбела да каже:

— Снощи накарах съветниците да седнат за вечеря в другия край. Беше наистина странно — само две маси в цялото помещение.

Защо продължавам този безсмислен по същество брътвеж? Има ли с какво да извиня необичайното си поведение?

— А ние се питахме защо никоя от нас не бе допусната в собствената ѝ столова — отзова се Белонда.

— За да бъде запазен животът ви! Може би си струваше да видите техния интерес. Разчитах думите им по движенията на устните. Анжелика например каза: „Тя, се храни с някаква яхния. Чух разговора ѝ с главния готвач. Нима не сте съгласни, че се сдобихме с чуден свят? Трябва да опитаме ястието, което са ѝ приготвили.“

— Аха, проби — кимна Белонда. — Разбираемо е. — И продължи: — Нали знаеш, че Шийена взе картината на Ван Гог от... спалнята ти?

Защо болката ми е толкова силна?

— Забелязах, че я няма.

— Обясни, че я взема на заем за корабната си стая. Устните на Мурбела се изтеглиха в тънка линия.

Проклети да са! Дънкан и Шийена! Тег, Сцитал...

Всички, които заминаха и няма как да бъдат последвани. Все пак разполагаме с аксолотловите си резервоари, имаме клетките на Айдахо в децата си. Не съвсем същите, но близки до тях... Нека си мисли, че е избягал!

— Добре ли си, старша майко? — В гласа на Бел ясно личеше загриженост.

Дар, ти ме предупреждаваше за безумни неща, но аз не те послушах.

— След като се нахраним, ще изведе съветниците на инспекционна обиколка из Централата. Кажи на помощницата да ми приготви ябълково вино, преди да си тръгне.

Белонда излезе с мърморене. Най-естественото нещо за нея.

Дар, накъде ме водиш и как го правиш?

Искаш да те водят ли? Обиколка на живота ти с водач? Затова ли умрях?

Но те взеха със себе си и Ван Гог!

Той ли ще ти липсва?

Защо го взеха, Дар?

Саркастичен смях сподиря думите ѝ, а Мурбела бе доволна, че някой друг не го чу.

Не разбираш ли какви са намеренията ѝ?

Схемата на Мисионария!

О, много повече. Следната фаза: от Муад'Диб на Тирана, на почитаемите мами, на нас, на Шийена... На кого по-нататък? Не го ли виждаш? То е тук и се намира в самия край на мислите ти. Приеми го, както би преглътнала горчиво питие.

Мурбела потръпна.

Схващаш ли? Горчивото лекарство от бъдещето на Шийена? Някога мислехме, че всички лекарства трябва да бъдат горчиви, за да има полза от тях. Никаква лечебна сила в сладкото.

Дар, задължително ли трябва да се случи?

Някои ще се задавят и ще умрат от лекарството. Но оцелелите могат да създадат интересни модели.

„Сдвоените противоположности определят силните ти желания, но превърнали се в копнеж, не ти предлагат друга възможност, освен да останеш в техния затвор.“

Важно напомняне от Зенсуни

— Даниел, ти съзнателно им позволи да се махнат!

Възрастната жена отри ръцете си в оцапалата предница на градинарската престилка. В лятното утро около нея цъфтяха цветя, от околните дървета подвикваха птици. Съвсем лека мъгла се стелеше по небето, залято до хоризонта със златисто лъчение.

— Е, Марти, не беше съзнателно — отвърна Даниел.

После взе шапката си с плитко дъно и обърната надолу периферия и приглади подобната на храсталак сива коса, преди да я наложи на главата си.

— Не, просто ме изненада. Знаех, че ни вижда, но не подозирах, че е зърнал и мрежата.

— А бях избрала такава хубава планета за тях! — възкликна Марти. — Една от най-добрите. Истинско изпитание на възможностите им.

— Няма смисъл да се вайкаш! — каза Даниел. — Вече са някъде, където не можем да ги стигнем. Никак не му беше леко обаче и все се надявах да го заловя.

— С тях бе и тлейлаксиански Майстор — напомни му Марти. — Видях го, когато минаха под мрежата. Толкова много исках да проуча друг Майстор.

— Не разбирам защо. Винаги ни подсвиркуваше, принуждавайки ни да ги стъпчем. Не, не ми се нрави подобно отношение към Майстори и ти добре го знаеш. Ако не ставаше дума за тях...

— Те не са богове, Даниел.

— Нито пък ние.

— Продължавам да мисля, че ги остави да избягат. Толкова много държиш на подрязването на розите си!

— Какво все пак искаше да кажеш на Майстора, Марти?

— Бях готова да се пошегувам, когато попита кои сме. Винаги го правят. Щях да му кажа: „А ти кого очакваше? Самия дядо Господ с дългата брада ли?“

Даниел захихика:

— Щеше да падне голяма веселба. Толкова им е трудно да приемат, че лицетанцъорите могат да не зависят от тях.

— Не виждам защо. Съвсем естествено следствие. На тях дължим способността да поемаме спомените и опита на други хора. Да съберем достатъчно и да...

— Марти, сдобиваме се с личности!

— С каквото и да е. Редно е било Майсторите да знаят, че някой ден ще разполагаме с нужното, за да вземаме собствени решения за своето бъдеще.

— И за тяхното ли?

— О, щях да му се извиня, след като го поставя на мястото му. Е, Даниел, не е ли вярно, че с успех се разпореждаш с другите?

— Марти, видя ли това изражение на лицето ти, отивам да си подрязвам розите! — Той се обърна към реда от храсти със зелени листа и черни цветове, големи колкото главата му.

Жената извика след него:

— Когато събереш достатъчно хора, ще се сдобиеш и с голям куп познания! Ето какво му казах. Също и на онези бин-джезъритки в кораба. Обясних им с колко много такива разполагам. Забелязал ли си, че им става неуютно, когато спрем погледа си върху тях?

Даниел се приведе към черните си рози. Тя продължи да гледа в него, опряла ръце под кръста си.

— Да не споменаваме ментатите — обади се след малко той. — Двама са на оня кораб, при това голи. Искаше да ги разиграваш ли?

— И Майсторите винаги правят опит да ги държат в ръцете си — отвърна тя.

— Да, но другият Майстор ще си навлече голяма беля, ако се опита да натвори нещо с този, дето наистина си го бива. — Даниел резна приземна издънка там, където се разклоняваше един от розовите му храсти, и допълни:

— Виж колко е хубав!

— Ментатите също! — извика жената. — Рекох им го. Има ги колкото щещ, а цената им е нищожна.

— Нищожна ли? Марти, не мисля, че са го разбрали. Светите майки да, но не и големият ментат. Той не се е връщал толкова много назад.

— Даниел, знаеш ли какво остави да си тръгне? — попита тя, приближила зад него. — Майсторът има в гърдите си неентропна капсулка, пълна с клетки на гола!

— Видях я.

— Затова ли им позволи да се измъкнат!

— Не съм го направил нарочно. — Ножиците защракаха в ръцете му. — Голи! Той ще е добре дошъл за тях.

ВМЕСТО ПОСЛЕСЛОВ

Ето още една книга, посветена на Бев — приятелката, съпругата, сигурния помощник и личността, която я озаглави. Посвещението е посмъртно, а словата по-долу, написани в утрото след нейната кончина, може би ще ви кажат нещо за вдъхновението.

Едни от най-хубавите думи, които мога да изрека за Бев, са, че в съвместния ни живот няма нещо, което бих искал да забравя, включително и изпълнения с изящество миг на нейната смърт. Тогава тя ми даде върховния дар на любовта си — кроткото преминаване в отвъдното без страх и сълзи, снемайки по този начин товара на собствените ми страхове. Има ли по-ценен дар от този да покажеш, че не си струва да се боиш от смъртта?

На официалния некролог пишеше: Бевърли Ан Стюарт Форбс Хърбърт, родена на 20 октомври 1926 г., Сиатъл, Вашингтон; починала в 17:05 на 7 февруари 1984 г., Кауалоа, Мауи. Знам, че това бе степента на официалност, допустима за нея. Тя ме накара да обеща, че няма да има погребение с общоприетата церемония — „свещеник, проповед и моето тяло на публично изложение.“ Както каза още: „Тогава не ще се намирам в онова тяло, но то заслужава по-голямо уважение, отколкото му дава излагането на открито.“

Тя настоя да не предприемам нищо друго освен кремирането ѝ и разпръскването на пепелта, останала от нея, в обичната ѝ Кауалоа, „където почувствах толкова много мир и любов“. Единствената церемония — приятели и обичани близки, наблюдаващи разпиляването на пепелта ѝ, докато се пее „Мост над развълнувани води“.

Бев добре знаеше, че ще има сълзи и тогава, и сега, когато пиша тези редове, но в последните си дни често говореше, че сълзите са ненужни. Според нея те бяха част от животинското ни начало. Кучето вие при загубата на стопанина си...

Друга част от човешкото съзнание бе заела доминиращо място в живота ѝ — Духът. Но не в оня сантиментален религиозен смисъл,

нито в онова, което идеалистите асоциират с подобно понятие. За Бев то бе светлината, с която съзнанието огрява всичко, пред което човек е изправен. Ето защо мога да кажа, че въпреки мъката и дори в тази мъка духът ми прелива от радост благодарение на любовта, която тя ми даде и продължава да го прави. Нищо в мъката по нейната смърт няма достатъчно висока цена, за да бъде равностойно на любовта, споделена от двама ни.

Изборът ѝ на песента, която да бъде изпята при разпръскването на пепелта, бе свързан с онова, което ние често си казвахме един другиму: тя е мост за мен, а аз за нея. Това бе символът на нашия семеен живот.

Започнахме взаимното си споделяне, когато застанахме пред свещеник в Сиатъл на 20 Юни 1946 година. Прекарахме медения си месец на един наблюдателен пост за противопожарна защита на върха на хълма Кели в Националния горски масив Снокуелми. Обитаваното от нас помещение имаше площ от дванайсет квадратни фута, а стражевата кула бе само шест, като по-голямата част от тази площ се заемаше от дежурния наблюдател, с когото засичахме мястото на всеки появил се дим.

В претъпканата жилищна обстановка — с механичен грамофон марка „Виктрола“ и две портативни пишещи машини, заемащи почти изцяло единствената маса — успяхме да заложим достатъчно добре модела на общия ни живот — работа под звуците на поддържаща духа музика, писане и всички останали радости, предлагани от всекидневието.

От казаното дотук не бива да се приема, че сме били в състояние на постоянна еуфория. Далече от подобно предположение! Преживявахме моменти на скука, страхове и болезнени усещания. Но винаги се намираше време за смях. Дори наближила края си, Бев продължаваше да ми се усмихва, за да ми покаже, че съм я настанил правилно на възглавниците под нея, облекчил съм болката в гърба ѝ с лек масаж, а така също и да ми благодари за останалите необходими неща, които вече не можеше да извършва сама.

В последните си дни тя позволяваше единствено на мен да я докосвам. Семейният ни живот бе създал такава връзка на обич и доверие между нас, че тя често казваше, че стореното от мен за нея е развностранно на собствените ѝ действия. Въпреки че аз трябваше да

включва в грижите си и най-интимното необходимо, така както човек се грижи за невръстно дете, тя никога не се почувства обидена или със засегнато по някакъв начин собствено достойнство. Когато я вдигах на ръце, за да ѝ бъде по-удобно или да я изкъпя, ръцете на Бев винаги обгръщаха раменете ми, а лицето ѝ често се сгушваше до моето.

Трудно е да предам радостта от онези мигове, но ви уверявам, че тя винаги ги изпълваше. Радост на духа. Радост от живота дори пред лицето на смъртта. Държах ръката ѝ, когато жена ми умираше, а лекуващият лекар каза със сълзи в очите си нещо, което мнозина бяха споделяли преди:

„Каква грациозност има в нея.“

Много от виделите тази грация не я разбираха. Спомням си как влязохме в болницата още преди зазоряване за раждането на първия ни син. Ние просто се смеехме. Обслужващият персонал ни гледаше неодобрително. Раждането е болезнено и опасно. Жени умират, давайки живот. Защо тези хора се смеят?

А ние се смеехме, защото идващият нов живот — част и от двама ни — ни изпълваше с огромно щастие. И още, смеехме се, защото се радвахме, че раждането ще стане в болница, построена на мястото на онази, в която е била родена Бев. Какво прекрасно продължение!

Смехът ни явно бе заразителен и скоро и други хора, които срещяхме по пътя към родилната зала, също започнаха да се усмихват. Неодобрението се превърна в одобрение. Същинска благодат в миговете на стрес.

Подобен бе и начинът, по който тя посрещаше непрестанно идващото ново. Всичко, на което Бев се натъкваше, съдържаше нещо любопитно, възбуждащо сетивата ѝ. У нея имаше онази непрестореност и наивност, която по своему бе проява на изтънченост. Тя искаше да намери доброто във всичко и у всекиго. И по този начин предизвикваше реакцията на другите.

„Отмъстителността е присъща на децата — казваше Бев. — Само незрели в същността си хора проявяват склонност към нея.“

За жена ми се знаеше, че кани онези, които са я обидили, за да ги помоли да оставят настрана разрушителните чувства: „Нека бъдем приятели.“ Ето защо никак не ме изненада пороят от съболезнования след смъртта ѝ.

...Има ли нещо учудващо, че гледам назад в съвместните ни години с усещане за радост, надхвърлящо онова, което думите могат да опишат? И има ли нещо още по-учудващо от факта, че не искам и нямам никаква потребност да забравя и миг от тях? Мнозина само се докоснаха до битието ѝ в самата му периферия. Докато аз го споделих по възможно най-близък начин и то винаги укрепваше силите ми. Нямаше да ми бъде възможно да сторя онова, което нуждата поиска от мен да направя през последните десет години от живота ѝ, вливайки в замяна неподозирани сили у Бев, ако тя не се бе раздавала през цялото останало време, без да запази нищо само за себе си. И мисля, че точно това е истинското щастие, както и най-голямата възможна привилегия.

Франк Хърбърт

Порт Таунсенд, Вашингтон
6 април 1984 г.

РЕЧНИК

А

АКСОЛОТЛОВИ РЕЗЕРВОАРИ — Резервоари, в които телата на мъртвите се използват за сложен биологичен синтез. Названието идва от аксолотъл — личинка на мексиканското земноводно амблистома. Аксолотълът има удивителното свойство да се размножава още преди да е достигнал стадия на възрастна амблистома.

АРАКИС — Планетата, известна като Дюн, третата планета на Канопус.

Б

БАЛИСЕТ — Деветструнен инструмент, пряк наследник на цитрата. Строй в гамата чусик. Свири се с подръпване на струните. Любим инструмент на имперските трубадури.

БАШАР — Сардукарски офицер, малко над чин полковник по стандартната военна йерархия. Чин, създаден от военния управител на планетарна подобласт.

БИН ДЖЕЗЪРИТ — Старинна школа за умствено и физическо обучение, основана първоначално за девойки, след като Великият бунт разрушава т.нар. „мислещи машини“ и роботи.

БИН ТЛЕЙЛАКС — За разлика от „Бин Джезърит“ тази школа не приема никакви нравствени забрани при изследването на човешкото тяло и дух. Организацията „Бин Тлейлакс“ е известна като безскрупулен разпространител на разрушителни открития в областта на биологията и философията (виж също Тлейлакс).

БИНДУ — Отнася се за човешката нервна система, особено за тренирането на отделни мускули. Често се среща като бинду-нерватура.

БЪТЛЪРОВ ДЖИХАД (наричан също Великият бунт) — Кръстоносният поход срещу компютрите, мислещите машини и роботите, започнал през 201 г. преди Сдружението и завършил през

108 п.о.С. Основната повеля на джихада е запазена в Оранжевата католическа библия и звучи така: „Не сътворявай машина по подобие на човешкия ум.“

В

ВЕЛИКОТО СПОРАЗУМЕНИЕ — Всесветско примирие, наложено от равновесието на силите, поддържано от Сдружението, великите династии и империята. Основният му закон забранява употребата на атомно оръжие срещу хората. Всеки закон на великото споразумение започва със следния текст: „Правните договорености трябва да се съблюдават...“

ВЕТРОКАПАН — Съоръжение, поставяно на пътя на преобладаващите ветрове. То може да кондензира влагата от въздуха чрез рязко понижаване на температурата вътре в него.

ВЛАГОСЪХРАНЯВАЩ КОСТЮМ — Плътна обгръщаща дреха, изобретена на Аракис. Тъканта представлява микросандвич, филтриращ потта и другите телесни течности. Възстановената влага се събира в джобни резервоари, откъдето може отново да се използва чрез т.нар. функционални тръбички.

ВОДА НА ЖИВОТА — „Отровата на просветлението“ (виж света майка). Течност, която се получава при последното смъртно дишане на удавен пясъчен червей. Вътре в организма тази течност се превръща в наркотик, познат в заслоните като „наркотик на прозрението“.

Г

ГАЙЪДИ ПРАЙМ — Планета от съзвездие Офиучи 36Б — родно място на династия Харконен, полупригодна за живот, с ограничена възможност за фотосинтеза.

ГАЛАХ — Официалният език на империята, силно повлиян от културно-техническите термини, смесица от езиците на народите, които непрекъснато са се преселвали из вселената.

ГЛАСА — Създаденото в „Бин Джезърит“ сложно умение, което дава възможност на посветения да владее останалите само посредством подобрени тонови нюанси на гласа си.

ГОЛА — Мъртвец, възврънат към живота чрез тайните методи на „Бин Тлейлак“ — школа, която не приема никакви нравствени забрани при изследването на човешкото тяло и дух.

ГОМ ДЖАБЪР — „Повелителят на смъртта“. Особена отровна игла, потопена в метацианид, използвана от прокторите на „Бин Джебърит“ при смъртното изпитание.

д

ДИСТРАНС — Средство за нанасяне на временен отпечатък върху нервната система на животни и птици. Нормалният писък на птицата след това носи отпечатъка на съобщението, което може да се вземе от приносителя посредством друг дистранс.

з

ЗАЩИТА — Защитното поле, създавано от Холцманов генератор. Полето се получава в първата фаза на суспенсорно-неутрализиращия ефект. Полето пропуска само предмети, които се движат с малки скорости (в зависимост от настройването тази скорост се движи от 0 до 9 см в секунда).

ЗАЩИТНА СТЕНА — Планинска географска особеност в северната част на Аракис, която в известна степен предпазва една малка област на планетата от кориолните бури.

ЗЕНСУНИ — Привърженици на разколническа секта, която се отрекла от учението на Маомет (наричан още „Третият Мохамед“) около 1381 г. п.о.С. Религията Зенсуни е известна главно с подчертаната си мистичност и завръщането към „пътя на прадедите“. Повечето изследователи сочат като подстрекател на разкола Али Бен Охашъ, но някои факти подсказват, че той може да е бил просто глашатай на втората си съпруга Нисан.

и

ИКС — Виж Ричиз

ИМПЕРСКА ПОВЕЛЯ — най-висша повеля на медицинското училище „Сук“, забраняваща отнемането на човешкия живот. Хората, у които е заложена, са белязани с диамантена татуировка върху челото.

На тях им се позволява да си пускат дълги коси, прихванати със сребърната халка на училището „Сук“.

к

КАЛАДЪН — Третата планета от съзвездieto Делта от Павонис — родно място на Пол Муад'Диб.

КАНАТ — Открит канал за контролирано напояване при пустинни условия.

КОРИНО — Имперска династия, установила господството си през 88 г. п.о.С. след космическата битка близо до Сигма Драгонис.

КРЕЧЕТАЛО — Къса тояга с хлопка в единия ѝ край, задвижвана от пружина. Предназначение: забива се в пясъка и се включва, за да повика пясъчния червей.

КОРИОЛНА БУРЯ — Всяка много силна пясъчна буря на Аракис където ветровете, които духат из откритите равнини, се усилват от собственото въртеливо движение на планетата, докато наберат скорост до 700 км/час.

КОСМИЧЕСКО СДРУЖЕНИЕ — Виж Сдружение.

КУИЗЪЦ ХАДЕРАХ — „Скъсяване на пътя“ — това е определението, прилагано от „Бин Джезърит“ спрямо неизвестното, за което се търсело генетично решение: възпитаник на „Бин Джезърит“ от мъжки пол, чиито умствени способности ще преодолеят пространството и времето.

л

ЛАЗЕСТРЕЛ — Оръжие с ограничена употреба поради взривоопасния ефект от съприкосновението на лазерния лъч със защитното поле.

ЛИЦЕТАНЦЬОР — Възпитаник на школата „Бин Тлейлак“, който е овладял способността мигновено да преобразява лицето и тялото си.

ЛОВЕЦ ПРЕСЛЕДВАЧ — Дебнеш пляката си метален къс със суспенсорно поле, който се насочва от застанал наблизко оператор — често се използва като оръжие за убийство.

м

МАСТИЛЕНА ЛОЗА — Пълзящо растение, виреещо на Гайъди Прайм, което често се използва като камшик в бордеите за роби. Жертвите се бележат с морава на цвят татуировка, която причинява остатъчна болка в продължение на много години.

МЕЛИНДЖ — „Подправка на подправките“ — култура, която вирее единствено на Аракис. Подправката, известна главно заради гериатричните си качества, приета в малки количества, е безвредна, но действа като наркотик, когато се взема дневно над два грама на 70 кг телесно тегло. Муад’Диб твърди, че прорицателските му способности се дължат на подправката. Подобни са твърденията и на навигаторите на Сдружението. Цената ѝ на имперския пазар стига до 620 000 солария за десет грама.

МЕНТАТИ — Опази прослойка от имперските граждани, подготвяни за върховни постижения в областта на логиката. „Хора компютри“.

МЕТАСТЪКЛО — Стъкло, създадено чрез вдухване на нажежен газ в листов ясмиев кварц. Слави се о изключителната си здравина на опън (около 450 тона на квадратен сантиметър при два сантиметра дебелина) и свойствата си на селективен радиационен филтър.

МИСИОНАРИЯ ПРОТЕКТИВА — „Защитна мисия“ — клон на „Бин Джебърит“, натоварен със задачата да сее заразни суеверия в първобитните светове, като по този начин подготви тези райони за включването им в сферата на влияние на „Бин Джебърит“. Виж Паноплия Профетикус.

МУАД’ДИБ — Приспособила се на Аракис кенгурова мишка — същество, което в митологията на свободните се свързва с изображението върху втората луна на планетата. Това същество е на почит сред свободните заради неговата способност да оцелява в откритата пустиня.

Н

НАИБ — Човек, който се е заклел да не попада жив в ръцете на врага — традиционен обет на вождовете на свободните.

О

ОРАНЖЕВАТА КАТОЛИЧЕСКА БИБЛИЯ — (Съкратено ОКБ) Сборник, чийто религиозен текст е съставен от Комитета на всецърковните преводачи. Съдържа елементи от най-древните религии, включително Саарийското учение на Маомет, Махаянското християнство, Зенсунския католицизъм и традиционния будислямизъм. Смята се, че най-върховната ѝ повеля е „Не си криви душата!“.

ОРНИТОПТЕР — (най-често само „топтер“) — всеки самолет, годен за продължителен полет с размахване на крилете като при птиците.

п

ПАНОПЛИЯ ПРОФЕТИКУС — Термин, отнасящ се до суеверията и предразсъдъците, използвани от „Бин Джебърит#“, за да подработват първобитните райони. Виж Мисионария Протектива.

ПОДПРАВКА — Виж мелиндж.

ПОСИТ — Съкращение от Почтен съюз на инициативните търговци корпорация за всестранно развитие, контролирана от императора и Великите династии с мълчаливото съгласие на Сдружението и „Бин Джебърит“.

ПРАНА МУСКУЛАТУРА — Мускулите на човешкото тяло, взети като отделни елементи за обучение (виж бинду).

ПРОКТОР — Света майка от „Бин Джебърит“, която е и регионален директор на бин-джебъритско училище (обикновено „бин-джебъритка с вътрешен глас“).

ПЯСЪЧЕН ЕЗДАЧ — Термин на свободните, с който наричат човек който съумее да повика и обзиди червей.

ПЯСЪЧЕН ЧЕРВЕЙ — Виж Шай-хулуд.

р

РИЧИЗ — Четвъртата планета от съзвездие Еридан А, призната заедно с планетата Икс за господстваща в областта на техническата култура; известна с постиженията си в миниатюризацията.

с

САЛУСА СЕКУНДУС — Третата планета от съзвездието Гама Уейпинг, определена за имперската планета-затвор след преместването на кралския двор на Кайтейн. Салуса Секундус е родната планета на династия Корино и втората временна спирка от странстванията на Бродещите Зенсуни. Според преданията свободните били роби там в продължение на девет поколения.

САРДУКАРИ — Воини фанатици на падишах-императора. Условието, при които живеели, били толкова сурови, че шест от единадесет души загивали още преди да навършат единадесет години. Военното им обучение се основава преди всичко на суровост и почти самоубийствено пренебрежение към собствената безопасност. Още от детските им години ги обучавали да използват жестокостта като основно оръжие, както и да тероризират противниците си. Твърди се, че в апогея на тяхното господство над вселената умението им да се дуелират е отговаряло на десета степен на Гинъз, а в ръкопашния бой са се доближавали до способностите на бин-джезъритските възпитанички. Всеки един от тях е струвал колкото десет редови войника на Ландсрада. По времето на Шедъм IV, когато те все още били могъщи, силата им била подкопана от прекалена самоувереност и цинизъм.

СВЕТА МАЙКА — Първоначално проктор (отговорник по дисциплината) в „Бин Джебърит“, жена, която е превърнала в организма си отровата на просветлението в течност, извисявайки се по този начин на по-високо ниво на познание. Титла, приета и от свободните за собствените им религиозни водачки, които извършват подобно превръщане. Виж също „Бин Джебърит“ и водата на живота.

СВЕТОГЛОБУС — Осветително тяло, поддържано във въздуха от суспенсорно поле и захранвано от собствен източник на енергия (най-често органични батерии).

СВОБОДНИ — Синеоки — Свободни племена на Аракис, обитатели на пустинята, последни потомци на Зенсунските бродници, „Пясъчни пирати“ според имперския речник.

СДРУЖЕНИЕ — Космическо сдружение — единият крак на политическия триножник, поддържащ Великото споразумение. Сдружението е втората школа за умствено и физическо обучение (виж „Бин Джебърит“ след Великия бунт). Монополът на Сдружението

върху космическите пътувания и превози и върху междузвездното банково дело се смята като начална точка в имперския календар.

СЕМУТА — Вторият наркотичен дериват, добиван посредством извличане на кристали от веществото, останало след изгарянето на лаковото дърво. Въздействието му, описано като продължителен екстаз, се предизвиква от известни атонални вибрации, отнасяни към семутската музика.

СЕСТРИНСТВО — виж „Бин Джезърит“.

СИЙЧ — На езика на свободните „място за сбор по време на опасност“. Тъй като в течение на много поколения свободните са живеели под непрестанна заплаха, терминът е влязъл в разговорния език и означава всяко пещерно укритие, обитавано от някоя тяхна племенна общност.

СТРЕЛОМЕТ — Метателно оръжие, изхвърлящо бавно стрела, чийто връх е потопен в отрова или наркотик. Ефективността му е ограничена от колебанията в настройката на защитното поле и относителното движение между целта и оръжието.

СУСПЕНСОР — Вторична фаза на Холцманов генератор. Тя неутрализира при тегленето в определени граници в зависимост от относителната маса и консумацията на енергия.

т

ТЛЕЙЛАКС — Единствената планета на Талим, известна като център, отцепник за обучаване на ментати; източник на „деформирани“ ментати.

у

УАЛАХ IX — Деветата планета от съзвездието Лауджин, където е разположено базовото училище „Бин Джезърит“.

ч

ЧАКОБЗА — Т.нар. „магнетичен език“, произлязъл отчасти от древния Ботани (Ботани Джиб — „джиб“ означава диалект). Сбор от древни диалекти, видоизменен от нуждите на секретността с преобладаващо влияние на търсеция ловен език на Ботани, на наемните воители от първата Договорна война.

ШАЙ ХУЛУД — Пясъчен червей от Аракис, наричан Още „Старецът на пустинята“, „Вечният стар баща“ и „Пустинният дядо“. Когато се изрича с определен тон или се изписва с главни букви, това название обозначава земното божество, присъстващо във всички суеверия на свободните. Пясъчните червеи достигат огромни размери (в централните пустини са забелязвани екземпляри с дължина до 400 метра) и живеят извънредно дълго, ако не загинат в двубой помежду си или не бъдат удавени във вода, която е отровна за тях. Смята се, че повечето пясъци на Аракис са резултат от жизнената им дейност.

ШИГЪРОВА ЖИЦА — Обвито в метал пълзящо растение *parvinarvium*, което вирее само на Салуса Секундус и III Делта Кейсинг. Отличава се с изключителна якост.

ШКОЛА „СУК“ — виж Имперска повеля.

Издание:

Франк Хъбърт. Дюн. Том трети
Еретиците на Дюн
Дюн: Домът на Ордена

Превод: Александър Бояджиев
Американска

Коректор: Боряна Даракчиева

Художествено оформление на корица „Megachrom“: Петър Христов

Компютърна обработка ИК „Бард“ ООД: Боряна Даракчиева

Формат: 60/90/16

Печатни коли: 59

Страници: 944

Цена: 24.95 лв. (мека корица), 29.95 лв. (твърда корица)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.